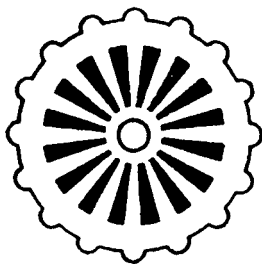

බුද්ධිමය නවීනත්ව පිටක ග්‍රන්ථ මාලා: 21.

සූත්‍රාන්තර පිටකයෙහි

15 වන ග්‍රන්ථය

අඛණ්ඩානන්තර නිකාය

චතුර්ථ භාගය

ජකක - සත්තක නිපාත

**ලබ්භා බොද්ධ චරිතයෙහි ආරාධනායෙන්
ත්‍රිපිටක පරිවර්තන කාරක සභාවෙහි**

**අඛණ්ඩානන්තර නිකාය සංකොධක මණ්ඩලය
විසින් කරන ලද**

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි.

මු. ම. 2550

ක්‍රි. ව. 2006

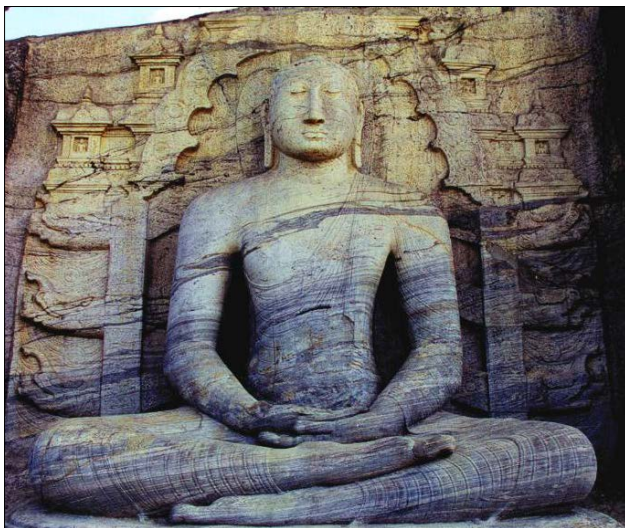
Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 21

The Fifteenth Book in the
Suttanta-Pitaka

15

ANGUTTARANIKĀYA (IV)

With the Sinhala translation by
The Anguttaranikāya Editorial Board
of
The Tripitaka Translation Committee

නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!!

මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව,
 නිවනේ සැනසීම සොයන සෑම ලොවසියෙකුටම
 පරිහරණය කළහැකි ලෙස සැකසීමට නන් අයුරින් ආයතනවල දැක්වූ
 සෑම උතුමන්ටම පළමුව ස්තූතිය පුදකරන අතරම
 යමෙක් මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව පරිහරණයෙන්,
 යම් සත් කටයුත්තක් කරන්නේනම් එහි ද,
 නිවනේ සැනසීම ලබනම් එහි ද
 සියලු ආනිසංසයෝ මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව
 මේ අයුරින් සැකසීමට ආයතනවල දැක්වූ
 ඔවුන් සෑම දෙනාටම අනුමෝදන් වෙත්වා!!!
 නිවන් දකින තුරු අභිවුර්ධියක්ම වෙත්වා!!!
 පතනා බෝධියකින් වහා වහා නිවනේ සැනසීම ම අත්වේවා!!!

ඔබ සැමට යහපතක්ම වෙත්වා!!!

සැලකිය යුතුය :

මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත. එහි පටුන මත ඇති මාතෘකා මත click කිරීම මගින් ඊට අදාළ පිටුව වෙතට යොමුවේ.

නැවත පටුන වෙතට යොමුවීමට Table of Contents හෝ පිටු අංකය (12) සටහන් කර යොමු වන්න.

සුභානාපිටකේ
අඩගුතතරනිකායෝ
චතුර්ථා භාගෝ

සුත්‍රානාපිටකයෙහි
අඩගුතතරනිකාය
සිවුවන භාගය

**“තථාගතස්ස චෙදිතො භික්ඛුවෙ ධම්මචිතයො විවචො විරොචති
නො පටිච්ඡන්තො.”**

**“මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙයනා කරණ ලද
ධම්ම හා චිතය විචාර වූයේ බබලයි. වැසුනේ නො බබලයි.”**

(අභිතුහතරනිකාය - තිකතිපාත - ගරණ්ඨවග්ග, 9 සුත්තය.)

පටුන

CONTENTS

සංස්කෘතවේදනය	IX
පාලිකේතය — PĀLI ALPHABET	XI
සංකේත නිරූපණය — ABBREVIATIONS	XIII
විකල්ප	XV-XXII
පෙළ හා පරිච්ඡේද	2-503
සාධාරණපාදනකමය,	507
සංකල්පනාත්මකකමය,	510
විකල්පපාදනකමය,	512

සංස්කාරක නිවේදනය

අඩුකරනු ලබන සංස්කාරක නිවේදනයක් සිංහල පරිවර්තනය ද ගම්පහ විද්‍යා විද්‍යාලයේ සිටින හල්ගස්තොට ශ්‍රී දේවානන්ද නායක-සංස්කාරකයන්ගෙන් විසින් කරන ලදී. ඒ පරිවර්තනය බොහෝ සෙයින් නිවරදි වුවත් එලෙසින් මුද්‍රණයට පැමිණවීම පශ්චාත්තෝෂ්ණයෙන් ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයේ අඩුකරනු ලබන නිකාය සංගොධක සභාවෙන් විසින් මුද්‍රණයට යෝග්‍ය හේ සකස් කරන ලදී.

අඩුකරනු ලබන සංස්කාරක නිවේදනයෙන් යුත් මෙය අඩුකරනු ලබන විද්‍යාලය වශයෙන් ද ත්‍රිපිටක පොත් පෙළේ පසලොස්වන ග්‍රන්ථ වශයෙන් ද ත්‍රිපිටක බුද්ධිමය ග්‍රන්ථාලයේ 21 වන ග්‍රන්ථ වශයෙන් ද සම්මත විය.

මේ ග්‍රන්ථ සංස්කාරකයා කිරීමේදී ධර්මානුකූලය පිණිස ද සිංහල සාහිත්‍යයේ ආරක්ෂාව පිණිස ද විශේෂයෙන් උත්සාහ කරන ලදී.

මේ ධර්මග්‍රන්ථ මුද්‍රණාලයෙන් ප්‍රසිද්ධියට පැමිණවීමෙන් ලත් පුණ්‍ය සමාරය සියල්ලෝම අනුමෝදන් වෙත්වා.

පරමානුර වජිරකුණ

ත්‍රිපිටක පරිවර්තන සභාවෙහිද
ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයෙහිද
සම්පාදක

ත්‍රිපිටක කාන්තාලය,
174, සිරිවජිරකුණ මාවත,
කොළඹ. 9.

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS.

VOWELS

අa ආā ඉi ඊī උu ඌū එe ඔo

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඛna
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤña
ටta	ඨtha	ඪda	ඬdha	ණṇa
තta	ථtha	දda	ධdha	නna
පpa	ඵpha	බba	භbha	මma
යya	රra	ලla	චva	සsa
			හha	ලla
				ආm

කka	කā	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙke	කෝkō
ඛkha	ඛā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhe	ඛෝkhō
ගga	ගā	ගිgi	ගීgī	ගුgu	ගූgū	ගෙge	ගෝgō

Conjunct - Consonants

කකkka	කඤkñña	භුtra	ඵmpha
කඛkkha	භුතṇha	ඤdda	ඛෙ,ඛmba
කඝkgha	ඤñca	ඤddha	භෞmbha
භ්rikri	ඤ,ඡñcha	ඳdra	ඵmma
කචkva	ඤ,ඡñja	ඤ,ඵdva	භෞmha
ඛක්khya	ඤඛñjha	ධධdha	ස,සයyya
ඵක්khva	ඵtta	නතnta	සයya
ගගga	ඵ,ඵttha	ඵntha	ලlla
ගඝggha	ඵddha	ඵnda	ලlyya
ඛක්kha	ඵddha	ඛndha	ලlyha
භුgga	භුභුṇṇa	නනṇna	භෞwha
ඛක්kha	භුnta	නනṇha	සසssa
භෞṅga	භුntha	පපppa	සසsma
භෞṅgha	භු,ඵṇṇa	පඵppha	සසsva
ඵcca	භෞṇha	ඛඛbba	භෞhma
ඵඡcca	නත්tra	ඛඛbbha	භෞhva
ඡ්jja	ඵttha	භ්bra	ලlyha
ඡඤjjha	ඵtva	ඵmpa	

අa ආā ඉi ඊī උu ඌū එe ඔo

සංකේතකර්මපණය

ABBREVIATIONS

සි. 1.	—	‘පැල්මඩුල්ල’ මහාවිහාර - සිංහල කාලපණය පොතකි.
සි. 2.	—	‘ගැල්ල’ පරමානුකූලවිහාර - සිංහල කාලපණය පොතකි.
සිඞ්. 1.	—	බණ්ඩාරවැව් අමරසිංහයෝර සංඝායන - සිංහලකර වූද්දින පොතකි.
සිඞ්. 2.	—	බණ්ඩාරවැව් අමරසිංහයෝර සංඝායන - සිංහලකර වූද්දින පොතකි.
සං. 1.	—	සංඝායන - වූද්දින පොතකි.
මු. 1.	—	මු. 1 - මු. 1 පොතකි.
PTS.	—	Pali Text Society - Anguttara Nikaya

අධ්‍යාපන නිකාය

වතු ස්භාග - විසය සූචි

ජනක නිපාතො

විසය	පිටුවකි
ආශ්‍රිතය වගනා	2-16
1. පඨමානුකේය	2-4
2. දුතියානුකේය	4-6
3. ඉන්ද්‍රිය	6-
4. බල	6-
5. පඨමාජානිය	8-
6. දුතියාජානිය	8-
7. තතියාජානිය	10-
8. අනුකතරිය	10-
9. අනුසංකප්පාන	10-
10. මහානාමි	12-16

ආශ්‍රිතය වගනා නිවසිතො.

සාරාංශීය වගනා	18-48
1. පඨමසාරාංශීය	18-
2. දුතියසාරාංශීය	18-20
3. තිස්සාරාංශීය	20-22
4. හද්දක	24-26
5. අනුකත	26-28
6. නකුලපිතු	28-32
7. කුසල	34-36
8. මච්ඡික	38-40
9. පඨම මරණසති	40-44
10. දුතිය මරණසති	46-48

සාරාංශීය වගනා නිවසිතො.

අනුකතරිය වගනා	50-80
1. සාමගාමක	50-
2. අපරිහානිය ධම්ම	52-
3. ගය	52-
4. හිමවතන	54-
5. අනුසංකප්පාන	54-56
6. මහාකථාන	58-62
7. පඨම සමය	62-64
8. දුතිය සමය	66-68
9. උද්දමි	68-72
10. අනුකතරිය	72-80

අනුකතරිය වගනා නිවසිතො.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

විෂය:**පිටිවකුණ**

	දෙවනාවගො		82-104
1. සෙව	[සුත්තං	...	82-
2. පඨම අපරිභාන	„	...	82- 84
3. දුතිය අපරිභාන	„	...	84-
4. මොග්ගල්ලාන	„	...	84- 88
5. විජ්ජානාහිත	„	...	88-
6. විවාදමූල	„	...	90-
7. ඡලඛ්ඤාන	„	...	92- 94
8. අත්තකාර	„	...	94- 96
9. කම්මනිදාන	„	...	96- 98
10. කිම්බිල	„	...	98-100
11. දරුකකිකි	„	...	100-
12. නාහිත	„	...	100-104

දෙවනාවගො වතුපො.

	බමමිකවගො		106-150
1. නාග	සුත්තං	...	106-110
2. මිගසාලා	„	...	110-116
3. ඉණ	„	...	118-122
4. මහාචුද්ද	„	...	122-124
5. පඨම තජ්ඣධික	„	...	124-126
6. දුතිය තජ්ඣධික	„	...	126-128
7. බෙම	„	...	128-130
8. ඉත්ථිසංවර	„	...	130-132
9. අනඤ	„	...	132-134
10. බතති	„	...	134-136
11. අප්පමාද	„	...	136-138
12. බමමික	„	...	140-150

බමමිකවගො පඤ්චමො.

	දුතියො පණ්ණාසකො		
	මහාවගො		152-216
1. සොණ	සුත්තං	...	152-158
2. එගුණ	„	...	158-164
3. ඡලාභිජාති	„	...	164-168
4. ආතව	„	...	170-174
5. දරුකමමික	„	...	174-176
6. ගජභාරිපුත්ත	„	...	176-184
7. මජ්ඣෙක	„	...	186-188
8. පුරිසිත්ථිසංඝ	„	...	190-200
9. නිබ්බසික	„	...	200-210
10. සිහනාද	„	...	210-216

මහාවගො පඨමො.

විෂය**පිටිවගහ**

අනාගාමිවගහ				218-230
1.	අනාගාමිඵල	සුත්තං	...	218-
2.	අරහත්ඵල	,,	...	218-
3.	මිත්ත	,,	...	218-220
4.	සබ්බභික්ඛාරාම	,,	...	220-
5.	දෙවතා	,,	...	220-224
6.	සමාධි	,,	...	224-226
7.	සක්ඛිහබ්බ	,,	...	226-
8.	බල	,,	...	228-
9.	පඨමජ්ඣාන	,,	...	228-
10.	දුතිය පඨමජ්ඣාන	,,	...	230-

අනාගාමිවගහ දුතියං.

අරහත්ඵලගහ				232-240
1.	දුක්ඛ	සුත්තං	...	232-
2.	අරහත්ත	,,	...	232-
3.	උත්තරිමසුක්ඛමම	,,	...	234-
4.	සුඛසොමනස්ස	,,	...	236-
5.	අබ්ගම	,,	...	234-236
6.	මහත්තත්ත	,,	...	236-
7.	පඨම නිරය	,,	...	236-238
8.	දුතිය නිරය	,,	...	238-
9.	අශ්ශධමම	,,	...	238-240
10.	රත්තිදිව්‍ය	,,	...	240-

අරහත්ඵලගහ තතියං.

සිහිවගහ				242-250
1.	සිහිභාව	සුත්තං	...	242-
2.	ආචරණ	,,	...	242-244
3.	වෘරොපිත	,,	...	244-
4.	සුසුසති	,,	...	246-
5.	අපසභාය	,,	...	246-
6.	පතිණ	,,	...	248-
7.	අහබ්බ	,,	...	248-
8.	අහබ්බධාන	,,	...	248-
9.	දුතිය අහබ්බධාන	,,	...	248-
10.	තතිය අහබ්බධාන	,,	...	250-
11.	චතුස් අහබ්බධාන	,,	...	250-

සිහිවගහ චතුස්ථං.

විෂයා

පිටිවැට්ටි

	ආර්ථික-සම්ප්‍රදාය	252-258
1. පාසුහැර	සුභතං ...	252-
2. ආර්ථික-ස	” ...	252-
3. අතිවි	” ...	252-
4. දුක	” ...	254-
5. අනන්ත	” ...	254-
6. නිබ්බාන	” ...	254-
7. අනවිච්ඡික	” ...	254-
8. උත්තරාසන	” ...	256-
9. අනම්මය	” ...	256-
10. භව	” ...	256-258
11. තණත	” ...	258-

ආර්ථික-සම්ප්‍රදාය පද්ධතිය.

	නිකම-සම්ප්‍රදාය	260-266
1. රාජ	සුභතං ...	260-
2. දුටුරිත	” ...	260-
3. විනාශ	” ...	260-262
4. සඳුසු	” ...	262-
5. බාහු	” ...	262-
6. අත්තාද	” ...	264-
7. අරභි	” ...	264-
8. අනන්තවි	” ...	294-
9. දෙව්වත්ත	” ...	266-
10. උභව	” ...	266-

නිකම-සම්ප්‍රදාය නිවැරදි.

	සාමාන්‍ය-සම්ප්‍රදාය	268-274
1. කායානුප්පය	සුභතං ...	268 -
2. අනන්තකායානුප්පය—ආදිපඤ්ඤා සුභතානි	” ...	268-
3. නපුර	සුභතං ...	270-
4. හලලිකාදි විසති	සුභතානි ...	270-

සාමාන්‍ය-සම්ප්‍රදාය නිවැරදි.

ජනකනිපාත රාජාදිපෙයාල සුභතානි	...	272-274
------------------------------	-----	---------

රාජාදිපෙයාල නිවැරදි.

ජනකනිපාත සමාන.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සත්‍යානන්ධපාඨය

පඨමො පණ්ණාසකො

විසයො

පිටකධර්මානි

ධනවග්ගො

278-290

1. පඨම පියභික්ඛු	සුත්තං	...	...	278-
2. දුතීය පියභික්ඛු	"	...	...	280-
3. තඛ්ඛිත්තසත්තබල	"	...	...	280-
4. විජ්ජනසත්තබල	"	...	...	282-284
5. තඛ්ඛිත්තධන	"	...	...	284-
6. විජ්ජනධන	"	...	...	284-286
7. උත්තමභාමිත්ත	"	...	...	288-
8. සත්තසංකොඤ්ජන	"	...	...	288-
9. සංකොඤ්ජනපටභාන	"	...	...	290-
10. මච්ඡරියසංයෝජන	"	...	...	290-

ධනවග්ගො අඨමො.

අනුසංවග්ගො

292-302

1. අනුසං	සුත්තං	...	...	292-
2. අනුසංපටභාන	"	...	...	292-
3. කුලපගමන	"	...	..	292-294
4. අංගුණෙත්‍යප්‍රකාර	"	...	...	294-
5. උදකුපමිප්‍රකාර	"	...	...	294-296
6. අනිච්චානුපය්‍යි	"	...	...	298-
7. දුක්ඛානුපය්‍යි	"	...	...	298-
8. අනත්තානුපය්‍යි	"	...	...	300-
9. සුඛානුපය්‍යි	"	...	...	300-
10. නිද්දසමච්ඡ	"	...	...	302-

අනුසංවග්ගො දුතීයො.

වජ්ජිකනනවග්ගො

304-322

1. සාරංඤ්ඤ	සුත්තං	...	...	304-306
2. වග්ගකාර	"	...	...	306-312
3. භික්ඛු අපරිභානීය	"	...	...	312-314
4. දුතීය භික්ඛු අපරිභානීය	"	...	...	314-
5. තතීය භික්ඛු අපරිභානීය	"	...	..	314-316
6. චතුර්ථ භික්ඛු අපරිභානීය	"	...	...	316-
7. පඤ්චම භික්ඛු අපරිභානීය	"	...	...	316-
8. සෙඛ පරිභානීය	"	...	...	318-
9. උපාසක පරිභානීය	"	...	...	318-320
10. උපාසක විපතති	"	...	...	320-
11. උපාසක පරාභව	"	...	...	322-

වජ්ජිකනනවග්ගො තතීයො.

විෂයා

පිටුවකොට්ඨාස

දෙවනාවග්ගයා				824-840
1.	අප්පමාදගාරව	සුත්තං	...	324-
2.	තිරිගාරව	"	...	326-
3.	පඝම ගොව්වසානං	"	...	326-
4.	දුතිය ගොව්වසානං	"	...	328-330
5.	මිත්තසුත්තං	"	...	330-
6.	තික්ඛුමිත්ත	"	...	330-332
7.	පඝම පටිසම්භිදා	"	...	332-
8.	දුතිය පටිසම්භිදා	"	...	332-334
9.	පඝම විත්තවසවත්තන	"	...	334-
10.	දුතිය විත්තවසවත්තන	"	...	334-
11.	පඝම නිද්දසවිඤ්ඤා	"	...	336-338
12.	දුතිය නිද්දසවිඤ්ඤා	"	...	338-340

දෙවනාවග්ගයා වග්ගපොඨා.

මහායඤ්ඤාවග්ගයා				842-878
1.	විඤ්ඤාණවසීති	සුත්තං	...	842-
2.	සමාධිපටික්ඛාර	"	...	342-
3.	පඝම අග්ගි	"	...	344-
4.	මහායඤ්ඤා	"	...	344-350
5.	සම්භුත්තසත්තසඤ්ඤා	"	...	350-
6.	විජ්ඣාසත්තසඤ්ඤා	"	...	350-360
7.	මෙට්ඨන	"	...	362-364
8.	සංයෝගවිතංගොගධම්මපටිකාය සුත්තං	"	...	364-366
9.	දුනම්භපථල	සුත්තං	...	368-370
10.	භන්දමාතු	"	...	372-378

මහායඤ්ඤාවග්ගයා පඤ්චමො.

අබ්‍යාසිකාවග්ගයා				880-424
1.	අබ්‍යාසිකාවඤ්ඤා	සුත්තං	...	380-382
2.	පුරිසගති	"	...	382-388
3.	නිසාමුගම	"	...	390-396
4.	සිහසොනාපති	"	...	396-400
5.	අරකෙඛයා	"	...	402-404
6.	කිම්බිල	"	...	404-406
7.	සත්තධම්ම	"	...	406-
8.	පට්ටායන	"	...	406-418
9.	මාපුඤ්ඤාභාසි	"	...	412-414
10.	සත්තහරිය	"	...	414-418
11.	කොධින	"	...	418-424

අබ්‍යාසිකාවග්ගයා නිට්ඨිකො.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සුභානන්දිපතෙ

අධ්‍යාපනාධිකාරියාගේ

චතුර්ථා භාගො

ජ්‍යෙෂ්ඨාපාතො

සුභගතපිටකේ අට්ඨගුත්තරනිකායො

චතුසො භාගො

ජකකනිපාතො

1. පඨමො පණ්ණාසකො

1. ආහුනෙය්‍යවගෙහො

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධාය.

6. 1. 1. 1.

[පඨමාහුනෙය්‍යසුත්තං]

1. ඵං මෙ සුතං: එකං ගමයං භගවා ඤාච්ඡිෂං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතස්සි භික්ඛවොති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පට්ටිකොසුං. භගවා එතදවොච:

ජති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුනෙය්‍යා හොති පාහුනෙය්‍යා දක්ඛණෙය්‍යා අඤ්ඤාපිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්ස. කතමෙහි ජති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුතා රූපං දිස්සා නෙව සුමිනො හොති න දුම්මනො. උපෙඛකො විහරති සතො සම්පජානො.

තොතෙන සද්දං සුත්වා -පෙ- ඤාතෙන ගඤ්ඤං ඤාතිත්වා -පෙ- ජ්ට්ඨාය රඝං ඤාතිත්වා -පෙ- කාශෙන ථොට්ඨාසං චුස්සිත්වා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය නෙව සුමිනො හොති න දුම්මනො. උපෙඛකො විහරති සතො සම්පජානො.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ජති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුනෙය්‍යා හොති පාහුනෙය්‍යා දක්ඛණෙය්‍යා අඤ්ඤාපිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්සාති.

ඉදමවොච භගවා. අත්තමිනා තෙ භික්ඛු භගවතො භාසිතං අනිනස්සුභ්බී.

සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි අට්ඨගුණතර්කිකාය

චතුර්ථාගය

ජකකතිපාතය

1. ප්‍රථම පණ්ණාසකය

1. ආහුනෙය්‍යවග්ගි

ඒ හගචන් අභිත් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට
නමහකාර වේවා.

6. 1. 1. 1.

[පඨමාහුනෙය්‍ය සූත්‍රය]

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදි. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආවුන් භූමි රජුට පණවන නම් වූ අනේවච්ඡ සිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි'යි හිඤ්ඤා ඇමතුසේක. 'වහන්සැ'යි ඒ හිඤ්ඤා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇත්සුහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල සූත්‍රය වදාළසේක:

මහණෙනි, දහම් සයෙකින් සමකාලීන මහණ ආහුනෙය්‍ය වෙයි, පාහුනෙය්‍ය වෙයි, දකඛ්ණෙය්‍ය වෙයි, අඤ්ඤාචාරකරණීය වෙයි, ලෝකයාගේ අනුතර පුණ්‍යකෞතු වෙයි. කවර සයෙකින යත්:

මහණෙනි, මේ සයනෙහි මහණ වක්‍රසිත් රූපාලම්භනයක් දැක (රාගසහගත නොවීමෙන් විසින්) සුමනස්ස නො මැ වෙයි. (දෝශසහගත දෙමනක් විසින්) දුමනස්ස නො මැ වෙයි. සිහි ඇතිගේ සමන්ත්ප්‍රඥ ඇතිගේ උපේක්‍ෂක ව වාස කෙරෙයි.

ප්‍රොත්‍රයෙන් ශබ්දලම්භනයක් අසා ... ශ්‍රාණයෙන් ගන්ධාලම්භනයක් ආශ්‍රාණ කොට ... ජීව්‍යයෙන් රසාලම්භනයක් විඳි ... කායයෙන් සප්ප-ව්‍යාලම්භනයක් පාශය ... මහසිත් ධර්මාලම්භනයක් දැන නො මැ සුමනස්ස වෙයි. දුමනස්ස නො මැ වෙයි. සිහි ඇතිගේ සමන්ත්ප්‍රඥ ඇතිගේ උපේක්‍ෂක ව වාසය කෙරෙයි.

මහණෙනි, මේ සදහම්වත් සමකාලීන රහත් මහණ ආහුනෙය්‍ය හා පාහුනෙය්‍ය හා දකඛ්ණෙය්‍ය හා අඤ්ඤාචාරකරණීය හා ලෝකයාගේ අනුතර පුණ්‍යකෞතු හා වෙයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළසේක. සතුටු සිතැති ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතය සතුටින් පිළිගත්හ.

6. 1. 1. 2.

[දුතියොනුනෙය්‍යසුත්තං]

[සාවප්පිතිදුතං]

2. ඡත්ති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආනුනෙය්‍යො හොති පානුනෙය්‍යො දක්ඛිණෙය්‍යො අඤ්ඤාචාරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙතවතං ලොකස්ස. කතමෙති ඡති:

(1) ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අනෙකවිතිතං ඉද්ධිවිධං පච්චනුහොති: එකො'පි හුත්වා ඛහුධා හොති, ඛහුධා'පි හුත්වා එකො හොති, ආච්ඡාචා' තිරොහාචං තිරොකුඛ්ඛං තිරොපාකාරං තිරොපබ්බතං අසජ්ජමානො ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ. පඨවියාපි උමුච්ඡජ්ජනිමුජ්ජං කරොති සෙය්‍යථාපි උදකෙ. උදකෙපි අහෙජ්ජමානො¹ ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි පඨවියං.² ආකාසෙපි පලලඛෙකක කමති සෙය්‍යථාපි පක්ඛිත්තකුණො. ඉමෙපි ච්ඡද්ධි-සුරියෙ එවං මග්ගිද්ධිකෙ එවං මහානුභාවෙ පාණීනා පරාමසති³ පරිමජ්ජති. යාව චුග්ගලොකා'පි කායෙත වස්සං වතෙතති.

(2) දිබ්බාය සොතධාතුයා විසුඤ්ඤාය අතික්කන්තමානුසකාය උභො සඤ්ඤ සුණාති දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙව දුරෙ සන්තියෙ ව.

(3) පරසත්තානං පරපුග්ගලානං චේතසා චේතො පරිච්චි පජානාති: “සරාගං වා විතතං සරාගං විතතනති පජානාති, විතරාගං වා විතතං -පෙ- සඤ්ඤං වා විතතං -පෙ- විතඤ්ඤං වා විතතං -පෙ- සමොගං වා විතතං -පෙ- විතමොගං වා විතතං -පෙ- සබ්බිත්තං වා විතතං -පෙ- වික්ඛිත්තං වා විතතං -පෙ- මහග්ගතං වා විතතං -පෙ- අමහග්ගතං වා විතතං -පෙ- සඋත්තරං වා විතතං -පෙ- අනුත්තරං වා විතතං -පෙ- සමාගිතං වා විතතං -පෙ- අසමාගිතං වා විතතං -පෙ- විමුත්තං වා විතතං -පෙ- අවිමුත්තං වා විතතං අවිමුත්තං විතතනති පජානාති.

(4) අනෙක විතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති. සෙය්‍යපීදං: එකමර්ජාතිං දො'පි ජාතියො තිස්සො'පි ජාතියො චතස්සො'පි ජාතියො පඤ්චා'පි ජාතියො දස'පි ජාතියො විහමපි ජාතියො කිංසමපි ජාතියො චත්තාලි-සමපි ජාතියො පඤ්ඤාසමපි ජාතියො, ජාති සතමපි ජාති සහස්සමපි ජාතිසත්තහස්සමපි, අනෙකෙපි සංවට්ටකපො, අනෙකෙපි විවට්ටකපො, අනෙකෙපි සංවට්ටවිවට්ටකපො: ‘අමුත්‍රාසිං එවන්තාමො! එවංගොතෙතා: එවංවණේණ: එවමාහාරො: එවං සුබද්ධකපට්ඨිකංවෙදී එවමාසුපරියතෙතා: සො තතො වුතො අමුත්‍ර උපපාදිං. තත්‍රාපාසිං එවංතාමො: එවං-ගොතෙතා: එවංවණේණ: එවමාහාරො: එවං සුබද්ධකපට්ඨිකංවෙදී එවමාසු-පරියතෙතා: සො තතො වුතො ඉබ්බපපතො’ති ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති.

1. අඤ්ජමානො - මරණ. 2. පඨවියා - මණ. 3. පරිමසති - සිඹු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. 1. 1. 2.

[දැඩියානුනොය සුත්‍රය]

[සැවැන්තිදන සි]

2. මහණෙනි, කරුණු සයෙකින් සමන්විත මහණ ආනුභූතය වෙයි ... ලෝකයාගේ අනුකර පුණ්‍යකෛත්‍ර වෙයි. කවර සයෙකින් යත්:

(1) මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ අනේකවිධ සාද්ධි ප්‍රභේද විදුන්නේ: පියෙවින් එකක් ව සිට (ගතසහස්‍රාදීන්) බහුප්‍රකාර වෙයි. බහු-ප්‍රකාරව එකක් ම වෙයි: ඇවිර්භාව කෙරෙයි. තීරොභාව කෙරෙයි. භික්කියෙන් පරහාගයට පවුරින් පරහාගයට පරීතයෙන් පරහාගයට අහස්හි සේ නො ලැගෙමින් යෙයි. දියෙහි මෙන් පොළොවිහිදු නැගීම් හා ගැලීම් කෙරෙයි. පොළොවකි සෙයින් නො බිදනාදියෙහි දු යෙයි. පක්ෂි-ශබ්දනයකු සෙයින් අහස්හිදු පලහින් යෙයි. එසා මහත් ඉදුහ ඇති ඒසා මහත් අනුභාව ඇති මේ සද්ධි රුහුදු අත්ලෙන් පරාමයී කෙරෙයි. පරිමේච්ඡ කෙරෙයි. බමලොව ද ගිම්කොට කයින් විසිය පවත්වයි.

(2) පරිශුද්ධ වූ මිනිසාගේ ඉක්මනිය දිව තෝඩයින් දිව්‍යවූත් මානුෂ්‍ය වූත් දුරු වූත් හමුයෙහි වූත් යම් ශබ්දකෙනෙක් වෙත් නම්, ඒ උනය ශබ්දයන් අසයි.

(3) පරසතථි පරපුදාලයන්ගේ සිත් සිය සිතින් පිරිසිදු නානාප්‍රකාර-යෙන් දන්තේය: (අභව්විධ) සරාගචිත්තය හෝ සරාගචිත්තය'යි දන්තේ ය. (අවශෙෂකුශලාච්ඡාසාකාත) චිතරාග චිත්තය හෝ චිතරාගචිත්ත ය යි දන්තේ ය. (ද්විවිධදෛශිකසංසහගත) සද්දෙස චිත්තය හෝ ... (වාතුකුමක-කුසලාච්ඡාසාකාත) චිතදෙස චිත්තය හෝ ... (විවිධිච්ඡා උභවව සංගහන) සමොගචිත්තය හෝ ... චිතමොග වූ හෝ චිත්තය ... (චිත මිඬානුගත) සබ්බිත්තචිත්තය හෝ ... (උභවවානුගත) විකඛිත්ත චිත්තය හෝ ... (රූපාවචරාරූපාවචර) මහභූතචිත්තය හෝ ... (අවශෙෂ) අමහභූත චිත්තය හෝ... (සකලත්‍රේහුමක) සඋත්තර චිත්තය හෝ... (ලොකොත්තර) අනුකර චිත්තය හෝ ... (උපචාරාදිණාප්‍රාප්ත) සමාභිත වූ හෝ චිත්තය ... (එදෙකට නො පත්) අසමාභිත වූ හෝ චිත්තය ... (පසුබිවිධ විමුක්තියෙන්) විමුක්ත වූ හෝ චිත්තය (එයින් විමුක්ත නොවූ) අවිමුක්ත වූ හෝ චිත්තය අවිමුක්ත චිත්ත ය යි දන්තේ ය.

(4) අනේකවිධ වූ සුචිතිවාස සිහිකෙරෙයි. එ කෙසේ ය යත්: එක් දයකුදු ජාති දෙකකුදු ජාති තුණකුදු ජාති සතරකුදු ජාති පසකුදු දශජාතියකුදු ජාති විස්සකුදු ජාති තිසකුදු ජාති පස්සකුදු ජාති පණසකුදු, ජාති සියයකුදු ජාති දහසකුදු ජාති සියදහසකුදු, නොයෙක් සංවතීකල්පයකුදු නොයෙක් විවතීකල්පයකුදු නොයෙක් සංවතී විවතී-කල්පයකුදු සිහිකරයි: 'අයෝ තත්ති මෙබ්බ නම් ඇතියෙම්, මෙබ්බ ගොත් ඇතියෙම්, මෙබ්බ පාහැතියෙම්, මෙබ්බ අහරුතියෙම්, මෙබ්බ සුවදක් විදනා සුල්ලෙම්, මෙබ්බ ආයුෂ ගිම් කොට ඇතියෙම්' වීම්. එ මම එයින් සැවැ අයෝ තත්ති උපන්මි. එහිදු මෙබ්බ නැමැතියෙම්, මෙ බ්බ ගොත් ඇතියෙම්, මෙබ්බ සිරුරු පාහැ ඇතියෙම්, මෙබ්බ අහර ඇතියෙම්, මෙබ්බ සුවදක් විදනාසුල්ලෙම්, මෙබ්බ ආයුෂ ගිම් කොට ඇතියෙම් වීම්. ඒ මම එතැනින් සැවැ මෙහි උපන්මි'යි මෙසේ පාහැසටගත් ඇ විසින් ආකාර සහිත, (නාමගොත්‍රාදි විසින්) උද්දෙස සහිත වූ අනේක විධ සුචි-තිවාසය අනුසාරණ කරයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

(5) දිබ්බික වක්ඛනා, විසුඤ්ඤාන අභිකක්ඛනමානුසංකෙන සංතො පස්සති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හිනෙ පණ්ණිකෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකමවුපගෙ සංතො පජානාති: ‘ඉමෙ චිත භොනෙතා සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා, වච්චුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනෝදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තීරයං උපපන්නා. ‘ඉමෙ චා පන භොනෙතා සත්තා කාය-සුවරිතෙන සමන්තාගතා, වච්චුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනෝසුවරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගා ලොකං උපපන්නාති’-ඉති දිබ්බික වක්ඛනා, විසුඤ්ඤාන අභිකක්ඛනමානුසංකෙන සංතො පස්සති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හිනෙ පණ්ණිකෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකමවුපගෙ සංතො පජානාති.

(6) ආසවානං ඛයා අනාසවං චේතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාචිමුත්තිං දිට්ඨොව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකචා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡ්ඤි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනු-නෙය්‍යා භොති, පානුනෙය්‍යා දක්ඛණ්ණෙය්‍යා අඤ්ඤාචිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්සාති.

6. 1. 1. 3.

[ඉඤ්ජුතං]

[සාමපථිකීදානං]

3. ඡ්ඤි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනුනෙය්‍යා භොති -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්සා. කතමෙ ඡ්ඤි:

සද්ධිඤ්ඤාන විරිසිඤ්ඤාන සතිඤ්ඤාන සමාධිඤ්ඤාන පඤ්ඤාචිමුත්තිං, ආසවානං ඛයා අනාසවං චේතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාචිමුත්තිං දිට්ඨොව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකචා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡ්ඤි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනුනෙය්‍යා භොති -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්සාති.

6. 1. 1. 4.

[බලසුතං]

[සාමපථිකීදානං]

4. ඡ්ඤි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනුනෙය්‍යා භොති -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්සා. කතමෙහි ඡ්ඤි:

සඤ්ඤාබලෙන විරියබලෙන සතිබලෙන සමාධිබලෙන පඤ්ඤාබලෙන, ආසවානං ඛයා අනාසවං චේතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාචිමුත්තිං දිට්ඨොව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකචා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡ්ඤි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනුනෙය්‍යා භොති -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්සාති.

(5) පරිශුද්ධ වූ මිනිසාගේ ඉක්මණිම දිවැසින් ව්‍යවමාන උපපද්‍යාමාන භීත ප්‍රණීත සුවණ් දුර්ණ් ශෝභනගති ඇති දුර්ණ් ඇති කම්වූ පරිදි මෙයගන සතෙකුගේ දක්නේය: 'මේ හවත් සතෙකුගේ කායදුශ්චරිතයෙන් සමනා-ගත වුවාහු වාග්දුශ්චරිතයෙන් සමනාගත වුවාහු මනෝදුශ්චරිතයෙන් සමනාගත වුවාහු ආයාතනට උපවාද කරන්නාහු විපරිත දර්ශන ඇත්තාහු මිථ්‍යාදෘෂ්ටිකම්මාදාන ඇත්තාහු වෙත්; ඔහු කාමුත් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුර්ණ් වූ විනිපාත වූ තිරයට උපත් විසින් පැමිණියහ. 'මේ හවත් සතෙකුගේ ද කාය සුවරිතයෙන් සමනාගත වුවාහු වාග් සුවරිතයෙන් සමනාගත වුවාහු මනෝසුවරිතයෙන් සමනාගත වුවාහු ආයාතනට උපවාද නොකරන්නාහු සමාග්දෘෂ්ටිගත්තාහු සමාග්දෘෂ්ටි කම්මාදාන ඇත්තාහු වෙත්; ඔහු කාමුත් මරණින් මතු සුභති සංඛ්‍යාත සංඛිලෝකයට උපත් විසින් පැමිණියාහු'යි - මෙසේ පරිශුද්ධ වූ මිනිසාගේ ඉක්ම පවත්නා දිවැසින් ව්‍යවමාන උපපද්‍යාමාන භීත ප්‍රණීත සුවණ් දුර්ණ් සුභති ඇති දුර්ණ් ඇති කම්වූ පරිදි යන සත්කයන් දන්නේ ය.

(6) ආසුවයන්ගේ ක්‍ෂයයෙන් අනාසුව වූ චිත්තවිමුක්තිය ද ප්‍රඥ විමුක්තිය ද ඉහාතවයෙහි ම තමා විසින් විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන සාක්ෂාත් කොට වාස කෙරෙයි.

මහණෙනි, මේ දහම් සයෙන් සමනාගත රහත් මහණ ආනුෂංගික ද පානුෂංගික ද දක්ෂිණිකයා ද අඤ්ඤාචාරණිය ද ලෝකයාට අනුතතර පුණ්‍යකෞතු ද වෙයි.

6. 1. 1. 3.

[ඉද්ධිය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

3. මහණෙනි, කරුණු සයෙකින් සමනාගත මහණ ආනුෂංගික හා ... ලෝකයාට අනුතතර පුණ්‍යකෞතු හා වෙයි. කවර සයෙකින් යත්:

සද්ධිද්ධියගෙන විරිද්ධිද්ධියගෙන සතිද්ධියගෙන සමාධිද්ධියගෙන පඤ්ඤාද්ධියගෙන, ආසුවයන්ගේ ක්‍ෂයයෙන් අනාසුව වූ චිත්තවිමුක්තිය හා ප්‍රඥ විමුක්තිය හා ඉහාතවයෙහි ම තමා විසින් විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන සාක්ෂාත් කොට උපයාගෙන වාස කෙරෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් සමනාගත මහණ ආනුෂංගික හා ... ලෝකයාට අනුතතර පුණ්‍යකෞතු හා වෙයි.

6. 1. 1. 4.

[බල සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

4. මහණෙනි, කරුණු සයෙකින් සමනාගත මහණ ආනුෂංගික හා ... ලෝකයාට අනුතතර පුණ්‍යකෞතු හා වෙයි. කවර සයෙකින් යත්:

සඤ්ඤාබලයගෙන විරිද්ධිබලයගෙන සතිබලයගෙන සමාධිබලයගෙන පඤ්ඤාබලයගෙන, ආසුවයන්ගේ ක්‍ෂයයෙන් අනාසුව වූ චිත්තවිමුක්තිය හා ප්‍රඥ විමුක්තිය ඉහාතවයෙහි ම තමා විසින් විශිෂ්ට ඥානයෙන් සාක්ෂාත් කොට උපයාගෙන වෙතෙයි.

මහණෙනි, මේ දහම් සයින් සමනාගත මහණ ආනුෂංගික හා ... ලෝකයාට අනුතතර පුණ්‍යකෞතු හා වේ.

6. 1. 1. 5.

[සංඛාජාතියසුභතං]

[භාවජඨිද්දතං]

5. ජති භික්ඛවෙ අබ්බෙති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ හද්දො අස්සා-ජාතියො රාජාරභො හොති රාජහොග්ගො, රඤ්ඤෙ අබ්බනෙත්ථව සංඛා ගච්ඡති. කතමෙති ජති:

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ හද්දො අස්සාජාතියො ඛමො හොති රූපානං, ඛමො සද්දනං, ඛමො ගක්ඛානං, ඛමො රසානං, ඛමො ථොට්ඨබ්බානං, වණ්ණසම්පන්නො ච හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ජති අබ්බෙති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ හද්දො අස්සාජාතියො රාජාරභො හොති රාජහොග්ගො, රඤ්ඤෙ අබ්බනෙත්ථව සංඛා ගච්ඡති.

ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ජති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආනුනෙය්‍යො හොති -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්ස. කතමෙති ජති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති රූපානං, ඛමො සද්දනං, ඛමො ගක්ඛානං, ඛමො රසානං, ඛමො ථොට්ඨබ්බානං, ඛමො ධම්මානං.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ජති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආනු-නෙය්‍යො හොති -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්සාති.

6. 1. 1. 6.

[දුතියාජාතියසුභතං]

[භාවජඨිද්දතං]

6. ජති භික්ඛවෙ අබ්බෙති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ හද්දො අස්සා-ජාතියො රාජාරභො හොති රාජහොග්ගො, රඤ්ඤෙ අබ්බනෙත්ථව සංඛා ගච්ඡති. කතමෙති ජති:

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ හද්දො අස්සාජාතියො ඛමො හොති රූපානං, ඛමො සද්දනං, ඛමො ගක්ඛානං, ඛමො රසානං, ඛමො ථොට්ඨබ්බානං, ඛලසම්පන්නො ච හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ජති අබ්බෙති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ හද්දො අස්සාජාතියො රාජාරභො හොති රාජහොග්ගො, රඤ්ඤෙ අබ්බනෙත්ථව සංඛා ගච්ඡති.

ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ජති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආනු-නෙය්‍යො හොති -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්ස. කතමෙති ජති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති රූපානං, ඛමො සද්දනං, ඛමො ගක්ඛානං, ඛමො රසානං, ඛමො ථොට්ඨබ්බානං, ඛමො ධම්මානං.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ජති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආනු-නෙය්‍යො හොති -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්සාති.

6. 1. 1. 5.

[සම්මාපාතිය සූත්‍රය]

[සැමැත්තියදන සි]

5. මහණෙනි, කරුණු සයෙකින් සමන්විත රජුගේ හඳු අශ්වාරාතීයයා රාජාභි හා රාජ භොග්‍ය හා වෙයි. 'රාජාභිගෙක' යන සබ්බසාවට යෙයි. කවර සයෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ ලොව්හි රජුගේ හඳු අශ්වාරාතීයයා රූප සහනු වෙයි. ශබ්ද සහනු වෙයි. ගති සහනු වෙයි. රස සහනු වෙයි. සප්තව්‍යාස සහනු වෙයි. වණි සමපන්න (ශරීර වණි ඇත්තේ) ද වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු සයෙන් සමන්විත රජුගේ හඳු අශ්වාරාතීයයා රාජාභි ද රාජභොග්‍ය ද වෙයි රජුගේ 'අභිගෙක'යි ම සබ්බසාවට යෙයි.

මහණෙනි, එ පරිද්දෙන්ම කරුණු සයෙකින් සමන්විත මහණ ආනු-කේය...හා ලොකයාට අනුතර පුණ්‍යකෛත්‍ය හා වෙයි. කවර සයෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ රූප සහනු වෙයි. ශබ්ද සහනු වෙයි. ගති සහනු වෙයි. රස සහනු වෙයි. සප්තව්‍යාස සහනු වෙයි. ධර්ම සහනු වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු සයෙන් සමන්විත මහණ ආනුකේය හා ... ලොකයාට අනුතර පුණ්‍යකෛත්‍ය හා වෙයි.

6. 1. 1. 6.

[දුතියාපාතිය සූත්‍රය]

[සැමැත්තියදන සි]

6. මහණෙනි, අභිගෙකින් සමන්විත රජුගේ හඳු අශ්වාරාතීයයා රාජාභි හා රාජභොග්‍ය හා වෙයි. රජුගේ 'අභිගෙක'යි ම සබ්බසාවට යෙයි. කවර සයෙකින් යත්:

මහණෙනි, රජුගේ හඳු අශ්වාරාතීයයා රූපයනට කෘමි වෙයි. ශබ්දයනට කෘමි වෙයි. රසයනට කෘමි වෙයි. සප්තව්‍යාසයනට කෘමි වෙයි. චල සමපන්න (කායචල ඇත්තේ) ද වෙයි.

මහණෙනි, මෙ අභිගෙකින් සමන්විත රජුගේ හඳු අශ්වාරාතීයයා රාජාභි හා රාජභොග්‍ය හා වෙයි. රජුගේ 'අභිගෙක'යි ම සබ්බසාවට යෙයි.

මහණෙනි, එපරිද්දෙන්ම ධර්ම සයෙකින් සමන්විත මහණ ආනුකේය හා ... ලෝකයාට අනුතර පුණ්‍යකෛත්‍ය හා වෙයි. කවර සයෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ රූපයනට කෘමි වෙයි. ශබ්දයනට කෘමි වෙයි. ගතියනට කෘමි වෙයි. රසයනට කෘමි වෙයි. සප්තව්‍යාසයනට කෘමි වෙයි. ධර්මයනට කෘමි වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු සයින් සමන්විත මහණ ආනුකේය හා ... ලෝකයාට අනුතර පුණ්‍යකෛත්‍ය හා වේ යයි.

6. 1. 1. 7.

[නිකායාජාතිසසුතං]

[සාවප්පිතිදහං]

7. ජති භික්ඛවෙ අබ්බෙති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ හද්දො අස්සා-ජානිස්සො රාජාරහො හොති රාජහොස්සො, රඤ්ඤෙ අබ්බනෙත්තිව සබ්බං ගච්ඡති. කතමෙති ජති:

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ හද්දො අස්සාජානිස්සො ඛමො හොති රූපානං, ඛමො සද්දහං, ඛමො ගඤ්ඤානං, ඛමො රතානං, ඛමො ථොට්ඨබ්බානං, ජවසම්පන්නො ච හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ජති අබ්බෙති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ හද්දො අස්සාජානිස්සො රාජාරහො හොති රාජපහාස්සො, රඤ්ඤෙ අබ්බනෙත්තිව සබ්බං ගච්ඡති.

ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ජති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආනු-නෙත්තො හොති -පෙ- අනුගතරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්ස. කතමෙති ජති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති රූපානං -පෙ- ඛමො ධම්මානං.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ජති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආනු-නෙත්තො හොති -පෙ- අනුගතරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්සාති.

6. 1. 1. 8.

[අනුගතරීසසුතං]

[සාවප්පිතිදහං]

8. ජසිමාති භික්ඛවෙ අනුගතරියාති. කතමාති ජ:

දස්සනානුගතරියං, සවණානුගතරියං, ලාභානුගතරියං, සික්ඛානුගත-රියං, පාරිවරියානුගතරියං, අනුස්සනානුගතරියං.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ ජ අනුගතරියාති.

6. 1. 1. 9.

[අනුස්සනිට්ඨානසුතං]

[සාවප්පිතිදහං]

9. ජසිමාති භික්ඛවෙ අනුස්සනිට්ඨානාති. කතමාති ජ:

බුද්ධානුස්සනි, ධම්මානුස්සනි, සබ්බානුස්සනි, සීලානුස්සනි, වාසානුස්සනි, දෙවනානුස්සනි.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ ජ අනුස්සනිට්ඨානාති'ති.

6. 1. 1. 7.

[තනිතාජාතිය සූත්‍රය]

[සෑවැන්තිදන සි]

7. මහණෙනි, අඛිත සයෙකින් සමනාගත රජුගේ හඳු අඛවා-ජානෙයයා රාජාභි වෙයි. රාජ භොග්‍ය වෙයි. රජුගේ 'අඛිතයෙකැ'යි ම හඛියාවට යෙයි. කවර සයෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ ලොව්හි රජුගේ හඳු අඛවාජානෙයයා රූපයට ඤාම වෙයි. ශබ්දයට ඤාම වෙයි. ශක්තියට ඤාම වෙයි. රසයට ඤාම වෙයි. සප්තව්‍යයට ඤාම වෙයි. ජවතව්‍යතන (සදජව ඇත්තේ) ද වෙයි.

මහණෙනි, මේ අඛිත සයින් සමනාගත රජුගේ හඳු අඛවාජානෙයයා රාජාභි වෙයි. රාජ භොග්‍ය ද වෙයි. රජුගේ 'අඛිතයෙකැ'යි ම හඛියාවට යෙයි.

මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම කරුණු සයෙකින් සමනාගත මහණ ආනුකූලය වෙයි ... ලෝකයාට අනුතර පුණ්‍යකොටුව වෙයි. කවර සයෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ රූපයට ඤාම වෙයි ... ධර්මයට ඤාම වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් සමනාගත මහණ ආනුකූලය වෙයි ... ලෝකයාට අනුතර පුණ්‍යකොටුව වෙයි.

6. 1. 1. 8.

[අනුතරයෙහි සූත්‍රය]

[සෑවැන්තිදන සි]

8. මහණෙනි, මේ අනුතරයෝ සදෙනෙකි. කවර සදෙනෙක යත්:

දක්ඛණානුතරය, සමනානුතරය, ලාභානුතරය, සිකිණානුතරය, පාරිච්ඡානුතරය, අනුක්‍රමානුතරය යි.

මහණෙනි, මේ අනුතරධර්ම සදෙන යි.

6. 1. 1. 9.

[අනුක්‍රමානුතරයෙහි සූත්‍රය]

[සෑවැන්තිදන සි]

9. මහණෙනි, අනුක්‍රමානුතරය සදෙනෙකි. කවර සදෙනෙක යත්:

බුද්ධානුක්‍රමානුතරය, ධර්මානුක්‍රමානුතරය, සංඝානුක්‍රමානුතරය, ඥානානුක්‍රමානුතරය, දේවතානුක්‍රමානුතරය යි.

මහණෙනි, මේ අනුක්‍රමානුතරය සදෙන යි.

6 1. 1 10.

[මහානාමසූත්තං]

10. එකං සමයං හගවා සකෙකසු විහරති කපිලවත්තනිං
නිශ්ශ්‍රොමිණාමෙ. ඊථ ඛො මහානාමො සකෙකං යෙන හගවා තෙහුප-
සබ්බමි. උපසම්බුද්ධිං හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි.
එකමන්තං නිසීත්තො ඛො මහානාමො සකෙකං හගවන්තං එතදවොච:

“යො සො හන්තො අරියසාවකො ආගතඵලො විඤ්ඤානසාසනො,
සො කතමෙන විහාරෙන බහුලං විහරති”ති.

යො සො මහානාම අරියසාවකො ආගතඵලො විඤ්ඤානසාසනො,
සො ඉමිනා විහාරෙන බහුලං විහරති:

(1) ඉමි මහානාම අරියසාවකො තථාගතං අනුස්සරති: “ඉතිපි සො
හගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු
අනුත්තරො සුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවමත්තස්සානං බුද්ධො හගවා”ති.
යස්මිං මහානාම සමයෙ අරියසාවකො තථාගතං අනුස්සරති, නෙවස්ස
තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිනා චිත්තං භොති, න දොසපරිසුට්ඨිනං චිත්තං
භොති, න මොහපරිසුට්ඨිනං චිත්තං භොති, උජ්ඣතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ
චිත්තං භොති තථාගතං ආරබ්බ. උජ්ඣතචිත්තො ඛො පන මහානාම
අරියසාවකො ලහති අත්ථවෙදං, ලහති ධම්මවෙදං, ලහති ධම්මපසංඝිතං
පාමුජ්ජං. පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතිමනස්ස කායො පස්සමානති, පස්සධි-
කායො සුඛං වෙදිගති, සුඛිනො චිත්තං සමාගිගති. අයං වුච්චති මහානාම
අරියසාවකො විසමනතාය පජාය සමපන්නො විහරති. සබ්බාපජ්ඣාය
පජාය අබ්බාපජ්ඣාය විහරති. ධම්මසොතං සමාපන්නො බුද්ධානුස්සානිං
භාවෙති.

(2) සුන ව පරං මහානාම අරියසාවකො ධම්මං අනුස්සරති:
“සාකක්ඛානො හගවතා ධම්මො සන්දිට්ඨිකො අකාලිකො ඵලිපසංඝිකො
ඔපනයිකො¹ පච්චත්තං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤාති”ති. යස්මිං මහානාම සමයෙ
අරියසාවකො ධම්මං අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිනා
චිත්තං භොති, න දොසපරිසුට්ඨිනා චිත්තං භොති, න මොහපරිසුට්ඨිනං
චිත්තං භොති. උජ්ඣතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං භොති ධම්මං ආරබ්බ.
උජ්ඣතචිත්තො ඛො පන මහානාම අරියසාවකො ලහති අත්ථවෙදං, ලහති
ධම්මවෙදං, ලහති ධම්මපසංඝිතං පාමුජ්ජං.² පමුදිතස්ස පිති ජායති,
පිතිමනස්ස කායො පස්සමානති, පස්සධිකායො සුඛං වෙදිගති, සුඛිනො
චිත්තං සමාගිගති. අයං වුච්චති මහානාම අරියසාවකො විසමනතාය
පජාය සමපන්නො විහරති. සබ්බාපජ්ඣාය පජාය අබ්බාපජ්ඣාය විහරති.
ධම්මසොතං සමාපන්නො ධම්මානුස්සානිං භාවෙති.

1. ඔපනෙය්‍යකො - මජ්ඣ. 2. පාමොජ්ජ - මජ්ඣ.

6. 1. 1. 10.

[මහානාම සූත්‍රය]

10. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍යජනපදයෙහි කපිල-වස්තු පුරාතන්තයෙහි වූ නිශ්‍රොධාරාමයෙහි ව්‍යභ සේක. එකල්හි මහානාම ශාක්‍ය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත් පසෙක ගිහ. එකත් පස්ව හුන් මහානාම ශාක්‍ය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය.

වහන්ස, “යම් අරිහත්‍රියෙක් ප්‍රාජා ආයතීඵල ඇතියේ (හෝවන් වූයේ) දැනගත් ශික්ෂාත්‍රය ශාසන ඇතියේ වේ නම්, හෙ කවර විහාරයෙකින් බහුල කොට වාස කෙරේ ද?”යි.

මහානාමයෙහි, යම් ආයතීශ්‍රාවකයෙක් ප්‍රාජා ආයතීඵල ඇතියේ (හෝවන් වූයේ) විඤ්ඤ ශාසන ඇතියේ වේ නම්, හෙ මේ විහාරයෙන් බහුල කොට වාස කරන්නේ ය.

(1) මහානාමයෙහි, මෙ සත්තෙහි අරිහත්‍රි “මෙ මෙ කාරුණෙන් ඒ භාග්‍යවන්හු රැස්වූහ. සමස්ත සම්මුඛයහ. විද්‍යාවරණ සම්පන්නයහ. සුගත්හ. ලොකවිද්හ. අනුකතර පුරුෂදම්‍ය සාරවිහ. දෙවමනුෂ්‍යයනට ශාක්‍යාහ. වතුසාන්‍ය ප්‍රතිමුඛයහ. හඟවත්හ”යි තථාගතයන් අනුසම්මරණ කෙරෙයි. මහානාමයෙහි, යම් කලෙක අරිහත්‍රි තථාගතයන් අනුසම්මරණ කෙරේද, එකමයෙහි ඔහට රාගයෙන් පයඝීච්ඡිත විතතයෙක් නොම වන්නේ ය. ද්‍රෝණියෙන් පයඝීච්ඡිත විතතයෙක් නොම වන්නේ ය. මෝහයෙන් පයඝීච්ඡිත විතතයෙක් නොම වන්නේ ය. එකමයෙහි ඔහුගේ විතතය තථාගතයන් ඇරැඹූ සංජ්ඣත ම වෙයි. මහානාමයෙහි, සංජ්ඣත විතතයෙන් යුත් අරිහත්‍රි අභිගත (අවුට්‍රාසථා නිසා උපන්) ප්‍රිතිප්‍රමොද්‍ය ලබන්නේ ය. පාළුබව පිළිබඳ ප්‍රිතිප්‍රමොද්‍ය ලබන්නේ ය. පාළුබව නිසා උපන් ප්‍රමොද්‍ය ලබන්නේ ය. ප්‍රමුද්ධතාහට ප්‍රිතිය උපදනේ ය. ප්‍රිතිමතස්සයාහට නාමිකාය හා කරජකාය හත්තිදෙයි. සන්ත්‍රන් කය ඇතියේ සුව විදුනේ ය සුව ඇතියහුගේ විතතය එකාග්‍ර වෙයි. මහානාමයෙහි, මේ අරිහත්‍රි රාග ද්‍රෝණි මෝහ විසින් විෂමගත ප්‍රජාව කෙරෙහි සම්ප්‍රාජා ව වෙසේ යයි ද, යුක්ත සහිත ප්‍රජාව කෙරෙහි නිදස්ව වෙසේ යයි ද, විදයීනා සංඛ්‍යාත ධර්මසූත්‍රයට සපැමිණියේ බුද්ධානුසාරී කමිසථානය වඩන්නේ යයි ද කියනු ලැබේ.

(2) තවද මහානාමයෙහි, අරිහත්‍රි “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්ම සංඛ්‍යාතය, සංඤ්ඤාපිකය, අකාලිකය, එහිපශ්‍ය විධියට නිසිය, උපනගනා-තීය, විඤ්ඤන් විසින් තමන් කෙරෙහි එළවා දකසුතු” යයි ධර්ම සිහි කෙරෙයි. මහානාමයෙහි, ආයතී ශ්‍රාවක තෙම යම් කලෙක ධර්ම සිහිකෙරේ නම්, එකමයෙහි ඔහට රාගයෙන් පයඝීච්ඡිත විතතයෙක් නොම වෙයි. ද්‍රෝණියෙන් පයඝීච්ඡිත විතතයෙක් නොම වෙයි. මෝහයෙන් පයඝීච්ඡිත විතතයෙක් නොම වෙයි. එකමයෙහි ඔහුගේ විතතය ධර්ම ඇරැඹූ සංජ්ඣත ම වෙයි. මහානාමයෙහි, සංජ්ඣත විතතයෙන් යුත් ආයතීශ්‍රාවක අභිවේදය ලබන්නේ ය. ධර්මවේදය ලබන්නේ ය. පෙළදම් හා අරුත් නිසා උපන් ප්‍රමොද්‍ය ලබන්නේ ය. ප්‍රමුද්ධතාහට (පඤ්චවිධ) ප්‍රිතිය උපදනේ ය. ප්‍රිතියෙන් යුත් සිතැතියහුගේ (උභය) කායය සන්තිදෙයි. සන්ත්‍රන් කය ඇතියේ කායික චේතසික සුඛය විදුනේ ය. සුව ඇතියහුගේ විතතය සමාධියට යෙයි. මහානාමයෙහි, මේ අරිහත්‍රි (රාග ද්‍රෝණි මෝහයෙන්) විෂමතියට ගිය සත්තාධ්‍යාන ප්‍රජායෙහි සම්මතයට පැමිණියේ වෙසේ යයි ද, යුක්ත සහිත ප්‍රජායෙහි නිදස්වූයේ වෙසේ යයි ද, විදයීනා සංඛ්‍යාත ධර්මසූත්‍රයට පැමිණියේ ධර්මානුසාරීතාව වඩන්නේ යයි ද කියනු ලැබේ.

(3) පුන ච පරං මහානාම අරියසාවකො සඛ්‍යං අනුස්සරති: “සුපට්ඨනො¹ භගවතො සාවකසඛො, උජ්ජපට්ඨනො, භගවතො සාවකසඛො, සුද්‍යපට්ඨනො භගවතො සාවකසඛො, සාමිප්පට්ඨනො භගවතො සාවකසඛො, යදිදා චතතාරි පුරිසස්‍රගාති අට්ඨපුරිසස්‍රගාලා, එස භගවතො සාවකසඛො ආනුනෙය්‍යො, පානුනෙය්‍යො, දක්ඛිණෙය්‍යො, අඤ්ඤානිකරණීයො, අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්සා”ති. යස්මිං මහානාම සමයෙ අරියසාවකො සඛ්‍යං අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, න දොසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති. උජ්ජගතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං භොති සඛ්‍යං ආරබ්භ. උජ්ජගතචිත්තො ඛො පන මහානාම අරියසාවකො ලහති අන්ධවෙදා, ලහති ධම්මවෙදා, ලහති ධම්මපසංගිතං පාමුජ්ජං. පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතිමනස්ස කායො පස්සමහති, පස්සඤ්ඤායො සුඛං වෙදියති, සුඛිනො චිත්තං සමාධියති. අයං වුවච්ඡි මහානාම අරියසාවකො විසමගතාය පජාය සමපතතො විහරති, සඛ්‍යාපජ්ඣාය පජාය අඛ්‍යාපජ්ඣො විහරති, ධම්මසොතං සමාපනො සඛ්‍යානුස්සරති භාවෙති.

(4) පුන ච පරං මහානාම අරියසාවකො අත්තනො සිලාති අනුස්සරති: අඛණ්ඩොති අවජ්ඣති අසඛලාති අකමාසාති භුජ්ඣාති විඤ්ඤාපසංකාරාති අපරාමට්ඨාති සමාධියංචතතතිකාති. යස්මිං මහානාම සමයෙ අරියසාවකො සිලං අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, න දොසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, උජ්ජගතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං භොති සිලා ආරබ්භ. උජ්ජගතචිත්තො ඛො පන මහානාම අරියසාවකො ලහති අන්ධවෙදා, ලහති ධම්මවෙදා, ලහති ධම්මපසංගිතං පාමුජ්ජං. පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතිමනස්ස කායො පස්සමහති, පස්සඤ්ඤායො සුඛං වෙදියති, සුඛිනො චිත්තං සමාධියති. අයං වුවච්ඡි මහානාම අරියසාවකො විසමගතාය පජාය සමපතතො විහරති, සඛ්‍යාපජ්ඣාය පජාය අඛ්‍යාපජ්ඣො විහරති, ධම්මසොතං සමාපනො සිලානුස්සරති භාවෙති.

(5) පුන ච පරං මහානාම අරියසාවකො අත්තනො වාගං අනුස්සරති: “ලාභා චිත මෙ, සුලඤ්ඤා චිත මෙ, යොගං මචෙජ්ජමලපරිසුට්ඨිතාය පජාය විනතමලමචෙජ්ජරෙන චෙතසා අගාරං අජ්ඣාචසාමි මුත්තවාගො පයනපාණී වොස්සග්ගරතො යාවයොගො දුනසාවිතාගරතොති. යස්මිං මහානාම සමයෙ අරියසාවකො වාගං අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, න දොසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, උජ්ජගතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං භොති වාගං ආරබ්භ. උජ්ජගතචිත්තො ඛො පන මහානාම අරියසාවකො ලහති අන්ධවෙදා, ලහති ධම්මවෙදා, ලහති ධම්මපසංගිතං පාමුජ්ජං, පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතිමනස්ස කායො පස්සමහති, පස්සඤ්ඤායො සුඛං වෙදියති, සුඛිනො චිත්තං සමාධියති. අයං වුවච්ඡි මහානාම අරියසාවකො විසමගතාය පජාය සමපතතො විහරති, සඛ්‍යාපජ්ඣාය පජාය අඛ්‍යාපජ්ඣො විහරති, ධම්මසොතං සමාපනො වාගානුස්සරති භාවෙති.

1. සුපට්ඨනො - මහේ.

(3) තවද මහානාමයෙනි, අරිහවු “භාග්‍යවත්තුවෙන් ශ්‍රාවක සබ්බ සුප්‍රතිපන්න ය, භාග්‍යවත්තුවෙන් ශ්‍රාවක සබ්බ සංජුප්‍රතිපන්න ය, භාග්‍යවත්තුවෙන් ශ්‍රාවක සබ්බ න්‍යායප්‍රතිපන්න ය. භාග්‍යවත්තුවෙන් ශ්‍රාවක සබ්බ සංචිච්ඡතිපන්න ය. යම් ඒ සතර පුරුෂ සුගම කෙනෙක්, අමොග්ගී පුරුෂ පුද්ගල කෙනෙක් වෙත් නම්, භාග්‍යවත්තුවෙන් තෙල ශ්‍රාවක සබ්බ ආනුකාථී වෙයි. ප්‍රාසූණාථී වෙයි. දක්ඛිණාථී වෙයි. අක්ඛේදිකරණීය වෙයි. ලෝකයාට අනුකර පුණ්‍යකේෂ්ත්‍ර වේ” යයි සඟුන් සිහිකෙරෙයි. මහානාමයෙනි, යම් කලෙකි අරිහවු සබ්බසංකප්පිකා, සිහිකෙරේ නම්, ඔහුට එකල්හි රාගයෙන් පයඤ්චිත විතතයෙක් නො මැ වෙයි. දොෂයෙන් පයඤ්චිත විතතයෙක් නො මැ වෙයි. මොහයෙන් පයඤ්චිත විතතයෙක් නො මැ වෙයි. එ සමයෙහි ඔහුගේ සිත සබ්බසං ඇරැබ සාජුගත මැ වෙයි. මහානාමයෙනි, සාජුගත විතතයෙන් සුත් අරිහවු අභිවේදය ලබන්නේ ය. ධර්මවේදය ලබන්නේ ය. ධර්මාපසංකිත ප්‍රාමොද්‍යය ලබන්නේ ය. ප්‍රමුදිතයාහට ප්‍රීතිය උපදනේ ය. ප්‍රීතිමතසකයාගේ කය සන්තිදෙයි. සන්තුවත් කය ඇතියේ සුව විදුනේ ය. සුව ඇත්තුවෙන් විතතය සමාධිගත වෙයි. මහානාමයෙනි, මේ අරිහවු විෂමගත පුජායෙහි සමප්‍රානාව වාස කෙරේ යයි ද, සච්ඡායාධිපුජායෙහි අච්ඡායාධි ඇතිව වාස කෙරේ යයි ද, ධර්මසූත්‍රානසට පැමිණියේ සබ්බානුසංයාමය වඩන්නේ යයි ද කියනු ලැබේ.

(4) තවද මහානාමයෙනි, අරිහවු අවණ්ණ වූ අවර්ග වූ අසබ්බ වූ අසබ්බ වූ තාමණ්ණාදකයෙන් තිදහන් වූ විඤ්චයාන වූ තාමණ්ණා මාන දෂටින් විසින් පරාමාණව නො වූ සමාධියට හිතව වැටෙන තමාගේ ශීලයන් සිහිකරයි. මහානාමයෙනි, යම් කලෙක අග්ගිශ්‍රාවකයා ශීලය සිහිකෙරේ නම්, එකල්හි ඔහුට රාගපයඤ්චිත විතතයෙක් නො මැ වන්නේ ය. දොෂ පයඤ්චිත විතතයෙක් නො මැ වන්නේ ය. මොහ පයඤ්චිත විතතයෙක් නො මැ වන්නේ ය. එකල්හි ඔහුගේ විතතය ශීලය ඇරැබ සාජුගත මැ වන්නේ ය. මහානාමයෙනි, සාජුගත විතත ඇති අග්ගි ශ්‍රාවක අභිවේදය ලබන්නේ ය. ධර්මවේදය ලබන්නේ ය. ධර්මාපසංකිත ප්‍රාමොද්‍යය ලබන්නේ ය. ප්‍රමුදිතයාහට ප්‍රීතිය උපදනේ ය. ප්‍රීතියෙන් සුත් සිත් ඇතියෙකුගේ කය සන්තිදෙන්නේ ය. සන්තුවත් කය ඇතියේ සුව විදුනේ ය. සුව ඇතියෙකුගේ විතතය සමාධියට වැටෙයි. මහානාමයෙනි, මේ අග්ගිශ්‍රාවක විෂමගත පුජායෙහි සමප්‍රානාව වාස කෙරේ යයි ද, සච්ඡායාධි පුජායෙහි අච්ඡායාධිව වාසය කෙරේ යයි ද, ධර්මසූත්‍රානසට පැමිණියේ ශීලානුසංයාමය වඩන්නේ යයි ද කියනු ලැබේ.

(5) තවද මහානාමයෙනි, අරිහවු “ඒකාන්තයෙන් මට ලාභයෙක, යම්බඳු මම මාත්මයාහි මලයෙන් පයඤ්චිත පුජායෙහි විගත මල මාත්මයාහි සිතින්, චුත්‍රවු වත්ති බැලුම් නැතියෙම්, පවිත්‍ර අත් ඇතියෙම්, දිමෙහි ඇලුනෙම්, යැදුමට තිත්සෙම්, දහසංවිභාගයෙහි ඇලුනෙම් ගෙහි වෙසෙමි. (එය) මට ඒකාන්තයෙන් සුලබ්ධිය” යි තමාගේ ත්‍යාගය සිහි කරයි. මහානාමයෙනි, යම් කලෙක අරිහවු ත්‍යාගය සිහි කෙරේ ද, එකල්හි ඔහුට රාගපයඤ්චිත විතතයෙක් නො මැ වන්නේ ය. දොෂ පයඤ්චිත විතතයෙක් නො මැ වන්නේ ය. මොහපයඤ්චිත විතතයෙක් නො මැ වන්නේ ය. එකල්හි ඔහුගේ සිත ත්‍යාගය ඇරැබ සාජුගත ම වන්නේ ය. මහානාමයෙනි, සාජුගත විතතය ඇති අරිහවු අභිවේදය ලබන්නේ ය. ධර්මවේදය ලබන්නේ ය. ධර්මාපසංකිත ප්‍රාමොද්‍යය ලබන්නේ ය. ප්‍රමුදිතයාහට ප්‍රීතිය උපදනේ ය. ප්‍රීතියෙන් සුත් සිත් ඇතියෙකුගේ කය සන්තිදෙන්නේ ය. සන්තුවත් කය ඇතියේ සුව විදුනේ ය. සුව ඇතියෙකුගේ විතතය සමාධිගත වෙයි. මහානාමයෙනි, මේ අරිහවු විෂමගත පුජායෙහි සමප්‍රානාව වාස කෙරේ යයි ද, සච්ඡායාධි පුජායෙහි අච්ඡායාධිව වෙසෙයි යයි ද, ධර්මසූත්‍රානසට පැමිණියේ ත්‍යාගානුසංයාමය වඩන්නේ යයි ද කියනු ලැබේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

(6) පුන ච පරා මහානාම අරියසාවකො දෙවතානුස්සතිං භාවෙති: “සත්ති දෙවා වාහුමමහාරාජිකා, සත්ති දෙවා තාවතිංසා, සත්ති දෙවා යාමා, සත්ති දෙවා කුසිතා, සත්ති දෙවා නිම්මානරතිනො, සත්ති දෙවා පරතීම්මිත වසවතීනො, සත්ති දෙවා බ්‍රහ්මකායිකා, සත්ති දෙවා තදුත්තරිං. යථාරූපාය සඤ්ඤාය සමන්තාගතා තා දෙවතා ඉතො චූතා තත්ථ උපපන්නා,¹ මඤ්චපි තථාරූපා සඤ්ඤා සංවිජ්ජති, යථාරූපෙන සිලෙන සමන්තාගතා තා දෙවතා ඉතො චූතා තත්ථ උපපන්නා,² මඤ්චපි තථාරූපං සිලං සංවිජ්ජති. යථාරූපෙන සුතෙන සමන්තාගතා තා දෙවතා ඉතො චූතා තත්ථ උපපන්නා, මඤ්චපි තථාරූපං සුතං සංවිජ්ජති. යථාරූපෙන වාගෙන සමන්තාගතා තා දෙවතා ඉතො චූතා තත්ථ උපපන්නා, මඤ්චපි තථාරූපො වාගො සංවිජ්ජති. යථාරූපාය පඤ්ඤාය සමන්තාගතා තා දෙවතා ඉතො චූතා තත්ථ උපපන්නා, මඤ්චපි තථාරූපා පඤ්ඤා සංවිජ්ජති”ති. යස්මිං මහානාම සමයෙ අරියසාවකො අත්තනොච තාසං ච දෙවතානං සඤ්ඤා ච සිලං ච සුතං ච වාගං ච පඤ්ඤා ච අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිකං විතතං භොති, න දෝසපරිසුට්ඨිකං විතතං භොති, න මොහපරිසුට්ඨිකං විතතං භොති, උජ්ජගතවෙවස්ස තස්මිං සමයෙ විතතං භොති තා දෙවතා ආරබ්භා උජ්ජගතවිතොතා බො පන මහානාම අරියසාවකො ලහති අත්ථවෙදං, ලහති ධම්මවෙදං, ලහති ධම්මපසංගිතං පාමුජ්ජං. පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතිමනස්ස කායො පස්සම්බති, පස්සඤ්ඤායො සුඛං වෙදියති, සුඛිනො විතතං සමාගියති. අයං චූළවති මහානාම අරියසාවකො විසම්මතාය පජාය සම්පාදනො විහරති, සබ්බාපජ්ඣාය පජාය අබ්බාපජ්ඣා විහරති. ධම්මසොතං සමාපන්නො දෙවතානුස්සතිං භාවෙති

යො සො මහානාම අරියසාවකො ආගතථලො විඤ්ඤාතසාසනො, සො ඉමිනා විහාරෙන බහුලා විහරති’ති.

ආහුතෙය්‍යවග්ගො පඨමො.

නිශ්ප්‍රඥානං:

ඥො ආහුතෙය්‍යා ඉන්ද්‍රියබලා තයො අජාතියා³
අනුත්තරියං අනුස්සතා⁴ මහානාමෙන තෙ දසාති.

1. යත්ථ උපපන්නා - මජ්ඣ. 2. තත්ථ උපපන්නා - මජ්ඣ.

3. ඥො ආහුතෙය්‍යා ඉන්ද්‍රියබලාති තයො අජාතියා-මජ්ඣ. 4. අනුත්තරියං අනුස්සති-මජ්ඣ.

(6) තවද මහානාමයෙනි, අරිසත්‍ර “සිටුමහරද වැසි දෙවියෝ ඇත. තවුනිතා වැසි දෙවියෝ ඇත. යාම දෙවියෝ ඇත. තුසිත දෙවියෝ ඇත නිමාණරතී දෙවියෝ ඇත. පරනිර්මිත වශවර්තී දෙවියෝ ඇත. බ්‍රහ්මකායික දෙවියෝ ඇත. ඔවුනට මත්තෙහි දෙවියෝ ඇත. යම්බඳු ශ්‍රද්ධායෙකින් සමකාගත එ දෙවියෝ එහි මින් කැවගොස් උපන්නු නම්, මටද එබඳු ශ්‍රද්ධා ඇත. යම්බඳු ශීලයෙකින් සමකාගත එ දෙවියෝ මෙ අත්තැවින් වසුතව එහි උපන්නු නම්, මට ද එබඳු ශීලය විද්‍යමාන වෙයි යම්බඳු ශ්‍රාද්ධයෙකින් සමකාගත එ දෙවියෝ මෙයින් කැව එහි උපන්නු නම්, මට ද එබඳු ශ්‍රාද්ධයෙක් ඇත. යම්බඳු ත්‍යාගයෙකින් සමකාගත එ දෙවියෝ මෙයින් කැව එහි උපන්නු නම්, මට ද එබඳු ත්‍යාගය ඇත. යම්බඳු ප්‍රඥයෙකින් සමකාගත එ දෙවියෝ මෙයින් කැව එහි උපන්නු නම්, මට ද එබඳු ප්‍රඥාව ඇතැ”යි දේවතානුස්මානික වඩන්නේ ය. මහානාමයෙනි, යම් කලෙක අරිසත්‍ර තමාගේ ද එ දෙවියන් ගේ ද ශ්‍රද්ධාවන් ශීලයන් ශ්‍රාද්ධයන් ත්‍යාගයන් ප්‍රඥාවන් සිහිකෙරේ නම්, එ කල්හි ඔහට රුග පයඝ්‍රීථිත විත්තයෙක් නො වැ වන්නේ ය. දොෂ පයඝ්‍රීථිත විත්තයෙක් නොවන්නේ ය. මෝහ පයඝ්‍රීථිත විත්තයෙක් නොවන්නේ ය. දේවතානුස්මානික ඇරැබ එතමයෙහි ඔහුගේ සිත සාප්‍රගතම වන්නේ ය. මහානාමයෙනි, සාප්‍රගත විත්ත ඇති ආරාමී ශ්‍රාවකයා අභිච්ඡේදය ලබන්නේ ය. ධර්මච්ඡේදය ලබන්නේ ය. ධර්මොපසංගිත ප්‍රමොදය ලබන්නේ ය. ප්‍රමුදිතතාහට ප්‍රීතිය උපදනේ ය. ප්‍රීතිමනසකයාගේ කය සන්තිදෙයි. සන්ත්‍රත් කය ඇතියේ සුව විඳුනේ ය. සුව ඇතියනුගේ සිත සමාහිත වෙයි. මහානාමයෙනි, මෙ අරිසත්‍ර විෂමගත පුජායෙහි සමප්‍රාජාතව වෙතේ යයි ද, සව්‍යාබාධ පුජායෙහි අව්‍යාබාධව වෙතේ යයි ද, ධර්මසූත්‍රානසට පාමිණියේ දේවතානුස්මානික වඩන්නේ යයි ද කියනු ලැබේ.

මහානාමයෙනි, යම්බඳු ආරාමී ශ්‍රාවකයෙක් ආගත ආරාමීඵල ඇතිගේ විඤ්ඤාන ශාසන ඇතිගේ වේ නම්, හේ මේ විහාරයෙන් බහුල කොට වාස කෙරේ යයි.

මහානාම සූත්‍රය දසවැනි යි.

ප්‍රථම ආහුනෙය්‍ය වතීය යි.

එහි උද්දානය:

ආහුනෙය්‍ය සූත්‍ර දෙකය, ඉන්ද්‍රිය සූත්‍රය, බල සූත්‍රය, ආජාතීය සූත්‍ර තුණය, අනුත්තරිය සූත්‍රය, අනුස්සති සූත්‍රය, මහානාම සූත්‍රය සමග ඒ සූත්‍ර දෙකෙකි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. සාරාණීයවග්ගො

6. 1. 2. 1

[පඨම සාරාණීයසුත්තං]

[සාවච්ඡිනිදානං]

11. ජයිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සාරාණීයා,¹ කතමෙ ඡ:

(1) ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො මෙත්තං කායකම්මං පච්චුප්පට්ඨිතං හොති සමුහමචාරීසු ආචී වෙච ජහො ව. අයමපි ධම්මො සාරාණීයො.²

(2) පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො මෙත්තං චජීකම්මං පච්චුප්පට්ඨිතං හොති සමුහමචාරීසු ආචී වෙච ජහො ව. අයමපි ධම්මො සාරාණීයො.

(3) පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො මෙත්තං මනොකම්මං පච්චුප්පට්ඨිතං හොති සමුහමචාරීසු ආචී වෙච ජහො ව. අයමපි ධම්මො සාරාණීයො.

(4) පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ භෙ ලාභා ධම්මිකා ධම්මලභා අත්තමස්ස පහතපරිඨාපනාමත්තමපි, තථාරූපෙහි ලාභෙහි අපච්චිතත්තං හොති හොති, සීලවිනේයාහි සමුහමචාරීහි සාධාරණහොති. අයමපි ධම්මො සාරාණීයො.

(5) පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යාති තාති සීලාති අබණ්ඩාති අවජ්ඣාති අසබලාති අකම්මාති භුජ්ඣාති විඤ්ඤාපසඤ්ඤාති අපරාමට්ඨාති සමාසිංචකත්තිකාති, තථාරූපෙහි සීලෙහි සීලසාමඤ්ඤාගතො විහරති සමුහමචාරීසු ආචී වෙච ජහො ව. අයමපි ධම්මො සාරාණීයො.

(6) පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යායං දිට්ඨි අරියා නිත්‍යාණීකා නිත්‍යාති තත්තකරණ සමමාදුක්ඛකකියාය, තථාරූපාය දිට්ඨියා දිට්ඨිසාමඤ්ඤාගතො විහරති සමුහමචාරීසු ආචී වෙච ජහො ව. අයමපි ධම්මො සාරාණීයො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මා සාරාණීයාති.

6. 1. 2. 2.

[දුතීය සාරාණීයසුත්තං]

[සාවච්ඡිනිදානං]

12. ජයිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සාරාණීයා පියකරණං ගරුකරණං සංඛතාය අවිචාද්‍ය සාමග්ගියා එකිනාචාය සංවත්තනති. කතමෙ ඡ:

(1) ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො මෙත්තං කායකම්මං පච්චුප්පට්ඨිතං හොති සමුහමචාරීසු ආචී වෙච ජහො ව. අයමපි ධම්මො සාරාණීයො පියකරණං ගරුකරණං සංඛතාය අවිචාද්‍ය සාමග්ගියා එකිනාචාය සංවත්තනති.

1. සාරාණීයා - මජ්ඣ. 2. සාරාණීයො - මජ්ඣ. 3. සමුහමචාරීහි - මජ්ඣ.

2. සාරාණීය වග්ගීය.

6. 1. 2. 1.

[පඨමසාරාණීය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

11. මහණෙනි, මේ සාරාණීය (සිහිකටයුතු) ධර්ම සයෙකි. කවර සයෙක යත්:

(1) මහණෙනි, මේ සස්සෙහි මහණහට මෙමුත්‍රයෙන් යුත් කාය කමීය සමුම්භරුන් කෙරෙහි හමුයෙහිද නො හමුයෙහිද එළඹ සිටියේ වෙයි. මේ ධර්මය ද සාරාණීය වෙයි.

(2) තවද මහණෙනි, භික්ෂුහට මෙමුත්‍රයෙන් යුත් වාක් කමීය සමුම්භරුන් කෙරෙහි හමුයෙහිද නො හමුයෙහිද එළඹ සිටියේ වෙයි. මේ ධර්මය ද සාරාණීය වෙයි.

(3) තවද මහණෙනි, භික්ෂුහට මෙමුත්‍රයෙන් යුත් මනාකමීය සමුම්භරුන් කෙරෙහි හමුයෙහිද නො හමුයෙහිද එළඹ සිටියේ වෙයි. මේ ධර්මය ද සාරාණීය වෙයි.

(4) තවද මහණෙනි, මහණ දහම වූ ධර්මයෙන් ලබනලද යටත් පිරිසෙයින් පාත්‍රපහනීපාත්‍ර (භික්ෂා) මාත්‍ර වූ ද යම්ම ලාභ කෙහෙක් වෙත් නම්, එබඳු සිවුපසලාභයෙන් වෙන වෙන (මෙපමණ දෙමි- මොහුව දෙමි- ආදීන් සිහින්) නො බෙදුවා (සමයේ බෙද) වලඳන සුලුව, සිල්වත් සමුම්භරුන් හා සමග සාධාරණ කොට වලඳන සුලුවේ වෙයි. මේ ද සාරාණීය ධර්මයෙකි.

(5) තවද මහණෙනි, මහණ අබණ්ඩ වූ අවර්ග වූ අශබල වූ අකලමාණ වූ භුක්ත වූ විශේෂයා වූ අපරාමාණ වූ සමාගිය සඳහා වැටෙන යම්බඳු ශීලයේ වෙත් නම්, එබඳු ශීලයෙන් සමුම්භරුන් කෙරෙහි හමුයෙහිත් නො හමුයෙහිත් ශීලසාමාන්‍යයට (ශීලයෙන් සමබරව) හිමේ වාසය කෙරෙයි. මේ ද සාරාණීය ධර්මයෙකි.

(6) තවද මහණෙනි, මහණ නෛය්‍යාණීක වූ යම්ම ආගාරී දූෂටයෙක් එ වූ පරිදි කරන පුහලයාගේ මොනවට දූඛත්වය පිණිස යේ නම්, එ බඳු දූෂටයෙක් සමුම්භරුන් කෙරෙහි හමුයෙහිත් නො හමුයෙහිත් දූෂට සාමාන්‍යයට හිමේ වාස කෙරෙයි. මේ ධර්මය ද සාරාණීය වෙයි.

මහණෙනි, මේ සාරාණීයධර්ම සයයි

6. 1. 2. 2.

[දුතියසාරාණීය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

12. මහණෙනි, සමුම්භරුනට ප්‍රිය කරණ ගරු කරණ, සහග්‍රහ සඳහා අවිවාද සඳහා සමගි බැඞි සඳහා එකිනාවා සඳහා පවත්නා මේ සාරාණීය ධර්ම සයෙකි. කවර සයෙක යත්:

(1) මහණෙනි, මේ සස්සෙහි භික්ෂුහුගේ මෙමුත්‍රයෙන් යුත් කාය කමීය සමුම්භරුන් කෙරෙහි හමුයෙහිත් නො හමුයෙහිත් එළඹ සිටියේ වෙයි. සමුම්භරුන්ට ප්‍රිය කරණ ගරු කරණ, මේ සාරාණීය ධර්මය ද සහග්‍ර පිණිස, අවිවාද පිණිස, සමගි පිණිස, එකිනාවා පිණිස වැටෙයි.

(2) පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො මෙත්තං වච්ඤාමං පච්චුපට්ඨිතං හොති -පෙ-

(3) [පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො] මෙත්තං මනොකමමං පච්චු-පට්ඨිතං හොති සමුග්ගවාරිසු ආචී වෙව රහො ව. අයමපි ධම්මො සාරාණීයො පියකරණො ගරුකරණො සමග්ගාය අවිවාද්‍ය සාමග්ගිය ඵ්ඤාතාය සංවත්තති.

(4) පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ ලාභා ධම්මිකා ධම්මලභා අනන්තමසො පත්තපරියාපත්තමත්තමපි තථාරුපෙති ලාභෙහි අපපට්ඨිතතා-හොති හොති සීලවනෙනාහි සමුග්ගවාරිහි සාධාරණහොති. අයමපි ධම්මො සාරාණීයො පියකරණො ගරුකරණො සමග්ගාය අවිවාද්‍ය සාමග්ගිය ඵ්ඤාතාය සංවත්තති.

(5) පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යාති තාති සීලාති අබණ්ඩාති අවජ්ඣාති අසබ්බාති අනම්මාසාති භුජිස්සාති විඤ්ඤාපසාදාති අපරාමධාති සමාධිසංවත්තතිකාති, තථාරුපෙති සීලෙහි සීලසාමඤ්ඤාගතො විහරති සමුග්ගවාරිසු ආචී වෙව රහො ව. අයමපි ධම්මො සාරාණීයො පියකරණො ගරුකරණො සමග්ගාය අවිවාද්‍ය සාමග්ගිය ඵ්ඤාතාය සංවත්තති.

(6) පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යායං දිට්ඨි අරියා නියසාණිකා නියාති තකකරස්ස සම්මාදුක්ඛකාය, තථාරුපාය දිට්ඨියා දිට්ඨිසාමඤ්ඤාගතො විහරති සමුග්ගවාරිසු ආචී වෙව රහො ව. අයමපි ධම්මො සාරාණීයො පියකරණො ගරුකරණො සමග්ගාය අවිවාද්‍ය සාමග්ගිය ඵ්ඤාතාය සංවත්තති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ ධම්මා සාරාණීයා පියකරණා ගරුකරණා සමග්ගාය අවිවාද්‍ය සාමග්ගිය ඵ්ඤාතාය සංවත්තන්තීති.

6. 1. 2. 3.

[නිසාරණීයසුත්තං]

[සාවච්ඡිනිදානා]

18. ජයමා භික්ඛවෙ නිසාරණීයා ධාතුයො කතමා ඡ:

(1) ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඵලං වදෙය්‍ය: “මෙත්තා හි ඛො මෙ වෙතො-විමුක්ඛාහි භාවිතා ඛහුලීකතා යානිකතා වජ්ජිකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමා-රභා, අථ ච පන මෙ ඛ්‍යාපාදෙ විතතං පරියාදය තිට්ඨති”ති. තො මා භෙවන්තිස්ස වචනීයො: “මායසමා ඵවා අවච, මා භගවන්තං අඛ්‍යාපිකම්. න හි සාධු භගවතො අඛ්‍යාතානං. න හි භගවා ඵලං වදෙය්‍ය. අට්ඨානමෙතං ආට්ටිසො අනවධායො යං මෙත්තාය වෙතොවිමුක්ඛීයා භාවිතාය ඛහුලීකතාය යානිකතාය වජ්ජිකතාය අනුට්ඨිතාය පරිචිතාය සුසමාරභාය, අථ ච පනස්ස ඛ්‍යාපාදෙ විතතං පරියාදය ධස්සන්ති නෙතං ධානං විජ්ජති, නිසාරණං භෙනං ආට්ටිසො ව්‍යාපාදස්ස යදිදං මෙත්තාවෙතොවිමුක්ඛී”ති.

(2) තවද මහණෙනි, භික්ෂුහුගේ මෙමුත්‍රියෙන් යුත් වාක්කමය ... එළඹ සිටියේ වෙයි ...

(3) [තවද මහණෙනි, භික්ෂුහුගේ] මෙමුත්‍රියෙන් යුත් මහාකමය සමුච්ඡාරාත් කෙරෙහි හමුයෙහිත් නො හමුයෙහිත් එළඹසිටියේ වෙයි. ප්‍රිය කරුණ ගරු කරණ මෙ සාරාංශීය ධර්මය ද සඛත්‍රහ පිණිස, අවිවාදය පිණිස, සමගිය පිණිස, එකී භාවය පිණිස වැටෙයි.

(4) තවද මහණෙනි, මහණ දහැම වූ ධර්මයෙන් ලද යටත් පිරිනෙසින් පාත්‍රපරිච්ඡාදනාමාත්‍ර වූ ද යම් ඒ ලාභයෝ වෙත් නම්, එබඳු ලාභයෙන් අප්‍රතිවිභක්තභෝගී වෙයි, සිල්වත් සමුච්ඡාරාත් හා සාධාරණ භෝගී වෙයි. ප්‍රිය කරුණ ගරු කරණ මෙ සාරාංශීය ධර්මය ද සඛත්‍රහ පිණිස අවිවාදය පිණිස සමගිය පිණිස එකී භාවය පිණිස වැටෙයි.

(5) තවද මහණෙනි, මහණ අබණ්ඩ වූ අවර්ජිත වූ අකලමාස වූ භුජිත වූ විශුද්ධයා වූ අපරාමාසව වූ සමාධියට වැටෙන යම් ඒ ශීලයෝ වෙත් නම් එබඳු මාභීශීලයෙන් සමුච්ඡාරාත් කෙරෙහි හමුයෙහි හා නො හමුයෙහි හා ශීලසාමයට ගියේ වසයි. ප්‍රිය කරුණ ගරු කරණ මෙ සාරාංශීය ධර්මය ද සඛත්‍රහ පිණිස අවිවාදය පිණිස සමගිය පිණිස එකී භාවය පිණිස වැටෙයි.

(6) තවද මහණෙනි, මහණ තේජෝවර්ණික වූ යම් ඒ අයභී දෂට්ඨයෙන් එය කරුණුවහට මහාකොට දුර්වක්කය පිණිස ගේ නම්, එබඳු දෂට්ඨයෙන් සමුච්ඡාරාත් කෙරෙහි හමුයෙහි හා නො හමුයෙහි හා දෂට්ඨසාමයට ගියේ වසයි. ප්‍රියකරුණ ගරු කරණ මෙ සාරාංශීය ධර්මය ද සඛත්‍රහ පිණිස අවිවාදය පිණිස සමගිය පිණිස එකී භාවය පිණිස වැටෙයි.

මහණෙනි, ප්‍රිය කරුණ ගරු කරණ මෙ සාරාංශීය ධර්ම සදෙන සඛත්‍රහ පිණිස අවිවාදය පිණිස සමගිය පිණිස එකී භාවය පිණිස වැටෙත් යයි.

6. 1. 2. 3.

[නිසාරණීය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහන සි]

18. මහණෙනි, මෙ නිසාරණීය ධාතු සයෙකි. තවර සයෙක යත්:

(1) මහණෙනි, මෙ සන්නෙහි මහණ “මා විසින් (ත්‍රිකවතුසක ධාරාතික) මෙමුත්‍රී විත්තවිමුක්තිය භාවිත ය. පුත පුතා කරුණලදු. සුත්තයානගදය කරුණලදු. පිහිට කරුණලදු. ඉටතලදු. පුරුදුකරුණලදු. මොහොවට ප්‍රගුණ කරුණ ලදු. එතෙකුදු වුව ව්‍යාපාදය මාගේ විත්තය වටාගෙණ සිටුවනේ”යි මෙසේ කියා නම්, හේ ‘නහමක් එසේ කියව’යි කියායුතු වන්නේ ය: “අයුෂමත් නහමක් මෙසේ කියව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නහමක් අභ්‍යාව්‍යාන කරව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාව්‍යාන කරුණු නොමනා ය. ඇවැත්ති, මෙමුත්‍රී විත්තවිමුක්තිය භාවිත බහුලිකාන යානිකාන වය්‍යාකාන අනුස්සිත පරිච්ඡාද සුත්තමාර්ග කල්හිදු ව්‍යාපාදය ඔහුගේ සිත මැඩාගෙණ සිටුවනේ ය යන යමක් වේ නම්, තෙල කරුණ අසාන ය, වත්තට අවකාශ නැත, මේ කරුණ විද්‍යමාන නොවේ. ඇවැත්ති, යම්බඳු මේ මෙමුත්‍රී වෙතො විමුක්තියෙක් වේ නම්, තෙල කරුණ ව්‍යාපාදයාගේ ම නිසාරණ සි.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

(2) ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: “කරුණා හි ඛො මෙ වෙතොවිමුත්ති භාවිතා ඛහුලීකතා යානීකතා වජ්ඣකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඬා, අථ ච පන මෙ විභෙසා විතතං පරියාදය තිට්ඨති”ති. සො මා භෙවනතිස්ස වචනීයො: “මා අයස්මා එවං අවච්චි, මා භගවන්තං අබ්භාපික්ඛි, න හි සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං, න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අට්ඨානමෙතං අාමුසො අනවකාසො යං කරුණාය වෙතොවිමුත්තියා භාවිතාය ඛහුලීකතාය යානීකතාය වජ්ඣකතාය අනුට්ඨිතාය පරිචිතාය සුසමාරඬාය, අථ ච පනස්ස විභෙසා විතතං පරියාදය ධස්සති”ති නෙතං ධානං විජ්ජති. නිස්සරණං භෙතං අාමුසො විභෙසා, යදිදං කරුණා වෙතොවිමුත්ති”ති.

(3) ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: “මුදිතා හි ඛො මෙ වෙතොවිමුත්ති භාවිතා ඛහුලීකතා යානීකතා වජ්ඣකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඬා, අථ ච පන මෙ අරතී විතතං පරියාදය තිට්ඨති”ති. සො මා භෙවනතිස්ස වචනීයො: “මා අයස්මා එවං අවච්චි, මා භගවන්තං අබ්භාපික්ඛි, න හි සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං, න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අට්ඨානමෙතං අාමුසො අනවකාසො යං මුදිතාය වෙතොවිමුත්තියා භාවිතාය ඛහුලීකතාය යානීකතාය වජ්ඣකතාය අනුට්ඨිතාය පරිචිතාය සුසමාරඬාය, අථ ච පනස්ස අරතී විතතං පරියාදය ධස්සති”ති නෙතං ධානං විජ්ජති. නිස්සරණං භෙතං අාමුසො අරතියා යදිදං මුදිතා වෙතොවිමුත්ති”ති.

(4) ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: “උපෙක්ඛා හි ඛො මෙ වෙතොවිමුත්ති භාවිතා ඛහුලීකතා යානීකතා වජ්ඣකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඬා, අථ ච පන මෙ රාගො විතතං පරියාදය තිට්ඨති”ති. සො මා භෙවනතිස්ස වචනීයො: “මා අයස්මා එවං අවච්චි, මා භගවන්තං අබ්භාපික්ඛි, න හි සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං, න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අට්ඨානමෙතං අාමුසො අනවකාසො යං උපෙක්ඛාය වෙතොවිමුත්තියා භාවිතාය ඛහුලීකතාය යානීකතාය වජ්ඣකතාය අනුට්ඨිතාය පරිචිතාය සුසමාරඬාය, අථ ච පනස්ස රාගො විතතං පරියාදය ධස්සති”ති නෙතං ධානං විජ්ජති. නිස්සරණං භෙතං අාමුසො රාගස්ස යදිදං උපෙක්ඛාවෙතොවිමුත්ති”ති.

(2) මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ “මා විසින් කරුණා වේතො විමුක්තිය වඩනලද, නැවත නැවත කරුණලද, බහුලිකාත ය, යාතීකාත ය, වස්සුකාත ය, අනුභීත ය, පරිචිත ය, සුසමාරබ්බ ය, එතෙකුදුවත් මාගේ සිත විහේසා නොමෝ වටාගෙණ සිටුවනීය”යි මෙසේ කියා නම්, හේ “ඇවැත්නි, නහමක් එසේ කියව”යි මෙසේ කීවසුතු වන්නේ ය: “අයුමෙත් නහමක් මෙසේ කියව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නහමක් අභ්‍යාඛ්‍යාන කරව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාඛ්‍යාන කරණු නොමැතවි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ නො කියන්නාහ. ඇවැත්නි, කරුණාවේතොවිමුක්තිය භාවිත බහුලිකාත යාතීකාත වස්සුකාත අනුභීත පරිචිත සුසමාරබ්බ කල්ලිද විහේසා නොමෝ ඔහුගේ සිත මැඩගෙණ සිටුවනීය යන තෙල කරුණ නො වෙයි. අනවකාශ ය. තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. ඇවැත්නි, යම් මේ කරුණාවේතො විමුක්තියෙක් වේ නම්, තෙල විහේසාවගේ තිසාරණය මැ”යි.

(3) මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ “මා විසින් මුදිතා වේතොවිමුක්තිය භාවිත ය, බහුලිකාතා ය, යාතීකාත ය, වස්සුකාත ය, අනුභීත ය, පරිචිත ය, සුසමාරබ්බ ය, එතෙකුදුව අරතිය මාගේ චිත්තය වටාගෙණ සිටුවනීය”යි මෙසේ කියා නම්, හේ “නහමක් එසේ කියව”යි කියසුතු වන්නේ ය: “අයුමෙත් නහමක් මෙසේ කියව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නහමක් අභ්‍යාඛ්‍යාන කරව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාඛ්‍යානය නො මනා ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ නොම වදාරන්නාහ. ඇවැත්නි, මුදිතා වේතොවිමුක්තිය භාවිත බහුලිකාත යාතීකාත වස්සුකාත අනුභීත පරිචිත සුසමාරබ්බ කල්ලිද අරතිය ඔහුගේ සිත වටා ගෙණ සිටුවේ ය යන යමක් වේ නම්, තෙල කරුණ අභ්‍යාන ය, වන්නට අනවකාශ ය. තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. ඇවැත්නි, යම් මේ මුදිතා වේතො විමුක්තියෙක් වේ නම් තෙල අරතියගේ තිසාරණය මැ”යි.

(4) මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ “මා විසින් උපේක්‍ෂා වේතො- විමුක්තිය භාවිත ය, බහුලිකාත ය, යාතීකාත ය, වස්සුකාත ය, අනුභීත ය, පරිචිත ය, සුසමාරබ්බ ය, එතෙකුදු වුව රාගය මාගේ චිත්තය වටාගෙණ සිටුවේ ය”යි මෙසේ කියා නම්, හේ නහමක් එසේ කියවයි කීවසුතු වන්නේ ය: “අයුමෙත්, නහමක් එසේ කියව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නහමක් අභිබවා කියව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාඛ්‍යාන නොමනා ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ නො වදාරන්නාහ. ඇවැත්නි, උපේක්‍ෂා වේතොවිමුක්තිය වඩත්ම බහුලකරත්ම සුකතායානයක් මෙන් කරත්ම පිහිට කරත්ම අභිෂිතවත්ම පරිචිතවත්ම මොහොවට ප්‍රගුණ කරත්ම වැලිත් රාගය ඔහුගේ චිත්තය වටාගෙණ සිටුවේ ය යන යමක් වේ නම් තෙල කරුණ අභ්‍යාන ය, වන්නට අනවකාශ ය. තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. ඇවැත්නි, යම් මේ උපේක්‍ෂා වේතොවිමුක්තියෙක් වේ නම්, තෙල රාගයාගේ මැ තිසාරණ වේ ය”යි.

(5) ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: “අනිමිත්තා හි ඛො මෙ වෙතොවිමුත්තරි භාවිතා ඛුල්ලිකතා යානිකතා චජුකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුඝමාරථා, අථ ච පන මෙ නිමිත්තානුසාරී විඤ්ඤාණං භොති”ති. සො මා භෙවනතිස්ස වචනීයො: “මා ආයස්මා එවං අවච මා භගවතනං අබ්භාවිකම්. න හි සාධු භගවතො අබ්භකකානං, න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අට්ඨානමෙතං ආවුසො අනවකාසො යං අනිමිත්තාය වෙතොවිමුත්තරා භාවිතාය ඛුල්ලිකතාය යානිකතාය චජුකතාය අනුට්ඨිතාය පරිචිතාය සුඝමාරථාය, අථ ච පනස්ස නිමිත්තානුසාරී විඤ්ඤාණං භවිස්සති’ති නෙතං ණං විජ්ජති. නිස්සරණං භෙතං ආවුසො සබ්බනිමිත්තානං යදිදං අනිමිත්තා වෙතො-විමුත්තරි”ති.

(6) ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: “අස්මිති ඛො මෙ විගතං, අයමභමස්මිති ච න සමනුපස්සාමි, අථ ච පන මෙ විචිකිට්ඨාකථංකථාසලාං චිත්තං පරියාදය තිට්ඨති”ති. සො මා භෙවනතිස්ස වචනීයො: “මා ආයස්මා එවං අවච, මා භගවතනං අබ්භාවිකම්, න හි සාධු භගවතො අබ්භකකානං, න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අට්ඨාන මෙතං ආවුසො අනවකාසො යං අස්මිති විගතෙ අයමභමස්මිති ච න සමනුපස්සාමො, අථ ච පනස්ස විචිකිට්ඨාකථං-කථාසලාං චිත්තං පරියාදය ණස්සති’ති නෙතං ණං විජ්ජති. නිස්සරණං භෙතං ආවුසො විචිකිට්ඨාකථංකථාසලාස්ස යදිදං අස්මිතිමානසමුත්තරා-නො”ති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ නිස්සරණීයා ධාතුයො’ති.

6. 1. 2. 4.

[හදුක සුභතං]

[සංඛ්‍යාචරිතං]

14. තත්‍ර ඛො ආයස්මා සංවිප්පතො භික්ඛු ආමනෙහි, “ආවුසො භික්ඛවො”ති. “ආවුසො”ති, ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස පච්චස්සොසුං. ආයස්මා සාරිපුත්තො එතදවොච:

තථා තථා ආවුසො භික්ඛු විහාරං කපෙපති, යථා යථාස්ස විහාරං කප්පෙතො න හදුකං මරණං භොති න හද්දිකා කාලකිරියා.¹ කථංඤාචුසො. භික්ඛු තථා තථා විහාරං කපෙපති යථා යථාස්ස විහාරං කප්පෙතො න හදුකං මරණං භොති න හද්දිකා කාලකිරියා.¹

ඉධාචුසො භික්ඛු කම්මාරාමො භොති කම්මරතො කම්මාරාමනං අනු-සුතො, හස්සාරාමො භොති හස්සරතො හස්සාරාමනං අනුසුතො, නිද්දාරාමො භොති නිද්දරතො නිද්දාරාමනං අනුසුතො, සංඝණිකාරාමො භොති සංඝණිකාරතො සංඝණිකාරාමනං අනුසුතො, සංඝණාරාමො භොති සංඝණාරතො සංඝණාරාමනං අනුසුතො, පපඤ්චාරාමො භොති පපඤ්චරතො පපඤ්චාරාමනං අනුසුතො.

¹ කාල-කිරියා - මරණ.

(5) මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ “(බලවත් විදැයනා සංඛ්‍යාත) අනිමිත්ත වෙතොවිමුක්තිය මා විසින් භාවිත ය, ඛත්‍යුකාත ය, යාතීකාත ය, වස්සකාත ය, අභිෂේක ය, පරිචිත ය, සුසමාරබ්බ ය, එතෙකුදු වුව මාගේ විඤ්ඤාන (රාගාදී) නිමිත්තානුසාරී ම වේ” යයි මෙසේ කියා නම්, හේ ‘නගමක් එසේ කියව’යි කීවයුතු වන්නේ ය: “ආයුෂමත් නගමක් එසේ කියව, භාග්‍යවත්භට නගමක් අභ්‍යාධ්‍යාන කියව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාධ්‍යාන යනොමනා ය. භාග්‍යවත්හු මෙසේ නො ම වදාරන්නාහ. ඇවැත්නි, අනිමිත්ත වෙතොවිමුක්තිය භාවිත වුව ඛත්‍යුකාත වුව අභිෂේක වුව පරිචිත වුව සුසමාරබ්බ වුව, ඔහුගේ විඤ්ඤාන නිමිත්තානුසාරී ම වේ යන යමෙක් වේ නම් තෙල අස්ථාන ය, වන්නට අනවකාශ ය. තෙල කරුණ විදුමාන නො වේ. ඇවැත්නි, යම්බඳු මේ අනිමිත්ත වෙතොවිමුක්තියෙක් වේ නම්, තෙල සඵ නිමිත්තයන්ගේ ම නිසරණය වේ” යයි.

(6) මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ මට ‘මම් වෙමි’ යන මානය දුරුවිය. ‘මෙ මම් වෙමි’ යන්න ද නො දක්මි. එතෙකුදු වුව විවිකිච්ඡා සංඛ්‍යාත කථාකථාශල්‍යය මාගේ චිත්තය වටාගෙණ සිටුවනේ යයි මෙසේ කියා නම්, හේ ‘නගමක් එසේ කියව’යි කියයුතු වන්නේ ය: “ආයුෂමත් නගමක් එසේ කියව, භාග්‍යවත්භට නගමක් අභ්‍යාධ්‍යාන කරව, භාග්‍යවත්භට අභ්‍යාධ්‍යාන නො මනා ය භාග්‍යවත්හු මෙසේ නො ම වදාරන්නාහ. ඇවැත්නි, ‘මම් වෙමි’ යන මානය දුරුවුව ද විවිකිච්ඡා කථාකථාශල්‍යය ‘මෙ මම් වෙමි’ යන්න නොදක්නුයේ පවා චිත්තය වටාගෙණ සිටුවනේ ය යන යමක් වේ නම්, තෙල අස්ථාන ය. වන්නට අනවකාශ ය. තෙල කරුණ විදුමාන නො වේ. ඇවැත්නි, අයම් යන මාන සමුදාය (අභිනමායී) ය යන යමක් වේ නම්, තෙල විවිකිච්ඡා කථාකථාශල්‍යයාගේ ම නිසරණය ය” යි.

මහණෙනි, මෙ නිසාරණීය ධර්ම සය යි.

6. 1. 2. 4.

[හදදක සුත්‍රය]

[සැවැත්තිදන යි]

14. එකල්හි ආයුෂමත් සාපිප්පන තෙරණුවෝ “ඇවැත් මහණෙනි” යි මහණුන් ඇමතුහ. “ඇවැත්නි” යි එ හිසුහු ආයුෂමත් සාරිප්පන තෙරණුවන්ට පිළිවදන් ඇත්සුහ. ආයුෂමත් සාරිප්පන තෙරණුවෝ තෙල කරුණ දෙසුහ:

ඇවැත්නි, යම් යම් පරිද්දෙකින් වාසය කරණ ඒ මහණහුට හදු වූ මරණයෙක් නො වේ නම්, හදු වූ කාලක්‍රියායෙක් නො වේ නම්, මහණ එ එ පරිද්දෙන් වාස කරන්නේ ය. ඇවැත්නි, යම් යම් මෑ පරිද්දෙකින් වාස කරණ එ මහණහුට හදු මරණයෙක් නො වේ නම්, හදු කාලක්‍රියායෙක් නො වේ නම්, මහණ ඒ ඒ පරිද්දෙන් කෙසේ වෙසේ ය යත්:

ඇවැත්නි, මෙ සත්තෙහි මහණ කමාරාම වූයේ කමිනිරත වූයේ කමාරාමිකයෙහි පුත පුතා යෙදුනේ (ග්‍රන්ථධුරාදියෙහි නොයෙදුනේ) වෙයි. භාෂ්‍යාරාම (දෙබමල්ල බවෙහි ඇළුම්) ඇතිගේ භාෂ්‍යයෙහි නිරත වූයේ භාෂ්‍යාරාමිකයෙහි නැවැත නැවැත යෙදුනේ වෙයි. නිදාරාම වූයේ නිදාරයෙහි නිරත වූයේ නිදාරාමිකයෙහි අනුසුක්‍ය වූයේ වෙයි. ගණ-සංඛ්‍යාණිකාරාම වූයේ ගණසංඛ්‍යාණිකායෙහි නිරත වූයේ සංඛ්‍යාණිකාරාමිකයෙහි (පිරිස් පිරිවරා ගැනීමෙහි) අනුසුක්‍ය වූයේ වෙයි. සංඝායාරාම (ගීතියත් හා හැනි විසීමෙහි ඇසා) ඇතිගේ සංඝායායෙහි නිරත වූයේ සංඝායාරාමිකයෙහි අනුසුක්‍ය වූයේ වෙයි. (තණහා මාන දිට්ඨි යන) කෙල්ල ප්‍රපඤ්චාරාම වූයේ ප්‍රපඤ්චායෙහි නිරත වූයේ ප්‍රපඤ්චාරාමිකයෙහි අනුසුක්‍ය වූයේ වෙයි.

ඵථං බො ආවුසො භික්ඛු තථා තථා විහාරං කප්පෙති, ගථා ගථා'ස්ස විහාරං කප්පෙතො හග්ගකං මරණං හොති හග්ගිකා කාලකිරියා. අයං වුච්චතාවුසො භික්ඛු සකකායාභිරතො න පහාසි¹ සකකායං සම්මා දුක්ඛස්ස අනතකිරියාය.

තථා තථාවුසො භික්ඛු විහාරං කප්පෙති ගථා ගථා'ස්ස විහාරං කප්පෙතො හග්ගකං මරණං හොති, හග්ගිකා කාලකිරියා. කථඤ්චාවුසො භික්ඛු තථා තථා විහාරං කප්පෙති, ගථා ගථා'ස්ස විහාරං කප්පෙතො හග්ගකං මරණං හොති හග්ගිකා කාලකිරියා.

ඉධාවුසො භික්ඛු න කම්මාරාමො හොති න කම්මරතො න කම්මාරාමං අනුසුතො, න භස්සාරමො හොති න භස්සරතො න භස්සාරමං අනුසුතො, න නිද්දාරාමො හොති, න නිද්දරතො න නිද්දාරාමං අනුසුතො, න සඛගණීකාරාමො හොති න සඛගණීකාරතො න සඛගණීකාරාමං අනුසුතො, න සංඝගාරාමො හොති න සංඝගාරතො න සංඝගාරාමං අනුසුතො, න පපඤ්චාරාමො හොති න පපඤ්චරතො න පපඤ්චාරාමං අනුසුතො.

ඵථං බො ආවුසො භික්ඛු තථා තථා'ස්ස විහාරං කප්පෙති ගථා ගථා'ස්ස විහාරං කප්පෙතො හග්ගකං මරණං හොති හග්ගිකා කාලකිරියා. අයං වුච්චතාවුසො භික්ඛු නිබ්බාතාභිරතො පහාසි² සකකායං සම්මාදුක්ඛස්ස අනතකිරියායාති.

- 1. යො පපඤ්චමනුසුතො පපඤ්චරතො මගො විරාධිසො නිබ්බාතං යොගඤ්ඤමං අනුතතරං.
- 2. යො ච පපඤ්චං ශ්‍රිතාන නිපපඤ්චපදෙ රතො ආරාධිසො නිබ්බාතං යොගඤ්ඤමං අනුතතරං.

6. 1. 2. 5.

[අනුගසසුභගං]

[සාවච්චිනිදුතං]

15. තත්‍ර බො අයස්මා සංවිජුතො භික්ඛු අමනෙතයි. [-පෙ-] තථා තථා ආවුසො භික්ඛු විහාරං කප්පෙති ගථා ගථා'ස්ස විහාරං කප්පෙතො කාලකිරියා අනුතපා හොති.

කථඤ්චාවුසො භික්ඛු තථා තථා විහාරං කප්පෙති, ගථා ගථා'ස්ස විහාරං කප්පෙතො කාලකිරියා අනුතපා හොති.

ඉධාවුසො භික්ඛු කම්මාරාමො හොති කම්මරතො කම්මාරාමං අනුසුතො, භස්සාරමො හොති-පෙ- නිද්දාරාමො හොති-පෙ- සඛගණීකාරාමො හොති-පෙ- සංඝගාරාමො හොති-පෙ- පපඤ්චාරාමො හොති පපඤ්චරතො පපඤ්චාරාමං අනුසුතො.

1. හප්පභාසි - මජ්ඣ.
2. පජ්ඣාසි - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඇවැත්නි, යම් යම් පරිද්දෙකින් වාතය කරණ ඔහට හදු මරණයෙක් නොවේ නම්, හදු කාලක්‍රියායෙක් නොවේ නම්, මෙලෙසින් මහණ එ එ පරිද්දෙන් වාතය කෙරෙයි. ඇවැත්නි, මේ මහණ (තෙබ්බුච්චි නමැති) සත්කායයෙහි අභිරත වූයේ මනාසෙතුවෙයන් වාතභූතයාගේ අතකරණය පිණිස සත්කායය නොහමුණු යයි කියනු ලැබේ.

ඇවැත්නි, යම් යම් පරිද්දෙකින් වාතය කරණ ඔහුට හදු මරණයෙක් වේ නම්, හදු කාලක්‍රියායෙක් වේ නම්, මහණ එ එ පරිද්දෙන් විහාර කරයි. ඇවැත්නි, යම් යම් පරිද්දෙකින් වාතය කරණ ඔහුට හදු මරණයෙක් හදු කාලක්‍රියායෙක් වේ නම් මහණ කෙසේ නම් එ එ පරිද්දෙන් වෙසේ යැයි :

ඇවැත්නි, මේ සත්තෙහි මහණ කමාරාම නැතියේ කමයෙහි තීරත නොවූයේ කමාරාමකයෙහි අනුසුකත නොවූයේ වෙයි. භාෂාරාම නැතියේ භාෂාරත නොවූයේ භාෂාරාමකයෙහි අනුසුකත නොවූයේ වෙයි. නිදාරාම නැතියේ නිදාරත නොවූයේ නිදාරාමකයෙහි අනුසුකත නොවූයේ වෙයි. සඛහණිකාරාම නොවූයේ සඛහණිකාරත නොවූයේ සඛහණිකාරාමකයෙහි නොයෙදුනේ වෙයි. සංසාරාම නොවූයේ සංසාරත නොවූයේ සංසාරාමකයෙහි නොයෙදුනේ වෙයි. ප්‍රපඤ්චාරාම නොවූයේ ප්‍රපඤ්චරත නොවූයේ ප්‍රපඤ්චාරාමකයෙහි නොයෙදුනේ වෙයි.

ඇවැත්නි, මෙසේ මහණ යම් යම් පරිද්දෙකින් වාත කරණ ඔහුට හදු මරණ වේ නම්, හදු කාලක්‍රියායෙක් වේ නම්, ඒ ඒ පරිද්දෙන් වාතය කෙරේ. ඇවැත්නි, මේ මහණ නිජාණයෙහි අභිරත වූයේ මනා සේතුවෙයන් වාතභූත කරණ සදහා සත්කාය හමුණු යයි කියනු ලැබේ.

(1) නුවණ නැති යමෙක් ප්‍රපඤ්චයෙහි අනුසුකත වූයේ ප්‍රපඤ්චයෙහි අභිරතී ඇතියේ වේ නම්, හේ යොග්‍යොම නම් අනුත්තර නිජාණය නොඇරී.

(2) යමෙකුත් ප්‍රපඤ්චය දුරලා නිෂප්‍රපඤ්ච (නිජාණ) පදයෙහි රැදුනේ වේ ද, හේ යොග්‍යොම නම් වූ අනුත්තර නිජාණය ඇරී.

6. 1. 2. 5.

[අනුත්තර සුත්‍රය]

[ඇවැත්නිදානයි]

15. එකල්හි අසුමත් ආරාමයෙහි තෙරණුවෝ හිඤ්ඤත් ඇමතුහ: ඇවැත්නි, යම් යම් මෑ පරිද්දෙකින් වාත කරණ ඔහට කාලක්‍රියාව අනුකෘතයා කටයුතු වේ නම්, මහණ එ එ පරිද්දෙන් වාත කරන්නේ ය.

ඇවැත්නි, යම් යම් පරිද්දෙකින් වාත කරණ ඔහට කාලක්‍රියාව අනුකෘත කෙරේ නම්, කෙසේ මහණ ඒ ඒ පරිද්දෙන් වාත කෙරේ යැයි :

ඇවැත්නි, මේ සත්තෙහි මහණ කමාරාම වූයේ කමයෙහි අභිරත වූයේ කමාරාමකයෙහි යෙදුනේ වෙයි. භාෂාරාම ඇතියේ වෙයි. නිදාරාමතා ඇතියේ සඛහණිකාරාමතා ඇතියේ සංසාරාමතා ඇතියේ ... වෙයි. ප්‍රපඤ්චාරාමතා ඇතියේ ප්‍රපඤ්චරත වූයේ ප්‍රපඤ්චාරාමකයෙහි යෙදුනේ වෙයි.

එවං ඛො ආට්ඨසො භික්ඛු තථා තථා විහාරං කප්පෙති, යථා යථාස්ස විහාරං කප්පයතො කාලකිරියා අනුත්තරා හොති. අයං ට්ඨවතාට්ඨසො භික්ඛු සක්කායාභිරතො න පහාසි සක්කායං සම්මාදුක්ඛස්ස අනතකිරියාය.

තථා තථා ආට්ඨසො භික්ඛු විහාරං කප්පෙති යථා යථාස්ස විහාරං කප්පයතො කාලකිරියා අනුත්තරා හොති.

කථඤ්චාට්ඨසො භික්ඛු තථා තථා විහාරං කප්පෙති යථා යථාස්ස විහාරං කප්පයතො කාලකිරියා අනුත්තරා හොති:

ඉධාට්ඨසො භික්ඛු න කම්මාරාමො හොති න කම්මරතො න කම්මාරාමිනා අනුසුත්තො-පෙ- න හස්සාරාමො හොති -පෙ- න නිද්දාරාමො හොති -පෙ- න සංගණිකාරාමො හොති -පෙ- න සංඝගාරාමො හොති -පෙ- න පපඤ්චාරාමො හොති න පපඤ්චරතො න පපඤ්චාරාමිනා අනුසුත්තො:

එවං ඛො ආට්ඨසො භික්ඛු තථා තථා විහාරං කප්පෙති යථා යථාස්ස විහාරං කප්පයතො කාලකිරියා අනුත්තරා හොති. අයං ට්ඨවතාට්ඨසො භික්ඛු නිබ්බානාභිරතො පහාසි සක්කායං සම්මාදුක්ඛස්ස අනතකිරියායාති.

3. යො පපඤ්චමනුසුත්තො පපඤ්චාභිරතො මගො විරාධසී සො නිබ්බානං යොගකෙඛමං අනුත්තරං.
4. යො ච පපඤ්චං ශික්ඛාන නිප්පඤ්චපදෙ රතො ආරාධසී සො නිබ්බානං යොගකෙඛමං අනුත්තරන්ති.

6. 1. 2. 6.

[නකුලපිතුසුත්තං]

16. එකං සමයං භගවා භග්ගෙසු විහරති සුංසුමාරගිරෙ හෙසකලා-වනෙ මිභද්දෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන නකුලපිතා ගහපති ආබාධිකො හොති දුක්ඛිතො බාලුහිලානො. අථ ඛො නකුලමාතා ගහපතාති නකුලපිතරං ගහපතිං එතදවොච:

(1) මා ඛො ඞං ගහපති සාපෙකෙඛා කාලමකාසී. දුක්ඛා ගහපති සාපෙකෙඛස්ස කාලකිරියා.¹ ගරහිතා ච භගවතා සාපෙකෙඛස්ස කාලකිරියා. සියා ඛො පන තෙ ගහපති එවමස්ස. “න නකුලමාතා ගහපතාති මමච්චයෙන සක්ඛිස්සති දුරකෙ පොසෙතුං ඤරාචාසං සජ්ජිතුන්ති”² න ඛො පනෙනං ගහපති එවං දට්ඨබ්බං. කුසලාභා ගහපති කප්පාසං කානතිතුං, වෙණිං ඔලිඛිතුං. සකෙකාමහා ගහපති තච්ච්චයෙන දුරකෙ පොසෙතුං ඤරාචාසං සජ්ජිතුං.³ තස්මාතිහ ඞං ගහපති මා සාපෙකෙඛා කාලමකාසී. දුක්ඛා ගහපති සාපෙකෙඛස්ස කාලකිරියා. ගරහිතා ච භගවතා සාපෙකෙඛස්ස කාලකිරියා.¹

1 කාලාකිරියා - මජ්ඣ. 2 සහෙරිතුන්ති - මජ්ඣ. 3 සහෙරිතුං - මජ්ඣ.

ඇවැත්ති, මහණ මෙ හෙයින් යම් යම් පරිද්දෙකින් වාසය කරණ ඔහට කාලක්‍රියාව අනුතාප කටයුතු වේ නම්, ඒ ඒ පරිදියෙන් විහරණ කරන් නේ ය. ඇවැත්ති, සත්‍යායයෙහි අභිරත මෙ මහණ මනා හේතුයෙන් වාතකුසුමයාගේ ඝෘය කිරීම සඳහා සත්‍යාය ප්‍රතිණ නො කෙළේ ය යි කියනු ලැබේ.

ඇවැත්ති, යම් යම් පරිද්දෙකින් වාසය කරණ ඔහට කාලක්‍රියාව අනුතාපකර නො වේ නම්, භික්‍ෂු ඒ ඒ පරිද්දෙන් වාස කරන්නේ ය. ඇවැත්ති, යම් යම් පරිද්දෙකින් වාසය කරණ ඔහට කාලක්‍රියාව අනුතාපකර නො වේ නම්, මහණ කෙසෙයින් එ එ පරිද්දෙන් වාස කරන්නේ ය යත්:

ඇවැත්ති, මෙ සත්තෙහි මහණ කමාරාමතා නැතියේ කමරත නො වූයේ කමාරාමතායෙහි අනුසුක්‍ය නො වෙයි. භාෂාරාම නො වෙයි. නිදාරාම නො වෙයි. සඛ්‍යාණිකාරාම නො වෙයි. සංසාරාම නො වෙයි. ... ප්‍රපඤ්චාරාම නො වූයේ ප්‍රපඤ්චරත නො වූයේ ප්‍රපඤ්චාරාමකයෙහි අනුසුක්‍ය නො වූයේ වෙයි.

ඇවැත්ති, යම් යම් අයුරෙකින් වෙසෙන ඔහට කාලක්‍රියාව අනුතාප නො වේ නම්, භික්‍ෂු මෙ හෙයින් එ එ පරිදි වාසය කරන්නේ ය. ඇවැත්ති, නිජාණයෙහි අභිරත වූ මෙ මහණ මැනවින් දුෂ්කර කරනු සඳහා සත්‍යායය ප්‍රතිණ කෙළේ යයි කියනු ලැබේ.

3 යමෙක් මාග සද්‍යය වූයේ ප්‍රපඤ්චයෙහි අනුසුක්‍ය වූයේ වේ නම්, අනුතතර යොග්‍යෙම නිජාණය වැරදි විය.

4. යමෙක් ප්‍රපඤ්චය භැරදමා නිෂ්ප්‍රපඤ්ච (නිජාණ) පදයෙහි ඇලුනේ ද, හේ අනුතතර යොග්‍යෙම නිජාණ පදය ඇරැකී යයි.

6. 1. 2. 6

[නකුලපිතු සූත්‍රය]

16. එක් සමයෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භග්‍ය ජනපදයෙහි සුංසුමාරගීර නගරය සමීපයෙහි හෙසකලාවන නම් මාගද්වයෙහි වැඩ වසන සේක. එ කල්හි නකුල පිතෘ ගෘහපති රෝගී වූයේ හටගත් දුක් ඇතියේ දළ ගිලන්බව ඇතියේ වෙයි. එක්කිති නකුල මාතෘ ගෘහවිසි නකුල පිතෘගෘහපතිහට තෙල කරුණ සැලකලා ය:

(1) ගෘහපතියෙහි, මූලි සංපෙක්‍ෂව (තෘණාසනිකව) නහමක් කලුරිය කරව. ගෘහපතියෙහි, සංපෙක්‍ෂහට කලුරිය කිරීම දුක් වෙයි. සංපෙක්‍ෂයාගේ කාලක්‍රියාව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසිනුදු ගරහන ලද ය. ගෘහපතියෙහි, “මාගේ ඇවැමෙන් නකුලමාතෘ ගෙහි දරුවන් පුත්තට ගෘහවාසය පවත්වනුවට නො හැකිවන්නීය” යන මෙබඳු සිතෙක් මූලට වනු හැකි. ගෘහපතියෙහි, තෙල කරුණ එසෙයින් නො දක්ක යුතු. ගෘහපතියෙහි, මම කපු කට්ඨකට, එළු ලොම් වෙළු නෙලනට කුසලයෙමි. ගෘහපතියෙහි, මුඛයේ ඇවැමෙන් මම දරුවන් පුත්තට හා ගෘහවාසය පවත්වනුවට පොහොසත්මි. ගෘහපතියෙහි, එසෙයින් මෙ කරුණෙහි ලා මුඛ සංපෙක්‍ෂව නහමක් කලුරිය කරව. ගෘහපතියෙහි, සංපෙක්‍ෂයාහට කාලක්‍රියාව දුකෙක. සංපෙක්‍ෂයාගේ කාලක්‍රියාව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසිනුදු ගරහන ලද ය.

(2) සිය බො පන තෙ ගහපති ඵවමස්ස: “න කුලමානා ගහපතානි මමච්චයෙන අඤ්ඤං වරං¹ ගමිස්සති”ති. න බො පනෙනං ගහපති ඵවං දට්ඨබ්බං. නිං චෙව බො ගහපති ජානාපි අහං ච, යද නො² නොලස වස්සානි ගහට්ඨකං බ්‍රහ්මචරියං සමාදින්නං. තස්මාතිහ නිං ගහපති මා සාපෙකෙබ්බා කාලමකාසි. දුක්ඛා ගහපති සාපෙකෙබ්බා කාලකිරියා. ගරහිතා ච හගවතා සාපෙකෙබ්බා කාලකිරියා.

(3) සිය බො පන තෙ ගහපති ඵවමස්ස: “න කුලමානා ගහපතානි මමච්චයෙන න දස්සනකාමා හවිස්සති හගවතො, න දස්සනකාමා භික්ඛු-සබ්බස්සා”ති. න බො පනෙනං ගහපති ඵවං දට්ඨබ්බං. අහං හි ගහපති තච්චවයෙන දස්සනකාමතරං චෙව හවිස්සාමි හගවතො, දස්සනකාමතරං ච භික්ඛුසබ්බස්ස. තස්මාතිහ නිං ගහපති මා සාපෙකෙබ්බා කාලමකාසි. දුක්ඛා ගහපති සාපෙකෙබ්බා කාලකිරියා. ගරහිතා ච හගවතා සාපෙකෙබ්බා කාලකිරියා.

(4) සිය බො පන තෙ ගහපති ඵවමස්ස: “න න කුලමානා ගහපතානි මමච්චයෙන සිලෙසු පරිපුරකාරිණී”ති. න බො පනෙනං ගහපති ඵවං දට්ඨබ්බං. යාවතා බො ගහපති තස්ස හගවතො සාවිකා හිහි ඔදුතවසනා සිලෙසු පරිපුරකාරිණීයො, අහං තාසං අඤ්ඤතරා. යස්ස බො පනස්ස කඛ්ඛා වා විමති වා, අයං සො හගවා අරහං සම්මාසම්මුද්ධො හග්ගෙසු විහරති සුංසුමාරගිරෙ හෙසකලාවතෙ මිගදසෙ, තං හගවතනං උපසබ්බමිනි: පුච්ඡතු. තස්මාතිහ නිං ගහපති මා සාපෙකෙබ්බා කාලමකාසි. දුක්ඛා ගහපති සාපෙකෙබ්බා කාලකිරියා. ගරහිතා ච හගවතා සාපෙකෙබ්බා කාලකිරියා.

(5) සිය බො පන තෙ ගහපති ඵවමස්ස: “න න කුලමානා ගහපතානි ලාහිනී අජ්ඣාතනං චෙතොසම්පස්සා”ති. න බො පනෙනං ගහපති ඵවං දට්ඨබ්බං. යාවතා බො ගහපති තස්ස හගවතො සාවිකා හිහි ඔදුතවසනා ලාහිනීයො අජ්ඣාතනං චෙතොසම්පස්ස, අහං තාසං අඤ්ඤතරා. යස්ස බො පනස්ස කඛ්ඛා වා විමති වා, අයං සො හගවා අරහං සම්මාසම්මුද්ධො හග්ගෙසු විහරති සුංසුමාරගිරෙ හෙසකලාවතෙ මිගදසෙ. තං හගවතනං උපසබ්බමිනි: පුච්ඡතු. තස්මාතිහ නිං ගහපති මා සාපෙකෙබ්බා කාලමකාසි. දුක්ඛා ගහපති සාපෙකෙබ්බා කාලකිරියා. ගරහිතා ච හගවතා සාපෙකෙබ්බා කාලකිරියා.

1. ඤරං - මජ්ඣ, වරං - සිමු, අට්ඨපා. 2 යංනො - මජ්ඣ, යදනෙ - සිමු,

(2) ගැහැවියෙහි, “මාගේ ඇවැමෙන් නකුලමාතෘ ගෘහපතනී අත් වරයකු (කැමියකු) වෙත යන්නී ය”. මෙ බදු සිතෙක් මුඛට විය හෙන්නේ ය. ගැහැවියෙහි, තෙල එසේ නො දැක්ක යුතු. ගැහැවියෙහි, යම් කලෙක අප විසින් සොලොස්වසක් ගෘහස්ථක බ්‍රහ්මචරියා සමාදන් වන ලද නම් එ බව මුඛ ද දන්ව, මම ද දන්මි. ගෘහපතියෙහි, එහෙයින් මේ කරුණෙහි ලා මුඛ සාපෙක්‍ෂාව නගමක් කලුරිය කරව. ගෘහපතියෙහි, සාපේක්‍ෂකයාගේ කාලක්‍රියාව දුකෙක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසිනුදු සාපේක්‍ෂකයාගේ කාලක්‍රියාව ගරහන ලදු.

(3) ගෘහපතියෙහි, “නකුලමාතෘ ගෘහපතනී මාගේ ඇවැමෙන් භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ දක්නට, හික්‍ෂු සහසයා දක්නට නො කැමැති වේ” යයි යන මෙ බදු සිතෙක් මුඛට වනු හෙයි. ගෘහපතියෙහි, තෙල මෙසේ නො දැක්ක යුතු. මම මුඛගේ ඇවැමෙන් භාග්‍යවතුන් වැඩියක් ම දක්නා කැමැතියෙමි. ඩික්සගුන් වැඩියක් ම දකිනු කැමැතියෙමි. ගෘහපතියෙහි, එහෙයින් මේ කරුණෙහි ලා මුඛ සාපේක්‍ෂකව නගමක් කලුරිය කරව. ගෘහපතියෙහි, සාපේක්‍ෂකයාගේ කාලක්‍රියාව දුකෙක. සාපේක්‍ෂකයාගේ කාලක්‍රියාව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසිනුදු ගරහන ලදු.

(4) ගැහැවියෙහි, “නකුලමාතෘ ගෘහපතනී මාගේ ඇවැමෙන් ශීලයෙහි පරිපූරකාරීන් නො වන්නී ය යන මෙ බදු සිතෙක් නොපට ඇතිවිය හෙයි. ගෘහපතියෙහි’ තෙල එසේ නො දැක්ක යුතු. ගෘහපතියෙහි, එ හඟවත්තුවේ සුදුවත් හඳනා ගෙහි වසන සිල්හි පරිපූරකාරීන් වූ යම් පමණ ශ්‍රාවිකාවෝ වෙත් නම් මම උන් අතුරෙහි අන්‍යාතරයක් වූ. යමකුට මෙය පිළිබඳ කාඩ්‍යායෙක් හෝ විමතියෙක් හෝ වේ නම්, එ භාග්‍යවත් අතීත් සමයක් සම්මුඛයන් වහන්සේ හඟ්‍යජනපදයෙහි සුංසුමාරගිර අසල හේසකලා වන නම් මිහඳුවයෙහි වසන සේක. ඒ හඟවත්තු කරා ගොස් පුළුවන්වා. ගැහැවියෙහි, එහෙයින් මේ කරුණෙහි ලා මුඛ නගමක් සාපේක්‍ෂව කලුරිය කරව. ගැහැවියෙහි, සාපේක්‍ෂකයාගේ කලුරිය දුකෙක. සාපේක්‍ෂකයාගේ කාලක්‍රියාව හඟවත්තු විසිනුදු ගර්හිත ය.

(5) ගෘහපතියෙහි, “නකුලමාතෘ ගෘහපතනී අධ්‍යාත්මයෙහි විතතශම්ථය නො ලබන්නී ය” යන මෙ බදු සිතෙක් තට විය හෙයි. ගැහැවියෙහි, තෙල කරුණ එසේ නො දැක්ක යුතු. ගැහැවියෙහි, ගිහිගෙයි වසන සුදුවත් හැදි අධ්‍යාත්මයෙහි විතතශම්ථය ලබනසුලු යම් පමණ ශ්‍රාවිකාවෝ ඒ හඟවත්තට වෙත් නම්, මම උන් අතර අන්‍යාතරයක් වූ. යමකුට මෙය පිළිබඳ කාඩ්‍යායෙක් හෝ විමතියෙක් හෝ වේ නම් මෙ ඒ භාග්‍යවත් අතීත් සමයක් සම්මුඛයන් වහන්සේ හඟ්‍යජනපදයෙහි සුංසුමාරගිර අසල හේසකලාවන නම් මිහඳුවයෙහි වෙතෙයි. ඒ හඟවත්තු කරා එළඹ පුළුවන්වා. ගැහැවියෙහි, එහෙයින් මුඛ සාපෙක්‍ෂව නගමක් කලුරිය කරව. ගෘහ-පතියෙහි, සාපෙක්‍ෂකයාට කාලක්‍රියාව දුකෙක. සාපෙක්‍ෂකයාගේ කාලක්‍රියාව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසිනුදු ගර්හිත ය.

(6) සිය බො පන තෙ ගහපති එවමග්ගා: “න නකුලමාතා ගහපතානි ඉමග්ගිං ධම්මවිනයෙ ඔගාධපාතනා පතීගාධපාතනා අඤ්ඤාසප්පාතනා තිණ්ණවිවිකිච්ඡා විගතකථාබ්බකථා වෙසාරජ්ජපාතනා අපරපාච්චයා සඤ්ඤාසාසනෙ විහරන්ති”ති. න බො පනෙතං ගහපති එවං දට්ඨබ්බං. යාවතා බො ගහපති තස්ස භගවතො සාවිකා ගිහී ඔද්දතවසනා ඉමග්ගිං ධම්මවිනයෙ ඔගාධපාතනා පතීගාධපාතනා අඤ්ඤාසප්පාතනා තිණ්ණවිවිකිච්ඡා විගතකථාබ්බකථා වෙසාරජ්ජපාතනා අපරපාච්චයා සඤ්ඤාසාසනෙ විහරන්ති, අභංතාසං අඤ්ඤාතරා. යස්ස බො පනස්ස කඛ්ඛා වා මිමිති වා, අයං සො භගවා අරභං සම්මාසම්මුඤ්ඤො භග්ගෙසු විහරති සුංසුමාරගිරෙ භෙසකලාවතෙ මිගදායෙ. තං භගවන්තං උපසංඛිකවිනා පුච්ඡතු. තස්මාතිහ ත්වං ගහපති මා සාපෙකෙබ්බා කාලමකාසී. දුක්ඛා ගහපති නාපෙකබ්බස්ස කාලකිරියා. ගරහිතා ච භගවතා සාපෙකබ්බස්ස කාලකිරියාති.

අථ බො නකුලපිතුනො ගහපතිස්ස නකුලමාතාය ගහපතානියා ඉමිනා ඔවාදෙන ඔවදියමානස්ස සො අබ්බොධො ධානසො පටිපාසකම්භි. චුට්ඨාති ච නකුලපිතා ගහපති තමනා අබ්බොධා, තථා පභිනො ච පන නකුලපිතුනො ගහපතියස්ස සො අබ්බොධො අහොසී.

අථ බො නකුලපිතා ගහපති හිරානා චුට්ඨිනො අචිරචුට්ඨිනො ගෙලඤ්ඤා, දණ්ඩමොලුබ්බ යෙන භගවා තෙනුපසංඛිකම්භි. උපසංඛිකවිනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං තිසිදි. එකමන්තං තිසින්නං බො නකුලපිතරං ගහපතිං භගවා එතදථොච:

ලාභා තෙ ගහපති, සුලභං තෙ ගහපති, යස්ස තෙ නකුලමාතා ගහපතානි අනුකම්පිකා අත්ථකාමා ඔවාදිකා අනුසාසිකා.

යාවතා බො ගහපති මම සාවිකා ගිහී ඔද්දතවසනා සීලෙසු පරිපූරකාරිණීයො, නකුලමාතා ගහපතානි තාසං අඤ්ඤාතරා. යාවතා බො ගහපති මම සාවිකා ගිහී ඔද්දතවසනා ලාභිනියො අජ්ඣන්තං වෙතොසම්ඵස්ස, නකුලමාතා ගහපතානි තාසං අඤ්ඤාතරා. යාවතා බො ගහපති මම සාවිකා ගිහී ඔද්දතවසනා ඉමග්ගිං ධම්මවිනයෙ ඔගාධපාතනා පතීගාධපාතනා අඤ්ඤාසප්පාතනා තිණ්ණවිවිකිච්ඡා විගතකථාබ්බකථා වෙසාරජ්ජපාතනා අපරපාච්චයා සඤ්ඤාසාසනෙ විහරන්තියො, නකුලමාතා ගහපතානි තාසං අඤ්ඤාතරා.

ලාභා තෙ ගහපති, සුලභං තෙ ගහපති, යස්ස තෙ නකුලමාතා ගහපතානි අනුකම්පිකා අත්ථකාමා ඔවාදිකා අනුසාසිකාති.

ගෘහපතියෙහි, “නකුලමාතෘගෘහපතී මෙ ධම් විනයෙහි අනුප්‍රවේශයට පැමිණියා, ප්‍රතිඝාතට පැමිණියා, ආඤාදයට පැමිණියා, තරණය කළ විවික්ච්ඡා ඇත්තී, ප්‍රතිඝ කළ වෛතිකභාවය ඇත්තී, සොම්නස් තහනිය නුවණට පැමිණියා, ශායාශාසනයෙහි පරප්‍රත්‍යය නැත්තී නො වසන්නීය” යන මෙබඳු සිතෙක් තට විය හෙන්නේ ය. ගෘහපතියෙහි, තෙල එසේ නො දැක්කසුදු. ගෘහපතියෙහි, ගිහිගෙයි වසන සුදුවත් හඳුනා යම් පමණ සෛදගැමි කෙනෙක් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මෙ ධම් විනයෙහි අනුප්‍රවේශයට පැමිණියාහු ප්‍රතිඝාතට පැමිණියාහු ආඤාදයට පැමිණියාහු ගෞමනසාඤ්ඤනයට පැමිණියාහු ශායාශාසනයෙහි පරප්‍රත්‍යයරහිත වූවාහු වෙසෙත් නම්, මම ඔවුන් අතුරෙහි අන්‍යතරයක්මු. යමක් පිළිබැඳි කාචිකායෙක් වේවයි විමතියෙක් වේවයි වේ නම්, මෙ එ භාග්‍යවත් අතීත් සමාසක් සම්මුඛයන් වහන්සේ හඤ්ජනපදයෙහි සුංසුමාරගිර නගරය අසල නෙසකලාවන නම් මාඤ්ජවයෙහි වැඩවසනසේක. එ භාග්‍යවතුන් කරා එළඹ ප්‍රථවුත්ව. ගෘහපතියෙහි, එහෙයින් මෙකරුණෙහි ලා මුඛ-සාපෙක්ඛ ව නභමක් කල්පිත කරව. ගෘහපතියෙහි, සාපෙක්ඛයාගට කැලුණියාව දුකෙක. භාග්‍යවතුන්වහන්සේ විසිනු දු සාපෙක්ඛයාගේ කාල-ක්‍රියාව ගර්භිතය යි.

ඉක්බිති නකුලමාතෘගෘහපතිය විසින් මෙ අවවාදයෙන් ඔවදත් කරුණු ලබන නකුලපිතෘගෘහපතීහුගේ ඒ ආබාධය ප්‍රත්‍යය විසින් සන්තින. නකුලපිතෘගෘහපතී එ රෝගයෙන් නැගී සිටියේ ය. නකුලපිතෘගෘහපතීහුගේ එ ආබාධය එසෙයින් ම ප්‍රතිඝ විය.

ඉක්බිති ගිලන් බැවින් නැගී සිටි නකුලපිතෘගෘහපතී ගිලතින් නැගීසිටි නොබෝකල් ඇතියේ සරංගපියෙහි එල්බගෙන බුදුන් කරා එළඹියේ ය. එළඹ බුදුන් වැඳ එකත්පත්වැ හිත. බුදුහු පසෙක හුන් නකුලපිතෘගෘහපතී හට තෙල කරුණ වදාළහ:

ගෘහපතිය, තට මනාලාභයෙක. ගෘහපතිය, යම්බඳු තොපට නකුල-මාතෘගෘහපතිය, අනුකම්පා ඇත්තී අරුත් කැමැත්තී, ඔවා දෙන සුළු වූවා අනුශාසනා කරන්නී වේ ද, ඒ තොපට මනා ලාභයෙක.

ගෘහපතිය, ගිහිගෙයි වසන සුදුවත් හඳුනා යම්පමණ මාගේ සැවිහු සීලයෙහි පරිසුරකාරිණීහු වෙත් නම්, නකුලමාතෘගෘහපතී ඔවුනතුරෙන් අන්‍යතරයක. ගෘහපතිය, ගෙහි වසන සුදුවත් හඳුනා යම් පමණ මාගේ සැවිහු අධ්‍යාත්මයෙහි සමාධිකම්භාන ලබන්නාහු වෙත් නම්, නකුල මාතෘගෘහපතීඔවුනතුරෙන් අන්‍යතර වෙයි. ගෘහපතිය, ගෙහි වසන සුදුවත් හඳුනා යම් පමණ මාගේ සැවිහු මෙ ධම්විනයෙහි අනුප්‍රවේශයට පැමිණියාහු ප්‍රතිඝාතට පැමිණියාහු ආඤාදයට පැමිණියාහු තරණය කළ විවික්ච්ඡා ඇතියාහු වෙසරද බවට පැමිණියාහු ශායාශාසනයෙහි පර-ප්‍රත්‍යය රහිතව වසන්නාහු වෙත් නම්, නකුලමාතෘගෘහපතී ඔවුනතුරෙහි අන්‍යතර වෙයි.

ගෘහපතිය, තොපට ලාභයෙක. ගෘහපතිය යම්බඳු තොපට නකුලමාතෘ ගෘහපතිය, අනුකම්පා ඇත්තී අභි කැමැත්තී අවවාද කරන්නී අනුශාසනා කරන්නී වේ ද, තොපට එය මනා ලාභයෙකැයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. 1 2. 7.

[කුසල සූත්‍රය]

17 එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කැවැත්නුවර අනේපිඬු-
සිවුහුගේ ජෙනවන නම් ආරාමයෙහි වසනසේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ සවස් කල්හි පිළිසලනින් නැගී සිටියේක් උපසංචායාලාව
කරා එළඹියහ. එළඹි පැත්වූ අස්තෙහි හුන්හ.

ආයුෂමත් සංවිජුත තෙරණුවෝ ද සවස්වරායෙහි පිළිසලනින් නැගී
සිටියාහු උච්චන්තල කරා එළඹියහ. එළඹි භාග්‍යවතුන් වැද එකත්පස්ව
හුන්හ. ආයුෂමත් මහාමොග්ගලාන තෙරණුවෝ ද ... ආයුෂමත් මහා-
කංස තෙරණුවෝ ද ... ආයුෂමත් මහාකච්චානෙ තෙරණුවෝ ද ...
ආයුෂමත් මහාකොට්ඨික තෙරණුවෝ ද ... ආයුෂමත් මහාබුද්ධ තෙරණු-
වෝ ද ... ආයුෂමත් මහාකප්පින තෙරණුවෝ ද ... ආයුෂමත් අනුරුද්ධ
තෙරණුවෝ ද ... ආයුෂමත් ජෙට්ඨ තෙරණුවෝ ද ... ආයුෂමත් ආනන්ද
තෙරණුවෝ ද සවස්වරායෙහි පිළිසලනින් නැගී සිටියාහු උච්චන්තල කරා
එළඹියහ. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස්සෙක හුන්හ.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු බොහෝකල් නිශ්ඤායෙන් ගෙවා
හුනස්නෙන් නැගී විහාරයට පිවිස වදලහ. එ ආයුෂමත්හු ද භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ නික්ම වැඩි නොබෝකල් වත්ම හුනස්නෙන් නැගී පමන්
තමන්ගේ වෙහෙරට වැඩියහ.

එහි පැවිදිවූ නොබෝකල් ඇති මේ ධර්මිකයට අඩුනාගත වූ යම්
නවක භික්ෂුහු වූහ නම්, ඔහු සුයෙඝ්‍යාදාමය තෙක් කස්මින් නිදිගත්හ.
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මිනිසැන් ඉක්ම පවත්නා විශුද්ධ වූ දිව්‍ය වස්ත්‍රයින්
සුයෙඝ්‍යාදාමය තෙක් කස්මින් හෝනා එ මහණුන් දුටු සේක. දක වදරා
උපසංචාය ශාලාව වෙත එළඹියහ. එළඹි පැත්වූ අස්තෙහි වැඩහුන් සේක.
හිඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ මහණුන් අමතා වදලසේක:

මහණෙනි, සැරිසුන්හු කොහි ද? මහමුලන්හු කොහි ද? මහකසුහු
කොහි ද? මහකසපින්හු කොහි ද? මහාකොට්ඨිකයෝ කොහි ද?
මහාබුද්ධයෝ කොහි ද? මහාකප්පිනෝ කොහි ද? අනුරුද්ධයෝ
කොහි ද? ජෙට්ඨයෝ කොහි ද? ආනන්දයෝ කොහි ද? මහණෙනි, එ
සථවිර ශ්‍රාවක භික්ෂුහු කොහි ගියාහු දැයි.

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නික්ම වැඩි නොබෝකල් වත්ම එ
ආයුෂමත්හු ද හුනස්නෙන් නැගී තමන් තමන්ගේ වෙහෙරට ගියහයි.

මහණෙනි, කවරහෙයෙකින් “සථවිර භික්ෂුහු ගියහ”යි නවක වන
තෙසි කස්මින් සුයෙඝ්‍යාදාමය තෙක් හෝනු ද?

මහණෙනි, ඒ කිමැයි හඬවූ ද? කිම! මුඛාභිමුක්ත සෘත්‍රිය රජ කැමැති
තාක් යහන් සුවයෙහි පහස් සුවයෙහි නිදිසුවයෙහි යෙදී වාස කරණුයේ
යච්ඡිඵ රජකරණුයේ ජනපදයට ප්‍රිය මනාප වේය’ යන තෙල තොප
විසින් දක්නා ලද ද? නැතහොත් අසන ලද දැයි.

වහන්ස, තෙල කරුණ නැත් මැයි.

සාමු භික්ඛවෙ, මයා පි බො එතං භික්ඛවෙ නෙව දිට්ඨං න සුතං “රාජා ඛතතිසො මුද්ධාවසින්නො යාවදන්තං සෙය්‍යසුඛං එස්සසුඛං මිඛසුඛං අනුසුතො විහරන්තො යාවජ්චං රජං කාරෙන්නො ජනපදස්ස වා පියො මනාපො”ති.

තං කීං මඤ්ඤාද භික්ඛවෙ අපිනු තුමොති දිට්ඨං වා සුතං වා “රට්ඨිකො-පෙ- පෙත්තතිකො-පෙ- සොනාපතිකො-පෙ- ගාමගාමණීකො-පෙ- පුගගාමණීකො යාවදන්තං සෙය්‍යසුඛං එස්සසුඛං මිඛසුඛං අනුසුතො විහරන්තො යාවජ්චං පුගගාමණීකත්තං කාරෙන්නො පුගස්ස වා පියො මනාපො”ති.

නො හෙතං හන්තෙ.

සාමු භික්ඛවෙ, මයා පි බො එතං භික්ඛවෙ නෙව දිට්ඨං න සුතං “[-පෙ-] පුගගාමණීකො යාවදන්තං සෙය්‍යසුඛං එස්සසුඛං මිඛසුඛං අනුසුතො විහරන්තො යාවජ්චං පුගගාමණීකත්තං කාරෙන්නො පුගස්ස වා පියො මනාපො”ති

තං කීං මඤ්ඤාද භික්ඛවෙ අපිනු තුමොති දිට්ඨං වා සුතං වා “සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා යාවදන්තං සෙය්‍යසුඛං එස්සසුඛං මිඛසුඛං අනුසුතො ඉන්ද්‍රියෙසු අගුත්තථාරො හොජනෙ අමත්තඤ්ඤා ජාගරියං අනුසුතො අවිපස්සකො කුසලානං ධම්මානං පුබ්බරත්තාපරරත්තං බොධිපක්ඛියානං¹ ධම්මානං භාවනාත්‍රයොගං අනුසුතො අසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨොව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සචරිකානි උපසම්පජ්ජ විහරන්තො”ති.

නො හෙතං හන්තෙ.

සාමු භික්ඛවෙ, මයා පි බො එතං භික්ඛවෙ නෙව දිට්ඨං න සුතං “සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා යාවදන්තං සෙය්‍යසුඛං එස්සසුඛං මිඛසුඛං අනුසුතො ඉන්ද්‍රියෙසු අගුත්තථාරො හොජනෙ අමත්තඤ්ඤා ජාගරියං අනුසුතො අවිපස්සකො කුසලානං ධම්මානං පුබ්බරත්තාපරරත්තං බොධිපක්ඛියානං¹ ධම්මානං භාවනාත්‍රයොගං අනුසුතො අසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨොව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සචරිකානි උපසම්පජ්ජ විහරන්තො”ති.

තස්මාතිහ භික්ඛවෙ එවං සික්ඛිතබ්බො: “ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තථාරා හවිස්සාම හොජනෙ මත්තඤ්ඤානො ජාගරියං අනුසුතො විපස්සකා කුසලානං ධම්මානං පුබ්බරත්තාපරරත්තං බොධිපක්ඛියානං¹ ධම්මානං භාවනාත්‍රයොගං අනුසුතො විහරිස්සාමා”ති.

එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බනති.

1 බොධිපක්ඛියානං - මජ්ඣ. 2.2.

මහණෙනි, මානාවා. මහණෙනි, මා විසිනුදු ‘මුඛානිෂ්ඨතා කෘත්‍රිය රජෙක් කාමානි තාක් යහන් සුවයෙහි පහස්සුවයෙහි නිදිසුවයෙහි යෙදී වෙසෙමින් යච්චිව රජය කරණුයේ ජනපදයට ප්‍රිය මනාප වේය’ යන තෙල නො මැ දක්නා ලදි. නො අසන ලදි.

මහණෙනි, එ කවරැයි හඬවු ද? තොප විසින් ‘රථයෙක් වේව’යි... පියාසතු දයාදා ඇතියෙක් වේවයි ... තෙත්පතියෙක් වේවයි ... ග්‍රාම භෝජනයෙක් වේවයි ... ගණදෙවුයෙක් වේවයි කාමානි තාක් යහන් සුවයෙහි පහස් සුවයෙහි නිදිසුවයෙහි යෙදී වාස කරමින් යච්චිව පුගතායතනය කරන්නේ පුගතයට (ගණයායට) ප්‍රිය මනාප වේය යන තෙල දක්නා ලද හෝ අසන ලද දැයි?

වහන්ස, තෙල නැත් මැයි.

මහණෙනි, මානාවා. මහණෙනි, මා විසිනුදු [පෙ] පුග ග්‍රාමණීකයෙක් කාමානිතාක් යහන් සුවයෙහි පහස් සුවයෙහි නිදි සුවයෙහි යෙදී වෙසෙනුයේ යච්චිව පුගග්‍රාමණීකනය හෝ කරන්නේය, පුගයට හෝ ප්‍රිය මනාප වන්නේය යන තෙල කරුණ නො මැ දක්නා ලදි. නො අසන ලදි.

මහණෙනි, එ කවරැයි හඬවු ද? තොප විසින් ග්‍රාමණයෙක් වේවයි මුහුණයෙක් වේවයි කාමානිතාක් යහන් සුවයෙහි, ස්වස්තියෙහි නිදා සුවයෙහි යෙදුනේ ඉන්ද්‍රියයන්හි නො පිටු දෙර ඇතියේ භෝජනයෙහි අමාත්‍රය වූයේ ජාගයායෙහි නො යෙදුනේ කුශල ධර්මයන් නො සොයනුයේ පුරිත්‍රාපරරුත්‍රයෙහි (රු පෙරයම-පාසුළුයම) බොධිපාක්ෂික ධර්මයන්ගේ භාවනාසුභයෙහි නොයෙදුනේ අසුභයන්ගේ කෘතියෙන් අනාසුභ විතත විමුක්තිය හා ප්‍රඥ විමුක්තිය ඉහාතවයෙහි ම තමා විසින් විශිෂ්ට ඥානයෙන් දෑන සාක්ෂාත් කොට එයට එළඹ වාස කරන්නේය”යි දක්නා ලද හෝ අසන ලද දැයි

වහන්ස, තෙල කරුණ නැත් මැයි.

මහණෙනි, මානාවා, මහණෙනි, මා විසිනුදු ‘මහණෙක් වේවයි බමුණෙක් වේවයි කාමානි තාක් යහන් සුවයෙහි, ස්වස්තියෙහි, ජිහ්වයෙහි යෙදුනේ ඉන්ද්‍රියයන්හි අගුණාචාර ඇතියේ භෝජනයෙහි අමාත්‍රය වූයේ ජාගයායෙහි නොයෙදුනේ කුශල ධර්මයන් නොසොයනුයේ පුරිත්‍රාපර රාත්‍රයෙහි බෝපාකිදම් වැඩුමෙහි නොයෙදුනේ අසුභයන්ගේ අනාසුභ වූ චෙතොවිමුක්තිය ප්‍රඥවිමුක්තිය ඉහාතවයෙහි ම තමා විසින් විශිෂ්ට ඥානයෙන් දෑන සාක්ෂාත් කොට එයට එළඹ වාස කරන්නේය යන තෙල කරුණ නො මැ දක්නා ලදි නො අසන ලදි.

මහණෙනි, එකරුණින් මෙහිලා “ඉන්ද්‍රියයන්හි ගුණාචාර වම්හ, භෝජනයෙහි මාත්‍රය වම්හ, ජාගයායෙහි අනුසුකත වම්හ, කුශලධර්මයන්ගේ විදර්ශන වම්හ, පුරිත්‍රාපරරුත්‍රයෙහි බොධිපාක්ෂික ධර්මයන් වැඩුමෙහි යෙදුනමෝ වසම්හ”යි මෙසේ ශික්ෂිත යුතුයි.

මහණෙනි, මෙ සෙයින් ම තොප විසින් ශික්ෂිත යුතුයි.

6. 1. 2. 8.

[මච්ඡික සුත්තං]

18. එතං සමයං භගවා සොඤ්ඤාසු වාටිතා, වරති මහතා භික්ඛු භවෙසන සද්ධිං. අද්දසා ඛො භගවා අද්ධාන මග්ගපටිපන්නො අඤ්ඤාතරයම්. පදෙසෙ චච්ඡිකා, මච්ඡ්ඛකං, මච්චෙ වට්ඨිකා, වට්ඨිකා, විකක්ඛිණමානා. දිස්සා මග්ගා ඔක්කමම අඤ්ඤාතරයම්, රුක්ඛමුලෙ පඤ්ඤාතොත ආසනෙ නිසිදි, නිසජ්ඣ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනොතසි:

“පග්ගථ, නො තුලෙහ භික්ඛවෙ අමු, මච්ඡිකා, මච්ඡ්ඛකං, මච්චෙ වට්ඨිකා, වට්ඨිකා, විකක්ඛිණමානනති”

එවං භනොත.

තං කීං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ අපිඤ්ඤා තුලෙහි දිට්ඨං වා සුත්තං වා: “මච්ඡිකො, මච්ඡ්ඛකො, මච්චෙ වට්ඨිකා, වට්ඨිකා, විකක්ඛිණමානො තෙන කමමහ තෙන ආජ්චෙන භජ්ජියාසී වා අස්සයාසී වා රථයාසී වා යානයාසී වා භොග-භොගී වා මහනතං වා භොගකකිං අජ්ඣාචසනොතා?”ති.

තො භෙතා භනොත.

සාඤ්ඤා භික්ඛවෙ, මයාපි ඛො එතං භික්ඛවෙ නෙව දිට්ඨං, න සුත්තං: “මච්ඡිකො, මච්ඡ්ඛකො, මච්චෙ වට්ඨිකා, වට්ඨිකා, විකක්ඛිණමානො තෙන කමමහ තෙන ආජ්චෙන භජ්ජියාසී වා අස්සයාසී වා රථයාසී වා යාන-යාසී වා භොගභොගී වා මහනතං වා භොගකකිං අජ්ඣාචසනොතා”ති.

තං කිස්ස භෙතු:

තෙ හි සො භික්ඛවෙ මච්චෙ වජ්ඣකි වට්ඨායොපනීතො¹ පාපකෙත මනසානුපෙක්ඛති. තයමා නො නෙව භජ්ජියාසී භොති, න අස්සයාසී, න රථයාසී, න යානයාසී, න භොගභොගී, න මහනතං භොගකකිං අජ්ඣාචසති.

තං කීං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ අපිඤ්ඤා තුලෙහි දිට්ඨං වා සුත්තං වා: “භොඤ්ඤාසො භාවො වට්ඨිකා, වට්ඨිකා, විකක්ඛිණමානො තෙන කමමහ තෙන ආජ්චෙන භජ්ජියාසී වා අස්සයාසී වා රථයාසී වා යානයාසී වා භොගභොගී වා මහනතං වා භොගකකිං අජ්ඣාචසනොතා?”ති.

තො භෙතං භනොත.

සාඤ්ඤා භික්ඛවෙ, මයාපි ඛො එතං භික්ඛවෙ නෙව දිට්ඨං, න සුත්තං: “භොඤ්ඤාසො භාවො වට්ඨිකා, වට්ඨිකා, විකක්ඛිණමානො තෙන කමමහ තෙන ආජ්චෙන භජ්ජියාසී වා අස්සයාසී වා රථයාසී වා යානයාසී වා භොගභොගී වා මහනතං භොගකකිං අජ්ඣාචසනොතා”ති.

තං කිස්ස භෙතු:

1. වට්ඨායොපනීතො - ඔහු. වට්ඨායොපනීතො-යො, වට්ඨායොපනීතො ... වට්ඨායොපනීතො - කප්පි

6. 1. 2. 8.

[මව්වික සූත්‍රය]

18. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහවික් සතුන් සමග කොහෙල ජනපදයෙහි සැරිසරණයෙක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අදන්මගට පිළිපත් සේක්, අන්‍යාතර ප්‍රදේශයෙක්හි මසුන් බඳනා මසුන් මරමරා විකුණන මත්ස්‍යභාතකයකු දුටුසේක. දැක වදරා මාචියෙන් ඉවත්ව එක්තරා වාක්‍ය මූලයෙක්හි පනවන ලද අස්නෙහි වැඩහුන් සේක. වැඩැසිද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිසසුන් ඇමතුසේක:

මහණෙනි, තෙපි තෙල මසුන් බඳනා, මසුන් මරමරා විකුණන, මත්ස්‍යභාතකයා දක්නුදුර්ගි.

වහන්ස, එසේ ය.

මහණෙනි, ඒ කීමැයි හඟනු ද? තොප විසින් මසුන් බඳනා මසුන් මරමරා විකුණන මත්ස්‍යභාතකයෙක් ඒ කමයෙන් ඒ ආජීවයෙන් හැකියාන-යෙන් යන සුළුයේ හෝ අශ්වයානයෙන් යන සුළුයේ හෝ රථයෙන් යන සුල්ලේ හෝ යානයෙන් යන සුල්ලේ හෝ හොඟයන් බුදිනා සුල්ලේ හෝ මහත් හොඟසකකියක් ලැබ වසන්නේ හෝයි දක්නාලද හෝ අසන ලද දුර්ගි.

වහන්ස, තෙල කරුණ නැත් මැයි.

මහණෙනි, මැනව, මහණෙනි, මා විසිනුදු මසුන් බඳනා මසුන් මරමරා විකුණන මත්ස්‍යභාතකයෙක් එ කමයෙන් එ ආජීවයෙන් ඇතු පිටින් යන සුළුයේ වේවයි, අසුපිටින් යන සුළුයේ වේවයි, රියෙන් යන සුළුයේ වේවයි, යානයෙන් යන සුළුයේ වේවයි, හොඟ වළඳන සුළුයේ වේවයි, මහත් වූ හොඟ සකකිය ලැබ වසන්නේ වේවයි යන තෙල කරුණ තො ම දක්නාලදය, තො අසන ලදය.

එයට කවර හේතුය යත්:

මහණෙනි, හේ වඩියට එළවන ලද එ මසුන් ලාමක වඩක විත්තයෙන් ම භගමයි. එහෙයින් හේ හැකියායි නො ම වෙයි, අශ්වයායි නො ම වෙයි, රථයායි නො ම වෙයි, හො ම යානයායි වෙයි, හො ම හොඟහොයි වෙයි, මහත් හොඟ සකකිය ලැබ වසන්නේ නො වෙයි.

මහණෙනි, ඒ කීමැයි හඟනු ද? භවයන් මරමරා විකුණන ගෝඝාතක-යෙක් ඒ කමයෙන් ඒ ආජීවයෙන් හැකියායි හෝ අශ්වයායි හෝ රථයායි හෝ යානයායි හෝ හෝඟහෝයි හෝ මහත් හෝඟසකකිය ලබා වෙසෙන්නේ හෝ යයි තොප විසින් දක්නාලද හෝ අසන ලද දුර්ගි.

වහන්ස, තෙල නැත් මැයි.

මහණෙනි, මැනව, මා විසිනුදු භවයන් මරමරා විකුණන ගෝඝාතක-යෙක් ඒ කමයෙන් ඒ ආජීවයෙන් හැකියායි හෝ අශ්වයායි හෝ රථයායි හෝ යානයායි හෝ හෝඟහෝයි හෝ මහත් හෝඟසකකිය ලැබ වසන්නේ හෝ යයි යන තෙල කරුණ තො ම දක්නාලදය, තො ම අසන ලදය.

ඒ කවර හෙයින් යත්:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තෙ හි සො භික්ඛවෙ භාවො වජේඛි වඩායොපනීතෙ¹ පාපකෙන මනසානුපෙකකති. තස්මා සො නෙව භජියාසී භොති න අස්සයාසී න රථයාසී න යානයාසී න භොගභොගී න මහනතං භොගකකතිං අජ්ඣාචසති.

තං කිං මිඤ්ඤාද භික්ඛවෙ අපිනු තුලෙහති දිට්ඨං වා සුතං වා “ඔරබ්භිකො -පෙ- සුකාරිකො² -පෙ- සාකුනතිකො -පෙ- මාගවිකො මගෙ³ වගිනි, වගිනි, විකකිණමානො තෙන කලෙමන තෙන ආජ්චෙන භජියාසී වා අස්සයාසී වා රථයාසී වා යානයාසී වා භොගභොගී වා මහනතං වා භොගකකතිං අජ්ඣාචසතො?”ති.

නො හෙතං හනෙත.

සාධු භික්ඛවෙ, මයාපි බො එතං භික්ඛවෙ නෙව දිට්ඨං, න සුතං: “මාගවිකො මගෙ වගිනි, වගිනි, විකකිණමානො තෙන කලෙමන තෙන ආජ්චෙන භජියාසී වා අස්සයාසී වා රථයාසී වා යානයාසී වා භොගභොගී වා මහනතං වා භොගකකතිං අජ්ඣාචසතො?”ති.

තං කිංස හෙතු:

තෙ හි සො භික්ඛවෙ මගෙ වජේඛි වඩායොපනීතෙ¹ පාපකෙන මනසානුපෙකකති. තස්මා සො නෙව භජියාසී භොති, න අස්සයාසී, න රථයාසී, න යානයාසී, න භොගභොගී, න මහනතං භොගකකතිං අජ්ඣාචසති.

තෙ හි සො භික්ඛවෙ තීරවජානගතෙ පාණෙ වජේඛි වඩායොපනීතෙ¹ පාපකෙන මනසානුපෙකකමානො නෙව භජියාසී භවිස්සති, න අස්සයාසී, න රථයාසී, න යානයාසී, න භොගභොගී, න මහනතං භොගකකතිං අජ්ඣාචසිස්සති. කො පන වාදො යං මනුස්සගුතං වජ්ඣං වඩායොපනීතං² පාපකෙන මනසානුපෙකකති. තං හි තස්ස භික්ඛවෙ භොති දීඝරතතං අභිතාය දුක්ඛාය. කායස්ස භෙද පරමමරණං අපායං දුස්සතිං විනිපාතං තීරයං උපපජ්ජති.³

6. 1 2 9.

[පඨම මරණසති සුතං.]

19. එතං සමයං භගවා නාදිකෙ⁴ විහරති භික්ඛුකාවසෙථ. තත්ත බො භගවා භික්ඛු ආමිනෙතසි භික්ඛවොති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චිකොසො. භගවා එතදවොච:

මරණසති⁵ භික්ඛවෙ භාවිතා බහුලිකතා මහපථලා භොති මහාතිසංසා අමනොගමා අමතපරිගොසානා. භාවෙථ තො තුලො භික්ඛවෙ මරණසතිනති⁶.

1 වඩායාසීතෙ - සො වඩායාසීතෙ - කජ්චි වඩායුපනීතෙ - සිවු

2 සොකාරිකො - සො 3 මින - සො. 4 වඩායුපනීතං - සිවු

5 උපපජ්ජති - සිවු 6 නාතිකෙ - මරණ. 7 මරණස්සති - මරණ.

8 මරණස්සති - මරණ.

මහණෙනි, හෙතෙම වඩය පිණිස ගෙණෙන ලද ඒ ගවයන් පවිටු වෙසින් නගමයි. එ හෙයින් හේ හස්තියාසී හෝ නොවේ. අඤ්ඤාසී හෝ නොවේ. රථයාසී හෝ නොවේ. යානයාසී හෝ නොවේ. භොගභොගී හෝ නොවේ. මහත් භොගසකකිය හෝ ලබාගෙණ නො වගයි.

මහණෙනි, එ කවරයි හඬවුද? මහණෙනි, නොප විසින් “බැටළුවන් මරන්නෙක් ... හුරන් මරන්නෙක් ... ලිහිණි වැද්දෙක් ... මුවන් මරමරා විකුණන මුවවැද්දෙක් ඒ කමයෙන් ඒ ආජීවයෙන් ඇතුන් පිට යනුයේ හෝ අසුන් පිට යනුයේ හෝ පියෙන් යනුයේ හෝ යානයෙන් යනුයේ හෝ භොගවලද කරනුයේ හෝ මහත් භොගසකකිය හෝ ලබාගෙණ වසනුයේ දක්නා ලද හෝ අසන ලද හෝ වේ ද?”යි.

වහන්ස, තෙල කරුණ නැත් මැයි.

මහණෙනි, මුළුව, මහණෙනි මා විසිනුදු මුවවැද්දෙක් මුවන් මරමරා විකුණන්න ඒ කමයෙන් එ ආජීවයෙන් හස්තියාසියෙක් හෝ අඤ්ඤාසියෙක් හෝ රථයාසියෙක් හෝ යානයාසියෙක් හෝ භොගභොගියෙක් හෝ මහත් භොගසකකිය ලබා වසන්නේ යයි හෝ යන තෙල කරුණ නො ම දක්නා ලද, නො ම අසන ලදයි.

ඒ කවර හෙයක යත්:

මහණෙනි, වඩයට එළවන ලද එ මුවන් වඩක සිතින් නගමයි. එහෙයින් හේ නො ම හස්තියාසී වෙයි, අඤ්ඤාසී නො වෙයි, රථයාසී හෝ නො වෙයි, යානයාසී හෝ නො වෙයි, භොගභොගී හෝ නො වෙයි, මහත් භොගසකකිය ලබමින් නො වෙතෙයි.

මහණෙනි, හෙතෙම වඩයට එළවන ලද එ කිරිනන්ගිය ප්‍රාණීන් ලමු සිතින් නගමනුයේ නො ම හස්තියාසී වෙයි. නො ම අඤ්ඤාසී වෙයි. නො ම රථයාසී වෙයි. නො ම යානයාසී වෙයි. හෝග-හෝගී නො ම වෙයි. මහත් භොගසකකිය ලබාගෙණ නො ම වසන්නේ ය. යම් හෙයකින් වඩයට එළවන ලද මනුෂ්‍යයකු වඩක සිතින් බලන්නේ ය යන්න ඇරැබ කවර කථායෙක. මහණෙනි, එය ඔහට දිගු කලක් අභිතයට දුකට වෙයි. කාලින් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුර්ගති නම් වූ විනිපාත නම් වූ තිරයට පැමිණෙයි.

6. 1. 2. 9.

[පඨම මරණසති සූත්‍රය.]

19. එක් කලෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘නාදික’ නම් ගම්හි ගිඤ්ඤාසකප්පයෙහි (ගබොලීන් කළ පහයෙහි) වැඩ වසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණෙනි’යි හිඤ්ඤාත් ඇමතුසේක. ‘වහන්සැ’යි එ හිඤ්ඤා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්සුහ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදාළසේක:

මහණෙනි, භාවිත, බහුලිකාත, මරණසතිය මහත්ඵල මහානායක වෙයි, නිවන් පිහිට කොට ඇතිසේ වෙයි. අමාතපයඝීවසාන කොට ඇතිසේ වෙයි. මහණෙනි, තෙපි මරණ සති කමටහන් වඩන්නාහු නො? යි.

(1) එවං වුත්තෙ අඤ්ඤාතරො හික්ඛු හගවන්තං එතදවොච: “අභං ඛො හන්තෙ භාවෙමි මරණසඨ්ඨන්ති.”

යථා කථා පන නිං හික්ඛු භාවෙයි මරණසඨ්ඨන්ති?

ඉධ මග්ගං හන්තෙ එවං හොති: “අභො වතාභං රතතිඤ්චං ජ්වෙය්‍යං, හගවන්තො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, ඛත්තං වත මෙ කතං අග්ගං”ති. එවං ඛො අභං හන්තෙ භාවෙමි මරණසඨ්ඨන්ති.

(2) අඤ්ඤාතරොපි ඛො හික්ඛු හගවන්තං එතදවොච: අභමපි ඛො හන්තෙ භාවෙමි මරණසඨ්ඨන්ති.

යථා කථා පන නිං හික්ඛු භාවෙයි මරණසඨ්ඨන්ති?

ඉධ මග්ගං හන්තෙ එවං හොති: “අභො වතාභං දිව්‍යං ජ්වෙය්‍යං, හගවන්තො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, ඛත්තං වත මෙ කතං අග්ගං”ති. එවං ඛො අභං හන්තෙ භාවෙමි මරණසඨ්ඨන්ති.

(3) අඤ්ඤාතරොපි ඛො හික්ඛු හගවන්තං එතදවොච: අභමපි ඛො හන්තෙ භාවෙමි මරණසඨ්ඨන්ති.

යථා කථමපන නිං හික්ඛු භාවෙයි මරණසඨ්ඨන්ති?

ඉධ මග්ගං හන්තෙ එවං හොති: “අභො වතාභං තදන්තරං ජ්වෙය්‍යං, ඤන්තරං එකපිණ්ඩපාතං භුඤ්ජාමි, හගවන්තො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, ඛත්තං වත මෙ කතං අග්ගං”ති. එවං ඛො අභං හන්තෙ භාවෙමි මරණසඨ්ඨන්ති.

(4) අඤ්ඤාතරොපි ඛො හික්ඛු හගවන්තං එතදවොච: අභමපි ඛො හන්තෙ භාවෙමි මරණසඨ්ඨන්ති.

යථා කථං පන නිං හික්ඛු භාවෙයි මරණසඨ්ඨන්ති?

ඉධ මග්ගං හන්තෙ එවං හොති: “අභො වතාභං තදන්තරං ජ්වෙය්‍යං, ඤන්තරං වතාභො පඤ්ඤාපො සබ්බාදිඤ්ඤා අජේඤ්ඤාමි, හගවන්තො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, ඛත්තං වත මෙ කතං අග්ගං”ති. එවං ඛො අභං හන්තෙ භාවෙමි මරණසඨ්ඨන්ති.

(5) අඤ්ඤාතරොපි ඛො හික්ඛු හගවන්තං එතදවොච: අභමපි ඛො හන්තෙ භාවෙමි මරණසඨ්ඨන්ති.

යථා කථං පන නිං හික්ඛු භාවෙයි මරණසඨ්ඨන්ති?

ඉධ මග්ගං හන්තෙ එවං හොති: “අභො වතාභං තදන්තරං ජ්වෙය්‍යං, ඤන්තරං එකං අප්පොපං සබ්බාදිඤ්ඤා අජේඤ්ඤාමි, හගවන්තො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, ඛත්තං වත මෙ කතං අග්ගං”ති. එවං ඛො අභං හන්තෙ භාවෙමි මරණසඨ්ඨන්ති.

(1) මෙසේ වදාළ කල්හි අනාතර මහණෙක් “වහන්ස, මම මරණසංයම වෙමි” භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සාල කෙළේය.

මහණ, තෝ කිසෙයින් මරණ සංයම වෙමි ද? යි.

වහන්ස, මම කරුණෙහි ලා මට මෙයින් වෙයි: “මම එක් රු දවසක් ජීවත් වෙමි නම්, යෙහෙක. (එතෙක් කල්) භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ (ආශී මාගී ප්‍රතිවේශාවන වූ) ශාසනය මෙතෙහි කෙරෙමි නම්, මා විසින් ආත්මයා වූ මහණකිය බෙහෙවින්ම කරුණ ලද වන්නේය” යි. වහන්ස, මම මෙයෙයින් මරණ සංයම වෙමි” යි.

(2) අනාතර මහණෙක් ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සාල කෙළේය: “වහන්ස, මම ද මරණ සංයම වෙමි” යි.

මහණ, තෝ කිසෙයින් මරණ සංයම වෙමි ද? යි.

වහන්ස, මට මෙ කරුණෙහි ලා මෙ සිත වෙයි: “මම දවසක් ජීවත් වෙමි නම්, යෙහෙක. (එතෙක් කල්) භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාසනය මෙතෙහි කෙරෙමි නම්, මා විසින් බොහෝ ආත්මයා වූ මහණකිය කරුණ ලද වෙයි.” වහන්ස, මෙයෙයින් මම මරණ සංයම වෙමි” යි.

(3) අනාතර මහණෙක් ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සාල කෙළේය: “වහන්ස, මම ද මරණ සංයම වෙමි” යි.

මහණ, තෝ කිසෙයින් මරණ සංයම වෙමි ද? යි.

වහන්ස, මට මෙ කරුණෙහි ලා මෙ බුදු සිතෙක් වෙයි: “මම පමණ කලෙකින් එක් දවසක් යපෙහ පමණ වළඳමි නම්, එතෙක් කල් ජීවත් වෙමි නම්, යෙහෙක. (එතෙක් කල්) භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සත්‍ය මෙතෙහි කෙරෙමි නම්, එතෙක් කල් මා විසින් බොහෝ ආත්මයා වූ මහණකිය කරුණ ලද වෙයි” යි. වහන්ස, මම මෙයෙයින් මරණ සංයම වෙමි” යි.

(4) අනාතර මහණෙක් ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ‘වහන්ස, මම ද මරණ සංයම වෙමි’ යි තෙල සාල කෙළේය.

මහණ, තෝ කිසෙයින් මරණ සංයම වෙමි ද? යි.

වහන්ස, මෙ කරුණෙහි ලා මට මෙ බුදු සිතෙක් වෙයි: “මම යම් පමණ කලෙකින් සතර පස් පිඩක් සපා ගිලාගනිමි ද, එතෙක් කල් ජීවත් වන්නෙමි නම්, යෙහෙක. (එතෙක් කල්) භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාසනය මෙතෙහි කෙරෙමි නම්, මා විසින් එකැයෙක් බොහෝ ආත්මයා වූ මහණකිය කරුණ ලද වෙයි” යි.

(5) අනාතර මහණෙක් ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සාල කෙළේය: වහන්ස, මම ද මරණ සංයම වෙමි” යි.

මහණ, තෝ කෙසෙයින් මරණ සංයම වෙමි ද? යි.

වහන්ස, මෙ විෂයෙහි ලා මට මෙ බුදු සිතෙක් වෙයි: “මම යම් පමණ කලෙකින් එක් අගර පිඩක් සපා වළඳමි ද, එතෙක් කල් ජීවත් වන්නෙමි නම්, යෙහෙක. (එතෙක් කල්) භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සත්‍ය මෙතෙහි කෙරෙමි නම්, මා විසින් බොහෝ කොට ආත්මයා වූ මහණකිය කරුණ ලද වන්නේය” යි. වහන්ස, මම මෙයෙයින් මරණ සංයම වෙමි” යි.

(6) අඤ්ඤාතරොපි ඛො භික්ඛු භගවතං එතදවොච: අහංපි ඛො භතො භාවෙමි මරණසතිනති.

යථා කථා: පන තිං භික්ඛු භාවෙසි මරණසතිනති?

ඉමි මග්ගා භතො එවං හොති: “අහො වතාහං තදනතරං ජීවෙය්‍යං, යදනතරං අස්සසිත්ථා වා පස්සසාමි, පස්සසිත්ථා වා අස්සසාමි. භගවතො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතා අස්සා”ති. එවා ඛො අහං භතො භාවෙමි මරණසතිනති.

එවං වුත්තො භගවා තෙ භික්ඛු එතදවොච:

(1) යො වායං භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං මරණසතිං භාවෙති: අහො වතාහං උත්තිඤ්චං ජීවෙය්‍යං, භගවතො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතං අස්සා’ති-

(2) ‘යො වායං භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං මරණසතිං භාවෙති: අහො වතාහං දිව්‍යං ජීවෙය්‍යං, භගවතො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතා අස්සා’ති-

(3) ‘යො වායං භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං මරණසතිං භාවෙති: අහො වතාහං තදනතරං ජීවෙය්‍යං, යදනතරං එකා පිණ්ඩපාතං¹ භුංඤ්වාමි, භගවතො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතං අස්සා’ති-

(4) ‘යො වායං භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං මරණසතිං භාවෙති: අහො වතාහං තදනතරං ජීවෙය්‍යං, යදනතරං චත්තාරො පඤ්ච ආලොපෙ සබ්බාදිත්ථා අජේක්ඛාහරාමි, භගවතො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතා අස්සා’ති-

(1,2,3,4) ‘ඉමෙ වුච්චන්ති භික්ඛවෙ භික්ඛු පමත්තා විහරන්ති, දකිං මරණසතිං භාවෙත්ති ආසවානං බයාය.

(5) ‘යො වායං භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං මරණසතිං භාවෙති: අහො වතාහං තදනතරං ජීවෙය්‍යං, යදනතරං එකා ආලොපං අජේක්ඛාහරාමි, භගවතො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතං අස්සා’ති-

(6) ‘යො වායං භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං මරණසතිං භාවෙති: අහො වතාහං තදනතරං ජීවෙය්‍යං, යදනතරං අස්සසිත්ථා වා පස්සසාමි, පස්සසිත්ථා වා අස්සසාමි, භගවතො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතං අස්සා’ති-

(5, 6) ඉමෙ වුච්චන්ති භික්ඛවෙ භික්ඛු අපමත්තා විහරන්ති තික්කං මරණසතිං භාවෙත්ති ආසවානං බයාය.

තසමාතිහ භික්ඛවෙ එවා සික්ඛිතබ්බං: අපමත්තා විහරිස්සාම, තික්කං මරණසතිං භාවෙස්සාම ආසවානං බයායාති. එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බන්ති.

(6) අන්‍යතර මහණෙක් ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සාල කෙළිය: වහන්ස, මම ද මරණ සතිය වඩමි' යි.

මහණ, තෝ කිසෙයින් මරණ සතිය වඩයිද? යි.

වහන්ස, මට මෙ විෂයෙහි ලා මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: "මම යම් පමණ කලෙකින් ආයාස කොට (හුර්ම ඇතුළට ගෙන; හෝ ප්‍රයාස කොට (හුර්ම බැහැර) කෙරෙමි ද, ප්‍රයාස කොට හෝ ආයාස කෙරෙමි ද, එතෙක් කල් ජීවත් වන්නෙමි නම්, යෙහෙක.(එතෙක් කල්) භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාසනය මෙහෙය කරන්නෙමි නම්, එකාන්තයෙන් මා විසින් බොහෝ ආත්මික මහණකිය කරණ ලද වේ ය යි. වහන්ස, මම මෙසෙයින් මරණ සතිය වඩමි යි.

මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ මහණුන්ට තෙල වදාළේය:

(1) "මහණෙනි, යම් මහණෙක් 'මම දව රැයක් ජීවත් වන්නෙමි නම්, යෙහෙක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සත්ත මෙහෙය කරමි නම්, මා විසින් බොහෝ ආත්මික මහණකිය කරණ ලද වනා' යි. මෙසේ මරණසි භවාදා,-

(2) "මහණෙනි, යම් මහණෙක් මම දවසලක් ජීවත් වනුයෙමි නම්, යෙහෙක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාසනය මෙහෙය කරන්නෙමි නම්, මා විසින් එකාන්තයෙන් බොහෝ ආත්මික මහණකිය කරණ ලද වනා' යි මරණ සතිය වඩා ද-

(3) "මහණෙනි, යම් මහණෙක් 'මම යම් පමණ කලෙකින් එක් පිණි-පාතයක් වළදමි නම්' එතෙක් කල් ජීවත් වන්නෙමි, යෙහෙක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාසනය මෙහෙය කෙරෙමි නම්, මා විසින් බොහෝ ආත්මික මහණකිය කරණ ලද වන්නේ ය, යි මෙසේ මරණ සතිය වඩා ද,-

(4) "මහණෙනි, යම් මහණෙක් "මම, යම් පමණ කලෙකින් සතර පස් පිණක් සපා ගිලිමි ද, එතෙක් කල් ජීවත් වන්නෙමි නම්, යෙහෙක. භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේගේ ශාසනය මෙහෙය කෙරෙමි නම්, මා විසින් බොහෝ ආත්මික මහණකිය කරණ ලද වේ ය" යි මෙසේ මරණ සතිය වඩා ද,-

(1, 2, 3, 4) "මහණෙනි, මෙ මහණහු ප්‍රමත්ත ව වසන්නාහ යි ද ආප්‍රවක්‍ෂය පිණිස ලැයිව (මැදව) මරණසි වඩන්නාහ යි ද කියනු ලබත්-

(5) "මහණෙනි, යම් මහණෙක් 'මම යම් පමණ කලෙකින් එක් ආලො-පයක් සපා ගිලිමි ද, එතෙක් කල් ජීවත් වන්නෙමි, යෙහෙක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාසනය මෙහෙය කරන්නෙමි නම්, එකාන්තයෙන් මා විසින් බොහෝ ආත්මික මහණකිය කරණ ලද වන්නේ ය' යි මෙසේ මරණ සතිය වඩා ද-

(6) "මහණෙනි, යම් මහණෙක් මම යම් පමණ කලෙකින් ආයාස කොට ප්‍රයාස කෙරෙමි ද, ප්‍රයාස කොට ආයාස කෙරෙමි ද, එතෙක් කල් ජීවත් වන්නෙමි නම්, යෙහෙක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාසනය මෙහෙය කරන්නෙමි නම්, මා විසින් බොහෝ ආත්මික මහණකිය කරණ ලද වන්නේ ය" යි මෙසේ මරණසතිය වඩා ද,-

(5, 6) මහණෙනි මෙ හිසුහු අප්‍රමත්ත ව වාසය කරන්නාහ යි ද, ආප්‍ර-වක්‍ෂය සදහා හිසුහු කොට මරණසතිය වඩන්නාහ යි ද කියනු ලබත්.

මහණෙනි, එහෙයින් මෙ කරුණෙහි ලා "අප්‍රමත්ත ව වසන්නමෝ, ආප්‍රවක්‍ෂය පිණිස හිසුහු කොට මරණසතිය වඩමි" යි මෙසේ හික්මිය යුතු ය යි.

6. 1. 2. 10.

[දුතිය මරණසති සූතනං]

20. එකං සමයං භගවා නාදිකෙ විහරති ගිඤ්ඤාචයෙෂථ. භගු බො භගවා භික්ඛු අමනෙහසි: මරණසති භික්ඛවෙ භාවිතා බහුලීකතා මහපථලා ගොති මහානිසාසා අමනොගමා අමතපරිඥොසානාති.

කථං භාවිතා ව භික්ඛවෙ මරණසති කථං බහුලීකතා මහපථලා ගොති මහානිසාසා අමනොගමා අමතපරිඥොසානා?

(1) ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු දිව්‍යෙ නික්ඛනෙත රතතියා පඨිතිතාය¹ ඉති පටිසංඝුච්ඡිකති: “බහුකා, බො මෙ පථවයා මරණස්ස: අහි වා මං ඛයෙය්‍ය, විච්ඡිකො වා මං ඛයෙය්‍ය, සතපදී වා මං ඛයෙය්‍ය, තෙන මෙ අස්ස කාලකිරියා² යො මමස්ස අනතරායො. උපකම්භිත්වා වාහං පපතෙය්‍ය, භතතං වාපි මෙ³ භුතතං බ්‍යාපඥේය්‍ය, පිත්තං වා මෙ කුප්පෙය්‍ය, සෙඛං වා මෙ කුප්පෙය්‍ය, ඤ්ඤාතං වා මෙ වාතා කුප්පෙය්‍ය, තෙන මෙ අස්ස කාලකිරියා. යො මමස්ස අනතරායො”ති.

(2) තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා ඉති පටිසංඝුච්ඡිකතිවබ්බං: “අභි නු බො මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපපභිතා යෙ මෙ අස්ස රතති. කාලං කරොන්තස්ස අනතරායො”ති. සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පථව්‍යෙකම්මානො ඵලං ජනාති: “අභි මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපපභිතා යෙ මෙ අස්ස රතති. කාලං කරොන්තස්ස අනතරායො”ති, තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය අධිමනෙතා ජ්‍යෙෂ්ඨ ව වායාමො ව උස්සාහො ව උස්සාලුති ව අපට්ඨවාති ව සඨි ව සම්පජ්ඣාදාදා කරණීයාව. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ අදිත්තවෙලො වා අදිත්තසිතො වා තස්සෙව වෙලස්ස වා සීගස්ස වා නිබ්බාපනාය අධිමතතං ජ්‍යෙෂ්ඨ වායාමස්ස උස්සාහස්ස උස්සාලුතිස්ස අපට්ඨවාතිස්ස සඨිස්ස සම්පජ්ඣාදාදා කරෙය්‍ය, ඵවමෙව බො භික්ඛවෙ තෙන භික්ඛුතා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය අධිමනෙතා ජ්‍යෙෂ්ඨ ව වායාමො ව උස්සාහො ව උස්සාලුති ව අපට්ඨවාති ව සඨි ව සම්පජ්ඣාදාදා කරණීයා.

(3) සචෙ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු පථව්‍යෙකම්මානො ඵලං ජනාති: “භඤ්ඤා මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපපභිතා යෙ මෙ අස්ස රතති. කාලං කරොන්තස්ස අනතරායො”ති, තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා තෙනෙව පිතිපාමොඥේය්‍ය විභානබ්බං අහොරතතානුසික්ඛිතා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

(4) ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු රතතියා නික්ඛන්තාය දිව්‍යෙ පඨිතිතෙ⁴ ඉති පටිසංඝුච්ඡිකති: “බහුකා මෙ පථවයා මරණස්ස: අහි වා මං ඛයෙය්‍ය, විච්ඡිකො වා මං ඛයෙය්‍ය, සතපදී වා මං ඛයෙය්‍ය, තෙන මෙ අස්ස කාලකිරියා, යො මමස්ස අනතරායො. උපකම්භිත්වා වාහං පපතෙය්‍ය, භතතං වා මෙ භුතතං බ්‍යාපඥේය්‍ය, පිත්තං වා මෙ කුප්පෙය්‍ය, සෙඛං වා මෙ කුප්පෙය්‍ය, ඤ්ඤාතං මෙ වාතා කුප්පෙය්‍ය, තෙන මෙ අස්ස කාලකිරියා. යො මමස්ස අනතරායො”

1 පඨිතිතාව - මජ්ඣ.

2 කාලකිරියා - මජ්ඣ.

3 භතතං වා මෙ - මජ්ඣ.

4 පඨිතිතෙ - මජ්ඣ.

6. 1. 2. 10.

[ද්‍රවිද්‍ය මරණයෙහි සූත්‍රය]

20. එක් කමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාදික ගමිහි ගිණුණක-
වසථයෙහි වැඩවසන සේක. එහිදී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිසින් ඇමතු
සේක: මහණෙනි, භාවිත බහුලිකාන මරණයෙහි මහත්ඵල මහානිසංස
ඇත්තී අමාන සංඛාරාන නිවනට බැස ගැනුම් ඇත්තී අමානස පය්‍යාවසාන
කොට ඇත්තී වෙයි.

මහණෙනි, කියෙයින් මරණයෙහි භාවිත වූවා කියෙයින් බහුලිකාන
වූවා මහත්ඵල මහානිසංස ඇත්තී නිවන් බැස ගැනුම් ඇත්තී අමානස
පය්‍යාවසාන කොට ඇත්තී ය යත්:

(1) මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ දවකල් තික්ම යත්ම රුක
එළඹෙත් ම මෙසේ කුවණින් සලකයි: “මාගේ මරණයට ප්‍රත්‍යයයෝ
බොහෝ වෙයි: සපෙක් හෝ මා බිස්සේ ය. කුසුසුවෙක් හෝ මා බිස්සේ ය
පත්වහයෙක් හෝ මා බිස්සේ ය. එයින් මාගේ කාලක්‍රියාව වන්නේ ය. ඒ මට
අත්තරායෙක් වෙයි. පැකිලා හෝ මම හෙහුයෙමි නම්, මා බිදී බත හෝ
නො දිරා නම්, මාගේ පිත හෝ කිපේ නම්, මාගේ සෙම හෝ කිපේ නම්,
මාගේ ශක්‍රිකවාහයෝ හෝ කිපෙත් නම්, එයින් මාගේ කාලක්‍රියාව
වන්නේ ය. එ මට අත්තරායෙක් වේ”යි.

(2) මහණෙනි, ඒ මහණු විසින් මෙසේ කුවණින් සලකිය යුතු:
“රුහියෙහි කලුරික කරණ මා හට අත්තරාය කර වූ මාගේ අප්‍රතිණ වූ
අකුශල ධර්මයෝ ඇත් දැ”යි. මහණෙනි, ඉදින් මහණ මෙසේ කුවණින්
සලකනුයේ “රුහියෙහි කලුරික කරණ මට අත්තරාය පිණිස වැටෙන මාගේ
අප්‍රතිණ අකුශල ධර්මයෝ ඇතැයි”, මහණෙනි, එ මහණු විසින් එලවූ අකුශල
දහමුත්තේ ප්‍රභාණය පිණිස අධිමාත්‍ර ජන්‍යයන් ව්‍යායාමයන් උත්තාහයන්
සමාදාන වීයතීන් නොහැකිලෙන වැරන් සතියන් සමප්පකුසුලයන්
කටයුතු. මහණෙනි, හිනි ඇවිල ගත් පිළි ඇතියේ වේව යි, හිනි ඇවිල ගත්
හිස ඇතියේ වේව යි, ඒ පිළි හෝ ඒ හිස නිවීම සදහා ජන්‍යයන් ව්‍යායාම-
යන් උත්තාහයන් උත්තොලුතියන් අප්‍රතිවෘතියන් සතියන් සමප්පකුසුලයන්
යම් පරිදි සෙරේ නම්, මහණෙනි, එ පරිදි ම මහණු විසින් එලවූ අකුශල්
දහමුත්තේ ප්‍රභාණය පිණිස අධිමාත්‍ර ජන්‍යය හා ව්‍යායාමය හා උත්තාහය හා
උත්තොලුතිය හා අප්‍රතිවෘතිය හා සමායිය හා සමප්පකුසුලය හා කටයුතු.

(3) මහණෙනි, ඉදින් මහණ ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කරණුයේ “රුහියෙහි කලුරික
කරණ මට අත්තරාය පිණිස පවත්නා අප්‍රතිණ වූ ලාමක අකුශල ධර්මයෝ
නැතැ”යි මෙසේ දන්නේ නම්, මහණෙනි, ඒ මහණු විසින් කුශලධර්මයන්හි
අභොරාත්‍රයෙහි හික්මෙන්නකු විසින් එ ප්‍රීතිප්‍රමොදයෙන් විසිය යුතුය.

(4) මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ රු ඉක්ම යත් ම දවකල් එළඹෙත් ම
මෙසේ ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කරන්නේය: “මාගේ මරණයට ප්‍රත්‍යයයෝ බොහෝහ.
සපියෙක් වේව යි මා බිස්සේ ය. වායවිකයෙක් වේව යි මා බිස්සේ ය.
ශතපදිකයෙක් වේව යි මා බිස්සේ ය. එයින් මාගේ කාලක්‍රියාව වන්නේ ය.
ඒ මට අත්තරාය වෙයි. මම පැකිලා හෝ හෙමි නම්, මා විසින් බිදී බත හෝ
නො පස්සේ වේ නම්, මාගේ පිත හෝ කුප්පේ නම්, මාගේ සෙම හෝ
කුප්පේ නම්, මාගේ ශක්‍රිකවාහයෝ හෝ කිපෙත් නම්, එයින් මාගේ
කාලක්‍රියාව වන්නේ ය ඒ මට අත්තරාය වේ”යි.

(5) තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා ඉති පටිසඤ්චිකම්භබ්බං: “අපී නු ඛො මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අප්පභිනා යෙ මෙ අසුද්ධි කාලං කරොන්තස්ස අන්තරායායා”ති.

සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පච්චවේකඛමානො ඵලං ජනාති: “අපී මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අප්පභිනා, යෙ මෙ අසුද්ධි කාලං කරොන්තස්ස අන්තරායායා”ති, තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙසඤ්ඤච පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය අභිමතො ඡන්දො ච වායාමො ච උසොභො ච උසොභෙති ච අප්පච්චාති ච සති ච සම්පජ්ඤාඤ්ච කරණීයා. තෙය්-ථාපි භික්ඛවෙ අදිත්තචෙලො වා අදිත්තසීසො වා නුසෙව වෙලස්ස වා සීසස්ස වා නිබ්බාපනාය අභිමතො ඡන්දො ච වායාමො ච උසොභො ච උසොභෙතිඤ්ච අප්පච්චාතිඤ්ච සතිඤ්ච සම්පජ්ඤාඤ්ච කරෙය්, ඵලමෙව ඛො භික්ඛවෙ තෙන භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය අභිමතො ඡන්දො ච වායාමො ච උසොභො ච උසොභෙති ච අප්පච්චාති ච සති ච සම්පජ්ඤාඤ්ච කරණීයා.

(6) සචෙ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු පච්චවේකඛමානො ඵලං ජනාති: “නපී මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අප්පභිනා යෙ මෙ අසුද්ධි කාලං කරොන්තස්ස අන්තරායායා”ති, තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙනෙව පීතිපාමොජ්ජන විහාතබ්බං අභොරන්තානුසිකම්භා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

ඵලං භාවිතා ඛො භික්ඛවෙ මරණසති ඵලං බහුලීකතා මහපථලා හොති මහානිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානාති.

සාරාංශීය වග්ගො දුතියො.

භික්ඛුදානං.

දෙව සාරාංශීයො නිසාරණීයො¹ හද්දකං අනුතප්පිතං
නකුලකුසලා මච්ඡා දෙව හොන්ති මරණසතිනා දානාති.²

1. දෙව සාරාංශීයො මෙත්තං - සිමු.

2. නකුලං සොට්ඨවේජා ව දෙව හොන්ති මරණසතිනා - මජ්ඣ.

(5) මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් මෙසේ ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කටයුතු: “යම් ම අකුශල කෙනෙක් දුවල් කලුරිය කරණ මට අනතරාය පිණිස වෙත්නම්, මට අප්‍රතිණ වූ එබඳු ලාමක අකුශලයෝ ඇද්ද”යි.

මහණෙනි, ඉදින් මහණ ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කරණුයේ “දුවල් කලුරිය කරණ මට යම් අකුසල් කෙනෙක් අනතරාය පිණිස වෙත් නම්, එබඳු අප්‍රතිණ ලාමක අකුශලධර්මයෝ මට ඇතැ”යි මෙසේ දන්නේ නම්, මහණෙනි, එමහණහු විසින් එලමු අකුසල් දහවූන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස අධිමාත්‍ර ඡන්දය හා ව්‍යායාමය හා උත්සාහය හා උසොළහිතය හා අප්‍රතිවෘතිය හා සමාතිය හා සමප්‍රඥනය හා කටයුතු. මහණෙනි, හිතී ඇවිල ගත් පිළි ඇතියෙක් වේව යි, හිතී ඇවිලගත් හිත් ඇතියෙක් වේව යි, එපිළිය හෝ හිත නිවන්නට අධිමාත්‍ර ඡන්ද හා ව්‍යායාම හා උත්සාහය හා උසොළහිතය හා අප්‍රතිවෘතිය හා සමාතිය හා සමප්‍රඥනය හා කරන්නේ ය. මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම එමහණහු විසින් එලාමක අකුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස අධිමාත්‍ර ඡන්දයත් ව්‍යායාමයත් උත්සාහයත් උසොළහිතයත් අප්‍රතිවෘතියත් සමාතියත් සමප්‍රඥනයත් කටයුතු.

(6) මහණෙනි, ඉදින් මහණ ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කරණුයේ “යම් අකුශල කෙනෙක් දුවල් කලුරිය කරණ මට අනතරාය සඳහා වැටෙත් නම් එබඳු අප්‍රතිණ වූ ලාමක අකුශලධර්මයෝ මට නැතැ”යි මෙසේ දන්නේ නම් මහණෙනි, එමහණහු විසින් අභොරාත්‍රයෙහි කුශලධර්මයන්හි හික්මෙන්නහු විසින් එප්‍රිතිප්‍රමොදයෙන් වාස කටයුතු.

මහණෙනි, මෙසේ වඩන ලද මෙසේ බහුල කරණ ලද මරණසති නොමෝ මහත්ඵල මහානිතං වෙයි. අමතෝගඛ වෙයි. අමතපරිනොසාන වෙයි.

සාරාංශීය වග්ගය දෙවැනි යි.

එහි උද්දනය:

සාරාංශීයසුත්‍ර දෙකක, නිසාරාංශීයසුත්‍රය, හඳුනාසුත්‍රය, අනුතැට්ඨසුත්‍රය, නකුලසුත්‍රය, කුශලසුත්‍රය, මච්ඡසුත්‍රය, මරණසතීසුත්‍ර දෙක දැයි දසයෙකි.

3. අනුත්තරිය වග්ගො

6. 1. 3. 1.

[සාමොමන සුත්තං]

81. එකං සමයං ගඟවා සන්නෙසු විහරති සාමොමනෙ පොක්කරණියං.

අථ ඛො අඤ්ඤාතරා දෙවතා අභික්කන්තාය රතනියා අභික්කන්තවණ්ණං කෙවලකපං පොක්කරණියං ඔහානෙත්වා යෙන ගඟවා තෙත්තපාඛකම්. උපපඛකම්චා ගඟවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අධ්ඨාසි. එකමන්තං ඕතා ඛො සා දෙවතා ගඟවන්තං එතදවොච:

තයොමේ ගන්තෙ ධම්මා භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තන්ති. කතමේ තයො:

කම්මාරාමතා, හස්සාරාමතා, නිද්දරාමතා. ඉමේ ඛො ගන්තෙ තයො ධම්මා භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තන්ති.

ඉදමිවොච සා දෙවතා. සම්ප්‍රඤ්ඤා සත්ථා අහොසි. අථ ඛො සා දෙවතා සම්ප්‍රඤ්ඤා මේ සත්ථාති ගඟවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකම්ණං කත්වා තත්ථෙවන්තරධාසි.

අථ ඛො ගඟවා තස්සා රතනියා අවච්ඡෙත භික්ඛු අමනෙත්වා: ඉමං භික්ඛවෙ රතනිං අඤ්ඤාතරා දෙවතා අභික්කන්තාය රතනියා අභික්කන්තවණ්ණං කෙවලකපං පොක්කරණියං ඔහානෙත්වා යෙනාහං තෙත්තපාඛකම්. උපපඛකම්චා මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අධ්ඨාසි, එකමන්තං ඕතා ඛො භික්ඛවෙ සා දෙවතා මං එතදවොච:

“තයොමේ ගන්තෙ ධම්මා භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තන්ති. කතමේ තයො: කම්මාරාමතා, හස්සාරාමතා, නිද්දරාමතා. ඉමේ ඛො ගන්තෙ තයො ධම්මා භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තන්ති”ති.

ඉදමිවොච භික්ඛවෙ සා දෙවතා. ඉදං වත්වා මං අභිවාදෙත්වා පදකම්ණං කත්වා තත්ථෙවන්තරධාසි.

තෙතං වො භික්ඛවෙ අලානා තෙසං වො දුලලඤා¹ යෙ වො දෙවතාපි ජානන්ති කුසලෙහි ධම්මෙහි පරිභානාය² සංවත්තමානො.

අපරෙපි භික්ඛවෙ තයො පරිභානියෙ ධම්මෙ දෙසිස්සාමි තං සුණංථ සාමුක්ඛං මහසිකරොථ හාසිස්සාමිති එවං ගන්තොති ඛො තෙ භික්ඛු ගඟවතො පච්චස්සාසුං. ගඟවා එතදවොච:

කතමෙ ව භික්ඛවෙ තයො පරිභානියා ධම්මා: තඛණ්ණිකාරාමතා, දෙවචස්සතා, පාපමිත්තතා.

ඉමේ ඛො භික්ඛවෙ තයො පරිභානියා ධම්මා.

යෙ හි කෙවි භික්ඛවෙ අතීතඤ්ඤානං පරිභානිංසු කුසලෙහි ධම්මෙහි, සබ්බෙ තෙ ඉමේතෙව ඡති ධම්මෙහි පරිභානිංසු කුසලෙහි ධම්මෙහි. යෙ හි කෙවි භික්ඛවෙ අනාගතඤ්ඤානං පරිභානිස්සන්ති කුසලෙහි ධම්මෙහි. සබ්බෙ තෙ ඉමේතෙව ඡති ධම්මෙහි පරිභානිස්සන්ති කුසලෙහි ධම්මෙහි. යෙ හි කෙවි භික්ඛවෙ එතරපි පරිභානිස්සන්ති කුසලෙහි ධම්මෙහි, සබ්බෙ තෙ ඉමේතෙව ඡති ධම්මෙහි පරිභානිස්සන්ති කුසලෙහි ධම්මෙහි.

1 තෙතං දුලලඤා - මෙතං.

2 පරිභානමානො - මෙතං.

3. අනුභවාරිය වර්ගය.

6. 1. 3. 1.

[සාමන්තාමත සූත්‍රය]

21. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍ය ජනපදයෙහි සාමන්තාමතයෙහි පොතඛරණියා නම් වෙහෙර වැඩ ව්‍යාප්ත කේක.

එකල්හි අනාගතර දෙවියෙක් රාත්‍රි මධ්‍යමයාමයෙහි මනෝහර ජව්වණී ඇතිගේ සියලු පොතඛරණියා වෙහෙර බඩුවවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹිගේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස්හි සිටිගේ ය. එකත්පසක සිටි ඒ දෙවි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ කළකෙළේය:

“වහන්ස, මෙ තුන් දහම් කෙනෙක් හික්කුනුනේ පරිභානිය සදහා වැටෙත්. කවර තුන් දහම් කෙනෙක යත්:

කමාරාමතාය, භාෂාරාමතාය, නිදාරාමතාය. වහන්ස, මේ තුන් දහම්හු හික්කුනුනේ පරිභානිය සදහා වැටෙත්”යි.

එ දෙවි මෙය කී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමසින් වුගේක. ඉක්බිති එ දෙවි “මා ඛ්‍ය භාග්‍යවතුන්සේ අනුදත්තේක් වනා”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද ප්‍රදක්ෂිතා කොට එකත්හි ම අතුරුදන් වී ගිගේ ය

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ රැ ඇවෑමෙන් හික්කුන් ඇමතුගේක මහණෙනි, මේ රැ හි ඉතුන් පළමු යම ඇතිවත් ම අනාගතර දෙවියෙක් මනෝහර ජව්වණී ඇතිගේ, සියලු පොතඛරණියා වෙහෙර එකලු කොට මා කරා එළැඹිගේ ය එළැඹ සකස් කොට මා වැද එකත්පස්හි සිටිගේ ය. එකත්පස්හි සිටි එ දෙවි මට තෙල කී ය:

“වහන්ස, මෙ තුන් කරුණක් හික්කුනුනේ පරිභානියට වැටෙයි. කවර තුණෙක යත්: කමාරාමතාය, භාෂාරාමතාය, නිදාරමතාය. වහන්ස, මේ දහම් තුණ හික්කුනුනේ පිරිහීමට වැටෙය යි.

මහණෙනි, ඒ දෙවි මෙය කී ය. මෙය කියා මා පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් වී.

මහණෙනි, යම්බඳු තොප කුශලධර්මයන්ගෙන් පිරිහීමට වැටෙන්නදින් දෙවියෝ පවා දනිත් නම්, එ තොපට අලාභය, එ තොපට තොර්ණ්‍යා ලැබුමෙකි.

මහණෙනි, අනෙකුදු පරිභානිය ධර්ම තුණක් දෙසමි. එ අසවු මනා කොට මෙතෙහි සරවු. කියන්නෙමි යි. ‘එසේ ය වහන්සා’යි එ හික්කුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇත්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදල කේක:

මහණෙනි, පරිභානිය ධර්ම තුන්දෙන කවරහ යත්: සංඛ්‍යාණිකාරාමතාය, දෙවච්ඡාතාය, පාපමිත්තතාය යි.

මහණෙනි, මෙ පරිභානිය ධර්ම තුණ යි

මහණෙනි, යම් මා කෙනෙක් අතීතකාලයෙහි කුශලධර්මයෙන් පිරිහුණු නම්, එ හැම මේ සකරුණෙන් ම කුශලධර්මයෙන් පිරිහුණහ. මහණෙනි, යම් මා කෙනෙක් අනාගතකාලයෙහි කුශලධර්මයෙන් පිරිහෙත් නම්, එ හැම මේ මා සකරුණු හෙයින් කුශලධර්මයෙන් පිරිහෙත්. මහණෙනි, මේ කල්හි යම් මා කෙනෙක් කුශලධර්මයෙන් පිරිහෙත් නම්, එ හැම දෙන මේ කරුණු සහෙත් මා කුශලධර්මයෙන් පිරිහෙත් යයි

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. 1. 3. 3.

[අපරිහානියධම්ම සූතං]

[සාවච්ඡිතිදුතං]

22. ඡස්මිමෙ භික්ඛවෙ අපරිහානියෙ ධම්මෙ දෙසිය්සාමි, නං සුණොථ සාධුකං මනසිකරොථ භාසිය්සාමිති, එවාං හතොනති ඛො තෙ භික්ඛු හගචතො, පච්චස්සොසුරා. හගවා එතදවොච:

කතමෙ ච තෙ භික්ඛවෙ ඡ අපරිහානියා ධම්මා:

න කම්මාරාමිතා, න භස්සාරාමිතා, න නිද්දාරාමිතා, න සංඛනණිකා-රාමිතා, තොච්චස්සතා, කල්‍යාණමිත්තතා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ අපරිහානියා ධම්මා.

යෙ හි කෙච්ඡි භික්ඛවෙ අතීතමඤ්ඤානං න පරිහාසිංසු කුසලෙහි ධම්මෙහි, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව ඡහි ධම්මෙහි න පරිහාසිංසු කුසලෙහි ධම්මෙහි, යෙ හි කෙච්ඡි භික්ඛවෙ අනාගතමඤ්ඤානං න පරිහාසිංසු නාම කුසලෙහි ධම්මෙහි, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව ඡහි ධම්මෙහි න පරිහාසිංසු නාම කුසලෙහි ධම්මෙහි, යෙ හි කෙච්ඡි භික්ඛවෙ එතරහි න පරිහාසනති කුසලෙහි ධම්මෙහි, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව ඡහි ධම්මෙහි න පරිහාසනති කුසලෙහි ධම්මෙහි¹.

6. 1. 3. 3.

[භය සූතං]

[සාවච්ඡිතිදුතං]

23. භයනති භික්ඛවෙ කාමානමෙතං අධිවචනං, දුක්ඛනති භික්ඛවෙ කාමානමෙතං අධිවචනං. රොගොති භික්ඛවෙ කාමානමෙතං අධිවචනං. ගණේයාති භික්ඛවෙ කාමානමෙතං අධිවචනං. සංඛේයාති භික්ඛවෙ කාමානමෙතං අධිවචනං. පඬේයාති භික්ඛවෙ කාමානමෙතං අධිවචනං.

කසමා ච භික්ඛවෙ භයනති කාමානමෙතං අධිවචනං? කාමරාගරතතායං භික්ඛවෙ ඡන්දරාගභිතිබ්බො දිට්ඨධම්මිකාපි භයා න පරිමුච්චති, සම්පරාසිකාපි භයා න පරිමුච්චති. තස්මා භයනති කාමානමෙතං අධිවචනං. කස්මා ච භික්ඛවෙ දුක්ඛනති -පෙ- රොගොති -පෙ- ගණේයාති -පෙ- සංඛේයාති -පෙ- පඬේයාති කාමානමෙතං අධිවචනං? කාමරාගරතතායං භික්ඛවෙ ඡන්දරාගභිතිබ්බො දිට්ඨධම්මිකාපි පඬ්ඨා න පරිමුච්චති, සම්පරාසිකාපි පඬ්ඨා න පරිමුච්චති. තස්මා පඬේයාති කාමානමෙතං අධිවචනනති.

5. භයං දුක්ඛං ච රොගො ච - ගණේයා සංඛේයා පඬේයා ච උභයං එතෙ කාමා පමුච්චනති යත්තං සහෙතා පුප්ප්ඡ්ඡතො.

6. උපාදුතෙ භයං දිස්වා ජාතිමරණසම්භවෙ අනුපාදු විමුච්චනති ජාතිමරණ සංඛිංසෙ.

7. තෙ ඛෙමපපතතා සුඛිනො දිට්ඨධම්මාභිතිබ්බො සංඛේයවෙරභයානිතා¹ සංඛේයදුක්ඛං උපච්චගුනති.

1 සංඛේය වෙර භයානිතා - සො.

6. 1. 3. 2.

[අපරිහානියබ්බම සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදාන සි]

22. මහණෙනි, මේ අපරිහානියබ්බම සයක් දෙසන්නෙමි. එ අසවු. මනා කොට මෙනෙහි කරවු. වදාරමි. “එ සේ ය විහත්තා”යි එ හික්කුහු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්සුහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාළසේක:

මහණෙනි, එ අපරිහානියබ්බම සය කවරේය යත්:

කමාරාමතා නොවනු ය. භාෂාරාමතා නොවනු ය. නිදාරාමතා නොවනු ය. සබ්බසංකාරමතා නොවනු ය. සුවච්ඡාදය, කල්‍යාණමත්‍රයා යි. මහණෙනි, මේ අපරිහානියබ්බම සය යි.

මහණෙනි, යම් මැ කෙනෙක් අතීත කාලයෙහි කුශලධර්මයෙන් නොපිරිනුණාහු නම්, ඔහු හැම මේ සකරුණු හේතු කොටගෙන කුශලධර්මයෙන් නොම පිරිනුණාහ. මහණෙනි, යම් ම කෙනෙක් අනාගත කාලයෙහි කුශලධර්මයන්ගෙන් නොපිරිගෙන්නාහු නම්, එ හැම දෙන මේ දහම් සය හෙයින් ම කුශලධර්මයෙන් නොපිරිගෙන්නාහ. මහණෙනි, යම් මැ කෙනෙක් වර්තමාන කාලයෙහි කුශලධර්මයන්ගෙන් නොපිරිගෙන්නම්, එ හැම දෙන මේ කරුණු සයින් මැ කුශලධර්මයෙන් නොපිරිගෙන්නා යි.

6. 1. 3. 3.

[භය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදාන සි]

23. මහණෙනි, ‘භය’ යන තෙල ශබ්දය කාමයනට නාමයෙකි. මහණෙනි, ‘දුක්ඛ’ යන තෙල ශබ්දය කාමයනට නාමයෙකි. මහණෙනි, ‘රොග’ යන තෙල ශබ්දය කාමයනට නාමයෙකි. මහණෙනි, ‘ගණ්ඨ’-‘ගඬ’ යන තෙල ශබ්දය කාමයනට නාමයෙකි. මහණෙනි, ‘සබ්බ’-‘ඇලීම’ යන තෙල ශබ්දය කාමයනට නාමයෙකි. මහණෙනි, ‘පබ්බ’-‘මඬ’ යන තෙල ශබ්දය කාමයනට නාමයෙකි.

මහණෙනි, කවර හෙයින් ‘භය’ යන තෙල කාමයනට නාම වේද යත්: මහණෙනි, කාමරාගයෙන් රක්ත වූ මේ ප්‍රභූර් ජන්දරාගයෙන් විනිබ්බා වූයේ දෘෂ්ටධාර්මික භයෙහුදු නො මිදෙයි. සංවරාසිකභයෙහුදු නො මිදෙයි. එ හෙයින් ‘භය’ යන තෙල කාමයනට නාමයෙකි. මහණෙනි, කවර හෙයින් දුෂ්ඨය යන ... ‘රොග’ ය යන ... ‘ගණ්ඨ’ යන ... ‘සබ්බ’ යන ... ‘පබ්බ’ ය යන තෙල කාමයනට නමෙක යත්: මහණෙනි, කාමරාගයෙන් රක්ත වූ මේ ප්‍රභූර් ජන්දරාගයෙන් විනිබ්බා වූයේ දෘෂ්ටධාර්මික පබ්බයෙහුදු නො මිදෙයි. සංවරාසික පබ්බයෙහුදු නො මිදේ. එ හෙයින් ‘පබ්බ’ යන තෙල කාමයනට නමෙකි.

5. යමෙක පුහුදුන් පුහුර් ආසන්න වේ නම්, ‘භය’ හා ‘දුක්ඛ’ හා ‘රොග’ හා ‘ගණ්ඨ’ හා ‘සබ්බ’ පබ්බ, යන දෙක හා තෙල කාමයනයි කියනු ලැබෙත්.

6. ජාතිමරණයට ප්‍රත්‍යය වූ චතුර්පාදනයෙහි භය දෑක ජාතිමරණ සංක්ෂය සබ්බාසන නිවාරණාලම්බනයෙහි (සත්තවයෝ) මිදෙත්.

7. ක්ෂේමභාවයට පාමණි ලෝකොත්තර සුඛ ඇති දිවුදුම්යෙහි ම කෙලෙසුන්ගෙන් පිරිනිවි සමීවෙර භය ඉක්මවා ගිය ඔහු සමීදුෂ්ඨය ඉක්මවූහ යි.

6. 1. 3. 4

[ශිමබ්බන සුත්තං]

[සච්ඡේදිදානං]

24. ඡති භික්ඛවෙ ඛමෙමිති සමන්තාගතො භික්ඛු ශිමවන්තං පබ්බත-
රාජං පදාලොගං, කො පන වාදො ඡවාය අවිජ්ජාය.

කතමෙති ඡති.

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සමාධිස්ස සමාපතතිකුසලො හොති. සමාධිස්ස
ථිතිකුසලො හොති. සමාධිස්ස ථුවස්සානකුසලො හොති. සමාධිස්ස කල්ලතා-
කුසලො¹ හොති. සමාධිස්ස ගොවරකුසලො හොති. සමාධිස්ස අභිනිහාර-
කුසලො හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ඡති ඛමෙමිති සමන්තාගතො භික්ඛු ශිමවන්තං.
පබ්බතරාජං පදාලොගං කො පන වාදො ඡවාය අවිජ්ජායාති.

6. 1. 3. 5.

[අනුස්සතිවිඝාන සුත්තං]

[සච්ඡේදිදානං]

25. ඡසිමාති භික්ඛවෙ අනුස්සති ණාතාති.

කතමාති ඡ.

(1) ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො තථාගතං අනුස්සරති: “ඉතිපි සො භගවා
අරහං - පෙ- සත්ථං දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවාති

ගග්ගිං භික්ඛවෙ සමයෙ අරියසාවකො තථාගතං අනුස්සරති, නෙවස්ස
තග්ගිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දොසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං
හොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, උජ්ජගතමෙවස්ස තග්ගිං සමයෙ
චිත්තං හොති, නික්ඛන්තං මුත්තං ථුවස්සිතං ගෙඛමායා. ගෙඛොති ඛො
භික්ඛවෙ පඤ්ඤානෙතතං කාමඉඤ්ඤානං අභිවචනං. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ
ආරම්භං කරිති; එවමිධෙකථෙව සත්තා විසුජ්ඣන්ති.

(2) පුන ච පරං භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඛමමං අනුස්සරති:
“ස්වාක්ඛාතො භගවතා ඛමෙමි - පෙ- පච්චන්තං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤාතිති.”

ගග්ගිං භික්ඛවෙ සමයෙ අරියසාවකො ඛමමං අනුස්සරති, නෙවස්ස
තග්ගිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දොසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං
හොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, උජ්ජගතමෙවස්ස තග්ගිං සමයෙ
චිත්තං හොති, නික්ඛන්තං මුත්තං ථුවස්සිතං ගෙඛමායා. ගෙඛොති ඛො භික්ඛවෙ
පඤ්ඤානෙතතං කාමඉඤ්ඤානං අභිවචනං. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ ආරම්භං
කරිති; එවමිධෙකථෙව සත්තා විසුජ්ඣන්ති.

1 සලලිත කුසලො හොති - සිඤ්ඤා.

6. 1. 3. 4.

[හිමවග්ග සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන සි]

24. මහණෙනි, කරුණු සයෙකින් සමන්විත මහණ හිමවත් පරිත් රාජයා බිඳලත්තේය. ලාමක අවිද්‍යා පිළිබඳ කවර කථායෙක.

කවර සයෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ සමාධියට සම්ප්‍රදිමය කුසල වෙයි. සමාධි ස්ථිතියෙහි කුසල වෙයි. සමාධියෙන් නැගී සිටුමෙහි කුසල වෙයි. සමාධි කල්‍යාණයෙහි (සමාධිසිත්ත පාඨාදිමෙහි) කුසල වෙයි. සමාධිගොචරයෙහි (කුසල අරමුණෙහි) කුසල වෙයි. සමාධි අභිනිසාරයෙහි (මතු මතු සම්මත් සම්ප්‍රදිම පිණිස ප්‍රථමවිභාදි සම්මත් ඵලමෙහි) කුසල වෙයි. මහණෙනි, මෙ ස කරුණින් සමන්විත මහණ හිමවත් පරිත් රාජයා (වුව) බිඳලත්තේ ය. ලාමක අවිද්‍යාව පිළිබඳ කවර කථායෙක.

6. 1. 3. 5.

[අනුසංකප්පිත සූත්‍රය]

25. මහණෙනි, මේ අනුසංකප්පිත සයෙකි.

කවර සයෙක යත්:

(1) මහණෙනි, මේ සත්තෙහි අරිතවු “මෙ කෙසිනුදු එ හඟවත්ත අභිත්ත ... දේව මනුෂ්‍යයනට ආත්මාන, බුද්ධිය, හඟවත්ත” සි තථාගතයන් ගුණ විසින්) අනුසංකප්පිත කෙරෙයි.

මහණෙනි, යම් සමයක අරිතව තථාගතයන් අනුසංකප්පිත කෙරේ ද, එ සමයෙහි ඔහුට රහපයඝ්ථිත සිතෙක් නො මැ වෙයි. දේවපයඝ්ථිත සිතෙක් නො මැ වෙයි. මොහ පයඝ්ථිත සිතෙක් නො මැ වෙයි එ සමයෙහි ඔහුගේ සිත් ගේවියෙන් තිත්මියේ මිදුනේ නැගී සිටියේ සංජාගත ම වෙයි. මහණෙනි, ‘ගෙව’ යන තෙල ශබ්දය පඤ්චකාම ගුණයනට අභිවචනයෙකි. මහණෙනි, මේ (බුද්ධානුසංකප්පිත) ද අරමුණු කොට මෙසේ මෙ ලොවහි ඇතැම් සත්ත්වයෝ පිරිසිදු වෙත්.

(2) තවද මහණෙනි, අරිතවු “නාගාවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්ම භාවාධ්‍යාතය .. විඤ්ඤාත් තමා කෙරෙහි ලා දනසුභාස” සි ධර්ම අනුසංකප්පිත කෙරෙයි.

මහණෙනි, යම් සමයෙකින් අරිතවු ධර්ම අනුසංකප්පිත කෙරේ ද, එ සමයෙහි ඔහුට රහපයඝ්ථිත සිතෙක් නො මැ වෙයි. දේවපයඝ්ථිත සිතෙක් නො මැ වෙයි. මොහපයඝ්ථිත සිතෙක් නො මැ වෙයි. එ සමයෙහි උනුගේ සිත් කෙලෙසුන් කෙරෙත් තිත්මියේ මුක්ත වූයේ ගේවියෙන් නැගී සිටියේ සංජාගත ම වෙයි. මහණෙනි, ‘ගෙව’ යන තෙල ශබ්දය පඤ්චකාම ගුණයනට අභිවචනයෙකි. මහණෙනි, මේ (ධර්මානුසංකප්පිත) ද අරමුණු කොට මෙ ලොවහි ඇතැම් සත්ත්වයෝ පිරිසිදු වෙත්.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ අරියසාවකො සඛිං අනුස්සරති: “සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසඛෙසා -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්සාති”. යස්මිං භික්ඛවෙ සමයෙ අරියසාවකො සඛිං අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති. න දෙසපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති, උජ්ඣතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ විතතං භොති නික්ඛන්තං මුත්තං වුට්ඨිතං ගෙඛිමා. ගෙඛොති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානෙතතං කාමගුණානං අභිචචනං. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ ආරම්භං කරිති: ඵවමිධෙකචෙව සත්තා විසුජ්ඣති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ අරියසාවකො අත්තනො සීලාති අනුස්සරති: අඛණ්ඩාති -පෙ- සමාධිසංවත්තනිකාති. යස්මිං භික්ඛවෙ සමයෙ අරියසාවකො සීලං අනුස්සරති. නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති, න දෙසපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති. උජ්ඣතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ විතතං භොති, නික්ඛන්තං මුත්තං වුට්ඨිතං ගෙඛිමා. ගෙඛොති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානෙතතං කාමගුණානං අභිචචනං. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ ආරම්භං කරිති: ඵවමිධෙ කචෙව සත්තා විසුජ්ඣති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ අරියසාවකො අත්තනො වාගං අනුස්සරති: “ලාභා වත මෙ සුලභං වත මෙ -පෙ- යාවතොගො දනසංවිහාරතොති -පෙ- යස්මිං භික්ඛවෙ සමයෙ අරියසාවකො වාගං අනුස්සරති. නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති, න දෙසපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති. න මොහපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති, උජ්ඣතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ විතතං භොති, නික්ඛන්තං මුත්තං වුට්ඨිතං ගෙඛිමා. ගෙඛොති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානෙතතං කාමගුණානං අභිචචනං. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ ආරම්භං කරිති: ඵවමිධෙකචෙව සත්තා විසුජ්ඣති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ අරියසාවකො දෙවතා අනුස්සරති: සන්ති දෙව: වාතුමිමාරාජකා, සන්ති දෙව: තාවතීසා, සන්ති දෙව: ශාමා, සන්ති දෙව: තුසිතා, සන්ති දෙව: නිමිමාරුතිනො, සන්ති දෙව: පරතිමිත වසවතී-නො, සන්ති දෙව: මුහවකාසිකා, සන්ති දෙව: තතුත්තරිං, ශථාරූපාඨ සඤ්ඤා සමන්තාගතා තා දෙවතා ඉතො වුතා තස් උප්පන්නා, මය්ඤ්ඤි තථාරූපාසඤ්ඤා සංවිජ්ජති, ශථාරූපෙන සීලෙන-පෙ-සුතෙන -පෙ- වාගෙන -පෙ- පඤ්ඤා සමන්තාගතා තා දෙවතා ඉතො වුතා තස් උප්පන්නා, මය්ඤ්ඤි තථාරූපා පඤ්ඤා සංවිජ්ජති -පෙ- යස්මිං භික්ඛවෙ සමයෙ අරියසාවකො අත්තනො ච නාතං ච දෙවතානං සඤ්ඤා සුතඤ්ඤා වාගඤ්ඤා පඤ්ඤාඤ්ඤා අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති, න දෙසපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති, උජ්ඣතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ විතතං භොති, නික්ඛන්තං මුත්තං වුට්ඨිතං ගෙඛිමා. ගෙඛොති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානෙතතං කාමගුණානං අභිචචනං. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ ආරම්භං කරිති: ඵවමිධෙකචෙව සත්තා විසුජ්ඣති. ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ ඡ අනුස්සති ධානාතීති,

(3) තවද මහණෙනි, ආයතීශ්‍රාවක “භාග්‍යවත්තූන් ශ්‍රාවක සංඝ සුපිටිපත් වෙයි...ලෝකයාට අනුත්තර පුණ්‍යසෛත්‍යය” යි සංඝයා අනුසම්මත කරයි. මහණෙනි, යම් කලෙකි ආයතීශ්‍රාවක සංඝයා මෙනෙහි කෙරේ නම්, එකල්හි ඔහට රාගපයඤ්ඤිත විතතයෙක් නොමැවෙයි. ද්වේෂපයඤ්ඤිත විතතයෙක් නොමැවෙයි. මොහපයඤ්ඤිත විතතයෙක් නොමැවෙයි. එසමයෙහි භේධයෙන් තික්ඛිඤ්ඤිත වූයේ උච්ඡිත වූයේ ඔහුගේ සිත සාප්‍රගත ම වෙයි. මහණෙනි, ‘ගෙව්’ යන තෙල පස්කම් ගුණයනට නමෙකි. මහණෙනි, මෙද අරමුණු කොට මෙලොවිති ඇතැම් සත්ත්වයෝ විශුද්ධ වන්නාහ.

(4) තවද මහණෙනි, අරිසවු අබ්භිඤ්ඤා ... සමාධියට වැටෙන තමාගේ සිලයන් මෙනෙහි කෙරෙයි. මහණෙනි, යම් කලෙක අරිසවු සිල් මෙනෙහි කෙරේ නම්, එසමයෙහි ඔහට රාගපයඤ්ඤිත විතතයෙක් නොමැවෙයි. ද්වේෂපයඤ්ඤිත විතතයෙක් නොමැවෙයි. මොහපයඤ්ඤිත විතතයෙක් නොමැවෙයි. එසමයෙහි ඔහුගේ විතතය භේධයෙන් තික්ඛිඤ්ඤිත වූයේ නැති සිපියේ උච්ඡිත ම වෙයි. මහණෙනි, ‘ගෙව්’ යන තෙල පස්කම් ගුණයනට අඩවවනෙකි. මහණෙනි, මෙද අරමුණු කොට මෙලොවිති ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් විශුද්ධ වෙත්.

(5) තවද මහණෙනි, අරිසවු “ඒකාන්තයෙන් මට ලාභයෙකි. ඒකාන්තයෙන් මට මනා ලාභයෙක ... යදනට යොග්‍ය වූයෙමි, දනසං- විභාගයෙහි ඇලුනෙමි වෙමි” යි තමාගේ ත්‍යාග ගුණය මෙනෙහි කෙරෙයි. මහණෙනි, යම් කලෙක අරිසවු ත්‍යාගය මෙනෙහි කෙරේ නම්, එකල්හි ඔහට රාගපයඤ්ඤිත විතතයෙක් නොමැවෙයි. ද්වේෂපයඤ්ඤිත විතතයෙක් නොමැවෙයි. මොහපයඤ්ඤිත විතතයෙක් නොමැවෙයි. එසමයෙහි ඔහුගේ සිත භේධයෙන් තික්ඛිඤ්ඤිත වූයේ නැති සිපියේ සාප්‍රගත ම වෙයි. මහණෙනි, ‘ගෙව්’ යන තෙල කාමගුණයනට අඩවවනෙකි. මහණෙනි, මෙද අරමුණු කොට මෙලොවිති ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් විරුද්ධ වෙත්.

(6) තවද මහණෙනි, අරිසවු “වාසුමමභාරාජික දෙවියෝ ඇත. තාවතීංස දෙවියෝ ඇත. යාම දෙවියෝ ඇත. තුසිත දෙවියෝ ඇත. තිව්‍යාණරති දෙවියෝ ඇත. පරතිමිතවසවතති දෙවියෝ ඇත. බ්‍රහ්මකායික දෙවියෝ ඇත. ඔවුනට මත්තෙහිද දෙවියෝ ඇත. යම්බඳු ශ්‍රද්ධායෙකින් සමකාගත එ දෙවියෝ මෙයින් ව්‍යුත වූවාහු එහි උපන්න නම්, මටද එබඳු ශ්‍රද්ධාව විද්‍යමාන වෙයි. යම්බඳු සිලයෙකින්...ශ්‍රාතයෙකින්...ත්‍යාගයෙකින්... ප්‍රඥයෙකින් සමකාගත එ දෙවියෝ මෙයින් ව්‍යුතව එහි උපන්න නම්, මටද එබඳු ප්‍රඥ ඇතැ” යි දෙවියන් මෙනෙහි කරයි. මහණෙනි, යම් කලෙක අරිසවු තමාගේ ද එ දෙවියන්ගේ ද ශ්‍රද්ධාව ද සිලය ද ශ්‍රාතය ද ත්‍යාගය ද ප්‍රඥාව ද මෙනෙහි කෙරේ නම්, එසමයෙහි ඔහට රාගපයඤ්ඤිත විතතයෙක් නොමැවෙයි. ද්වේෂපයඤ්ඤිත විතතයෙක් නොමැවෙයි. මොහපයඤ්ඤිත විතතයෙක් නොමැවෙයි. එසමයෙහි ඔහුගේ විතතය භේධයෙන් තික්ඛිඤ්ඤිත වූයේ උච්ඡිත වූයේ සාප්‍රගත ම වේ. මහණෙනි, ‘ගෙව්’ යන යඛ්‍ය පස්කම් ගුණයනට නමෙකි.

මහණෙනි, මෙද අරමුණුකොට මෙලොවිති ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් විශුද්ධියට ගෙත්. මහණෙනි, මෙ අනුස්සවසාන සංඝය.

6. 1. 3. 6.

[මහාකච්චාන සුත්තං]

[සාමජේතිදුතං]

26 තුච්ඡො ආයස්මා මහාකච්චානො භික්ඛු ආමනෙතසි, ආවුසො භික්ඛවොති. ආවුසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො මහාකච්චානස්ස පච්චක්ඛොසුං. ආයස්මා මහාකච්චානො එතදවොච:

අච්ඡරියං ආවුසො අබහුතං ආවුසො යාච සුභාසිතං විදං¹ තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්මුද්ධොත සම්මාඛො ඛික්ඛාසාධිගමො අනුමුද්ධො සත්තානං විසුද්ධියා සොකපරිද්දවානං සමිතිකකම්මය දුක්ඛ-දොමනස්සානං අත්ථබ්බමාය ස්ඤායස්ස අධිගමාය. තිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය යදිදං ජ අනුස්සකීට්ඨානාති කතමාති ජ.

(1) ඉධාචුසො අරියස්ථකො තථාගතං අනුස්සරති. “ඉතිපි සො භගවා [අරහා] පෙ- සත්ථ දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා”ති, යස්මිං ආවුසො සමයෙ අරියස්ථකො තථාගතං අනුස්සරති තෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති, න දොසපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති, උජ්ඣතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ විතතං භොති, තික්ඛනතං මුත්තං චුට්ඨිතං ගෙඛමා: ‘ගෙඛො’ති ඛො ආවුසො පඤ්චනෙතතං කාමගුණං අභිච්චතං. ස ඛො සො ආවුසො අරියස්ථකො සබ්බසො ආකාසසමෙන චෙතසා විහරති, විපුලෙන මහස්සතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්භාපජේකින². ඉදං ඛො ආවුසො ආරම්භං කරිති, එවමිධෙකචෙව සත්තා විසුද්ධිමමා භවන්ති.

(2) සුත ව පරං ආවුසො අරියස්ථකො ධම්මං අනුස්සරති: “ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො - පෙ- පච්චත්තං චෙදිතබ්බො විඤ්ඤාති”ති. යස්මිං ආවුසො සමයෙ අරියස්ථකො ධම්මං අනුස්සරති, තෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති, න දොසපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති, උජ්ඣතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ විතතං භොති, තික්ඛනතං මුත්තං චුට්ඨිතං ගෙඛමා: ‘ගෙඛො’ති ඛො ආවුසො පඤ්චනෙතතං කාමගුණං අභිච්චතං. ස ඛො සො ආවුසො අරියස්ථකො සබ්බසො ආකාසසමෙන චෙතසා විහරති විපුලෙන මහස්සතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්භාපජේකින. ඉදං ඛො ආවුසො ආරම්භං කරිති, එවමිධෙකචෙව සත්තා විසුද්ධිමමා භවන්ති.

1. යාච්ඤාදං - ඉඡතං.

2. අව්‍යාපජේක - කළමි,

6. 1. 3. 6.

[මහා කවමාන සූත්‍රය]

[අ.වැත්තිදාන සි]

26. එකල්හි ආයුමෙත් මහාකාන්‍යායන තෙරණුවෝ 'අ.වැත්ති මහණෙනි'යි භික්ෂුන් ඇමතුන. 'අ.වැත්ති'යි එ මහණු ආයුමෙත් මහා කාන්‍යායන තෙරුන්ට ප්‍රතිවචන දුන්හ. ආයුමෙත් මහාකාන්‍යායන තෙරණුවෝ තෙල කීහ.

අ.වැත්ති, ආචාර්යය, අ.වැත්ති, අද්දුත ය.. සුභාමිතයෙක්මය. සියල්ල දන්තා, සියල්ල දන්තා, අතීත් සමාස් සමුදායත් වහන්සේ විසින් සත්‍යයන්ගේ විශුද්ධිය පිණිස, යෝග්‍යපරිදේවයන් ඉක්මවනු පිණිස, දුක් දෙමනත් අත්‍යයට යවනු පිණිස, (මාගී සඤ්ඤා) න්‍යායයාගේ අධිගමය පිණිස, නිජාණ්‍ය සාක්ෂාත් කරණු පිණිස (පඤ්ඤාමගුණ සඤ්ඤා) සමාධියෙහි (භවි අනුසංචි නම් වූ) අවකාශාධිගමය අවබෝධ කරණ ලදී. කවර සගෙක යත්:

(1) අ.වැත්ති, මේ සත්තෙහි අරිතවු "මේ මෙකරුණේනුද එ හඟවත්තු [අතීත්තු].. දේවමත්තුප්‍රසංගට යාත්‍යාහ. බුද්ධියහ, හඟවත්ත"යි තථාගතයන් වහන්සේ සිහිකෙරෙයි. අ.වැත්ති, යම් කලෙක්හි අරිතවු තථාගතයන් සිහි කෙරේ ද, එකල්හි ඔහට රාගපයඤ්ඤිත විතතයෙක් නො මැ වන්නේය. ද්වේෂපයඤ්ඤිත විතතයෙක් නො මැ වන්නේය. මෝහපයඤ්ඤිත විතතයෙක් නො වන්නේ ය. එකල්හි ඔහුගේ විතතය ඡේධයෙන් නික්මගේ මුක්තවූයේ නැගී සිටියේ සාක්ෂාත් ම වන්නේ ය. අ.වැත්ති, 'ඡේධ' යන තෙල ශබ්දය පඤ්ඤාම ගුණයට නමෙකි. අ.වැත්ති, එ අරිතවු සම්ප්‍රකාර යෙන් ආකාශ සම වූ විප්‍රල වූ මහත් භාවයට ගිය (සඵරණවශයෙන්) අප්‍රමාණ වූ චෛර රහිත වූ (ප්‍රොධද්‍රාව සඤ්ඤා) ව්‍යාඛ්‍යායෙන් තොරවූ විතතයෙන් වාස කරන්නේ ය. අ.වැත්ති, මේ ද අරමුණු කොට මේ සෙසින් මේ ලෙවිහි ඇතැම් සත්තියෝ විශුද්ධි ස්වභාව ඇතියාහු වෙත්.

(2) තවද අ.වැත්ති, යම් කලෙක අරිතවු "භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය ස්වාකාන්‍යායන ... විඤ්ඤන් විසින් සිය සත්තෙහි එළවා දනුනුය"යි ධර්මය සිහිකරන්නේ ය. අ.වැත්ති, යම් කලෙක අරිතවු ධර්මය සිහිකෙරේ නම්, එකල්හි ඔහට රාගපයඤ්ඤිත විතතයෙක් නො මැ වේ ද්වේෂ පයඤ්ඤිත විතතයෙක් නො මැ වෙයි. මෝහ පයඤ්ඤිත විතතයෙක් නො මැ වෙයි. එකල්හි ඔහුගේ විතතය ඡේධයෙන් නික්මගේ මුක්තවූයේ ව්‍යුත්තික වූයේ සාක්ෂාත් ම වෙයි. අ.වැත්ති, 'ඡේධ' යන තෙල ශබ්දය පඤ්ඤාම ගුණයට නමෙකි. අ.වැත්ති, එ අරිතවු සම්ප්‍රකාරයෙන් ආකාශ සම වූ විප්‍රල වූ මහභූත වූ අප්‍රමාණ වූ අචෛර වූ ව්‍යාඛ්‍යා (දුක්) රහිත වූ විතතයෙන් වාස කරන්නේ ය. අ.වැත්ති, මේ ද අරමුණු කොට මේ සෙසින් මෙලෙවිහි ඇතැම් සත්තියෝ විශුද්ධි ස්වභාව ඇති වෙත්.

(3) පුන ච පරං ආට්ඨසො අරියසාවකො සංඛං අනුස්සරති: “සුපටි-පනෙනා හගචතො සාවකසංඛො -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙතනං ලොකස්සා”ති. යස්මිං ආට්ඨසො සමයෙ අරියසාවකො සංඛං අනුස්සරති නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දොසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති. උජ්ඣතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං හොති නික්ඛන්තං මුත්තං වුට්ඨිතං ගෙඛිඨා. ‘ගෙඛො’ති ඛො ආට්ඨසො පඤ්ඤානෙතං කාමගුණානං අභිවචනං. ස ඛො සො ආට්ඨසො අරිය සාවකො සංඛො ආකාසසමෙන වේතසා විහරති විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවේරෙන අබ්‍යාපජේඛින. ඉදංඛි ඛො ආට්ඨසො අරමමණං කරිති; එවමිධෙකථෙව සත්තා විසුද්ධිමමා හවන්ති.

(4) පුන ච පරං ආට්ඨසො අරියසාවකො අත්තනො සීලාති අනුස්සරති: අබ්‍රහ්මාති-පෙ- සමාධි සංවත්තතිකාති. යස්මිං ආට්ඨසො සමයෙ අරියසාවකො අත්තනො සීලං අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දොසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති. උජ්ඣතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං හොති නික්ඛන්තං මුත්තං වුට්ඨිතං ගෙඛිඨා. ‘ගෙඛො’ති ඛො ආට්ඨසො පඤ්ඤානෙතං කාමගුණානං අභිවචනං. ස ඛො සො ආට්ඨසො අරියසාවකො සංඛො ආකාසසමෙන වේතසා විහරති විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවේරෙන අබ්‍යා-පජේඛින. ඉදංඛි ඛො ආට්ඨසො අරමමණං කරිති; එවමිධෙකථෙව සත්තා විසුද්ධිමමා හවන්ති.

(5) පුන ච පරං ආට්ඨසො අරියසාවකො අත්තනො වාගං අනුස්සරති: “ලාභා වත මෙ, සුලසුඤ්ඤං වත මෙ -පෙ- යාවයොගො දුක්ඛං විභාග රතො”ති. යස්මිං ආට්ඨසො සමයෙ අරියසාවකො අත්තනො වාගං අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දොසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති. උජ්ඣතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං හොති. නික්ඛන්තං මුත්තං වුට්ඨිතං ගෙඛිඨා. ‘ගෙඛො’ති ඛො ආට්ඨසො පඤ්ඤානෙතං කාමගුණානං අභිවචනං. ස ඛො සො ආට්ඨසො අරියසාවකො සංඛො ආකාසසමෙන වේතසා විහරති විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවේරෙන අබ්‍යාපජේඛින. ඉදංඛි ඛො ආට්ඨසො අරමමණං කරිති; එවමිධෙකථෙව සත්තා විසුද්ධිමමා හවන්ති.

(6) පුන ච පරං ආට්ඨසො අරියසාවකො දෙවතා අනුස්සරති: “සන්ති දෙව්‍යා වානුමමහාරාජිකා -පෙ- සන්ති දෙව්‍යා තතුත්තරිං. යථා රූපාය සඤ්ඤා සමන්තාගතා තා දෙවතා ඉතො වුතා තත්ථ උප්පන්නා, මය්‍යමපි තථාරූපා සඤ්ඤා සංවිජ්ජති. යථා රූපෙන සීලෙන -පෙ- සුතෙන -පෙ- වාගෙන -පෙ- පඤ්ඤා සමන්තාගතා තා දෙවතා ඉතො වුතා තත්ථ උප්පන්නා, මය්‍යමපි තථාරූපා පඤ්ඤා සංවිජ්ජති. යස්මිං ආට්ඨසො සමයෙ අරියසාවකො අත්තනො ව තාසඤ්ඤා දෙවතානා සංඤ්ඤා සීලඤ්ඤා සුතඤ්ඤා වාගඤ්ඤා පඤ්ඤාඤ්ඤා අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දොස පරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති. උජ්ඣතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං හොති. නික්ඛන්තං මුත්තං වුට්ඨිතං ගෙඛිඨා. ‘ගෙඛො’ති ඛො ආට්ඨසො පඤ්ඤානෙතං කාමගුණානං අභිවචනං. ස ඛො සො ආට්ඨසො අරියසාවකො සංඛො ආකාසසමෙන වේතසා විහරති විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවේරෙන අබ්‍යාපජේඛින. ඉදංඛි ඛො ආට්ඨසො අරමමණං කරිති; එවමිධෙකථෙව සත්තා විසුද්ධිමමා හවන්ති.

(3) තවද මහණෙනි, ආයතී ශ්‍රාවක “භාග්‍යවත්තූගේ ශ්‍රාවකසමස සුපිළි-පත් වෙයි .. ලෝකයාට අනුකතර පුණ්‍ය කෛත්‍රය”යි සමසයා සිහිකරයි. ඇවැත්නි, යම් කලෙක ආයතීශ්‍රාවක සමසයා සිහිකෙරේ ද, එකල්හි ඔහුට රාගපයඤ්ඡිත විතතයෙක් නො මැ වෙයි. ද්වේෂපයඤ්ඡිත විතතයෙක් නො වෙයි. මෝහපයඤ්ඡිත විතතයෙක් නො මැ වෙයි. එකල්හි ඔහුගේ විතතය ඡේධයෙන් නික්මියේ මුක්ත වූයේ ව්‍යුත්ති වූයේ සාප්‍රගත ම වෙයි. ඇවැත්නි, ‘ඡේධ’ යන තෙල පස්කම් ගුණයනට නමෙකි. ඇවැත්නි, එ මැ අරිසවු සච්ඡිකාරයෙන් ආකාශ සම වූ විපුල වූ මහද්ගත වූ අප්‍රමාණ වූ අවේර වූ අව්‍යාඛාධ වූ (දුක් නැති) විතතයෙන් වෙතෙයි. ඇවැත්නි, මෙ ද අරවුණු කොට මෙයෙයින් ඇතැම් සත්‍ය කෙනෙක් විගුණි ස්වභාව ඇති වෙත්.

(4) තවද ඇවැත්නි, ආයතීශ්‍රාවක අඛණ්ඩ වූ ... සමාධිගත වැටෙන තමාගේ ශීලයන් අනුසාරණ කරයි. ඇවැත්නි, අරිසවු යම් කලෙක තමාගේ ශීලය අනුසාරණ කෙරේ නම්, එසමයෙහි ඔහුට රාගපයඤ්ඡිත විතතයෙක් නො මැ වේ. ද්වේෂ පයඤ්ඡිත විතතයෙක් නො මැ වෙයි. මෝහ පයඤ්ඡිත විතතයෙක් නො මැ වෙයි. එසමයෙහි ඔහුගේ විතතය ඡේධයෙන් නික්මියේ මුක්ත වූයේ ව්‍යුත්ති වූයේ සාප්‍රගත ම වෙයි. ඇවැත්නි, ‘ඡේධ’ යන තෙල පස්කම් ගුණයනට අඛණ්ඩතාවෙකි. ඇවැත්නි, එම අරිසවු සච්ඡිකාරයෙන් ආකාශ සම වූ විපුල වූ මහද්ගත වූ අප්‍රමාණ වූ අවේර වූ අව්‍යාඛාධ වූ (නිදුක්වූ) සිහින් වෙතෙයි. ඇවැත්නි, මෙ ද අරවුණු කොට මෙ යෙයින් මෙ ලෙව්හි ඇතැම් සත්‍යයෝ විගුණි ස්වභාව ඇති වෙත්.

(5) තවද ඇවැත්නි, අරිසවු “මට ඒකාන්තයෙන් ලාභයෙකි. මට ඒකාන්තයෙන් මනාලාභයෙකි. .. යදනට නිසියෙමි දැනසංවිභාගයෙහි රතයෙමැ”යි තමාගේ ත්‍යාගය සිහිකෙරෙයි. ඇවැත්නි, යම් කලෙක අරිසවු තමාගේ ත්‍යාගය සිහිකෙරේ නම්, එසමයෙහි ඔහුට රාගපයඤ්ඡිත විතතයෙක් නො වෙයි. ද්වේෂපයඤ්ඡිත විතතයෙක් නො වෙයි. මෝහ පයඤ්ඡිත විතතයෙක් නො වෙයි. එකල්හි ඔහුගේ විතතය ඡේධයෙන් නික්මියේ මුක්ත වූයේ ව්‍යුත්ති වූයේ සාප්‍රගත ම වෙයි. ඇවැත්නි, ‘ඡේධ’ යන තෙල යමදය පඤ්ඤාම ගුණයනට නමෙකි. ඇවැත්නි, එම අරිසවු සච්ඡිකාරයෙන් ආකාශ සම වූ විපුල වූ මහද්ගත වූ අප්‍රමාණ වූ අවේර වූ අව්‍යාඛාධ වූ සිහින් වෙතෙයි. ඇවැත්නි, මෙ ද අරවුණු කොට මෙයෙයින් මෙලොව්හි ඇතැම් සත්‍ය විගුණි ස්වභාව ඇති වෙත්.

(6) තවද මහණෙනි, පායතීශ්‍රාවක “වාතුමමහාරාජික දෙවියෝ ඇත ... ඔවුහට මතුයෙහි දෙවියෝ ද ඇත. යම්බඳු ශ්‍රද්ධායෙන් සමකාගත එ දෙවියෝ මෙයින් ව්‍යුත වූවාහු එහි උපත්තාහු නම්, මට ද එබඳු ශ්‍රද්ධා විදුමාන ය. යම්බඳු ශීලයෙන් ... ග්‍රාහයෙන් ... ත්‍යාගයෙන් ... පුඤ්ජයෙන් සමකාගත ඒ දේවතාවෝ මෙයින් ව්‍යුත වූවාහු එහි උපත්තාහු ද, මට ද එබඳු පුඤ්ජ ඇතැ”යි දේවතාවන් අනුසාරණ කරයි. ඇවැත්නි, යම් කලෙක අරිසවු තමාගේ ඒ දෙවියන්ගේ ශ්‍රද්ධා හා ශීල හා ග්‍රාහ හා ත්‍යාග හා පුඤ්ජ හා සිහිකෙරේ නම්, එසමයෙහි ඔහුට රාග පයඤ්ඡිත විතතයෙක් නො වේ. ද්වේෂපයඤ්ඡිත විතතයෙක් නො වෙයි. මෝහපයඤ්ඡිත විතතයෙක් නො වෙයි. එසමයෙහි ඔහුගේ විතතය ඡේධයෙන් නික්මියේ මුක්ත වූයේ ව්‍යුත්ති වූයේ සාප්‍රගත ම වෙයි. ඇවැත්නි, ‘ඡේධ’ යන තෙල පස්කම් ගුණයනට නමෙකි. ඇවැත්නි, එම අරිසවු සච්ඡිකාරයෙන් ආකාශ සම විපුල මහද්ගත අප්‍රමාණ අවේර අව්‍යාඛාධ විතතයෙන් වාසකරයි. ඇවැත්නි, මෙ ද අරවුණු කොට මෙයෙයින් මෙලොව්හි ඇතැම් සත්‍ය විගුණි ස්වභාව ඇති වෙත්.

අවජ්ජිතං අවුසො අබ්බුතං අවුසො යාවස්ථිදං තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්මුද්ධෙන සම්මාසම්මිතො අනුමුද්ධො සත්තානං විසුද්ධියා සොකපරිද්දවානං සමතික්කමාය දුක්ඛදොමනස්සානං අත්භමාය ස්ඤායස්ස අධිගමාය නිබ්බානස්ස සම්ථිකිරිතාය යදිදං ඉමාති ජ අනුස්සාති ණානාතීති.

6. 1. 3. 7.

[පඨමසමය සුත්තං]

[භාවස්ථිතිදුතං]

87. අථ ඛො අස්සදුතරො භික්ඛු යෙන භගවො තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භි; භගවන්තං අභිවාදෙභි; එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනො; ඛො සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: කති නු ඛො භතොන සමයා මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඛකම්භුං.

ජසිමෙ භික්ඛු සමයා මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසංකම්භුං. කතමෙ ඡ:

(1) ඉධ භික්ඛු යස්මිං සමයෙ භික්ඛු කාමරාගපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති, කාමරාගපරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභුතා නප්පජානාති, තස්මිං සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු උපසඛකම්භි; එවමස්ස වචනීයො: “අහං ඛො අවුසො කාමරාගපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරාමි කාමරාගපරේතෙන. උප්පන්නස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාමි. සාධු වත මෙ අයස්මා කාමරාගස්ස පහානාය ධම්මං දෙසෙතු”ති. තස්ස මනොභාවතීයො භික්ඛු කාමරාගස්ස පහානාය ධම්මං දෙසෙති. අයං භික්ඛු පඨමො; සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඛකම්භුං.

(2) පුන ච පරං භික්ඛු, යස්මිං සමයෙ භික්ඛු ව්‍යාපාදපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති ව්‍යාපාදපරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච ව්‍යාපාදස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති, තස්මිං සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු උපසඛකම්භි; එවමස්ස වචනීයො: ‘අහං ඛො අවුසො ව්‍යාපාදපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරාමි ව්‍යාපාදපරේතෙන. උප්පන්නස්ස ච ව්‍යාපාදස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාමි. සාධු වත මෙ අයස්මා ව්‍යාපාදස්ස පහානාය ධම්මං දෙසෙතු”ති. තස්ස මනොභාවතීයො භික්ඛු ව්‍යාපාදස්ස පහානාය ධම්මං දෙසෙති. අයං භික්ඛු දුතියො; සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඛකම්භුං.

ඇවැත්නි, “ඒ භාග්‍යවත් වූ සියල්ල දන්නා වූ සියල්ල දක්නා වූ අතීත් වූ සමයක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේ විසින් සත්‍යයන්ගේ විශුද්ධිය පිණිස ශෝක-පරිදේවයන් ඉක්මවනු පිණිස දුක් දෙමනසින් අයනයට යවනු පිණිස, න්‍යායාධිගමය පිණිස, නිජාණය සාක්‍ෂාත් කරණු පිණිස, සම්බන්ධයෙහි අවකාශාධිගමයට කරුණු වන අනුසමාති ස්ථාන සහ අවබෝධ කරණ ලද ය, යන මෙය ආශව්‍යයෙක. ඇවැත්නි, අද්භූතයෙක.

6. 1. 3. 7.

[පඨමසමය සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

27. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පයෙක හින. එකත්පයෙක හුන් එ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකලේ ය:

“වහන්ස, මනොභාවතීය (වැඩු සිත් ඇති) හික්‍ෂු වකු දක්නට එළැඹෙනු සඳහා සමය කෙතෙක්ද?”යි.

මහණ, මනොභාවතීය මහණකු දක්නට එළැඹෙනු සඳහා මෙකල් සයෙකි. කවර සයෙක යත්:

(1) මහණ, මෙ සත්තෙහි මහණ කාමරාගයෙන් පයඝීඨිත වූ කාමරාගයෙන් මඛනා ලද සිතින් වාස කෙරේ නම්, උපන්නා වූ ද කාමරාගයාගේ නිසාරණය තත්වු පරිදි නොදන්නේ නම්, එසමයෙහි එළැඹ මනොභාවතීය මහණ මෙසේ කියැයුතු වන්නේ ය: “ඇවැත්නි, මම වනාහි කාමරාගයෙන් පයඝීඨිත වූ කාමරාගයෙන් මඛනා ලද සිතින් වාසකරමි. උපන්නා වූත් කාමරාගයාගේ යථාභූත නිසාරණය නො දන්නි. ආයුෂමත් මට කාමරාගයාගේ ප්‍රභාණය සඳහා ධර්මය දෙසා නම් මැනැවැ”යි. ඔහුට මනොභාවතීය මහණ කාමරාගයාගේ ප්‍රභාණයට ධර්මදේශනා කෙරෙයි. මහණ, මේ වනාහි මනොභාවතීය මහණකු දක්නට එළැඹෙනු සඳහා ප්‍රථම කාලය වෙයි.

(2) තවද මහණ, ගම් කලෙක්හි මහණ ව්‍යාපාද පයඝීඨිත, ව්‍යාපාදහිභූත සිතින් වාසය කෙරේ නම්, උපත් ව්‍යාපාදයාගේ නිසාරණය තත්වු පරිදි නොදන්නේ නම්, එකල එළැඹ භාවතීය හික්‍ෂු මෙසේ කියැයුතු වන්නේ ය: “ඇවැත්නි, මම වනාහි ව්‍යාපාද පයඝීඨිත ව්‍යාපාදහිභූත සිතින් වාස කරමි. උපත් ව්‍යාපාදයාගේ යථාභූත නිසාරණය නො ම දන්නි. ආයුෂමත් මට ව්‍යාපාදයාගේ ප්‍රභාණය පිණිස දහම් දෙසා නම්, මැනැවැ”යි ඔහුට මනොභාවතීය මහණ ව්‍යාපාදයාගේ ප්‍රභාණය පිණිස ධර්මය දෙසන්නේ ය. මහණ මේ වනාහි මනොභාවතීය හික්‍ෂුහුගේ දර්ශනය සඳහා එළඹෙන්නට දෙවන කාලය වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

(3) පුන ච පරං හික්ඛු, යස්මිං සමයෙ හික්ඛු චිනම්භි පරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති චිනම්භිපරෙතෙන, උප්පත්තාස්ස ච චිනම්භිස්ස නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති, තස්මිං සමයෙ මනොභාවතීයො හික්ඛු උප්පඤ්ඤාමිති ඵලමස්ස වචනීයො: “අහං ඛො අට්ඨසො චිනම්භිපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරාමි චිනම්භි පරෙතෙන. උප්පත්තාස්ස ච චිනම්භිස්ස නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාමි. සාධු වත මෙ අයස්සො චිනම්භිස්ස පභානාය ධම්මං දෙසෙතු”ති. තස්ස මනොභාවතීයො හික්ඛු චිනම්භිස්ස පභානාය ධම්මං දෙසති. අයං හික්ඛු තතීයො සමයො මනොභාවතීයස්ස හික්ඛුනො දස්සනාය උප්පඤ්ඤාමිතුං.

(4) පුන ච පරං හික්ඛු යස්මිං සමයෙ හික්ඛු උභිව්චක්ඛුක්ඛුච්චපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති උභිව්චක්ඛුක්ඛුච්චපරෙතෙන, උප්පත්තාස්ස ච උභිව්චක්ඛුක්ඛුච්චස්ස නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති, තස්මිං සමයෙ මනොභාවතීයො හික්ඛු උප්පඤ්ඤාමිති ඵලමස්ස වචනීයො: “අහං ඛො අට්ඨසො උභිව්චක්ඛුක්ඛුච්චපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරාමි උභිව්චක්ඛුක්ඛුච්චපරෙතෙන. උප්පත්තාස්ස ච උභිව්චක්ඛුක්ඛුච්චස්ස නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාමි. සාධු වත මෙ අයස්සො උභිව්චක්ඛුක්ඛුච්චස්ස පභානාය ධම්මං දෙසෙතු”ති. තස්ස මනොභාවතීයො හික්ඛු උභිව්චක්ඛුක්ඛුච්චස්ස පභානාය ධම්මං දෙසති. අයං හික්ඛු චතුර්ථො සමයො මනොභාවතීයස්ස හික්ඛුනො දස්සනාය උප්පඤ්ඤාමිතුං.

(5) පුන ච පරං හික්ඛු, යස්මිං සමයෙ හික්ඛු විචිකිච්ජාපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති, විචිකිච්ජාපරෙතෙන, උප්පත්තාය, විචිකිච්ජාය නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති, තස්මිං සමයෙ මනොභාවතීයො හික්ඛු උප්පඤ්ඤාමිති ඵලමස්ස වචනීයො: “අහං ඛො අට්ඨසො විචිකිච්ජාපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරාමි, විචිකිච්ජාපරෙතෙන. උප්පත්තාය ච විචිකිච්ජාය නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාමි. සාධු වත මෙ අයස්සො විචිකිච්ජාය පභානාය ධම්මං දෙසෙතු”ති. තස්ස මනො භාවතීයො හික්ඛු විචිකිච්ජාය පභානාය ධම්මං දෙසති. අයං හික්ඛු පඤ්චමො සමයො මනොභාවතීයස්ස හික්ඛුනො දස්සනාය උප්පඤ්ඤාමිතුං.

(6) පුන ච පරං හික්ඛු, යස්මිං සමයෙ හික්ඛු යන්තිමිත්තං අගමම යං නිමිත්තං, මනසිකරොනො අනන්තරා¹ අසවාන ඛයො භොති, තං නිමිත්තං න ජානාති, න පස්සති, තස්මිං සමයෙ මනොභාවතීයො හික්ඛු උප්පඤ්ඤාමිති ඵලමස්ස වචනීයො: “අහං ඛො අට්ඨසො යං නිමිත්තං අගමම යං නිමිත්තං මනසිකරොනො අනන්තරා අසවානං ඛයො භොති, තං නිමිත්තං න ජානාමි, න පස්සාමි. සාධු වත මෙ අයස්සො අසවානං ඛයාය ධම්මං දෙසෙතු”ති. තස්ස මනොභාවතීයො හික්ඛු අසවානං ඛයාය ධම්මං දෙසති. අයං හික්ඛු ජට්ඨො සමයො මනොභාවතීයස්ස හික්ඛුනො දස්සනාය උප්පඤ්ඤාමිතුං. ඉමෙ ඛො හික්ඛු ජ සමයො මනොභාවතීයස්ස හික්ඛුනො දස්සනාය උප්පඤ්ඤාමිතුනති.

(3) තවද මහණ, යම් කලෙක්හි මහණ චිත්තමානසෙන් මැඩුනු චිත්තමානසෙන් පරෙතසිතින් වාසකෙරේ නම්, උපන් චිත්තමානසෙන්ද නිසරණය යථාභූතයෙන් නොදන්නේ නම්, එකල්හි එළඹ මනෝභාවනීය භික්ෂු මෙසේ කියනු වන්නේ ය: “ඇවැත්නි, මම වනාහි චිත්තමානසෙන් මැඩුනු, චිත්තමානසෙන් අනුව ගිය සිතින් වෙසෙමි. උපන් චිත්තමානසෙන් නිසරණය යථාභූතයෙන් නොදනමි. ආයුෂමත් තෙමේ මට චිත්තමානසෙන් ප්‍රභාණය පිණිස නිසිදම් දෙසා නම් මැනැවැ”යි. ඔහට මනෝභාවනීය මහණ චිත්තමානසෙන් ප්‍රභාණය පිණිස දම් දෙන්නේ ය මහණ, මනෝභාවනීය මහණහුගේ දර්ශනය සඳහා මේ තුන්වන කාලය වෙයි.

(4) තවද මහණ, යම් කලෙක මහණ උදාව්‍යාප්තියෙන් මැඩුනු උදාව්‍යාප්තියෙන් පරෙත සිතින් වාස කෙරේ නම්, උපන් උදාව්‍යාප්තියෙන්ද නිසරණය යථාභූතයෙන් නොදන්නේ නම්, එකල්හි එළඹ මනෝභාවනීය භික්ෂු තෙමේ කියනු වන්නේ ය. “ඇවැත්නි, මම වනාහි උදාව්‍යාප්තියෙන් මැඩුනු උදාව්‍යාප්තියෙන් අනුව ගිය සිතින් වෙසෙමි. උපන් උදාව්‍යාප්තියෙන්ද නිසරණය යථාභූතයෙන් නොදනමි. ආයුෂමත් මට උදාව්‍යාප්තියෙන් ප්‍රභාණය සඳහා නිසිදම් දෙසා නම් මැනැවැ”යි. ඔහට මනෝභාවනීය මහණ උදාව්‍යාප්තියෙන් ප්‍රභාණය සඳහා ධර්ම දෙසන්නේ ය. මහණ, මනෝභාවනීය භික්ෂුහුගේ දර්ශනය සඳහා එළඹෙනුට මේ සතරවන කාලය වෙයි.

(5) තවද මහණ, යම් කලෙක්හි මහණ විවිකිච්ඡායෙන් මැඩුනු විවිකිච්ඡා පරෙත සිතින් වාස කෙරේ නම්, උපන් විවිකිච්ඡාවගේ නිසරණය යථාභූතයෙන් නොදන්නේ නම්, එකල්හි වෙන පැමිණ මනෝභාවනීය මහණ මෙසේ කියනු වන්නේ ය: “ඇවැත්නි, මම වනාහි විවිකිච්ඡායෙන් මැඩුනු විවිකිච්ඡාව අනුව ගිය සිතින් වසමි. උපන් විවිකිච්ඡාවගේද නිසරණය යථාභූතයෙන් නොදනමි. ආයුෂමත් මට විවිකිච්ඡාවගේ ප්‍රභාණය සඳහා ධර්ම දෙසා නම් මැනැවැ”යි. ඔහට මනෝභාවනීය මහණ විවිකිච්ඡාවගේ ප්‍රභාණය සඳහා නිසිදම් දෙසන්නේ ය. මහණ, මනෝභාවනීය මහණහුගේ දර්ශනය සඳහා එළඹෙනුට මේ පස්වන කාලය වෙයි.

(6) තවද මහණ, යම් කලෙක මහණ යම් මැතිමිත්තකට පැමිණ යම් මැතිමිත්තක් මෙහෙය කරන්නට අනන්තරායෙන් (බඩා රහිත) ආසුවක්ෂය වේ නම්, එකල්හි නොදන්නේ, නොදන්නේ නම්, එකල්හි එළඹ මනෝභාවනීය මහණ මෙසේ කියනු වන්නේ ය: “ඇවැත්නි, මම වනාහි යම් මැතිමිත්තකට පැමිණ, යම් මැතිමිත්තක් මෙහෙය කරන්නට අනන්තරායෙන් ආසුවක්ෂය වේ නම්, එකල්හි නොදන්නේ. නොදන්නේ. ආයුෂමත් මට ආසුවක්ෂයක් සහ සඳහා ධර්ම දෙසා නම් මැනැවැ”යි. ඔහට මනෝභාවනීය මහණ ආසුවක්ෂයක් සහ සඳහා ධර්ම දෙසන්නේ ය. මහණ, මනෝභාවනීය භික්ෂුහුගේ දර්ශනයට එළඹෙනුට මේ සවන කාලය වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. 1. 8 8.

[දුතියසමය සූතනං]

28. එකං සමයං සම්මහලා ථෙරා භික්ඛු බ්‍යාජාණසියං විහරන්ති ඉසිපතනො මගද්දෙ. අථ ඛො තෙසං ථෙරානං භික්ඛුනං පච්ඡාභ්‍යන්තං පිණ්ඩපාතපට්ඨකකන්‍යානං මණ්ඩලමාලො සන්තිපතීතානං සන්තිසින්නානං අගමන්තරා කථා උදපාදී: “කො නු ඛො ආවුසො සමයො මනොභාවතී-යස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඞ්කමිතුන්ති”

එවං වුත්තො අඤ්ඤතරො භික්ඛු තෙ භික්ඛු එතදවොච: යස්මිං ආවුසො සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු පච්ඡාභ්‍යන්තං පිණ්ඩපාතපට්ඨකකන්‍යානං පාදෙ පක්ඛාලොචා නිසින්නො හොති පලලඞ්කං ආභුජ්ඣා උජ්ඣං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙඤා, සො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඞ්කමිතුන්ති.

එවං වුත්තො අඤ්ඤතරො භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදවොච: න ඛො ආවුසො සො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං. යස්මිං ආවුසො සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු පච්ඡාභ්‍යන්තං පිණ්ඩපාත-පට්ඨකකන්‍යානං පාදෙ පක්ඛාලොචා නිසින්නො හොති පලලඞ්කං ආභුජ්ඣා උජ්ඣං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙඤා, වාරිත්තකීලමථොපියස්ස තස්මිං සමයෙ අපපට්ඨසස්සඤ්ඤා හොති, භ්‍යාතකීලමථොපියස්ස තස්මිං සමයෙ අපපට්ඨසස්සඤ්ඤා හොති. තස්මා න ඛො සො අසමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං. යස්මිං ආවුසො සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු සායනභ්‍යසමයං පතීසලානා වුට්ඨිතො විහාරපච්ඡායං නිසින්නො හොති පලලඞ්කං ආභුජ්ඣා උජ්ඣං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙඤා, සො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඞ්කමිතුන්ති.

එවං වුත්තො අඤ්ඤතරො භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදවොච: න ඛො ආවුසො සො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං. යස්මිං ආවුසො සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු සායනභ්‍යසමයං පතී-සලානා වුට්ඨිතො විහාරපච්ඡායං නිසින්නො හොති පලලඞ්කං අභුජ්ඣා උජ්ඣං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙඤා, යදෙවස්ස දිවා සමාගි නිමිත්තං මනසිකතං හොති, තදෙවස්ස තස්මිං සමයෙ සමුද්ධරති. තස්මා න ඛො සො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං. යස්මිං ආවුසො සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු රතතියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය නිසින්නො හොති පලලඞ්කං ආභුජ්ඣා උජ්ඣං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙඤා, සො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඞ්කමිතුන්ති.

එවං වුත්තො අඤ්ඤතරො භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදවොච: න ඛො ආවුසො සො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං. යස්මිං ආවුසො සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු රතතියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය නිසින්නො හොති පලලඞ්කං ආභුජ්ඣා උජ්ඣං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙඤා, ඔජ්ඣායස්ස තස්මිං සමයෙ කායො හොති. එසුස්ස හොති මුඛානං සාසනං මනසිකාතුං. තස්මා සො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඞ්කමිතුන්ති.

6. 1. 3. 8.

[ද්‍රවිද්‍ය සමය සුත්‍රය]

28. එක් කලෙක්හි බොහෝ මහලු වහන්දූ බරණැස් තුවර යම්පයෙහි වූ ඉසිපතන නම් මිහදයෙහි වසන්නාහ. ඉක්බිති පසුවත්හි පිළුවායෙන් පෙරලා පැමිණී, මණ්ඩල මාලයෙහි (මඩුලු සටහනින් කළ භෝජන ශාලායෙහි) රැස්ව හුන් මහලු වහන්දූ අතුරෙහි මේ අතුරු කථාව පහල වීය: “ඇවැත්නි, මනොභාවතීය (භාවනාචේත් මනවඩන) මහණකු දැකීමට එළඹෙනුච්ච නිසිකල් කවරේද?”යි.

මේ හෙයින් කී කල්හි අනාගතර ගිහිකුමක් එ ගිහිකුට තෙල කිරුණ කී ය: “ඇවැත්නි, යම් කලෙක්හි මනොභාවතීය මහණ පසුවත්හි පිළුවායෙන් පෙරලා පැමිණියේ පා දෙවා පලක් බැඳ (අසරම්ණිය භොතා) කය සෘජු කොට තබා සිහිය පරිමුඛ කොට (කමටහන්හි) එළවා හුන්නේ වේ ද, මනොභාවතීය මහණහු දැක්ම සඳහා එළඹෙන්නට එ සමය වේය”යි.

මෙසේ කියත් ම, අනාගතර මහණෙක් එ ගිහිකුට තෙල කී: “ඇවැත්නි, යම් කලෙක මනොභාවතීය ගිහිකු පසුවත්හි පිණිපාතයෙන් පෙරලා පැමිණියේ පා දෙවා පලක් බැඳ කය සෘජු කොට තබා සිහිය පරිමුඛ කොට එළවා හුන්නේ වේ නම්, ඇවැත්නි, මනොභාවතීය ගිහිකුහු දක්නා සඳහා එළඹෙන්නට එ කල් නො වේ. එ සමයෙහි ඔහුගේ පිණිපාත වශ්‍යයෙන් උපන් කලමථය ද නො සත්හුන් වෙයි. එ සමයෙහි ඔහුගේ හසන කලමථය ද නො සත්හුන් වෙයි. එහෙයින් මනොභාවතීය මහණහු දක්නට එළඹෙන්නට එ නොකල. ඇවැත්නි, යම් කලෙක්හි මනොභාවතීය මහණ සවස් කල්හි පිළිකලණින් නැගියේ, වෙහෙර පසුපසැ සෙවණෙක්හි පලක් බැඳ කය සෘජු කොට පිහිටුවා සමාභිය කමටහන් අභිමුඛ කොට එළවා හුන්නේ ද, මනොභාවතීය මහණහු දැක්මට එළඹෙන්නට එ කලැ”යි.

මෙසේ කී කල්හි අනාගතර මහණෙක් එ ගිහිකුට තෙල කී ය: “ඇවැත්නි, යම් කලෙක්හි මනොභාවතීය මහණ සවස් වරුයෙහි පිළිකලණින් නැගිසිටියේ වෙහෙර පසුපස සෙවණෙක්හි පලක් බැඳ කය ඉදු කොට තබා කමටහන් අභිමුඛ කොට සිහි එළවා හුන්නේ වේ නම්, එ මනොභාවතීය මහණහු දැක්මට එළඹෙන්නට නොකල් වෙයි. ඔහු විසින් දහවල් යම් මැ සමාධි නිමිත්තයෙක් මෙතෙහි කරණ ලද වේ නම්, එ සමයෙහි එය ම ඔහුගේ මනොආරයෙහි ආපාථ වෘයෙන් හැසිරෙයි. එහෙයින් මනොභාවතීය ගිහිකුහු දක්නට එළඹෙන්නට එ නොකල් වෙයි. ඇවැත්නි, යම් කලෙක්හි මනොභාවතීය ගිහිකු රූ පැසුරියමි නැගී පලක් බැඳ කය ඉදු කොට තබා සිහිය පරිමුඛ කොට එළවා හුන්නේ වේ ද, මනොභාවතීය ගිහිකුහු දක්නට එළඹෙන්නට එ කලැ”යි.

එහෙයින් කී කල්හි අනාගතර මහණෙක් එ මහණට තෙල කී ය: “ඇවැත්නි, යම් කලෙක්හි මනොභාවතීය ගිහිකු රූ පැසුරියමැ නැගීට පලක් බැඳ කය සෘජු කොට පිහිටුවා සමාභිය ඉදිරියෙහි එළවා හුන්නේ වේ ද, එ සමයෙහි ඔහුගේ කය ඔප්පියායි (ඔප්ප් වැඩි සිටියේ) වෙයි ඔහුට පුද්ගන් සස්න මෙතෙහි කරන්නට පහසු වෙයි. එහෙයින් මනොභාවතීය මහණහු දක්නට එළඹෙන්නට එ කල් වේය”යි.

එවං වුතෙන ආයස්මා මහාකම්මානො ථෙරෙ භික්ඛු එතදවොච:
“සමුච්චා මෙතං ආවුසො භගවතො සුතං, සමුච්චා පටිග්ගහිතං-”

“ඡස්මෙ භික්ඛු, සමයා මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උප-
සබ්බමිතුං. කතමෙ ඡ:

(1) ඉධ භික්ඛු, යස්මිං සමයෙ භික්ඛු කාමරාගපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති කාමරාගපරෙතෙන, උප්පත්තස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභූතං නප්පඤ්ඤාති. තස්මිං සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු උප්පබ්බමි-
තිනා එවමස්ස වචනීයො: අහං ඛො ආවුසො කාමරාගපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරාමි කාමරාගපරෙතෙන, උප්පත්තස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභූතං නප්පඤ්ඤාමි. සාධු වත මෙ ආයස්මා කාමරාගස්ස පහා-
නාය ධම්මං දෙසෙතුති. තස්ස මනොභාවතීයො භික්ඛු කාමරාගස්ස පහානාය ධම්මං දෙසෙති. අයං භික්ඛු, පඨමො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උප්පබ්බමිතුං.

(2) පුන ච පරං භික්ඛු, යස්මිං සමයෙ භික්ඛු ව්‍යාපාදපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති -පෙ- (3) ඵනමිඤ්ඤපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති -පෙ- (4) උඤ්චකුකුචව පරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති -පෙ- (5) විචි-
ක්ඛිච්ඡපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති -පෙ- (6) යං නිමිත්තං ආගමම යං නිමිත්තං මනසිකරොතො අනන්තරා ආසවානං ඛයො හොති, තං නිමිත්තං න ජානාති, න පස්සාති. තස්මිං සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු උප්පබ්බමිතිනා එවමස්ස වචනීයො: අහං ඛො ආවුසො යං නිමිත්තං ආගමම යං නිමිත්තං මනසිකරොතො අනන්තරා ආසවානං ඛයො හොති, තං නිමිත්තං න ජානාමි, න පස්සාමි. සාධු වත මෙ ආයස්මා ආසවානං ඛයාය ධම්මං දෙසෙතුති. තස්ස මනොභාවතීයො භික්ඛු ආසවානං ඛයාය ධම්මං දෙසෙති. අයං භික්ඛු ඡට්ඨො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උප්පබ්බමිතුං.

සමුච්චා මෙතං ආවුසො භගවතො සුතං, සමුච්චා පටිග්ගහිතං: ඉමෙ ඛො භික්ඛු, ඡ සමයා මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උප්පබ්බමිතුනති.

6 1. 3. 9

[උද්ධි සුත්තං]

[සාමප්පිතිදුතං]

29. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං උද්ධිං ආමනෙතයි:

“කති නු ඛො උද්ධි, අනුස්සතිට්ඨානානී?”ති එවං වුතෙන ආයස්මා උද්ධි තුණ්හි අහොයි. දුතියමි ඛො භගවා ආයස්මන්තං උද්ධිං ආමනෙතයි. “කති නු ඛො උද්ධි, අනුස්සතිට්ඨානානී?”ති. දුතියමි ඛො ආයස්මා උද්ධි තුණ්හි අහොයි. තතියමි ඛො භගවා ආයස්මන්තං උද්ධිං ආමනෙතයි. “කති නු ඛො උද්ධි, අනුස්සතිට්ඨානානී?”ති. තතියමි ඛො ආයස්මා උද්ධි තුණ්හි අහොයි.

මෙසේ කී කල්හි ආයුෂමත් මහාකාන්තායන තෙරණුවෝ මහලු වහන්දුව තෙල කිය: ඇවැත්නි, මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් තෙල කරුණ හමුගෙයි අසනලදී. හමුගෙයි පිළිගන්නාලදී:-

“මහණ, මනොභාවතීය මහණහු දක්නට එළැඹෙනුවට මෙකල් සයෙක. කවර සයෙක යත්:

(1) මහණ, මෙසත්තෙහි මහණ යම් කලෙක කාමරාගයෙන් පයඝීඨිත වූ කාමරාගයා විසින් මැඩුණු සිතින් වාස කෙරේ නම්, උපන් කාමරාගයා-
 හේත් නිසරණයත් යථාභූතයෙන් නො දන්නේ නම්, එයමගෙයි මනොභාවතීය මහණ වෙත එළැඹ මෙ සෙයින් කියයුතු වන්නේය: “ඇවැත්නි, මම වනාහි කාමරාගයෙන් පයඝීඨිත වූ කාමරාගයා විසින් මැඩුණු සිතින් වසමි. උපන් කාමරාගයාගේ නිසරණයත් යථාභූතයෙන් නො දනිමි. ආයුෂමත් කාමරාගයාගේ ප්‍රභාණය සඳහා මට දහම් දෙසා නම්, ඒකාන්තයෙන් මැනවැ”යි ඔහට මනොභාවතීය මහණ කාමරාග-
 යාගේ ප්‍රභාණය සඳහා (සුදුසු) දහම් දෙසන්නේ ය. මහණ, මනොභාවතීය මහණකු දක්නට එළැඹෙනුවට මෙ ප්‍රථම සමය යි.

(2) තවද මහණ, යම් කලෙකි මහණ ව්‍යාපාදගෙන් පයඝීඨිත වූ ව්‍යාපාදයා විසින් මැඩුණු සිතින් වෙසෙයි. (3) ජිනමිඬුගෙන් පයඝීඨිත වූ ජිනමිඬුගෙන් මැඩුණු විත්තයෙන් වෙසෙයි ... (4) උභවිචතුක්කාවගෙන් පයඝීඨිත වූ උභවිචතුක්කාවගෙන් මැඩුණු සිතින් වෙසෙයි ... (5) විචිකිට්ඨාගෙන් පයඝීඨිත වූ විචිකිට්ඨා විසින් මැඩුණු සිතින් වාස කරයි .. (6) යම් මැතිමත්-
 තකට පැමිණ යම් මැතිමත්තක් මෙනෙහි කරන්නහුට අනන්තරායෙන් ම ආසුවක්‍ෂය වේ නම්, එනිමිත්ත නො දන්නේ නො දක්නේ නම්, එයමගෙයි එළැඹ මනොභාවතීය මහණ මෙසෙයින් කියවුනු වන්නේ ය: “ඇවැත්නි, මම වනාහි යම් මැතිමත්තකට පැමිණ යම් නිමිත්තක් මෙනෙහි කරන්නහුට අනන්තරායෙන් ආසුවක්‍ෂය වේ නම්, එනිමිත්ත නො දනිමි, නො දනිමි. ආයුෂමත් මට දහම් දෙසා නම් ඒකාන්තයෙන් මැනවැ”යි. ඔහට මනොභාවතීය මහණ ආසුවක්‍ෂය සඳහා දහම් දෙසන්නේ ය. මහණ මනොභාවතීය මහණහු දක්නට එළැඹෙන්නට මෙ සවන කලා”යි.

ඇවැත්නි, “මහණ, මනොභාවතීය භික්ෂුහු දක්නට වෙත එළැඹෙන්නට මෙ සය කල්ය”යි මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් හමුගෙයි අසන ලදී. හමුගෙයි පිළිගන්නා ලදී.

6. 1. 8. 9

[උදයී සුත්‍රය]

[සැවැත්නිදහ යි]

29. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් (ලාඵ) උදයී තෙරුන් ඇමැතු සේක:

“උදයීගෙනී, අනුක්‍රමානිසානගෝ කෙතෙක් දෑ” යි. මෙසේ වදල කල්හි ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ නිහඬ වූහ. දෙවන වට ද භාග්‍ය-
 වතුන් වහන්සේ “උදයීගෙනී, අනුක්‍රමානිසානගෝ කෙතෙක් දෑ” යි ආයුෂමත් උදයී තෙරුන් ඇමැතු සේක. දෙවනවට ද ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ නිහඬ වූහ. තෙවනවට ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “උදයීගෙනී, අනුක්‍රමානිසානගෝ කෙතෙක් දෑ” යි ආයුෂමත් උදයී තෙරුන් ඇමැතු සේක. තෙවනවට ද ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ නිහඬ වූහ.

අථ ඛො ආයසමා ආනිජෙඤ ආයසමන්තා උදයං එතදවොච: “සත්ථානං ආට්ඨසො උදයි, ආමනෙත්ති”ති. පුණොමං¹ ආට්ඨසො ආනඤ, හගවතො.

“ඉධ හනෙත්ති භික්ඛු අනෙකවිනිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති, සෙය්‍යපීදං: එකමපි ජාතියං, දොපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිනිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති. ඉදං හනෙත්ති අනුස්සතිට්ඨානන්ති.”

අථ ඛො හගවා ආයසමන්තං ආනඤං ආමනෙත්ති: “අඤ්ඤපිං ඛො අහං ආනඤ, නෙවායං උදයි මොඤපුරිසො අබිවිත්තමනුසුත්තො විහරති”ති.

කති හු ඛො ආනඤ, අනුස්සතිට්ඨානන්ති.

පඤ්ච හනෙත්ති අනුස්සතිට්ඨානන්ති. කතමාති පඤ්ච:

(1) ඉධ හනෙත්ති භික්ඛු විවිදෙව කාමෙහි -පෙ- [පඨමං ක්කිනං -පෙ- දුතියං ක්කිනං -පෙ-] තතියං ක්කිනං උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉදං හනෙත්ති අනුස්සතිට්ඨානං එවංභාවිතං එවංඛනුලිකතං දිට්ඨං ධම්මසුඛවිහාරාය සංවත්තති.

(2) පුන ච පරං හනෙත්ති භික්ඛු ආලොකසඤ්ඤං මනසිකරොති, දිවා-සඤ්ඤා අබිට්ඨාති. යථා දිවා තථා රතනියං, යථා රතනියං තථා දිවා, ඉති විච්චෙන චෙත්සා අපරියොනදොන සප්පභාසං විත්තං භාවෙති.

ඉදං හනෙත්ති අනුස්සතිට්ඨානං එවංභාවිතං එවංඛනුලිකතං ඤ්ණ-දස්සනපටිලාභාය සංවත්තති.

(3) පුන ච පරං හනෙත්ති භික්ඛු ඉමමෙව කායං උඤ්ඨං පාදතලා අධො කෙසමත්ථකා තචපරියන්තා, පුරං නානප්පකාරස්ස අසුචිනො පච්ච-චෙක්කති: අප්පි ඉමසමිං කායෙ සෙසා ලොමා නවා දන්තා නවො මංසං නහාරු අට්ඨි අට්ඨිමිඤ්ජං² වක්කා හදයං යකනං කිලොමකං පිහකං පප්පාසං අන්තං අන්තගුණං උදරියං කර්මසං පිත්තං සෙමං පුබ්බො ලොහිතං සෙදො මෙදද අස්සු වසා බෙලො පිඞ්කාතිකා ලසිකා මුත්තන්ති.

ඉදං හනෙත්ති අනුස්සතිට්ඨානං එවංභාවිතං එවංඛනුලිකතං කාම-රාගස්ස පභානාය සංවත්තති.

(4) පුන ච පරං හනෙත්ති භික්ඛු සෙය්‍යථාපි පසෙය්‍යසං සරිරං සිව්විකාය ජඤ්ඤිතං එකාහමතං වා දභිහමතං වා තිහමතං වා උද්චුමාතකං විනිලකා විපුබ්බකජාතං. සො ඉමමෙව කායං එවා උපසංහරති: “අයමපි ඛො කායො එවංධම්මො එවමහාපි එතං අනන්තිකො”ති.³

1. පුණොමං - සිමු. 2. අට්ඨිමිඤ්ජං - මජ්ඣං, සං. 3. එඨං අනන්තිකො - මජ්ඣං.

ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ ආයුෂමත් උද්ධි තෙරුන්ට තෙල කීහ: “ඇවැත් උද්ධියෙනි, ශායානු මුඛ අමතන්නාහ”යි. “ඇවැත් ආනන්දයෙනි, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ තෙසුල අසමි” - (ප්‍රශ්න ගණ කලාපනා කරමි) යි.

“වහන්ස, මේ සත්තෙහි මහණ අනේකවිධ පුළුච්චාසය සිහි කෙරෙයි. එ කෙසෙසින යත්: එක් ජාතියකුදු ... ජාති දෙකෙකුදු ... මෙසෙසින් ආකාර සහිත කොට උදෙසිම සහිත කොට අනෙකවිධ පුළුච්චාසය අනුසාරණ කරයි. වහන්ස, මේ වහාහි අනුසාරිථානායෙකැ” යි (උද්ධි තෙරණුවෝ කීහ.)

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් ආනන්දතෙරුන් ඇමතුණේය: “ආනන්දයෙනි, මේ උද්ධි මොහපුරුෂ තෙම (සමාගි - විදග්ගා, සබ්බසාත) අධිවිත්තයෙහි නො ම යෙදුනේ වාස කරන්නේය” යි මම දැනගත්මි.

“ආනන්දයෙනි, අනුසාරිථානායෝ කෙතෙක් දූ” යි.

වහන්ස, අනුසාරිථානායෝ පස්දෙනෙක් වෙත්. කවර පස්දෙනෙක් යත්:

(1) වහන්ස, මේ සත්තෙහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම ... [ප්‍රථමධ්‍යානයට .. ද්විතීයධ්‍යානයට ...] තෘතීයධ්‍යානයට එළඹ වාස කරයි.

වහන්ස, මේ (ත්‍රිවිධධ්‍යාන) අනුසාරිථානාය මෙසෙසින් වඩන ලද්දේ මෙසෙසින් බහුලකරණ ලද්දේ ඉහත්මයෙහි සුඛවිහාර පිණිස වැටෙයි.

(2) තවද වහන්ස, මේ සත්තෙහි මහණ (පීනමිඛය දුරුකරණ) අලොකසංඥාව මෙතෙහි කෙරෙයි. දවහලාසි සංඥාව තබයි. දවහල් යම් සේ ආලොක සංඥාව මෙතෙහි කෙරේ නම්, එසෙසින් රාත්‍රිය ද, රාත්‍රිය යම් සේ ආලොක සංඥාව මෙතෙහි කෙරේ නම් එසේ ම දවහල් ද මෙතෙහි කරයි. මෙසේ විවාස වූ නිවරණයන්ගෙන් නො වැළඳී සිහින් සප්තාසව්‍යතය (දිවැස් ක්‍රවණ පිණිස බහාස සහිත සිත) වඩයි.

වහන්ස, මේ (ආලොකසංඥා) අනුසාරිථානාය මෙ සෙසින් වඩනලද්දේ මෙ සෙසින් බහුලකරණ ලද්දේ ඥානදර්ශන ප්‍රතිලාභය (දිවැස් ක්‍රවණ ලැබීම) සදහා වැටෙයි.

(3) තවද වහන්ස, මහණ පතුලෙන් උඩ, කෙශමයානකයෙන් යට සිවිය හිමි කොට ඇති නානාප්‍රකාර අශුවියෙන් යුත් මේ මැ (තමන්ගේ මැ) කය ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කරයි: මේ කයෙහි කෙස් ඇත, ලොම් ඇත, නිය, දත්, සිව්, මස්, තහර, ඇට, ඇටමිදුලු, චතුහවු, හදවත්, අක්මා, දලවු, බඩදිව, පෙණහලු, අතුණු, අතුණුබහන්, උදරයෙහි වූ නො පැසුණු අහර - පැසුණු අහර, පිත්, සෙම්, පුයා, ලෙහෙ, බහ, මේදස්, කුසුළු, වුරුණු කෙල, සොඩු, හිස්මිදුලු, මුත්‍ර ඇතැ” යි.

වහන්ස, මේ (කාය) අනුසාරිථානාය මෙ සෙසින් වඩනා ලද්දේ මෙ සෙසින් බහුලකරණ ලද්දේ කාමරාගයාගේ ප්‍රත්‍යාණය පිණිස වැටෙයි.

(4) තවද වහන්ස, මහණ. සොභානෙහි දැමූ මල එක් දිනක් ඇති දේවයි, මල දෙදිනක් ඇති වේවයි, මල තෙදිනක් ඇති වේවයි, ඉදිමිසය, නිල්වත් වූ වැගෙන පුයා ඇති මල සිරුරක් යම් පරිදි දක්නේ නම්, ගේ (තමාගේ) මේ මැ කය මෙසෙසින් ක්‍රවණින් එළවා බලන්නේ ය: “මේ කය ද මෙබඳු සැහැවී ඇතියේ ය. මෙබඳු වන සුල්ලේ ය. තෙල සැහැවී නො ඉක්ම වී ය” යි.

සෙය්‍යථාපි වා පන පසේය්‍යය්‍ය සරීරං සිව්විකාය ජඛිතා කාතෙති වා
 ඛජ්ජමානං කුලලෙභි වා ඛජ්ජමානං ගිජ්ඣෙති වා ඛජ්ජමානං සුචාතෙති¹
 වා ඛජ්ජමානං සිගාලෙභි වා ඛජ්ජමානං² විවිධෙති වා පාණකජාතෙති
 ඛජ්ජමානං, සො ඉමමෙව කායං එවං උපසංහරති: “අගමිධි ඛො කායො
 එවංධිමෙවො එවංභාවී එතං අනත්තො”ති.

සෙය්‍යථාපි වා පන පසේය්‍යය්‍ය සරීරං සිව්විකාය ජඛිතං අට්ඨිකඛලිකං
 සමංසලෝභිතං නගාරාසමික්ඛං -පෙ- අට්ඨිකඛලිකං නිමංසලෝභිතං
 මකිත්තං³ නගාරාසමික්ඛං -පෙ- අට්ඨිකඛලිකං අපගතමංසලෝභිතං
 නගාරාසමික්ඛං -පෙ- අට්ඨිකාති අපගතමික්ඛාති දිසාවිදිසාසු විකිත්තාති;⁴
 අසේඤ්ඤ න හත්ථිකං අසේඤ්ඤ පාදට්ඨිකං අසේඤ්ඤ ජඛිකට්ඨිකං
 අසේඤ්ඤ උරාට්ඨිකං අසේඤ්ඤ කට්ඨිකං⁵ අසේඤ්ඤ පිට්ඨිකණ්ඩකං⁶
 අසේඤ්ඤ සිසකට්ඨිකං.⁷ සො ඉමමෙව කායං එවං උපසංහරති: “අගමිධි
 ඛො කායො එවංධිමෙවො එවංභාවී එතං අනත්තො”ති.

සෙය්‍යථාපි වා පන පසේය්‍යය්‍ය සරීරං සිව්විකාය ජඛිතං, අට්ඨිකාති
 සෙතාති සඛිවණ්ණපතිභාති⁸ -පෙ- අට්ඨිකාති පුඤ්ජතිතාති, තෙරෙ-
 වස්සිකාති⁹ -පෙ- අට්ඨිකාති පුත්ති¹⁰ චුණ්ණකජාතාති. සො ඉමමෙව
 කායං එවං උපසංහරති: “අගමිධි ඛො කායො එවංධිමෙවො එවමභාවී
 එතං අනත්තො”ති.

ඉදමානෙත අනුස්සතිට්ඨානං එවං භාවිතං එවං ඛුලිකතං අසම්මාන-
 සමුග්ගාතාය සංවිතතති.

(5) පුන ව පරං හනෙත භික්ඛු සුඛස්ස ව පභානා -පෙ- චතුර්ථං කුසං
 උපසමපජ්ජ විහරති.

ඉදං හනෙත අනුස්සතිට්ඨානං එවං භාවිතං එවං ඛුලිකතං අනෙකධාතු
 පටිවේධාය සංවිතතති.

ඉමාති ඛො හනෙත පඤ්ච අනුස්සතිට්ඨානානිති.
 සාධු සාධු ආනඤ්ඤ, තෙන හි ත්ථ ආනඤ්ඤ ඉදමි ජට්ඨං අනුස්සතිට්ඨානං
 ධාරෙති:

(6) ඉධානඤ්ඤ භික්ඛු සතොව අභිකකමති, සතොව පටිකකමති,
 සතොව තිට්ඨති, සතොව තිසිදති, සතොව සෙය්‍යං කපෙපති, සතොව
 කමිමං අභිට්ඨාති.

ඉදං ආනඤ්ඤ අනුස්සතිට්ඨානං එවංභාවිතං එවං ඛුලිකතං
 සතිසමපජ්ඤාය සංවිතතති.

6. 1. 3. 10

[අනුත්තරිය සුත්තං]

[සාමසිතිදුතං]

80. ජ ඉමාති භික්ඛවෙ අනුත්තරියාති. කතමාති ජ:

දස්සනානුත්තරියං සවණානුත්තරියං ලාභානුත්තරියං සිකඛානුත්තරියං
 පාරිවරියානුත්තරියං අනුස්සතානුත්තරියං.

1. සුපාතෙ - සිමු. 2. ගිජ්ඣෙති වා ඛජ්ජමානං කසබිකාති වා ඛජ්ජමානං. සුකසබිති වා
 ඛජ්ජමානං. ඛජ්ජමානං වා ඛජ්ජමානං. දිපිති වා ඛජ්ජමානං. සිගාලෙභි වා
 ඛජ්ජමානං - මජ්. 3. නිමංසලෝභිතමික්ඛං - මජ්. PTS 4. දිසාවිදිසා-
 මික්ඛිතාති - මජ්. 5. කට්ඨිකං - මජ්. 6. පිට්ඨිකං - මජ්.
 7. අසේඤ්ඤ උරාට්ඨිකං අසේඤ්ඤ කොට්ඨිකං අසේඤ්ඤ ජඛිකට්ඨිකං අසේඤ්ඤ
 උරාට්ඨිකං අසේඤ්ඤ කට්ඨිකං අසේඤ්ඤ ජාත්‍යට්ඨිකං අසේඤ්ඤ ඛකිට්ඨිකං
 අසේඤ්ඤ ගිව්විකං අසේඤ්ඤ හත්ථිකට්ඨිකං අසේඤ්ඤ දත්තට්ඨිකං අසේඤ්ඤ
 සිසකට්ඨිකං - මජ්. 8. සඛිවණ්ණ පටිභානාති - මජ්. 9. පෙට්ටවසසිකාති - PTS
 අට්ඨිකාති පුඤ්ජතිතාති තෙරොවසසිකාති - සිමු. 10. පුත්තිකාති - PTS.

සොහොන්හි දමනලද කවුඩන් විසින් හෝ කනු ලබන, උකුස්සන් විසින් හෝ කනු ලබන, කිපුලිහිණින් විසින් හෝ කනු ලබන, ගුහකයන් විසින් හෝ කනු ලබන, සිවලුන් විසින් හෝ කනු ලබන, විවිධ ප්‍රාණීන් විසින් හෝ කනු ලබන මල සිරුරක් යම් සෙයින් දක්නේ නම්, හේ “මේ කය ද මේබදු සැහැවී ඇතියේ ය, මේබදු වන සුලු ය, මේබදු සැහැවී නො ඉක්මවීය”යි මේ මෑ කය මෙසේ කුවණින් එළවා බලයි.

සොහොන්හි දමනලද මත් ලේ සහිත වූ නහරින් සමානීය ඇති ඇටසැකිලි සිරුරක් ... මත් නැති ලෙසින් වැකුනු නහර වැල් බැඳුම් ඇති ඇටසැකිලි සිරුරක් ... පහවහිය මත් ලේ ඇති, නහර වැල් බැඳුම් ඇති ඇටසැකිලි සිරුරක් ... එක් දිශාගෙක්හි අත් ඇට ය, එක් දිශාගෙක්හි පා ඇට ය, එක් දිශාගෙක්හි කෙණකා ඇට ය, එක් දිශෙක කළවා ඇට ය, එක් දිශෙක කම් ඇට ය, එක් දිශෙක පිටිකඩු ය, එක් දිශෙක්හි හිත් කබල ය යි. මෙසේ පහ වූ සමානීය ඇති දිසාවිදිසාවන්හි විසිරුණි ඇට ඇති මලසිරුරක් යම්සේ දක්නේ නම්, හේ “මේ සිරුර ද මේබදු සැහැවී ඇත්තෙ ය, මේබදු වන සුලු ය, මේබව නො ඉක්මවීය”යි මේ කය මෙසේ කුවණින් එළවා බලයි.

සොහොන්හි දැමූ සත් පැහැයේ සුදු වූ ඇට ඇති සිරුර ... බොහෝ හවුරුදු ඉක්මණිය මුළුදන් (හොබනාසුනු) ඇට ඇති ... දිරාහිය සුණු වූ ඇට ඇති ... යම්සේ දක්නේ නම්, හේ “මේ කය ද මේබදු සැහැවී ඇතියේ ය, මේබදු වන සුලු ය, මේබව නො ඉක්මණිය යැ”යි මෙසෙයින් මේ කය කුවණින් තුලනා කොට බලන්නේ ය.

වහන්ස, මෙසෙයින් වඩනාලද, මෙසෙයින් බහුලිකාන මේ (අගුහ) අනුසමානිසානාය අසම්මාන සමුද්දිකාන පිණිස වැටේ ය යි.

(5) නවද වහන්ස, මහණ සුඛප්‍රහරණයෙනුදු ... වතුම්බානායට එළැඹ වෙතෙයි.

වහන්ස, මෙසේ වඩන ලද, මෙසේ බහුලිකාන මේ (වතුම්බාන) අනුසමානිසානාය අනෙකඩාතුප්‍රතිවේධය සදහා වැටේ ය යි.

වහන්ස, මොහු වහාහි පඤ්ච අනුසමානිසානායෝ යි.

ආනන්දයෙනි, මැහැව, මැහැව, ආනන්දයෙනි, එ සෙයින්ම තෝ මේ සවන අනුසමානිසානාය ද ධරව:

(6) ආනන්දයෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ සමානි ඇතියේ ම ඉදිරියට යෙයි. සමානි ඇතියේ ම වටාලා එයි. සමානිමත් ව ම සිටියි. සමානිමත් ව ම හිඳියි. සමානිමත් ව ම ගතයා කෙරෙයි. සමානිමත් ව ම කමානන ඉටියි.

ආනන්දයෙනි, මෙසේ වඩනලද, මෙසේ බහුල කරණලද මේ අනුසමානිසානාය සමානිසමුප්පායාය සදහා වැටේ යයි.

6. 1 8. 10.

[අනුකර්මය සුමුස]

[සැවැත්තිදන යි]

80. මහණෙනි, මේ අනුකර්මය (ශ්‍රේණි) ධර්ම සංගෙසි. කවර සංගෙස යත්: දසසානානුකර්මය, සවණානුකර්මය, ලාභානුකර්මය, සිකානුකර්මය, පාරිවර්තානුකර්මය, අනුසානානුකර්මය යන සය යි.

(1) කතමඤ්ච භික්ඛවෙ දස්සනානුත්තරියං: ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො ගජ්ජරතනම්පි දස්සනාය ගච්ඡති, අස්සරතනම්පි දස්සනාය ගච්ඡති, මණ්ණිරතනම්පි දස්සනාය ගච්ඡති, උච්චොච්චං වා පන දස්සනාය ගච්ඡති. සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා මිච්ඡාදිට්ඨිකං මිච්ඡාපටිපන්නං දස්සනාය ගච්ඡති. අජෙතං භික්ඛවෙ දස්සනං, නෙතං නජීති වදම්. තඤ්ච ඛො එතං භික්ඛවෙ දස්සනං ගීතං ගමමං පොථුප්පනිකං අහරියං අනත්ථසංඝිතං, න නිබ්බිදය න විරාගාය න නිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සම්මොධාය න නිබ්බානාය සංවත්තති. යො ව ඛො භික්ඛවෙ තථාගතං වා තථාගතසාවකං වා දස්සනාය ගච්ඡති නිවිට්ඨසඤ්ඤා නිවිට්ඨපෙමො එකත්තගතො අභිප්පසන්නො. එතදනුත්තරියං භික්ඛවෙ දස්සනානං- සත්තානං විසුද්ධියා සොකපරිද්දවානං සමතික්කමාය දුක්ඛදොමනස්සානං අත්ථගමාය ඤායස්ස අභිගමාය නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය, යදිදං තථාගතං වා තථාගතසාවකං වා දස්සනාය ගච්ඡති නිවිට්ඨසඤ්ඤා නිවිට්ඨපෙමො එකත්තගතො අභිප්පසන්නො. ඉදං චුච්චති භික්ඛවෙ දස්සනානුත්තරියං. ඉති දස්සනානුත්තරියං.

(2) සවණානුත්තරියඤ්ච කථං හොති: ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො හෙරි-සද්දම්පි සවණාය ගච්ඡති, විණාසද්දම්පි සවණාය ගච්ඡති, භීතසද්දම්පි සවණාය ගච්ඡති, උච්චොච්චං වා පන සවණාය ගච්ඡති. සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස මිච්ඡාපටිපන්නස්ස ධම්මසවණාය ගච්ඡති. අජෙතං භික්ඛවෙ සවණං, නෙතං නජීති වදම්. තඤ්ච ඛො එතං භික්ඛවෙ සවණං ගීතං ගමමං පොථුප්පනිකං අහරියං අනත්ථසංඝිතං, න නිබ්බිදය න විරාගාය න නිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සම්මොධාය න නිබ්බානාය සංවත්තති. යො ව ඛො භික්ඛවෙ තථාගතස්ස වා තථාගතසාවකස්ස වා ධම්මසවණාය ගච්ඡති නිවිට්ඨසඤ්ඤා නිවිට්ඨපෙමො එකත්තගතො අභිප්පසන්නො. එතදනුත්තරියං භික්ඛවෙ සවණානං- සත්තානං විසුද්ධියා සොකපරිද්දවානං සමතික්කමාය දුක්ඛදොමනස්සානං අත්ථගමාය¹ ඤායස්ස අභිගමාය නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය, යදිදං තථාගතස්ස වා තථාගතසාවකස්ස වා ධම්මසවණාය ගච්ඡති නිවිට්ඨසඤ්ඤා නිවිට්ඨපෙමො එකත්තගතො අභිප්පසන්නො. ඉදං චුච්චති භික්ඛවෙ සවණානුත්තරියං.

ඉති දස්සනානුත්තරියං, ඉති සවණානුත්තරියං.²

1. අත්ථගමාය - මජ්ඣං.

2. සවණානුත්තරියං - මජ්ඣං.

(1) මහණෙනි, දක්ෂිණානුකතරිය කවරේ ය යත්: මහණෙනි, මෙලොව්හි එකෙක් හෙතෙමකු දක්නට ද යෙයි. අභිරුක්ත දක්නට ද යෙයි. මණ්ඩපක දක්නට ද යෙයි. කුඳුමහත් දස හෝ දක්නට ද යෙයි. මිහදිවුගත් වරදවා පිළිපත් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ දක්නට ද යෙයි. මහණෙනි, තෙල දැව්න ය ඇත. තෙල නැතැයි නො කියමි. මහණෙනි, තෙල දැව්න ය හිත ය, ග්‍රාම ය, පුහුණුත් සතු ය. අනායාසය. අනායාස සදහා වැටෙයි. නිවේදයට නො ද වැටෙයි. විරාගයට නො ද වැටෙයි. නිරෝධයට නො ද වැටෙයි. කෙලවරපයමයට නො ද වැටෙයි. අභිඤ්ඤායට නො ද වැටෙයි. සමොඛයට නො ද වැටෙයි. නිවේදයට නො ද වැටෙයි. මහණෙනි, යමෙකුත් පිහිටි සැදැහැතියේ, පිහිටි ප්‍රේම ඇතියේ, එකානන්තයට (අවලංගුකරණයට) පැමිණියේ, අභිඤ්ඤා පහත් වූයේ, තථාගතයන් හෝ තථාගතශ්‍රාවකයකු හෝ දක්නට යේ නම්, මහණෙනි, සත්ත්වයන්ගේ විශුද්ධිය පිණිස, ශෝකපරිදේවයන් ඉක්මවානු පිණිස, දුක්ඛදොෂයන් දුරුකරනු පිණිස, නායායාගමය පිණිස, නිවන් පහක් කරණු පිණිස පවත්නා හෙයින්, පිහිටි සැදැහැතියේ පිහිටි ප්‍රේම ඇතියේ ඒකානන්තය වූයේ අභිඤ්ඤා පහත් වූයේ තථාගතයන් හෝ තථාගතශ්‍රාවකයන් හෝ දක්නට යන්නේ ය යන තෙල කරුණ දැව්න යත් අතුරෙන් අනුකතරිය දැව්න වේ. මහණෙනි, මේ දක්ෂිණානුකතරිය යි කියනු ලැබේ. මෙසෙයින් දැව්නානුකතරිය වෙයි.

(2) සචරිකානුකතරිය කෙසේ වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙලොව්හි එකෙක් හෙතෙමකු ඇතිවීමට යෙයි. විභවයක් ඇතිවීමට යෙයි. විභවයක් ඇතිවීමට යෙයි. කුඳු මහත් යකු හෝ ඇතිවීමට යෙයි. මිහදිවුගත් වරදවා පිළිපත් මහණකුගේ වේවයි, බමුණකුගේ වේවයි, බමුණකුගේ වේවයි. මහණෙනි, තෙල ශ්‍රවණය ඇත් මැ යි. තෙල නැතැයි නො කියමි. මහණෙනි, තෙල ශ්‍රවණය හිත ය, ග්‍රාම ය, පාඨන්තරයන් සතු ය. අනායාස ය. අනායාස ඇසුරු කෙරේ ය. නිවේදයට නො වැටෙයි. විරාගයට නො වැටෙයි. නිරෝධයට නො වැටෙයි. කෙලවරපයමයට නො වැටෙයි. අභිඤ්ඤායට නො වැටෙයි. සමොඛයට නො වැටෙයි. නිවේදයට නො වැටෙයි. මහණෙනි, පිහිටි සැදැහැතිය, පිහිටි ප්‍රේම ඇති අවලංගුකරණයට පත් අභිඤ්ඤා පහත් වූයේ තථාගතයන් වහන්සේගේ හෝ තථාගතශ්‍රාවකයකුගේ හෝ ධර්ම ඇතිවීමට යේ නම්, මහණෙනි, පිහිටි ශ්‍රවණ ඇතියේ පිහිටි ප්‍රේම ඇතියේ ඒකානන්තය වූයේ අභිඤ්ඤා පහත් වූයේ තථාගතයන් වහන්සේගේ හෝ තථාගත ශ්‍රාවකයකුගේ හෝ ධර්ම ඇතිවීමට යන්නේ ය යන තෙල කරුණ - සත්ත්ව විශුද්ධිය පිණිස, ශෝකපරිදේවයන්ගේ සමතික්‍රමණය පිණිස, දුක්ඛදොෂයන්ගේ අධ්‍යයනය පිණිස, නායායාගමය පිණිස, නිවන් පහක් කරණු පිණිස පවත්නා හෙයින් ශ්‍රවණයන් අතුරෙහි අනුකතරිය වෙයි. මහණෙනි, මේ සචරිකානුකතරිය යි කියනු ලැබේ.

මෙසේ දක්ෂිණානුකතරිය වෙයි. මෙසේ සචරිකානුකතරිය වෙයි.

(3) ලාභානුත්තරියං ව කථං හොති: ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුත්ත-
ලාභමි ලභති, දුරලාභමි ලභති, ධනලාභමි ලභති. උච්චාවචං වා පන ලාභං
ලභති. සමණො වා පන බ්‍රාහ්මණො වා මිච්ඡදිට්ඨිකෙ මිච්ඡාපටිපන්නො සඤ්ඤා-
පටිලභති. අනෙකො භික්ඛවෙ ලාභො. න සො¹ නච්ඡිති වදාමි. සො ච බො
භික්ඛවෙ² ලාභො භිනො ගච්චො පොඤ්ජනිකො අනරියො අනත්ථසංගිනො,
න නිබ්බිදාය -පෙ- න නිබ්බානාය සංවතනති. යො ච බො භික්ඛවෙ
තථාගතො වා තථාගතසාවතො වා සඤ්ඤා පටිලභති නිව්ච්ඡිකඤ්ඤා නිව්ච්ඡි-
පෙමො එකන්තගතො අභිප්පසන්නො. එතදනුත්තරියං භික්ඛවෙ ලාභානං-
සත්තානං විසුද්ධියා නොකපරිද්දුවානං සමතික්කමාය දුක්ඛදොමනස්සානං
අත්ථගමාය ඤායස්ස අධිගමාය නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය, යදිදං තථාගතො වා
තථාගතසාවතො වා සඤ්ඤා පටිලභති නිව්ච්ඡිකඤ්ඤා නිව්ච්ඡිපෙමො
එකන්තගතො අභිප්පසන්නො. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ ලාභානුත්තරියං.

ඉති දස්සනානුත්තරියං, සමණානුත්තරියං, ලාභානුත්තරියං.

(4) සික්ඛානුත්තරියං ව කථං හොති: ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො හත්ථි-
සමමි සික්ඛති, අස්සසමමි සික්ඛති, රථසමමි සික්ඛති, ධනුසමමි සික්ඛති,
ථරුසමමි සික්ඛති, උච්චාවචං වා පන සික්ඛති. සමණස්ස වා පන
බ්‍රාහ්මණස්ස වා මිච්ඡදිට්ඨිකස්ස මිච්ඡාපටිපන්නස්ස සික්ඛති. අනෙකො
භික්ඛවෙ සික්ඛා, නෙසා නච්ඡිති වදාමි. සා ච බො එසා භික්ඛවෙ සික්ඛා
හිනා ගමො පොඤ්ජනිකා අනරියා අනත්ථසංගිනා, න නිබ්බිදාය න විරාගාය
න නිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සම්මොධාය න නිබ්බානාය
සංවතනති. යො ච බො භික්ඛවෙ තථාගතප්පච්චෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අභිසීලමි
සික්ඛති, අභිචිත්තමි සික්ඛති, අභිපඤ්ඤමි සික්ඛති, නිව්ච්ඡිකඤ්ඤා
නිව්ච්ඡිපෙමො එකන්තගතො අභිප්පසන්නො. එතදනුත්තරියං භික්ඛවෙ
සික්ඛානං- සත්තානං විසුද්ධියා නොකපරිද්දුවානං සමතික්කමාය දුක්ඛ-
දොමනස්සානං අත්ථගමාය ඤායස්ස අධිගමාය නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය,
යදිදං තථාගතප්පච්චෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ අභිසීලමි සික්ඛති, අභිචිත්තමි
සික්ඛති, අභිපඤ්ඤමි සික්ඛති, නිව්ච්ඡිකඤ්ඤා නිව්ච්ඡිපෙමො එකන්තගතො
අභිප්පසන්නො. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ සික්ඛානුත්තරියං.

ඉති දස්සනානුත්තරියං, සමණානුත්තරියං, ලාභානුත්තරියං, සික්ඛා-
නුත්තරියං.

1 නෙසො - ඡෙසං.

2 එහො භික්ඛවෙ - ඡෙසං.

(3) ලාභානුතතරිය කෙරේ වේග යන්: මහණෙනි, මෙ ලොව්හි එකෙක් පුත්‍රලාභ ද ලබන්නේ ය. දරලාභ ද ලබන්නේ ය. ධනලාභ ද ලබන්නේ ය. කුදු මහත් ලාභ හෝ ලබන්නේ ය. මිහදිවුගත් වරදවා පිළිපත් මහණකු කෙරේ වේවයි බමුණකු කෙරේ වේවයි ශ්‍රද්ධාව ලබන්නේ ය. මහණෙනි, තෙල ලාභය ඇත්මැයි. එ නැතැයි නො කියමි. මහණෙනි, එ ලාභය ද හිත ය. ග්‍රාමීය ය, පුත්‍රදුන් සතු ය, අනායෑ ය, අනඵසංහිත ය. නිවේදයට නො වැටෙයි ... නිවන් පිණිස නො වැටෙයි. මහණෙනි, යමෙකුත් තථාගතයන් වහන්සේ කෙරෙහි හෝ තථාගතශ්‍රාවකයන් කෙරෙහි හෝ පිහිටි සැදුහැකියේ පිහිටි ප්‍රේම ඇතියේ අවලශ්‍රද්ධා ඇතියේ අතිප්‍රසන්න වූයේ සැදුහැ ලබන්නේ නම්, තථාගතයන් වහන්සේ කෙරේ වේවයි තථාගත-ශ්‍රාවකයන් කෙරේ වේවයි බැසගත් සැදුහැකියේ බැසගත් ප්‍රේම ඇතියේ එකාන්තයට ගියේ අතිප්‍රසන්න වූයේ, යම් මේ සත්‍යව විගුද්ධිය පිණිස යොක පරිදේවයන්ගේ සමතික්‍රමණය පිණිස දුක් දෙමනන් දුරලනු පිණිස න්‍යායාගිගමය පිණිස නිවන් පසක් කරණු පිණිස පවත්නා ශ්‍රද්ධාව ලබන්නේ නම්, තෙල ශ්‍රද්ධාලාභය ලාභයන් අතුරෙහි අනුතතරිය වේ ය යි. මහණෙනි, මෙ ලාභානුතතරිය යි කියනු ලැබේ.

මෙසේ දඤ්ඤානුතතරිය වෙයි, ශ්‍රවණානුතතරිය වෙයි, ලාභානුතතරිය වෙයි.

(4) සික්ඛානුතතරිය කෙරේ වේ යන්: මහණෙනි, මෙලොව්හි එකෙක් හස්තිශිලායෙහි ද හික්මෙයි. අශ්වශිලායෙහි ද හික්මෙයි. ධනුශශිලායෙහි ද හික්මෙයි. බඳුනශිලායෙහි ද හික්මෙයි. කුදු මහත් ශිලායෙකි හෝ හික්මෙයි. මිත්‍යාදූෂිත වූ මිත්‍යාප්‍රතිපත්ත වූ මහණකු හෝ බමුණකු අනුව හෝ හික්මෙයි. මහණෙනි, තෙල, ශික්ෂාව ඇත. තෙල නැතැයි නො කියමි මහණෙනි, තෙල ශික්ෂා හිත ය, ග්‍රාමීය ය, පුත්‍රදුන් සතු ය, අනායෑ ය, අනඵ සංහිත ය. නිවේදයට නො වැටෙයි. විරාගයට නො වැටෙයි. නිරෝධයට නො වැටෙයි. ව්‍යපශමයට නො වැටෙයි. අභිඤ්චට නො වැටෙයි. සමේධාගිතයට නො වැටෙයි. නිජ්ජාණයට නො වැටෙයි. මහණෙනි, යමෙකුත් තථාගතයන් වහන්සේ විසින් ප්‍රවිදිත වූ ධර්ම විනයෙහි අධිහීලයන් හික්මෙයි ද, අධිවිතතයන් හික්මෙයි ද, අධිප්‍රඥවන් හික්මේ ද, (ධර්මයෙහි) පිහිටි සැදුහැ ඇතියේ, පිහිටි ප්‍රේම ඇතියේ, අවල ශ්‍රද්ධා ඇතියේ, අතිප්‍රසන්න වේ ද, මහණෙනි, තථාගතධර්මවිනයෙහි බැසගත් සැදුහැකියේ බැසගත් ප්‍රේම ඇතියේ ඒකාන්තයට ගියේ අතිප්‍රසන්න වූයේ අධිහීලය ද හික්මෙයි, අධිවිතතය ද හික්මෙයි, අධිප්‍රඥ ද හික්මෙයි යන යමක් වේ නම්, - සත්‍යයන්ගේ විගුද්ධිය පිණිස, යෝකපරිදේවයන්ගේ සමතික්‍රමණය පිණිස දුෂ්කරදොෂිතසායන්ගේ අත්‍යගමය පිණිස න්‍යායායාගේ අධිගමය පිණිස, නිජ්ජාණයාගේ සාක්ෂාත්කාරය පිණිස පවත්නා තෙල ශික්ෂාව ශික්ෂාවන් අතුරෙන් අනුතතරිය වේ. මහණෙනි, මෙ සික්ඛානුතතරිය යි කියනු ලැබේ.

මෙසේ දඤ්ඤානුතතරිය වෙ යි. සවණානුතතරිය වෙ යි. ලාභානුතතරිය වෙ යි. සික්ඛානුතතරිය වෙ යි.

(5) පාරිචරියානුකූලතාවය ව කපා හැරීම? ඉහි භික්ෂුවෙ එකවේලා බහුතරයට පරිවරණී, බ්‍රාහ්මණයට පරිවරණී, ගහපතියට පරිවරණී, උච්චාවචං වා පන පරිවරණී. සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාපටිපන්නාං පරිවරණී. අනෙකු භික්ෂුවෙ පාරිචරියා. නෙසා නාමිති වදාමි. සා ව බො එසා භික්ෂුවෙ පාරිචරියා භිනා ගමා පොච්ඡන්තිකා අනරියා අනන්තංගිනා, න නිබ්බිදාය -පෙ- න නිබ්බානාය සංවත්තති. යො ව බො භික්ෂුවෙ තථාගතං වා තථාගතසාවකං වා පරිවරණී නිවිට්ඨසංඝො නිවිට්ඨපෙමො එකන්තගතො අභිප්පසන්නො. එකදුකුන්ත-රියං භික්ෂුවෙ පාරිචරියානං - සත්තානං විසුද්ධියා සොකපටිඤ්චානං සමතික්කමාය දුක්ඛදොමනස්සානං අත්භමාය ඤායස්ස අභිගමාය නිබ්බා-නස්ස සම්මිකිරියාය, යදිදං තථාගතං වා තථාගතසාවකං වා පරිවරණී නිවිට්ඨසංඝො නිවිට්ඨපෙමො එකන්තගතො අභිප්පසන්නො. ඉදං වුවවති භික්ෂුවෙ පාරිචරියානුකූලතාවය.

ඉති දස්සනානුකූලතාවය, සමණානුකූලතාවය, ලාභානුකූලතාවය සික්කානුකූ-රියං, පාරිචරියානුකූලතාවය.

(6) අනුස්සවානුකූලතාවය ව කපා හැරීම? ඉහි භික්ෂුවෙ එකවේලා පුත්තලාගමට අනුස්සරණී, දුරලාගමට අනුස්සරණී, බනලාගමට අනුස්සරණී, උච්චාවචං වා ලාභං පන¹ අනුස්සරණී. සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා මිච්ඡා-දිට්ඨිකං වා මිච්ඡාපටිපන්නාං අනුස්සරණී. අනෙකු භික්ෂුවෙ අනුස්සරණී. නෙසා නාමිති වදාමි. සා ව බො එසා භික්ෂුවෙ අනුස්සරණී භිනා ගමා පොච්ඡන්තිකා අනරියා අනන්තංගිනා, න නිබ්බිදාය න විරාගාය න නිරෝධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සම්මොධාය න නිබ්බානාය සංවත්තති. යො ව බො භික්ෂුවෙ තථාගතං වා තථාගතසාවකං වා අනුස්සරණී නිවිට්ඨසංඝො නිවිට්ඨපෙමො එකන්තගතො අභිප්පසන්නො. එකදුකුන්තරියං භික්ෂුවෙ අනුස්සරණී - සත්තානං විසුද්ධියා සොක-පටිඤ්චානං සමතික්කමාය දුක්ඛදොමනස්සානං අත්භමාය ඤායස්ස අභිගමාය නිබ්බානස්ස සම්මිකිරියාය, යදිදං තථාගතං වා තථාගතසාවකං වා අනුස්සරණී නිවිට්ඨසංඝො නිවිට්ඨපෙමො එකන්තගතො අභිප්පසන්නො. ඉදං වුවවති භික්ෂුවෙ අනුස්සවානුකූලතාවය. [ඉති අනුස්සවානුකූලතාවය.]

ඉමානි බො භික්ෂුවෙ ජ අනුකූලතාවයානි'ති.

(5) පාරිවරියානුත්තරිය කෙරේ වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙලොවහි එකෙක් ඤාත්‍රියකුට ද මෙහෙ කෙරෙයි. බ්‍රාහ්මණයකුට ද මෙහෙ කෙරෙයි. ගෘහස්ථයකුට ද මෙහෙ කෙරෙයි. කුඳු මහත් පුතුලකුට හෝ මෙහෙ කෙරෙයි. මිථ්‍යාදූෂිත මිථ්‍යාප්‍රතිපත්ත ශ්‍රමණයකුට හෝ බ්‍රාහ්මණයකුට මෙහෙ කෙරෙයි. මහණෙනි, තෙල පාරිවරියාව ඇත. තෙල නැතැයි නො කියමි. මහණෙනි, තෙල පාරිවරියාව හිත ය, ග්‍රාමය ය, පුත්‍රයන් සතු ය, අනායෑ ය, අනභියව වැටෙයි, නිජේදයව නො වැටෙයි ... නිජ්‍යාණයට නො වැටෙයි. මහණෙනි, යමෙකුත් බැසගත් සෑදූහැඟියේ බැසගත් ප්‍රේම ඇතියේ එකානතයට ගියේ අභිප්‍රසන්න වූයේ තථාගතයන් වහන්සේට හෝ තථාගතශ්‍රාවකයකුට හෝ මෙහෙ කෙරේ නම්, මහණෙනි, බැසගත් ශ්‍රද්ධා ඇතියේ බැසගත් ප්‍රේම ඇතියේ එකානතයක වූයේ අභිප්‍රසන්න වූයේ තථාගතයන් වහන්සේට හෝ තථාගත ශ්‍රාවකයකුට හෝ මෙහෙ කෙරෙයි යන යමෙක් වේ නම්, එය සතනු විගුද්ධියට ශෝකපරිදේවයන්ගේ සමති-ක්‍රමයට දුක් දෙමුනසුන්ගේ අත්‍යගමයට න්‍යායයාගේ අභිගමයට නිජ්‍යාණයාගේ සාක්ෂාතකාරයට හිත වන හෙයින් තෙල පාරිවරියාවන් අතරෙහි අනුත්තරිය වෙයි. මහණෙනි, මේ පාරිවරියානුත්තරියෙහි කියනු ලැබේ.

මෙයේ දක්ෂානුත්තරිය වෙයි. සවණානුත්තරිය වෙයි. ලාභානුත්තරිය වෙයි. සිකඛානුත්තරිය වෙයි. පාරිවරියානුත්තරිය වෙයි.

(6) අනුස්සානානුත්තරිය කෙරේ වේ ය යත්. මහණෙනි, මෙ ලොවහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් පුත්‍රලාභය ද සිහිකෙරෙයි, භාග්‍යාලාභය ද සිහිකෙරෙයි, ධනලාභය ද සිහිකෙරෙයි, කුඳු මහත් ලාභයක් හෝ සිහිකෙරෙයි. මිසදිවු ඇති හෝ වරදවා පිළිපත් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ සිහිකෙරෙයි. මහණෙනි, තෙල අනුස්සානිය ඇත. තෙල නැතැයි නොකියමි. මහණෙනි, තෙල හිත වූ ග්‍රාමය වූ පුත්‍රයන් අයත් අනායෑ වූ අනභිය ඇසුරු කළ අනුස්සානිය නිජේදයට නො වැටෙයි. විරාගයට නො වැටෙයි. නිරෝධයට නො වැටෙයි. ව්‍යාපෘමයට නො වැටෙයි. අභිඥාවට නො වැටෙයි. සම්මොඛියට නො වැටෙයි නිජ්‍යාණයට නො වැටෙයි. මහණෙනි, යමෙකුත් පිහිටි සෑදූහැ ඇතියේ පිහිටි ප්‍රේම ඇතියේ අවිල ශ්‍රද්ධා ඇතියේ අභිප්‍රසන්න වූයේ තථාගතයන් හෝ තථාගතශ්‍රාවකයකු හෝ සිහි කෙරේ නම්, මහණෙනි, සතනු විගුද්ධිය පිණිස ශෝකපරිදේවයන්ගේ සමතික්‍රමය පිණිස දුක්දෙමුනසුන්ගේ අත්‍යගමය පිණිස න්‍යායාධිගමය පිණිස නිවන් පසක් කිරීම පිණිස (පවත්නා හෙයින්), මහණෙනි, පිහිටි සෑදූහැ ඇතියේ පිහිටි පෙම් ඇතියේ අවිල ශ්‍රද්ධාවට පෑමිණියේ මැනවින් පහත් වූයේ තථාගතයන් හෝ තථාගත ශ්‍රාවකයකු හෝ සිහි කෙරේ ය යන යමෙක් වේ නම්, තෙල අනුස්සානීන් අතුරෙහි අනුත්තරිය වේ. මහණෙනි, මේ මෙය අනුස්සානානුත්තරිය යි කියනු ලැබේ. [අනුස්සානානුත්තරිය මෙයේ වෙයි.]

මහණෙනි, මේ අනුත්තරිය ධර්ම සය යි.

9. යෙදුම්කරු ලබා¹ සම්පත් අනුහතරය
ලාභානුහතරය ලබා සිකුනුහතරයේ රකා,
10. උපකරණ පාරිචරිය² හා වගකීම අනුහතරය
විවේකපරිසරයක බෙදා අමතනු ලැබේ,
11. අපරාධ පරිමාදීන³ නිපතා සිලයානුහතරය
නෙ මේ කාලයේ පවත්වනු ලබන දුකට නිරුද්ධතාවය.

අනුහතරිය වගකීම දැක්වේ.

සාක්ෂි:

සාක්ෂි අපරාධයේ හා සම්පත්කරු
කරුවාගේ දෙවන සමය උදෙසා අනුහතරයෙහි.

1 යෙදුම්කරු ලබා - මරණ 2 පාරිචරිය - මරණ
3 පරිමාදීන - සිල

9. යම් කෙනෙක් අනුකර්ෂණය ද අනුකර්ෂණය ප්‍රවණය ද ලැබ
ලාභානුකර්ෂණයට පැමිණ සිටිනානුකර්ෂණයෙහි ඇලුණානු -

10. පරිවර්තනයෙහි එළඹ සිටියානු විවේකප්‍රතිසංස්කෘත වූ ක්ෂේත්‍ර වූ
අමාත්‍ය කාරා යන සුළු අනුකර්ෂණය වඩාත් ද,

11. අප්‍රමාදයෙහි ප්‍රමුද්‍රිත, නිපක ප්‍රඥයෙන් සුකත, ශීලයෙන් සංවිත වූ
මිත්‍ර, යම් තැනෙක්හි දුක නිරුඳි වේ නම් එතැනෙහිත් එ නිවණට
නිසිකල්හි පැමිණෙයි.

තුන්මැති අනුකර්ෂණය වර්ගයි.

එහි උද්‍යානය.

සංවිත සුත්‍රය, අපරිහානිය සුත්‍රය, හය සුත්‍රය, හිමවන්ත සුත්‍රය, අනුකර්ෂණ-
නිවිත සුත්‍රය, කල්පිත සුත්‍රය, පරිමාණය සුත්‍රය, දුකියමය සුත්‍රය, උද්‍යාන
සුත්‍රය, අනුකර්ෂණය සුත්‍රය ද සි දයෙහි.

4. දෙවතා වග්ගො.

6. 5. 4. 1

[සෙව සුතං]

[සංවජ්ඣිතදුතං]

81. ජයිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සෙවස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තනති;

තතමෙ ඡ: කම්මාරාමතා, භස්සාරාමතා, නිද්දාරාමතා, සඞ්ඛණ්ණිකාරාමතා, ඉන්ද්‍රියෙසු අග්ගතඤ්ඤා, භොජනෙ අමතකඤ්ඤා, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මා සෙවස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තනති.

ජයිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සෙවස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති.

තතමෙ ඡ: න කම්මාරාමතා, න භස්සාරාමතා න නිද්දාරාමතා, න සඞ්ඛණ්ණිකාරාමතා, ඉන්ද්‍රියෙසු අග්ගතඤ්ඤා, භොජනෙ මතකඤ්ඤා, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මා සෙවස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති.

6. 1. 4. 2

[පඨම අපට්ඨාන සුතං]

[සංවජ්ඣිතදුතං]

82. අථ ඛො අඤ්ඤාතරා දෙවතා අභික්ඛන්තාය රතතියා අභික්ඛන්තා වණ්ණං කෙවලකපං ජෙතවනං ඔහාසෙඤ්ඤා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්ඛමි. උපසඞ්ඛමිතො භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඕතා ඛො සා දෙවතා භගවන්තං එතදවොච:

“ජයිමෙ භනෙන ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති.

තතමෙ ඡ: සඤ්ඤාතරවතා, ධම්මතරවතා, සඞ්ඝතරවතා, සික්ඛාගාරවතා, අපමාදගාරවතා, පරිසන්ථාරගාරවතා. ඉමෙ ඛො භනෙන ඡ ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති.”

ඉදමවොච සා දෙවතා. සමනුඤ්ඤා සන්ථා අහොසි. අථ ඛො සා දෙවතා, සමනුඤ්ඤා මෙ සන්ථා’ති භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකම්මං කඤ්ඤා තතෙවන්තරධාසි.

අථ ඛො භගවා තස්ස රතතියා අවිච්ඡේදන භික්ඛු ආමනෙතසි: ඉමං භික්ඛවෙ රතතියං අඤ්ඤාතරා දෙවතා අභික්ඛන්තාය රතතියා අභික්ඛන්තා වණ්ණං කෙවලකපං ජෙතවනං ඔහාසෙඤ්ඤා යෙනාහං තෙනුපසඞ්ඛමි. උපසඞ්ඛමිතො මං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඕතා ඛො භික්ඛවෙ සා දෙවතා මං එතදවොච:

4. දෙවනා වර්ගය

6. 1 4. 1.

[සෙබ සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

81. මහණෙනි, මේ ධර්මයෝ සදෙනෙක් ශෛක්‍ෂ්‍යභික්‍ෂුහුගේ පිරිහීම පිණිස වැටෙති.

කවර සදෙනෙක යත්: කම්මාරාමනාය, හස්සාරාමනාය, නිද්දාරාමනාය, සම්භණ්ණිකාරාමනාය, ඉන්ද්‍රියෙහි අග්‍රහතථාරනාය, භොජනයෙහි අමතනඤ්ඤනාය. මහණෙනි, මේ ධර්මයෝ සදෙන ශෛක්‍ෂ්‍ය භික්‍ෂුහුගේ පිරිහීම පිණිස වැටෙති.

මහණෙනි, මේ ධර්මයෝ සදෙනෙක් ශෛක්‍ෂ්‍යභික්‍ෂුහුගේ නො පිරිහීම පිණිස වැටෙති.

කවර සදෙනෙක යත්: කම්මාරාමනායො වනුය, හස්සාරාමනායො වනුය, නිද්දාරාමනායො වනුය, සම්භණ්ණිකාරාමනායො වනුය, ඉන්ද්‍රියෙහි අග්‍රහතථාරනාය, භොජනයෙහි මතනඤ්ඤනාය. මහණෙනි, මේ ධර්මයෝ සදෙන ශෛක්‍ෂ්‍යභික්‍ෂුහුගේ නො පිරිහීම පිණිස වැටෙති.

6. 1. 4. 2.

[ප්‍රථම අපරිභාන සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

82. එකල්ලි එක්තරා දෙවියෙක් මැදුම්යම්හි අතිකමනීය වණ් ඇතියේ මුළු දෙව්දම බබුළුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත්පස්ව සිටියේ ය. එකත්පස් ව සිටි එ දෙවි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය:

“වහන්ස, මේ ධර්මයෝ සදෙනෙක් භික්‍ෂුහුගේ අපරිභානියට වැටෙති.

කවර සදෙනෙක යත්: සඤ්ඤාරවනාය, ධම්මභාරවනාය, සම්භභාරවනාය, සිකඛාභාරවනාය, අප්පමාදභාරවනාය, පටිසංචාරභාරවනාය. වහන්ස, මේ දහමුහු සදෙන භික්‍ෂුහුගේ අපරිභානියට වැටෙති.”

ඒ දෙවි මෙය කීය. ශායානාහු සමනුඤ (අනුමෝදන්) වූහ. එකල ඒ දෙවි “මට ශායානාහු සමනුඤයහ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පාදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් වී.

එක්කිසි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ රැය ඇවෑමෙන් මහණුන් ඇමතුහ: මහණෙනි, මේ රැහි රැ පෙරයම ඉක්ම යත් ම විශිෂ්ටවණ් ඇති අන්‍යතර දෙව්පුත්‍රයෙක් මුළු දෙව්දම බබුළුවා මා වෙත එළඹියේ ය. එළඹ මා සකසා වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පස් ව සිටි ඒ දෙවි මට තෙල සැලකෙළේ ය:

“ඡ්ඨමෙ භනෙත ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති.

කතමෙ ඡ: සඤ්ඤාරවතා, ධම්මාරවතා, සංඝාරවතා, සික්කා-
ගාරවතා, අපරමාදගාරවතා, පටිසංසාරගාරවතා. ඉමෙ ඛො භනෙත ඡ ධම්මා
භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති.”

ඉදමචොච භික්ඛවෙ සා දෙවතා, ඉදං වත්ථා මං අභිවාදෙත්වා පදකම්ණං
කත්වා තඤ්චන්තරධාසීති.

12. සඤ්ඤා ගරු ධම්මගරු සංඝෙ ව තිබ්බගාරවො,
අපරමාද ගරු භික්ඛු පටිසංසාරගාරවො,
අභ්‍යඛෙධං පරිභානාය තිබ්බානංගෙව සන්තිකෙති.

6. 1. 4. 3.

[දුතිය අපට්ඨාන සුත්තං]

[සංවස්ථිතිදුතං]

83. ඉමං භික්ඛවෙ උතතිං අඤ්ඤාතරා දෙවතා අභික්කන්තාය උතතියා
අභික්කන්තවණ්ණං කෙවලකපං ජෙතච්ඡන්ධං ඔභාසෙත්වා යෙනාහං
තෙත්ථපසංඝිතං. උපසංඝිතං ච මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එක-
මන්තං සීතා ඛො භික්ඛවෙ සා දෙවතා මං එතදචොච:

“ඡ්ඨමෙ භනෙත ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති.

කතමෙ ඡ: සඤ්ඤාරවතා, ධම්මාරවතා, සංඝාරවතා, සික්කා-
ගාරවතා, භිතිගාරවතා, ඔත්තප්පගාරවතා. ඉමෙ ඛො භනෙත ඡ ධම්මා
භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති.”

ඉදමචොච භික්ඛවෙ සා දෙවතා ඉදං වත්ථා මං අභිවාදෙත්වා පදකම්ණං
කත්වා තඤ්චන්තරධාසීති.

13. සඤ්ඤා ගරු ධම්මගරු සංඝෙ ව තිබ්බගාරවො
භිතිඔත්තප්පගාරවො සප්පතිස්සං සගාරවො
අභ්‍යඛෙධං පරිභානාය තිබ්බානංගෙව සන්තිකෙති.

6. 1. 4. 4.

[මොග්ගල්ලාන සුත්තං]

84. එතං සමයං භගවා සංවස්ථිතං විහරති ජෙතවනෙ අනාථ
පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො ආයස්මතො ඔහාමොග්ගල්ලානස්ස රහොග-
තස්ස පටිසල්ලිතස්ස එවං චේතසො පටිච්ඡිකකො උදපාදි: කතමෙසානං
දෙවතානං එවං ඤාණං ගොති “සොතාපත්තච්ඡා¹ අවිනිපාතධම්මා
තිත්තා සමොඛිපරායණා”ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ක්විස්සො නාම භික්ඛු අධුනා කාලකතො
අඤ්ඤාතරා බ්‍රහ්මලොකං උපපන්නො ගොති. තත්ථුපි නං එවං ජානන්ති:
“ක්විස්සො බ්‍රහ්මා, ඔතිද්ධිකො මහාත්තථො”ති.

1. සොතාපත්තා නාම. මජ්ඣ:

“වහන්ස, මෙ ධර්මයෝ සද්දෙනෙක් හික්ෂුහුගේ අපරිහානිය පිණිස වැටෙත්.

කවර සයෙක යත්: සඵලාගාරවතා ය, ධම්මගාරවතා ය, සංඛ්‍යගාරවතා ය, සික්ඛාගාරවතා ය, අපාමාදගාරවතා ය, පරිසන්දගාරවතා ය. වහන්ස, මෙ සදහම්හු හික්ෂුහුගේ අපරිහානියට වැටෙති යි.”

මහණෙනි ඒ දෙව් මෙය කී ය. මෙය කියා මා වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් කෙළේ ය.

12. ශායාගාරුක, ධර්ම ගාරුක, සංඛ්‍යා කෙරෙහිදු නිවුගොරව ඇති, අප්‍රමාද ගාරුක, ධර්මාසික වශයෙන් (මහණදම්මි අප්‍රමාද වෙයි ද, ප්‍රත්‍යය ලාභ සුලබ ද ආදීන්) පිළිසදර කිරීමෙහි ගොරව ඇති මහණ පරිහානියට අහව්‍ය වෙයි. නිවන් වෙතැ ම වූයේ වෙයි.

6. 1. 4. 3.

[දුතිය අපරිහාන සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ යි]

83. මහණෙනි, මෙ රැකි අත්‍යතර දේව පුත්‍රයෙක් රු පෙරයම් ඉක්ම-
යත් ම මුළු දෙවුරුම බවුළුවා මා වෙත එළැඹියේය. එළැඹ මා සකසා වැද එකත්පස් ව සිටියේ ය. එකත්පස්හි සිටි එ දෙව් මට තෙල කරුණු කැළ කෙළේය:

“වහන්ස, මෙ ධර්මයෝ සද්දෙනෙක් හික්ෂුහුගේ නො පිරිහීමට වැටෙත්.

කවර සයෙක යත්: සඵලාගාරවතා හා ධම්මගාරවතා හා සංඛ්‍යගාරවතා හා සික්ඛාගාරවතා හා හිරිගාරවතා හා ඔත්තප්පගාරවතා හා යි. වහන්ස, මෙ ධර්මයෝ සද්දෙන හික්ෂුහුගේ අපරිහානියට වැටෙති.”

මහණෙනි, එ දෙව් මෙය කී ය. මෙය කියා මා වැද පැදකුණු කොට එතන්හි ම අතුරුදන් වී යයි.

13. ශායාත් කෙරෙහි ගොරව ඇති, ධර්ම කෙරෙහි ගොරව ඇති, සතුන් කෙරෙහිදු නිවුගොරව ඇති, හිරිඔත්ප් සපත්, ප්‍රතිශ්‍රය (මහල්ලන් කෙරෙහි යටත් පැවැතුම්) ඇති, ගොරවතනිත මහණ පිරිහීමට අහව්‍ය වෙ යි. නිවන් වෙතැ ම වූයේ ය.

6. 1. 4. 4.

[මොග්ගලාන සූත්‍රය]

84. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර අසල අනේ-
පිඩු සිටුවුනේ සේනවත නම් අරම්භි වැඩ ව්‍යාප්ත කේක. එකල්හි එකාකි වූ පිළිසලනෙහි යෙදුනු ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවන්ගේ සිත්හි මෙබඳු පරිව්‍රිතකියෙක් පාලුණි: “කවර නම් දෙව්කෙනකුන්ට “අපායට නොගෙන ගැහැටිඇති, නිවිණට නිත්ත වූ, සත්‍යාවබෝධය පරායණ කොටැති, කොවන් පුතුරමෝ වම්හ”යි යන මෙබඳු ඥානයක් වේ දැයි”යි.

එ සමයෙහි කල්ලිය කළ නිසා නම් මහණ අත්‍යතර මුහු ලෝකයෙක්හි උපන්නේ වෙයි. එහිදු “නිසා බුහු මහ ඉදහ ඇත්තේය, මහ අනුභාව ඇත්තේය”යි වෙසෙසින් ඔහු හඳුන්ව.

අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො සෙය්‍යපාපි නාම බලවා පුරිසො සමම්ඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමම්ඤ්ජෙය්‍ය, එව-
දමෙව ජේතවනෙ අනතරගිනො තස්මිං බ්‍රහ්මලොකෙ පාතුරහොසි. අද්දසා
ඛො නිසෙස්සා බ්‍රහ්මා ආයස්මන්තං මහාමොග්ගල්ලානං දුරතොව ආගච්ඡන්තං.
දිස්සාන ආයස්මන්තං මහාමොග්ගල්ලානං එතදවොච:

“එහි ඛො මාරිස මොග්ගල්ලාන, සාගතං මාරිස මොග්ගල්ලාන, විරස්සං
ඛො මාරිස මොග්ගල්ලාන, ඉමං පරියායමකාසි යදිදං ඉධාගමනාය. නිසිද
මාරිස, මොග්ගල්ලාන, ඉදමාසනං පඤ්ඤාත්තනති.” නිසිද ඛො ආයස්මා
මහා මොග්ගල්ලානො පඤ්ඤාත්තෙ ආයතෙ.

නිසෙස්සාපි ඛො බ්‍රහ්මා ආයස්මන්තං මහාමොග්ගල්ලානං අභිවාදෙත්වා
එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො නිස්සං බ්‍රහ්මානං ආයස්මා
මහාමොග්ගල්ලානො එතදවොච:

“කතමෙසානං ඛො නිස්ස, දෙව්‍යානං එවං ඤ්ඤං හොති: සොතා-
පනනමා අවිනිපාතධම්මා නිත්තා සම්මොඛිපරායණා?”ති.

වාතුමහාරාජිකානං ඛො මාරිස මොග්ගල්ලාන, දෙව්‍යානං එවං
ඤ්ඤං හොති: “සොතාපනනමා අවිනිපාතධම්මා නිත්තා සම්මොඛි-
පරායණාති.”

සම්මොග්ගල්ලොව හු ඛො නිස්ස වාතුමහාරාජිකානං දෙව්‍යානං එවං
ඤ්ඤං හොති: “සොතාපනනමා අවිනිපාතධම්මා නිත්තා සම්මොඛි-
පරායණා?”ති

න ඛො මාරිස මොග්ගල්ලාන, සම්මොග්ගල්ලො වාතුමහාරාජිකානං
දෙව්‍යානං එවං ඤ්ඤං හොති: “සොතාපනනමා අවිනිපාත ධම්මා නිත්තා
සම්මොඛිපරායණා”ති. යෙ ඛො තෙ මාරිස මොග්ගල්ලාන, වාතුමහාරාජිකා
දෙව්‍යා බුද්ධො අවෙච්චපසාදෙන අසමන්තාගතා ධම්මො අවෙච්චපසා-
දෙන අසමන්තාගතා සඛෙස අවෙච්චපසාදෙන අසමන්තාගතා අරියකතෙනහි
සිලෙහි අසමන්තාගතා, න ඛෙසං දෙව්‍යානං එවං ඤ්ඤං හොති: “සොතා-
පනනමා අවිනිපාතධම්මා නිත්තා සම්මොඛිපරායණා”ති. යෙ ච ඛො
තෙ මාරිස මොග්ගල්ලාන, වාතුමහාරාජිකා දෙව්‍යා බුද්ධො අවෙච්චපසාදෙන
සමන්තාගතා ධම්මො අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතා සඛෙස අවෙච්චප-
සාදෙන සමන්තාගතා අරියකතෙනහි සිලෙහි සමන්තාගතා, තෙසං එවං
ඤ්ඤං හොති: “සොතාපනනමා අවිනිපාතධම්මා නිත්තා සම්මොඛිපරාය-
ණා”ති.

ඉක්කිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අතක් දිගුකරන්නේ හෝ දික්කල අතක් හකුළන්නේ හෝ යම් සේ නම්, එ පරිද්දෙන් ම ජේතවනයෙහි අතුරුදන්වුවාහු එ බඹලොවහි පාල වූහ. කිසි කුමක් වඩනා ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවන් දුරින් ම දුටුයේ ම ය. දැක ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවන්හට තෙල කීය:

“නිදුක, මුගලනෙහි, මොබා එව, නිදුක, මුගලන, සවාගතය. නිදුක මොදාලාසායනයෙහි, මෙහි ඊම සදහා බොහෝ කලෙකින් මෙ පරායා (වාරය) කෙළේ ය. නිදුක මුගලන, මෙ අස්ත පණවන ලද. හිදිනු මැනැවැ”යි. ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ පැත් වූ අස්තෙහි හිඳගත්හ.

කිසිකුමක් ද ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවන් සකසා වැද එකත්-පස්සි සිත. එකත්පස්සි හුන් කිසිකුමක්හට ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ තෙල කීය:

කිසිකුමක්, “අපායට නො ගෙන සැඟවී ඇති, නිවණට නියතවූ සත්‍යාවබෝධය පරායණ කොට ඇති, සෝවත් පුගුලමෝ වමිහ” යන මෙ අයුරින් කවර නම් දෙවිකෙනකුන්ට ඥානයක් වේ ද?”යි.

නිදුක, මුගලනෙහි, “(අපි) අපායට නොගෙන සැඟවී ඇති, නිවණට නියතවූ, සම්මොඛිය පරායණ කොට ඇති, සෝවත් පුගුලමෝ වමිහ” යන මෙබඳු ඥානයක් සිටීමහරජය වැසි දෙවියනට වන්නේ යි.

කිසිකුමක්, “අපි අවිනිපාත ධර්ම වූ, නියත වූ සම්මොඛිපරායණ වූ ප්‍රොතාපන්නයමිහ” යන මෙබඳු ඥානය සිටීමහ රජය වැසි හැම දෙවියනට වේ ද?”යි.

නිදුක, මොදාලාසායනයෙහි, “අපි අවිනිපාත වූ, නියත වූ, සම්මොඛි පරායණ වූ ප්‍රොතාපන්නයමිහ” යන මෙ ඥානය හැම වාතුමහාරාජික දෙවියනට නොවන්නේ ය. මොදාලාසායනයෙහි, යම් ඒ වාතුමහාරාජික දෙවිකෙනෙක් බුදුන් කෙරෙහි අවල ප්‍රසාදයෙන් (අභිගත සෝවත්පල පැහැදීමෙන්) සමකුංගත නොවෙත් නම්, ධර්මයෙහි අවල ප්‍රසාදයෙන් සමකුංගත නොවෙත් නම්, සඟුරුවන් කෙරෙහි අවල ප්‍රසාදයෙන් සමකුංගත නො වෙත් නම්, අයාසිකානත (මානිප්ල) ශීලයෙන් සමකුංගත නොවෙත් නම්, එ දෙවියනට “අපි අවිනිපාත ධර්ම වූ, නියත වූ සම්මොඛිපරායණ වූ ප්‍රොතාපන්නයමිහ” යන මෙබඳු ඥානය නොවන්නේ ය. නිදුක, මොදාලාසායනයෙහි, යම් එ වාතුමහාරාජික දෙවිකෙනෙක් බුදුන් කෙරෙහි අවල ප්‍රසාදයෙන් සමකුංගත වෙත් නම්, ධර්මයෙහි අවල ප්‍රසාදයෙන් සමකුංගත වෙත් නම්, සඟුරුවන් කෙරෙහි අවල ප්‍රසාදයෙන් සමකුංගත වෙත් නම්, අයාසිකානත ශීලයෙන් සමකුංගත වෙත් නම්, ඔවුන්ට “අපි අවිනිපාත වූ, නියත වූ සම්මොඛිපරායණ වූ ප්‍රොතාපන්නයමිහ” යන මෙබඳු ඥානය වන්නේ ය.

මාතුමහාරුජ්ඣානඤ්ඤව භු ඛො තිස්ස, දෙවනං එවං ඤ්ණං හොති: “සොතාපන්නමා අවිනිපාතබ්බමා නියතා සමොධිපරායණා”ති උදුක්ඛතාවතිංසානම්පි දෙවනං -පෙ- යාමානම්පි දෙවනං -පෙ- තුසිතානම්පි දෙවනං -පෙ- නිමමාණරතීනම්පි දෙවනං -පෙ- පරනිමිතවසවතතීනම්පි දෙවනං එවං ඤ්ණං හොති: “සොතාපන්නමා අවිනිපාතබ්බමා නියතා සමොධිපරායණා?”ති. [-පෙ-]

පරනිමිතවසවතතීනම්පි ඛො මාරිස, මොග්ගල්ලාන, දෙවනං එවං ඤ්ණං හොති: “සොතාපන්නමා අවිනිපාතබ්බමා නියතා සමොධිපරායණා”ති.

සබ්බසඤ්ඤව භු ඛො තිස්ස, පරනිමිතවසවතතීනං දෙවනං එවං ඤ්ණං හොති: “සොතාපන්නමා අවිනිපාතබ්බමා නියතා සමොධිපරායණා?”ති.

න ඛො මාරිස, මොග්ගල්ලාන, සබ්බසඤ්ඤව¹ පරනිමිතවසවතතීනං දෙවනං එවං ඤ්ණං හොති: “සොතාපන්නමා අවිනිපාතබ්බමා නියතා සමොධිපරායණා”ති. යෙ ඛො තෙ මාරිස, මොග්ගල්ලාන, පරනිමිතවසවතතී දෙව්‍යා බුද්ධෝ අවෙච්චපසාදෙන අසමන්තාගතා ධම්මෝ අවෙච්චපසාදෙන අසමන්තාගතා සමෙක්ඛ අවෙච්චපසාදෙන අසමන්තාගතා අරියකතෙතති සීලෙති අසමන්තාගතා, න තෙසං දෙවනං එවං ඤ්ණං හොති: “සොතාපන්නමා අවිනිපාතබ්බමා නියතා සමොධිපරායණා”ති. යෙ ච ඛො තෙ මාරිස මොග්ගල්ලාන, පරනිමිතවසවතතී දෙව්‍යා බුද්ධෝ අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතා ධම්මෝ අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතා සමෙක්ඛ අවෙච්චපසාදෙන අසමන්තාගතා අරියකතෙතති සීලෙති සමන්තාගතා, තෙසං එවං ඤ්ණං හොති: “සොතාපන්නමා අවිනිපාතබ්බමා නියතා සමොධිපරායණා”ති.

අථ ඛො අයසමා මහා මොග්ගල්ලානො තිස්සස්ස චුහමුනො හාසිතං අභිතඤ්ඤා අනුමොදිතා සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමථිඤ්ඤානං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමථිඤ්ඤාය, එවමෙව චුහමල්ලානෙ අත්තරතිතො ජෙතවතෙ පාතුරහොසීති.

6. 1. 4. 5.

[විජ්ජාභාගීය සුත්තං]

[සංවජ්ඣිතිදුතං]

85. ඡයිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා විජ්ජාභාගීයා. කතමෙ ඡ:

අනිච්චකඤ්ඤා, අනිච්ච දුක්ඛකඤ්ඤා, දුක්ඛෙ අනත්තකඤ්ඤා, පහාන-කඤ්ඤා, විරාගකඤ්ඤා, නිරෝධකඤ්ඤා.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මා විජ්ජාභාගීයාති.

1. සබ්බසං - මජ්ඣං.

තිස්සයෙනි, “අපි අවිනිපාත වූ නියත වූ සමොධි පරායණ වූ සොතාපන්නායමිහ” යන මෙබඳු ඥානය වාතුමහාරාජික දෙවියන්ට ම වේ ද? නොහොත් තාවනිංස දෙවියනට ද ... ශාම දෙවියනට ද ... තුසිත දෙවියනට ද ... නිමොණරතී දෙවියනට ද ... පරනිමිත වසවතී දෙවියනට ද. “අවිනිපාතධර්ම වූ නියත වූ සමොධි පරායණ වූ, සොතාපන්නායමිහ” යි මෙබඳු ඥානය වේ ද? [...]

නිදුක, මූගලනගෙනි, පරනිමිත වසවතී දෙවියනට ද “අපි අවිනිපාත ධර්ම වූ නියත වූ සමොධිපරායණ වූ සොතාපන්නායමිහ” යන මෙබඳු ඥානය වන්නේ ය.

තිස්සයෙනි, ශාම පරනිමිත වසවතී දෙවියනට ම “අපි අවිනිපාත ධර්ම වූ නියත වූ සමොධිපරායණ වූ සොතාපන්නායමිහ” යන මෙබඳු ඥානය වේ ද? යි

නිදුක, මෞද්ගලානගෙනි, ශාම පරනිමිත වසවතී දෙවියන්ට ම “අපි අවිනිපාත ධර්ම වූ නියත වූ සමොධිපරායණ වූ සොතාපන්නායමිහ” යන මෙබඳු ඥානය නො වෙයි. නිදුක, මූගලනගෙනි, යම් පරනිමිත වසවතී දෙවිකෙනෙක් බුදුන් කෙරෙහි අවල ප්‍රසාදයෙන් සමනාගත නොවෙත් නම්, ධර්මයෙහි අවල ප්‍රසාදයෙන් සමනාගත නො වෙත් නම්, සඛකයා කෙරෙහි අවලප්‍රසාදයෙන් සමනාගත නො වෙත් නම්, අයඝිකාන්ත ශීලයෙන් සමනාගත නො වෙත් නම්, එ දෙවියනට “අපි අවිනිපාත ධර්ම වූ නියත වූ සමොධි පරායණ වූ සොතාපන්නායමිහ” යන මෙබඳු ඥානයක් නො වේ. නිදුක, මූගලනගෙනි, යම් (පරනිමිත වසවතී) දෙවිකෙනෙක් බුදුන් කෙරෙහි අවල ප්‍රසාදයෙන් සමනාගත වෙත් නම්, ධර්මය කෙරෙහි අවල ප්‍රසාදයෙන් සමනාගත වෙත් නම්, සඛකයා කෙරෙහි අවල ප්‍රසාදයෙන් සමනාගත වෙත් නම්, අයඝිකාන්ත ශීලයෙන් සමනාගත වෙත් නම්, ඔවුනට “අපි අවිනිපාත ධර්ම වූ නියත වූ සමොධිපරායණ වූ සොතාපන්නායමිහ” යන මෙබඳු ඥානය වන්නේ ය යි.

ඉක්කිති අංසුමත් මහ මූගලන් තෙරණුවෝ තිස්ස බ්‍රහ්මයාගේ භාෂිතය සතුළත් පිළිගෙන අනුමෝදනා කොට බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අතක් දික්කරණුයේ හෝ දික්කළ අතක් හකුළුනුයේ යම් සේ වේ නම්, එසෙයින් ම බ්‍රහ්මලෝකයෙහි අතුරුදන්ව ජේතවනයෙහි පහළ වූහ.

6. 1. 4. 5.

[විජ්ජාභාෂීය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

85. මහණෙනි, මෙ විජ්ජාභාෂීය (විදුෂා කොටස් පිළිබඳ) ධර්ම සයෙකි. කවර සයෙක යත්:

අතිවෙසඤ්ඤා (අතිතානුදර්ශනයෙහි උපන් සංඥාව), අතිවෙස දුක්ඛ සඤ්ඤා (අතිතායෙහි දුඃඛානුදර්ශනයෙහි උපන් සංඥාව), දුක්ඛ අනත්තසඤ්ඤා (දුක්ඛය අනාත්මානුදර්ශනයෙහි උපන් සංඥාව), පහංණ-සඤ්ඤා (ප්‍රහංණානු දර්ශනයෙහි උපන් සංඥාව), විරාගසඤ්ඤා, (විරාගානු දර්ශනයෙහි උපන් සංඥාව), නිරෝධසඤ්ඤා (නිරෝධානුදර්ශනයෙහි උපන් සංඥාව) ද වෙත්.

මහණෙනි, මෙ විජ්ජාභාෂීය ධර්ම සය යි.

6. 1. 4. 6.

[විවාදමූල ප්‍රකාශන]

[සාමාන්‍යීකරණය]

86. ජ්‍යෙෂ්ඨ භික්ෂුවේ විවාදමූලානි. කතමානි ඡ:

(1) ඉධ භික්ෂුවේ භික්ෂු කොටසකට ගොනි උපනාති. යො සො භික්ෂුවේ භික්ෂු කොටසකට ගොනි උපනාති, සො සන්ථරි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, ධම්මෙපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, සංඝෙපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, සික්ඛායපි න පරිපුරකාරී ගොති. යො සො භික්ෂුවේ භික්ෂු සන්ථරි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, ධම්මෙ අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, සංඝෙ අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, සික්ඛාය න පරිපුරකාරී, සො සංඝෙ විවාදං ජනෙති, යො ගොති විවාදෙ ඛුජ්ජනාතිතාය ඛුජ්ජනාසුඛාය ඛුජ්ජනො ජනස්ස අනන්තාය අභිතාය දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානං. එවරුපං වෙ තුලෙන භික්ෂුවේ විවාදමූලං අර්ඝ්ඛතං වා ඛිතිං වා සමනුපස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුලෙන භික්ෂුවේ තස්සෙව පාපකස්ස විවාදමූලස්ස පහානාය වායමෙය්‍යාථ. එවරුපං වෙ තුලෙන භික්ෂුවේ විවාදමූලං අර්ඝ්ඛතං වා ඛිතිං වා න සමනුපස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුලෙන භික්ෂුවේ තස්සෙව පාපකස්ස විවාදමූලස්ස ආයතිං අනවස්සවාය පටිපඤ්ඤයාථ. එවමෙනස්ස පාපකස්ස විවාදමූලස්ස පහානං ගොති. එවමෙනස්ස පාපකස්ස විවාදමූලස්ස ආයතිං අනවස්සවො ගොති.

(2) පුන වපර: භික්ෂුවේ භික්ෂු මක්ඛි ගොනි පලාසි -පෙ- (3) ඉස්සුති ගොනි මච්ඡරි -පෙ- (4) සංඝො ගොනි මායාපි -පෙ- (5) පාපිච්ඡො ගොනි මච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- (6) සන්දිට්ඨිපරාමාසි ගොනි ආධානගාති දුප්පටිතිස්සගාති. යො සො භික්ෂුවේ භික්ෂු සන්දිට්ඨිපරාමාසි ගොනි ආධානගාති දුප්පටිතිස්සගාති, සො සන්ථරි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, ධම්මෙපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, සංඝෙපි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, සික්ඛායපි න පරිපුරකාරී ගොති. යො සො භික්ෂුවේ භික්ෂු සන්ථරි අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, ධම්මෙ අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, සංඝෙ අගාරවො විහරති අප්පතිස්සො, සික්ඛාය න පරිපුරකාරී, සො සංඝෙ විවාදං ජනෙති, යො ගොති විවාදෙ ඛුජ්ජනාතිතාය ඛුජ්ජනාසුඛාය ඛුජ්ජනො ජනස්ස අනන්තාය අභිතාය දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානං. එවරුපං වෙ තුලෙන භික්ෂුවේ විවාදමූලං අර්ඝ්ඛතං වා ඛිතිං වා සමනුපස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුලෙන භික්ෂුවේ තස්සෙව පාපකස්ස විවාද මූලස්ස පහානාය වායමෙය්‍යාථ. එවරුපං වෙ තුලෙන භික්ෂුවේ විවාද මූලං අර්ඝ්ඛතං වා ඛිතිං වා න සමනුපස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුලෙන භික්ෂුවේ තස්සෙව පාපකස්ස විවාදමූලස්ස ආයතිං අනවස්සවාය පටිපඤ්ඤයාථ. එවමෙනස්ස පාපකස්ස විවාදමූලස්ස පහානං ගොති. එවමෙනස්ස පාපකස්ස විවාදමූලස්ස ආයතිං අනවස්සවො ගොති.

ඉමානි ඛො භික්ෂුවේ ඡ විවාදමූලානි'ති.

6. 1 4. 6.

[විවාදමූල සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

88. මහණෙනි, මෙ විවාදමූල සයෙකි. කවර සයෙක යත්:

(1) මහණෙනි, මෙ සත්තෙනි මහණ කිපෙන සුපුරුදු බඳුවෙර ඇතිවේ වෙයි. මහණෙනි, යම් මා මහණෙක් ක්‍රෝධන උපනාහී වේ නම්, හේයායාන් වහන්සේ කෙරෙහි ප්‍රතිශ්‍රය නැතිවේ, ගෞරව නැතිවේ වෙසෙයි. ධර්මයෙහිද ප්‍රතිශ්‍රය නැතිවේ, ගෞරව නැතිවේ වෙසෙයි. සතුන් කෙරෙහි ද ප්‍රතිශ්‍රය නැතිවේ ගෞරව නැතිවේ වෙසෙයි. ශික්‍ෂාහිද පරිපූරකාරී නො වෙසෙයි. මහණෙනි, යම් මහණෙක් ශායාන් වහන්සේ කෙරෙහි ප්‍රතිශ්‍රය (ගුරු පිහිට) නැතිවේ, ගෞරව නැතිවේ වෙසේ නම්, ධර්මයෙහි ප්‍රතිශ්‍රය නැතිවේ, ගෞරව නැතිවේ වෙසේ නම්, සතුන් කෙරෙහි ප්‍රතිශ්‍රය නැතිවේ ගෞරව නැතිවේ වෙසේ නම්, ශික්‍ෂාහි පරිපූරකාරී නො වේ නම්, හෙ යම් විවාදයෙක් බොහෝ දෙනාට අහිත පිණිස බොහෝ දෙනාට අසුඛ පිණිස, බොහෝ දෙනාට අනඵ පිණිස, දෙව් මිනිස්නට අහිත පිණිස දුක් පිණිස වේ නම්, සතුන් අතුරෙහි එබඳු විවාද දනවයි. මහණෙනි, ඉදින් තෙපි මෙබඳු විවාද මූලයක් ආභාෂානරික පමිද්දි වේවයි බාහිර පමිද්දි වේවයි දක්නු නම්, එ ලමු වාදයාගේ ප්‍රභාණය පිණිස ම ව්‍යායාම කරව. මහණෙනි, මෙබඳු විවාද මූලයක් ඉදින් ආභාෂානරික පමිද්දි වේවයි, බාහිර පමිද්දි වේවයි, නොදක්නු නම්, මහණෙනි, තෙපි එ කරුණෙහිලා මතුයෙහි එ මා ලමු විවාද මූලයාගේ අනුත්‍යාදය පිණිස පිළිපදුව. මෙසෙයින් තෙල ලමු විවාද මූලයාගේ ප්‍රභාණය වෙයි. මෙසෙයින් මතුයෙහි තෙල ලමු විවාද මූලයාගේ අනුත්‍යාද වෙයි.

(2) තවද මහණෙනි, මහණ මෙරමා ගුණ මකන සැඟවි ඇතිවේ සුග්‍රාහ (දෙදෙන සමව ගැනීම) ලක්ෂණ ප්‍රදාන ඇතිවේ වෙයි... (3) ජ්‍යීෂා ඇතිවේ මාත්‍යයී ඇතිවේ වෙයි ... (4) ශථ වූයේ මායා ඇතිවේ වෙයි ... (5) ලාමක ඉවත් ඇතිවේ මිසදිටු (නාස්තික වාද, අගෙනුක වාද, අක්‍රිය වාද) ඇතිවේ වෙයි ... (6) සාද්‍යය ම පරාමිණි කරණ සුපුරුදු දුස්ත්‍රාහි වූයේ ගත්මන නොහළ හැකියේ වෙයි. මහණෙනි, යම් මහණෙක් සාද්‍යය පරාමිණි කරණ සුපුරුදු දුස්ත්‍රාහි වූයේ ගත්මන නොහළ හැකියේ වේ නම්, හේ ශායාන් වහන්සේ කෙරෙහි අගෞරව ඇතිවේ ප්‍රතිශ්‍රය නැතිවේ වෙසෙයි. ධර්ම කෙරෙහි ගෞරව නැතිවේ ප්‍රතිශ්‍රය නැතිවේ වෙසෙයි. සතුන් කෙරෙහි අගෞරව ඇතිවේ ප්‍රතිශ්‍රය නැතිවේ වෙසෙයි. ශික්‍ෂායෙහි අපරිපූරකාරී වෙයි. හේ යම් විවාදයෙක් බොහෝ දෙනාට අහිත පිණිස බොහෝ දෙනාට අසුඛ පිණිස බොහෝ දෙනාට අනඵ පිණිස දෙව් මිනිස්නට දුක් පිණිස වේ නම්, සහසයා අතුරෙහි එබඳු විවාද දනවයි මහණෙනි, ඉදින් තෙපි මෙබඳු විවාද මූලයක් ආභාෂානරික පමිද්දි වේවයි, බාහිර පමිද්දි වේවයි, දක්නු නම්, මහණෙනි, එකරුණෙහි ලා එ මා ලාමක විවාද මූලයාගේ ප්‍රභාණය පිණිස ව්‍යායාම කරව. මහණෙනි, ඉදින් තෙපි මෙබඳු විවාද මූලයක් ආභාෂානරික පමිද්දි හෝ බාහිර පමිද්දි හෝ නොදක් නු නම්, මහණෙනි, එකරුණෙහි ලා තෙපි එ මා ලාමක විවාද මූලයාගේ මතුයෙහි අනුත්‍යාදය පිණිස පිළිපදුව. මෙසෙයින් තෙල ලාමක විවාද මූලයාගේ ප්‍රභාණය වෙයි. මෙසෙයින් මතුයෙහි තෙල ලාමක විවාද මූලයාගේ අනුත්‍යාදය වෙයි.

මහණෙනි, මෙ විවාද මූල සය යි.

6. 1. 4. 7

[ජලබහදාන සුත්තං]

87. එකං සමයං හඟවා සාවජ්ජිං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙළඹණ්ටති නන්දමාතා උපාසිකා සාරිපුත්තමොග්ගලාන පමුඛෙ භික්ඛුසඛෙස ජලබහසමන්තාගතං දක්ඛිණං පතිට්ඨාපෙති.

අද්දසා ඛො හඟවා දිබ්බෙන වක්ඛුතා විසුද්ධින අභික්ඛන්තමානුසකෙන වෙළඹණ්ටති නන්දමාතරං උපාසිකා සාරිපුත්තමොග්ගලානපමුඛෙ භික්ඛුසඛෙස ජලබහසමන්තාගතං දක්ඛිණං පතිට්ඨාපෙතති. දිස්වා භික්ඛු ආමනෙතසි:

“එසා භික්ඛවෙ වෙළඹණ්ටති නන්දමාතා උපාසිකා සාරිපුත්තමොග්ගලානපමුඛෙ භික්ඛුසඛෙස ජලබහසමන්තාගතං දක්ඛිණං පතිට්ඨාපෙති.”

කථඤ්ච භික්ඛවෙ ජලබහසමන්තාගතා දක්ඛිණා ගොති:

ඉධ භික්ඛවෙ දායකස්ස තීණ්ඩිතාති ගොතති. පටිග්ගාහකානං තීණ්ඩිතාති.

කතමාති දායකස්ස තීණ්ඩිතාති?

ඉධ භික්ඛවෙ දායකො පුබ්බෙව දානා සුමනො ගොති, දදං විත්තං පසාදෙති, දස්වා අත්තමනො ගොති. ඉමාති දායකස්ස තීණ්ඩිතාති.

කතමාති පටිග්ගාහකානං තීණ්ඩිතාති?

ඉධ භික්ඛවෙ පටිග්ගාහකා විතරාගා වා ගොතති රාගචිනසාය වා පටිපන්නා. විතද්දසා වා ගොතති ද්වෙසචිනසාය වා පටිපන්නා. විතමොහා වා ගොතති මොහචිනසාය වා පටිපන්නා. ඉමාති පටිග්ගාහකානං තීණ්ඩිතාති.

ඉති දායකස්ස තීණ්ඩිතාති, පටිග්ගාහකානං තීණ්ඩිතාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ ජලබහසමන්තාගතා දක්ඛිණා ගොති.

එවං ජලබහසමන්තාගතාය භික්ඛවෙ දක්ඛිණාය න සුඤ්ඤාය පමාණං ගඟෙතුං. “එත්තකො පුඤ්ඤානිසන්දො කුසලානිසන්දො සුඛස්සාහාරො සොවග්ගිකො සුඛවිපාකො සග්ගසංවත්තනිකො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවත්තනී”ති. අථ ඛො අසබ්බිකො අපමෙයො මහාපුඤ්ඤකකිංකොනෙව සබ්බං ගච්ඡති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ මහාසමුද්දො න සුඤ්ඤාය පමාණං ගඟෙතුං. “එත්තකාති උදකාලාකානී”ති වා, එත්තකාති උදකාලාකසතානී”ති වා, එත්තකාති උදකාලාකසහස්සානී”ති වා, එත්තකාති උදකාලාකසතසහස්සානී”ති වා, අථ ඛො අසබ්බිකො අපමෙයො මහාඋදකකකිංකොනෙව සබ්බං ගච්ඡති.

6. 1. 4. 7.

[ජලබහදාන සූත්‍රය]

87. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි අනේපිඬු සිටුහුගේ ජේතවන නම් ආරාමයෙහි වැඩ වසන තේක. එ සමයෙහි වෙළඳකණ්ඩක නුවරවැසි නන්දමාතෘ උපාසිකා ශාරිපුත්‍ර මොහොත්තායන ප්‍රමුඛ බික් සතුන් කෙරෙහි අබ්බත සමනාගත දක්ෂිණා පිහිටුවයි.

භාග්‍යවතුන්වහන්සේ විභූත වූ මිනිසාගේ ඉක්ම සිටි දිව්‍ය වක්කුර්-ඥානගෙන් සැරිසුන් මුගලන් පාමොක් බික්සතුන් කෙරෙහි දන් පිහිටුවන වෙළඳකණ්ඩ කී නන්දමාතෘ උපාසිකා සැරිසුන් මුගලන් පාමොක් බික්සතුන් කෙරෙහි අබ්බත සමනාගත දක්ෂිණා (දනක්) දෙයි. දූතවදුරා මහණුන් ඇමැතුණේක:

මහණෙනි, තෙල වෙළඳකණ්ඩ කී නන්දමාතෘ උපාසිකා සැරිසුන් මුගලන් පාමොක් බික්සතුන් කෙරෙහි අබ්බත සමනාගත දක්ෂිණා (දනක්) දෙයි.

මහණෙනි, කී හෙයින් අබ්බත සමනාගත දක්ෂිණා වේය යත්:

මහණෙනි, මෙ කරුණෙහි ලා දායකයාගේ අබ්බත තුණෙක් වෙයි. පිළිගාවන්ගේ අබ්බත තුණෙක් වෙයි.

දායකයාගේ කවර අබ්බත තුණෙක් යත්:

මහණෙනි, මෙ කරුණෙහි ලා දායකයාගේ දායකයන් සුළුයෙහි මා සොම්නස් ඇති වෙයි. දන්දෙනුයේ සිත් පහන් කෙරෙයි. දන් දී සතුටු සිතැති වෙයි. මෙ දායකයාගේ අබ්බත තුණ ය.

ප්‍රතිග්‍රාහකයන්ගේ අබ්බත තුණ කවර යත්:

මහණෙනි, මෙ කරුණෙහි ලා පිළිගාවෝ විතරාග හෝ වෙන්, රාග විතරාපි පිළිපත්තාහු හෝ වෙන්. විතරාග හෝ වෙන්, දොෂවිතරාපි පිළිපත්තාහු හෝ වෙන්. විතරාග හෝ වෙන්, මොහවිතරාපි පිළිපත්තාහු හෝ වෙන්. මේ ප්‍රතිග්‍රාහකයන්ගේ අබ්බත තුණ යි.

මෙලෙස දායකයාගේ අබ්බත තුණෙක. ප්‍රතිග්‍රාහකයින් ගේ අබ්බත තුණෙක. මහණෙනි, මෙතේ අබ්බතසමනාගත දක්ෂිණා වෙයි.

මහණෙනි, මෙතේ අබ්බතසමනාගත දක්ෂිණාමය පුණ්‍යයාගේ “මෙකරම් පුණ්‍යප්‍රවාහයෙක, කුශල්ප්‍රවාහයෙක, සුව ගෙණ දෙන්නෙක, භවසංසාරයෙක, සුවවිපාක ඇත්තෙක, භවයට හිතව වැටෙන්නෙක. ඉහට කාන්තා මනාප හිත සුව සදහා වැටෙන්නෙකැයි ප්‍රමාණය ගන්නට සුකර නො වෙයි. වැළිත් අසංකල්පය අප්‍රමේය මහා පුණ්‍යසංකල්පයෙකැ යන සංකල්පයට ම යෙයි.

මහණෙනි, යම් පරිදි මහ සසුරෙහි “මෙතෙක් දිගනැලි යි හෝ මෙතෙක් දිගනැලියියෙක හෝ, මෙතෙක් දිගනැලි දහසෙකැයි හෝ, මෙතෙක් දිග නැලියියදහසෙකැයි හෝ ජල ප්‍රමාණය ගන්නට නො හැකි වේ ද, වැළිත් අසංකල්පය අප්‍රමේය වූ මහදිගකදෙකැයි ම සංකල්පයට යේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ එවං ඡත්‍රඛගසමන්තාගතාය දක්ඛණ්ණාය හ සුකරං පුඤ්ඤායා පමාණං ගහෙතුං: “එතතකො පුඤ්ඤාතිසංඥො කුසලාති-සංඥො සුඛස්සාභාරො සොවග්ගිකො සුඛවිපාකො සග්ගසංවත්තනිකො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය හිතාය සුඛාය සංවත්තති”ති. අථ ඛො අසඬේඛගෙසා අපපමෙගෙසා මහාපුඤ්ඤාකකිකොතේව සඬිං ගච්ඡතිති.

14. පුඬේඛව දනා සුමනො දදං චිත්තං පසාදයෙ,
දළා අත්තමනො හොති එසා යඤ්ඤායා සමපද
15. චිත්තරාගා චිත්තදෙසා චිත්තමොභා අනාසවා,
ඛේතතං යඤ්ඤායා සමපන්නං යඤ්ඤාතා බ්‍රහ්මචාරිනො.¹
16. සගං ඇවමසිත්වාන දළා සකෙහි පාණ්ඨි,
අත්තතො පරතො වෙසො යඤ්ඤො හොති මහඵලො.
17. එවං යජ්ඣා මෙධාචී සඤ්ඤා බ්‍රහ්මෙතන වෙතසා’
අඛ්‍යාපජ්ඣං සුඛං ලොකං පණ්ණිකො උපපජ්ඣති’ති.

6. 1. 4. 8

[අත්තකාර සුත්තං]

[සාමපජීතිදනං]

88. අථ ඛො අඤ්ඤාතරො බ්‍රාහ්මණො යෙන හගවා තෙහුපසඬිකමි. උපසඬිකමිත්වා හගවතා සද්ධං සමෙවාදි. සමෙවාදනීයං කථං සාරාණීයං චිත්තිසාරේත්වා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසිත්තො ඛො ඤා බ්‍රාහ්මණො හගවත්තං එතදවොච:

“අහං හි හො ගොතම එවංවාදි එවංදිට්ඨි: “නඤ්ඤාතකාරො, නඤ්ඤා පරකාරොති”

මාහං බ්‍රාහ්මණ, එවංවාදිං එවංදිට්ඨිං අද්දසං වා අස්සොසිං වා. කථං හි නාම සගං අභිකක්ඛන්තො සගං පටික්ඛක්ඛන්තො එවං වක්ඛති: “නඤ්ඤාතකාරො, නඤ්ඤා පරකාරො”ති.

තං කිං මඤ්ඤාසි බ්‍රාහ්මණ, අඤ්ඤා ඇරමහවාතුති?

එවමෙතා

ඇරමහවාතුයා සති ඇරමහවන්තො සත්තා පඤ්ඤාගන්ති?ති.

එවං හො.

ගං ඛො බ්‍රාහ්මණ ඇරමහවාතුයා සති ඇරමහවන්තො සත්තා පඤ්ඤා-ගන්ති?ති අගං සත්තානං අත්තකාරො, අගං පරකාරොති.

මහණෙනි, එපරිදි ම මෙසේ භවික්ඛසම්මානන දක්ෂිණායෙහි මෙපමණ පුණ්ණාපප්‍රාප්තියෙක, මෙපමණ කුසලොපප්‍රාප්තියෙක; සුවගෙණ දෙත්තෙක, ස්වභාවික දයකය, සුව විපාක ඇතියෙක, ස්වර්ගික භව වැටෙත්තෙත්තෙය, ඉන්ම නාත්ත මනාප හිත සුව පිණිස වැටෙත්තෙත්තෙය පුණ්ණයාගේ ප්‍රමාණය ගණ්ඨවට සුකර හෙ වේ. වැලිත් අසබ්බසය අප්‍රමේය මහා පුණ්ණයකකියෙක ම යන සබ්බසාවට යෙයි.

14. දෙනුවට පලමු මා සොම්නස් සහයියා වන්නේය. දෙමින් සිත් පහදන්නේ ය. දත් දී (ඉක්බිති) සතුටු සිතැති වන්නේ ය. තෙල දහනයෙන් පරිපුණ්ණා යි.

15. විතරාග වූ විත ආමාස වූ විතමොහ වූ අනාසුච වූ ශීල සංයමයෙන් (කායිකවාචසිකසංචරයෙන්) සංයත වූ මුම්භරිත්‍ර යඤ සබ්බසාන දහයට සමපන්න භෞත්‍ය යි.

16. තමා ම අත්පා දෙවැ සියතින් දීමෙන් (දයක සබ්බසාන) තමාගෙනු (භූතිත්‍රාහක සබ්බසාන) පරාගෙනු තෙල යඤය මහත්ඵල වෙයි.

17. මෙසේ (රුවන් තියා කෙරෙහි) සාදුහැනි ධාරණ ප්‍රඥ ඇති පණ්ණිත තෙම (ලාභමාත්තයාදීන්) මුත් සිතින් දත්වැට පවත්වා තිදක් සුව ඇති ස්වර්ගිකයට එළැඹෙන්නේ යි.

6. 1. 4. 8.

[අත්තකාරසුත්‍රය]

[සැමැත්තියදන යි]

එකල්හි අනාසතර මුඛණයක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටු විය යුතු සමරණාභි කථාව කොට තිමවා එකත්පසෙක හිත. එකත් පසෙක හුන් එ මුඛණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ තැල කෙළේ ය:

හව්ත් භෞතමයන් වහන්ස, “මම වනාහි ආත්මකාරයෙක් (නමින් කරුණ ක්‍රියා) නැත. පරකාරයෙක් (අනුත් කරුණ ක්‍රියා) නැත යන මෙබඳු වාද ඇතියෙමි, මෙබඳු දූෂටි ඇතියෙමි වෙමි”යි.

මුඛණය, මෙබඳු වාද ඇතියකු මෙබඳු දූෂටි ඇතියකු මම නහමක් දකිමිවා, (අසුච්ඡි නැත වෙසෙතැයි) නහමක් අසමි ව යි. කිසෙයින් නම් තෙමේ අභික්‍රමණ කරුණුයේ තෙමේ ප්‍රතික්‍රමණ කරුණුයේ “ආත්මකාරයෙක් නැත, පරකාරයෙක් නැතැ”යි කියන්නේ ද?

මුඛණය, ‘ආරම්භවාදයෙක් (ක්‍රියා කිරීමෙහි පලමු උපදහා වියය) ඇත’ යන එය කීම හගිහිදූ? යි

පින්වතුන් වහන්ස, එසේ ඇති යයි.

ආරම්භවාද ඇතිවත්ම ප්‍රථමාරම්භවීයවත් සත්ත්වයෝ පැණෙන් ද? ‘එ සේය’ පින්වතුන් වහන්සැයි.

මුඛණය, ‘ප්‍රථමාරම්භවීයය ඇතිවත් ම ප්‍රථමාරම්භවීයවත් (ප්‍රථමාරම්භවීයයෙන් ක්‍රියා කරණ) සත්ත්වයෝ පැණෙහි’ යන යමෙක් වේ නම්, මේ සත්ත්වයන්ගේ ආත්මකාර යි, මේ සත්ත්වයන්ගේ පරකාර යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තං කිං මඤ්ඤයි බ්‍රාහ්මණ අපි නික්කමධාතු -පෙ- අපි පරක්කමධාතු
-පෙ- අපි ථාමධාතු -පෙ- අපි සීතිධාතු -පෙ- අපි උපක්කමධාතු?ති

එවලො.

උපක්කමධාතුයා සති උපක්කමවනො සත්තා පඤ්ඤායනති?ති.

එවං හො.

යං ඛො බ්‍රාහ්මණ, උපක්කමධාතුයා සති උපක්කමවනො සත්තා
පඤ්ඤායනති'ති අයං සත්තානං අත්තකාරො, අයං පරකාරො'ති.

මාහං බ්‍රාහ්මණ, එවංවාදිං එවංදිට්ඨිං අද්දසං වා අසොසිං වා. කථං හි
නාම සයං අභික්කමනො පටික්කමනො එවං වක්ඛති: “නපි
අත්තකාරො, නපි පරකාරො”ති.

අභික්කන්තං හො ගොතම -පෙ- අජ්ඣග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං
ගතනති.

6. 1. 4 9

[කම්මනිදන සුත්තං]

[සාමප්පිනිදනං]

89. තිණ්මාති භික්ඛවෙ නිදනාති කම්මානං සමුදයාය.

කතමාති තිණ්:

ලොභො නිදනං කම්මානං සමුදයාය. දොසො නිදනං කම්මානං
සමුදයාය. මොහො නිදනං කම්මානං සමුදයාය.

න භික්ඛවෙ ලොභා අලොභො සමුදෙති. අථ ඛො භික්ඛවෙ ලොභා
ලොභොව සමුදෙති. න භික්ඛවෙ දොසා අදොසො සමුදෙති. අථ ඛො
භික්ඛවෙ දොසා දොසොව සමුදෙති. න භික්ඛවෙ මොහා අමොහො සමුදෙති.
අථ ඛො භික්ඛවෙ මොහා මොහොව සමුදෙති.

න භික්ඛවෙ ලොභජේන කම්මෙත දොසජේන කම්මෙත මොහජේන
කම්මෙත දෙවො පඤ්ඤායනති, න මනුස්සා පඤ්ඤායනති, යා වා පනඤ්ඤපි
කාචි සුගතිගො.

අථ ඛො භික්ඛවෙ ලොභජේන කම්මෙත දොසජේන කම්මෙත
මොහජේන කම්මෙත තීරයො පඤ්ඤායති, තීරව්ජානගොති පඤ්ඤායති,
පෙතතිව්ජානො පඤ්ඤායති, යා වා පනඤ්ඤපි කාචි දුගතිගො.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ තිණ් නිදනාති කම්මානං සමුදයායාති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මුඛමාණස, (කුසිතභාවයෙන් නික්මෙන සැහැසි ඇති) නික්මවිමානු-
යෙක් = වියවියෙක් ඇත ... (පැරැකුම් සැහැසි ඇති) පරක්කමවිමානුයෙක්
ඇත ... ස්වාමවිමානුයෙක් (බලවත් වියවියෙක්) ඇත. ... ස්විමිමානුයෙක්
(පිහිටි වියවියෙක්) ඇත .. උපක්‍රමවිමානුයෙක් (උපක්‍රම ගතවියෙක්) ඇත
යන එය කිම හඟිතිදැයි. 8

පිත්චතුත් වහන්ස, එසේ යැයි.

උපක්‍රමවිමානු (උපක්‍රම ස්වභාවය) ඇති වත් ම උපක්‍රමවත් සත්ත්වයෝ
පැණෙත් දැයි.

පිත්චතුත් වහන්ස, එසේ යැයි.

මුඛමාණස, උපක්‍රමවිමානු ඇති වත් ම උපක්‍රමවත් සත්ත්වයෝ
පැණෙති යන යමෙක් වේ නම්, මෙය සත්ත්වයන්ගේ අත්තිකාරයි, මෙය
පරිකාරයි.

මුඛමාණස, මෙයින් වාද ඇතියකු මෙයින් දූෂි ඇතියකු මම හඟමක්
දකිමිවයි, අඟමිවයි. කෙසෙයින් නම් කෙසේ අභික්‍රමණ කරණුයේ කෙසේ
ප්‍රතික්‍රමණ කරණුයේ “අත්තිකාරයෙක් නැත, පරිකාරයෙක් නැතැ”යි
මෙසේ කියන්නේ ද?

(බමුණු කෙම අත්තිකාර පරිකාර ස්වාභාවයෙන් දහ වුදුරුත් සරණ
ගොස් මෙසේ කියා)

හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා කෘතඥ ... මා අද පටන් කොට
දිව්හිමියෙන් සරණ ගියකු කොට බරණ සේක් වයි

6. 1. 4. 9.

[කම්මනිදන සුත්‍රය]

[සැවැත්නිදන යි]

99. මහණෙනි, (වර්ගභාවය) කම්මයන්ගේ සමුදයට (රැස්වීමට) මේ
නිදන තුණක.

කවර තුණක යත්:

කම්මයන්ගේ සමුදයට ලෝභය නිදනයෙනි. කම්මයන්ගේ සමුදයට
දෝෂය නිදනයෙනි. කම්මයන්ගේ සමුදයට චෝරය නිදනයෙනි.

මහණෙනි, ලෝභයෙන් අලෝභය නුපදනේ ය. වැලිත් මහණෙනි,
ලෝභයෙන් ලෝභය මා උපදනේ ය. මහණෙනි, දෝෂයෙන් අදෝෂය
නුපදනේ ය. වැලිත් මහණෙනි, දෝෂයෙන් දෝෂය ම උපදනේ ය.
මහණෙනි, චෝරයෙන් අචෝරය නුපදනේ ය. මහණෙනි, වැලිත්
චෝරයෙන් චෝරය ම උපදනේ ය.

මහණෙනි, ලෝභයෙන් උපත් කම්මයන්, දෝෂයෙන් උපත් කම්මයන්,
චෝරයෙන් උපත් කම්මයන් දෙවියෝ නො පැණෙත්. මනුෂ්‍යයෝ නො
පැණෙත්. යම්බඳ අනෙකුදු සුගතිහු නො පැණෙත්.

වැලිත් මහණෙනි, ලෝභප්‍රකම්මයෙන්, දෝෂප්‍රකම්මයෙන්, චෝරප්‍රකම්මයෙන්
නිරය පැණෙයි. තිරිසන් යොත් පැණෙයි. ප්‍රේත විෂය පැණෙයි.
අනෙක් කිසි දුගතිහුදු පැණෙති.

මහණෙනි, කම්මයන්ගේ සමුදයට මේ නිදන තුණ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තීණිමානි භික්ඛවෙ නිදහානි කම්මානං සමුදයාය. කතමානි තීණි:

අලොභො නිදහං කම්මානං සමුදයාය. අදෙසො නිදහං කම්මානං සමුදයාය. අමොභො නිදහං කම්මානං සමුදයාය.

න භික්ඛවෙ අලොභා ලොභො සමුදෙති, අථ ඛො භික්ඛවෙ අලොභා අලොභොව සමුදෙති. න භික්ඛවෙ අදෙසා දෙසො සමුදෙති, අථ ඛො භික්ඛවෙ අදෙසා අදෙසොව සමුදෙති. න භික්ඛවෙ අමොභා මොභො සමුදෙති, අථ ඛො භික්ඛවෙ අමොභා අමොභොව සමුදෙති.

න භික්ඛවෙ අලොභජේන කම්මෙත අදෙසජේන කම්මෙත අමොභ-
ජේන කම්මෙත තීරයො පඤ්ඤායති. තීරච්ඡානංයොති පඤ්ඤායති. පෙතති-
විසයො පඤ්ඤායති යා වා පනඤ්ඤාපි කාචි දුග්ගතියො. අථ ඛො භික්ඛවෙ
අලොභජේන කම්මෙත අදෙසජේන කම්මෙත අමොභජේන කම්මෙත දෙවා
පඤ්ඤායන්ති, මනුස්සා පඤ්ඤායන්ති, යා වා පනඤ්ඤාපි කාචි සුගතියො.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ තීණි නිදහානි කම්මානං සමුදයායාති.

6. 1. 4. 10.

[කිම්බිල සුතං.]

40. එවමෙසුතං එකා සමයං භගවා කිම්බිලායං විහරති නිවුලවනෙ¹
අථ ඛො ආයස්මා කිම්බිලො යෙන භගවා තෙත්තපසඛිකම්. උපසඛිකම්මා
භගවන්තං දභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො
ආයස්මා කිම්බිලො භගවන්තං එතදවොච:

“කො භු ඛො භනෙත හෙතු, කො පච්චයො, යෙන තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ සඤ්ඤමො න විරට්ඨිතිකො හොති”ති?

ඉධ කිම්බිල, තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ භික්ඛු භික්ඛුතියො උපාසකා
උපාසිකායො සභ්ථි අගාරවා විහරන්ති අප්පතිස්සා. ධම්ම අගාරවා
විහරන්ති අප්පතිස්සා. සබ්බෙ අගාරවා විහරන්ති අප්පතිස්සා. සික්ඛාය
අගාරවා විහරන්ති අප්පතිස්සා. අප්පමාදෙ අගාරවා විහරන්ති අප්පතිස්සා.
පටිකාභාරෙ අගාරවා විහරන්ති අප්පතිස්සා.

අයං ඛො කිම්බිල හෙතු, අයං පච්චයො යෙන තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ
සඤ්ඤමො න විරට්ඨිතිකො හොති.

කො පන භනෙත හෙතු, කො පච්චයො, යෙන තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ
සඤ්ඤමො විරට්ඨිතිකො හොති?

1 වෙච්චික - 438.

මහණෙනි, කමියන්ගේ සමුදයට මෙ නිදන තුණෙකි. කවර තුණෙක යත්:

කමියන්ගේ සමුදය සඳහා අලෝභය නිදනගෙක. කමියන්ගේ සමුදය සඳහා අද්වේෂය නිදනගෙක. කමියන්ගේ සමුදය සඳහා අමෝහය නිදනගෙක.

මහණෙනි, අලෝභයෙන් ලෝභය නූපදනේ ය. වැලිත් මහණෙනි, අලෝභයෙන් අලෝභය ම උපදනේ ය. මහණෙනි, අද්වේෂයෙන් ද්වේෂය නූපදනේ ය. වැලිත් අද්වේෂයෙන් අද්වේෂයම උපදනේ ය. මහණෙනි, අමෝහයෙන් මෝහය නූපදනේ ය. වැලිත් මහණෙනි, අමෝහයෙන් අමෝහය ම උපදනේ ය.

මහණෙනි, අලෝභජ කමියෙන්, අද්වේෂජ කමියෙන්, අමෝහජ කමියෙන් නිරය නො පැණෙයි. තිරිසන්ගෙන් නො පැමිණෙයි. ප්‍රේත වීමය නො පැණෙයි. අනෙක් යම් කිසි දුගතිහුදු නො පැණෙයි. වැලිත් මහණෙනි, අලෝභජ කමියෙන්, අද්වේෂජ කමියෙන්, අමෝහජ කමියෙන් දෙවියෝ පැණෙත්. මුහුර්තයෝ පැණෙත්. යම්බිඳු අනෙකුදු කිසියම් දුගතිහු පැණෙත්.

මහණෙනි, කමියන්ගේ සමුදය සඳහා මෙ නිදන තුණ යි.

6. 1. 4. 10.

[කිම්බල සූත්‍රය]

40. මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් සමයෙකැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කිම්බලා නගර සමීපයෙහි වූ මිදෙල් වනයෙහි වැඩව්‍යන සේක. එකල්හි ආයුෂමත් කිම්බල තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹිහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත් පසෙක හුන්හ. එකත් පසෙක හුන් ආයුෂමත් කිම්බල තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැළ කළහ:

වහන්ස, තථාගතයන් වහන්සේ පිරිනිවිකල්හි ශාසන සංඛමය යම් හෙයකින් විරසදායි නො වේ නම්, එ හේතු කවරේ ය? එ ප්‍රත්‍යය කවරේ ය? යි.

කිම්බලයෙනි, මෙ සත්තෙහි තථාගතයන් වහන්සේ පිරිනිවිකල්හි මහණු මෙහෙණු උච්ඡුහු උච්ඡිහු ශාසනාත් කෙරෙහි ගෞරව නැති ව ප්‍රතිශ්‍රය නැති ව වසන්තාහ. ධර්මයෙහි ගෞරව නැති ව ප්‍රතිශ්‍රය නැති ව වසන්තාහ. සතුන් කෙරෙහි ගෞරව නැති ව ප්‍රතිශ්‍රය නැති ව වසන්තාහ. ශික්ෂායෙහි ගෞරව නැති ව ප්‍රතිශ්‍රය නැති ව වසන්තාහ. අප්‍රමාදයෙහි ගෞරව නැති ව ප්‍රතිශ්‍රය නැති ව වසන්තාහ. පිට්‍රිකදරෙහි ගෞරව නැති ව ප්‍රතිශ්‍රය නැති ව වසන්තාහ.

කිම්බලයෙනි, යම් හෙයකින් තථාගතයන් පිරිනිවිකල්හි ශාසන සංඛමය විරසදායි නො වේ නම්, මෙ හේතූය, මෙ ප්‍රත්‍යය යි.

වහන්ස, යම් හෙයකින් තථාගතයන් වහන්සේ පිරිනිවිකල්හි ශාසන-සංඛමය විරසදායි වේ නම්, එ හේතු කවර, එ ප්‍රත්‍යය කවරැයි.

ඉධ කිම්බිල තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ භික්ඛු භික්ඛුනීයො උපාසකා උපාසිකායො සත්ථරි සගාරවා විහරන්ති සප්පතියා, ධම්මෙ සගාරවා විහරන්ති සප්පතියා, සබ්බෙ සගාරවා විහරන්ති සප්පතියා, සික්ඛාය සගාරවා විහරන්ති සප්පතියා, අප්පමාදෙ සගාරවා විහරන්ති සප්පතියා, පරිඤ්ඤායෙ සගාරවා විහරන්ති සප්පතියා.

අයං ඛො කිම්බිල, හෙතු අයං පච්චග්ගො, යෙන තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ සද්ධම්මො, විරට්ඨිතිකො හොතිති.

6. 1. 4. 11.

[දරුක්කකි සුභතං]

41. එවමෙසුභතං එකං සමයං ආයගමා සාරිපුතො රාජගහෙ විහරති ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ,

අථ ඛො ආයගමා සාරිපුතො පුබ්බකහසමයං නිවාසෙකිං පතන-විවරමාදය සමඤ්ඤායෙති භික්ඛුනි සද්ධිං ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරුහනො අද්දං අඤ්ඤාචරගමිං පදෙසෙ මහනං දරුක්කකිං. දිස්වා භික්ඛු ආමනොසි: “පසුථ නො තුමෙහ ආට්ටසො අමුං මහනං දරුක්කකිනති”

එව මාට්ටසොති.

ආකඞ්ගමානො ආට්ටසො භික්ඛු ඉද්ධිමා වෙතොවසිප්පතො අමුං දරුක්කකිං පඨවිනෙව අභිමුලෙවග්ග. තං කියා හෙතු: අපථ ආට්ටසො අමුමිති දරුක්කකිං පඨවිගාතු, යං නියාය භික්ඛු ඉද්ධිමා වෙතො-වසිප්පතො අමුං දරුක්කකිං පඨවිනෙව අභිමුලෙවග්ග.

ආකඞ්ගමානො ආට්ටසො භික්ඛු ඉද්ධිමා වෙතොවසිප්පතො අමුං දරුක්කකිං ආපොඤ්ච අභිමුලෙවග්ග -පෙ- තෙජෝඤ්ච අභිමුලෙවග්ග -පෙ- වායොඤ්ච අභිමුලෙවග්ග -පෙ- සුභනෙඤ්ච අභිමුලෙවග්ග -පෙ- අසුභනෙඤ්ච අභිමුලෙවග්ග. තං කියා හෙතු. අපථ ආට්ටසො අමුමිති දරුක්කකිං අසුභගාතු, යං නියාය භික්ඛු ඉද්ධිමා වෙතොවසිප්පතො අමුං දරුක්කකිං අසුභනෙඤ්ච අභිමුලෙවග්ගාති.

9. 1. 4. 12.

[නාගික සුභතං]

42. එවං මෙ සුභා එකං සමයං ගගවා කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසබ්බෙහ සද්ධිං යෙන ඉච්ඡානිගිගලං නාම කොසලානං බ්‍රාහ්මණො, තදවසරි. තත්‍ර සුදං ගගවා ඉච්ඡානිගිගලෙ විහරති ඉද්ධිංගිගලවහසංගි.

කීට්ඨිලයෙහි, මේ සත්තෙහි තථාගතයන් පිරිනිවිකල්හි මහණහු මේහෙණහු උවසුහු උච්චිහු ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරව ඇති ව ප්‍රතිශ්‍රය ඇති ව ව්‍යන්තාහ. ධර්ම කෙරෙහි ගෞරව ඇති ව ප්‍රතිශ්‍රය ඇති ව ව්‍යන්තාහ. සතුන් කෙරෙහි ගෞරව ඇති ව ප්‍රතිශ්‍රය ඇති ව ව්‍යන්තාහ. ශික්‍ෂායෙහි ගෞරව ඇති ව ප්‍රතිශ්‍රය ඇති ව ව්‍යන්තාහ. අප්‍රමාදයෙහි ගෞරව ඇති ව ප්‍රතිශ්‍රය ඇති ව ව්‍යන්තාහ. පිළිපදෙරෙහි ගෞරව ඇති ව ප්‍රතිශ්‍රය ඇති ව ව්‍යන්තාහ.

කීට්ඨිලයෙහි, යම් ගෙයෙකින් තථාගතයන් පිරිනිවි කල්හි සද්ධර්මය වීරසාධී වේ නම්, මේ ඵ්ඥෙතු ය, මේ ඵ්ප්‍රත්‍යය යි.

6. 1. 4. 11.

[දරුණකතා සූත්‍රය]

41. මා විසින් මෙසේ අගනලද. එක් සමයෙකිනි අයුමෙත් භාගිපුතන තෙරණුවෝ රාජශාසන සම්පයෙහි ගීර්ඤානුට පථිතයෙහි වාස කරත්.

එකල්හි අයුමෙත් භාගිපුතන තෙරණුවෝ පෙරවරුයෙහි හැද පෙරෙව පා සිවුරු ගෙණ බොහෝ වහන්දු හා සමග ගිජුකුළුවලින් බස්නාහු අනාතරප්‍රදේශයෙකිනි මහ දූවකඳක් දුටහ. දූක හිසුන් ඇමැතුහ. “ඇවැත්නි, තෙපි තෙල මහදූවකඳ දක්නහු දැයි” යි.

“එසේ ය ඇවැත්නි” යි.

ඇවැත්නි, විතතවිභිභාවයට පත් සාද්ධිමත් මහණෙක් කැමැතියේ නම්, අසු දූවකඳ පාපිච්චාතු ම ය යි සලකන්නේ ය ඵ් කවර හෙයින් යත්: ඇවැත්නි, යම් පාපිච්චාතුවක් නිසා විතතවිභිභාවයට පත් සාද්ධිමත් මහණෙක් “අසු දූව කඳ පාපිච්චාතු ම ය” යි සලකා නම්, තෙල දූවකඳෙහි (එබඳු) පාපිච්චාතුවෙක් ඇත.

ඇවැත්නි, විතතවිභිභාවයට පත් සාද්ධිමත් මහණෙක් කැමතියේ නම් අසු දූවකඳ අච්චාතු ම ය යි සලකන්නේ ය ... තේජෝධාතු ම ය යි සලකන්නේ ය ... වායෝධාතු ම ය යි සලකන්නේ ය ... අග්‍රහධාතු ම ය යි සලකන්නේ ය. එ කවර හෙයින් යත්: ඇවැත්නි, යම් අග්‍රහධාතුවක් නිසා විතත වච්චාතුවට පත් සාද්ධිමත් මහණ තෙල දූව කඳ අග්‍රහධාතු ම ය යි සලකන්නේ නම්, අසු දූව කඳෙහි (එ) අග්‍රහධාතුව ඇතැයි.

6. 1. 4. 12.

[නාගික සූත්‍රය]

42. මා විසින් මෙසේ අගනලදි: එක් සමයෙකිනි භාගාවතුන්-වහන්සේ භොගොල් ජනපදයෙහි මහබික්කහුන් හා සමග සාරි සරණ-සේක් කොහලයන්හේ ඉට්ඨානධිකල නම් බමුණුගමට වැඩි සේක. භාගාවතුන්: වහන්සේ එ ඉට්ඨානධිකලයෙහි ඉට්ඨානධිකල වතලාගැබ්බි වාස කරන්නාහ.

අයොසංඝො ඛො ඉච්ඡානඛග්ගිකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා “සමණො ඛලු හො ගොතමො සත්තපුත්තො සත්තකුලා පබ්බජිතො ඉච්ඡානඛග්ගො අනුප්පත්තො ඉච්ඡානඛග්ගෙ විහරති ඉච්ඡානඛග්ගවනසණ්ඨි. තං ඛො පන භවතං ගොතමං එවං සාලායණො කිත්තිසද්දො අබ්බුත්තො “ඉතිපි සො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො -පෙ- බුද්ධො භගවා”ති, සො ඉමං ලොකා සදෙවකං -පෙ- [සාධු ඛො පන තථාරූපානං] අරහතං දස්සාමං භොති”ති.

අථ ඛො ඉච්ඡානඛග්ගිකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා තස්ස රතතියා අව්වසෙන පසුතං බාදතීයං ගොජතීයං ආදාය යෙන ඉච්ඡානඛග්ගවනසණ්ඨිං තෙසුපසාදිතමිංසු. උපසාදිතමිංසු ඛතිආරකොට්ඨකෙ අට්ඨංසු උච්චාසද්ද මහාසද්ද.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා නාගිණො භගවතො උපට්ඨාකො භොති. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං නාගිතං අමනෙතයි. කෙ පන තෙ නාගිත උච්චාසද්ද මහාසද්ද කෙට්ටො මඤ්ඤ මච්ඡවිලොපෙති.

එතෙ භතෙත ඉච්ඡානඛග්ගිකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා පසුතං බාදතීයං ගොජතීයං ආදාය ඛතිආරකොට්ඨකෙ සීතා භගවතංයෙව උද්දිස්ස භික්ඛුසංඝං වානි.

මාභං නාගිත, යසෙන සමාගමං. මා ව මයා යසො. යො ඛො නාගිත, නයිමස්ස නෙකඛම්මසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසම්පුඛස්ස සම්මොඛසුඛස්ස නිකාමලාභී අස්ස අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, යස්සාහං නෙකඛම්මසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසම්පුඛස්ස සම්මොඛසුඛස්ස නිකාමලාභී අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, සො තං මිලහසුඛං මිඳුසුඛං ලාභසංකාරසිලොකසුඛං සාදිගෙය්‍යාති.

අභිවාසෙතුද්දති භතෙත භගවා, අභිවාසෙතු සුගතො. අභිවාසන කාලොද්දති භතෙත භගවතො. යෙන යෙනෙවද්දති භතෙත භගවා ගම්ඤ්ඤති, තන්තින්තාව භවිස්සන්ති බ්‍රාහ්මණගහපතිකා, නෙගමා චෙ ව ජානපද ව. සෙය්‍යථාපි භතෙත ඵුලලුසිතිකෙ දෙවෙ වස්සන්තෙ යථා- නිත්තං උදකාති පටිත්තන්ති, එව චෙව ඛො භතෙත යෙන යෙනෙවද්දති භගවා ගම්ඤ්ඤති, තන්තින්තාව භවිස්සන්ති බ්‍රාහ්මණගහපතිකා නෙගමා චෙව ජානපද ව. තං කිස්ස ධෙතු: තථා හි භතෙත භගවතො සීල- පඤ්ඤාණන්ති.

මාභං නාගිත, යසෙන සමාගමං. මා ව මයා යසො. යො ඛො නාගිත, නයිමස්ස නෙකඛම්මසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසම්පුඛස්ස සම්මොඛසුඛස්ස නිකාමලාභී අස්ස අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, යස්සාහං නෙකඛම්මසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසම්පුඛස්ස සම්මොඛසුඛස්ස නිකාම- ලාභී අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, සො තං මිලහසුඛං මිඳුසුඛං ලාභසංකාර- සිලොකසුඛං සාදිගෙය්‍ය.

ඉවත් නඩහරික ව්‍යාභිඡන්ත ගාභපතිහු “ශාක්‍යකුලයෙන් තිත්ම පෑවිදි වූ ශාක්‍යපුත්‍ර ප්‍රමණ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ඉවත් නඩහරියට වැඩියේක් ම ඉවත් නඩහරියෙහි වූ ඉවත් නඩහර වනලාභාබිහි වසන්තාහ. ‘ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අභිත්ත. සමාසක් සම්බුද්ධිය. විද්‍යාවරණ සමපන්නාය ... බුද්ධිය, හඟවත්ත’යි එ හඟවත් ගෞතමයන් වහන්සේගේ මේ බ්‍රහ්මකුලයේ කිතුනොසෙක් උස් ව නැගියේ ය. උන්වහන්සේ දෙවියන් සහිත මේ ලොකය ... එබ්‍රහ්ම රහතුන්ගේ දැරියක මනා වන්නේ ය”යි ඇසුහු ම ය.

ඉක්බිති ඉවත් නඩහර වැඩි බමුණු ගාභාපියෝ එ රැ ඇවෑමෙන් ප්‍රභූත බාද්‍යභෝජ්‍යයන් රැගෙන ඉවත් නඩහරවනමණ්ඩය කර එළඹියහ. එළඹ බිහි දෙර කොටුයෙහි උස් හඬ මගහඬ ඇති ව සිටියහ.

එ සමයෙහි ආයුෂමත් නාගිත තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ උපසායක වෙති. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් නාගිත තෙරුන් ඇමැතුණේක: නාගිතයෙහි, උස් හඬ ඇති, මග හඬ ඇති ඔහු කවරහු ද? මත්ස්‍යවිලොපයෙහි (මාළු කඩයක) ශෝච්ඡන් වැනියහ”යි.

“වහන්ස, තෙල ඉවත් නඩහරවැඩි බමුණු ගාභාපිහු බොහෝ කායුතු බුද්ධියුතු දු ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා භික්ෂු සහසයා උදෙසා මැ බිහිදෙර කොටුයෙහි සිටියහ”යි.

නාගිතයෙහි, මම නහමක් පිරිවර හා එක් වෙමිවා. පිරිවර ද මා හා නහමක් එක් වේවා. නාගිතයෙහි, යම් නෙකබ්බසුඛයක්, පටිවෙක සුඛයක්, උපසම සුඛයක්, සමොධි සුඛයක් මම කැමැති සේ ලබන සුළුයෙමි, නිදුකින් ලබන සුළුයෙමි, විපුල කොට ලබන සුළුයෙමි ද, යමෙක් වහාහි මේ නෙකබ්බසුඛය, පටිවෙකසුඛය, උපසමසුඛය, සමොධිසුඛය කැමැති සේ ලබන සුළුයේ නිදුකින් ලබන සුළුයේ විපුල කොට ලබන සුළුයේ නොවේ නම්, හේ, එ මිස (අසුච්ඡි) සුඛය, නිද්‍රාසුඛය, ලාභ සන්තාර වණිහණනක නිසා උපන් සුඛය ඉවසන්නේ ය.

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් ඉවසන සේක් වා. සුගතයන් වහන්සේ ඉවසන සේක් වා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඉවසන කාලය වෙයි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් යම් දිනෙක්හි වඩනාසේක් නම්, නියම් යම් වැඩි වූ ද දනවුවැඩි වූ ද ව්‍යාභිඡන්ත ගාභපතිහු එදිනට නැමුණාහු මැ වන්තාහ. වහන්ස, යම්ගේ මහපොදු යුත් වැඩි වසින් ම නිමින වූ පරිදි මැ (නැමුණු තැන් කරාම) දිගලා සේ ද, වහන්ස, එහෙයින් මැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් යම් යම් දිනෙක්හි වඩනාසේක් නම්, නියම්ගම්වැඩි වූ ද දනවුවැඩි වූ ද බමුණු ගාභාපිහු එදිනට නැමුණාහු ම වන්තාහ. වහන්ස, එ කවර හෙයක යත්: වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශීල - ප්‍රඥ එබ්‍රහ්ම මැ යි.

නාගිතයෙහි, මම පිරිවර හා නහමක් එක් වෙමිවා. පිරිවර ද මා හා නහමක් එක් වේවා. නාගිතයෙහි, මම යම් නෙකබ්බසුඛයක්, පටිවෙක සුඛයක්, උපසමසුඛයක්, සමොධිසුඛයක් කැමැති සේ ලබන සුළුයෙමි, නිදුකින් ලබන සුළුයෙමි, විපුල කොට ලබන සුළුයෙමි ද, යමෙක් මේ නෙකබ්බසුඛය, පටිවෙකසුඛය, උපසමසුඛය, සමොධිසුඛය කැමැති සේ ලබන සුළුයේ, නිදුකින් ලබන සුළුයේ, විපුල කොට ලබන සුළුයේ නොවේ නම්, හේ එ මිසසුඛය නිද්‍රාසුඛය ලාභසන්තාරවණිහණන සුඛය ඉවසන්නේ ය,

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

(1) ඉද්දං නාහිත, හික්ඛුං පස්සාමි ගාමනතවිහාරිං සමාහිතං තීසිත්තං. තස්ස මග්ගං නාහිත, එවං ගොති: “ඉද්දතිමං අයසමනතං අරාමිකො වා සමණ්ණදොසො වා සහධිමිකො වා තභ්වා සමාධිමතා වාවෙස්සති”ති තෙනාහං නාහිත, තස්ස හික්ඛුතො න අත්තමනො ගොමි ගාමනතවිහාරෙන.

(2) ඉධ පනාහං නාහිත, හික්ඛුං පස්සාමි අරඤ්ඤකං අරඤ්ඤ පච්චායමානං තීසිත්තං. තස්ස මග්ගං නාහිත, එවං ගොති: “ඉද්දති අයමායසං ඉමං තීද්දකීලමථ, පටිච්චනොදෙචා අරඤ්ඤසඤ්ඤං යෙව මනසි කට්ඨස්සති එකත්තතති. තෙනාහං නාහිත, තස්ස හික්ඛුතො අත්තමනො ගොමි අරඤ්ඤවිහාරෙන.

(3) ඉධ පනාහං නාහිත හික්ඛුං පස්සාමි අරඤ්ඤකං අරඤ්ඤ අසමාහිතං තීසිත්තං. තස්ස මග්ගං නාහිත, එවං ගොති: “ඉද්දති අයමායසං අසමාහිතං වා විත්තං සමාදග්ගස්සති සමාහිතං වා විත්තං අනුරක්ඛිස්සති”ති තෙනාහං නාහිත, තස්ස හික්ඛුතො අත්තමනො ගොමි අරඤ්ඤවිහාරෙන.

(4) ඉධ පනාහං නාහිත, හික්ඛුං පස්සාමි අරඤ්ඤකං අරඤ්ඤ සමාහිතං තීසිත්තං. තස්ස මග්ගං නාහිත එවං ගොති: ඉද්දති අයමායසං අවිච්ඡිත්තං වා විත්තං විමොචෙස්සති, විච්ඡිත්තං වා විත්තං අනුරක්ඛිස්සති”ති. තෙනාහං නාහිත තස්ස හික්ඛුතො අත්තමනො ගොමි අරඤ්ඤවිහාරෙන.

(5) ඉධ පනාහං නාහිත, හික්ඛුං පස්සාමි ගාමනතවිහාරිං ලාභිං චිවර පිණ්ඩපාතසෙතොසහගිලානපච්චායසෙතජ්ජපටිකාරානං. සො නං ලාභ-සක්කාරසිලොකං නිකාමසමානො රිඤ්ඤති පටිසල්ලානං, රිඤ්ඤති අරඤ්ඤ වතපඨාති පනතාති සෙතොසතාති, ගාමනිගමරාජධානීං ඔසට්ඨො වාසං කපෙපති. තෙනාහං නාහිත, තස්ස ඡක්ඛුතො න අත්තමනො ගොමි ගාමනතවිහාරෙන.

(6) ඉධ පනාහං නාහිත, හික්ඛුං පස්සාමි අරඤ්ඤකං ලාභිං චිවරපිණ්ඩ-පාතසෙතොසහගිලානපච්චායසෙතජ්ජපටිකාරානං. සො නං ලාභසක්කාර සිලොකං පටිපණ්ණෙචො න රිඤ්ඤති පටිසල්ලානං, න රිඤ්ඤති අරඤ්ඤ වතපඨාති පනතාති සෙතොසතාති. තෙනාහං නාහිත තස්ස හික්ඛුතො අත්තමනො ගොමි අරඤ්ඤවිහාරෙන.

යසමාහං නාහිත, සමයෙ අභ්වානමග්ගපටිපනො න කඤ්චි පස්සාමි පුරතො වා පච්ඡතො වා, එසු මෙ නාහිත, තස්මිං සමයෙ ගොති අත්තමනො උචාරපස්සාවකමමායාති.

දෙවතා වග්ගො වග්ගසො.

තස්ස අද්දං:

සෙකකා දො අපට්ඨාති මොග්ගලාන විජ්ජාගාහිතා විවාද දානත්තකාරී තිදානං කිම්බිලදරුක්ඛකෙත නාහිතොති

(1) නායකයෙහි, මම මේ සභාවේ ප්‍රාමාණික විභාග වූ සමාජික ව සුන් මහණක් දක්මි. නායකයෙහි, මට මේ බඳු සිතක් වෙයි: “දැන් ආරක්ෂකයෙක් වේවයි, හෙරණෙක් වේවයි, සහදායෙක් වේවයි, මේ ආයුමෙන් වූ එ සමාජිකයෙක් ගලවන්නේ” යි. නායකයෙහි, මම එ මහණගේ එ ප්‍රාමාණික විභාගයක් තුළ සිතායෙමි නො වෙමි.

(2) නායකයෙහි, මම මේ සභාවේ අරණෙහි නිදිනා ආරක්ෂක මහණක් දක්මි. නායකයෙහි, මට මේ බඳු සිතක් වෙයි: “දැන් මේ ආයුමෙන් මේ නිදාකලමට දුරු කොට එකාග්‍රහාග්‍රහ අරණයාගේ ම මෙතෙහි කෙරේ” යි. නායකයෙහි, මම එ හිසුනුගේ එ අරණ විභාගයක් සතුටු සිතායෙමි වෙමි.

(3) නායකයෙහි, මම මේ සභාවේ අරණෙහි අසමාජික ව සුන් ආරක්ෂක මහණක් දක්මි. නායකයෙහි, මට මේ බඳු සිතක් වෙයි: “දැන් මේ ආයුමෙන් අසමාජික වූ හෝ සිත සමාජිකකරන්නේ. සමාජික වූ හෝ සිත රක්ෂා කරන්නේ” යි. නායකයෙහි, එ හිසුනුගේ එ අරණයාගේ මම සතුටු සිතායෙමි වන්නෙමි.

(4) නායකයෙහි, මම මේ සභාවේ අරණෙහි සමාජික ව සුන් ආරක්ෂක මහණක් දක්මි. නායකයෙහි, එ මට මේ බඳු සිතක් වන්නේ ය: “දැන් මේ ආයුමෙන් අවිච්ඡිකත වූ හෝ විච්ඡිකත කරන්නේ ය. විච්ඡිකත වූ හෝ සිත රක්ෂා කරන්නේ” යි. නායකයෙහි, මම එ හිසුනුගේ එ අරණයා වාසයෙන් සතුටු සිතායෙමි වෙමි.

(5) නායකයෙහි, මම මේ සභාවේ ප්‍රාමාණික විභාග වූ සිවුරු පිළුවා සෙනසුන් හිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර ලබනු ලබනු ලබන මහණක් දක්මි. හේ එ ලාභ සහකාර ශ්‍රේෂ්ඨයා පනමින් පිළිසලන හරණෙක් ය. අරණෙහි වාසයා ප්‍රාන්තයාගේ සහයෙන් හැර පියයි. හම් නියමිතම් රජදහනට වැද වාස කෙරෙයි. නායකයෙහි, මම එ හිසුනුගේ ඒ ප්‍රාමාණික විභාගයක් සතුටු සිතායෙමි නො වෙමි.

(6) නායකයෙහි, මම මේ සභාවේ සිවුරු පිළුවා සෙනසුන් හිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර ලබනු ලබනු ලබන ආරක්ෂක මහණක් දක්මි. හේ එ ලාභ සහකාර ශ්‍රේෂ්ඨයා දුරු ලා පිළිසලන නො පියයි. අරණ වාසයා ප්‍රාන්තයාගේ සහයෙන් නො පියයි. නායකයෙහි, මම එ හිසුනුගේ එ අරණ විභාගයක් සතුටු සිතායෙමි වෙමි.

නායකයෙහි, යම් කලෙක්හි මම අදත් මගට පිළිපන්නෙමි ඉදිරිපස්හි හෝ පසුපස්හි හෝ කිසිවකු නො දක්නෙමි ද, නායකයෙහි, එ සමයෙහි මට යටත් පිරිසෙයින් සුලුවෙන් මගවත් කරන්නට පවා පහසු වේ මැයි.

සිවුවැනි දේවතා වර්ගය.

එහි උද්‍යානය:

සෙබ සුත්‍රය, අපරිහානිය සුත්‍ර දෙකෙක, මොක්කලාන සුත්‍රය, විජ්ජානාසිය සුත්‍රය විවාදමූල සුත්‍රය, දහසුත්‍රය, අත්තකාරිසුත්‍රය, නිදහසුත්‍රය, නිව්විලසුත්‍රය, දරුකබ්බ සුත්‍රය, නායකසුත්‍රය යි ආදිය සුත්‍ර කෙතෙක්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. ධම්මික වග්ගො

6. 1. 5. 1.

[නාම සුත්තං]

48 එකං සමයං භගවා ඤාතිජාතියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩිකායා ඇරාමෙ. අථ ඛො භගවා පුබ්බන්තසසමයං නිවානෙත්වා පත්ත
විවරමාදාය සාවිජ්ජියං පිණ්ඩියා පාවිසි. සාවිජ්ජියං පිණ්ඩියා චරිත්වා
පච්ඡාභ්ගතං පිණ්ඩිපාත පරික්කන්තො ඇයසමන්තං ආනංදං ඇමනෙතයි:

“ඇයාමානන්ද, යෙන පුබ්බන්තොමො මිහාරමාතුපාසාදො තෙත්තපසංක-
මිස්සාම දිවාච්ඡාරායා”ති.

“එවං භනෙත”ති ඛො ඇයසමා ඇනන්දො භගවතො පච්චස්සොයි.

අථ ඛො භගවා ඇයසමතා ඇනන්දෙන සද්ධිං යෙන පුබ්බන්තොමො
මිහාරමාතුපාසාදො තෙත්තපසංකමි.

අථ ඛො භගවා සාරණසමයං පඨිසල්ලානා වුට්ඨිතො ඇයසමන්තං
ඇනන්දං ඇමනෙතයි:

“ඇයාමානන්ද, යෙන පුබ්බන්තොධාකො තෙත්තපසංකමිස්සාම භතතාති
පරිසිඤ්චිතුං”ති.

“එවං භනෙත”ති ඛො ඇයසමා ඇනන්දො භගවතො පච්චස්සොයි”

අථ ඛො භගවා ඇයසමතා ඇනන්දෙන සද්ධිං යෙන පුබ්බන්තොධාකො
තෙත්තපසංකමි භතතාති පරිසිඤ්චිතුං. පුබ්බන්තොධාකො භතතාති
පරිසිඤ්චිතා පච්චුත්තරිත්වා එකච්චරො අට්ඨාසි භතතාති පුබ්බාපසමානො.

තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤ පරිභ්වතදිස්ස කොතල්ලාය ‘ඤ්ඤො’
නාම නාගො මහාතුරිත්තාලිතවාදිතෙන පුබ්බන්තොධාකා පච්චුත්තරති.
අපිස්සු තං ජනො දිස්වා එවමාහ:

“අභිරුපො චත ගො¹ රඤ්ඤ නාගො, දස්සානිස්සො චත ගො රඤ්ඤ
නාගො, පාසාදිකො චත ගො රඤ්ඤ නාගො, කායුපපන්නො චත
ගො රඤ්ඤ නාගො”ති.

එවං වුත්තෙ ඇයසමා උද්ධමි භගවන්තා එතදච්චාව: “භජිමෙව හු
ඛො භනෙත මහන්තං මුහන්තං කායුපපන්නං ජනො දිස්වා එවමාහ:
නාගො චත ගො නාගොති: උදුහු අඤ්ඤට්ඨි කඤ්චි මහන්තං මුහන්තං
කායුපපන්නං ජනො දිස්වා එවමාහ: නාගො චත ගො නාගොති?”

1. අභිරුපො චතා යං - සිඬු.

5. ධම්මක වග්ගය

6. 1. 6. 1.

[නාග සූත්‍රය]

48 එක්සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ අනේපිඬුසිටුහු හේ ජේතවන නම් ආරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුයෙහි හැදපෙරව පාසිවුරු ගෙණ සැවැත් නුවර පිඬු පිණිස වන්සේක. සැවැත්හි පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත්හි පිඬුවා-යෙන් පෙරලා වැඩියාහු ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන් ඇමැතුසේක:

ආනන්දයෙනි, දිවාච්ඡාර සඳහා යමහ, පුබ්බාරාම නම් වූ මූවරමාපහය කරා එළැඹෙන්නමෝවයි.

“එසේ ය වහන්සැ”යි ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්සහ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන් හා සමග පුබ්බාරාම නම් වූ මහාරමාතුපාසාදය කරා එළැඹි සේක.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස්කල්හි පිළිසලනින් නැගිසේක් ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන් ඇමැතුහ:

“ආනන්දයෙනි, සිරිරු සිලිලින් සහභත්තට පුච්ඡොක්ඛය (‘පුබ්බ-කොට්ඨක’ නම් නහනතොට) කරා යමහ”යි.

‘එසේ ය වහන්සැ’යි ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්-සේට පිළිතුරු ඇස්සහ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන් හා (පත්-සියක් හිසුන්) සමග පුච්ඡොක්ඛකය කරා ගාත්‍රපරිභෙකයට (නහන පිණිස) වැඩිසේක. පුච්ඡොක්ඛකයෙහි සිරිරු නහවා ගොඩවී එකවිවර වූ සේක් (හඳුනා පමණක් හැඳ) සිරිරු දියසිඳුවමින් සිටිසේක.

එසමයෙහි පසේනදි කොසොල් මහරජුගේ ‘සෙන’ නම් ඇත්රජ මහාතුයභිනාලම්-වාදයෙන් පුච්ඡොක්ඛකයෙන් ගොඩඑන්නේ ය: එසේ වත් ම, ජනයා ඔහු දෑක මෙසේ කියයි:

හවත්ති, ඒකාන්තයෙන් මහරජුගේ මේ මහානාගයා (ඇත්රජ) අභිරූප වෙයි. හවත්ති, ඒකාන්තයෙන් මහරජුගේ මේ ඇත්රජ දර්ශනීයය. හවත්ති, මහරජුගේ මේ ඇත්රජ ප්‍රාසාදික ය. හවත්ති, ඒකාන්තයෙන් මහරජුගේ මේ ඇත්රජ තුහුනප්‍රයෙන් යුතු (පිරිසුන් අහපහහ ඇතිසේ) ය යි.

මෙසේ කී කල්හි ආයුෂමත් උදුසි තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කෙල කරුණු සලකුණ: වහන්ස, ජනයා ආරොහගමපන්න වූ පරිණාහ-සමපන්න වූ පිරිසුන් අහපහහ ඇති ඇතක්හු ම දෑක ‘පින්වත්ති, ඒකාන්තයෙන් මහ නාගයෙකැයි කියාද’ නැතහොත්, ජනයා ආරොහ-සමපන්න වූ පරිණාහගමපන්න වූ පුරිසුන් අහපහහින් යුක්ත වූ අත්කිසිවකුදු දෑක “පින්වත්ති, ඒකාන්තයෙන් මහානාගයෙකැයි කියා දෑ?” යි.

භජීවිධි බො උද්ධි මහනතං බ්‍රාහ්මනං කායුපපන්නං ජනො දිස්වා එවමාහ: “නාගො වත ගො නාගො”ති. අස්සවිධි බො උද්ධි -පෙ-ගොණවිධි බො උද්ධි-පෙ-උරගවිධි බො උද්ධි-පෙ-රුක්කවිධි බො උද්ධි,-පෙ-මනුස්සවිධි බො උද්ධි, මහනතං බ්‍රාහ්මනං¹ කායුපපන්නං ජනො දිස්වා එවමාහ: “නාගො වත ගො නාගො”ති. අපි ච උද්ධි යො සද්දෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුග්ගකෙ, සංඝමණ්ඩ්‍රාගමණීයා පජාය සද්දෙව-මනුස්සාය “ආග්‍රං හ කරොති කායෙන වාචාය මනසා, තමහං නාගො”ති බ්‍රාහ්මී.

අවජ්ජිතං භනෙත, අභිගුහං භනෙත, යාව සුභාසිතමිදං භනෙත, භගවතා: “අපි ච උද්ධි, යො සද්දෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුග්ගකෙ, සංඝමණ්ඩ්‍රාගමණීයා පජාය සද්දෙවමනුස්සාය, ආග්‍රං හ කරොති කායෙන වාචාය මනසා, තමහං නාගොති බ්‍රාහ්මී”ති.

ඉද්දඤ්ච පනාහං භනෙත, භගවතො සුභාසිතං ඉමානි ගාථානි අනුමොදමි:

18. මනුස්සගුහං සම්බුද්ධං අතතදන්නං සමාහිතං
ඉරීයමානං බ්‍රහ්මපථෙ චිත්තසංසුපසමේ රතං.
19. යං මනුස්සා නමස්සන්ති සබ්බධම්මාන පාරග්‍රං,
දෙව්‍යපි නං: නමස්සන්ති ඉති මේ අරහතො සුතං.
20. සබ්බසඤ්ඤාජනාතීතං වතා නිබ්බන්ධාගතං
කාමෙහි හෙතඤ්චරතං චූතතං සෙලාව කඤ්චනං.
21. සබ්බෙ අවචරුචි නාගො හිමවා වඤ්ඤා⁴ සිලුච්චිතෙ
සබ්බෙසං නාගනාමානං සච්චිනාමො අනුත්තරො.
22. නාගං වො කිත්තසිස්සාමි නහි ආග්‍රං කරොති නො
නොරච්චං අවිහිංසා ච පාදා නාගස්ස තෙ දුරෙ.
23. තපො ව බ්‍රහ්මචරීයං චරණා නාගස්ස ත්‍යාපරෙ
සද්ධාහරො මහානාගො උපෙක්ඛාසෙනදන්නවා.
24. සති හිවා සිරො පඤ්ඤා වීමංසා ධම්මචිත්තනා
ධම්මකුච්ඡිසමාචාරො⁵ වීරෙකො තස්ස වාලධි.
25. යො ක්කාසි අස්සාසරතො අජ්ඣාතතං සුත්තමාහිතො
ගච්ඡං සමාහිතො නාගො සීතො නාගො සමාහිතො.

1. බ්‍රහ්මනං - ඡේසං. 2. භගවතාති - සිවු 3. නං - ඡේසං.
4. නිවේදනඤ්ඤා - ඡේසං. 5. තපො - ඡේසං.

උදසියෙහි, ජනයා ආරෝහණමපන්න වූ පරිණාහණමපන්න වූ පිරිසුන් අභපසහ ඇති ඇත්රජකුද දෑක “හවත්ති, එකානනයෙන් මහානාගයෙක” යනු කියයි. උදසියෙහි, අභපසකුද ... උදසියෙහි, ගොනකුද ... උදසියෙහි, උරගයකුද ... උදසියෙහි, වාණ්ණකුද ... උදසියෙහි, ආරෝහණමපන්න වූ පරිණාහණමපන්න වූ පිරිසුන් අභපසහ ඇති මුහුණකුද දෑක ජනයා “හවත්ති, එකානනයෙන් මහානාගයෙක” යනු කියයි. වැලිත් උදසියෙහි, දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලෝකයෙහි, මහණබමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත සත්ත්වයා ප්‍රජායෙහි යමෙක් ආගු සඛ්ඛාන ලමු අකුසල්-දම් කයින් වචසින් මනසින් නො කෙරේ නම්, මම ඔහු “නාග” යයි කියමිනි.

වහන්ස, අසිරි ය! වහන්ස අදහන ය!! වහන්ස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙය සුභාෂිත ම ය: “වැලිත් උදසියෙහි දෙවිබමුන් සියෝ මරුන් සියෝ ලෝකයෙහි, මහණබමුණන් සියෝ දෙවිමිනිසුන් සියෝ ප්‍රජායෙහි යමෙක් කාවිසිමුනි තුන්දෙරින් පව් නො කෙරේ ද, මම උතු නාගයෙහි කියමි”යි වදලුණේක.

වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මේ සුභාෂිතය මේ භාජායෙන් අනුමෝදන් වෙමි:

18. මුහුණ වූ මැ තමා විසින් දමුනු (ද්විවිධ සමාධියෙන්) සමාහිත වූ නිජාණමාගියෙහි වසන (ධ්‍යානගෙන්) විසන්ධිප්‍රසංගමයෙහි නිශ්ලක්ෂ්‍ය,

19. සකකාදි සමිධිමුද්‍යායෙහි පාරප්‍රාප්තවූ යම් බුද්ධිනාමයකු මුහුණගෙන් නමදිත් නම්, ඒ බුද්ධන් දෙවියෝ ද නමදිත් ය යනු අභිත් වන මුඛ වෙන මා විසින් අසනලදී.

20. සමිධිගෝඡනයන් ඉක්මනිය (කෙලෙස්) වනයෙන් නිවනට පැමිණී, (ආයතීමාගී සඛ්ඛාන) නොසනුමායෙහි අභිරත වූ නොලපථිතයෙන් ගුප්ත රතක් හෙයින් කාමගෙන් මුක්ත වූ උත්තමයන්ගේ දෙවියෝ නමදිත්.

21. අන්‍ය පථිතයන් ඉක්මවා දිලෙන ශිමවත් පථිතය හෙයින් බුද්ධිනාම තෙම හැම නාගයන් මැඩගෙණ වොරදනා රුවි (බැබැළුම්) ඇතියේ ය. හැම නාගනාම ඇතියන් අතුරෙහි (පව් නො කරන හෙයින්) සත්‍ය වූ නාගනාම ඇති බුද්ධතෙම අනුතර වෙයි.

22. තොපට නාගයා කිවිනග කරමි: හෙ (අකුසලධර්මසඛ්ඛාන) ආගු නො කෙරෙයි. (ශ්‍රවණිලසඛ්ඛාන) සුරතභාවය ද, (කරුණා හා කරුණාසුචි-භාගසඛ්ඛාන) අවිහිංසාව ද බුද්ධිනාම වූ ඔබගේ (පෙර) දෙපා වෙයි.

23. (බුහුසමාදාන සඛ්ඛාන) තපස ද, (ආයතීමාගීල සඛ්ඛාන) බ්‍රහ්මචර්යා ද නාග වූ ඔබගේ අපර වූ වරණ (පසුපා) දෙක යි. මහාබුද්ධිනාම තෙම ශ්‍රද්ධා නැමැති තොඩ ඇතියේ අබ්බොපෙක්ඛා සඛ්ඛාන යොගදානන ඇතියේ ය.

24. එ බුද්ධිනාමයාගේ ශ්‍රීවාව සමාභි ය යි. ශීරිය (සමිධිනා නැමැති) ප්‍රඥ යි. ධර්මිකතාව (ධර්ම කොටස් පිරිසිදු දන්තා ඥානය) මීමංසා (සොඩ අග) යි. (වතුච්ඛාන සඛ්ඛාන) ධර්ම ම (සාද්ධිවිධාදි අභිඥාබලරාශිගුණ-සංඛාත හෙයින්) කුසලිසමාවාප නම් (උදරය) වෙයි. ත්‍රිවිධ විවේකය උතුරේ වාලයි ය යි.

25. ධ්‍යාන කරණසුලු එ බුද්ධිනාම එලසමාපනති සඛ්ඛාන ආයාස-යෙහි (ප්‍රාණයෙහි) නිශ්චිතයේ අභ්‍යාසමයෙහි මොනොවට සමාහිත ය. බුද්ධිනාම යන්තේද සමාහිතම් වෙයි. බුද්ධිනාම සිවියේද සමාහිත ම වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

26. සෙය්‍යං සමාහිතො නාගො නිසිනොති සමාහිතො
සබ්බස්ස සංවුතො නාගො එසා නාගස්ස සමපදා
27. භුඤ්ජති අනවජ්ජාති සාවජ්ජාති න භුඤ්ජති
සාසං අවජ්ජනං¹ ලභ්බා සනතිධිං පරිවජ්ජයෙ².
28. සඤ්ඤාජනං අණ්ණං උුලං සබ්බං ඡෙත්වාන ඛක්කනං
යෙන යෙනෙව ගව්ජ්ජි අනපෙක්කො'ව ගව්ජ්ජි.
29. යථාපි උදකො ජාතං පුණ්ණිරිකං පවිඤ්ඤි
නුපලීප්පති³ තොයෙන සුවිගක්ඛං මනොරමං.
30. තථෙව ලොකෙ සුජාතො බුද්ධො ලොකෙ විරජ්ජති⁴
නුපලීප්පති⁵ ලොකෙන තොයෙන පද්මං යථා.
31. මහග්ගිති පජ්ජලිතො⁶ අනාභාරාපසමමති
සඬායෙසුපසනෙතසු නිබ්බුතොති පට්ටචති.
32. අත්ථස්සායං විඤ්ඤාපති උපමා විඤ්ඤාසි දෙසිතා
විඤ්ඤාස්සනති මහානාගා නාගං නාගෙන දෙසිතං.
33. චිත්තරාගො චිත්තද්වයො චිත්තමොභො අනාගචො
සරිරං විජ්ජං නාගො පරිනිබ්බිස්සති අනාගචොති.

6. 1. 5. 2.

[මිගසාලාසුත්තං]

[සංවජ්ජිතිදුතං]

44. අථ ඛො ආයස්සා ආනන්දො පුබ්බන්තසමයං තිවාසෙත්වා පන්ත-
විවරමාදාය යෙන මිගසාලාය උපාසිකාය නිවේසනං තෙක්ඛුපසඬකම්.
උපසඬකමිත්වා පඤ්ඤානෙත ආසනෙ නිසිදි. අථ ඛො මිගසාලා උපාසිකා
යෙහායස්සා ආනන්දො, තෙක්ඛුපසඬකම්. උපසඬකමිත්වා ආයස්සන්තං ආනන්දං
අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නා ඛො මිගසාලා
උපාසිකා ආයස්සන්තං ආනන්දං එතදවොච:

කථං කථං තාමායං ගනෙත ආනන්ද, ගගචතා ධම්මො දෙසිතො
අඤ්ඤායො, යත්‍ර හි නාම බ්‍රහ්මචාරී වී අබ්‍රහ්මචාරී ච උභො සමසමෙත්තිකා
ගවිස්සන්ති අභිසම්පරායං?

පිතා මෙ ගනෙත සුරාණො බ්‍රහ්මචාරී අභොසි ආරාමාරී විරතො
මේථුනා ගාමධම්මා. තො කාලකතො.⁷ ගගචතා ව්‍යාකතො. “සකදගාමී
සතෙතො⁸ තුසිතං කායං උපපන්නොති.” පෙත්තෙත්තොපි⁹ මෙ ගනෙත
ඉඤ්ජනො අබ්‍රහ්මචාරී අභොසි සදර්ශනතුට්ඨො. තොපි කාලකතො.⁷
ගගචතා ව්‍යාකතො: “සකදගාමී සතෙතො⁸ තුසිතං කායං උපපන්නො”ති

1. සාසමවජ්ජනං - මජ්ඣ. 2. පරිවජ්ජයං - මජ්ඣ. 3. නුපලීප්පති - සීඝ්‍ර.
4. චිත්තරි - මජ්ඣ. 5. භොගිනිවජ්ජිතො - මජ්ඣ. මහග්ගිති පජ්ජලිතො - සෘ.
6. බ්‍රහ්මචාරී-සීඝ්‍ර. 7. කාල-කතො-මජ්ඣ. 8. සකදගාමී පතො - මජ්ඣ.
9. පෙත්තොයොපිතො - සීඝ්‍ර, PTS. පිතුපිතො - සෘ, සං.

26. නාග තෙම හෝනේද සමානිතම වෙයි. තිදුනේ ද සමානිතම වෙයි. හැම ආරයෙහිම නාග තෙමේ සංවාතය. තෙල නාගයාගේ පරිපූර්ණියයි.

27. (හේ සමාගාර්ථයෙන් ලත්) අනවද්‍ය ප්‍රත්‍යයන් වලද කරයි (මිථ්‍යාර්ථයෙන් ලත්) සාවද්‍ය ප්‍රත්‍යයන් නො වලදනේ ය. ආහාර වස්තු ලැබ සන්නිධි කරණය (රැස්කොට තැබීම) දුරලන්නේ ය.

28. කුදු මහත් බකින වූ හැම සංයෝජනයන් සිදලා යම් මැ දිගෙකැ යේ නම් අපෙක්‍ෂා නැතිගේ ම යෙයි.

29. දිගෙහි උපන් හෙළ පිසුම යම් සෙයින් වැඩේ ද, පිච්ඡුරු සුවදැනියේ සිත්කලු වූයේ යම්සේ දිගෙන් නො නැවරේ ද,

30. එසෙයින් ලොච්ඡි මොනොවට උපන් බුදුරජ ලොච්ඡි නො මැ ඇලෙයි. දිගෙන් තවර නො ගන්නා පිසුම සෙයින් ලෝකයෙන් නො මැ නැවැරෙයි.

31. දුල්වුහු මහතින්හ අනාහාරයෙන් සන්තිදෙයි. (එසෙයින්) සංස්කාරයන් සන්ත්‍රන් කල්හි (ප්‍රභලයා) නිවෘත ය යි කියනු ලැබේ.

32. අභිය හඳුන්වන මේ උපමාව (පිළිසිඹියාපත්) විශයන් විසින් දෙසන ලද. (උද්‍යමිකේර) නාගයා විසින් දෙසනලද බුද්ධිනාගයා සෙසු ක්ෂණාත්‍රවිනාගයෝ දන්නාහ.

33. විතරාග වූ විතදොභ වූ විතමෝහ වූ ආත්‍රව නැති නාග තෙම (පඤ්චක්‍ෂකකි සංකිතාත) සිරුර හැරලමින්, අනාත්‍රව වූයේ (අනුපාදිගෙහ පරිනිවෘණයෙන්) පිරිනිවේ ය යි.

6. 1 5. 2

[මිගසාලා සුත්‍රය]

[සාවැත්තිදාන යි]

45. එකල්හි ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ පෙරවරු වේලෙහි හැද පෙරෙවැ පාසිවුරු ගෙණ මිගසාලා උපාසිකාවගේ නිවහ කරා එළැඹියහ. එළැඹ පැනවූ අස්තෙහි හුන්හ. ඉක්බිති මිගසාලා උපාසිකා ආනන්ද තෙරුන් කරා එළැඹියා ය. එළැඹ ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන් සකසා වැද එකත්පසෙක හුහු. එකත්පසෙක හුන් මිගසාලා උපාසිකා ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන්හට තෙල කරුණ සැලකලා:

වහන්ස ආනන්දයෙනි, යම් බමිකෙක්හි බ්‍රහ්මචාරී හා අබ්‍රහ්මචාරී හා දෙදෙන පරලොච්ඡි සමභාවයෙන් සමගහි ඇති වූහ නම්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසනලද මේ බමිය කෙසේ කෙසේ නම් (කවර නම් කරුණෙකින් අප විසින්) දතයුතු වේ ද?

වහන්ස, මට්ඨංතෝ සුරාණගෝ ග්‍රාමබමී වූ මෛජුහයෙන් වැලකියාහු වෙන් වූවාහු බ්‍රහ්මචාරී වූහ. “උහු සකාදගාමී සත්‍ය වූහ ය, කල්පිත කලාහු තුසිතදේවතායට එළැඹියාහු” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ව්‍යාකෘතය. වහන්ස, මාගේ ශාසිදහන නමැති පිතෘව්‍යයෙක් (=සුළු-පියෙක්) ද ස්වදුරයන් හා සතු වූ වූයේ බ්‍රහ්මචාරී නො වී ය. හෙ ද සකාදගාමීසත්‍ය වූයේ කල්පිත කල්පි තුසිතකායට එළැඹියාහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ව්‍යාකෘත ය. (ප්‍රකාශිතය.)

කථා කථා නාමය හතෙකු ආනන්ද, හඟවනා බලවේග දෙසිනො දකුණුදෙස, යනු හි නාම වුහව්වාරි ව අවුහව්වාරි ව උගො සමසමගතිකා හවිසානති අතිසමපරායනති?

එවි බො පනෙනා හගිති හඟවනා ව්‍යාකතනති.

අථ බො දායකො ආනන්ද මග්ගාලාය උපාසිකාය නිවේසනෙ පිණිසානං ගහෙති උපායාසනා පකකාමි. අථ බො දායකො ආනන්ද පච්ඡාසනං පිණිසානපටිකකතො යෙන හඟවා තෙත්තපසඛකමි. උපසඛකමිති හඟවනං අතිවාදෙති එකමනං නිසිදි. එකමනං නිසිනො බො දායකො ආනන්ද හඟවනං එතදවොච:

ඉධාහං හතෙක පුබ්බකතමයං නිවාසෙති, පතනවිවරමාදය යෙන මග්ගාලාය උපාසිකාය නිවේසනං, තෙත්තපසඛකමි. උපසඛකමිති, පකකතො ආනන්ද නිසිදි. අථ බො හතෙක මග්ගාලා උපාසිකා යෙනාහං තෙත්තපසඛකමි. උපසඛකමිති මං අතිවාදෙති එකමනං නිසිදි. එකමනං නිසිනො බො හතෙක මග්ගාලා උපාසිකා මං එතදවොච:

කථා කථා නාමය හතෙකු ආනන්ද, හඟවනා බලවේග දෙසිනො දකුණුදෙස, යනු හි නාම වුහව්වාරි ව අවුහව්වාරි ව උගො සමසමගතිකා හවිසානති අතිසමපරාය. පිතා මෙ හතෙක පුරාණො වුහව්වාරි අගොසි ආරාචාරි විරතො චෙත්තා ගාමබලො. සො කාලකතො¹. හඟවනා ව්‍යාකතො: සකදගාමි සතො² තුසිතං කායං උපපන්නොති. පෙත්තො-යොසි³ මෙ හතෙක ඉසිදතො: අවුහව්වාරි අගොසි සද්දසනානුටො. යොසි කාලකතො. හඟවනා ව්‍යාකතො: සකදගාමි සතො² තුසිතං කායං උපපන්නොති. කථා කථා නාමය හතෙක ආනන්ද හඟවනා බලවේග දෙසිනො දකුණුදෙස, යනු හි නාම වුහව්වාරි ව අවුහව්වාරි ව උගො සමසමගතිකා හවිසානති අතිසමපරායනති?

එවි පුත්තෙ අහං හතෙක මග්ගාලා උපාසිකා එතදවොච: එවි බො පනෙනා හගිති හඟවනා ව්‍යාකතනති.

කා වානන්ද මග්ගාලා උපාසිකා බාලා අබ්‍යතනා අබ්‍යකා අබ්‍යකාදාදා?⁴ කෙ ව පුරිසපුග්ගලපරොපරිසදාදා?

ජසිමෙ ආනන්ද පුග්ගලා සතො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මි කතමෙ ජ?

ඉධානන්ද එකවේවා පුග්ගලො සොරතො ගොති සුඛංවාසො. අතිනන්දනති සවුහව්වාරි එකතනවාසෙන. තස්ස සවණෙනපි අකතං ගොති, බාහුසවේවනපි අකතං ගොති, දිට්ඨියාපි අපච්චිද්ධං ගොති, සාමසිකමපි⁵ විමුක්තිං න ලගති. සො කායස්ස ගෙද පරං මරණං භානාය පරෙති නො විසේසාය, භානගාමිතෙව⁶ ගොති නො විසේසගාමි. (1)

1. කාලකතො - මජ්ඣ. 2. පතනා - මජ්ඣ. 3. පෙත්තොයොසියො - සීඝ්‍ර. 4. අමිකා, අමිකාසදාදා - මජ්ඣ, අමිකා අමිකාසදාදා, සො, 5. සාමසිකමපි - මජ්ඣ, අට්ඨකථා. 6. භානගාමිතෙව - අට්ඨකථා.

වහන්ස, ආනන්දයෙනි, යම් ධර්මයෙක්හි බ්‍රහ්මචාරී හා අබ්‍රහ්මචාරී හා දෙදෙන පරලොචිති සම සම ගති ඇතිවූහු යන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසනලද මෙ ධර්ම කිසෙයින් කිසෙයින් දතයුත්තේ දැයි?

බුහුනනියනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙසෙයින් ම තෙල ව්‍යාකාන ය.

ඉක්ඛිති ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ මිග්ගාලා උච්චයියගේ නිවෙස්-
නෙහි පිණ්ඩපාතය ගෙන හුනස්නෙන් නැගී වැසියහ. එකල ආයුෂමත්
ආනන්ද තෙරණුවෝ පසුබත්හි පිබ්බායෙන් වැලකියාහු භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත්පසෙක
හුත්හ. එකත්පසෙක හුත් ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේට තෙල තැලකළහ:

වහන්ස, මම පෙරවරායෙහි හැදපෙරව පාසිවුරු ගෙන මෙ සැවැත්හි
මිග්ගාලා උච්චයියගේ නිවෙස්හට එළඹියෙමි. එළඹ පැන වූ අස්නෙහි
හුත්මි. වහන්ස, ඉක්ඛිති මිග්ගාලා උපාසිකා මා කරා එළඹියා. එළඹ
මා වැද එකත්පසෙක හුහු. එකත්පසෙක හිද මිග්ගාලා උච්චයි මට තෙල
පැවැසූ:

වහන්ස, ආනන්දයෙනි, යම් ධර්මයෙක්හි බ්‍රහ්මචාරී හා අබ්‍රහ්මචාරී හා
දෙදෙන පරලොචිති නම සම ගති ඇත්තාහු වූහු යන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
විසින් දෙසනලද මෙ දහම් කිසෙයින් කිසෙයින් දතයුතු ද? වහන්ස,
මපියානෝ පුරුණයෝ ශ්‍රාමධර්ම වූ මෛත්‍රීයයෙන් වැලැකියාහු දුරු වූවාහු
බ්‍රහ්මචාරී වූහ. “සකාදගාමී පුද්ගල වූ උහු කාලක්‍රීයා කළාහු තුසිතදේවකායට
එළඹියහ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ව්‍යාකාන ය. වහන්ස, මාගේ
පිතෘව්‍යයෙක් (සුඵපියෙක්) වූ ඉසිදත්ත අබ්‍රහ්මචාරී වූයේ ස්වදුරයන් හා
සනතුෂට වී ය. “ගේ ද සකාදගාමී පුද්ගල වූයේ කල්‍යාණ කෙළේ තුසිතකායට
එළඹියා”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ව්‍යාකාන ය. වහන්ස, යම්
ධර්මයෙක්හි බ්‍රහ්මචාරී හා අබ්‍රහ්මචාරී හා දෙදෙන පරලොචිති සම සම
ගති ඇති වූහු යන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසනලද මෙ ධර්ම
කිසෙයින් කිසෙයින් දතයුතුදැයි?

වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි මම මිග්ගාලා උච්චයියට තෙල කීමි:
“බුහුනනියනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තෙල මෙසෙයින් ම ව්‍යාකාන
ය”යි.

ආනන්දයෙනි, මාගම වූ මාගමිකුවණින් සමකාගත වූ බාල වූ මිග්ගාලා
උච්චයි කවර? පුරුෂපුද්ගලයන්ගේ ඉන්ද්‍රියපරිවර්තනයෙහි නො පැකිල
පවත්නා ක්‍රවණ ඇති තථාගතයෝ කවරහ?

ආනන්දයෙනි, මෙ පුගුලෝ සද්දෙනෙක් ලොව විදුමානකය. කවර
සද්දෙනෙක යත්:

ආනන්දයෙනි, මෙ ලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් සුඛසංවාස ඇතිගේ
මැනැවින් සුරත වෙයි. සබ්බසරහු (උහු හා) එකතොවාසයෙන් තුස්තාහ.
උහු විසින් කණින් ඇසියයුතු දෑ ද නො අහනලද වෙයි. (විෂ්ඨි සංඛ්‍යාත)
බහුශ්‍රවණාවයෙන් කළමනා දෑ ද නො කරනලද වෙයි. සමාසක්දෂටියෙන්
පිළිවිදිය මනා දෑ ද නො පිළිවිදිනාලද වෙයි. සාමසිකවිමුක්තිය (කල්පිත-
කල ධර්මශ්‍රවණය කිසා ලබන ප්‍රති ප්‍රාමෝද්‍යය) ද නො ලබන්නේ වෙයි. ගේ
කාලුන් මරණින් මතු පරිභානියට ම යෙයි. විශේෂයට නො යෙයි.
භාහුමියෙක් ම වෙයි. විශේෂභාහුමියෙක් නො වෙයි. (1)

ඉධානන්ද එකච්චො පුග්ගලො සොරතො හොති සුඛසංචාරො. අභිනන්දනති සමුග්ගවාරි එකත්තවාරො. තස්ස සචණෙනපි කතං හොති. බාහුසච්චෙනපි කතං හොති. දිට්ඨියාපි සුප්පට්ඨිධං¹. හොති. සාමයිකමපි විමුක්තිං ලභති. තො කායස්ස හෙද පරං මරණං විසෙසාය පරෙති නො භානාය. විසෙසගාමියෙව² හොති නො භානගාමි. (2)

තත්තානන්ද පමාණකා³ පමිණනති: ඉමස්සපි තෙව ධම්මා, අපරස්සපි තෙව ධම්මා. කස්මා තෙසං එකො භිනො, එකො පණීතොති. තං හි තෙසං ආනන්ද ගොති දිඝරත්තං අභිතාය දුක්ඛාය.

තත්තානන්ද යවායං පුග්ගලො සොරතො⁴. හොති සුඛසංචාරො. අභිනන්දනති සමුග්ගවාරි එකත්තවාරො. තස්ස සචණෙනපි කතං හොති. බාහුසච්චෙනපි කතං හොති. දිට්ඨියාපි සුප්පට්ඨිධං¹ හොති. සාමයිකමපි විමුක්තිං ලභති. අයමපි ආනන්ද පුග්ගලො අමුතා පුරිමෙන පුග්ගලෙන අභිකක්කත්තරො ව පණීතත්තරො ව. තං කිස්ස ගෙතු? ඉමං භානන්ද පුග්ගලං ධම්මසොතො තිබ්බගති. තදන්තරං කො ජානෙය්‍ය අඤ්ඤත්‍ර තථාගතෙන?

තස්මාතිහ ආනන්ද මා පුග්ගලෙසු පමාණකා³ අනුච්ඡං. මා පුග්ගලෙසු පමාණං ගණතිඡං. ඛඤ්ඤති භානන්ද පුග්ගලෙසු පමාණං ගණන්තො.

අහං වා ආනන්ද පුග්ගලෙසු පමාණං ගණන්තො යො වා පනස්ස මාදිසො.

ඉධ පනානන්ද එකච්චස්ස පුග්ගලස්ස කොඛමානො අභිගතො හොති සමයෙන සමයඤ්ඤස්ස ලොභධම්මා උප්පජ්ජනති. තස්ස සචණෙනපි අකතං හොති. බාහුසච්චෙනපි අකතං හොති. දිට්ඨියාපි අප්පට්ඨිධං හොති. සාමයිකමපි විමුක්තිං න ලභති. තො කායස්ස හෙද පරමමරණං භානාය පරෙති, නො විසෙසාය, භානගාමියෙව හොති, නො විසෙසගාමි. (3)

ඉධ පනානන්ද එකච්චස්ස පුග්ගලස්ස කොඛමානො අභිගතො හොති. සමයෙන සමයඤ්ඤස්ස ලොභධම්මා උප්පජ්ජනති. තස්ස සචණෙනපි කතං හොති -පෙ- නො භානගාමි. (4)

තත්තානන්ද පමාණකා පමිණනති -පෙ- යො වා පනස්ස මාදිසො.

ඉධ පනානන්ද එකච්චස්ස පුග්ගලස්ස කොඛමානො අභිගතො හොති. සමයෙන සමයඤ්ඤස්ස වච්ඡංසාරා⁵ උප්පජ්ජනති. තස්ස සචණෙනපි අකතං හොති. බාහුසච්චෙනපි අකතං හොති. දිට්ඨියාපි අප්පට්ඨිධං හොති. සාමයිකමපි විමුක්තිං න ලභති. තො කායස්ස හෙද පරමමරණං භානාය පරෙති නො විසෙසාය, භානගාමියෙව හොති නො විසෙසගාමි. (5)

1. පට්ඨිධං - ඡේත.

2. විසෙසගාමියෙව - සිමු.

3. පමාණකා - ඡේත. - සිමු.

4. සුරතො - සිමු.

5. වච්ඡංසාරා - ඡේත.

ආනන්දයෙනි, මෙ ලොව්හි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් සුඛසංවාස ඇතියේ කොරන වෙයි. සමුම්භරහු එකතොවාසයෙන් ඔහු හා තුර්කාහ. උහු විසින් කණිනුදු අනා කළමනා කරන ලද වෙයි, වීර්යී සඛ්ඛාත බහුමුත-භාවයෙහුදු කළමනා කරන ලද වෙයි, නුවණිනුදු පිළිවිදියානු ද මොනො-වට පිළිවිදිනා ලද වෙයි, සාමසිකවිමුක්තිය ද ලබන්නේ ය. හේ කාබුන් මරණින් මතු විශේෂයට යෙයි, පරිහානියට නො යෙයි. විශේෂගාමියෙක් ම වෙයි, භානගාමියෙක් නො වෙයි. (2)

ආනන්දයෙනි, එ කරුණෙහි ලා (පුද්ගලයන් කෙරෙහි) ප්‍රමාණත්‍රාහකයෝ පමණ කෙරෙත්: “මොහුගේ ද එම දහම්හු වෙති අනෙකාගේ ද එම දහම්හු වෙති. කවර හෙයින් උන් අතුරෙහි එකෙක් (ගුණයෙන්) හීන වේ ද, එකෙක් ප්‍රණීත වේ ද”යි. ආනන්දයෙනි, ඔවුන්ගේ ඒ ප්‍රමාණකරණය දීඝීරාත්‍රයෙහි අතිත පිණිස දුක් පිණිස වෙයි.

ආනන්දයෙනි, එ පුද්ගලන් අතුරෙහි යම් මෙ පුද්ගලයෙක් සුඛසංවාස ඇතියේ සුරත වේ ද, සමුම්භරහු එකතොවාසයෙන් තුර්කාහු ද, ඔහු විසින් කණිනුදු කළමනා කරන ලද වෙයි. වීර්යීයෙහුදු කළමනා කරන ලද වෙයි. දුෂටියෙහුදු මොනොවට පිළිවිදිනා ලද වෙයි. සාමසිකවිමුක්තිය ද ලබන්නේ ය. ආනන්දයෙනි, මේ පුද්ගල් ද තෙල පළමු පුද්ගලහුගෙන් සුදුරතරන් වෙයි. ප්‍රණීතතරන් වෙයි. ඒ කවරහෙයින් යත්: ආනන්දයෙනි, (විදගීනාඥන) සඛ්ඛාත) ධම්ප්‍රෝතස මෙ පුද්ගල් ආයතීභූමියට පමුණුවයි. තථාගතයන් මුත් අන් කවරෙක් එ අතරය (කරුණ) දන්නේ ද?

ආනන්දයෙනි, එහෙයින් මෙ කරුණෙහි ලා පුද්ගලන් කෙරෙහි නහමක් ප්‍රාමාණික වටු. පුද්ගලන් අතුරෙහි නහමක් ප්‍රමාණ ගණුව. ආනන්දයෙනි, පුද්ගලන් අතුරෙහි පමණ ගණුගේ ගුණ විසින් සැරේ මැ යි.

ආනන්දයෙනි, මම ම හෝ අවශ්‍යයෙන් පුද්ගලන් අතුරෙහි පමණ ගන්නෙමි. මා බදු යමෙක් (බුදුවරයෙක්) හෝ වේ නම්, හේ හෝ පමණ ගන්නේ ය.

ආනන්දයෙනි, මෙ ලොව්හි ඇතැම් පුද්ගලයකු විසින් ක්‍රෝධය හා මානස අධිගත (පාමිණෙන ලද) වෙයි කලින් කල ඔහට ලෝභධම්මෝ උපදනාහ. ඔහු විසින් කණිනුදු කළමනා නො කරන ලද වෙයි. වැරයෙහුදු කළමනා නො කරන ලද වෙයි. දුෂටියෙහුදු නො පිළිවිදිනා ලද වෙයි. සාමසික-විමුක්තිය ද නො ලබන්නේ ය. හේ කාබුන් මරණින් මතු පිරිනිමට යෙයි, විශේෂයට නො යෙයි. භානගාමි ම වෙයි. විශේෂගාමි නො වෙයි. (3)

ආනන්දයෙනි, මෙ ලොව්හි ඇතැම් පුද්ගලකු විසින් ක්‍රෝධය හා මානස අධිගත වෙයි. කලින් කල ඔහට ලෝභධම්මෝ උපදනාහ. ඔහු විසින් කණිනුදු කළමනා කරන ලද වෙයි ... භානගාමි නො වේ. (4)

ආනන්දයෙනි, එහි ලා ප්‍රාමාණිකයෝ පමණ කෙරෙත් ... යමෙක් මා බදු වේ නම් හේ හෝ පමණ ගන්නේ ය.

ආනන්දයෙනි, මෙ ලොව්හි ඇතැම් පුද්ගලකු විසින් ක්‍රෝධමානස අධිගත වෙයි. කලින් කල ඔහට වච්ඡාසාරයෝ (අලලාපහල්ලාප වචන) උපදනාහ, ඔහු විසින් කණිනුදු කළමනා නො කරන ලද වෙයි, වැරයෙහුදු කළමනා නො කරන ලද වෙයි, නුවණිනුදු නො පිළිවිදිනා ලද වෙයි, සාමසික විමුක්තිය ද නො ලබන්නේ ය. හෙ කාබුන් මරණින් මතු පරිහානියට යෙයි, විශේෂයට නො යෙයි. භානගාමි ම වෙයි, විශේෂගාමි නො වෙයි. (5)

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉඛි පනානඤ්ඤ ඵකච්චස්ස පුග්ගලස්ස කොඛමානො අඛිගතො හොති. සමයෙන සමයඤ්චස්ස වච්ඡංසාරා¹ උපපජ්ඣති. තස්ස සච්ඡේදනපි කතා හොති. ඛාත්‍යවේදනපි කතා හොති. දිට්ඨියාපි පටිවිඤ්ඤා හොති. සාමයිකමපි විමුක්තීං ලභති. තො කායස්ස හෙද පරමරණං විසේදාය පරෙති නො භානාය, විසේදගාමියෙව හොති, නො භානගාමී. (6)

තත්‍රානඤ්ඤ පමාණකා පමිණනනති: ඉමස්සපි තෙව ධම්මා, අපරස්සපි තෙව ධම්මා. කස්මා තෙසං එකො හිනො, එකො පණ්ණිකාති? තං හි තෙසං ආනඤ්ඤ හොති දීඝරතතා අභිතාය දුක්ඛාය.

තත්‍රානඤ්ඤ යස්ස පුග්ගලස්ස කොඛමානො අඛිගතො හොති. සමයෙන සමයඤ්චස්ස වච්ඡංසාරා උපපජ්ඣති. තස්ස සච්ඡේදනපි කතා හොති ඛාත්‍යවේදනපි කතා හොති. දිට්ඨියාපි සුපටිවිඤ්ඤා හොති. සාමයිකමපි විමුක්තීං ලභති. අයං ආනඤ්ඤ පුග්ගලො අමුතා පුරිමෙන පුග්ගලෙන අභිකක්ඛනතරො ව පණ්ණිකතරො ව. තං කියස්ස හෙතු: ඉමං භානඤ්ඤ පුග්ගලා ඛම්මසොභො තිබ්බහති. තදනතරං කො ජානෙය්‍ය අඤ්ඤත්‍ර තථාගතෙන?

තස්මාතිහ ආනඤ්ඤ මා පුග්ගලෙසු පමාණකා අනුච්ඡන්ති, මා පුග්ගලෙසු පමාණං ගණන්ති. ඛඤ්ඤති භානඤ්ඤ පුග්ගලෙසු පමාණං ගණනතො.

අහං වා ආනඤ්ඤ පුග්ගලෙසු පමාණං ගණෙය්‍යං, යො වා පනස්ස මාදිසො.

කා වානඤ්ඤ මිගසාලා උපාසිකා ඛාලා අව්‍යතතා අමිකා අමිකපඤ්ඤා? කෙ ව පුරිසපුග්ගලපරොපරියඤ්ඤා?

ඉමෙ ඛො ආනඤ්ඤ ජ පුග්ගලා සනෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං.

යථාරූපෙන ආනඤ්ඤ සිලෙන පුරාණො සමන්තාගතො අහොසි, තථා-රූපෙන සිලෙන ඉසිදතො; සමන්තාගතො අහවිස්ස, නසිධි පුරාණො ඉසිදතස්ස ගතිමපි අඤ්ඤස්ස. යථාරූපාය ව ආනඤ්ඤ පඤ්ඤාය ඉසිදතො; සමන්තාගතො අහොසි, තථාරූපාය පඤ්ඤාය පුරාණො සමන්තාගතො අහවිස්ස, නසිධි ඉසිදතො; පුරාණස්ස ගතිමපි අඤ්ඤස්ස. ඉති ඛො ආනඤ්ඤ ඉමෙ පුග්ගලා උභො එකඛහිතාති.

1 වච්ඡංසාරා - චෙතසං.

ආනන්දයෙහි, මෙ ලොවිහි ඇතැම් පුද්ගලයකු විසින් ක්‍රෝධමානස අභිගත වෙයි. ඔහට කලින් කල වර්තමානයේ උපදිත්. ඔහු විසින් ශ්‍රවණයෙහිද කරන ලද වෙයි. ඔහු ශ්‍රවණයෙහිද කරන ලද වෙයි. දෘෂ්ටියෙහිද පිළිවිදිනා ලද වෙයි. සාමසික විමුක්තිය ද ලබයි. හෙ කාලින් මරණින් මතු විශේෂයට යෙයි, පරිහානියට නොයෙයි. විශේෂයාම ම වෙයි, භානගාමි නො වෙයි. (6)

ආනන්දයෙහි, එහි ලා ප්‍රාමාණිකයෝ ප්‍රමාණ කරත්: මොහුගේ ද එ ම බලියෝ ම වෙති, අනෙකාගේ ද එ ම බලියෝ වෙති, කවර හෙයින් ඔවුන්ගුරුන් එකෙක් හිත වේ ද, එකෙක් ප්‍රණීත වේ ද? යි. ආනන්දයෙහි, ඔවුන්ගේ එ ප්‍රමාණ කරණය දිසිරාත්‍රයෙහි අතිත පිණිස දුක් පිණිස වෙයි.

ආනන්දයෙහි, එහි ලා යම් පුද්ගලකු විසින් ක්‍රෝධමානස අභිගත වේ නම්, කලින් කල ද ඔහට වර්තමානයේ උපදනාහු නම්, ශ්‍රවණයෙහිද කරන ලද වේ නම්, ඔහු ශ්‍රවණයෙහිද කරන ලද වේ නම්, දෘෂ්ටියෙහිද පිළිවිදිනාලද වේ නම්, සාමසික විමුක්තිය ද ලබා නම්, ආනන්දයෙහි, මෙ පුද්ගල අසු පලවූ පුද්ගලාගෙන් විශිෂ්ටතර ද ප්‍රණීතතර ද වෙයි. ඒ කවර හෙයින් යත්: ආනන්දයෙහි, (තිපුණු විදගීනාඥන සංඛ්‍යාත) බලිප්‍රාප්තය මෙ පුද්ගල ආයතීගුමයට පවුණුවයි. තථාගතයන් මුත් කවරෙක් ඒ කරුණ දන්නේ ද?

ආනන්දයෙහි, ඵෙහයින් ම මෙ කරුණෙහි ලා පුද්ගලන් කෙරෙහි ප්‍රාමාණික නො වුව. පුද්ගලන් කෙරෙහි ප්‍රමාණය නහමක් ගණුව. ආනන්දයෙහි, පුද්ගලන් කෙරෙහි පමණ ගන්නේ (උන්) ගුණ සාරාලියි.

ආනන්දයෙහි, මම හෝ අවශ්‍යයෙන් පුද්ගලන් කෙරෙහි පමණ ගන්නෙමි. යමෙක් මා ගේ බුදු වේ නම්, හේ හෝ පුද්ගලන් කෙරෙහි පමණ ගන්නේ ය.

ආනන්දයෙහි, බාල වූ අව්‍යක්ත මාගම් වූ මාගම්වූන් ඇති මිගසාලා උවැසි කවර? පුරුෂපුද්ගලයන්ගේ ඉන්ද්‍රියපරාධරතාඥනයෙහි තථාගතවරයෝ කවරහ?

ආනන්දයෙහි, මෙ(සොරතයෝ දෙදෙන ය, අභිගත කොඩ මාන ලොහ ඇති දෙදෙන ය, අභිගත කොඩමාන වර්තමාන ඇති දෙදෙන ය යන) පුද්ගලයෝ සදෙන ලොවිහි විද්‍යාමානගහ.

ආනන්දයෙහි, පුරුෂ යම්බඳු ශීලයෙකින් සමන්විත වී ද, ඉසි තත එබඳු ශීලයෙන් සමන්විත වී නම්, මෙ කරුණෙහි ලා පුරුෂ තෙමේ ඉසිදත්තයන්ගේ ඥානයෙහි ද නො ම ද තිබේ ය. ආනන්දයෙහි, ඉසිදත්ත යම්බඳු ප්‍රඥයෙකින් සමන්විත වී ද, එබඳු වූ ප්‍රඥයෙන් පුරුෂ සමන්විත වී නම්, මෙ කරුණෙහි ලා ඉසිදත්ත තෙමේ පුරුෂයන්ගේ ඥානයෙහි ද නො ම ද තිබේ වෙයි. ආනන්දයෙහි, මෙසේ මෙ පුද්ගලෝ දෙදෙන එක් එක් අභිගතයකින් (ගුණයෙකින්) හිතගත යි.

(පුරුෂ, ශීලයෙන් ද, ඉසිදත්ත ප්‍රඥයෙන් ද විශේෂ විය. පුරුෂයන්ගේ ශීලය ඉසිදත්තයන්ගේ ප්‍රඥාසාධනයෙහි ද, ඉසිදත්තයන්ගේ, ප්‍රඥාව පුරුෂයන්ගේ ශීලසාධනයෙහි ද විය. පුරුෂ ශීලයෙන් ද ඉසිදත්ත ප්‍රඥයෙන් ද විශේෂ විය - යනු භාවයි.)

6. 1. 5. 3

[ඉණ සුත්තං]

[සංවජ්ඣිදානං]

(1) 45. දුට්ඨිකං භික්ඛවෙ දුක්ඛං ලොකස්මිං කාමභොගිනොති?

එවං භනෙත.

(2) යම්පි භික්ඛවෙ දුට්ඨිකො අස්සකො අනාලිකො¹ ඉණං ආදියති. ඉණංදහම්පි භික්ඛවෙ දුක්ඛං ලොකස්මිං කාමභොගිනොති?

එවං භනෙත.

(3) යම්පි භික්ඛවෙ දුට්ඨිකො අස්සකො අනාලිකො ඉණං ආදියති. වඩ්ඪිං පටිසුණාති.² වඩ්ඪිපි භික්ඛවෙ දුක්ඛං ලොකස්මිං කාමභොගිනොති?

එවං භනෙත.

(4) යම්පි භික්ඛවෙ දුට්ඨිකො අස්සකො අනාලිකො වඩ්ඪිං පටිසුණාති. කාලාභනං වඩ්ඪිං හ දෙති. චොදනතිපි හං. චොදනාපි භික්ඛවෙ දුක්ඛං ලොකස්මිං කාමභොගිනොති?

එවං භනෙත.

(5) යම්පි භික්ඛවෙ දුට්ඨිකො අස්සකො අනාලිකො චොදිතමානො හ දෙති. අනුචරනතිපි හං. අනුචරියාපි භික්ඛවෙ දුක්ඛං ලොකස්මිං කාමභොගිනොති?

එවං භනෙත.

(6) යම්පි භික්ඛවෙ දුට්ඨිකො අස්සකො අනාලිකො අනුචරිතමානො හ දෙති. ඛනිනතිපි හං. ඛනිනම්පි භික්ඛවෙ දුක්ඛං ලොකස්මිං කාමභොගිනොති?

එවං භනෙත.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ දුට්ඨිකම්පි දුක්ඛං ලොකස්මිං කාමභොගිනො. ඉණංදහම්පි දුක්ඛං ලොකස්මිං කාමභොගිනො. වඩ්ඪිපි දුක්ඛං ලොකස්මිං කාමභොගිනො. චොදනාපි දුක්ඛං ලොකස්මිං කාමභොගිනො. අනුචරියාපි දුක්ඛං ලොකස්මිං කාමභොගිනො. ඛනිනම්පි දුක්ඛං ලොකස්මිං කාමභොගිනො.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ සස්ස කස්සපි සඤ්ඤානස්සි කුසලෙසු ධම්මෙසු, ශීරි නස්සි කුසලෙසු ධම්මෙසු, ඔත්තප්පං නස්සි කුසලෙසු ධම්මෙසු, විරියං නස්සි කුසලෙසු ධම්මෙසු, පඤ්ඤා නස්සි කුසලෙසු ධම්මෙසු,¹ අයං චුච්චති භික්ඛවෙ අරියස්ස විනයො දුට්ඨිකො අස්සකො අනාලිකො. හ ඛො සො භික්ඛවෙ දුට්ඨිකො අස්සකො අනාලිකො, සඤ්ඤා අසති කුසලෙසු ධම්මෙසු, ශීරියා අසති කුසලෙසු ධම්මෙසු, ඔත්තප්පං අසති කුසලෙසු ධම්මෙසු, විරියො අසති කුසලෙසු ධම්මෙසු, පඤ්ඤා අසති කුසලෙසු ධම්මෙසු, කායෙහ දුච්චරිතං චරති, වාචාය දුච්චරිතං චරති. මහස්ස දුච්චරිතං චරති. ඉදම්හං ඉණංදහස්මිං වදාමි.

1 අනාලිකො - මජ්ඣං, අනාදිකො - සං, අනාදිකො - ඔබ්බු

2 පටිසුණාති - මජ්ඣං.

6. 1. 5. 8.

[ඉන් සූත්‍රය]

[සැලැස්වෙන සි]

(1) 45. මහණෙනි, ලොවිති කාමභෝගිහට දිග්ඛවන දුකෙන් දුකි?

වහන්ස, එසේ ය

(2) මහණෙනි, යම් හෙයකින් ස්වාපකය රහිත (නමත් අයත් බන්ධන නැති) අනාසාර වූ (පොහොසත් නො වූ) දිග්ඛදෙක් (දිව් වැටුම් පිණිස) ණය ගත්තේ නම්, මහණෙනි, ලොවිති එ කාමභෝගිහට ණය ගැණුම ද දුකෙන් දුකි?

වහන්ස එසේ ය.

(3) මහණෙනි, යම් හෙයකින් ස්වාධික රහිත අනාසාර වූ දිග්ඛදෙක් ණය ගෙන වාද්‍යය (=පොලිය) පිළිගත හේ. මහණෙනි වාද්‍යය ද ලොවිති ඒ කාමභෝගිහට දුකෙන් දුකි?

වහන්ස, එසේ ය.

(4) මහණෙනි, යම් හෙයකින් අස්වක වූ (බන්ධන නැති) අනාසාර වූ (බැරි) දිග්ඛදෙක් වාද්‍යය පිළිගත කොට තිබී කල්හි අල (දිව්ම පුනිකු) වාද්‍යය නො දේ නම්, ඔහුට වෝදනා ද හෙරෙත්. මහණෙනි, ලොවිති ඒ කාමභෝගිහට වෝදනාත් දුකෙන් දුකි?

වහන්ස, එසේ ය.

(5) මහණෙනි, යම් හෙයකින් අස්වක අනාසාර දිග්ඛ තෙමේ වෝදනා කරණු ලබන්නේ නො දෙයි. මහණෙනි, ඔහු (පිරිස් මැද නිහනිමින්) ලුහුබදනාහ. මහණෙනි, ලොවිති කාමභෝගිහට ලුහුබදවූත් දුකෙන් දුකි?

වහන්ස, එසේ ය.

(6) මහණෙනි, යම් හෙයකින් අස්වක අනාසාර දිග්ඛදෙක් ලුහුබදනා ලබනුයේ නො දෙයි. ඔහු කොරගෙයි දු බදනාහ. මහණෙනි, ලොවිති කාමභෝගිහට බන්ධනයත් දුකෙන් දුකි.

වහන්ස, එසේ ය.

මහණෙනි, මෙහෙයින් කාමභෝගිහට ලොවිති දිග්ඛවන දුකෙක, ණය ගැණුමින් ලොවිති කාමභෝගිහට දුකෙක. වාද්‍යයත් ලොවිති කාමභෝගිහට දුකෙක, වෝදනාත් ලොවිති කාමභෝගිහට දුකෙක, ලුහුබදවූත් ලොවිති කාමභෝගිහට දුකෙක, බන්ධනයත් ලොවිති කාමභෝගිහට දුකෙක,

මහණෙනි, එපරිදි ම යම් කිසිවකුහට කුසලධර්මයෙහි ශ්‍රද්ධා නැද්ද කුසලධර්මයෙහි හිරි නැද්ද, කුසලධර්මයෙහි ඔතප් නැද්ද, කුසලධර්මයෙහි විශ්වාස නැද්ද, කුසලධර්මයෙහි ප්‍රශ්න නැද්ද, මහණෙනි. මෙතෙමේ තමා සතු ගුණ නැතිගේ ගුණයෙන් අසාර නො වූයේ දිග්ඛ යයි අයහි විනයෙහි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, අස්වක වූ අනාසාර වූ එ මෙ දිග්ඛ තෙම කුසලධර්මයෙහි ශ්‍රද්ධා නැති වත් ම කුසලධර්මයෙහි හිරි නැතිවත් ම කුසලධර්මයෙහි ඔතප් නැතිවත් ම, කුසලධර්මයෙහි විශ්වාස නැති වත් ම, කුසලධර්මයෙහි ප්‍රශ්න නැති වත් ම, කසිත් දුශ්චරිත කරයි. වචනයෙන් දුශ්චරිත කරයි. මහසිත් දුශ්චරිත කරයි. මෙ ඔහුගේ ණය ගැණුම යයි කියමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සො තස්ස භ්‍යාදුච්චරිතස්ස පච්චිත්තදහගෙතු පාපිකං ඉච්ඡං පණ්ණිදහති:
මා මං ජඤ්ඤති ඉච්ඡති, මා මං ජඤ්ඤති සබ්බපෙට්ඨි, මා මං ජඤ්ඤති
වාචං භාසති, මා මං ජඤ්ඤති කායෙහ පරික්ඛමති. සො තස්ස වච්චුච්චරි-
තස්ස පච්චිත්තදහගෙතු -පෙ- සො තස්ස මනොදුච්චරිතස්ස පච්චිත්තදහගෙතු
පාපිකං ඉච්ඡං පණ්ණිදහති: මා මං ජඤ්ඤති ඉච්ඡති, මා මං ජඤ්ඤති
සබ්බපෙට්ඨි, මා මං ජඤ්ඤති වාචං භාසති, මා මං ජඤ්ඤති කායෙහ
පරික්ඛමති. ඉදමස්ස වඩ්ඪියා වදාමි.

තමෙනං පෙතලා සමුග්ගවාරී එවමාහංසු: “අගඤ්ච සො අංගස්මා
එවංකාරී එවංගමාවාරො”ති. ඉදමස්ස වොදනාය වදාමි.

තමෙනං අරඤ්ඤගතං වා රුක්ඛමුලගතං වා සුඤ්ඤගාරගතං වා
මිපප්පිසාරසගතා පාපකා අකුසලචිතකා සමුද්චරන්ති. ඉදමස්ස
අනුචරියාය වදාමි.

ස ඛො සො භික්ඛවෙ දුට්ඨිඤ්ඤ අස්සථකා අනාලුකියො කායෙහ දුච්චරිතං
චරිතා වාචාය දුච්චරිතං චරිතා මනසා දුච්චරිතං චරිතා කායස්ස හෙද
පරමරණං තීරගබ්බකෙන වා බජ්ඣති, තීරච්ඡානගොතිබ්බකෙන වා.*

නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකඛමමපි සමනුපස්සාමි එවංදුරුණං එවං
කට්ඨකං එවංඅනතරායකරං අනුතතරස්ස යොගකෙට්ඨස්ස අභිගමාය යථාදිං
භික්ඛවෙ තීරගබ්බකං වා තීරච්ඡානගොතිබ්බකං වා’ති.

34. දුට්ඨිඤ්ඤං දුක්ඛං ලොකෙ ඉණ්දනං ව ට්ඨවති,
දුට්ඨිඤ්ඤ ඉණ්දමාදයා භුඤ්ඤමානො විහඤ්ඤති.

35. තතො අනුචරන්ති නං බ්බකමපි නිගව්ඡති.
එතං හි බ්බකං දුක්ඛං කාමලාභාභිජප්පිතං.

36. තථෙව අරියචිතයෙ සඤ්ඤා යස්ස න විජ්ජති,
අතිරික්ඛො අනොත්තපපි පාපකම්මාවිනිව්ඡයො.¹

37. කායදුච්චරිතං නතො වච්චුච්චරිතාති ව,
මනොදුච්චරිතං කතො මා මං ජඤ්ඤති² ඉච්ඡති.

38. සො සංසප්පති කායෙහ වාචාය උදවෙතසා,
පාපකම්මා පච්චෙක්ඛන්තො තත් තත් පුනපුනං.

39. සො පාපකම්මො දුලබ්බො ජානං දුක්ඛකම්මතතනො,
දුට්ඨිඤ්ඤ ඉණ්දමාදයා භුඤ්ඤමානො විහඤ්ඤති,

40. තතො අනුචරන්ති නං සබ්බපා මානසා දුඛා,
ගාමෙ වා යදි වා රඤ්ඤා යස්ස විපප්පිසාරජා.

1 පාපකම්මවිනිව්ඡයො-අපහ, පාපකම්මවිනිව්ඡයො- සිවු, පාපකම්මා විනිව්ඡයො - නො.

2 ජඤ්ඤති - මිඡති.

* එනම් “ඉදමස්ස බ්බකමං වදාමි” ඉති හමිතබ්බන්ති ඛායස්ස තථාපි තං පොත්ථෙකසු
හදිස්සන්තො.

භේ ඒ කායදුඛාදිතොස් ප්‍රතිච්ඡාදනභෙදාදිතොස් ලාමක ඉච්ඡා ව පිහිටුවයි. 'මා නහමක් දනීව'යි කැමැති වෙයි. 'මා නහමක් දනීව'යි සහකාරානා කෙරෙයි. 'මා නහමක් දනීව'යි වදන් බෙණෙයි. 'මා නහමක් දනීවයි' කසින් පැරකුම් කෙරෙයි. භේ ඒ වාග්දුඛාදිතොස් ප්‍රතිච්ඡාදන භේදාදිතොස් ... භේ ඒ මනෝදුඛාදිතොස් ප්‍රතිච්ඡාදන භේදාදිතොස් ලබ්‍ධි ඉච්ඡා පිහිටුවයි. 'මා නහමක් දනීව'යි කැමැති වෙයි. 'මා නහමක් දනීව'යි සහකාරානා කෙරෙයි. 'මා නහමක් දනීව'යි වදන් බෙණෙයි. 'මා නහමක් දනීව'යි කසින් පැරකුම් කෙරෙයි. මේ ඔහුගේ වාද්ධි යයි (පොලී-පිළිගනිය යයි) කියමි.

ඔහුට ප්‍රියසිල සමුච්ඡාරණ මෙතේ කියත්: 'එ මෙ ආයුෂමත් මෙතේ කරණසුදු ය. මෙබඳු සමාවාර ඇතියෙකැ'යි. මෙ ඔහුට වොදනා යයි කියමි.

අරණ්‍යගත වේවයි වාසානුලභත වේවයි යුනාසාරගත වේවයි ඔහුට විපිට්ඨකර සහයිය ලබ්‍ධි අනුග්‍රහ විතකියෝ පහල වෙත්. මෙ ඔහුට අනුචරියා යයි (පුත්‍රබාලම්) යයි කියමි.

මහණෙනි, අභ්‍යන්තර අනායාස වූ එ දිග්ඛිතෙ මෙ කසින් දුසිරිත් කොට වචනගෙන් දුසිරිත් කොට මනසින් දුසිරිත් කොට කාලුත් මරණින් මතු නිර්වාද්‍රමිහි ගෝ බැඳෙයි. තිරිසන්ගොත්වාද්‍රමිහි ගෝ බැඳෙයි.

මහණෙනි, අනුත්තරගොගකොමාධිගමය සඳහා යම් ම ධර්මයක් මෙතේ දරුණු වේ නම්, මෙතේ කටුක වේ නම්, මෙතේ අනතරායකර වේ නම්, මහණෙනි, මේ නිර්වාද්‍රම ගෝ මේ තිරිසන්ගොත්වාද්‍රම ගෝ යම් පරිදිවේ නම්, එබඳු අත් එක ද අහමක් මම නුවණැයින් නො දක්මි.

34. ලොච්ඡි දිග්ඛිත වට ද ණස ගැණුම ද දුකැයි කියනු ලැබේ. දිග්ඛි වූයේ ණස ගෙණ වලද කරණුයේ වැනසේ.

35. එහෙයින් ඔහු (ගැරහිම් වීසින්) පුත්‍රබදින්. (නිරයාදිගෙහි) බැදුමට ද ගෙයි. කාමලාභ පහනුවනට තෙල බැදුම දුක් මැයි.

36. එහෙයින් ම ආයුෂිවිතයෙහි යමකුට ශ්‍රද්ධා නැද්ද, හිරි නැද්ද, ඔතප් නැද්ද, පච්ඡිකම්හි විනිශ්චය නැද්ද,

37. භේ කායදුඛාදිත හා වාග්දුඛාදිත කොට, මනෝදුඛාදිත ද කොට 'මා නහමක් දනීව'යි කැමැති වේ.

38. හෙ ඒ ඒ තැන්හි පුන පුනා පච්ඡිකම් වඩනුයේ, කසින් වදනින් වැලිදු සිතින් සැලෙයි.

39. දුෂේඛ වූ පටුකම් ඇති භේ තමන්ගේ දුෂකාත අත්මින්, දිග්ඛි වූයේ ණස ගෙණ වලද කෙරෙමින් වැනසෙයි.

40. එහෙයින් යමකුට විපිට්ඨකරින් හටගත් දුක් වූ මානසිකසහකාරායෝ වෙත් නම්, ඔහු ගම්හි වේවයි, වැලිත් වල්හි වේවයි ඒ පුලුල් පුත්‍රබදින්.

41. සො පාපකමො දුමමධො ජානං දුක්ඛවම්භතනො,
යොතිමිඤ්ඤානරං ගතාචා නිරයෙ වාපි ඛජ්ඣති.
එනං හි ඛජ්ඣනං දුක්ඛං ගමාං ධිරො පමුවෙති.
42. ධම්මලභොගි හොගෙහි දදං විතතං පසාදං
උභයන්තං කට්ඨාසො සංඛාසං සරමෙසිනො.
43. දිට්ඨධම්මතිත්ථාය සම්පරාය සුඛාය ව
එවිමෙතං ගහට්ඨානං වාගො පුඤ්ඤං පවිබ්බති.
44. තපොව අරියවිනයෙ සංඛා ගස්ස පතිට්ඨිතා
ගිරිමනො ව ඔත්තපපි පඤ්ඤාචා සිලසංවුතො.
45. එසො ඛො අරියවිනයෙ සුඛංථිවිති¹ වුවෙති
නිරාමසං සුඛං ලභාං උපෙඛං අබිතිට්ඨති.
46. පඤ්චනිවරණෙ හිනා නිවං ආරභව්විතො
කුසානාති උපසම්පජ්ජි උකොදි නිපකො සත්තො.
47. එවං ඤානා යථාභූතං සබ්බසංඤ්ඤාජනකඛයෙ
සබ්බසො අනුපාදාය සම්මාවිතං විමුවෙති.
48. තස්ස සම්මා විමුක්තස්ස ඤාණං ව ගොති තාදිනො
අතුප්පා මෙ විමුක්තො ගවසංඤ්ඤාජනකඛයෙ.
49. එනං ඛො පරමං ඤාණං එනං සුඛමනුත්තරං
අසොකං විරජං ඛෙමං එවමානණං මුත්තමනං.

6. 1. 5. 4.

[මහාචූඤ්ඤා සුභතං]

46. එවං මෙ සුතං එකා සමයං ආයස්මා මහාචූඤ්ඤා චෙතිස්ස
විහරති ඝණජාතියං.² තත්ථ ඛො අයස්මා මහාචූඤ්ඤා භික්ඛු ආමනෙතසි:
'ආචුසො භික්ඛවො'ති³ 'ආචුසොති' ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො මහා-
චූඤ්ඤා පට්ටසොසාසුං. ආයස්මා මහාචූඤ්ඤා එතදවොච:

(1) ඉධාචුසො ධම්මසොගා භික්ඛු කුසායාතික්ඛු අපසාදෙනති: ඉමෙ පන
"කුසායාගාමා කුසායාගාමා"ති කුසායනති, පජ්ඣායනති,⁴ නිං හිමෙ
කුසායනති,⁵ කිනතිමෙ කුසායනති, කථං හිමෙ⁶ කුසායනති"ති. තත්ථ ධම්ම-
සොගා ව භික්ඛු නප්පසිදනති, කුසායී ව භික්ඛු නප්පසිදනති, න ව බහුජන-
ගිතාය පටිපත්තා ගොනති බහුජනසුඛාය බහුතො ජනස්ස අන්තාය ගිතාය
සුඛාය දෙවම්බුස්සානං.

1. සුඛථිවිති - මජ්ඣ.

2. සයංජාතියං - මජ්ඣ., සංඤ්ජාතියං - ගා:

3. හික්ඛවෙති - මජ්ඣ.

4. නිජ්ඣායනති අවජ්ඣායනති - මජ්ඣ.

5. කිම්මෙකුසායනති - මජ්ඣ.

6. කථං ඉමෙ - මජ්ඣ.

41. පච්ඡිකම් ඇති ඒ දුමේඛ තෙමේ තමන්ගේ දුකොත දන්නේ අන්‍යතර නිරිසත් ගෝතියකට ගොස් හෝ නිරුති හෝ බාදේ. යම් බන්ධනයකින් සිරතෙමේ මිදේ නම්, තෙල බන්ධනය දුක් මැයි.
42. දූභාමින් ලද හෝගයෙන් සිත්පහදමින් දෙකුගේ වේ ද, එබඳු සාදූභාති ගාහපතිහුගේ දෙලොවහි ජයග්‍රහණය වේ.
43. දිට්‍ඨදුමේයෙහි හිත පිණිස ද පරලොවහි සුව පිණිස ද මෙලෙසින් ගාහස්ථයන්ගේ තෙල න්‍යාය නම් පුණ්‍යය වැඩෙයි.
44. එකෙසින් ම යමක්හට ආයතීචනයෙහි සාදූභා පිහිටියේ ද, හේ හිරියෙන් යුත් සිත් ඇතිවේ, ඔහුට ඇතිවේ, පාණවත් වූයේ, ශීලයෙන් සංවෘත වේ ද,
45. තෙල පුගුල් අරිචනයෙහි සුවසේ දිවි වටනේ යයි කියනුලැබේ. නිරාමික සුඛය (තුන් දූභාත් නිසා උපදනා සුවය) ලැබ (වතුම්බාන) උපේක්ෂාවත් ලබන්නේ ය.
46. නිරතුරු ඇරඹූ වැර ඇතිවේ පඤ්චනීවරණයත් හැරපියා බ්‍යාන උපයා ගෙන එකකසින් ඇතිවේ නුවණ ඇතිවේ සමාතිමත් වෙයි.
47. මෙසේ සමීක්‍යෝජනක්‍යය සබ්බාන නිජාණයෙහි යථාභූතය දූත සමීපකාරයෙන් තාමණාදි විසින් නො ගැණීමෙන් සමයේ හේතු විසින් මාභීචිත්තය (කෙලෙසුන්ගෙන්) මිදෙයි.
48. මානාවිත් විමුක්ත සිත් ඇති මොනොවට එහි පිහිටි එ රහත්හට ඉදින් “මාගේ මාභීචල විමුක්තිය අකොප්‍යය”යි හවසංයෝජන-ක්‍යයෙහි පස්විකුම්භාණ වේ නම්,
49. තෙල ඥානය ම පරම වෙයි. තෙල සුඛය ම අනුත්තර වෙයි. යෝක රහිත රාගාදි රජස් රහිත තෙල අභිත්ථලය උත්තම අනණ්‍යාවය (ණය නැති බව) වෙයි.

1. 6. 5. 4.

[මහාචූඤ සුත්‍රය]

46. මා විසින් මෙසේ අසනලද. එක් සමයෙක්හි ආයුෂමත් මහාචූඤ තෙරණුවෝ වෙහිරට සහජාති නම් නියමිතමිහි වෙසෙත්. එකල්හි ආයුෂමත් මහාචූඤ තෙරණුවෝ ‘ඇවැත්නි, මහණෙනි’යි හිසුන් ඇමතුහ. ‘ඇවැත්නි’යි එ හිසුනු ආයුෂමත් මහාචූඤ තෙරණුවන්හට පිළිවදත් දුන්හ. ආයුෂමත් මහාචූඤ තෙරණුවෝ තෙල දෙසූහ:

(1) ඇවැත්නි, මෙ සස්සෙහි ධර්මිකවික හිසුනු භාවනානුයෝගි හිසුන් සටා බේණෙත්: “මොහු ‘(අපි) දූභාත් වඩන්නමෝ’යි ‘දූභාත් වඩන්න-මෝ’යි සිතත්. ප්‍රකෘතියෙන් සිතත්. මොහු කුමක් නම් බ්‍යාන කෙරෙත් ද, මොහු කුමක් පිණිස නම් බ්‍යාන කෙරෙත් ද, මොහු කිනම් කරුණෙකින් බ්‍යාන කෙරෙත් ද”යි. එකරුණෙහි ලා ධර්මිකවික හිසුනු ද නො පහදනාහ. බ්‍යාන කරන හිසුනු ද නො පහදනාහ. ඔහු බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස බොහෝ දෙනාට අභී පිණිස හිත පිණිස දෙව් මිනිස්හට සුව පිණිස නො පිළිපත්නු ද වෙත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

(2) ඉහි පනාදිසො කාසි භික්ඛු බලවත්යොගෙ භික්ඛු අපසාදෙනති: ඉමෙ පන “බලවත්යොගෙහි බලවත්යොගෙහි”ති උද්ධතා උත්තරා වපලා මුඛරා විකිණ්ණවාචා මුඛසංඝාතා අසම්පජානා අසමාහිතා විබහනනවිතතා පාකතින්ද්‍රියා. කිං හිමෙ බලවත්යොගා, කිනන්තෙ බලවත්යොගා, කපං හිමෙ¹ බලවත්යොගාති? තත් කාසි ච භික්ඛු නපසිදනති, බලවත්යොගා ච භික්ඛු නපසිදනති, න ච බහුජනහිතාය පටිපන්නා භොනති බහුජනසුඛාය බහුතො ජනස්ස අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං.

(3) ඉහි පනාදිසො බලවත්යොගා භික්ඛු බලවත්යොගානංයෙව භික්ඛුනං වණ්ණං භාසනති, නො කාසිනං භික්ඛුනං වණ්ණං භාසනති. තත් බලවත්යොගා ච භික්ඛු නපසිදනති, කාසි ච භික්ඛු නපසිදනති, න ච බහුජනහිතාය පටිපන්නා භොනති බහුජනසුඛාය බහුතො ජනස්ස අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං.

(4) ඉහි පනාදිසො කාසි භික්ඛු කාසිනං යෙව භික්ඛුනං වණ්ණං භාසනති නො බලවත්යොගානං භික්ඛුනං වණ්ණං භාසනති. තත් කාසි ච භික්ඛු නපසිදනති, බලවත්යොගා ච භික්ඛු නපසිදනති, න ච බහුජනහිතාය පටිපන්නා භොනති බහුජන සුඛාය, බහුතො ජනස්ස අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං.

(5) තසමාතිහාදිසො ඵලං සික්ඛිතබ්බං: බලවත්යොගා සමානා කාසිනා භික්ඛුනං වණ්ණං භාසිස්සාමාහි. ඵලං හි වො අාදිසො සික්ඛිතබ්බං. තං කිස්ස හෙතු. අවජරියා හෙතෙ අාදිසො පුග්ගලා දුලලහා ලොකස්මිං, යෙ අමතං ධාතුං කායෙන පුසිත්වා² විහරන්ති.

(6) තසමාතිහාදිසො ඵලං සික්ඛිතබ්බං: කාසි සමානා බලවත්යොගානං භික්ඛුනං වණ්ණං භාසිස්සාමාහි. ඵලං හි වො අාදිසො සික්ඛිතබ්බං. තං කිස්ස හෙතු: අවජරියා හෙතෙ අාදිසො පුග්ගලා දුලලහා ලොකස්මිං, යෙ ගමතිරං අත්ථපදං පඤ්ඤාය අතිවිජ්ඣා පස්සන්තිති.

6. 1. 5. 5.

[පඨමසංඝදිට්ඨික සුත්තං]

[සංවජ්ඣනිදුතං]

47. අථ ඛො මොඋයසිවකො පරිබ්බාජකො යෙන භගවා තෙනුපසඬිකම්. උපසඬිකමිත්වා භගවතා සද්ධං සමමාදී. සමමාදතීයං කපං සාරාණීයං විතසාරෙත්වා ඵකමන්තං නිසීදී. ඵකමන්තං නිසින්නො ඛො මොඋයසිවකො පරිබ්බාජකො භගවන්තා ඵතදවොච:

‘සන්දිට්ඨිකො ධරෙමා, සන්දිට්ඨිකො ධරෙමා’ති භනෙන් ප්‍රචට්ඨි. කිත්තාමතා නු ඛො භනෙන් සන්දිට්ඨිකො ධරෙමා භොති, අකාලිකො ඵභිපසිකො ඔපනසිකො පචට්ඨන්තං වෙදීතබ්බො වික්ඛුතිති?

1. කපං ඉමෙ - මජ්ඣං.

2. පසිත්වා - කපමි.

(2) “ඇවැත්ති, මෙ සත්තෙහි දෑහැන් වඩන මහණුහු බමුකවිකසිකුන් අපසාදනය කෙරෙහි: මොහු වනාහි ‘අපි බමුකොතියමෝ වමුහයි, අපි බමුකොතියමෝ වමුහ’යි උඩහු වූවාහු උදාහ මානනල ඇත්තාහු වපල වූවාහු දෙබමල වූවාහු විසුරුණු තෙපුල් ඇතියාහු හට සිති ඇතියාහු මනා නුවණ නැතියාහු එකක සිත් නැතියාහු බමණ සිත් ඇතියාහු පිගි (නොදැමුනු) ඉඳුරන් ඇතියාහු වෙති. මොහු කුමන බමුකොතැන් ඇත්තාහු ද, මොහු කුමක් පිණිස බමුකොත ඇත්තාහු ද, මොහු කිනම් කරුණෙකින් බමුකොත ඇත්තාහු ද”යි. එ කරුණෙහි ලා ව්‍යාපකරණසුලු භික්ෂුහු ද නො පහදිති. බමුකොත භික්ෂුහු ද නො පහදිත්. බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස බොහෝ දෙනාට අළු පිණිස දෙවිමිනිත්තට හිත පිණිස සුව පිණිස නො පිළිපත්හු ද වෙත්.

(3) ඇවැත්ති, මෙ සත්තෙහි බමුකොත භික්ෂුහු බමුකොත භික්ෂුන්ගේ ම ගුණ කියති. ව්‍යාපි භික්ෂුන්ගේ ගුණ නො කියත්. එකරුණෙහි ලා බමුකොත භික්ෂුහු ද නො පහදිති, ව්‍යාපිභික්ෂුහු ද නො පහදිත්. බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස බොහෝ දෙනාට අළු පිණිස දෙවිමිනිත්තට හිත පිණිස සුව පිණිස නො පිළිපත්හු වෙත්.

(4) ඇවැත්ති, මෙ සත්තෙහි මහණ ව්‍යාපි භික්ෂුන්ගේ ම ගුණ කියති. බමුකොත භික්ෂුන්ගේ ගුණ නො කියත්. එකරුණෙහි ලා ව්‍යාපි භික්ෂුහු ද නො පහදිති. බමුකොත භික්ෂුහු ද නො පහදිත්. බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස බොහෝ දෙනාට අළු පිණිස දෙවිමිනිත්තට හිතසුව පිණිස නො පිළිපත්හු ද වෙත්.

(5) ඇවැත්ති, එහෙයින් මෙ කරුණෙහි ලා මෙසේ හික්මිය යුතු: බමුකොත වූ ම අපි ව්‍යාපි භික්ෂුන්ගේ ගුණ වනන්නම්හ’යි. ඇවැත්ති, මෙසේ ම නොප විසින් හික්මිය යුතු යි. ඒ කවර හෙයකින්: ඇවැත්ති, යම් කෙනෙක් අමාන නිමාණ්ඩාතු ව නාමකයින් පැහැය වෙසෙත් නම්, එ පුද්ගලයෝ දුල්ල වෙත් මැ යි.

(6) ඇවැත්ති, එහෙයින් ම මෙ කරුණෙහි ලා මෙසේ හික්මිය යුතු යි. ‘ව්‍යාපි වූ ම අපි බමුකොත භික්ෂුන්ගේ ගුණ කියමිහ’යි. ඇවැත්ති, නොප විසින් මෙසේ ම හික්මිය යුතු. එ කවර හෙයකින්: ඇවැත්ති, ලොවිහි යම් කෙනෙක් ගැඹුරු සකකුඩාතු ආදි අළුපද විදහිනා සහිත මාභිප්‍රඥයෙන් විනිවිද දක්නාහු නම් එ පුද්ගලයෝ දුල්ල වෙත් මැ යි.

6. 1. 5. 5.

[පටිමසංඛිට්ඨික සූත්‍රය]

47. එකල්හි මොලියසිටක පරිව්‍රාජක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹිණේ ය. එළැඹූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටුවිය. සතුටුවිය යුතු සිහිකටයුතු කථා කොට තිමවා එකත්පසෙක හින. එකත්පසෙක හුන් මොලියසිටක පරිව්‍රාජක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකෙණේ ය:

“වහන්ස, බමුක සාන්ද්‍රවෙක ය, බමුක සාන්ද්‍රවෙක ය”යි කියනුලැබේ. වහන්ස, කවර කරුණෙකින් බමුක සාන්ද්‍රවෙකත් අසාලිකත් එහිපසකත් ඔපනසිකත් විශ්‍යන් විසින් නමත් කෙරෙහි ලා දතයුතුත් මේ දැයි.

තෙන හි සිවක තඤ්ඤවෙත්ථ පටිපුට්ඨිසාමි.¹ යථා තෙ ඛමෙසා තථා නං ව්‍යාකරෙය්‍යාසි. තං කිං මඤ්ඤාසි සිවක සන්නං වා අජ්ඣිත්තං ලොභං “අපි මෙ අජ්ඣිත්තං ලොභොති” පජානාසි, අසන්නං වා අජ්ඣිත්තං ලොභං “නපි මෙ අජ්ඣිත්තං ලොභොති” පජානාසිති.

එවං හතෙන.

යං බො නිං සිවක සන්නං වා අජ්ඣිත්තං ලොභං “අපි මෙ අජ්ඣිත්තං ලොභොති” පජානාසි. අසන්නං වා අජ්ඣිත්තං ලොභං “නපි මෙ අජ්ඣිත්තං ලොභොති” පජානාසි.

එවං බො² සිවක සන්ද්ධිකො ධම්මො හොති - පෙ-

තං කිං මඤ්ඤාසි සිවක සන්නං වා අජ්ඣිත්තං දෙසං - පෙ- සන්නං වා අජ්ඣිත්තං මොහං - පෙ- සන්නං වා අජ්ඣිත්තං ලොභධම්මං - පෙ- සන්නං වා අජ්ඣිත්තං දෙසධම්මං - පෙ- සන්නං වා අජ්ඣිත්තං මොහ ධම්මං “අපි මෙ අජ්ඣිත්තං මොහධම්මොති” පජානාසි, අසන්නං වා අජ්ඣිත්තං මොහධම්මං, “නපි මෙ අජ්ඣිත්තං මොහ ධම්මොති” පජානාසිති.

එවං හතෙන.

යං බො නිං සිවක සන්නං වා අජ්ඣිත්තං මොහධම්මං “අපි මෙ අජ්ඣිත්තං මොහධම්මොති” පජානාසි, අසන්නං වා අජ්ඣිත්තං මොහධම්මං “නපි මෙ අජ්ඣිත්තං මොහධම්මොති” පජානාසි.

එවං බො සිවක සන්ද්ධිකො ධම්මො හොති අකාලිකො එහිපසිකො ඔපනයිකො පච්චත්තං චෙදිතබ්බො විඤ්ඤාතිති.

අභිකකන්නං - පෙ- උපාසකං මං හතෙන හගවා ඛාරෙභු අජ්ජනග්ගො පාණ්ණපෙන සරණං ගතන්ති.

6. 1. 5. 6.

[දුතීයසන්ද්ධික සුත්තං]

[සාවච්ඡිනිදුතං]

48. අප් බො අඤ්ඤතරො බ්‍රාහ්මණො යෙන හගවා තෙහුපසබ්බකම්. උපසබ්බකම්චා හගවතා සද්ධිං සම්මොදි. සම්මොදනීයං කථං සාරුඤ්ඤං විනිසාරෙච්චා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නො බො සො බ්‍රාහ්මණො හගවන්තං එතදවොච:

‘සන්ද්ධිකො ධම්මො සන්ද්ධිකො ධම්මො’ති හො ගොතම ටුට්ඨති. කිත්තාවතා හු බො හො ගොතම සන්ද්ධිකො ධම්මො හොති, අකාලිකො එහිපසිකො ඔපනයිකො පච්චත්තං චෙදිතබ්බො විඤ්ඤාතිති?

තෙන හි බ්‍රාහ්මණ තඤ්ඤවෙත්ථ පටිපුට්ඨිසාමි. යථා තෙ ඛමෙසා තථා නං ව්‍යාකරෙය්‍යාසි³. තං කිං මඤ්ඤාසි බ්‍රාහ්මණ, සන්නං වා අජ්ඣිත්තං රාගං ‘අපි මෙ අජ්ඣිත්තං රාගොති’ පජානාසි, අසන්නං වා අජ්ඣිත්තං රාගං ‘නපි මෙ අජ්ඣිත්තං රාගොති’ පජානාසිති.

එවං හො.

1. පටිපුට්ඨි - මර්ඡා, 2. එවදි බො - මර්ඡා. 3. ව්‍යාකරෙය්‍යාසි - මර්ඡා.

සිවකය, මෙ කරුණෙන්ම මෙහි ලා තා මැ පුළුවන්හෙමි. යම් පරිදි තට රැස්නේ නම්, එපරිදි එය ප්‍රකාශ කරවයි. සිවකය, එ කීමැයි හඟිති? අධ්‍යාත්මයෙහි විද්‍යමාන වූ ම ලොහය “මාගේ අධ්‍යාත්මයෙහි ලෝහය ඇතැ”යි දන්ති ද? අධ්‍යාත්මයෙහි අවිද්‍යමාන වූ ම ලොහය “මාගේ අධ්‍යාත්මයෙහි ලොහය නැතැ”යි දන්ති දැයි.

වහන්ස, එසේ ය.

සිවකය, යම් හෙයකින් තෝ අධ්‍යාත්මයෙහි විද්‍යමාන වූ හෝ ලෝහය “මාගේ අධ්‍යාත්මයෙහි ලෝහය ඇතැ”යි දන්ති නම්, අවිද්‍යමාන වූ ම ලෝහය මාගේ අධ්‍යාත්මයෙහි ලෝහය නැතැයි දන්ති නම්,

සිවකය, මෙසේ බමීම සාන්ද්‍රණික (නමත් විසින් දහසුතු) වේ ...

සිවකය, එ කීමැයි හඟිති ද? අධ්‍යාත්මයෙහි විද්‍යමාන වූ හෝ දෝෂය ... අධ්‍යාත්මයෙහි විද්‍යමාන වූ හෝ මෝහය ... අධ්‍යාත්මයෙහි විද්‍යමාන වූ හෝ ලෝහබවමය ... අධ්‍යාත්මයෙහි විද්‍යමාන වූ ම දෝෂබවමය ... අධ්‍යාත්මයෙහි විද්‍යමාන වූ ම මෝහබවමය “මාගේ අධ්‍යාත්මයෙහි මෝහබවමය ඇතැ”යි දන්ති ද, අධ්‍යාත්මයෙහි අවිද්‍යමාන වූ හෝ මෝහබවමය මාගේ අධ්‍යාත්මයෙහි මෝහබවමය නැතැ”යි දන්ති දැයි.

වහන්ස, එසේ ය.

සිවකය, යම් හෙයකින් අධ්‍යාත්මයෙහි විද්‍යමාන වූ හෝ මෝහබවමය මාගේ අධ්‍යාත්මයෙහි මෝහබවමය ඇතැයි දන්ති නම්, අධ්‍යාත්මයෙහි අවිද්‍යමාන වූ හෝ මෝහබවමය “මාගේ අධ්‍යාත්මයෙහි මෝහබවමය නැතැ”යි දන්ති නම්,

සිවකය, මෙසේ ම බමීම සන්ධිධික හා අකාලික හා එහිපසස්සික හා ඔපනයික හා විඥානන් විසින් නමත් කෙරෙහි ලා දහසුතුද වන්නේ ය යි.

ඉතා මැනවැ ... භාග්‍යවතුන්වහන්සේ මා අද පටන් කොට දිව්‍යමය-ගෙන් සරණ ගිය උපාසකයකු කොට බරණස්සේක්වා යි.

6. 1. 5. 6.

[දුතියසන්ධිධික සුත්‍රය]

[සැවැත්තිදහනයි]

48. එකල්හි අත්‍යතර බ්‍රාහ්මණයෙක් භාග්‍යවතුන්වහන්සේ කරා එළැඹිණේ ය. එළැඹූ භාග්‍යවතුන්වහන්සේ සමඟ සතුටු විය. සතුටු විෂයුතු සිහිකටසුතු කථාව කොට එකත්පසෙක හිත එකත්පසෙක හුන් එ බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකෙණේ:

‘හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ‘බමීම සන්ධිධික ය, බමීම සන්ධිධික ය’යි කියනු ලැබේ. හවත් ගෞතමයන්වහන්ස, කවර කරුණකින් බමීම සාන්ද්‍රණික හා අකාලික හා එහිපසස්සික හා ඔපනයික හා විඥානන් විසින් ප්‍රත්‍යාත්මයෙහි ලා දහසුතුන් වේ දැයි?

බ්‍රාහ්මණය, එකරුණෙන්ම මෙහි ලා තා මැ පුළුවන්හෙමි. තට යම් පරිදි රැස්නේ නම් එ පරිදි පාල කරව”යි. බ්‍රාහ්මණය, එ කීමැ’යි හඟිති ද? අධ්‍යාත්මයෙහි විද්‍යමාන වූ හෝ රාගය “මාගේ අධ්‍යාත්මයෙහි රාගය ඇතැ”යි දන්ති ද? අධ්‍යාත්මයෙහි අවිද්‍යමාන වූ හෝ රාගය “මාගේ අධ්‍යාත්මයෙහි රාගය නැතැ”යි දන්තෙහි දැයි.

හවත්ති, එසේ ය.

බ්‍රාහ්මණය, යම් හෙයකින් තෝ අධ්‍යාත්මයෙහි විද්‍යමාන වූ හෝ රාගය “මාගේ අධ්‍යාත්මයෙහි රාගය ඇතැ”යි දන්ති නම්, අධ්‍යාත්මයෙහි අවිද්‍යමාන වූ හෝ රාගය ‘මාගේ අධ්‍යාත්මයෙහි රාගය නැතැ’යි දන්ති නම්,

බ්‍රාහ්මණය, මෙයෙයින් ධර්මය සන්ධිධික වෙයි. ...

බ්‍රාහ්මණය, එ කීමැයි හඟිති ද? අධ්‍යාත්මයෙහි විද්‍යමාන වූ හෝ දෝෂය .. අධ්‍යාත්මයෙහි විද්‍යමාන වූ හෝ මෝහය ... අධ්‍යාත්මයෙහි විද්‍යමාන වූ හෝ කායසන්ධිකය (කායචාරය නිලීචි වන කරුණ) ... අධ්‍යාත්මයෙහි විද්‍යමාන වූ හෝ වර්තනිකය ... අධ්‍යාත්මයෙහි විද්‍යමාන වූ හෝ මනෝසන්ධිකය ‘මාගේ අධ්‍යාත්මයෙහි මනෝසන්ධිකය ඇතැ’යි දන්ති ද? අධ්‍යාත්මයෙහි අවිද්‍යමාන වූ හෝ මනෝසන්ධිකය ‘මාගේ අධ්‍යාත්මයෙහි මනෝසන්ධිකය නැතැ’යි දන්තිද?

හවත්ති, එසේ ය.

බ්‍රාහ්මණය, යම් හෙයකින් තෝ අධ්‍යාත්මයෙහි විද්‍යමාන වූ හෝ [-පෙ-] මනෝසන්ධිකය ‘මාගේ අධ්‍යාත්මයෙහි මනෝසන්ධිකය ඇතැ’යි දන්ති නම්, අධ්‍යාත්මයෙහි අවිද්‍යමාන වූ හෝ මනෝසන්ධිකය ‘මාගේ අධ්‍යාත්මයෙහි මනෝසන්ධිකය නැතැ’යි දන්ති නම්,

බ්‍රාහ්මණය, මෙලෙයින් ධර්මය සන්ධිධික හා අකාලික හා එතිපත්තික හා ඔපනතික හා විභූතත් විසින් ප්‍රත්‍යාත්මයෙහි ලා දතසුතු වේ ය යි.

හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ මා අද පටන් කොට දිවිනිමියෙන් කරුණෙහි උපාසකයකු කොට ධරණ සේක්ව යි.

6. 1. 5. 7.

[බෙම සූත්‍රය]

49. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර අසල අනේපිටු සිටුහුගේ ජේතවන නම් අරමිහි වැඩ ව්‍යාප්ත සේක. එ සමයෙහි ආයුෂමත් බෙම තෙරණුවෝ ද ආයුෂමත් සුමන තෙරණුවෝ ද සැවැත් නුවර අක්කිවනියෙහි වසන්නාහ. එකල්හි ආයුෂමත් බෙම තෙරණුවෝ ද ආයුෂමත් සුමන තෙරණුවෝ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් බෙම තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළහ:

වහන්ස, අතීත වූ කණ්ණාසුට වූ, වැසෑ නිම වූ බලිකර ඇති, සිටුමහින් කළ කිසි ඇති, බහාතැබු ත්‍රිවිධ භාර ඇති, පත් රහත් ඵල ඇති, පරිකණ්ණ හවසායෝජන ඇති, සමග්ග්‍ය ගේභූයෙන් දූත දතීත්ඵල විමුක්තියෙහි මිදුනු, යම් එ මහණෙක් වේ නම්, ඔහුට “මට ශ්‍රේෂ්ඨයෙක් ඇතැ”යි හෝ ‘මට සද්‍රශයෙක් ඇතැ’යි හෝ ‘මට හිතයෙක් ඇතැ’යි හෝ මෙබඳු (මාන) යෙක් නො වෙයි.

ආයුෂමත් බෙම තෙරණුවෝ මෙය කීහ. ශාත්තාහු වහන්සේ අනුදත්ත. ඉක්බිති ආයුෂමත් බෙම තෙරණුවෝ ශාත්තාහු මා වදන් අනුදත්ත’යි හුන්සේනෙන් නැගී භාග්‍යවතුන් වැඳ පාදකුණු කොට නික්ම ගියහ.

ඉක්බිති ආයුෂමත් බෙම තෙරුන් නික්මගිය නොබෝ කල් වත් ම ආයුෂමත් සුමන තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සාලකලහ:

“වහන්ස, අතීත් කෂිණාසු වූ වාස නිමකල බබ්බර ඇති, කල සිවුමහ කරණී ඇති, බහාතාබු ත්‍රිවිභාර ඇති, පිළිවෙළින් පත් රහත්බව ඇති පරික්ෂණවසංයෝජන ඇති, මොනවට දැන විමුක්ත වූ යම් ඒ මහණෙක් වේ නම් ‘මට ශ්‍රේෂ්ඨයෙක් නැතැ’යි හෝ ‘මට සද්දයෙක් නැතැ’යි හෝ ‘මට භීතයෙක් නැතැ’යි හෝ යන මෙබඳු මානසෙක් ඔහට නැතැ”යි.

ආයුෂමත් සුමන තෙරණුවෝ මෙය සාලකලහ. ශාය්‍යාන් වහන්සේ අනුදත්ත. ඉක්බිති ආයුෂමත් සුමන තෙරණුවෝ ‘මා වදන් ශාය්‍යානු අනුදත්ත’යි හුනස්නෙන් නැගී භාග්‍යවතුන් වැද පාදකුණු කොට නික්ම ගියහ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් බෙම තෙරුන් ද ආයුෂමත් සුමන තෙරුන් ද නික්මගිය නොබෝ කල් ඇතිවත් ම, භික්ෂූන් ඇමතු සේක: මහණෙනි, මෙසෙයින් ම කුලපුත්‍රයෝ අතීත්භාව පාල කෙරෙහි. අතීත ද කීයනලද. තෙමේ ද අනුපතීත වෙයි. වැලිත් මෙ සස්තෙහි ඇතැම් තුවල්පුරුෂයෝ සිතාසෙන්නවුන් සෙයින් අතීත්භාව පාල කෙරෙත්. උහු පසු දුකට පත් වන්නාහ යි.

49. ශ්‍රේෂ්ඨ පුද්ගලයන් කෙරෙහි ද භීත පුද්ගලයන් කෙරෙහි ද සම පුද්ගලයන් කෙරෙහි ද මානසෙන් හෝ එළඹෙත්. ජාතිය කෂිණ ය. මහබබ්බර වාස නිමවනලද. ඒ රහත්තු සංයෝජන-යත්තෙන් විමුක්ත ව හැසිරෙත්.

6. 1. 5. 8

[ඉන්ද්‍රියසංවර සූත්‍රය]

[සැවැත්ගිදන යි]

50. මහණෙනි, ඉන්ද්‍රියසංවර නැති වත් ම ඉන්ද්‍රියසංවර රහිතයාගේ ශීලය නට උපතීශ්‍රය ඇති වෙයි. සිල් නැති වත් ම ශීලවිපක්‍යයාගේ සමාස්සමාධිය නට උපතීශ්‍රය ඇති වෙයි. සමාස්සමාධිය නැති වත් ම සමාස්සමාධිවිපක්‍යයාගේ තරුණවිදශීනාසඛ්‍යාත යථාභූතඥානදශීනා නට උපතීශ්‍රය ඇති වෙයි. යථාභූතඥානදශීනා නැති වත් ම යථාභූත-ඥානදශීනවිපක්‍යයාගේ (බලවත් විදශීනා සඛ්‍යාත) නිවේදන හා ආයතීමායී සඛ්‍යාත විරාගය නට උපතීශ්‍රය ඇති වෙයි. නිබ්බිදවිරාගය නැති වත් ම නිබ්බිදවිරාගවිපක්‍යයාගේ (අතීත්ඵල සඛ්‍යාත) විමුක්තිය හා ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා-ඥාන සඛ්‍යාත ඥානදශීනා නට උපතීශ්‍රය ඇති වෙයි.

මහණෙනි, අනුපතර නැති රුකෙක් යම්බඳු වේ ද, එහි පතුරුත් පරිපූර්ණත්වයට නො යෙයි. සිව් දු පරිපූර්ණත්වයට නො යෙයි. බොරු දු පරිපූර්ණත්වයට නො යෙයි. හර දු පරිපූර්ණත්වයට නො යෙයි. මහණෙනි, එ පරිදි ම ඉන්ද්‍රියසංවර නැති වත් ම ඉන්ද්‍රියසංවරවිපක්‍යයාගේ ශීලය නට උපතීශ්‍රය ඇතියේ වෙයි ... විමුක්තිඥානදශීනා නට උපතීශ්‍රය ඇති වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉන්ද්‍රියංවරෙ හික්ඛවෙ සති ඉන්ද්‍රියංවරසම්පන්නස්ස උපතිසං-
සම්පන්නා හොති සීලං. සීලෙ සති සීලසම්පන්නස්ස උපතිසංසම්පන්නො
හොති සම්මාසමාධි. සම්මාසමාධිංසති සති සම්මාසමාධිසම්පන්නස්ස උපතිසං-
සම්පන්නා හොති යථාභුතඤ්ඤාණදස්සනං. යථාභුතඤ්ඤාණදස්සනෙ සති යථා-
භුතඤ්ඤාණදස්සනසම්පන්නස්ස උපතිසංසම්පන්නා හොති නිබ්බිද්ධිරාගො.
නිබ්බිද්ධිරාගෙ සති නිබ්බිද්ධිරාගසම්පන්නස්ස උපතිසංසම්පන්නා හොති
විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සනං.

තෙසංථාපි හික්ඛවෙ රුකෙහි සාමාප්‍රාසංසම්පන්නො, තස්ස පපටිකාපි
පාරිපුරිං ගච්ඡති, තථොපි පාරිපුරිං ගච්ඡති, ථෙග්ගුපි පාරිපුරිං ගච්ඡති,
සාදෙපි පාරිපුරිං ගච්ඡති, එවමෙව ඛො හික්ඛවෙ ඉන්ද්‍රියංවරෙ සති ඉන්ද්‍රිය-
සංවරසම්පන්නස්ස උපතිසංසම්පන්නා හොති සීලං -පෙ- [උපතිසංසම්පන්නා
හොති] විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සනනති.

6. 1. 5 9.

[ආනන්ද සුත්තං]

[සාමන්තපදානං]

61. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ යෙනායස්මා සංවිප්‍රතොතො තෙනුප-
සංඛිකම්. උපසංඛිකම්භා ආයස්මා සාරිපුත්තෙන සද්ධිං සමොදි. සමොද-
නිතං කථා සාරාණීයං විනිසාරෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං
නිසීනො ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොච:

කිත්තාවතා හු ඛො ආට්ඨසො සාරිපුත්ත හික්ඛු අස්සුතඤ්ඤාව ධම්මං
සුණාති, සුතා වස්ස ධම්මා න සමොදාං ගච්ඡන්ති, යෙ වස්ස ධම්මා පුබ්බෙ
වෙනසා සම්මුච්ඡිපුබ්බා, තෙ ච සමුද්ධරන්ති, අවිඤ්ඤානඤ්ඤා
විජානාතීති.

ආයස්මා ඛො ආනන්දෙ බහුස්සුතො, පටිභාතු ආයස්මන්තඤ්ඤාව
අනන්දනති.

තෙනහාට්ඨසො සාරිපුත්ත සුණාති සාධුකං මනසිකරොති භාසිස්සාමිති.
එවමාට්ඨසොති ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො ආයස්මන්තො ආනන්දස්ස පච්චස්සොසි.
ආයස්මා ආනන්දෙ එතදවොච:

ඉධාට්ඨසො සාරිපුත්ත හික්ඛු ධම්මං පරියාපුණාති: සුත්තං ගෙය්‍යං
වෙය්‍යාකරණං භාරං උදනං ඉතීවුත්තකං ජාතකං අබ්බුතධම්මං වෙදල්ලා.
යථාසුතං¹ යථාපරිඥතං ධම්මං වින්දාරෙන පරෙසං දෙතෙති. යථාසුතා
යථාපරිඥතං ධම්මං වින්දාරෙන පරෙසං වාචෙති. යථාසුතං යථාපරිඥතං
ධම්මං වින්දාරෙන සජ්ඣායං කරොති. යථාසුතං යථාපරිඥතං ධම්මං
වෙතසා අනුචිතකෙකති, අනුචිතාරෙති, මනසානුපෙකති යස්මිං ආවාසෙ
ථෙරා හික්ඛු විහරන්ති බහුස්සුතා ආගතාගමා ධම්මධරා විතඤ්ඤා මාතිකා-
ධරා, තස්මිං ආවාසෙ වස්සා උපෙති. තෙ කාලෙත කාලං උපසංඛිකම්භා
පටිපුච්ඡති පරිපඤ්ඤාති: ඉදං භනෙත කථං? ඉමස්ස කුච්ඡොති? තස්ස
තෙ ආයස්මන්තො අවිච්චඤ්ඤාව විචරන්ති, අනුත්තාතිකඤ්ඤාව උත්තාති-
කරොන්ති. අනෙකවිනිසෙසු ච කඛිංචාතීයෙසු² ධම්මෙසු කඛිං
පටිච්චෙතොදෙකති:

එත්තාවතා හු ඛො ආට්ඨසො සාරිපුත්ත හික්ඛු අස්සුතඤ්ඤාව ධම්මං
සුණාති, සුතා වස්ස ධම්මා න සමොදාං ගච්ඡන්ති, යෙ වස්ස ධම්මා පුබ්බෙ
වෙනසා සම්මුච්ඡිපුබ්බා, තෙ ච සමුද්ධරන්ති, අවිඤ්ඤානඤ්ඤා
විජානාතීති.

1 සො යථා සුතං - මජ්ඣං: 2 කඛිංචාතීයෙසු - කඛුපි

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, ඉන්ද්‍රියසංවරය ඇති වන්නේ ඉන්ද්‍රියසංවරසම්පන්නයාගේ ශීලය උපනිශ්‍රයසම්පන්න වෙයි. ශීලය ඇති වන්නේ ශීලසම්පන්නයාගේ සමාස්සමාසිය උපනිශ්‍රයසම්පන්න වෙයි. සමාස්සමාසිය ඇති වන්නේ සමාස්සමාසිය සම්පන්නයාගේ සමානුකූලදර්ශනය (කරුණ විදර්ශනාව) උපනිශ්‍රයසම්පන්න වෙයි. සමානුකූලදර්ශනය ඇති වන්නේ සමානුකූලදර්ශනසම්පන්නයාගේ නිබ්බිදවිරාගය (බලවන් විදර්ශනාව) උපනිශ්‍රයසම්පන්න වෙයි. නිබ්බිදවිරාගය ඇති වන්නේ නිබ්බිදවිරාගසම්පන්නයාගේ විමුක්තිඥානදර්ශනය (අභිත්ථල-ප්‍රත්‍යවේක්ෂාඥනය) උපනිශ්‍රයසම්පන්න වෙයි.

මහණෙනි, අනුපතර සපත් රුකෙක් යම්කෙසේ වේ ද, එහි පතුරු ද පරිපූර්ණත්වයට යෙයි, සිව් දු පරිපූර්ණත්වයට යෙයි, බොරු දු පරිපූර්ණත්වයට යෙයි, හර දු පරිපූර්ණත්වයට යෙයි. මහණෙනි, එපරිදි ම ඉන්ද්‍රියසංවරය ඇති වන්නේ ඉන්ද්‍රියසංවරසම්පන්නයාගේ ශීලය උපනිශ්‍රයසම්පන්න වෙයි ... විමුක්තිඥානදර්ශනය උපනිශ්‍රයසම්පන්න වේ යයි.

6 1. 5. 9

[ආනාද සූත්‍රය]

[සැවැත්වීමේදී]

51. එකල්හි ආයුෂමත් ආනාද තෙරණුවෝ ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවන් කරා එළඹිහ. එළඹ ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවන් හා සමග සාදුටු වූහ. සාදුටු විසයුතු සිහි කටයුතු කළාව කොට නිමවා එකත් පසෙක හුන්න. එකත් පසෙක හුන් ආයුෂමත් ආනාද තෙරණුවෝ ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවන්ට තෙල කීහ:

ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි, මහණ කෙනෙක් කරුණින් නො ඇසූ දහමුත් අසා ද? ඔහු විසින් ඇසූ දහමුත් වනසට නො යේ ද? ඔහු විසින් යම් ඛම්මකෙනෙක් සිතින් පහස්නාලද විරාහ නම්, එ දහමුහු දු මනොඥාරයෙහි හැසිරෙත් ද? නො දත් කරුණුත් හේ දන්නේ දැයි?

ආයුෂමත් ආනාද තෙරණුවෝ බහුශ්‍රාවකය. ආයුෂමත් ආනාද තෙරණුවන්ට ම තෙල කරුණ වැටහේවයි.

ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි, එ හෙයින් ම අසනු මැනවැ. මොනොවට මෙතෙහි කළ මැනවැ. කියමි යි. ඇවැත්නි, එසේ යයි ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ ආයුෂමත් අනද තෙරණුවන්ට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ආයුෂමත් ආනාද තෙරණුවෝ තෙල කීහ:

ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ සූත්‍ර, ගෙය, වෙහෙර, කරුණ, භාවා, උදන, ඉතිවුත්තක, ජාතක, අද්භූතවිමුච්ඡාදන ධර්මය පිරිවහයි. ඇසූ පරිදි පිරිවැහූ පරිදි ධර්මය විතර විසින් පරහට දෙයයි. ඇසූ පරිදි පිරිවැහූ පරිදි ධර්මය විතර විසින් පරහට කියවයි. ඇසූ පරිදි පිරිවැහූ පරිදි ධර්මය විතර විසින් සජ්ඣායනා කෙරෙයි. ඇසූ පරිදි පිරිවැහූ පරිදි ධර්මය සිතින් අනුචිතකීර්ණ කෙරෙයි, අනුචිතාර කෙරෙයි, සිතින් විමසා බලයි. යම් ආවාසයෙක්හි බහුශ්‍රාව වූ අභිගත (දීඝාදි) ආගම ඇති, ඛම්මාර වූ විනයධර වූ මාතිකා (ප්‍රාතිමොක්ෂ) ධර වූ තෙර මහණහු වේසෙත් නම්, ඒ ආවාසයෙහි වස් එළඹෙයි. කල්හි කල ඔවුන් කරා එළඹ “වහන්ස, මේ කිසේ ය, මේ භාෂිතයාගේ අරුත් කවරැ”යි. පරිපාච්ඡා කෙරෙයි. පරිතුලනා කෙරෙයි. ඔහට එ ආයුෂමත් අභිවෘත්ත වූ දෑ ද විවෘත්ත කෙරෙත්. නො පළට දෑ ද පළට කෙරෙත්. සාක්ෂාට කරුණු වූ භාත්වැදූරු ඛම්මයෙහි සාක්ෂා ද දුරු කෙරෙත්.

ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි, මෙතෙක් කරුණින් මහණ අශ්‍රාව ධර්මයත් අසයි. ඔහු විසින් ශ්‍රාවධර්මයෙන් වනසට නො යෙත්. උහු විසින් යම් ඛම්ම කෙනෙක් පෙර සිතින් පහස්නාලද විරාහ නම් එ ඛම්මයේ ද මනොඥාරයෙහි හැසිරෙත්. නො දත් කරුණු ද දන්නේ ය යි.

අවර්ජිතය, අවිභූතය, අවිභූතය, යාව සුභාසිතමිදං ආයස්සතා ආනන්දෙන. ඉමෙති ච මයං ජ්‍යෙෂ්ඨ ධම්මෙති සමන්තාගතං ආයස්සතං ආනන්දං ධාරෙමි. (1) ආයස්සා හි ආනන්දෙ ධම්මං පරියාපුණ්ණි: සුතං ගෙයං වෙය්‍යාකරණං භාථං උදනං ඉතිවුත්තං ජාතං අබ්බතධම්මං වේදලං. (2) ආයස්සා ආනන්දෙ යථාසුතං යථාපරියතං ධම්මං වික්ඛාරෙන පරෙසං දෙසෙති. (3) ආයස්සා ආනන්දෙ යථාසුතං යථාපරියතං ධම්මං වික්ඛාරෙන පරෙසං වාචෙති. (4) ආයස්සා ආනන්දෙ යථාසුතං යථා-පරියතං ධම්මං වික්ඛාරෙන සජ්ඣායං කරෙති. (5) ආයස්සා ආනන්දෙ යථාසුතං යථාපරියතං ධම්මං වෙතසා අනුචිතසෙක්කති, අනුචිතෙරිති, මනසානුපෙක්කති. (6) ආයස්සා ආනන්දෙ යස්මිං ආවාසෙ ථෙරා භික්ඛු විහරන්ති බුද්ධසුතා ආගතාගමා ධම්මධරා විනයධරා මානිකාධරා, තස්මිං ආවාසෙ වස්සං උපෙති. තෙ ආයස්සා ආනන්දෙ, කාලෙත කාලං උපසංඝා-මිත්වා පරිපුර්ණි, පරිපුර්ණි “ඉදං භවෙත කථං, ඉමස්ස කිංචෙ”ති. තෙ ආයස්සා ආනන්දෙ අවිච්ඡේදව විවරන්ති, අනුත්තරානිකතඤ්ඤා උත්තරානිකරොන්ති, අනෙකවිනිතෙසු ඔ කඛිංචානිතෙසු ධම්මෙසු කඛිං-පරිවිනෝදෙනති’ති.

6. 1. 5. 10.

[විනයීය සුතං]

[සාමිකපිඨිදානං]

52. අථ ඛො ජාණ්ඩස්සංඤ්ඤා චාගමණො ගෙත භගවා තෙනුපසංඝමි. උපසංඝමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි. සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙතා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීදන්තා ඛො ජාණ්ඩස්සංඤ්ඤා චාගමණො භගවන්තං එතදවොච:

(1) ඛතතිසා හො ගොතම කිම්බප්පායා,¹ කිං උපච්චාරා, කිං අභිට්ඨානා, කිං අභිනිවේසා, කිං පරියොසානාති?

ඛතතිසා ඛො චාගමණ ගොතමිප්පායා, පඤ්ඤාපච්චාරා, බලාභිට්ඨානා, පඨවිතිනිවේසා, ඉස්සරිපරියොසානාති.

(2) චාගමණා පහ හො ගොතම කිම්බප්පායා,¹ කිං උපච්චාරා, කිං අභිට්ඨානා, කිං අභිනිවේසා, කිං පරියොසානාති?

චාගමණා ඛො චාගමණ ගොතමිප්පායා, පඤ්ඤාපච්චාරා, මන්තා-භිට්ඨානා, යඤ්ඤාතිනිවේසා, චාගමලොකපරියොසානාති.

(3) ගහපඨිකා පහ හො ගොතම කිම්බප්පායා,¹ කිං උපච්චාරා, කිං අභිට්ඨානා, කිං අභිනිවේසා, කිං පරියොසානාති?

1. කිං අභිට්ඨානා - මර්සා.

ඇවැත්ති, ආශ්වයනී ය, ඇවැත්ති, අද්දාන ය. ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවන් විසින් මෙය සුභාශිත මැයි. ඇවැත්ති, අපි ආයුෂමත් අනද තෙරණුවන් මේ සදහමින් සමකාගතයකු කොට දරමහ. (1) ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ සුත්‍ර ය, ගෙය ය, වේග්‍යාකරණ ය, ගාථා ය, උදන ය, ඉතිවුත්තක ය, ජාතක ය, අද්දානධම්ම ය, වෙදලු ය යන ධම්ම පිරිවහන් (2) ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ ඇසු පරිදි පිරිවැහු පරිදි විහාර විසින් ධම්ම පරනට දෙසත්. (3) ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ ඇසු පරිදි පිරිවැහු පරිදි ධම්ම විහාර විසින් මෙරමා කියවත්. (4) ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ ඇසු පරිදි පිරිවැහු පරිදි ධම්ම විහාර විසින් සජ්ඣායනා කෙරෙත්. (5) ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ ඇසු පරිදි පිරිවැහු පරිදි ධම්ම සිහින් අනුචිතකීණ කෙරෙත්, අනුචිතාරණ කෙරෙත්, මනසින් සිතා විමසා බලත්. (6) ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ යම් ආවාසයෙක බ්‍රහ්මඥ ආගතාගම ඇති ධම්මර විනයධර මානිකාධර තෙර මහණහු වෙතෙත් නම්, එ ආවාසයෙහි වස් එළඹෙත්. ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ කලින් කල ඔවුන් කරා එළඹ පරිපාච්ඡා කෙරෙත්. පරිප්‍රශ්න කෙරෙත්: “වහන්ස, මෙ කිසේ ය? මේ භාෂිතයාගේ අළුත කවරේ ද?” යි. එ ආයුෂමත් ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවන්ට අවිවාචය ද විවාච කෙරෙත්. නො පාල වූ දෑ ද පාල කෙරෙත්. සාකයට කරුණු වූ නන් වැදූරුම් දහමිහි සාක ද දුරු කෙරෙත් ය යි.

6. 1. 5. 10

[වහනිය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

52. එ කල්හි ජාණ්ණසොණී බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹෙය් ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සමග සතුටු වීය. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කථා කොට නිමවා එකත් පසෙක ගින. එකත් පසෙක හුන් ජාණ්ණසොණී බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැළකෙලේ ය.

(1) හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඤාත්‍රියයෝ කවර අධිප්‍රාය (අදහස්) ඇත්තාහු ද? කවර උපවිචාර (ආයා-සෙවීම) ඇතියාහු ද? කවර අධිඤ්ඤාන (ප්‍රාචීනා) ඇතියාහු ද? කවර අනිතිවෙය (කුමක් සඳහා නැමුණු සිත්, ඇතියාහු ද? කවර පයඝීවසාන (අවසන් අපෙක්ෂා) ඇතියාහු ද යි.

බමුණ, ඤාත්‍රියයෝ භොගාධිප්‍රායයහ. පැණවත් වම්හ යන උපවිචාර ඇතියහ. බලකාය අධිඤ්ඤාන කොට ඇතියහ. පොළෝ (අධිපති බව) පිණිස අනිතිවෙය ඇතියහ. ඵෙඤ්ඤානී - රාජ්‍යාභිෂෙකය පයඝීවසාන කොට ඇතියහ යි.

(2) හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, බ්‍රාහ්මණයෝ කවර අධිප්‍රාය ඇතියා- හු ද? කවර උපවිචාර ඇතියාහු ද? කවර අධිඤ්ඤාන ඇතියාහු ද? කවර අනිතිවෙය ඇතියාහු ද? කවර පයඝීවසාන ඇතියාහු ද යි?

බ්‍රාහ්මණය, බමුණෝ භොගාධිප්‍රාය ඇතියහ. ප්‍රඥපවිචාර ඇතියහ. මනත්‍රාධිඤ්ඤාන ඇතියහ. යඤ්භිතිවෙය (යාගකිරීමෙහි නැමුණු සිත්) ඇතියහ. බ්‍රහ්මලොක පයඝීවසාන ඇතියහ.

(3) හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ගැහැවිහු කවර අධිප්‍රාය ඇතියාහු ද? කවර උපවිචාර ඇතියාහු ද? කවර අධිඤ්ඤාන ඇතියාහු ද? කවර අනිතිවෙය ඇතියාහු ද? කවර පයඝීවසාන ඇතියාහු ද යි?

ගහපතිං ඛො චුභමණ්ණො ගාගාධිපායා, පඤ්ඤාපච්චාරා, සිට්ඨාධිධානා,
කම්මන්තාභිතිවෙසා, නිට්ඨිතකම්මන්තපරියොසානාති.

(4) ඉපි පන හො ගොතම කිම්බිපායා¹ කිං උපච්චාරා, කිං අධිධානා
කිං අභිතිවෙසා, කිං පරියොසානාති.

ඉපි ඛො චුභමණ්ණ පුරිසාධිපායා, අලභිකාරූපච්චාරා, පුත්තාධිධානා,
අසපතතිතිවෙසා,² ඉක්කරියපරියොසානාති.

(5) වොරා පන හො ගොතම කිම්බිපායා¹ කිං උපච්චාරා, කිං
අධිධානා කිං අභිතිවෙසා කිං පරියොසානාති?

වොරා ඛො චුභමණ්ණ අද්දනාධිපායා, ගහනුපච්චාරා, සඨාධිධානා³
අභිකාරූභිතිවෙසා,⁴ අද්දන්තපරියොසානාති.

(6) සමණො පන හො ගොතම කිම්බිපායා, කිං උපච්චාරා, කිං
අධිධානා, කිං අභිතිවෙසා කිං පරියොසානාති.

සමණො ඛො චුභමණ්ණ ඛන්තිසොරවාධිපායා, පඤ්ඤාපච්චාරා,
සිලාධිධානා, ආකිඤ්ඤාභිතිවෙසා,⁵ නිබ්බානපරියොසානාති.

අච්ඡරියං හො ගොතම, අභිභුතා හො ගොතම. ඛන්තිසානම්පි ගවං
ගොතමො ජානාති අධිපායඤ්ඤා, උපච්චාරඤ්ඤා, අධිධානඤ්ඤා, අභි-
තිවෙසඤ්ඤා, පරියොසානඤ්ඤා. චුභමණ්ණානම්පි ගවං ගොතමො ජානාති
-පෙ- ගහපතිංනම්පි ගවං ගොතමො ජානාති -පෙ- ඉපිනම්පි ගවං
ගොතමො ජානාති -පෙ- වොරානම්පි ගවං ගොතමො ජානාති -පෙ-
සමණානම්පි ගවං ගොතමො ජානාති අධිපායඤ්ඤා, උපච්චාරඤ්ඤා,
අධිධානඤ්ඤා, අභිතිවෙසඤ්ඤා, පරියොසානඤ්ඤා.

අභිකම්මන්තා හො ගොතම -පෙ- උපාසකං මං ගවං ගොතමො ධාරෙතු
අප්පකංගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

6. 1. 5. 11.

[අප්පමාද සුභංගං]

[සාමපථි භිද්දනං]

53. අපි ඛො අඤ්ඤාතරො චුභමණ්ණො යෙන ගගවා තෙත්තපඨකිකම්.
උපඨකිකම්භවා ගගවතා සද්ධිං සමොද්දි. සමොද්දනීයං කථං සාරාභිං
විතීසාරෙභවා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසිතො ඛො සො චුභමණ්ණො
ගගවන්තං එතදවොච:

1 කිං අධිපායා - මජ්ඣ. 2 අසපතති පිනිවෙසා - අධිකථා, පඨිඅභිතිවෙසා - සො.
3 සඨාධිධානා - මජ්ඣ. 4 අභිකාරූභිතිවෙසා - අධිකථා. 5 ආකිඤ්ඤා-
විතිවෙසා - අධිකථා, අභිඤ්ඤාභිතිවෙසා - සො.

භාග්‍යවේදයේ භාග්‍යවේදයේ ඇති සහ, ප්‍රඥාපරිවාර ඇති සහ, ශිලාධර්මයක් ඇති සහ, කම්මකාරිකවීමේ ඇති සහ, නිවැරදි කම්මකාරික (කම්මකාරික නිවැරදි) පරිවර්තනය කොට ඇති සහ යි.

(4) භවත් භාග්‍යවේදයේ වහන්ස, සත්‍ය කවර අධිප්‍රාය ඇති සහ ද? කවර උපවිවාර ඇති සහ ද? කවර අධිකාරික ඇති සහ ද? කවර අතිනිවේද ඇති සහ ද? කවර පරිවර්තනය ඇති සහ ද යි.

බ්‍රාහ්මණය, සත්‍ය පුරුෂාධිප්‍රාය ඇති සහ, අලංකාරවිවාර ඇති සහ, පුරුෂාධර්මය ඇති සහ, අපරිවර්ත (භාග්‍යවේදයේ දෙවැන්නක් නැති වීමත් පමණක් අධිපති භාවයෙහි) අතිනිවේද ඇති සහ, ඵලවත් (සමත්) පරිවර්තනය ඇති සහ යි.

(5) භවත් භාග්‍යවේදයේ වහන්ස, කොට කවර අධිප්‍රාය ඇති සහ ද? කවර උපවිවාර ඇති සහ ද? කවර අධිකාරික ඇති සහ ද? කවර අතිනිවේද ඇති සහ ද? කවර පරිවර්තනය ඇති සහ ද යි.

බ්‍රාහ්මණය, කොට අදහස අධිප්‍රාය කොට ඇති සහ, ගහනොප- විවාර (මුඛනැති පිළිබඳ උපවිවාර) ඇති සහ, ශාඛාධර්මය (සටබැව් අධිකාරික කොට) ඇති සහ, අතිකාරිකවීමේ ඇති සහ, අදහස පරිවර්තනය කොට ඇති සහ යි.

(6) භවත් භාග්‍යවේදයේ වහන්ස, ස්‍රමණයේ කවර අධිප්‍රාය ඇති සහ ද? කවර උපවිවාර ඇති සහ ද? කවර අධිකාරික ඇති සහ ද? කවර අතිනිවේද ඇති සහ ද? කවර පරිවර්තනය ඇති සහ ද යි.

බ්‍රාහ්මණය, ස්‍රමණයේ ක්ෂාත්‍රිය හා සුරතභාවය අධිප්‍රාය කොට ඇති සහ, ප්‍රඥාපරිවාර ඇති සහ, ශිලාධර්මය ඇති සහ, අතිකාරිකවීමේ (සුභණ නැති බව අතිනිවේද කොට) ඇති සහ, නිවැරදි පරිවර්තනය ඇති සහ යි.

භවත් භාග්‍යවේදයේ වහන්ස, ආශ්වාසී යි, භවත් භාග්‍යවේදයේ වහන්ස, අදහස යි. භවත් භාග්‍යවේදයේ වහන්සේ ක්ෂත්‍රියයන්ගේ ද අධිප්‍රාය හා උපවිවාර හා අධිකාරික හා අතිනිවේද හා පරිවර්තනය හා දන්නාහ. භවත් භාග්‍යවේදයේ වහන්සේ බ්‍රාහ්මණයන්ගේ ද ... දන්නාහ. භවත් භාග්‍යවේදයේ වහන්සේ භාග්‍යවේදයන්ගේ ද ... දන්නාහ. භවත් භාග්‍යවේදයේ වහන්සේ සත්‍යයන්ගේ ද ... දන්නාහ. භවත් භාග්‍යවේදයේ වහන්සේ සොරුන්ගේ ද ... දන්නාහ. භවත් භාග්‍යවේදයේ වහන්සේ ස්‍රමණයන්ගේ ද අධිප්‍රාය හා උපවිවාර හා අධිකාරික හා අතිනිවේද හා පරිවර්තනය හා දන්නාහ.

භවත් භාග්‍යවේදයේ වහන්ස, ඉතා මැනව් ... භවත් භාග්‍යවේදයේ වහන්සේ අද පටන් කොට දිව්‍ය සීමයෙන් මා තෙරුවන් සරණ ගිය උච්ඡවතු කොට ධරණ සේක්ව යි.

6. 1. 6. 11.

[අපාමාද සුමය]

[භාවාත්තිදන යි]

58. එකල්හි අනාගත බ්‍රාහ්මණයෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹිණි. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සමග සතුටු විය. සතුටු විය යුතු සිහි එළඹිය යුතු කථා කොට නිමවා එකත්පරෙක ගිහ. එකත්පරෙක හුන් එබුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකෙණේ ය:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අපි නු බො හො ගොතම එකො ධම්මො භාවිතො බහුලීකතො යො උභො අපේ සමධිගග්ගා¹ තිට්ඨති දිට්ඨධම්මකඤ්ඤාව අත්ථං, යො ච අපේ සම්පරාසිකොති.

අපි බො බ්‍රාහ්මණ, එකො ධම්මො භාවිතො බහුලීකතො යො උභො අපේ සමධිගග්ගා තිට්ඨති දිට්ඨධම්මකඤ්ඤාව අත්ථං, යො ච අපේ සම්පරාසිකොති.

කතමො පන හො ගොතම එකො ධම්මො භාවිතො බහුලීකතො යො උභො අපේ සමධිගග්ගා තිට්ඨති දිට්ඨධම්මකඤ්ඤාව අත්ථං, යො ච අපේ සම්පරාසිකොති.

අප්පමාදෙ බො බ්‍රාහ්මණ, එකො ධම්මො භාවිතො බහුලීකතො උභො අපේ සමධිගග්ගා තිට්ඨති දිට්ඨධම්මකඤ්ඤාව අත්ථං, යො ච අපේ සම්පරාසිකොති.

(1) සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, යාති කානිච්ඡි ජඩ්ඛමානං² පාණානං පදජා-
නාති, සබ්බාති තාති හජීපදෙ සමොධානං ගච්ඡන්ති. හජීපදං තෙසං
අභ්‍යමකඛායති යදිදං මහත්තනං.³ එවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ අප්පමාදෙ
එකො ධම්මො භාවිතො බහුලීකතො උභො අපේ සමධිගග්ගා තිට්ඨති
දිට්ඨධම්මකඤ්ඤාව අත්ථං, යො ච අපේ සම්පරාසිකොති.

(2) සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, කුට්ඨාගාරග්ගා යා කාචි ගොපානසියො සබ්බා
තා කුට්ඨගමා කුට්ඨින්නා කුට්ඨසමොසරණා, කුට්ඨං තාසං අභ්‍යමකඛායති.
එවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ, [අප්පමාදෙ] -පෙ-

(3) සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, බබ්බජ්ජායකො⁴ බබ්බජ්ජං ලාසිනිං අග්ගො
ගගෙනිං ඔවුනාති, නිදවුනාති,⁵ නිව්ජාදෙති. එවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ
[අප්පමාදෙ] -පෙ-

(4) සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, අබ්බපිණ්ඩියා වණ්ඨවජින්නාය යාති කානිච්ඡි
අම්බාති වණ්ඨපතිබ්බනාති, සබ්බාති තාති තදනියාති භවන්ති. එවමෙව
බො බ්‍රාහ්මණ [අප්පමාදෙ] -පෙ-

(5) සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, යෙ කෙච්ඡි කුඩ්ධිරාජානො⁶ සබ්බෙ තෙ
රඤ්ඤා වක්ඛවතියං අනුයුතා⁷ භවන්ති, රාජා තෙසං වක්ඛවතියං
අභ්‍යමකඛායති. එවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ [අප්පමාදෙ] -පෙ-

(6) සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, යා කාචි තාරකරුපානං පභා, සබ්බා තා
වජ්ජපභාය කලං නායකන්ති සොළසිං, වජ්ජපභා තාසං අභ්‍යමකඛායති.
එවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ, අප්පමාදෙ එකො ධම්මො භාවිතො බහුලීකතො
උභො අපේ සමධිගග්ගා තිට්ඨති දිට්ඨධම්මකඤ්ඤාව අත්ථං, යො ච අපේ
සම්පරාසිකොති.

අයං බො බ්‍රාහ්මණ, එකො ධම්මො භාවිතො බහුලීකතො උභො අපේ
සමධිගග්ගා තිට්ඨති දිට්ඨධම්මකඤ්ඤාව අත්ථං, යො ච අපේ සම්පරාසිකොති.

අභිකක්ඛන්තං හො ගොතම, අභිකක්ඛන්තං -පෙ- උපාසකා මං භව,
ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජනග්ගො පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

1 සමධිගග්ගා - ඡේතසං. 2 ජඩ්ඛමානං - කප්ථි 3 යදිදං ඡේතසාසන්නං - ඡේතසං.
4 පබ්බජ්ජායකො - ඡේතසං: 5 නිදවුනාති - ඡේතසං: 6 කුඨ්ඨිරාජානො - ඡේතසං.
7 අනුයුතා - ඡේතසං.

භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, භාවිත වූ බහුලිකාන වූ යම් බමියෙක් දෘඪවාර්ෂික අතීය හා යම් සාමපරාසික අතීයෙක් වේ නම්, ඒ උභයානීය ම මෑතාවිත් ගෙණ සිටුවෙන් ද, එබඳු එක බමියෙක් ඇද්ද යි?

බ්‍රාහ්මණය, භාවිත වූ බහුලිකාන වූ යම් බමියෙක් දිවුදුම් අතී හා යම් සාමපරාසික අතීයෙක් වේ නම්, එ ද යන උභයානීය ම මෑතාවිත් ගෙණ සිටුවෙන් වේ ද, එබඳු එක බමියෙක් ඇත.

භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යම් බමියෙක් භාවිත වූයේ බහුලිකාන වූයේ දිවු දුම් අතී හා පරලොචිති අතීයෙක් වේ නම්, ඒ උභයානීය ම මෑතාවිත් ලාබගෙණ සිටුවෙන් වේ ද, එබඳු එක බමිය කවරේ ද යි?

බ්‍රාහ්මණය, යම් බමියෙක් භාවිත වූයේ බහුලිකාන වූයේ දිවුදුම් අතී හා සාමපරාසික අතීයෙක් වේ නම්, ඒ උභයානීය ම මෑතාවිත් ලාබගෙණ සිටුවෙන් වේ ද, එබඳු එක බමිය අප්‍රමාදය වෙයි.

(1) බ්‍රාහ්මණය, යම් කිසි ජඩතම (භූමියෙහි හැසිරෙන) ප්‍රාණීන්ගේ පාදයෝ වෙත් නම්, එ හැම යම්යේ ඇත්පියෙහි සමවඩානයට (ඇතුළත් වීමට) යෙත් ද, ඇත්පිය මහත්තියෙත් එ පදයනට අග්‍ර යයි කියනුලැබේ ද, බ්‍රාහ්මණය, එ පරිදි ම අප්‍රමාද නම් වූ එක ම බමිය භාවිත වූයේ බහුලිකාන වූයේ දිවුදුම් අරුත් හා යම් පරලොචිති අරුතෙක් වේ නම්, ඒ උභයානීය ම මෑතාවිත් ලාබගෙණ සිටුවෙන් වේ.

(2) බ්‍රාහ්මණය, යම් පරිදි කුටාගාරයක් හුගේ යම්කිසි ගොහැරේ වෙත් නම්, එ හැම කුටය (මුදුන)ට ගියානු කුටයට නැමුනානු කුටය හා එක් වූවානු වෙත් ද, කුටය බවුනට අග්‍ර යයි කියනුලැබේ ද, බ්‍රාහ්මණය, එහෙයින් ම [අප්‍රමාදය] ...

(3) බ්‍රාහ්මණය, යම් පරිදි බඩුක්කණ නෙලනුයෙක් බඩුක්කණ නෙලා අක්ති ගෙණ යවිනුරු කොට සලා නම් දෙපයින් සලා නම් අත්ති හෝ රාක්ති ගවා නම්, බ්‍රාහ්මණය, එ පරිදි [අප්‍රමාදය] ...

(4) බ්‍රාහ්මණය, යම් පරිදි නවුයෙත් සිදි ගිය අභිකානෙහි යම් ම අභි නවුව හා බැඳුනේ නම් එ හැම එ අනුව ගියේ වේ ද, බඩුණ, එ පරිදි [අප්‍රමාදය] ...

(5) බ්‍රාහ්මණය, යම් පරිදි යම්කිසි කුඩා රජු වෙත් නම් එ හැම දෙන සක්විති රජු අනුව යන්නානු වෙත් ද, සක්විති රජ උනට අග්‍ර යයි කියනු ලැබේ ද, බ්‍රාහ්මණය, එ පරිදි ම [අප්‍රමාදය] ...

(6) බ්‍රාහ්මණය, යම් පරිදි තාරක රූපයන්ගේ යම් කිසි ප්‍රභායෙක් වේ නම් එ හැම ව්‍යුප්‍රභාවයේ සොළොස්වන අංශුවකුත් නො අගනේ ය. සදපහත් උනට අග්‍ර යයි කියනු ලැබේ ද, බ්‍රාහ්මණය, එපරි ම අප්‍රමාදය භාවිත වූයේ බහුලිකාන වූයේ දිවුදුම් අරුත් හා යම් සමපරාසෙහි අරුතෙක් වේ නම් එ උභයානීය ම මෑතාවිත් ගෙණ සිටුවෙන් වේ.

බ්‍රාහ්මණය, යම් එක ම බමියෙක් භාවිත වූයේ බහුලිකාන වූයේ දිවුදුම් අතී හා යම් සමපරාසෙහි අතී වේ නම් ඒ උභයානීයන් ම මෑතාවිත් ගෙණ සිටුවෙන් වේ යයි.

භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා කාන්ත ය, ඉතා කාන්තය. ... භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් දිවි හිමියෙන් සරණ ගිය උවසුවකු කොට මා බරණ හේක්ව යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. 1. 5. 12

[ධම්මක සුභාසං]

54. එකං සමයං ගගවි, රාජගහෙ විහරති ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ධම්මකො ජාතිභූමියං ආවාසිකො හොති සබ්බසො ජාතිභූමියං සත්තසු ආවාසෙසු.

තත්තු සුදා ආයස්මා ධම්මකො ආගන්තුකෙ භික්ඛු අකෙකාසති, පරිභාසති, විභිංසති, විතුදති, රොසෙති වාචාය. තෙ ච ආගන්තුකා භික්ඛු ආයස්මතා ධම්මකෙන අකෙකාසියමානා පරිභාසියමානා විගෙසියමානා විතුදියමානා රොසියමානා වාචාය, පක්කමන්ති, න සණ්ඨහන්ති¹ ඊඤ්චන්ති ආවාසං.

අථ ඛො ජාතිභූමිකානං² උපාසකානං එතදභොසි: මයං ඛො භික්ඛු සඛ්භං පච්චුපට්ඨිතා විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසස්පරික්ඛා-රෙන. අථ ච පන ආගන්තුකා භික්ඛු පක්කමන්ති න සණ්ඨහන්ති, ඊඤ්චන්ති ආවාසං. කොහු ඛො හෙතු, කො පච්චයො යෙන ආගන්තුකා භික්ඛු පක්කමන්ති, න සණ්ඨහන්ති, ඊඤ්චන්ති ආවාසන්ති?

අථ ඛො ජාතිභූමිකානං උපාසකානං එතදභොසි: “අයං ඛො ආයස්මා ධම්මකො ආගන්තුකෙ භික්ඛු අකෙකාසති, පරිභාසති, විභිංසති, විතුදති, රොසෙති වාචාය. තෙ ච ආගන්තුකා භික්ඛු ආයස්මතා ධම්මකෙන අකෙකා-සියමානා පරිභාසියමානා විගෙසියමානා විතුදියමානා රොසියමානා වාචාය, පක්කමන්ති, න සණ්ඨහන්ති, ඊඤ්චන්ති ආවාසං. ඤානුත මයං ආයස්මතං ධම්මකං පබ්බාජෙය්‍යමා”ති.

අථ ඛො ජාතිභූමිකා උපාසකා යෙනායස්මා ධම්මකො තෙත්ථපසඛික-මිසු. උපසඛිකමිසා ආයස්මතං ධම්මකං එතදවොචු: “පක්කමතු ගන්තෙ ආයස්මා ධම්මකො ඉමමා ආවාසා, අලං තෙ ඉධ වාසෙතා”ති.

අථ ඛො ආයස්මා ධම්මකො තමා ආවාසා අඤ්ඤං අවාසං අගමාසි. තත්ථ පි සුදා ආයස්මා ධම්මකො ආගන්තුකෙ භික්ඛු අකෙකාසති, පරිභාසති, විභිංසති, විතුදති, රොසෙති වාචාය. තෙ ච ආගන්තුකා භික්ඛු ආයස්මතා ධම්මකෙන අකෙකාසියමානා පරිභාසියමානා විගෙසියමානා විතුදියමානා රොසියමානා වාචාය, පක්කමන්ති, න සණ්ඨහන්ති, ඊඤ්චන්ති ආවාසං.

අථ ඛො ජාතිභූමිකානං උපාසකානං එතදභොසි. “මයං ඛො භික්ඛු-සඛ්භං පච්චුපට්ඨිතා විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසස්පරි-ක්ඛාරෙන, අථ ච පන ආගන්තුකා භික්ඛු පක්කමන්ති, න සණ්ඨහන්ති, ඊඤ්චන්ති ආවාසං, කො හු ඛො හෙතු, කො පච්චයො යෙන ආගන්තුකා භික්ඛු පක්කමන්ති න සණ්ඨහන්ති, ඊඤ්චන්ති ආවාසන්ති.”

1. සණ්ඨහති මජ්ඣං.

2. ජාතිභූමිකා නං - සංඝං.

6. 1. 5. 12.

[බලමික සූත්‍රය]

54. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර අසල ගිජකුට පඨිතයෙහි වැඩවසන සේක. එ සමයෙහි ආයුෂමත් බලමික තෙරුනු ජාතිභූමියෙහි වූ ජාතිභූමිගත භෑම සප්ත ආවාසයෙහි ම ආවාසික වෙයි.

එකල්හි ආයුෂමත් බලමික තෙරුනු ආගනතුක මහණුන්හට ආත්‍රොය කෙරෙහි, පරිභව කෙරෙහි, වෙහෙසෙහි, මුවසැඟිත් විදිහි, බසින් ගටා බෙණෙහි. එ ආගනතුක භික්ෂුහු ද ආයුෂමත් බලමික තෙරුන් විසින් ආත්‍රොය කරණු ලබන්නාහු, පරිභව කරණු ලබන්නාහු, වෙහෙසනු ලබන්නාහු, මුවසැඟිත් විදිනු ලබන්නාහු, වචනයෙන් ගටා බණනු ලබන්නාහු, නික්ම යෙහි. නො සිටිති. ආවාසය පියායෙහි.

ඉක්බිති ජාතිභූමියෙහි වැසි උවසුවනට තෙල සිත් වී: “අපි ඕක්සඟුන් සිවුරු පිඹුවාසෙනසුන් ගිලන්පසබෙහෙත්පිරිකරින් පස්වටමහ. එසේ වුව ද ආගනතුක භික්ෂුහු නික්ම යෙහි. නො සිටිති, ආවාසය පියායෙන්. යම් හෙතෙයෙකින් ආගනතුක භික්ෂුහු නික්ම යෙත් නම්, නො සිටුනාහු නම්, ආවාසය පියායෙන් නම්, එයට හෙතු කවරු? ප්‍රත්‍යය කවරුයි?”

ඉක්බිති ජාතිභූමික උපාසකයනට තෙල සිත් වී: “මේ ආයුෂමත් බලමික තෙරුනු භික්ෂුන්ට ආත්‍රොය කෙරෙත්. පරිභව බෙණෙත්. වෙහෙසත්. මුවසැඟිත් විදිත්. වචනයෙන් ගටා බෙණෙත්. එ ආගනතුක භික්ෂුහු ද ආයුෂමත් බලමික තෙරුන් විසින් ආත්‍රොය කරණු ලබන්නාහු පරිභව කරණු ලබන්නාහු වෙහෙසනු ලබන්නාහු මුවසැඟිත් විදිනු ලබන්නාහු වචනයෙන් සටනු ලබන්නාහු නික්ම යන්නාහ. නො සිටුනාහ. ආවාසය පියායන්නාහ. අපි ආයුෂමත් බලමික තෙරුන් තෙරන්තමෝ (බැහැර කරන්නමෝ) නම් මැනවැයි.

ඉක්බිති ජාතිභූමික උපාසකයෝ ආයුෂමත් බලමික තෙරුන් වෙත එළඹියාහ. එළඹ ආයුෂමත් බලමික තෙරුන්ට තෙල කීහ: වහන්ස, ආයුෂමත් බලමික තෙරුනු මේ ආවාසයෙන් නික්ම යෙත්වා. මුබ්බේ මෙහි පිටුමෙන් කම් නැතැයි.”

ඉක්බිති ආයුෂමත් බලමික තෙරුනු අත්‍ය ආවාසයක් කරා ගියහ. එහි දු ආයුෂමත් බලමික තෙරුනු ආගනතුක මහණුන්ට ආත්‍රොය කෙරෙහි, පරිභව කෙරෙහි, වෙහෙසෙහි, මුවසැඟිත් විදිහි, වචනයෙන් ගටා බෙණෙහි. එ භික්ෂුහු ද බලමික තෙරුන් විසින් ආත්‍රොය කරණු ලබන්නාහු, පරිභව කරණු ලබන්නාහු, වෙහෙසනු ලබන්නාහු මුවසැඟිත් විදිනු ලබන්නාහු, වචනයෙන් ගටා බණනු ලබන්නාහු නික්ම යෙහි. නො සිටිති. ආවාසය පියායෙහි.

එකල්හි ජාතිභූමික උවසුවනට තෙල සිත් වී: අපි විවරපිණ්ඩපාතයයනාසනශ්‍රාතප්‍රත්‍යයහෙමජ්ජපරිකාරයෙන් ඕක්සඟුන් උවටැත් කරමහ. එසේ වුව ද, ආගනතුක භික්ෂුහු නික්ම යෙහි. නො සිටුනාහ. ආවාසය සිස් කරන්නාහ. යම් හෙයෙකින් ආගනතුක භික්ෂුහු නික්ම යෙත් නම්, නො සිටිත් නම්, ආවාසය පියත් නම්, එයට හෙතු කවරු, ප්‍රත්‍යය කවරුයි.

අථ ඛො ජාතිභූමිකානං උපාසකානං එතදභොසි: අයං ඛො ආයස්මා ධම්මිකො ආගනතුකෙ භික්ඛු අකෙකාසනී, පරිභාසනී, විද්ධිංසනී, විතුද්දනී, රොසෙතී වාචාය. තෙ ව ආගනතුකා භික්ඛු ආයස්මතා ධම්මිකෙන අකෙකාසියමානා, පරිභාසියමානා, විහෙසියමානා, විතුද්දියමානා, රොසියමානා වාචාය, පකකමනතී, න සණ්ඨහනතී, රිඤ්චනතී ආවාසා. යනුත මයං ආයස්මතනං ධම්මිකං පබ්බාජෙය්‍යාමාති.

අථ ඛො ජාතිභූමිකා උපාසකා යෙනායස්මා ධම්මිකො තෙහුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිතී: ආයස්මතනං ධම්මිකං එතදවොද්ධා: “පකකමතු හනෙන ආයස්මා ධම්මිකො ඉමමහාපි ආවාසා, අලතෙන ඉධ වාසෙතාති.”

අථ ඛො ආයස්මා ධම්මිකො තමහාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං අගමාසි. තත්‍රපි සුදං ආයස්මා ධම්මිකො ආගනතුකෙ භික්ඛු අකෙකාසනී -පෙ-රොසෙතී වාචාය. තෙ ව ආගනතුකා භික්ඛු ආයස්මතා ධම්මිකෙන අකෙකාසියමානා පරිභාසියමානා විහෙසියමානා විතුද්දියමානා රොසියමානා වාචාය, පකකමනතී, න සණ්ඨහනතී, රිඤ්චනතී ආවාසං.

අථ ඛො ජාතිභූමිකානං උපාසකානං එතදභොසි: මයං ඛො භික්ඛුසංඝං පච්චුපට්ඨිතා විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයගෙසජ්ජ-පරිකඛාරෙත. අථ ඛො පහ ආගනතුකා භික්ඛු පකකමනතී න සණ්ඨහනතී රිඤ්චනතී ආවාසං. කො හු ඛො හෙතු, කො පච්චයො යෙන ආගනතුකා භික්ඛු පකකමනතී න සණ්ඨහනතී රිඤ්චනතී ආවාසනතී?

අථ ඛො ජාතිභූමිකානං උපාසකානං එතදභොසි: “අයං ඛො ආයස්මා ධම්මිකො ආගනතුකෙ භික්ඛු අකෙකාසනී -පෙ- රොසෙතී වාචාය. තෙ ව ආගනතුකා භික්ඛු ආයස්මතා ධම්මිකෙන අකෙකාසියමානා පරිභාසියමානා විහෙසියමානා විතුද්දියමානා රොසියමානා වාචාය, පකකමනතී න සණ්ඨහනතී රිඤ්චනතී ආවාසං. යනුත මයං ආයස්මතනං ධම්මිකං පබ්බාජෙය්‍යාම සබ්බසො ජාතිභූමියං සත්තගි ආවාසෙති”ති.

අථ ඛො ජාතිභූමිකා උපාසකා යෙනායස්මා ධම්මිකො තෙහුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිතී: ආයස්මතනං ධම්මිකං එතදවොද්ධා: ‘පකකමතු හනෙන ආයස්මා ධම්මිකො සබ්බසො ජාතිභූමියං සත්තගි ආවාසෙති’”ති.

අථ ඛො ආයස්මතො ධම්මිකස්ස එතදභොසි: “පබ්බාජෙයො ඛොලති. ජාතිභූමිකෙති උපාසකෙති සබ්බසො ජාතිභූමියං සත්තගි ආවාසෙති, කහනතුඛොද්දතී ගච්ඡාමිති.” අථ ඛො ආයස්මතො ධම්මිකස්ස එතදභොසි: යනුතොහං යෙන හතච; තෙහුපසඛකමෙග්ගනතී,

එකල්හි ජාතිභූමක උච්ඡවනට තෙල සිත් වී: මේ ආයුෂමත් ධම්මක තෙරහු අගනතුග මහණුන්ට ආත්‍රෝශ කෙරෙහි. පරිභව කෙරෙහි. හිංසා කෙරෙහි. විතුදනය කෙරෙහි. වචනයෙන් සටහන්. එ ආගනතුග භික්ෂුහු ද ආයුෂමත් ධම්මක තෙරුන් විසින් ආත්‍රෝශ කරණු ලබන්නාහු, පරිභව කරණු ලබන්නාහු, වෙහෙසනු ලබන්නාහු, විතුදනය කරණු ලබන්නාහු, වචනයෙන් කෝප දනවනු ලබන්නාහු, නික්මයෙහි, නො සිටිති, ආවාසය පියාගෙහි. අපි ආයුෂමත් ධම්මක තෙරුන් තෙරමෝ නම් මැනවැයි.

ඉක්බිති ජාතිභූමක උපාසකයෝ ආයුෂමත් ධම්මක තෙරුන් කරා එළඹිහ. එළඹ ආයුෂමත් ධම්මක තෙරුන්ට තෙල කීහ: “වහන්ස, ආයුෂමත් ධම්මක තෙරහු මේ ආවාසයෙන් නික්ම යෙත්වා. මුඛයේ මෙහි විසුමින් කම් නැතැ”යි.

ඉක්බිති ආයුෂමත් ධම්මක තෙරහු එ ආවාසයෙහුද අභ්‍ය අවාසයක් කරා ගියහ. එහි ද ආයුෂමත් ධම්මක තෙරහු මහණුන්ට ආත්‍රෝශ කෙරෙහි, පරිභව කෙරෙහි, හිංසා කෙරෙහි, විතුදනය කෙරෙහි, වචනයෙන් කෝප දනවති. එ ආගනතුග භික්ෂුහු ද ආයුෂමත් ධම්මක තෙරුන් විසින් ආත්‍රෝශ කරණු ලබන්නාහු පරිභව කරණු ලබන්නාහු වෙහෙසනු ලබන්නාහු විතුදනය කරණු ලබන්නාහු වචනයෙන් ගටනු ලබන්නාහු, බැහැර යෙහි, නො සිටිති, ආවාසය පියත්.

එ කල්හි ජාතිභූමක උච්ඡවනට තෙල සිත් වීය: ‘අපි වීථර පිණිස පාතශයනාසනලාභප්‍රත්‍යයග්‍රෙහප්‍රාප්තියෙන් බික්කුන් පස්වට්ඨහ. එසේ වුව ද, ආගනතුග මහණු නික්මයෙහි, නො සිටිති, ආවාසය පියාගෙහි. යම් හෙයකින් ආගනතුග භික්ෂුහු නික්ම යෙත් නම් නො සිටිත් නම් ආවාසය පියත් නම් එයට හෙතු කවරැ ප්‍රත්‍යය කවරැ”යි.

ඉක්බිති ජාතිභූමක උච්ඡවනට තෙල සිත් වී: “මේ ආයුෂමත් ධම්මක තෙරහු ආගනතුග මහණුන්ට ආත්‍රෝශ කෙරෙහි .. වචනයෙන් ගටා බෙණෙහි. එ ආගනතුග භික්ෂුහු ද ආයුෂමත් ධම්මක තෙරුන් විසින් ආත්‍රෝශ කරණු ලබන්නාහු පරිභව කරණු ලබන්නාහු වෙහෙසනු ලබන්නාහු විතුදනය කරණු ලබන්නාහු වචනයෙන් ගටා බෙණු ලබන්නාහු, නික්මයෙත්, නො සිටිති, ආවාසය පියා ගෙහි. අපි ආයුෂමත් ධම්මක තෙරුන් ජාතිභූමයෙහි හැම සත්‍යාවාසයෙන් තෙරණමෝ නම් මැනවැ”යි.

ඉක්බිති ජාතිභූමක උපාසකයෝ ආයුෂමත් ධම්මක තෙරුන් කරා එළඹිහ. එළඹ ආයුෂමත් ධම්මක තෙරුන්ට තෙල කීහ: “වහන්ස ආයුෂමත් ධම්මක තෙරහු ජාතිභූමයෙහි හැම සත්‍යාවාසයෙන් නික්ම යෙත්වා”යි.

ඉක්බිති ආයුෂමත් ධම්මක තෙරහට තෙල සිත් වී: “මම ජාතිභූමයෙහි හැම සත්‍යාවාසයෙන් ජාතිභූමක උච්ඡවන් විසින් තෙරණලදයෙම් වෙමි. දන් කොහි නම් යෙමිද”යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් ධම්මක තෙරහට තෙල සිත් වී: “මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා යෙමි නම්, යෙහෙකැ”යි.

අථ ඛො ආයස්මා ධම්මිකො පත්තච්චරමාදාය යෙන රාජගහං තෙන පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන යෙන ජාජගහං යෙන ගිජ්ඣකුටො පබ්බතො යෙන හගවා තෙහුප්පාඛකමි. උප්පාඛකමිතිං භාටනතා අභිවාදෙත්වා එකමනතං තිසිදි. එකමනතං තිසින්නං ඛො ආයස්මනතං ධම්මිකා හගවා එතදච්චොච්ච: “හතද කුතො හු තිං බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, ආගච්චසීති. පබ්බාජිතො අහං හතෙන ජාතිභූමකෙති උපාසකෙති සබ්බසො ජාතිභූමියං සත්තත්ථ ආවාසෙතිති.” අලං බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, කිං තෙ ඉමිනා, යං තිං තතො තතො පබ්බාජෙති, සො තිං තතො තතො පබ්බාජිතො මමෙව සන්නිකං¹ ආගච්චසි.

භුතපුබ්බං, බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, සාමුද්දිකා වාණිජා තීරදස්සිං සකුණං ගහෙත්වා නාචාය සමුද්දං අජෙකාභාහන්ති. තෙ අතීරදක්ඛිණියා නාචාය තීරදස්සිං සකුණං මුඤ්ඤාහන්ති. සො ගච්ඡන්තො පුරස්මිං දිසං, ගච්ඡති පච්ඡිමං දිසං, ගච්ඡති උත්තරං දිසං, ගච්ඡති දක්ඛිණං දිසං, ගච්ඡති උඤ්චං, ගච්ඡති අනුදිසං. සචෙ සො සමනතා තීරං පස්සති, තථා ගතකොච්ච භොති. සචෙ පන සො සමනතා තීරං හ පස්සති, තමෙව නාචං පච්චා-ගච්ඡති. එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, යං තිං තතො තතො පබ්බා-ජෙති, සො තිං තතො තතො පබ්බාජිතො මමෙව සන්නිකං¹ ආගච්චසි.

භුතපුබ්බං, බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, රඤ්ඤාදා කොරබ්බස්ස සුප්පාතිට්ඨො නාම නිත්‍රොධිරාජා අභොසි පඤ්ඤාසංඛො සිතච්ඡායො මනොරමො. සුප්පාතිට්ඨො ඛො පන බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, නිත්‍රොධිරාජස්ස ආදානයොජනාති අභිති-වෙසො අභොසි, පඤ්ඤායොජනාති මූලකසන්නානකානං. සුප්පාතිට්ඨස්ස ඛො පන බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, නිත්‍රොධිරාජස්ස නාච මහනතාති එලාති අභෙසු-කොසපාපි නාම ආලාභකාථාලිකා, එවමස්ස සාදුති එලාති අභෙසු-කොසපාපි නාම බුද්ධමුට්ඨං අනෙලකං.² සුප්පාතිට්ඨස්ස ඛො පන බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, නිත්‍රොධිරාජස්ස එකං ඛකං රාජා පරිභුඤ්ජති සද්ධිං ඉත්ථාගාරෙන. එකං ඛකං බලකායො පරිභුඤ්ජති. එකං ඛකං තෙහමජානපද පරිභුඤ්ජති. එකං ඛකං සමණ්‍යාබ්‍රාහ්මණා පරිභුඤ්ජති. එකං ඛකං මිහපක්ඛිනො³ පරිභුඤ්ජති. සුප්පාතිට්ඨස්ස ඛො පන බ්‍රාහ්මණ ධම්මික නිත්‍රොධිරාජස්ස හ කොච්චි එලාති රක්ඛති. හ ච සුදං අඤ්ඤාමඤ්ඤාස්ස එලාති ශිංසන්ති.

අථ ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, අඤ්ඤාතරො පුරිසො සුප්පාතිට්ඨස්ස නිත්‍රොධි-රාජස්ස යාවදත්ථං එලාති භක්ඛිතිං සංඛං භඤ්ජිතිං පක්කාමි. අථ ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, සුප්පාතිට්ඨ නිත්‍රොධිරාජෙ අභිවත්ථාය දෙවතාය එතදභොසි: “අච්ඡරිතං චත භො, අබ්බතං චත භො, යාච පාපො මනුස්සො යත්‍ර හි නාම සුප්පාතිට්ඨස්ස නිත්‍රොධිරාජස්ස යාවදත්ථං එලාති භක්ඛිතිං සංඛං භඤ්ජිතිං පක්කාමස්සති, යනනුත සුප්පාතිට්ඨා නිත්‍රොධිරාජා ආයතිං එලං හ දදෙය්‍යා”ති. අථ ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, සුප්පාතිට්ඨා නිත්‍රොධිරාජා ආයතිං එලං නාදසි.

1. සන්නිකො - ජෙසං. 2. සිලං. සිඬු,

3. මිහා පක්ඛිණො - ජෙසං,

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් බමම්ක තෙරණුවෝ පාසිටුරු ගෙණ රජගහ නුවර බලා තික්මගියහ. පිළිවෙළින් රජගහ නුවර යිජ්ඣුඵ පව්සෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත් පසෙක හුන්හ. එකත් පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් බමම්ක තෙරුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදළු කේත: “බ්‍රාහ්මණ බමම්කයෙනි, තෙපි දැන් කොහි සිට එවු දෑ”යි. වහන්ස, ජාතභූමක උවසුවන් විසින් මම ජාතභූමියෙහි සත් වෙහෙරින් තෙරණැලදුගෙමි. බ්‍රාහ්මණ බමම්කයෙනි, යම් හෙයෙකින් තා: එ එ වෙහෙරින් තෙරන් නම් තට මෙ (ජාතභූමියෙහි) වාසයෙන් කවර එලයෙක? එ බදු තෙපි එ එ වෙහෙරින් තෙරණැලදු ව මා වෙත එන්නහු යන තෙල කරුණ නිසි ය.

බ්‍රාහ්මණ බමම්කයෙනි, පෙර වූ දෑයක් කියමි. සාමුද්‍රික වෙණෙදෝ දියාසාසකයකු (තෙරදක්නා කටුබකු) ගෙණ නැවෙන් සමුද්‍ර වත්හ. ඔහු නැව මුහුදුතෙර නොදකුත් ම තීරදර්ශිලිනිණි මුදන්. එ ලිහිණි පෙරදිගට යේ මැයි. පැදුම් දිගට යේ මැයි. උතුරුදිගට යේ මැයි. දකුණුදිගට යේ මැයි. උඩු දෙසට යේ මැයි. අනුදිගට යේ මැයි. ගෙ ඉදින් නුදුරු මුහුදුතෙර දක්නේ නම් එසෙසින් ම යියේ ම වෙයි. ඉදින් ගෙ අවට මුහුදු තොට නොදක්නේ නම් එ නැව කරා වටාලා එයි. බ්‍රාහ්මණ බමම්කය, එ පරිදි ම යම් හෙයෙකින් තා: එ එ වෙහෙරින් තෙරන් නම්, එබදු තෝ එ එ වෙහෙරින් තෙරණැලදු ව මා කරා ම එන්නෙහි.

බ්‍රාහ්මණ බමම්කයෙනි, වූ විරි දෑයෙකි. කොරව්‍ය රජුට සුපාතිට්ඨ නම් අතුපසක් ඇති සිහිල් තෙවණැති මනරම් නුගරුකෙක් වී. බ්‍රාහ්මණ බමම්කයෙනි, සුපාතිට්ඨ නම් නිග්‍රොධිරාජයාගේ ශාඛාහිතීවෙශය (අතුපතර) දෙළොස් යොදුන් විය. මුල් අරළන්ගේ අභිනිවෙශය පස් යොදුන් විය. බ්‍රාහ්මණ බමම්කයෙනි, සුපාතිට්ඨ නාග්‍රොධිරාජයාගේ සහල් නැලියක බත පිසනා තලි බදු මහන්ඵල වී. නිදෙස් දඹුළුල්ල මිහි බදු රසවත් ඵල එ රැක්කි වී. බ්‍රාහ්මණ බමම්කයෙනි, සුපාතිට්ඨ නාග්‍රොධිරාජයාගේ එක් කඳක් ඇතොවුරන් සමග රජ වළඳ කෙරෙයි. බලතායය එක් කඳක් වළඳ කෙරෙයි. නියම්ගම්දනව් වැස්තෝ එක් කඳක් වළඳ කෙරෙයි. මහණ බමුණෝ එක් කඳක් වළඳ කෙරෙයි. මාසපක්ෂිහු එක් කඳක් වළඳ කෙරෙයි. බ්‍රාහ්මණ බමම්කයෙනි, සුපාතිට්ඨ නම් නාග්‍රොධිරාජයාගේ ඵල කිසිවෙක් නොරක්නේ ය. උනුන්ගේ කොටසෙහි ඵලයෝ උනුන්ට හිංසා නො කෙරෙයි.

බ්‍රාහ්මණ බමම්කයෙනි, ඉක්බිති අනාගතර පුරුෂයෙක් සුපාතිට්ඨ නාග්‍රොධිරාජයාගේ ඵල කැමැති තාක් හක්කණය කොට අත්තක් බිඳ දමා තික්ම ගියේ ය. බ්‍රාහ්මණ බමම්කයෙනි, ඉක්බිති සුපාතිට්ඨ නුගරුක අරක් ගෙණ විසු දෙවිගට මෙ බදු සිතෙක් වී: “යමෙක් සුපාතිට්ඨ නාග්‍රොධිරාජයාගේ ඵල කැමැති කේ හක්කණය කොට අතු බිඳ දමා තික්ම ගියේ වේ ද, මෙ මිනිස් අත්‍යවශයෙන් පවිටු ය. හවත්ති, එකැතියෙන් ආශ්වායී සි, හවත්ති, එකැතියෙන් අද්භූතයි. සුපාතිට්ඨ නාග්‍රොධිරාජයා මතුගෙහි ඵල නොදේ නම් මැනැව්”යි. බ්‍රාහ්මණ බමම්කයෙනි, ඉක්බිති සුපාතිට්ඨ නාග්‍රොධිරාජයා මතුගෙහි පල නො දින.

අථ බො බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, රාජා කොරබොයා යෙන සකෙකා දෙවා-
නමිඤ්ඤ තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිති, සකකං දෙවානමිඤ්ඤ එතදවොච:
“ගගෙක මාරිස, ජානෙග්ගාසි, සුප්පතිට්ඨො නිත්‍රොධරාජා එලං න දෙති”ති.

අථ බො බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ තථාරූපං ඉද්ධාති-
සඛාරං අභිසඛාසි යථා භූතා වාතවුට්ඨි අගනනි, සුප්පතිට්ඨො නිත්‍රොධරාජං
පච්චෙතෙයි¹ උමුලමකාසිති.

අථ බො බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, සුප්පතිට්ඨො නිත්‍රොධරාජෙ අභිවජ්ඣා දෙවතා
දුක්ඛි දුම්මනා අසසුමුඛි රුදමානා එකමනනා අට්ඨාසි.

අථ බො බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ යෙන සුප්පතිට්ඨො
නිත්‍රොධරාජෙ අභිවජ්ඣා දෙවතා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිති, සුප්ප-
තිට්ඨො නිත්‍රොධරාජෙ අභිවජ්ඣා දෙවතා එතදවොච: “කිනනු භං දෙවතෙ
දුක්ඛි දුම්මනා අසසුමුඛි රුදමානා එකමනනා සීතා”ති.

තථා හි පන මෙ මාරිස, භූතා වාතවුට්ඨි අගනනි, භවනං පච්චෙතෙයි¹
උමුලමකාසිති.

අපි නු භං දෙවතෙ, රුක්ඛධමෙම සීතාය භූතා වාතවුට්ඨි අගනනි,
භවනං පච්චෙතෙයි¹ උමුලමකාසිති. කථං පන මාරිස රුක්ඛො රුක්ඛ-
ධමෙම සීතො භොතිති.

ඉධ දෙවතෙ, රුක්ඛස්ස මූලං මූලස්සිකා හරන්ති, තථං තචස්සිකා
හරන්ති, පතනා පතනස්සිකා හරන්ති, පුප්ථං පුප්ථස්සිකා හරන්ති, එලං
එලස්සිකා හරන්ති. න ච තෙන දෙවතාය අනතනමනනා වා අනතිරුද්ධි වා²
කරණීයා. එවං බො දෙවතෙ රුක්ඛො රුක්ඛධමෙම සීතො භොතිති.

අට්ඨිනායෙව බො මෙ මාරිස රුක්ඛධමෙම භූතා වාතවුට්ඨි අගනනි,
භවනං පච්චෙතෙයි³ උමුලමකාසිති. සචෙ බො භං දෙවතෙ රුක්ඛධමෙම
තිට්ඨොග්ගාසි, සිග්ගා තෙ භවනං යථාපුරෙති. ධස්සාමගං මාරිස රුක්ඛ-
ධමෙම, භොතු මෙ භවනං යථාපුරෙති.

අථ බො බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ තථාරූපං ඉද්ධාති-
සඛාරං අභිසඛාසි, යථා භූතා වාතවුට්ඨි අගනනි, සුප්පතිට්ඨො නිත්‍රොධ-
රාජං උසාසෙයි. සච්ඡ්චිති මූලාති අභෙසු.

එවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, අපි නු භං සමණධමෙම සීතං ජාත-
භූමකා උපාසකා පබ්බාසෙසුං සබ්බසො ජාතභූමිගං සත්තති අවාසෙතිති.
කථං පන භතෙන සමණො සමණධමෙම සීතො භොතිති. ඉධ බ්‍රාහ්මණ
ධම්මික, සමණො අකෙකාසනනං න පච්චෙතෙකාසති. රොසෙකනං⁴ න
පටිරොසෙති. භණ්ඩනනං න පටිභණ්ඩති. එවං බො බ්‍රාහ්මණ ධම්මික,
සමණො සමණධමෙම සීතො භොතිති.

අට්ඨිතඤ්ඤච බො මං භතෙන සමණධමෙම ජාතිභූමකා උපාසකා
පබ්බාසෙසුං සබ්බසො ජාතිභූමිගං සත්තති අවාසෙතිති.

1 පාතෙයි - සිමු

2 අභිසඛකං - මිජ්ඣං.

3 පාතෙයි - සිමු.

4 රොසකං - මිජ්ඣං.

බ්‍රාහ්මණ බමිකයෙහි, ඉක්බිති කෝරව්‍ය රජ සක්දෙව්‍ය කුරා එළඹියෙ. එළඹ සක්දෙව්‍ය හට තෙල කී: නිදකානෙහි, සුප්‍රාතිට්ඨ නිග්‍රොධවාක්‍ෂය එල නො දෙන්නේ ය යන්න දන්නෙහි දැ යි?

බ්‍රාහ්මණ බමිකයෙහි, ඉක්බිති සක්දෙව්‍ය යම් පරිද්දෙකින් මහ වැසි-සුළඟෙක් අවුත් සුප්‍රාතිට්ඨ නාග්‍රොධරාජයා පෙරලිය හේ නම්, මූලිකුදුරා ලිය හේ නම්, එබඳු සංඛ්‍යාප්‍රයෝගයක් කෙළේ ය.

බ්‍රාහ්මණ බමිකයෙහි, ඉක්බිති සුප්‍රාතිට්ඨ නාග්‍රොධවාක්‍ෂයෙහි විසු දෙවියා දුකට පත් වූයේ, දෙව්නග් වූයේ, කදුළු වැසි මුහුණු ඇතියේ, හඬමින් එකත් පසෙක සිටියේ ය.

බ්‍රාහ්මණ බමිකයෙහි, ඉක්බිති සක්දෙව්‍ය සුප්‍රාතිට්ඨ නාග්‍රොධවාක්‍ෂ-යෙහි විසු දෙවියා වෙත එළඹියේ ය. එළඹ සුප්‍රාතිට්ඨ නාග්‍රොධවාක්‍ෂයෙහි වූසු දෙවියනට තෙල කී: “දෙවතායෙහි, කවර හෙයින් තෙපි දුකට පැමිණියහු දෙව්නග් ඇතියහු කදුළු වැසි මුහුණු ඇතියහු හඬමින් එකත් පසෙක සිටියහු දැ” යි.

“එසේ ම ය, නිදකානෙහි, මහ වාසුළඟෙක් අවුත් මාගේ හවන ඇද හෙළී ය. උසුළු මුල් ඇති කෙළේ ය” යි

දෙවතායෙහි, තොප වාක්‍ෂධම්මයෙහි සිටුවන් ම, මහවාසුළඟෙක් අවුත් හවන හෙළී ද, උනමුල කෙළේ දැ යි? නිදකානෙහි, රුකෙක් රුක්දම්භි කෙසේ නම් සිටියේ වේ දැ යි?

දෙවතායෙහි, මෙ ලොව්හි වාක්‍ෂයාගේ මුල් කැමතියහු මුල් ගෙණ යත්. සිව් කැමැතියහු සිව් ගෙණ යත්. පත් කැමැතියහු පත් ගෙණ යත්. මල් කැමතියහු මල් ගෙණ යත්. එල කැමැතියහු එල ගෙන යත්. එහෙයින් දෙවතාවා විසින් නොසතුටු බවෙන් වේ ව යි, අනභිරුද්ධියෙක් (කෝපයක්) වේ ව යි නො කළ යුතු ය. දෙවතායෙහි, මෙසේ වනාහි රුක රුක් දහම්භි සිටියේ වෙයි.

නිදකානෙහි, මා වාක්‍ෂධම්මයෙහි නොසිටුවන් ම, මහ වැසිසුළඟෙක් අවුත් හවනය හෙළී ය. උනමුල කෙළේ ය යි. දෙවතායෙහි ඉදින් තෝ වාක්‍ෂධම්මයෙහි සිටුවන නම්, තාගේ හවනය පෙර පරිද්දෙන් සිටින්නේ වේ යි. නිදකානෙහි, මම වාක්‍ෂධම්මයෙහි පිහිටන්නෙමි. මාගේ හවනය පෙර පරිද්දෙන් වේව’ යි.

එකල්හි බ්‍රාහ්මණ බමිකයෙහි, සක්දෙව්‍ය යම් පරිදි මහ වැසි සුළඟෙක් අවුත් සුප්‍රාතිට්ඨනිග්‍රොධ වාක්‍ෂය ඔහොවා ලී නම්, මුල්සිව් සතිත වී නම්, එ පරිදි සංඛ්‍යාභිසංසකාරයක් කෙළේ ය.

බ්‍රාහ්මණ බමිකයෙහි, ජාතිභූමක උපාසකයෝ එ පරිද්දෙන් ම ශ්‍රමණධම්මයෙහි සිටියා වූ ම තා ජාතිභූමියෙහි හැම සත් වෙහෙරින් නෙරපුහු දැයි. වහන්ස, කිසෙයින් මහණෙක් මහණදම්භි සිටියේ වේ දැ? යි. බ්‍රාහ්මණ බමිකයෙහි, මෙ සත්තෙහි මහණ ආක්‍රෝශ කරන්නහුට පෙරලා ආක්‍රෝශ නො කෙරෙයි. ක්‍රෝධ දහවන්නහුට පෙරලා ක්‍රෝධ නො දනවයි. ඛබර කරන්නහුට පෙරලා ඛබර නො කරයි. බ්‍රාහ්මණ බමිකයෙහි, මෙසෙයින් ම මහණ මහණදම්භි සිටියේ වේ යයි.

වහන්ස, ශ්‍රමණධම්මයෙහි නො පිහිටියා වූ ම මා ජාතිභූමක උපාසකයෝ ජාතිභූමියෙහි ඇති හැම සත්වෙහෙරින් නෙරැහ යි.

(2) භූතපුබ්බං ප්‍රාභෂණ ධර්මික, මූලසංකේත, නාම සන්ථා අගොසි -පෙ-

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

(1) බ්‍රාහ්මණ බමිකයෙහි, භූතපුළියක් කියමි. කාමයෙහි විෂකමාණ-වශයෙන් විතරාග වූ නිජීඛකර වූ සුණේත්‍ර නම් ශාඤ්ඤාවරයෙක් වී. බ්‍රාහ්මණ බමිකයෙහි, සුනෙත්‍ර ශාඤ්ඤාවට අනෙකුත් ශ්‍රාවකයෝ වූහ. සුනෙත්‍ර ශාඤ්ඤා තෙමේ සටුවනට බ්‍රහ්මලොකසහවාසයට දහම් දෙසි. බ්‍රාහ්මණ බමිකයෙහි, බ්‍රහ්මලොකසහවාසයට දම් දෙසන සුනෙත්‍ර ශාඤ්ඤා කෙරෙහි යම් කෙනෙක් සිත් නොපැහැදුනු නම්, උහු කාබුත් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති නම් වූ විනිපාත නම් වූ නිරයට එළඹිගහ. බ්‍රාහ්මණ බමිකයෙහි, බ්‍රාහ්මලොකසහවාසය පිණිස දම් දෙසන සුනෙත්‍ර ශාඤ්ඤා කෙරෙහි යම් කෙනෙක් සිත් පැහැදුනු නම් ඔහු කාබුත් මරණින් මතු සුගති සබ්බිලොකයෙහි උපන්හ.

(2) බ්‍රාහ්මණ බමිකයෙහි, වූ විරිදයෙකි. මූලපක්ක නම් ශාඤ්ඤාවර-යෙක් වී ... (3) අරණේමි නම් ශාඤ්ඤාවරයෙක් වී ... (4) කුඤ්ඤක නම් ශාඤ්ඤාවරයෙක් වී ... (5) හජ්ජිපාල නම් ශාඤ්ඤාවරයෙක් වී ... (6) ජොති-පාල නම් කාමයන්හි විතරාග වූ නිජීඛකර වූ ශාඤ්ඤාවරයෙක් වී. බ්‍රාහ්මණ බමිකයෙහි, ජොතිපාල ශාඤ්ඤාවෙන් අනෙකුත් ශ්‍රාවකයෝ වූහ. ජොතිපාල ශාඤ්ඤා ශ්‍රාවකයනට බ්‍රහ්මලොකසහවාසයට දම් දෙසි. බ්‍රාහ්මණ බමිකයෙහි, බ්‍රහ්මලොකසහවාසයට දම් දෙසන ජොතිපාල ශාඤ්ඤා කෙරෙහි යම් කෙනෙක් සිත් නො පැහැදුනු නම් ඔහු කාබුත් මරණින් මතු අපාය වූ දුගීති වූ විනිපාත වූ නිරයෙහි උපන්හ. බ්‍රාහ්මණ බමිකයෙහි, බ්‍රහ්මලොකසහවාසයට දම් දෙසන ජොතිපාල ශාඤ්ඤා කෙරෙහි යම් කෙනෙක් සිත් පැහැදුනු නම් උහු කාබුත් මරණින් මතු සුගති සබ්බිලොකයෙහි උපන්හ.

බ්‍රාහ්මණ බමිකයෙහි, එ කිමායි හගිති ද? යමෙක් කාමයෙහි විතරාග වූ අනෙකුත් පරිවාර ඇති ශ්‍රාවකසංඝයා සහිත නිජීඛකර වූ මේ භට්ඨ-ශාඤ්ඤාවට දුෂ්ට සිත් ඇතිගේ ආත්‍යොග කෙරේ නම්, පරිභව කෙරේ නම් හෙතෙමේ බොහෝ පථ රැස් කෙරේ දැයි? වහන්ස, එසේ ය. බ්‍රාහ්මණ බමිකයෙහි, කාමයෙහි විතරාග වූ අනෙකුත් පරිවාර ඇති ශ්‍රාවක-සංඝයා සහිත නිජීඛකර වූ මේ භට්ඨශාඤ්ඤාවට යමෙක් දුෂ්ට සිත් ඇතිගේ ආත්‍යොග කෙරේ නම්, පරිභව කෙරේ නම්, හෙතෙමේ බොහෝ පථ රැස් කරන්නේ ද, යමෙක් ද භට්ඨසමපන්න වූ (කොවන් වූ) එකද පුද්ගලයකුට ප්‍රදුෂ්ට සිත් ඇතිගේ ආත්‍යොග කෙරේ නම්, පරිභව කෙරේ නම්, මෙ තෙමේ එයට අධිකතර පථ රැස් කරන්නේ ය. එ කවර හෙයක යත්:

බ්‍රාහ්මණ බමිකයෙහි, සමුම්සරුන් කෙරෙහි යම් බදු මේ ගුණ කැණීමෙක් වේ නම් එබදු ගුණ කැණීමෙක් මෙ සත්තෙන් බැහැර ඇතැයි මම නො කියමි. බ්‍රාහ්මණ බමිකයෙහි, එ හෙයින් ම මේ කරුණෙහිලා මෙසේ හික්මිය යුතු: සමුම්සරුන් කෙරෙහි ප්‍රදුෂ්ට සිත් අපට නො වේවයි. බ්‍රාහ්මණ, බමිකයෙහි, තා විසින් මෙසේ ම හික්මිය යුතු යයි.

50-51 සුනෙත්‍ර හා මූලපක්ක හා අරණේමි බ්‍රාහ්මණ හා කුඤ්ඤක හා හජ්ජිපාල ශාඤ්ඤා හා, සත්තරුත්තට පුරොහිත වූ මහාගොවිඤ්ඤා තැත්පත් ජොතිපාල මාණව දැයි අතීත කාලයෙහි අභිංසක වූ යශස්සි වූ තෙල භට්ඨශාඤ්ඤා කෙනෙක් වූහ.

52. ක්‍රොධ සංඛ්‍යාත අමගකි නැති, කරුණාධ්‍යානයෙහි මිදුනු (කරුණා-යෙහි ද කරුණාපුළිභාගයෙහි ද සිටී) කාමසංයෝජන මාඛ හිය එ ශාඤ්ඤා කාමරාගය දුරු කොට බ්‍රහ්මලොකොපග වූහ. (බ්‍රහ්මලොක උපන්හ.)

53. අභෙසුං සාවකා තෙසං අනෙකානි සතානිපි
නිරාමෙඤ්ඤා කරුණෙ විමුත්තා කාමසඤ්ඤාප්තාතිගා
කාමරාගං විරාජෙතිා බ්‍රහ්මලොකූපගා අහු.¹
54. යෙ තෙ ඉසී බාහිරතෙ චිතරාගෙ සමාගිතෙ
පද්ධම්මනසඛකපො යො නරො පරිභාසති,
බහුඤ්ඤා සො පතවති අපුඤ්ඤං තාදිසො නරො.
යො වෙකං දිට්ඨිසම්පන්නං භික්ඛුං බ්‍රහ්මස්ස සාවකං,
56. පද්ධම්මනසඛකපො යො නරො පරිභාසති,
අයං තතො බහුතරං අපුඤ්ඤං පසවෙ නරො.
57. න සාමුරුපං අයිදෙ දිට්ඨිට්ඨානප්පාභාසිනං
සත්තමො පුග්ගලො එතො අරියසංඝස්ස වුච්චති.
58. අචිතරාගො කාමෙසු යස්ස පඤ්චිත්තියා මුදු
සඤ්ඤා සතී ව විරියං සමපො ව විපස්සතා.
59. තාදිසං භික්ඛුමාසස්² පුබ්බෙව උපහඤ්ඤති
අත්තානං උපහන්තිාන පච්ඡා අඤ්ඤං විශිංසති.
60. යො ව රක්ඛති අත්තානං රක්ඛිතො තස්ස බාහිරො
තස්මා රක්ඛෙය්‍ය අත්තානං අක්ඛිතො පණ්ඨිතො සද්දති.

ධම්මකවග්ගො සංක්ඛමො.

තඤ්ඤානං:

නාග මිගසාලා ඉණං වුත්තං දොව සන්ධිට්ඨිකං³
බෙම ඉත්තියා අතන්ද බතතියා අපමාදෙන ධම්මකොති.

පඨමො පණ්ණාසකො.

1. අහුං - මජ්ඣං.

2. භික්ඛුං අසස් - භික්ඛු.

3. වුත්තංදොව සන්ධිට්ඨිකා දුවෙ - මජ්ඣං.

53. ඔවුනට (කොඩ සහිත) ආමනතිරහිත වූ කරුණාධාරණයෙහි විවෘත වූ කාම සංයෝජන ඉක්මගියා වූ අනේක ගත ශ්‍රවණයෝ වූහ ඔහු ද කාමරාගය දුරු කොට බ්‍රහ්මලෝකෝපග වූහ.
54. ප්‍රදුෂිත විත්තසංකල්ප ඇති යම් පුරුෂයෙක් බාහිර ශාසනයට අගත් විතරාග වූ සමාහිත වූ තෙල සංහිතට පරිභව කෙරේ ද?
55. එබඳු එ පුරිස් බොහෝ පථ රැස් කෙරෙයි. යමෙක් බුද්ධිමත් වූ දුෂ්ඨසම්පන්න වූ එක ද හික්කුනමකට -
56. ප්‍රදුෂිත විත්තසංකල්ප ඇති යම් පරිභව කෙරේ නම්, මේ පුරිස් ඔහට අතිකාර පථ රැස් කෙරෙයි.
57. ආමනතිදුෂ්ඨප්‍රභාණය කරුණු සුළු ශ්‍රාවකයකු (පරිභව විසින්) නො ගවත්තේ ය. තෙල පුගුල් (ප්‍රොතාපනති එලසංයා) අරිසනයට (රහතුන් පටන්) සප්තම් පුගුලායි කියනු ලැබේ.
58. කාමයන්හි යම් පුගුලෙක් අවිතරාග වේ ද, යම් පුගුලක් හුණේ ප්‍රධා ය, සාමාන්‍ය, විශිෂ්ට, ගම්‍ය සහිත සමාහිත, සංසාරපරිශ්‍රවණයෙන් දූෂිත පඤ්ච විද්‍යානිකයෝ මාදු වෙත් නම්,
59. එබඳු මහණකු ගවා කාලා මි හැනෙයි. (පළමු ම) තමන් (ගුණ) නසා පාසුළු අනෙකා වෙහෙසත්තේ ය.
60. යමෙකුත් තමා (අධ්‍යානය) රක්තේ ද, බාහිර පුගුල් උත්ත විසින් රක්තාලද වෙයි. එහෙයින් ගුණ විසින් නො පිරිහුනු පණතික තෙමේ හැම කල් තමා රක්තේ ය.

බලවේක වර්ග සත්වැනි යි.

එහි ලක්ෂණය:

නාය සත්‍රය, මිහසාලා සත්‍රය, ඉණ සත්‍රය, චුඤ්ඤ සත්‍රය, තඤ්චේත සත්‍ර දෙකය, ඛේම සත්‍රය, ඉන්ද්‍රිය සත්‍රය, ආනන්ද සත්‍රය, බහනිය සත්‍රය, අප්‍රමාද සත්‍රය, ධර්මික සත්‍රය යි දෙළොහෙනි.

ප්‍රථම සංගණකයෙහි සමයක් වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. දුතියො පණණාසකො.

මහාවග්ගො.

6. 2. 1. 1.

[සොණ සුත්තං]

1. එවමෙව සුත්තං එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා සොණො රාජගහෙ විහරති සිතවනස්මිං.

අථ ඛො ආයස්මතො සොණස්ස රහොගතස්ස පතිසල්ලීනස්ස එවං වේතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “යෙ ඛො කෙච්ඡි භගවතො සාවකා ආරභ්බිති යා විහරන්ති, අහං තෙසං අඤ්ඤාතරො. අථ ච පන මෙ න අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තං විමුච්චති. සංවිජ්ජන්ති ඛො පන මෙ කුලෙ භොගා. සකකා භොගෙ ච භුඤ්ජතුං පුඤ්ඤාති ච කාතුං. යනනුනාහං සිකඛං පච්චක්ඛාය භිනායාවතතිථා භොගෙ ච භුඤ්ජෙය්‍යං, පුඤ්ඤාති ච කරෙය්‍යන්ති.

අථ ඛො භගවා ආයස්මතො සොණස්ස වේතසා වේතො පරිචිතකක-මඤ්ඤාය සෙය්‍යාපාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ජෙය්‍ය, එව මෙවං¹ ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ අනාරතිතො සිතවනෙ ආයස්මතො සොණස්ස පමුඛෙ පාතුරහොසි. නිසීදි භගවා පඤ්ඤාතෙත ආසතෙ. ආයස්මාපි ඛො සොණො භගවන්තං අභිවා-දෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයස්මන්තං සොණං භගවා එතදවොච:

හනු තෙ සොණ, රහොගතස්ස පතිසල්ලීනස්ස එවං වේතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “යෙ ඛො කෙච්ඡි භගවතො සාවකා ආරභ්බිති යා විහරන්ති, අහං තෙසං අඤ්ඤාතරො, අථ ච පන මෙ න අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තං විමුච්චති. සංවිජ්ජන්ති ඛො පන මෙ කුලෙ භොගා. සකකා භොගෙ ච භුඤ්ජතුං පුඤ්ඤාති ච කාතුං. යනනුනාහං සිකඛං පච්චක්ඛාය භිනායා-වතතිථා භොගෙ ච භුඤ්ජෙය්‍යං, පුඤ්ඤාති ච කරෙය්‍යන්ති”

එවං භනෙත.

තං කිං මඤ්ඤාසි, සොණ කුසලො නිං පුබ්බෙ අගාරිකභුතො චිණ්‍යය තන්තිස්සරෙති.

එවං භනෙත.

තං කිං මඤ්ඤාසි සොණ යද්‍ය තෙ චිණ්‍යය තන්තියො අච්චායනො භොන්ති, අපි හු තෙ චිණ්‍ය තස්මිං සමයෙ සරවති වා භොති, කම්මඤ්ඤා වාති.

නො භෙතං භනෙත.

තං කිං මඤ්ඤාසි සොණ යද්‍ය තෙ චිණ්‍යය තන්තියො අභිසිථිලා භොන්ති, අපි හු තෙ චිණ්‍ය තස්මිං සමයෙ සරවති වා භොති කම්මඤ්ඤා වාති නො භෙතං භනෙත.

1 එවමෙව ඛො - ඡෙත්තං,

2. දෙවැනි පණණාසකය.

මහාවග්ගය

6. 2. 1. 1.

[සොණ සුත්තය]

1. මා විසින් මෙසේ අසනලද එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර ගිජකුට පථිතයෙහි වැඩව්‍යනසේක. එ සමයෙහි ආයුෂමත් සොණ තෙරණුවෝ රජගහනුවර සිතව්‍යයෙහි වාස කෙරෙහි.

එකල්හි රහොගත ව පිළිසලනට ගිය ආයුෂමත් සොණ තෙරණුවන්ට මෙ බදු විතතපරිවිතකීයෙක් උපත: “හගවත්තනේ ඇරඹු පියාණි ඇති යම් කිසි ශ්‍රාවක කෙනෙක් වෙසෙත් නම්, මම ඔවුනතුරෙන් අන්‍යතරයෙක්මි. වැලිදු මාගේ සිත උපදාන විසින් නො ගෙණ ආයුචයෙන් නො මිදෙයි. මාගේ කුලයෙහි හොගයෝ ඇත් මැයි. හොගයන් වළඳන්නට ද පින් කරන්නට ද හැකි වේ. මම ශික්‍ෂා ප්‍රත්‍යාක්‍ෂාන (උපසම්පදා පිළිකෙළ) කොට හුනු බවට (ගිහි බවට) පැමිණ හොගයනුදු වළඳ කෙරෙමි නම් පිණුදු කෙරෙමි නම් මැනැවැ”යි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (තමන් වහන්සේගේ) සිතින් ආයුෂමත් සොණ තෙරැන්ගේ විතතපරිවිතකීය දෑන වදරා බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අත ගෝ දිගුකරන්නේ යම්සේ නම්, දිගු කළ අතක් ගෝ හකුළන්නේ යම්සේ නම් එසෙසින් ම ගිජකුළු පඨියෙහි අතුරුදන් වූ සේක් සිතව්‍යයෙහි ආයුෂමත් සොණ තෙරණුවන්ගේ හමුයෙහි පැණී ගිය සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැත් වූ අස්තෙහි හුත්සේක. ආයුෂමත් සොණ තෙරහු ද භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත් පනෙක හුත්හ. එකත් පනෙක හුත් ආයුෂමත් සොණ තෙරැන්හට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදලසේක:

සොණයෙනි, රහෝගත ව එකලා ව හුත් නොපනේ සිත්හි මෙබදු පරිවිතකීයෙක් පහළ වූයේ නො වේ ද? “භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් කිසි ශ්‍රාවක කෙනෙක් රුකුළු වැර ඇතියානු වෙසෙත් නම්, මම ඔවුනතර අන්‍යතරයෙක්මි. වැලිත් මාගේ සිත උපදාන විසින් නො ගෙණ, ආයුචයන්ගෙන් නො මිදෙයි. මාගේ කුලයෙහි හොග ඇත් මැය. හොග වළඳ කරන්නට ද පින් කරන්නට ද හැකි වේ. මම ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාක්‍ෂාන කොට ගීන භාවයට ගොස් හොගයනු දු වළඳ කෙරෙමි නම්, පිණුදු කෙරෙමි නම් මැනැවැ”යි.

වහන්ස එසේ ය.

සොණයෙනි, එ කිමැයි හගිහි. තෝ පෙර අගාරික වූයෙහි විණානනත්‍රිසාරයෙහි (වෙණවැසීමෙහි) දක්‍ෂයෙහි?

වහන්ස, එසේ ය.

සොණයෙනි, එ කිමැයි හගිහි. යම් විටෙක තාගේ විණායෙහි තනත්‍රිසු අත්‍යායත (ඉතා තද) වෙත් නම්, තාගේ විණාව එ සමයෙහි සාරවත් වේ දැයි, කමිණිත් වේ දැයි?

වහන්ස, තෙල නො වේ මැයි.

සොණයෙනි, එ කිමැයි හගිහි. යම් විටෙක තාගේ විණායෙහි තනත්‍රිසු ඉතා ලිහිල් වෙත් නම්, එ සමයෙහි තාගේ විණාව සාරවත් වේ දැයි. කමිණිත් ගෝ වේ දැයි? වහන්ස, තෙල නො වේ මැයි.

යද, පන නෙ සොණ විණාය තනතියො න අව්වායනා; හොනති න අභිසිට්ඨා, සමෙ ගුණෙ පඨිව්ඪා, අපි නු නෙ විණා තයමිං සමයෙ සරවතී වා හොති කමමඤ්ඤා වාති.

එවමහනෙත.

එවමෙව ඛො සොණ අව්වාරභං විරියං උභව්වාය සංවතතති. අභිලිනං විරියං¹ කොසජජාය සංවතතති. තසමාතිහ නිං සොණ, විරියසමතං අභිට්ඨා, ඉන්ද්‍රියානං ව සමතං පටිවිජ්ඣා, තත්ථ ව නිමිත්තං ගණ්හාසීති.

“එවමහනෙතති ඛො අයසමා සොණො හගවතො පට්ටසොසි.

අථ ඛො හගවා අයසමනතං සොණං ඉමිනා ඔවාදෙන ඔට්ඨිනා සොයාපාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජනං වා බාහං පසාරෙය්‍ය. පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජය්‍ය, එවමෙව ඛො සිතවතෙ අනතරඝිකො භිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ පාතුරහොසි.

අථ ඛො අයසමා සොණො අපරෙන සමයෙන විරියසමිතං අභිට්ඨාසි-ඉන්ද්‍රියානඤ්ඤා සමතං පටිවිජ්ඣා. තත්ථ ව නිමිත්තං අග්ගහෙසි. අථ ඛො අයසමා සොණො එකො වූපකට්ඨො අපමනෙනා අනාපි පතිතතෙනා විහරතෙනා න විරසෙව යසාසාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජනති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙව සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකාමා උපසම්පජ්ජි විහාසි. “ඛිණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉන්ද්‍රියායං”ති අබ්බඤ්ඤාසි. අඤ්ඤාතරො ව පනායසමා සොණො අරහතා අහොසි.

අථ ඛො අයසමතො සොණස්ස අරහත්තපත්තස්ස එතදහොසි: “යනනුනාහං යෙන හගවා තෙනුපසම්බලමෙය්‍යා, උපසම්බලමිනා හගවතො සනතිකෙ අඤ්ඤං ව්‍යාකරෙය්‍යනති.” අථ ඛො අයසමා සොණො යෙන හගවා තෙනුපසම්බලමි. උපසම්බලමිනා හගවත්තං අභිවාදෙව; එකමිත්තං නිසිදි එකමිත්තං නිසිනො ඛො අයගමා සොණො හගවත්තං එතදවොච:

යො සො හභොත භික්ඛු අරහා ඛිණාතවො වුසිතවා කතකරණීයො ඔතිහභාරො අනුපත්තසද්දෙථො පරිකඛිණභවිතායොජනො සමමදඤ්ඤාවිමුත්තො, සො ජ ංනාති අධිමුත්තො හොති; නෙකබ්බමාධිමුත්තො හොති. පටිවෙකාධිමුත්තො හොති. අබ්‍යාපජ්ඣාධිමුත්තො හොති. තණ්හකංයාධිමුත්තො හොති. උපාදානකංයාධිමුත්තො හොති. අසමොභාධිමුත්තො හොති.

(1) සිය ඛො පන හනො, ඉධෙකච්චස්ස අයසමතො එවමස්ස: ‘කෙවලං සභ්‍යාමත්තකං නුත අයමායසමා නිසස්ස නෙකබ්බමාධිමුත්තො’ති. න ඛො පනොතං හනො එවං දට්ඨබ්බං. ඛිණාසවො හනො භික්ඛු වුසිතවා. කතකරණීයො, කරණීයං අත්තනො අනමනුපස්සනො කතසමා පතිවයං, බයා රාගස්ස විතරාගත්තා නෙකබ්බමාධිමුත්තො හොති. බයා දොසස්ස විතදොසත්තා නෙකබ්බමාධිමුත්තො හොති, බයා මොහස්ස විතමොහත්තා නෙකබ්බමාධිමුත්තො හොති.

1. අභිසිට්ඨා විරිය, - ඡෙතං,

සෝණයෙහි, යම් විටක තාගේ විණයෙහි තනවුනු අත්‍යායන නො වෙත් නම්, අතිසිඵල නො වෙත් නම්, සමගුණයෙහි පිහිටියාහු නම්, එවිට තාගේ විණාව ස්වරත් හෝ වේද, කම්ණසත් හෝ වේ දැයි?

වහන්ස, එසේ ය.

සෝණයෙහි, එ පරිදි ම අත්‍යාරබ්ධ විෂයීය උද්ධවය පිණිස වැටෙයි. අතිඵල විෂයීය කුසිත භාවයට වැටෙයි. සෝණයෙහි, එ කරුණින් මෙහිලා තෝ විෂයී සමමය ඉටුව, ශ්‍රද්ධාදි ඉන්‍ද්‍රියසමමය පිළිවිදුව, එහි නිමිති ගණුවයි. (ශමපවිදයීනා මාගීඵල නිමිති නිපදව යන අර්ථය.)

වහන්ස, එසේ නො වේ. ආයුෂමත් සෝණ තෙරණුවෝ භගවත්හට පිළි-වදන් ඇත්වූහ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් සෝණ තෙරුන්ට මේ ඔවායෙන් ඔවා දී බලවත් පුරුෂයෙක් ගැතුළු අතක් හෝ දිගු කරණුයේ යම් සේ නම්, දික්කල අතක් හෝ හකුළුනුයේ යම් සේ නම්, එ පරිද්දෙන් ම සිතවනෙය්හි අතුරුදන් වූ සේක් ගිජුකුළුපව්වෙහි පැණී ගිය සේක.

එක්බිති ආයුෂමත් සෝණ තෙරුහු පසුකාලයෙහි විශයීයමමය ඉටුව, ඉන්‍ද්‍රියසමමය පිළිවිදියහ. එහි නිමිති ද ගත්හ. ඉක්බිති එකලා වූ කසින් ගණයා කෙරෙත් වෙන් වූ අප්‍රමතන වූ කෙලෙස් තවන වැර ඇති කාය ජීවිත-දෙක්හි තිරපෙක්‍ෂක වූ ආයුෂමත් සෝණ තෙරුහු නො බෝ දිනෙකින් ම යමක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මනා කොට ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණෙත් නම් එ බ්‍රහ්මවයාහි පයාධිපතාන අනුතතර අතීත් ඵලය දිවුදුමයෙහි ම, තමා විසින් විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන පසක් කොට එයට එළඹ වුසුහ. ‘ජාති සම්බන්ධ පුනර්භවය ක්‍ෂීණ විය. මාගී බ්‍රහ්මවයාහි ද වැය නිමවනලද, සිවුමහ කරුණී කරුණලද, නැවත මෙ බව පිණිස (මේ සොළොස් වැදෑරුම් කාන්තය හෝ කෙලෙසක පිණිස) අනෙකක් (අනෙක් මාගීභාවනාකාන්තයෙන්) නැතැයි මොනොවට දන්හ. ආයුෂමත් සෝණ තෙරණුවෝ රහතුන් කෙරෙහි අත්‍යතර වූහ.

ඉක්බිති අතීතත්වයට පත් ආයුෂමත් සෝණ තෙරුන්හට තෙල සිත විය: “මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹෙමි නම්, එළඹ භගවත්හු හමුයෙහි අතීතත්වය පාල කෙරෙමි නම් මැනවැ”යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් සෝණ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් කරා ගියහ. හොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් සෝණ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකලහ:

වහන්ස, යම් ඒ අතීත් වූ ක්‍ෂීණාසුව වූ වැය නිම වූ කල කරුණී ඇති බහා තැබූ කෙලෙස් බර ඇති පැමිණි රහත්බව ඇති පරික්‍ෂණ භව-සංකෝජන ඇති මොනොවට දැනා විමුක්ත වූ ගික්‍ෂුනමෙක් වේ නම්, හෙ කරුණු සයක් අධිමුක්ත (පිළිවිද සිටියේ) වෙයි: නෙෙණුමාසාධිමුක්ත වෙයි, ප්‍රච්චේකාධිමුක්ත වෙයි, අව්‍යාබාධාධිමුක්ත වෙයි, තෘණණාසකාධිමුක්ත වෙයි, උපාදනණාසකාධිමුක්ත වෙයි, අසමොභාධිමුක්ත වෙයි.

(1) වහන්ස, මෙ සන්නෙහි නිසි ආයුෂමත්හට මෙබඳු සිතෙක් වන්නේ ම ය: “භූදෙක් (ප්‍රතිවේදයෙන් තොර) ශ්‍රද්ධා මාත්‍රය ම නිසා මෙ ආයුෂමත් ඒකාන්තයෙන් නෙෙණුමාසාධිමුක්ත වේ ය”යි. වහන්ස, තෙල කරුණ එසේ නො දැක්කයුතු වෙයි. වහන්ස, වැය නිම වූ කල කරුණී ඇති, ක්‍ෂීණාසුව මහණ තමහට කටයුතු දෙයක් හෝ, කළද ය නැවත කිරීමෙන් වැඩිමත් හෝ නො දන්නේ, රාගණයෙන් විතරානි බැවින් නෙෙණුමාසාධි-මුක්ත (නෙෙණුමාසංබන්ධ අතීත්ත්වය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට එලසමවන්හි සිටියේ) වෙයි. ඥාණයෙන් විහතඥාණ ඇති බැවින් නෙෙණුමාසාධිමුක්ත වෙයි මොහණයෙන් විහත මොහ ඇති බැවින් නෙෙණුමාසාධිමුක්ත වෙයි.

(2) සියා බො පන හනෙත, ඉධෙකච්චස්ස ආයස්සවතො ඵච්චස්ස: “ලාභසක්කාරසිලොක්ඛං නුන අයමායස්මා නිකාමයමානො පච්චෙකාධි-
මුතො”ති. න බො පනෙතං හනෙත. ඵවා දට්ඨබ්බං. ඛිණාසවො
හනෙත, භික්ඛු ට්‍රිසිත්තවා කතකරණීයො, කරණීයං අත්තනො අසමනු-
පස්සනො කතස්ස වා පභිවයං, බයා රාගස්ස විතරාගත්තා පච්චෙකාධි-
මුතො හොති, බයා දොසස්ස විතදොසත්තා පච්චෙකාධිමුතො හොති,
බයා මොහස්ස විතමොහත්තා පච්චෙකාධිමුතො හොති.

(3) සියා බො පන හනෙත, ඉධෙකච්චස්ස ආයස්සවතො ඵච්චස්ස:
සීලබ්බතපරාමාසං නුන අයමායස්මා සාරතො පච්චාගච්ඡන්තො අබ්‍යා-
පජ්ඣාධිමුතො හොති. න බො පනෙතං හනෙත, ඵවා දට්ඨබ්බං.
ඛිණාසවො හනෙත, භික්ඛු ට්‍රිසිත්තවා කතකරණීයො, කරණීයං අත්තනො
අසමනුපස්සනො කතස්ස වා පභිවයං, බයා රාගස්ස විතරාගත්තා
අබ්‍යාපජ්ඣාධිමුතො හොති, බයා දොසස්ස විතදොසත්තා, අබ්‍යාපජ්ඣාධි-
මුතො හොති, බයා මොහස්ස විතමොහත්තා අබ්‍යාපජ්ඣාධිමුතො
හොති. -පෙ-

(4) බයා රාගස්ස විතරාගත්තා තණ්හකකියාධිමුතො හොති, බයා
දොසස්ස විතදොසත්තා තණ්හකකියාධිමුතො හොති, බයා මොහස්ස
විතමොහත්තා තණ්හකකියාධිමුතො හොති -පෙ-

(5) බයා රාගස්ස විතරාගත්තා උපාදනකකියාධිමුතො හොති,
බයා දොසස්ස විතදොසත්තා උපාදනකකියාධිමුතො හොති, බයා මොහස්ස
විතමොහත්තා උපාදනකකියාධිමුතො හොති -පෙ-

(6) බයා රාගස්ස විතරාගත්තා අසමොභාධිමුතො හොති, බයා
දොසස්ස විතදොසත්තා අසමොභාධිමුතො හොති, බයා මොහස්ස
විතමොහත්තා අසමොභාධිමුතො හොති.

ඵවා සමාච්චිමුත්තවිත්තස්ස, හනෙත, භික්ඛුනො භුසා වෙපි චක්ඛු-
විඤ්ඤායා රූපා චක්ඛුස්ස ආපාථමාගච්ඡන්ති, නෙවස්ස විත්තං
පරියාදියන්ති, අමිසසිකතමෙවස්ස විත්තං හොති, සීතං ආනෙඤ්ජප්පත්තං.
වයඤ්ඤාසානුපස්සති. භුසා වෙපි සොත්චිඤ්ඤායා සද්දා [සොත්තස්ස
ආපාථමාගච්ඡන්ති] -පෙ- සානචිඤ්ඤායා ගණා [සානස්ස ආපාථමා-
ගච්ඡන්ති] -පෙ- ජ්ථාභාචිඤ්ඤායා රසා [ජ්ථාභාය ආපාථමාගච්ඡන්ති] -පෙ-
කායචිඤ්ඤායා ථොට්ඨබ්බා [කායස්ස ආපාථමාගච්ඡන්ති] -පෙ-
මනොචිඤ්ඤායා ධම්මා මනස්ස ආපාථමාගච්ඡන්ති, නෙවස්ස විත්තං
පරියාදියන්ති, අමිසසිකතමෙවස්ස විත්තං හොති, සීතං ආනෙඤ්ජප්පත්තං,
වයඤ්ඤාසානුපස්සති.

සෙය්‍යථාපි හනෙත සෙලො පබ්බතො අච්ඡද්දො අසුසිරො ඵකස්සො.
අථ පුරුජ්ඣමාය වෙපි දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය භුසා වාතට්ඨි නෙව තං
සඛකමෙපය්‍ය, න සමපකමෙපය්‍ය, න සමපවෙධෙය්‍ය, අථ පච්ඡමාය වෙපි
දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය භුසා වාතට්ඨි -පෙ- අථ උත්තරාය වෙපි දිසාය
ආගච්ඡෙය්‍ය භුසා වාතට්ඨි -පෙ- අථ දකුණිකාය වෙපි දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය
භුසා වාතට්ඨි නෙව තං සඛකමෙපය්‍ය, න සමපකමෙපය්‍ය, න සමපවෙ-
ධෙය්‍ය.

(2) වහන්ස, මෙ සස්තෙහි කිසි ආයුෂමතක් හට මෙබඳු සිතෙක් වන්නේ ය: “මෙ ආයුෂමත් ඒකාන්තයෙන් ලාභාසකාරකයක් පතනුයේ ප්‍රච්චෙකාධිමුක්ත වේ ය”යි. වහන්ස, කෙල කරුණ එසේ නො දනගු වෙයි. වහන්ස, වැස නිම වූ කළ කරුණී ඇති සෘණාසුච මහණ තමහට කරුණී හෝ කළ දූ පිළිබඳ පුනපුනා රැස් කිරීමක් හෝ නො දක්නේ, රාග ඝෛර්‍යෙන් ප්‍රහතරාග බැවින් ද්වේෂ ඝෛර්‍යෙන් ප්‍රහතද්වේෂ බැවින් චෝඨ ඝෛර්‍යෙන් ප්‍රහතචෝඨ බැවින් ප්‍රච්චෙකාධිමුක්ත වෙයි.

(3) වහන්ස, මෙ සස්තෙහි කිසි ආයුෂමතක් හට මෙ බඳු සිතෙක් වන්නේ ම ය ” මෙ ආයුෂමත් සීලබ්ධි පරමාසය ම සාර විසින් හත්තේ අව්‍යාබාධාධිමුක්ත වෙයි, වහන්ස, කෙල කරුණ එසේ නො දක්ක යුතු වෙයි. වහන්ස, වැස නිම වූ කළ කරුණී ඇති සෘණාසුච මහණ තමන්ගේ කරුණී හෝ කෘතයාගේ පුන පුනා වෘද්ධියක් හෝ නො දක්නේ රාගඝෛර්‍යෙන් විහතරාග බැවින් අව්‍යාබාධාධිමුක්ත වෙයි. ද්වේෂඝෛර්‍යෙන් විහතද්වේෂ බැවින් අව්‍යාබාධාධිමුක්ත වෙයි. චෝඨඝෛර්‍යෙන් විහතචෝඨ බැවින් අව්‍යාබාධාධිමුක්ත වෙයි. ...

(4) රාගඝෛර්‍යෙන් විහතරාග බැවින් තෘෂ්ණාඝෛර්‍යාධිමුක්ත වෙයි. ද්වේෂ-ඝෛර්‍යෙන් විහතද්වේෂ බැවින් තෘෂ්ණාඝෛර්‍යාධිමුක්ත වෙයි. චෝඨඝෛර්‍යෙන් විහතචෝඨ බැවින් තෘෂ්ණාඝෛර්‍යාධිමුක්ත වෙයි ...

(5) රාගඝෛර්‍යෙන් විහතරාග බැවින් උපාදනඝෛර්‍යාධිමුක්ත වෙයි. ද්වේෂ-ඝෛර්‍යෙන් විහතද්වේෂ බැවින් උපාදනඝෛර්‍යාධිමුක්ත වෙයි. චෝඨඝෛර්‍යෙන් විහතචෝඨ බැවින් උපාදනඝෛර්‍යාධිමුක්ත වෙයි ...

(6) රාගඝෛර්‍යෙන් විහතරාග බැවින් අසමොභාධිමුක්ත වෙයි. ද්වේෂඝෛර්‍යෙන් විහතද්වේෂ බැවින් අසමොභාධිමුක්ත වෙයි. චෝඨඝෛර්‍යෙන් විහතචෝඨ බැවින් අසමොභාධිමුක්ත වෙයි.

වහන්ස, මෙසේ මොනොවට විමුක්තවිතත ඇති භික්ෂුහුගේ චක්ෂුර්-විඥෙය වූ බොහෝ (දෙවුරු වැනි) වූ ද රූපයෝ ඇස්හමුවට එත් ද, ඔහුගේ සිත නො ගණීත්. ඔහුගේ සිත අමිත්‍රිකාත ම වූයේ සවිත වූයේ අවලප්‍රාඨන වූයේ වෙයි. එ විතතයාගේ උදයව්‍යය ද දක්නේ ය. බලවත් වූ ද ශ්‍රොත්‍ර-විඥෙයශබ්දලම්බනයෝ ... ස්‍රාණවිඥෙය ගක්ඛාලම්බනයෝ ... ජීව්‍යාවිඥෙය රසාලම්බනයෝ ... කායවිඥෙය සප්පච්චාරාලම්බනයෝ ... මනෝවිඥෙයධර්මාලම්බනයෝ ඔහුගේ මනස හමුවට එත් නම්, ඔහුගේ සිත නො ම ගණීත්. ඔහුගේ සිත අමිත්‍රිකාත ම වූයේ සවිත වූයේ අවලප්‍රාඨන වෙයි. ඒ විතතයාගේ උදයව්‍යය ද දක්නේ ය.

වහන්ස, සිදුරු නැති බුහුරු නැති එකඝන වූ ක්ෂෙපපච්ඡෙදයක් යම් බඳු වේ ද, ඉක්බිති පාදුම් දිගින් බලවත් වැසිසුළඟක් ඒ නම් එය නො ම සලන්නේ ය. වෙසෙසින් නො සලන්නේ ය. නො වෙවුළුවන්නේ ය. ඉක්බිති පාලදිගින් බලවත් වැසි සුළඟක් ඒ නම් උතුරු දිගින් බලවත් සුළඟක් ඒ නම් ... ඉක්බිති දකුණු දිගින් බලවත් වැසිසුළඟක් ඒ නම්, එය නො ම සලන්නේ ය. වෙසෙසින් නො ම සලන්නේ ය නො වෙවුළුවන්නේ ය.

එවමෙව ඛො හතෙන, එවං සමමාච්ඡින්නවිත්තස්ස භික්ඛුනො භුතා වෙපි වක්ඛුච්ඡෙදාදායො රූපා වක්ඛුස්ස අපාඨමාගච්ඡන්ති, නෙවස්ස විත්තං පරියාදියන්ති. අමිසසික්ඛනමෙවස්ස විත්තං හොති සීතං ආනෙඤ්ජපාතනං, වයං වස්සානුපස්සාති. භුතා වෙපි සොනව්ච්ඡෙදාදායො සද්දා -පෙ- සාන-ව්ච්ඡෙදාදායො ගඤ්ඤා -පෙ- ජීව්හාව්ච්ඡෙදාදායො රසා -පෙ- කායව්ච්ඡෙදාදායො පොඨස්ඛිං -පෙ- මනෝව්ච්ඡෙදාදායො ධම්මා මනස්ස අපාඨමාගච්ඡන්ති, නෙවස්ස විත්තං පරියාදියන්ති, අමිසසික්ඛනමෙවස්ස විත්තං හොති සීතං ආනෙඤ්ජපාතනං, වයං වස්සානුපස්සාති'ති.

61. තෙකබ්බමං අභිමුත්තස්ස පච්චෙකඤ්ච වේතකො අඛ්‍යාපජ්ඣාභිමුත්තස්ස උපාදානකබ්බස්ස ව.
62. තණ්හාකබ්බාභිමුත්තස්ස අසමේවාහඤ්ච වේතකො දිස්වා ආයනනුපාදං සමමාච්ඡන්තා විමුච්චති.
63. තස්ස සමමාච්ඡින්නස්ස සන්තවිත්තස්ස භික්ඛුනො කතස්ස පතිවග්ගො තත්ථී කරණීයං න විජජති.
64. තෙලො යථ එකසතො වාතෙන න සමිරති එවං රූපා රසා සද්දා ගඤ්ඤා එස්සා ව කෙච්චා.
65. ඉඨං ධම්මං අභිධං, ච නපාවෙධෙත්ති තාදිනො සීතං විත්තං විපාලිත්තං වයං වස්සානුපස්සාති'ති.

6. 2. 1. 2.

[එභගුණසුත්තං]

[සංවිජ්ජිතිදානං]

2. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා එභගුණො ආබාධිකො හොති දුක්ඛිකො බාලාගිලානො. අථ ඛො ආයස්මා ආනිකො යෙන භගවා තෙනුපසංඛිකමි, උපසංඛිකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා ආනකො භගවන්තං එතදවොච:

“ආයස්මා හතෙන එභගුණො ආබාධිකො දුක්ඛිකො බාලාගිලානො, සාධු හතෙන භගවා යෙනායස්මා එභගුණො තෙනුපසංඛිකමිතු අනුකම්පා උපාදායා”ති. අභිවාසෙසි භගවා තුණ්හිභාවෙන.

අථ ඛො භගවා සායනභග්ගමයං පතිසල්ලානා වුට්ඨිනො යෙනා-යස්මා එභගුණො තෙනුපසංඛිකමි. අද්දසා ඛො ආයස්මා එභගුණො භගවන්තං දුරතොච අගච්ඡන්තං. දිස්වාන මිඤ්ඤෙක සමඤ්ඤවාසි 1අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං එභගුණං එතදවොච: අලං එභගුණ, මා තිං මිඤ්ඤෙක සමඤ්ඤවාසි. සන්තිමානි ආසනානි පුරෝ² පඤ්ඤත්තානි, තජ්ඣාහං නිසිදිස්සාමිති. නිසිදි භගවා පඤ්ඤානෙත ආනතො. නිසජ්ඡ ඛො භගවා ආයස්මන්තං එභගුණං එතදවොච:

“කච්චි තෙ එභගුණ බමනීයං, කච්චි යාපනීයං, කච්චි දුක්ඛා³ වේදනා පටික්ඛාමන්ති නො අභික්ඛාමන්ති, පටික්ඛාමොසානං පඤ්ඤායති නො අභික්ඛාමොති.

1 සමඤ්ඤාසි - මජ්ඣං. සමඤ්ඤාසි. සිවු සා.

2, පුරෝ - මජ්ඣං. 3. කච්චි තෙ දුක්ඛා - මජ්ඣං.

වහන්ස, එ පරිදි ම මෙසේ විදගීනාප්‍රතිපත්-ඵලසමාපත්වයයෙන් මොනොවට විමුක්ත සිත් ඇති භික්ෂුහුගේ ආපාථයට බලවත් වූ ද වක්ඛුර්-විඥෙය රූපාලම්භනයෝ එත් නම්, ඔහුගේ සිත නො ම ගණිත් ඔහුගේ සිත අමිත්‍රිකාන වූයේ ම (කෙලයාලම්භන හා මිශ්‍ර නො වූයේ ම) පිහිටියේ අවලප්‍රාප්ත වූයේ කම්පා නො වූයේ වෙයි. ඒ විතතයාගේ උදයවයය ද දක්නේ ය. බලවත් වූ ද ශ්‍රොත්‍රවිඥෙය වූ ශබ්දාලම්භනයෝ ... ශ්‍රාණ විඥෙය වූ ගඤ්ඤාලම්භනයෝ ... ජිහ්වා විඥෙය වූ රසාලම්භනයෝ ... කායවිඥෙය වූ ඝරුභ්‍යාලම්භනයෝ ... මනෝවිඥෙය වූ ධර්මාලම්භනයෝ සිතට ආපාථගත වෙත් නම්, ඔහුගේ සිත නො ම ගණිත් ඔහුගේ සිත අමිත්‍රිකාන වූයේ ම ස්විත වූයේ ම අවලප්‍රාප්ත වෙයි. එ විතතයාගේ උදයවයය ද දක්නේ ය යි.

61. නෛෂ්‍යමය සංකප්පාන අභිත්තිය ද, විතතප්‍රවිච්ඛය ද පිළිවිද සිටී, අව්‍යාඛාධානිමුක්ත වූ උපාදනඝාය පිළිවිද සිටියා වූ,

62. තාමණ්‍යාසකයාගිමුක්ත වූ විතතයාගේ අගච්ඡායය පිළිවිද සිටී රහත්වුනේ විතතය ආයතනයන්ගේ උත්තාදය දැක මනා කොට මිදේ.

63. මොනොවට මිදුනු ශාන්ත වූ සිත් ඇති එ භික්ෂුහට කළදුය පෙරලා වැඩුමෙක් නැත. කටයුතු ද නැත.

64-65 එකසන ඡෛලපථිතයෙක් යම්සේ සුලභින් නො සැලේ ද, එ සෙයින් රූප ශබ්ද ගඤ්ඤ රස ස්පර්ශය තුෂ්ඨ වූ ද අනිෂ්ඨ වූ ද භෑම ධර්මයෝ තාදිහුගේ සිත නො සලත්. ඔහුගේ ස්විත වූ සිත විමුක්ත වේ. එ විතතයාගේ උදයවයය ද දක්නේ යි.

6. 2. 1. 2.

[එගගුණ සුත්‍රය.]

[සැවැත්විදන යි]

2. එ සමයෙහි ආයුෂමත් එගගුණ තෙරහු හටගත් ආබාධ ඇතිතාහු දුකට පැමිණියාහු දැඩි හිලන්බව ඇතිතාහු වෙති. එකල්හි ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකලහ:

“වහන්ස, ආයුෂමත් එගගුණ තෙරහු උපන් ආබාධ ඇතිතාහු දුකට පැමිණියාහු දැඩි හිලන්බව ඇතිතාහු. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් එගගුණ තෙරුන් කරා අනුකම්පා කොට විබනාසේක් නම් මැනවැ” යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂ්ඨිමොවයෙන් ඉවසාවදල සේක.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස්වරාවෙහි පිළිසලනින් නැගී සිටියේක් ආයුෂමත් එගගුණ තෙරුන් කරා වැහියහ. ආයුෂමත් එගගුණ තෙරණුවෝ වඩනා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුරදී ම දුටහ. දැක හැඳෙහි නැගීසිටුනා අයුරක් දක් වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් එගගුණ තෙරුන්ට තෙල වදලහ: “එගගුණයෙහි, කම් නැත, තෝ හැඳෙන් නො සැහෙව. පළමු පනවනලද මේ අයුරක් ඇත. එහි මම හිඳිනෙමි” යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පනවනලද අත්තෙහි වැඩහුන්සේක. වැඩහිඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් එගගුණ තෙරුන්හට තෙල වදලහ:

“එගගුණයෙහි, කිම, සැතිය හේ ද, කිම, සැපය හේ ද, කිම, දුක් වෙදනා සන්තිදුම්ම හේ ද, වැඩුම්මට නො හේ ද, සන්තිදුමෙක් පැණේ ද, වැඩුමෙක් නො පැණේ ද” යි.

න මෙ භනෙත ඛමනීයං, න යාපනීයං, බාලුනා මෙ දුක්ඛා වෙදනා අභික්ඛමනති, නො පටික්ඛමනති, අභික්ඛමොසානං පඤ්ඤායති නො පටික්ඛමොති.

සෙය්‍යථාපි භනෙත, බලවා පුරිසො තිණ්හන සිඛරෙන මුඛානං.¹ අභිමනෙය්‍ය² ඵවමෙව ඛො මෙ භනෙත අධිමතතා වාතා මුඛානං හනනති. න මෙ භනෙත ඛමනීයං, න යාපනීයං, බාලුනා මෙ දුක්ඛා වෙදනා අභික්ඛමනති, නො පටික්ඛමනති, අභික්ඛමොසානං පඤ්ඤායති නො පටික්ඛමොති.

සෙය්‍යථාපි භනෙත බලවා පුරිසො දලොහන වරතභවකේන³ සිසෙ සිසවෙථනං දදෙය්‍ය, ඵවමෙම ඛො මෙ භනෙත, අධිමතතා සිසෙ සිස-වෙදනා, න මෙ භනෙත ඛමනීයං, න යාපනීයං, බාලුනා මෙ දුක්ඛා වෙදනා අභික්ඛමනති, නො පටික්ඛමනති, අභික්ඛමොසානං පඤ්ඤායති නො පටික්ඛමොති.

සෙය්‍යථාපි භනෙත, දකෙඛා ගොසාතකො වා ගොසාතකනෙතවාසි වා තිණ්හන ගොවිකනනනෙන කුච්ඡං පටික්ඛනෙය්‍ය, ඵවමෙව ඛො මෙ භනෙත, අධිමතතා වාතා කුච්ඡං පටික්ඛනනති. න මෙ භනෙත ඛමනීයං, න යාපනීයං, බාලුනා මෙ දුක්ඛා වෙදනා අභික්ඛමනති, නො පටික්ඛමනති, අභික්ඛමොසානං පඤ්ඤායති, නො පටික්ඛමොති.

සෙය්‍යථාපි භනෙත, බලවනෙතා පුරිසා දුබ්බලතරං පුරිසං නානා බාහාසු ගහෙතො අභිගාරකාසුයා සත්තාපෙය්‍යං. පටිතාපෙය්‍යං⁴ ඵව-මෙව ඛො මෙ භනෙත අධිමනෙතා කායසම්භාගො. න මෙ භනෙත, ඛමනීයං, න යාපනීයං, බාලුනා මෙ දුක්ඛා වෙදනා අභික්ඛමනති, නො පටික්ඛමනති, අභික්ඛමොසානං පඤ්ඤායති, නො පටික්ඛමොති.

අථ ඛො හගවා ආයසවනං ඵග්ගුණං ඛම්මියා කථාය සන්දහෙතො සමාදපෙතො සමුත්තපේතො සමපගාසෙතො උට්ඨායාසනා පක්ඛාමී.

අථ ඛො ආයසවා ඵග්ගුණො අවිරපක්ඛනනස්ස හගවතො කාල-මකාසි. තච්ඡි වස්ස සමයෙ මරණකාලෙ ඉන්ද්‍රියානි විපාසිදිංසු.

අථ ඛො ආයසවා ආනන්දො සෙත හගවා තෙත්තපසඛිකම්. උප-සඛිකමිතො හගවනං අභිමාදෙතො ඵකමනං නිසිදි. ඵකමනං නිසිනො ඛො ආයසවා ආනන්දො හගවනං ඵකදවොච: ‘ආයසවා හනෙත ඵග්ගුණො අවිරපක්ඛනනස්ස හගවතො කාලමකාසි. තච්ඡි වස්ස සමයෙ මරණකාලෙ ඉන්ද්‍රියානි විපාසිදිංසුති.

ඤ්ඤානං හනන්ද ඵග්ගුණස්ස භික්ඛුනො ඉන්ද්‍රියානි නපාසිදිස්සනති, ඵග්ගුණස්ස ආනන්ද භික්ඛුනො පඤ්චගි ඔරභ්‍යාගියෙගි සඤ්ඤාප්තෙගි විතං අවිච්ඡිතං අභවාසි. තස්ස තා ඛම්මදෙසනං සුතො පඤ්චගි ඔරභ්‍යාගියෙගි සඤ්ඤාප්තෙගි විතං විමුත්තං.

1. මුඛානං - මජ්ඣ. 2. අභිමනෙය්‍ය - මජ්ඣ, ඔබ්බ.
3. වරතභවකේන - මජ්ඣ. 4. සංපටිතාපෙය්‍යං - මජ්ඣ.

වහන්ස, මා විසින් නො සැතිය හෙයි. නො යැපිය හෙයි. මාගේ දූඛවේදනාවෝ වැඩෙත්, නො සන්තිදෙන්, වැඩුමෙක් පැණේ, සන්තිදුමෙක් නො පැණේ යයි.

වහන්ස, යම් පරිදි බලවත් පුරුෂයෙක් තියුණු කඩුසිමින් මුදුන මඟින් ද, වහන්ස, එ පරිදි ම අභිමාත්‍රවාතයෝ මා මුදුන පෙළත්. වහන්ස, මා විසින් ඉවසිය නොහෙයි. යැපිය නොහෙයි. මාගේ දූඛවේදනාවෝ දැඩි වුවාහු වැඩෙත්, නො සන්තිදෙන්, වැඩුමෙක් පැණෙයි, සන්තිදුමෙක් නො පැණේ යයි.

වහන්ස, බලවත් පුරුෂයෙක් දැඩි වරදහැනින් නිත්ති නිස්වෙළුම් දෙන්නේ යම්සේ වේ ද, වහන්ස, එ පරිදි ම මාගේ නිසෙති සිඝ්ඛේදනාවෝ වෙති. වහන්ස, මා විසින් සැතිය හෙන්නේ නො වෙයි. යැපිය නො වෙයි. මාගේ දූඛවේදනාවෝ දැඩි ව නැගී එති. බැස නො යෙති. නැග ඊම් අවසන පෙණෙයි. බැසීම් අවසන නො පෙණෙයි.

වහන්ස, දක්ෂණෝසාතකයෙක් වේවයි, ගෝසාතකානෙතවාසිකයෙක් වේවයි තිඝ්ණී ගෙරිකපන සැතීන් කුස සිඳින්නේ යම්සේ වේ ද, වහන්ස, එපරිදි ම අභිමාත්‍ර වාතයෝ මාගේ කුස සිඳිත්. වහන්ස, මා විසින් සැතිය හෙන්නේ නො වෙයි. යැපිය නො වෙයි. මාගේ දූඛවේදනාවෝ දැඩි ව නැග එත්, බැස නො යෙත්, නැග ඊම් අවසන පෙණෙයි, බැසීම් අවසන නො පෙණෙයි.

වහන්ස, යම් පරිදි බලවත් පුරුෂයෝ දෙදෙනෙක් දුමුල් පුරුෂයකු අත්ති වෙන වෙන ගෙණ අඟුරුවලක ලා දවන්නාහු වෙතෙසින් දවන්නාහු නම්, වහන්ස, එ පරිදි ම මාගේ කයෙහි අභිමාත්‍ර දහය වෙයි. වහන්ස, මා විසින් ඉවසිය නොහේ. යැපිය නොහේ. මාගේ භාසවේදනාවෝ නැග එති. බැස නො යෙත්. නැග ඊම පැණෙයි, බැස යාමෙක් නො පැණෙයි.

ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැගැමි කථායෙන් ආයුෂමත් එගුණ තෙරුන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තෙද ගන්වා පහන් කරවා හුනස්තෙන් නැගී වැසී සේක.

ඉක්ඛිති ආයුෂමත් එගුණ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩනා හා ම කලුරිය කලහ. මැරෙණ කල්හි උත්චන්ද්‍රයෙහි ඉද්දෝ වෙතෙසින් පහන් වූහ.

ඉක්ඛිති ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා පැමිණියහ. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස් ජ හුන්හ. එකත්පස් ව හුන් ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකලහ. “වහන්ස, ආයුෂමත් එගුණ තෙරහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නික්මවැඩී නොබෝකල් ඇතිවත් ම, කලුරිය කලහ. ඔහුගේ ඒ මැරෙණ මොහොතෙහි ඉන්ද්‍රියයෝ වෙතෙසින් පහන් වූහ යි.

ආනන්දයෙනි, කවර හෙයින් එගුණ භික්ෂුහුගේ ඉන්ද්‍රියයෝ පහන් නොවෙත් ද? ආනන්දයෙනි, එගුණ භික්ෂුහුගේ සිත පඤ්ච ඔරමානිය සංයෝජනයෙන් අවිමුක්ත විය. එ දහම් දෙසුම් අසා ඔහුගේ සිත පඤ්ච ඔරමානිය සංයෝජනයෙන් විමුක්ත විය.

ජයිමෙ ආනන්ද ආනිසංසා කාලෙන ධම්මසවණේ, කාලෙන අඤ්චප-
පරික්කාය. කතමෙ ඡ:

(1) ඉධානන්ද භික්ඛුනො පඤ්චගි ඔරඤ්ඤායෙති සංයොජනෙති
චිත්තං අවිච්ඡින්නං භොති. සො තමගි සමයෙ මරණකාලෙ ඌභති තථාගතං
දස්සනාය. තස්ස තථාගතො ධම්මං දෙසෙති: ආදිකල්පාණං මජ්ඣේකල්පාණං
පරියොසානකල්පාණං සාන්ධං සම්පාඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං,
බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. තස්ස තං ධම්මදෙසනං සුඤ්ඤා පඤ්චගි ඔරඤ්ඤා-
යෙති සංයොජනෙති චිත්තං විමුච්චති. අයං ආනන්ද පඨමො ආනිසංසො
කාලෙන ධම්මසවණේ.

(2) පුන ච පරං ආනන්ද භික්ඛුනො පඤ්චගි ඔරඤ්ඤායෙති සංයොජ-
නෙති චිත්තං අවිච්ඡින්නං භොති. සො තමගි සමයෙ මරණකාලෙ න භෙව බො
ලභති තථාගතං දස්සනාය, අපි ච බො තථාගතසාවකං ලභති දස්සනාය. තස්ස
තථාගතසාවකො ධම්මං දෙසෙති: ආදිකල්පාණං මජ්ඣේකල්පාණං
පරියොසානකල්පාණං සාන්ධං සම්පාඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං,
බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. තස්ස තං ධම්මදෙසනං සුඤ්ඤා පඤ්චගි ඔරඤ්ඤායෙති
සංයොජනෙති චිත්තං විමුච්චති. අයං ආනන්ද දුතියො ආනිසංසො
කාලෙන ධම්මසවණේ.

(3) පුන ච පරං ආනන්ද භික්ඛුනො පඤ්චගි ඔරඤ්ඤායෙති සංයොජ-
නෙති චිත්තං අවිච්ඡින්නං භොති. සො තමගි සමයෙ මරණකාලෙ න භෙව බො
ලභති තථාගතං දස්සනාය, නපි තථාගතසාවකං ලභති දස්සනාය. අපි ච
බො යථාසුතං යථාපරිඤ්ඤානං ධම්මං වේතසා අනුචිතකෙකති, අනුචිතාරෙති,
මනසානුපෙකති. තස්ස යථාසුතං යථාපරිඤ්ඤානං ධම්මං වේතසා අනු-
චිතකකායකො අනුචිතාරයතො මනසානුපෙකතිතො පඤ්චගි ඔරඤ්ඤායෙති
සංයොජනෙති චිත්තං විමුච්චති. අයං ආනන්ද තතියො ආනිසංසො
කාලෙන ධම්මසවණේ කාලෙන අඤ්චපපරික්කාය.

(4) ඉධානන්ද භික්ඛුනො පඤ්චගි ඔරඤ්ඤායෙති සංයොජනෙති චිත්තං
විමුච්ඡින්නං භොති, අනුත්තරෙ ච බො උපධිසංඛිග්ගෙ චිත්තං අවිච්ඡින්නං
භොති. සො තමගි සමයෙ මරණකාලෙ ලභති තථාගතං දස්සනාය, තස්ස තථාගතො
ධම්මං දෙසෙති: ආදිකල්පාණං මජ්ඣේකල්පාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති.
තස්ස තං ධම්මදෙසනං සුඤ්ඤා අනුත්තරෙ බො උපධිසංඛිග්ගෙ චිත්තං විමුච්චති.
අයං ආනන්ද චතුත්තරො ආනිසංසො කාලෙන ධම්මසවණේ.

(5) පුන ච පරං ආනන්ද භික්ඛුනො පඤ්චගි ඔරඤ්ඤායෙති සංයොජ-
නෙති චිත්තං විමුච්ඡින්නං භොති. අනුත්තරෙ ච බො උපධිසංඛිග්ගෙ චිත්තං
අවිච්ඡින්නං භොති. සො තමගි සමයෙ මරණකාලෙ න භෙව බො ලභති තථා-
ගතං දස්සනාය, අපි ච බො තථාගතසාවකං ලභති දස්සනාය. තස්ස තථාගත
සාවකො ධම්මං දෙසෙති: ආදිකල්පාණං -පෙ- පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං
පකාසෙති. තස්ස තං ධම්මදෙසනං සුඤ්ඤා අනුත්තරෙ උපධිසංඛිග්ගෙ චිත්තං
විමුච්චති. අයං ආනන්ද පඤ්චමො ආනිසංසො කාලෙන ධම්මසවණේ.

ආනන්දයෙහි, නිසි කල්හි ධම්මවර්ණයෙහි, නිසි කල්හි අජ්ඣාප-පරික්ඛායෙහි මේ අනුසන්ධි සයෙක. කවර සයෙක යත්:

(1) ආනන්දයෙහි, මේ සත්තෙහි මහණහුගේ චිත්තය පඤ්චාබ්‍රමාණිය සංයෝජනයෙන් අවිමුක්ත වෙයි. භේ ඒ මරණසමයෙහි තථාගතයන් දක්නට ලබන්නේ ය. ඔහට තථාගතයෝ ආදිකල්‍යාණ කොට මධ්‍යකල්‍යාණ කොට පරියොසාන කල්‍යාණ කොට අභී සහිත කොට ව්‍යඤ්ඤා සහිත කොට කෙවලපරිපූර්ණ කොට පිරිසිදු කොට දහම් දෙසති, බ්‍රහ්මවය්‍යය ප්‍රකාශ කරති. එ දහම් දෙසුම් අසා පඤ්චාබ්‍රමාණිය සංයෝජනයෙන්ගෙන් ඔහුගේ සිත මිදෙයි. ආනන්දයෙහි, නිසි කල්හි ධම්මවර්ණයෙහි මේ පළමු අනුසයි.

(2) ආනන්දයෙහි, වැලිත් මහණහුගේ චිත්තය පඤ්චාබ්‍රමාණිය සංයෝජනයෙන් අවිමුක්ත වෙයි. භේ ඒ මරණකාලයෙහි තථාගතයන් දක්නට නොම ලබනුයේ වෙයි. යළිදු තථාගතශ්‍රාවකයකු දක්නට ලබනුයේ වෙයි. ඔහට තථාගතශ්‍රාවක ආදිකල්‍යාණ කොට මධ්‍යකල්‍යාණ කොට පරිපූර්ණ කොට සාථී කොට සව්‍යඤ්ඤා කොට කේවලපරිපූර්ණ කොට පරිපූර්ණ කොට දම් දෙසති, බ්‍රහ්මවය්‍යය ප්‍රකාශ කෙරෙයි. ඒ දම් දෙසුම් අසා ඔහුගේ සිත පඤ්චාබ්‍රමාණිය සංයෝජනයෙන් මිදෙයි. ආනන්දයෙහි සුදුසු කල්හි ධම්මවර්ණයෙහි මේ දෙවැනි අනුසයි.

(3) තවද, ආනන්දයෙහි, මහණහුගේ සිත පඤ්චාබ්‍රමාණිය සංයෝජනයෙන් අවිමුක්ත වෙයි. භේ ඒ මරණ කාලයෙහි තථාගතයන් දක්නට නොම ලබන්නේ ය. තථාගත ශ්‍රාවකයකු ද දක්නට නොම ලබන්නේ ය. වැලිදු ඇසු පරිදි පයඝාතා පරිදි ධර්මය සිහින අනුචිතකීණ කෙරෙයි. අනුචිතාර කෙරෙයි. සිහින විමසා බලයි. ඇසු පරිදි ප්‍රභූණ කළ පරිදි ධර්මය සිහින අනුචිතකීණ කරණ අනුචිතාර කරණ සිහින විමසා බලන ඔහුගේ සිත පඤ්චාබ්‍රමාණිය සංයෝජනයෙන් මිදෙයි. ආනන්දයෙහි, නිසි කල්හි දහම් ඇසුමිනි නිසි කල්හි අජ්ඣාපපරික්ඛායෙහි මේ තෙවැනි අනුසයි.

(4) ආනන්දයෙහි, මේ සත්තෙහි මහණහුගේ සිත පඤ්චාබ්‍රමාණිය සංයෝජනයෙන් විමුක්ත වෙයි. අනුතතර නිජාණයෙහි චිත්තය අවිමුක්ත වෙයි. භේ ඒ මරණ කාලයෙහි තථාගතයන් දක්නට ලබන්නේ ය. ඔහට තථාගතයෝ ආදිකල්‍යාණ කොට මධ්‍යකල්‍යාණ කොට ... දහම් දෙසත්, බ්‍රහ්මවය්‍යය පවසත්. ඔහුගේ සිත එ දම් දෙසුම් අසා උපධිසංඛිත සංඛිතාන අනුතතර නිජාණය නිමිති කොටගෙන මිදෙයි. ආනන්දයෙහි, නිසි කල්හි ධම්මවර්ණයෙහි මේ සිවුවැනි අනුසයි.

(5) තවද ආනන්දයෙහි, මහණහුගේ සිත පඤ්චාබ්‍රමාණිය සංයෝජනයෙන් විමුක්ත වෙයි. අනුතතර උපධිසංඛිතයෙහි චිත්තය අවිමුක්ත වෙයි. භේ ඒ මරණ සමයෙහි තථාගතයන් දක්නට නොම ලබන්නේ ය. වැලිත් තථාගත ශ්‍රාවකයකු දක්නා ලබන්නේ ය. ඔහට තථාගත ශ්‍රාවක ආදි කල්‍යාණ කොට ... පිරිසිදු කොට ධර්මදේශනා කෙරෙයි, බ්‍රහ්මවය්‍යය ප්‍රකාශ කෙරෙයි. එ දම් දෙසුම් අසා ඔහුගේ සිත අනුතතර නිජාණයෙහි මිදෙයි. ආනන්දයෙහි, නිසි කල්හි ධම්මවර්ණයෙහි මේ පස්වන අනුසයි.

(6) පුන ච පරං ආනන්ද භික්ඛුනො පඤ්චහි ඔරමායියෙහි සංයෝජනෙහි විතතං විමුත්තං භොති. අනුත්තරෙ ච බො උපධිසංඛයෙ විතතං අවිමුත්තං භොති. සො තච්ඡි සමයෙ මරණකාලෙ න භෙව බො ලහති තථාගතං දස්සනාය, නපි තථාගතසාවකං ලහති දස්සනාය. අපි ච බො යථාසුතං යථාපරියන්තං ධම්මං වේතසා අනුචිතසෙක්කති අනුචිතරෙති මනසානුපෙක්කති. තස්ස යථාසුතං යථාපරියන්තං ධම්මං වේතසා අනුචිතසෙක්කතො අනුචිතාරොතො මනසානුපෙක්කතො අනුත්තරෙ උපධිසංඛයෙ විතතං විමුච්චති. අයං ආනන්ද ඡට්ඨො ආතිසංසො කාලෙහ ධම්මවග්ගෙ කාලෙහ අද්දුපපරික්කාය.

ඉමෙ බො ආනන්ද ඡ ආතිසංසා කාලෙහ ධම්මවග්ගෙ කාලෙහ අද්දුපපරික්කායාති.

6. 2. 1. 3

[ජලාහිජාති සුත්තං]

3. එකං සමයං හඟවා රාජගහෙ විහරති හිජකුඤ්ඤාපෙ පබ්බතෙ. අථ බො ආයස්සො ආනන්දො යෙන හඟවා තෙත්තපසංඛිකමි. උපසංඛිකමිත්වා හඟවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නො බො ආයස්සො ආනන්දො හඟවන්තා එතදවොච:

පුරණෙන හන්තෙ කස්සපෙන ජලාහිජාතියො¹ පඤ්ඤන්තා: කණ්ඨාහිජාතී පඤ්ඤන්තා, නිලාහිජාතී පඤ්ඤන්තා, ලොහිතාහිජාතී පඤ්ඤන්තා, හලිද්දාහිජාතී පඤ්ඤන්තා, සුක්කාහිජාතී පඤ්ඤන්තා, පරමසුක්කාහිජාතී පඤ්ඤන්තා.

(1) තත්ථිදං හන්තෙ පුරණෙන කස්සපෙන කණ්ඨාහිජාතී පඤ්ඤන්තා: ඔරමිතිකා සුත්තරිකා සාකුණ්ඨිකා මාගහිකා, ලුද්දා මිච්ඡාතකා වොරා වොරාසාතකා ඔකිතාගාරිකා, යෙ වා පඤ්ඤෙසි නෙවි කුරුරකම්මන්තා.

(2) තත්ථිදං හන්තෙ පුරණෙන කස්සපෙන නිලාහිජාතී පඤ්ඤන්තා: හිකුඤ්ඤාසංඛිකමිතිකා, යෙ වා පඤ්ඤෙසි නෙවි කම්මවාදා කිරියවාදා.

(3) තත්ථිදං හන්තෙ පුරණෙන කස්සපෙන ලොහිතාහිජාතී පඤ්ඤන්තා: නිගණ්ඨො එකසංචිකා.

(4) තත්ථිදං හන්තෙ පුරණෙන කස්සපෙන හලිද්දාහිජාතී පඤ්ඤන්තා: ධිභි ඔද්දතච්ඡිකා අවේලකාචිකා.

(5) තත්ථිදං හන්තෙ පුරණෙන කස්සපෙන සුක්කාහිජාතී පඤ්ඤන්තා: ආජ්චිකා ආජ්චිකිතියො.²

(6) තත්ථිදං හන්තෙ පුරණෙන කස්සපෙන පරමසුක්කාහිජාතී පඤ්ඤන්තා: නන්දො චට්ඨො කිසො සංඛිකම්මො මක්ඛලිගොයාලො.

පුරණෙන හන්තෙ කස්සපෙන ඉමා ජලාහිජාතියො පඤ්ඤන්තාහි.

කිම්පන ආනන්ද පුරණස්ස කස්සපස්ස සබ්බො ලොකො එතදබ්බත්ත-ජානාති ඉමා ජලාහිජාතියො පඤ්ඤපෙත්තනි?

හො හෙතං හන්තෙ.

1 ජලාහිජාතියො - මිජ්ඣං,

2 ආජ්චිකිතියො - මිජ්ඣං,

(6) තවද ආනන්දයෙහි, හික්කුණුවේ විනයය පසෙවාරමානිය සංගෝජනයෙන් මිදුනේ වෙයි. අනුතතර උපධිසඛියෙහි සිත අවිවුක්ත වෙයි. හේ ඒ මරණකාලයෙහි තරාගතයන් දක්නා නොලබන්නේ ම ය. තරාගත-ශ්‍රාවකයකුදු දක්නා නොලබන්නේ ය. වැළිදු ස්වාශ්‍රාය ස්වාපයඝාතා වර්ගය සිහින් අනුචිතකීණ කෙරෙයි, අනුචිතර කෙරෙයි, සිහින් විමසා බලයි. ස්වාශ්‍රාය ස්වාපයඝාතා වර්ගය සිහින් අනුචිතකීණය කරණ අනුචිතර කරණ සිහින් විමසාබලන බහුතේ සිත අනුතතර උපධිසඛියෙහි මීදෙයි. ආනන්දයෙහි, නිසි කල්හි ධර්මවර්ණයෙහි නිසි කල්හි අනුප්පාදනායෙහි මේ සවන අනුසාරයයි.

ආනන්දයෙහි, නිසි කල්හි ධර්මවර්ණයෙහි නිසි කල්හි අනුප්පාදනායෙහි මේ ආතිසාරය සය යි.

6. 2. 6. 8.

[ජලාගිජාති සූත්‍රය]

8. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර ගිජුකුඵලවෙහි වැඩවසනසේක. එකල්හි ආයුමෙන් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස් ව හුන්න. එකත්පස් ව හුන් ආයුමෙන් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණු කළකලහ:

වහන්ස, පුරණකාශ්‍යප විසින් අතිජාති (ජාතිවිශේෂ) තරුණ පණවන ලද: කාණ්ඩාතිජාති පණවනලද. නිලාතිජාති පණවනලද. ලොකිතාතිජාති පණවනලද. භරිදාතිජාති පණවනලද, ඉක්කාතිජාති පණවනලද. පරම-ඉක්කාතිජාති පණවනලද.

(1) වහන්ස, එහි ලා පුරණකාශ්‍යප විසින් රුදුරු එළුවැදිහ හුරුවැදිහ ලිහිල්වැදිහ මුවවැදිහ මහාසාතකයහ තොරහ වොරසාතකයහ බකුණා ගාරිකයහ, අතිකුදු කුරිරුකම් ඇති යම් කෙනෙක් වෙත් නම්, බහුද කණ්ඩාතිජාති කොට පණවන ලදහ.

(2) වහන්ස, එහි ලා පුරණකාශ්‍යප විසින් කණ්ඩකවුත්තික හික්කුණු ද, අනාස වූත් කම්මාදි ක්‍රියාවාදිහ නිලාගිජාතිකයෙහි පණවනලදහ.

(3) වහන්ස, එහි ලා පුරණකාශ්‍යප විසින් එකතාටක නිගණ්ඨයෝ ලොකිතාතිජාතිකයහ යි පණවනලදහ.

(4) වහන්ස, පුරණකාශ්‍යප විසින් ගිහි සුදුවත් හදනා අවේලකශ්‍රාවකයෝ භරිදාතිජාතිකයහ යි පණවනලදහ.

(5) වහන්ස, පුරණකාශ්‍යප විසින් ආජිවකයෝ ද ආජිවිකාවෝ ද ඉක්කාතිජාතිකයහ යි පණවනලදහ.

(6) වහන්ස, එහි ලා නන්ද ය, වට්ඨ ය, කිස ය, සඛ්ඛිවට්ඨ ය, මකුලි-ගොසාල ය යන මොහු පුරණකාශ්‍යප විසින් පරමඉක්කාතිජාතිකයහ යි පණවනලදහ.

වහන්ස, පුරණකාශ්‍යප විසින් මේ අතිජාතිහු පණවනලදහ'යි.

කිමෙක ආනන්දයෙහි, හැම ලෝවැස්සෝ පුරණකාශ්‍යපයාගේ තෙල පැණවීම - මේ ජලාගිජාතින් පැණවීම අනුදන්තාහු ද'යි.

වහන්ස, තෙල නොවේ මැ යි.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද පුරිසො දුට්ඨෙද්දො අස්සකො අනාලනියො,¹ තස්ස අකාමකස්ස ඩිලං ඔලග්ගෙය්‍යං “ඉදං තෙ අමොහා පුරිස මංසං ච බාදිතබ්බං මූලස්ථො අසුප්පදතබ්බන්ති”.

එවමෙව ඛො ආනන්ද පුරිණෙන කස්සපෙන අප්පට්ඨස්සෙය්‍ය එතෙසං සමණවුහමණානං ඉමා ජලාතිජාතියො පඤ්ඤාතතා යථා තං බාලෙන අව්‍යතෙනන අබෙතකස්සෙය්‍යා අකුසලෙන.

අහං ඛො පනානන්ද ජලාතිජාතියො පඤ්ඤාපෙමි. තං සුණාති සාධුකං මනසිකරොති, භාසිස්සාමිති.

‘එවං භනෙන්’ති ඛො අයස්මා ආනන්දො භගවතො පච්චස්සොයි.’ භගවා එතදවොච:

කතමා වානන්ද ජලාතිජාතියො:

ඉධානන්ද එකච්චො, කණ්ණාතිජාතියො සමානො කණ්ණං ධම්මං අභිජායති. ඉධ පනානන්ද එකච්චො, කණ්ණාතිජාතියො සමානො සුක්කං ධම්මං අභිජායති. ඉධ පනානන්ද එකච්චො, කණ්ණාතිජාතියො සමානො අකණ්ණං අසුක්කං නිබ්බානං අභිජායති. ඉධ පනානන්ද එකච්චො, සුක්කාතිජාතියො සමානො කණ්ණං ධම්මං අභිජායති. ඉධ පනානන්ද එකච්චො, සුක්කාතිජාතියො සමානො සුක්කං ධම්මං අභිජායති. ඉධ පනානන්ද එකච්චො, සුක්කාතිජාතියො සමානො අකණ්ණං අසුක්කං නිබ්බානං අභිජායති.

(1) කථං වානන්ද කණ්ණාතිජාතියො සමානො කණ්ණං ධම්මං අභිජායති: ඉධ පනානන්ද එකච්චො, නීවෙ කුලෙ පච්චාජාතො ගොති වණ්ණාල කුලෙ වා නෙසාදකුලෙ වා වේණකුලෙ වා රථකාරකුලෙ වා පුක්කකුලෙ වා, දුට්ඨෙද්දො අප්පන්නාපානභොජනෙ කසිරවුත්තියෙ යත් කසිරෙන සාසවජාදෙ ලබ්බති. සො ච ගොති දුබ්බණ්ණො දුද්දසිකො ඔකොච්ඡිමකො, ඩට්ඨාබාධො කාණො වා කුණී වා බ්ඤ්ඤා වා පක්ඛගතො වා, න ලාභී අත්තස්ස පානස්ස වත්ථස්ස යානස්ස මාලාගතිච්ඡෙපනස්ස ඤෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යස්ස. සො කායෙන දුච්චරිතං වරති. වාචාය දුච්චරිතං වරති. මනසා දුච්චරිතං වරති. සො කායෙන දුච්චරිතං චරිතා වාචාය දුච්චරිතං චරිතා මනසා දුච්චරිතං චරිතා කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං චිතිපාතං තීරයං උපපජ්ජති. එවා ඛො ආනන්ද කණ්ණාතිජාතියො සමානො කණ්ණං ධම්මං අභිජායති.

(2) කථං වානන්ද කණ්ණාතිජාතියො සමානො සුක්කං ධම්මං අභිජායති. ඉධානන්ද එකච්චො, නීවෙ කුලෙ පච්චාජාතො ගොති -පෙ-නොච ගොති දුබ්බණ්ණො [-පෙ-]හ ලාභී [-පෙ-]සෙය්‍යාවසථ පදීපෙය්‍යස්ස. සො කායෙන සුවරිතං වරති වාචාය සුවරිතං වරති. මනසා සුවරිතං වරති. සො කායෙන සුවරිතං වරිතා වාචාය සුවරිතං වරිතා මනසා සුවරිතං වරිතා කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. එවා ඛො ආනන්ද කණ්ණාතිජාතියො සමානො සුක්කං ධම්මං අභිජායති.

1 අකාලකියො - සිවු,

ආනන්දයෙනි, යමෙක් දිග්ඛ නිර්වචන ආසා නො වූ පුරුෂයෙක් වේ නම්, නො කැමැත්තාවූ ම ඔහුගේ අත්හි “එම්බා පුරුෂය, මෙ මත් නා විසින් කැපුතු ය. මිල ද දියයුතු ය”යි මල ගොණකුගේ මත් කොටසක් බලාත්කාරයෙන් අත තබන්නම්,

ආනන්දයෙනි, එසෙයින් ම පුරුෂකාශාප විසින් තෙල මහණ බමුණන්ගේ අප්‍රතිඥයෙන් ම අව්‍යාකත වූ කේන්ද්‍රය නො වූ (අභිජාති ප්‍රඥපතිවිෂය නො දන්නා වූ) අදක්‍ෂ වූ බාලයකු විසින් කරණු ලබන්නක් යේ මේ ශබ්දිජාතීහු පණවනලදහ.

ආනන්දයෙනි, මම මේ අභිජාතීන් සදෙනකු පණවමි. එ අසව, මනා කොට මෙනෙහි කරව, කියන්නෙමි’යි.

වහන්ස, එතේ යයි ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදලහ:

ආනන්දයෙනි, ශබ්දිජාතීහු කවරහ:

ආනන්දයෙනි, මෙ ලොව්හි ඇතැම් පුරුෂයෙක් කෘෂණාභිජාති ඇතිගේ ම කෘෂණස්වභාව ඇති ව ම උපදනේ ය. ආනන්දයෙනි, මෙ ලොව්හි ඇතැම් පුරුෂයෙක් කෘෂණාභිජාති ඇති ව ම ශුක්ලස්වභාව ඇති ව උපදනේ ය. ආනන්දයෙනි, මෙ ලොව්හි ඇතැමෙක් කෘෂණාභිජාති ඇතිගේ ම අකෘෂණ වූ අශුක්ල වූ නිජාණයට පැමිණෙයි. (ආයුෂ්‍යම සංඛ්‍යාත නිජාණ ජාතියෙහි උපදනේ ය.) ආනන්දයෙනි, මෙ ලොව්හි ඇතැමෙක් ශුක්ලාභිජාති ඇතිගේ ම කෘෂණස්වභාව ඇති ව උපදනේ ය. ආනන්දයෙනි, මෙ ලොව්හි ඇතැමෙක් ශුක්ලාභිජාති ඇතිගේ ම ශුක්ලස්වභාව ඇති ව උපදනේ ය. ආනන්දයෙනි, මෙ ලොව්හි ඇතැමෙක් ශුක්ලාභිජාති ඇතිගේ ම අකෘෂණ වූ අශුක්ල වූ නිජාණයට පැමිණෙයි.

(1) ආනන්දයෙනි, කෙසේ නම් කෘෂණාභිජාති ඇතිගේ ම කෘෂණාභිජාතියෙහි උපදනේ ද: ආනන්දයෙනි, මෙ ලොව්හි ඇතැමෙක් සැබොල්කුලයෙහි වේවයි, වැදිකුලයෙහි වේවයි, කුලපොතු කුලයෙහි වේවයි, සොම්මර කුලයෙහි වේවයි, පුප්පඛුකුලයෙහි වේවයි දිග්ඛ අලා පාන-භෝජන ඇති, දුකයේ දිව්වාලුම් ඇති, යම් කුලයෙක දුකයේ ආහාර පාන වසනු ලැබේ නම් එබඳු නිවකුලයෙක උපදනේ ය. හෙ ද දුට්ඨි ඇතිගේ නපුරු දැකුම් ඇතිගේ ලකුණටක වූයේ බොහෝ ආබාධ ඇතිගේ කණෙක් වේවයි කොරෙක් වේවයි පිළෙක් වේවයි පක්‍ෂාභතයෙක් වේවයි අහර පැන් වසනු යානමල්ගදවිලෙවුන්ගයා ආවසර ප්‍රදීපොපකරණ නො ලබන-සුලුයේ වෙයි. හේ කයින් දුසිරිත් පුරයි. වචනයෙන් දුසිරිත් පුරයි. මනසින් දුසිරිත් පුරයි. හේ කයින් දුසිරිත් පුරා වචනයෙන් දුසිරිත් පුරා මනසින් දුසිරිත් පුරා කාබුන් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුකීනි නම් වූ භිජාත නම් වූ නිරයට පැමිණෙයි. ආනන්දයෙනි, මෙසේ කෘෂණාභිජාති ඇතිගේ ම කෘෂණස්වභාව ඇති ව උපදනේ ය.

(2) ආනන්දයෙනි, කෙසේ නම් කෘෂණාභිජාති ඇතිගේ ම ශුක්ලස්වභාව ඇති ව උපදනේ ය යත්. ආනන්දයෙනි, මෙ ලොව්හි ඇතැමෙක් හිත කුලයෙක උපදනේ ය ... හෙ ද දුට්ඨි ඇතිගේ යායාවසරප්‍රදීපොපකරණ නො ලබනසුල්ලේ වෙයි. හෙ කයින් සුසිරිත් පුරයි, වචනයෙන් සුසිරිත් පුරයි, මනසින් සුසිරිත් පුරයි. හෙ කයින් සුසිරිත් පුරා, වචනයෙන් සුසිරිත් පුරා, මනසින් සුසිරිත් පුරා කාබුන් මරණින් මතු සුභති ස්වර්ග-ලොකයෙහි උපදනේ ය. ආනන්දයෙනි, මෙසේ කෘෂණාභිජාති ඇතිගේ ම ශුක්ලස්වභාව ඇති ව උපදනේ ය.

(3) කථං වානඤ්ඤා කණ්ණාගිජාතියො සමානො අකණ්ණං අසුක්කං නිබ්බානං අභිජායති. ඉධානඤ්ඤා එකච්චො නිවේ කුලෙ පච්චාජානො හොති පිණ්ඩාලකුලෙ වා -පෙ- දුබ්බණ්ණො දුග්ගසිකො ඔකොවිමකො -පෙ- සො කොසමසුං ඔහාරෙඤ්ඤා කාසායාති වජ්ඣාති අච්ඡාදෙඤ්ඤා අභාරසමා අනගාරිතං පබ්බජති. සො එවං පබ්බජිතො සමානො පඤ්චනිවරණෙ පහාය වේතසො උපකක්ඛිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලිකරණෙ, චතුසු සතිපට්ඨානෙසු සුප්පතිට්ඨිතවිතො, සත්තබොජ්ඣක්ඛෙය්‍ය යථාභූතං භාවෙඤ්ඤා අකණ්ණං අසුක්කං නිබ්බානං අභිජායති. එවං ඛො ආනඤ්ඤා කණ්ණාගි-ජාතියො සමානො අකණ්ණං අසුක්කං නිබ්බානං අභිජායති.

(4) කථඤ්ඤානඤ්ඤා සුක්කාගිජාතියො සමානො කණ්ණං ධම්මං අභිජායති: ඉධානඤ්ඤා එකච්චො උච්චො කුලෙ පච්චාජානො හොති: ඛතතියමහා සාරකුලෙ වා බ්‍රාහ්මණමහාසාරකුලෙ වා ගහපතිමහාසාරකුලෙ වා අබ්බි මහභූතෙ මහාභොගෙ පසුතජාතරුපරජතෙ පසුතච්ඡතපකරණෙ පසුතධිනධිසෙද්ද. සො ච හොති අභිරුපො දක්ඛනීයො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොකකරතාය සමන්තාගතො, ලාභී අන්තස්ස පානස්ස වජ්ඣස්ස යානස්ස මාලාගක්ඛිලෙපනස්ස සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යස්ස. සො කාසෙඤ්ඤා දුච්චරිතං වරති, වාචාය දුච්චරිතං වරති, මනසා දුච්චරිතං වරති. සො කාසෙඤ්ඤා දුච්චරිතං වරිඤ්ඤා වාචාය දුච්චරිතං වරිඤ්ඤා මනසා දුච්චරිතං වරිඤ්ඤා කාසෙය්‍ය හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතීං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. එවං ඛො ආනඤ්ඤා සුක්කාගිජාතියො සමානො කණ්ණං ධම්මං අභිජායති.

(5) කථඤ්ඤානඤ්ඤා සුක්කාගිජාතියො සමානො සුක්කං ධම්මං අභිජායති: ඉධානඤ්ඤා එකච්චො පුග්ගලො උච්චො කුලෙ පච්චාජානො හොති. ඛතතිය මහාසාරකුලෙ වා -පෙ- ලාභී [-පෙ-] සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යස්ස. සො කාසෙඤ්ඤා සුච්චරිතං වරති, වාචාය සුච්චරිතං වරති, මනසා සුච්චරිතං වරති. සො කාසෙඤ්ඤා සුච්චරිතං වරිඤ්ඤා වාචාය සුච්චරිතං වරිඤ්ඤා මනසා සුච්චරිතං වරිඤ්ඤා කාසෙය්‍ය හෙද පරමමරණා සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. එවං ඛො ආනඤ්ඤා සුක්කාගිජාතියො සමානො සුක්කං ධම්මං අභිජායති.

(6) කථං වානඤ්ඤා සුක්කාගිජාතියො සමානො අකණ්ණං අසුක්කං නිබ්බානං අභිජායති: ඉධානඤ්ඤා එකච්චො පුග්ගලො උච්චො කුලෙ පච්චා-ජානො හොති: ඛතතිය මහාසාරකුලෙ වා බ්‍රාහ්මණමහාසාර කුලෙ වා ගහපතිමහාසාරකුලෙ වා අබ්බි මහභූතෙ මහාභොගෙ පසුතජාතරුප-රජතෙ පසුතච්ඡතපකරණෙ පසුතධිනධිසෙද්ද. සො ච හොති අභිරුපො දක්ඛනීයො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොකකරතාය සමන්තාගතො, ලාභී අන්තස්ස පානස්ස වජ්ඣස්ස යානස්ස මාලාගක්ඛිලෙපනස්ස සෙය්‍යාවසථ-පදීපෙය්‍යස්ස. සො කොසමසුං ඔහාරෙඤ්ඤා කාසායාති වජ්ඣාති අච්ඡා-දෙඤ්ඤා අභාරසමා අනගාරිතං පබ්බජති. සො එවං පබ්බජිතො සමානො පඤ්චනිවරණෙ පහාය වේතසො උපකක්ඛිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලිකරණෙ, චතුසු සතිපට්ඨානෙසු සුප්පතිට්ඨිතවිතො, සත්තබොජ්ඣක්ඛෙය්‍ය යථාභූතං භාවෙඤ්ඤා අකණ්ණං අසුක්කං නිබ්බානං අභිජායති. එවං ඛො ආනඤ්ඤා සුක්කාගිජාතියො සමානො අකණ්ණං අසුක්කං නිබ්බානං අභිජායති.

ඉමා ඛො ආනඤ්ඤා ජලාගිජාතියොති

(3) ආනන්දයෙහි, කිසෙයින් කෘෂ්ණාභිජාති ඇතියේ ම අකෘෂ්ණ අශුකල නිජාණයට පැමිණේ ය යත්: ආනන්දයෙහි, මෙ ලොව්හි ඇතැමෙක් කැඩොල් කුලෙහි වේවයි ... දුට්ඨි වූයේ නපුරු දකුම් ඇතියේ ලකුණටක වූයේ ... නිව්කුලයෙහි උපදනේ වෙයි. හෙ කෙස් රවුළු බහා කසාවත් හැද ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට වදනේ ය. හෙ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම විතතයට උපකෙලය වූ ප්‍රඥව දුට්ඨ කරණ පඤ්ච නිවරණයන් දුරු කොට සිටුවීමටත් සිටිති සිතැතියේ සප්තබොධාඛ්‍යයන් තත් වූ පරිදි වඩා අකෘෂ්ණ අශුකල නිජාණයට පැමිණෙයි. ආනන්දයෙහි, මෙසේ කෘෂ්ණාභිජාති ඇතියේ ම අකෘෂ්ණ අශුකල නිජාණයට පැමිණෙයි.

(4) ආනන්දයෙහි, කිසෙයින් ශුක්ලාභිජාති ඇතියේ ම කෘෂ්ණ සබ්භාව ඇති ව උපදනේ ය යත්: ආනන්දයෙහි, මෙ ලොව්හි ඇතැමෙක් ඝෘත්‍රියමහාසාරකුලයෙහි වේවයි, බ්‍රහ්මණමහාසාරකුලයෙහි වේවයි, ගෘහපතිමහාසාරකුලයෙහි වේවයි ආසා වූ මහත් බඩ ඇති මහා භෝග ඇති බොහෝ රත් රිදි ඇති පුටුර වස්තුපකරණ ඇති බොහෝ බන්ධාන්‍ය ඇති උසස් කුලයෙහි උපන්නේ වෙයි. හෙ ද අභිරුප වූයේ දඬිනිය වූයේ ප්‍රසාදගුණ ඇතියේ උතුම් වණ්ණොදයායෙන් සමකාගත වූයේ ආහාර පාන වස්තු යාන මාලාගක්ඛිලෙපන ශයාසවසථප්‍රදීපොපකරණ ලබනසුල්ලේ වෙයි. හෙ කසින් දුසිරින් පුරයි. වචනයෙන් දුසිරින් පුරයි. මනසින් දුසිරින් පුරයි. හේ කසින් දුසිරින් පුරා වචනයෙන් දුසිරින් පුරා, මනසින් දුසිරින් පුරා කැබුන් මරණින් මතු අපාය වූ දුගීති වූ විනිපාත වූ නිරයට පැමිණෙයි. ආනන්දයෙහි, මෙසේ ශුක්ලාභිජාති ඇතියේ ම කෘෂ්ණ සබ්භාව ඇති ව උපදනේ ය.

(5) ආනන්දයෙහි, කිසෙයින් ශුක්ලාභිජාති ඇතියේ ම ශුක්ලසබ්භාව ඇති ව උපදනේ ය යත්: ආනන්දයෙහි, මෙ ලොව්හි, ඇතැම් ප්‍රභූලෙක් ඝෘත්‍රිය මහාසාරකුලයෙහි වේවයි ... උපන්නේ වෙයි ... ශයාසවසථප්‍රදීපොපකරණ ලබන්නේ වේයි. හේ කසින් සුසිරින් පුරයි, වචනයෙන් සුසිරින් පුරයි, මනසින් සුසිරින් පුරයි. හේ කසින් සුසිරින් පුරා වචනයෙන් සුසිරින් පුරා මනසින් සුසිරින් පුරා කැබුන් මරණින් මතු සුභති සංචිලෝකයෙහි උපදනේ ය. ආනන්දයෙහි, මෙ කෙයින් ශුක්ලාභිජාති ඇතියේ ම ශුක්ල සබ්භාව ඇති ව උපදනේ ය.

(6) ආනන්දයෙහි, කිසෙයින් ශුක්ලාභිජාති ඇතියේ ම අකෘෂ්ණ අශුකල නිජාණයට පැමිණේ ය යත්: ආනන්දයෙහි, මෙ ලොව්හි ඇතැම් ප්‍රභූලෙක් ඝෘත්‍රියමහාසාරකුලයෙහි වේවයි, බ්‍රහ්මණ මහාසාරකුලයෙහි වේවයි, ගෘහපතිමහාසාරකුලයෙහි වේවයි ආසා වූ මහත් බඩ ඇති මහා භෝග ඇති බොහෝ රත්රිදි ඇති පුටුරවස්තුපකරණ ඇති බොහෝ බන්ධාන්‍ය ඇති උසස් කුලයෙහි උපන්නේ වේ. හෙ ද මනා රු ඇතියේ දකුම්කල වූයේ ප්‍රසාදජනක වූයේ උතුම් වණ්ණොදයායෙන් සමකාගත වූයේ ආහාර පාන වස්තු යාන මාලාගක්ඛිලෙපන ශයාසවසථප්‍රදීපොපකරණ ලබනසුල්ලේ වෙයි. හෙ කෙස් රවුළු බහා කෘෂ්ණවස්තු හැද ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි. හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම විතතාපකෙලය වූ ප්‍රඥව දුට්ඨ කරණ පඤ්චනිවරණයන් දුරු කොට සතර සතිපට්ඨානයෙහි මොනොවට පිහිටි සිතැතියේ සප්තබොධාඛ්‍යයන් යථාවයෙන් වඩා අකෘෂ්ණ අශුකල නිජාණයට පැමිණෙයි. ආනන්දයෙහි, මෙ කෙයින් ශුක්ලාභිජාති ඇතියේ ම අකෘෂ්ණ අශුකල නිවරණයට පැමිණෙයි.

ආනන්දයෙහි, මොහු අභිජාතීහු සදෙන වෙති යි.

6. 2. 1. 4.

[ආසවසුතනං]

[සාවස්ඨිතිදුතං]

4 ජිහි භික්ඛවෙ ධවෙවසි සමනාගතො භික්ඛු ආහුතෙයො හොති පාහුතෙයො දක්ඛිණෙයො අඤ්ඤාචාරණීයො අනුත්තරං පුද්දාද-කෙතනං ලොකස්ස. කතමෙති ජිහි?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුතො යෙ ආසවා සංවරා පහාතබ්බා, තෙ ආසවා සංවරෙන පභිනා භොනති. යෙ ආසවා පටිසෙවනා පහාතබ්බා, තෙ ආසවා පටිසෙවනාය පභිනා භොනති. යෙ ආසවා අභිවාසනා පහාතබ්බා, තෙ ආසවා අභිවාසනාය පභිනා භොනති. යෙ ආසවා පරිවර්ජනා පහාතබ්බා, තෙ ආසවා පරිවර්ජනාය පභිනා භොනති. යෙ ආසවා විනොදනා පහාතබ්බා, තෙ ආසවා විනොදනාය පභිනා භොනති. යෙ ආසවා භාවනා පහාතබ්බා, තෙ ආසවා භාවනාය පභිනා භොනති.

(1) කතමෙ ව භික්ඛවෙ ආසවා සංවරා පහාතබ්බා යෙ සංවරෙන පභිනා භොනති. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසංඝායොගිකො වක්ඛුජ්ඣිකංවර-සංවුතො විහරති. යං සිත්ථ භික්ඛවෙ වක්ඛුජ්ඣිකංවරං අසංවුතස්ස විහරතො උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විඝාතපරිලාභා, වක්ඛුජ්ඣිකංවර¹ සංවුතස්ස විහරතො එවං තෙ ආසවා විඝාතපරිලාභා න භොනති. පටිසංඝායොගිකො සොතිජ්ඣි -පෙ- සාතිජ්ඣි -පෙ- ජ්වහිජ්ඣි -පෙ- කාසිජ්ඣි -පෙ- මනිජ්ඣි සංවරසංවුතො විහරති. යං සිත්ථ භික්ඛවෙ මනිජ්ඣිකංවරං අසංවුතස්ස විහරතො උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විඝාතපරිලාභා, මනිජ්ඣිකංවරසංවුතස්ස විහරතො එවං තෙ ආසවා විඝාතපරිලාභා න භොනති. යං සිත්ථ භික්ඛවෙ සංවරං අසංවුතස්ස විහරතො -උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විඝාතපරිලාභා, සංවරං සංවුතස්ස විහරතො එවං තෙ ආසවා විඝාතපරිලාභා න භොනති. ඉමෙ වුවවන්ති භික්ඛවෙ ආසවා සංවරා පහාතබ්බා යෙ සංවරෙන පභිනා භොනති.

(2) කතමෙ ව භික්ඛවෙ ආසවා පටිසෙවනා පහාතබ්බා යෙ පටි-සෙවනාය පභිනා භොනති. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසංඝායොගිකො විවරං පටිසෙවති. යාවදෙව සිත්ථස්ස පටිසංඝායො, උණ්ණස්ස පටිසංඝායො, ඩංසමකතවාතාතපසිරිංගපසම්ඵස්සානං² පටිසංඝායො, යාවදෙව හිරිකොපින පටිච්ඡාදනස්ස.

1. වක්ඛුජ්ඣික සංවරං - මජ්ඣ.

2. සරිසපසමථස්සානං - මජ්ඣ.

6. 2. 1. 4.

[ආශ්වා සූත්‍රය]

[සැවැත්වීම සි]

4. මහණෙනි, දහම් සංඝයාගේ සමානාත්මතා මහණ ආනුභූතිය හා පානුභූතිය හා දක්ෂිණත්වය හා අක්ෂරාකාරකත්වය හා ලොවට අනුකූල පුණ්‍යකෘතිය වෙයි. කවර සංඝයාගේ ය:

මහණෙනි, මේ සංඝයාගේ මහණත්වය යම් ආසුචි කෙනෙක් සංවරයෙන් ප්‍රතිපත්තිය වෙත් නම් එ ආසුචියෝ සංවරයෙන් ප්‍රතිපත්තිය වෙත්. යම් ආසුචි කෙනෙක් ප්‍රතිපත්තියෙන් ප්‍රතිපත්තිය වෙත් නම්, එ ආසුචියෝ ප්‍රතිපත්තියෙන් ප්‍රතිපත්තිය වෙත්. යම් ආසුචි කෙනෙක් අධිවාසනායෙන් ප්‍රතිපත්තිය වෙත් නම්, එ ආසුචියෝ අධිවාසනායෙන් ප්‍රතිපත්තිය වෙත්. යම් ආසුචි කෙනෙක් පරිවර්තනයෙන් ප්‍රතිපත්තිය වෙත් නම්, එ ආසුචියෝ පරිවර්තනයෙන් ප්‍රතිපත්තිය වෙත්. යම් ආසුචි කෙනෙක් විනෝදනයෙන් ප්‍රතිපත්තිය වෙත් නම්, එ ආසුචියෝ විනෝදනයෙන් ප්‍රතිපත්තිය වෙත්. යම් ආසුචි කෙනෙක් භාවනායෙන් ප්‍රතිපත්තිය වෙත් නම්, එ ආසුචියෝ භාවනායෙන් ප්‍රතිපත්තිය වෙත්.

(1) මහණෙනි, යම් ආසුචි කෙනෙක් සංවරයෙන් ප්‍රතිපත්තිය වෙත් නම්, එ සංවරයෙන් ප්‍රතිපත්තිය ආසුචියෝ කවරහ: මහණෙනි, මේ සංඝයාගේ මහණ නුවණින් ප්‍රතිපත්තිය කොට වස්තුර්තය සංවරයෙන් සංවිත ව වාස කරයි. මහණෙනි, යම් සංඝයාගේ වස්තුර්තය සංවරයෙන් අසංවිත ව වාස කරන බවට දෘඩපරිදානකර ආසුචි කෙනෙක් උපදානානු නම්, වස්තුර්තය සංවරයෙන් සංවිත ව වාස කරන බවට එ විශාලපරිදානකර (දුක්-දුච්චි කරණ) ආසුචියෝ නොමැ වෙත්. නුවණින් ප්‍රතිපත්තිය කොට ශ්‍රෝතෘර්තය ... ස්වභාවර්තය ... ජනවර්තය ... කාලර්තය ... මනිවර්තය සංවරයෙන් සංවිත වූයේ වාස කෙරෙයි. යම් සංඝයාගේ මනිවර්තය සංවරයෙන් අසංවිත ව වාස බවට විශාලපරිදානකර ආසුචියෝ උපදානානු නම්, මනිවර්තය සංවරයෙන් සංවිත ව වාස බවට ඒ විශාලපරිදානකර ආසුචියෝ නො වෙත්. මහණෙනි, යම් සංඝයාගේ සංවරයෙන් අසංවිත ව වාස බවට විශාලපරිදානකර ආසුචියෝ උපදානානු නම්, සංවරයෙන් සංවිත ව වාස කරන බවට ඒ විශාලපරිදානකර ආසුචියෝ නො වෙත්. මහණෙනි, යම් ආසුචි කෙනෙක් සංවරයෙන් ප්‍රතිපත්තිය වෙත් නම්, මොනු සංවරයෙන් ප්‍රතිපත්තිය ආසුචි යි කියනු ලැබෙත්.

(2) මහණෙනි, යම් ආසුචි කෙනෙක් ප්‍රතිපත්තියෙන් ප්‍රතිපත්තිය වෙත් නම්, ප්‍රතිපත්තියෙන් ප්‍රතිපත්තිය එ ආසුචියෝ කවරහ යත්: මහණෙනි, මේ සංඝයාගේ මහණ නුවණින් ප්‍රතිපත්තිය කොට යම්තාක් ශිතයාගේ නාස්ම පිණිස ම උපායයාගේ නාස්ම පිණිස ම මැයි-මදුරු-වා-අච්ඡි - සප්තස්මය පහස නාස්ම පිණිස ම උපායයාගේ පිණිසත් කරණ පිණිස ම සිදුරු ගෙවිනේ ය.

පටිසඛ්ඛා යොනිසො පිණ්ඩපාතං පටිසෙවති: නෙව දවාය, න මදාය, න මණ්ඩනාය, න විභුසනාය, යාවදෙව ඉමස්ස කායස්ස ධීනියා යාපනාය විහිංසුපරතියා, බ්‍රහ්මවර්තානුග්ගහාය. ඉති සුරාණ්ණද්ව වෙදනං පටිසඛ්ඛාමි, නවඤ්ච වෙදනං න උප්පාදෙස්සාමි. යාත්‍රා ව මෙ හවිස්සති අනවජ්ජනා ව එාසුචිහාරො වාති.

පටිසඛ්ඛා යොනිසො සෙනාසනං පටිසෙවති: යාවදෙව සීතස්ස පටිසානාය, උණ්ණස්ස පටිසානාය, ඛංකමකාසවාතාතපසිරිංසපසම්ඵස්සානං පටිසානාය, යාවදෙව උතුපරිස්සය විනොදනං පටිසල්ලානාරාමස්සා.

පටිසඛ්ඛා යොනිසො ශිලානපච්චයනෙසජ්ජපරික්කාරං පටිසෙවති: යාවදෙව උප්පන්නානං වෙග්‍යාඛාධිකානං වෙදනානං පටිසානාය, අබ්‍යාපක්කිපරමතායාති.

යං නිස්ස භික්ඛවෙ අප්පටිසෙවිතො¹ උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විසාන පරිලාභා, පටිසෙවතො² එවංස තෙ ආසවා විසානපරිලාභා න භොනති.

ඉමෙ චූළචනති භික්ඛවෙ ආසවා පටිසෙවනා පහාතබ්බා යෙ පටිසෙවනාය පභීනා භොනති.

(3) කතමෙව භික්ඛවෙ ආසවා අධිවාසනා පහාතබ්බා යෙ අධිවාසනා පභීනා භොනති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසඛ්ඛා යොනිසො ඛණ්ඩං සීතස්ස උණ්ණස්ස ජ්ඣවජ්ජය පිපාසාය ඛංකමකාසවාතාතපසිරිංසපසම්ඵස්සානං, දුරුත්තානං දුරාගතානං වචනපථානං, උප්පන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං කිප්පානං³ ඛරානං කට්ඨකානං අසානානං අමනාපානං, පාණ්ණරානං අධිවාසකජාතිකො භොති. යං නිස්ස භික්ඛවෙ අනධිවාසගතො උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විසානපරිලාභා, අධිවාසගතො⁴ එවංස තෙ ආසවා විසානපරිලාභා න භොනති. ඉමෙ චූළචනති භික්ඛවෙ ආසවා අධිවාසනා පහාතබ්බා යෙ අධිවාසනාය⁵ පභීනා භොනති.

(4) කතමෙ ව භික්ඛවෙ ආසවා පරිවජ්ජනා පහාතබ්බා යෙ පරිවජ්ජනාය පභීනා භොනති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසඛ්ඛා යොනිසො වණ්ඨං හජ්ඣං පරිවජ්ජෙති. වණ්ඨං අස්සං පරිවජ්ජෙති. වණ්ඨං ගොණං පරිවජ්ජෙති. වණ්ඨං කුකුක්ඛරං පරිවජ්ජෙති අභිං බාණ්ණං කණ්ඩකාඛානං⁶ සොබ්බං පපාතං වජ්ජතිකං ඔලිගල්ලං. යථාරුපෙ අනාගතෙ නිසිත්තං, යථාරුපෙ අගොචරෙ වරත්තං, යථාරුපෙ පාපකෙ මිත්තෙ හජ්ජනං, විඤ්ඤ සමුග්ගමාරි පාපකෙසු ආනෙසු ඔකපෙය්‍යස්සං, සො තං චෙච අනාගතං තං ව⁷ අගොචරං තෙ ව පාපකෙ මිත්තෙ පටිසඛ්ඛා යොනිසො පරිවජ්ජෙති. යං නිස්ස භික්ඛවෙ අපරිවජ්ජගතො උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විසානපරිලාභා, පරිවජ්ජගතො එවංස තෙ ආසවා විසානපරිලාභා න භොනති. ඉමෙ චූළචනති භික්ඛවෙ ආසවා පරිවජ්ජනා පහාතබ්බා යෙ පරිවජ්ජනාය පභීනා භොනති.

1. අප්පටිසෙවිතො - සිවු. 2. පටිසෙවිතො - සිවු.
3. නිබ්බානං - මජ්ඣ. 4. අධිවාසගතො - මජ්ඣ. 5. අධිවාසනා - ඤ්ඤ.
6. කණ්ඩකාඛානං - මජ්ඣ. 7. ගො තං ව අනාගතං - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

නුවණින් ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කොට පිඬුවා සෙවුනේ ය: නො ම දව පිණිස ය, නො ම මද පිණිස ය, නො ම උතුනාන් පුරනු පිණිස ය, නො ම සැරසුම් පිණිස ය, මෙ සිරුරෙහි පැවැත්ම සඳහා ම ය, යාපිම සඳහා ම ය, සාදුක් නසනු සඳහා ම ය. බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යානුග්‍රහ සඳහා ම ය. මෙ සෙයින් (මේ පිඬු බොජුනෙන්) පැරණි සාදුක් වෙදනාත් නස්මි. නව වෙදනාත් නො ම උපදවන්නෙමි. (මෙයින්) මාගේ ජීවනසාම්‍රාව ද අනවදානාව ද එයුච්චරණය ද වන්නේ ය යි.

නුවණින් ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කොට සිතයාගේ නැස්ම පිණිස ම උපණයාගේ නැස්ම පිණිස ම මැයි-මදුරුවා අවි සපියන්නේ පහස් නැස්ම පිණිස ම සංකුළියා විනෝදකය (පහකිරීම) පිණිස ම පිළිසලනෙහි ඇල්ම පිණිස ම සෙනසුන් සෙවිනේ ය.

නුවණින් ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කොට උපන් ව්‍යාබාධකර වෙදනාවන් නස්නා සඳහා ම අව්‍යාබාධපරතාව (නිරෝග බව) සඳහා ම බෙහෙත් පිරිසර සෙවිනේ ය.

මහණෙනි, යම් හෙයකින් ප්‍රතිස්ථානායෙන් ප්‍රතිණ වෙත් නම්, මොහු ප්‍රතිස්ථානායෙන් ප්‍රභාතව්‍ය අසුචයෝ ය යි කියනු ලැබෙත්.

මහණෙනි, යම් අසුච සෙනෙක් ප්‍රතිස්ථානායෙන් ප්‍රතිණ වෙත් නම්, මොහු ප්‍රතිස්ථානායෙන් ප්‍රභාතව්‍ය අසුචයෝ ය යි කියනු ලැබෙත්.

(3) මහණෙනි, යම් අසුච සෙනෙක් අභිවාසනායෙන් ප්‍රතිණ වෙත් ද, අභිවාසනායෙන් ප්‍රභාතව්‍ය එ අසුචයෝ කවරහ යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ නුවණින් ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කොට ශිතය උපණය ක්‍ෂුධාව පිපාසාව මැයි-මදුරුවාතාතප සර්පාපතංසකයීය සහනය කෙරෙයි. නපුරු කොට කිහිපද නපුරු කොට (තමන් වෙත) පැමිණි වාස්පථ සහනය කෙරෙයි. උපන් දුක් වූ නිවූ වූ කුරු වූ කවුක වූ අමඬුර වූ අමනාප වූ ප්‍රාණහර වූ ආරිසක වෙදනා ඉවසන සැහැවි ඇතිගේ වෙයි. යම් හෙයකින් නො ඉවසන ඔහට විසාතපරිදහකර අසුචයෝ උපදනානු නම්, ඉවසන ඔහට මෙසේ එ විසාතපරිදහකර අසුචයෝ නො වෙත්. යම් අසුච සෙනෙක් අභිවාසනායෙන් ප්‍රතිණ වෙත් නම්, මෙ අසුචයෝ අභිවාසනායෙන් ප්‍රභාතව්‍ය යි කියනු ලැබෙත්.

(4) මහණෙනි, යම් අසුච සෙනෙක් පරිවර්තනායෙන් (වැළකීමෙන්) ප්‍රතිණ වෙත් නම්, පරිවර්තනායෙන් ප්‍රභාතව්‍ය එ අසුචයෝ කවරහ යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ නුවණින් ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කොට සැඩ ඇත් වළහයි. සැඩ අස් වළහයි. සැඩ ගොන් වළහයි සැඩ කුකුරු වළහයි. අති ය කණු ය, කඳුලැහැබි ය. කුඩා සැඩදිය හෙබි ය, ප්‍රපාත ය, සහජනිකා ය ගවරවළ ය යන මෙ හැම වළහයි. යම්බඳු නො මනා අස්තෙක නුන්නනු, යම්බඳු අගොචරයෙක් සරන්නනු, යම්බඳු ලවු මිතුරන් සෙවිනනු, විඤ්ඤානවාරිනු ලවු තත්ති ලා අවමත් කොට සලාතා කෙරෙත් නම්, හේ එ බඳු නොමනා සෙනසුන් ද, එ අගොචරස්ථාන ද, එ ලවු මිතුරන් ද නුවණින් ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කොට වළහයි. මහණෙනි, යම් හෙයකින් පරිවර්තනා නො කරණ ඔහට විසාතපරිදහකර අසුච සෙනෙක් උපදනානු නම්, පරිවර්තනා කරණ ඔහට මෙසේ විසාතපරිදහකර අසුචයෝ නො වෙත්. මහණෙනි, යම් අසුච සෙනෙක් පරිවර්තනායෙන් ප්‍රතිණවෙත් නම්, මෙ අසුචයෝ පරිවර්තනායෙන් ප්‍රභාතව්‍ය යි කියනු ලැබෙත්.

(5) කතමෙ ච භික්ඛවෙ ආසවා විනොදනා පහාතබ්බා යෙ විනොදනාය පඨිණ්ණා භොතති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසඛ්ඛා යොතිස්සො උප්පන්නං කාමචිතකකං, නාඨිවාසෙති, පජ්ඣති විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති. පටිසඛ්ඛා යොතිස්සො උප්පන්නා බ්‍යාපාදචිතකකා -පෙ- උප්පන්නා විශිංසාවිකකං -පෙ- උප්පනුප්පන්නො පාපකෙ අකුසලෙ ධරෙම නාධිවාසෙති පජ්ඣති විනොදෙති, බ්‍යන්තිකරොති, අනභාවං ගමෙති. යං හික්ඛ භික්ඛවෙ අවිනොදගතො උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විකාතපරිලාභා විනොදගතො එවංස තෙ ආසවා විකාතපරිලාභා න භොතති. ඉමෙ චුළුවන්ති භික්ඛවෙ ආසවා විනොදනා පහාතබ්බා යෙ විනොදනාය පජිනා භොතති.

(6) කතමෙ ච භික්ඛවෙ ආසවා භාවනාය පහාතබ්බා යෙ භාවනාය පඨිණ්ණා භොතති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසඛ්ඛා යොතිස්සො සතියමොඤ්ඤිකං භාවෙති විවෙකනිසයිතං විරාගනිසයිතං නිරෝධනිසයිතං චොක්ඛග්ගපරිනාමිං. පටිසඛ්ඛා යොතිස්සො ධර්මවිවිශගමොඤ්ඤිකං භාවෙති -පෙ- විරියගමොඤ්ඤිකං භාවෙති -පෙ- පිතිගමොඤ්ඤිකං භාවෙති -පෙ- පක්ඛද්ධිගමොඤ්ඤිකං භාවෙති -පෙ- සමාධිගමොඤ්ඤිකං භාවෙති -පෙ- උපෙක්ඛාගමොඤ්ඤිකං භාවෙති විවෙකනිසයිතං විරාගනිසයිතං නිරෝධනිසයිතං චොක්ඛග්ගපරිනාමිං. යං හික්ඛ භික්ඛවෙ අභාවගතො උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විකාතපරිලාභා භාවගතො එවංස තෙ ආසවා විකාතපරිලාභා න භොතති. ඉමෙ චුළුවන්ති භික්ඛවෙ ආසවා භාවනා පහාතබ්බා යෙ භාවනාය පජිනා භොතති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ජහි ධරෙමහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනුනෙය්‍යො භොති පානුනෙය්‍යො දක්ඛිණෙය්‍යො අඤ්ඤාපිකරණීයො අනුතතරං පුඤ්ඤකෙතනං ලොකස්සාති.

6. 2 1. 6

[දුරුකමමික සුත්තං]

8. එවා මෙ සුතං එකා සමයං හගවා නාදිකෙ විහරති ගිඤ්ජකංච-සපේ. අප්ඵ බො දුරුකමමිකො ගහපති යෙන හගවා තෙත්තපසකමි. උපසඛකමිතිා හගවන්තං අභිවාදෙතිා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නං බො දුරුකමමිකං ගහපතිං හගවා එතදවොච: අපි නු තෙ ගහපති කුලෙ දහං දියතීති. දියති මෙ හතෙත කුලෙ දහං. තං ච බො යෙ තෙ භික්ඛු ආරඤ්ඤකා පිණ්ඩපාතිකා පංසුකුලිකා අරහත්තො වා අරහත්තං මිභං වා සමාපන්නා. තථාරුපෙසු මෙ හතෙත භික්ඛුසු දහං දියතීති

මහණෙනි, යමෙක් විනෝදනායෙන් (හැරලීමෙන්) ප්‍රභීණ වෙත් නම්, විනෝදනායෙන් ප්‍රභාතව්‍ය එ ආසුවයෝ කවරග යත්: මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ නුවණින් ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කොට උපත් කාමවිතකී සිත්හි නො රඳවන්නේ ය, දුරලන්නේ ය, පහකරන්නේ ය, විගතාත්ත (අවසන්) කරන්නේ ය, ක්‍රමයෙන් අභාවයට යවන්නේ ය. නුවණින් ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කොට උපත් ව්‍යාපාද විතකී ... උපත් විහිංසා විතකී ... උපනුපත් ලමු අකුසල් දහම් නො ඉවසෙන්නේ ය දුරලන්නේ ය, පහකරන්නේ ය. විගතාත්ත කරන්නේ ය, අනභාවයට යවන්නේ ය. මහණෙනි, යම් හෙයකින් විනෝදනා නො කරණ ඔහට විශාතපරිදහකර ආසුව කෙනෙක් උපදනාහු නම්, විනෝදනා කරණ ඔහට විශාතපරිදහකර එ ආසුවයෝ නො වෙත්. මහණෙනි, යම් ආසුව කෙනෙක් විනෝදනායෙන් ප්‍රභීණ වෙත් නම්, මේ ආසුවයෝ විනෝදනායෙන් ප්‍රභාතව්‍යහසි කියනු ලැබෙත්.

මහණෙනි, යම් ආසුව කෙනෙක් භාවනායෙන් ප්‍රභීණ වෙත් නම්, භාවනායෙන් ප්‍රභාතව්‍ය එ ආසුවයෝ කවරග යත්: මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ නුවණින් ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කොට විචේතය ඇසුරු කළ විරාගය ඇසුරු කළ නිරෝධය ඇසුරු කළ ව්‍යවසථියට (නිවනට) නාමෙන සුලු සති-සමොඤ්ඤාය වඩයි. නුවණින් ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කොට ... ධම්මවිචය-සමොඤ්ඤාය වඩයි .. විරියසමොඤ්ඤාය වඩයි .. පිතිසමොඤ්ඤාය වඩයි ... පණ්ණාසකමොඤ්ඤාය වඩයි ... සමාධිසමොඤ්ඤාය වඩයි ... විචෙකනි:ශ්‍රිත විරාගනි:ශ්‍රිත නිරෝධනි:ශ්‍රිත ව්‍යවසථියට නාමෙන සුලු උපෙක්‍ෂාසමොඤ්ඤාය වඩයි. මහණෙනි, නො වඩනා ඔහට යම් හෙයකින් විශාතපරිදහකර ආසුවයෝ උපදනාහු නම්, වඩනා ඔහට මෙසේ විශාතපරිදහකර ආසුවයෝ නො වෙත්. මහණෙනි, යම් ආසුව කෙනෙක් භාවනායෙන් ප්‍රභීණ වෙත් නම්, මේ ආසුවයෝ භාවනායෙන් ප්‍රභාතව්‍යහසි කියනු ලැබෙත්

මහණෙනි, මේ දහම් සයින් සමකාගත මහණ ආනුනෙය්‍ය ද පානුනෙය්‍ය ද දකඛණෙය්‍ය ද අඤ්ඤාචාරණීය ද ලොවට අනුතතර පුණ්‍යකෛත්‍ර ද වේ ය යි

6. 2. 1. 5.

[දුරුකමම්භ සුත්‍රය]

5 මා විසින් මෙසේ අනෙකු ලදි: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාදික නම් ගමෙහි ගිඤ්ඤාවසථයෙහි වැඩ වසනසේක. එකල්හි දුරුකමම්භ ගෑහපත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක ගින. එකත්පසෙක හුන් දුරුකමම්භ ගෑහැවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදලසේක: ගෑහැවිස, තාගේ කුලයෙහි දන් දෙනු ලැබේ දැයි. වහන්ස, මාගේ කුලයෙහි දන් දෙනු ලැබේ. යම් ඒ මහණෙක් ආරණ්‍යක වෙත් නම්, පිණ්ඩපාතික වෙත් නම්, පාංසුකුලික වෙත් නම්, උගත්තු ගෝ රහත්මගට පිළිපත්නාහු ගෝ වෙත් නම්, වහන්ස, එබඳු මහණුන් සෙරෙහි මිවිසින් දන් දෙනු ලැබේ යයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

දුජ්ජානං බො ඵතං ගහපති නයා භිහිනා කාමභොගිනා පුත්තසම්බාධ-
සයනං අජ්ඣාචසනෙනා කාසිකච්ඡදනං පච්චක්ඛානෙනා මාලාගති-
විලෙපනං ධාරයනෙනා ජාතරූපරජනං සාදියනෙනා “ඉමෙ වා
අරහනො, ඉමෙ වා අරහත්තමඤ්ඤං සමාපන්නා”ති.

(1) අරඤ්ඤකො වෙපි ගහපති භික්ඛු භොති උද්ධතො උත්තලො
වපලො මුඛරො විකිණ්ණවාචො මුට්ඨස්සති අසම්පජානො අසමාගිනො
විබහන්තවිතො පාකතිජ්ඣයො, ඵවං සො තෙනඛෙගන ගාරග්ගො.
අරඤ්ඤකො¹ වෙපි ගහපති භික්ඛු භොති අනුද්ධතො අනුත්තලො අවපලො
අමුඛරො අවිකිණ්ණවාචො උපට්ඨිතසති සම්පජානො, සමාගිනො
ඵකග්ගවිතො සංවුච්ඡිජ්ඣයො, ඵවං සො තෙනඛෙගන පාසංසො.

(2) ගාමන්තවිහාරී වෙපි ගහපති භික්ඛු භොති උද්ධතො -පෙ-
[පාකතිජ්ඣයො], ඵවං සො තෙනඛෙගන ගාරග්ගො. ගාමන්තවිහාරී වෙපි
ගහපති භික්ඛු භොති අනුද්ධතො -පෙ- [සංවුච්ඡිජ්ඣයො], ඵවං සො
තෙනඛෙගන පාසංසො.

(3) පිණ්ඩපාතිකො වෙපි ගහපති භික්ඛු භොති උද්ධතො -පෙ-
පාකතිජ්ඣයො. ඵවං සො තෙනඛෙගන ගාරග්ගො. පිණ්ඩපාතිකො වෙපි
ගහපති භික්ඛු භොති අනුද්ධතො -පෙ-[සංවුච්ඡිජ්ඣයො], ඵවං සො තෙනඛෙගන
පාසංසො.

(4) නෙමන්තතිකො වෙපි ගහපති භික්ඛු භොති උද්ධතො -පෙ-
[පාකතිජ්ඣයො], ඵවං සො තෙනඛෙගන ගාරග්ගො. නෙමන්තතිකො වෙපි
ගහපති භික්ඛු භොති අනුද්ධතො -පෙ-සංවුච්ඡිජ්ඣයො, ඵවං සො තෙනඛෙගන
පාසංසො.

(5) පංසුකුලීකො වෙපි ගහපති භික්ඛු භොති උද්ධතො -පෙ-
[පාකතිජ්ඣයො], ඵවං සො තෙනඛෙගන ගාරග්ගො. පංසුකුලීකො වෙපි
ගහපති භික්ඛු භොති අනුද්ධතො -පෙ-සංවුච්ඡිජ්ඣයො, ඵවං සො තෙනඛෙගන
පාසංසො.

(6) ගහපති වීචරධරො වෙපි ගහපති භික්ඛු භොති උද්ධතො උත්තලො
වපලො මුඛරො විකිණ්ණවාචො මුට්ඨස්සති අසම්පජානො අසමාගිනො
විබහන්තවිතො පාකතිජ්ඣයො, ඵවං සො තෙනඛෙගන ගාරග්ගො.
ගහපති වීචරධරො වෙපි ගහපති භික්ඛු භොති අනුද්ධතො අනුත්තලො
අවපලො අමුඛරො අවිකිණ්ණවාචො උපට්ඨිතසති² සම්පජානො සමාගිනො
ඵකග්ගවිතො සංවුච්ඡිජ්ඣයො, ඵවං සො තෙනඛෙගන පාසංසො.

ඉඛික තිං ගහපති සබ්බෙ දුතං දෙති. සබ්බෙ තෙ දුතං දදතො විත්තා
පසිද්ධස්සති. සො තිං පසන්නවිතො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගති
සන්නා ලොකං උපපජ්ඣස්සති.

ඵසාහං හනෙන අජ්ජනග්ගෙ සබ්බෙ දුතං දස්සාමිති.

1 අරඤ්ඤකො - මජ්ඣං.

2 උපට්ඨිතසති - මජ්ඣං.

ගෘහාචාර්ය, කාමහෝගී වූ පුත්‍ර සම්බාධ සහනයෙහි වෙනෙහි ගිහි වූ කසි සපුන් වලද කරණ මල්ගෙවිලෙවුන් දරණ රන් පිදි ඉවහන නා විසින් 'මොහු රහත්ග නිසා හෝ මොහු රහත්මගට පිළිපත්'යි කියා හෝ තෙල කරුණ දත නො හැකි වේ.

(1) ගෘහපතිය, ආරණ්‍යක වූ ද මහණ උඩනු වූයේ නැති මානනල ඇතියේ වපල වූයේ දෙබමල වූයේ විසිරිතිය තෙපුල් ඇතියේ නට සිහි ඇතියේ සමාස්තප්‍රඥ නැතියේ සමාසිත නො වූයේ භ්‍රාතෘ සිත් ඇතියේ ප්‍රාකාශික (සාමාන්‍යික නොදැනුනු) ඉන්ද්‍රිය ඇත්තේ වෙයි ද, මෙසේ හෙ තෙම එ කරුණින් ගැරහිය යුත්තේ ය. ගෘහපතිය, මහණ ආරණ්‍යක වූයේ ද උභය නොවූයේ නැති මානනල නැතියේ අවපල වූයේ දෙබමල නොවූයේ නො විසිරුණු වදන් ඇතියේ එළඹ සිටි සිහි ඇතියේ සමාස්ත ප්‍රඥ ඇතියේ සමාසිත වූයේ එකස සිත් ඇතියේ ඇවුරු ඉදුරන් ඇතියේ වේ ද, මෙසේ හෙතෙම එ කරුණින් පාශාසිය යුත්තේ ය.

(2) ගෘහපතිය, ග්‍රාමානන්‍යවිහාරී (ගම්වාසී) නවුදු මහණ උඩනු වූයේ ... මෙසේ හේ එ කරුණින් ගැරහිය යුතු වෙයි. ගෘහපතිය ග්‍රාමානන්‍යවිහාරී නවුදු මහණ උභය නො වූයේ ... මෙසේ හෙතෙම එ කරුණින් පාශාසිය යුත්තේ ය.

(3) ගෘහපතිය, පිණ්ඩපාතික වූ ද මහණ උභය වූයේ ... මෙසේ හෙතෙම එ කරුණින් ගැරහිය යුතු වෙයි. ගෘහපතිය, පිණ්ඩපාතික වූ ද මහණ අනුභවන වූයේ ... මෙසේ හේ එ කරුණින් ප්‍රශංසාසී වෙයි.

(4) ගෘහපතිය, නිමන්ත්‍රණ ඉවසන්නා වූ ද මහණ උභය වූයේ ... මෙසේ හේ එ කරුණින් ගැරහිය යුතු වෙයි. ගෘහපතිය, නිමන්ත්‍රණ ඉවසන සුළු වූ ද මහණ අනුභවන වූයේ .. මෙසේ එ කරුණින් හෙතෙම ප්‍රශංසාසී වෙයි.

(5) ගෘහපතිය, පාංශුකුලීක වූ ද මහණ උභය වූයේ ... මෙසේ හෙතෙම එ කරුණින් ගැරහිය යුතු වෙයි. ගෘහපතිය, පාංශුකුලීක වූ ද මහණ අනුභවන වූයේ ... මෙසේ හේ එ කරුණින් ප්‍රශංසාසී වෙයි.

(6) ගෘහපතිය, ගිහියන් දෙන විවරධර වූ ද මහණ උභය වූයේ උදාන මානනල ඇතියේ වපල වූයේ දෙබමල වූයේ විසිරුණු වදන් ඇතියේ නට සිහි ඇතියේ මනා ක්‍රමණ නැතියේ සමාසිත නො වූයේ විභ්‍රාතෘ සිත් ඇතියේ ප්‍රාකාශික වූ ඉන්ද්‍රියයන් ඇතියේ වේ ද, මෙසේ හේ එ කරුණින් ගැරහිය යුතු වෙයි. ගෘහපතිය, ගෘහපතිවිවරධර වූ ද මහණ අනුභවන වූයේ උදාන මානනල නැතියේ වපල නො වූයේ දෙබමල නො වූයේ නො විසිරුණු වදන් ඇතියේ එළඹ සිටි සිහි ඇතියේ මනා ක්‍රමණ ඇතියේ සමාසිත වූයේ එකස සිත් ඇතියේ සංවෘත ඉන්ද්‍රියයන් ඇතියේ වේ ද, මෙසේ හේ එ කරුණින් ප්‍රශංසාසී වෙයි.

ගෘහපතිය, එහෙයින් ම තෝ සතුන් කෙරෙහි දන් දෙව. සතුන් කෙරෙහි දන් දෙන නාගේ සිත පහන් වන්නේ ය. එබිදු තෝ පහන් සිත් ඇතියේ සුගති සංකිප්‍යාත ස්වභාව ලෝකයට පැමිණෙන්නෙහි යි.

වහන්ස, තෙල මම අද පටන් කොට සබ්බසා කෙරෙහි දන් දෙන්නෙමි'යි.

6. 2. 1. 6

[හත්තිසාරිපුත්ත සුත්තං]

6. එවං මෙ සුතං එකං සමයං ගගගා බ්‍යරාණසියං විහරති ඉසිසග්ගෙන මිහඳුසෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සමබ්බුලා ථෙරා භික්ඛු පච්ඡාගතං පිණ්ඩපාතපටිකකතාං මණ්ඩලමාලෙ සන්නිසින්නා සන්නි-පඨිතා අභිබම්බකථං කථෙන්නති.

තනුසුදං ආයස්මා විතෙතා හත්තිසාරිපුත්තො ථෙරානං භික්ඛුනං අභිබම්බකථා කථෙන්නානං අනතරන්තරා කථං ඔපානෙහි. අථ ඛො ආයස්මා මහාකොට්ඨිකො ආයස්මනං විතතං හත්තිසාරිපුත්තං එතද-වොච: “මා ආයස්මා විතෙතා හත්තිසාරිපුත්තො ථෙරානං භික්ඛුනං අභි-බම්බකථං කථෙන්නානං අනතරන්තරා කථං ඔපානෙහි. කථාපරිශොභානං¹ ආයස්මා විතෙතා ආගමෙතුහි.

එවං වුතෙත ආයස්මතො විතතස්ස හත්තිසාරිපුත්තස්ස සහායකා භික්ඛු ආයස්මනතං මහාකොට්ඨිකං එතදවොචු: “මා ආයස්මා මහාකොට්ඨිකො ආයස්මනතං විතතං හත්තිසාරිපුත්තං අපසාදෙයි. පණ්ණිකො ආයස්මා විතෙතා හත්තිසාරිපුත්තො. පභොති වායස්මා විතෙතා හත්තිසාරිපුත්තො ථෙරානං භික්ඛුනං අභිබම්බකථං කථෙතුං”ති.

දුජ්ජානං ඛො එතං ආවුසො පරස්ස වෙනොපරියායං අජානනෙතයි.

(1) ඉධාවුසො එකච්චො පුග්ගලො තාවදෙව සොරතසොරතො² හොති, තිවාතතිවාතො හොති, උපසනතුපසනො හොති යාව සථාරං උපනිස්සාය විහරති අඤ්ඤතරං වා ගරුට්ඨානීයං සමුභවාරිං. යතො ච ඛො සො වපකස්සනෙව සථාරා, වපකස්සති ගරුට්ඨානීයෙති සමුභවාරිති. සො සංසට්ඨො විහරති භික්ඛුති භික්ඛුනීති උපාසකෙති උපාසිකාති රාජ්ජි³ රාජමහාමනෙති තිස්සිතෙති තිස්සියසාවකෙති. තස්ස සංසට්ඨස්ස විස්සට්ඨස්ස පාකතස්ස හස්සමනුසුත්තස්ස විහරතො රාගො විතතං අනුඤ්ඤෙති. සො රාගානුඤ්ඤෙන විතෙතන සිකඛං පච්චක්ඛාය භිනායාවතනති.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො ගොණො කිට්ඨාදෙ දුමෙන වා ඩඤ්ඤො වජේ වා ඔරුඤ්ඤො, යො නු ඛො ආවුසො එවං වදෙය්‍ය: “න දුතියං ගොණො කිට්ඨාදෙ පුනදෙව කිට්ඨං ඔතරිස්සති”ති සමමා නු ඛො සො ආවුසො වදමානො වදෙය්‍යාති? නො හිදං ආවුසො, ධානං හෙතං ආවුසො විජ්ජති යං සො ගොණො කිට්ඨාදෙ දුමං වා ජේනා වජං වා භිජ්ජිති පුනදෙව කිට්ඨං ඔතරෙය්‍යාති. එවමෙව ඛො ආවුසො ඉධෙකච්චො පුග්ගලො තාවදෙව සොරතසොරතො හොති තිවාතතිවාතො හොති උපසනතුපසනො හොති යාව සථාරං උපනිස්සාය විහරති අඤ්ඤතරං වා ගරුට්ඨානීයං සමුභවාරිං. යතො ච ඛො සො වපකස්සනෙව සථාරා, වපකස්සති ගරුට්ඨානීයෙති සමුභවාරිති. සො සංසට්ඨො විහරති භික්ඛුති භික්ඛුනීති උපාසකෙති උපාසිකාති රාජ්ජි රාජමහාමනෙති තිස්සිතෙති තිස්සියසාවකෙති. තස්ස සංසට්ඨස්ස විස්සට්ඨස්ස පාකතස්ස හස්සමනුසුත්තස්ස විහරතො රාගො විතතං අනුඤ්ඤෙති. සො රාගානුඤ්ඤෙන විතෙතන සිකඛං පච්චක්ඛාය භිනායාවතනති.

1 යාව කථාපරිශොභානං - මජ්ඣ. 2 සුරතසුරතො - කථෙති. 3 රජඤ්ඤ - මජ්ඣ.

6. 2. 1. 6.

[හත්තිසාරිපුත්ත සුත්තය]

6. මා විසින් මෙසේ අනුන ලද: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස්තුවර සම්පයෙහි ඉසිසත්ත නම් මිහදයෙහි වැඩවසනසේක. එ සමයෙහි බොහෝ තෙර මහණහු පසුබත්හි පිටුවායෙන් පෙරලා පැමිණියාහු මණ්ඩලමාලයෙහි රැස්ව හුන්නාහු අනිඛමිත්‍ර කථා කෙරෙත්.

එහි හත්තිසාරිපුත්ත ආයුෂමත් විතත තෙරහු තෙර මහණුන් අනිඛමිත්‍ර කථා කරත් ම අතරින් අතරු කථා හෙළත්. එකල්හි ආයුෂමත් මහාකොට්ඨිත තෙරණුවෝ ඇත්සැරිසුත් ආයුෂමත් විතත තෙරුන්ට තෙල කීහ: “ආයුෂමත් හත්තිසාරිපුත්ත විතත තෙරහු තෙරමහණුන් අනිඛමිත්‍ර කථා කරත් ම අතරින් අතරු නහමක් කථා හෙළත්වා. ආයුෂමත් විතත තෙරණුවෝ-කථාපඨවසාතය ඉවත්ත්වා”යි.

මෙසේ කී කල්හි ආයුෂමත් විතත හත්තිසාරිපුත්ත තෙරණුවන්ගේ සබද මහණහු ආයුෂමත් මහාකොට්ඨිත තෙරුන්හට තෙල කීහ: “ආයුෂමත් මහාකොට්ඨිත තෙරණුවෝ ආයුෂමත් විතත හත්තිසාරිපුත්ත නහමක් ගටත්වා. ආයුෂමත් විතත හත්තිසාරිපුත්තෙත් පණ්ණිතයය. ආයුෂමත් විතත හත්තිසාරිපුත්ත තෙරහු තෙරමහණුන්හට අනිඛමිත්‍ර කථා කියන්නට ද පොහොසත්-හ”යි.

ඇවැත්ති, මෙරමාගේ විතතාචාරය නො දන්නවුන් විසින් තෙල නො දත හැක්ක.

(1) ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුතුලෙක් යම්තාක් කල් ශාක්‍යාන් වහන්සේ හෝ අනාතර ගුරුස්ථානීය වූ සමුභවාරියකු හෝ ඇසුරු කොට වෙසේ නම් එතෙක් කල් සුරතාකාර නිවාතාකාර වෙයි. උපයානතාකාර වෙයි. යම් මෑ කලෙක හේ ශාක්‍යාහු කෙරෙත් බැහැර යේ නම්, හේ ගුරුස්ථානීය සමුභවාරීන් කෙරෙත් බැහැර යේ නම්, හේ මහණුන් හා සමඟ මෙහෙණන් හා සමඟ උවසුවන් හා සමඟ උවැසියන් හා සමඟ රජුන් හා සමඟ රජමහ ඇමැතිගත් හා සමඟ තිථික-යන් හා සමඟ තිථික ශ්‍රාවකයන් හා සමඟ සංඝාභව ව වෙසෙයි. සංඝාභව ව ව්‍යපකාභව ව ප්‍රාකාශික ඉන්ද්‍රියගත් ඇති ව භාෂාකථායෙහි නිතැලී වසන ඔහුගේ සිත රාගය ධර්ම කෙරෙයි (සමාධියෙන් දුරලයි.) හේ රාගය විසින් ධර්මික (මැඩුණු) සිතින් ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන කොට හිත (ගිහි) භාවයට ගෙයි.

ඇවැත්ති, යම් පරිදි වැඩෙන ශක්‍ය බුද්ධ ගොණෙක් දමින් හෝ බන්ධාලදයේ, ගොඩදෙහි හෝ අවුරණලදයේ වේ නම්, ඇවැත්ති, “සස් බුද්ධ මෙ ගොන් යල්ලි ශක්‍යයට නො බන්නේ ය”යි යමෙක් මෙසේ කියා නම්, ඇවැත්ති, එ කියනුයේ මෑතවත් කියන්නේ දැයි ඇවැත්ති, නැත් මැයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් සස් බුද්ධ එ ගොන් දමය හෝ සිදු ගොවුද හෝ බිදෑ වැලිද ශක්‍යයට බන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වෙයි. ඇවැත්ති, එපරිදි ම මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුතුලෙක් යම්තාක් ශාක්‍යාන් වහන්සේ හෝ අනාතර ගුරුස්ථානීය සමුභවාරියකු හෝ ඇසුරු කොට වෙසේ ද, එ තාක් සුරතයකු සෙයින් සුරත වෙයි, නිවාතයකු සෙයින් නිවාත වෙයි, උපයානතයකු සෙයින් උපයානත වෙයි. යම් කලෙක හේ ශාක්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙත් බැහැර යේ ද, ගුරුස්ථානීය වූ සමුභවාරීන් කෙරෙත් බැහැර යේ ද, හේ සිසුන් හා භික්ෂූන් හා උවසුවන් හා උවැසියන් හා රජුන් හා රජමහ ඇමැතිගත් හා තිථිකයන් හා තිථිකශ්‍රාවකයන් හා සංඝාභව ව වෙසෙයි. සංඝාභව වුහුටු කමටහන් ඇති ව ප්‍රාකාශික ඉන්ද්‍රියගත් ඇති ව භාෂාකථායෙහි අකුසුකත ව වසන ඔහුගේ සිත රාගය ගෙණ සිටුවෙත් වෙයි. රාගය විසින් ගත් සිතින් හේ ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන කොට හිත භාවයට වැටෙයි.

(2) ඉඛ පනාට්ඨකො ඵකච්චො පුග්ගලො විවිච්චො කාමෙහි - පෙ - පඨමං කුංචං උපසම්පජ්ජි විහරති. සො ලාභිමිති පඨමස්ස කුංචංචාති සංසංචො විහරති භික්ඛුති - පෙ - සික්ඛං පච්චක්ඛාය භික්ඛායාචන්තති.

සෙය්‍යථාපි ආට්ඨකො වාතුමග්ගාපථෙ¹ ඵුල්ලජ්ජිසිතකො දෙවො වස්සනෙතා රජං අනතරධාපෙය්‍ය, වික්ඛල්ලං පාතුකරෙය්‍ය, යො භු ඛො ආට්ඨකො ඵචං වදෙය්‍ය: “න දුනාමුග්ගිං වාතුමග්ගාපථෙ පුනදෙව රජො පාතු හවිස්සති”ති. සමමා භු ඛො සො ආට්ඨකො වදමානො වදෙය්‍යාති. නො හිදං ආට්ඨකො ධානං ගෙතං ආට්ඨකො විජ්ජති යං අමුග්ගිං වාතුමග්ගාපථෙ මනුස්සා වා අතික්කමෙය්‍ය, ගොපසු වා අතික්කමෙය්‍ය, වාතාතපො වා සෙනහගතං පරියාදිසෙය්‍ය. අථ පුනදෙව රජො පාතුහවෙය්‍යාති. ඵචමෙව ඛො ආට්ඨකො ඉඛෙකච්චො පුග්ගලො විවිච්චො කාමෙහි [විච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි] - පෙ - පඨමං කුංචං උපසම්පජ්ජි විහරති. සො ලාභිමිති පඨමස්ස කුංචංචාති සංසංචො විහරති භික්ඛුති - පෙ - සික්ඛං පච්චක්ඛාය භික්ඛායාචන්තති.

(3) ඉඛ පනාට්ඨකො ඵකච්චො පුග්ගලො විතක්කවිචාරානං ටුපසමා - පෙ - දුතියං කුංචං උපසම්පජ්ජි විහරති. සො ලාභිමිති දුතියස්ස කුංචංචාති සංසංචො විහරති භික්ඛුති - පෙ - සික්ඛං පච්චක්ඛාය භික්ඛායාචන්තති.

සෙය්‍යථාපි ආට්ඨකො ගාමස්ස වා නිගමස්ස වා අවිදුරෙ මහන්තා තලානං, තත්ථ ඵුල්ලජ්ජිසිතකො දෙවො වස්සනෙතා සිප්පිකමුක්ඛාපි සක්ඛර-කඤ්ඤාපි අනතරධාපෙය්‍ය, යො භු ඛො ආට්ඨකො ඵචං වදෙය්‍ය: නදුනාමුග්ගිං තලාකෙ පුනදෙව සිප්පිකමුක්ඛා වා සක්ඛරකඤ්ඤා වා පාතුහවිස්සන්ති. සමමා භු ඛො සො ආට්ඨකො වදමානො වදෙය්‍යාති. නො හිදං ආට්ඨකො ධානං ගෙතං ආට්ඨකො විජ්ජති යං අමුග්ගිං තලාකෙ මනුස්සා වා පිච්චෙය්‍ය, ගොපසු වා පිච්චෙය්‍ය, වාතාතපො වා සෙනහගතං පරියාදිසෙය්‍ය, අථ පුනදෙව සිප්පිකමුක්ඛාපි සක්ඛරකඤ්ඤාපි පාතුහවෙය්‍යන්ති. ඵචමෙව ඛො ආට්ඨකො ඉඛෙකච්චො පුග්ගලො විතක්කවිචාරානං ටුපසමා - පෙ - දුතියං කුංචං උපසම්පජ්ජි විහරති. සො ලාභිමිති දුතියස්ස කුංචංචාති සංසංචො විහරති භික්ඛුති - පෙ - සික්ඛං පච්චක්ඛාය භික්ඛායාචන්තති.

(4) ඉඛ පනාට්ඨකො ඵකච්චො පුග්ගලො පිතියංච විරාගා - පෙ - තතියං කුංචං උපසම්පජ්ජි විහරති, සො ලාභිමිති තතියස්ස කුංචංචාති සංසංචො විහරති භික්ඛුති - පෙ - සික්ඛං පච්චක්ඛාය භික්ඛායාචන්තති.

සෙය්‍යථාපි ආට්ඨකො පුරිසං පඤ්ඤාගොපනං භුත්තාචං ආභිදෙසියං* ගොපනං නවජාදෙය්‍ය, යො භු ඛො ආට්ඨකො ඵචං වදෙය්‍ය “න දුනාමුග්ගිං පුරිසං පුනදෙව ගොපනං ජාදෙය්‍යති”ති. සමමා භු ඛො සො ආට්ඨකො වදමානො වදෙය්‍යාති. නො හිදං ආට්ඨකො, “ධානං ගෙතං ආට්ඨකො විජ්ජති අමුග්ගිං භාට්ඨකො පුරිසං පඤ්ඤාගොපනං භුත්තාචං ගාමස්ස සා ඔජා කාමෙ ධස්සති නාච න අඤ්ඤා ගොපනං ජාදෙය්‍යති. යතො ව ඛවස්ස සා ඔජා අනතරධායස්සති, අථ පුනදෙව තං ගොපනං ජාදෙය්‍යාති. ඵචමෙව ඛො ආට්ඨකො ඉඛෙකච්චො පුග්ගලො පිතියංච විරාගා - පෙ - තතියං කුංචං උපසම්පජ්ජි විහරති, සො “ලාභිමිති තතියස්ස කුංචංචාති”ති සංසංචො විහරති භික්ඛුති - පෙ - සික්ඛං පච්චක්ඛාය භික්ඛායාචන්තති.

1 වාතුමග්ගාපථෙ - මජ්ඣ. 2 ටුපසමා - මජ්ඣ. 3 ආභිදෙසියං - සීඝ්‍ර.

(2) ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුගුලෙක් කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම [අතුරුදන් වීමෙන් වෙන්වම] ... ප්‍රථමධ්‍යානයට එළඹ වෙතෙයි. හෙ ප්‍රථමධ්‍යානලාභියෙමි යි හිසුන් හා ... සංඝාභව වූයේ වෙතෙයි ... ශික්ෂාප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන කොට හිතභාවයට වැටෙයි.

ඇවැත්ති, යම් පරිදි සතරමංසකියෙහි දළ පොද ඇති මේකය වස්තේ රජස් අතුරුදන් කෙරේ ද, මඛ පාල කෙරේ ද, ඇවැත්ති, “මෙ සතරමංසංකියෙහි යළිත් රජස් පාල නො වන්නේ ය” යි යමෙක් මෙසේ කියා නම් ඇවැත්ති, එ කියනුයේ මනා කොට කියන්නේ වේ දැයි. ඇවැත්ති, මෙය නො වේ ම ය. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් අසෝ මහාපථයෙහි මනුෂ්‍යයෝ හෝ ඉක්මයෙහි, ගවපසු හෝ ඉක්මයෙහි, අවිසුලං හෝ තෙතමන සිදු ගන්නේ ය. ඉක්බිති රජස් පාල වන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වෙයි. ඇවැත්ති, එ පරිදි ම මෙසස්තෙහි ඇතැම් පුගුලෙක් කාම-යන්ගෙන් වෙන් ව ම ... ප්‍රථමධ්‍යානයට එළඹ වෙතෙයි. හෙ ප්‍රථමධ්‍යානලාභියෙමි’යි හිසුන් හා හැනී වෙතෙයි ... ශික්ෂාප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන කොට හිතභාවයට ගෙයි.

(3) ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුගුලෙක් විතකිවිචාරයන්ගේ ව්‍යපශමයෙන් ... ද්විතීයධ්‍යානයට එළඹ වෙතෙයි. ‘හෙ ද්විතීයධ්‍යානලාභියෙමි’යි හිසුන් හා ... හැනී වෙතෙයි ... ශික්ෂාප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන කොට හිතභාවයට වැටෙයි.

ඇවැත්ති, යම් පරිදි ගමකට වේවයි, නියමගමකට වේවයි, නුදුරෙහි මහදහතලායෙක් වේ නම්, එහි මහත් පොද ඇති මේකය වස්තේ සිප්පි-බෙල්ලන් හා සක්බෙල්ලන් හා කැටකැබිලිති හා අතුරුදන් කරවයි. ඇවැත්ති, යමෙක් “දැන් මෙ දහතලායෙහි වැලිදු සිප්පිබෙලි සක්බෙලි කැටකැබිලිති පාල නො වේ ය” යි කියන්නේ නම්, ඇවැත්ති, හේ මොනොවට කියන්නේ දැයි? ඇවැත්ති, මෙය නො වේ මැයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් ඒ තලායෙහි මිනිස්සු හෝ පානය කරන්නාහ. ගවපසු හෝ පානය කරන්නාහ. අවිසුලං හෝ තෙත්ගතිය ගෙවාගන්නේය. වැලිදු සිප්පිබෙලි සක්බෙලි කැට කැබිලිති පාල වන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ. ඇවැත්ති, එ පරිදි ම මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුගුලෙක් විතකි විචාරව්‍යපශමයෙන් ... ද්විතීයධ්‍යානයට එළඹ වෙතෙයි. හේ ද්විතීයධ්‍යානලාභියෙමි’යි හිසුන් හා ... හැනී වෙතෙයි ... ශික්ෂාප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන කොට හිතභාවයට වැටෙයි.

(4) ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුගුලෙක් ප්‍රීති විරාගයෙකුදු ... තෘතීයධ්‍යානයට එළඹ වෙතෙයි. හෙ තෘතීයධ්‍යානලාභියෙමි’යි හිසුන් හා ... හැනී වෙතෙයි ... ශික්ෂාප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන කොට හිතභාවයට වැටෙයි.

ඇවැත්ති, යම් පරිදි පිණ්ඩොජ්ඣන් වලදනා පුරුෂයකු හට ප්‍රකට දෙෂ ඇති, කුද්‍රැකක භෝජනය නුරැස්තේ ද, “දැන් මෙ පුරිස්භට නැවත බොජ්ඣන් නො රැස්තේ ය” යි යමෙක් කියා නම්, ඇවැත්ති, එ කියනුයේ මනා කොට කියන්නේ දැයි. ඇවැත්ති, මෙ නො වේ මැ යි. “ඇවැත්ති, පිණ්ඩොජ්ඣන් වලදු තෙල පුරිස්භට යම්තාක් කෙසේ එ ඔප්ව සිටුවේ ද, ඒතාක් අන් බොජ්ඣන් නො ම රැස්තේය. යම් කලෙක ඔහුගේ ඒ ඔප්ව අතුරුදන් වේ නම්, එකල නැවතත් එ බොජ්ඣන් රැස්තේ ය” යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ. ඇවැත්ති, එ පරිදි ම මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුගුලෙක් ප්‍රීති විරාගයෙන් ... තෘතීයධ්‍යානයට එළඹ වෙතෙයි. හෙ තෘතීයධ්‍යානලාභියෙමි’යි හිසුන් හා ... හැනී වෙතෙයි ... ශික්ෂාප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන කොට හිතභාවයට පෙරලා වැටෙයි.

(5) ඉධ පනාටුසො එකච්චො පුග්ගලො සුඛස්ස ච පභානා දුක්ඛස්ස ච පභානා -පෙ- චතුත්ථං කුංචං උපසම්පජ්ජි විහරති, සො “ලාභීච්චි චතුත්ථස්ස කුංචස්සා”ති සංඝට්ඨො විහරති භික්ඛුති -පෙ- සික්ඛං පච්චක්ඛාය භිනායාවත්තති.

සෙය්‍යථාපි ආටුසො පබ්බතසංඛිඤ්ඤා උදකරහදෙ නිවානො විගත-
ඌමිකො, යො නු ඛො ආටුසො එවං වදෙය්‍ය: “න දනම්මස්මිං උදකරහදෙ
පුනදෙව ඌමි පාතුහවිස්සති”ති. සම්මා නු ඛො සො ආටුසො වදමානො
වදෙය්‍යාති. නො හිදං ආටුසො ධානං ගෙනං ආටුසො විජ්ජති යං
පුරුෂිමාය දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය භුසා වාතට්ඨි සා නස්මිං උදකරහදෙ ඌමිං
ජනෙය්‍ය, යං පච්චිමාය දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය -පෙ- යං උත්තරාය දිසාය
ආගච්ඡෙය්‍ය -පෙ- යං දක්ඛිණාය දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය භුසා වාතට්ඨි සා
නස්මිං උදකරහදෙ ඌමිං ජනෙය්‍යාති. එව මෙව ඛො ආටුසො ඉධෙකච්චො
පුග්ගලො සුඛස්ස ච පභානා දුක්ඛස්ස ච පභානා -පෙ- චතුත්ථං කුංචං
උපසම්පජ්ජි විහරති. සො “ලාභීච්චි චතුත්ථස්ස කුංචස්සා”ති සංඝට්ඨො
විහරති භික්ඛුති -පෙ- සික්ඛං පච්චක්ඛාය භිනායාවත්තති.

(6) ඉධ පනාටුසො එකච්චො පුග්ගලො සබ්බනිමිත්තානං අමනසිකාරා
අනිමිත්තං චෙතො සමාධිං උපසම්පජ්ජි විහරති, සො “ලාභීච්චි අනි-
මිත්තස්ස චෙතොසමාධිස්සා”ති සංඝට්ඨො විහරති භික්ඛුති භික්ඛුතීති
උපාසකෙති උපාසිකාති රාජ්ජි¹ රාජමහාමත්තොති තිස්සියෙති තිස්සි-
යාවකෙති, තස්ස සංඝට්ඨස්ස විස්සට්ඨස්ස පාකතස්ස භස්සමනුසුත්තස්ස
විහරතො රාගො විතතො අනුභංගෙති. සො රාගානුභංගිනො² විතෙතන
සික්ඛං පච්චක්ඛාය භිනායාවත්තති.

සෙය්‍යථාපි ආටුසො රජා වා රාජමහාමත්තො වා චතුරඛිනිතියා සෙනාය
අභානමිග්ගපට්ටපනො අඤ්ඤාතරස්මිං වනසංඝෙහි එකරත්තිවාසං උප-
ගච්ඡෙය්‍ය, තත්ථ³ හප්පිසද්දෙන අස්සසද්දෙන රථසද්දෙන පතතිසද්දෙන
හෙට්ඨමසංඛිතිණ්ණවතින්තාදසද්දෙන විරිලියසද්දො අන්තරධායෙය්‍ය,
යො නු ඛො ආටුසො එවං වදෙය්‍ය: “න දනම්මස්මිං වනසංඝෙහි පුනදෙව
විරිලියසද්දො⁴ පාතුහවෙය්‍යාති, සම්මා නු ඛො සො ආටුසො වදමානො
වදෙය්‍යාති. නො හිදං ආටුසො ධානං ගෙනං ආටුසො විජ්ජති යං සො
රජ වා රාජමහාමත්තො වා තමා වනසංඝෙහි පකකමෙය්‍ය, අථ පුනදෙව
විරිලියසද්දො⁴ පාතුහවෙය්‍යාති. එව මෙව ඛො ආටුසො ඉධෙකච්චො
පුග්ගලො සබ්බනිමිත්තානං අමනසිකාරා අනිමිත්තං චෙතොසමාධිං
උපසම්පජ්ජි විහරති. සො “ලාභීච්චි අනිමිත්තස්ස චෙතොසමාධිස්සා”ති
සංඝට්ඨො විහරති භික්ඛුති භික්ඛුතීති උපාසකෙති උපාසිකාති රාජ්ජි
රාජමහාමත්තොති තිස්සියෙති තිස්සියාවකෙති, තස්ස සංඝට්ඨස්ස විස්සට්ඨස්ස
පාකතස්ස භස්සමනුසුත්තස්ස විහරතො රාගො විතතො අනුභංගෙති.
සො රාගානුභංගිනො විතෙතන සික්ඛං පච්චක්ඛාය භිනායාවත්තති”ති.

1. රඤ්ඤ මජ්ඣං. 2. රාගානුභංගෙහි සිමු,

3. තත්ථ - මජ්ඣං.

4. විරික සද්දො - මජ්ඣං විරිලියාසද්දො - සිමු,

(5) ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙනි ඇතැම් පුගුලෙක් සුඛයානේන් ප්‍රභාණ-
යෙන් දුෂ්ඨයානේන් ප්‍රභාණයෙන් ... චතුර්ථිධ්‍යානංගං ඵලං වෙසෙයි. ඡේ
චතුර්ථිධ්‍යානලාභියෙමි'යි භික්ෂුන් හා ... ගැනී වෙසෙයි ... ශික්ෂාප්‍රත්‍යාක්ෂාන
කොට භික්ෂාවයං පෙරලා වැටෙයි.

ඇවැත්ති, යම් පරිදි කුසුනාමිමෙක වාපහස නො ලත් නො නැති
රළ ඇති දිව්‍යලෙක් වේ නම්, ඇවැත්ති, යමෙක් තෙල දිව්‍යලිප්ති යලිදු
රළ පාල නොවන්නේ ය'යි මෙසේ කියා නම්, ඇවැත්ති, කියන
ඡේ මොනොවට කියන්නේ වේ දැයි. ඇවැත්ති, මෙ නො වේ මැයි.
ඇවැත්ති, පැදුම්දිගින් යම්බදු මහවැසිසුලභෙක් හමා නම්, ඵසුලභ ඵ
දිව්‍යලිප්ති රළ දනවා නම්, පැලදිගින් යම් මහවැසිසුලභෙක් හමා නම් ...
උතුරාදිගින් යම් මහවැසි සුලභෙක් හමා නම් ... දකුණු දිගින් යම් මහ
වැසිසුලභෙක් හමා නම්, ඵ සුලභ ඵ දිව්‍යලිප්ති රළ දනවා නම්, තෙල
කරුණ විදුමාන මැ වේ. ඇවැත්ති, ඵ පරිදි ම මෙ සස්තෙනි ඇතැම්
පුගුලෙක් සුඛයානේ ප්‍රභාණයෙන් දුෂ්ඨයානේ ප්‍රභාණයෙන් ද ... චතුර්-
ථිධ්‍යානංගං ඵලං වෙසෙයි. ඡේ (මම්) චතුර්ථිධ්‍යානලාභියෙමි'යි භික්ෂුන්
හා ... ගැනී වෙසෙයි ... ශික්ෂාප්‍රත්‍යාක්ෂාන කොට භික්ෂාවයං පෙරලා
වැටෙයි.

(6) ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙනි ඇතැම් පුගුලෙක් (තිත්‍ය ආදි) හැම
නිමිත්තයන් මෙනෙහි නො කිරීමෙන් (බලවත් විදයීනා සමාධි සංඛ්‍යාත)
අනිමිත්ත විත්තසමාධියට ඵලං වෙසෙයි. ඡේ අනිමිත්ත විත්තසමාධිලාභි-
යෙමි'යි භික්ෂුන් හා භික්ෂුණීන් හා උපාසකයන් හා උපාසිකාවන් හා රජුන්
හා රාජමහාමාත්‍යයන් හා නිජිකයන් හා නිජිග්‍රාමකයන් හා සමඟ ගැනී
වෙසෙයි. සංඝාඨ ව චුහුටු වැර ඇති ව ප්‍රාකෘතික ඉන්ද්‍රියයන් ඇතිව භාෂා-
කථායෙහි නියැලී වාස කරණ ඔහුගේ සිත රාගය තෙමේ සටයි. ඡේ
රාගයෙන් සැටුනු සිතින් ශික්ෂාප්‍රත්‍යාක්ෂාන කොට භික්ෂාවයං පෙරලා
වැටෙයි.

ඇවැත්ති, යම් පරිදි රජෙක් වේවයි, රජමහඥාමැතිකයෙක් වේවයි,
පිටුරභ සෙන් සමග අදන්මහට පිළිපත්තේ අන්‍යතර වන ලැහැබෙක් පක්
රූයක් විසීමට ඵලං නම් ඵහි හසනිශබ්දයෙන් අශ්වශබ්දයෙන් රජ-
ශබ්දයෙන් පතනිශබ්දයෙන් බෙර පණාබෙර සක් ගැටබෙර තිනාද හඬින්
සිරුන්ගේ හඬ අතුරාදන් වන්නේ ද, ඇවැත්ති, මෙ වන ලැහැබෙහි වැලිදු
සිරුන්ගේ හඬ පාල නො වන්නේ ය'යි යමෙක් මෙසේ කියා නම්, ඇවැත්ති,
කියන ඡේ මනා කොට කියන්නේ දැයි? ඇවැත්ති, මෙ නො වේ මැ යි.
ඇවැත්ති, යම් හෙයෙකින් ඵ රජ වේවයි, රජමහඥාමැති වේවයි, ඵ
වනලැහැබෙන් නික්ම යේ නම් ඵකල්හි නැවතත් සිරුන්ගේ ශබ්දය පාල
වන්නේ ය යන තෙල කරුණ විදුමාන වෙයි. ඇවැත්ති, ඵපරිදි ම මෙ
සස්තෙනි ඇතැම් පුගුලෙක් හැම නිමිති නො මෙනෙහි කිරීමෙන් අනිමිත්ත
විත්තසමාධියට ඵලං වාස කෙරෙයි. ඡේ මම් 'අනිමිත්තවෙතොසමාධි-
ලාභියෙමි'යි භික්ෂුන් හා භික්ෂුණීන් හා උපාසකයන් හා උපාසිකාවන් හා
රජුන් හා රජමහඥාමැතින් හා නිජිකයන් හා නිජිග්‍රාමකයන් හා සමඟ
ගැනී වෙසෙයි. සංඝාඨ ව චුහුටු කමටගත් ඇති ව පියෙව් ඉදුරන් ඇති ව
භාෂාකථානි නිසුතු ව වසන ඔහුගේ සිත රාගය තෙමේ සටයි. රාගයෙන්
සැටුනු සිතින් යුත් හෙ ශික්ෂා ප්‍රත්‍යාක්ෂාන කොට භික්ෂාවයං පෙරලා
වැටෙයි.

අප්ථ ඛො ආයස්සා විතොනා හත්ථිසාරිපුතොනා අපරෙත නමසෙන සිකං පච්චක්ඛාය භිනායාවතති¹. අප්ථ ඛො විතොනා හත්ථිසාරිපුතොනා සහායකා භිකු ඥානායස්සා කොට්ඨිනො තෙත්ථපසඛිකමිංසු. උපසඛිකමිත්ථා ආයස්සා මහාකොට්ඨිතං එතදවොදුං. කිනානු ඛො ආයස්සා මහා-කොට්ඨිනොන විතොනා හත්ථිසාරිපුතොනා වෙනසා වෙනො පරිච්ච විදිනො ඉමාසං ච ඉමාසං ච විහාරස්මාපතතිනං විතොනා හත්ථිසාරිපුතොනා ලාභී, අප්ථ ච පන සිකං පච්චක්ඛාය භිනායාවතතිස්සාතිති. උදානු දෙවතා එතමත්ථං ආරොචෙසුං. විතොනා හත්ථිසාරිපුතොනා ඉමාසං ඉමාසං විහාරස්මාපතතිනං ලාභී, අප්ථ ච පන සිකං පච්චක්ඛාය භිනායාවතතිස්සාතිති.

වෙනසා වෙනො පරිච්ච විදිනො මෙ ආටුසො විතොනා හත්ථිසාරි-පුතොනා ඉමාසං ඉමාසං විහාරස්මාපතතිනං ලාභී, අප්ථ ච පන සිකං පච්චක්ඛාය භිනායාවතතිස්සාතිති. දෙවතාපි මෙ එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “විතොනා හත්ථිසාරිපුතොනා ඉමාසං ඉමාසං විහාරස්මාපතතිනං ලාභී, අප්ථ ච පන සිකං පච්චක්ඛාය භිනායාවතතිස්සාතිති”ති.

අප්ථ ඛො විතොනා හත්ථිසාරිපුතොනා සහායකා භිකු ඥානායස්සා තෙත්ථපසඛිකමිංසු. උපසඛිකමිත්ථා හගවතං අභිවාදෙති. එකමතං නිසිදිංසු. එකමතං නිසිතො ඛො තෙ භිකු හගවතං එතදවොදුං. විතොනා හත්ථිසාරිපුතොනා ඉමාසං ඉමාසං විහාරස්මාපතතිනං ලාභී, අප්ථ ච පන සිකං පච්චක්ඛාය භිනායාවතොතිති.

න නිකංවෙ විතොනා විරං සරිස්සති නෙකමමස්සාතිති.

අප්ථ ඛො විතොනා හත්ථිසාරිපුතොනා න විරස්සෙව කෙසමස්සං ඔහාරෙති. කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙති. අභාරස්සා අනාරියං පබ්බජී. අප්ථ ඛො ආයස්සා විතොනා හත්ථිසාරිපුතොනා එකො වූපකට්ඨො අපමතොනා අනාපි පභිතොනො විහරතොනා න විරස්සෙව යස්සත්ථාය භූලපුතොනා සම්මදෙව. අභාරස්සා අනාරියං පබ්බජනති, තදනුතරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨව ඛමෙම සයං. අභිකුසු සචරිකානා උපසමපජ්ඣ විහාසි. ඕණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්තොයාති අබ්බසුසි. අසුසුතරො ච පනායස්සා විතොනා හත්ථිසාරිපුතොනා අරහතං අහොසිති.

1. භිනායා මතති - මෙය.

ඉක්බිති ආයුෂමත් ගඤ්ඤාපිපුතන නම් විතත තෙරණුවෝ පසු කල්හි ශික්ෂා ප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන කොට හීනභාවයට (හිඟි බවට) පෙරළා වැටුනහ. එකල්හි ගඤ්ඤාපිපුතන විතත තෙරණුවන්ගේ යහළු මහණහු ආයුෂමත් මහාකොටසින් තෙරුන් කරා එළඹියහ. එළඹ ආයුෂමත් මහාකොටසින් තෙරුන්ට තෙල සැලකළහ: “කීමෙක් ද, ආයුෂමත් මහාකොටසින් තෙරුන් විසින් විතත ගඤ්ඤාපිපුතන තෙර “මේ මේ විහාරසමාපතති ලාභියෙක, වැලිදු ශික්ෂා ප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන කොට හීනභාවයට පෙරළා වැටෙන්නේ ය”යි තමන් සිතින් ඔහු සිත පිරිසිදු දෑහගන්නා ලද්දේ මේ දැයි? නො එසේ වුව වහන්ස, විතත ගඤ්ඤාපිපුතන තෙමේ මේ මේ විහාරසමාපතතිලාභියෙක, වැලිදු ශික්ෂා ප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන කොට හීනභාවයට පෙරළා වැටෙන්නේ යයි දේවතාවෝ එ පවත් සැලකලාහු දැ”යි.

ඇවැත්ති, “විතත ගඤ්ඤාපිපුතන තෙමේ මේ මේ විහාරසමාපතති-ලාභියෙක, වැලිදු ශික්ෂා ප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන කොට හීනභාවයට පෙරළා වැටෙන්නේ ය”යි මාගේ සිතින් ඔහු සිත පිරිසිදු මා විසින් දන්නා ලද්දේ ය. ඇවැත්ති, විතත ගඤ්ඤාපිපුතන තෙමේ මේ මේ විහාරසමාපතතිලාභියෙක, එහෙකුදු වුව ශික්ෂා ප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන කොට හීනභාවයට පෙරළා වැටෙන්නේ ය යන තෙල පුවන දෙවියෝ ද මට සැල කළහ’ යි.

එකල්හි විතතගඤ්ඤාපිපුතනයන්ගේ යහළු මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තැනෙකහි ද එහි එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත්-පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් එ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළහ. “වහන්ස, විතතගඤ්ඤාපිපුතන තෙමේ මේ මේ විහාරසමා-පතතිලාභියෙක, එසේ වුව ශික්ෂාප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන කොට හීනභාවයට පෙරළා වැටිනැ”යි.

මහණෙනි, විතත තෙමේ නොබෝ කල්හි නෛෂ්ක්‍රමය ගුණ සිහිපත් කරන්නේ ය යි.

ඉක්බිති විතතගඤ්ඤාපිපුතන තෙමේ නො බෝ කලෙකින් ම කෙස්-රවුළු බහා කසාවත් ගැඳ පෙරෙව ගිහිගෙන් නික්ම සස්තට වන. ඉක්බිති ආයුෂමත් විතතගඤ්ඤාපිපුතන තෙර එකලා වූයේ ගණ්ඨඛණ්ඩකායෙන් වෙන් වූයේ අප්‍රමතන වූයේ කෙලෙස් තවන වැර ඇතියේ ප්‍රතිතාතම ව වාස කරන්නේ නොබෝ කලෙකින් ම ආචාරතුලපුත්‍රයෝ මනාකොට ගෙන් නික්ම යම් අභියක් පිණිස ශාසනයට පැමිණේ නම්, එ අනුතාර බ්‍රහ්මවස්ථිපයථිවසානය ඉහාතමයෙහි ම තමා විසින් විශිෂ්ට-ඥානයෙන් දැන පසක් කොට එයට එළඹ විසී. ජාතිය සමිණ ව්‍ය. බබ්බසර වැස නිමවනලද, මනකටයුතු කරණලද, මෙ තෙලඥාසය පිණිස කටයුතු අනෙකෙක් නැතැයි මනා කොට දැනගත්තේ ය, ආයුෂමත් විතත ගඤ්ඤාපිපුතන තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙහි අනාසතර වූහ යි.

6. 2. 1. 7.

[මජ්ඣිමනිකායා]

7. එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා බාරාණසියං විහරති ඉසිපතනෙ මිඤ්ඤං. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බුද්ධානං ථෙරානං භික්ඛූනං පච්ඡානනං පිණ්ඩපාත පටික්ඛන්තානං මණ්ඩලමාලෙ සන්තිසින්නානං සන්තිපතිතානං අයමන්තරා කථා උදපාදි: “වුත්තමිදං ආවුසො භගවතා පාරායනෙ මේගෙනයාසකෙකු:”

“සො¹ උගනෙත විදිතාන² - මජ්ඣෙ මනනා න ලීපපති³
නං බුමි මහාසුරිසොති සො’ධ සිබ්බතිමච්චගා”

කතමොනු ඛො ආවුසො එකො අනෙතා කතමො දුතියො අනෙතා, කිං මජ්ඣෙ, කා සිබ්බතීති.

(1) එවං වුත්තෙත අඤ්ඤතරො භික්ඛු ථෙරෙ භික්ඛු එතදවොච: “එසො ඛො ආවුසො එකො අනෙතා, එසංතමුදයො දුතියො අනෙතා, එසසතිරො-ඛො මජ්ඣෙ, තණ්හා සිබ්බතී. තණ්හා හි නං සිබ්බති තස්ස තස්සෙව භවස්ස අභිතිබ්බතතියා. එතතාවතා ඛො ආවුසො භික්ඛු අභිඤ්ඤායං අභිජානාති, පරිඤ්ඤායං පරිජානාති. අභිඤ්ඤායං අභිජානනො පරිඤ්ඤායං පරිජානනො දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්ස අන්තකරො හොති”ති.

(2) එවං වුත්තෙත අඤ්ඤතරො භික්ඛු ථෙරෙ භික්ඛු එතදවොච: “අතීතං ඛො ආවුසො එකො අනෙතා, අනාගතං දුතියො අනෙතා, පච්චුප්පනා මජ්ඣෙ, තණ්හා සිබ්බතී. තණ්හා හි නං සිබ්බති තස්ස තස්සෙව භවස්ස අභි-තිබ්බතතියා. එතතාවතා ඛො ආවුසො භික්ඛු අභිඤ්ඤායං අභිජානාති පරිඤ්ඤායං පරිජානාති, අභිඤ්ඤායං අභිජානනො පරිඤ්ඤායං පරිජානනො දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති”ති.

(3) එවං වුත්තෙත අඤ්ඤතරො භික්ඛු ථෙරෙ භික්ඛු එතදවොච: “සුඛා ඛො ආවුසො වෙදනා එකො අනෙතා, දුක්ඛා වෙදනා දුතියො අනෙතා, අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා මජ්ඣෙ, තණ්හා සිබ්බතී. තණ්හා හි නං සිබ්බති තස්ස තස්සෙව භවස්ස අභිතිබ්බතතියා. එතතාවතා ඛො ආවුසො භික්ඛු අභිඤ්ඤායං අභිජානාති -පෙ- දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්ස අන්තකරො හොති”ති.

(4) එවං වුත්තෙත අඤ්ඤතරො භික්ඛු ථෙරෙ භික්ඛු එතදවොච: “කාමං ඛො ආවුසො එකො අනෙතා, රූපං දුතියො අනෙතා, විඤ්ඤාණං මජ්ඣෙ, තණ්හා සිබ්බතී. තණ්හා හි නං සිබ්බති -පෙ- දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්ස අන්තකරො හොති”ති.

1. සො - සිවු. මජ්ඣං.

2. උගනෙතමිඤ්ඤං - සුත්තනිපාතපාලි. 3. යො උගත අනෙත

විදිතාන - මජ්ඣං PTS.

3. ලීපපති - මජ්ඣං, සා:

6. 2. 1. 7.

[මජ්ඣිම සූත්‍රය]

7. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස්හි ඉසිපතන නම් මහදායකෙහි වැඩ වසන සේක. එ සමයෙහි පසුබත්හි පිඬුවායෙන් පෙරලා, පැමිණී, මණ්ඩලමාලයෙහි රැස්ව හුන් බොහෝ තෙරමහණුන් අතර මෙ අතුරු කථාව පහළ විය: ඇවැත්ති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පාරායන සමාගමයෙහි නිත්‍ය මෙනෙතායා මාණවකයාගේ ප්‍රයනායෙහි දී:

එ (රහත් හික්කුතෙම “උභයානතය ප්‍රඥයෙන් දැන මධ්‍යයෙහි නො තැවරේ නම් ඔහු මහාපුරුෂයෙකි නිසාම. හේ මේ පස්කඳෙහි සිබ්බතිසංඛ්‍යාත තාණ්ණාව ඉක්ම ගියේ ය”යි (මෙය වදාරණලදී.)

ඇවැත්ති, එක් අන්තය කවරේ යැ, දෙවන අන්තය කවරේ යැ, මධ්‍යය කවරේ යැ, සිබ්බති කවර යැයි.

(1) මෙ සේ කී කල්හි අන්‍යතර මහණෙක් තෙර මහණුන්ගට තෙල කීය: “ඇවැත්ති, (සංගීවකයෙන් උපන් හෙයින් වච්ඡිමාන ආත්මභාව සංඛ්‍යාත) සංගීය එක් අන්තයෙක (අනාගතාත්මභාව සංඛ්‍යාත) එසසසමුදය දෙවන අන්ත ය, (නිජාණ සංඛ්‍යාත) සංගී නිරෝධය මධ්‍යය වෙයි. තාණ්ණාව සිබ්බති යැ. තාණ්ණාව ම එ (ආත්මභාවචෝය සංඛ්‍යාත) එසසස මා එසසසමුදය ඒ ඒ භවයාගේ අභිනිජාතරිය සදහා සිටින්නේ ය. ඇවැත්ති, මෙනෙකින් මහණ (වතුසසත්‍යාධර්ම සංඛ්‍යාත) අභිඥෙයය මනා කොට දන්නේ ය. (ලොකික සත්‍යාධර්ම සංඛ්‍යාත) පරිඥෙය පිරිසිදු දන්නේ ය. අභිඥෙයය අභිජනන කරණයේ පරිඥෙයය පරිජානන කරණයේ ඉහාත්ම-භාවයෙහි ම වාතන දුෂ්ඨ කෙළවර කරන්නේ ය යි.

(2) මෙසේ කී කල්හි අන්‍යතර මහණෙක් තෙර මහණුන්ගට මෙය කී ය: “ඇවැත්ති, අනිත්‍යාත්මභාවය එක අන්තයෙක, අනාගතාත්මභාවය දෙවන අන්තය යි. ප්‍රත්‍යක්‍ෂපත්‍යාත්මභාවය මධ්‍යය යි. තාණ්ණාව සිබ්බති යි. තාණ්ණාව ම ඒ ඒ භවයාගේ ඉපැත්ම සදහා එය (අභිතානාගතපච්චුපාතන ඛණ්ඩ) සිටින්නේ ය. ඇවැත්ති, මෙනෙකින් මහණ අභිඥෙයය අභිජානනය කෙරෙයි. පරිඥෙයය පරිජානනය කෙරෙයි. අභිඥෙයය මනා කොට දන්නේ පරිඥෙයය පිරිසිදු දන්නේ ඉහත්මභාවයෙහි ම දුක් කෙළවර කරන්නේ ය” යි.

(3) මෙසේ කී කල්හි අන්‍යතර මහණෙක් තෙර මහණුන්ට තෙල කරුණ කී ය: “ඇවැත්ති, සුඛ වේදනා එක් අන්තය යැ, දුක්ඛවේදනාව දෙවන අන්තය යැ. අදුක්ඛමසුඛ වේදනාව මධ්‍යය යි. තාණ්ණාව සිබ්බති යි. තාණ්ණාව ම එ එ භවයාගේ අභිනිජ්ජාතරිය සදහා එය සිටින්නේ ය. ඇවැත්ති, මෙනෙකින් මහණ අභිඥෙයය අභිඥන වෙයි, ... ඉහාත්ම-යෙහි ම දුක් කෙළවර කරන්නේ වේ යයි”

(4) මෙසේ කී කල්හි අන්‍යතර මහණෙක් තෙර මහණුන්ට තෙල කරුණ කී ය: “ඇවැත්ති, නාමය එක් අන්තය යැ, රූපය දෙවන අන්තය වෙයි. ප්‍රතිසක්ඛි විඤනය මධ්‍යය යි. තාණ්ණාව සිබ්බති යි. තාණ්ණාව එය මසයි .. ඉහාත්මභාවයෙහි ම දුක් අන්ත කරන්නේ වේ යයි

(5) එවා වුතෙන අඤ්ඤාතරො හික්කු ථෙරෙ හික්කු එතදවොච: “ඡ බො ආවුසො අඤ්ඤාතරො ආයතනානි එකො අනෙතා, බාහිරානි ආයතනානි දුතියො අනෙතා, විඤ්ඤාණං මජ්ඣෙ, තණ්හා සිබ්බතී. තණ්හා හි නං සිබ්බති තස්ස තස්සෙව භවස්ස අභිතිබ්බතතියා. එතතාවතා බො ආවුසො හික්කු අභිඤ්ඤායං අභිජානාතී - පෙ - දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්ස අනතකරො හොති”ති.

(6) එවා වුතෙන අඤ්ඤාතරො හික්කු ථෙරෙ හික්කු එතදවොච: “සක්කායො බො ආවුසො එකො අනෙතා, සක්කායසමුදයො දුතියො අනෙතා, සක්කායතිරොධො මජ්ඣෙ, තණ්හා සිබ්බතී. තණ්හා හි නං සිබ්බති තස්ස තස්සෙව භවස්ස අභිතිබ්බතතියා. එතතාවතා බො ආවුසො හික්කු අභිඤ්ඤායං අභිජානාතී, පරිඤ්ඤායං පරිජානාතී. අභිඤ්ඤායං අභිජානනෙතා පරිඤ්ඤායං පරිජානනෙතා දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්ස අනතකරො හොති”ති.

එවා වුතෙන අඤ්ඤාතරො හික්කු ථෙරෙ හික්කු එතදවොච: “බ්‍යාකතං බො ආවුසො අලොපි සබ්බෙහෙව යථාසත්තං පටිභානං. ආයාමාවුසො, යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්මස්සාම, උපසඛකම්මා භගවතො එකමන්ථං ආරොචෙස්සාම, යථා නො භගවා ව්‍යාකරිස්සති, තථා නං ධාරෙස්සාම.”ති. එවමාවුසො’ති බො ථෙරා හික්කු තස්ස හික්කුනො පට්ටස්සොසුං.

අථ බො ථෙරා හික්කු යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්මෙසු, උපසඛකම්මා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං තිසිදිංසු, එකමන්තං තිසිත්තා බො ථෙරා හික්කු යාවතකො අහොසි සබ්බෙහෙව සද්ධිං කථාසල්ලාපො, තා සබ්බං භගවතො ආරොචෙසුං: කස්ස හු බො භනෙත සුභාසිත’න්ති.

සබ්බෙහං වො හික්කවෙ සුභාසිතං පරියායෙන, අපි ච යං මයා සක්කාය භාසිතං පාරායෙන මෙවොතයාපඤ්ඤා:

“කො¹ උගනෙත විදිත්වාන² මජ්ඣෙ මන්තා න ලීපති,³ තං බුද්ධි මහාපුරිකොති කො’ව සිබ්බතිමච්චගා”ති-තං සුභංථ සාමුකා මනසිකරොථ, භාසිස්සාමිති:

එවා භනෙතති බො තෙ හික්කු භගවතො පට්ටස්සොසුං, භගවා එතද-වොච:

එස්සො බො හික්කවෙ එකො අනෙතා, එස්සසමුදයො දුතියො අනෙතා. එස්සතිරොධො මජ්ඣෙ. තණ්හා සිබ්බතී. තණ්හා හි නං සිබ්බති තස්ස තස්සෙව භවස්ස අභිතිබ්බතතියා. එතතාවතා බො හික්කවෙ හික්කු අභිඤ්ඤායං අභිජානාතී, පරිඤ්ඤායං පරිජානාතී. අභිඤ්ඤායං අභිජා-නනෙතා පරිඤ්ඤායං පරිජානනෙතා දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්ස අනතකරො හොති’ති.

1 යො - සිමු මජ්ඣං සො

2 උගනෙත මහිඤ්ඤායං - සුභතතිපාතපාළි. යෙ උගො අනෙත විදිත්වා - මජ්ඣං, PTS.

3. ලීපෙති - මජ්ඣං සො

(5) මෙ සේ කී කල්හි අන්‍යතර මහණෙක් තෙර මහණුන්ට තෙල කී ය: “ඇවැත්නි, අවිද්‍යාවාසානම්කායනන එක අන්ත යැ. අවිබ්‍යාසානායනන දෙවන අන්ත යි. කම්මිඤ්ඤාය මධ්‍ය යි. තෘණොව සිබ්බති යි. තෘණොව ම එ එ භාවයානේ ඉපැත්ම පිණිස එය හිවයි. ඇවැත්නි, මෙතෙකින් මහණ අභිඤ්ඤාය අභිඤ්ඤා වෙයි. ... ඉහාතමයෙහි දුක් (අන්තකරන්තේ වේ ය”යි).

(6) මෙ සේ කී කල්හි අන්‍යතර මහණෙක් තෙර මහණුන්ට තෙල කී ය: “ඇවැත්නි, (ත්‍රේතූමක වර්ග සංඛ්‍යාත) සත්තාය එක අන්ත යැ, (සමුදයසත්තා සංඛ්‍යාත) සත්තායසමුදය දෙවන අන්ත යි, (තිරොධානසත්තා සංඛ්‍යාත) සත්තාය තිරොධාන මධ්‍ය යි. තෘණොව සිබ්බති යි. තෘණොව ම එ එ භාවයානේ ඉපැත්ම පිණිස එය හිවන්නේය. ඇවැත්නි, මෙතෙකින් මහණ අභිඤ්ඤාය අභිඤ්ඤා වෙයි, පරිඤ්ඤාය පරිඤ්ඤා වෙයි, අභිඤ්ඤාය අභිඤ්ඤා කෙරෙමින් පරිඤ්ඤාය පරිඤ්ඤා කෙරෙමින් ඉහාතමයාවයෙහි ම දුක් අන්තකරන්තේ වේ ය”යි.

මෙසේ කී කල්හි අන්‍යතර මහණෙක් තෙර මහණුන්ට තෙල කරුණ කී ය: “ඇවැත්නි, අප හැම දෙන විසින් ම සාවකිය ප්‍රතිභානාය ප්‍රකාශ කරණ ලදී. ඇවැත්නි, යම්භ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹෙමිභ, එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකරමිභ, අපහට යම් පරිදි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විවරණ කෙරෙත් නම් එපරිදි එය ධරමිභ”යි. ඇවැත්නි, එසේ ය”යි තෙර මහණු එ මහණහට පිළිවදන් ඇස්වූහ.

එක්විසි තෙර මහණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹෙහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් තෙර මහණු හැම දෙනා හා සමඟ යම් ප්‍රමාණ කථාසංලාපයක් ඇති වී නම්, එ හැම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කළකළහ. වහන්ස, කටුරැන්සේ (භාෂිතය) සුභාෂිත වේ දැ”යි.

“මහණෙනි, පයඝායයෙන් (ඒ ඒ කරුණින්) නොප හැමසේ කථා සුභාෂිත ය. වැලිද මා විසින් පාරාගනයෙහි ‘මෙතෙතයා පඤ්ඤා’යෙහි යමක් සදහා:

“එ (රහත් මහණ) ප්‍රඥවෙන් උභයානතය දැන මධ්‍යයෙහි නො තැවරේ නම්, ඔහු මහාපුරුෂ යයි ද, හේ මෙලොව සිබ්බති සංඛ්‍යාත තෘණොව ඉක්මගියේ යි කියමි”යි - වදාරන ලද නම්, එය මනා කොට අසව මෙතෙහි කරව, කියන්නෙමි”යි.

‘වහන්ස, එසේ ය’යි එ මහණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදාළහ:

මහණෙනි, වර්ගාන ආත්මතාව (සංඛ්‍යාත) එසාය එක් අන්තයක, (අනාගතාත්මතාව සංඛ්‍යාත) එසාසමුදය දෙවන අන්තය වෙයි. එසා- නිරොධය මධ්‍යය වෙයි. තෘණොව සිබ්බතිය යි. තෘණොව ම ඒ ඒ ආත්ම- හාවයානේ අභිනිවිතතිය සදහා එය හිවන්නේය. මහණෙනි, මෙ පමණෙකින් මහණ අභිඤ්ඤාය අභිඤ්ඤා කෙරෙයි. පරිඤ්ඤාය පරිඤ්ඤා කෙරෙයි. අභිඤ්ඤා විසිඳවඤ්ඤායෙන් දන්මින් පරිඤ්ඤාය පිරිසිදු දන්මින් ඉහාතමයෙහි දුඛය අවසන් කරන්නේ වේ යයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. 2. 1. 8

[පුරිසිඤ්ඤාණ සුතනං]

8. එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා කොසලෙසු වාරිකං චරමානො මහතා භික්ඛුසංඝිකෙන සද්ධිං යෙන දණ්ඩකපාතං නාම කොසලානං තීගමො තදචසරි. අථ ඛො භගවා මග්ගා ඔක්කමම අඤ්ඤාතරසම් රුක්ක-
මුලෙ පඤ්ඤාතෙන ආසනෙ නිසීදි. තෙ ච භික්ඛු දණ්ඩකපාතං පවිසිංසු
ආවසථං පරියෙසිතුං.

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ සම්බුද්ධෙ භික්ඛුහි සද්ධිං යෙන අචිරවතී
නදී තෙහුපසඝිකම් ගතතාති පරිසිඤ්ඤිතුං. අචිරවතියා නදියා ගතතාති
පරිසිඤ්ඤිතා පච්චුත්තරිතා එකච්චරො අට්ඨාසි ගතතාති පුබ්බාපයමානො.

අථ ඛො අඤ්ඤාතරො භික්ඛු යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙහුපසඝිකම්.
උපසඝිකම්තා ආගස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච:

“කීං හු ඛො ආට්ටසො ආනන්ද සබ්බං චේතසො සමන්තාහරිතා හු ඛො
දෙවදතො භගවතා බ්‍යාකතො ‘අපාසිකො දෙවදතො තෙරසිකො
කපපට්ඨො අතෙකිච්ඡො’ති, උදහු කෙනච්ඡෙව පරියායෙනා”ති.

‘එවං ඛො පනෙතං ආට්ටසො භගවතා බ්‍යාකත’න්ති.

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ යෙන භගවා තෙහුපසඝිකම්. උපසඝික-
ම්තා භගවන්තං අභිචාදෙතා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො
ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවන්තං එතදවොච:

ඉධාහං භනෙත සම්බුද්ධෙ භික්ඛුහි සද්ධිං යෙන අචිරවතී නදී
තෙහුපසඝිකම් ගතතාති පරිසිඤ්ඤිතුං. අචිරවතියා නදියා ගතතාති
පරිසිඤ්ඤිතා පච්චුත්තරිතා එකච්චරො අට්ඨාසි ගතතාති පුබ්බාපයමානො.
අථ ඛො භනෙත අඤ්ඤාතරො භික්ඛු යෙනාහං තෙහුපසඝිකම්. උපසඝික-
ම්තා මං එතදවොච:

“කීං හු ඛො ආට්ටසො ආනන්ද සබ්බං චේතසො සමන්තාහරිතා හු ඛො
දෙවදතො භගවතා බ්‍යාකතො “අපාසිකො දෙවදතො තෙරසිකො
කපපට්ඨො අතෙකිච්ඡො’ති, උදහු කෙනච්ඡෙව පරියායෙනා”ති. එවං
ට්ටනෙත අහං භනෙත තං භික්ඛුං එතදවොචො: “එවං ඛො පනෙතං ආට්ටසො
භගවතා බ්‍යාකත”න්ති.

6. 2. 1 8.

[ප්‍රතිපත්තිකයෙකුගේ සුත්‍රය]

8. මා විසින් මෙසෙයින් අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බෝධිඵල ජනපදයෙහි මහබික්සතුන් හා සමඟ සැරිසරණයෙක් දණ්ඩකපාසක නම් කෝශලයන්ගේ නියමිතවම වන්නේය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගියෙන් ඉවත් ව අන්‍යතර වාසානුලයෙක්හි පණවනලද අස්තෙහි වැඩහුන් සේය. ඒ භික්ෂුහු ද ආවාස සොයන්නට දණ්ඩකපාසකයට වත්හ.

එක්බිති ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ බොහෝ මහණුන් හා කැට්ටලා ගාත්‍ර පරිච්ඡේදය සදහා අවිරවනී නදිය වෙත එළඹියහ. අවිරවනී නදියෙහි ගාත්‍රපරිච්ඡේද (සන්‍යාන) කොට නදියෙන් නැගී එක්සිටුරු ඇඟියාහු අභයගිරි තෙත් සිඳුවමින් සිටියහ.

එකල්හි (දේවදත්තපාසක) අන්‍යතර මහණෙක් ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන් කරා පැමිණියේ ය. පැමිණ ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන්ට තෙල කරුණ කී:

“ඇවැත් ආනන්දයෙනි, කීම, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හැම තැන සිහින් ආවර්ණා කොටගෙන ‘දේවදත්ත අපාසකයා උපදනෙක, නිරයගාමී යැ, (නිරයෙහි) කපක් සිටුවනේ වන්නේ යැ, පිළියම් නො කළ හෙත්තේ යැ’ යි වදාරණ ලද්දේ ද, නොහොත් කිසියම් පරිත්‍යාගයෙකින් වදාරණ ලද්දේ දැ” යි.

ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තෙල කරුණ එළෙසින් ම ව්‍යාකෘත ය’ යි.

එක්බිති ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත් පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කළහ:

වහන්ස, මේ (නියමිතව) හි බට මම බොහෝ මහණුන් හා ශරීර පරිච්ඡේදය සදහා අවිරවනී නදිය කරා එළඹියෙමි. අවිරවනී නදියෙහි සිරුර සනහා ගොඩනැගී සිරුරු තෙත් සිඳුවමින් ඒකවිවර වැ සිටියෙමි. වහන්ස, එකල්හි අන්‍යතර (දේවදත්තපාසක) මහණෙක් මා කරා පැමිණියේ ය. පැමිණ මට තෙල පවත් කී:

“ඇවැත් ආනන්දයෙනි, කීමෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හැම තැන සිහින් ආවර්ණා කොට ගෙන ‘දේවදත්ත අපාසකයා යැ, නිරයගාමී යැ, කපක් සිටුවනේ වන්නේ යැ, පිළියම් නො කළ හෙත්තේ යැ’ යි වදාරණලද දැ” නොහොත් කිසියම් පරිත්‍යාගයෙකින් ව්‍යාකෘත වේ දැයි, වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි මම ‘ඇවැත්නි, තෙල කරුණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මේ සෙයින් ව්‍යාකෘත ය’ යි එ මහණහට කීමි යි.

සො වා බො ආනන්ද භික්ඛු නවො හවිස්සති අභිරපබ්බජිතො, ථෙරො වා පන බාලො අබ්බතො. කථං හි නාම යං මය ඵකංසෙන බ්‍යාකතං, තත්ථ ථෙජ්ඣං ආපජ්ජියාති? නාහං ආනන්ද අඤ්ඤං ඵකපුග්ගලම්භි සම්භුපසාමි, යො ඵවං මය සබ්බං වෙනසො සමන්තාහරිත්වා බ්‍යාකතො යථසිදං දෙවදත්තො. යාවකිව්ඤ්චාහං ආනන්ද දෙවදත්තස්ස වාලග්ගකොට්ඨිත්තුගුණමත්තම්භි සුක්කං ධම්මං අද්දසං, නෙවි තාවාහං දෙවදත්තං බ්‍යාකාසිං 'ආපාසිකො දෙවදත්තො නෙරසිකො කප්පට්ඨො අතෙකිවෙජ්'ති. යතො ව බො අහං ආනන්ද දෙවදත්තස්ස වාලග්ගකොට්ඨිත්තුගුණමත්තම්භි සුක්කං ධම්මං න අද්දසං, අථාහං දෙවදත්තං ව්‍යාකාසිං 'ආපාසිකො දෙවදත්තො නෙරසිකො කප්පට්ඨො අතෙකිවෙජ්'ති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද ගුරුකුපො සාධිකපොරිසො පුරො ගුරුස්ස සම-තිත්තිකො, තත්ථ පුරිසො සසිසකො නිමුග්ගො අස්ස, තස්ස කොට්ඨෙව පුරිසො උප්පජ්ජියා අත්ථකාමො භිත්තකාමො යොගකෙබ්බිකාමො තමා ගුරුකුපා උග්ඛරිත්තුකාමො. සො තං ගුරුකුපං සමන්තා අනුපරිගෙව්ජන්තො න පසෙය්‍ය තස්ස පුරිසස්ස වාලග්ගකොට්ඨිත්තුගුණමත්තම්භි ගුරුත අමකිතං යජෙත්තං ගහෙත්වා උග්ඛරෙය්‍ය. ඵම්මෙව බො අහං ආනන්ද යතො දෙවදත්තස්ස වාලග්ගකොට්ඨිත්තුගුණමත්තම්භි සුක්කං ධම්මං න අද්දසං, අථාහං දෙවදත්තං බ්‍යාකාසිං "ආපාසිකො දෙවදත්තො නෙරසිකො කප්පට්ඨො අතෙකිවෙජ්"ති.

සචෙ තුමො ආනන්ද සුණෙය්‍යාථ තථාගතස්ස පුරිසිත්ථියඤ්ඤාති විහජන්තස්සාති. ඵතස්ස ගගවා කාලො, ඵතස්ස සුගත කාලො, යං ගගවා පුරිසිත්ථියඤ්ඤාති විහජෙය්‍ය. ගගවතො සුත්වා භික්ඛු ධාරෙස්සන්ති'ති. තෙනභානන්ද, සුණාහි සාධුකං මනසිකරොති, හාසියාමිති. ඵවං හන්තෙති බො ආගස්මා ආනන්දෙ ගගවතො පට්ටස්සාසි. ගගවා ඵතදවොච:

(1) ඉමාහං ආනන්ද ඵකච්චං පුග්ගලං ඵවං වෙනසා වෙනො පරිච්ච පජානාමි "ඉමස්ස බො පුග්ගලස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මාති." තමෙනං අපරෙන සමයෙන ඵවං වෙනසා වෙනො පරිච්ච පජානාමි: "ඉමස්ස බො පුග්ගලස්ස කුසලා ධම්මා අනතරසිතා, අකුසලා ධම්මා සමමුඛි-භූතා. අත්ථි ව ඛවාස්ස කුසලමූලං අසමුච්ඡින්නං, තමා තස්ස කුසලමූලං¹ කුසලං පාතුගවිස්සති. ඵම්මයං පුග්ගලො ආගතිං අපරිහානධම්මො හවිස්සති"ති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද, බිජාති අබණ්ඩාති අපුඨිති අවානාතපහතාති සාරද්ධි සුබසසිතාති සුබෙතො සුපරිකම්මකකාය භග්ගිතා නිකම්මකාති, ජානෙය්‍යාසි ත්වා ආනන්ද ඉමාහි බිජාති වුද්ධිං විරුළ්ඛිං වෙසුලං ආපජ්ජියාන්ති'ති. ඵවං හන්තො.

ආනන්දයෙහි, හේ පෑවිදි ව නො බෝකල් ඇති නවක මහණෙක් හෝ අව්‍යක්ත බාල ස්ථිර මහණෙක් හෝ විශ්‍යෙයි. යමක් මා විසින් ඒකාන්තයෙන් ව්‍යාකාන නම්, එහි කිසෙයින් ද්විධාභාවයක් වේද? ආනන්දයෙහි, දේවදත්ත බඳු යම් මා පුද්ගලයෙක් මා විසින් සියල්ල සිහින් ආවර්ණා කොට ව්‍යාකාන වේ නම්, මම එබඳු අන් එකදු පුද්ගලකු වූද-ඇසින් නො මැ දක්මි. ආනන්දයෙහි, යම්තාක් මම දේවදත්තයාගේ අත්ලොම් අගක් වදනා තැන් පමණ වූ කුශලධර්මයක් නො දිවිම් ද, ඒතාක් මම “දේවදත්ත අපායෙහි උපදනට තිසි කම් ඇතියෙක, තිරිහි උපදනේ යැ, ප්‍රතිකම් රහිත වූයේ යැ, කල්‍යාණාසී වන්නෙ යැ යි දෙවිදතු ව්‍යාකාන නො කෙළෙම් ම ය. ආනන්දයෙහි, යම් කලෙක මම දේවදත්තගේ අත්ලොම් අග වදනා තැන් පමණකුදු කුශලධර්මයක් නො දිවිම් ද, එකල්හි මම “දේවදත්ත ආපායික යැ, තේරයික යැ, කල්‍යාණාසී යැ, අතෙකිව් යයි දෙවිදතු විවරණ කෙළෙම්”යි.

ආනන්දයෙහි, යම් සේ පුරුෂප්‍රමාණයෙන් අධික වූ ගුණයන් මුළු වීට තෙක් පිරි සිටි ගුණකුපයෙක් වේද, එහි හසිඝ්න ව (හිසතෙක්) තිමග්න වූ පුරුෂයෙක් වේ ද, ඔහුට අච්ඡා කැමැති හිත කැමැති යොග්‍යකෘතී (නිභීය) කැමැති ඒ ගුණ කුපයෙන් උද්‍රණ්ණ කැමැති කිසි පුරුෂයෙක් උපදනේ ය, හේ ඒ ගුණකුපය වටා ඇවිදිනුයේ යම් තැනෙකිහි ගෙණ (ඔහු) උද්‍රණ්ණත්තේ නම් අත්ලොම් අගක් බැහියහැකි පමණකුදු ගුණයන් නො මැකි තැනක් නො දක්නේ ය. ආනන්දයෙහි, එපරිද්දෙන් ම යම් කලෙක සිටි මම දේවදත්තගේ අත්ලොම් අගක් වදනා තැන් තරම් වූ ද කුශලධර්මයක් නො දිවිම් ද, එකල්හි මම “දේවදත්ත ආපායික ය, තේරයික ය, කල්‍යාණාසී ය, අතෙකිව් යයි” දෙවිදතු විවරණ කෙළෙම්.

ආනන්දයෙහි, ඉදින් තෙපි පුරුෂෙක්සිංහෙන විහාග කරණ ත්ථාගත-යන්තේ භාහිතය අහවු දැයි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තෙල භාහිතයට මේ කලි, පුගතයන් වහන්ස, යම් තෙයකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුරුෂෙක්සිංහෙන විහාග කරණ සේක් නම්, මෙ තෙල භාහිතයට කලි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ බස් අසා භික්ෂුහු එ දරන්නාහ යි. ආනන්දයෙහි, එසේ වී නම් මහා කොට අසව, මෙනෙහි කරව, වදාරම් යි. වහන්ස, එසේයි ආපුණ්ණ ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇත්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදල සේක:

(1) ආනන්දයෙහි, මෙ ලොව්හි මම ‘මෙ පුගුල්ගට කුසල්දහම්හු ද අකුසල් දහම්හු ද විද්‍යානායක’යි මෙසෙයින් තමන් සිහින් ඔහු සිත පිරිසිදු දන්මි. අපරභාගයෙහි “මෙ පුගුල්හුගේ කුශලධර්මයෝ අතුරුදන් වූහ, අකුශලධර්මයෝ සමුච්ඡිද්‍රවයහ. මොහුට ප්‍රතිණ නො වූ කුශලමූල ද ඇත. ඒ කුශලමූලයෙන් මොහුට කුසල් පාල වන්නේ ය. මෙසේ වත් ම මේ පුගුල් මත්තෙහි නො පිරිසිදු නැහැවි ඇති වන්නේ ය”යි මෙසේ තමන් සිහින් ඔහු සිත පිරිසිදු දන්මි.

ආනන්දයෙහි යම් පරිදි නො කඩ වූ කුණු නො වූ වාග්වචන නො නට සාරය ගත් මෙහොවට රැස් (යහන්) කරණලද මනාකෙත්ති මනාසේ පිරිසම් කල බිම්හි වපුල බිජ්‍යෝ වෙත් නම්, ආනන්දයෙහි, මෙ බිජ්වටහු වාග්වචන වර්ගයට විපුලභාවයට පැමිණෙත් යයි නො දන්ති දැයි. වහන්ස, එසේ ය.

එවමෙව බො අහං ආනන්ද, ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස බො පුග්ගලස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මා”ති. තමෙනං අපරෙත සමයෙන එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස බො පුග්ගලස්ස කුසලා ධම්මා අනතර්ගිතා, අකුසලා ධම්මා සමමුඛිතා. අපි ච බවස්ස කුසලමුලං අසමුච්ඡින්නං, තමා තස්ස කුසලමුලා කුසලං පාතුහවිස්සති, එවමයං පුග්ගලො ආයතීං අපරිභානධම්මො හවිස්සති”ති. එවමපි බො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිස-පුග්ගලො චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො හොති.

එවමපි බො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිසිද්ධියක්ඛණං චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතං හොති. එවමපි බො ආනන්ද තථාගතස්ස ආයතීං ධම්ම-සමුප්පාදෙ චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො හොති.

(2) ඉධ පනාහං ආනන්ද, එකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි. “ඉමස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මා”ති. තමෙනං අපරෙත සමයෙන එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස බො පුග්ගලස්ස අකුසලා ධම්මා අනතර්ගිතා, කුසලා ධම්මා සමමුඛිතා, අපි ච බවස්ස අකුසලමුලං අසමුච්ඡින්නං. තමා තස්ස අකුසලමුලා අකුසලං පාතුහවිස්සති. එවමයං පුග්ගලො ආයතීං පරිභාන ධම්මො හවිස්සති”ති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද ඛිජාති අඛණ්ඩාති අපුතීති අවාතාතපහතාති සාරදුතී සුඛසයිතාති පුත්‍රපිලාය නිකම්පතාති, ජානෙය්‍යාසි ඞා ආනන්ද නයිමාති ඛිජාති වුද්ධිං විරුලිති වෙපුලං ආපජ්ජස්සන්ති. එවං හතෙන.

එවමෙව බො අහං ආනන්ද ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස බො පුග්ගලස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මා”ති. තමෙනං අපරෙත සමයෙන එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස බො පුග්ගලස්ස අකුසලා ධම්මා අනතර්ගිතා, කුසලා ධම්මා සමමුඛිතා. අපි ච බවස්ස අකුසලමුලං අසමුච්ඡින්නං. තමා තස්ස අකුසලමුලා අකුසලං පාතුහවිස්සති. එවමයං පුග්ගලො ආයතීං පරිභානධම්මො හවිස්සති”ති එවමපි බො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිසපුග්ගලො චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො හොති.

එවමපි බො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිසිද්ධියක්ඛණං චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො හොති. එවමපි බො ආනන්ද තථාගතස්ස ආයතීං ධම්ම-සමුප්පාදෙ චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො හොති.

(3) ඉධ පනාහං ආනන්ද එකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස බො පුග්ගලස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මා”ති. තමෙනං අපරෙත සමයෙන එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “නපි ඉමස්ස පුග්ගලස්ස වාලග්ගකොච්ඡිතකුද්දනමිත්තොපි සුකෙකා ධම්මො, සමන්තාගතොයං පුග්ගලො එකන්තකාලකෙති අකුසලෙති ධම්මෙති, කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතීං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජස්සති”ති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද ඛිජාති ඛණ්ඩාති පුතීති වාතාතපහතාති සුඛෙතෙන සුපරිකම්මකතාය භූමියා නිකම්පතාති, ජානෙය්‍යාසි ඞා ආනන්ද, නයිමාති ඛිජාති වුද්ධිං විරුලිති වෙපුලං ආපජ්ජස්සන්ති. එවමහතෙන.

ආනන්දයෙහි, එ පරිදි ම මම “මෙ පුගුල්හට කුශලබ්‍රීයෝ ද අකුශල-
බ්‍රීයෝ ද විද්‍යාමානසා”යි මෙසේ මාගේ සිතින් ඔහු සිත පිරිසිදු දන්මි.
අපරිභාගයෙහි මෙ පුගුල්හුගේ කුශලබ්‍රීයෝ අතුරුදන් වූහ. අකුශලබ්‍රීයෝ
සමමුඛිභූත වූහ. මොහුට සමුච්ඡින්න නො වූ කුශලමූල ද ඇත, ඔහුට
ඒ කුශලමූලයෙන් කුසල් පාල වන්නේය. මෙසේ ඇතිවත් ම මෙ පුගුල්
මතුයෙහි නො පිරිහෙන සාභාව ඇති වන්නේ ය”යි මෙසේ එ පුගුල්හු
මාගේ සිතින් ඔහු සිත පිරිසිදු දුන ගනිමි. ආනන්දයෙහි, මෙසේත්
තථාගතයන් විසින් පුරුෂ පුද්ගල සිතින් සිත පිරිසිදු විදින වෙයි.

ආනන්දයෙහි, තථාගතයන් විසින් පුරුෂෙත්ථිය (පරොපරියතත) ඥානය
මෙසේත් සිතින් සිත පිරිසිදු දන්නාලද වෙයි. ආනන්දයෙහි, මෙසේත්
තථාගතයන් විසින් මතුයෙහි ධර්මසමුත්පාදය තමන් සිතින් උනු සිත පිරිසිදු
දන්නා ලද්දේ වෙයි.

(2) ආනන්දයෙහි, මෙ ලොව්හි මම ඇතැම් පුගුලකු “මෙ පුගුල් හට
කුශලබ්‍රීයෝ ද අකුශලබ්‍රීයෝ ද විද්‍යාමානසා”යි මෙසේ සිතින් සිත පිරිසිදු
දන්මි. අපරිභාගයෙහි “මෙ පුගුල්හුගේ අකුශලබ්‍රීයෝ අතුරුදන් වූහ,
කුශලබ්‍රීයෝ සමමුඛිභූතසා. මොහුට අසමුච්ඡින්න වූ අකුශලමූල ද ඇත. ඒ
අකුශලමූලයෙන් අකුශල පාලවන්නේ ය. මෙසේ වත් ම, මෙ පුගුල් මතුයෙහි
පරිභානබ්‍රීයෝ ඇතිවේ වන්නේ ය”යි, මෙසේ මාගේ සිතින් ඔහු සිත පිරිසිදු
දනිමි.

ආනන්දයෙහි, යම් පරිදි අබණ්ඩ වූ ඇඟ නො වූ අවිසුලුතින් නො නට
සාරද්ධි වූ සුබසසිත වූ ඛිජ්ජවට්ඨ අතලගලෙක නික්මීයා වෙත් ද, ආනන්ද-
යෙහි, මෙ ඛිජ්ජවට්ඨ වාද්ධියට විරුද්ධියට විපුලභාවයට නො පැමිණෙත් ය යි
තෙපි දන්වයි? වහන්ස, එසේ ය.

ආනන්දයෙහි, එ පරිදි ම මම මෙ ලොව්හි ඇතැම් පුගුලකු “මෙ පුගුල්හට
කුශලබ්‍රීයෝ ද අකුශලබ්‍රීයෝ ද විද්‍යාමානසා”යි මෙසේ සිතින් සිත පිරිසිදු
දන්මි. අපරිභාගයෙහි “මෙ පුගුල්හට අකුශලබ්‍රීයෝ අතුරුදන්හ, කුශල-
බ්‍රීයෝ සමමුඛිභූතසා, මොහුට අකුශලමූල ද නුසුන් ව ඇත. ඔහුට ඒ
අකුශල මූලින් අකුශල පාලවන්නේ ය. මෙසේ වත් ම මෙ පුගුල් මතුයෙහි
පරිභානබ්‍රීයෝ වන්නේ ය”යි සිතින් සිත පිරිසිදු ඔහු දන්මි.

ආනන්දයෙහි, මෙසේත් තථාගතයන් විසින් පුරුෂපුද්ගල සිතින් සිත
පිරිසිදු දන්නාලද්දේ වෙයි. ආනන්දයෙහි, මෙසේත් තථාගතයන් විසින්
පුරුෂෙත්ථිය ඥානය සිතින් සිත පිරිසිදු දන්නාලද වෙයි. ආනන්දයෙහි,
මෙසේත් තථාගතයන් විසින් මතුයෙහි (ඔහුගේ) ධර්මසමුත්පාදය සිතින් සිත
පිරිසිදු දන්නාලද්දේ වෙයි.

(3) ආනන්දයෙහි, මෙ ලොව්හි මම ඇතැම් පුගුලකු “මෙ පුද්ගලහට
කුශලබ්‍රීයෝ ද අකුශලබ්‍රීයෝ ද විද්‍යාමානසා”යි මෙසේ සිතින් සිත පිරිසිදු
දන්මි. පසු කල්හි “මෙ පුගුල් හට වලගඅගවදනා නැත් පමණකුසු
ගුකලබ්‍රීයෝ නැත, මෙ පුගුල් ඒකාන්ත කාණේ අකුශලබ්‍රීයෝ සමකා-
ගත වූයේ කාබුත් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති වූ චිතිපාත නම් වූ
තීරයට පැමිණෙන්නේය”යි මෙසේ සිතින් සිත පිරිසිදු ඔහු දන්මි.

ආනන්දයෙහි, යම් පරිදි කඩ වූ කුණු වූ අවිසුලුතින් පහල බිජයෝ
මනා කෙතෙක්හි සුපිරියම්කල බිමෙක නික්මීයා වූවාහු වේද්ද, ආනන්දයෙහි,
තෙපි “මේ බිජයෝ වාද්ධියට විරුද්ධියට විපුලභාවයට නොපැමිණෙන්නාහ”යි
දන්වයි? වහන්ස, එසේ ය.

එවමෙව බො අහං ආනන්ද ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස බො පුග්ගලස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මා”ති. තමෙනං අපරේන සමයෙන එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “නත්ථ ඉමස්ස පුග්ගලස්ස වාලග්ගකොට්ඨිතකුද්දනමනෙතොපි සුඤ්ඤා ධම්මො, සමන්තාගතොයං පුග්ගලො එකන්තකාලකොති අකුසලෙති ධම්මෙති, කායස්ස හෙද පරමර්ථො අපායං දුග්ගතිං චිතිපාතං නිරයං උපපජ්ජිස්සති”ති. එවමපි බො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිසපුග්ගලො චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො භොති.

එවමපි බො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිසපුග්ගලො චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතං භොති. එවමපි බො ආනන්ද තථාගතස්ස ආයතිං ධම්මං සමුප්පාදො චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො භොති’ති.

එවං ට්‍රිකේත ආයසමා ආනන්දෙ හගවන්තං එතදවොච: සක්කාත්‍ර බො හතේන ඉමෙතං තිණ්ණං පුග්ගලානං අපරෙපි තයො පුග්ගලා සප්පට්ඨානා පඤ්ඤාපෙකුන්ති. ආකාශා ආනන්දෙති හගවා අවෙච.

(4) ඉධාහං ආනන්ද එකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස බො පුග්ගලස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මාති. තමෙනං අපරේන සමයෙන එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස බො පුග්ගලස්ස කුසලා ධම්මා අනන්තරිතිනා අකුසලා ධම්මා සමුච්ඡිකුන්තා, අත්ථ ච ධර්මාස්ස කුසලමූලා අසමුච්ඡින්නං, තමපි සබ්බෙන සබ්බං සමුග්ගානං ගච්ජති. එවමයං පුග්ගලො ආයතිං පරිභානධම්මො හවිස්සති’ ති.

සෙත්ථාපි ආනන්ද අභිනායාති ආදිත්තාති සමපජ්ජලිතාති සජ්ජාති-භූතාති පුට්ඨසීලාය තික්ඛිත්තාති, ජානෙය්‍යාසි තිං ආනන්ද, නයිමාති අභිනායාති ප්‍රතිං විරුද්ධං වෙපුලං අපජ්ජිස්සන්ති. එවමනෙතො.

සෙත්ථාපි වා පනානන්ද සායන්තසමයං සුරිසෙ ඔගච්ඡන්තො ජානෙය්‍යාසි තිං ආනන්ද ආලොකො අන්තර්ධායිස්සති අනිකාරො පාකුභවිස්සති’ති. එවමනෙතො.

සෙත්ථාපි වා පනානන්ද අහිදො අධිරත්තං’ හත්තනාලසමයෙ, ජානෙය්‍යාසි තිං ආනන්ද ආලොකො අන්තර්ධායිස්සති අනිකාරො පාකුභුතොති. එවමනෙතො.

එවමෙව බො අහං ආනන්ද ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස බො පුග්ගලස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මාති” තමෙනං අපරේන සමයෙන එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස බො පුග්ගලස්ස කුසලා ධම්මා අනන්තරිතිනා, අකුසලා ධම්මා සමුච්ඡිකුන්තා, අත්ථ ච ධර්මාස්ස කුසලමූලා අසමුච්ඡින්නං, තමපි සබ්බෙන සබ්බං සමුග්ගානං ගච්ජති. එවමයං පුග්ගලො ආයතිං පරිභානධම්මො හවිස්සති”ති. එවමපි බො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිසපුග්ගලො චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො භොති.

එවමපි බො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිසපුග්ගලො චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතං භොති. එවමපි බො ආනන්ද තථාගතස්ස ආයතිං ධම්මං සමුප්පාදො චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො භොති.

ආනන්දයෙහි, එපරිදි ම මම මෙලොවහි ඇතැම් පුතුලකු “මෙ පුතුල් හට කුසල් දමනු ද අකුසල් දමනු ද විද්‍යාමානග”යි මෙසේ සිතීන් සිත පිරිසිදු දන්මි. පසු කලෙක “මෙ පුතුල් හට වලග කෙළ වදනා නැත් පමණකුදු ශුඤ්ඤාමයෙක් නැත. ඒකාන්තයෙන් කාණ්ඩ වූ අකුසල ධර්මයෙන් මෙ පුතුල් සමන්තයන වූයේ කාබුත් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති වූ චිතිපාන වූ නිරසට උපත් විසින් එළඹෙන්නේය”යි. මෙසේ සිතීන් සිත පිරිසිදු ඔහු දන්මි. ආනන්දයෙහි, මෙසේ ද තථාගතයන් විසින් පුරුෂයාගේ පුරුෂ පුද්ගල සිය සිතීන් ඔහු සිත පිරිසිදු දන්නා ලද්දේ වෙයි.

ආනන්දයෙහි, මෙසේ ද තථාගතයන් විසින් පුරුෂයාගේ ඉන්ද්‍රිය-පරාවරතාඥනය සිතීන් සිත පිරිසිදු දන්නා ලද වෙයි. ආනන්දයෙහි, මෙසේ ද තථාගතයන් විසින් පුරුෂයාගේ මතුයෙහි ධර්මසමුත්පාදය සිතීන් සිත පිරිසිදු දන්නා ලද්දේ වේ යයි.

මෙසේ වදාළ කල්හි ආනන්දයා ආනන්ද නෙරඤ්ඤාවෝ භාග්‍යවතුන්-වහන්සේට තෙල සැලකලහ: වහන්ස, මෙ පුතුලන් තුන්දෙනා හට තුල්‍ය වූ අනාගතයන් පුතුල් කෙනෙක් පැණවිය හැකි වේත් දැ”යි. ‘ආනන්දයෙහි, හැක්කා’යි ගතවතුන් වහන්සේ වදාළහ.

(4) ආනන්දයෙහි, මෙලොවහි මම ඇතැම් පුතුලකු, ‘මෙ පුතුල් හට කුසලධර්මයෝ ද අකුසල ධර්මයෝ ද විද්‍යාමානග’යි මෙසේ සිතීන් සිත පිරිසිදු දන්මි. පසු කලෙක ‘මෙ පුතුල් හුගේ කුසලධර්මයෝ අතුරුදන් වූහ. අකුසලධර්මයෝ සමුද්ධිභූත වූහ. මොහුට නොසුන් කුසල්වූල් ද ඇත. එ ද සමාකාරයෙන් නැස්මට යේ. මෙ පුතුල් මතුයෙහි පරිහානධර්ම ඇති වන්නේ ය’ යි. මෙ සේ සිතීන් සිත පිරිසිදු ඔහු දන්මි.

ආනන්දයෙහි, යම්පරිදි ඇවිලගත් දිලෙන අඛාරයෝ අතලගලෙක බහාලනලද්දු වෙද්ද, ආනන්දයෙහි, මෙ අතුරු වාද්‍යයට විරුද්ධයට විප්‍රල-භාවයට නොපැමිණේ ය’යි තෙපි දන්වයි. වහන්ස, එසේ ය.

ආනන්දයෙහි, යම් සේ සවස් කල්හි හිරු බැගයන් ම ආලෝකය අතුරුදන් වන්නේය. අකුසලය පාලවන්නේය’යි තෙපි දන්වයි. වහන්ස, එසේ ය.

තවද ආනන්දයෙහි, තෙපි යම්සේ අභිරාත්‍රිය ආසන්නවත් ම භක්තකාල සම්මෙහි රජකුලයන්ගේ බත්හල්හි “ආලෝකය අතුරුදන් විය, අකුසලය පාලවිය’යි දන්වයි. වහන්ස, එසේ ය.

ආනන්දයෙහි, එපරිදි ම මම මෙලොවහි ඇතැම් පුතුලකු ‘මෙ පුතුල් හට කුසලධර්මයෝ ද අකුසලධර්මයෝ ද විද්‍යාමානග’යි මෙසේ සිතීන් සිත පිරිසිදු දන්මි. පසු කලෙක “මෙ පුතුල් හුගේ කුසලධර්මයෝ අතුරුදන් වූහ. අකුසලධර්මයෝ සමුද්ධිභූතය, මොහුට අසමුද්ධික වූ කුසලමූලය ද ඇත, එ ද සමාකාරයෙන් සමුද්ධිකයට යන්නේය. මෙසේ මෙ පුතුල් මතුයෙහි පරිහානධර්ම ඇතියේ වන්නේ” යයි සිතීන් සිත පිරිසිදු මෙසේ ඔහු දන්මි. ආනන්දයෙහි, මෙසේ සිතූ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පුරුෂ පුද්ගල සිතීන් සිත පිරිසිදු දන්නා ලද්දේ වෙයි.

ආනන්දයෙහි, මෙ සේ ද තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පුරුෂයාගේ ඉන්ද්‍රියපරාවරතාඥනය සිතීන් සිත පිරිසිදු දන්නා ලද වෙයි. ආනන්දයෙහි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් මතුයෙහි ධර්මසමුත්පාදය සිතීන් සිත පිරිසිදු දන්නා ලද්දේය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

(5) ඉධ පනාහං ආනන්ද එකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස ඛො පුග්ගලස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මා”ති. තමෙනං අපරෙත සමයෙන එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස ඛො පුග්ගලස්ස අකුසලා ධම්මා අනතරගිතා කුසලා ධම්මා සමමුඛිභූතා. අත්ථි ච ඛවාස්ස අකුසලමූලං අසමුච්ඡින්නං. තම්පි සබ්බෙත සබ්බං සමුග්ගාතං ගච්ඡති. එවමයං පුග්ගලො ආයතිං අපරිහාන ධම්මො හවිස්සති”ති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද අඛාරාති ආදිත්තාති සමපජ්ජිතාති සජොති-භූතාති සුකෙඛ තිණ්‍යුප්පෙඤ්ඤා වා කච්චප්පෙඤ්ඤා වා තිකඛිත්තාති, ජානෙය්‍යාසි ත්ථං ආනන්ද ඉමාති අඛාරාති වුද්ධිං විරුද්ධිං චෙපුලං ආපජ්ජස්සන්තිති. එවමනනෙත.

සෙය්‍යථාපි වා පනානන්ද රතතියං පඤ්ඤාසමයං සුරියෙ උග්ගච්ඡන්තො ජානෙය්‍යාසි ත්ථං ආනන්ද අකුසලාං අනතරගාමිස්සති ආලොකො පාතු-හවිස්සති”ති. එවමනනෙත.

සෙය්‍යථාපි වා පනානන්ද අභිද්දෙ මජ්ඣන්තිකෙ භත්තකාලසමයෙ, ජානෙය්‍යාසි ත්ථං ආනන්ද අකුසලාං අනතරගිතො ආලොකො පාතු-හවිස්සති. එවමනනෙත.

එවමෙව ඛො අහං ආනන්ද ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි ඉමස්ස ඛො පුග්ගලස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මා”ති. තමෙනං අපරෙත සමයෙන එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස ඛො පුග්ගලස්ස අකුසලා ධම්මා අනතරගිතා කුසලා ධම්මා සමමුඛිභූතා, අත්ථි ච ඛවාස්ස අකුසලමූලං අසමුච්ඡින්නං. තම්පි සබ්බෙත සබ්බං සමුග්ගාතං ගච්ඡති. එවමයං පුග්ගලො ආයතිං අපරිහාන-ධම්මො හවිස්සති. එවමපි ඛො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිසපුග්ගලො චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො භොති.

එවමපි ඛො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිසජ්ජියඤ්ඤාං ඡේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො භොති. එවමපි ඛො ආනන්ද තථාගතස්ස ආයතිං ධම්මසමුප්පාදෙ චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො භොති.

(6) ඉධ පනාහං ආනන්ද එකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස ඛො පුග්ගලස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මා”ති. තමෙනං අපරෙත සමයෙන එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “නත්ථි ඉමස්ස පුග්ගලස්ස වාලග්ගකොට්ඨිකතුද්දන මනෙතාපි අකුසලො ධම්මො. සමන්තාගතොයං පුග්ගලො එකන්තසුකෙකාසි අනවජේඡති ධම්මෙහි දිට්ඨෙව ධම්මෙ පරිනිබ්බාසිස්සති”ති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද අඛාරාති සීතාති තිබ්බුතාති සුකෙඛ තිණ්‍යු-ප්පෙඤ්ඤා වා කච්චප්පෙඤ්ඤා වා තිකඛිත්තාති, ජානෙය්‍යාසි ත්ථං ආනන්ද නයිමාති අඛාරාති වුද්ධිං විරුද්ධිං චෙපුලං අපජ්ජස්සන්තිති, එවමනනෙත.

එවමෙව ඛො අහං ආනන්ද ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: ඉමස්ස ඛො පුග්ගලස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මා”ති. තමෙනං අපරෙත සමයෙන එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “නත්ථි ඉමස්ස පුග්ගලස්ස වාලග්ගකොට්ඨිකතුද්දන මනෙතාපි අකු-සලො ධම්මො. සමන්තාගතොයං පුග්ගලො එකන්තසුකෙකාසි අනවජේඡති ධම්මෙහි දිට්ඨෙව ධම්මෙ පරිනිබ්බාසිස්සති”ති. එවමපි ඛො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිසපුග්ගලො චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො භොති.

(5) ආනන්දයෙනි, ‘මෙ ලොව්හි මම ඇතැම් පුතුලකු මෙ පුතුල් හට කුසල් දමිනුද අකුසල් දමිනුද විද්‍යාමානගහයි’යි මෙසේ සිතින් සිත පිරිසිදු දන්මි. පසුකාලයෙහි ‘මෙ පුතුල්හුගේ අකුසලබ්‍රමයෝ අතුරුදන් වූහ, කුසලබ්‍රමයෝ සමුද්ධානගහ. මොහුට නොසුන් අකුසල මූලය ද ඇත, එ ද සමීපකාරයෙන් සමුද්ධානයට යන්නේය. මෙ සේ මෙ පුතුල් මතුයෙහි අපරිභානබ්‍රමී ඇතිසේ වන්නේය’යි මෙසේ සිතින් සිත පිරිසිදු ඔහු දන්මි.

ආනන්දයෙනි, යම් පරිදි ඇවිලගත් දුල්වුනු ගිනිසිළු සහිත වූ අගුරු විසලී තණපිඬෙක්හි වේවයි කැටපිඬෙක්හි වේවයි බහනලද්දේ නම්, ආනන්දයෙනි, තෙපි මෙ අගුරු වාද්ධියට විරුද්ධයට විපුලභාවයට පැමිණේ-ය’යි දන්ව. වහන්ස, එසේ ය.

තවද ආනන්දයෙනි, රාත්‍රි පුත්‍රස්‍රමයෙහි හිරු නැගෙත් ම ආනන්දයෙනි, තෙපි “අකුසාරය අතුරුදන් වන්නේ ය, ආලෝකය පාලවන්නේය”යි දන්ව’යි. වහන්ස, එසේ ය.

තවද ආනන්දයෙනි, මධ්‍යමසමයාසන්නාවන් ම හතක කාලසමයෙහි “අකුසාරය අපගත විය, ආලෝකය ප්‍රාදුර්භූත වී යයි තෙපි දන්ව’යි. වහන්ස එසේ ය.

ආනන්දයෙනි, එපරිදි ම මම මෙලොව්හි ඇතැම් පුතුලකු “මෙ පුතුල්-හට කුසලබ්‍රමයෝ ද අකුසලබ්‍රමයෝ ද පවත්නාහ”යි මෙසේ සිතින් සිත පිරිසිදු දන්මි. පසුකාලීන “මෙ පුතුල්හුගේ අකුසලබ්‍රමයෝ අතුරුදන් වූහ. කුසලබ්‍රමයෝ එළඹ සිටියහ. මොහුට අසමුච්ඡින්න වූ අකුසලමූලය ද ඇත. එ ද සමීපකාරයෙන් සමුද්ධානයට යෙයි, මෙසේ මෙ පුතුල් මතු අපරිභාන බ්‍රමී වන්නේ ය”යි මෙසේ සිතින් සිත පිරිසිදු ඔහු දන්මි. ආනන්දයෙනි, මෙසෙසිනුදු තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පුරුෂපුද්ගලයා සිතින් සිත පිරිසිදු විදින වෙයි.

ආනන්දයෙනි, මෙසෙසිනුදු තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පුරුෂෙක්‍රිය-ඥනය සිතින් සිත පිරිසිදු දන්නාලද වෙයි. ආනන්දයෙනි, මෙසෙසිනුදු තථාගතයන් වහන්සේ විසින් මතුයෙහි ධර්මසමුත්පාදය සිතින් සිත පිරිසිදු දන්නාලද වෙයි.

(6) ආනන්දයෙනි, මෙ ලොව්හි ඇතැම් පුද්ගලයකු “මෙ පුතුල්හට කුසල-බ්‍රමයෝ ද අකුසල බ්‍රමයෝ ද විද්‍යාමානගහ”යි මම සිතින් සිත පිරිසිදු දන්මි. පසුකාලීන “මෙ පුතුල්හට වලගකෙළ වදනා තැන් පමණකුදු අකුසලබ්‍රමයෙක් නැත. මෙ පුද්ගල ජිකාන්තයෙන් අනවද්‍ය ශුක්‍රබ්‍රමයෙන් සමකාගත වූයේ ඉහානම්භාවයෙහි ම පිරිනිවෙන්නේ යයි මෙසේ සිතින් සිත පිරිසිදු ඔහු දන්මි

ආනන්දයෙනි, යම්පරිදි සිහිල් වූ නිවුහු අගුරු විසලීතණපිඬෙක්හි වේවයි, විසලීදරුසෙක වේවයි බහනලද වේ නම්, ආනන්දයෙනි, තෙපි මෙ අගුරු වාද්ධියට විරුද්ධයට විපුලභාවයට නො පැමිණේ යයි දන්ව දුයි. වහන්ස, එසේ ය.

ආනන්දයෙනි, එපරිද්දෙන් ම මම මෙ ලොව්හි ඇතැම් පුද්ගලයකු “මෙ පුද්ගලයාහට කුසලබ්‍රමයෝ ද අකුසලබ්‍රමයෝ ද විද්‍යාමානගහ”යි මෙසේ සිතින් සිත පිරිසිදු දන්මි. අපරිභාගයෙහි “මෙ පුද්ගලයාට වලගකෙළ වදනා තැන් පමණකුදු අකුසලබ්‍රමයෙක් නැත. එකාන්තයෙන් අනවද්‍ය වූ ශුක්‍රබ්‍රමයෙන් සමකාගත වූ මෙ පුද්ගලයා ඉහානම්භාවයෙහි ම පිරිනිවෙන්නේය”යි මෙසේ සිතින් සිත පිරිසිදු ඔහු දන්මි. ආනන්දයෙනි, මෙසෙසි-නුදු තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පුරුෂපුද්ගලයා සිතින් සිත පිරිසිදු දන්නාලද්දේ වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එවැනි බොහෝ අවස්ථා තුළදී තර්කානුකූල ප්‍රතික්ෂේපණයන් වෙනස් වෙනස් පරිදි විදින බැවින්. එවැනි බොහෝ අවස්ථා තුළදී තර්කානුකූල අයහපත් බලපෑමක් ඇති වෙනස් වෙනස් පරිදි විදින බැවින්.

තවද අනෙක් අතට තවද ප්‍රතික්ෂේපණයන්, තවද තවද ප්‍රතික්ෂේපණයන් එකෙක් අනෙකෙක්වම, එකෙක් පරික්ෂාකරම, එකෙක් අනෙකෙක්වම, තවද අනෙක් අතට මේ පරිදිම තවද ප්‍රතික්ෂේපණයන්, තවද ප්‍රතික්ෂේපණයන් එකෙක් පරික්ෂාකරම, එකෙක් අනෙකෙක්වම, එකෙක් පරික්ෂාකරම.

6. 2. 1. 9.

[නිවැරදිකරණ ප්‍රකාශන]

[සාමාන්‍යීකරණය]

9. නිවැරදිකරණය වන භාෂාවේ බලපෑමක් ඇති කරයි. තවද ප්‍රතික්ෂේපණයන්, තවද ප්‍රතික්ෂේපණයන්, තවද ප්‍රතික්ෂේපණයන්, එවැනි අනෙක් බොහෝ තවද ප්‍රතික්ෂේපණයන් පරික්ෂාකරම, තවද ප්‍රතික්ෂේපණයන් එවැනි අනෙක්:

තවද, එ වන භාෂාවේ නිවැරදිකරණය බලපෑමක් ඇති කරයි:

තවද, භාෂාවේ වෙනස්කම්, තවද තවද නිවැරදිකරණය වෙනස්කම්, තවද තවද වෙනස්කම්, තවද තවද වෙනස්කම්, තවද තවද වෙනස්කම්, තවද තවද වෙනස්කම්, තවද තවද වෙනස්කම්.

වෙනස්කම් භාෂාවේ වෙනස්කම්, වෙනස්කම් නිවැරදිකරණය වෙනස්කම්, වෙනස්කම් වෙනස්කම්, වෙනස්කම් වෙනස්කම්, වෙනස්කම් වෙනස්කම්, වෙනස්කම් වෙනස්කම්, වෙනස්කම් වෙනස්කම්.

තවද, භාෂාවේ වෙනස්කම්, තවද තවද නිවැරදිකරණය වෙනස්කම්, තවද තවද වෙනස්කම්, තවද තවද වෙනස්කම්, තවද තවද වෙනස්කම්, තවද තවද වෙනස්කම්, තවද තවද වෙනස්කම්.

අනෙක් භාෂාවේ වෙනස්කම්, අනෙක් තවද නිවැරදිකරණය වෙනස්කම්, අනෙක් තවද වෙනස්කම්, අනෙක් තවද වෙනස්කම්, අනෙක් තවද වෙනස්කම්, අනෙක් තවද වෙනස්කම්, අනෙක් තවද වෙනස්කම්.

තවද, භාෂාවේ වෙනස්කම්, තවද තවද නිවැරදිකරණය වෙනස්කම්, තවද තවද වෙනස්කම්, තවද තවද වෙනස්කම්, තවද තවද වෙනස්කම්, තවද තවද වෙනස්කම්, තවද තවද වෙනස්කම්.

* මෙම පොතේ පිටු, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ආනන්දයෙහි, මෙතෙසිනුදු තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පුරුෂෙහිද -
ඉතය සිතින් සිත පිරිසිදු දන්තාලද වෙයි ආනන්දයෙහි, මෙතෙසිනුදු
තථාගතයන් වහන්සේ විසින් මත්තෙහි ධර්මසමුපපාදය සිතින් සිත පිරිසිදු
දන්තාලද වෙයි.

ආනන්දයෙහි, මේ පුද්ගලයන් අතුරෙහි යම් ඒ පළමු තුන් පුදුල්
කෙනෙක් වෙත් නම්, ඒ තුන් පුදුල් අතුරින් එකෙක් අපරිභානධම්
ඇතිසේ ය. එකෙක් පිරිහෙන සැඟවී ඇතිසේ ය. එකෙක් ආපායික ය,
නෙරසික ය. ආනන්දයෙහි, මේ පුද්ගලයන් අතුරෙහි යම් ඒ පළමු තුන්
පුද්ගල කෙනෙක් වෙත් නම්, මේ තුන්දෙන අතුරින් එකෙක් පරිභානධම්
ඇතිසේ ය. එකෙක් අපරිභානධම් ඇතිසේ ය. එකෙක් පිරිනිවන සැඟවී
ඇතිසේ ය.

6. 2. 1 9

[නිබ්බේධික සූත්‍රය]

[සැමැත්තියෙහි]

9. මහණෙනි, තොපට 'නිබ්බේධික පරියාය' නම් ධර්මපයථි ය දෙසමි.
එ අසව, මනාකොට මෙනෙහි කරව, කියමිහසි. වහන්ස එසේ යයි එ
හික්කුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇත්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
තෙල කරුණ වදාළහ:

මහණෙනි, නිබ්බේධිකපරියාය නම් ධර්මපයථි ය කවරේය යත්:

මහණෙනි, කාමයෝ දතසුතු වෙත්. කාමයන්ගේ නිදනසමභවය
දතසුතු වෙයි. කාමයන්ගේ වෙමතතතා සඛ්ඛාත නානාකරණය දතසුතු
වෙයි. කාමයන්ගේ විපාකය දතසුතු වෙයි. කාමනිරෝධය දතසුතු වෙයි.
කාමනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපද් දතසුතු වේ.

මහණෙනි, චේදනා දතසුතු ය. චේදනාවන්ගේ නිදනසමභවය දතසුතු ය.
චේදනාවන්ගේ වෙමතතතා සඛ්ඛාත නානාකරණය දතසුතු ය. චේදනා -
වන්ගේ විපාකය දතසුතු ය. චේදනානිරෝධය දතසුතු ය. චේදනානිරෝධ -
ගාමිනීප්‍රතිපද් දතසුතු යි.

මහණෙනි, සංඤ දතසුතු ය. සංඤවන්ගේ නිදනසමභවය දතසුතු ය.
සංඤවන්ගේ වෙමතතතාව දතසුතු ය. සංඤවන්ගේ විපාකය දතසුතු ය.
සංඤනිරෝධය දතසුතු ය. සංඤනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපද් දතසුතු යි.

මහණෙනි, ආසුචියෝ දතසුත්තාහ. ආසුචියන්ගේ නිදනසමභවය දත -
සුතු වෙයි. ආසුචියන්ගේ වෙමතතතාව දතසුතු ය. ආසුචියන්ගේ විපාක
දතසුතු ය. ආසුචිනිරෝධය දතසුතු ය. ආසුචිනිරෝධගාමිනී පතිපද්
දතසුතු යි.

මහණෙනි, කමීය දතසුතු ය. කමීයන්ගේ නිදනසමභවය දතසුතු ය.
කමීයන්ගේ වෙමතතතාව දතසුතු ය. කමීවිපාකය දතසුතු ය. කමී -
නිරෝධය දතසුතු ය. කමීනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපද් දතසුතු යි.

දුක්ඛං භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බං. දුක්ඛස්ස නිදනසමග්ගවො වෙදිතබ්බො. දුක්ඛස්ස වෙමත්තතා වෙදිතබ්බො. දුක්ඛස්ස විපාකො වෙදිතබ්බො. දුක්ඛ- නිරොධො වෙදිතබ්බො. දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බොති.

(1) “කාමා භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බො, කාමානං නිදනසමග්ගවො වෙදිතබ්බො, කාමානං වෙමත්තතා වෙදිතබ්බො, කාමානං විපාකො වෙදිතබ්බො, කාම- නිරොධො වෙදිතබ්බො, කාමනිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බොති ඉති ඛො පභෙතං වුත්තං. කිඤ්ඤාතං පටිච්ච වුත්තන්ති.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ කාමගුණා: ව්‍යවුච්ඡෙදාදායස් රූපා ඉට්ඨා කන්තා- මනාපා පිඨරූපා කාමුපසංගිතා රජනියා. කොතච්ඡෙදාදායස් සඤ්ජා -පෙ- ඤාතච්ඡෙදාදායස් ගතියා -පෙ- ජ්ඣාතච්ඡෙදාදායස් රහා -පෙ- කාය ච්ඡෙදාදායස් ථොට්ඨබ්බො ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පිඨරූපා කාමුපසංගිතා රජනියා. අපිච්ච ඛො භික්ඛවෙ නෙතෙ කාමා, කාමගුණා නාමෙතෙ අරියස්ස විනයෙ වුච්චන්ති.

66. සඛකපාරාගො පුරිසස්ස කාමො
නෙතෙ කාමා යාති චිත්‍රාති ලොකෙ,
සඛකපාරාගො පුරිසස්ස කාමො
කිට්ඨනති චිත්‍රාති තථෙව ලොකෙ,
අථෙථ ධීරා විනයනති ඡන්දන්ති.

කතමො ච භික්ඛවෙ කාමානං නිදනසමග්ගවො: එස්සො භික්ඛවෙ කාමානං නිදන සමග්ගවො.

කතමා ච භික්ඛවෙ කාමානං වෙමත්තතා: අඤ්ඤා භික්ඛවෙ කාමො රූපෙසු, අඤ්ඤා කාමො සඤ්ඤා, අඤ්ඤා කාමො ගතෙසු, අඤ්ඤා කාමො රහෙසු, අඤ්ඤා කාමො ථොට්ඨබ්බෙසු. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ කාමානං වෙමත්තතා.

කතමො ච භික්ඛවෙ කාමානං විපාකො: යං ඛො භික්ඛවෙ කාමස- මානො තජ්ජං තජ්ජං අත්තභාවං අභිභිබ්බන්තෙති පුඤ්ඤාභාවිතං වා අපුඤ්ඤාභාවිතං වා, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ කාමානං විපාකො.

කතමො ච භික්ඛවෙ කාමනිරොධො: එස්සනිරොධො භික්ඛවෙ කාම- නිරොධො.

අයමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො කාමනිරොධගාමිනී පටිපදා. සෙය්‍යපීදං: සමමාදිට්ඨි සමමාසඛකපො, සමමාචාරා, සමමාසමත්තො සමමා අජ්චො සමමාචාරායාමො සමමාසති සමමාසමාධි.

ඤ්ඤා ච ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකො එවං කාමෙ පජානාති, එවං කාමානං නිදනසමග්ගං පජානාති, එවං කාමානං වෙමත්තතං පජානාති, එවං කාමානං නිරොධගාමිනී¹ පටිපදා පජානාති, සො ඉමං නිබ්බන්ධිකං චුග්ගචරිතං පජානාති සාමනිරොධො.

“කමා භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බො -පෙ- කමනිරොධගාමිනිපටිපදා වෙදි- තබ්බො”ති ඉති යන්තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

1. කාම නිරොධං - මජ්ඣ.

2. කාම නිරොධ ගාමිනී. - ජෙසං, කාමානං නිරොධගාමිනී - සිවු.

මහණෙනි, දුෂ්ඨයා දනසුතු ය. දුෂ්ඨයාගේ නිදහසමඟවය දනසුතු ය. දුෂ්ඨයාගේ වෙමතතතාව දනසුතු ය. දුෂ්ඨයාගේ විපාකය දනසුතු ය. දුෂ්ඨ-
නිරෝධය දනසුතු ය. දුෂ්ඨනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපද දනසුතු යි.

(1) “මහණෙනි, කාමයෝ දනසුත්තාහ. කාමයන්ගේ නිදහසමඟවය දනසුතු. කාමයන්ගේ වෙමතතතාව දනසුතු. කාමයන්ගේ විපාකය දනසුතු. කාමනිරෝධය දනසුතු. කාමනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපද දනසුතු ය”යි තෙල යමක් කියනලද නම්, තෙල කුමක් ඇරැබ කියනලද යා යත්:

මහණෙනි, ඉභව වූ කාන්තා වූ මනවඛන ප්‍රියරූප වූ කාමොපසංගි වූ රජනීය වූ චික්කුර් විඤ්ඤ රූපයෝ... ප්‍රොත්‍රවිඤ්ඤ ගබ්ඳ යෝ ය ... ශ්‍රාණ-
විඤ්ඤගතිකෝ ය. ජිව්හා විඤ්ඤ රසයෝ ය ... ඉභව වූ කාන්තා වූ මහාප වූ ප්‍රියසව්හාව ඇති කාමෝපසංගික වූ රජනීය වූ කාමවිඤ්ඤ සප්‍රභව්‍යයෝ ය යි මේ කාමගුණ පනෙක මහණෙනි, වැලිත් මොහු කාමයෝ නො වෙති මොහු ආරාධිතයන්ගේ විනයෙහි කාමගුණ නම්හයි කියනු ලැබේත්

66. ලොවුයි පුරුෂයක් හට සඛකලා විසින් උපන් රාගය, කාම වෙයි. යම් බඳු විසිතුරු ආලම්බනයෝ වෙත් නම් තුලුහු කාම නො වෙත්. පුරුෂයාගේ සඛකලා රාගය ම කාම වෙයි. ලොවිසි විසිතුරු වස්තුහු එලෙසින් ම සිටුනාහ. වැලිත් ඵ අරමුණු කෙරේ උපන් ඡතුරාගය ධරයෝ විනයනය කරත්.

මහණෙනි, කාමයන්ගේ නිදහසමඟවය (උපතති කාරණ) කවරේ ය යත්: මහණෙනි, ස්පර්ශය කාමයන්ගේ නිදහසමඟවය යි.

මහණෙනි, කාමයන්ගේ වෙමතතතා සංවිධාන නානාකරණය කවරේ ය යත්: මහණෙනි, රූපාලම්බනයෙහි කාමය අනෙකෙකි. ගන්ධාලම්බනයෙහි කාමය අනෙකෙකි. රසාලම්බන-
යෙහි කාමය අනෙකෙකි. සප්‍රභව්‍යාලම්බනයෙහි කාමය අනෙකෙකි. මහණෙනි, මේ කාමයන්හි වෙමතතතා යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, කාමයන්ගේ විපාක කවරේ ය යත්: යම් ආත්මභාවයක් කැමැති වනුයේ එසිනෙසින් උපන් පුණ්‍යභාගිය වූ හෝ අපුණ්‍යභාගිය වූ හෝ ආත්මභාවයක් උපදවා නම්, මහණෙනි, කාමයන්ගේ මේ විපාක යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, කාමනිරෝධය කවරේ ය යත්: මහණෙනි, ස්පර්ශනිරෝධය කාමනිරෝධය යි.

මේ අර්ථයට මහ ම කාමනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපද යි. එ නම්: සම්මාදිරිසි ය, සම්මාසංකප්ප ය, සම්මාචාරා ය, සම්මාකම්මත ය, සම්මාආජිව ය, සම්මාචාරායාම ය, සම්මානති ය, සම්මාසමාධි යි.

මහණෙනි, යම් කලෙක පටන් අර්ථයට මෙසෙයින් කාමයන් දන්තේ ද, මෙසෙයින් කාමයන් ගේ නිදහසමඟවය දන්තේ ද, මේ සෙයින් කාමයන්ගේ වෙමතතතා දන්තේ ද, මෙසෙයින් කාමයන්ගේ විපාක දන්තේ ද, මෙසෙයින් කාමයන්ගේ නිරෝධය දන්තේ ද, මෙසෙයින් කාමයන්ගේ නිරෝධගාමිනීප්‍රතිපද දන්තේ ද, හෙ මේ නිවේධක බ්‍රහ්මචාරීය වූ කාම නිරෝධය දන්තේ ය.

“මහණෙනි, කාමයෝ දනසුත්තාහ... කාමරෝධගාමිනීප්‍රතිපද දනසුතු ය”යි මෙසෙයින් තෙල යමක් කියනලද නම්, තෙල කරුණ මේ සදහා කියනලද.

(2) “වෙදනා භික්‍ෂුවෙ වෙදිතබ්බා -පෙ- වෙදනාතිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බා”¹ හි ඉති බො පනෙනං වුතතං, කිංකරිතං පටිච්ච වුතතං.

කිංකරිතං ඉමං භික්‍ෂුවෙ වෙදනා, සුඛා වෙදනා දුක්ඛා වෙදනා, අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා.

කතමො ච භික්‍ෂුවෙ වෙදනානං නිදනසමාපාදො: එසෙසං භික්‍ෂුවෙ වෙදනානං නිදනසමාපාදො.

කතමා ච භික්‍ෂුවෙ වෙදනානං වෙමනතතා: අපී භික්‍ෂුවෙ සාමිසා සුඛා වෙදනා, අපී නිරාමිසා සුඛා වෙදනා, අපී සාමිසා දුක්ඛා වෙදනා, අපී නිරාමිසා දුක්ඛා වෙදනා, අපී සාමිසා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා, අපී නිරාමිසා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා, අයං වුච්චති භික්‍ෂුවෙ වෙදනානං වෙමනතතා.

කතමො ච භික්‍ෂුවෙ වෙදනානං විපාකො: යං භික්‍ෂුවෙ වෙදිතමානො තජ්ජං තජ්ජං අත්තභාවං අභිනිබ්බතොති පුඤ්ඤභාගියං චා අපුඤ්ඤභාගියං චා, අයං වුච්චති භික්‍ෂුවෙ වෙදනානං විපාකො.

කතමො ච භික්‍ෂුවෙ වෙදනාතිරොධො: එසෙසතිරොධො භික්‍ෂුවෙ වෙදනාතිරොධො.

අගමෙව අරියො අට්ඨඛිනිකො මහෙසො වෙදනා නිරොධගාමිනී පටිපදා. කෙසොපිදා: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාසමාගි.

යතො ච බො භික්‍ෂුවෙ අරියසාවකො එවං වෙදනං පජානාති, එවං වෙදනා නිදනසමාපාදං පජානාති, එවං වෙදනානං වෙමනතතං පජානාති, එවං වෙදනානං විපාකං පජානාති, එවං වෙදනානං නිරොධා¹ පජානාති, එවං වෙදනාතිරොධගාමිනී පටිපදා පජානාති, කො ඉමං නිබ්බන්ධිකං බ්‍රහ්මචරියං පජානාති වෙදනාතිරොධං.

“වෙදනා භික්‍ෂුවෙ වෙදිතබ්බා -පෙ- වෙදනාතිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බාති ඉති යත්තං වුතතං, ඉදමෙතං පටිච්චි වුතතං.

(3) “සඤ්ඤා භික්‍ෂුවෙ වෙදිතබ්බා -පෙ- සඤ්ඤාතිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බා” හි ඉති බො පනෙනං වුතතං, කිංකරිතං පටිච්ච වුතතං:

ජයිමා භික්‍ෂුවෙ සඤ්ඤා: රූපසඤ්ඤා සංඥාසඤ්ඤා ගන්ධසඤ්ඤා රසසඤ්ඤා ථොට්ඨබ්බසඤ්ඤා ධම්මසඤ්ඤා.

කතමො ච භික්‍ෂුවෙ සඤ්ඤානං නිදනසමාපාදො, එසෙසං භික්‍ෂුවෙ සඤ්ඤානං නිදනසමාපාදො.

කතමා ච භික්‍ෂුවෙ සඤ්ඤානං වෙමනතතා: අඤ්ඤා භික්‍ෂුවෙ සඤ්ඤා රූපෙසු, අඤ්ඤා සඤ්ඤා සංඥෙසු, අඤ්ඤා සඤ්ඤා ගන්ධෙසු, අඤ්ඤා සඤ්ඤා රසෙසු, අඤ්ඤා සඤ්ඤා ථොට්ඨබ්බෙසු, අඤ්ඤා සඤ්ඤා ධම්මෙසු. අයං වුච්චති භික්‍ෂුවෙ සඤ්ඤානං වෙමනතතා.

1. වෙදනාතිරොධං - ඉෂ්ඨං.

(2) “මහණෙනි, චේදනා දතසුතු ය ... චේදනා නිරෝධගාමිනීපටිපදා දතසුතු” යයි මෙසේ තෙල යමක් කියනලද නම්, තෙල කරුණ කවර හෙයින් කියනලදා යත්:

මහණෙනි, සුඛචේදනා ය, දුක්ඛචේදනා ය, අදුක්ඛමසුඛචේදනා ය යි මෙ චේදනා තුණෙක.

මහණෙනි, චේදනාවන්ගේ නිදනසමූහය කවරේ ය යත්: මහණෙනි, සායීය චේදනාවන්ගේ නිදනසමූහ යි.

මහණෙනි, චේදනාවන්ගේ චේමත්තතාව කවර යත්: මහණෙනි, සාමිසසුඛචේදනායෙක් ඇත. නිරාමිස සුඛචේදනායෙක් ඇත. සාමිසදුක්ඛචේදනායෙක් ඇත. නිරාමිස දුක්ඛචේදනායෙක් ඇත. සාමිස අදුක්ඛමසුඛචේදනායෙක් ඇත. නිරාමිස අදුක්ඛමසුඛ චේදනායෙක් ඇත. මහණෙනි, චේදනාවන්ගේ මෙ චේමත්තතා යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, චේදනාවන්ගේ විපාකය කවරේ ය යත්: මහණෙනි, යම් ආත්මභාවයක් කාමාභි චක්ඛයෙ එයිහෙයින් උපන් පුණ්ණාභාගිය වූ හෝ අපුණ්ණාභාගිය වූ හෝ ආත්මභාවයක් උපදවා නම්, මහණෙනි, මෙ චේදනාවන්ගේ විපාක යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, චේදනානිරෝධය කවරේ ය යත්. මහණෙනි, සායී නිරෝධය චේදනා නිරෝධ යි.

මෙ අර්ථදායී මහ ම චේදනානිරෝධ ගාමිනීපටිපදා වෙයි. එ නම්: සමමාදිවසීය ... සමමාසමාධි යි.

මහණෙනි, යම් කලෙක පටන් අර්ථවූ මෙසේ චේදනාවන් දන්නේ ද, මෙසේ චේදනානිදනසමූහය දන්නේ ද, මෙසේ චේදනාවන්ගේ චේමත්තතාව දන්නේ ද, මෙසේ චේදනාවන්ගේ විපාක දන්නේ ද, මෙසේ චේදනාවන්ගේ නිරෝධය දන්නේ ද, මෙසේ චේදනා නිරෝධගාමිනීපටිපදා දන්නේ ද, හෙ මෙ නිවේදිකසුඛමවයනීය වූ චේදනානිරෝධය දන්නේ ය.

“මහණෙනි, චේදනා දතසුතු ය ... චේදනානිරෝධගාමිනීපටිපදා දතසුතු ය” යි මෙහෙයින් යමක් කියන ලද නම්, තෙල කරුණ මෙ පිණිස කියන ලදි.

(3) “මහණෙනි, සංඥ දතසුතු ය ... සංඥනිරෝධගාමිනීපටිපත් දතසුතු ය යි මෙහෙයින් යමක් කියන ලද නම්, තෙල කරුණ කුමක් පිණිස කියන ලද ය යත්:

මහණෙනි, මෙ සංඥ සයෙක: රූපසංඥ ශබ්දසංඥ ගන්ඛසංඥ රසසංඥ සප්තව්‍යාසංඥ ධර්මසංඥ යි.

මහණෙනි, සංඥවන්ගේ නිදන සමූහය කවරේ ය යත්: මහණෙනි, සායීය සංඥවන්ගේ නිදන සමූහය යි.

මහණෙනි, සංඥවන්ගේ චේමත්තතා කවර යත්: මහණෙනි, රූපයෙහි අත් සංඥයෙක, ශබ්දයෙහි අත් සංඥයෙක, ගන්ඛයෙහි අත් සංඥයෙක, රසයෙහි අත් සංඥයෙක, සප්තව්‍යාසයෙහි අත් සංඥයෙක, ධර්මයෙහි අත් සංඥයෙක, මහණෙනි, මෙ සංඥවන්ගේ චේමත්තතා යි

කතමො ච භික්ඛවෙ සඤ්ඤානං විපාකො: වොහාරවෙපක්කාහං භික්ඛවෙ සඤ්ඤං වදාමි. යථා යථා නං සඤ්ඤානාති, තථා තථා වොහරති එව සඤ්ඤා අභොසිනති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ සඤ්ඤානං විපාකො.

කතමො ච භික්ඛවෙ සඤ්ඤාතිරොධො: එසසතිරොධො භික්ඛවෙ සඤ්ඤාතිරොධො.

අයමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො සඤ්ඤාතිරොධගාමිනී පටිපදා සෙය්‍යපීදං: සම්මා දිට්ඨි -පෙ- සම්මාසමාධි.

යතො ච ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකො එවං සඤ්ඤං පජානාති, එවං සඤ්ඤානං නිදනසමානං පජානාති, එවං සඤ්ඤානං වෙමත්තනං පජානාති, එවං සඤ්ඤානං විපාකං පජානාති, එවං සඤ්ඤාතිරොධං පජානාති, එවං සඤ්ඤාතිරොධගාමිනී. පටිපදං පජානාති, සො ඉමං නිබ්බෙධිකං බුහුවරියං පජානාති සඤ්ඤාතිරොධං.

“සඤ්ඤා භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බං -පෙ- සඤ්ඤාතිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බං”ති. ඉති යනතං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

(4) “අසචා භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බං -පෙ- අසචතිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බං”ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිඤ්ඤානං පටිච්ච වුත්තං:

තයො මෙ භික්ඛවෙ අසචා: කාමාසවො හවාසවො අවිජ්ජාසවො.

කතමො ච භික්ඛවෙ අසචානං නිදන සමානවො: අවිජ්ජා භික්ඛවෙ අසචානං නිදනසමානවො.

කතමා ච භික්ඛවෙ අසචානං වෙමත්තනා: අනි භික්ඛවෙ අසචා නිරයගාමිනියා, අනි භික්ඛවෙ අසචා තීරවජානකොනිගාමිනියා, අනි භික්ඛවෙ¹ අසචා පෙතතිවිසයගාමිනියා, අනි භික්ඛවෙ¹ අසචා මනුස්සා-ලොකගාමිනියා, අනි භික්ඛවෙ¹ අසචා දෙවලොකගාමිනියා, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසචානං වෙමත්තනා.

කතමො ච භික්ඛවෙ අසචානං විපාකො: යං ඛො භික්ඛවෙ අවිජ්ජාගතො තජ්ජං තජ්ජං අත්තභාවං අභිතිබ්බතොති පුඤ්ඤභාගියං වා අපුඤ්ඤභාගියං වා, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසචානං විපාකො.

කතමො ච භික්ඛවෙ අසචතිරොධො. අවිජ්ජාතිරොධො භික්ඛවෙ අසචතිරොධො.

අයමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො අසචතිරොධගාමිනී පටිපදා සෙය්‍යපීදං: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාසමාධි.

යතො ච ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකො එවං අසචෙ පජානාති, එවං අසචනිදනසමානං² පජානාති, එවං අසචානං වෙමත්තනං පජානාති, එවං අසචානං වෙමත්තනං පජානාති, එවං අසචානං විපාකං පජානාති, එවං අසචතිරොධං පජානාති, එවං අසචතිරොධගාමිනී³ පටිපදං පජානාති, සො ඉමං නිබ්බෙධිකං බුහුවරියං පජානාති අසචතිරොධං.

“අසචා භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බං -පෙ- අසචතිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බං”ති ඉති යනතං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

1. භික්ඛවෙ - මරමිපොස්සෙ තජ්ජි

2. අසචානං නිදනසමානං - මජ්ඣ.

3. අසචානං නිරොධගාමිනී - මජ්ඣ.

මහණෙනි, සංඥවත්තේ විපාක කවරේ ය: මහණෙනි, මම (කථා) ව්‍යවහාර සම්බන්ධ විපාකයේකුයෙන් සංඥව කියමි. යම් යම් සැටියෙකින් හදුනාගන්නේ ද, (මෙ බ්‍රහ්ම සංඥ ඇතිසෙමි වීම් යි) එ එ සැටියෙන් ව්‍යවහාර කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ සංඥවත්තේ විපාක යයි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, සංඥතිරොධ කවරේ ය: මහණෙනි, ස්‍යායීතිරොධය සංඥ-තිරොධ වෙයි.

මේ අර්ථවැට්ටු මහ ම සංඥතිරොධගාමිනිප්‍රතිපත් වෙයි. හේ කියේ ය: සමාදිට්ඨි ය ... සමාසමාධි යි

මහණෙනි, යම් තැනෙක පටන් ආර්‍යශ්‍රාවක මෙසේ සංඥව දන්නේ වේ ද, මෙසේ සංඥවත්තේ නිදනසමාව දන්නේ වේ ද, මෙසේ සංඥ-වත්තේ වෙමනනා ව දන්නේ වේ ද, මෙසේ සංඥවත්තේ විපාක දන්නේ වේ ද, මෙසේ සංඥතිරොධය දන්නේ වේ ද, මෙසේ සංඥතිරොධගාමිනි-ප්‍රතිපත් දන්නේ වේ ද, හේ මේ නිවේදක බ්‍රහ්මවග්ගය වූ සංඥතිරොධය දන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, “සංඥ දනුනු ය...සංඥතිරොධගාමිනිප්‍රතිපත් දනුනු ය”යි මෙසේ යම් එ බසෙක් කියනලද ද, මේ බස් තෙල පිණිස කියන ලදී.

(4) මහණෙනි, ආසුචයෝ දනුනුනාහ ... ආසුචතිරොධගාමිනි-ප්‍රතිපත් දනුනුනු ය යි යමක් කියනලද නම් තෙල කරුණ කුමක් පිණිස කියන ලද ය යත්:

මහණෙනි, මෙ ආසුචයෝ තුන්දෙනෙකි: කාමාසුච ය, භවාසුච ය, අවිදුසුච යි.

මහණෙනි, ආසුචයන්ගේ නිදන සමාවය කවරේ ය යත්: මහණෙනි, අවිදුච ආසුචයන්ගේ නිදනසමාව වෙයි.

මහණෙනි, ආසුචයන්ගේ වෙමනනා කවර: මහණෙනි, තීරයගමනට ප්‍රත්‍යය වූ ආසුචකෙනෙක් ඇත. මහණෙනි, තීරයගමනෙහි ගමනට ගිත වූ ආසුච කෙනෙක් ඇත. මහණෙනි, ප්‍රත්‍යවිෂය ගමනට ගිත වූ ආසුච කෙනෙක් ඇත. මහණෙනි, මිනිස්ලෝ ගමනට ගිත වූ ආසුච කෙනෙක් ඇත. මහණෙනි, දේවිලෝ ගමනට ගිත වූ ආසුච කෙනෙක් ඇත. මහණෙනි මේ ආසුචයන්ගේ වෙමනනා යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, ආසුචයන්ගේ විපාක කවරේ ය යත්: මහණෙනි, යම් භෙයකින් අවිදුගත සත්‍යව තෙමේ එයින් එයින් හටගත් පුණ්‍යභාගිය වේවයි, අපුණ්‍යභාගිය වේවයි අත්බවක් දනවා ද, මහණෙනි, මේ ආසුච-යන්ගේ විපාකය යි කියමි.

මහණෙනි, ආසුචතිරොධ කවරේ ය: මහණෙනි, අවිදුතිරොධය ආසුචතිරොධ වෙයි.

මේ අර්ථවැට්ටු මහ ම ආසුචතිරොධගාමිනිප්‍රතිපත් වෙයි. හේ කියේ ය: සමාදිට්ඨි ය ... සමාසමාධි යි.

මහණෙනි, යම් තැනෙක පටන් ආර්‍යශ්‍රාවක මෙසේ ආසුච දන්නේ වේද, මෙසේ ආසුච නිදනසමාව දන්නේ වේ ද, මෙසේ ආසුචයන්ගේ වෙමනනා දන්නේ වේ ද, මෙසේ ආසුචයන්ගේ විපාක දන්නේ වේ ද, මෙසේ ආසුචතිරොධය දන්නේ වේ ද, මෙසේ ආසුචතිරොධගාමිනිප්‍රතිපත් දන්නේ වේ ද, හේ මේ නිවේදක බ්‍රහ්මවග්ගය වූ ආසුචතිරොධය දන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, “ආසුච දනුනු ය ... ආසුචතිරොධගාමිනිප්‍රතිපත් දනුනු ය”යි මෙසේ යම් එ බසෙක් කියනලද ද, මේ බස් තෙල පිණිස කියන ලදී.

(5) “කමමං භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බං -පෙ- කමමනිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බා”ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිඤ්චෙතං පටිච්ච වුත්තං:

වෙනනාහං භික්ඛවෙ කමමං වදාමි, වෙනසිකා කමමං කරොති කායෙන වාචාය මනසා,

කතමො ච භික්ඛවෙ කමමානං නිදානසමාපො: එසෙසා භික්ඛවෙ කමමානං නිදානසමාපො:

කතමා ච භික්ඛවෙ කමමානං වෙමන්තනා: අපි භික්ඛවෙ කමමං නිරයවෙදනීයං, අපි කමමං නිරව්ජානසොතිවෙදනීයං, අපි කමමං පෙතතිවිසයවෙදනීයං, අපි කමමං මනුස්සලොකවෙදනීයං, අපි කමමං දෙවලොකවෙදනීයං. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ කමමානං වෙමන්තනා.

කතමො ච භික්ඛවෙ කමමානං විපාකො: තිව්ඛාහං භික්ඛවෙ කමමානං විපාකං වදාමි: දිට්ඨි වා ධම්මෙ, උපජ්ජ වා, අපරෙ වා පරියායෙ. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ කමමානං විපාකො.

කතමො ච භික්ඛවෙ කමමනිරොධො: එසානිරොධො භික්ඛවෙ කමමනිරොධො.

අයමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො කමමනිරොධගාමිනී පටිපදා, සෙය්‍යපිදං: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාසමාධි.

යනො ච ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකො එවං කමමං පජානාති, එවං කමමානං නිදානසමාපං පජානාති, එවං කමමානං වෙමන්තනං පජානාති, එවං කමමානං විපාකං පජානාති, එවං කමමනිරොධං පජානාති, එවං කමමනිරොධගාමිනී පටිපදා පජානාති. කො ඉමං නිබ්බාධිකං බ්‍රහ්ම-වරියං පජානාති කමමනිරොධං.

“කමමං භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බං -පෙ- කමමනිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බා”ති ඉති යත්තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

(6) “දුක්ඛං භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බං, දුක්ඛස්ස නිදානසමාපො වෙදිතබ්බො, දුක්ඛස්ස වෙමන්තනා වෙදිතබ්බො, දුක්ඛස්ස විපාකො වෙදිතබ්බො, දුක්ඛස්ස නිරොධො¹ වෙදිතබ්බො, දුක්ඛස්ස නිරොධගාමිනී² පටිපදා වෙදිතබ්බා”ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිඤ්චෙතං පටිච්ච වුත්තං.

ජාතිපි දුක්ඛා ජරාපි දුක්ඛා ව්‍යාධිපි දුක්ඛා මරණමපි දුක්ඛං සොක පරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපයාසාපි දුක්ඛා යමපිච්ඡං න ලහති තමපි දුක්ඛං, සංඛින්නෙන පඤ්චපාදනකකිකා දුක්ඛා.

කතමො ච භික්ඛවෙ දුක්ඛස්ස නිදානසමාපො: තණ්හා භික්ඛවෙ දුක්ඛස්ස නිදානසමාපො:

කතමා ච භික්ඛවෙ දුක්ඛස්ස වෙමන්තනා: අපි භික්ඛවෙ දුක්ඛං අධි-මන්තං, අපි පරිත්තං, අපි දකුච්චරාගී³ අපි ඛිපපච්චරාගී. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ දුක්ඛස්ස වෙමන්තනා.

1 දුක්ඛනිරොධො මරණං.

2 දුක්ඛනිරොධගාමිනී - මරණං.

3 දකුච්චරාගං - කප්පෙ.

4 ඛිපපච්චරාගං - කප්පෙ.

(5) “මහණෙනි, කමය දහසුතු ය ... කමනිරෝධායමිති ප්‍රතිපත් දහසුතු ය යි මෙතෙතින් යමක් කියන ලද නම්, තෙල කරුණ කුමක් පිණිස කියන ලද ය යත්:

මහණෙනි, (විධාන) වේදනාව කමය ය යි මම කියමි. (ආරප්‍රවාහන-වේදනායෙන්) සිතා කසින් වචසින් මතසින් කමි කෙරෙයි.

මහණෙනි, කමයන්ගේ නිදනසමාවය කවරේ ය: මහණෙනි, ස්පයීය කමයන්ගේ නිදනසමාව යි.

මහණෙනි, කමයන්ගේ වේදනාතා: කවර: මහණෙනි, නිරුහි විපාක-දෙන කමයෙක් ඇත. තීරසන්ධොන්ති විපාක දෙන කමයෙක් ඇත. ප්‍රත්‍යවිෂයෙහි විපාක දෙන කමයෙක් ඇත. මනුෂ්‍යලෝකයෙහි විපාක දෙන කමයෙක් ඇත. දෙවලෝකයෙහි විපාක දෙන කමයෙක් ඇත. මහණෙනි මෙ කමයන්ගේ වේදනාතා: යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, කමයන්ගේ විපාක කවරේ ය යත්. මහණෙනි, දිවුදුමයෙහි හෝ අනතුරු අත්වේදි හෝ අනෙක් අත්වේදක හෝ යි මම කමයන්ගේ විපාකය ත්‍රිවිධ කොට කියමි. මහණෙනි, මෙ කමයන්ගේ විපාක ය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි කමනිරෝධය කවරේ ය යත්: මහණෙනි, ස්පයීනිරෝධය කමනිරෝධයි.

මෙ ආරාමී අභ්‍යවිකල්පය ම කමනිරෝධායමිති ප්‍රතිපදා යි. එ නම්: සමාදිට්ඨි ය ... සම්මාසමාධි යි.

මහණෙනි, යම් කලෙක පටන් ආරාමිභාවක මෙතේ කමි දන්තේ ද, මෙතේ කමයන්ගේ නිදනසමාවය දන්තේ ද, මෙතේ කමයන්ගේ වේදනාතා: දන්තේ ද, මෙතේ කමයන්ගේ විපාක දන්තේ ද, මෙතේ කමනිරෝධය දන්තේ ද, මෙතේ කමනිරෝධායමිතිපට්ඨි දන්තේ ද, හෙ කමනිරෝධ නම් වූ මෙ නිවේදකමාවයෙහි දන්තේ ය.

මහණෙනි, කමය දහසුතු ය ... කම නිරෝධායමිතිප්‍රතිපදාව දහසුතු ය” යි මෙතේ තෙල යමක් කියන ලද නම්, තෙල කරුණ මෙ තදහා කියන ලදී.

(6) මහණෙනි, දු:ඛය දහසුතු ය. දු:ඛයාගේ නිදනසමාවය දහසුතු ය. දු:ඛයාගේ වේදනාතා: දහසුතු ය. දු:ඛයාගේ විපාක දහසුතු ය. දු:ඛයාගේ නිරෝධය දහසුතු ය. දු:ඛයාගේ නිරෝධායමිතිප්‍රතිපදාව දහසුතු ය යි මෙ තේ තෙල යමක් කියන ලද නම් තෙල කරුණ කුමක් පිණිස කියන ලද ය යත්:

ජාතිය ද දුකෙක, ජරාව ද දුකෙක, ව්‍යාධිය ද දුකෙක, මරණය ද දුකෙක, ශෝක, පරිදේව, දු:ඛ, දෝෂිතය, උපායාසයෝ ද දුක්හ. යමක් කාමැති වනුයේත් නොලබා නම් එ ද දුකෙක, සාකෙවින් පඤ්ඤා-පාදනසකමායෝ දුක්හ.

මහණෙනි, දු:ඛයාගේ නිදනසමාවය කවරේ ය යත්: මහණෙනි, තාණ්හාව දු:ඛයාගේ නිදනසමාවය යි.

මහණෙනි, දු:ඛයාගේ වේදනාතා: කවර: මහණෙනි, අභිමානු බලවත් දු:ඛයෙක් ඇත. අලාමානු දු:ඛයෙක් ඇත. අකුචිරාහි දු:ඛයෙක් ඇත, කප්පවිරාහි දු:ඛයෙක් ඇත. මහණෙනි, මෙ දු:ඛයාගේ වේදනාතා: යි.

කතමො ච භික්ඛවෙ දුක්ඛස්ස විපාකො: ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො යෙන දුක්ඛෙන අභිභූතො පරියාදින්නවිතො: සොචති, කිලමති, පරිදෙවති, උරතතාප්පි කඤ්ඤති, සමෙමාහං අපජ්ජති. යෙන චා පන දුක්ඛෙන අභිභූතො පරියාදින්න විතො: ඛග්ගිඤ්ඤා පරියෙට්ඨිං අපජ්ජති “කො එකපදං දිපදං පජානාති ඉමස්ස දුක්ඛස්ස නිරොධායං”ති. සමෙමාහවෙපක්කං වාහං භික්ඛවෙ දුක්ඛං වදාමි පරියෙට්ඨිවෙපක්කං වා.

කතමො ච භික්ඛවෙ දුක්ඛනිරොධො: තණ්හානිරොධො භික්ඛවෙ දුක්ඛනිරොධො.

අගමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා. කෙය්‍යපීදං: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාසමාධි.

යතො ව ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකො එවං දුක්ඛං පජානාති, එවං දුක්ඛස්ස නිදනසමාචාරං පජානාති, එවං දුක්ඛස්ස වෙමත්තතං පජානාති, එවං දුක්ඛස්ස විපාකං පජානාති, එවං දුක්ඛනිරොධං පජානාති, එවං දුක්ඛනිරොධගාමිනීං පටිපදං පජානාති, සො ඉමං නිබ්බේධිකං බ්‍රහ්මචරියං. පජානාති දුක්ඛනිරොධං.

“දුක්ඛං භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බං, දුක්ඛස්ස නිදනසමාචාරො වෙදිතබ්බො, දුක්ඛස්ස වෙමත්තතා වෙදිතබ්බා, දුක්ඛස්ස විපාකො වෙදිතබ්බො, දුක්ඛනිරොධො වෙදිතබ්බො, දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බාති” ඉති යන්නං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

අගං සො ඛො භික්ඛවෙ නිබ්බේධිකපරියායො ධම්මපරියායොති.

6. 2. 1 10.

[සීහනාද සූතං]

[සාවච්ඡි භිදානං]

10. ජසිමානි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතඛලාති ගෙති බලෙහි සමන්නාගතො තථාගතො අසහං ආනං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවතෙතති. කතමානි ජ:

(1) ඉධ භික්ඛවෙ තථාගතො ආනඤ්ඤා ආනතො අට්ඨානඤ්ඤා අට්ඨානතො යථාභූතං පජානාති. යමපි භික්ඛවෙ තථාගතො ආනඤ්ඤා ආනතො අට්ඨානඤ්ඤා අට්ඨානතො යථාභූතං පජානාති, ඉදමපි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතඛලං හොති යං බලං අගමම තථාගතො අසහං ආනං පටිජානාති, පරියාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවතෙතති.

(2) පුන ච පරං භික්ඛවෙ තථාගතො අතීතානාගතපච්චුප්පන්නානං කම්මසමාදානානං ආනසො හෙතුසො විපාකං යථාභූතං පජානාති. යමපි භික්ඛවෙ තථාගතො අතීතානාගතපච්චුප්පන්නානං කම්මසමාදානානං ආනසො හෙතුසො විපාකං යථාභූතං පජානාති, ඉදමපි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතඛලං හොති, යං බලං අගමම තථාගතො අසහං ආනං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවතෙතති.

මහණෙනි, දුඛයාගේ විපාක කවරේ ය: මහණෙනි, මේ ලොවීහි ඇතැමෙක් යම් දුකෙකින් මඛනා ලද්දේ වැලඳගත් සිත් ඇතියේ ශෝක කෙරෙයි. වෙහෙසෙයි. වැලපෙයි. ලෙහි අත් පැහැර හබයි. මූලාවට පැමිණෙයි. යම් හෝ දුකෙකින් මඛනා ලද්දේ වැලඳගත් සිත් ඇතියේ 'මේ දුක නිදාය් කිරීම පිණිස කවරෙක් එක් පදමතුරක් දෙ පදමතුරක් දැනී ද'යි පිටත්හි සෙවීමට පැමිණෙයි. මහණෙනි, මම දුක සමෝහ-විපාක ඇතියක් කොට ද පයෝගිඡණා විපාක ඇතියක් හෝ කොට ද කියමි.

මහණෙනි, දුඛනිරෝධය කවරේ ය යත්: මහණෙනි, තණතාතිරෝධය දුඛනිරෝධ යි.

මෙ අර්ථවත්තම ම දුඛනිරෝධගාමිනිප්‍රතිද යි. එ නම්: සමාදිට්ඨිය ... සමාසමාධි යි.

මහණෙනි, යම් තැනෙක පටන් අරිසවු මෙසේ දුඛය දන්නේ ද මෙසේ දුඛයාගේ නිදනසමාවය දන්නේ ද, මෙසේ දුඛයාගේ නානාකරණය දන්නේ ද, මෙසේ දුඛයාගේ විපාක දන්නේ ද, මෙසේ දුඛයාගේ නිරෝධය දන්නේ ද, මෙසේ දුඛනිරෝධගාමිනිප්‍රතිපද දන්නේ ද, හෙ දුඛනිරෝධය වූ මේ නිවේදකමුහුර්වරියය දන්නේය.

මහණෙනි, දුඛය දනුනු ය, දුඛයාගේ නිදනසමාවය දනුනු ය, දුඛයාගේ නානාකරණය දනුනු ය, දුඛයාගේ විපාක දනුනු ය, දුඛනිරෝධය දනුනු ය, දුඛනිරෝධගාමිනිප්‍රතිපද දනුනු ය"යි මෙසේ යමක් කියනලද නම් තෙල කරුණ මේ පිණිස කියන ලදී.

මහණෙනි, මේ ඒ නිබ්බේදකපරියය වූ ධම්මපරියය යි.

6. 2. 1. 10.

[සීහනාද සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන යි]

10. මහණෙනි, යම් බලයෙකින් සමනාගත තර්ථාගතයෝ ශ්‍රේෂ්ඨ ස්ථානය ප්‍රතිජානන කෙරෙත් නම්, පිරිස්හි සිංහනාද කෙරෙත් නම්, ශ්‍රේෂ්ඨ ඥානවික්‍ර සංඛ්‍යාත මුහුර්වක්‍රය පවත්වත් නම්, තර්ථාගතයන්ගේ මේ එ බඳු තර්ථාගතබල සයෙක. කවර සයෙක යත්:

(1) මහණෙනි, මේ ලොවීහි තර්ථාගතයෝ ස්ථාන ස්ථාන (හෙතු) විසින් ද, අස්ථාන අස්ථාන (අහෙතු) විසින් ද, ස්ථානුතය දන්නාහ. මහණෙනි, තර්ථාගතයෝ යම් හෙයෙකින් ස්ථානය ස්ථාන විසින් ද, අස්ථානය අස්ථාන විසින් ද දන්නාහු ද, මහණෙනි, යම් බලයකට පැමිණ තර්ථාගතයෝ ශ්‍රේෂ්ඨ ස්ථානය පිළිදන්නාහු පිරිස්හි අභිනතාද කෙරෙත් ද, ශ්‍රේෂ්ඨඥානවික්‍රය පවත්වත් ද, මේ තර්ථාගතයන්ගේ එ තර්ථාගතබල වෙයි.

(2) තවද මහණෙනි, තර්ථාගතයෝ ස්ථාන විසින් හේතු විසින් අභින අනාගත ප්‍රත්‍යක්‍ෂපත්‍රකමාදනසන්ගේ විපාකය ස්ථානුත කොට දන්නාහ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් තර්ථාගතයෝ ස්ථාන විසින් හේතු විසින් අභින අනාගත ප්‍රත්‍යක්‍ෂපත්‍රකමාදනසන්ගේ විපාකය ස්ථානුත කොට දනිත් ද, මහණෙනි, තර්ථාගතයෝ යම් බලයකට පැමිණ ශ්‍රේෂ්ඨ-ස්ථානය පිළිදන්නාහු නම්, පිරිස්හි අභිනතාද කෙරෙත් නම්, මුහුර්වක්‍රය පවත්වත් නම්, තර්ථාගතයන්ගේ මේ එ තර්ථාගතබලය වෙයි.

(3) පුන ච පරං භික්ඛවෙ තථාගතො ක්කුච්චොක්ඛාසමාධිසමා-පතතිං සමිඤ්ඤෙසං වොදුතං වුට්ඨානං යථාභූතං පජානාති. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො ක්කුච්චොක්ඛාසමාධිසමාපතතිං සමිඤ්ඤෙසං වොදුතං වුට්ඨානං යථාභූතං පජානාති, ඉදම්පි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතඛලං හොති යං ඛලං අගම්ම තථාගතො අසතං ණං පටිජානාති, පරිසාසු සිහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවතෙති.

(4) පුන ච පරං භික්ඛවෙ තථාගතො අනෙකවිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. සෙය්‍යපීදං: එකම්පි ජාතීං, ද්වෙපි ජාතීයො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො අනෙකවිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති, සෙය්‍යපීදං: එකම්පි ජාතීං ද්වෙපි ජාතීයො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති, ඉදම්පි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතඛලං හොති යං ඛලං අගම්ම තථාගතො අසතං ණං පටිජානාති, පරිසාසු සිහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවතෙති.

(5) පුන ච පරං භික්ඛවෙ තථාගතො දිබ්බෙත චක්ඛුනා විසුද්ධො අතික්කන්තමානුසංකො -පෙ- යථාකම්මපගෙ සතො පජානාති. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො දිබ්බෙත චක්ඛුනා විසුද්ධො අතික්කන්තමානුසංකො -පෙ- යථාකම්මපගෙ සතො පජානාති, ඉදම්පි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතඛලං හොති යං ඛලං අගම්ම තථාගතො අසතං ණං පටිජානාති, පරිසාසු සිහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවතෙති.

(6) පුන ච පරං භික්ඛවෙ තථාගතො අසවානං ඛයං -පෙ- අභිඤ්ඤා සමික්කන්තං උපසම්පජ්ජි විහරති. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො අසවානං ඛයං -පෙ- සමික්කන්තං උපසම්පජ්ජි විහරති, ඉදම්පි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතඛලං හොති යං ඛලං අගම්ම තථාගතො අසතං ණං පටිජානාති, පරිසාසු සිහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවතෙති.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ ඡ තථාගතස්ස තථාගතඛලාති, යෙහි බලෙහි සමික්කාගතො තථාගතො අසතං ණං පටිජානාති, පරිසාසු සිහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවතෙති.

තත්‍ර වෙ භික්ඛවෙ පරෙ තථාගතං ණංඤච ණංඤො අට්ඨානඤච අට්ඨානඤො යථාභූතං ඤ්ඤෙත උපසම්පජ්ජි පඤ්ඤං පුට්ඨන්ති, යථා යථා භික්ඛවෙ තථාගතස්ස ණංඤච ණංඤො අට්ඨානඤච අට්ඨානඤො යථාභූතං ඤ්ඤං විදිතං, තථා තථා තෙසං තථාගතො ණංඤච ණංඤො අට්ඨානඤච අට්ඨානඤො යථාභූතං ඤ්ඤෙත පඤ්ඤං පුට්ඨං බ්‍යාකරොති.

(3) තවද මහණෙනි, තථාගතයෝ ධ්‍යාන විමෝක්ඛ සමාධි සමාපත්තින්ගේ සංකෙලය ව්‍යවදානය ව්‍යුත්ථානය යථාභූතයෙන් දන්නාහ. මහණෙනි, යම් භෙයෙකින් තථාගතයෝ ධ්‍යාන විමෝක්ඛ සමාධි සමාපත්තින්ගේ සංකෙලය ව්‍යවදානය ව්‍යුත්ථානය යථාභූතයෙන් දන්නාහු ද, මහණෙනි තථාගතයෝ යම් බලයකට පැමිණ ශ්‍රේෂ්ඨස්ථානය පිළිදන්නාහු නම් පිරිස්සි සිහනද කෙරෙත් නම් බ්‍රහ්මස්ථවත් නම් මේ ද තථාගතයන්ගේ ඒ තථාගතබල වෙයි.

(4) තවද මහණෙනි, තථාගතයෝ අනෙකවිධ පුළුන්විවාස සිහිකෙරෙයි. භෙ කිසේය යත්: එක් ජාතියකුදු සිහිකෙරෙත්, ජාති දෙකකුදු ... මේ භෙ ආකාර සහිත ව උද්දෙස සහිත ව අනෙකවිධ පුළුන්විවාස සිහි කරත්. මහණෙනි, යම් භෙයෙකින් තථාගතයෝ අනෙකවිධ පුළුන්විවාසය සිහිකෙරෙත් ද, එ කිසේය යත්: එක් ජාතියකුදු ජාති දෙකකුදු ... මෙසේ ආකාර ආති උද්දෙස ආති අනෙකවිධ පුළුන්විවාසය සිහිකෙරෙත් ද, මහණෙනි, තථාගතයෝ යම් බලයකට පැමිණ ශ්‍රේෂ්ඨස්ථානය පිළිගත කෙරෙත් නම් පිරිස්සි සිංහනද කෙරෙත් නම් බ්‍රහ්මස්ථවත් නම් මේ ද තථාගතයන්ගේ ඒ තථාගතබල වෙයි.

(5) තවද මහණෙනි, තථාගතයෝ විශුද්ධ වූ මිනිසැක ඉක්ම ගිය ... දිවැසින් කම් වූ පරිදි මියයන සතකියන් දන්නාහ. මහණෙනි, යම් භෙයෙකින් තථාගතයෝ විශුද්ධ වූ මිනිසැක ඉක්මගිය දිවැසින් ... යථා කමෝපගසතකියන් දන්නාහු ද, මහණෙනි, යම් බලයකට පැමිණි තථාගතයෝ ශ්‍රේෂ්ඨස්ථානය පිළිදන්නාහු ද, අටපිරිස්සි සිංහනද කෙරෙත් ද, බ්‍රහ්මවක්‍රය පවත්වන්නාහු ද, මේ ද තථාගතයන්ගේ ඒ තථාගතබල යි.

(6) තවද මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ ආසුරවක්‍ෂයයෙන්... විශිෂ්ට-ඥානයෙන් දෑන සාක්‍ෂාත් කොට එයට එළඹ වාස කරත්. මහණෙනි, යම් භෙයෙකින් තථාගතයන් වහන්සේ ආසුරවක්‍ෂයයෙන් ... සාක්‍ෂාත් කොට එළඹ වෙතෙත් ද, මහණෙනි, යම් බලයකට පැමිණ තථාගතයෝ ශ්‍රේෂ්ඨස්ථානය පිළිගත කෙරෙත් ද, පිරිස්සි ශ්‍රේෂ්ඨනද කෙරෙත් ද, බ්‍රහ්මස්ථවත් නාහු ද, මේ ද තථාගතයන්ගේ ඒ තථාගත බල යි.

මහණෙනි, යම් බලයෙකින් සමකාලීන තථාගතයන් වහන්සේ ශ්‍රේෂ්ඨස්ථානය පිළිගත කෙරෙත් ද, පිරිස්සි අභිතනද කෙරෙත් ද, බ්‍රහ්මවක්‍රය පවත්වන්නාහු ද තථාගතයන් වහන්සේගේ මේ ඒ භවිතථාගත බල යි.

මහණෙනි, එහිලා ඉදින් අන්‍යයෝ තථාගතයන් කරා පැමිණ කාරණය කාරණ විසින් ද අකාරණය අකාරණ විසින් ද තත් වූ පරිදි නැඟිත් පැන පුළුවන්නාහු ද, මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් යම් යම් පරිදි කාරණය කාරණ විසින් අකාරණය අකාරණ විසින් යථාභූතය දන්තාලද්දේද, ඒ ඒ පරිදි තථාගතයන් වහන්සේ ඔවුනට ස්ථානය ස්ථානය වශයෙනුත් අස්ථානය අස්ථාන වශයෙනුත් තත්වපරිදි ඤාණයෙන් පැන පුළුවන්තාලද්දේ සේ විචරණ කරන්නාහ.

තත්‍ර වෙ භික්ඛවෙ පරෙ තථාගතං අතීතානාගතපච්චුප්පන්නානං කම්මසමාදානානං ආනසො හෙතුසො විපාකං යථාභූතං සද්දණෙන උපසංඝිකම්භිං පඤ්ඤං පුච්ඡන්ති, යථා යථා භික්ඛවෙ තථාගතස්ස අතීතානාගතපච්චුප්පන්නානං කම්මසමාදානානං ආනසො හෙතුසො විපාකං යථාභූතං සද්දණං විදිතං, තථා තථා තෙසං තථාගතො අතීතානාගතපච්චුප්පන්නානං කම්මසමාදානානං ආනසො හෙතුසො විපාකං යථාභූතං සද්දණෙන පඤ්ඤං පුට්ඨො බ්‍යාකරොති.

තත්‍ර වෙ භික්ඛවෙ පරෙ තථාගතං කුංචවිමොක්ඛසමාධිසමාපත්තීනං සංඝිලෙසං වොදනං වුට්ඨානං යථාභූතං සද්දණෙන උපසංඝිකම්භිං පඤ්ඤං පුච්ඡන්ති, යථා යථා භික්ඛවෙ තථාගතස්ස කුංචවිමොක්ඛසමාධිසමාපත්තීනං සංඝිලෙසං වොදනං වුට්ඨානං යථාභූතං සද්දණං විදිතං, තථා තථා තෙසං තථාගතො කුංචවිමොක්ඛසමාධිසමාපත්තීනං සංඝිලෙසං වොදනං වුට්ඨානං යථාභූතං සද්දණෙන පඤ්ඤං පුට්ඨො බ්‍යාකරොති.

තත්‍ර වෙ භික්ඛවෙ පරෙ තථාගතං පුබ්බෙතිවාසානුස්සතීං යථාභූතං සද්දණෙන උපසංඝිකම්භිං පඤ්ඤං පුච්ඡන්ති, යථා යථා භික්ඛවෙ තථාගතස්ස පුබ්බෙතිවාසානුස්සතීං යථාභූතං සද්දණෙන විදිතං, තථා තථා තෙසං තථාගතො පුබ්බෙතිවාසානුස්සතීං යථාභූතං සද්දණෙන පඤ්ඤං පුට්ඨො ව්‍යාකරොති.

තත්‍ර වෙ භික්ඛවෙ පරෙ තථාගතං සත්තානං චුතුප්පාතං යථාභූතං සද්දණෙන උපසංඝිකම්භිං පඤ්ඤං පුච්ඡන්ති, යථා යථා භික්ඛවෙ තථාගතස්ස සත්තානං චුතුප්පාතං යථාභූතං සද්දණං විදිතං, තථා තථා තෙසං තථාගතො සත්තානං චුතුප්පාතං යථාභූතං සද්දණෙන පඤ්ඤං පුට්ඨො බ්‍යාකරොති.

තත්‍ර වෙ භික්ඛවෙ පරෙ තථාගතං අසච්චානං ඛයා යථාභූතං සද්දණෙන උපසංඝිකම්භිං පඤ්ඤං පුච්ඡන්ති, යථා යථා භික්ඛවෙ තථාගතස්ස අසච්චානං ඛයා යථාභූතං සද්දණං විදිතං, තථා තථා තෙසං තථාගතො අසච්චානං ඛයා යථාභූතං සද්දණෙන පඤ්ඤං පුට්ඨො බ්‍යාකරොති.

තත්‍ර භික්ඛවෙ යමිදං ආනස්සට්ඨි ආනතො අට්ඨානස්සට්ඨි අට්ඨානතො යථාභූතං සද්දණං, තච්චි සමාභිතස්ස වද්දමි, තො අනමානිතස්ස.

මහණෙනි, එහි ලා ඉදින් අන්‍යයෝ අතීත අනාගත ප්‍රත්‍යතප්‍රත්‍යක්ෂමා-
දනගත්තේ කරුණු විසින් හේතු විසින් විපාක වූ යථාභූතය පිළිබඳ නුවණින්
තර්කානුකූලව වහන්සේ කරා එළඹ පැන පුළුවන් නොවූ ද, මහණෙනි, යම්
යම් පරිදි තර්කානුකූලව වහන්සේ විසින් අතීත, අනාගත, ප්‍රත්‍යතප්‍රත්‍යක්ෂමා-
දනගත්තේ විපාක කරුණු හේතු විසින් යථාභූතය කොට විදින වේ නම්,
තර්කානුකූලව වහන්සේ ඒ ඒ පරිදි අතීත අනාගත ප්‍රත්‍යතප්‍රත්‍යක්ෂමා-
දනගත්තේ ස්ථානවශයෙන් හේතුවශයෙන් විපාකය පිළිබඳ
යථාභූතභූතයෙන් පුළුවන් ලද හේක් විවරණ කරන්න.

මහණෙනි, එහි ලා ඉදින් අන්‍යයෝ තර්කානුකූලව වහන්සේ කරා එළඹ
ව්‍යාන විමෝක්ෂ සංඛ්‍යා සමාපත්තියෙන් සංකෙලයය, ව්‍යවදානය, ව්‍යුත්පාදනය
යථාභූත වශයෙන් දැනීමෙන් පැන පුළුවන් නොවූ නම්, මහණෙනි, යම් යම්
පරිදි තර්කානුකූලව වහන්සේ විසින් ව්‍යාන විමෝක්ෂසංඛ්‍යා සමාපත්තියෙන්
සංකෙලයව්‍යවදාන ව්‍යුත්පාදනය පිළිබඳ භූතය යථාභූත කොට විදින වේ ද, ඒ
ඒ පරිදි ව්‍යාන විමෝක්ෂ සංඛ්‍යා සමාපත්තියෙන් සංකෙලය ව්‍යවදාන ව්‍යුත්පා-
දනය පිළිබඳ යථාභූතභූතයෙන් ඔවුන් විසින් පැන පුළුවන් ලද තර්කානුකූල
යන් වහන්සේ විවරණ කරන්නාහ.

මහණෙනි, එහි ලා ඉදින් අන්‍යයෝ තර්කානුකූලව කරා පැමිණ පුළු-
නිවාරණානුකූලය ඇඟව තත් වූ පරිදි පැන පුළුවන් නොවූ නම්, මහණෙනි, යම්
යම් පරිදි තර්කානුකූලව වහන්සේ විසින් පුළුනිවාරණානුකූලය ඇඟව භූතය
යථාභූත කොට විදින වේ ද, ඒ ඒ පරිදි තර්කානුකූලව වහන්සේ පුළුනිවාරණ-
ානුකූලය ඇඟව යථාභූත වූ නුවණින් ඔවුන් විසින් පැන විතරණ ලද
හේක් විවරණ කරන්නාහ.

මහණෙනි, ඉදින් එහි ලා අන්‍යයෝ තර්කානුකූලව වහන්සේ කරා එළඹ
සත්‍යයන්ගේ වුත්තිපපාතය පිළිබඳ යථාභූත භූතයෙන් ප්‍රශ්න පුළුවන් නොවූ
නම්, මහණෙනි, යම් යම් පරිද්දෙකින් තර්කානුකූලව වහන්සේ විසින්
සත්‍යයන්ගේ වුත්තිපපාතය ඇඟව යථාභූතභූතය විදින වේ නම්, ඒ ඒ
පරිද්දෙන් සත්‍යයන්ගේ වුත්තිපපාතය පිළිබඳ යථාභූත වූ නුවණින් ඔවුන්
විසින් පැන විතරණ ලද හේක් විවරණ කරන්නාහ.

මහණෙනි, ඉදින් එහි ලා අන්‍යයෝ තර්කානුකූලව වහන්සේ කරා
එළඹ යථාභූත කොට ආසුරානුකූලය පිළිබඳ භූතයෙන් ප්‍රශ්න විවරණ නම්,
මහණෙනි, යම් යම් පරිද්දෙකින් තර්කානුකූලව වහන්සේ විසින් ආසුරානුකූලය
පිළිබඳ යථාභූත භූතය විදින වේ නම්, ඒ ඒ පරිද්දෙන් තර්කානුකූලව
වහන්සේ ආසුරානුකූලය පිළිබඳ යථාභූත භූතයෙන් ඔවුන් විසින් පැන
පුළුවන් ලද හේක් විවරණ කරන්නාහ.

මහණෙනි, ඔවුනතුරෙහි ස්ථාන ස්ථාන විසින් ද අස්ථාන අස්ථාන විසින්
දැඩි යම්බඳ මෙ යථාභූතභූතයක් වේ නම්, එ ද සමාභිතයාහට (වේයයි)
කියමි. අසමාභිතයාහට නො වේ (යයි කියමි).

යමපිදං අභිතානාගතපවුප්පත්තානං කමමසමාදුනානං ණානසො
හෙතුසො විපාකං යථාභූතං ඤාණං, තවපි සමාහිතස්ස වදාමි, නො
අසමාහිතස්ස.

යමපිදං කුඤ්ඤානිසංකප්පාදිසමාපත්තිනං සඛකිලෙසං වොදුනං
වුට්ඨානං යථාභූතං ඤාණං, තවපි සමාහිතස්ස වදාමි, නො අසමාහිතස්ස.

යමපිදං පුබ්බෙනිවාසානුස්සතිං යථාභූතං ඤාණං, තවපි සමාහිතස්ස
වදාමි, නො අසමාහිතස්ස.

යමපිදං සත්තානං වුත්ථප්පාතං යථාභූතං ඤාණං, තවපි සමාහිතස්ස
වදාමි, නො අසමාහිතස්ස.

යමපිදං ආසවානං ඛයා යථාභූතං ඤාණං, තවපි සමාහිතස්ස වදාමි,
නො අසමාහිතස්ස.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ සමාධි මග්ගො, අසමාධි කුමමග්ගොති.

මහාවග්ගො පඨමො.*

භාෂ්‍යාද්‍යානං:

සොණො එග්ගුණං ජලාභිජාතියො ආසවා දුරුකමගහනිමජ්ඣං
පස්ස විතතපරායනං උදකං නිබ්බේධිකසීහනාදෙන වග්ගොති - සිවු.

සොණො එග්ගුණොභිජාති ආසවා දුරුහනි ව
මජ්ඣෙ ඤාණං නිබ්බේධිකං සීහනාදෙති තෙ දසාති - මජ්ඣං

* මහාවග්ගො ඡන්දො - පාලියංඤ්ඤා, අර්ථකථායඤ්ඤා, මජ්ඣං පොත්තෙ ව දිස්සතෙ.

අතීත අනාගත ප්‍රත්‍යක්‍යපත්ත කම්මන්තේ ස්ථාන වශයෙන් හේතු වශයෙන් විපාක පිළිබඳ යම් බඳු මේ යථාභූතඥනයෙන් වේ නම්, එ ද සමාහිතයාහට වේ යයි කියමි. අසමාහිතයාහට නො වේ (යයි කියමි).

ධ්‍යාන විමෝක්‍ෂ සමාධිසමාපත්තින්තේ සංකෙලය ව්‍යවදන ව්‍යුත්ථාන පිළිබඳ යම් බඳු මේ යථාභූතඥනයෙන් වේ නම්, එ ද සමාහිතයාහට වේ යයි කියමි. අසමාහිතයාහට නො වේ (යයි කියමි).

සුචේතිවාසානුසමාතිත පිළිබඳ යම් බඳු මේ යථාභූතඥනයෙන් වේ නම්, එ ද සමාහිතයාහට වේ යයි කියමි. අසමාහිතයාහට නො වේ (යයි කියමි).

සත්ත්වයන්තේ චුතුපපාතය පිළිබඳ යම් බඳු මේ යථාභූතඥනයෙන් වේ නම්, එ ද සමාහිතයාහට වේ යයි කියමි. අසමාහිතයාහට නො වේ (යයි කියමි).

ආසුච්ඡයයෙන් යම් බඳු මේ යථාභූතඥනයෙන් වේ නම්, එ ද සමාහිත-යාහට ම වේ යයි කියමි. අසමාහිතයාහට නො වේ (යයි කියමි).

මහණෙනි, මෙතෙසින් (විතෙතකාග්‍රතා සංඛ්‍යාත) සමාධිය (ඥානාධිග-මොපාය සංඛ්‍යාත) මාගීය වෙයි. අසමාධිය කුමග (මිථ්‍යාමාගී) වේ යයි.

මහාවග්ගන පළමු වැනි යි.

එහි උඤ්ඤා:

කොණ සුත්‍රය, එගුණ සුත්‍රය, ජලාභිජාති සුත්‍රය, ආතව සුත්‍රය, දුරුකම්මික සුත්‍රය, හත්තිසාරිපුත්ත සුත්‍රය, මජ්ඣෙක සුත්‍රය, පුරිසිත්ථියඤ්ඤා සුත්‍රය, තිබ්බෙධික සුත්‍රය, සිහනාද සුත්‍රය දූගි දශසුත්‍ර කෙනෙක් වෙත්.

2. අනාගාමි වග්ගො

6. 2. 2. 1

[අනාගාමිඵල සුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං]

11. ඡ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පහාය අභබ්බො අනාගාමිඵලං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ ඡ:

අසුඤ්ඤියං, අභිරික්ඛං, අනොත්තප්පං, කොසල්ලං, මුට්ඨසම්මං,¹ දුප්පඤ්ඤානං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මෙ අප්පහාය අභබ්බො අනාගාමිඵලං සච්ඡිකාතුං.

ඡ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො අනාගාමිඵලං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ ඡ:

අසුඤ්ඤියං, අභිරික්ඛං, අනොත්තප්පං, කොසල්ලං, මුට්ඨසම්මං, දුප්පඤ්ඤානං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මෙ පහාය භබ්බො අනාගාමිඵලං සච්ඡිකා-තුනති.

6. 2. 2. 2

[අරහත්තඵල සුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං]

12. ඡ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පහාය අභබ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ ඡ:

පිනං,² මිඤ්ඤං, උඤ්ඤං, කුක්ඛානං, අසුඤ්ඤියං, පමාදං.

ඉමෙ ඛො ඡ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පහාය අභබ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුං.

ඡ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ ඡ:

පිනං² මිඤ්ඤං, උඤ්ඤං, කුක්ඛානං, අසුඤ්ඤියං, පමාදං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මෙ පහාය භබ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුනති.

6. 2. 2. 3

[මිත්ත සුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං]

13. සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු පාපමිත්තො පාපසහායො පාපසම්ම-වබ්බො, පාපමිත්තො සෙවමානො හජ්ජමානො පසිරුපාසමානො, තෙසඤ්ච දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජමානො, ආභිසමාචාරිකං ධම්මං පරිපුරෙස්සනීති නෙතං ආනං විජ්ජති. ආභිසමාචාරිකං ධම්මං අපරිපුරෙස්සා සෙඛං ධම්මං පරිපු-රෙස්සනීති නෙතං ආනං විජ්ජති. සෙඛං ධම්මං අපරිපුරෙස්සා සීලාති පරිපුරෙස්සනීති නෙතං ආනං විජ්ජති. සීලාති අපරිපුරෙස්සා කාමරාගං වා රූපරාගං වා අරූපරාගං වා පජ්ඣස්සනීති නෙතං ආනං විජ්ජති.

1. මුට්ඨස්සම්මං - මජ්ඣං, 2 පිනං - මජ්ඣං.

2. අනාගාමි වර්ගය

6. 2. 2. 1.

[අනාගාමිඵල සූත්‍රය]

[සංවාදානුකූලය]

11. මහණෙනි, දහම් සදෙනකුත් නොපහා අනාගාමිඵල සංඝාත් කරන්නට නොතිබේ වෙයි. කවර සයෙක යත්:

අසාදාය (ප්‍රභූතානුකූල) අතිරික ය (පවට ලජ්‍යානුකූල), අනොත්තප ය (පවට හය නුකූල), කොසල් ය (කුසිත බව), මුට්ඨසල් ය (සිහි නුකූල), දුප්පත්තා (ප්‍රභූතානුකූල) ය.

මහණෙනි, මේ ධර්ම සය නොපහා අනාගාමිඵල සංඝාත් කරන්නට අහව්‍ය වෙයි.

මහණෙනි, ධර්ම සයක් පහා අනාගාමිඵල සංඝාත් කරන්නට නිසි වෙයි. කවර සයෙක යත්:

අසාදාය ය අතිරික ය අනොත්තප ය කොසල් ය මුට්ඨසල් ය දුප්පත්තා ය යි.

මහණෙනි, මේ දහම් සය පහා අනාගාමිඵල පසක්කරන්නට නිසි වේ ය යි.

6. 2. 2. 2.

[අරහත්ඵල සූත්‍රය]

[සංවාදානුකූලය]

12. මහණෙනි, ධර්ම සයක් නොපහා අරහත්ඵල සංඝාත් කරන්නට අහව්‍ය වෙයි. කවර සයෙක යත්.

පින ය, මිඛ ය, උභ්බව ය, කුක්කුල්ල ය, අසාදාය ය, පමාද ය යි.

මහණෙනි, මේ ධර්ම සය නොපහා අරහත්ඵල සංඝාත් කරන්නට අහව්‍ය වෙයි.

මහණෙනි, දහම් සයක් පහා අරහත්ඵල පසක්කරන්නට නිසි වෙයි. කවර සයෙක යත්:

පින ය, මිඛ ය, උභ්බව ය, කුක්කුල්ල ය, අසාදාය ය, පමාද ය යි.

මහණෙනි, මේ දහම් සය පහා අරහත්ඵල සංඝාත් කරන්නට නිසි වේ ය යි.

6. 2. 2. 3.

[මිත්ත සූත්‍රය]

[සංවාදානුකූලය]

13. මහණෙනි, පවිට්‍ර මිත්තරත් ඇති පවිට්‍ර යහළුවන් ඇති පාපයනව නැඹුරු වූ, පාපමිත්‍රයන් සෙවුනා හජනය කරණ පටිපාසක කරන, ඔවුන්ගේ දෂට්ඨානුගතියට පාමිණෙන එ බඳු මහණෙක් (වත් විසින් ප්‍රඥාන ශීල සංඛ්‍යාත) ආභිසමාචාරිකා ධර්මය සම්පූර්ණ කරන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නොවේ. ආභිසමාචාරිකා ශීලය නොපුරා (සෛක්‍ෂාප්‍රඥාන ශීල සංඛ්‍යාත) සෛක්‍ෂාධර්මය පුරන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නොවේ. සෛක්‍ෂාධර්මය නොපුරා සතර මහසිල් පුරන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නොවේ. සතර මහසිල් නොපුරා කාමරාගය වේවසි රූපරාගය වේවසි අරූපරාගය වේවසි දුරුකරන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නොවේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො කල්‍යාණසංඝායො කල්‍යාණ-සම්පවඬෙකා, කල්‍යාණමිත්තෙ සෙවමනො හජමනො පසිරුපාසමානො, තෙසඤ්ච දිට්ඨානුගතීං අපජ්ජමානො, අභිසමාචාරිකං ධම්මං පරිපුරෙස්ස-නීති ණනමෙතං විජ්ජති. අභිසමාචාරිකං ධම්මං පරිපුරෙත්වා සෙවං ධම්මං පරිපුරෙස්සනීති ණනමෙතං විජ්ජති. සෙවං ධම්මං පරිපුරෙත්වා සීලානි පරිපුරෙස්සනීති ණනමෙතං විජ්ජති. සීලානි පරිපුරෙත්වා කාමරාගං වා රූපරාගං වා අරූපරාගං වා පජ්ජියානීති ණනමෙතං විජ්ජති.

6. 2. 2. 4

[සංඛගණිකාරාම සුත්තං]

[සාවස්ථිහිදානං]

14. සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු සංඛගණිකාරාමො සංඛගණිකාරතො¹ සංඛගණිකාරාමිතං අනුසුතො, ගණාරාමො ගණරතො ගණාරාමිතං අනුසුතො, එකො පව්වෙකෙ අභිරමියානීති නෙතං ණනං විජ්ජති. එකො පව්වෙකෙ අනභිරමනො, විතතස්ස නිමිත්තං ගණනියානීති² නෙතං ණනං විජ්ජති. විතතස්ස නිමිත්තං අගණනො, සම්මාදිට්ඨිං පරිපුරෙස්සනීති නෙතං ණනං විජ්ජති. සම්මාදිට්ඨිං අපරිපුරෙත්වා සම්මාසමාධිං පරිපුරෙස්ස-නීති නෙතං ණනං විජ්ජති. සම්මාසමාධිං අපරිපුරෙත්වා සඤ්ඤාජනානි³ පජ්ජියානීති නෙතං ණනං විජ්ජති. සඤ්ඤාජනානි අපපතාය නිබ්බානං සච්ඡිකරියානීති නෙතං ණනං විජ්ජති.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු න සංඛගණිකාරාමො න සංඛගණිකාරතො න සංඛගණිකාරාමිතං අනුසුතො, න ගණාරාමො න ගණරතො න ගණාරාමිතං අනුසුතො, එකො පව්වෙකෙ අභිරමියානීති ණනමෙතං විජ්ජති. එකො පව්වෙකෙ අනභිරමනො, විතතස්ස නිමිත්තං ගණනියානීති² ණනමෙතං විජ්ජති. විතතස්ස නිමිත්තං අගණනො, සම්මාදිට්ඨිං පරිපු-රෙස්සනීති ණනමෙතං විජ්ජති. සම්මාදිට්ඨිං පරිපුරෙත්වා සම්මාසමාධිං පරිපුරෙස්සනීති ණනමෙතං විජ්ජති. සම්මාසමාධිං පරිපුරෙත්වා සඤ්ඤා-ජනානි³ පජ්ජියානීති ණනමෙතං විජ්ජති. සඤ්ඤාජනානි පතාය නිබ්බානං සච්ඡිකරියානීති ණනමෙතං විජ්ජති⁴.

6. 2. 2. 5.

[දෙවතා සුත්තං]

[සාවස්ථිහිදානං]

15. අථ ඛො අඤ්ඤාතරා දෙවතා අභික්ඛන්තාය රතනියා අභික්ඛන්ත වණණං කෙවලකපපං ජෙතවනං ඔහාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුප-සංඛම්. උපසංඛමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසී. එකමන්තං සිතා ඛො සා දෙවතා භගවන්තං එතදවොච:

* ඉමෙමි. සුත්තෙ “ණනමෙතං නිජ්ජති” “ණනමෙතං විජ්ජති” වග්ගෙ වග්ගාරී වග්ගාරී කාරණානි දිස්සන්ති.

1. සංඛගණිකාරතො - මජ්ඣිම., 2. ගණනියානීති - මජ්ඣිම., 3. සංඤ්ඤාජනානි - මජ්ඣිම.

මහණෙනි, කලණමිතුරන් ඇති කලණ සහයන් ඇති කලණ පුගුලන් කෙරෙහි සමප්‍රවකත වූ, කල්‍යාණ මිත්‍රයන් සෙවුනා හජනය කරණ කල්‍යාණයන් පශ්චිපාසන කරණ, ඔවුන්ගේ දූෂවාහුගතියට පැමිණෙන එබඳු මහණ ආභිසමාචාරිකසිල සංඛ්‍යාත ධර්මය පුරන්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වෙයි. ආභිසමාචාරිකධර්මය පුරා ශෛක්‍ෂධර්මය පුරන්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වෙයි. ශෛක්‍ෂධර්මය පුරා මහසිල් පුරන්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වෙයි. මහසිල් පුරා කාමරාගය චේවසි රූපරාගය චේවසි අරූපරාගය චේවසි දුරුකරන්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ යයි.

6. 2. 2. 4.

[සංඛගණිකාරාම සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

14. මහණෙනි, ගණසංඛගණිකායෙහි ඇලුම් ඇති, ගණසංඛගණිකායෙහි (ඔවුනොවුන් හා සසග ව විසීමෙහි) නියැලී, ගණසංඛගණිකාරාමනායෙහි අනුසුකත වූ, ගෙණෙහි ඇලෙන සුලු ගෙණෙහි රුදුහු ගණාරාමනායෙහි නියුකත, එබඳු මහණ එකාකි වූයේ ප්‍රච්චේකයෙහි සිත් ඇලවා වෙහේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. එකලා වූයේ ප්‍රච්චේකයෙහි අභිරමණය නො කරණුයේ (සමාධිවිපස්සනා) විතතයාගේ නිමිත්ත ගන්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. විතතයාගේ නිමිත්ත නො ගන්තේ සමසන්ද්‍රවය පුරන්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. සමසන්ද්‍රවය නො පුරා සමසක් (මාභී) සමාධිය පුරන්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. සමසක් සමාධිය නො පුරා සංයෝජනයන් දුරු කරන්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. සංයෝජනයන් නො පහා නිජාණය සාක්ෂාත් කරන්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ.

මහණෙනි, ගණසංඛගණිකාරාම නො වූ ගණසංඛගණිකායෙහි නො ඇලුනු සංඛගණිකාරාමනායෙහි අනුසුකත නො වූ, ගෙණෙහි ඇලුම් නැති ගෙණෙහි නො නියැලී ගණාරාමනායෙහි අනුසුකත නො වූ, එබඳු මහණ ඒකානතයෙන් එකලා වූයේ ප්‍රච්චේකයෙහි අභිරමණය කරන්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ. එකලා වූයේ ප්‍රච්චේකයෙහි අභිරමණය කරණුයේ සමාධිවිපස්සනා විතතයාගේ නිමිත්ත ගන්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ. විතතයාගේ නිමිත්ත ගන්තේ සමසන්ද්‍රවය පුරන්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ. සමසන්ද්‍රවය පුරා සමසක් සමාධිය පුරන්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ. සමසක් සමාධිය පුරා සංයෝජනයන් දුරුකරන්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ. සංයෝජනයන් පහා නිජාණය සාක්ෂාත් කරන්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ යයි.

6. 2. 2. 5.

[දේවතා සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

15. එකල්හි එක්කරා දෙවියෙක් රූ පෙරයම ඉක්මැ යිය කල්හි අභිකාන්ත වණ් ඇතිගේ හැම දෙවිරම බවුළුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එලඹියේ ය. එලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි එ දෙවි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සාල කෙළේ ය:

ජසිමෙ භනෙත ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනන්ති. කතමෙ ඡ:

සඤ්ඡාරවතා, ධම්මභාරවතා, සංඝභාරවතා, සිකංභාරවතා, කොච-
වස්සතා, කල්‍යාණමිත්තතා.

ඉමෙ ඛො භනෙත ඡ ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනන්ති.
ඉදමචොච සා දෙවතා. සමනුඤ්ඤා සත්ථා අගොසි.

අථ ඛො සා දෙවතා සමනුඤ්ඤා මෙ සත්ථා'ති භගවතං අභිවාදෙත්වා
පදකම්මං කත්වා තඤ්චන්තරධාසි.

අථ ඛො භගවා තස්සා රතතියා අවචගෙන භික්ඛු ආමනෙතසි:
ඉමං භික්ඛවෙ රතතීං අඤ්ඤාතරා දෙවතා අභිකක්කතාය රතතියා
අභිකක්කතවණ්ණං කෙවලකපං ජෙතවතං ඔහාසෙත්වා යෙනාහං
තෙත්‍රපසංඛිකම්. උපසංඛිකම්භි: මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි.
එකමන්තං සීතා ඛො භික්ඛවෙ සා දෙවතා මං එතදචොච:

ජසිමෙ භනෙත ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනන්ති. කතමෙ ඡ:

සඤ්ඡාරවතා, ධම්මභාරවතා, සංඝභාරවතා, සිකංභාරවතා, කොච-
වස්සතා, කල්‍යාණමිත්තතා.

ඉමෙ ඛො භනෙත ඡ ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනන්ති.

ඉදමචොච භික්ඛවෙ සා දෙවතා. ඉදං චත්වා මං අභිවාදෙත්වා පදකම්මං
කත්වා තඤ්චන්තරධාසිති.

එවං ථුතෙත ආයස්වා ඤාපිප්පෙත්වා භගවතං එතදචොච:

“ඉමස්ස ඛො අහං භනෙත භගවතා සංඛිතෙතන භාසිතස්ස එවං
විත්ථාරෙන අත්ථං ආජානාමි: ඉධ භනෙත භික්ඛු අත්තනා ච සඤ්ඡාරවො,
භොති සඤ්ඡාරවතාය ච වණ්ණවාදී, යෙ චඤ්ඤා භික්ඛු හ සඤ්ඡාරවො
තෙ ච සඤ්ඡාරවතාය සමාදපෙති, යෙ චඤ්ඤා භික්ඛු සඤ්ඡාරවො
තෙසඤ්ච වණ්ණං භාසති! භූතං තච්ඡං කාලෙන. අත්තනා ච ධම්මභාරවො,
භොති -පෙ- සංඝභාරවො භොති -පෙ- සිකංභාරවො භොති -පෙ-
සුවචො භොති -පෙ- කල්‍යාණමිත්තො භොති කල්‍යාණමිත්තතාය ච
වණ්ණවාදී, යෙ චඤ්ඤා භික්ඛු හ කල්‍යාණමිත්තා තෙ ච කල්‍යාණමිත්තතාය
සමාදපෙති, යෙ චඤ්ඤා භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තා තෙසඤ්ච වණ්ණං
භාසති! භූතං තච්ඡං කාලෙන.

ඉමස්ස ඛො අහං භනෙත භගවතා සංඛිතෙතන භාසිතස්ස එවං
විත්ථාරෙන අත්ථ ආජානාමි”ති.

වහන්ස, භික්ෂුහුගේ අපරිහානිය පිණිස මෙ ධර්මයෝ සද්දෙනෙක් පවත්නාහ. කවර සද්දෙනෙක යත්:

සඤ්චාරවතා ය ධම්මාරවතා ය සංකාරවතා ය සික්ඛාරවතා ය සොවචස්සතා ය කල්‍යාණමිත්තතා යි.

වහන්ස, මෙ කරුණු සදෙන භික්ෂුහුගේ අපරිහානිය පිණිස වැටෙයි යි. ඒ දෙව් මේ කිය. ශාස්තෘහු අනුදත්ත.

ඉක්බිති ඒ දෙව් ශාස්තෘහු ම බස් අනුදත්තයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදහන් විය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ රු අවැමෙන් මහණුන් අමතුවා: මහණෙනි, මෙ රු අනාගත දෙවියෙක් අභිකාන්ත වණී ඇතියේ රු පෙරයම ඉක්මැඟිය කල්හි හැම දෙවිරම බුබුළුවා මා කරා එළඹියේ ය. එළඹි මා සකතා වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි එ දෙව් මට තෙල කරුණ කීය:

“වහන්ස, මෙ සකාරණයෝ මහණුහුගේ අපරිහානිය පිණිස වැටෙයි. කවර සගෙක යත්:

සඤ්චාරවතා ය, ධම්මාරවතා ය, සංකාරවතා ය, සික්ඛාරවතා ය, සොවචස්සතා ය, කල්‍යාණමිත්තතා යි.

වහන්ස, මෙ සදහම්හු භික්ෂුහුගේ අපරිහානිය පිණිස වැටෙයි යි.”

මහණෙනි, එ දෙව් මේ කිය. මේ කියා මා වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදහන් වී ය යි.

මෙසේ වදාළ කල්හි ආයුෂ්මත් සෑවිසුන් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළහ:

වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදාළ මෙ දහම්හුගේ අතීත මෙසේ විතර විසින් දන්මි: වහන්ස, මෙ සත්තෙහි මහණ තෙමේ ද ශාස්තෘන් කෙරෙහි ගෞරව ඇතියේ වෙයි, ශාස්තෘගෞරවයෙහි ගුණ බණන සුලුද වෙයි. ශාස්තෘගෞරව නැති යම් කිසි අනාගත මහණු වෙත් නම් ඔවුහු ශාස්තෘගෞරවයෙහි සමාදන් කර වයි. ශාස්තෘගෞරව ඇති යම්කිසි අනාගත මහණු වෙත් නම්, ඔවුන්ගේ භූත වූ නරාච්ඡා වූ ගුණය සුදුසු කල්හි කියයි. තෙමේත් ධර්මගෞරව ඇතියේ වෙයි ... සංකාරගෞරව ඇතියේ වෙයි ... ශික්ඛාගෞරව ඇතියේ වෙයි ... සුචරි වෙයි ... කල්‍යාණමිත්තයන් ඇතියේ වෙයි. කල්‍යාණමිත්තයන් ඇතිවිටි ගුණ බණන සුලුද වෙයි. කල්‍යාණමිත්තයන් නැති යම් අන් මහණු වෙත් නම් ඔවුහු කල්‍යාණමිත්තයන් ඇති බවහි සමාදන් කරවයි. කල්‍යාණමිත්තයන් ඇති යම් අන් මහණු වෙත් නම්, ඔවුන්ගේ ද භූත වූ නරාච්ඡා වූ ගුණ නිසි කල්හි කියයි.

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදාළ මෙ ධර්මයාගේ අතීත මෙසෙයින් මම විතර විසින් දන්මි’යි.

සාධු සාධු සාරිපුත්ත, සාධු ඛො ඔං සාරිපුත්ත ඉමස්ස මයා සංඛින්නෙන භාසිතස්ස එවං විජ්ජාරෙන අත්ථං ආජානාහි.

ඉධ සාරිපුත්ත භික්ඛු අහතනා ව සජ්ජිගාරවො භොති, සජ්ජිගාරවතාය ව වණ්ණපාදී, යෙ වඤ්ඤෙ භික්ඛු න සජ්ජිගාරවා, තෙ ව සජ්ජිගාරවතාය සමාදපෙති. යෙ වඤ්ඤෙ භික්ඛු සජ්ජිගාරවා, තෙහඤ්ච වණ්ණං භාසති භූතං තච්ඡං කාලෙන. අහතනා ව ධම්මගාරවො භොති -පෙ- සංඝගාරවො භොති -පෙ- සික්ඛාගාරවො භොති -පො- සුචවො භොති -පෙ- කල්‍යාණ-මිත්තො භොති කල්‍යාණමිත්තතාටය ව වණ්ණපාදී, යෙ වඤ්ඤෙ භික්ඛු න කල්‍යාණමිත්තා, තෙ ව කල්‍යාණමිත්තතාය සමාදපෙති, යෙ වඤ්ඤෙ භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තා තෙහඤ්ච වණ්ණං භාසති භූතං තච්ඡං කාලෙන.

ඉමස්ස ඛො සාරිපුත්ත මයා සංඛින්නෙන භාසිතස්ස එවං විජ්ජාරෙන අත්ථං දට්ඨබ්බොති.

6. 2. 2. 6.

[සමාධිපුත්තං]

[සාවච්ඡිනිදුතං]

16. සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු න සන්තෙත සමාධිනා න පණීතෙන න පටිපසංගාදිලඳෙන න එකොදිභාවාධිගතෙන -

අනෙකච්ඡිතං ඉද්ධිවිධං පච්චක්ඛවිස්සති: එකොපි හුත්වා ඛහුධා භවිස්සති, ඛහුධාපි හුත්වා එකො භවිස්සති -පෙ- යාච චුභමලොකාපි කායෙන වසං වතෙතස්සනීති¹ නෙතං ණං විජ්ජති.

දිබ්බාය සොතවාතුයා විසුඤ්ඤාය අතික්කන්තමානුසංකාය උභො සද්දෙ සුඤ්ඤාති, දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙ දුරෙ සන්තිකෙ වාති, නෙතං ණං විජ්ජති.

පරසත්තානං පරපුග්ගලානං වෙතසා වෙතො පරිච්ච පජාතිස්සති: සරාගං වා විතතං සරාගා විතතනා පජාතිස්සති -පෙ- අවිමුත්තං වා විතතං² අවිමුත්තං³ විතතනා පජාතිස්සති නෙතං ණං විජ්ජති.

අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරස්සති⁴ සෙය්‍යපිදං: එකමපි ජාතිං දොපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරස්සති නෙතං ණං විජ්ජති.

දිබ්බෙන වක්ඛනා විසුඳොන අතික්කන්තමානුසංකෙන සහෙත පසංසිස්සති -පෙ- ගජාකම්බුපගෙ සතෙත පජාතිස්සති නෙතං ණං විජ්ජති.

ආසව්‍යානං ඛයා [අනාසවං වෙතොවිමුත්තං]-පෙ- සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සති නෙතං ණං විජ්ජති.

1. වතතිස්සති - සිමු.

2. විමුත්තං වා විතතං - මජ්ඣ.

3. විමුත්තං - මජ්ඣ.

4. අනුස්සරති - සිමු.

සාරිපුත්‍රය, මානාවා, මානාවා, ශාරිපුත්‍රය, තෝ මා විසින් සංකේපයෙන් දෙසනලද මේ භාෂිතයාගේ අනීය මෙසේ විතර විසින් මානාවන් ම දන්ති.

ශාරිපුත්‍රය, මේ සත්තෙහි මහණ තෙමේන් ශායාගෞරව ඇත්තේ වෙයි. ශායාගෞරවයෙහි ගුණ කීයත්තේ වෙයි. ශායාගෞරව රහිත අනෙක් යම් භික්ෂු කෙනෙක් වෙත් නම්, ඔහු ශායාගෞරවයාගෙහි සමාදන් කරවයි. ශායාගෞරව සහිත අනෙක් යම් භික්ෂු කෙනෙකුත් ඇත් නම් ඔවුන්ගේත් භූත වූ තථ්‍ය වූ ගුණය සුදුසු කල්හි කියයි. තෙමේන් ධර්මගෞරව ඇත්තේ වෙයි ... සබ්බගෞරව ඇත්තේ වෙයි ... ශික්ෂාගෞරව ඇත්තේ වෙයි ... සුවච්ච වෙයි ... කලණමිතුරන් ඇත්තේ වෙයි. කල්‍යාණ-මිත්‍රයාගෙහි ගුණ බණනසුලු වෙයි. කල්‍යාණමිත්‍රයා රහිත අනෙක් යම් භික්ෂු කෙනෙක් ඇත් නම් ඔහුත් කල්‍යාණමිත්‍රයාගෙහි සමාදන් කරවයි. කලණමිතුරන් ඇති අනෙක් යම් භික්ෂු කෙනෙක් ඇත්නම් ඔවුන්ගේත් භූත වූ තථ්‍ය වූ ගුණය සුදුසු කල්හි කියයි.

ශාරිපුත්‍රය, මා විසින් සංකේපයෙන් දෙසනලද මේ භාෂිතයාගේ අනීය මෙසේ විතරවිසින් දතසුභය යි.

6. 2 2 6.

[සමාධි සුත්‍රය]

[සමාධිත්තිදුත යි]

16. මහණෙනි, “එ මහණ තෙමේ ශාන්ත නො වූ ප්‍රණීත නො වූ සංගිදීමෙන් නො ලත් එකඟ බැවින් නො ලත් සමාධියෙන්-

බහුප්‍රකාර වූ සාද්ධිවිධයන් ය ලබයි: එකෙක් වූයේ ම බහුප්‍රකාර වෙයි. බහුප්‍රකාර වූයේ ම එකෙක් වෙයි ... බබ්ලොව තෙක් කයින් වගය පවත්වා ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වෙයි.

විශුද්ධ වූ මනිස් කණ ඉක්මනිය දිවතෝට්ඨිත් දිව්‍ය වූ ද මනුෂ්‍ය වූ ද දුර වූ ද ලග වූ ද සි ද්ධි ද්ධිවිධ යබද අභා ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වෙයි.

පරසත්තියත්තේ පරපුද්‍යාලයන්ගේ සිත ඔහු සිතීන් පිරිසිදු දූතගණී: සරාග වූ භෝ සිත සරාග සිතායි දූත ගණී ... අවිච්ඡිත වූ භෝ සිත අවිච්ඡිත සිතායි දූතගණී යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වෙයි.

බහුප්‍රකාර පුජෙතිවාසය සිහි කෙරේ යි. කිසෙසිත යත්: එක් ජාතියක් ද ජාති දෙකක් ද ... මෙසේ ආකාර සහිත උද්දෙස සහිත බහුප්‍රකාර පුජෙතිවාසය සිහි කෙරේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වෙයි.

මනිස්ඇස ඉක්මනිය විශුද්ධ වූ දිව්‍යසිත් සත්තයන් දක්නේ ය ... කම් වූ පරිදි යි සත්තයන් දැනී යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වෙයි.

ආසුරවණයෙන් අනාසුර වූ විතතවිච්ඡිකතිය .. සාක්ෂාත් කොට ඊට පැමිණ වෙසේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ ය යි.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු සතෙතන සමාධිතා පණ්ණිකෙත පටිපාසාදායිලඤ්ඤාන ඵකොදිභාවාධිගතෙන-

අනෙකවිනිතං ඉද්ධිවිධං පච්චක්ඛවිස්සති -පෙ- යාච ඛුභලොකාපි කායෙත වසං වග්ගෙස්සතීති¹ ණාන මෙතං විජ්ජති -පෙ-

දිබ්බාය සොගඛාභූතා විසුද්ධාය අතික්කන්තමානුසංකාය උනො සද්දෙ සුඤ්ඤාති දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙ දුරෙ සන්තීතෙ වාතී ණානමෙතං විජ්ජති -පෙ-

පරතතතානං පරපුග්ගලානං වෙනසා වෙනො පරිච්ච පජාතිස්සති -පෙ- සරාගං වා විතතං සරාගං විතතන්ති පජාතිස්සති -පෙ- අවිච්ඡින්නං² වා විතතං අවිච්ඡින්නං විතතන්ති පජාතිස්සතීති ණානමෙතං විජ්ජති -පෙ-

අනෙකවිනිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරිස්සති සොයාපීදං ඵකමපි ජාතීං ආදිපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිනිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරිස්සතීති ණානමෙතං විජ්ජති -පෙ-

දිබ්බෙත චිත්තානා විසුද්ධාන අතික්කන්තමානුසංකෙත සතෙත පසායස්සති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භිතෙ පණ්ණිකෙ සුචණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ. යථාකල්පිතෙත සතෙත පජාතිස්සතීති ණානමෙතං විජ්ජති -පෙ-

අයව්‍යානා ඛයා අනායවා වෙනො විච්ඡින්නං -පෙ- සච්ඡිකඛා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සතීති ණානමෙතං විජ්ජතීති.

6. 2. 2. 7.

[සකතිහබ්බ සුභතං]

[සාචන්ද්‍රිකදානං]

17. ජග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අහබ්බො තත්ත තත්ත්වෙ සකතිහබ්බතං පාපුණ්ණං සති සති අයතනෙ. කතමෙති ජග්ගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු “ඉමෙ භානභාගියා ධම්මාති යථාභූතං නපජානාති, ඉමෙ භීතිභාගියා ධම්මාති යථාභූතං නපජානාති, ඉමෙ- විසෙසභාගියා ධම්මාති යථාභූතං නපජානාති, ඉමෙ නිබ්බේධිභාගියා ධම්මාති යථාභූතං නපජානාති”, අසක්කච්චකාරී ව භොති අසප්පාය-කාරී ව.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ජග්ගි ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අහබ්බො තත්ත තත්ත්වෙ සකතිහබ්බතං පාපුණ්ණං සති සති අයතනෙ.

ජග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අහබ්බො තත්ත තත්ත්වෙ සකතිහබ්බතං පාපුණ්ණං සති සති අයතනෙ. කතමෙති ජග්ගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු “ඉමෙ භානභාගියා ධම්මාති යථාභූතං පජානාති, ඉමෙ භීතිභාගියා ධම්මාති යථාභූතං පජානාති, ඉමෙ විසෙසභාගියා ධම්මාති යථාභූතං පජානාති, ඉමෙ නිබ්බේධිභාගියා ධම්මාති යථාභූතං පජානාති”, සක්කච්චකාරී ව භොති සප්පායකාරී ව.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ජග්ගි ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අහබ්බො තත්ත තත්ත්වෙ සකතිහබ්බතං පාපුණ්ණං සති සති අයතනෙති.

1. වග්ගෙස්සතීති - සිඬු, 2. විච්ඡින්නං - මඡ්ඤ.

මහණෙනි, ඒ මහණ ශාන්ත ප්‍රණීත ප්‍රතිප්‍රශ්නයිනෙන් ලත් එකොදි-
හාවාගිගත සමාධියෙන්-

බහුප්‍රකාර සාද්ධිවිධය ලබයි: එකෙක් වූයේ ම බහුප්‍රකාර වෙයි.
බහුප්‍රකාර වූයේ ම එකෙක් වෙයි .. බබලොව තෙක් කඩින් වශය පමන්වා
යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වෙයි ...

විශුද්ධ වූ මිනිස්කණ ඉක්මනිය දිව්‍යෝධරින් දිව්‍ය වූ ද මානුෂ වූ ද
දුර වූ ද ලග වූ දැයි ද්විවිධ ශබ්ද අත්‍යංගී යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන
වෙයි ..

පරසතථිත්වයෙන් පරපුදාලයන්ගේ සිත මහු සිතින් පිරිසිදු
දැනගනී. සරාග වූ ගෝ සිත සරාග සිතැයි දැනගනී .. අවිමුක්ත වූ ගෝ
සිත අවිමුක්ත සිතැයි දැනගනී යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වෙයි ...

නන්වාදුරුම සුචිතිවාසය සිහි කෙරෙයි. එ නම්: එක් දයකුදු ද
දෙකකුදු .. මෙසේ ආකාර සහිත උදෙසා සහිත අනෙකවිධ සුචිතිවාස
සිහිකරන්නේ ය යන තෙල කරුණ ඇතැ ..

විශුද්ධ වූ මිනිසැක ඉක්මනිය දිවැසින් සැවැයන උපදනා සිත
ප්‍රණීත මනා පැහැ ඇති නො මනා පැහැ ඇති මනා ගති ඇති නපුරු ගති
ඇති සත්ත්වයන් දක්නේ ය. කම් වූ පරිදි මිශ්‍රයන සත්ත්වයන් දක්නේ ය
යන තෙල කරුණ ඇත ..

ආසුවයන්ගේ ක්‍ෂය වීමෙන් අනාසුව වූ චිත්තවිමුක්තිය .. සාක්‍ෂාත්
කොට එළඹ වාසය කරන්නේ ය යන තෙල කරුණ ඇතැ යි.

6. 2. 2. 7.

[සහතිහබ්බ සූත්‍රය]

[සැවැන්නිදන යි]

17. මහණෙනි, දහම් සයෙකින් සමන්තාගත මහණ කරුණු ඇති-
වත් ම එ එ වෙසෙස් ගුණෙහි ප්‍රත්‍යක්‍ෂභාවයට පැමිණෙන්නට අභව්‍ය
වෙයි. කවර සයෙකින යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි, මහණ 'මොහු භානභාගිය ධර්මය'යි තත් වූ
පරිදි නො දන්නේ ය. 'මොහු සප්තිභාගිය ධර්මය'යි යථාභූත ව නො
දන්නේ ය. 'මොහු විශෙෂභාගිය ධර්මය'යි යථාභූත ව නො දන්නේ ය.
'මොහු නිර්වේධභාගිය ධර්මය'යි යථාභූත ව නො දන්නේ ය. නො සකස්
කොට කරුණුසුදු ද වෙයි. අපථාකරුණු කරුණුසුදු ද වෙයි.

මහණෙනි, මෙ සදහමින් සමන්තාගත මහණ කරුණු ඇතිවත් ම
එ එ වෙසෙස් ගුණෙහි ප්‍රත්‍යක්‍ෂ භාවයට පත්වීමට අභව්‍ය වේ යයි

මහණෙනි, ධර්ම සයෙකින් සුත් මහණ කරුණු ඇතිවත් ම එ එ විශෙෂ
ගුණයෙහි ප්‍රත්‍යක්‍ෂභාවයට පැමිණීමට භව්‍ය වෙයි. කවර සයෙකින යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි මහණ 'මොහු භානභාගිය ධර්මය'යි යථා-
භූත ව දන්නේ ය. 'මොහු සප්තිභාගිය ධර්මය'යි යථාභූත ව දන්නේ ය.
'මොහු විශෙෂභාගිය ධර්මය'යි යථාභූත ව දන්නේ ය. 'මොහු නිර්වේධභාගිය
ධර්මය'යි යථාභූත ව දන්නේ ය. සකසා කරුණු සුලුයේත් වෙයි. සත්‍යාය
කාරීත් වේ.

මහණෙනි, මෙ දහම් සයෙන් සමන්තාගත මහණ විශේෂාධිගමයට
උපනිශ්‍රය කරුණු ඇතිවත් ම එ එ විශෙෂගුණයෙහි ප්‍රත්‍යක්‍ෂභාවයට
පැමිණීමට භව්‍ය වේ යයි.

8. 2. 8.

[බල සුභතං]

[සංවිපජිතිදුතං]

18. ඡති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අහබ්බො සමාධිස්සී. බලතං පාපුණ්ණිකං. කතමෙති ඡති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු න සමාධිස්සා සමාපතතිකුසලො හොති, න සමාධිස්සා ඕතිකුසලො හොති, න සමාධිස්සා චුරිතානකුසලො හොති, අසක්ඛවකාරී ච හොති, අසාතච්චකාරී ච, අසප්පායකාරී ච.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ඡති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අහබ්බො සමාධිස්සී. බලතං පාපුණ්ණිකං.

ඡති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු හබ්බො සමාධිස්සී. බලතං පාපුණ්ණිකං. කතමෙති ඡති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සමාධිස්සා නමාපතතිකුසලො හොති, සමාධිස්සා ඕතිකුසලො හොති, සමාධිස්සා චුරිතානකුසලො හොති, සක්ඛවකාරී ච හොති, සාතච්චකාරී ච, සප්පායකාරී ච.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ඡති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු හබ්බො සමාධිස්සී. බලතං පාපුණ්ණිකං.

8. 2. 9.

[පඨමජ්ඣාන සුභතං]

[සංවිපජිතිදුතං]

19. ඡ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පහාය අහබ්බො පඨමං ඤානං උප-සම්පාදිතං විහරිතං. කතමෙ ඡ:

කාමච්ඡදා, ව්‍යාපාදා, පිනමිඤ්ඤං, උඤ්චවකුසකුච්චං, විචිකිච්ඡං, කාමෙසු ඛො පනස්ස අදිනවො න යථාගුතං සම්මප්පඤ්ඤං සුද්ධිමො හොති, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මෙ අප්පහාය අහබ්බො පඨමං ඤානං උපසම්පාදිතං විහරිතං.

ඡ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය හබ්බො පඨමං ඤානං උපසම්පාදිතං විහරිතං. කතමෙ ඡ:

කාමච්ඡදා, ව්‍යාපාදා, පිනමිඤ්ඤං, උඤ්චවකුසකුච්චං, විචිකිච්ඡං, කාමෙසු ඛො පනස්ස අදිනවො යථාගුතං සම්මප්පඤ්ඤං සුද්ධිමො හොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මෙ පහාය හබ්බො පඨමං ඤානං උපසම්පාදිතං විහරිතං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

[බල සූත්‍රය]

6. 2. 2. 8.

[සංවාදානුදාන සි]

18. මහණෙනි, කරුණු සයෙකින් සමන්විත නිසූ. සමාධියෙහි බලවද්දායකයට පැමිණීමට සුදුසු නො වෙයි. කවර සයෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ සමාධි සමච්ඡිද්ධෙහි දක්ෂ නො වෙයි. සමාධි ස්ථිරස්ථිරෙහි දක්ෂ නො වේ. සමාධියෙන් නැගිටීමෙහි දක්ෂ නො වේ. සකාසා කරන්නේ ද නො වෙයි. තිතර භාවිත කරන්නේ ද නො වේ. අපරිසර ක්‍රියා කරන්නේ ද වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු සයෙන් සමන්විත මහණ සමාධියෙහි බලවත් භාවයට පැමිණීමට අහව්‍ය වෙයි

මහණෙනි, කරුණු සයෙකින් සමන්විත මහණ සමාධියෙහි බලවද්දායකයට පැමිණීමට අහව්‍ය වෙයි. කවර සයෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ සමාධි සමාපත්ති කුශල වෙයි. සමාධි ස්ථිර කුශල වෙයි. සමාධි ව්‍යුත්පාදන කුශල වෙයි. සකාසා කරණසුදු වෙයි. සත්තභාවයෙන් කරණ සුදු වෙයි. සත්ප්‍රායකාරී වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු සයෙන් යුත් මහණ සමාධියෙහි බලවද්දායකයට පැමිණීමට අහව්‍ය වේ ය යි

6. 2. 2. 9

[පටිමනිකානු සූත්‍රය]

[සංවාදානුදාන සි]

19 මහණෙනි, කරුණු සයක් නො පියා ප්‍රථමධ්‍යානයට එළඹ වසන්නට නො නිසි වෙයි. කවර සයෙක යත්:

කාමච්ඡදා ය, ව්‍යාපාදා ය, පිනමිඳ්ඛා ය, උඤ්චවකකුච්චා ය, විචිකිච්ඡා ය, ඔහු විසින් ධ්‍යානප්‍රඥයෙන් කාමයන්හි ආදිනව යථාභූතයෙන් නො දක්නා ලද්දේ වෙයි

මහණෙනි, මෙ කරුණු සය නො පියා ප්‍රථමධ්‍යානයට එළඹ වසන්නට අහව්‍ය වෙයි

මහණෙනි, කරුණු සයක් ප්‍රතිණ කොට ප්‍රථමධ්‍යානයට එළඹ වසන්නට අහව්‍ය වෙයි කවර සයෙක යත්:

කාමච්ඡදා ය, ව්‍යාපාදා ය, පිනමිඳ්ඛා ය, උඤ්චවකකුච්චා ය, විචිකිච්ඡා ය ඔහු විසින් සමයක්ප්‍රඥයෙන් කාමයන්හි ආදිනව යථාභූතයෙන් දක්නා ලද්දේ වෙයි. මහණෙනි මෙ කරුණු සය ප්‍රතිණ කොට ප්‍රථමධ්‍යානයට එළඹ වසන්නට අහව්‍ය වේ යයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. 2. 7. 10.

[ද්විතීය පරිච්ඡේදයේ සහතිකය]

[සාමාන්‍යීකරණය]

20. ජාත්‍යන්තර වශයෙන් අනුමතව පවතින සහතිකයක් ලෙස පිළිගැනීමේදී:

සාමාන්‍යීකරණය, ව්‍යාප්තිය, විශ්ලේෂණය, සාමාන්‍යීකරණය, ව්‍යාප්තිය, විශ්ලේෂණය.

ඉහත සඳහන් ජාත්‍යන්තර වශයෙන් අනුමතව පවතින සහතිකයක් ලෙස පිළිගැනීමේදී:

ජාත්‍යන්තර වශයෙන් පවතින සහතිකයක් ලෙස පිළිගැනීමේදී:

සාමාන්‍යීකරණය, ව්‍යාප්තිය, විශ්ලේෂණය, සාමාන්‍යීකරණය, ව්‍යාප්තිය, විශ්ලේෂණය.

ඉහත සඳහන් ජාත්‍යන්තර වශයෙන් පවතින සහතිකයක් ලෙස පිළිගැනීමේදී:

අනුගාමි වගන්ති ද්විතීය *

සාමාන්‍යීකරණය:

අනුගාමි අර්ථය මිනිසා සාමාන්‍යීකරණය වීමට
සාමාන්‍යීකරණය වීමට අනුගාමි අර්ථය ද්විතීය.¹

* දෙවන සහතිකය - මෙය, සිංහල, අර්ථය.

1 අනුගාමි අර්ථය මිනිසා සාමාන්‍යීකරණය වීමට අනුගාමි අර්ථය ද්විතීය.¹

6. 2 2. 10.

[දුතිය පඨමජ්ඣාන සූත්‍රය]

[සෑවැන්තිදන සි]

20 මහණෙනි, කරුණු සයක් ප්‍රතිණ්ණො කොට ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වසන්තට අභව්‍ය වෙයි. කවර සයෙක යන්:

කාමච්ඡිකක ය ව්‍යාපාදච්ඡිකක ය විහිංසාච්ඡිකක ය කාමසකුද්ද ය ව්‍යාපාදසකුද්ද ය විහිංසාසකුද්ද යි.

මහණෙනි, මේ කරුණු සය ප්‍රතිණ්ණො කොට ප්‍රථමධ්‍යානයට එළඹ වසන්තට අභව්‍ය වෙයි.

මහණෙනි, කරුණු සයක් ප්‍රතිණ්ණො කොට ප්‍රථමධ්‍යානයට එළඹ වසන්තට භව්‍ය වෙයි. කවර සයෙක යන්:

කාමච්ඡිකක ය ව්‍යාපාදච්ඡිකක ය විහිංසාච්ඡිකක ය කාමසකුද්ද ය ව්‍යාපාදසකුද්ද ය විහිංසා සකුද්ද යි.

මහණෙනි, මේ කරුණු සය ප්‍රතිණ්ණො කොට ප්‍රථමධ්‍යානයට එළඹ වසන්තට භව්‍ය වේ යයි

අනාගාමි වර්ගය දෙ වැනි යි.

එහි උද්දානය:

අනාගාමිඵල සූත්‍රය, අර්හත්තඵල සූත්‍රය, මිත්ත සූත්‍රය, සංගණිකාරාම සූත්‍රය, දෙවතා සූත්‍රය, සමාසි සූත්‍රය, සකඛිගබ්බ සූත්‍රය, බල සූත්‍රය, පඨමජ්ඣාන සූත්‍රය, දුතියපඨමජ්ඣාන සූත්‍රය යි, සූත්‍ර දශයෙකි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. අරහත්ත වග්ගො.

6. 2 3. 1.

[දුග්ගා සුත්තං]

[සාවස්ථිනිදානං]

21 ජහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨො ධම්මෙ දුක්ඛං විහරති සවිසානං සුඋපායාසං සපරිලාභං. කායස්ස හෙද පරමමරණං දුග්ගාති පාටිකඛ්ඛා. කතමෙහි ඡති:

කාමචිතකෙකත, ව්‍යාපාදචිතකෙකත, විහිංසාචිතකෙකත, කාමසඤ්ඤාය, ව්‍යාපාදසඤ්ඤාය, විහිංසාසඤ්ඤාය

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ජහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨො ධම්මෙ දුක්ඛං විහරති සවිසානං සුඋපායාසං සපරිලාභං. කායස්ස හෙද පරමමරණං දුග්ගාති පාටිකඛ්ඛා.

ජහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨො ධම්මෙ සුඛං විහරති අවිසානං අනුපායාසං අපරිලාභං. කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගාති පාටිකඛ්ඛා, කතමෙහි ඡති:

නෙකඛම්චිතකෙකත, අව්‍යාපාදචිතකෙකත, අවිහිංසාචිතකෙකත, නෙකඛම්චසඤ්ඤාය, අව්‍යාපාදසඤ්ඤාය, අවිහිංසාසඤ්ඤාය.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ජහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨො ධම්මෙ සුඛං විහරති අවිසානං අනුපායාසං අපරිලාභං. කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගාති පාටිකඛ්ඛාති.

6. 2. 3. 2.

[අරහත්ත සුත්තං]

[සාවස්ථිනිදානං]

22. ජ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පහාය අභබ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ ඡ:

මානං, ඔමානං, අභිමානං, අභිමානං, ථමං, අභිතිපාත .

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ ධම්මෙ අප්පහාය අභබ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුං.

ජ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුං, කතමෙ ඡ.

මාන , ඔමානං, අභිමානං, අභිමානං, ථමං, අභිතිපාතං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ ධම්මෙ පහාය භබ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුනති.

3. අරභනත වර්ෂය

6. 2. 3. 1

[දුකක සුත්‍රය]

[සැවැත්වීමේ දින]

21. මහණෙනි, කරුණු සයෙකින් සමන්විත මහණ ඉගැන්වීමෙහි ම පිබා රහිත, උපායාස රහිත, පරිදහ රහිත දුකෙන් වෙහෙසි. කාබුන් මරණින් මතුයෙහි දුගතිය කැමැති විය යුතු. කවර සයෙකින් යත්:

කාමවිතර්කයෙන, ව්‍යාපාදවිතර්කයෙන, විහිංසාවිතර්කයෙන, කාමසංඥා-
යෙන, ව්‍යාපාදසංඥායෙන, විහිංසාසංඥායෙනා යි.

මහණෙනි, මේ කරුණු සයෙන් සමන්විත මහණ ඉගැන්වීමෙහි පිබා රහිත, උපායාස රහිත, පරිදහ රහිත දුකෙන් වෙහෙසි. කාබුන් මරණින් මත්තෙහි දුගතිය කැමැති විය යුතු.

මහණෙනි, කරුණු සයෙකින් සමන්විත මහණ ඉගැන්වීමෙහි ම පිබා රහිත, උපායාස රහිත, පරිදහ රහිත දුකෙන් වෙහෙසි. කාබුන් මරණින් මත්තෙහි දුගතිය කැමැති විය යුතු. කවර සයෙකින් යත්:

නෙත්තමසවිතර්කයෙන, අව්‍යාපාදවිතර්කයෙන, අවිහිංසාවිතර්කයෙන,
නෙත්තමසසංඥායෙන, අව්‍යාපාදසංඥායෙන, අවිහිංසාසංඥායෙනා යි.

මහණෙනි, මේ කරුණු සයෙන් සමන්විත මහණ ඉගැන්වීමෙහි ම පිබා රහිත, උපායාස රහිත, පරිදහ රහිත දුකෙන් වෙහෙසි. කාබුන් මරණින් මතුයෙහි දුගතිය කැමැති විය යුතු ය යි.

6. 2. 3. 2

[අරභනත සුත්‍රය]

[සැවැත්වීමේ දින]

22. මහණෙනි, කරුණු සයක් නො පහා අභිත්තිය සාක්ෂාත් කරන්නට අභව්‍ය වෙයි. කවර සයක යත්:

මාන ය (ජාති ආදීන් හඟින මානග), ඔමාන ය (මම භික්ෂුවෙමි යන මානග), අතිමාන ය (ඉතා උසස් මානග), අධිමාන ය (අනධිගතය අධිගතය යන මානග), ඵමාන (ක්‍රොධ මාන දෙකින් තදබව) ය, අතිනිපාත ය (හිතයාටත් භික්ෂුවෙමි යන මාන) යි.

මහණෙනි, මේ කරුණු සය නො පහා අභිත්තිය සාක්ෂාත් කරන්නට නො නිසි වේ.

මහණෙනි, ධර්ම සයක් ප්‍රතිණ කොට අභිත්තිය සාක්ෂාත් කරන්නට අභව්‍ය වෙයි. කවර සයක යත්:

මාන ය ඔමාන ය අතිමාන ය අධිමාන ය ඵමාන ය අතිනිපාත ය යි.

මහණෙනි, මේ ධර්ම සය ප්‍රතිණ කොට අභිත්තිය සාක්ෂාත් කරන්නට අභව්‍ය වෙයි.

6. 2. 3. 3.

[උත්තරිමනුස්සධම්ම සුත්තං]

[සාවජ්ඣිදුතං]

23. ඡ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පහාය අහබ්බො උත්තරිමනුස්සධම්මො,¹ අලමරියඤ්ඤාදස්සනවිතොසං සට්ඨිකාතුං. කතමෙ ඡ:

මුට්ඨසම්චං,² අසම්පජ්ඤාදො, ඉඤ්ඤෙසු අගුත්තආරතං, ගොජනෙ අමිත්තඤ්ඤාදො, කුහනං, ලපනං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මෙ අප්පහාය අහබ්බො උත්තරිමනුස්සධම්මො,¹ අලමරියඤ්ඤාදස්සනවිතොසං සට්ඨිකාතුං.

ඡ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය හබ්බො උත්තරිමනුස්සධම්මො,¹ අලමරියඤ්ඤාදස්සනවිතොසං සට්ඨිකාතුං. කතමෙ ඡ:

මුට්ඨසම්චං,² අසම්පජ්ඤාදො, ඉඤ්ඤෙසු අගුත්තආරතං, ගොජනෙ අමිත්තඤ්ඤාදො, කුහනං, ලපනං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මෙ පහාය හබ්බො උත්තරිමනුස්සධම්මො,¹ අලමරියඤ්ඤාදස්සනවිතොසං සට්ඨිකාතුනති.

6. 2. 3. 4.

[සුඛසොමනස්ස සුත්තං]

[සාවජ්ඣිදුතං]

24 ඡ හි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨො ධම්මෙ සුඛසොමනස්සබ්බලො විහරති, යොති චස්ස ආරඤ්ඤා හොති ආසවානං ඛයාය. කතමෙහි ඡ හි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මාරාමො හොති, භාවනාරාමො හොති, පහානාරාමො හොති, පච්චේකාරාමො හොති, අව්‍යාපජ්ඣාරාමො හොති, නිප්පඤ්ඤාරාමො හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡ හි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨො ධම්මෙ සුඛසොමනස්සබ්බලො විහරති, යොති චස්ස ආරඤ්ඤා හොති ආසවානං ඛයාය'ති.

6. 2. 3. 5.

[අධිශම්ම සුත්තං]

[සාවජ්ඣිදුතං]

25 ඡ හි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අහබ්බො අනගි-
තං වා කුසලං ධම්මං අධිගතාතුං, අධිගතං වා කුසලං ධම්මං එතීකත්තුං.
කතමෙහි ඡ හි:

1 උත්තරිමනුස්සධම්මං - මජ්ඣිමං, 2 මුට්ඨසම්චං - මජ්ඣිමං.

6. 2. 3. 3

[උත්තරිමනුෂ්‍යධර්ම සූත්‍රය]

[සැවැත්විය යුතු ය]

23. මහණෙනි, ධර්ම සංකල්පය ප්‍රතික්ෂේප කොට මනුෂ්‍යධර්මයෙන් මතුයෙහි ආර්ක්ෂාවය ගෙනදීමට සමත් ඥානදර්ශන විශේෂය පසක් කරන්නට අභව්‍ය වෙයි. කවර සංකල්පය යත්:

මූලාසිති ඇති බව ය, විමසුම් නුවණ නැති බව ය, ඉදුරන්හි නොපිසූ දෙර ඇති බව ය, බොජුන්හි පමණ නොදන්නා බව ය, කොහොන් වත් ය, (සිවුපස සඳහා අනුන් උස් හෝ පාත් හෝ කොට කරණ කරා නැමැති) ලපනා යි.

මහණෙනි, ධර්ම සංකල්පය ප්‍රතික්ෂේප කොට උත්තරිමනුෂ්‍යධර්මයෙන් ආර්ක්ෂාවකරණයට සමත් ඥානදර්ශන විශේෂය පසක් කරන්නට භව්‍ය වෙයි. කවර සංකල්පය යත්:

මූලාසිති ඇති බව ය විමසුම් නුවණ නැති බව ය ඉදුරන්හි පිසූ දෙර ඇති බව ය නොජනනෙහි පමණ නොදන්නා බව ය කුහනය ය ලපනා යි

මහණෙනි, මෙ දහම් සංකල්පය මිනිස්සුන් මතුයෙහි ආර්ක්ෂාවකරණයට සමත් ඥානදර්ශන විශේෂය පසක් කිරීමට භව්‍ය වේ ය යි.

6. 2. 3. 4

[සුචරිතානුෂ්‍රය සූත්‍රය]

[සැවැත්විය යුතු ය]

24. මහණෙනි, කරුණු සංකල්පයක් සමනාගත මහණ දිවුදුමයෙහි ම සුචරිතානුෂ්‍රය බහුල කොට ඇති ව වෙසෙයි. ඔහු විසින් ආසුචයන්ගේ ස්වයං සඳහා කාරණය ද (පරිපූර්ණ කොට) අරභනලද වේ ය යි. කවර සංකල්පය යත්:

මහණෙනි, මෙ සංකල්පය මහණ ධර්මාරාම (ධර්මයෙහි ඇලුණේ) වෙයි. භාවනාරාම (භාවනායෙහි ඇලුණේ) වෙයි. ප්‍රභාණාරාම (කෙලෙස් පහකිරීමෙහි ඇලුණේ) වෙයි. ප්‍රවිච්ඡාරාම (කාංක්ෂානිවර්තයෙහි ඇලුණේ) වෙයි. අව්‍යාපදාරාම වෙයි. නිෂ්පදාරාම (නිව්‍යාපනයෙහි ඇලුණේ) වෙයි.

මහණෙනි, මෙ දම් සංකල්පය සුත් මහණ දිවුදුමයෙහි ම සුචරිතානුෂ්‍රය බහුල කොට වෙසෙයි. ආසුචයන් පිණිස කාරණය ද (පරිපූර්ණ කොට) අරභන ලද වේ ය යි.

6. 2. 3. 5

[අභිගම සූත්‍රය]

[සැවැත්විය යුතු ය]

25. මහණෙනි, කරුණු සංකල්පයක් සුත් මහණ නොලද අභිගම ධර්මය ලබන්නට හෝ ලද කුශලධර්මය වඩන්නට හෝ අභව්‍ය වෙයි. කවර සංකල්පය යත්:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු න ආයකුසලො හොති, හ පායකුසලො හොති, හ උපායකුසලො හොති, අනධිගතානං කුසලානං ධම්මානං අධිගමාය න ඡන්දං ජනෙති, අධිගතෙ කුසලෙ ධම්මෙ න සාරකති,¹ සාතච්චකිරියාය හ සම්පාදෙති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡග්ගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අභබ්බො අනධිගතං වා කුසලං ධම්මං අධිගන්තුං අධිගතං වා කුසලං ධම්මං ථානිකත්තුං.

ඡග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භබ්බො අනධිගතං වා කුසලං ධම්මං අධිගන්තුං, අධිගතං වා කුසලං ධම්මං ථානිකත්තුං. කතමෙහි ඡග්ගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ආයකුසලො ව හොති, පායකුසලො ව හොති, උපායකුසලො ව හොති, අනධිගතානං කුසලානං ධම්මානං අධිගමාය ඡන්දං ජනෙති, අධිගතෙ කුසලෙ ධම්මෙ සාරකති,² සාතච්චකිරියාය හ සම්පාදෙති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡග්ගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භබ්බො අනධිගතං වා කුසලං ධම්මං අධිගන්තුං, අධිගතං වා කුසලං ධම්මං ථානිකත්තුනි.

6. 2. 3. 6.

[මහනගන්ත සුභතං]

[සාවජ්ඣනීදාන]

26. ඡග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු හ විරසෙව මහනගන්තං චේත්සල්ලතං පාපුණාති ධම්මෙසු. කතමෙහි ඡග්ගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ආලොකඛහුලො ව හොති, යොගඛහුලො ව හොති, වෙදඛහුලො ව හොති, අසත්තුට්ඨිඛහුලො ව හොති, අනිකම්මත්තධුරො ව කුසලෙසු ධම්මෙසු, උත්තරිඤ්ඤා³ පතාරෙති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡග්ගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු හ විරසෙව මහනගන්තං චේත්සල්ලතං පාපුණාති ධම්මෙසු⁴ති.

6. 2. 3. 7.

[පඨමගිරය සුභතං]

[සාවජ්ඣනීදානං]

27. ඡග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාගතං නිකම්මෙතො ථංගං නිරසෙ. කතමෙහි ඡග්ගි:

පාණාතිපාතී හොති, අදින්නාදසී හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති, මුතාචාරී හොති; පාපිච්ඡො ව, මිච්ඡාදිට්ඨි ව.

1. හ ආරක්ඛති - ඡෙත්සං. 2. ආරක්ඛති - ඡෙත්සං. 3. උත්තරීච්ඡා - මත්සං.

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ ආගමන (අයෙහි) කුසල නො වෙයි. අපගමන (වැයෙහි) කුසල නො වෙයි, උපායකුසල නො වෙයි. නො ලත් කුසල්දහමුත්තේ අධිගමය (ලැබීම) පිණිස කතකුකාමනාකුසලව්ජ්ඣය නො උපදවයි. අධිගත කුසල ධර්මයන් නො රක්තේ වෙයි. සාතතය (තිරනනර) ක්‍රියායෙන් කුසල් දහම් නො සපයන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ ධර්ම සයෙන් සමනාගත මහණ නො ලත් කුසලධර්මය ලබන්නට හෝ ලද කුසලධර්මය වඩන්නට හෝ අහව්‍ය වෙයි.

මහණෙනි, කරුණු සයෙකින් සමනාගත මහණ නො ලද කුසලධර්මය ලබන්නට හෝ ලද කුසලධර්මය වඩන්නට හෝ අහව්‍ය වෙයි. කවර සයෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ ආයකුසල ද වෙයි, අපායකුසල ද වෙයි, උපායකුසල ද වෙයි, අනධිගත කුසලධර්මයන්තේ අධිගමය සදහා ඡන්දය උපදවයි, අධිගත කුසල ධර්මයන් රක්තේ වෙයි, සතතක්‍රියායෙන් සපයන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ ධර්ම සයෙන් සමනාගත මහණ නො ලත් කුසල්දහම් ලබන්නට ද ලත් කුසල්දහම් වඩන්නට ද අහව්‍ය වන්නේ ය යි.

6. 2. 3. 6

[මහනාගත සුත්‍රය]

[සැවැත්තිදන යි]

26. මහණෙනි, කරුණු සයෙකින් සමනාගත මහණ නො බෝකලෙකින් ම ධර්මයන්හි මහද්භාවයට විපුලභාවයට පැමිණේ. කවර සයෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ ඥානාලෝක බහුල කොට ඇතියේ වෙයි, භාවනානුයෝග බහුල කොට ඇතියේ වෙයි, ප්‍රීතිප්‍රාප්තොද්ධි බහුල කොට ඇතියේ වෙයි, කුසලධර්මයන්හි අනනතුභටි (නො සැඟීම) බහුල කොට ඇතියේ වෙයි, කුසලධර්මයන්හි නො බහාතැබු (අත් නො හළ) වීර්‍යය ඇතියේ වෙයි, දූනුදු මතුයෙහිද වීර්‍යය කෙරේ මැ ය.

මහණෙනි, මේ දහම් සයෙන් සමනාගත මහණ නො බෝකලෙකින් ම ධර්මයන්හි මහත්භාවයට විපුලභාවයට පැමිණේ ය යි

6. 2. 3. 7

[පඨම නිරය සුත්‍රය]

[සැවැත්තිදන යි]

27. මහණෙනි, කරුණු සයෙකින් සමනාගත වූයේ ගෙණවුත් බහා තැබුවක් යම්යේ නම් එ සෙයින් නිරයෙහි (උපදනේ) වෙයි. කවර සයෙකින් යත්:

පණ්ඩා කරුණුයේ වෙයි, අසිතාදත් ඇතියේ වෙයි, කාමයෙහි මිසසසර ඇතියේ වෙයි, මුසවා කියන සුලයේ වෙයි, ලමු ආසා ඇතියේ වෙයි, මිනදිවු ඇතියේ වෙයි.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛින්නො එවං නිරුථො.

ඡහි භික්ඛවෙ මහමෙව්හි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛින්නො එවං සග්ගො. කතමෙහි ඡහි:

පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති, අදින්නාදානා පටිවිරතො හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති, මුසාවාදා පටිවිරතො හොති, අසුච්ඡේදා ව සමමාදිට්ඨි ව.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛින්නො එවං සග්ගො.

6. 2. 3. 8.

[දුතියකිරය සුත්තං]

[සාවච්ඡිතිදුතං]

28. ඡහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛින්නො එවං නිරුථො. කතමෙහි ඡහි:

මුසාවාදී හොති, පිසුණ්වාචො හොති, ඵරුසාවාචො හොති, සමථප්පලාපි හොති, පුඤ්ඤා ව පගබ්බො ව.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛින්නො එවං නිරුථො'ති.

ඡහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛින්නො එවං සග්ගො, කතමෙහි ඡහි:

මුසාවාදා පටිවිරතො හොති පිසුණ්වාචා පටිවිරතො හොති, ඵරුසාවාචා පටිවිරතො හොති, සමථප්පලාපා පටිවිරතො හොති, අපුඤ්ඤා ව අප්පගබ්බො ව.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛින්නො එවං සග්ගො'ති.

6. 2. 3. 9

[අගගබ්බම සුත්තං]

[සාවච්ඡිතිදුතං]

29. ඡහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අගබ්බො අග්ගා ධම්මං අරහත්තං සච්ඡිකාතුං. කතමෙහි ඡහි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසාද්ධො හොති, අහිරිකො හොති, අනොත්තාපි¹ හොති, කුසිතො හොති, දුප්පඤ්ඤා හොති, කාසෙ ව ජිවිතෙ ව සාපෙබ්බො හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අගබ්බො අග්ගා ධම්මං අරහත්තං සච්ඡිකාතුං.

1 අනොත්තාපි - ඡෙත.

මහණෙනි, මේ සතරුගෙන් සමනාගත වූයේ ගෙනවුත් බහා තැබුයේ යම්කිසි එකෙකුත් නිර්දේශයක් නොමැති වෙයි.

මහණෙනි, සතරුගෙන් සමනාගත වූයේ ගෙනවුත් බහා තැබුයේ යම්කිසි එකෙකුත් නිර්දේශයක් නොමැති වෙයි. කවර සතෙකුත් නැත:

පරිච්ඡේදයෙන් වැළකීයේ වෙයි, අධිකාරයෙන් වැළකීයේ වෙයි, කාමයෙන් මිඟ්‍යාවෙන් වැළකීයේ වෙයි, මුහුණෙන් වැළකීයේ වෙයි, අලෙවි වෙයි, සමස්තයෙන් අයුරු වෙයි.

මහණෙනි, මේ සතරුගෙන් සමනාගත වූයේ ගෙනවුත් බහා තැබුයේ යම්කිසි එකෙකුත් නිර්දේශයක් නොමැති වෙයි.

6. 2. 3. 8

[දුට්ඨිකා නිර්දේශ සූත්‍රය]

[සංවාදානුකූලය]

28. මහණෙනි, සතරුගෙන් සමනාගත වූයේ ගෙනවුත් බහා තැබුයේ යම්කිසි එකෙකුත් නිර්දේශයක් නොමැති වෙයි. කවර සතෙකුත් නැත:

මුහුණෙන් වැළකීයේ වෙයි, පිටුපසින් අයුරු වෙයි, පරිච්ඡේදයෙන් අයුරු වෙයි, පලය වැළකීයේ වෙයි, පුළුල් (ලොහ) වෙයි, පුළුල් (අවිනිත) ද වෙයි.

මහණෙනි, මේ සතරුගෙන් සමනාගත වූයේ ගෙනවුත් බහා තැබුයේ යම්කිසි එකෙකුත් නිර්දේශයක් නොමැති වෙයි.

මහණෙනි, සතරුගෙන් සමනාගත වූයේ ගෙනවුත් බහා තැබුයේ යම්කිසි එකෙකුත් නිර්දේශයක් නොමැති වෙයි. කවර සතෙකුත් නැත:

මුහුණෙන් වැළකීයේ වෙයි, පිටුපසින් වැළකීයේ වෙයි, පරිච්ඡේදයෙන් වැළකීයේ වෙයි, සමස්තයෙන් වැළකීයේ වෙයි, අලෙවි වෙයි, පුළුල් නො වෙයි.

මහණෙනි, මේ සතරුගෙන් සමනාගත වූයේ ගෙනවුත් බහා තැබුයේ යම්කිසි එකෙකුත් නිර්දේශයක් නොමැති වෙයි.

6. 2. 3. 9.

[අනුමාන නිර්දේශ සූත්‍රය]

[සංවාදානුකූලය]

29. මහණෙනි, සතරුගෙන් සමනාගත මහණ අනුමාන වන අනුමාන පසක් කරන්නට අනුමාන වෙයි. කවර සතෙකුත් නැත:

මහණෙනි, මේ සතරුගෙන් මහණ සතෙකු නැතියේ වෙයි, නිරි නැතියේ වෙයි, ඔහු නැතියේ වෙයි, කුසිත වෙයි, දුට්ඨිකා (පුළුල් නැතියේ) වෙයි, කෙසේ ද දුට්ඨිකා ද සාපෙක්ෂ (අනුමාන අයුරු) වෙයි.

මහණෙනි, මේ සතරුගෙන් සමනාගත මහණ අනුමාන සතෙකු වන අනුමාන පසක් කරන්නට අනුමාන වෙයි.

ජනි භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු භබ්බො අග්ගං ධම්මං අරභතතං සච්ඡිකාතුං. කතමෙති ඡති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධො භොති, නිරිමා භොති, ඔත්තාපි¹ භොති, ආරභ්විරියො භොති, පඤ්ඤවා භොති, කායෙ ව ජීවිතෙ ව අනපෙඬො² භොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ඡති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු භබ්බො අග්ගං ධම්මං අරභතතං සච්ඡිකාතුනි.

6 2. 3 10.

[රතනිදිවස සුත්තං]

[සංවෘතීනිදුතං]

80. ඡති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො යා රතනි වා දිවසො වා ආගච්ඡති, හානියෙව පාරිකඛිං කුසලෙසු ධම්මෙසු නො වුද්ධි. කතමෙති ඡති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු මහිචේජා භොති විඝාතවා අසන්තුදෙඨා ඉතරිතර-විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන, අසුඤ්ඤා භොති, දුඛසීලො භොති, කුසිතො භොති, මුට්ඨස්සති භොති, දුපපඤ්ඤා භොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ඡති ධම්මෙති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො යා රතනි වා දිවසො වා ආගච්ඡති, හානියෙව පාරිකඛිං කුසලෙසු ධම්මෙසු නො වුද්ධි.

ජනි භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො යා රතනි වා දිවසො වා ආගච්ඡති, වුද්ධියෙව පාරිකඛිං කුසලෙසු ධම්මෙසු නො පරිහානි. කතමෙති ඡති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු න මහිචේජා භොති න විඝාත වා අසන්තුදෙඨා ඉතරිතරවිවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන, ස-ද්ධො භොති, සීලවා භොති, ආරභ්විරියො භොති, සතිමා භොති, පඤ්ඤවා භොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ඡති ධම්මෙති සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො යා රතනි වා දිවසො වා ආගච්ඡති, වුද්ධියෙව පාරිකඛිං කුසලෙසු ධම්මෙසු නො පරිහානි'ති.

අරභතතවග්ගො තතියො.*

තසසුද්දුතා:

දුක්ඛං අරභතතං උත්තරිඤ්ච සුඛං අධිගමෙන ව මහත්තතතං දායකිරසෙ අග්ගධම්මඤ්ච රතනියො'ති.¹

1 ඔත්තාපි - මජ්ඣ. 2 අනාපකං - මජ්ඣ.

* අරභතතවග්ගො අධිසමා - පාළි, අධිකපා, මජ්ඣ.

1 දුක්ඛං අරභතතං උත්තරී ව සුඛං අධිගමෙන ව

මහත්තතතං දායකිරසෙ අග්ගධම්මඤ්ච රතනියො'ති - මජ්ඣ.

මහණෙනි, කරුණු සයෙකින් සමන්විත මහණ අග්‍රධමී සංඛ්‍යාත අතීත්තිය සංඝාත් කරන්නට හව්‍ය වෙයි. කවර සයෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ සාද්ද්‍රැභා ඇතියේ වෙයි, හිරි ඇතියේ වෙයි, ඔතප් ඇතියේ වෙයි, රුකුළු වැර ඇතියේ වෙයි, ප්‍රඥ ඇතියේ වෙයි. කඟ්ගෙහිද දිව්ගෙහිද අපෙක්ෂා නැතියේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු සයෙන් සමන්විත මහණ අග්‍රධමී සංඛ්‍යාත අතීත්තිය සංඝාත් කරන්නට හව්‍ය වේ යයි.

6. 2. 3. 10

[රතතිදිවස සූත්‍රය]

[සෑවැත්තිදහ සි]

80. මහණෙනි, කරුණු සයෙකින් සමන්විත භික්ෂුහට යම් මෑ රාත්‍රියක් වේවයි දවසෙක් වේවයි පැමිණේ නම් කුශලධර්මයන්හි හානියක් මෑ මුත් වාද්ධියෙක් කැමැති නො විය යුතු ය. කවර සයෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ ඉතරෙතර (ලදයේ යම්කිසි) විවර-පිණ්ඩපාතයයනාසනඥානප්‍රත්‍යයග්‍යෙහිජ්ජපරිඝකාරයෙන් නොසතුටු වූයේ මහෙව්‍ර් වූයේ (මහෙව්‍ර්වෙන් උපත් ලොහයෙන්) දූෂිත වෙයි, ශ්‍රද්ධා නැතියේ වෙයි, දුශ්ශීල වෙයි, කුසිත වෙයි, නට සිහි ඇතියේ වෙයි, දුෂ්ප්‍රාඥ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු සයෙන් සමන්විත මහණහට යම් මෑ රාත්‍රියක් වේවයි දවසෙක් වේවයි පැමිණේ නම් කුශලධර්මයන්හි හානියෙක් මෑ කැමැති විය යුතු යි. වාද්ධියෙක් නො වේ.

මහණෙනි, කරුණු සයෙකින් සමන්විත මහණහට යම් මෑ රාත්‍රියක් වේවයි දවසෙක් වේවයි පැමිණේ නම් කුශලධර්මයන්හි වාද්ධියක් මෑ මුත් හානියෙක් නො කැමැති වියයුතු. කවර සයෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ මහෙව්‍ර් නො වූයේ ඉතරෙතරවිවර-පිණ්ඩපාතයයනාසනඥානප්‍රත්‍යයග්‍යෙහිජ්ජපරිඝකාරයෙන් සතුටු වූයේ දූෂිත නො වෙයි, සාද්ද්‍රැභාතියේ වෙයි, සිල්වත් වෙයි, රුකුළු වැර ඇතියේ වෙයි, සමාති ඇතියේ වෙයි, ප්‍රඥවත් වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු සයෙන් සමන්විත මහණහට යම් මෑ රාත්‍රියක් වේවයි, දවසෙක් වේවයි පැමිණේ නම්, කුශලධර්මයන්හි හානියෙක් නො වෙයි, වාද්ධියෙක් මෑ වේ.

අරහත්තවර්ගය තෙවැනි යි.

එහි උද්දානය:

දුක්ඛ සූත්‍රය, අරහත්ත සූත්‍රය, උත්තරිමත්‍රස්සධම්ම සූත්‍රය, සුඛසොමනස්ස සූත්‍රය, අධිගම සූත්‍රය, මහත්තත්ත සූත්‍රය, තීරය සූත්‍ර දෙක ය, අග්ගධම්ම සූත්‍රය, රතතිදිවස සූත්‍රය දැයි දශයෙකි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. සිති වග්ගො

6. 2. 4. 1

[සිතිභාව සුභතං]

[සංවජ්ඣිදානං]

81. ජනි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අභබ්බො අනුත්තරං සිතිභාවං සච්ඡිකාතුං. කතමෙහි ඡති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යස්මිං සමයෙ විත්තං නිග්ගහෙතබ්බං, තස්මිං සමයෙ විත්තං න නිග්ගණ්හාති. යස්මිං සමයෙ විත්තං පග්ගහෙතබ්බං, තස්මිං සමයෙ විත්තං න පග්ගණ්හාති. යස්මිං සමයෙ විත්තං සම්පහංසිතබ්බං, තස්මිං සමයෙ විත්තං න සම්පහංසති, යස්මිං සමයෙ විත්තං අජ්ඣුපෙක්ඛිතබ්බං, තස්මිං සමයෙ විත්තං න අජ්ඣුපෙක්ඛති. භිනාධිමුත්තිකො ච භොති සක්කායා-ධිරතො ච.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අභබ්බො අනුත්තරං සිතිභාවං සච්ඡිකාතුං.

ජනි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භබ්බො අනුත්තරං සිතිභාවං සච්ඡිකාතුං. කතමෙහි ඡති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යස්මිං සමයෙ විත්තං නිග්ගහෙතබ්බං, තස්මිං සමයෙ විත්තං නිග්ගණ්හාති. යස්මිං සමයෙ විත්තං පග්ගහෙතබ්බං, තස්මිං සමයෙ විත්තං පග්ගණ්හාති. යස්මිං සමයෙ විත්තං සම්පහංසිතබ්බං, තස්මිං සමයෙ විත්තං සම්පහංසති. යස්මිං සමයෙ විත්තං අජ්ඣුපෙක්ඛිතබ්බං, තස්මිං සමයෙ විත්තං අජ්ඣුපෙක්ඛති. පණ්ණාසකො ච භොති නිබ්බානාධිරතො ච

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භබ්බො අනුත්තරං සිතිභාවං සච්ඡිකාතුං.

6. 2. 4. 2

[ආචරණ සුභතං]

[සංවජ්ඣිදානං]

82. ජනි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුඤ්ඤායාසි සඤ්ඤායාසි අභබ්බො නියමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මන්තං. කතමෙහි ඡති.

කම්මාචරණතාය සමන්තාගතො භොති, නිලෙසාචරණතාය සමන්තාගතො භොති, විපාකාචරණතාය සමන්තාගතො භොති, අසංකොච භොති අච්ඡද්ධො ච දුප්පඤ්ඤා ච.

4. සිව්වැනි වගුව

6. 2. 4. 1.

සිව්වැනි වගුව

[සැවැත්වීමේදී]

81. මහණෙනි, කරුණු සයෙකින් සමන්විත මහණ අනුත්තර සිව්වැනි වගුව (නිවර්ණ හෝ කෙලෙසැත්වැනිවගුව) ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන්නට නොපොහොසත් වෙයි. කවර සයෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සයෙකින් මහණ යම් කලෙකින් සිත නිශ්‍ර්වත කළ (සමාධි-යෙන් දැමිය) යුතු වේ නම් ඒකාලයෙහි සිත නො නිගන්වේ ය. යම් කලෙකින් සිත ප්‍රශ්න (විශේෂයෙන් උත්තරාසාවත්) කටයුතු වේ නම්, එ සමයෙහි සිත නො නිගන්වේ ය. යම් සමයෙකින් සිත මොනොවට (සමාධියෙන්) පහත් කටයුතු වේ නම් එ සමයෙහි සිත සමප්‍රහරණ නො කරන්නේ ය. යම් සමයෙකින් සිත අධ්‍යුපෙක්ෂණය (උපේක්ෂාවෙන් මධ්‍යස්ථ) කටයුතු වේ නම් එ සමයෙහි සිත අධ්‍යුපේක්ෂණ නො කරන්නේ ය. නිවැරදිවැනි (උච්ඡිද්‍ය) ඇතිවේ ද වෙයි. සත්‍යායද්‍යවේ අභිමත වූයේ ද වෙයි.

මහණෙනි, මෙ සකරුණෙන් සමන්විත මහණ අනුත්තර සිව්වැනි වගුව සාක්ෂාත් කරන්නට අහව්‍ය වෙයි.

මහණෙනි, කරුණු සයෙකින් සමන්විත මහණ අනුත්තර සිව්වැනි වගුව සාක්ෂාත් කරන්නට නිසි වෙයි. කවර සයෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සයෙකින් මහණ යම් කලෙකින් විත්තය නිශ්‍ර්වත කටයුතු වේ නම්, එ සමයෙහි විත්තය නිශ්‍ර්වත කෙරෙයි. යම් කලෙකින් විත්තය ප්‍රශ්නිතව්‍ය වේ නම්, එ සමයෙහි විත්තය ප්‍රශ්න කෙරෙයි. යම් කලෙකින් විත්තය සමප්‍රහරණයට නිසි වේ නම්, එ සමයෙහි විත්තය සමප්‍රහරණ කෙරෙයි. යම් කලෙකින් විත්තය අධ්‍යුපෙක්ෂණය වේ නම් එ සමයෙහි විත්තය අධ්‍යුපෙක්ෂා කෙරෙයි, ප්‍රශ්නිතවැනි (උච්ඡිද්‍ය) ඇතිවේ ද වෙයි. නිවැරදිවැනි අභිමත ද වේ.

මහණෙනි, මෙ සකරුණෙන් සමන්විත මහණ අනුත්තර සිව්වැනි වගුව සාක්ෂාත් කරන්නට හව්‍ය වෙයි.

6. 2. 4. 2.

[ආවරණ සූත්‍රය]

[සැවැත්වීමේදී]

82. මහණෙනි, සකරුණෙන් සමන්විත වූයේ සභ්‍යය අනුත්තර නිවැරදි කුලප්‍රතිපත්ති සමස්ත සම්මත නිදාමයට (මාග්ගයට) බස්නට අහව්‍ය වෙයි. කවර සකරුණෙන් යත්:

(පඤ්චානන්තරාසීකම් සම්මත) කමාවරණයෙන් සමන්විත වෙයි, (නිශ්චිතපාද්‍යවි සම්මත) කෙලෙසැත්වැනියෙන් සමන්විත වෙයි (අකුසල-විපාකප්‍රතිපත්ති හෝ කුසලවිපාකානුකූල ප්‍රතිපත්ති සම්මත) විපාකාවරණ-යෙන් සමන්විත වෙයි, ශ්‍රද්ධා නැතිවේත් වෙයි, කතකු කාමිකාකුසලවර්ණ නැතිවේ ද වෙයි, දුෂ්‍රායද්‍ය ද වෙයි.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡ්ඤි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි සද්ධම්මං අභබ්බො නිශාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මත්තං.

ඡ්ඤි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි සද්ධම්මං භබ්බො නිශාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මත්තං. කතමෙහි ඡ්ඤි:

න කාමොචරණතාය සමන්තාගතො භොති, න කිලෙසාචරණතාය සමන්තාගතො භොති, න විපාකාචරණතාය සමන්තාගතො භොති, සද්ධො ච භොති, ඡ්ඤිකො ච පඤ්ඤා ච.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡ්ඤි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි සද්ධම්මං භබ්බො නිශාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මත්තං.

6. 2. 4. 3

[වොරොපිත සුභතං]

[සාවජ්ඣිනිදුතං]

88. ඡ්ඤි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි සද්ධම්මං අභබ්බො නිශාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මත්තං. කතමෙහි ඡ්ඤි:

මාතා ජීවිතා වොරොපිතා භොති, පිතා ජීවිතා වොරොපිතො භොති අරහං ජීවිතා වොරොපිතො භොති, තථාගතස්ස දුට්ඨෙන විතෙතන ලොකිනං උප්පාදිතං භොති, සබ්බෙසා භින්නො භොති, දුප්පඤ්ඤා භොති ජලො ඵලමුග්ගො.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡ්ඤි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි සද්ධම්මං අභබ්බො නිශාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මත්තං.

ඡ්ඤි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි සද්ධම්මං භබ්බො නිශාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මත්තං. කතමෙහි ඡ්ඤි:

න මාතා ජීවිතා වොරොපිතා භොති, න පිතා ජීවිතා වොරොපිතො භොති, න අරහං ජීවිතා වොරොපිතො භොති, න තථාගතස්ස දුට්ඨෙන විතෙතන ලොකිනං උප්පාදිතං භොති, න සබ්බෙසා භින්නො භොති, පඤ්ඤා භොති අජලො අනෙලමුග්ගො.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡ්ඤි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි සද්ධම්මං භබ්බො නිශාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මත්තත්ති.

මහභෝගි, මේ සතරැණෙන් සමනාගත වූයේ සදහම් අසන්නේ නවුදු කුශලබලිත්ති සමස්තව සබ්බාන මානී නියාමයට බස්නට අහවස් වෙයි.

මහනෙති, කරුණු සයෙකින් සමන්විත වූයේ සඞ්ඛ්‍යා අසත්තේ මාකුලබ්‍රහ්මයන්හි සමාස්ත සංවිධාන මානීතියාමයට බිස්තට භව්‍ය වෙයි. කවර සයෙකින් යත්.

කම්භාවරණකායෙන් සමන්විත නො වෙයි, කෙලාංවරණකායෙන් සමන්විත නො වෙයි, විපාකාවරණකායෙන් සමන්විත නො වෙයි, ශ්‍රද්ධා ඇතිගේ වෙයි, කතන්තාමනාකුසලවිජ්ජායෙන් සමන්විත වෙයි, ප්‍රඥා ඇතිගේ වෙයි.

මහභෝගි, මෙ සකරුණින් සමනාගත වූයේ සඬමිස අසත්තේ මැ කුසලධර්මයන්හි සමසක්ඛි සංකිසාග මාගී නිශාමයට බස්නට හමා වෙයි.

6. 2. 4. 8

[විවිධ, විවිධ ස්වරූප]

[සැමැත්තියා සි]

83. මහඥෙති, කරුණු සගෙකින් සමමාගත වූයේ සදහම් අනන්තේ නමුදු කුසලධර්මයන්හි සමසක්කු සංඛ්‍යාත නිශ්ශයට බස්නට අභව්‍ය වෙයි. සවර සගෙකින් යත්:

මව දිවියෙන් ගැලවුයේ වෙයි, පියා දිවියෙන් ගැලවුයේ වෙයි,
රහතුන් දිවියෙන් ගැලවුයේ වෙයි, දුෂාවිතයෙක් තරාංගයන්ගේ
ශරීරයෙහි ලෙහෙ උපදවනලද වෙයි, සහසු බිදුවනලද වෙන්, ජබ වූයේ
කෙලතොල වූයේ දුෂ්පාඤ වෙයි.

මහඤ්ඤානී, මෙ කරුණු සඳහන් සමානාගත වූයේ සදහම් අසත්‍යයේ ද
කුශලට්ඨයන්හි සමස්ත සම්බන්ධ නිසාමයට බන්ධනට නො තිසීමේ
ලේ.

මහභෝගි, කරුණු සයෙකින් සමන්විත වූයේ සඟරා අසතුවයේ මි. කුලලම්පයන්හි සමස්තව සිටිනා නියාමයට බස්නට හවුරු වෙයි. කවර සයෙකින් යන්:

මව දිවියෙන් නො ගැලවුණේ වෙයි, පියා දිවියෙන් නො ගැලවුණේ වෙයි, රහතුන් දිවියෙන් නො ගැලවුණේ වෙයි, දුෂ්චරිතයෙන් තර්කානු-සන්ගේ ලෝභික නො උපදවනලද වෙයි, සහන නො බිඳවනලද වෙයි, ජඩ නො වූයේ කෙලතොලු නො වූයේ ප්‍රඥාවන් වේ.

මහනෙති, මෙ කරුණු සයිත් සමන්වාගත වූයේ සදහම් අසත්තේ මා කුලඛනිත්ති සමස්තවය සමස්ත නිශ්මයට බස්නට හවස මේ සයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. 2. 4 4.

[සුසුසුසු සුසුසු]

[සාවජ්ඣනීදාන]

34. ඡගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි සඤ්චමං අභබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මතං. කතමෙහි ඡගි

තථාගතපාවෙදිතෙ ධම්මවිනගෙ දෙසියමානෙ න සුසුසුසු, න සොනං ඔදහති, න අඤ්ඤා විතං උපට්ඨපෙති,¹ අනත්ථං ගණ්ඨාති, අනත්ථං ඊඤ්චති, අනුලොමිකාය ඛන්තියා සමන්තාගතො භොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි සඤ්චමං අභබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මතං.

ඡගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි සඤ්චමං භබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මතං. කතමෙහි ඡගි:

තථාගතපාවෙදිතෙ ධම්මවිනගෙ දෙසියමානෙ සුසුසුසු, සොනං ඔදහති, අඤ්ඤා විතං උපට්ඨපෙති,¹ අනත්ථං ගණ්ඨාති, අනත්ථං ඊඤ්චති, අනුලොමිකාය ඛන්තියා සමන්තාගතො භොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි සඤ්චමං භබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මතානති.

6. 2. 4 5.

[අපභාය සුසුසු]

[සාවජ්ඣනීදාන]

35. ඡගි භික්ඛවෙ ධම්මෙ අපභාය අභබ්බො දිට්ඨිසම්පදං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ ඡ:

සක්කාය දිට්ඨිං, විචිකිච්ඡං, සීලබ්බතපරාමාසං, අපායගමනීයං රාගං, අපායගමනීයං දෝසං, අපායගමනීයං මොහං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මෙ අපභාය අභබ්බො දිට්ඨිසම්පදං සච්ඡිකාතුං.

ඡ ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙ පභාය භබ්බො දිට්ඨිසම්පදං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ ඡ:

සක්කායදිට්ඨිං, විචිකිච්ඡං, සීලබ්බතපරාමාසං, අපායගමනීයං රාගං, අපායගමනීයං දෝසං, අපායගමනීයං මොහං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මෙ පභාය භබ්බො දිට්ඨිසම්පදං සච්ඡිකාතුනති.

1 උපට්ඨාපෙති - ඡෙසං.

6. 2. 4. 4.

[සුඤ්ඤාන සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහසි]

84. මහණෙනි, ධර්ම සංයෙකින් සමනාගත වූයේ සඤ්ඤාන අසත්තේ නමුදු කුශලධර්මයන්හි සමයක්කු සංඛ්‍යාත නිශාමයට බස්නට අනවසර වෙයි. කවර සංයෙකින යත්:

තථාගතයන් විසින් ප්‍රවිදිත වූ ධර්මය දෙසනුලබන් මැ නො අසනු කැමැතියේ වෙයි, කන් යොමු නො කෙරෙයි, දූනගැණීමට සිත නො ඵලවයි, අනථිය ගත්තේ ය, අථිය බැහැර ලත්තේ ය, ශාසනයට අනනුලෝම ඤානානියෙන් (ධර්මවිතතයෙන්) සමනාගත වෙයි.

මහණෙනි, මෙ සකරුණෙන් සමනාගත වූයේ සඤ්ඤාන අසත්තේ නමුදු කුශලධර්මයන්හි සමයක්කු නැමැති නිශාමයට බස්නට නො නිසි වෙයි.

මහණෙනි, සකරුණෙකින් සමනාගත වූයේ සඤ්ඤාන අසත්තේ මැ කුශලධර්මයන්හි සමයක්කු නැමැති නිශාමයට බස්නට නිසි වෙයි. කවර සංයෙකින යත්:

තථාගතයන් විසින් ප්‍රවිදිත වූ ධර්මවිතතය දෙසනු ලබන් මැ අසනු කැමැති වෙයි, ඇසීමට කන් යොමු කෙරෙයි, දූනගැණීමට සිත් ඵලවයි, අථිය ගත්තේ ය, අනථිය හරණේය, ශාසනයට අනුලෝම වූ ඤානානියෙන් සමනාගත වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු සසින් සමනාගත වූයේ සදහම් අසත්තේ මැ කුශලධර්මයන්හි සමයක්කු නැමැති නිශාමයට හවස වේ යයි.

6. 2. 4. 5.

[අපායාය සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහසි]

85 මහණෙනි, කරුණු සයක් නො දුරලා, දෘඪිසම්පත් (කොවන්මක) පසක් කරන්නට නො නිසි වෙයි. කවර සංයෙක යත්:

සකකායදිට්ඨි ය, විචිකිච්ඡා ය, සිලබ්බත පරාමාස ය, අපායගමනීය රාග ය, අපායගමනීය දෝස ය, අපායගමනීය මොහ ය.

මහණෙනි, මෙ කරුණු සය නො දුරලා දෘඪිසම්පත් සංඤාන් කරන්නට නො නිසි වෙයි.

මහණෙනි, ධර්ම සයක් දුරු කොට දිට්ඨිසම්පද පසක් කරන්නට නිසි වෙයි. කවර සංයෙක යත්:

සකකායදිට්ඨි ය, විචිකිච්ඡා ය, සිලබ්බත පරාමාස ය, අපායගමනීය රාග ය, අපායගමනීය දෝස ය, අපායගමනීය මොහ ය යි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු සය දුරු කොට දෘඪිසම්පත් සංඤාන් කරන්නට නිසි වේ යයි.

6. 2. 4. 6

[පභිණ සුභතං]

[සාවජභිතිදුතං]

36. ඡසිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස පභිණා කතමෙ ඡ:

සකකායදිට්ඨි, විචිකිච්ඡා, සීලබ්බතපරාමාසො, අපායගමනීයො රාගො, අපායගමනීයො දෝසො, අපායගමනීයො මොහො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මා දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස පභිණාති.

6. 2. 4. 7

[අභබ්බ සුභතං]

[සාවජභිතිදුතං]

37. ඡ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො උප්පාදෙත්තුං. කතමෙ ඡ:

සකකායදිට්ඨි, විචිකිච්ඡා, සීලබ්බතපරාමාසං, අපායගමනීයං රාගං, අපායගමනීයං දෝසං, අපායගමනීයං මොහං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මෙ අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො උප්පාදෙත්තති.

6. 2. 4. 8

[අභබ්බධ්මාන සුභතං]

[සාවජභිතිදුතං]

38. ඡසිමාති භික්ඛවෙ අභබ්බධ්මානාති, කතමාති ඡ:

අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සඤ්චි අගාරවො විහරිත්තුං අප්ප-
තිස්සො, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො ධම්මෙ අගාරවො විහරිත්තුං
අප්පතිස්සො, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සංඝෙස අගාරවො විහරිත්තුං
අප්පතිස්සො, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සික්කාය අගාරවො විහරිත්තුං
අප්පතිස්සො, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො අනාගමනීයං චජ්ඣං
පච්චාගනත්තුං, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො අධ්මං භවං නිබ්බන්ධෙත්තුං.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ ඡ අභබ්බධ්මානාතීති.

6. 2. 4. 9

[දුතිය අභබ්බධ්මාන සුභතං]

[සාවජභිතිදුතං]

39. ඡසිමාති භික්ඛවෙ අභබ්බධ්මානාති. කතමාති ඡ:

අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො කඤ්චි සංඛාරං නිච්චතො උපගනත්තුං,
අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො කඤ්චි සංඛාරං සුඛතො උපගනත්තුං,
අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො කඤ්චි ධම්මං අත්තතො උපගනත්තුං,
අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො ආනන්ධාරියකම්මං කාත්තුං, අභබ්බො
දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො කොත්ථගලමඞ්ගලෙන සුද්ධිං පච්චාගනත්තුං, අභබ්බො
දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො ඉතො බග්ගිං දකඛණ්ණෙයං ගවෙසිත්තුං.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ ඡ අභබ්බධ්මානාතීති.

6. 2. 4. 6.

[පරිණිත සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන සි]

86. මහණෙනි, දිට්ඨිසම්පන්න (සොවන්) පුද්ගලයා ගේ මෙ දහම් සය ප්‍රතිණි ය. කවර සයෙක යත්:

සකකායදිට්ඨි ය, විවික්ච්ඡා ය, සීලබ්බතපරාමාස ය, අපායගමනීය රාග ය, අපායගමනීය දෝස ය, අපායගමනීය මොහ ය.

මහණෙනි, මෙ දහම් සය දිට්ඨිසම්පන්න පුද්ගලයාට ප්‍රතිණි යි.

6. 2. 4. 7.

[අනබ්බසූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන සි]

87. මහණෙනි, දිට්ඨිසම්පත් පුද්ගල (සොවන් පුද්ගල) කරුණු සයක් උපදවන්නට අභව්‍ය වෙයි. කවර සයෙක යත්:

සකකාය දිට්ඨි ය, විවික්ච්ඡා ය, සීලබ්බතපරාමාස ය, අපායගමනීය රාග ය, අපායගමනීය දෝස ය, අපායගමනීය මොහ ය යි.

මහණෙනි, දිට්ඨිසම්පත් පුද්ගල මෙ කරුණු සය උපදවන්නට නොපොහොසත් වේ ය යි

6. 2. 4. 8.

[අභබ්බසූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන සි]

88. මහණෙනි, මෙ අභව්‍යසංඛාත සයෙකි. කවර සයෙක යත්:

දෘටිකම්පන පුද්ගල ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරව නැති ව ප්‍රතිශ්‍රය නැති ව වසන්නට අභව්‍ය වෙයි, දෘටිකම්පන පුද්ගල ධර්ම කෙරෙහි අගෞරව ඇති ව ප්‍රතිශ්‍රය නැති ව වසන්නට අභව්‍ය වෙයි, දෘටිකම්පන පුද්ගල සතුන් කෙරෙහි ගෞරව නැති ව ප්‍රතිශ්‍රය නැති ව වසන්නට අභව්‍ය වෙයි, දෘටිකම්පන පුද්ගල ශික්ෂායෙහි ගෞරව නැති ව ප්‍රතිශ්‍රය නැති ව වසන්නට අභව්‍ය වෙයි, දෘටිකම්පන පුද්ගල අනාගමනීය (පඤ්චවෙර-ආසට්ඨිදිට්ඨි යන) කරුණට ප්‍රත්‍යාගමන (ආපසු පැමිණීම) කරන්නට අභව්‍ය වෙයි, දෘටිකම්පන පුද්ගල (කාමාවචර භූමියෙහි) අභව්‍ය භවයක් උපදවන්නට නො නිසි වෙයි.

මහණෙනි, මෙ අභව්‍යසංඛාත සය යි.

6. 2. 4. 9

[දුතීය අභබ්බසූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන සි]

89. මහණෙනි, මෙ අභව්‍යසංඛාත සයෙකි. කවර සයෙක යත්:

දෘටිකම්පන පුද්ගල කිසි සංකාරයක් නිත්‍ය විසින් පිළිගන්නට අභව්‍ය වෙයි, දෘටිකම්පන පුද්ගල කිසි සංකාරයක් ඉහ විසින් පිළිගන්නට අභව්‍ය වෙයි, දෘටිකම්පන පුද්ගල කිසි ධර්මයක් ආත්ම විසින් ගන්නට අභව්‍ය වෙයි, දෘටිකම්පන පුද්ගල ආනන්දාත්මක කරන්නට අභව්‍ය වෙයි, දෘටිකම්පන පුද්ගල (දිට්ඨි සුභ මුඛ සංඛාරාන) කොතුහල-මහලයෙන් ඉදිකර කරා හැරීමට (පිරිසුදුව පිළිගැනීමට) අභව්‍ය වෙයි, දෘටිකම්පන පුද්ගල මෙ සත්තෙන් බැහැර දක්ෂිණාභීතකු කොටන්නට අභව්‍ය වෙයි.

මහණෙනි, මෙ අභව්‍යසංඛාත සය යි.

6. 2. 4. 10

[භතීය අභබ්බධාන සුභතං]

[සංවජ්ඣිදානං]

40. ඡයිමාති භික්ඛවෙ අභබ්බධානානි. කතමාති ඡ:

අභබ්බෙ, දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො මාතරං ජීවිතා වොරොපෙත්තුං, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො පිතරං ජීවිතා වොරොපෙත්තුං, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො අරහන්තං ජීවිතා වොරොපෙත්තුං, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො තථාගතස්ස දුට්ඨෙන චිත්තෙන ලොභිතං උප්පාදෙත්තුං, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සංඝං භිද්දිත්තුං, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො අඤ්ඤං සථාරං උද්දිසිත්තුං.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ ඡ අභබ්බධානානිති

6. 2. 4. 11

[චතුස්ථ අභබ්බධාන සුභතං*]

[සංවජ්ඣිදානං]

41. ඡයිමාති භික්ඛවෙ අභබ්බධානානි. කතමාති ඡ:

අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සංකතං සුඛදුක්ඛං පච්චාගන්ත්තුං. අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො පරංකතං සුඛදුක්ඛං පච්චාගන්ත්තුං. අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සංකතඤ්ඤා පරංකතඤ්ඤා සුඛදුක්ඛං පච්චාගන්ත්තුං. අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො අසංකාරං අභිච්ච-සමුප්පන්නං සුඛදුක්ඛං පච්චාගන්ත්තුං. අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො අපරංකාරං අභිච්චසමුප්පන්නං සුඛදුක්ඛං පච්චාගන්ත්තුං. අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො අසංකාරඤ්ඤා අපරංකාරඤ්ඤා අභිච්චසමුප්පන්නං සුඛදුක්ඛං පච්චාගන්ත්තුං. තං කිස්ස හෙතු:

තථා කිස්ස භික්ඛවෙ දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස හෙතු ච සුදිට්ඨො. හෙතුසමුප්පන්නා ච ධම්මා.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ ඡ අභබ්බධානානිති.

සීතිවග්ගො චතුස්ථො.¹

කසුප්පාදානං:

සීතිහාවං ආචරණං වොරොපිතා සුසුසති
අප්පහාය පභිණ්හබ්බො තිස්සා චතුරොපි වාති

* අට්ඨකථායං පත ඉදං දසමසුඤ්ඤාචරණෙන දිස්සන්තෙ

1 සීතිවග්ගො කවමො - පාළි, අට්ඨකථා, ඡෙතං.

1. සීතිහබ්බො ආචරණතා සුසුසතා පට්ඨවති
පහාතබ්බං පභිණ්හො මෙ උප්පාදෙතබ්බං සථරි
කඤ්චිසංඛාරං මාතරි සංකතෙන වග්ගොති. සී චු

6. 2. 4. 10.

[තනිය අභබ්බධාන සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

40. මහණෙනි, මෙ අභව්‍යස්ථාන සයෙහි. කවර සයෙක යත්:

දූෂටිකම්පනන පුද්ගල මව් දිවියෙන් ගලවන්නට අභව්‍ය වෙයි, දූෂටි-
සම්පනන පුද්ගල පියා දිවියෙන් ගලවන්නට අභව්‍ය වෙයි, දූෂටිකම්පනන
පුද්ගල රහතුන් දිවියෙන් ගලවන්නට අභව්‍ය වෙයි, දූෂටිකම්පනන පුද්ගල
දූෂටිකම්පනයෙන් තථාගතයන්ගේ ශරීරයෙන් ලෙහෙ උපදවන්නට අභව්‍ය
වෙයි, දූෂටිකම්පනන පුද්ගල සසියයා බිඳවන්නට අභව්‍ය වෙයි

මහණෙනි, මෙ අභව්‍යස්ථාන සය සි.

6. 2. 4. 11.

[වතුන් අභබ්බධාන සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

41. මහණෙනි, මෙ අභව්‍යස්ථාන සයෙහි. කවර සයෙක යත්:

“දූෂටිකම්පනන (සොවත්) පුද්ගල තෙම ස්වයංකාන (තමා විසින් කරණ
ලදැයි ආත්මවාදීන් කියන) සුබදුෂ්ට (භීතිය ඉහ ආත්ම විසින් පිළිගන්නට
අභව්‍ය වෙයි.) දූෂටිකම්පනන පුද්ගල පරකාන (පරා විසින් කරණ ලදැයි
කියන) සුබ දුෂ්ට පිළිගන්නට අභව්‍ය වෙයි. දූෂටිකම්පනන පුද්ගල ස්වයංකාන
වූත් පරකාන වූත් සුබදුෂ්ට පිළිගන්නට අභව්‍ය වෙයි. දූෂටිකම්පනන
පුද්ගල අසංකාර වූ අධිත්‍යසමුත්පන්න (හෙතු රහිතව උපත්) සුබදුෂ්ට
පිළිගන්නට අභව්‍ය වෙයි. දූෂටිකම්පනන පුද්ගල අපරංකාර වූ අධිත්‍ය
සමුත්පන්න සුබදුෂ්ට පිළිගන්නට අභව්‍ය වෙයි. දූෂටිකම්පනන පුද්ගල
අසංකාර වූ ද අපරංකාර වූ ද අධිත්‍යසමුත්පන්න සුබදුෂ්ට පිළිගන්නට
අභව්‍ය වෙයි.

එ කවර යෙහින යත්: මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් එ දූෂටිකම්පනන
පුද්ගලයා විසින් හෙතුව ද හෙතුසමුත්පන්න ධර්මයෝ ද මොනොවට දක්නා
ලද්දුනු ද, එහෙයිනි.

මහණෙනි, මෙ අභව්‍යස්ථාන සය සි.

සීතිවගීය සතර වැනි සි.

එහි උද්‍යානය:

සීතිභාව සූත්‍රය, ආචරණ සූත්‍රය, වොරොපිත සූත්‍රය, සුසසුනති සූත්‍රය,
අපාභාය සූත්‍රය, පභිණ සූත්‍රය, අභබ්බ සූත්‍රය, පඨම, දුතිය, තතිය, චතුත්ථ
අභබ්බධාන සූත්‍රයෝ දැයි සූත්‍ර එකොළොහෙකි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. ආනිසංස වග්ගො

6. 2. 5. 1

[පාතුහාව සුත්තං]

[සාවස්ථිනීදුතං]

41. ඡන්තං භික්ඛවෙ පාතුහාවො දුල්ලභො ලොකස්මිං. කතමෙසං ඡන්තං:

තථාගතස්ස අරහතො සම්මානමුද්ධස්ස පාතුහාවො දුල්ලභො ලොකස්මිං, තථාගතපථවේදිකස්ස ධම්මචිත්තයස්ස දෙසෙතා පුග්ගලො දුල්ලභො ලොකස්මිං, අරියංගතනෙ පඨමාජාති දුල්ලභා¹ ලොකස්මිං, ඉන්ද්‍රියානං අවෙකල්ලතා දුල්ලභා ලොකස්මිං, අජළතා අනෙලමුග්ගතා දුල්ලභා ලොකස්මිං, කුසලධම්මවජ්ඣෙ² දුල්ලභො ලොකස්මිං.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ ඡන්තං පාතුහාවො දුල්ලභො ලොකස්මිනි.

6. 2. 5. 2

[ආනිසංස සුත්තං]

[සාවස්ථිනීදුතං]

42. ඡයිමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා සොතාපත්තිඵලසච්ඡිකිරියාය. කතමෙ ඡ:

සඬ්ඛමනීයතො භොති, අපරිහානධම්මො භොති, පරියන්තකතස්ස දුක්ඛං න භොති,³ අසාධාරණෙන ඤ්ඤෙන සමන්තාගතො භොති, හෙතු වස්ස සුද්ධෙසා, හෙතුසමුප්පන්නා ච ධම්මා.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ආනිසංසා සොතාපත්තිඵලසච්ඡිකිරියායා'ති.

6. 2. 5. 3

[අනිච්ච සුත්තං]

[සාවස්ථිනීදුතං]

43. සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු කඤ්චි නඛ්ඛාරං නිච්චතො සමනුපස්සනො අනුලොමිකාය ඛන්තියා සමන්තාගතො හවිස්සති'ති නෙතා ආනං විජ්ජති. අනුලොමිකාය ඛන්තියා අසමන්තාගතො සම්මතතනීයාමං ඔක්කමිස්සති'ති නෙතං ආනං විජ්ජති. සම්මතතනීයාමං අනොක්කමමානො සොතාපත්තිඵලං වා සකදගාමිඵලං වා අනාගාමිඵලං වා අරහත්තං වා සච්ඡිකරිස්සති'ති නෙතා ආනං විජ්ජති.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බනඛ්ඛාරං⁴ අනිච්චතො සමනුපස්සනො අනුලොමිකාය ඛන්තියා සමන්තාගතො හවිස්සති'ති ආනමෙතං විජ්ජති. අනුලොමිකාය ඛන්තියා සමන්තාගතො සම්මතතනීයාමං ඔක්කමිස්සති'ති ආනමෙතං විජ්ජති. සම්මතතනීයාමං ඔක්කමමානො සොතාපත්තිඵලං වා සකදගාමිඵලං වා අනාගාමිඵලං වා අරහත්තං වා සච්ඡිකරිස්සති'ති ආනමෙතං විජ්ජති.

1 පඨමාජාතො දුල්ලභො - ස්‍යා. 2 කුසලෙ ධම්මෙ ජඤ්ඤා - ඡිජ්ඤ.

3 පරියන්තකතස්ස දුක්ඛං භොති - ඡිජ්ඤා. 4 සබ්බනඛ්ඛාර - මජ්ඣ.

5. ආනිසංස වගීය

6. 2. 5. 1.

[පාතුනාව සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන සි]

42. මහණෙනි, සදෙනතුන්ගේ පාලුම්ම ලොච්ඡි දුලීභ වෙයි කවර සදෙනතුන්ගේ ය යත්:

තථාගත අතීත් සමාසක් සමුදායන්ගේ පාලුම්ම ලොච්ඡි දුලීභ වෙයි, තථාගතප්‍රවිදිත ධර්ම විනය දෙසන පුද්ගල ලොච්ඡි දුලීභ වෙයි, ආයතීය-තනයෙහි (මධ්‍යමදෙයෙහි) ඉපැත්ම ලොච්ඡි දුලීභ වෙයි, ලොච්ඡි ඉන්ද්‍රියයන්ගේ අවිකල්‍යායය දුලීභ වෙයි, ලොච්ඡි අජබ්‍යායා අනෙලමු-ගති දුලීභ වෙයි, ලොච්ඡි කුශලධර්මජන්‍යය දුලීභ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ සදෙනාගේ පාලුම්ම දුලීභ වෙයි.

6. 2. 5. 2.

[සැවැත්නිදන සි]

43. මහණෙනි, ප්‍රොතාපතතිඵල සංක්‍ෂාන්ත්‍රියායෙහි මෙ අනුසත් සයෙකි. කවර සයෙක යත්:

යාසන සද්ධම්මෙහි නිශ්චය වෙයි, නො පිරිහෙන සැඟවී ඇති යේ වෙයි. කෙළවර කරණලද කෙලෙස් පිළිබඳ දුක් (නැවැත) නො වෙයි, (සුභුදුන් හා) අසාධාරණඥනයෙන් සමකාගත වෙයි, ඔහු විසින් හෙතු ද මොනොවට දක්නාලද්දේ වේ, හේතු සමුත්පත්තධර්මයෝ ද මොනොවට දක්නාලදහ.

මහණෙනි, ප්‍රොතාපතතිඵල සංක්‍ෂාන්ත්‍රියායෙහි මෙ අනුසත් සය සි.

6. 2. 5. 3

[අනිවච්ඡා සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන සි]

44 මහණෙනි, ඵ මහණ කිසිදු සංස්කාරයන් නිත්‍යවශයෙන් බලන්නේ අනුලොමස්ථානියෙන් සමකාගත වන්නේ ය” යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. අනුලොමික ස්ථානියෙන් සමකාගත නො වූයේ සමාසක්කුතිශාමයට බස්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ සමාසක්කු නිශාමයට නො බස්නේ සොවත්පල වේවයි සෙදගාමිපල වේවයි අනගාමිපල වේවයි රහත්පල වේවයි පසක් කරන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ.

මහණෙනි, ඵ මහණ එකැතින් සපීසංස්කාරයන් අනිත්‍ය විසින් දක්නේ, අනුලොමික ස්ථානියෙන් සමකාගත වන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වෙයි, අනුලොමික ස්ථානියෙන් සමකාගත වූයේ සමාසක්කු නිශාමයට බස්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වෙයි. සමාසක්කුතිශාමයට බස්නේ සොතාපතතිඵලය හෝ සකදගාමිඵලය හෝ අනාගාමි ඵලය හෝ අතීත් ඵලය හෝ පසක් කරන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ යයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. 2. 5. 4

[දුක්ඛ සුත්තං]

[සාවච්ඡිනිදානං]

45. සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු කඤ්චිසඛාරං සුඛතො සමනුපස්සනොනො-
-පෙ- නෙතං ධානං විජ්ජති.

භො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බසඛාරං දුක්ඛතො සමනුපස්සනොනො-
-පෙ- ධානමෙතං විජ්ජති.

6 2. 5. 5

[අනත්ත සුත්තං]

[සාවච්ඡිනිදානං]

46. සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු කඤ්චිධම්මං අත්තතො සමනුපස්සනොනො-
-පෙ- නෙතං ධානං විජ්ජති.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බධම්මං¹ අනත්තතො සමනුපස්සනොනො-
-පෙ- ධානමෙතං විජ්ජති.

6. 2. 10. 6

[නිබ්බාන සුත්තං]

[සාවච්ඡිනිදානං]

47. සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු නිබ්බානං දුක්ඛතො සමනුපස්සනොනො
අනුලොමිකාය ඛන්තියා සමන්තාගතො භවිස්සන්ති² නෙතං ධානං විජ්ජති.
අනුලොමිකාය ඛන්තියා අසමන්තාගතො සම්මතන්තියාම ඔක්කමිස්සන්ති³
නෙතං ධානං විජ්ජති. සම්මතන්තියාම අනොක්කමමානො සොතාපත්තිඵලං වා
සකදගාමිඵලං වා අනාගාමිඵලං වා අරහත්තං වා සච්ඡිකරිස්සන්ති⁴
නෙතං ධානං විජ්ජති.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු නිබ්බානං සුඛතො සමනුපස්සනොනො
අනුලොමිකාය ඛන්තියා සමන්තාගතො භවිස්සන්ති ධානමෙතං විජ්ජති.
අනුලොමිකාය ඛන්තියා සමන්තාගතො සම්මතන්තියාම ඔක්කමිස්සන්ති³
ධානමෙතං විජ්ජති. සම්මතන්තියාම ඔක්කමමානො සොතාපත්තිඵලං වා
සකදගාමිඵලං වා අනාගාමිඵලං වා අරහත්තං වා සච්ඡිකරිස්සන්ති⁴
ධානමෙතං විජ්ජන්ති.

6. 2. 5. 7

[අනවච්ඡිත සුත්තං]

[සාවච්ඡිනිදානං]

48. ඡ භික්ඛවෙ අතිසංඝෙ සම්පස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා
සබ්බසඛාරෙසු අනොගිං කරිත්වා අතිව්වසඤ්ඤං උපට්ඨාපෙතුං. කතමෙ ඡ:

සබ්බසඛාරා ව මෙ අනවච්ඡිතතො¹ බාධිස්සන්ති, සබ්බලොකෙ ව මෙ
මනො නාභිරිඡ්ඤාති, සබ්බලොකා ව මෙ මනො වුට්ඨිසිස්සන්ති, නිබ්බාන-
පොණං ව මෙ මානසං භවිස්සන්ති, සංයෝජනා ව මෙ පභාණං ගච්ඡන්ති³,
පරමෙත ව සාමඤ්ඤෙන සමන්තාගතො භවිස්සන්ති.⁴

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ අතිසංඝෙ සම්පස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා
සබ්බසඛාරෙසු අනොගිං කරිත්වා අතිව්වසඤ්ඤං උපට්ඨාපෙතුන්ති.

1 සබ්බසඛාරං - මජ්ඣ. 2 අනවච්ඡිතං - මජ්ඣ. 3 ගච්ඡිස්සන්ති - මජ්ඣ.

4 භවිස්සන්ති - මජ්ඣ.

6. 2. 5. 4.

[දුෂ්ට සුත්‍රය]

[සැවැත්වීම]

45. මහණෙනි, ඒ මහණ එකැතින් කිසි සංසාරයක් සුඛ විසින් දක්නේ ... තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ.

ඒ මහණ එකැතින් සරී සංසාරයන් දුඛ විසින් දක්නේ ... තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ යයි.

6. 2. 5. 5.

[අනුමාන සුත්‍රය]

[සැවැත්වීම]

46. මහණෙනි, ඒ මහණ එකැතින් කිසි ධර්මයක් අනුමානයෙන් දක්නේ ... තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ.

ඒ මහණ එකැතින් සරී ධර්මයන් අනුමාන විසින් දක්නේ ... තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ යයි.

6. 2. 5. 6.

[නිබ්බාන සුත්‍රය]

[සැවැත්වීම]

47. මහණෙනි, එකැතින් ඒ මහණ නිජාණය දුඛ විසින් දක්මින් අනුලෝමකණ්ණානතියෙන් සමකාලීන වන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. අනුලෝමකණ්ණානතියෙන් සමකාලීන නො වූයේ සමාස්තකාලීනත්වයට බලපෑම යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නොවේ. සමාස්තකාලීනත්වයට නො බැඳී සංඝායනාදි ඵලය වේ වැඩි සංකල්පය-ඵලය වේවයි අනාගාමී ඵලය වේවයි අර්හත්ඵලය වේවයි සාක්ෂාත් කරන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ.

මහණෙනි, ඒ මහණ එකැතින් නිජාණය සුඛ විසින් දක්නේ අනුලෝමකණ්ණානතියෙන් සමකාලීන වන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වෙයි. අනුලෝමකණ්ණානතියෙන් සමකාලීන වූයේ සමාස්තකාලීනත්වයට බැඳී ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වෙයි. සමාස්තකාලීනත්වයට බැඳී සංඝායනාදි ඵලය හෝ සංකල්පය ඵලය හෝ අනාගාමී ඵලය හෝ අර්හත්ඵලය හෝ සාක්ෂාත් කරන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ යයි.

6. 2. 5. 7.

[අනුමාන සුත්‍රය]

[සැවැත්වීම]

48. මහණෙනි, අනුමාන සංසාරය මොනවාට දක්නා මහණු විසින් සරී සංසාරයන්හි මග්ගාදි (කොටස්) රහිත කොට අනිත්‍යසංඝට සිත්හි ඵලවා ගන්නට නිසි වේ මැ යි. කවර සංකල්පයක් ය:

හැම සංසාරයෝ අනුමාන (සංඝායනාදි රහිත ව බිඳෙනුපුටු) නෙයින් මට වැටහෙන්නේ, (සංකල්ප සංකල්ප) හැම ලෝකයක මාගේ සිත නො දැනෙන්නේ ය, මාගේ සිත සකල භෞමික ලෝකයෙන් ද නැග සිටුවෙන්නේ ය, මාගේ විභවය නිජාණයට නැගීයන්නේ ය, මාගේ සංකල්පයෙන් ද ප්‍රභාණයට යන්නාහ, උත්තම ශ්‍රමණභාවයෙන් (අර්හත් මාගේගෙන්) සමකාලීන ද වන්නේ ය.

මහණෙනි, මේ අනුමාන සංසාරය මොනවාට දක්නා මහණු විසින් හැම සංසාරයන්හි මග්ගාදි රහිත කොට අනිත්‍යසංඝට ඵලවන්නට සුදුසු යයි.

6. 2. 5. 8

[උක්ඛිත්තාසික සුත්තං]

[සාදිත්ථිතිදුතං]

49. ඡ භික්ඛවෙ අනිතංසෙ සමපස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා සබ්බසංඛාරෙසු අනොගිං කරිත්වා දුක්ඛසඤ්ඤා උපට්ඨාපෙතුං. කතමෙ ඡ.

සබ්බසංඛාරෙසු ව මෙ නිබ්බිදසඤ්ඤා¹ පච්චුපට්ඨිතා හවිස්සති සෙය්‍යථාපි උක්ඛිත්තාසිකෙ වධකෙ. සබ්බලොකා ව මෙ මනො චුට්ඨිසිංහති. නිබ්බානෙ ව සන්තදස්සාපී හවිස්සාමි. අනුසයා ව මෙ සමුග්ගානං ගච්ඡන්ති.² කීච්චකාරී ව හවිස්සාමි. සත්ථා ව මෙ පරිවිණේණා හවිස්සති මෙත්තා-වතායාති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ අනිතංසෙ සමපස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා සබ්බසංඛාරෙසු අනොගිං කරිත්වා දුක්ඛසඤ්ඤා උපට්ඨාපෙතුන්ති.

6. 2. 5. 9

[අතමමස සුත්තං]

[සාදිත්ථිතිදුතං]

50. ඡ භික්ඛවෙ අනිතංසෙ සමපස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා සබ්බසංඛාරෙසු³ අනොගිං කරිත්වා අනත්තසඤ්ඤා උපට්ඨාපෙතුං. කතමෙ ඡ:

සබ්බලොකෙ ව අතමමසො හවිස්සාමි. අභකාරා⁴ ව මෙ උපරුජ්ඣි-ස්සන්ති. මමඛකාරා⁴ ව මෙ උපරුජ්ඣිස්සන්ති. අසාධාරණෙන ව ඤ්ඤෙන සමන්තාගතො හවිස්සාමි. හෙතු ව මෙ සුද්ධො හවිස්සති, හෙතුසමුප්පන්නා ව ධම්මා.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ අනිතංසෙ සමපස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා සබ්බසංඛාරෙසු අනොගිං කරිත්වා අනත්තසඤ්ඤා උපට්ඨාපෙතුන්ති.

6. 2. 5. 10

[භව සුත්තං]

[සාදිත්ථිතිදුතං]

51. තයො මෙ භික්ඛවෙ භවා පභාතබ්බා. නීසු සික්ඛාසු සික්ඛිතබ්බං. කතමෙ තයො භවා පභාතබ්බා:

කාමභවො, රූපභවො, අරූපභවො, ඉමෙ තයො භවා පභාතබ්බා. කතමාසු නීසු සික්ඛාසු සික්ඛිතබ්බං:

අභිසීලසික්ඛාය, අභිවිත්තසික්ඛාය, අභිපඤ්ඤාසික්ඛාය, ඉමාසු නීසු සික්ඛාසු සික්ඛිතබ්බං.

1 නිබ්බාතසඤ්ඤා - සිමු

2 සබ්බධම්මෙසු - ජේතං.

3 අභකාරා - කප්ථි

4 මමඛකාරා - කප්ථි

6. 2. 5. 8.

[උක්කිත්තාසික සූත්‍රය]

[සැමැත්තීදන සි]

49. මහණෙනි, අනුසත් සයක් මැනවින් දක්නා මහණහු විසින් සප්තංසකාරයන්හි මග්ගිදා රහිත කොට දුෂ්කංඤ්ච ඵලවත්තට නිසි මැ යි. කවර සයෙක යත්:

මනෝවාගත් අසිපත් ඇති වධකයා කෙරෙහි මෙන් සප්තංසකාරයන්හිදු මගේ නිවේදනංඤ්ච ඵලමි සිටියේ වෙයි, සකල භ්‍රෙමාතුක ලොකයෙන් මාගේ සිත ද නැග සිටුවේ ය, නිවිණයෙහි මැ ශාන්තභාවය දක්නෙමි වන්නෙමි, මාගේ අනුසයගේ ද මුලුසුන් බවට යෙහි, සිවුමහ කරණි කරණ සුලු වන්නෙමි, ශාය්‍යාහු ද මා විසින් මෙන්සහගිය පරිවරණයෙන් (විහිත්) අරියතලද්දහු වෙතිසි.

මහණෙනි, මෙ අනුසත් සය දක්නා මහණහු විසින් සප්තංසකාරයන්හි කොටස් විසිතු නො බෙදා දුෂ්කංඤ්ච ඵලවත්තට වටනේ ය යි.

6. 2. 5. 9.

[අනම්මය සූත්‍රය]

[සැමැත්තීදන සි]

50. මහණෙනි, අනුසත් සයක් දක්නා මහණහු විසින් සප්තංසකාරයන්හි මග්ගිදා රහිත කොට අනාත්මිකංඤ්ච ඵලවත්තට වටනේ ය. කවර සයෙකින යත්:

සම්මුඛි දු (තණ්හා-දිට්ඨි සංඛ්‍යාත) තමමය නැතිගෙමි වන්නෙමි. මගේ (මාන සංඛ්‍යාත) අභිකාරදෘෂ්ටිහු ද උපරොධයට (ආවරණයට) යන්නාහ. මාගේ මමඛිකාර සංඛ්‍යාත නාණංචෝ ද උපරාධා වන්නාහ. අසාධාරණ වූ (සුහුදුන් හා සාධාරණ නො වූ) ඥානයෙහිදු සම්මානන වන්නෙමි. හෙතුවිද මා විසින් මොනොවට දක්නා ලද වෙයි හේතුයෙන් උපත් ඵලබ්භියෝ ද මොනොවට දක්නාලදහු වෙති.

මහණෙනි, මෙ අනුසත් සය මැනවින් දක්නා මහණහු විසින් සප්තංසකාරයෙහි සීමා නො කොට අනාත්මිකංඤ්ච ඵලවත්තට නිසි වේ යයි.

6. 2. 5. 10.

[හව සූත්‍රය]

[සැමැත්තීදන සි]

51. මහණෙනි, මෙ හවයෝ තිදෙනෙක් ප්‍රභාතව්‍ය වෙත්. ශික්ෂා-තුණෙක්හි හික්මියයුතු වෙයි.

කවර තුන් හවයෝ පැතිය යුතු වෙත් යා යත්:

කාමහවය, රූපහවය, අරූපහව යි. මේ තුන් හවයෝ පැතියයුතු වෙත්.

කවර ශික්ෂාත්‍රයෙක හික්මිය යුතු ද යත්:

අධිශීලශික්ෂායෙහි ය, අධිවිතකශික්ෂායෙහි ය, අධිප්‍රඥශික්ෂායෙහි යි. මේ ශික්ෂාත්‍රයෙහි හික්මිය යුතු යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

258 ජක්කන්පාතෙ දුතියො පණ්ණාසකො-ආනිසංස වග්ගො [6.2.5.10-11]

යතො ව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො ඉමෙ තයො භවා පභිනා භොන්ති,
ඉමාසු ච තීසු සික්ඛාසු සික්ඛිතසික්ඛො භොති, අයං වුට්ඨති භික්ඛවෙ භික්ඛු
අවෙජ්ච්ඡි තණ්හා, වාචතතඨි¹ සංයොජනං, සම්මා මානාභිතමයා අනතම-
කාසි දුක්ඛස්සාති.

6 2. 5. 11

[තණ්හා සුතනං]

[සාවජ්චිතිදුතං]

62. තිස්සො ඉමා භික්ඛවෙ තණ්හා පභාතබ්බා, තයො ච මානා.

තතමා තිස්සො තණ්හා පභාතබ්බා:

කාමතණ්හා, භවතණ්හා, විභවතණ්හා, ඉමා තිස්සො තණ්හා පභාතබ්බා.

කතමෙ තයො මානා පභාතබ්බා:

මානො, ඔමානො, අතිමානො. ඉමෙ තයො මානා පභාතබ්බා.

යතො ව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො ඉමා තිස්සො තණ්හා පභිනා භොන්ති,
ඉමෙ ච තයො මානා, අයං වුට්ඨති භික්ඛවෙ භික්ඛු අවෙජ්ච්ඡි තණ්හා,
වාචතතඨි සංයොජනං, සම්මා මානාභිතමයා අනතමකාසි දුක්ඛස්සාති.

ආනිසංස වග්ගො පඤ්චමො.*

තිස්සදුතං:

පාතුභාවො ආනිසංසො අනිච්ච දුක්ඛ අනතතතො
නිබ්බානං අනවජ්චි උක්ඛිතතාසි අනම්මයො
භවා තණ්හායෙකා දසාති. (මජ්ඣං.)

දුතියො පණ්ණාසකො සම්මතො

1 විවතතඨි - මජ්ඣං, සී.මු.

* ආනිසංසවග්ගො දසමො - පාළි, අධ්‍යායං, මජ්ඣං,
පණ්ණාසකාසංඝරාජානා වග්ගො - සී.මු.

පාතුභාවො ආනිසංසො අනිච්ච දුක්ඛ අනතතතො
නිබ්බානං තයො අනෙකාසංචිතො භවතණ්හායෙකෙ දසාති - සී.මු.

මහණෙනි, යම් කලෙක මහණහුගේ මේ තුන් හවයෝ ප්‍රතිභ්‍ව වෙත් නම්, (මහණ) මේ තුන් ශික්ෂායෙහි ශික්ෂිතශක්තිය වේ නම්, මහණෙනි, එකල මේ මහණ තෘෂණා සිද්ධිය, සංයෝජන උපුටා හමු වේ, මනාකොට මාන-ප්‍රභාණයෙන් (අභිනිවිච්ඡේදයෙන්) වෘත්තද්වය අනන්ත කෙළේ ය යි කියනු ලැබේ.

6. 2. 5. 11.

[තණ්හා සූත්‍රය]

[සැවැත්වීද්‍යා යි]

52 මහණෙනි, මේ තෘෂණාවෝ තිදෙනෙක් ද මානසෝ තිදෙනෙක් ද ප්‍රභාතව්‍ය වෙත්.

කවර තෘෂණාවෝ තිදෙනෙක් ප්‍රභාතව්‍යයෝ වෙති යත්:

කාමතෘෂණා ය, භවතෘෂණා ය, විභවතෘෂණා යි. මේ තුන්-තෘෂණාවෝ පැතියසූතු වෙත්.

කවර මානසෝ තිදෙනෙක් ප්‍රභාතව්‍ය වෙති යත්:

මාන ය, අවමාන ය, අතිමාන යි. මේ තුන් මානසෝ ප්‍රභාතව්‍ය වෙත්.

මහණෙනි, යම් කලෙක භික්ෂූහුගේ මේ තෘෂණාවෝ තුන්දෙන ප්‍රතිභ්‍ව වෙත් ද, මේ මානසෝ තුන්දෙන ප්‍රතිභ්‍ව වෙත් ද, මහණෙනි, එකල මේ මහණ තෘෂණාව සිද්ධිය, සංයෝජන උපුටු වේ, මනා කොට මානාභිසම්මොක්ඛ (අභිනිවිච්ඡේදයෙන්) වෘත්තද්වය කෙළවර කෙළේ ය යි කියනු ලැබේ.

අතිශයවර්ගය පස්වැනි යි.

එහි උද්‍යානය:

පාතුහැවි සූත්‍රය, අතිශය සූත්‍රය, අතිවිවි සූත්‍රය, දුක්ඛ සූත්‍රය, අනන්ත සූත්‍රය, නිබ්බාන සූත්‍රය, අනවර්ත සූත්‍රය, උක්ඛිතතාසික සූත්‍රය, අතමමය සූත්‍රය, භව සූත්‍රය, තණ්හා සූත්‍රය දැයි එකොළොසෙකි.

දෙවන පරිච්ඡේදයෙහි නිමි.

පද්ධතියක නිර්මාණය විග්‍රහය

1. නීති විග්‍රහය

6. 1. 1

[රාග සුභාස]

[සංවිධිතීය]

1. තමා මේ භික්ෂුවෙ බවට, කතමේ තමා:

රාගය, දෝෂය, මොහොත. ඉමේ බෝ භික්ෂුවෙ තමා බවට.

ඉමේසං බෝ භික්ෂුවෙ තමා බවට, පහානාය තමා බවට, භාවේතබ්බා. කතමේ තමා:

රාගය පහානාය අසුභා භාවේතබ්බා. දෝෂය පහානාය මෙතනා භාවේතබ්බා. මොහොත පහානාය පඤ්ඤා භාවේතබ්බා.

ඉමේසං බෝ භික්ෂුවෙ තමා බවට, පහානාය ඉමේ තමා බවට, භාවේතබ්බා.

6. 1. 2

[දුට්ඨික සුභාස]

[සංවිධිතීය]

2. තමා මේ භික්ෂුවෙ බවට, කතමේ තමා:

කායදුට්ඨිකං, වජ්ජිදුට්ඨිකං, මනෝදුට්ඨිකං. ඉමේ බෝ භික්ෂුවෙ තමා බවට.

ඉමේසං බෝ භික්ෂුවෙ තමා බවට, පහානාය තමා බවට, භාවේතබ්බා. කතමේ තමා:

කායදුට්ඨිකය පහානාය කායදුට්ඨිකං භාවේතබ්බං. වජ්ජිදුට්ඨිකය පහානාය වජ්ජිදුට්ඨිකං භාවේතබ්බං. මනෝදුට්ඨිකය පහානාය මනෝදුට්ඨිකං භාවේතබ්බං.

ඉමේසං බෝ භික්ෂුවෙ තමා බවට, පහානාය ඉමේ තමා බවට, භාවේතබ්බා.

6. 1. 3

[විභක්ඛ සුභාස]

[සංවිධිතීය]

3. තමා මේ භික්ෂුවෙ බවට, කතමේ තමා:

කාමවිභක්ඛකා, ව්‍යාපාදවිභක්ඛකා, විහිංසාවිභක්ඛකා. ඉමේ බෝ භික්ෂුවෙ තමා බවට.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පණණාසකානිවේරන වග්ගා

1. නීත වර්ගය.

6. 1. 1.

[රාග සූත්‍රය]

[සංවාදාත්මකයාගේ]

1. මහණෙනි, මේ ධර්මයේ නිදේනෙකි, කවර නිදේනෙක යත්:

රාගය හා දෝෂය හා මොහය හා යි. මහණෙනි, මේ ධර්මයේ නිදේන යි.

මහණෙනි, මේ තුන් දහමුත්තේ ප්‍රභාණය සදහා ධර්මයේ නිදේනෙක් වැඩියුතු වෙත්. කවර තුන් දේනෙක යත්:

රාගයාගේ ප්‍රභාණය පිණිස අභූතය වැඩියුතු යා, දෝෂයාගේ ප්‍රභාණය පිණිස මොහය වැඩියුතු යා, මොහයාගේ ප්‍රභාණය පිණිස ප්‍රඥාව වැඩියුතු යි.

මහණෙනි, මේ තුන් දහමුත්තේ ප්‍රභාණය පිණිස මෙතුන් දහම් වැඩියුතු යි.

6. 1. 2.

[දුෂ්ටත්ව සූත්‍රය]

[සංවාදාත්මකයාගේ]

2 මහණෙනි, මේ ධර්මයේ නිදේනෙකි. කවර නිදේනෙක යත්:

කායදුෂ්ටත්වය, වච්ඡාදුෂ්ටත්වය, මනෝදුෂ්ටත්වය යි. මහණෙනි, මොහු තුන්ධර්මයේ යි.

මහණෙනි, මේ ත්‍රිවිධ ධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය සදහා ධර්මයේ නිදේනෙක් වැඩියුතු වෙත්. කවර නිදේනෙක යත්:

මහණෙනි, කායදුෂ්ටත්වයාගේ ප්‍රභාණය සදහා කායසුවරිතය වැඩියුතු යා, වාච්ඡාදුෂ්ටත්වයාගේ ප්‍රභාණය සදහා වාච්ඡාවරිතය වැඩියුතු යා, මනෝදුෂ්ටත්වයාගේ ප්‍රභාණය සදහා මනෝසුවරිතය වැඩියුතු යි.

මහණෙනි, මේ තුන් දහමුත්තේ ප්‍රභාණය සදහා මේ තුන් ධර්මයේ වැඩියුතු වෙත් යයි.

6. 1. 3.

[මිත්‍රභාග සූත්‍රය]

[සංවාදාත්මකයාගේ]

3. මහණෙනි, මේ දහම්හු තුන්දේනෙකි. කවර තුන්දේනෙක යත්:

කාමච්ඡිකකිය හා ව්‍යාපාදච්ඡිකකිය හා විහිංසාච්ඡිකකිය යි. මහණෙනි, මොහු තුන් ධර්මයේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ තිණ්ණං ධම්මානං පභානාය තයො ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ තයො:

කාමචිතකකස්ස පභානාය නෙකඛම්මචිතකෙකා භාවෙනබ්බා. ව්‍යාපාද-
චිතකකස්ස පභානාය අව්‍යාපාදචිතකෙකා භාවෙනබ්බා. විහිංසාචිතකකස්ස
පභානාය අවිහිංසාචිතකෙකා භාවෙනබ්බා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ තිණ්ණං ධම්මානං පභානාය ඉමෙ තයො ධම්මා
භාවෙනබ්බාති.

6 1. 4

[සඤ්ඤා සුභතං]

[සාවචජීභීදනං]

4. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මා. කතමෙ තයො:

කාමසඤ්ඤා, ව්‍යාපාදසඤ්ඤා, විහිංසාසඤ්ඤා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො
ධම්මා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ තිණ්ණං ධම්මානං පභානාය තයො ධම්මා
භාවෙනබ්බා. කතමෙ තයො:

කාමසඤ්ඤාය පභානාය නෙකඛම්මසඤ්ඤා භාවෙනබ්බා. ව්‍යාපාද-
සඤ්ඤාය පභානාය අව්‍යාපාදසඤ්ඤා භාවෙනබ්බා. විහිංසාසඤ්ඤාය පභානාය
අවිහිංසාසඤ්ඤා භාවෙනබ්බා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ තිණ්ණං ධම්මානං පභානාය ඉමෙ තයො ධම්මා
භාවෙනබ්බාති.

6. 1. 5

[ධාතු සුභතං]

[සාවචජීභීදනං]

5. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මා. කතමෙ තයො:

කාමධාතු, ව්‍යාපාදධාතු, විහිංසාධාතු. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ තිණ්ණං ධම්මානං පභානාය තයො ධම්මා
භාවෙනබ්බා. කතමෙ තයො:

කාමධාතුය පභානාය නෙකඛම්මධාතු භාවෙනබ්බා. ව්‍යාපාදධාතුය
පභානාය අව්‍යාපාදධාතු භාවෙනබ්බා. විහිංසාධාතුය පභානාය අවිහිංසා
ධාතු භාවෙනබ්බා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ තිණ්ණං ධම්මානං පභානාය ඉමෙ තයො
ධම්මා භාවෙනබ්බාති.

මහණෙනි, මේ තුන් දහම් පැහිමට තුන් දහමක් වැඩිය යුතුය. කවර තුණක යත්:

කාමචිත්තයාගේ ප්‍රභාණය සඳහා නෙත්තමය චිත්තය වැඩිය යුතු, ව්‍යාපාද චිත්තයාගේ ප්‍රභාණය සඳහා අව්‍යාපාදචිත්තය වැඩිය යුතු, විහිංසාවිත්තයාගේ ප්‍රභාණය සඳහා අවිහිංසාවිත්තය වැඩිය යුතු යි

මහණෙනි, මේ ත්‍රිවිධ ධර්ම ප්‍රතික්ෂිප්ත කිරීමට මේ ධර්මය වැඩිය යුතු යයි.

6. 1. 4.

[සංකප්පා සූත්‍රය]

[සංවාදාත්මකයාගේ]

4. මහණෙනි, මේ දහම් තුණකි. කවර තුණක යත්:

කාමසංකප්පා, ව්‍යාපාදසංකප්පා, විහිංසාසංකප්පා යි. මහණෙනි, මේ දහම් තුණකි.

මහණෙනි, මේ තුන් දහම් ප්‍රතික්ෂිප්ත කිරීම සඳහා ධර්ම තුණක් වැඩිය යුතු. කවර තුණක යත්:

කාමසංකප්පාගේ ප්‍රභාණය සඳහා නෙත්තමයසංකප්පා වැඩිය යුතු, ව්‍යාපාදසංකප්පාගේ ප්‍රභාණය සඳහා අව්‍යාපාද සංකප්පා වැඩිය යුතු, විහිංසාසංකප්පාගේ ප්‍රභාණය සඳහා අවිහිංසාසංකප්පා වැඩිය යුතු යි.

මහණෙනි, මේ ධර්මයන් තුන්දෙනාගේ ප්‍රභාණය සඳහා මේ තුන් දහම් වැඩිය යුතු යයි.

6. 1. 5.

[ධාතු සූත්‍රය]

[සංවාදාත්මකයාගේ]

5. මහණෙනි, මේ ධර්මයෝ තුන්දෙනෙකි. කවර තුන්දෙනෙක යත්:

කාමධාතු හා ව්‍යාපාදධාතු හා විහිංසාධාතු යි. මහණෙනි, මේ ධර්මයෝ තුන්දෙනෙක යි.

මහණෙනි, මේ තුන්දහමින්ගේ ප්‍රභාණය සඳහා දහම් තිදෙනෙක් වැඩිය යුතු ය. කවර තිදෙනෙක යත්:

කාමධාතුවගේ ප්‍රභාණය සඳහා නෙත්තමධාතුව වැඩිය යුතු යැ, ව්‍යාපාදධාතුවගේ ප්‍රභාණය සඳහා අව්‍යාපාදධාතුව වැඩිය යුතු යැ, විහිංසාධාතුවගේ ප්‍රභාණය සඳහා අවිහිංසාධාතුව වැඩිය යුතු යි.

මහණෙනි, මේ දහම් තිදෙනාගේ ප්‍රභාණය සඳහා මේ දහම් තිදෙන වැඩිය යුක්තය යි.

6. 1. 6.

[අක්ෂර සහිත]

[සාමාන්‍යීකරණය]

6. නගරයේ මේ නිකවලට බලය. කතමේ නගරය:

අක්ෂරයට, අක්ෂරයට, මිනිස්සුන්ට, ඉන්ද්‍රියයට නිකවලට නගරය බලය.

ඉන්ද්‍රියයට නිකවලට නිකවලට බලය. පහතය නගරය බලය. නගරය නගරය. කතමේ නගරය:

අක්ෂරයට, පහතයට අනිවාර්යයෙන්ම නගරයට. අක්ෂරයට, පහතයට අනිවාර්යයෙන්ම නගරයට. මිනිස්සුන්ට, පහතයට සමානව නගරයට.

ඉන්ද්‍රියයට නිකවලට නිකවලට බලය. පහතය ඉන්ද්‍රියයට නගරය බලය. නගරය නගරය.

6. 1. 7.

[අක්ෂර සහිත]

[සාමාන්‍යීකරණය]

7. නගරයේ මේ නිකවලට බලය. කතමේ නගරය:

අක්ෂරය, විනිශ්චය, අනිවාර්යයෙන්ම, ඉන්ද්‍රියයට නිකවලට නගරය බලය.

ඉන්ද්‍රියයට නිකවලට නිකවලට බලය. පහතය නගරය බලය. නගරය නගරය:

අක්ෂරය, පහතය, මිනිස්සුන්ට, විනිශ්චය¹ පහතය අනිවාර්යයෙන්ම. අනිවාර්යයෙන්ම පහතයට නිකවලට නගරයට.

ඉන්ද්‍රියයට නිකවලට නිකවලට බලය. පහතය ඉන්ද්‍රියයට නගරය බලය. නගරය නගරය.

6. 1. 8.

[අක්ෂර සහිත]

[සාමාන්‍යීකරණය]

8. නගරයේ මේ නිකවලට බලය. කතමේ නගරය:

අක්ෂරයට, අක්ෂරයට, මිනිස්සුන්ට, ඉන්ද්‍රියයට නිකවලට නගරය බලය.

ඉන්ද්‍රියයට නිකවලට නිකවලට බලය. පහතය නගරය බලය. නගරය නගරය:

අක්ෂරයට, පහතයට අනිවාර්යයෙන්ම නගරයට. අක්ෂරයට, පහතයට අනිවාර්යයෙන්ම නගරයට. මිනිස්සුන්ට, පහතයට අනිවාර්යයෙන්ම නගරයට.

ඉන්ද්‍රියයට නිකවලට නිකවලට බලය. පහතය ඉන්ද්‍රියයට නගරය බලය. නගරය නගරය.

1. විනිශ්චය - විනිශ්චය. 2. අනිවාර්යයෙන්ම - විනිශ්චය.

6. 1. 6

[අසාද සූත්‍රය]

[සංවෘත්තියාන සි]

6. මහණෙනි, මෙ දහම්හු තිදෙනෙකි. කවර තිදෙනෙක යත්:

ආසාද (ශාඛන) දූෂිත හා ආසාදානු (සත්තාය) දූෂිත හා මිථ්‍යාදූෂිත (දෙසංචිතදිට්ඨ) යි. මහණෙනි, මෙ දහම් තිදෙන ය.

මෙ ධර්මයන් තිදෙන ප්‍රතිණ කරණු සදහා ධර්මයෝ තිදෙනෙක් වැඩිය යුතු. කවර තිදෙනෙක යත්:

ආසාදදූෂිතයන් ප්‍රභාණය සදහා අනිත්‍යසංඝ වැඩිය යුතු ය. ආසාදානුදූෂිතයන් ප්‍රභාණය සදහා අනාත්මසංඝ වැඩිය යුතු ය. මිථ්‍යාදූෂිතයන් ප්‍රභාණය සදහා මාගී සමයන්දූෂිත වැඩිය යුතු යි.

මහණෙනි, මෙ තුන් දහමුන්ගේ ප්‍රභාණය සදහා මෙ තුන් දහම්හු වැඩිය යුත්තාහ සි.

6. 1. 7.

[අරනි සූත්‍රය]

[සංවෘත්තියාන සි]

7. මහණෙනි, මෙ දහම්හු තිදෙනෙකි. කවර තිදෙනෙක යත්:

අරනි හා විහිංසා හා අධම්මචරියා යි. මහණෙනි, මෙ දහම් තිදෙන ය.

මහණෙනි, මෙ දහම් තුන ප්‍රතිණ කිරීමට දහම් තුනක් වැඩිය යුතු. කවර තුනෙක යත්:

අරනිහුගේ ප්‍රභාණය සදහා මුදිතා වැඩිය යුතු ය. විහිංසාවගේ ප්‍රභාණය සදහා අවිහිංසාව වැඩිය යුතු ය. අධම්මචරියාවගේ ප්‍රභාණය සදහා ධර්මචරියාව වැඩිය යුතු.

මහණෙනි, මෙ දහම් තිදෙනගේ ප්‍රභාණය සදහා මෙ දහම් තිදෙන වැඩිය යුත්තාහ සි.

6. 1. 8.

[අසනතුට්ඨිකා සූත්‍රය]

[සංවෘත්තියාන සි]

8. මහණෙනි, මෙ ධර්මයෝ තිදෙනෙකි කවර තිදෙනෙක යත්:

අසනතුට්ඨිකා ය, අසමපඤ්ඤා ය, මභිච්ඡා යි. මහණෙනි, මෙ ධර්මයෝ තුන්දෙනා යි.

මහණෙනි, මෙ දහම් තිදෙනාගේ ප්‍රභාණය සදහා දහම් තිදෙනෙක් වැඩිය යුත්තාහ. කවර තිදෙනෙක යත්:

අසනතුට්ඨියගේ ප්‍රභාණය පිණිස සනතුට්ඨිකාව වැඩිය යුතු, අසමප්පජනායාගේ ප්‍රභාණය පිණිස සමප්පජනාය වැඩිය යුතු, මභෙච්ඡතාවගේ ප්‍රභාණය පිණිස අලොච්ඡතාව (ඉච්ඡා නැතිබව) වැඩිය යුතු.

මහණෙනි, මෙ තුන් ධර්මයන් ප්‍රතිණ කිරීමට මෙ තුන් ධර්මයෝ වැඩිය යුත්තාහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. 1. 9.

[දෙවවස්සනා සුභතා]

[සාවජජිහිදනං]

9. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මා. කතමෙ තයො:

දෙවවස්සනා, පාපමිත්තනා, වේතසො විකේධපො, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ තිණ්ණං ධම්මානං පභානාය තයො ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ තයො:

දෙවවස්සනාය පභානාය සොවවස්සනා භාවෙනබ්බා පාපමිත්තනාය පභානාය කල්‍යාණමිත්තනා භාවෙනබ්බා, වේතසො විකේධපස්ස පභානාය ආනාපානසති භාවෙනබ්බා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ තිණ්ණං ධම්මානං පභානාය ඉමෙ තයො ධම්මා භාවෙනබ්බාති.

6. 1. 10.

[උඤ්චිව සුභතං]

[සාවජජිහිදනං]

10. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මා. කතමෙ තයො:

උඤ්චිව, අසංචරො, පමාදෙ, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ තිණ්ණං ධම්මානං පභානාය තයො ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ තයො:

උඤ්චිවස්ස පභානාය සමිථො භාවෙනබ්බො, අසංචරස්ස පභානාය සංචරො භාවෙනබ්බො, පමාදස්ස පභානාය අපපමාදෙ භාවෙනබ්බො.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ තිණ්ණං ධම්මානං පභානාය ඉමෙ තයො ධම්මා භාවෙනබ්බාති.

නික වග්ගො.

තසසුඤ්ඤා:

රුහද්ධවරිත විතක්කසසුඤ්ඤා ධාතුති වුච්චති,
අස්සාද අරතීතුට්ඨි දෙව ව උඤ්චිවෙන වග්ගො'ති¹

1. දුමුව උ. බ්‍යව්ජන වංශක.හි - 434.

6. 1. 9.

[දෙවවසානා සූත්‍රය]

[සෑවැන්තිදන සි]

9. මහණෙනි, මෙ දහම් තුණෙකි. කවර තුණෙක යත්:

දෙවවසානා ය, පාපමිත්තනා ය, විතතයාගේ විකෘප ය යි මහණෙනි, මෙ දහම් තුණ යි.

මහණෙනි, මෙ දහම් තුණ පහසු සඳහා දහම් තුණෙක් වැඩියුතු කවර තුණෙක යත්:

දුර්විභාවය දුරු කරණු සඳහා සුවවිභාවය වැඩියුතු, පවිටු මිදුරන් ඇතිබව ප්‍රතිණ කරණු සඳහා කලණමිදුරන් ඇතිබව වැඩියුතු, ජිත්ත-යාගේ විකෘපය දුරලත් සඳහා ආනාපානසතිය වැඩිය යුතු.

මහණෙනි, මෙ තුන්දහමුත්ගේ ප්‍රභාණය සඳහා මෙ තුන්දම් වැඩිය යුතු යි.

6. 1. 10.

[උඤ්ච ව සූත්‍රය]

[සෑවැන්තිදන සි]

10. මහණෙනි, මෙ දහම් තුණෙකි. කවර තුණෙක යත්:

උඤ්චය හා අසංවරය හා පමාද යි. මහණෙනි, මෙ දහම් තුණ යි.

මහණෙනි, මෙ තුන්දහම් දුරු කරණු සඳහා දහම් තුණෙක් වැඩිය යුතු ය. කවර තුණෙක යත්:

උඤ්චයාගේ ප්‍රභාණය පිණිස සමථය වැඩිය යුතු. අසංවරයාගේ ප්‍රභාණය සඳහා අසංවරය වැඩිය යුතු. ප්‍රමාදයාගේ ප්‍රභාණය පිණිස අප්‍රමාදය වැඩිය යුතු යි.

මහණෙනි, මෙ තුන්දහම් ප්‍රතිණ කරණු සඳහා මෙ ධර්ම තුණ වැඩිය යුතු යයි.

නික වර්ග

එහි උද්‍යානය:

රාග සූත්‍රය, දුට්ඨික සූත්‍රය, විතකක සූත්‍රය, සඤ්ඤා සූත්‍රය, ධාතු සූත්‍රය, අකාංච සූත්‍රය, අරභී සූත්‍රය, අභිකම්මනා සූත්‍රය, දෙවවසාන සූත්‍රය, උඤ්ච ව සූත්‍රය දැයි දසයෙකි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2 සාමඤ්ඤවග්ගො.

6. 2. 1.

[කායානුපසයි සුභතං]

[සාවජථිතිදුතං]

1. ජ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පහාය අහබ්බො කායෙ කායානුපසයි විහරිතුං. කතමෙ ඡ:

කම්මාරාමිතං, භස්සාරාමිතං, නිද්දාරාමිතං, සංගණිකාරාමිතං, ඉන්ද්‍රියෙසු අග්‍රත්තථාරතං, භොජනෙ අමත්තඤ්ඤතං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ ධම්මෙ අප්පහාය අහබ්බො කායෙ කායානුපසයි විහරිතුං.

ජ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො කායෙ කායානුපසයි විහරිතුං. කතමෙ ඡ:

කම්මාරාමිතං, භස්සාරාමිතං, නිද්දාරාමිතං, සංගණිකාරාමිතං, ඉන්ද්‍රියෙසු අග්‍රත්තථාරතං, භොජනෙ අමත්තඤ්ඤතං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ ධම්මෙ පහාය භබ්බො කායෙ කායානුපසයි විහරිතුං.

6. 2. 2-15.

[අජ්ඣත්තකායානුපසයි ආදි පඤ්චදශ සුභතාහි]

[සාවජථිතිදුතං]

2-15 ජ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පහාය අහබ්බො අජ්ඣත්තං කායෙ [කායානුපසයි විහරිතුං]-පෙ- බ්ගිථො කායෙ -පෙ- අජ්ඣත්තබ්ගිථො කායෙ -පෙ- වේදනාසු -පෙ- අජ්ඣත්තං වේදනාසු -පෙ- බ්ගිථො වේදනාසු -පෙ- අජ්ඣත්තබ්ගිථො වේදනාසු -පෙ- විතෙත -පෙ- අජ්ඣත්තං විතෙත -පෙ- බ්ගිථො විතෙත -පෙ- අජ්ඣත්තබ්ගිථො විතෙත -පෙ- ධම්මෙසු -පෙ- අජ්ඣත්තං ධම්මෙසු -පෙ- බ්ගිථො ධම්මෙසු -පෙ- අජ්ඣත්තබ්ගිථො ධම්මෙසු ධම්මානුපසයි විහරිතුං. කතමෙ ඡ:

කම්මාරාමිතං, භස්සාරාමිතං, නිද්දාරාමිතං, සංගණිකාරාමිතං, ඉන්ද්‍රියෙසු අග්‍රත්තථාරතං, භොජනෙ අමත්තඤ්ඤතං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ ධම්මෙ පහාය භබ්බො අජ්ඣත්තබ්ගිථො ධම්මෙසු ධම්මානුපසයි විහරිතුං.

6. 2. 16

[නපුස්ස සුභාතං]

[සාවසීතිදුතං]

16 ජති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො නපුස්සො,¹ ගහපති තථාගතෙ නිට්ඨංගතො අමතද්දසො අමතං සච්ඡිකත්වා ඉරියති. කතමෙති ජති:

බුද්ධො අවෙච්චපසාදෙන, ධම්මො අවෙච්චපසාදෙන, සංඝො අවෙච්චපසාදෙන, අරියෙන සිලෙන, අරියෙන ඤාණෙන, අරියාය විමුක්තියා.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ජති ධම්මෙති සමන්තාගතො නපුස්සො ගහපති තථාගතෙ නිට්ඨංගතො අමතද්දසො අමතං සච්ඡිකත්වා ඉරියති.

6. 2. 17 - 36.

[හලලිකාදි විසති සුභාතාති]

[සාවසීතිදුතාති]

17-36. ජති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො හලලිකො ගහපති පෙ-සුදානො ගහපති අනාථපිණ්ඩකො -පෙ- විතෙතා ගහපති මච්ඡිකා-සණ්ඩකො -පෙ- සන්ධිකො අාලවකො -පෙ- මහානාමො සකෙකා -පෙ- උග්ගො ගහපති වෙසාලිකො -පෙ- උග්ගො ගහපති -පෙ- සුග්ගො අඛට්ඨො -පෙ- ජිවකො කොමාරහල්වො -පෙ- නකුලපිතා ගහපති -පෙ- තමකණ්ණිකො ගහපති -පෙ- පුරණො ගහපති -පෙ- ඉසිදතො ගහපති -පෙ- සන්ධිකො ගහපති -පෙ- විජයො ගහපති² -පෙ- චජ්ජිමතිකො ගහපති³ -පෙ- මණ්ඩකො ගහපති -පෙ- වාසෙඛො උපාසකො -පෙ- අපිට්ඨො උපාසකො -පෙ- සාරගො⁴ උපාසකො තථාගතෙ නිට්ඨංගතො අමතද්දසො අමතං සච්ඡිකත්වා ඉරියති. කතමෙති ජති.

බුද්ධො අවෙච්චපසාදෙන, ධම්මො අවෙච්චපසාදෙන, සංඝො අවෙච්චපසාදෙන, අරියෙන සිලෙන, අරියෙන ඤාණෙන, අරියාය විමුක්තියා.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ජති ධම්මෙති සමන්තාගතො සාරගො උපාසකො තථාගතෙ නිට්ඨංගතො අමතද්දසො අමතං සච්ඡිකත්වා ඉරියති.

සාමඤ්ඤ වග්ගො.

¹ තපස්සො - PTS. ² විවිධො ගහපති - ඉපසො. ³ චජ්ජමාතිකො - ඉපසො.
⁴ සාදානො - සතු;

6. 2. 16.

[නපුංගු සුත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

මහණෙනි, ධර්ම සංගෙයින් සමනාගත නපුංගු (දොවාවික උපාසක) ගහපති තථාගතයන් වහන්සේ කෙරෙහි නිෂ්ඨාගත (බුදුගුණෙහි නිසැක) වූයේ පහත් සිතැත්තේ අමාත (නිජාණ) දැන අතීතේ අමාතය ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට වෙහෙසි කවර සංගෙයින් යත්:

බුදුන් කෙරෙහි අවේක්ෂාප්‍රසාදයෙන් (ගුණ දන පැහැදීමෙන්), (තවලොකොත්තර) ධර්මයෙහි අවේක්ෂාප්‍රසාදයෙන්, අභ්‍යන්තරානුකූලවිකල්ප කෙරෙහි අවේක්ෂාප්‍රසාදයෙන්, ආර්‍යශීලයෙන්, ආර්‍ය (ප්‍රත්‍යවේක්ෂා) ඥානයෙන්, ආර්‍ය (කොණ්ඩාඵල) විමුක්තියෙන් යන සංගෙයි.

මහණෙනි, මෙ ධර්ම සංගෙයින් සමනාගත නපුංගුගහපති තථාගතයන් කෙරෙහි නිෂ්ඨාගත වූයේ අමාත දැන අතීතේ අමාතය සාක්ෂාත් කොට වෙහෙසි යයි.

6. 2. 17 - 36.

[හලලිකාදිවංශනි සුත්‍ර]

[සැවැත්තිදන සි]

17-36 මහණෙනි, කරුණු සංගෙයින් සමනාගත හලලික (දොවාවික) ගාහපති ... අනුරූපිණික සුදන ගාහපති ... මව්විකාසණිකවිකල්ප ගාහපති ... හස්තක ආලවක ... මහානාම ශාක්‍ය ... වෛශාලික උග්ග ගාහපති ... උග්ගත ගාහපති ... සුරභමබ්බ ... ජීවිකකොමාරහව්ව ... නකුලපිතු ගාහපති ... තවකණ්ණික ගාහපති ... පුරණ ගාහපති ... ඉසිදන ගාහපති ... සකුණ ගාහපති ... විජය ගාහපති ... වජ්ජික ගාහපති ... මෙණ්ඩක ගාහපති ... වාසෙට්ඨ උපාසක ... අභිට්ඨ උපාසක ... සාරග්ග උපාසක තථාගතයන් කෙරෙහි නිෂ්ඨාවට ගියේ අමාතදැන අතීතේ අමාතය සාක්ෂාත් කොට වෙහෙසි යයි. කවර සංගෙයින් යත්:

බුදුන් කෙරෙහි අවේක්ෂාප්‍රසාදයෙන්, ධර්ම කෙරෙහි අවේක්ෂා ප්‍රසාදයෙන්, සබ්බසා කෙරෙහි අවේක්ෂාප්‍රසාදයෙන්, ආර්‍යශීලයෙන්, ආර්‍යඥානයෙන්, ආර්‍යවිමුක්තියෙනයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු සංගෙයින් සමනාගත සාරග්ග උපාසක තථාගතයන් කෙරෙහි සාද්‍රවයෙන් නිෂ්ඨාවට ගියේ දුටු නිවන් අතීතේ අමාතය සාක්ෂාත් කොට වෙහෙසි යයි.

සාමයුතු වගීය

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ජකකතිපාතෙ රාගාදිපෙය්‍යාල සුත්තානි.

[සාමප්‍රීතිදානං]

1. රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඡ ධම්මා භාවෙතඛ්ඛා. කතමෙ ඡ:

දස්සනානුත්තරියං, සචනානුත්තරියං, ලාභානුත්තරියං, සික්ඛානුත්තරියං,
පාරිවරියානුත්තරියං, අනුස්සනානුත්තරියං.

රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ ඡ ධම්මා භාවෙතඛ්ඛාති.

[සාමප්‍රීතිදානං]

2. රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඡ ධම්මා භාවෙතඛ්ඛා. කතමෙ ඡ:

බ්‍රහ්මානුස්‍යාති, ධම්මානුස්‍යාති, සඬ්ඝානුස්‍යාති, සීලානුස්‍යාති, වාගානුස්‍යාති,
දෙවතානුස්‍යාති.

රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ ඡ ධම්මා භාවෙතඛ්ඛාති.

[සාමප්‍රීතිදානං]

3. රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඡ ධම්මා භාවෙතඛ්ඛා. කතමෙ ඡ:

අනිච්චකඤ්ඤා, අනිච්ච දුක්ඛකඤ්ඤා, දුක්ඛෙ අනගතකඤ්ඤා, පභාන-
ගඤ්ඤා, විරාගකඤ්ඤා, තිරොධානකඤ්ඤා.

රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ ඡ ධම්මා භාවෙතඛ්ඛාති.

[සාමප්‍රීතිදානං]

4 30 රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ පරිඤ්ඤාය [ඡ ධම්මා භාවෙතඛ්ඛා -පෙ-
රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ] පරික්ඛයාය -පෙ- පභානාය -පෙ- ඛයාය -පෙ- වයාය
-පෙ- විරාගාය -පෙ- තිරොධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පටිනිස්සග්ගාය
ඉමෙ ඡ ධම්මා භාවෙතඛ්ඛා'ති.

31 60 දෙසස්‍ය [භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඡ ධම්මා භාවෙතඛ්ඛා -පෙ-
දෙසස්‍ය භික්‍ඛවෙ] පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරික්ඛයාය -පෙ- පභානාය -පෙ-
ඛයාය -පෙ- වයාය -පෙ- විරාගාය -පෙ- තිරොධාය -පෙ- වාගාය -පෙ-
පටිනිස්සග්ගාය ඉමෙ ඡ ධම්මා භාවෙතඛ්ඛා'ති.

61- 90. මොහස්‍ය භික්‍ඛවෙ -පෙ-

91 120. කොට්ඨස්‍ය භික්‍ඛවෙ -පෙ-

121-150 උපතාහස්‍ය භික්‍ඛවෙ -පෙ-

151-180. මකස්‍ය භික්‍ඛවෙ -පෙ-

ජක්කනිපාතයෙහි රාගාදිපෙය්‍යාල සූත්‍ර

[සංවෘත්තිදාන සි]

1. මහණෙනි, රාගයාගේ අභිඥාන සදහා කරුණු සයෙක් වැඩිය යුතු ය. කවර සයෙක යත්:

දශීනානුතතරිය යැ, ප්‍රචණානුතතරිය, ලාභානුතතරිය යැ, ශික්ෂානුතතරිය යැ, පරිවය්‍යානුතතරිය යැ, අනුසංඝාතානුතතරිය යි.

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිඥාන සදහා මේ කරුණු සය වැඩිය යුතු ය යි.

[සංවෘත්තිදාන සි]

2. මහණෙනි, රාගයාගේ අභිඥාන සදහා කරුණු සයෙක් වැඩිය යුතු ය. කවර සයෙක යත්:

වුද්ධානුසංඝාතිය යැ, ධර්මානුසංඝාතිය යැ, සංඝානුසංඝාතිය යැ, ශීලානුසංඝාතිය යැ, භ්‍යාසානුසංඝාතිය යැ, දේවතානුසංඝාතිය ය යි.

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිඥාන සදහා මේ කරුණු සය වැඩිය යුතු ය යි.

[සංවෘත්තිදාන සි]

3. මහණෙනි, රාගයාගේ අභිඥාන සදහා කරුණු සයෙක් වැඩිය යුතු යි. කවර සයෙක යත්:

අනිත්‍යසංඥා යැ, අනිත්‍යයෙහි දුඛසංඥා යැ, දුඛයෙහි අනාත්මසංඥා යැ, ප්‍රභාණ සංඥා යැ, විරාගසංඥා යැ, නිරෝධ සංඥා යි.

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිඥාන සදහා මේ කරුණු සය වැඩිය යුතු ය යි.

[සංවෘත්තිදාන සි]

4 80. මහණෙනි, රාගයාගේ පරිඥාන සදහා ... පරික්ෂාන සදහා ... ප්‍රභාණන සදහා ... ක්ෂය සදහා ... ව්‍යය සදහා ... විරාගන සදහා ... නිරෝධන සදහා ... භ්‍යාසන සදහා ... ප්‍රතිතීක්ෂණ සදහා මේ කරුණු සය වැඩිය යුතු ය.

81- 80. මහණෙනි, ද්වේෂයාගේ අභිඥාන සදහා මේ වැඩිය යුතු යැ ... මහණෙනි, ද්වේෂයාගේ පරිඥාන සදහා ... පරික්ෂාන සදහා ... ප්‍රභාණන සදහා ... ක්ෂය සදහා ... ව්‍යය සදහා ... විරාගන සදහා ... නිරෝධන සදහා ... භ්‍යාසන සදහා ... ප්‍රතිතීක්ෂණ සදහා මේ සදහම් වැඩිය යුතු ය යි.

81- 90. මහණෙනි, මෝහයාගේ ...

91-120. මහණෙනි, ක්‍රොධයාගේ ...

121-150. මහණෙනි, උපතාහයාගේ ...

151-180. මහණෙනි, මත්තයාගේ ...

181-210. පලාතස්ස භික්ඛවෙ -පෙ-

211-240. ඉස්සාය භික්ඛවෙ -පෙ-

241-270. මච්ඡරියස්ස භික්ඛවෙ -ප-

271-300. මායාය භික්ඛවෙ -ප-

301-330. සායෙය්‍යස්ස භික්ඛවෙ -පෙ-

331-360. උච්ඡාස්ස භික්ඛවෙ -පෙ-

361-390. සාරච්ඡාස්ස භික්ඛවෙ -පෙ-

391-420. මානස්ස භික්ඛවෙ -පෙ-

421-450. අතිමානස්ස භික්ඛවෙ -ප-

451-480. මදස්ස භික්ඛවෙ -පෙ-

481-510. පමාදස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ- පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරික්ඛයාය -පෙ- පභානාය -පෙ- ඛයාය -පෙ- වයාය -පෙ- විරාගාය -පෙ- නිරෝධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පටිනිස්සයාය ඡ ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ ඡ: දස්සනානුත්තරියං -පෙ- අනුස්සනානුත්තරියං -පෙ- කතමෙ ඡ චුඤ්ඤාය -පෙ- කතමෙ ඡ අනිච්චාඤ්ඤා -පෙ- පමාදස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ- පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරික්ඛයාය -පෙ- පභානාය -පෙ- ඛයාය -පෙ- වයාය -පෙ- විරාගාය -පෙ- නිරෝධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පටිනිස්සයාය ඉමෙ ඡ ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

ඉද්ධමවොච හඤ්චා. අත්තමනා හෙ භික්ඛු හභවතො භාසිනං අභිනන්තති.

රාගාදිපෙය්‍යාලො නිබ්බිතො.

ජනකනිපාතො සම්මතො.

* රාගපදනා පටිභාය පදාදපදපරිච්ඡේදනානු අත්තරහසු පෙය්‍යාලෙහු එකමේකං අභිඤ්ඤා-සාදි දහති පදෙති යොජෙති. "ඡ ධම්මා භාවෙනබ්බා"ති නිද්දිට්ඨ අනුත්තරියං-අනුස්සනා-සාදි පටෙවකං භවිතාහි අබ්බසුත්තාහි දසාධික පඤ්චාසතාහි භොනති.

181-210. මහණෙනි, පලාසයාගේ ...

211-240. මහණෙනි, ජෂ්ඨාවගේ ...

241-270. මහණෙනි, මාඨ්‍යගරීයාගේ ...

271-300. මහණෙනි, මායාවගේ ...

301-330. මහණෙනි, සාඨෙය්‍යයාගේ ...

331-360. මහණෙනි, එච්චයාගේ ...

361-390. මහණෙනි, සාරච්චයාගේ ...

391-420. මහණෙනි, මානග්‍යාගේ ...

421-450. මහණෙනි, අභිමානග්‍යාගේ ...

451-480. මහණෙනි, මදග්‍යාගේ ...

481-510. මහණෙනි, ප්‍රමාදග්‍යාගේ අභිඤ්ඤා සද්ධා ... පරිඤ්ඤා සද්ධා ... පරික්ඛාන සද්ධා ... ප්‍රභංග සද්ධා ... ඝාත සද්ධා ... ව්‍යාධ සද්ධා ... විරාග සද්ධා ... නිරෝධ සද්ධා ... ත්‍යාග සද්ධා ... ප්‍රතිනිසංසය සද්ධා කරුණු සහස් වැඩිය යුතු ය ... කච්ඡර සගෙක යන්: දඬුනුකරියා ... අනුකම්පානුකම්පි යි ... කච්ඡර සගෙක යන්: බුද්ධානුකම්පියා ... කච්ඡර සගෙක යන්: අනිත්‍යසංකප්පා ... මහණෙනි, ප්‍රමාදග්‍යාගේ අභිඤ්ඤා සද්ධා ... පරිඤ්ඤා සද්ධා ... පරික්ඛාන සද්ධා ... ප්‍රභංග සද්ධා ... ඝාත සද්ධා ... ව්‍යාධ සද්ධා ... විරාග සද්ධා ... නිරෝධ සද්ධා ... ත්‍යාග සද්ධා ... ප්‍රතිනිසංසය සද්ධා මේ කරුණු හය වැඩිය යුතු ය යි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ වදාළසේක. අප්‍රාමාද ව භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන්සේ භාෂිතය සතුටින් පිළිගත්හයි.

රාහාදිපෙය්‍යාල :* නිමි.

ජනකනිපාතය සමාපත යි.

* මෙහි රාහපදය පවත් ප්‍රමාද පදය අවසන් කොට ඇති සත්‍යයෙන් පෙය්‍යාලයෙහි එක් එක් පදය "අභිඤ්ඤා සද්ධා" ආදී දස පදයක් හා පොදු "ධර්මයෝ සදෙකෙක් වැඩිය යුත්තාහ" යි කී නමින් අනුකම්පා, අනුකම්පි, සංකප්පා යන මොවුන් සමග සමිමකි කරගත් කල්හි සියලු සූත්‍රයෝ සංකප්පිත් දසකක් අධික කොට ඇති පත්තිපෙය්‍යන් වෙති. [රාහාදි එක් එක් පෙය්‍යාලයෙහි සූත්‍රයෝ එක් දෙකෙකි.]

අධ්‍යයන මාර්ගෝක්‍රමය

2. වගුසො භාගො

සත්‍යකතීපාතො

අප්ප්ලානතරනිකායො

සත්තකනිපාතො

1. පඨමො පණ්ණාසකො

1. ධන වග්ගො

නමො නස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්මදාසියා.

7. 1. 1. 1

[පඨම පිසතික්ඛු සුභතං]

1 ඵ්ච. මෙසුතං: එකං සමයං භගවා ආවජ්ඣං විහරති ඡේතවනො අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තත්ථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතස්සි භික්ඛුවොති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොත්ථං. භගවා එතදවොච:

සත්තස්සි භික්ඛුවෙ, ධම්මෙස්සි සම්මනාගතො භික්ඛු සමුභවාරිනං අප්පියො ව භොති අමනාපො ව අගරු ව අභාවතීයො ව. කතමෙස්සි සත්තස්සි:

ඉධ භික්ඛුවෙ, භික්ඛු ලාභකාමො ව භොති, සක්කාරකාමො ව,¹ අනවඤ්ඤාතතිකාමො ව, අභිරිකො ව, අනොත්තපි ව, පාපිච්ඡො ව, ඔච්ඡාදිට්ඨි ව.

ඉමෙස්සි ඛො භික්ඛුවෙ, සත්තස්සි ධම්මෙස්සි සම්මනාගතො භික්ඛු සමුභවාරිනං අප්පියො ව භොති අමනාපො ව අගරු ව අභාවතීයො ව.

සත්තස්සි භික්ඛුවෙ, ධම්මෙස්සි සම්මනාගතො භික්ඛු සමුභවාරිනං පියො ව භොති මනාපො ව ගරු ව භාවතීයො ව. කතමෙස්සි සත්තස්සි:

ඉධ භික්ඛුවෙ, භික්ඛු න ලාභකාමො ව භොති, න සක්කාරකාමො ව, න අනවඤ්ඤාතතිකාමො ව, භිරිමො ව, ඔත්තපි ව, අප්පිච්ඡො ව, සම්මාදිට්ඨි ව.

ඉමෙස්සි ඛො භික්ඛුවෙ, සත්තස්සි ධම්මෙස්සි සම්මනාගතො භික්ඛු සමුභවාරිනං පියො ව භොති මනාපො ව ගරු ව භාවතීයො වාති.

1 භොති - මජ්ඣං.

අපිගුණනරනිකාය

සත්තකනිපාතය

1. ප්‍රථම පණණාසකය

1. ධන වග්ගය

ඒ භගවත් අහිත් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට
නමසකාර වේවා.

7. 1. 1. 1

[පළමුවන පියතිත්තු සූත්‍රය]

1 මු ශ්‍රී විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්වතුර අනේපිඬු සිටුහුගේ දෙවර්ෂික වාසය කරණ සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි'යි හිඤ්ඤාත් ඇමතු සේක. 'වහන්සැ'යි එ හිඤ්ඤා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හෙල කරුණ වදල සේක:

මහණෙනි, කරුණු සතෙකින් සමන්විත මහණ සමුම්භරුනට අප්‍රිය අමනාප අගරු අභාවනීය වෙයි. කවර සතෙකින යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ ලාභ කැමැතියේ ද, සත්කාර කැමැතියේ ද, යශස් කැමැතියේ ද, හිරි නැතියේ ද, ඔතප් නැතියේ ද, ලමු ඉව්ජා ඇතියේ ද, මිසදිටු ඇතියේ ද වෙයි.

මහණෙනි, මෙ සත් කරුණින් සමන්විත මහණ සමුම්භරුනට අප්‍රිය අමනාප අගරු අභාවනීය වෙයි.

මහණෙනි, කරුණු සතෙකින් සමන්විත මහණ සමුම්භරුනට ප්‍රිය මනාප ගරු භාවනීය වෙයි. කවර සතෙකින යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ ලාභ කැමැතියේත් නො වෙයි, සත්කාර කැමැතියේත් නො වෙයි, යශස් කැමැතියේත් නො වෙයි, හිරි ඇතියේත් වෙයි, ඔතප් ඇතියේත් වෙයි, අලොච්ඡ ද වෙයි, සම්මිදු ඇතියේත් වෙයි.

මහණෙනි, මෙ සත් කරුණින් සමන්විත මහණ සමුම්භරුනට ප්‍රිය ද වෙයි, මනාප ද වෙයි, ගරු ද වෙයි, භාවනීය ද වේ.

7. 1. 1. 2

[දුතිය පියතික්ඛු සුතනං]

[සාවජච්ඡිදිනං]

2. සත්‍යභි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුහවචාරිනං අපට්ඨො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනීයො ච. කතමෙහි සත්‍යභි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ලාභකාමො ච හොති, සක්කාරකාමො ච, අන-වඤ්ඤාතතිකාමො ච, අභිරිකො ච, අනොත්තපි ච, ඉසුසුක්ඛි ච, මච්ඡරි ච.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍යභි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුහව-චාරිනං අපට්ඨො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනීයො ච.

සත්‍යභි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුහවචාරිනං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො ච. කතමෙහි සත්‍යභි?

ඉධ භික්ඛවෙ ජික්ඛු න ලාභකාමො ච හොති, න සක්කාරකාමො ච, න අනවඤ්ඤාතතිකාමො ච, හිරිමා ච, ඔත්තපි ච, අසුසුක්ඛි ච, අමච්ඡරි ච.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍යභි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුහව-චාරිනං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො චාති.

7. 1. 1. 3

[ඝබ්බිතන සත්තබල සුතනං]

[සාවජච්ඡිදිනං]

3. සත්‍යමානී භික්ඛවෙ, බලාති. කතමානි සත්ත:

ඝඤ්ඤාබලං, විරියබලං, හිරිබලං, ඔත්තප්පබලං, සතිබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤාබලං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ සත්තබලාති.

1. සඤ්ඤාබලං විරියබලං හිරිමත්තප්පියං බලං¹
සතිබලං සමාධි ච පඤ්ඤා චෙ සත්තමා බලං.
එතෙහි බලවා භික්ඛු සුඛං ජීවති පණ්ණිතො.

2. යොනිසො විවිදන ධම්මං පඤ්ඤායන්තං විපස්සති.
පඤ්ඤානසොච තිබ්බානං විමොක්ඛො හොති චේතසො'ති.

1 සඤ්ඤාබලං විරියබලං හිරි මත්තප්පියං බලං - මජ්ඣං.

7. 1. 1. 2.

[දෙවැනි පියතිහසු සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහසි]

2. මහණෙනි, සත් කරුණෙකින් සමන්විත මහණ සමුම්පරුනට අප්‍රිය හා අමනාප හා අගරු හා අභාවනීය හා වෙයි. කවර සතෙකින යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ ලාභ කැමැතියේ ද, සත්කාර කැමැතියේ ද, ප්‍රසිද්ධිය කැමැතියේ ද, ශීරී නැතියේ ද, ඔතප් නැතියේ ද, ඊෂ්ඨා ඇතියේ ද, මසුරු වූයේ ද වෙයි.

මහණෙනි, මෙ සත් කරුණින් සමන්විත මහණ සමුම්පරුනට අප්‍රිය හා අමනාප හා අගරු හා අභාවනීය හා වෙයි.

මහණෙනි, දහම් සතෙකින් සමන්විත මහණ සමුම්පරුනට ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වෙයි. කවර සතෙකින යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ ලාභ කැමැත්තේ නො වෙයි, සත්කාර කැමැත්තේ ද නො වෙයි, යශස් කැමැත්තේ ද නො වෙයි, ශීරී ඇත්තේ ද, ඔතප් ඇත්තේ ද, ඊෂ්ඨා නැත්තේ ද, මසුරු නො වූයේ ද වෙයි.

මහණෙනි, මෙ දහම් සතින් සමන්විත මහණ සමුම්පරුනට ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වෙයි.

7. 1. 1. 3.

[සබ්බිනසහසබල සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහසි]

3. මහණෙනි, මෙ බලසතෙකි. කවර සතෙක යත්:

සඤ්ඤාබලය, විරියබලය, ශීරීබලය, ඔත්තප්පබලය, සතිබලය, සමාධි-බලය, පඤ්ඤාබල යි. මහණෙනි, මෙ සත් බල යි.

1. සඤ්ඤාබල විරියබල ශීරීබල ඔත්තප්පබල සතිබල සමාධිබල හා සත් වැනි වූ ම පඤ්ඤාබලය යි බල සතෙකි. මෙ බල සතින් සුත් පණ්ණාසක මහණ සුවයේ වෙතේ.

2. හේ උපායමනසකාරයෙන් සිවුසක් දහම් විමසන්නේය. විවිසුත් සහතිම මග නැඟිත් එහි ඇරුත් දක්නේ ය. පහන නිවුනු සෙයින් (වරිමක) විතතයාගේ විමොක්ඛය (වසු අලම්බනසත්තෙන් ඉදිම) වන්නේ යි.

7. 1. 1. 4

[විජ්ඣාසංඝාතො සුභංගො]

[සාවච්ඡිතිදානං]

4. සත්‍යමානී භික්ඛවෙ, බලාති. කතමානී සත්‍යා:

සඤ්ඤාබලං, විරියබලං, භිරිබලං, ඔත්තප්පබලං, සතිබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤාබලං.

(1) සත්‍යමඤ්ච භික්ඛවෙ, සඤ්ඤාබලං:

ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො සඤ්ඤා භොති සද්දහති තථාගතස්ස බොධිං: “ඉතිපි සො හගවා අරහං සම්මාසම්මුද්ධො විජ්ජාචරණකම්පනෙනා සුගතො ලොකවිද්ධ අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො හගවා”ති. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ සඤ්ඤාබලං.

(2) සත්‍යමඤ්ච භික්ඛවෙ, විරියබලං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො අරභිවිරියො විහරති: අකුසලානං ධම්මානං පභානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය, ථාමවා දණ්ඩ-පරකකමො අනිකම්පනවුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ, විරියබලං.

(3) සත්‍යමඤ්ච භික්ඛවෙ, භිරිබලං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො භිරිමා භොති, භිරියති කායදුච්චරිතෙන, වච්ඡිදුච්චරිතෙන, මනෝදුච්චරිතෙන, භිරියති පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපත්තියා. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ, භිරිබලං.

(4) සත්‍යමඤ්ච භික්ඛවෙ, ඔත්තප්පබලං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො ඔත්තප්පි භොති, ඔත්තප්පති කායදුච්චරිතෙන, වච්ඡිදුච්චරිතෙන, මනෝදුච්චරිතෙන, ඔත්තප්පති පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපත්තියා. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ, ඔත්තප්පබලං.

(5) සත්‍යමඤ්ච භික්ඛවෙ, සතිබලං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො සතිමා භොති පරමෙහ සතිනෙපකෙකහ සමනනාගතො විරකතම්පි විරහාසිතම්පි සරිතො අනුස්සරිතො. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ, සතිබලං.

(6) සත්‍යමඤ්ච භික්ඛවෙ, සමාධිබලං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො විච්චේචි කාමෙශි - පෙ - චතුස්සංඝානං උපසම්පජ්ජි විහරති. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ, සමාධිබලං.

7. 1. 1. 4.

[වික්‍රමසහසරාල සූත්‍රය]

[සංවිච්ඡිදාන සි]

4. මහණෙනි, මෙ බල සතෙකි. කවර සතෙක යත්:

සංඛාබලය, විරියබලය, ශිරිබලය, ඔත්තප්පබලය, සතිබලය, සමාධිබල හා පඤ්ඤබල යි.

(1) මහණෙනි, සංඛාබල කවරේය යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි අර්ථයට සැදහැනියේ වෙයි: “මෙ කරුණෙන් එ හඟවන්නු අභිත්ත, සමාස්තමුද්ධායන, විද්‍යායෙන් හා වරණයෙන් සම්පන්නත, සුභත්ත, ලොකවිද්ධ, අනුත්තර වූ පුරුෂදම්මසාරපිඨ, දෙව් මිනිස්සට යායාන, බුද්ධායන, හඟවන්න”යි නිවැරදිවත් වනන්ගේගේ බොධිය (බුද්ධායන) හදනයි. මහණෙනි, මෙ සංඛාබල යි කියනු ලැබේ.

(2) මහණෙනි, විරියබල කවරේය යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි අයුරුවන අනුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය සදහා කුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රතිලාභය සදහා වියදම් ඇතිගේ දළ පැරකුම් ඇතිගේ කුශලධර්මයන්හි නො හළ වියදම්වූ ඇතිගේ රුකුළු වැර ඇතිගේ වෙසෙයි මහණෙනි, මෙ විරිය බල යි කියනු ලැබේ.

(3) මහණෙනි, ශිරිබල කවරේය යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි අර්ථයට ශිරි ඇතිගේ වෙයි. කායදුශ්චරිතයෙන් වාග්දුශ්චරිතයෙන් මනෝදුශ්චරිතයෙන් ලජ්ජිත වෙයි. ලාමක අනුශලධර්ම-සම්පන්නයෙන් ලජ්ජිත වෙයි. මහණෙනි මෙ ශිරිබල යි කියනු ලැබේ.

(4) මහණෙනි, ඔත්තප්පබල කවරේය යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි අයුරුවන ඔත්තප් ඇතිගේ වෙයි. කාය-දුශ්චරිතයෙන් වාග්දුශ්චරිතයෙන් මනෝදුශ්චරිතයෙන් බාහේ වෙයි. ලාමක අනුශල ධර්මසම්පන්නයෙන් බියපත් වෙයි. මහණෙනි, මෙ ඔත්තප්පබල යි කියනු ලැබේ.

(5) මහණෙනි, සතිබල කවරේය යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි අර්ථයට සිති ඇතිගේ වෙයි, පරම සතියෙන් හා නිපක භාවයෙන් (නුවණින්) සම්මානන වූයේ කළ විරු ද හා බිණු විරු ද සිතිපත් කරණුගේ පුනපුනා සිතිපත් කරණුගේ වෙයි. මහණෙනි, මෙ සතිබල යි කියනු ලැබේ.

(6) මහණෙනි, සමාධිබල කවරේය යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි අර්ථයට කාමයන් කෙරෙන් වෙන් ව ම ... චතුර්ථධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. මහණෙනි, මෙ සමාධිබල යි කියනු ලැබේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

(7) කතමිඤ්ච භික්ඛවෙ, පඤ්ඤාබලං:

ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො පඤ්ඤාචා හොති උදගත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය සමනතාගතො අරියං නිබ්බේධිකාය සම්මා දුක්ඛක්ඛයගාමිනියා. ඉදං චුළුවතී භික්ඛවෙ, පඤ්ඤාබලං.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍යබලානි.

3. සඤ්ඤාබලං විරියබලං¹ භිරිමිත්තපට්ඨං බලං
සත්ථිබලං සමාධි ව පඤ්ඤා වෙ සත්‍යමං බලං.
එතෙහි බලවා භික්ඛු සුඛං ජීවතී පණ්ණිකො.

4. යොතිකො විචිතෙ ධම්මං පඤ්ඤායත්ථං විපක්ඛති
පරේජාතකොච නිබ්බානං විමොඛො හොති චේතකො'ති

7. 1. 1. 6

[සම්මිභ්‍යා ධනසුත්තං.]

[සංවිච්ඡිදිතං.]

6. සත්තිමානි භික්ඛවෙ, ධනානි, කතමානි සත්‍යා:

සඤ්ඤාබලං, සීලධනං, භිරිධනං, භිත්තපට්ඨං, සුතධනං, වාගධනං, පඤ්ඤාබලං.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍ය ධනානි'ති.

5. සඤ්ඤාබලං සීලධනං භිරි මිත්තපට්ඨං ධනං
සුතධනං ව වාගො ව පඤ්ඤා වෙ සත්‍යමං ධනං.

6. යත්ථ එතෙ ධනා අපි ඉපිතා පුරිසස්ස වා
අදජිඤ්ඤානි තං අනු අමොඝං තස්ස ජීවිතං.

7. තස්මා සඤ්ඤාබලං සීලං, පසාදං ධම්මදස්සනං
අනුසුඤ්ඤාප ථෙමානි සරං බුද්ධාන සාසනං'ති

7. 1. 1. 6

[විච්ඡිදිතං සුත්තං.]

[සංවිච්ඡිදිතං.]

6. සත්තිමානි භික්ඛවෙ, ධනානි, කතමානි සත්‍යා:

සඤ්ඤාබලං, සීලධනං, භිරිධනං, භිත්තපට්ඨං, සුතධනං, වාගධනං, පඤ්ඤාබලං.

(1) කතමිඤ්ච භික්ඛවෙ, සඤ්ඤාබලං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො සඤ්ඤා හොති. සද්දහති තථාගතස්ස ඛොති: ඉතීපි සො හභවා අරහං සම්මාසම්මුද්ධො -පෙ- බුද්ධො හභවාති. ඉදං චුළුවතී භික්ඛවෙ, සඤ්ඤාබලං.

1. සඤ්ඤාබලං විරියබලං - මජ්ඣ.

(7) මහණෙනි, පඤ්ඤාබල කවරේය යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි අරිසවු මොනොවට දුක් ක්‍ෂයවීමට යන, නිවේදය (කෙලෙස් විදලීම) ඇසුරු කොට පවත්නා සක්කියත්ගේ උදව්‍ය පිළිවිදීමට සමත් ආර්යප්‍රඥයෙක් සමනාගත වූයේ ප්‍රඥවත් වෙයි. මහණෙනි, මෙ පඤ්ඤාබල යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, මෙ බල සත්‍ය යි.

3. සඤ්ඤාබල විරියබල භිරිබල ඔත්තප්පියබල සතිබල සමාධිබල සත්චැති පඤ්ඤාබල යි. මෙ බල සතින් සුත් නැණැති මහණ සුවසේ වෙසේ.

4. හේ යෝධිසොමනසිකාරයෙන් වතුසාසනයවර්ග විමසනේ ය. විදර්ශනාමානිප්‍රඥයෙන් අරිය වෙසෙසා දන්නේ ය. පහනක් නිවේනු සෙයින් ඔහුගේ චිත්තයාගේ විමොක්‍ෂය වේ ය යි.

7. 1. 1. 5.

[සබ්බිභ්‍යවන සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන යි]

5. මහණෙනි, මෙ වන සතෙකි. කවර සතෙක යත්:

සඤ්ඤාබල සිරිබල භිරිබල ඔත්තප්පියබල සුභවන වාගවන පඤ්ඤාබල යි. මහණෙනි, මෙ වන සත්‍ය යි.

5. සඤ්ඤාබල ය, සිරිබල ය, භිරිබල ය, ඔත්තප්පියබල ය, සුභවන ය, වාගවන ය, සත්චැති වූ ම පඤ්ඤාබල ය යි (වන) සතෙකි.

6. යම් සත්‍යකට වේවයි පුරුෂකට වේවයි මෙ වන ඇත් නම් හේ 'නො දිළිඳු ය'යි ද ඔහුගේ ජීවිතය නො සිත් ය යි ද කියනු.

7. එහෙයින් ප්‍රඥ ඇතිගේ බුද්ධාසනය මෙතෙහි කරමින් ශ්‍රද්ධා ද, භීරු ද, ප්‍රසාදය ද, ධර්මදර්ශනය ද යන මෙහි පුනපුනා යෙදෙන්නේ යි.

7. 1. 1. 6.

[විජ්ජාසංඛ්‍යා සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන යි]

6. මහණෙනි, මෙ වන සතෙකි. කවර සතෙක යත්:

සඤ්ඤාබල ය, සිරිබල ය, භිරිබල ය, ඔත්තප්පියබල ය, සුභවන ය, වාගවන ය, පඤ්ඤාබල ය යි.

(1) මහණෙනි, සඤ්ඤාබල කවරේය යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි ආර්යප්‍රාච්ඡා සැදුනැතිගේ වෙයි. "මෙ කරුණින්ද එ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අතින් වන සේක, සමාසක් සම්බුද්ධ වන සේක ... බුද්ධවන සේක, භගවත් වන සේක"යි තපාගතයන් වහන්සේගේ බොධිග හදහයි. මහණෙනි, මෙ සඤ්ඤාබල යි කියනු ලැබේ.

(2) කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, සීලධනං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසංවකො පාණ්ඩිපාතා පටිච්ඡේදනො භොති - පෙ-සුරුමේරය මජ්ඣමාදායකානා පටිච්ඡේදනො භොති. ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ, සීලධනං.

(3) කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, නිර්ධනං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසංවකො නිර්මා භොති. නිරියති කායදුච්චරිතෙන චච්චිච්චරිතෙන, මනෝදුච්චරිතෙන, නිරියති පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපත්තිං. ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ, නිර්ධනං.

(4) කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, ඔත්තප්පධනං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසංවකො ඔත්තප්පි භොති. ඔත්තප්පි කායදුච්චරිතෙන, චච්චිච්චරිතෙන, මනෝදුච්චරිතෙන, ඔත්තප්පි පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපත්තිං. ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ, ඔත්තප්පධනං.

(5) කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, සුත්තධනං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසංවකො ඛත්තසුත්තො භොති සුත්තධරො සුත්තසන්නිවයො. යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්පාණා මජ්ඣිකල්පාණා පරියොසානකල්පාණා සංථං සච්ඡාදනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤා, බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාස්ස ධම්මා ඛත්තසුත්තා භොතති, ධනා චට්ඨා පරිච්ඡා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤ්ඤා, ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ, සුත්තධනං.

(6) කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, වාගධනං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසංවකො විගතමලමචේතරේන වේදනසා අභාරං අජ්ඣාචසති, මුත්තවාගො පග්ගපාඤ්ඤි වොස්සග්ගරතො යාවගොගො දුනංසංචිතාගරතො. ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ, වාගධනං.

(7) කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, පඤ්ඤාධනං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසංවකො පඤ්ඤාචා භොති - පෙ-සමා දුක්ඛකතයාමිති. ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ, පඤ්ඤාධනං.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ, සත්ත ධනානි*ති.

8. සඤ්ඤාධනං සීලධනං නිර් ඔත්තප්පියං ධනං
සුත්තධනං ච වාගො ච පඤ්ඤා වෙ සත්තමං ධනං.
9. යස්ස එතෙ ධනා අපච්ඡි ඉප්පියා පුරිසස්ස වා
අදඤ්ඤාති තං ආහු අමොසං තස්ස ජිවිතං.
10. තස්මා සඤ්ඤාධි සීලඤ්ඤා පසාදං ධම්මදස්සනං
අනුසුඤ්ඤාථ මේධාචි සරං බුද්ධාන සාසනන්ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

(2) මහණෙනි, සිලධන කවරේ ය යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි අරිහවු පණ්ණාසකයෙන් වැළැකියේ වෙයි ... මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකියේ වෙයි. මහණෙනි මේ සිලධන යි කියනු ලැබේ.

(3) මහණෙනි නිර්වභ කවරේ ය යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි අරිහවු නිරි ඇතියේ වෙයි. කායදුඛවිතයෙන් වන්දුඛවිතයෙන් මනෝදුඛවිතයෙන් ලජ්ජිත වෙයි. ලාමක. අකුසලධර්ම-සමාපත්තියෙන් ලජ්ජිත වෙයි. මහණෙනි, මේ නිර්වභ යි කියනු ලැබේ.

(4) මහණෙනි, ඔත්තප්පධන කවරේ ය යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි ආයතීශ්‍රාවක ඔත්තප්ප ඇතියේ වෙයි. කාය-දුඛවිතයෙන් වාන්දුඛවිතයෙන් මනෝදුඛවිතයෙන් ඔත්ප් ඇතියේ වෙයි. ලුඞ් අකුසලද්‍රව්‍යම් කිරීමෙහි ඔත්ප් ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, මේ ඔත්තප්ප-ධන ය යි කියනු ලැබේ.

(5) මහණෙනි, සුත්තධන කවරේ ය යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි ආයතීශ්‍රාවක ශ්‍රාවධර වූයේ ශ්‍රාවසන්නිවය ඇතියේ බහුශ්‍රාව වෙයි. ආදිකල්‍යාණ වූ මධ්‍යකල්‍යාණ වූ පශ්චාත්තප්ප කල්‍යාණ වූ සාද්‍රි වූ සමාසංස්කෘත වූ කෙවල පරිපූර්ණ වූ පරිශුද්ධ වූ යම් ඒ ධර්මකෙනෙක් මාච්ඡිකමවයනීය පාල කරත් නම්, එබඳු ධර්මයෝ ඔහු විසින් බොහෝ කොට අසන ලද වෙත්, ධරණ ලද වෙත්, වචනයෙන් පරිචිත වෙත්, සිතීන් විමසන ලද වෙත්, ප්‍රඥදෘෂ්ටියෙන් මොනොවට පිළිවිදියානු වෙත්. මහණෙනි, මේ සුත්තධන යයි කියනු ලැබේ.

(6) මහණෙනි, වාගධන කවරේ ය යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි අරිහවු දුරු වූ මසුරුමල ඇති සිතීන් මිදු ත්‍යාග ඇත්තේ, දෙනුවට දෙවි අත් ඇතියේ, පිදීමෙහි ඇලුනේ, යදනට නිසි වූයේ, දනයෙහිත් සංවිකාගයෙහිත් ඇලුනේ නිශ්ශෙති වෙතෙයි. මහණෙනි, මේ වාගධන යි කියනු ලැබේ.

(7) මහණෙනි, පඤ්ඤධන කවරේ ය යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි ආයතීශ්‍රාවක ... මානුෂිත් දුක් ගෙවීමට යන ප්‍රඥයෙන් සමන්විත වූයේ ප්‍රඥවත් වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්ඤ-ධන යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, මේ ධන සත යි.

8. සඤ්ඤාධන ය, සිලධන ය, නිර්වභ ය, ඔත්තප්පධන ය, සුත්තධන ය, වාගධන ය, සත්වැනි වූ ම පඤ්ඤාධන යයි.

9. යම් සත්‍රියකට වේවයි පුරුෂයකුට වේවයි තෙල ධන ඇත් නම් හෙ නොදිළිඳු ය යි ද ඔහුගේ දිවි නො සිත් යයි ද කිනු.

10. එහෙයින් කුමන්ත්‍රණයේ බුදුසත්ත සමරමින් ශ්‍රද්ධා හා භීල හා ප්‍රසාද හා ධර්මදර්ශනය යන මෙහි පුනපුනා යෙදෙන්නේ යයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. 1. 1. 7

[උග්ගමහාමනපසුතං.]

[සාවපථිභිදුතං]

7. අථ ඛො උග්ගො රාජමහාමනෙතො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භි භගවන්තං අභිවාදෙති, එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීදෙතො ඛො උග්ගො රාජමහාමනෙතො භගවන්තං එකදවොච:

අවජ්රියං භනෙත, අභිභූතං භනෙත, යාව අඛේසා වායං භනෙත, මිභායො රොහණෙයො යාව මහඥානො යාව මහාභොගොති.

කිච අඛේසා පනුග්ග, මිභායො රොහණෙයො කිච මහඥානො කිච මහාභොගොති.

සතං භනෙත, සහස්සානං භිරඤ්ඤාසං, කො පන වාදො රුපියස්සාති?

අපථ ඛො¹ එතං උග්ග ධනං, නෙතං නාපථිභි වදාමි. තඤ්ච ඛො එතං උග්ග, ධනං සාධාරණං අග්ගිනා උදකෙන රුජ්භි වොරෙභි අපට්ඨෙති දායාදෙති.

සත්‍ය ඛො ඉමාති උග්ග, ධනාති අසාධාරණාති අග්ගිනා උදකෙන රුජ්භි වොරෙභි අපට්ඨෙති දායාදෙති. කතමාති සත්‍ය:

සඤ්ඤාධනං, සීලධනං, භිරිධනං, ඔත්තප්පධනං, සුතධනං, වාගධනං, පඤ්ඤාධනං. ඉමාති ඛො උග්ග, සත්‍ය ධනාති අසාධාරණාති අග්ගිනා උදකෙන රුජ්භි වොරෙභි අපට්ඨෙති දායාදෙති².

11. සඤ්ඤාධනං සීලධනං භිරි ඔත්තප්පධනං ධනං සුතධනං ච වාගො ච පඤ්ඤා වෙ සත්‍යමං ධනං.
12. යස්ස එතෙ ධනා අපථ ඉප්ථියා පුරිසස්ස වා සවෙ මහඥානො ලොකෙ අපේයො දෙවමානුසෙ.
13. තස්මා සඤ්ඤාධනං සීලධනං පසාදං ධම්මදස්සනං අනුසුඤ්ඤාපථ මෙධාපී සරං බුද්ධාන සාසනානි.

7. 1. 1. 8

[සත්‍යසංඝෙයාජන සුතං.]

[සාවපථිභිදුතං]

8. සතතිමාති භික්ඛවෙ, සංඝෙයාජනාති. කතමාති සත්‍ය:

අනුතසසංඝෙයාජනං, පට්ඨසංඝෙයාජනං, දිව්ඪිසංඝෙයාජනං, විචිකිට්ඨා-සංඝෙයාජනං, මානසංඝෙයාජනං, භවිරාගසංඝෙයාජනං, අවිජ්ජාසංඝෙයාජනං.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ සත්‍ය සංඝෙයාජනාතිති.

1 අපථකො - භිඉ.

7. 1. 1. 7.

[උග්ගමහාමනා සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහ සි]

7. එකල්හි උග්ග නම් රාජමහාමාත්‍ර භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක ගින. එකත්පසෙක හුන් උග්ග රාජමහාමාත්‍ර භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කැලකෙළේ ය:

වහන්ස, ආයට්ඨයී ය, වහන්ස, අද්දභුත ය. වහන්ස, මේ රොහණ සිවුහුගේ මුහුපුරු මිණර සිවු ආඨය වූයේ ම, මහාධන ඇතියේ ම, මහා-
ණෝග ඇතියේ ම වේ යයි.

උග්ගයෙහි, රොහණෙය්‍ය මිණර සිවු කෙනෙක් ආඨය වේ ද? කෙනෙක් මහභූත වේ ද, කෙනෙක් මහාණෝග වේ ද යි.

වහන්ස, ශිරණ පිළිබඳ ශක්‍යභසුයෙකි. රජත පිළිබඳ කවර කපා-
යෙක් ද යි.

උග්ගයෙහි, තෙල ධනය ඇත් මැයි, තෙල ධන නැතැයි නො කියමි. උග්ගයෙහි, තෙල ධනය ගිනි හා දිය හා රජුන් හා සොරුන් හා අප්‍රිය දායාදයන් හා සාධාරණ මැයි.

උග්ගයෙහි, ගින්න හා දිය හා රජුන් හා සොරුන් හා අප්‍රිය දායාද-
යන් හා අසාධාරණ වූ මේ ධන සතෙකි. කවර සතෙක යත්:

සඤ්ඤාධන, සීලධන, ශිරිධන, ඔත්තප්පධන, සුතධන, වාගධන, පඤ්ඤාධන යි. උග්ගයෙහි, ගින්න හා දිය හා රජුන් හා සොරුන් හා අප්‍රියදායාදයන් හා අසාධාරණ වූ මේ ධන සත යි.

11. සඤ්ඤාධන ය, සීලධන ය, ශිරිධන ය, ඔත්තප්පධන ය, සුතධන ය, වාගධන ය, තත්වැනි වූ ම පඤ්ඤාධන ය යි ධන සතෙකි.

12 යම් සත්‍රියකට වේවසි පුරුෂයකුට වේවසි මේ ධන ඇත් නම් හෙ එකැතින් දෙවිමිනිසුන්ගෙන් යුත් ලෙව්නි මහභූත වෙයි.

13 එහෙයින් මේවා වී තෙම බුද්ධිශාසනය සිහිකරමින් ප්‍රඥා ශීල ප්‍රසාද බුද්ධිකරණ යන මෙහි යෙදෙන්නේ යි.

7. 1. 1. 8.

[සත්‍යසංකෘතීපාත සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහ සි]

8. මහණෙනි, මේ සංයෝජන සතෙකි. කවර සතෙක යත්:

අනුතය (කාමරාග) සංයෝජන, පටිසංයෝජන, දිට්ඨි සංයෝජන, විවික්චජාසංයෝජන, මානසංයෝජන, භවරාගසංයෝජන, අවිජ්ජා-
සංයෝජන යි.

මහණෙනි, මේ සංයෝජන සත යි.

7. 1. 1. 9

[සඤ්ඤාජනපභානාන සුත්තං]

[සංවජ්ඣිතදුතං]

9. සත්‍යතනං හික්ඛවෙ, සඤ්ඤාජනානං පභානාය සමුච්ඡේදය ඉහවට්ඨිං වුස්සති. කතමෙතං සත්‍යතනං:

අනුතයසඤ්ඤාජනස්ස පභානාය සමුච්ඡේදය ඉහවට්ඨිං වුස්සති. පථිසසඤ්ඤාජනස්ස -පෙ- දිට්ඨිසඤ්ඤාජනස්ස පෙ- විචිකිච්ඡාසඤ්ඤාජනස්ස -පෙ- මානසඤ්ඤාජනස්ස -පෙ- භවරාගසඤ්ඤාජනස්ස -පෙ- අපිජ්ජාසඤ්ඤාජනස්ස පභානාය සමුච්ඡේදය ඉහවට්ඨිං වුස්සති.

ඉමෙතං ඛො හික්ඛවෙ, සත්‍යතනං සඤ්ඤාජනානං පභානාය සමුච්ඡේදය ඉහවට්ඨිං වුස්සති.

තතො ච ඛො හික්ඛවෙ හික්ඛනො, අනුතය සඤ්ඤාජනං පභිනං භොති උච්ඡින්නාමුලං තාලාවඤ්ඤාතං අනභාවකතං අයංති අනුප්පාදබ්බමං -පෙ- පථිසසඤ්ඤාජනං -පෙ- දිට්ඨිසඤ්ඤාජනං -පෙ- විචිකිච්ඡාසඤ්ඤාජනං -පෙ- මානසඤ්ඤාජනං -පෙ- භවරාගසඤ්ඤාජනං -පෙ- අපිජ්ජාසඤ්ඤාජනං පභිනං භොති. උච්ඡින්නාමුලං තාලාවඤ්ඤාතං අනභාවකතං අයංති අනුප්පාදබ්බමං, අයං වුච්චති හික්ඛවෙ, හික්ඛු අච්ඡේදිතං තණ්හං, වාචනයි සඤ්ඤාජනං, සම්මා මානාති සමාය අත්තමිකායි දුක්ඛස්සාති.

7. 1. 1. 10

[මච්ඡරියසංයොජන සුත්තං]

[සංවජ්ඣිතදුතං]

10. සත්ථිමාති හික්ඛවෙ, සඤ්ඤාජනාති: කතමාති සත්තං:

අනුතයසඤ්ඤාජනං, පථිසසඤ්ඤාජනං, දිට්ඨිසඤ්ඤාජනං, විචිකිච්ඡාසඤ්ඤාජනං, මානසඤ්ඤාජනං, ඉත්ථාසඤ්ඤාජනං, මච්ඡරියසඤ්ඤාජනං.

ඉමාති ඛො හික්ඛවෙ, සත්ත සඤ්ඤාජනාතිති.

ධනවග්ගො පඨමො.

තස්සදුතං:

ආදිපිතොති බලංධනං, සබ්බිත්තංචෙව විත්තං
උත්තසඤ්ඤාජනංචෙව පභානං මච්ඡරියෙතවා'ති.¹

¹ ආදි පිතආදි බල ධනං අසඤ්ඤා මෙ සබ්බිත්තංචෙව විත්තං.
උත්තසඤ්ඤාජනං චෙව පභානමච්ඡරියෙතවා'ති - සිමු.

7. 1. 1. 9.

[සංකෘතප්‍රකාශන සූත්‍රය]

[සැවැත්තියන සි]

9. මහණෙනි, සංයෝජන සත්‍යයක් ප්‍රභාණය සදහා සමුච්ඡේදය සදහා බිඹසර ව්‍යාප්ත ලැබේ. කවර සත්‍යයක් සත්‍යය:

අනුභවය සංයෝජනයෙන් ප්‍රභාණය සදහා සමුච්ඡේදය සදහා බිඹසර ව්‍යාප්ත ලැබේ. ප්‍රතිසංයෝජනයෙන් ප්‍රභාණය සදහා ... දෘටිකංයෝජනයෙන් ... විවික්ච්ඡාකංයෝජනයෙන් ... මානසංයෝජනයෙන් ... භවරාගසංයෝජනයෙන් ... අවිඤ්ඤාකංයෝජනයෙන් ප්‍රභාණය සදහා සමුච්ඡේදය සදහා බිඹසර වැරදේ.

මහණෙනි, මේ සංයෝජන සත්‍ය ප්‍රභාණය කරණු සදහා සමුච්ඡේදය සදහා බිඹසර ව්‍යාප්ත ලැබේ.

මහණෙනි, යම් කෙනෙකිත් භික්ෂුහුගේ අනුභවය සංයෝජනය ප්‍රතිණ වේ ද, උපුත්තීථ ඇතිකේ වේ ද, තාලාවකුකාන ද, අනිභාවකාන ද, මත්තෙහි නුපදනා සැඟව ඇතිකේ ද... ප්‍රතිසංයෝජනය ... දෘටිකංයෝජනය... විවික්ච්ඡාකංයෝජනය... මානසංයෝජනය... භවරාගසංයෝජනය... අවිඤ්ඤාකංයෝජනය ය ප්‍රතිණ ද උපුත්තීථ ඇතිකේ ද, තාලාවකුකාන ද අනිභාවකාන ද, මත්තෙහි නුපදනා සැඟව ඇතිකේ ද, මහණෙනි, එහෙයින් මේ මහණ තාණ්ණාච සිදුලීගසි ද, සංයෝජන පෙරලාලී ගසි ද, මොනොවට මානප්‍රභාණයෙන් සසරයක් අවසන් කෙරේ ය යි ද කියනු ලැබේ.

7. 1. 1. 10.

[මච්ඡරියසංයෝජන සූත්‍රය]

[සැවැත්තියන සි]

10. මහණෙනි, මේ සංයෝජන සත්‍යය. කවර සත්‍යය සත්‍යය:

අනුභවය සංයෝජනය ය, පරිසංයෝජනය ය, දිට්ඨිකංයෝජනය ය, විවික්ච්ඡාකංයෝජනය ය, මානසංයෝජනය ය, ඉක්කාකංයෝජනය ය, මච්ඡරියසංයෝජනය ය.

මහණෙනි, මේ සත්‍ය සංයෝජනය ය.

බින වර්ගය පළමු වැනි යි.

එහි උදාහරණය:

පිය සුත්‍ර දෙක ය, බල සුත්‍ර දෙක ය, සම්බන්ධතාවක සුත්‍ර ය, විභවතාවක සුත්‍ර ය, උග්ග සුත්‍ර ය, සංකෘතප්‍රකාශන සුත්‍ර ය, සංකෘතප්‍රකාශන සුත්‍ර ය, මච්ඡරියසංකෘතප්‍රකාශන සුත්‍ර ය දැයි දැකෙති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. අනුසයවග්ගො

7. 1. 2. 1

[අනුසය සුත්තං]

[සාවඤ්ඤිදානං]

11. සත්‍යමෙ භික්ඛවෙ, අනුසයා. කතමෙ සත්ත:

කාමරාගානුසයො, පරිඝානුසයො, දිට්ඨානුසයො, විචික්ඛිතානුසයො, මානානුසයො, භවිරාගානුසයො, අවිජ්ජානුසයො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්ත අනුසයාති.

7. 1. 2. 2

[අනුසයසහාන සුත්තං]

[සාවඤ්ඤිදානං]

12. සත්තන්තං භික්ඛවෙ අනුසයානං පහානාය¹ සමුච්ඡේදය ඉහම-
වරියං වුස්සති. කතමෙතං සත්තන්තා:

කාමරාගානුසයං පහානාය සමුච්ඡේදය ඉහමවරියං වුස්සති. පරිඝානු-
සයං -පෙ- දිට්ඨානුසයං -පෙ- විචික්ඛිතානුසයං -පෙ- මානානුසයං
-පෙ- භවිරාගානුසයං -පෙ- අවිජ්ජානුසයං පහානාය සමුච්ඡේදය
ඉහමවරියං වුස්සති.

ඉමෙතං ඛො භික්ඛවෙ, සත්තන්තං අනුසයානං පහානාය සමුච්ඡේදය
ඉහමවරියං වුස්සති.

යතො ව ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො කාමරාගානුසයො පටිනො හොති
උච්ඡින්නාමුලො තාලාවඤ්ඤකතො අනභාවකතො² අයතිං අනුපාදාමිමො,
පරිඝානුසයො -පෙ- දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචික්ඛිතානුසයො -පෙ- මානානු-
සයො -පෙ- භවිරාගානුසයො -පෙ- අවිජ්ජානුසයො පටිනො හොති
උච්ඡින්නාමුලො තාලාවඤ්ඤකතො අනභාවකතො අයතිං අනුපාදාමිමො,
අයං වුවච්ඡි භික්ඛවෙ, භික්ඛු තීරතසයො³ අච්ඡේදිතං තණ්හං වාචානසි⁴
සඤ්ඤාප්තං සමමා මානාසිසමයා අත්තමකාසි දුක්ඛස්සාති.

7. 1. 2. 3

[කුඤ්ඤමන සුත්තං]*

[සාවඤ්ඤිදානං]

13. සත්තති භික්ඛවෙ, අඤ්ඤති සමන්තාගතං කුලං අනුපගන්ති වා
නාලං උපගන්තුං, උපගන්ති වා නාලං උපනිසිදිතුං. කතමෙති සත්තති:

න මනාපෙන පච්චට්ඨෙති, න මනාපෙන අභිවාදෙති. න මනාපෙන
අයතං දෙති. සන්තමස්ස පරිගුහති. ඛුක්ඛමි පොතං දෙති. පණ්ණාසකං
දුඛං දෙති. අසකඛචා දෙති නො සකඛචං.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, සත්තති අඤ්ඤති සමන්තාගතං කුලං
අනුපගන්ති වා නාලං උපගන්තුං, උපගන්ති වා නාලං උපනිසිදිතුං.

1 'සමුග්ගානාය' - ඉතිව, සිමු. 2. අනභාවකතො - මජ්ඣං.

3. තීරතසයො - මජ්ඣං, තදිස්සනෙ 4. විවක්ඛාසි - මජ්ඣං.

* කුලසුඛා - ඉති.

2. අනුසය වගීය

7. 1. 2. 1.

[අනුසය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

11. මහණෙනි, මෙ අනුසය තබනුකී. කවර සතෙක යන්:

කාමරාගානුසය, පටිසානුසය, දිට්ඨානුසය, විචිකිච්ඡානුසය, මානානුසය, භවරාගානුසය, අවිජ්ජානුසය සි.

මහණෙනි, මෙ අනුසය සත සි.

7. 1. 2. 2.

[අනුසයසංඝාත සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

12. මහණෙනි, සත්‍යානුසයෙන් ප්‍රභාණය සදහා සමුච්චේදය සදහා බලසර වසනු ලැබේ. කවර සතක්හුගේය යන්:

කාමරාගානුසයාගේ ප්‍රභාණය සදහා සමුච්චේදය සදහා මුම්භර වසනු ලැබේ. පටිසානුසයාගේ ... දිට්ඨානුසයාගේ ... විචිකිච්ඡානුසයාගේ ... මානානුසයාගේ ... භවරාගානුසයාගේ ... අවිජ්ජානුසයාගේ ප්‍රභාණය සදහා සමුච්චේදය සදහා මුභවමයීය වසනු ලැබේ.

මහණෙනි, මෙ සත්‍යානුසයෙන් ප්‍රභාණය සදහා සමුච්චේදය සදහා මුභවමයීය වසනු ලැබේ.

මහණෙනි, යම් හෙයකින් භික්ෂුහුගේ කාමරාගානුසය ප්‍රතිණ වේ නම් උසුන්වුල් ඇති වේ නම්, තාලාවක්‍රමාකාර වේ නම්, අනිභාවකාර වේ නම් මතුයෙහි නුපදනා සැඟවී ඇතියේ නම්, ප්‍රතිසානුසය ... දෂට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය ... මානානුසය ... භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය ප්‍රතිණ වේ නම් උසුන්වුල් ඇතියේ වේ නම් තාලාවක්‍රමාකාර වේ නම් අනිභාවකාර වේ නම් මතුයෙහි නුපදනා සැඟවී ඇතියේ වේ නම්, මහණෙනි, අනුසය රහිත මහණ භාණ්ඩව සිද්ධිය සංයෝජන පෙරලාලී ය මානාවින් අතීත්තාව-බොධයෙන් වච්ඡාබය අවසන් කෙළේ යයි කියනු ලැබේ.

7. 1. 2. 3.

[සුද්ධපසමන සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

13. මහණෙනි, අභිග සතෙකින් සමකාලින කුලයට පළමු නො එළැඹි එළඹෙන්නට වේවයි එළැඹි හිඳිනට වේවයි නො නිසි වේ. කවර සතෙකින යන්:

මනාපාකාරයෙන් දැක හුනක්නෙන් නො නැග සිටිනාහ. මනාප අසුරින් අතිවාදන නො කරන්. මනාපයෙන් හිඳිනට අයහ නො දෙන්නාහ. විදුමාන දේශධර්මය ඔහට පිළිසන් කරන්නාහ. බොහෝ ඇත ද සව්‍ය විසින් දෙත්. ප්‍රණීත ද ඇත ද රාක්ෂ ද දෙන්නාහ. සකසා නො ව නො සකසා ම දෙන්නාහ.

මහණෙනි, මෙ සත් කරුණින් සමකාලින කුලය පළමු නො එළැඹි එළඹෙන්නට හෝ, එළැඹි හිඳිනට හෝ නො නිසි වේ.

සත්‍යති භික්ඛවෙ අබ්බතති සමන්තාගතං කුලං අනුපගන්තො වා අලං උපගන්තුං, උපගන්තො වා අලං උපනිසිදිතුං. කතමෙති සත්‍යති:

මනාපෙන පට්ඨුට්ඨන්ති, මනාපෙන අභිවාදෙන්ති, මනාපෙන ආතනං දෙන්ති, සත්‍යමිත්තං න පරිගුහන්ති, ඛුක්ඛමි ඛුක්ඛං දෙන්ති, පණීතමි පණීතං දෙන්ති, සක්කම්මං දෙන්ති නො අපක්කම්මං.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ සත්‍යති අබ්බතති සමන්තාගතං කුලං අනුපගන්තො වා අලං උපගන්තුං, උපගන්තො වා අලං උපනිසිදිතුන්ති.

7. 1. 2. 4

[ආහුනෙය්‍යපුග්ගල සුත්තං]

[සාවජ්ඣිදුතං]

14. සත්‍යතමෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලො ආහුනෙය්‍යා පාහුනෙය්‍යා දක්ඛිණෙය්‍යා අඤ්චිකරණීයා අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛිත්තං ලොකස්ස. කතමෙ සත්‍යත:

උග්ගොභාගවිමුත්තො, පඤ්ඤවිමුත්තො, කායසක්ඛි, දිට්ඨපපතො, සඤ්ඤවිමුත්තො, ධම්මානුසාරී, සඤ්ඤානුසාරී.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ සත්‍ය පුග්ගලො ආහුනෙය්‍යා, පාහුනෙය්‍යා, දක්ඛිණෙය්‍යා, අඤ්චිකරණීයා, අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛිත්තං ලොකස්සාති.

7. 2. 9. 5

[උදකුපමපුග්ගල සුත්තං]

[සාවජ්ඣිදුතං]

15. සත්‍යතමෙ භික්ඛවෙ උදකුපමා පුග්ගලො සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මි. කතමෙ සත්‍යත:

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො සක්ඛිං නිමුග්ගො නිමුග්ගොව හොති. ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උමමුජ්ජනිං නිමුජ්ජනි. ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උමමුජ්ජනිං ඕතො හොති. ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උමමුජ්ජනිං විපස්සති, විලොකෙති. ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උමමුජ්ජනිං පතරති. ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උමමුජ්ජනිං පතිගාධපතො හොති. ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උමමුජ්ජනිං තිණ්ණො හොති පාරගතො ඵලෙ නිට්ඨති මුග්ගමණො.

(1) කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ පුග්ගලො සක්ඛිං නිමුග්ගො නිමුග්ගොව හොති: ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො සමන්තාගතො හොති එකත්ත කාලකෙති අකුසලෙති ධම්මෙති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො සක්ඛිං නිමුග්ගො නිමුග්ගොව හොති.

මහණෙනි, කරුණු සහෙතින් සමකාලන කුලය පළමු නො එළඹ එළඹෙන්නට හෝ එළඹ ගිඳිනට හෝ නිසි වේ. කවර සත් කරුණෙකින් යැයි:

මනාපාකාරයෙන් දැක හුක්කෙන් නැග සිටිනාහ මනාපඅයුරින් වන්දනා කරන්නාහ. මනාවින් ගිඳිනට අයුත් දෙන්නාහ. විදුමාන දෙය-වර්ගය බවට පිළිසන් නො කරන්නාහ. බොහෝ ඇති වත් ම බොහෝ කොට දෙන්නාහ. ප්‍රණීත වස්තු ප්‍රණීත කොට ම දෙන්නාහ. නො සකස් කොට නො ව, සකස් කොට ම දෙන්නාහ.

මහණෙනි, මේ කරුණු සතීන් සමකාලන කුලය පළමු නො එළඹ එළඹෙන්නට හෝ එළඹ ගිඳිනට හෝ නිසි වේ යයි.

7. 1. 3. 4.

[ආනුනෙය්‍ය ප්‍රගහල සූත්‍රය]

[සැමැත්තිදන සි]

14. මහණෙනි, ආනුනෙය්‍ය වූ පානුනෙය්‍ය වූ දක්ඛණෙය්‍ය වූ අඤ්ඤා-කරණීය වූ ලෝකයාගට අනුතර පුණ්‍යකෛත්‍ර වූ මේ පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙකි. කවර සත් දෙනෙක යැයි:

උභතොහාග විමුක්ත ය, ප්‍රඥ විමුක්ත ය, කායසංකප්පි ය, දඤ්ඤාසාධක ය, ශ්‍රද්ධාවිමුක්ත ය, ධර්මානුකාරී ය, ශ්‍රද්ධානුකාරී ය යි.

මහණෙනි, ආනුනෙය්‍ය වූ ප්‍රාණණායි වූ දක්ඛණායි වූ අඤ්ඤාකරණයට නිසි වූ ලෝකයාට අනුතරපුණ්‍යකෛත්‍ර වූ මේ සත් පුද්ගල යි.

(අවිකප්පාවෙන් හා විශුද්ධිමානියෙන් විස්තර දන සූත්‍රය.)

7. 1. 3. 5

[උදකුපමප්‍රගහල සූත්‍රය]

[සැමැත්තිදන සි]

15. මහණෙනි, ලෝකයෙහි විදුමානවන්නා වූ ම මේ උදකොපම පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙකි. කවර සත් දෙනෙක යැයි:

මහණෙනි, මේ ලොවහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් වරක් නිමග්න වූයේ (කිදුනේ) නිමග්න (කිදුනේ) ම වෙයි. මහණෙනි, මේ ලොවහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඉපිල සිටියේ (මතු වූයේ) වෙයි. මහණෙනි, මේ ලොවහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඉපිල වටා බලයි, අනුච්ඡේදකයා කරයි. මහණෙනි, මේ ලොවහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඉපිල යායුතු මංඛරා කරණය කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ ලොවහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඉපිල ප්‍රතිගාමයට (ප්‍රතිගාමයට) පැමිණියේ වෙයි. මහණෙනි, මේ ලොවහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඉපිල කරණය කෙරේ පරතෙර පැමිණ බ්‍රාහ්මණ වූයේ කලයෙහි (නිවනෙහි) සිටුවේ වෙයි.

(1) මහණෙනි, පුද්ගල එක් වරක් නිමග්න වූයේ කෙසේ නිමග්න ම වේ ය යන්න: මහණෙනි, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඒකාන්තයෙන් කාණේ වූ අකුශලධර්මයෙන් (නිග්‍රහ මාර්ගාදියෙන්) සමකාලන වෙයි. මහණෙනි, මේකෙසින් පුද්ගල වරක් නිමග්න වූයේ නිමග්න ම වෙයි.

(2) කථංකුට්ඨි භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චුජ්ඣා නිවුජ්ජති: ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උච්චුජ්ජති “සාධු සඤ්ඤා කුසලෙසු වම්මෙසු, සාධු ගිරි -පෙ- සාධු ඔත්තපාං -පෙ- සාධු විරියං -පෙ- සාධු පඤ්ඤා කුසලෙසු වම්මෙසු”ති. තස්ස සා සඤ්ඤා නෙව තිට්ඨති, නො වම්මති, භාගතෙව. තස්ස සා ගිරි -පෙ- තස්ස තං ඔත්තපාං -පෙ- තස්ස තං විරියං -පෙ- තස්ස සා පඤ්ඤා නෙව තිට්ඨති, නො වම්මති, භාගතෙව. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චුජ්ඣා නිවුජ්ජති.

(3) කථංකුට්ඨි භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චුජ්ඣා ධීනො භොති: ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උච්චුජ්ජති “සාධු සඤ්ඤා කුසලෙසු වම්මෙසු, සාධු ගිරි -පෙ- සාධු ඔත්තපාං -පෙ- සාධු විරියං -පෙ- සාධු පඤ්ඤා කුසලෙසු වම්මෙසු”ති. තස්ස සා සඤ්ඤා නෙව භාගති, නො වම්මති, ධීනො භොති. තස්ස සා ගිරි -පෙ- තස්ස තං ඔත්තපාං -පෙ- තස්ස තං විරියං -පෙ- තස්ස සා පඤ්ඤා නෙව භාගති, නො වම්මති, ධීනො භොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චුජ්ඣා ධීනො භොති.

(4) කථංකුට්ඨි භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චුජ්ඣා විපස්සති, විලොකෙති: ඉධ පඨ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උච්චුජ්ජති “සාධු සඤ්ඤා කුසලෙසු වම්මෙසු, සාධු ගිරි -පෙ- සාධු ඔත්තපාං -පෙ- සාධු විරියං -පෙ- සාධු පඤ්ඤා කුසලෙසු වම්මෙසු”ති. සො තිණ්ණං සංයෝජනානං පරික්ඛයා සොධාපනො භොති අවිනිපාතවම්මො නිගනො සම්මොඛිපරායනො. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චුජ්ඣා විපස්සති, විලොකෙති.

(5) කථංකුට්ඨි භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චුජ්ඣා පතරති: ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උච්චුජ්ජති “සාධු සඤ්ඤා කුසලෙසු වම්මෙසු, සාධු ගිරි -පෙ- සාධු ඔත්තපාං -පෙ- සාධු විරියං -පෙ- සාධු පඤ්ඤා කුසලෙසු වම්මෙසු”ති. සො තිණ්ණං සංයෝජනානං පරික්ඛයා රාගදෝශමොහානං තත්ත්වයා සකදයාමි භොති. සකිදෙව ඉමං ලොකං අභ්‍යන්තරං දුක්ඛස්සන්තං කරොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චුජ්ඣා පතරති.

(6) කථංකුට්ඨි භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චුජ්ඣා පතීගාධපානො භොති: ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උච්චුජ්ජති “සාධු සඤ්ඤා කුසලෙසු වම්මෙසු, සාධු ගිරි -පෙ- සාධු ඔත්තපාං -පෙ- සාධු විරියං -පෙ- සාධු පඤ්ඤා කුසලෙසු වම්මෙසු”ති. සො පඤ්ඤානං ඔර්ථාගිතානං සංයෝජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො භොති තස්මි පරිනිබ්බාසි අනාවත්තිවම්මො, තස්මි ලොකා. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චුජ්ඣා පතීගාධපානො භොති.

(7) කථංකුට්ඨි භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චුජ්ඣා තිණ්ණො භොති පාදගතො ඵලෙ තිට්ඨති බ්‍රාහ්මණො: ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උච්චුජ්ජති “සාධු සඤ්ඤා කුසලෙසු වම්මෙසු, සාධු ගිරි -පෙ- සාධු ඔත්තපාං -පෙ- සාධු විරියං -පෙ- සාධු පඤ්ඤා කුසලෙසු වම්මෙසු”ති. සො අභිචානං ඛයං අනාසවං වෙතො විමුක්ඛො පඤ්ඤාවිමුක්ඛො දිට්ඨො වම්මො සයං අභිඤ්ඤා සමප්පිකානා උපසම්පජ්ජ විහරති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චුජ්ඣා තිණ්ණො භොති පාදගතො ඵලෙ තිට්ඨති බ්‍රාහ්මණො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ සත්ත උදකුපමා පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකසම්පතී,

(2) මහණෙනි, කෙසේ නම් පුද්ගල ඉපිල කිදුනේ වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ ලොවිහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් කුසලදහමිහි ශ්‍රද්ධාව මැනව, හිරි මැනව, ඔතප් මැනව, වැර මැනව, කුසලධර්මයන්හි ප්‍රඥව මැනවැයි ඉල්ලෙයි. ඔහුගේ එ ශ්‍රද්ධාව නො සිටුනේ ය, නො වැඩෙයි, පිරිසේ ම ය. ඔහුගේ එ ශ්‍රිය ... ඔහුගේ එ ඔත්තප්පය ... ඔහුගේ එ වියරිය ... ඔහුගේ එ ප්‍රඥව නො මැ සිටුනේ ය, නො මැ වැඩෙයි, පිරිසේ මැ යි. මහණෙනි, මේ තෙයින් පුද්ගල ඉල්ල කිදුනේ වේ.

(3) මහණෙනි, කිසෙයින් පුද්ගල ඉල්පි සිටියේ වේ ය යත්. මහණෙනි, මේ ලොවිහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් “කුසලධර්මයන්හි පිහිටි ශ්‍රද්ධාව මනා ය, හිරිය මනා ය, ඔත්තප්පය මනා ය, වියරිය මනා ය, කුසලධර්මයන්හි පිහිටි ප්‍රඥව මනා ය යි ඉල්ල සිටිනේ ය. ඔහුගේ එ සද්දා නො ම පිරිහෙයි, නො ද වැඩෙයි, සිරියා ම වෙයි. ඔහුගේ එ හිරිය ... ඔහුගේ එ ඔත්තප්පය ... ඔහුගේ එ වියරිය ... ඔහුගේ එ ප්‍රඥව නො ම පිරිහෙයි, නො ද වැඩෙයි, සිරියා ම වෙ යි මහණෙනි, මෙතෙයින් පුද්ගල ඉපිල සිටියේ වෙයි.

(4) මහණෙනි, කිසෙයින් පුද්ගල ඉපිල වටා බලන්නේ ය, අනුච්ඡේදක කරන්නේ ය යත්: මහණෙනි, මේ ලොවිහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් “කුසලධර්මයන්හි ශ්‍රද්ධා මනා ය, හිරිය මනා ය, ඔතප් මනා ය, වැර මනා ය, කුසල ධර්මයන්හි පිහිටි ප්‍රඥ මනා ය”යි ඉල්ලෙයි. හේ තුන් සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂායෙන් අවිනිපාතත්වයට ඇතියේ නිසත වූ සම්මොඛපරායණ වූයේ නෞවත් වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ පුතුල් ඉල්ල යාප්පු දිග් බලයි, නහමයි.

(5) මහණෙනි, කිසේ නම් පුතුල් ඉල්ල තරණය කෙරේ ය යත්: මහණෙනි, මේ ලොවිහි ඇතැම් පුතුලෙක් “කුසලධර්මයන්හි ශ්‍රද්ධා මනා ම ය, හිරි මනා ම ය, ඔතප් මනා ම ය, වියරිය මනා ම ය, ප්‍රඥ මනා ම ය”යි ඉල්ලෙයි. හෙ තුන් සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂායෙන් රාහඤ්ඤමත්භාවයන්ගේ තත්ත්වයෙන් සකාදගාමී වෙයි. එක් වරක් ම මේ ලොවට අවුත් දුක් කෙලවර කෙරෙයි. මහණෙනි, මෙසේ පුතුල් ඉල්ල තරණය කෙරෙයි.

(6) මහණෙනි, කිසේ නම් පුතුල් ඉල්ල ප්‍රතිභා ප්‍රාප්ත වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ ලොවිහි ඇතැම් පුතුලෙක් “කුසල දහමිහි ශ්‍රද්ධා මනා ම ය, හිරි මනා ම ය, ඔතප් මනා ම ය, වියරිය මනා ම ය, ප්‍රඥ මනා ම ය”යි ඉල්ලෙයි. හෙ පඤ්චබරමායික සංයෝජන පරික්ෂායෙන් එහි ම පිරිනිවේන සුපු ඵ් පුදවැයි බබ්‍රොවිත් පෙරලා නො එන සාහැවි ඇතියේ ඕපපාතික වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ පුතුල් ඉල්ල ප්‍රතිභාප්‍රාප්ත වෙයි.

(7) මහණෙනි, කිසේ නම් පුතුල් ඉල්ල තරණය කළේ වෙයි, පරතෙර හිසේ වෙයි, බාහින පාපි බ්‍රාහ්මණ (නිවන්) තෙලෙහි සිටියේ වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ ලොවිහි ඇතැම් පුතුලෙක් “කුසලධර්මයන්හි ශ්‍රද්ධා මනා ය, හිරි මනා ය, ඔතප් මනා ය, වැර මනා ය, ප්‍රඥ මනා ය”යි ඉල්ලෙයි. හෙ අනුච්ඡේදකයෙන් අනුච්ඡේදක වූ වේතොවිච්ඡිකතීය ප්‍රඥවිච්ඡිකතීය ඉතාත්මනාවයෙහි ම තෙවේ විශිෂ්ටඥානයෙන් දැන සාක්ෂාත් කොට එයට එළඹ වෙතෙයි. මහණෙනි, මෙසේ පුතුල් ඉල්ල තරණය කළේ පරතෙර හිසේ බාහිනපාපි බ්‍රාහ්මණ (නිවන්) තෙලෙහි සිටුනේ ය.

මහණෙනි, ලොවිහි විද්‍යාමාන වන මේ උදකෝපම පුද්ගලයෝ සත් දෙන යි.

7. 1. 2. 6

[අනිව්‍යානුපයසි සුත්තං]

[සාමපථිභිදානං]

16. සත්ථිමෙ භික්ඛවෙ, පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යො පානුනෙය්‍යො දක්ඛිණෙය්‍යො අඤ්ඤාචාරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛත්තං ලොකස්ස. කතමෙ සත්තං:

(1) ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චො පුග්ගලො සබ්බසංඛාරෙසු අනිව්‍යානුපයසි විහරති අනිව්‍යානුපයසි අනිව්‍යානුපයසිවෙදි සත්තං සමිතං අබ්බංකිණ්ණං චෙත්තං අධිමුච්චමානො පඤ්ඤාය පරියොගාහමානො. සො ආත්මානං ඛයො [අනාසවං චෙත්තොවිමුත්තං පඤ්ඤාවිමුත්තං] -පෙ- ස්වර්තකායො උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං භික්ඛවෙ, පඨමො පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යො පානුනෙය්‍යො දක්ඛිණෙය්‍යො අඤ්ඤාචාරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛත්තං ලොකස්ස.

(2) පුන ච පරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො පුග්ගලො සබ්බසංඛාරෙසු අනිව්‍යානුපයසි විහරති අනිව්‍යානුපයසි අනිව්‍යානුපයසිවෙදි සත්තං සමිතං අබ්බංකිණ්ණං චෙත්තං අධිමුච්චමානො පඤ්ඤාය පරියොගාහමානො. තස්ස අප්‍රබ්ධං අචරිමං ආත්මපරිශොදනස්ස භොති ජම්මපරිශොදනස්ස. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යො -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛත්තං ලොකස්ස.

(3) පුන ච පරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො පුග්ගලො සබ්බසංඛාරෙසු අනිව්‍යානුපයසි විහරති අනිව්‍යානුපයසි අනිව්‍යානුපයසිවෙදි සත්තං සමිතං අබ්බංකිණ්ණං චෙත්තං අධිමුච්චමානො පඤ්ඤාය පරියොගාහමානො. සො පඤ්චනං ඔරමාගිග්ගං සඤ්ඤාජනානං පරිකම්භො අනුත්තරපරිනිබ්බාසි භොති. [අයං තතියො පුග්ගලො.] (4) -පෙ- උපසම්පජ්ජ විහරති. [අයං චතුත්තො පුග්ගලො.] (5) -පෙ- අසංඛාරපරිනිබ්බාසි භොති. [අයං පඤ්චමො පුග්ගලො.] (6) -පෙ- සංඛාරපරිනිබ්බාසි භොති. [අයං ඡට්ඨමො පුග්ගලො.] (7) -පෙ- උත්තංගො භොති අසම්චිද්ධො. අයං භික්ඛවෙ, සත්තමො පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යො, පානුනෙය්‍යො, දක්ඛිණෙය්‍යො, අඤ්ඤාචාරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛත්තං ලොකස්ස.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්ත පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යො පානුනෙය්‍යො -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛත්තං ලොකස්සාති.

7. 1. 2. 7

[දුක්ඛානුපයසි සුත්තං]

[සාමපථිභිදානං]

17. සත්ථිමෙ භික්ඛවෙ, පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යො -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛත්තං ලොකස්ස. කතමෙ සත්තං:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චො පුග්ගලො සබ්බසංඛාරෙසු දුක්ඛානුපයසි විහරති -පෙ- ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්ත පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යො -පෙ- ලොකස්සාති.

7. 1. 2. 6

[අභිවංශපසයි සූත්‍රය]

[සැවන්තිදන සි]

16. මහණෙනි, ආනුභවාභි චූ ප්‍රාක්‍ෂණාභි චූ දක්‍ෂිණාභි චූ අක්ඛරාභි-කරණං චූ තිසි චූ ලෝකං චූ අනුභව පුණ්ණානෙත්‍ර චූ මෙ පුගුල්ලු සත් දෙනෙති. කවර සත් දෙනෙක යත්:

(1) සමිසංසකාරයන්හි අනිත්‍යානුදර්ශී වූයේ, අනිත්‍යසංඝ අභිසංසකාරයන්හි අනිත්‍යප්‍රතිසංවේද අභිසංසකාරයන්හි, හැම කල්හි (පුළුපර සමුපගත සිත් අභිසංසකාරයන්) නිරතුරු (අත් සිතනින්) නො වූයේ සිතීන් සතිවූහත් කරනුයේ, විවසුන් නැඟීන් පයවිච්ඡාය කරමින් (බැස ගනිමින්) වෙතෙයි. හේ ආසුච්ඡාය-යෙන් ... (ආසුච්ඡාය රහිත වෙතොවිච්ඡාය - පසුසුච්ඡාය) සාක්‍ෂාත් කොට එයට එළඹ වාසය කෙරෙයි. මහණෙනි, මෙ ආනුභවාභි චූ ප්‍රාක්‍ෂණාභි චූ දක්‍ෂිණාභි චූ අක්ඛරාභි කරණං චූ ලෝකං චූ අනුභව පුණ්ණානෙත්‍ර චූ ප්‍රථම පුගුල්ලු යි.

(2) තවද මහණෙනි, මෙ ලොව්හි අතැම පුගුල්ලක් සමිසංසකාරයන්හි අනිත්‍යානුදර්ශී වූයේ, අනිත්‍යසංඝ අභිසංසකාරයන්හි, අනිත්‍යප්‍රතිසංවේද අභිසංසකාරයන්හි, හැම කල් නිරතුරු අමුත සේ සිතීන් සතිවූහත් කරනුයේ, පුගුල්ලක් පයවිච්ඡාය කරමින් වාසය කෙරෙයි. ඔහුට නො පෙර පසුව අසුච්ඡාය-සිද්ධිම ද ජිවිතය සිද්ධිම ද වෙයි. මහණෙනි, මෙ ආනුභවාභි චූ ... ලෝකං චූ අනුභව පුණ්ණානෙත්‍ර චූ ද්විතීය (ජිවිත සමිසි) පුගුල්ල යි.

(3) තවද මහණෙනි, මෙ ලොව්හි අතැම පුගුල්ලක් සමිසංසකාරයන්හි අනිත්‍යානුදර්ශී වූයේ, අනිත්‍යසංඝ අභිසංසකාරයන්හි, අනිත්‍යප්‍රතිසංවේද අභිසංසකාරයන්හි, හැම විට නිරතුරු අසමුත කොට සිතීන් අධිමොක්‍ෂ කරමින්, පුගුල්ලක් පයවිච්ඡාය කරමින් වෙතෙයි. හේ පසුපාදායාගිත සංයෝජනයන්ගේ පරික්‍ෂායෙන් අනන්තරාපරිනිබ්බාසී (සුභංගාචාරයෙහි උපන් කෙනෙහි හෝ මුදන් පසුව පිරිනිවෙන්නේ) වෙයි. (4) ... උපහව්වපරිනිබ්බාසී (ආසු මැද පිරිනිවෙන්නේ) වෙයි. (5) ... අසංඛාරපරිනිබ්බාසී (උත්තංග රහිතව පිරිනිවෙන්නේ) වෙයි. (6) ... සංඛාරපරිනිබ්බාසී (උත්තංග සහිතව පිරිනිවෙන්නේ) වෙයි. (7) ... අකතිවස්සාමී උත්තංගා (අකතිවස්සාමී උත්තංගා සහ සුච්ඡාය පිරිනිවෙන්නේ) වෙයි. මහණෙනි, ආනුභවාභි චූ ප්‍රාක්‍ෂණාභි චූ දක්‍ෂිණාභි චූ අක්ඛරාභි කරණං චූ ලෝකං චූ අනුභව පුණ්ණානෙත්‍ර චූ මෙ සත්වන පුගුල්ල යි.

මහණෙනි, ආනුභවාභි චූ ප්‍රාක්‍ෂණාභි චූ ... ලෝකං චූ අනුභව පුණ්ණානෙත්‍ර චූ මෙ සත්පුගුල්ලු වෙති.

7. 1. 2. 7

[දුක්ඛානුපසයි සූත්‍රය]

[සැවන්තිදන සි]

17. මහණෙනි, ආනුභවාභි චූ ... ලොවට අනුභව පුණ්ණානෙත්‍ර චූ මෙ පුගුල්ලු සත් දෙනෙති. කවර සත් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ ලොව්හි අතැම පුගුල්ලක් සමිසංසකාරයන්හි දුක්ඛානුදර්ශී වූයේ වෙතෙයි ... මහණෙනි, ආනුභවාභි චූ ... ලොවට [අනුභව පුණ්ණානෙත්‍ර චූ] මෙ පුගුල්ලු සත් දෙන වෙත්.

7. 1. 2. 8

[අනත්තානුපසයි සුත්තං]

[සංවජ්ඣිදානං]

18. සත්තමෙ භික්ඛවෙ, පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යා -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතතං ලොකස්ස. කතමෙ සත්තං:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චො පුග්ගලො සබ්බධමෙමපු අනත්තානුපසයි විහරති -පෙ- ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්ත පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යා -පෙ- [අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතතං] ලොකස්සාති.

7. 1. 2. 9

[අබ්බානුපසයි සුත්තං]

[සංවජ්ඣිදානං]

19. සත්තමෙ භික්ඛවෙ, පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යා -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතතං ලොකස්ස. කතමෙ සත්තං:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චො පුග්ගලො තිබ්බානෙ සුඛානුපසයි විහරති සුඛසඤ්ඤා සුඛපට්ඨංවෙදී සත්තං සමීතං අබ්බාතිණ්ණං චේතසා අධිච්ඡේදි- මානො පඤ්ඤාය පරියොගාහමානො. සො අසවානං ඛයා [අනාසවං චේතොවිඤ්ඤාතිං පඤ්ඤාචිඤ්ඤාතිං] -පෙ- සච්ඡිකම්භා උපාසමාප්පා විහරති. අසං භික්ඛවෙ, පඨමො පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යා පෙ-[අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතතං] ලොකස්ස.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො පුග්ගලො තිබ්බානෙ සුඛානුපසයි විහරති සුඛසඤ්ඤා සුඛපට්ඨංවෙදී සත්තං සමීතං අබ්බාතිණ්ණං චේතසා අධිච්ඡේදිමානො පඤ්ඤාය පරියොගාහමානො. තස්ස අප්‍රබ්බං අවර්ථං අත්ථපට්ඨොදානඤ්ච හොති ථීව්හපට්ඨොදානඤ්ච. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යා -පෙ- [අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතතං] ලොකස්ස.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො පුග්ගලො තිබ්බානෙ සුඛානුපසයි විහරති සුඛසඤ්ඤා සුඛපට්ඨංවෙදී සත්තං සමීතං අබ්බාතිණ්ණං චේතසා අධිච්ඡේදිමානො පඤ්ඤාය පරියොගාහමානො. සො පඤ්ඤානං ඔරඤ්ඤායා- නං සඤ්ඤාජනානං පරිකඛයා අත්තරාපරිතිබ්බාසි හොති -පෙ- උපහව්ව- පරිතිබ්බාසි හොති -පෙ- අසඛාරපරිතිබ්බාසි හොති -පෙ- සසඛාර- පරිතිබ්බාසි හොති -පෙ- උඤ්ඤානො හොති අකතීඨගාමී. අයං භික්ඛවෙ, සත්තමො පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යා -පෙ- ලොකස්ස.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්ත පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යා පානුනෙය්‍යා දක්ඛණ්ණො අඤ්ඤාලිහරණීයා අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතතං ලොකස්සාති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. 1. 2. 8

[අනුභ්‍යාසයෙහි සූත්‍රය]

[සැවන්තිදන සි]

18. මහණෙනි, ආනුභනාථී වූ ... ලොවට අනුතතර පුණ්‍යකෛත්‍ර වූ මේ පුගුල්හු සත් දෙනෙකි. කවර සත් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් සම්බුද්ධත්වය අනාත්මානුදර්ශී වූයේ වෙසෙයි ... මහණෙනි, ආනුභනාථී වූ ... ලොවට [අනුතතරපුණ්‍යකෛත්‍ර වූ] මේ සත් පුගුල්හු වෙති.

7. 1. 2. 9

[සුඛානුපයෙහි සූත්‍රය]

[සැවන්තිදන සි]

19. මහණෙනි, ආනුභනාථී වූ ... ලොවට අනුතතර පුණ්‍යකෛත්‍ර වූ මේ පුගුල්හු සත් දෙනෙකි. කවර සත් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මේ ලොවෙහි ඇතැම් පුගුලෙක් නිවනෙහි සුඛානුදර්ශී වූයේ සුඛසංඥ ඇතියේ සුඛප්‍රතිසංවිද් ඇතියේ භෑම කල්හි නිරතුරු ව්‍යතිම්භ නො කොට සිතින් සතිවුහන් කරමින් ප්‍රඥයෙන් වැදගත්මින් වෙසෙයි. හේ ආසුවක්‍ෂයෙන් අනාසුව වූ අතීත්ථල සමාධිය හා අතීත්ථල ප්‍රඥාව ... සාක්‍ෂාත් කොට ඵලශී වෙසෙයි. මහණෙනි, ආනුභනාථී වූ ... ලොවට [පුණ්‍යකෛත්‍ර වූ] මේ ප්‍රථම පුද්ගල සි.

තවද මහණෙනි, මේ ලොවෙහි ඇතැම් පුගුලෙක් නිව්‍යාණයෙහි සුඛානුදර්ශී වූයේ සුඛසංඥ ඇතියේ සුඛප්‍රතිසංවිද් ඇතියේ භෑමවිට නිරතුරු අසම්මිශ්‍ර කොට සිතින් අධිමොක්‍ෂ කරණයේ ප්‍රඥයෙන් පයඝීවගාහ කරනුයේ වෙසෙයි. ඔහුට නො පෙරපසු ව ආසුවපරික්‍ෂය ද ජීවිතපරික්‍ෂය ද වෙයි. මහණෙනි, ආනුභනාථී වූ .. ලොවට [පුණ්‍යකෛත්‍ර වූ] මේ ද්විතීය පුද්ගල සි.

තවද මහණෙනි, මේ ලොවෙහි ඇතැම් පුගුලෙක් නිවන්හි සුව අනුව දක්මින් සුඛසංඥ ඇතියේ සුව පිළිවිදිනාසුලු වූයේ භෑමකල් නිරතුරු ව්‍යතිම්භ නො කොට සිතින් සතිවුහන් කරමින් ප්‍රඥයෙන් වැදගත්මින් වෙසෙයි. හෙ පඤ්චාරම්භායෙහි සංයෝජනයන්ගේ පරික්‍ෂයෙන් අනතර පරතිබ්බාසී වෙයි ... උපහව්වපරිතිබ්බාසී වෙයි ... අසඛාරපරිතිබ්බාසී වෙයි ... සසඛාරපරිතිබ්බාසී වෙයි .. අකතිට්ඨගාමීඋභිංසොත වෙයි. මහණෙනි, මේ ආනුකෞස වූ ... ලොවට [පුණ්‍යකෛත්‍ර වූ] සත්‍යම පුද්ගල සි.

මහණෙනි, අනුකෞස වූ පානුකෞස වූ දක්‍ෂිණෙය්‍ය වූ අඤ්ජලී කරණීය වූ ලොවට අනුතතර පුණ්‍යකෛත්‍ර වූ මේ සත් පුගුල් හු සි.

7. 1. 2. 10.

[නිද්දසවද්දසුත්තං]

[සාව්ච්චිදුතං]

20. සත්තිමාති භික්ඛවෙ, නිද්දසවද්දති, කතමාති සත්ත.

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සික්ඛාසමාදානෙ තිබ්බව්ඡ්ඤා හොති අයනිඤ්ච සික්ඛාසමාදානෙ අවිගතපෙමො. ධම්මනිසන්ධියා තිබ්බව්ඡ්ඤා හොති අයනිඤ්ච ධම්මනිසන්ධියා අවිගතපෙමො. ඉච්ඡාචිතයෙ තිබ්බව්ඡ්ඤා හොති අයනිඤ්ච ඉච්ඡාචිතයෙ අවිගතපෙමො. පටිසල්ලානෙ තිබ්බව්ඡ්ඤා හොති අයනිඤ්ච පටිසල්ලානෙ අවිගතපෙමො. විරියාරමෙහ තිබ්බව්ඡ්ඤා හොති අයනිඤ්ච විරියාරමෙහ අවිගත පෙමො. සතිනෙපකෙක තිබ්බව්ඡ්ඤා හොති අයනිඤ්ච සතිනෙපකෙක අවිගතපෙමො. දිට්ඨිපටිච්චෙධෙ තිබ්බව්ඡ්ඤා හොති අයනිඤ්ච දිට්ඨිපටිච්චෙධෙ අවිගතපෙමො.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ, සත්ත නිද්දසවද්දතිති.

අනුසයවග්ගො දුතියො.

තසසුද්දනං:

ඥො අනුසයා භූලං පුග්ගලං උදකුපමඤ්ච පඤ්චමං,

අනිච්චං දුක්ඛං අනත්තා ච සුඛ නිද්දස වද්දති තෙ දසාති,

7. 1. 2. 10

[නිදර්ශනවලට සමාන]

[සැවන්තිදාන සි]

20. මහණෙනි, මේ නිර්දේශවලට සමාන. කවර සත්‍යකතා යන්:

මහණෙනි, මේ සත්‍යකතා මහණ ශිෂ්‍යාසමාදානයෙහි තිබූ ඡන්ද ඇතිවේ මත්තෙහි ද ශිෂ්‍යාසමාදානයෙහි අවිගත ප්‍රේම ඇතිවේ වෙයි. ධම්මනිකානති-යෙහි (විදර්ශනයෙහි) තිබූ ඡන්ද ඇතිවේ මත්තෙහි ද ධම්මනිකානති-යෙහි අවිගත ප්‍රේම ඇතිවේ වෙයි. ඉන්ද්‍රියවිනයෙහි (තාපණාසනයෙහි) තිබූ ඡන්ද ඇතිවේ මත්තෙහි ද ඉන්ද්‍රියවිනයෙහි අවිගත ප්‍රේම ඇතිවේ වෙයි. පිටිසල-නෙහි (ඵකිභාවයෙහි) තිබූ ඡන්ද ඇතිවේ මත්තෙහි ද පිටිසලනෙහි අවිගත ප්‍රේම ඇතිවේ වෙයි. විකාරිකාවෙහි තිබූ ඡන්ද ඇතිවේ මත්තෙහි ද විකාරිකාවෙහි අවිගත ප්‍රේම ඇතිවේ වෙයි. සමාන නිපකායවෙහි (සිති භා ස්වානොවිත ප්‍රඥාති) තිබූ ඡන්ද ඇතිවේ මතුයෙහි ද සමාන නිපකායවෙහි අවිගත ප්‍රේම ඇතිවේ වෙයි. (මානසිකසංකල්පය) දෘටිප්‍රතිවේදනයෙහි තිබූ ඡන්ද ඇතිවේ මතුයෙහි ද දෘටිප්‍රතිවේදනයෙහි අවිගත ප්‍රේම ඇතිවේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ නිර්දේශවලට (රහතුන් පිළිබඳ “දහවත්ති පිරිනිව්‍යාන නැවත දහවත් නොවෙයි” ආදී කථා කරුණු) සත්‍ය සි.

[සත්‍යකතා අදහස අවබෝධවීමට දායකය.]

අනුසංස්කරණ දෙවෙනි සි.

එහි උදාහරණ:

අනුසංස්කරණ දෙක ය, භූතසත්‍යය, සත්‍යසත්‍යය, උදාහරණය, අනිවි-සත්‍යය, දුක්ඛසත්‍යය, අනත්‍යසත්‍යය, සුඛසත්‍යය, නිදර්ශනවලට සමාන දෙක ය.

3. වජ්‍රසත්‍යක වග්ගො.

7. 1. 8. 1.

[සාරාංශද සුත්තං]

21. එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං ගඟවා වෙසාලියං විහරති සාරාංශදෙ වෙතිගෙ.

අථ ඛො සම්බුද්ධා ලිව්ථි යෙන ගඟවා තෙත්තපසඛකමිංසු. උප-
සඛකමිත්ති, ගඟවන්තං අභිවාදෙත්ති එකමන්තං තිසිදිංසු. එකමන්තං
තිසින්නො ඛො තෙ ලිව්ථි ගඟවා එතදවොච:

සත්‍ය වො ලිව්ථි, අපරිහානියෙ ධම්මෙ දෙසෙස්සාමි. තං සුණාථ,
සාධුකං මනසි කරොථ, භාසිස්සාමිති. එවමානෙතති ඛො තෙ ලිව්ථි
ගඟවන්තො පච්චස්සොත්තා. ගඟවා එතදවොච:

කතමෙ ච ලිව්ථි සත්‍ය අපරිහානියා ධම්මා:

(1) යාවකිව්ඤ්ච ලිව්ථි, වජ්‍ර අභිණං සන්තිපාතා, ගවස්සන්ති
සන්තිපාතබ්බුද්ධා, වුද්ධියෙව ලිව්ථි, වජ්‍රනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිහානි.

(2) යාවකිව්ඤ්ච ලිව්ථි, වජ්‍ර සමග්ගා සන්තිපතියන්ති, සමග්ගා
වුද්ධියන්ති, සමග්ගා වජ්‍රකරණීයාති කරස්සන්ති වුද්ධියෙව ලිව්ථි
වජ්‍රනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිහානි.

(3) යාවකිව්ඤ්ච ලිව්ථි, වජ්‍ර අපඤ්ඤාතං හ පඤ්ඤාපෙස්සන්ති,
පඤ්ඤාතං හ සමුච්ඡිදියන්ති, සථා පඤ්ඤාතො පොරාණෙ වජ්‍රධම්මෙ
සමාදය වත්තියන්ති, වුද්ධියෙව ලිව්ථි වජ්‍රනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිහානි.

(4) යාවකිව්ඤ්ච ලිව්ථි, වජ්‍ර යෙ තෙ වජ්‍රනං වජ්‍රමහලකා, තෙ
සකකරියන්ති, ගරුකරියන්ති, මානෙස්සන්ති, පුජෙස්සන්ති, තෙතඤ්ච
තොතබ්බං මඤ්ඤියන්ති, වුද්ධියෙව ලිව්ථි, වජ්‍රනං පාටිකඛ්ඛා නො
පරිහානි.

(5) යාවකිව්ඤ්ච ලිව්ථි, වජ්‍ර යා තා කුලීපියො කුලකුමාරියො, තා
හ මහස්සා¹ පස්සා වාසෙස්සන්ති, වුද්ධියෙව ලිව්ථි, වජ්‍රනං පාටිකඛ්ඛා
නො පරිහානි.

(6) යාවකිව්ඤ්ච ලිව්ථි, වජ්‍ර යාති තාති වජ්‍රනං වජ්‍රවෙතියාති
අබ්බන්ධරාති වෙච බාහිරාති ව, තාති සකකරියන්ති, ගරුකරියන්ති,
මානෙස්සන්ති, පුජෙස්සන්ති, තෙතඤ්ච දින්නප්ඛං කතප්ඛං ධම්මකං බලිං
නො පරිහාපෙස්සන්ති, වුද්ධියෙව ලිව්ථි, වජ්‍රනං පාටිකඛ්ඛා නො
පරිහානි.

1. ඕසකස්සා - සපා

3. වජ්‍රසත්‍යක වගීය

7. 1. 3. 1

[සාරාංශද සූත්‍රය]

21. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙසාලී නගරයෙහි සාරාංශද වෙහිය නම් වෙහෙරෙහි වැඩ වසනසේක

එක්කිසි බොහෝ ලිව්විහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් එ ලිව්විනට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණු වදාළහ:

“ලිව්වියෙහි, නොපට සප්තඅපරිභානීය ධර්මයන් දෙකම. එ අසවු. මනාකොට මෙනෙහි කරවු. කියමි”යි. ‘එසේ ය වහන්සැ’යි එ ලිව්විහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාළසේක.

ලිව්වියෙහි, අපරිභානීයධර්ම සත කවර යත්:

(1) ලිව්වියෙහි, වුර්හු යම්තාක්කල් නිතර රැස්වන්නාහු රැස්වීම බහුල කොට ඇත්තාහු නම්, ලිව්වියෙහි, වුර්ත්තට වාද්ධිය ම මුත් පරිභානියෙක් නො කැමැති විය යුතු.

(2) ලිව්වියෙහි, යම් තාක් කල් වුර්හු සමඟ ව රැස් වෙත් නම්, සමඟ ව නැග සිටුනාහු නම්, සමඟ ව වුර්ත්තට අයත් කරණි කෙරෙත් නම්, ලිව්වියෙහි, වුර්ත්තට වාද්ධිය මුත් පරිභානියෙක් නො කැමැති විය යුතු.

(3) ලිව්වියෙහි, යම් තාක් කල් වුර්හු අප්‍රඥානායක (පෙර රජුන් විසින් නො පනවනලද ව්‍යවස්ථා)නො පණවත් නම්, ප්‍රඥානාය (පැණවු ව්‍යවස්ථා)නො සිදුලත් නම්, යථාප්‍රඥාන වූ පැරණි වුර්ධමයෙහි සමාදන් කොටගෙන වැටෙත් නම්, ලිව්වියෙහි, වුර්ත්තට වාද්ධිය මුත් පරිභානියෙක් නො කැමැති වියයුතු.

(4) ලිව්වියෙහි, යම් තාක් කල් වුර්හු යම් බදු මහලු වුර්හු වෙත් නම්, ඔවුනට සහකාර කරන්නාහු, ගරුකරන්නාහු, බුහුමන් කරන්නාහු, පූජා කරන්නාහු නම්, ඔවුන්ගේ ද අවවාද කථා ඇසියයුතු කොට ගතනාහු නම්, ලිව්වියෙහි, වුර්ත්තට වාද්ධිය මුත් පරිභානියෙක් නො කැමැති වියයුතු.

(5) ලිව්වියෙහි, යම් තාක් කල් වුර්හු යම් බදු කුලයෙහි කුලකුමාරිහු වෙත් නම්, ඔවුන් හැදගෙන බලාත්කාරයෙන් මැඩගෙන නො වස්වන්නාහු නම්, ලිව්වියෙහි, වුර්ත්තට වාද්ධිය ම මුත් පරිභානියෙක් නො කැමැති වියයුතු.

(6) ලිව්වියෙහි, යම් තාක් කල් වැදෑරට වැසියෝ වුර්ත්තේ ඇතුළුවර පිහිටි හෝ බිහිවූවර පිහිටි හෝ යම් බදු වුර්වේතායානායෝ වෙත් නම්, එ හැමට සහකාරකරන්නාහු, ගරු කරන්නාහු, බුහුමන් කරන්නාහු, පූජන්නාහු නම්, ඔවුනට (රජමහ ඇමති ආදීන් විසින්) දුන්විරා, කළවිරා දහැමි බලි නො පිරිගෙලන්නාහු නම්, ලිව්වියෙහි, වුර්ත්තට වාද්ධිය ම මුත් පරිභානියෙක් නො කැමැතිවිය යුතු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

(7) යාවකිවඤ්ඤා ලිව්ව්ථි, වජ්ජනං අරහනෙතසු ධම්මිකා රක්ඛාවරණං-
ගුත්ති සුසංවිනිතා හවිංසානි 'කිනති අනාගතා ච අරහනෙතා විජ්ජනං
ආගවේත්තසුං, ආගතා ච අරහනෙතා විජ්ජනෙ එංසුං විහරෙත්තසුන්ති' චූද්ධියෙව
ලිව්ව්ථි, වජ්ජනං පාවිඤ්ඤා නො පරිහානි.

යාවකිවඤ්ඤා ලිව්ව්ථි, ඉමෙ සත්ත අපරිහානියා ධම්මා වජ්ජසු ථංසන්ති,
ඉමෙසු ච සත්තසු අපරිහානියෙසු ධම්මෙසු වජ්ජ සංදිස්සන්ති, චූද්ධියෙව
ලිව්ව්ථි, වජ්ජනං පාවිඤ්ඤා නො පරිහානිති.

7. 1. 8. 2.

[විංසකාරසුත්තං]

22. එවම්මෙ සුතං: එකං සමයං හඟවා රාජගහෙ විහරති, ගීජකුක්ඛුචෙ
පබ්බතෙ, තෙන ඛො පන සමයෙන රාජා මාගධො අජාතකුසලා
වෙදෙති පුතො: වජ්ජ අභියාතුකාමො හොති.

සො එවමාග: අහං ඉමෙ වජ්ජ එවා මහිද්ධියෙ එවා මහානුභාවෙ
උචේත්ව්ථි: වජ්ජ විනාසෙස්සාමි වජ්ජ අනගබ්බසනං ආපාදෙස්සාමිති.

අථ ඛො රාජා මාගධො අජාතකුසලා වෙදෙති පුතො: විංසකාරං
බ්‍රාහ්මණං මගධමහාමත්තා: අමනෙතසි: එහි නිං බ්‍රාහ්මණ, යෙන
හඟවා තෙසුපසඤ්ඤා, උපසඤ්ඤාමිති: මම වචනෙන හඟවතො: පාදෙ
සිරසා වන්දා, අප්පාඛාධං අප්පාතඤ්ඤං ලුහුට්ඨානං බලං එංසුචිහාරං පුච්ඡ:

“රාජා හනෙත මාගධො අජාතකුසලා වෙදෙති පුතො: හඟවතො: පාදෙ
සිරසා වන්දා, අප්පාඛාධං අප්පාතඤ්ඤං ලුහුට්ඨානං බලං එංසුචිහාරං පුච්ඡ-
ති’ති. එවඤ්ඤා වදෙති: රාජා හනෙත මාගධො අජාතකුසලා වෙදෙති-
පුතො: වජ්ජ අභියාතුකාමො, සො එවමාග: අහං ඉමෙ වජ්ජ එවා
මහිද්ධියෙ එවා මහානුභාවෙ උචේත්ව්ථි: වජ්ජ විනාසෙස්සාමි වජ්ජ
අනගබ්බසනං ආපාදෙස්සාමි’ති. යථා: හඟවා ව්‍යාකරොති නං සාධුකං
උග්ගහෙති: මම ආරොචෙය්‍යාසි, න හි තථාගතා මිත්ථං හණන්ති”ති.

එවා හොති ඛො විංසකාරො: බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමත්තො: රඤ්ඤා
මාගධස්ස අජාතකුසලාස්ස වෙදෙතිපුත්තස්ස පටිසුත්තො: උට්ඨායාසනා යෙන
හඟවා තෙසුපසඤ්ඤා. උපසඤ්ඤාමිති: හඟවතා: සද්ධිං සම්මොද්ධිං, සම්මොද-
නියං කථං සාරාණියං මිත්තාරොති: එකමත්තං නිසිද්ධිං. එකමත්තං
නිසිද්ධො: ඛො විංසකාරො: බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමත්තො: හඟවතං
එතදවොච:

රාජා සො ගොතම, මාගධො අජාතකුසලා වෙදෙතිපුතො: හොතො:
ගොතමස්ස පාදෙ සිරසා වන්දා, අප්පාඛාධං අප්පාතඤ්ඤං ලුහුට්ඨානං
බලං එංසුචිහාරං පුච්ඡති.

1 උචේත්ව්ථි: යනං. 2. මාගධමහාමත්තො, - මජ්ඣං.
3. යථා නෙ - මජ්ඣං. 4. මාගධමහාමත්තො - මජ්ඣං.

ලිව්ච්ඡයෙති, යම් තාක් කල් වුජ්ඣන් විසින් රහතුන් (පෑවිද්දන්) කෙරෙහි “කෙසේ නො පෑමකි රහත්හු විජ්ඣනට එන්නාහු ද, පෑමකිනාහු ද පහසු කෙසින් වෙතෙත් ව”යි දූහෑම රූකවරණ හා ගෝපන මොනොවට කරණලද වේ නම්, ලිව්ච්ඡයෙති, වුජ්ඣනට වාද්ධිය ම මුත් පරිහානියෙක් නො කැමැති වියයුතු.

ලිව්ච්ඡයෙති, යම් තාක් කල් වුජ්ඣන් කෙරෙහි මෙ සත්‍ය අපරිහානීය-ධම්මෝ පවත්නාහු නම්, මේ සත්‍ය අපරිහානීය ධම්මයන්හිදු වුජ්ඣ පෑණෙත් නම්, ලිව්ච්ඡයෙති, වුජ්ඣනට වාද්ධිය ම මුත් පරිහානියෙක් නො කැමැති වියයුතු යයි.

7. 1. 8. 2.

[වස්සකාර සූත්‍රය]

22 මා විසින් මෙසේ අසන ලදි: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජමහ නුවර ගිජ්ඣකුට පරීක්ෂකයෙහි වැඩ වසන සේක. එ සමයෙහි මාගධිරාජ වූ චේද්දේහී පුත්‍ර වූ අජාතකුසල නම වැදූරුන් මඩනට යනු කැමැතියේ වෙයි.

සේ මෙසේ කියයි: මම මෙකෙසින්, මහර්ධි ඇති මෙකෙසින් මහානුභාව ඇති මෙ වුජ්ඣන් සිදු ලත්තෙමි, වුජ්ඣන් වසන්තෙමි, වුජ්ඣන් අනගමනසංකප්පට පමුණුවන්නෙමි.

ඉක්කිති මාගධිරාජ වූ චේද්දේහී පුත්‍ර අජාතකුසල රජ මහධි මහාමාත්‍ර වූ වස්සකාර බ්‍රාහ්මණයා ඇමැති ය: බ්‍රාහ්මණය, එව් තෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා යව. ගොස් මාගේ වචනකෙත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පා හිසින් වදුව. අලාඛාධි අලාඛක සැඟලිලු පෑවැතුම් සිරිමල පහසු-විහරණ පුළුවන්:

“වහන්ස, චේද්දේහී පුත්‍ර අජාතකුසල මාගධිරාජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පා වදනේ ය. අලාඛාධි අලාඛක සැඟලිලු පෑවැතුම් සායබල පහසුවිහරණ විවාරන්නේ ය. වහන්ස, චේද්දේහී පුත්‍ර අජාතකුසල මාගධිරාජ වැදූමහරුන් මඩනට යනු කැමැත්තේ ය. සේ මෙසේ කියයි: “මම මෙබඳු මහර්ධි ඇති මෙ බඳු මහානුභාව ඇති මෙ වැදූරුන් උසුන් කරන්නෙමි. මෙ වැදූරුන් වතුසැලන්නෙමි. මෙ වුජ්ඣන් මම අනගමනසංකප්පට පමුණුවන්නෙමි”යි. එ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් පරිදි පාල කරණසේක් නම් එය මනාකොට උගෙන මට සැල කරව. තථාගතයෝ අසත්‍යයක් නො වැදූරුන් නාහ”යි.

එසේ ය හවත්ති’යි මගධමහාමාත්‍ර වූ වස්සකාර බ්‍රාහ්මණ වෙදෙහි පුත්‍ර වූ අජාතකුසල මගධමහරජහට පිළිවදන් අස්වා හුනක්කෙන් හැසි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සමඟ සතුටු විය. සතුටු විය යුතු සිහිපත්කටයුතු කථාව කොට නිම වා එකත්පසෙක ගිහ. එකත්පසෙක හුන් වස්සකාර මගධමහාමාත්‍ර බ්‍රාහ්මණයා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකෙලේ ය:

හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, චේද්දේහී පුත්‍ර මාගධිරාජ අජාතකුසල නම හවත් ගෞතමයන්ගේ පා සිරසින් වදනේ අලාඛාධි, අලාඛක, සැඟලිලු පෑවැතුම්, බලය, එසුවිහාර ද පුළුවන් ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

රාජ භො ගොතම, මාගධො අජාතසත්ත චේදෙහිපුතො වජ්ජ අභියාතුකාමො. සො ඵචමාභා අහං ඉමෙ වජ්ජ ඵචං මහිද්ධිකෙ ඵචං මහාත්‍රහාවෙ උචේත්ථජාමි, වජ්ජ විනාසෙස්සාමි, වජ්ජ අනගබ්‍යසනං ආපාදෙස්සාමිති.

තෙන බො පන සමගෙහ ආයස්මා ආනිජෙද්‍ය හගවතො පිට්ඨිතො¹ භොති හගවනතං විජයමානො. අථ බො හගවා ආයස්මනතං ආනන්දං ආමනෙතයි:

(1) කීනති තෙ ආනන්ද සුතං වජ්ජ අභිණං සනතිපාතා සනතිපාත-
බහුලාති?

සුතං මෙ තං හතෙන, වජ්ජ අභිණං සනතිපාතා සනතිපාතබහුලාති.

යාවකිව්ඤ්ඤ ආනන්ද, වජ්ජ අභිණං සනතිපාතා හවිස්සනති, සනතිපාතබහුලා, වුද්ධියෙව ආනන්ද, වජ්ජනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිහාති.

(2) කීනති තෙ ආනන්ද, සුතං, වජ්ජ සමග්ගා සනතිපතනති සමග්ගා වුද්ධිහනති සමග්ගා වජ්ජකරණීයාති කරොනතිති?

සුතං මෙ තං හතෙන, වජ්ජ සමග්ගා සනතිපතනති, සමග්ගා වුද්ධිහනති, සමග්ගා වජ්ජකරණීයාති කරොනතිති.

යාවකිව්ඤ්ඤ ආනන්ද, වජ්ජ සමග්ගා සනතිපතිස්සනති, සමග්ගා වුද්ධිහිස්සනති සමග්ගා වජ්ජකරණීයාති කරිස්සනති, වුද්ධියෙව ආනන්ද, වජ්ජනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිහාති.

(3) කීනති තෙ ආනන්ද, සුතං වජ්ජ අපඤ්ඤතතං න පඤ්ඤපෙතති, පඤ්ඤතතං න සමුව්ඡින්නති. යථාපඤ්ඤතෙන පෙරාණෙ වජ්ජධමෙම සමාදාය වතතනතිති?

සුතං මෙතං හතෙන, වජ්ජ අපඤ්ඤතතං න පඤ්ඤපෙතති, පඤ්ඤතතං න සමුව්ඡින්නති, යථාපඤ්ඤතෙන පෙරාණෙ වජ්ජධමෙම සමාදාය වතතනතිති.

යාවකිව්ඤ්ඤ ආනන්ද, වජ්ජ පඤ්ඤතතං න පඤ්ඤපෙස්සනති, පඤ්ඤතතං න සමුව්ඡින්නස්සනති, යථාපඤ්ඤතෙන පෙරාණෙ වජ්ජධමෙම සමාදාය වතතිස්සනති, වුද්ධියෙව ආනන්ද, වජ්ජනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිහාති.

(4) කීනති තෙ ආනන්ද, සුතං වජ්ජ යෙ තෙ වජ්ජනං වජ්ජ මහලුකා, තෙ සකකරොනති ගරුකරොනති¹ මානෙනති පුජෙතති, තෙසඤ්ඤා නොතබ්බං මඤ්ඤනති?

සුතං මෙතං හතෙන, වජ්ජ යෙ තෙ වජ්ජනං වජ්ජමහලුකා, තෙ සකකරොනති ගරුකරොනති මානෙනති පුජෙතති, තෙසඤ්ඤා නොතබ්බං මඤ්ඤනතිති.

1. පිට්ඨිතො ඕතො - මුජ්ඣ. 1. ගරුකරොනති - මුජ්ඣ.

භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, වේදේහිපුත්‍ර වූ අජාතකතානු මගධාධිපති-
රජ වැදූරුන් මඛිනට යනු කැමැතියේ ය. “හේ මෛත්‍රේය ඤාතීය: මෙබඳු
මහර්ධි ඇති, මෙබඳු මහානුභාව ඇති මේ වුජ්න් මම සිදු පියන්නෙමි,
වුජ්න් වනසාලන්නෙමි, වුජ්න් අනායාසසනායට පමුණුවන්නෙමි”යි

එසමයෙහි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ
පිටුපසෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පවත් සලක්කානු වෙත්. එක්කිනි
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුන් ඇමැතුණේක:

(1) ආනන්දයෙනි, වජ්‍රසු නිතර රැස්වන්නානු සන්නිපාත බහුල
වූවානු ය යන තෙල පුවත කීම නොප විසින් අසනලදුයි.

වහන්ස, වජ්‍රසු නිතර රැස්වන්නානු සන්නිපාතබහුලයහයි මා විසින්
අසනලදුයි.

ආනන්දයෙනි, වජ්‍රසු යම් තාක් කල් නිතර රැස්වන්නානු සන්නි-
පාතබහුල වූවානු වෙත් ද, ආනන්දයෙනි, වජ්‍රත්භට වාද්ධිය ම මුත්
පරිභාතියෙක් නො කැමැති විය යුතු.

(2) ආනන්දයෙනි, කීම, වජ්‍රසු සමග ව රැස්වන්නානු සමග ව
නැගසිටුනාහ, සමග ව වජ්‍රකරණී කෙරෙහි යි නොප විසින් අසන
ලදු යි.

වහන්ස, වජ්‍රසු සමග ව රැස්වන්නාහ, සමග ව නැග සිටුනාහ,
සමග ව වජ්‍රකරණී කරුණාහයි මා විසින් අසනලදුයි.

ආනන්දයෙනි, යම් තාක් කල් වජ්‍රසු සමග ව රැස් වන්නානු සමග ව
නැගසිටිනානු සමග ව වජ්‍රකරණී (රජයේ කටයුතු) කරන්නානු ද, ආනන්ද-
යෙනි, වජ්‍රත්භට වාද්ධිය ම මුත් පරිභාතියෙක් කැමැති නො විය යුතු.

(3) ආනන්දයෙනි, කීම, වජ්‍රසු අප්‍රඥාතා නො පණවන්නාහ,
ප්‍රඥාතා නො සිදුපියන්නාහ, යථාප්‍රඥාත වූ පැරණි වජ්‍රධර්මයෙහි සමාදන්
කොට ගෙන වැටෙහි යි නොප විසින් අසන ලදු යි.

වහන්ස, වජ්‍රසු නො පණවන ලද්දක් නොපණවත්, පණවනලද්ද
නො සිදු පියත්, යථාප්‍රඥාත පෞරාණික වජ්‍රධර්මයෙහි සමාදන් කොට-
ගෙන වැටෙන්නාහ යන තෙල කරුණ මා විසින් අසනලදුයි.

ආනන්දයෙනි, යම් තාක් කල් වජ්‍රසු අප්‍රඥාතා නො පණවත්ද,
ප්‍රඥාතා නො සිදුපියත් ද, යථාප්‍රඥාත පෞරාණික වුජ්‍රධර්මයෙහි සමාදන්
කොටගෙන වැටෙත් ද, ආනන්දයෙනි, වජ්‍රත්භට වාද්ධිය ම මුත් පරිභාතී-
යෙක් නො කැමැති විය යුතු.

(4) ආනන්දයෙනි, කීම, වජ්‍රසු වජ්‍රත්ගේ යම් බදු මහලු වජ්‍රසු
වෙත් ද, ඔවුනට සහකාර කරත්, ගරු කරත්, බ්‍රහ්මත් කරත්, පුදත්,
ඔවුන්ගේ කථා ද ඇසියයුතු කොට සිතත් යන තෙල කරුණ නොප විසින්
අසන ලදු යි.

වහන්ස, වජ්‍රත්ගේ මහලු යම් බදු වජ්‍රසු වෙත් නම් වජ්‍රසු
ඔවුන්ට සහකාර කරත්, ගරුකරත්, බ්‍රහ්මත් කරත්, පුදත්, ඔවුන්ගේ
බස් ඇසියයුතු කොට හඟිත් යන තෙල කරුණ ම විසින් අසනලදුයි

යාවකිව්‍යඤ්ඤා ආනන්ද, වජ්ඣ යෙ තෙ වජ්ඣනං වජ්ඣ මහලලකා තෙ සකකරිත්‍යනති ගරුකරිත්‍යනති මානෙත්‍යනති පුජෙත්‍යනති තෙසඤ්ඤා සොකඛ්ඛං මඤ්ඤිත්‍යනති, වුද්ධියෙව ආනන්ද, වජ්ඣනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභාති.

(5) කීනති තෙ ආනන්ද, සුතං වජ්ඣ යා තා කුලීපියො කුලකුමාරියො තා න ඕකත්‍ය පසත්‍ය වාසෙතීති?

සුතං මෙතං භනෙත, වජ්ඣ යා තා කුලීපියො කුලකුමාරියො තා න ඕකත්‍ය පසත්‍ය වාසෙතීති.

යාවකිව්‍යඤ්ඤා ආනන්ද, වජ්ඣ යා තා කුලීපියො කුලකුමාරියො තා න ඕකත්‍ය¹ පසත්‍ය වාසෙත්‍යනති, වුද්ධියෙව ආනන්ද, වජ්ඣනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභාති.

(6) කීනති තෙ ආනන්ද, සුතං වජ්ඣ යාති තාති වජ්ඣනං වජ්ඣවෙතියාති අබ්භතාරාති වෙව ඛාගිරාති ච තාති සකකරොනති ගරුකරොනති මානෙතති පුජෙතති, තෙසඤ්ඤා දින්නපුබ්බං කතපුබ්බං ධම්මකං බලීං නො පරිභාසෙතීති?

සුතං මෙතං භනෙත, වජ්ඣ යාති තාති වජ්ඣනං වජ්ඣවෙතියාති අබ්භතාරාති වෙව ඛාගිරාති ච තාති සකකරොනති ගරුකරොනති මානෙතති පුජෙතති, තෙසඤ්ඤා දින්නපුබ්බං කතපුබ්බං ධම්මකං බලීං නො පරිභාසෙතීති.

යාවකිව්‍යඤ්ඤා ආනන්ද, වජ්ඣ යාති තාති වජ්ඣනං වජ්ඣවෙතියාති අබ්භතාරාති වෙව ඛාගිරාති ච තාති සකකරිත්‍යනති, ගරුකරිත්‍යනති, මානෙත්‍යනති, පුජෙත්‍යනති, තෙසඤ්ඤා දින්නපුබ්බං කතපුබ්බං ධම්මකං බලීං නො පරිභාසෙත්‍යනති, වුද්ධියෙව ආනන්ද, වජ්ඣනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභාති.

(7) කීනති තෙ ආනන්ද, සුතං වජ්ඣනං අරහනෙතසු ධම්මකා රක්ඛාවරණගුහති සුසංවිහිතා, 'කීනති අනාගතා ච අරහනෙතා විජ්ඣනං ආගච්ඡෙත්‍යසුං, ආගතා ච අරහනෙතා විජ්ඣෙත ඵාසුං විහරෙත්‍යසු'නති.

සුතං මෙතං භනෙත වජ්ඣනං අරහනෙතසු ධම්මකා රක්ඛාවරණගුහති සුසංවිහිතා භවිත්‍යති 'කීනති අනාගතා ච අරහනෙතා විජ්ඣනං ආගච්ඡෙත්‍යසුං, ආගතා ච අරහනෙතා විජ්ඣෙත ඵාසුං විහරෙත්‍යසු'නති.

යාවකිව්‍යඤ්ඤා ආනන්ද, වජ්ඣනං අරහනෙතසු ධම්මකා රක්ඛාවරණගුහති සුසංවිහිතා භවිත්‍යති 'කීනති අනාගතා ච අරහනෙතා විජ්ඣනං ආගච්ඡෙත්‍යසුං, ආගතා ච අරහනෙතා විජ්ඣෙත ඵාසුං විහරෙත්‍යසුනති' වුද්ධියෙව ආනන්ද වජ්ඣනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභාතීති.

1. ඕකත්‍ය - යනා

ආනන්දයෙහි, යම් තාක් කල් වජ්‍යන්ගේ යම් බදු මහත් වජ්‍ය වෙත් ද, වජ්‍ය ඔවුන්ට සත්කාර කරත්, ගරු කරත්, බ්‍රහ්මන් කරත්, පුදත්, ඔවුන්ගේ කර්මාන්ත ඇසියයුතු සෙ හඟිත් නම්, ආනන්දයෙහි, වජ්‍යන්ට වාද්‍යය මුත් පරිහානිය නො කැමැති වියයුතු.

(5) ආනන්දයෙහි, කීම, යම් බදු කුලසත්‍රික කුලකුමාරික වෙත් නම්, වජ්‍ය ඔවුන් බලාත්කාරයෙන් හැද මැඩගෙණ නො වස්වයි යන තෙල කරුණ තොප විසින් අසන ලද දැයි.

වහන්ස, යම් බදු කුලසත්‍රික කුලකුමාරික වෙත් නම්, වජ්‍ය ඔවුන් බලාත්කාරයෙන් හැද මැඩගෙණ නො වස්වයි යන තෙල කරුණ මා විසින් අසන ලදැයි.

ආනන්දයෙහි, යම් තාක් වජ්‍ය යම් බදු කුලසත්‍රික කුල කුමාරික වෙත් නම්, ඔවුන් බලාත්කාරයෙන් හැද මැඩගෙණ නො වස්වත් ද, ආනන්දයෙහි, වජ්‍යන්ට අභිවාද්‍යය ම මුත් පරිහානිය නො කැමැති වියයුතු.

(6) ආනන්දයෙහි, කීම, වජ්‍යන්ගේ යම් බදු අභ්‍යන්තර වූත් බාහිර වූත් වෛතසස්ථානයෝ වෙත් නම්, ඒ හැමට වජ්‍ය සත්කාර කරත්, ගරු කරත්, බ්‍රහ්මන් කරත්, පුදත්, ඔවුන්ට දුන්විරු කළවිරු දහම් බලිපුද නො පිරිහෙලත් යන තෙල කරුණ තොප විසින් අසන ලද දැයි.

වහන්ස, වජ්‍ය අභ්‍යන්තර වූත් බාහිර වූත් යම් ඒ වජ්‍යන්ගේ වෛතසස්ථානයෝ වෙත් නම්, ඒ හැමට සත්කාර කරත්, ගරු කරත්, බ්‍රහ්මන් කරත්, පුදත්, ඔවුන්ට දුන්විරු කළවිරු දහම් බලිපුද නො පිරිහෙලත් යන තෙල කරුණ මා විසින් අසන ලදැයි.

ආනන්දයෙහි, යම් තාක් වජ්‍ය වජ්‍යන්ගේ යම් බදු අභ්‍යන්තර වූ ද බාහිර වූ ද වෛතසස්ථානයෝ වෙත් නම්, ඔවුන්ට සත්කාර කරත්, ගරු කරත්, බ්‍රහ්මන් කරත්, පුදත්, ඔවුන්ට දුන්විරු කළවිරු දහම් බලිපුද නො පිරිහෙලත් නම්; ආනන්දයෙහි වජ්‍යන්ට අභිවාද්‍යය ම මුත් පරිහානියෙක් නො කැමැති වියයුතු.

(7) ආනන්දයෙහි, කීම, වජ්‍යන් විසින් 'කිසෙයින් නො පැමිණි රහත්හු විජිතයට එත්තාහු ද, පැමිණියා වූත් රහත්හු විජිතයෙහි පහසුයෙන් වෙසෙත්වා'යි රහතුන් කෙරෙහි දහම් රැකවරණ ගොපනග මොනොවට සංවිසිත කරණලදැයි යන තෙල කරුණ තොප විසින් අසන ලද දැයි.

වහන්ස, වජ්‍යන් විසින් 'කිසෙයින් නො පැමිණි රහත්හු විජිතයට එත්තාහු ද, පැමිණියා වූත් රහත්හු විජිතයෙහි පහසුයෙන් වෙසෙත්වා'යි රහතුන් කෙරෙහි ධාර්මික රක්ෂාවරණ ගොපනග මැනවින් කරණ ලද ය යන තෙල කරුණ මා විසින් අසන ලදැයි.

ආනන්දයෙහි, යම් තාක් වජ්‍යන් විසින් 'කිසෙයින් නො පැමිණි රහත්හු විජිතයට යම් කවර සෙයකින් පැමිණෙත්තාහු ද, පැමිණියා වූත් රහත්හු විජිතයෙහි පහසුයෙන් වෙසෙත්වා'යි රහතුන් කෙරෙහි ධාර්මික රක්ෂාවරණ ගුප්තිය මොනොවට කරණලද නම්, ආනන්දයෙහි, වජ්‍යන්ට වාද්‍යය මුත් පරිහානියෙක් නො කැමැති විය යුතු යයි.

අථ ඛො භගවා වසාකාරො බ්‍රාහ්මණො මහබ්මහාමනො අමනෙතයි: එකමිද්දහං බ්‍රාහ්මණ, සමයං චේතාලියං විහරාමි සාරඤ්ඤෙ චේතියෙ. තත්‍රාහං බ්‍රාහ්මණ වජ්ජනං ඉමෙ සත්‍ය අපරිභානීයෙ ධම්මෙ දෙසෙයිං. යාවකිච්ඤච බ්‍රාහ්මණ, ඉමෙ සත්‍ය අපරිභානීයා ධම්මා වජ්ජස්ස ඍසානති, ඉමෙස්ස ච සත්‍යස්ස අපරිභානීයෙස්ස ධම්මෙස්ස වජ්ජ සඤ්ඤානති, ප්‍රද්ධියෙව බ්‍රාහ්මණ, වජ්ජනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභානීති.

එවං ප්‍රතෙන වසාකාරො බ්‍රාහ්මණො මහබ්මහාමනො භගවතො එතද්වොච: එකමෙතෙතපි හො ගොතම, අපරිභානීයෙන ධම්මෙන සම්මානාගතානං වජ්ජනං ප්‍රද්ධියෙව පාටිකඛ්ඛා නො පරිභානී, කො පත වාදෙ සත්‍යති අපරිභානීයෙහි ධම්මෙහි? අකරණීයා ච හො ගොතම, වජ්ජ රඤ්ඤා මාගධෙන අජාතසත්‍යානා වෙදෙහි පුතෙනන යද්දිං සුද්ධියා අඤ්ඤානු උපලාපතා¹ අඤ්ඤානු මිට්ඨෙද.

හ ඤ්ඤාදති මයං හො ගොතම, ගච්ඡාමි, බහුකිච්චා මයං බහුකරණීයාති. යසාදති තිං බ්‍රාහ්මණ, කාලං මඤ්ඤාසීති.

අථ ඛො වසාකාරො බ්‍රාහ්මණො මහබ්මහාමනො භගවතො භාසිතං අභිතඤ්ඤා අනුමොදිතා උට්ඨායාසනා පකාමිති.

7. 1. 3. 3

[හික්ඛු අපරිභානීය සුතනං]

23. එවං මෙ සුතං එකා සමයං භගවා රාජශෛක විහරති. හික්ඛුකුමෙ පබ්බතෙ තත්‍ර ඛො භගවා හික්ඛු අමනෙතයි: සත්‍ය වො හික්ඛවෙ අපරිභානීයෙ ධම්මෙ දෙසියාමි. තං සුණාථ සාමුකං මනසිකරොථ භාසියාමිති. එවං හනෙතති ඛො තෙ හික්ඛු භගවතො පච්චසොස්සං. භගවා එතද්වොච:

කතමෙ ච හික්ඛවෙ සත්‍ය අපරිභානීයා ධම්මා:

(1) යාවකිච්ඤච හික්ඛවෙ, හික්ඛු අභිණං සනතිපාතා භවිස්සානති සනතිපාතබහුලා, ප්‍රද්ධියෙව හික්ඛවෙ, හික්ඛුනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභානී.

(2) යාවකිච්ඤච හික්ඛවෙ, හික්ඛු සමගා සනතිපතියානති, සමගා ප්‍රච්චිකානති, සමගා සඛ්ඛකරණීයාති කරියානති, ප්‍රද්ධියෙව හික්ඛවෙ, හික්ඛුනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභානී.

(3) යාවකිච්ඤච හික්ඛවෙ, හික්ඛු අපඤ්ඤාතනං න පඤ්ඤාපෙසානති, පඤ්ඤාතනං න සමුච්ඡිදියානති, යථා පඤ්ඤාතෙතස්ස සික්ඛාපදෙස්ස සමාදාය චතතිස්සානති, ප්‍රද්ධියෙව හික්ඛවෙ, හික්ඛුනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභානී.

(4) යාවකිච්ඤච හික්ඛවෙ හික්ඛු යෙ තෙ හික්ඛු ථෙරා රතඤ්ඤා-විරපබ්බජ්ජතා සඛ්ඛපිතරො සඛ්ඛපරිනායකා,² තෙ සකකරියානති ගරුකරියානති මානෙසානති පුජෙසානති, තෙසඤ්ඤා සොතබ්බං මඤ්ඤියානති, ප්‍රද්ධියෙව හික්ඛවෙ, හික්ඛුනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභානී.

1 උපලාපතාය - මජ්ඣ.

2. සඛ්ඛපරිනායිකා - සිඛු

එක්කිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වසාසාර මගධමහාමාත්‍රයා ඇමැතු-
 තේක: බමුණ, මම එක් සමයෙක්හි මෙ විසල්පුරයෙහි සාරඤ්ඤ වෙතියෙහි
 වසමි. බමුණ එහි දී මම වර්ණව මෙ සභා අපරිහානිය බවට දෙසිමි.
 බමුණ යම් තාක් මෙ සභා අපරිහානියබවටත් වර්ණ කෙරෙහි සිටුවන්
 නම්, මෙ සභා අපරිහානියබවටත් වර්ණ ද පැණෙත් නම්, බ්‍රාහ්මණය,
 වර්ණව වාද්‍යය ම මුත් පරිහානියෙක් නො කැමැති වියයුතු ය යි.

මෙසේ වදාළ කල්හි වසාසාර මගධමහාමාත්‍ර භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
 තෙල කරුණ සැලකෙළේ ය: හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, එක් අපරි-
 හානියබවටත් සමකාලය වර්ණව වාද්‍යය මුත් පරිහානියෙක් නො
 කැමැති වියයුතු. සත්‍යාපරිහානියබවටත් සමකාලය නම් කවර කථා-
 යෙක් ද, හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කාලාචාරී වචනෙත් විනා, පරසර-
 ගේදෙත් විනා වේදේහියුතු වූ මගධපති අජාතකුණු රජු විසින්
 වර්ණ යුග්‍යයෙන් දිනා නො ගත හැකියාම වෙතියි යි.

හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, දන් වහාහි අපි යමහ. අපි බොහෝ
 කිසි ඇතිමහ. බොහෝ කරුණි ඇතිමහයි. බ්‍රාහ්මණය, එයට දන් කල්
 දනුවයි.

එක්කිනි වසාසාර මගධමහාමාත්‍ර භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතය
 සතුටින් පිළිගෙන අනුමෝදන් ව සුනස්සෙන් නැගී නික්මගියේ ය.

7. 1. 3. 3.

[ගිණු අපරිහානිය සූත්‍රය]

28. මා විසින් මෙසේ අසනලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන්
 වහන්සේ රජගහ නුවර ගිණුකුළු පව්‍යෙහි වැඩ වසනසේක. එහි දී
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිඤ්ඤා ඇමැතුන: “මහණෙනි, තොපට සභා-
 අපරිහානියබවටත් දෙසමි. එ අසව, මොනොවට මෙනෙහි කරව, දෙසමි යි.
 වහන්ස, එසේ යයි එ හිඤ්ඤා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්සුහ.
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාළහ:

මහණෙනි, සභාපරිහානියබවටත් කවරහ යන්:

(1) මහණෙනි, යම්තාක් හිඤ්ඤා නිතර රැස්වීම් ඇත්තාහු සත්‍යාපරි-
 හානිය වෙත් නම් මහණෙනි, හිඤ්ඤාවට වාද්‍යය ම මුත් පරිහානියෙක් නො
 කැමැති විය යුතු.

(2) මහණෙනි, යම්තාක් හිඤ්ඤා සමග ව නිතර රැස් වන්නාහු නම්,
 සමග ව නැගීසිටුවනාහු නම්, සමග ව සබ්බසාසන කෙරෙත් නම් මහණෙනි,
 හිඤ්ඤාවට වාද්‍යය ම මුත් පරිහානියෙක් නො කැමැති වියයුතු.

(3) මහණෙනි, යම්තාක් හිඤ්ඤා අප්‍රඥායාසක් නො පනවන් ද,
 ප්‍රඥායාස නො සිද්ධින්නාහු ද, යථාප්‍රඥායා සිංහාපදාන්ති සමාදන් කොට
 ගෙන වැටෙත් ද, මහණෙනි, හිඤ්ඤාවට වාද්‍යය ම මුත් පරිහානියෙක් නො
 කැමැති විය යුතු.

(4) මහණෙනි, යම්තාක් හිඤ්ඤා පැවිදියෙන් බොහෝ කල් ඇති
 සබ්බසාසන වූ සබ්බපරිනායක වූ විරරාත්ත වූ යම් බුදු ස්ථවිර හිඤ්ඤා වෙත් ද,
 ඔවුන්ට සත්‍යාපරි කරන් ද, ගරු කරන් ද, බුහුමන් කරන් ද, පුදන් ද,
 ඔවුන්ගේ ද කථා ඇසියයුතු කොට හඟිත් ද, මහණෙනි, හිඤ්ඤාවට වාද්‍යය ම
 මුත් පරිහානියෙක් නො කැමැති විය යුතු.

(5) යාවකිව්ඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු උප්පත්තාය තණ්හාය පොතො-
හවිකාය න චිංගං ගච්ඡිංසානති, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ භික්ඛුනං පාරිකඛිං,
නො පරිභානී.

(6) යාවකිව්ඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු අරඤ්ඤසු¹ සෙනාසනෙසු සා-
පෙකඛා හවිංසානති, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ භික්ඛුනං පාරිකඛිං නො පරිභානී.

(7) යාවකිව්ඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු පච්චත්තංගෙව භතීං උපට්ඨ-
පෙස්සානති: කිනති අනාගතා ච පෙසලා සමුග්ගවාදී ආගච්ඡෙය්‍යං, ආගතා ච
පෙසලා සමුග්ගවාදී ඵාසුං විහරෙය්‍යනති, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං
පාරිකඛිං නො පරිභානී.

යාවකිව්ඤ්ච භික්ඛවෙ, ඉමෙ සත්‍ය අපරිභානීයා ධම්මා භික්ඛුසු ධස්සානති,
ඉමෙසු ච සත්‍යසු අපරිභානීයෙසු ධම්මෙසු භික්ඛු සජ්ඣස්සානති, වුද්ධියෙව
භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාරිකඛිං නො පරිභානීති.

7 1. 3. 4

[දුතීයභික්ඛු අපරිභානීය සුත්තං]

[සාවපඨිභිදුතං]

24. සත්‍ය වො භික්ඛවෙ, අපරිභානීයෙ ධම්මෙ දෙසිංසාමි. තා-
සුණාථ. -පෙ- කතමෙ ච භික්ඛවෙ, සත්‍ය අපරිභානීයා ධම්මා:

යාවකිව්ඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු න කම්මාරාමා හවිංසානති, න කම්මා-
රාමිතං අනුසුතතා, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාරිකඛිං නො
පරිභානී.

යාවකිව්ඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු න ගස්සාරාමා හවිංසානති -පෙ- න
කිද්දාරාමා හවිංසානති -පෙ- න සංඛ්‍යාතාරාමා හවිංසානති -පෙ- න පාපිච්ඡා
හවිංසානති න පාපිකානං ඉච්ඡානා චිංගං ගතා -පෙ- න පාපමිත්තා,
හවිංසානති න පාපඥායා න පාපසම්පව්ඛිකා -පෙ- න ඕරමිත්තකෙන
විසෙසාධිගමෙන අනාරාමොස්සානං ආපජ්ජස්සානති, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ,
භික්ඛුනං පාරිකඛිං නො පරිභානී.

යාවකිව්ඤ්ච භික්ඛවෙ, ඉමෙ සත්‍ය අපරිභානීයා ධම්මා භික්ඛුසු
ධස්සානති, ඉමෙසු ච සත්‍යසු අපරිභානීයෙසු ධම්මෙසු භික්ඛු සජ්ඣස්සානති,
වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාරිකඛිං නො පරිභානීති.

7. 1. 3. 5

[තූතීයභික්ඛු අපරිභානීය සුත්තං]

[සාවපඨිභිදුතං]

25. සත්‍ය වො භික්ඛවෙ, අපරිභානීයෙ ධම්මෙ දෙසිංසාමි, තා-
සුණාථ -පෙ- කතමෙ ච භික්ඛවෙ, සත්‍ය අපරිභානීයා ධම්මා.

යාවකිව්ඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤා හවිංසානති, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ,
භික්ඛුනං පාරිකඛිං නො පරිභානී.

1. අරඤ්ඤකෙසු - මජ්ඣ.

(5) මහණෙනි, යම් තාක් භික්ෂුහු පුනර්භවය සඳහා වැටෙන උපත් තෘණාවග්ගේ වයසට නොයෙක් නම් මහණෙනි, භික්ෂුන්ට වාද්ධිය ම විනා පරිහානියෙක් නො කැමැති වියයුතු.

(6) මහණෙනි, යම් තාක් භික්ෂුහු අරත් තෙතයුන්හි අපේක්ෂා සහිත වෙත් ද, මහණෙනි, භික්ෂුන්ට වාද්ධිය ම විනා පරිහානියෙක් නො කැමැති වියයුතු.

(7) මහණෙනි, යම් තාක් භික්ෂුහු 'නිම, නො පැමිණි ප්‍රියසීල සමුම්භරහු පැමිණෙන්නාහු ද, පැමිණි ප්‍රියසීල සමුම්භරහු පහසුයෙන් වනන්නාහු දැයි' තමා කෙරෙහි ම සිහි එළවන්නාහු නම්, මහණෙනි, භික්ෂුන්ට වාද්ධිය ම විනා පරිහානියෙක් නො කැමැති වියයුතු.

මහණෙනි, යම් තාක් මෙ සත්‍ය අපරිහානීය ධර්මයෝ භික්ෂුන් කෙරෙහි සිටිත් නම්, මෙ සත්‍ය අපරිහානීය ධර්මයන්හි භික්ෂුහු පැණෙත් නම්, මහණෙනි, භික්ෂුන්ට වාද්ධිය ම විනා පරිහානියෙක් නො කැමැති යුතු යයි.

7. 1. 3. 4.

[දෙවැනි භික්ෂු අපරිහානීය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

24 මහණෙනි, තොපට සත්‍ය අපරිහානීය ධර්ම දෙසමි. එය අසවු ... මහණෙනි, සත්‍ය අපරිහානීය ධර්මයෝ කවරහ යත්:

මහණෙනි, යම් තාක් භික්ෂුහු කමාරාම නො වෙත් ද, කමාරාමතායෙහි අනුසුක්ක නො වෙත් ද, මහණෙනි, භික්ෂුන්ට වාද්ධිය ම විනා පරිහානියෙක් නො කැමැති වියයුතු.

මහණෙනි, යම් තාක් භික්ෂුහු භාෂාරාම නො වෙත් ද, භාෂාරාමතා-යෙහි අනුසුක්ක නො වෙත් ද ... නිදාරාම නො වෙත් ද ... සංඛණ්ඩාරාම නො වෙත් ද ... පාපෙට්ඨ නො වෙත් ද, ලාමක ඉට්ඨාවන්තේ වයසට නො යෙක් ද ... පාපමිත්‍ර නො වෙත් ද පාපසහාය පාපසමුප්පවික නො වෙත් ද ... සවලාමාත්‍ර විශේෂාධිගමයෙන් අතුරෙහි පරිනිෂ්ඨිත භාවයට නො පැමිණෙත් ද, මහණෙනි, භික්ෂුහුට වාද්ධිය ම විනා පරිහානියෙක් නො කැමැති වියයුතු යි.

මහණෙනි, යම් තාක් මෙ සත්‍ය අපරිහානීය ධර්මයෝ භික්ෂුන් කෙරෙහි සිටිත් නම්, මෙ සත්‍ය අපරිහානීය ධර්මයන්හි භික්ෂුහු පැණෙත් නම්, මහණෙනි, භික්ෂුන්ට වාද්ධිය ම විනා පරිහානියෙක් නො කැමැති විය යුතු යයි.

7. 1. 3. 5.

[තෙවැනි භික්ෂු අපරිහානීය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

25. මහණෙනි, තොපට සත්‍ය අපරිහානීය ධර්මයන් දෙසන්නෙමි. එ අසවු .. මහණෙනි, සත්‍ය අපරිහානීය ධර්මයෝ කවරහ යත්:

මහණෙනි, යම් තාක් භික්ෂුහු ශ්‍රද්ධා ඇතියාහු වෙත් ද, මහණෙනි, භික්ෂුන්ට වාද්ධිය ම විනා පරිහානියෙක් නො කැමැති වියයුතු.

යාවකිවඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු හිරිමා¹ භවිස්සන්ති -පෙ- ඔත්තාපිනො භවිස්සන්ති -පෙ- ඛත්‍රස්සතා භවිස්සන්ති -පෙ- ආරදධවිරියා භවිස්සන්ති -පෙ- සතිමා² භවිස්සන්ති -පෙ- පඤ්ඤාවනො භවිස්සන්ති, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාරිකඛා නො පරිහානී.

යාවකිවඤ්ච භික්ඛවෙ, ඉමෙ සත්‍ය අපරිහානීයා ධම්මා භික්ඛුසු සංස්සන්ති, ඉමෙසු ච සත්‍යසු අපරිහානීයෙසු ධම්මෙසු භික්ඛු සන්දිස්සන්ති, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාරිකඛා නො පරිහානීති.

7. 1. 3. 6

[වතුන්ට භික්ඛු අපරිහානීය සුත්තං]

[සාවකීනිදුතං]

26. සත්‍ය වො භික්ඛවෙ, අපරිහානීයෙ ධම්මෙ දෙසිස්සාමි. තං සුණාථ -පෙ- කතමෙ ච භික්ඛවෙ, සත්‍ය අපරිහානීයා ධම්මා:

යාවකිවඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු සතීසම්මොඤ්ඤායං භාවෙස්සන්ති, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාරිකඛා නො පරිහානී.

යාවකිවඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු ධම්මවිචයසම්මොඤ්ඤායං භාවෙස්සන්ති -පෙ- විරියසම්මොඤ්ඤායං භාවෙස්සන්ති -පෙ- පිතීසම්මොඤ්ඤායං භාවෙස්සන්ති -පෙ- පස්සද්ධිසම්මොඤ්ඤායං භාවෙස්සන්ති -පෙ- සමාධි-සම්මොඤ්ඤායං භාවෙස්සන්ති -පෙ- උපෙක්ඛාසම්මොඤ්ඤායං භාවෙස්සන්ති, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාරිකඛා නො පරිහානී.

යාවකිවඤ්ච භික්ඛවෙ, ඉමෙ සත්‍ය අපරිහානීයා ධම්මා භික්ඛුසු සංස්සන්ති, ඉමෙසු ච සත්‍යසු අපරිහානීයෙසු ධම්මෙසු භික්ඛු සන්දිස්සන්ති, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාරිකඛා නො පරිහානීති.

7. 1. 3. 7

[පඤ්ඤාම භික්ඛු අපරිහානීය සුත්තං]

[සාවකීනිදුතං]

27. සත්‍ය වො භික්ඛවෙ, අපරිහානීයෙ ධම්මෙ දෙසිස්සාමි. තං සුණාථ -පෙ- කතමෙ ච භික්ඛවෙ, සත්‍ය අපරිහානීයා ධම්මා:

යාවකිවඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු අනිච්චසඤ්ඤාං භාවෙස්සන්ති, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාරිකඛා නො පරිහානීති.

යාවකිවඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු අනත්තසඤ්ඤාං භාවෙස්සන්ති, -පෙ- අසුභසඤ්ඤාං භාවෙස්සන්ති -පෙ- ආදීනව්‍යසඤ්ඤාං භාවෙස්සන්ති -පෙ- පභානසඤ්ඤාං භාවෙස්සන්ති -පෙ- විරාගසඤ්ඤාං භාවෙස්සන්ති -පෙ, නිරෝධසඤ්ඤාං භාවෙස්සන්ති, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාරිකඛා නො පරිහානී.

යාවකිවඤ්ච භික්ඛවෙ, ඉමෙ සත්‍ය අපරිහානීයා ධම්මා භික්ඛුසු සංස්සන්ති, ඉමෙසු ච සත්‍යසු අපරිහානීයෙසු ධම්මෙසු භික්ඛු සන්දිස්සන්ති, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාරිකඛා නො පරිහානීති.

1 හිරිමනො - මරණ. 2 සතිමනො - මජ්ඣ.

මහණෙනි, යම් තාක් හික්කුහු හිරි ඇතියාහු වෙත් ද ... ඔහු ආරාධනාහු වෙත් ද ... බහුශ්‍රාව වෙත් ද ... රුකුළුවැර ඇති වෙත් ද ... සමානිමත් වෙත් ද ... ප්‍රඥාවත් වෙත් ද, මහණෙනි, හික්කුහු වාදායුධය ම විනා පරිහානියෙක් නො කැමැති විය යුතු.

මහණෙනි, යම් තාක් මෙ සභා අපරිහානිය බලිතෝ හික්කුහු කෙරෙහි සිටුවනාහු ද, හික්කුහු ද මෙ සභාපරිහානිය බලිතෝ පැණෙත් ද මහණෙනි, හික්කුහු වාදායුධය ම මිස පරිහානියෙක් නො කැමැති විය යුතු යි.

7. 1. 3. 6.

[සිටුවැනි හික්කු අපරිහානිය සූත්‍රය]

[සැවැත්විදන යි]

26. මහණෙනි, තොපට සභා අපරිහානිය බලිතෝ දෙසන්නෙමි. එ අසවු ... මහණෙනි, සභා අපරිහානිය බලිතෝ කවරහ යත්:

මහණෙනි, යම් තාක් හික්කුහු සතිසමෝඤ්ඤාය වඩත් ද, මහණෙනි, හික්කුහු වාදායුධය ම මිස පරිහානියෙක් නො කැමැති විය යුතු.

මහණෙනි, යම් තාක් හික්කුහු බලවිච්ඡය සමෝඤ්ඤාය වඩත් ද ... විරිය සමෝඤ්ඤාය වඩත් ද .. ජිතියමෝඤ්ඤාය වඩත් ද ... පසාදායුධය වඩත් ද ... සමාධිසමෝඤ්ඤාය වඩත් ද ... උපෙක්ඛාසමෝඤ්ඤාය වඩත් ද, මහණෙනි, හික්කුහු වාදායුධය ම මිස පරිහානියෙක් නො කැමැති විය යුතු යයි.

මහණෙනි, යම් තාක් මෙ සභා අපරිහානිය බලිතෝ හික්කුහු කෙරෙහි පවත්නාහු නම්, හික්කුහු ද මෙ සභා අපරිහානිය බලිතෝ කෙරෙහි පැණෙත් නම්, මහණෙනි, හික්කුහු වාදායුධය ම මිස පරිහානියෙක් නො කැමැති විය යුතු යයි.

7. 1. 3. 7.

[පස්වැනි හික්කු අපරිහානිය සූත්‍රය]

[සැවැත්විදන යි]

27. මහණෙනි, තොපට සභා අපරිහානිය බලිතෝ දෙසන්නෙමි, එ අසව ... මහණෙනි, සභා අපරිහානිය බලිතෝ කවරහ යත්:

මහණෙනි, යම් තාක් හික්කුහු අනිත්‍ය සංඥාව වඩත් ද, මහණෙනි, හික්කුහු වාදායුධය ම මිස පරිහානියෙක් නො කැමැති විය යුතු.

මහණෙනි, යම් තාක් හික්කුහු අනාත්මසංඥාව වඩත් නම් ... අභ්‍යසංඥාව වඩත් නම් ... ආදිත්ම සංඥාව වඩත් නම් ... ප්‍රමාණසංඥාව වඩත් නම් .. විරාග සංඥාව වඩත් නම් ... නිරෝධසංඥාව වඩත් නම් ... මහණෙනි, හික්කුහු වාදායුධය ම මිස පරිහානියෙක් නො කැමැති විය යුතු.

මහණෙනි, යම් තාක් මෙ සභා අපරිහානිය බලිතෝ හික්කුහු කෙරෙහි වැටෙත් ද, හික්කුහු ද මෙ සභා අපරිහානිය බලිතෝ පැණෙත් ද, මහණෙනි, හික්කුහු වාදායුධය ම මිස පරිහානියෙක් නො කැමැති විය යුතු යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. 1. 8. 8

[සෙව අපරිභානිය සුභතං]

[සංවජ්ඣිතදුතං]

28. සත්‍යතමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා සෙඛස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තනති. කතමෙ සත්තා:

කම්මාරාමතා, හස්සාරාමතා, නිද්දාරාමතා, සම්භණ්ණිකාරාමතා, ඉන්ද්‍රියෙසු අනුත්තරාමතා, භොජනෙ අමත්තඤ්ඤාතා, - සන්ති ඛො පන සඛෙස සම්භකරණීයාති, තත්‍ර සෙඛො භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකම්ති: “සන්ති ඛො පන සඛෙස ථෙරා රත්තඤ්ඤා චිරපබ්බජිතා භාරවාහිනො තෙ තෙන පඤ්ඤාසිංහනති”ති අත්තනා වොයොගං¹ අපජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍ය ධම්මා සෙඛස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තනති.

සත්‍යතමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සෙඛස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති. කතමෙ සත්තා:

න කම්මාරාමතා, න නිද්දාරාමතා, න හස්සාරාමතා, න සම්භණ්ණිකාරාමතා, ඉන්ද්‍රියෙසු අනුත්තරාමතා, භොජනෙ මත්තඤ්ඤාතා, - සන්ති ඛො පන සඛෙස සම්භකරණීයාති, තත්‍ර සෙඛො භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකම්ති: “සන්ති ඛො පන සඛෙස ථෙරා රත්තඤ්ඤා චිරපබ්බජිතා භාරවාහිනො තෙ තෙන පඤ්ඤාසිංහනති”ති අත්තනා න වොයොගං අපජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍ය ධම්මා සෙඛස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති.

7. 1. 8. 9

[උපාසක අපරිභානිය සුභතං]

[සංවජ්ඣිතදුතං]

සත්‍යතමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා උපාසකස්ස පරිභානාය සංවත්තනති. කතමෙ සත්තා:

භික්ඛු දස්සනං භාපෙති, සඤ්චලසවණං පමජ්ජති, අභිසිලෙ න සික්ඛති, අපසාදබහුලො භොති භික්ඛුසු ථෙරෙසු චෙව නවෙසු ච මජ්ඣිමෙසු ච, උපාරම්භවීතො ධම්මං සුණාති රක්ඛගවෙසි, ඉතො ච ඛිඤ්ඤා දක්ඛණ්ණං ගවෙසති, තත්ථ ච පුබ්බකාරං කරොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍ය ධම්මා උපාසකස්ස පරිභානාය සංවත්තනති.

1. න තෙසු ථෙරො - මජ්ඣ.

7. 1. 8. 8.

[සෙව අපරිහානිය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

28 මහණෙනි, ශෛක්‍ෂ භික්‍ෂූහුගේ පරිහානිය සදහා මෙ සප්තධර්ම කෙනෙක් වැටෙත්. කවර සතෙක යත්:

කම්මාරාමතා ය, හසාරාමතා ය, නිද්දරාමතා ය, සඛිතණීකාරාමතා ය, ඉන්ද්‍රියයන්හි අගුණාචාරතාය, භෝජනයෙහි අමාත්‍රඥතාය, -සඛිකයා කෙරෙහි සඛිකකරණීයයෝ විදුමාන වෙත් ද, එහි ලා ශෛක්‍ෂ භික්‍ෂු මෙසේ සලකයි: “සඛිකයා කෙරෙහි විරරාත්‍රඥ වූ විරප්‍රවුජිත වූ සඛිකකාන්තා හාරවහනය කරණ තෙර මහණහු ඇත් මැ යි. ඔහු එයින් පැණෙයි” යි (මෙසේ සිතා) තෙමේ (එ කීසෙහි) විශෝගයට පැමිණෙයි. නො යෙදෙයි.

මහණෙනි, මෙ සප්ත ධර්මයෝ ශෛක්‍ෂ භික්‍ෂූහුගේ පරිහානියට වැටෙති.

මහණෙනි, මෙ සප්තධර්ම කෙනෙක් ශෛක්‍ෂ භික්‍ෂූහුගේ අපරිහානිය සදහා වැටෙත්. කවර සතෙක යත්:

කමීයන්හි නො ඇලෙන බව, හාෂ්‍යයෙහි නො ඇලෙන බව, නිද්‍රායෙහි නො ඇලෙන බව, ගණයෙහි නො ඇලෙන බව, ඉදුරන්හි ගුණාචාරතාව, භෝජනයෙහි මාත්‍රඥතාව, සතුන් අතුරෙහි සඛිකකරණීයයෝ ඇද් ද, එහි ලා ශෛක්‍ෂ මහණ මෙසේ සිතයි: “සඛිකයා අතුරෙහි විරප්‍රවුජිත වූ විරරාත්‍රඥ වූ සඛිකකාන්තා හාරවෑහි වූ ස්ථවිර භික්‍ෂූහු ඇත් මැ යි, උහු එ කීසෙන් පලට වන්නාහ” යි (මෙසේ සිතා) තෙමේ (එහි) විශෝගයට නො පැමිණෙයි.

මහණෙනි, ශෛක්‍ෂ භික්‍ෂූහුගේ අපරිහානිය සදහා මෙ සප්ත ධර්මයෝ වැටෙති යි.

7. 1. 8. 9.

[උපාසකපරිහානිය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

29. මහණෙනි, මෙ සප්තධර්ම කෙනෙක් උපාසකයාගේ පරිහානියට වැටෙති. කවර සතෙක යත්:

සතුන්ගේ දර්ශනය පිරිහෙලයි. සඤ්චිත්‍රවණය පමා කෙරෙයි. අධිශීල-යෙහි නො හික්මෙයි. ස්ථවිර මධ්‍යම නවක යන භික්‍ෂූන් කෙරෙහි අප්‍රසාද බහුල වෙයි. දෙස් දක්නා සිතින් සිදුරු නොගත සුලුයේ දහම් අසයි. මෙ මුද්‍රසත්තෙන් බැහැර සත්තෙහි දු දක්‍ෂිණාභීයන් සොයයි. එහි දු පුජිකාර කෙරෙයි.

මහණෙනි, මේ සත් කරුණුහු උපාසකයාගේ පරිහානියට වැටෙති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සත්තිමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා උපාසකස්ස අපරිභානාය සංවත්තනති.
කතමෙ සත්ත:

භික්ඛුදස්සනං න භාපෙති. සඤ්චමසවණං නපපමජ්ජති. අබ්බිලෙ
සික්ඛති. පසාදබ්‍රහ්මා භොති භික්ඛුසු ථෙරෙසු වෙච්ච නවෙසු ච මජ්ඣිමෙසු
ච. අනුපාරම්භවිනො ධම්මං සුණාති න රක්ඛගවෙසී. න ඉතො ඛතිඤා
දක්ඛිණෙය්‍යං ගවෙසති. ඉධ ච පුබ්බකාරං කරොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්ත ධම්මා උපාසකස්ස අපරිභානාය
සංවත්තනති¹

14. දස්සනං භාවිතත්තානං යො භාපෙති උපාසකො,
සවණං ච අරියධම්මානං අබ්බිලෙ න සික්ඛති.
15. අපසාදෙ ච භික්ඛුසු භියොසා භියොසා පවබ්බති,
උපාරම්භවිනො ච සඤ්චමං සොතු මිච්ඡති.
16. ඉතො ච ඛතිඤා අඤ්ඤං දක්ඛිණෙය්‍යං ගවෙසති,
තඤ්ච ච පුබ්බකාරං යො කරොති උපාසකො,
17. එතෙ ඛො පරිභානීයෙ සත්ත ධම්මෙ සුදෙසිනෙ,
උපාසකො සෙවමානො සඤ්චමං පරිභායති.
18. දස්සනං භාවිතත්තානං යො න භාපෙති උපාසකො,
සවණං ච අරියධම්මානං අබ්බිලෙ ච සික්ඛති.
19. පසාදෙ චස්ස භික්ඛුසු භියොසා භියොසා පවබ්බති,
අනුපාරම්භවිනො ච සඤ්චමං සොතු මිච්ඡති.
20. නසිතො ඛතිඤා අඤ්ඤං දක්ඛිණෙය්‍යං ගවෙසති,
ඉධෙව ච පුබ්බකාරං යො කරොති උපාසකො.
21. එතෙ ඛො අපරිභානීයෙ සත්ත ධම්මෙ සුදෙසිනෙ,
උපාසකො සෙවමානො සඤ්චමං න පරිභායති.

7. 1. 3. 10

[උපාසක විනෝද සුත්තං]

[සංවජ්ජිතිදුතං]

80. සත්තිමා භික්ඛවෙ, උපාසකස්ස විපතරියො -පෙ-
සත්තිමා භික්ඛවෙ, උපාසකස්ස සම්පතරියො -පෙ-

1. ඉදමනෙව භගවා ඉදං වචාන සුභාසො අපාරං එකදෙව්‍යව භන්දා. - මජ්ඣං

මහණෙනි, මෙ සත්‍යධර්ම කෙනෙක් උපාසකයාගේ අපරිහානියට වැටෙයි. කවර සත්‍යක යන්:

භික්ෂූන්ගේ දර්ශනය නො පිරිහෙලයි. සඤ්චිත්‍රවණය පමා නො කෙරෙයි. අධිශීලයෙහි හික්මෙයි. සථවිර මව්‍යම නවක භික්ෂූන් කෙරෙහි ප්‍රසාදබහුල වෙයි. දෙශ් නො දක්නා සිත් ඇතිගේ රක්‍රිතවෙයි නො වූයේ දහම් අසයි. මෙ බුදුසත්තෙන් බැහැර දක්ෂිණාභීයන් නො සොයයි. එහි දු පූජිකාර නො කෙරෙයි.

මහණෙනි, මෙ සත්‍ය ධර්මයේ උච්චුත්‍රයේ අපරිහානිය සදහා වැටෙයි යි.

14. යම් උපාසකයෙක් භාවිතාත්ම භික්ෂූන්ගේ දර්ශනය හා ආයතීධර්මයන්ගේ ශ්‍රවණය පිරිහෙලා ද, අධිශීලයෙහි නො හික්මේ ද,

15. සතුන් කෙරෙහි අප්‍රසාදය වැඩි වැඩියෙන් වඩා ද, දෙශ් සොයන සිතැති වූ සදහම් ඇසීමට කැමැති වේ ද,

16. මෙ සත්තෙන් බැහැරෙහි දු අත්‍යදක්ෂිණාභීයකු නොයා ද, යම් උච්චුත්‍රයෙක් එ බැහැරි සත්තෙහි ම පූජිකාර (ආගමික ක්‍රියා) කෙරේ ද,

17. මනාකොට දෙසනලද මෙ සත්‍ය පරිහානිය ධර්මයන් කේවල කරණ උච්චුත්‍ර තෙමේ සඤ්චිත්‍රයෙන් පිරිහෙයි.

18. යම් උපාසකයෙක් භාවිතාත්ම භික්ෂූන්ගේ දර්ශනය නො පිරිහෙලා ද, ආයතී ධර්මයන්ගේ ශ්‍රවණය නො පිරිහෙලා ද, අධිශීලයෙහි හික්මේ ද,

19. භික්ෂූන් කෙරෙහි ඔහුගේ ප්‍රසාදය වැඩි වැඩියෙන් වඩා ද, උපාරම්භයින් නැති වූ සදහම් අසන්නට කැමැති වේ ද,

20. මෙ සත්තෙන් බැහැර අත්‍ය දක්ෂිණාභීයන් නො සොයන්නේ ද, යම් උච්චුත්‍රයෙක් මෙසත්තෙහි ම පූජිකාර කෙරේ ද,

21. මොනොවට දෙසනලද මෙ සත්‍ය අපරිහානිය ධර්මයන් සෙවුනා උපාසක සඤ්චිත්‍රයෙන් නො පිරිහේ.

7. 1. 8. 10.

[උපාසක විපතති සූත්‍රය]

[සැවැත්තියදහ යි]

80 මහණෙනි. උපාසකයාට මේ විපත් සතෙකි ... මහණෙනි, උපාසකයාට මේ සමුත්තර සතෙකි ...

7. 1. 3. 11

[උපාසක පරාභව සුභතං]

[සාවිජ්ජීද්දනං]

81. සතතීමෙ භික්ඛවෙ, උපාසකස්ස පරාභවා -පෙ-

සතතීමෙ භික්ඛවෙ, උපාසකස්ස සම්භවා.¹ කතමෙ සත්තං:

භික්ඛුදස්සනං න භාපෙති. සඤ්චම්භවණං නපමස්සති. අධිසීලෙ සික්ඛති. පසාදබ්‍රහ්මඥා භොගී භික්ඛුසු ථෙරෙසු ව නවෙසු ව මජ්ඣමේසු ව. අනුපාරම්භවිත්තො ධම්මං සුඤ්ඤාති න රක්ඛිතවෙසී. න ඉතො ඛණ්ඩා දක්ඛණෙත්තං ගවෙසති. ඉධ ච පුබ්බකාරං කරොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්ත උපාසකස්ස සම්භවාති.

22. දස්සනං භාවිතත්තානාං සො භාපෙති උපාසකො,
සවණ්ණං අරියධම්මානං අධිසීලෙ න සික්ඛති.

-පෙ- [උපාසකො සෙවමානො] සඤ්චම්මා පරිභාසති''ති [-සෙ-]

[29. එතෙ ඛො අපරිභාසීතෙ සත්තධම්මෙ සුදෙසිතෙ,
උපාසකො සෙවමානො සඤ්චම්මා න පරිභාසති'ති.]

වජ්ජසත්‍යකවග්ගො තතීයො*

තස්සෙද්දනං--

සාරඤ්ඤෙ වස්සකාපො අපරිභාසීත පඤ්චකං.²
සෙඛො ව පරිභාසී ව විපතති ව පරාභවො වාති.

1. සතතීමා භික්ඛවෙ, උපාසකස්ස සම්භවා - මජ්ඣං.

2. සාරඤ්ඤෙ වස්සකාපො ව සිසත්තකාති සික්ඛිතා
සෙවිතඤ්ඤා දෙව ව භාගී විපතති ව පරාභවො''ති - මජ්ඣං.
සාරඤ්ඤෙ වස්සකාපො සික්ඛිතමිමං ව භද්දිකං.

සෙවිතඤ්ඤා සෙඛො ව පරිභාසී විපතතිපරාභවො වාති - සිඬු.
3. වජ්ජවග්ගො - සිඬු, සං.

7. 1. 3. 11.

[උපාසක පරාභව සූත්‍රය]

[සැවැත්විදන යි]

31. මහණෙනි, උපාසකහට මේ පරාභව සතෙකි ...

මහණෙනි, උපාසකහට මේ සමභව සතකි. කවර සතෙක යත්:

භික්ෂුදායීන් නො පිරිහෙලයි. සඤ්ඤාමානසාදි පමා නො වෙයි. අභිඤ්ඤායෙහි හික්මෙයි. ස්වභාව භාවනා භාවනා භාවනා භාවනා ප්‍රසාද බහුල වෙයි. උපාරම්භ සිත් නැති ව රක්තියවෙයි නො ව බලිය අසයි. මේ සත්තෙන් බැහැර දුක්ඛානුභව නො සොයයි. මෙහි ම පුළුල් කර කෙරෙයි. මහණෙනි, උච්ඡිද්‍රව්‍යේ මේ සමභව සත යි.

22. යම් උච්ඡිද්‍රව්‍යේ කාමික සිත් ඇති මහණුන්ගේ දායකය හා අභිඤ්ඤායෙන් ප්‍රවණය පිරිහෙලා ද, අභිඤ්ඤායෙහි නො හික්මේ ද, පරිහානියමයේ සේවක කරණ උපාසක නෙම සඤ්ඤායෙන් පිරිහේ ය යි ...

[29. මේ සාධාරණ වූ සත් අපරිහානියමයේ සේවක කරණ උපාසක නෙම සඤ්ඤායෙන් නො පිරිහේ යයි.]

වජ්‍ජිසත්‍යක වග්ගය තුන්වැනි යි.

එහි උද්දාය:

සාරාදි සූත්‍රය, වස්සකාර සූත්‍රය, භික්ෂු අපරිහානියම සූත්‍රය, සෙව පරිහානියම සූත්‍රය, උපාසක පරිහානියම සූත්‍රය, විපකානියම සූත්‍රය, පරාභව සූත්‍රය දුම් ඵලොපදෙයකි.

4. දෙවතා වග්ගො.

7. 1. 4. 1

[අපමාදගාරම සුභතං]

[සාවජ්ඣිදුතං]

82. අථ ඛො අඤ්ඤතරා දෙවතා අභික්ඛන්තාය රතතියා අභික්ඛන්ත-
වණ්ණං කෙවලකපං ජෙතවනං ඔභාසෙසා යෙන භගවා තෙත්තපසඛිකම්.
උපසඛිකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙසා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඕතා
ඛො සා දෙවතා භගවන්තං එතදවොච:

සතතිමෙ භනෙන, ධම්මා භික්ඛුතො අපරිභානාය සංවත්තන්ති. කතමෙ
සත්ත:

සඤ්ඤතරවතා, ධම්මගාරවතා, සඤ්ඤතරවතා, සික්ඛාගාරවතා, සමාධි-
ගාරවතා, අපමාදගාරවතා, පටිසන්ථාරගාරවතා. ඉමෙ ඛො භනෙන, සත්ත
ධම්මා භික්ඛුතො අපරිභානාය සංවත්තන්ති'ති.

ඉදමවොච සා දෙවතා, සමත්තඤ්ඤා අහොසි සත්ථා.

අථ ඛො සා දෙවතා සමත්තඤ්ඤා මෙ සත්ථාති භගවන්තං. අභිවාදෙසා
පදක්ඛිණං කන්තා තජෙවන්තරට්ඨාසි.

අථ ඛො භගවා තස්සා රතතියා අව්වයෙත භික්ඛු අමනෙතසි: ඉමං
ඤ්ඤවෙ, රතතියා අඤ්ඤතරා දෙවතා අභික්ඛන්තාය රතතියා අභික්ඛන්ත-
වණ්ණං කෙවලකපං ජෙතවනං ඔභාසෙසා යෙනාහං තෙත්තපසඛිකම්.
උපසඛිකම්භා මං අභිවාදෙසා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඕතා ඛො
භික්ඛවෙ සා දෙවතා මං එතදවොච:

සතතිමෙ භනෙන, ධම්මා භික්ඛුතො අපරිභානාය සංවත්තන්ති. කතමෙ
සත්ත:

සඤ්ඤතරවතා, ධම්මගාරවතා, සඤ්ඤතරවතා, සික්ඛාගාරවතා, සමාධි-
ගාරවතා, අපමාදගාරවතා, පටිසන්ථාරගාරවතා. ඉමෙ ඛො භනෙන, සත්ත
ධම්මා භික්ඛුතො අපරිභානාය සංවත්තන්ති'ති.

ඉදමවොච භික්ඛවෙ සා දෙවතා. ඉදං වන්තා මං අභිවාදෙසා පදක්ඛිණං
කන්තා තජෙවන්තරට්ඨාසි'ති.

30 සඤ්ඤතරා ධම්මගාරා සඤ්ඤ ව තිබ්බගාරවො,
සමාධිගාරා අනාපි සික්ඛාය තිබ්බගාරවො.

31 අපමාදගාරා භික්ඛු පටිසන්ථාරගාරවො,
අභබ්බො පරිභානාය තිබ්බානසෙසව සතතිකෙ'ති.

4. දෙවනා වග්ගීය

7. 1. 4. 1.

[අප්‍රමාදභාරව සූත්‍රය]

[සාවැන්තිදුත සි]

8. එකල එක්තරා දෙවියෙක් රු පලමු යම් ඉක්මනිය කල්හි මනා වණියෙන් යුක්ත ව මුළු දෙව්වරම් බිබුළුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි ඒ දේවතාවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළා ය:

වහන්ස, මේ ධර්මයෝ සත් දෙනෙක් හික්මුණුයේ නො පිරිහීම පිණිස පවතින්. කවර සතෙක යත්:

ශාඤ්ඤා කෙරෙහි ගෞරව ඇති බව, දහම්හි ගෞරව ඇති බව, සතුන් කෙරෙහි ගෞරව ඇති බව, ශික්ෂාහි ගෞරව ඇති බව, සමාධියෙහි ගෞරව ඇති බව, අප්‍රමාදයෙහි ගෞරව ඇති බව, පටිසංචාරයෙහි ගෞරව ඇති බව ය. වහන්ස, මේ සත් දහම්හු මහණහුගේ නො පිරිහීම පිණිස පවත්නාහ සි.

ඒ දේවතාවා මෙය කිවු ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ අනුදත් සේක

එක්කිසි ඒ දෙව්, මබස ශාඤ්ඤා අනුදත්තසි බුදුන් වැද පාදකුණු කොට එහි ම ඇතුරුදත් කෙළේ ය.

ඉක්කිසි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ රු ඇවෑමෙන් මහණුන් ඇමැතු සේක: මහණෙනි, මේ රාත්‍රියෙහි අභිකාන්තාරාත්‍රියෙහි මනා සිරුරු-පැහැයෙන් යුත් අනාරාධිත දෙවියෙක් හැම ජේතවනය බිබුළුවා මා කරා එළඹියේ ය. එළඹ මා සකසා වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් මට තෙල සැලකෙළේ ය:

වහන්ස, මේ සත් කරුණුහු හික්මුණුයේ අපරිහානිය පිණිස වැටෙත්. කවර සතෙක යත්:

සත්ථගාරවතා ය, ධම්මගාරවතා ය, සබ්බගාරවතා ය, සිත්ථගාරවතා ය, සමාධිගාරවතා ය, අප්‍රමාදගාරවතා ය. පටිසංචාරගාරවතා ය. වහන්ස, මේ සත්දහම්හු හික්මුණුයේ අපරිහානියට වැටෙත්තාහ සි.

මහණෙනි, ඒ දෙව් මෙය කී ය. මෙය කියා මා වැද පාදකුණු කොට එහි ම ඇතුරුදත් වී ය සි.

30. ශාඤ්ඤා කෙරෙහි ගෞරව ඇතිවේ ධර්ම කෙරෙහි ගෞරව ඇතිවේ සතුන් කෙරෙහි ද නිවුගෞරව ඇතිවේ සමාධියෙහි ගෞරව ඇතිවේ කෙලෙස් තවන වැර ඇතිවේ ශික්ෂායෙහි නිවුගෞරව ඇතිවේ,

31. අප්‍රමාදයෙහි ගෞරව ඇතිවේ පිටිසංචාරයෙහි ගෞරව ඇතිවේ පරිහානියට අහව්‍ය වෙයි. එබඳු මහණ නිවන් හමුවෙයි ම වේ ය සි

7. 1. 4. 2

[තිරිඟොරම් සුත්තං]

[සාවජ්ඣීදානං]

82. ඉමං භික්ඛවෙ, රතතීං අඤ්ඤාතරා දෙවනා අභික්ඛන්තාය රතතීයා අභික්ඛන්තවණ්ණො කෙවලකපං ජේතවනං ඔහාසෙඤ්ඤා යෙනාහං තෙත්‍රප-සබ්බමි. උපසබ්බමිඤ්ඤා මං අභිවාදෙඤ්ඤා එක්ඛන්තං අට්ඨාසි. එක්ඛන්තං ඕතා ඛො භික්ඛවෙ, සා දෙවනා මං එතදවොච:

සත්තීමෙ භනෙන, ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තන්ති. කතමෙ සත්ත:

සඤ්ඤාරවතා, ධම්මඤ්ඤාරවතා, සබ්බඤ්ඤාරවතා, සික්ඛාඤ්ඤාරවතා, සමාධි-ඤ්ඤාරවතා, තිරිඟොරවතා, ඔත්තප්පඤ්ඤාරවතා. ඉමෙ ඛො භනෙන, සත්ත ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තන්ති*.

ඉදම්මොච භික්ඛවෙ, සා දෙවනා. ඉදං වච්ඤා මං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකඤ්ඤා කඤ්ඤා තප්පෙවන්තර්ථාසීති.

32. සඤ්ඤාරා ධම්මඤ්ඤාරා සබ්බෙ ව තීර්ඛිඤ්ඤාරවො,
සමාධිඤ්ඤාරා ඤානාපි සික්ඛාය තීර්ඛිඤ්ඤාරවො.

33. තිරොත්තප්පසම්පන්නො සප්පතීඤ්ඤා සඤ්ඤාරවො,
අහබ්බො පරිභානාය තීර්ඛිඤ්ඤානංගොච සන්තීකෙති.

7. 1. 4. 3

[පඨම ඤාචම්ඤ්ඤානං සුත්තං]

[සාවජ්ඣීදානං]

84. ඉමං භික්ඛවෙ, රතතීං අඤ්ඤාතරා දෙවනා අභික්ඛන්තාය රතතීයා අභික්ඛන්තවණ්ණො කෙවලකපං ජේතවනං ඔහාසෙඤ්ඤා යෙනාහං තෙත්‍රප-සබ්බමි. උපසබ්බමිඤ්ඤා මං අභිවාදෙඤ්ඤා එක්ඛන්තං අට්ඨාසි. එක්ඛන්තං ඕතා ඛො භික්ඛවෙ, සා දෙවනා මං එතදවොච:

සත්තීමෙ භනෙන, ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තන්ති. කතමෙ සත්ත:

සඤ්ඤාරවතා, ධම්මඤ්ඤාරවතා, සබ්බඤ්ඤාරවතා, සික්ඛාඤ්ඤාරවතා, සමාධි-ඤ්ඤාරවතා, ඤාචම්ඤ්ඤානං, කල්‍යාණමිත්තතා. ඉමෙ ඛො භනෙන, සත්ත ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තන්ති.

ඉදම්මොච භික්ඛවෙ, සා දෙවනා. ඉදං වච්ඤා මං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකඤ්ඤා කඤ්ඤා තප්පෙවන්තර්ථාසීති.

34. සඤ්ඤාරා ධම්මඤ්ඤාරා සබ්බෙ ව තීර්ඛිඤ්ඤාරවො,
සමාධිඤ්ඤාරා ඤානාපි සික්ඛාය තීර්ඛිඤ්ඤාරවො.

35. කල්‍යාණමිත්තො සුවවො සප්පතීඤ්ඤා සඤ්ඤාරවො,
අහබ්බො පරිභානාය තීර්ඛිඤ්ඤානංගොච සන්තීකෙති.

7. 1. 4. 3.

[නිර්ණායක සූත්‍රය]

[සැවැත්තියදන සි]

31. මහණෙනි, මේ රාත්‍රියෙහි රැය බෙහෙවින් ඉක්මයත් ම මනා සිරුරු පැහැ ඇති අන්‍යතර දෙවියෙක් මුළු ජේතවනය බබුළුවා මා කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ මා සකසා වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි මට තෙල කරුණ සැල කෙළේ ය:

වහන්ස, මේ සත් කරුණු මහණනුයේ අපරිහානිය සඳහා වැටෙත්. කවර සතෙක යත්:

ශාක්‍යාගෞරව ඇති බව, ධර්මගෞරව ඇති බව, සබ්බගෞරව ඇති බව, ශික්‍ෂාගෞරව ඇති බව, සමාධිගෞරව ඇති බව, ත්‍රිගෞරව ඇති බව, ඔනප්ති ගෞරව ඇති බව යි. වහන්ස, මේ සත් කරුණු හික්කුණුයේ නොපිරිහීමට වැටෙයි යි.

මහණෙනි, ඒ දෙවි මෙය කී ය. මෙය කියා මා වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් වී ය යි.

32. මහණ ශාක්‍යාගෞරව ඇතියේ ධර්මගෞරව ඇතියේ සබ්බා කෙරෙහි තීව්‍රගෞරව ඇතියේ සමාධිගෞරව ඇතියේ කෙලෙස් තවන වැර ඇතියේ ශික්‍ෂාහි ගෞරව ඇතියේ,

33. ත්‍රියෙන් හා ඔනප් ගුණෙන් සමනිගත වූයේ ප්‍රතිශ්‍රය ඇතියේ ගෞරව සහිත වූයේ පරිහානියට අහව්‍ය වූයේ තිවත් හමුයෙහි ම වේ ය යි.

7. 1. 4. 3.

[පළමුවන සොවචක්‍ෂණ සූත්‍රය]

[සැවැත්තියදන සි]

34. මහණෙනි, මේ රැහි අභිකාන්තවණ් ඇති එක්තරා දෙවියෙක් බෙහෙවින් ඉක්මනින් රාත්‍රියෙහි මුළු ජේතවනය බබුළුවා මා කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ මා සකසා වැද එකත්පස්සි සිටියේ ය. එකත්පස්සි හිඳ ඒ දෙවි මට තෙල කරුණ පැවැසී ය:

වහන්ස, මේ සත් කරුණුයේ හික්කුණුයේ නොපිරිහීම සඳහා වැටෙයි. කවර සතෙක යත්:

සඤ්ඣාතරවතා හා ධම්මගාරවතා හා සබ්බගාරවතා හා සික්ඛාගාරවතා හා සමාධිගාරවතා හා සොවචක්‍ෂණා හා කල්‍යාණමිත්තතා යි. වහන්ස, මේ සත් කරුණුයේ මහණනුයේ අපරිහානිය සඳහා වැටෙයි යි.

මහණෙනි, ඒ දෙවි මෙය කී ය. මෙය කියා මා වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් වී ය යි.

35. ශාක්‍යාගෞරව ඇතියේ ධර්මගෞරව ඇතියේ සතුන් කෙරෙහි දුදුසිගෞරව ඇතියේ සමාධිගෞරව ඇතියේ ආනාප ඇතියේ ශික්‍ෂාහි දුදුසිගෞරව ඇතියේ,

36. කල්‍යාණ මිතුරන් ඇතියේ අවවාදකම් වූයේ ප්‍රතිශ්‍රය (ගුරුගෞරව) ඇති ගෞරව සහිත වූයේ පරිහානියට අහව්‍ය වේ යි. නිජාණ සමීපයෙහි ම වේ ය යි.

7. 1. 4. 4

[දුතිය සංචරිතස්සා සුත්තං]

[සංචරිතීදිනං]

88. ඉමං භික්ඛවෙ, රතතීං අඤ්ඤාතරා දෙවනා අභික්ඛන්තාය රතතියා අභික්ඛන්තවණ්ණො කෙවලකපං ජේතවනං ඔහාසෙත්වා යෙනාහං තෙත්ථපසඛකමී. උපසඛකමීත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතා ඛො භික්ඛවෙ සා දෙවනා මං එතදවොච:

සතතීමෙ භනෙත, ධම්මා භික්ඛුන්තො අපරිභානාය සංචරිතන්තී. කතමෙ සත්ත:

සඤ්ඤාරවතා, ධම්මඤ්ඤාරවතා, සඛ්ඤ්ඤාරවතා, සික්ඛාඤ්ඤාරවතා, සමාධි-
ඤ්ඤාරවතා, සංචරිතස්සා, කල්‍යාණමිත්තතා. ඉමෙ ඛො භනෙත, සත්ත
ධම්මා භික්ඛුන්තො අපරිභානාය සංචරිතන්තීති.

ඉදමවො ච භික්ඛවෙ, සා දෙවනා. ඉදං වත්වා මං අභිවාදෙත්වා
පදකම්ණං කත්වා තජ්ඣෙවන්තරධාසීති.

එවං වුත්තෙ අයස්මා ඤාපීපුත්තො භගවන්තං එතදවොච: ඉමස්ස ඛො
අහං භනෙත, භගවතා සඛිඛිත්තෙත භාසිතස්ස එවං විජ්ඣරෙත අත්ථං
අථානාමි:

ඉධ භනෙත, භික්ඛු අත්තනා ච සඤ්ඤාරවො හොති සඤ්ඤාරවතාය ච
වණ්ණවාදී. යෙ වඤ්ඤා භික්ඛු න සඤ්ඤාරවා, තෙ ච සඤ්ඤාරවතාය
සමාදපෙති. යෙ වඤ්ඤා භික්ඛු සඤ්ඤාරවා තෙසං ච වණ්ණං හණති භූතා
තච්ඡං කාලෙත. අත්තනා ච ධම්මඤ්ඤාරවො හොති -පෙ- සඛ්ඤ්ඤාරවො
හොති -පෙ- සික්ඛාඤ්ඤාරවො හොති -පෙ- සමාධිඤ්ඤාරවො හොති -පෙ-
පුච්චො හොති -පෙ- කල්‍යාණමිත්තො හොති කල්‍යාණමිත්තතාය ච
වණ්ණවාදී. යෙ වඤ්ඤා භික්ඛු න කල්‍යාණමිත්තතා, තෙ ච කල්‍යාණ
මිත්තතාය සමාදපෙති. යෙ වඤ්ඤා භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තතා, තෙසං තු
වණ්ණං හණති භූතං තච්ඡං කාලෙතා'ති.

ඉදමස්ස¹ ඛො අහං භනෙත, භගවතා සඛිඛිත්තෙත භාසිතස්ස එවං
විජ්ඣරෙත අත්ථං අථානාමිති.

සාඤ්ඤා සාඤ්ඤා සාරිපුත්ත, සාඤ්ඤා ඛො තිං සාරිපුත්ත, ඉමස්ස මයා
සඛිඛිත්තෙත භාසිතස්ස එවං විජ්ඣරෙත අත්ථං අථානාසි.

1 ඉධස්ස - මුජස්.

7. 1. 4. 4.

[දෙවෙනි සොවවයානා සූත්‍රය]

[සැවැත්විය යුතුය]

85. මහණෙනි, මේ රාත්‍රියෙහි අභිකාන්ත වණියෙන් යුත් අන්‍යතර දෙවියෙක් මුළු දෙවියම් වෙහෙර මැදියම් රැහි එකල කොට මා වෙත එළඹියේ ය. එළඹ මා සකසා වැද එකත්පස්සි සිටියේ ය. එකත්පස්සි සිටි ඒ දෙවි මට තෙල කරුණ සැල කෙළේ ය:

වහන්ස, හිසුහුගේ අපරිහානිය සදහා මේ කරුණු සතක් වැටේ. කවර සතෙක යත්:

සජ්ඣාතාරවතා, ඛම්මගාරවතා, සඛ්ඛගාරවතා, සිකඛාගාරවතා, සමාධි-ගාරවතා, සොවවයානා, කල්‍යාණමිත්‍රතා යි. වහන්ස, මේ සත් කාරණයෝ හිසුහුගේ අපරිහානියට වැටෙති යි.

මහණෙනි, ඒ දෙවි මේ කී ය. මෙය කියා මා සකසා වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් වී ය යි.

මෙසේ වදල කල්හි ආයුෂෙත් සැවිසුත් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකල හ. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් විසින් සැකෙවින් වදරණලද විහාරයෙන් විහාග නො කල තෙල භාග්‍යයාගේ අරිය විහාර විසින් මම මෙසේ දන්මි:

වහන්ස, මේ සත්තෙහි මහණ තෙමේ ද ශාක්‍යාගොරව ඇතිගේ ශාක්‍යාගොරවතාගෙහි ගුණ වණනුයේ ද වෙයි. ශාක්‍යාගොරව නැති යම්බඳු අන්‍ය මහණහු වෙත් නම්, ඔවුහු ශාක්‍යාගොරවතාගෙහි සමාදන් කරවයි. ශාක්‍යාගොරව ඇති අන්‍ය යම් බඳු මහණහු වෙත් නම් භූත විසින් යාථාවයෙන් නිසි කල්හි ඔවුන්ගේ ද ගුණ බෙණෙයි. තෙමේ ද ඛම්මගොරව ඇතිගේ වෙයි ... සඛ්ඛගොරව ඇතිගේ වෙයි ... සිකඛාගොරව ඇතිගේ වෙයි .. සමාධිගොරව ඇතිගේ වෙයි .. අවවාදකම වෙයි ... තෙමේද කල්‍යාණ මිත්‍රත්ව ඇතිගේ කල්‍යාණමිත්‍රතාගෙහි වණිවාදී ද වෙයි. යම්බඳු අන්‍ය වූ ද කල්‍යාණ මිත්‍රයන් නැති හිසුහු වෙත් නම්, ඔවුහු කල්‍යාණ-මිත්‍රතාගෙහි සමාදන් කරවයි. යම්බඳු අන්‍ය වූ ද කල්‍යාණමිත්‍රයන් ඇති හිසුහු වෙත් නම් ඔවුන්ගේ ද භූත වූ ගුණ තර්ක කොට නිසි කල්හි කියන්නේ ය.

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදරණලද මේ භාග්‍යයාගේ අරිය මෙසේ විතර විසින් දන්මි යි.

ශාරීපුත්‍රයෙනි, මානාව, මානාව. ශාරීපුත්‍රයෙනි, තෝ මා විසින් සැකෙවින් දෙසනලද මේ භාග්‍යයාගේ අරිය මේ පරිද්දෙන් විතර විසින් දන්වන නම් මානාව.

ඉධ සාරිපුත්ත, භික්ඛු අත්තනා ව සන්චුගාරවො හොති සන්චුගාරවනාය ව වණ්ණවාදී. යෙ වඤ්ඤෙ භික්ඛු න සන්චුගාරවා තෙ ව සන්චුගාරවනාය සමාදපෙති. යෙ වඤ්ඤෙ භික්ඛු සන්චුගාරවා තෙසඤ්ච වණ්ණං හණ්ඨි භූතං තච්ඡං කාලෙන. අත්තනා ව ධම්මගාරවො හොති -පෙ- සබ්බගාරවො හොති -පෙ- සික්ඛාගාරවො හොති -පෙ- භම්බිගාරවො හොති -පෙ- සුවචො හොති -පෙ- කල්‍යාණමිත්තො හොති කල්‍යාණමිත්තනාය ව වණ්ණවාදී. යෙ වඤ්ඤෙ භික්ඛු න කල්‍යාණමිත්තො, තෙ ව කල්‍යාණමිත්තනාය සමාදපෙති. යෙ වඤ්ඤෙ භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො, තෙසං ව වණ්ණං හණ්ඨි භූතං තච්ඡං කාලෙනා'ති.

ඉමස්ස ඛො සාරිපුත්ත, මයා සබ්බිත්තෙන භාසිතස්ස එවං විජ්ජාදෙන අත්ථො දට්ඨබ්බොති.

7. 1. 4. 6

[මිත්ත සුත්තං]

[සාවච්ඡිතිදුතං]

86 සත්තති භික්ඛවෙ, අබ්බෙති සමන්තාගතො මිත්තො සෙවිතබ්බො. කතමෙති සත්තති:

දුග්ගදං දදති, දුක්ඛාරං කරොති, දුක්ඛමං ඛමිති, ගුහ්‍යමස්ස ආවිකරොති, ගුහ්‍යං අස්ස පරිගුහති, ආපදස්ස න ජහති, ඛිණෙන නාතිමඤ්ඤති. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, සත්තගබ්බෙති සමන්තාගතො මිත්තො සෙවිතබ්බොති.

36. දුග්ගදං දදති විත්තං¹ දුක්ඛාරං වාපි කුබ්බති,
අථොපිස්ස දුරුත්තාති ඛමිති දුක්ඛමාතිපි.

37. ගුහ්‍යං වස්ස² අක්ඛාති ගුහ්‍යස්ස පරිගුහති,
ආපදස්ස න ජහාති ඛිණෙන නාතිමඤ්ඤති.

38. යසම් එතාති ණානාති සංවිජ්ජන්ති ධුස්සලෙ,
තො මිත්තො මිත්තකාමෙන හරීතබ්බො තථාච්ඡොති.

7. 1. 4. 6

[භික්ඛුමිත්ත සුත්තං]

[සාවච්ඡිතිදුතං]

87. සත්තති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛුමිත්තො සෙවිතබ්බො හරීතබ්බො පඨිරුපාසිතබ්බො අපි පනුජ්ජමානෙනපි. කතමෙති සත්තති:

පියො ව හොති මනාපො ව, ගරු ව, භාවනීයො ව, වත්තා ව, වච්චකකමො ව, ගම්භිරඤ්ච කථං කතතා හොති, නො ව අට්ඨානෙ තියොජෙති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, සත්තති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛුමිත්තො සෙවිතබ්බො හරීතබ්බො පඨිරුපාසිතබ්බො අපි පනුජ්ජමානෙනපිති.

1 දුග්ගදංදදති මිත්තො - ඡෙත්සං. 2 ගුහ්‍යඤ්ච වස්ස - මජ්ඣං.

ශාරීපුත්‍රයෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ තෙමේන් ශාය්‍යාගොරව ඇතියේ ශාය්‍යාගොරව ඇති බවහි ගුණ කියනුයුත්තේ වෙයි. යම් අන්‍ය භික්ෂුහු ද ශාය්‍යාගොරව ඇත්තාහු නො වෙත් නම් ඔවුහුද ශාය්‍යාගොරවතායෙහි සමාදන් කරවයි. යම් බඳු අන්‍ය භික්ෂුහු ශාය්‍යාගොරව ඇතියාහු වෙත් නම්, ඔවුන්ගේන් ගුණ ගුණ කොට තථ්‍යාවයෙන් තිසි කල්හි බෙණෙයි. තෙමෙ ද ධර්මයෙහි ගොරව ඇතියේ වෙයි ... සතුන් කෙරෙහි ගොරව ඇතියේ වෙයි ... ශික්ෂායෙහි ගොරව ඇතියේ වෙයි ... සාමාධිකයෙහි ගොරව ඇතියේ වෙයි ... සුවච වෙයි ... තෙමේ ද කල්‍යාණමිත්‍රයන් ඇතියේ කල්‍යාණමිත්‍රතායෙහි වණ්චාවිදන් වෙයි. යම්බඳු අන්‍ය භික්ෂුහු කල්‍යාණමිත්‍රයන් ඇතියාහු නො වෙත් නම් ඔවුහුද කල්‍යාණමිත්‍රතායෙහි සමාදන් කරවයි. යම් බඳු අන්‍ය කල්‍යාණමිත්‍ර භික්ෂුහු වෙත් නම් ඔවුන්ගේ ද ගුණය ගුණ කොට තථ්‍ය කොට තිසි කල්හි කියයි.

ශාරීපුත්‍රයෙනි, මා විසින් සැකෙවින් දෙසනලද මෙ භාෂිතයාගේ අවය මෙ පරිද්දෙන් විහර විසින් දතයුතු වේ ය යි.

7. 1. 4. 5.

[මිත්‍යා සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන යි]

35. මහණෙනි, සත් කරුණෙකින් සමන්විත මිත්‍ර සේවන කටයුත්තේ ය. කවර සතෙකින යත්:

දෙහුවට දුෂකර වූ ද දෙයි. දුෂකර ද කෙරෙයි. නො ඉවසිය හැකි ද ඉවසයි. තමාගේ රහස් මිතුරුභව පාල කරයි. ඒ මිතුරුහුගේ රහස් සඟවයි. අපද්ධි මිතුරා නො හරියි. ඛනකිණ්ණයෙන් ඔහට අවමින් නො කෙරෙයි. මහණෙනි, මෙ කරුණු සතීන් සමන්විත මිත්‍ර සෙවිය යුත්තේ යි.

36. දීමට දුෂකර ධනය ද දෙයි. දුෂකර දෙය මිතුරුභව කෙරෙයි. වැලිත් ඔහුගේ දුරුකත වූ ඉවසිය නො හෙන බයුත් ඉවසයි.

37. ඔහට සිය රහස් ද කියයි. ඔහුගේ රහස් සඟවයි. විපත්හි දී නො හරි යි. කිණ්ණ (පිරිහුනු) හෙයින් අවමින් නො කෙරෙයි.

38. මෙ ලොවහි යම් පුතුලකු කෙරෙහි මෙ කරුණු විද්‍යාන වෙත් ද, මිතුරන් පතනනු විසින් එබඳු එ මිත්‍ර තෙමේ හර්තය කටයුතු වේ ය යි.

7. 1. 4. 6.

[භික්ෂුමිත්‍යා සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන යි]

37. මහණෙනි, කරුණු සතෙකින් සමන්විත භික්ෂුමිත්‍රයා තෙරණුලබ්භනනු විසිනුද සෙවිය යුත්තේ ය, හර්තය කලයුත්තේ ය, පරිප්පාසන කටයුත්තේ ය. කවර සතෙකින යත්:

ප්‍රිය ද මනාප ද වෙයි. ගුරු ද වෙයි. බ්‍රහ්මනට තිසි ද වෙයි. වක්කා ද වෙයි. වචනකම (ඇදහිය හැකි වචන ඇතත්) ද වෙයි. ගවහිරකථා කරන්නේ ද වෙයි. අසානකයෙහි (නොමග) ද නො ගොදවයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු සතීන් සමන්විත භික්ෂුමිත්‍ර තෙරණුලබ්භනනු විසිනුද සෙවිය යුත්තේ ය, හර්තය කටයුත්තේ ය, පරිප්පාසන කටයුත්තේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

39. පියො ව ගරු භාවතීයො චතතා ච චචනකකිමො,
ගමහිරඤ්ච කථං කතතා නො වට්ඨානෙ තියොජයෙ.
40. යසමිං එතාති ණානාති ස.විජ්ජනීඛි පුග්ගලෙ,
සො මිත්තො මිත්තකාමෙන අත්ථකාමානුකම්පකො,
අපි නාසිගමානෙන ගජිතබ්බො තථාවිධොති.

7. 1. 4 7

[පඨමපටිසම්භිද සුත්තං]

[ආවජ්ජිතිදුතං]

88. සත්තභි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු න විරසෙව චතසො පටිසම්භිද සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තො උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය. කතමෙහි සත්තභි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඉදං මෙ වෙතසො ලිඛනතනාති යථාභුතං පජානාති. අජ්ඣතනං සංඛිච්ඡතං වා විතනං අජ්ඣතනං මෙ සංඛිච්ඡතං විතනනාති යථා-භුතං පජානාති. ඛෙදිඤ්ඤා විකම්පතං වා විතනං ඛෙදිඤ්ඤා මෙ විකම්පතං විතනනාති යථාභුතං පජානාති. තස්ස විදිතා වෙදනා උපපජ්ජන්ති, විදිතා උපට්ඨගන්ති, විදිතා අබ්බත්ථං ගවජ්ජන්ති. විදිතා සඤ්ඤා උපපජ්ජන්ති, විදිතා උපට්ඨගන්ති, විදිතා අබ්බත්ථං ගවජ්ජන්ති. විදිතා විතකකා උපපජ්ජන්ති, විදිතා උපට්ඨගන්ති, විදිතා අබ්බත්ථං ගවජ්ජන්ති. සප්පායානප්පායෙසු ඛො පනස්ස ධම්මෙසු භික්ඛප්පායෙසු කණ්ණසුකකප්පායෙසු නිමිත්තං සුග්ගහිතං හොති සුමනසිකතං සුපඛාරිතං සුපච්චිදිතං පඤ්ඤය.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, සත්තභි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු න විරසෙව චතසො පටිසම්භිද සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තො උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යා”ති.

7. 1. 4. 8

[දුතිය පටිසම්භිද සුත්තං]

[ආවජ්ජිතිදුතං]

89. සත්තභි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො ආර්ථපුත්තො චතසො පටිසම්භිද සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තො උපසම්පජ්ජ විහරති. කතමෙහි සත්තභි:

ඉධ භික්ඛවෙ, සාරිපුත්තො ඉදං මෙ වෙතසො ලිඛනතනාති යථාභුතං පජානාති. අජ්ඣතනං සංඛිච්ඡතං වා විතනං අජ්ඣතනං මෙ සංඛිච්ඡතං විතනනාති යථාභුතං පජානාති. ඛෙදිඤ්ඤා විකම්පතං වා විතනං ඛෙදිඤ්ඤා මෙ විකම්පතං විතනනාති යථාභුතං පජානාති. තස්ස විදිතා වෙදනා උපපජ්ජන්ති, විදිතා උපට්ඨගන්ති, විදිතා අබ්බත්ථං ගවජ්ජන්ති.

39 ප්‍රිය වූයේ වේ ද, ගුරු වූයේ වේ ද, භාවනීය වේ ද, වක්‍යා (කථා-වෙහි දක්‍ෂ) වේ ද, වචනක්‍ෂ ම වේ ද, ගැඹුරුතෙපුල් කියන්නේත් වේ ද, අසාධනයෙහිත් නො යොදන්නේ ද.

40. මෙ ලොවහි යම් පුතුලකු කෙරෙහි හෙල සත් කරුණු විද්‍යමාන වෙත් නම් අවිකාමයාභට අනුකම්පා කරණ එබඳු මිත්‍රතෙම මිත්‍රයන් පවත්නු විසින් තෙරණු ලැබුවද හජනය කටයුත්තේ ය යි.

7. 1. 4. 7.

[ප්‍රථමපටිසම්භිද සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

88 මහණෙනි, කරුණු සතෙකින් සම්මානගත මහණ නො බෝකලෙකින් ම සිටුවිලිසිඟියා නැණ තෙමේ විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන සාක්‍ෂාත් කොට එයට එළඹ වාසය කරන්නේ ය. කවර සතෙකින යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ 'මාගේ චිත්තයාගේ මෙ ලීනභාවය' යි යාථාවයෙන් (ඇතිකැටියෙන්) දන්නේ ය. (චිතම්භානුගත වීමෙන්) සංක්‍ෂිප්ත වූ චිත්තය 'මාගේ අධ්‍යාත්මයෙහි චිත්තය සංක්‍ෂිප්ත ය' යි යාථාවයෙන් දන්නේ ය. බාහ්‍යාලම්භයෙහි වික්‍ෂිප්ත චිත්තය 'මාගේ චිත්තය බාහ්‍යාලම්භයෙහි වික්‍ෂිප්ත ය' යි යාථාවයෙන් දන්නේ ය. ඔහට වෙදනාවෝ විදින වූවාහු ම උපදනාහ, විදින ව ම එළඹෙත්, විදින ව ම අත්‍යයට යෙත්. සංඥාවෝ විදින වූවාහු ම උපදනාහ, විදින ව ම එළඹෙත්, විදින ව ම අත්‍යයට යෙත්. විතකීයෝ විදින ව ම උපදනාහ, විදින ව ම එළඹ සිටුනාහ, විදින ව ම අත්‍යයට යෙත්. ඔහු විසින් සත්ප්‍රාය අත්තප්‍රාය වූ ද භිතප්‍රණීත වූ ද කෘෂ්ණඉක්කල පසුතිහාග වූ ද ධර්මයන්හි නිමිත්ත (කාරණ) ය මොනොවට ගන්නාලද වෙයි, මොනොවට මෙනෙහි කරණලද වෙයි, මොනොවට උපධාරණ කරණ ලද වෙයි, ප්‍රඥයෙන් මොනොවට පිලිවිදිනලද වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු සතින් සම්මානගත මහණ නො බෝකලෙකින් ම සිටුවිලිසිඟියා නුවණ විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන පසක් කොට එයට එළඹ වසන්නේ ය යි.

7. 1. 4. 8.

[දෙවෙනි පටිසම්භිද සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

89. මහණෙනි, කරුණු සතෙකින් සම්මානගත සාරිසුත්තයෝ සිටුවිලිසිඟියා නුවණ තුමු විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන සාක්‍ෂාත් කොට එයට එළඹ වෙතෙත්. කවර සතෙකින යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි සාරිසුත්ත තෙරණුවෝ 'මාගේ මෙ චිත්තයාගේ ලීනභාවය ඇතැ' යි යාථාවයෙන් දන්නාහ. අධ්‍යාත්මයෙහි සංක්‍ෂිප්ත (හැකු-එනා) වූ හෝ සිත 'අධ්‍යාත්මයෙහි මාගේ චිත්තය සංක්‍ෂිප්ත ය' යි යාථාවයෙන් දන්නාහ. බාහ්‍යයෙහි වික්‍ෂිප්ත (විසිරගියා) වූ හෝ චිත්තය 'මාගේ චිත්තය බාහ්‍යයෙහි වික්‍ෂිප්ත ය' යි යාථාවයෙන් දන්නාහ. ඔහට වෙදනාවෝ විදින ව ම උපදනාහ, විදින ව ම එළඹ සිටුනාහ, විදින ව ම අත්‍යයට යන්නාහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

විදිතා සඤ්ඤා උපපජ්ඣති, විදිතා උපට්ඨහති, විදිතා අබ්බත්ථං ගච්ඡති. විදිතා විතක්කා උපපජ්ඣති, විදිතා උපට්ඨහති, විදිතා අබ්බත්ථං ගච්ඡති. සප්පායාසප්පායෙසු ඛො පනස්ස ධම්මෙසු භීනප්පණීතෙසු කණ්ණසුක්කා-සප්පට්ඨායෙසු නිමිත්තං සුග්ගහිතං හොති සුමනසිකතං සුපඛාරිතං සුපට්ඨිඤ්ඤං පඤ්ඤාය.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ සත්තහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සාරිපුතො වතස්සො පටිසම්භිදා සං අභිඤ්ඤා සචරිකචා උපසම්පජ්ඣ විහරති”ති.

7. 1. 4. 9

[පඨම විතතවසවතනන සුත්තං]

[සාවපජීභිදානං]

40. සත්තහි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු විතතං වසෙ වතෙතති, නො ච භික්ඛු විතතස්ස වසෙන වතතති. කතමෙහි සත්තහි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සමාධිකුසලො හොති, සමාධිස්ස සමාපත්තිකුසලො හොති, සමාධිස්ස ඕඨිකුසලො හොති, සමාධිස්ස චූට්ඨානකුසලො හොති සමාධිස්ස කල්ලිතකුසලො¹ හොති, සමාධිස්ස ගොචරකුසලො හොති, සමාධිස්ස අභිනිහාරකුසලො හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, සත්තහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු විතතං වසෙ වතෙතති, නො ච භික්ඛු විතතස්ස වසෙන වතතති.

7. 1. 4. 10

[දුතීය විතතවසවතනන සුත්තං]

[සාවපජීභිදානං]

41. සත්තහි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො සාරිපුතො විතතං වසෙ වතෙතති, නො ච සාරිපුතො විතතස්ස වසෙන වතතති. කතමෙහි සත්තහි:

ඉධ භික්ඛවෙ, සාරිපුතො සමාධිකුසලො හොති, සමාධිස්ස සමාපත්ති-කුසලො, සමාධිස්ස ඕඨිකුසලො, සමාධිස්ස චූට්ඨානකුසලො, සමාධිස්ස කල්ලිතකුසලො,¹ සමාධිස්ස ගොචරකුසලො, සමාධිස්ස අභිනිහාරකුසලො හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, සත්තහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සාරිපුතො විතතං වසෙ වතෙතති, නො ච සාරිපුතො විතතස්ස වසෙන වතතති”ති

1 කල්පාණ්කුසලො - මජ්ඣ.

සංඥාවෝ විදිත ව ම උපදනාහ, විදිත ව ම ඵලං සිද්ධනාහ, විදිත ව ම අත්තයට යන්නාහ. විතකීයෝ විදිත ව ම උපදනාහ, විදිත ව ම ඵලං සිද්ධනාහ, විදිත ව ම අත්තයට යන්නාහ. උපකාරී අනුපකාරී වූ ද භිතප්‍රණීත වූ ද කාණ්ඩානුකූල සප්තීනාහ වූ ද ඛමයන්ති නිමිත්ත ඔහු විසින් මොනොවට ගන්නාලද වෙයි. මොනොවට මෙනෙහි කරණලද වෙයි. මොනොවට උපධාරණ කරණලද වෙයි. ප්‍රඥයෙන් මානාවින් පිළිපිදිනාලද වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු සතීන් සමනාගත සාරිසුත්තු තුමු සිවුපිළිසිඟියා විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන පසක් කොට ඵලං වාතය කරන්නාහ යි.

7. 1. 4. 9.

[ප්‍රථම විතතමසවතනන සුත්‍රය]

[සැවැත්තියන යි]

40. මහණෙනි, කරුණු සතෙකීන් සමනාගත මහණ සිත වසෙහි පවත්වයි. මහණ ද විතතයාගේ වශයෙන් නො වැටෙයි. කවර සතෙකීන යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ සමාධිකුශල වෙයි. සමාධි සමා-පතතියෙහි කුශල වෙයි. සමාධිසීතියෙහි කුශල වෙයි. සමාධිව්‍යුත්ථාන-යෙහි කුශල වෙයි. සමාධිකල්‍යාණාවයෙහි කුශල වෙයි. සමාධිගොචරයෙහි කුශල වෙයි. සමාධිඅභිනිහාරයෙහි කුශල වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු සතීන් සමනාගත මහණ විතතය වශයෙහි පවත්වයි. මහණ ද විතතයාගේ වශයෙන් නො වැටේ යයි.

7. 1. 4. 10

[දෙවෙනි විතතමසවතනන සුත්‍රය]

[සැවැත්තියන යි]

41 මහණෙනි, කරුණු සතෙකීන් සමනාගත සාරිපුත්තයෝ විතතය සවවශයෙහි පවත්වන්නාහ. සාරිපුත්තයෝ ද විතතයාගේ වශයෙන් නො පවත්නාහ. කවර සතෙකීන යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි සාරිසුත්තු සමාධියෙහි කුශල වෙති. සමාධි-සමාපතති කුශල වෙති. සමාධිසීතී කුශල වෙති. සමාධිව්‍යුත්ථාන කුශල වෙති. සමාධිකල්‍යා (දක්‍ෂාණාවයෙහි) කුශල වෙත්. සමාධි ගොචරයෙහි කුශල වෙත්. සමාධි අභිනිහාරයෙහි (ඵලවා ගැණීමෙහි) කුශල වෙති.

මහණෙනි, මෙ සත් කරුණින් සමනාගත සාරිපුත්තයෝ විතතය වශයෙහි පවත්වත්, සාරිසුත්තු විතතයාගේ වශයෙන් නො පවතිත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. 1. 4. 11

[පට්ඨ නිද්දසවජ්ඣ සුත්තං]

49. එකා සමයං භගවා සාවච්ඡියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථ-පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො පුබ්බත්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරං ආදාය සාවච්ඡියං පිණ්ඩය පාවිසි.

අථ ඛො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස එතදභොසි: අභිපපගො ඛො තාව සාවච්ඡියං පිණ්ඩය වරිත්ථං, යනුක්ඛායං යෙන අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙත්ථපසඛකමෙය්‍යන්ති. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො යෙන අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙත්ථපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා තෙති අඤ්ඤාතිත්ථියෙති පරිබ්බාජකෙති සද්ධං සමමොදි. සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං විතීසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි.

තෙන ඛො පන සමයෙන තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං සන්තිසිත්තානං සන්තිපතීතානං අයමන්තරා කථා උදපාදි: යො හි කොචි ආවුසො, ආදායවස්සාති පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං භුග්ගවර්ගං වරති, 'නිද්දසො හික්ඛු'ති අලං වචනායාති.

අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො තෙසා අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං භාසිතං තෙව අභිනන්දි, න පටිකෙකාසි. අනභිනන්දිත්වා අපපටිකෙකාසිත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි 'භගවතො සන්තිකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථං ආජාතිස්සාමි'ති.

අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො සාවච්ඡියං පිණ්ඩය වරිත්වා පච්ඡාභන්තං පිණ්ඩපාතපටික්කනෙතො යෙන භගවා තෙත්ථපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවන්තං එතදවොච:

ඉධායං භනෙත, පුබ්බත්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරං ආදාය සාවච්ඡියං පිණ්ඩය පාවිසිං. තස්ස මග්ගා භනෙත, එතදභොසි: අභිපපගො ඛො තාව සාවච්ඡියං පිණ්ඩය වරිත්ථං, යනුක්ඛායං යෙන අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙත්ථපසඛකමෙය්‍යන්ති. අථ ඛො භනෙත, යෙන අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙත්ථපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා තෙති අඤ්ඤාතිත්ථියෙති පරිබ්බාජකෙති සද්ධං සමමොදි. සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං විතීසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. තෙන ඛො පන භනෙත, සමයෙන තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං සන්තිසිත්තානං සන්තිපතීතානං අයමන්තරා කථා උදපාදි: යො හි කොචි ආවුසො, ආදායවස්සාති පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං භුග්ගවර්ගං වරති, 'නිද්දසො හික්ඛු'ති අලං වචනායාති. අථ ඛො භනෙත, තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං භාසිතං තෙව අභිනන්දි, න පටිකෙකාසි. අනභිනන්දිත්වා අපපටිකෙකාසිත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි 'භගවතො සන්තිකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථං ආජාතිස්සාමි'ති.

සක්කා ඤ ඛො භනෙත, ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ කෙවලං වස්සගණනං මතෙන නිද්දසො හික්ඛුති පඤ්ඤපෙතුන්ති.

න ඛො සාරිපුත්ත, සක්කා ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ කෙවලං වස්සගණනං මතෙන නිද්දසො හික්ඛුති පඤ්ඤපෙතුං.

සත්‍ය ඛො ඉමානි සාරිපුත්ත, නිද්දසවජ්ඣති මයා සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පච්චෙදිතානි. කතමානි සත්‍යා:

7. 1. 4 11.

[ප්‍රථම නිදාන වක්‍ර සූත්‍රය]

42. එක්-සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර අන්තේසු මහසිටුහුගේ ජේතවන නම් අරමිහි වැඩ වෙසෙත්. එකල්හි ආයුෂමත් සැවිසුත් තෙරණුවෝ පෙරවරුයෙහි හැද පෙරෙව පා සිටුරු ගෙණ සැවැත්හි පිඬු පිණිස පිවිසියහ.

එක්බිති ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරුන්ට තෙලෙ සිත විය: “තව ම සැවැත්හි පිඬු පිණිස සැරිසරණට බොහෝ අප්‍රයම් වෙයි. මම අන්‍යාතීරික පරිව්‍රාජකයන්ගේ අසපුවට එළැඹෙමි නම් මැනැවැ”යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරුන් අන්‍යාතීරික පරිව්‍රාජකයන්ගේ අසපුව කරා වැඩියහ. වැඩ එ අන්තොටු පිරිවැජ්ඣත් හා සමග සතුටු වූහ. සතුටු විය යුතු සිහි කටයුතු කළා කොට නිමවා එකත්පස්හි වැඩ හුන්හ.

එ සමයෙහි රැස් ව හුන් එ අන්‍යාතීරික පරිව්‍රාජකයන් අතුරෙහි මෙ අතුරු කථායෙක් පාල විය: “අැවැත්නි, යම් පුද්ගලයෙක් දෙළොස් වසක් පිරිපුන් පිරිසිදු බඩසර වෙසේ නම් ගෙ ‘නිදාන (දහවස්කථා ඉක්ම වූ) මහණ’ යි කීමට කිසි වෙයි.

එකල්හි ආයුෂමත් සැරිසුත් තෙරුන් එ අන්තොටු පිරිවැජ්ඣත්ගේ භාෂිතය නො ම පිළිගත්හ, නො ද පිළිකෙව් කළහ. නො පිළිගෙණ ප්‍රතික්‍ෂේප නො කොට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි තෙල භාෂිතයාගේ අරුත් දක්මහ”යි හුනස්තෙන් නැග වැඩියහ.

එක්බිති ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රයෝ සැවැත්හි පිඬු පිණිස සැරි පසුවත් වේලෙහි පිඬුවායෙන් පෙරළා පැමිණියාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස්හි හුන්හ. එකත්පස්හි හුන් ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළහ:

වහන්ස, මෙහි මම පෙරවරුයෙහි හැද පෙරෙව පාසිටුරු රැගෙණ සැවැත්හි පිඬු සඳහා පිවිසියෙමි. වහන්ස, එමට තෙලෙ සිත් විය: සැවැත්හි පිඬු සඳහා වදනට තව බොහෝ අප්‍රයම් වෙයි. මම අන්‍යාතීරික පරිව්‍රාජකයන්ගේ අසපුව කරා යෙමි නම් මැනැවැයි. වහන්ස, ඉක්බිති මම අන්තොටු පිරිවැජ්ඣත්ගේ අසපුව කරා එළැඹියෙමි. එළැඹි එ අන්තොටු පිරිවැජ්ඣත් සමග සතුටු වීම. සතුටු විය යුතු සිහි කටයුතු කළා කොට නිමවා එකත්පසෙක්හි හිඳිමි. වහන්ස, එ සමයෙහි එ රැස් ව හුන් අන්තොටු පිරිවැජ්ඣත් අතුරෙහි මෙ අතුරු කථාව උපන: “අැවැත්නි යම් පුද්ගලයෙක් දෙළොස් වසක් පිරිපුන් පිරිසිදු බ්‍රහ්මචරීය තෙරෙ නම්, ‘නිදාන මහණ’ යි කියනට කිසි වේ” ය යි. වහන්ස, එක්බිති මම එ අන්තොටු පිරිවැජ්ඣත්ගේ භාෂිතය නො ම පිළිගනිමි, නො ම ප්‍රතික්‍ෂේප කෙළෙමි. නො පිළිගෙණ නො පිළිකෙව් කොට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි මෙ භාෂිතයාගේ අර්ථ දහගන්මි”යි හුනස්තෙන් නැගි තික්මගියෙමි.

වහන්ස, මෙ ධම්මිනගෙහි හුදු වස් ගණන් පමණෙකින් ‘නිදාන මහණෙකැ’ යි පැනැවිය හැකි ද යි.

ශාරීපුත්‍රයෙහි, හුදු වස්ගණන් පමණෙකින් මෙ ධම්මිනගෙහි (පුතුලකු) ‘නිදාන මහණෙකැ’ යි පැනැවිය නො හැක්ක.

ශාරීපුත්‍රයෙහි, මෙ නිදානවක්‍ර සත්දෙනෙක් මා විසින් තමා ම විශ්ව ඥානයෙන් දැන සාක්ෂාත් කොට දන්තාලදහ. කවර සතෙක යත්:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉධ සාරිපුත්ත, භික්ඛු සික්ඛාසමාදානෙ තිබ්බච්ඡන්දෙ හොති ආයතීඤ්ච සික්ඛාසමාදානෙ අවිගතපෙමො. ධම්මනිසන්ධියා¹ තිබ්බච්ඡන්දෙ හොති ආයතීඤ්ච ධම්මනිසන්ධියා අවිගතපෙමො. ඉච්ඡාචිතයෙ තිබ්බච්ඡන්දෙ හොති, ආයතීඤ්ච ඉච්ඡාචිතයෙ අවිගතපෙමො. පටිසල්ලානෙ තිබ්බච්ඡන්දෙ හොති, ආයතීඤ්ච පටිසල්ලානෙ අවිගතපෙමො. විරියාරමෙහ තිබ්බච්ඡන්දෙ හොති, ආයතීඤ්ච විරියාරමෙහ අවිගතපෙමො. සතිනෙපකෙක තිබ්බච්ඡන්දෙ හොති, ආයතීඤ්ච සතිනෙපකෙක අවිගතපෙමො. දිට්ඨිපට්ඨෙවෙ තිබ්බච්ඡන්දෙ හොති, ආයතීඤ්ච දිට්ඨිපට්ඨෙවෙ අවිගතපෙමො.

ඉමානි ඛො සාරිපුත්ත, සත්‍ය නිද්දසවජ්ඣති මයා සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡකතා පච්චෙදිතාති.

ඉමෙහි ඛො සාරිපුත්ත, සත්‍යහි නිද්දසවජ්ඣති, සමත්තාගතො භික්ඛු ආදස වෙපි වසායාති පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං චරති, නිද්දසො භික්ඛුති අලං වචනාය. චතුර්විධං වෙපි වසායාති පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං චරති, නිද්දසො භික්ඛුති අලං වචනාය. ඡන්ධිංසති වෙපි වසායාති පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං චරති, නිද්දසො භික්ඛුති අලං වචනාය. අට්ඨවත්තාරිකඤ්ඤෙපි වසායාති පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං චරති, නිද්දසො භික්ඛුති අලං වචනායාති.

7. 1. 4. 13

[දුතිය නිද්දසවජ්ඣ සුත්තං]

43. එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා කොසම්බියං විහරති කොසිඤ්ඤාමෙ. අථ ඛො ආයසමා ආනන්දෙ, පුබ්බන්‍යාසමයං නිවාසෙත්වා පත්තව්වරං ආදස කොසම්බියං පිණ්ඩාය පාවිසි. අථ ඛො ආයසමා ආනන්දස්ස එතදහොසි: අතිපප්පො ඛො තාව කොසම්බියං පිණ්ඩාය චරතුං, ඤානුත්තා'හං යෙන අඤ්ඤාතිජ්ඣයානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙත්‍රප-සම්ඤ්ජෙයානති.

අථ ඛො ආයසමා ආනන්දෙ යෙන අඤ්ඤාතිජ්ඣයානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙත්‍රපසම්ඤ්ජි. උපසම්ඤ්ජිතා තෙහි අඤ්ඤාතිජ්ඣයෙහි පරිබ්බාජ-කෙහි සද්ධිං සමෙමාදි. සමෙමාදනියං කථං සාරාණීයං චිතියාමෙත්වා එකමන්තං නිසීදි.

තෙන ඛො පන සමයෙන තෙසං අඤ්ඤාතිජ්ඣයානං පරිබ්බාජකානං සන්තිසිත්තානං සන්තිපතීතානං අගමන්තරු කථා උදපාදි: යො හි කොචි ආවුසො, ආදසවසායාති පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං චරති, 'නිද්දසො භික්ඛු'ති අලං වචනායාති.

අථ ඛො ආයසමා ආනන්දෙ තෙසං අඤ්ඤාතිජ්ඣයානං පරිබ්බාජකානං භාසිතං නෙව අභිනන්දි, න පටිකෙකාසි. අනභිනන්දිතා අපට්ඨකෙකාසිතා උට්ඨායාසනා පකකාමි 'භගවතො සන්තිකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථං ආජාතිස්සාමි'ති.

අථො ඛො ආයසමා ආනන්දෙ කොසම්බියං පිණ්ඩාය චරිතා පච්ඡාභ්‍යන්තං පිණ්ඩපාතපටිකකනෙතා යෙන භගවා තෙත්‍රපසම්ඤ්ජි. උපසම්ඤ්ජිතා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො ඛො ආයසමා ආනන්දෙ භගවන්තං එතදවොච:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ශාරීපුත්‍රයෙහි, මේ සත්තෙහි මහණ ශික්ෂාසමාදානයෙහි තිවුරුණු ඇතිකේ වෙයි, මත්තෙහි ද ශික්ෂාසමාදානයෙහි පහ නො වූ ප්‍රේම ඇතිකේ වෙයි. ධර්මොපධාරණයෙහි (විදර්ශනාවෙහි) දෘඪඡන්ද ඇතිකේ වෙයි, මතුයෙහි ද ධර්මොපධාරණයෙහි පහ නො වූ ප්‍රේම ඇතිකේ වෙයි. ඉච්ඡා විනයෙහි තිවුරුණු ඇතිකේ මත්තෙහි ද ඉච්ඡා විනයෙහි පහ නො වූ ප්‍රේම ඇතිකේ වෙයි. පිළිසලනෙහි දළකද ඇතිකේ මතුයෙහි ද පිළිසලනෙහි පහ නො වූ ප්‍රේම ඇතිකේ වෙයි. විශාරද්ධියෙහි තිවුරුණු ඇතිකේ මතුයෙහි ද විශාරද්ධියෙහි පහ නො වූ ප්‍රේම ඇතිකේ වෙයි. සමාති-නිපකභාවයෙහි (ප්‍රඥයෙහි) තිවුරුණු ඇතිකේ මතුයෙහි ද සමාති - නිපකභාවයෙහි පහ නො වූ ප්‍රේම ඇතිකේ වෙයි. දෘඪ (මාභී) ප්‍රතිවේධයෙහි තිවුරුණු ඇතිකේ මතුයෙහි ද දෘඪප්‍රතිවේධයෙහි පහ නො වූ ප්‍රේම ඇතිකේ වෙයි.

ශාරීපුත්‍රයෙහි, මෙ සත් තිද්ධිවත්තූ මා විසින් තමා ම විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන සාක්ෂාත් කොට ප්‍රවිදිතයහ.

ශාරීපුත්‍රයෙහි, මේ තිද්ධිවත්තූ සත්ත් සමනාගත මහණ දෙළොස් වසකුළු පරිපූර්ණ පරිශුද්ධ බ්‍රහ්මචර්යා රක්ෂේ නම් 'තිද්ධි මහණ'යි කීමට තිසි වෙයි. සුචිච්චයක් නමුදු පිරිපුත් පිරිසිදු බහිසර වෙසේ නම් 'තිද්ධි මහණ'යි කීමට තිසි වේ. සතිස්වසකුළු පිරිපුත් පිරිසිදු බහිසර වෙසේ නම් 'තිද්ධි මහණ'යි කීමට තිසි වෙයි. අට සාමුච්චිකුළු පරිපූර්ණ පරිශුද්ධ බ්‍රහ්මචර්යා වෙසේ නම් 'තිද්ධි මහණ'යි කීමට සුදුසු වේ යයි.

7 1. 4. 12

[දෙවැනි තිද්ධිවත්තූ සූත්‍රය]

48. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසඹානුවර කොසිතාරාම යෙහි වැඩ වෙසෙති. එකල්හි ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ පෙරවරුයෙහි හැද පෙරෙව් පාසිවුරු ගෙණ කොසමිඳෙහි පිඬු සඳහා පිවිසියහ. එකල්හි ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන්හට නෙලෙ සිත් විය: "තව ම කොසඹානි පිණිසාන සඳහා වදනට අලුයම බොහෝ වෙයි. මම කොසමිඳෙහි අන්‍යතිර්ථක පරිව්‍රාජකයන්ගේ අසපුව කරා යෙමි නම් මැනවැ"යි.

එක්කිසි ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ අන්‍යතිර්ථක පරිව්‍රාජකයන්ගේ අසපුව කරා වැඩියහ. වැඩ ඒ අත්තොටු පිරිවැරියන් සමග සතුටු වූහ. සතුටු විසතුතු සිහි කවිසුතු කරාව කොට තිමවා එකත්පසෙක හුත්හ.

එ සමයෙහි රැස් වූ හුත් ඒ අන්‍යතිර්ථක පරිව්‍රාජකයන් අතුරෙහි මෙ අතුරු කරාව උපත: "ඇවැත්නි, යම් ම කිසිවෙක් දෙළොස්වසක් පරිපූර්ණ කොට පිරිසිදු බ්‍රහ්මචර වෙසේ නම්, 'සෙ තිද්ධි මහණ'යි කීමට තිසි වේ ය"යි.

එක්කිසි ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ එ අත්තොටු පිරිවැරියන්ගේ භාෂිතය නො ම පිළිගත්හ, නො පිළිකෙමි කළහ. නො පිළිගෙන නො පිළිකෙමි කොට 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි තෙල භාෂිතයාගේ අකීය දනුම'යි හුත්තෙත් නැග තිත්මගියහ.

ඉක්කිසි ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ කොසඹායෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පස්වරුයෙහි පිණිසානගෙන් පෙරලා වැඩියාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත්පස්හි හුත්හ. එකත් පස්හි හුත් ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළහ:

ඉධාහං භතෙන, පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පතනව්වරං ආදාය කොසමිකං පිණ්ඩං පාවිසිං. තස්ස මග්ගං භතෙන, එතදභොසි: අතිපපගො ඛො තාව කොසමිකං පිණ්ඩං වරිකුං, යනනුනාහං යෙන අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙත්‍රපසඞ්කමෙය්‍යනති.

අථ ඛවාහං භතො, යෙන අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙත්‍රපසඞ්කමිං. උපසඞ්කමිත්වා තෙති අඤ්ඤාතිත්ථියෙති පරිබ්බාජකෙති සද්ධිං සමෙවාදිං. සමෙවාදතීය: කථංතාරාණිං විතීයාරොත්වා එකමන්තං තිසිදිං.

තෙන ඛො පන භතෙන, සමයෙන තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං සන්තිසිත්තානං සන්තිපතිතානං අයමන්තරා කථා උද්පාදි:

ගො හි කොච්ඡි ආවුසො, ආදසවස්සාති පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්ම-වරියං වරති, නිද්දසො භික්ඛුති අලං වචනායාති.

අථ ඛවාහං භතෙන, තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං භාසිතා නෙව අභිනන්දිං, න පටිකෙකාසිං. අනභිනන්දිනා අපට්ඨකෙකාසිනා උට්ඨායාසනා සකාමිං. ‘භගවතො සන්තිකො එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථො ආජාතිස්සාමි’ති.

සකකා හු ඛො භතෙන, ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ කෙවලං වස්සගණන-මතෙන නිද්දසො භික්ඛුති¹ පඤ්ඤපෙතුනති.

න ඛො ආනන්ද සකකා ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ කෙවලං වස්සගණන-මතෙන නිද්දසො භික්ඛුති¹ පඤ්ඤපෙතුනති.

සත්‍ය ඛො ඉමාති ආනන්ද නිද්දසවන්තී මයා සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡි-කත්වා පච්චෙදිතාති. කකමාති සත්‍ය:

ඉධානන්ද, භික්ඛු සඤ්ඤා භොති. භිරිමා භොති. ඔත්තපපී භොති. බ්‍රහ්මස්වනො භොති. ආරභවිරියො භොති. සතිමා භොති. පඤ්ඤවා භොති.

ඉමාති ඛො ආනන්ද සත්‍ය නිද්දසවන්තී මයා සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පච්චෙදිතාති.

ඉමෙහි ඛො ආනන්ද සත්‍යාති නිද්දසවන්තී සමන්තාගතො භික්ඛු ආදස වෙපි වස්සාති පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මවරියං වරති, නිද්දසො භික්ඛුති අලං වචනායාති. චතුර්විකුලෙපි වස්සාති පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මවරියං වරති, නිද්දසො භික්ඛුති අලං වචනාය. ඡතතිංසති වෙපි වස්සාති පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මවරියං වරති, නිද්දසො භික්ඛුති අලං වචනාය. අට්ඨවත්තාරිකඤ්ඤෙපි වස්සාති පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මවරියං වරති, නිද්දසො භික්ඛුති අලං වචනායාති.

දෙවතාඛග්ගො වතුපෙඨා.

තස්සඤ්ඤානං.

අපමාදෙ භිරි වෙව ඤෙ ඤෙ සුවචා මිත්තා,
ඤෙ පටිසම්භිද්ද ඤෙ වසා ඤෙ නිද්දසවන්තාති.²

1. නිද්දසො භික්ඛු - සිමු.
2. අපමාදෙ භිරිමා ජ දෙව සුත්තො දුෂ්ඨ ඛලං.
දුෂ්ඨ පටිසම්භිද්ද ම නිද්දසවන්තී පණර දුෂ්ඨ - සිමු

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

වහන්ස, මම පෙරවරු වේලෙහි හැඳපෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ මේ කොසඹැහි පිඬු පිණිස පිවිසියෙමි. වහන්ස, ඒ මට තෙල සිත විය: කොසඹැහි පිඬු සඳහා සරණට නව බොහෝ අපුයම වෙයි. මම අත්තොටු පිරිවැජ්ඣන් අසපුව කරා එළැඹෙමි නම් මැනවැයි.

වහන්ස, ඉක්බිති මම අන්‍යාතීරීක පරිව්‍රාජකයන්ගේ ආරාමය කරා එළැඹියෙමි. එළැඹ එ අත්තොටු පිරිවැජ්ඣන් හා සමග සතුටුවීමි. සතුටු වියයුතු සිහිකටයුතු කරා කොට නිමවා එකත්පස්සි හිනිමි.

වහන්ස, එසමයෙහි රැස් ව හුන් එ අන්‍යාතීරීක පරිව්‍රාජකයන් අතුරෙහි මෙ අතුරු කරුවා පාල විය:

ඇවැත්ති, යම් ම කිසිවෙක් දෙළොස්වසක් පිරිපුන් පිරිසිදු බඩසර වෙසේ නම්, 'නිද්දස මහණෙකැ'යි කියනට තිස්සේ යයි.

වහන්ස, ඉක්බිති මම එ අත්තොටු පිරිවැජ්ඣන්ගේ භාණ්ඩය නො පිළිගත්ම, නො බැහැර කෙළෙමි. නො පිළිගෙණ නො බැහැර කොට "භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි තෙල භාණ්ඩයාගේ අරුත් දැනගනීමැ"යි හුතස්නෙන් නැග නික්මගියෙමි.

වහන්ස, මෙ ධම්මිනෙයෙහි හුදෙක් වෛශ්‍යනාමාත්‍රයෙන් 'නිද්දස මහණෙකැ'යි පැණවිය හැකි දෑ යි.

ආනන්දයෙනි, මෙ ධම්මිනෙයෙහි හුදෙක් වස්තිඤ්ඤා මතුවෙකින් 'නිද්දස මහණෙකැ'යි පැණවිය නො හැකැයි.

ආනන්දයෙනි, මා විසින් ම විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන පසක් කොට පවසන- ලද මෙ නිද්දසවඤ්ඤා සතෙක. කවර සතෙක යත්:

ආනන්දයෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ සාදහැතියේ වෙයි. හිරි ඇතියේ වෙයි. මතස් ඇතියේ වෙයි. බොහෝ අප්පිරු තැන් ඇතියේ වෙයි. රුකුළුවැර ඇතියේ වෙයි. සමාති ඇතියේ වෙයි. විවසුන් පැණ ඇතියේ වෙයි.

ආනන්දයෙනි, මේ නිද්දසවඤ්ඤා සත්තෙක මා විසින් ම විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන පසක් කොට පවසනලදහ

ආනන්දයෙනි, මෙ නිද්දසවඤ්ඤා සතීන් සමනාගත මහණ දෙළොස්වසක් වේවයි පිරිපුන් පිරිසිදු මහබඩසර වෙසේ නම්, 'නිද්දස මහණ'යි කීමට තිසියේ වෙයි. සුවිසිවසක් වේවයි පරිපුණ් පරිශුද්ධ චුක්ඛවර්ණ රක්තේ නම්, 'නිද්දස මහණ'යි කීමට සුදුසු වෙයි. සතීස්වසක් වේවයි පිරිපුන් පිරිසිදු චුක්ඛවර්ණ රක්තේ නම්, 'නිද්දස මහණ'යි කීමට සුදුසු වෙයි. අටසාමිස්වසක් වේවයි පිරිපුන් පිරිසිදු මහබඩසර රක්තේ නම්, 'නිද්දස මහණ'යි කීමට සුදුසු වෙයි.

දේවතා වගීය සතරවැනි යි.

එහි උද්දනය:

අපාමාද සුත්‍රය, හිරි සුත්‍රය, සොච්චස්සනා සුත්‍ර දෙක ය, මිත්ත සුත්‍ර දෙක ය, පච්චිකුද්ද සුත්‍ර දෙක ය, විත්තව්‍යය සුත්‍ර දෙක ය, නිද්දස සුත්‍ර දෙක ය යි සුත්‍ර දෙළොසෙකි.

| 5. මහායඤ්ඤ වග්ගො

7. 1. 5. 1

[විඤ්ඤාණට්ඨිති සුත්තං]

[සාවජජීඨිදුතං]

44. සත්ථිමො භික්ඛවෙ විඤ්ඤාණට්ඨිතියො. කතමො සත්තා:

1. සත්ථි භික්ඛවෙ, සත්තා නානත්තකායා නානත්තසඤ්ඤාදිනො: සෙය්‍යථාපි මනුස්සා එකච්චෙ ව දෙවා එකච්චෙ ව චිත්තිපාතිකා. අයං පඨමො විඤ්ඤාණට්ඨිති.

2. සත්ථි භික්ඛවෙ, සත්තා නානත්තකායා එකත්තසඤ්ඤාදිනො: සෙය්‍යථාපි දෙවා බ්‍රහ්මකායිකා පඨමාභිනිබ්බත්තා. අයං දුතියො විඤ්ඤාණට්ඨිති.

3. සත්ථි භික්ඛවෙ, සත්තා එකත්තකායා නානත්තසඤ්ඤාදිනො: සෙය්‍යථාපි දෙවා ආහංසරා. අයං තතියො විඤ්ඤාණට්ඨිති.

4. සත්ථි භික්ඛවෙ, සත්තා එකත්තකායා එකත්තසඤ්ඤාදිනො: සෙය්‍යථාපි දෙවා සුභතිණ්ණා. අයං චතුත්ථො විඤ්ඤාණට්ඨිති.

5. සත්ථි භික්ඛවෙ, සත්තා සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමො පටිසසඤ්ඤානං අත්ථබ්බමො නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරො අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්චායතනුපයා. අයං පඤ්චමො විඤ්ඤාණට්ඨිති.

6. සත්ථි භික්ඛවෙ, සත්තා සබ්බසො ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කමම අනන්තං විඤ්ඤාණානි විඤ්ඤාණඤ්චායතනුපයා. අයං ඡට්ඨො විඤ්ඤාණට්ඨිති.

7. සත්ථි භික්ඛවෙ, සත්තා සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්කමම නෙට්ඨි කිඤ්චිති ආකිඤ්චඤ්චායතනුපයා. අයං සත්තමො විඤ්ඤාණට්ඨිති.

ඉමො ඛො භික්ඛවෙ, සත්ත විඤ්ඤාණට්ඨිතියොති.

7. 1. 5. 2

[සමාධිපටික්ඛාර සුත්තං]

[සාවජජීඨිදුතං]

45. සත්ථිමෙ භික්ඛවෙ, සමාධිපටික්ඛාරො. කතමෙ සත්තා:

සමමාදිට්ඨි, සමමාසඛකපො, සමමාචාරා, සමමාකමමනෙතා, සමමාආජ්චො, සමමාචාරායාමො, සමමාසති.

ආ ඛො භික්ඛවෙ, ඉමෙහි සත්තභවේහති විත්තසෙසකය්‍යතා පටික්ඛතා, අයං වුට්ඨති භික්ඛවෙ අරියො සමමාසමාධි “සුඋපනිකො” ඉතිපි “සපටික්ඛාරො” ඉතිපි”ති.

5. මහායානාදි වර්ග

7. 1. 5. 1

[විශාලාංගපිටිකා සූත්‍රය]

[සැවැත්විදන සි]

44. මහණෙනි, මේ (ප්‍රතිසන්ධි) විඤ්ඤානසංඛ්‍යා (විඤ්ඤාන පටිත්තා තැන්) සත් දෙනෙකි. කවර සත් දෙනෙක යත්:

1. මහණෙනි, භානානිකාය භානානිකායංඤ ආදී සත්ත්වයෝ ඇත. ඔහු නම් මනුෂ්‍යයෝ ද, ඇතැම් දෙවියෝ ද, ඇතැම් චෛමානික ජේතයෝ ද වෙත්. මේ ප්‍රථම විඤ්ඤානසංඛ්‍යා ය යි.

2. මහණෙනි, භානානිකාය හා ඵකනිකායංඤ ආදී සත්ත්වයෝ ඇත. ඔහු නම් ප්‍රථමධ්‍යානසෙන් උපන් බ්‍රහ්මකායික දෙවියෝ ය. මේ ද්විතීය විඤ්ඤානසංඛ්‍යා යි.

3. මහණෙනි, ඵකනිකාය හා භානානිකායංඤ ආදී සත්ත්වයෝ ඇත. ඔහු නම් ආභාසාර දෙවියන් බන්දන. මේ තෘතීය විඤ්ඤානසංඛ්‍යා ය යි.

4. මහණෙනි, ඵකනිකාය හා ඵකනිකායංඤ ආදී සත්ත්වයෝ ඇත. සුභකිණ්ණ බද්ධ දෙවියෝ ය. මේ චතුර්ථ විඤ්ඤානසංඛ්‍යා ය යි.

5. මහණෙනි, සථිප්‍රකාරයෙන් රූපකංඤ්චන්තේ සමතික්‍රමයෙන් (රූපකය ඉක්මවූ) ප්‍රතිසන්ධි (හැටිම්) සංඤ්චන්තේ අත්තගමයෙන් (අත්තයට යැමෙන්) භානානිකායංඤ්චන්තේ (රූපධ්‍යානානුරම්භ) අමනසිකාරයෙන් 'කසිණ්ණයාපිතාකායං කසිණ්ණානුරූප අභස්' 'අනන්තය'යි ආකාශානුරූපය සත්ත්වයෝ ඇත. මේ පඤ්චම විඤ්ඤානසංඛ්‍යා ය යි.

6. මහණෙනි, සථිප්‍රකාරයෙන් ආකාශානුරූපය සමතික්‍රම කොට 'විඤ්ඤාන අනන්තය'යි විඤ්ඤාණානුරූපය (දෙවන අරුතෙලෙහි උපන්) සත්ත්වයෝ ඇත. මේ ෂෂ්ඨ විඤ්ඤානසංඛ්‍යා ය යි.

7. මහණෙනි, හැම පරිද්දෙන් විඤ්ඤාණානුරූපය සමතික්‍රම කොට 'නපි කිසුම්'යි ආකිසුණුරූපය (තෙවන අරුතෙලෙහි උපන්) සත්ත්වයෝ ඇත. මේ සත්තම විඤ්ඤානසංඛ්‍යා ය යි.

මහණෙනි, මොහු සත්තවිඤ්ඤානසංඛ්‍යා යි.

7. 1. 5. 2

[සමාධිපරිකාර සූත්‍රය]

[සැවැත්විදන සි]

45. මහණෙනි, සමාධිපරිකාරයෝ (මාග්ධිමාග්ධිප සමාධිපයෝ) සතෙකි. කවර සතෙක යත්:

සමාදිලි ය, සමාසංකප්ප ය, සමාචාරා ය, සමාකම්මනන ය, සමාආජිව ය, සමාචාරායාම ය, සමාසති යි.

මහණෙනි, මේ සත් කරුණින් පරිකාර (පොෂිත) වූ චිත්තයාගේ යම් බද්ධ ඵකාග්‍රතායෙන් වේ නම්, මහණෙනි, මේ ආර්‍ය සමාසත්තමාධි 'සඋපතිත' ය යි ද 'සපරිකාර' ය යි ද කියනු ලැබේ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. 1. 5. 3

[පඨම අග්ගි සුත්තං]

[සාමච්ඡිනිදානං]

46. සත්තිමෙ භික්ඛවෙ, අග්ගි. කතමෙ සත්තා:

රාගග්ගි, දෛසග්ගි, මෝහග්ගි, ආත්මණ්ණස්සිති, ගහපතග්ගි, දක්ඛිණ්ණස්සග්ගි, කට්ඨග්ගි. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්තා අග්ගි'ති.

7. 1. 5. 4

[මහායඤ්ඤ සුත්තං]

47. එකං සමයං භගවා සාවිච්ඡියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ.* තෙන ඛො පන සමයෙන උග්ගතසර්පිරස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස මහායඤ්ඤ උපක්ඛවො,¹ හොති. පඤ්ච උසහසතාති පුණ්ණපනීතාති හොනති යඤ්ඤත්ථාය. පඤ්ච වච්ඡතරසතාති පුණ්ණපනීතාති හොනති යඤ්ඤත්ථාය. පඤ්ච වච්ඡතරිසතාති පුණ්ණපනීතාති හොනති යඤ්ඤත්ථාය. පඤ්ච අජසතාති පුණ්ණපනීතාති හොනති යඤ්ඤත්ථාය. පඤ්ච උරබ්භසතාති පුණ්ණපනීතාති හොනති යඤ්ඤත්ථාය.

අථ ඛො උග්ගතසර්පිරෝ බ්‍රාහ්මණෝ යෙන භගවා තෙත්ථපසඛිකම්. උපසඛිකම්භා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි. සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං. විතීසාරෙභා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො උග්ගතසර්පිරෝ බ්‍රාහ්මණෝ භගවන්තං එතදවොච:

සුතං මේතං තො ගොතමි, අග්ගිස්ස ආදානං² සුපස්ස උස්සාපනං මහපථලං හොති මහාතිසංසතති.

මයාපි ඛො එතං බ්‍රාහ්මණ, සුතං අග්ගිස්ස ආදානං සුපස්ස උස්සාපනං මහපථලං හොති මහාතිසංසතති.

දුතියමපි ඛො -පෙ- තතියමපි ඛො උග්ගතසර්පිරෝ බ්‍රාහ්මණෝ භගවන්තං එතදවොච: “සුතං මේතං තො ගොතමි, අග්ගිස්ස ආදානං සුපස්ස උස්සාපනං මහපථලං හොති මහාතිසංසතති. මයාපි ඛො එතං බ්‍රාහ්මණ, සුතං අග්ගිස්ස ආදානං සුපස්ස උස්සාපනං මහපථලං හොති මහාතිසංසතති”, තසිදං හො ගොතමි, සමෙති හොතො වෙච්ච ගොතමස්ස අමනාසකඤ්ච යදිදං සබ්බෙතන සබ්බන්ති.

* අගං පාඪයං මරණී පොත්ථකෙ න දිස්සන්ත.
1 උපක්ඛවො - ජෙතං - උපක්ඛවො - අට්ඨකථා
2 ආදානං - සෘෂ්.

7. 1. 5. 3.

[අභි සුත්‍රය]

[සැවැත්නිදන යි]

46. මහණෙනි, මෙ අභි සතෙකි. කවර සතෙක යත්:

රාගාග්නී ය, ද්වේෂාග්නී ය, මොහාග්නී ය, ආභුනෙයාග්නී (මට්ඨියාදී සුදස්සන්ට සත්කාර නොකිරීමෙන් නිරයාදියෙහි වන දුක්ඛ) ය, ගාහ-පතාග්නී (ගෙහිම නොතැනීමෙන් ගෙඟුවට වන දුක්ඛ) ය, දක්ඛණාභී (දක්ඛණාභී භික්ෂු සමූහයට නිත්‍යපරිභව කිරීමෙන් වන දුක්ඛ) ය, කාමොග්නීය (දරවිනි) යි. මහණෙනි, මෙ (දහනාථ ඇති) අභි සත යි.

7. 1. 5. 4

[මහායඤ්ඤ සුත්‍රය]

47. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ජේතවන යෙහි අනේපිඬු සිටුවුනේ ආරාමයෙහි වාසය කරණසේක. එ සමයෙහි උග්ගතසරීර බ්‍රාහ්මණයාගේ මහායඤ්ඤ (යාගයක්) එළඹියේ ය. යඤ්ඤ සද්‍යා පන්සියක් වෘත්තයෝ යඤ්ජපය (යාගසාමන්ත) වෙත එළවනලද වෙත්. යඤ්ඤ සද්‍යා පන්සියක් වන්සතරයෝ (වස්සෝ) යඤ්ජපය වෙත එළවනලද වෙත්. යඤ්ඤ සද්‍යා පන්සියක් වන්සතරයෝ (වැස්සියෝ) යඤ්ජපය කරා එළවනලද වෙත්. යඤ්ඤ සද්‍යා පන්සියක් එළවෙත් යඤ්ජපය කරා එළවනලද වෙත්. යඤ්ඤ සද්‍යා පන්සියක් තිරෙඵවෝ යඤ්ජපය කරා එළවනලද වෙත්.

එකල්හි උග්ගතසරීර බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් කරා එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමඟ සතුටු විය. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කළාව කොට නිමවා එකත්පස්සි ගින. එකත්පසෙක හුන් උග්ගතසරීර බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකෙණේ ය:

“භවද් ගෞතමයන් වහන්ස, (යඤ්ඤ සද්‍යා) මඩ්ඛලාග්නීය ගැණුම (මගුල් හිනි දැල්වීම) ද යාගසාමන්ත නාමිම ද මහත්ඵල වෙයි, මහඅනුසස් ඇති වෙයි යන තෙල කරුණ මා විසින් අසනලදු”යි.

බ්‍රාහ්මණය, මා විසින් “යාගාග්නීය ගැණුම ද යාගසාමන්ත නාමිම ද මහත්ඵල ඇතිසේ ය, මහඅනුසස් ඇතිසේ ය” යන තෙල කරුණ අසන ලද්දේ විය.

දෙවන වට ද ... තෙවන වට ද උග්ගතසරීර බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකෙණේ ය: “භවද් ගෞතමයන් වහන්ස, යාගාග්නීය ගැණුම යඤ්ජපය නාමිම මහත්ඵල මහානිසංස වේ” යි තෙල කරුණ මා විසින් අසනලදු යි. “බ්‍රාහ්මණය, යාගාග්නීය ගැණුම යඤ්ජපය නාමිම මහත්ඵල මහානිසංස වේ” යි. තෙල කරුණ මා විසින් අසන ලදු යි විය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, භවත් ගෞතමයන් වහන්සේගේ යම් මේ ප්‍රායශ්ඤය වේ ද අපගේ යම් මේ ප්‍රායශ්ඤයක් වේ ද මෙ හැම හැමලෙසින් සම වේ යයි.

එවං වුත්තෙ අයසමා අනුභවො උග්ගතසරීරං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච:
න ඛො බ්‍රාහ්මණ, නථාගතා එවං පුච්ඡිතඛො: සුතමෙවනං හො ගොතම,
අනිසං අදනං යුපසං උසංපනං මහජාලං ගොති මහානිසංසන්තී.

එවද්ද ඛො බ්‍රාහ්මණ, නථාගතා පුච්ඡිතඛො: අහං හි භනෙත, අය්සිං
අද්දකාමො, යුපං උසංපෙකුකාමො. ඔවද්ද මං භනෙත භගවා, අනුසාසකු
මං භනෙත භගවා, යං මම අසං දීඝරතනං නිනාස සුඛායාති.

අථ ඛො උග්ගතසරීරො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: අහං හි
හො ගොතම, අය්සිං අද්දකාමො, යුපං උසංපෙකුකාමො. ඔවද්ද මං
භවං ගොතමො, අනුසාසකු මං භවං ගොතමො, යං මම අසං දීඝරතනං
නිනාස සුඛායාති.

අය්සිං බ්‍රාහ්මණ, අදෙනො¹ යුපං උසංපෙනො පුබ්බව යද්දක
නිඤ්ඤි සන්තාති උසංපෙති අකුසලාති දුක්ඛද්‍රයොති² දුක්ඛවිපාකාති.
සන්තාති නිඤ්ඤි:

කායසන්තං, වච්ඡන්තං, මනොසන්තං.

අය්සිං බ්‍රාහ්මණ, අදෙනො යුපං උසංපෙනො පුබ්බව යද්දක
එවං වින්තං උපපාදෙති: එතතකා උසංගා භද්දකුතා යද්දකුතො, එතතකා
වච්ඡන්තා භද්දකුතා යද්දකුතො, එතතකා වච්ඡන්තො භද්දකුතා
යද්දකුතො, එතතකා අජා භද්දකුතා යද්දකුතො, එතතකා උරබ්භා
භද්දකුතා යද්දකුතොයාති. යො පුද්දකං කරොමිති අපුද්දකං කරොති.
කුසලං කරොමිති අකුසලං කරොති. සුගතිමග්ගං³ පරිගෙසාමිති දුගති-
මග්ගං⁴ පරිගෙසති. අය්සිං බ්‍රාහ්මණ, අදෙනො යුපං උසංපෙනො
පුබ්බව යද්දක ඉදං පඨමං මනොසන්තං උසංපෙති අකුසලං දුක්ඛද්‍රයං
දුක්ඛවිපාකං.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, අය්සිං අදෙනො යුපං උසංපෙනො පුබ්බව
යද්දක එවං වාචං භාසති: එතතකා උසංගා භද්දකුතා යද්දකුතො, එතතකා
වච්ඡන්තා භද්දකුතා යද්දකුතො, එතතකා වච්ඡන්තො භද්දකුතා
යද්දකුතො, එතතකා අජා භද්දකුතා යද්දකුතො, එතතකා උරබ්භා
භද්දකුතා යද්දකුතොයාති. යො පුද්දකං කරොමිති අපුද්දකං කරොති.
කුසලං කරොමිති අකුසලං කරොති. සුගතිමග්ගං³ පරිගෙසාමිති
දුගතිමග්ගං⁴ පරිගෙසති. අය්සිං බ්‍රාහ්මණ, අදෙනො යුපං උසංපෙනො
පුබ්බව යද්දක ඉදං දුතියං වච්ඡන්තං උසංපෙති අකුසලං දුක්ඛද්‍රයං
දුක්ඛවිපාකං.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, අය්සිං අදෙනො යුපං උසංපෙනො පුබ්බව
යද්දක සයං පඨමං සමාරම්භති⁵ උසංගෙ භනතුං⁶ යද්දකුතොයාති. සයං
පඨමං සමාරම්භති වච්ඡන්තෙ භනතුං යද්දකුතොයාති. සයං පඨමං සමාරම්භති
වච්ඡන්තෙ භනතුං යද්දකුතොයාති. සයං පඨමං සමාරම්භති අජෙ භනතුං
යද්දකුතොයාති. සයං පඨමං සමාරම්භති උරබ්භෙ භනතුං යද්දකුතොයාති.

1 අදෙනො - සයං. 2 දුක්ඛද්‍රයොති - සිමු. 3 සුගතිමග්ගං - මිත්ත.

4 දුගතිමග්ගං - මිත්ත. 5 සමාරම්භති - සයං, සමාරම්භති - සිමු.

6 භද්දකුතා - සිමු.

මෙසේ කී කල්හි ආයුෂ්මත් ආනඤ්ඤ තෙරණුවෝ උග්ගතසරීර බමුණුහට තෙල කීහ: බ්‍රාහ්මණය, “හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යඤ්ගතිය ගැණුම ද යඤ්සුප නැංවීම ද මහත්ඵල වේ, මහාතිසංග වේ යන තෙල මා විසින් අනතලද්”යි මෙතෙසින් කර්මාගතයන් වහන්සේ පිළිවිසිය යුතු නො වෙයි.

බ්‍රාහ්මණය, කර්මාගතයන් වහන්සේ මෙසේ පිළිවිසිය යුතු වෙයි: “වහන්ස, මම යඤ පිණිස ගිහි දල්වනු කැමැතියෙමි, යඤ්ඤාමා නංවනු කැමැතියෙමි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට ඔවදන් කරණ සේක්වා. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට අනුශාසනා කරණ සේක්වා. යම් ගෙයෙකින් එ මට දීඝීරාත්‍රයෙහි ගිත පිණිස සුව පිණිස වේ නම්, එතෙසිනැ”යි.

එකල්හි උග්ගතසරීරබ්‍රහ්මණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැළකෙණේ ය: “හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මම වතාගි යඤ්ගතිය දල්වනු කැමැතියෙමි, යඤ්ඤාමා ඔබවනු කැමැතියෙමි. හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ මට යමක් දීඝීරාත්‍රයෙහි ගිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ නම් එපරිදි මට අවවාද කරණසේක්වා, හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ මට අනුශාසනා කරණ සේක්වා”යි.

බ්‍රාහ්මණය, යඤ සදහා අග්ගිය දල්වනුයේ යඤ සදහා වැම් ඔබවනුයේ යඤයට පලමු ම අකුසල් වූ දුක් උපදවන්නා වූ දුක්චිපාක ඇති යන්නු තුණක් ඔබවන්නේ ය. කවර තුණෙක යන්:

කායසංත්‍රය, වාක්ඛංත්‍රය, මනායංත්‍රය යි.

බ්‍රාහ්මණය, යඤයට අග්ගිය දල්වනුයේ යඤයට සුප ඔබවනුයේ යඤයට පලමු ම “යඤ පිණිස මෙතෙක් වාෂ්පයෝ නසනු ලබන්වා, යඤ පිණිස මෙතෙක් වත්තතරයෝ නසනු ලබන්වා, යඤ පිණිස මෙතෙක් වත්තතරිත්‍ර නසනු ලබන්වා, යඤ පිණිස මෙතෙක් එළවෝ නසනු ලබන්වා, යඤ පිණිස මෙතෙක් තිරෙළවෝ නසනු ලබන්වා”යි මෙසේ සිත උපදවන්නේ ය. හෙ ‘පුණ්‍ය කරම්’යි අපුණ්‍ය කරයි. ‘කුසල් කරම්’යි අකුසල් කරයි. ‘සුගති මාගීය සොයම්’යි දුගීය මාගීය සොයයි. බ්‍රාහ්මණය, යඤයට අග්ගි දල්වන්නේ යඤයට වැම් ඔබවන්නේ යඤයෙන් පුරීයෙහි ම මෙ අකුසල වූ දුක් උපදවන දුක්චිපාක ඇති ප්‍රථම මනායංත්‍රය ඔබවන්නේ ය.

තවද බ්‍රාහ්මණය, යඤයට අග්ගි දල්වනුයේ යඤයට වැම් ඔබවනුයේ යඤයට පුරීයෙහි ම මෙබ්‍ර බන් කීත්තේ ය: “යඤයට මෙතෙක් වාෂ්පයෝ නසනු ලබන්වා, යඤයට මෙතෙක් වත්තතරයෝ නසනු ලබන්වා, යඤයට මෙතෙක් වත්තතරිත්‍ර නසනු ලබන්වා. යඤයට මෙතෙක් එළවෝ නසනු ලබන්වා, යඤයට මෙතෙක් තිරෙළවෝ නසනු ලබන්වා”යි. හෙ ‘පුණ්‍ය කරම්’යි අපුණ්‍ය කරයි. ‘කුසල් කරම්’යි අකුසල් කරයි. ‘සුගතිමග සොයම්’යි දුගතිමග ම සොයයි. බ්‍රාහ්මණය, යාගය සදහා අග්ගි දල්වනුයේ යාගය සදහා වැම් ඔබවනුයේ යඤයෙන් පුරීයෙහි ම අකුසල් වූ දුක් උපදවන දුක්චිපාක ඇති මෙ දෙවන වාක්ඛංත්‍රය ඔබවන්නේ ය.

තවද බමුණ, යාග පිණිස ගිහි එළවනුයේ යාගසාමාන නසනුයේ යාගයට පෙර ම තෙමේ පලමු කොට යාග පිණිස වාෂ්පයන් නසන්නට අරඹයි. තෙමේ පලමු කොට යාග පිණිස වත්සන් නසන්නට අරඹයි. තෙමේ පලමු කොට යාග පිණිස වැස්සන් නසන්නට අරඹයි. තෙමේ පලමු කොට යාග පිණිස එළවන් නසන්නට අරඹයි. තෙමේ පලමු කොට යාග පිණිස තිරෙළවන් නසන්නට අරඹා යයි.

සො පුඤ්ඤං කරොමිති අපුඤ්ඤං කරොති. කුසලං කරොමිති අකුසලං කරොති. සුගතිමග්ගං පරියෙසාමිති දුග්ගතිමග්ගං පරියෙසති. අග්ගිං බ්‍රාහ්මණ, ආදෙනො: සුභං උග්ගාපෙනො: පුබ්බව යඤ්ඤා ඉදං තතියං කායසත්ථං උග්ගාපෙති අකුසලං දුක්ඛද්‍රව්‍යං දුක්ඛවිපාකං.

අග්ගිං බ්‍රාහ්මණ, ආදෙනො: සුභං උග්ගාපෙනො: පුබ්බව යඤ්ඤා ඉමානි තිණි සත්ථානි උග්ගාපෙති අකුසලානි දුක්ඛද්‍රව්‍යානි දුක්ඛවිපාකානි.

තයො මෙ බ්‍රාහ්මණ, අග්ගි පභාතබ්බො පරිචජේතබ්බො න සෙවිතබ්බො. කතමෙ තයො.

රාගග්ගි, දොසග්ගි, මොහග්ගි.

කසමා වායං බ්‍රාහ්මණ, රාගග්ගි පභාතබ්බො පරිචජේතබ්බො න සෙවිතබ්බො?

රතො: ඛො බ්‍රාහ්මණ, රාගෙන අභිභූතො පරියදින්නවිතො: කායෙන දුච්චරිතං චරති, වාචාය දුච්චරිතං චරති, මනසා දුච්චරිතං චරති. සො කායෙන දුච්චරිතං චරිතො වාචාය දුච්චරිතං චරිතො මනසා දුච්චරිතං චරිතො කායස්ස හෙද පරමමරණ: අපායං දුග්ගතිං චිතිපාතං තිරයං උපපජ්ජති. තස්මායං රාගග්ගි පභාතබ්බො පරිචජේතබ්බො න සෙවිතබ්බො.

කසමා වායං බ්‍රාහ්මණ, දොසග්ගි - පෙ - මොහග්ගි පභාතබ්බො පරිචජේතබ්බො න සෙවිතබ්බො? මූළො: ඛො බ්‍රාහ්මණ, මොහෙන අභිභූතො පරියදින්නවිතො: කායෙන දුච්චරිතං චරති, වාචාය දුච්චරිතං චරති, මනසා දුච්චරිතං චරති. සො කායෙන දුච්චරිතං චරිතො වාචාය දුච්චරිතං චරිතො මනසා දුච්චරිතං චරිතො කායස්ස හෙද පරමමරණ: අපායං දුග්ගතිං චිතිපාතං තිරයං උපපජ්ජති. තස්මායං මොහග්ගි පභාතබ්බො පරිචජේතබ්බො න සෙවිතබ්බො.

ඉමෙ ඛො බ්‍රාහ්මණ, තයො අග්ගි පභාතබ්බො, පරිචජේතබ්බො න සෙවිතබ්බො.

තයො ඛො බ්‍රාහ්මණ, අග්ගි සකකතා ගරුකතා මානෙතා: පුජෙතා: සමා: සුඛං පරිභාතබ්බො. කතමෙ තයො:

ආහුතෙය්‍යග්ගි, ගහපතග්ගි, දක්ඛිණෙය්‍යග්ගි.

කතමො ච බ්‍රාහ්මණ ආහුතෙය්‍යග්ගි? ඉධ බ්‍රාහ්මණ, යස්ස තෙ භොන්ති මානානි වා පිනානි වා, අයං වුච්චති බ්‍රාහ්මණ ආහුතෙය්‍යග්ගි. තං කිස්ස ගෙතු: අතොගයං¹ බ්‍රාහ්මණ, ආහුතො සම්බුතො. තස්මායං ආහුතෙය්‍යන්ඨ සකකතා ගරුකතා මානෙතා: පුජෙතා: සමා: සුඛං පරිභාතබ්බො.

කතමො ච බ්‍රාහ්මණ, ගහපතග්ගි. ඉධ බ්‍රාහ්මණ, යස්ස තෙ භොන්ති පුත්තානි වා දුරානි වා දසානි වා පෙසානි වා කම්මකරානි වා. අයං වුච්චති බ්‍රාහ්මණ, ගහපතග්ගි. තස්මායං ගහපතග්ගි සකකතා ගරුකතා මානෙතා: පුජෙතා: සමා: සුඛං පරිභාතබ්බො.

හේ 'පුණ්‍ය කරම'යි අපුණ්‍ය කරයි. 'කුසල් කරම'යි අකුසල් කරයි. 'සුභති මාතීය සොයම'යි දුභතිමාතීය සොයයි. ඔවුන්, යඥයට ගිහි එළවන්නේ ටැම් ඔසොවන්නේ යඥයට පුළියෙහි ම අකුසල වූ දුක් උපදවන දුඛ විපාක ඇති මෙ තෙවන කායශක්‍රම ඔසොවයි.

බ්‍රාහ්මණය, යඥයට අගතිය එළවන්නේ, ඥාන ඔසොවනුයේ යඥයට පුළියෙහි ම අකුසල වූ දුක් උපදවන්නා වූ දුඛ විපාක ඇති මෙ තුන් ශක්‍රම ඔසොවයි.

බ්‍රාහ්මණය, මෙ තුන්ගිහි හළ යුතු ය, දුර්ලභ යුතු ය, නො සෙවිය යුතු ය. කවර තුණෙක යත්:

රාගාගතිය, දෝෂාගතිය, මොහාගතිය යි.

බ්‍රාහ්මණය, කවර හෙයින් රාගාගතිය හළ යුතු ය, දුර්ලභ යුතු ය, නො සෙවිය යුතු ය යත්:

බ්‍රාහ්මණය, රාගයෙන් රක්ත වූයේ මැඩුනේ රාගයෙන් වටා ගන්නාලද සිත් ඇතියේ කසිත් දුශ්චරිත කරයි. වචනයෙන් දුශ්චරිත කරයි. මනසින් දුශ්චරිත කරයි. හෙ කසිත් දුශ්චරිත කොට වචනයෙන් දුශ්චරිත කොට මනසින් දුශ්චරිත කොට කාබුන් මරණින් මතු අපාය නම් වූ නුපුරු ගති ඇති, විවශ ව පතිත වන තීරයට පැමිණෙයි. එ හෙයින් මෙ රාගාගතිය හළ යුතු, දුර්ලභ යුතු, නො සෙවිය යුතු.

බ්‍රාහ්මණය, කවර හෙයින් දෝෂාගතිය ... මෝහාගතිය හළ යුතු ය. දුර්ලභ යුතු ය, නො සෙවිය යුතු ය යත්: බ්‍රාහ්මණය, මොහයෙන් බුද්‍ර වූයේ අතිභූත වූයේ වටා ගණු ලැබූ සිත් ඇතියේ කසිත් දුශ්චරිත කරයි. වචනයෙන් දුශ්චරිත කරයි. මනසින් දුශ්චරිත කරයි. හෙ කසිත් දුශ්චරිත කොට වචනයෙන් දුශ්චරිත කොට, මනසින් දුශ්චරිත කොට කාබුන් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති නම් වූ විනිපාත නම් වූ තීරයට පැමිණෙයි. එහෙයින් මෙ මොහාගතිය හළ යුතු ය, දුර්ලභ යුතු ය, නොසෙවිය යුතු ය.

බ්‍රාහ්මණය, මෙ තුන් ගිහි පැයිය යුතු, දුර්ලභ යුතු, නො සෙවිය යුතු යි.

බ්‍රාහ්මණය, මෙ තුන් ගිහි සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට, බුහුමන් කොට පූජා කොට මැනවින් සුවසේ පරිහරණය කළ යුතු ය. කවර තුණෙක යත්:

ආහුනෙය්‍යග්‍යයිය ය, ගහපතග්‍යයිය ය, දක්ඛිණෙය්‍යග්‍යයිය යි.

බ්‍රාහ්මණය, ආහුනෙය්‍යග්‍යයිය කවරේ ය යත්: බ්‍රාහ්මණය, මෙ ලොව්හි යමකුට මව යි හෝ පියා යි හෝ ගම් එකෙනෙක් වෙත් නම්, බ්‍රාහ්මණය, මෙ ආහුනෙය්‍යග්‍යයිය යි කියනු ලැබේ. ඒ කවර හෙයින් යත්: බ්‍රාහ්මණය, මෙ පුරුෂ මෙ දෙමාපියන් ගෙන් ආයේ ය, උපන්නේ ය. එහෙයින් මෙ ආහුනෙය්‍යග්‍යයිය සත්‍යකාර කොට, ගුරු කොට, බුහුමන් කොට, පූජා කොට මැනවින් සුවසේ පරිහරණය කළ යුතු යි.

බ්‍රාහ්මණය, ගාහපති අගතිය කවරේ ය යත්: බ්‍රාහ්මණය, මෙ ලොව්හි ගම් පුලුල්කුයේ 'පුත්‍රගහ'යි හෝ 'අබ්‍රිහ'යි හෝ 'දසගහ'යි හෝ 'ප්‍රෙය්‍යගහ'යි හෝ 'කම්කරගහ'යි හෝ එබඳු ගම් කෙනෙක් වෙත් නම්, බ්‍රාහ්මණය, මෙ ගාහපති අගතිය කියනු ලැබේ. එහෙයින් මෙ ගාහපතිඅගතිය සත්‍යකාර කොට ගුරු කොට, බුහුමන් කොට පූජා මැනවින් සුවසේ පරිහරණය කළ යුත්තේ ය.

කතමො ච බ්‍රාහ්මණ, දක්ඛිණෙය්‍යයාහි: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, යෙ තෙ සමණ-
බ්‍රාහ්මණා මදප්පමාදා* පරිවිතතා ඛතතීසොරච්චෙ නිවිට්ඨා එකමතතානං
දමෙනති, එකමතතානං සමෙනති, එකමතතානං පරිනිබ්බාපෙනති. අයං
වුට්ඨතී බ්‍රාහ්මණ දක්ඛිණෙය්‍යයාහි. තස්මායං දක්ඛිණෙය්‍යයාහි සක්කත්වා
ගරුකත්වා මානෙත්වා පුජෙත්වා සමමා සුඛං පරිභාතබ්බො.

ඉමෙ ඛො බ්‍රාහ්මණ, තයො අග්ගී සක්කත්වා ගරුකත්වා මානෙත්වා
පුජෙත්වා සමමා සුඛං පරිභාතබ්බො.

අයං ඛො පත බ්‍රාහ්මණ, කට්ඨග්ගී කාලෙන කාලං උත්ථලෙනබ්බො,
කාලෙන කාලං අත්ථුපෙක්ඛිතබ්බො, කාලෙන කාලං නිබ්බාපෙතබ්බො,
කාලෙන කාලං නික්ඛිපිතබ්බොති.

එවං වුතෙත උග්ගතසරීරො බ්‍රාහ්මණො භගවතනං එකදවොචි:
අභික්කතනං හො හොතමි, අභික්කතනං හො හොතමි, උපාසකං මං
භවං හොතමො ඛාරෙත්තු, අත්ථනග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතං,

එසාහං හො හොතම, පඤ්ච උසභසතානි මුඤ්චාමි ජීවිතං විතනොමි,¹
පඤ්ච චච්ඡන්තරසතානි මුඤ්චාමි ජීවිතං විතනොමි, පඤ්ච චච්ඡන්තරිකුතානි
මුඤ්චාමි ජීවිතං විතනොමි, පඤ්ච අත්ථසතානි මුඤ්චාමි ජීවිතං විතනොමි,
පඤ්ච උරබ්බසතානි මුඤ්චාමි ජීවිතං විතනොමි, හරිතානි චෙච භිණ්ණානි
ඛාදනතු, සිතානි ච පානීයානි පිචනතු, සිතො ච තෙසං වායො වායතුති.²

7. 1. 5. 5.

[සංඛිතිගතසහකරසංඝදා සුතනං]

[සංචජ්ඣිතිදානං]

49. සතතිමා භික්ඛවෙ, සංඝදා භාවිතා බහුලීකතා මහපථලා
හොතති මහානිසංසා අමනොගඛා අමතපරිශොසානා. කතමා සතත:

අසුභසංඝදා, මරණසංඝදා, ආභාරෙ පටිකකුලසංඝදා, සබ්බලොකෙ
අනභිරතසංඝදා, අනිච්චසංඝදා, අනිච්ච දුක්ඛසංඝදා, දුක්ඛ අනතත-
සංඝදා.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, සහකරසංඝදා භාවිතා බහුලීකතා මහපථලා
හොතති මහානිසංසා අමනොගඛා අමතපරිශොසානා'ති.

7. 1. 5. 6.

[විජ්ජාගතසහකරසංඝදා සුතනං]

[සංචජ්ඣිතිදානං]

49. සතතිමා භික්ඛවෙ, සංඝදා භාවිතා බහුලීකතා මහපථලා හොතති
මහානිසංසා අමනොගඛා අමතපරිශොසානා. කතමා සතත:

අසුභසංඝදා, මරණසංඝදා, ආභාරෙ පටිකකුලසංඝදා, සබ්බලොකෙ
අනභිරතසංඝදා, අනිච්චසංඝදා, අනිච්ච දුක්ඛසංඝදා, දුක්ඛ අනතත-
සංඝදා.

1. ජීවිතං දෙමි - මරණං, 2. සිතො ච තෙසං වායො උපවායතං - මරණං.

බ්‍රාහ්මණය, දක්ෂිණාභී අග්නී කවරේ ය යත්: බ්‍රාහ්මණය, මේ ලොවහි මදපමා දෙකින් ප්‍රතිවිරත වූ කෂාන්තිගෙහි හා සුරතභාවයෙහි වැදගත් යම් කෙනෙක් ඒකමාත්‍රවිතතය දමනය කෙරෙත් ද, එකමාත්‍රවිතතය ශමනය කරත් ද, එකමාත්‍රවිතතය පිරිනිවිත් ද, බ්‍රාහ්මණය, මේ දක්ෂිණාභී අග්නී සි කියනු ලැබේ එහෙයින් මේ දක්ෂිණාභී අග්නීය සත්කාර කොට ගුරුකාර කොට බුහුමන් කොට පුද කොට මනාසුඛයෙන් පරිහරණ කටයුත්තේ ය.

බ්‍රාහ්මණය, මේ අග්නී තුණ සත්කාර කොට, ගුරු කොට, බුහුමන් කොට පුද කොට මනාලෙඝ සුවසේ පරිහරණය කටයුතු ය.

බ්‍රාහ්මණය, මේ කාමොග්නිය කලින් කල දුල්විග යුතු ය. කලින් කල අධ්‍යපෙක්ෂා කටයුතු ය. කලින් කල නිවිපණ කට යුතු ය. කලින් කල නික්ෂෙප කටයුතු ය යි.

මෙසේ වදාළ කල්හි උග්ගතගරිරබ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කී ය: හවද් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා කාන්ත වෙයි, හවද් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා කාන්ත වෙයි. හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් දිවි හිමි කොට සරණගිය උච්චුච්ඡු කොට මා ධරණ සේක්වා යි.

හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මම ඒ තෙල පන්සියක් වෘෂහයන් මුදම්, ජිවිතය දෙමි. පන්සියක් වත්තකරයන් මුදම්, දිවි දෙමි. පන්සියක් වත්තකරින් මුදම්, දිවි දෙමි. පන්සියක් එළුවන් මුදම්, දිවි දෙමි. පන්සියක් තිරෙළුවන් මුදම්, දිවිදෙමි. මහ නිල් තණ ද කත්වා, සිහිල් පැත් ද බොත්වා, ඔවුනට සිහිල් වාතය ද හමවා යි.

7. 1. 5. 5.

(සබ්බිනසාසනසංඝයා සුමුග)

[සැවැත්තිදහ යි]

48. මහණෙනි, මේ සත් සංඤ්චෝ භාවිත වූවාහු බහුලිකාත වූවාහු මහත්ඵල ඇත්තාහු මහාභාෂාස ඇත්තාහු වෙති. නිවණට බැඟගත්තාහු නිවණ පරාභිවසාන කොට ඇතියාහු වෙත්. කවර සත් දෙනෙක යත්:

අසුහසඤ්ඤා ය, මරණසඤ්ඤා ය, ආහාරයෙහි පටිකකුලසඤ්ඤා ය, සම්මොක්ඛයෙහි අභගිරතසඤ්ඤා ය, අනිව්ච්චසඤ්ඤා ය, අනිත්‍යයෙහි දුක්ඛ සඤ්ඤා ය, දුක්ඛයෙහි අනත්තසඤ්ඤා යි.

මහණෙනි, භාවිත බහුලිකාත මේ සත් සංඤ්චෝ මහත්ඵල ඇත්තාහු මහානිසංස ඇත්තාහු අමාතාවගාමි අමාතපරාභිවසාන වෙත් යි.

7. 1. 5. 6.

(විඤ්චිතසාසනසංඝයා සුමුග)

49. මහණෙනි, මේ සත් සංඤ්චෝ භාවිත බහුලිකාත වූවාහු මහත්ඵල මහානිසංස ඇත්තාහු අමාතාවගාමි වූවාහු අමාතය පරාභිවසාන කොට ඇතියාහු වෙත්. කවර සත් දෙනෙක යත්:

අසුහසඤ්ඤා ය, මරණසඤ්ඤා ය, ආහාරයෙහි පටිකකුලසඤ්ඤා ය, සම්මොක්ඛයෙහි අභගිරතසඤ්ඤා ය, අනිව්ච්චසඤ්ඤා ය, අනිව්ච්චයෙහි දුක්ඛසඤ්ඤා ය, දුක්ඛයෙහි අනත්තසඤ්ඤා යි.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍ය සඤ්ඤා, භාවිතා ඛහුලීකතා මහපථලා හොනති මහානිසංසා අමනොගධා අමතපරිගොසානානි¹ති.

(1) අසුභසඤ්ඤා භික්ඛවෙ, භාවිතා ඛහුලීකතා මහපථලා හොනි මහානිසංසා අමනොගධා අමතපරිගොසානානි ඉති ඛො පනෙනං වුත්තං, කිඤ්ඤෙවනං පරිච්ච වුත්තං:

අසුභසඤ්ඤා පරිවිනෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො වේතසා ඛහුලං විහරතො මෙට්ඨනධම්මසමාපතතියා විතතං පඨිලියති පඨිකුටති පඨිවට්ඨති න සම්පසාරියති. උපෙක්ඛා¹ වා පරික්කලාසතා වා² සණ්ඨාති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, කුක්කුටපතතං වා නහාරුද්දලං වා³ අග්ගිමිති පක්ඛිතතං පඨිලියති පඨිකුටති පඨිවට්ඨති න සම්පසාරියති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො අසුභසඤ්ඤා පරිවිනෙන වේතසා ඛහුලං විහරතො මෙට්ඨනධම්මසමාපතතියා විතතං පඨිලියති පඨිකුටති පඨිවට්ඨති න සම්පසාරියති. උපෙක්ඛා වා පරික්කලාසතා වා⁴ සණ්ඨාති.

සචෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො අසුභසඤ්ඤා පරිවිනෙන වේතසා ඛහුලං විහරතො මෙට්ඨනධම්මසමාපතතියා විතතං අනුසංඤ්ඤා⁵ අපපරික්කලාසතා වා සණ්ඨාති, වෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා 'අභාවිතා මෙ අසුභසඤ්ඤා' නපි මෙ පුබ්බෙතාපරං විසෙසො, අපපතතං මෙ භාවනාථලනති⁶ ඉතිහ තත්ථ සම්පජ්ඣො හොති.

සචෙ පන භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අසුභසඤ්ඤා පරිවිනෙන වේතසා ඛහුලං විහරතො මෙට්ඨනධම්මසමාපතතියා විතතං පඨිලියති පඨිකුටති පඨිවට්ඨති⁷ න සම්පසාරියති උපෙක්ඛා වා පරික්කලාසතා වා⁸ සණ්ඨාති, වෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා භාවිතා⁹ මෙ අසුභසඤ්ඤා, අපි මෙ පුබ්බෙතාපරං විසෙසො, පතතං මෙ භාවනාථලනති¹⁰ ඉතිහ තත්ථ සම්පජ්ඣො හොති.

අසුභසඤ්ඤා භික්ඛවෙ, භාවිතා ඛහුලීකතා මහපථලා හොනි මහානිසංසා අමනොගධා අමතපරිගොසානානි ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පරිච්ච-වුත්තං.

(2) මරණසඤ්ඤා භික්ඛවෙ භාවිතා ඛහුලීකතා මහපථලා හොනි මහානිසංසා අමනොගධා අමතපරිගොසානානි ඉති ඛො පනෙනං වුත්තං, කිඤ්ඤෙවනං පරිච්ච වුත්තං:

මරණසඤ්ඤා පරිවිනෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො වේතසා ඛහුලං විහරතො ජිවිතනිකනතියා විතතං පඨිලියති පඨිකුටති පඨිවට්ඨති¹ න සම්පසාරියති. උපෙක්ඛා වා පරික්කලාසතා වා² සණ්ඨාති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, කුක්කුටපතතං වා නහාරුද්දලං වා³ අග්ගිමිති පක්ඛිතතං පඨිලියති පඨිකුටති පඨිවට්ඨති න සම්පසාරියති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො මරණසඤ්ඤා පරිවිනෙන වේතසා ඛහුලං විහරතො ජිවිතනිකනතියා විතතං පඨිලියති පඨිකුටති පඨිවට්ඨති න සම්පසාරියති. උපෙක්ඛා වා⁴ පරික්කලාසතා වා සණ්ඨාති.

1. උපෙක්ඛා - සිඤ්ඤා. 2. පරික්කලාසතා - මරණ. 3. නහාරුද්දලං - මරණ.
4. අනුසංඤ්ඤා - සිඤ්ඤා. 5. භාවනාථලනති - මරණ. 6. පඨිවට්ඨති - මරණ.
7. සුභාවිතා - මරණ.

මහණෙනි, මෙ සභා සංඝචෝ භාවිත බහුලිකාත වූවාහු, මහත්ථල මහානිශංස ඇතියාහු අමාත්‍යවර්ග වූවාහු අමාත්‍යපරිවර්ත වූවාහු වෙතැයි.

(1) මහණෙනි, ‘අසුභසංඝ භාවිත වූවා, බහුලිකාත වූවා, මහත්ථල වෙයි, මහානිශංස වෙයි, අමාත්‍යවර්ග (අමාත්‍යව පිහිට) වෙයි, අමාත්‍ය-පරිවර්ත වෙයි’ යන යමක් කියනලද නම් තෙලෙ කරුණ කුමක් පිණිස කියනලද ය යත්:

මහණෙනි, අසුභසංඝයෙහි පරිචිත (පුරුදු) විත්තයෙන් බහුල කොට වෙසෙන භික්ෂුහුගේ විත්තය මෙවුන්දම් සමවතින් සැඟවෙයි, හැකිලෙයි, පෙරලෙයි, ඉඳු ව නො යෙයි. උපෙක්‍ෂාව හෝ පිළිකුල් බව හෝ පිහිටියි.

මහණෙනි, කුකුළුපියාපතක් හෝ නහරකඩක් හෝ ගින්නෙහි බහාලන ලද්දේ යම් සෙයින් සැඟවේ ද, හැකිලේ ද, පෙරලේ ද, සාප්පු ව නො යේ ද, මහණෙනි, එසෙයින් ම අසුභසංඝ පරිචිත වූ විත්තයෙන් බහුල කොට වාස කරුණ මහණහුගේ විත්තය මෙවුන්ගේ සමාපත්තියෙන් සැඟවෙයි, හැකිලෙයි, පෙරලෙයි, ඉඳු ව නො යෙයි. උපෙක්‍ෂාව හෝ පිළිකුල්බව හෝ පිහිටිනේ ය.

මහණෙනි, ඉදින් අසුභ සංඝයෙහි පරිචිත විත්තයෙන් බහුල කොට වෙසෙන මහණහුගේ විත්තය මෙවුන්ගේ සමාපත්තියෙහි අනුගතව පවතී නම්, ප්‍රතිකුලත්ව හෝ නො සිටුවනේ නම්, මහණෙනි, “මා විසින් අසුභසංඝ නො වඛනාලදු, පෙර නොවැඩු කල්හි සෙයින් අසුභසංඝ වැඩු පසුකල්හිද විශෙෂ (ලාභ) යෙක් මට නැත. මා විසින් භාවනාථලය නො ලබනලදු”යි එ භික්ෂුහු විසින් තෙල කරුණ දත යුතුයි. මෙසෙයින් එ කරුණෙහි ලා (යේ) මනා පාණ්ඩියේ වන්නේ ය.

මහණෙනි, ඉදින් අසුභසංඝයෙහි පරිචිත විත්තයෙන් බහුල කොට වෙසෙන මහණහුගේ විත්තය මෙවුන්ගේ සමාපත්තියෙන් සැඟවේ නම් හැකිලේ නම්, පෙරලේ නම්, ඉඳු ව නො යේ නම්, උපෙක්‍ෂාව හෝ පිළිකුල්බව හෝ සිටුවනේ නම්, මහණෙනි, “මා විසින් අසුභසංඝ වඛනා ලදු, මට පෙරැට (භාවනා නො වැඩු කලට) වැඩි විශෙෂයෙක් වැඩු පසුකල්හි ඇත, මට භාවනාවෙහි ඵල ඇතැ”යි එ භික්ෂුහු විසින් දත යුතු යි. මෙසේ එ කරුණෙහි ලා මනාකොට දන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, “භාවිත වූ බහුලිකාත වූ අසුභසංඝ මහත්ථල වේ, මහානිශංස වේ, අමාත්‍යවර්ග අමාත්‍යපරිවර්ත වේ” යයි යමක් කියන ලද නම්, තෙල මෙ සදහා කියන ලදී.

(2) මහණෙනි, ‘භාවිත වූ බහුලිකාත වූ මරණසංඝ මහත්ථල මහානිශංස වෙයි, අමාත්‍යවර්ග අමාත්‍යපරිවර්ත වේ’ යයි මෙසේ යමක් කියනලද නම්, තෙල කරුණ කවර කරුණක් පිණිස කියනලද ය යත්:

මහණෙනි, මරණසංඝයෙහි පරිචිත සිතින් බහුල කොට වෙසෙන මහණහුගේ විත්තය ජීවිතනිකාන්තියෙන් සැඟවෙයි, හැකිලෙයි, පෙරලෙයි, ඉඳු ව නො යෙයි. උපෙක්‍ෂාව හෝ ප්‍රතිකුලභාවය හෝ සිටුවනේ ය.

මහණෙනි, කුකුළු පියාපතක් හෝ නහරකඩක් හෝ ගින්නෙහි බහාලන ලද්දේ යම් පරිදි සැඟවේ ද, හැකිලේ ද, පෙරලේ ද, ඉඳු ව නො යේ ද, මහණෙනි, එ පරිදි ම මරණසංඝයෙහි පරිචිත විත්තයෙන් බහුල කොට වෙසෙන මහණහුගේ සිත ජීවිතනිකාන්තියෙන් සැඟවෙයි, හැකිලෙයි, පෙරලේ යෙයි, ඉඳු ව නො යෙයි. උපෙක්‍ෂාව හෝ පිළිකුල්බව හෝ පිහිටිනේ ය.

සචෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො මරණසඤ්ඤ පරිවිතෙන වෙතසා ඛහුලං විහරතො ජීවිතභික්ඛනියා විතතං අනුසඤ්ඤි,¹ අප්පට්ඨකුලානා වා සණ්ඨාති, වෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා 'අභාවිතා මෙ මරණසඤ්ඤ, නථි මෙ පුබ්බෙනාපරං විසෙසො, අප්පත්තං මෙ භාවිතාඵලනති'² ඉතීහ තත්ථ සම්පජානො හොති.

සචෙ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො මරණසඤ්ඤ පරිවිතෙන වෙතසා ඛහුලං විහරතො ජීවිතභික්ඛනියා විතතං පඤ්ඤානි පඤ්ඤානි පඤ්ඤානි න සම්පජානාති, උපෙක්ඛා වා³ පටිකකුලානා වා සණ්ඨාති, වෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා 'භාවිතා මෙ මරණසඤ්ඤ, අථි මෙ පුබ්බෙනාපරං විසෙසො, පත්තං මෙ භාවිතාඵලනති' ඉතීහ තත්ථ සම්පජානො හොති.

මරණසඤ්ඤ භික්ඛවෙ භාවිතා ඛහුලිකතා මහපථො හොති මහානිසංසා අමනොගමා අමතපරියොසානාති, ඉතී යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

(3) අභායෙ පටිකකුලසඤ්ඤ භික්ඛවෙ, භාවිතා ඛහුලිකතා මහපථො හොති මහානිසංසා අමනොගමා අමතපරියොසානාති, ඉතී ඛො පනෙතං වුත්තං, කිඤ්ඤෙතා පටිච්ච වුත්තං:

අභායෙ පටිකකුලසඤ්ඤ පරිවිතෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො වෙතසා ඛහුලං විහරතො රසතණ්ඤාය විතතං පඤ්ඤානි -පෙ- උපෙක්ඛා³ වා පටිකකුලානා වා සණ්ඨාති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, කුකුචපත්තං වා නගාරාදදුලං වා⁴ අග්ගිමිති පක්ඛිත්තං පඤ්ඤානි පඤ්ඤානි පඤ්ඤානි න සම්පජානාති, ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො අභායෙ පටිකකුලසඤ්ඤ පරිවිතෙන වෙතසා ඛහුලං විහරතො රසතණ්ඤාය විතතං පඤ්ඤානි -පෙ උපෙක්ඛා වා පටිකකුලානා වා සණ්ඨාති.

සචෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො අභායෙ පටිකකුලසඤ්ඤ පරිවිතෙන වෙතසා ඛහුලං විහරතො රසතණ්ඤාය විතතං අනුසඤ්ඤි, අප්පට්ඨකුලානා වා සණ්ඨාති, වෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො 'අභාවිතා මෙ අභායෙ පටිකකුලසඤ්ඤ, නථි මෙ පුබ්බෙනාපරං විසෙසො, අප්පත්තං මෙ භාවිතාඵලනති' ඉතීහ තත්ථ සම්පජානො හොති.

සචෙ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො අභායෙ පටිකකුලසඤ්ඤ පරිවිතෙන වෙතසා ඛහුලං විහරතො රසතණ්ඤාය විතතං පඤ්ඤානි -පෙ- උපෙක්ඛා වා පටිකකුලානා වා සණ්ඨාති, වෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා 'භාවිතා⁵ මෙ අභායෙ පටිකකුලසඤ්ඤ, අථි මෙ පුබ්බෙනාපරං විසෙසො, පත්තං මෙ භාවිතාඵලනති' ඉතීහ තත්ථ සම්පජානො හොති.

අභායෙ පටිකකුලසඤ්ඤ භික්ඛවෙ, භාවිතා ඛහුලිකතා මහපථො හොති මහානිසංසා අමනොගමා අමතපරියොසානාති, ඉතී යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

1. අනුසඤ්ඤි. - සිවු 2 භාවිතා ඛලනති - ඡෙත්තං. 3 උපෙක්ඛා වා - සිවු
4. නගාරාදදුලං වා - මජ්ඣිම. 5 සුභාවිතා - ඡෙත්තං.

මහණෙනි, ඉදින් මරණසංඤයෙහි පරිචිත විත්තයෙන් බහුල කොට වෙසෙන මහණහුගේ විත්තය ජීවිතනිසාන්ධියෙහි (ජීවිතායාවෙහි) අනුගතව පවත්නේ නම්, අප්‍රතිකුලතාව හෝ පිහිටිනේ නම්, මහණෙනි, “මා විසින් මරණසංඤ නො වඩනලදු, මට පෙරට වැඩි අපරකාලයෙහි වූ විශේෂයක් නැත. මා විසින් භාවනාථලය නො ලබනලදු” යි යන තෙල කරුණ එ මහණහු විසින් දතයුතු මෙහෙයින් එහි ලා සමාක්ප්‍රඥ ඇතිගේ වෙයි.

මහණෙනි, ඉදින් මරණසංඤයෙහි පරිචිත විත්තයෙන් බහුල කොට වෙසෙන මහණහුගේ විත්තය ජීවිතනිසාන්ධියෙන් සැහෙවේ නම්, හැකිලේ නම්, පෙරලේ නම්, ඉඳු ව නො යේ නම්, උපෙක්‍ෂාව හෝ පිළිකුල්වට හෝ පිහිටා නම්, මහණෙනි, “මා විසින් මරණසංඤ වඩනලදු, පෙර අභාවිත කාලයට වැඩි වූ විශේෂයක් භාවිත වූ අපරකාලයෙහි මට ඇත. මට භාවනාථලය ඇතැ” යි යන තෙල කරුණ ගිණුනු විසින් දත යුතුයි. මෙහෙයින් හෙ මෙ කරුණෙහි ලා මනාකොට දන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, භාවිත බහුලිකාන මරණසංඤ මහත්ථල මහානිසාස, අමනෝගම් අමතපරිභොගාන වේ යයි යමක් මෙසේ කියනලද නම් තෙල කරුණ මේ පිණිස කියන ලදී.

(3) මහණෙනි, “අභාරයෙහි ප්‍රතිකුලසංඤ භාවිත වූවා බහුලිකාන වූවා මහත්ථල වෙයි. මහානිසාස වෙයි. අමානාවගම් අමාන පයථිවතාන කොට ඇතැ” යි මෙසේ යමක් කියන ලද නම් තෙල කරුණ කවර හෙයින් කියන ලද ය යන්න:

මහණෙනි, අභාරයෙහි ප්‍රතිකුලසංඤයෙහි පරිචිත සිතින් බහුල කොට වෙසෙන මහණහුගේ රසතාණ්ඩයෙන් විත්තය සැහැවෙයි ... උපෙක්‍ෂාව හෝ ප්‍රතිකුලතාව හෝ සිටුවේ ය.

මහණෙනි, යමෙක් කුකුළුපියාපයෙක් වේවයි නහරකඩෙක් වේවයි ගින්නෙහි බහන ලද්දේ ප්‍රතිලීන වේ ද, හැකිලේ ද, පෙරලේ ද, ඉඳු ව නො යේ ද, එ පරිදි ම මහණෙනි, අභාරයෙහි ප්‍රතිකුලසංඤයෙන් පරිචිත වූ සිතින් බොහෝ හෙයින් වෙසෙන මහණහුගේ සිත රසතාණ්ඩයෙන් ප්‍රතිලීන වෙයි ... උපෙක්‍ෂාව හෝ පිළිකුල්වට පිහිටයි.

මහණෙනි, ඉදින් අභාරයෙහි ප්‍රතිකුල සංඤයෙන් පරිචිත වූ සිතින් බොහෝ හෙයින් වෙසෙන මහණහුගේ සිත රසතාණ්ඩයෙහි වැටේ ද, නො පිළිකුල්වට හෝ පිහිටා ද, මහණෙනි, “මා විසින් වඩනලද අභාරයෙහි ප්‍රතිකුලසංඤව අභාවිත යයි ද, මට පෙරට වැඩි වෙසෙසක් පසුව නැතැයි ද, මා විසින් භාවනාථලය නො ලබනලදු යි ද” යන තෙල කරුණ ඒ ගිණු විසින් දතයුතු යි. මෙසේ එහි ලා හේ සමාක්ප්‍රඥ ඇත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, ඉදින් අභාරයෙහි ප්‍රතිකුලසංඤයෙන් පරිචිත වූ සිතින් බහුල කොට වෙසෙන මහණහුගේ සිත රසතාණ්ඩයෙන් ප්‍රතිලීන වේ ද ... උපෙක්‍ෂාව හෝ ප්‍රතිකුලතාව හෝ පිහිටා ද, මහණෙනි, ඒ ගිණුනු විසින් “අභාරයෙහි ප්‍රතිකුලසංඤව මා විසින් බවනලදු යි ද, මට පෙරට වැඩි වෙසෙසක් දන් ඇතැයි ද, මා විසින් භාවනාථලය ලබනලදු යි ද යන තෙල කරුණ දතයුතු යි. මෙසේ එහි ලා සමාක්ප්‍රඥ ඇතිගේ වෙයි.

මහණෙනි, අභාරයෙහි ප්‍රතිකුලසංඤ භාවිත වූවා බහුලිකාන වූවා මහත්ථල වෙයි. මහානිසාස ඇත්තී ය. අමානස පිහිට කොට ඇත්තී ය, අමානස පයථිවතාන කොට ඇත්තී යයි මෙසේ යමක් කියන ලද නම් තෙල කරුණ මේ පිණිස කියන ලදී.

(4) සබ්බලොකෙ අනභිරතසද්දකං භික්ඛවෙ, භාවිතා ඛුල්ලිකතා මහපථලා ගොති මහානිසංසා අමනෙහග්ගා අමතපරිශොසානාති, ඉති ඛො පනෙනං වුත්තං, කිද්දෙත්තං පරිච්ච වුත්තං:

සබ්බලොකෙ අනභිරතසද්දකං පරිවිනෙහ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො වෙනසා ඛුල්ලං විහරතො ලොකවිනෙහස්ස විත්තං පඨිලියති පඨිකුටති පඨිවට්ඨති න සමපසාරියති. උපෙක්ඛා වා පටික්ඛල්ලානා වා සණ්ඨාති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, කුක්ඛුමපත්තං වා නහාරුදදුල්ලං වා අග්ගිමිති පක්ඛිත්තං පඨිලියති පඨිකුටති. පඨිවට්ඨති න සමපසාරියති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො සබ්බලොකෙ අනභිරතසද්දකං පරිවිනෙහ වෙනසා ඛුල්ලං විහරතො ලොකවිනෙහස්ස¹ විත්තං පඨිලියති පඨිකුටති පඨිවට්ඨති න සමපසාරියති. උපෙක්ඛා² වා පටික්ඛල්ලානා වා සණ්ඨාති.

සථෙ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො සබ්බලොකෙ අනභිරතසද්දකං පරිවිනෙහ වෙනසා ඛුල්ලං විහරතො ලොකවිනෙහස්ස¹ විත්තං අනුසන්දති, අප්පට්ඨකල්ලානා³ වා සණ්ඨාති. වෙදිතබ්බමෙත්තං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා “භාවිතා මෙ සබ්බලොකෙ අනභිරතසද්දකං, නච්චි මෙ පුබ්බඛාපරං විසෙසො, අප්පත්තං මෙ භාවිතාථලනති” ඉතිහ තත්ථ සමපජානො ගොති.

සථෙ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො සබ්බලොකෙ අනභිරතසද්දකං පරිවිනෙහ වෙනසා ඛුල්ලං විහරතො ලොකවිනෙහස්ස¹ විත්තං පඨිලියති පඨිකුටති පඨිවට්ඨති න සමපසාරියති, උපෙක්ඛා² වා පටික්ඛල්ලානා වා සණ්ඨාති, වෙදිතබ්බමෙත්තං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා “භාවිතා මෙ සබ්බලොකෙ අනභිරතසද්දකං, අච්චි මෙ පුබ්බඛාපරං විසෙසො, පත්තං මෙ භාවිතා-ථලනති”⁴ ඉතිහ තත්ථ සමපජානො ගොති.

සබ්බලොකෙ අනභිරතසද්දකං භික්ඛවෙ භාවිතා ඛුල්ලිකතා මහපථලා ගොති මහානිසංසා අමනෙහග්ගා අමතපරිශොසානාති, ඉති සං තං වුත්තං, ඉදමෙත්තං පරිච්ච වුත්තං.

(5) අනිච්චසද්දකං භික්ඛවෙ, භාවිතා ඛුල්ලිකතා මහපථලා ගොති මහනිසංසා අමනෙහග්ගා අමතපරිශොසානාති, ඉති ඛො පනෙනං වුත්තං, කිද්දෙත්තං පරිච්ච වුත්තං:

අනිච්චසද්දකං පරිවිනෙහ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො දේතුසා ඛුල්ලං විහරතො ලාභසක්කාරසිලොකෙ විත්තං පඨිලියති පඨිකුටති පඨිවට්ඨති න සමපසාරියති, උපෙක්ඛා¹ වා පටික්ඛල්ලානා වා සණ්ඨාති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, කුක්ඛුමපත්තං වා නහාරුදදුල්ලං වා අග්ගිමිති පක්ඛිත්තං පඨිලියති පඨිකුටති පඨිවට්ඨති න සමපසාරියති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අනිච්චසද්දකං පරිවිනෙහ වෙනසා ඛුල්ලං විහරතො ලාභසක්කාරසිලොකෙ විත්තං පඨිලියති, පඨිකුටති පඨිවට්ඨති න සමපසාරියති. උපෙක්ඛා වා පටික්ඛල්ලානා වා සණ්ඨාති.

1 ලොකවිනෙහස්ස - මජ්ඣ.

2 උපෙක්ඛා - සිඬු

3 අප්පට්ඨකල්ලානා - මජ්ඣ.

4 භාවිතාථලනති - මජ්ඣ.

(4) මහණෙනි, සථිලෝකයෙහි අනභිරතසංඥ ව වඩනාලද්දී බහුල වශයෙන් පුරුදු කරණලද්දී මහත්ඵල වෙයි, මහාතිසංස වෙයි. නිවන පිහිට කොට ඇත්නි ය. නිවන් අවසන් කොට ඇත්නි යයි, මෙසේ යමක් කියනලද නම් තෙල කරුණ කුමක් පිණිස කියනලද ද:

මහණෙනි, සථිලෝකයෙහි අනභිරතසංඥයෙන් පරිවිත වූ සිහින් බහුල වශයෙන් වෙසෙන මහණහුගේ සිත ලොකවිත්තයන්හි ප්‍රතිලීන වෙයි, හැකිලෙයි, පෙරළෙයි, ඉඳු ව නො යෙයි, උපෙක්‍ෂාව හෝ ප්‍රතිකූලාභාව හෝ පිහිටයි.

මහණෙනි, යම් සේ කුකුළුපියාපතෙක් වේවයි තහරවාලෙක් වේවයි ගින්නෙහි බහන ලද්දේ ප්‍රතිලීන වේ ද, හැකිලේ ද, පෙරළේ ද, ඉඳු ව නො යේ ද, එ පරිදි ම මහණෙනි, සථිලෝකයෙහි අනභිරතසංඥයෙන් පරිවිත වූ සිහින් බොහෝ සෙයින් වෙසෙන මහණහුගේ සිත (නෙවාතුක-ලොකසන්නිවාසසංඛ්‍යාත) ලොකික විත්තයන්හි ප්‍රතිලීන වෙයි, හැකිලෙයි, පෙරළෙයි, ඉඳු ව නො යෙයි. උපෙක්‍ෂාව හෝ පිළිකුල් බව හෝ පිහිටයි.

මහණෙනි, ඉදින් සථිලෝකයෙහි අනභිරතසංඥයෙන් පරිවිත වූ සිහින් බොහෝ සෙයින් වෙසෙන මහණහුගේ සිත ලොකික විත්තයන්හි පවතී ද, නො පිළිකුල් බව හෝ පිහිටා ද, මහණෙනි, “මා විසින් වඩනාලද සථිලෝකයෙහි අනභිරතසංඥව අභාවිතය යි ද, මට පෙරට වැඩි අත් වෙසෙසක් නැතැයි ද, මා විසින් භාවනාඵලය නොලබන ලද්දි ද” යන තෙල කරුණ ඒ හිඤ්ඤ විසින් දත යුතු යි. මෙසේ එහි ලා සමෘක් ප්‍රඥ ඇත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, ඉදින් සථිලෝකයෙහි අනභිරතසංඥයෙන් පරිවිත වූ සිහින් බහුල වශයෙන් වෙසෙන මහණහුගේ සිත ලොකිකවිත්තයන්හි ප්‍රතිලීන වේ ද, හැකිලේ ද, පෙරළේ ද, ඉඳු ව නො යේ ද, උපෙක්‍ෂාව හෝ පිළිකුල් බව හෝ පිහිටා ද, මහණෙනි, එ මහණ විසින් “සථිලෝකයෙහි අනභිරතසංඥව මා විසින් වඩනලද්දි ද, මට පෙරට වැඩි වෙසෙසක් පසුව ඇතැයි ද, මා විසින් භාවනාඵලය ලබනලද්දි ද” යන තෙල කරුණ දත යුතු යි. මෙසේ එහි ලා සමෘක් ප්‍රඥ ඇතිසේ වෙයි.

මහණෙනි, සථිලෝකයෙහි අනභිරතසංඥ භාවිත වුවා බහුලිකාත වුවා මහත්ඵල වෙයි. මහාතිසංස ඇත්නි ය. අමාතය පිහිට කොට ඇත්නි ය. අමාතය පශ්චිමාත කොට ඇත්නි යයි මෙසේ යමක් කියනලද නම් තෙල කරුණ මේ පිණිස කියනලදි.

(5) මහණෙනි, අනිත්‍යසංඥ වඩනලද්දී බහුල වශයෙන් පුරුදු කරණ ලද්දී මහත්ඵල වෙයි. මහාතිසංස වෙයි. නිවන පිහිට කොට ඇත්නි ය, නිවන අවසන් කොට ඇත්නි යයි මෙසේ යමක් කියනලද නම් තෙල කරුණ කුමක් පිණිස කියනලද ද:

මහණෙනි, අනිත්‍යසංඥයෙන් පරිවිත වූ සිහින් බහුල වශයෙන් වෙසෙන මහණහුගේ සිත ලාභසංකාරකිත්තිප්‍රයංසාහි ප්‍රතිලීන වෙයි, හැකිලෙයි, පෙරළෙයි, ඉඳු ව නො යෙයි. උපෙක්‍ෂාව හෝ ප්‍රතිකූලාභාව හෝ පිහිටයි

මහණෙනි, යම් සේ කුකුළුපියාපතෙක් වේවයි තහරවාලෙක් වේවයි ගින්නෙහි බහන ලද්දේ ප්‍රතිලීන වේ ද, හැකිලේ ද, පෙරළේ ද, ඉඳු ව නො යේ ද, එ පරිදි ම මහණෙනි, අනිත්‍යසංඥයෙන් පරිවිත වූ සිහින් බොහෝ සෙයින් වෙසෙන මහණහුගේ සිත ලාභසංකාරකිත්තිප්‍රයංසාහි ප්‍රතිලීන වෙයි, හැකිලෙයි, පෙරළෙයි, ඉඳු ව නො යෙයි, උපෙක්‍ෂාව හෝ පිළිකුල් බව බව හෝ පිහිටයි.

සචෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො අනිච්චසද්දා පරිච්ඡෙන චේතසා ඛුහ්‍රං විහරතො ලාභසක්කාරසිලොකෙ විතතං අනුසද්දා, අප්පට්ඨකතුල්‍යතා වා සණ්ඨාති, වේදිතබ්බමේතං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා අභාවිතා මෙ අනිච්චසද්දා, නප්ඵ මෙ පුබ්බෙතාපරං විසෙසො, අප්පත්තං මෙ භාවතා ඵලනති ඉතිහ තත්ථ සම්පජානො හොති.

සචෙ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො අනිච්චසද්දා පරිච්ඡෙන චේතසා ඛුහ්‍රං විහරතො ලාභසක්කාරසිලොකෙ විතතං පතිලියති පතිකුට්ඨි පතිවට්ඨති න සම්පසාරියති, උපෙක්ඛා වා පට්ඨකතුල්‍යතා වා සණ්ඨාති, වේදිතබ්බමේතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා භාවිතා මෙ අනිච්චසද්දා, අප්ඵ මෙ පුබ්බෙතාපරං විසෙසො, පත්තං මෙ භාවතා ඵලනති, ඉතිහ තත්ථ සම්පජානො හොති.

අනිච්චසද්දා භික්ඛවෙ භාවිතා ඛුහ්‍රීකතා මහපථලා හොති මහානිසංසා අමනොගමා අමතපරියොසානාති, ඉති යත්තං වුත්තං, ඉදමේතං පටිච්ච වුත්තං.

(6) අනිච්ච දුක්ඛසද්දා භික්ඛවෙ, භාවිතා ඛුහ්‍රීකතා මහපථලා හොති මහානිසංසා අමනොගමා අමතපරියොසානාති, ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිංඤ්චිතං පටිච්ච වුත්තං:

අනිච්ච දුක්ඛසද්දා පරිච්ඡෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො චේතසා ඛුහ්‍රං විහරතො ආලසො කොසල් පිසංචරියෙ පමාදෙ අනුසයොගෙ අපච්චවේක්ඛනාය තිබ්බා භග්ගසද්දා පච්චුපට්ඨිතා හොති, සෙය්‍යථාපි උක්ඛිත්තාසිකෙ වධකෙ.

සචෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො අනිච්ච දුක්ඛසද්දා පරිච්ඡෙන චේතසා ඛුහ්‍රං විහරතො ආලසො කොසල් පිසංචරියෙ පමාදෙ අනුසයොගෙ අපච්චවේක්ඛනාය තිබ්බා භග්ගසද්දා න පච්චුපට්ඨිතා හොති, සෙය්‍යථාපි උක්ඛිත්තාසිකෙ වධකෙ, වේදිතබ්බමේතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා අභාවිතා මෙ අනිච්ච දුක්ඛසද්දා, නප්ඵ මෙ පුබ්බෙතාපරං විසෙසො, අප්පත්තං මෙ භාවතා ඵලනති, ඉතිහ තත්ථ සම්පජානො හොති.

සචෙ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො අනිච්ච දුක්ඛසද්දා පරිච්ඡෙන චේතසා ඛුහ්‍රං විහරතො ආලසො කොසල් පිසංචරියෙ පමාදෙ අනුසයොගෙ අපච්චවේක්ඛනාය තිබ්බා භග්ගසද්දා පච්චුපට්ඨිතා හොති, සෙය්‍යථාපි උක්ඛිත්තාසිකෙ වධකෙ, වේදිතබ්බමේතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සුභාවිතා මෙ අනිච්ච දුක්ඛසද්දා, අප්ඵ මෙ පුබ්බෙතාපරං විසෙසො, පත්තං මෙ භාවතා ඵලනති ඉතිහ තත්ථ සම්පජානො හොති.

මහණෙනි, ඉදින් අනිත්‍යසංඝ පරිච්ඡිද්ධ සිතින් බහුල වශයෙන් වෙසෙන මහණහුගේ සිත ලාභසක්කාර කීර්තිප්‍රසංසායෙහි පවතී ද, නො පිළිකුල් බව හෝ පිළිටා ද, මහණෙනි, ඒ මහණ “මා විසින් අනිත්‍යසංඝව නො වඩනාලද, මට පෙරට වැඩි අත් වෙසෙසක් පසුව නැත, මා විසින් භාවනාඵලය නො ලබනලදයි” යන තෙල කරුණ දත යුතු යි. මෙසේ එහි ලා සමයක් ප්‍රඥ ඇත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, ඉදින් අනිත්‍යසංඝයෙන් පරිච්ඡිද්ධ සිතින් බහුල වශයෙන් වෙසෙන මහණහුගේ සිත ලාභසක්කාර කීර්තිප්‍රසංසායෙහි ප්‍රතිලීන වෙයි ද, හැකිලේ ද, පෙරලේ ද, ඉද්‍රව නො රේ ද, උපෙක්ඛාව හෝ පිළිකුල් බව හෝ පිළිටා ද, මහණෙනි, ඒ මහණ “මා විසින් අනිත්‍යසංඝව වඩනලද, මට පෙරට වැඩි අත් වෙසෙසක් දැන් ඇත. මා විසින් භාවනාඵලය ලබනලදයි” යන තෙල කරුණ දත යුතු යි. මෙසේ එහි ලා සමයක් ප්‍රඥ ඇත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, අනිත්‍යසංඝ වඩනලද්දී බහුල වශයෙන් පුරුදු කරණලද්දී මහත්ඵල වෙයි. මහාතිසංස වෙයි. නිවන පිහිට කොට ඇත්තී ය. නිවන් අවසන් කොට ඇත්තී යයි මෙසේ යමක් කියනලද නම් තෙල කරුණ මේ පිණිස කියනලදී.

(6) මහණෙනි, අනිත්‍යයෙහි දුක්ඛ ය යන හැඟීම වඩනලද්දී බහුල වශයෙන් කරණලද්දී මහත්ඵල ඇත්තී මහත් අනුසන් ඇත්තී නිවනට බැසගත්තී නිවන අවසන් කොට ඇත්තී යයි මෙසේ යමක් වදාරණලද නම් තෙල කරුණ කුමක් සදහා වදාරණලද ද:

මහණෙනි, අනිත්‍යයෙහි දුක්ඛසංඝ පුරුදු කරණලද සිතින් බහුල වශයෙන් වසන මහණහට අලස බවෙහි කුසිත බවෙහි (නිවන්) චුත්තුවෘත්ති ප්‍රමාදයෙහි කුශලබ්‍රීජයන්හි (භාවනාවෙහි) නො යෙදීමෙහි ප්‍රත්‍යවේක්ඛා නො කිරීමෙහි තීව්‍රවු භසංඝව ඵලබ්ධි සිටියා වෙයි. අමෝරාගත් කඩු ඇති වඩකයකු කෙරෙහි මේනි

මහණෙනි, ඉදින් අනිත්‍යයෙහි දුක්ඛසංඝයෙන් පරිච්ඡිද්ධ සිතින් බහුල කොට වෙසෙන මහණහුගේ අලසබ්‍රීජ කුසිතබවෙහි නිවන් චුත්තුවෘත්ති ප්‍රමාදයෙහි කුශලබ්‍රීජයන්හි නො යෙදීමෙහි ප්‍රත්‍යවේක්ඛා නො කිරීමෙහි තීව්‍රභසංඝව අමෝරාගත් කඩු ඇති වඩකයකු කෙරෙහි මේන් ඵලබ්ධි සිටියා වෙයි ද, මහණෙනි, එ මහණහු විසින් “මා විසින් අනිත්‍යයෙහි දුක්ඛසංඝ නො වඩනලද, මට පෙරට වැඩි විශේෂයක් අපරිනාමයෙහි (ඇති වී) නැත. මා විසින් භාවනාඵලය නො ලබනලදයි” යන තෙල කරුණ දත යුතු යි. මෙසේ මේ කරුණෙහි ලා සමයක් ප්‍රඥ ඇත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, ඉදින් අනිත්‍යයෙහි දුක්ඛසංඝයෙන් පරිච්ඡිද්ධ විත්තයෙන් බහුල වශයෙන් වසන භික්ෂුහුගේ අලසබ්‍රීජ කුසිතබවෙහි චුත්තුවෘත්ති ප්‍රමාදයෙහි කුශලබ්‍රීජයන්හි නො යෙදීමෙහි ප්‍රත්‍යවේක්ඛා නො කිරීමෙහි තීව්‍ර භසංඝ ඉද්‍රව අමෝරාගත් කඩු ඇති වඩකයකු කෙරෙහි මේන් ඵලබ්ධි සිටියා වෙයි ද, මහණෙනි, භික්ෂුහු විසින් “අනිත්‍යයෙහි දුක්ඛසංඝ මා විසින් වඩනලද, පෙරට වැඩි වෙසෙසක් පසුකාලයෙහි මට ඇත, මා විසින් භාවනාඵලය ලබනලදයි” යන තෙල කරුණ දත යුතු ය. මෙසේ මේ කරුණෙහි ලා සමයක් ප්‍රඥ ඇත්තේ වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අතීච්චෙ දුක්ඛසඤ්ඤ භික්ඛවෙ, භාවිතා බහුලීකතා මහපථලා ගොති මහානිසංසා අමනොගඛා අමතපරියොසානාති ඉති යං තා වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

(7) දුක්ඛෙ අනත්තසඤ්ඤ භික්ඛවෙ, භාවිතා බහුලීකතා මහපථලා ගොති මහානිසංසා අමනොගඛා අමතපරියොසානාති, ඉති ඛො පනෙතා වුත්තං, කිඤ්චතං පටිච්ච වුත්තං:

දුක්ඛෙ අනත්තසඤ්ඤ පරිච්ඡේදන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො චේතසා බහුලං විහරතො ඉමස්මිඤ්ච සවිඤ්ඤාණකෙ කායෙ ඛග්ගිඤ්ඤා ච සබ්බන්තිමිත්තෙත්තසු අභිංකාරමමිංකාරමානාපගතං මානසං ගොති විධා සමභික්ඛකන්තං සන්තං සුච්ඡිත්තං.

සචෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො දුක්ඛෙ අනත්තසඤ්ඤ පරිච්ඡේදන චේතසා බහුලං විහරතො ඉමස්මිඤ්ච සවිඤ්ඤාණකෙ කායෙ ඛග්ගිඤ්ඤා ච සබ්බන්තිමිත්තෙත්තසු අභිංකාරමමිංකාරමානාපගතං මානසං හ ගොති විධාසමභික්ඛකන්තං සන්තං සුච්ඡිත්තං, චේදිතබ්බමේතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා අභාවිතා මෙ දුක්ඛෙ අනත්තසඤ්ඤ, අපි මෙ පුබ්බේතාපරං විසේසො, අප්පත්තං මෙ භාවනාථලනති. ඉතිහ තත්ථ සම්පජානො ගොති.

සචෙ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො දුක්ඛෙ අනත්තසඤ්ඤ පරිච්ඡේදන චේතසා බහුලං විහරතො ඉමස්මිඤ්ච සවිඤ්ඤාණකෙ කායෙ ඛග්ගිඤ්ඤා ච සබ්බන්තිමිත්තෙත්තසු අභිංකාරමමිංකාරමානාපගතං මානසං ගොති විධා-සමභික්ඛකන්තං සන්තං සුච්ඡිත්තං, චේදිතබ්බමේතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සුභාවිතා මෙ දුක්ඛෙ අනත්තසඤ්ඤ, අපි මෙ පුබ්බේතාපරං විසේසො, පත්තං මෙ භාවනා ථලනති. ඉතිහ තත්ථ සම්පජානො ගොති.

දුක්ඛෙ අනත්තසඤ්ඤ භික්ඛවෙ, භාවිතා බහුලීකතා මහපථලා ගොති, මහානිසංසා අමනොගඛා අමතපරියොසානාති, ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ සත්‍ය සඤ්ඤ භාවිතා බහුලීකතා මහපථලා ගොනති මහානිසංසා අමනොගඛා අමතපරියොසානාති.

මහණෙනි, අනිත්‍යයෙහි දූෛඛ්‍යංඤ වඩනාලද්දී බහුල කරණලද්දී මහත්ඵල වෙයි. මහානාශංස වෙයි. අමාතය පිහිට කොට ඇත්තී අමාතය පඤ්චසාන කොට ඇත්තී යයි මෙසේ යමක් කියනලද නම් තෙල කරුණ මෙ පිණිස කියනලදී.

(7) මහණෙනි, දූෛඛ්‍යෙහි අනාත්ම සංඤ වඩනාලද්දී බහුලකරණලද්දී මහත්ඵල වෙයි, මහානිශංසවෙයි. අමාතය පිහිට කොට ඇත්තී අමාතය පඤ්චසාන කොට ඇත්තී යයි මෙසේ යමක් කියනලද නම් තෙල කරුණ කුමක් පිණිස කියනලද ය යත්:

මහණෙනි, දූෛඛ්‍යෙහි අනාත්මසංඤයෙන් පරිවිත සිතින් බහුල වශයෙන් වසන මහණහුට මෙ සවිඤ්ඤාක කරුණකායයෙහි ද බාහිර සියලු නිමිති කෙරෙහි ද පහවීම අභිංකාරමමිංකාරමාන (මම යන දෘෂ්ටි, මාගේ යන තාණ්ණාව) ඇති ඉක්ම වූ ත්‍රිවිධ විධා (මාන) ඇති, ශාන්ත වූ මොනොවට මිදුන සිත වෙයි.

මහණෙනි, ඉදින් දූෛඛ්‍යෙහි අනාත්ම සංඤයෙන් පරිවිත වූ සිතින් බහුල වශයෙන් වසන මහණහුට මෙ සවිඤ්ඤාක කරුණකායයෙහි ද බාහිර හැම නිමිති කෙරෙහි ද අභිංකාරමමිංකාර මානානුසයෙන් පහවූ, ඉක්ම වූ ත්‍රිවිධ විධා ඇති, ශාන්ත වූ මොනොවට මිදුනු සිත නො වේ නම්, මහණෙනි, “මා විසින් දුකෙහි අනාත්මසංඤ නො වඩනාලද, මට පෙරට වැඩි වෙහෙසක් නැත, මා විසින් භාවනාඵලය නො ලද්දි” මහණහු විසින් දකුණු ය. මෙසේ එහි ලා සම්මාන්ත්‍රඤ ඇතිගේ වෙයි.

මහණෙනි, ඉදින් දූෛඛ්‍යෙහි අනාත්ම සංඤයෙන් පරිවිත වූ සිතින් බහුල කොට වෙහෙස මහණහුට මෙ සවිඤ්ඤාක කරුණකායෙහි ද බාහිර සම්-නිමිත්තයන්හි ද අභිංකාරමමිංකාරමානයෙන් පහ වූ, විධාසමතික්‍රමණය කල, ශාන්ත වූ සුච්ඡික්‍රමය වූ විත්තය වේ නම්, මහණෙනි, “මා විසින් දූෛඛ්‍යෙහි අනාත්ම සංඤ ව මොනොවට වඩනලද, මට පෙරට වැඩි වෙහෙසක් ඇත. මා විසින් භාවනාඵලය ලබනලද්දි” යන තෙල කරුණ මහණහු විසින් දකුණු ය. මෙසේ මෙ කරුණෙහි ලා සම්මාන්ත්‍රඤ ඇති වෙයි.

මහණෙනි, දූෛඛ්‍යෙහි අනාත්මසංඤ වඩන ලද්දී බහුල කරණලද්දී මහත්ඵල හා මහානාශංස වූවා අමාතය පිහිට කොට ඇත්තී අමාතය පඤ්චසාන කොට ඇත්තී යයි මෙසේ යමක් කියනලද නම් තෙල කරුණ මෙ සදහා කියනලදී.

මහණෙනි, මෙ සප්පසංඤ භාවිත බහුලිකාන වූවාහු මහත්ඵල මහානාශංස ඇත්තාහු අමාතය පිහිට කොට ඇත්තාහු අමාතය පඤ්චසාන කොට ඇත්තාහු වෙත් ය යි.

7. 1. 5. 7

[මෙළුන සුත්තං]

[සංවජ්ඣිකදානං]

50. අථ ඛො ජාත්‍යුග්ගොණි බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙත්‍රප්පාඛකම්-
උප්පාඛකම්නි භගවතා සද්ධිං සම්මොදි - පෙ- [භගවන්තං] එතදවොච:

භවමිති නො සමණො ගොතමො බ්‍රහ්මචාරී පරිජානාතීති.

“හං හි තං බ්‍රාහ්මණ, සම්මො වදමානො වදෙය්‍යා: අඛණ්ඩා අවජ්ඣං
අසබලං අකම්මාසං පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං චරතීති, මමෙවෙනං
බ්‍රාහ්මණ, සම්මො වදමානො වදෙය්‍යා”. අහං හි බ්‍රාහ්මණ, අඛණ්ඩා අවජ්ඣං
අසබලං අකම්මාසං පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං චරාමීති.

කම්පන හො ගොතම, බ්‍රහ්මචරියං ඛණ්ඩමි පිද්දමි සබලමි
කම්මාසමිති.

(1) ඉධ බ්‍රාහ්මණ, එකච්චො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා සම්මො
බ්‍රහ්මචාරී පරිජානමානො න භව ඛො මාතුගාමෙන සද්ධිං ආයංආයමා-
පත්තං සමාපජ්ජති, අපි ච ඛො මාතුගාමස්ස උච්ඡාදනපරිමිද්දනනහාපන-
සම්මාහනං සාදියති, නො තදස්සාදෙති, තං නිකාමෙති. තෙන ච විතති
අපජ්ජති. ඉදමි ඛො බ්‍රාහ්මණ, බ්‍රහ්මචරියං ඛණ්ඩමි පිද්දමි
සබලමි කම්මාසමිති.

අයං වුච්චති බ්‍රාහ්මණ, අපරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං චරති සංසුතො
මෙළුනෙන සංගොගෙන, න පරිවුච්චති ජාතියා ජරාමරණෙන
සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුකෙහි දෙමනස්සෙති උපායානෙහි, න පරිවුච්චති
දුක්ඛස්සාති වදාමි.

(2) පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, ඉධෙකච්චො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා
සම්මො බ්‍රහ්මචාරී පරිජානමානො න භව ඛො මාතුගාමෙන සද්ධිං ආයංආය-
මාපත්තං සමාපජ්ජති, නපි මාතුගාමස්ස උච්ඡාදනපරිමිද්දනනහාපන-
සම්මාහනං සාදියති. අපි ච ඛො මාතුගාමෙන සද්ධිං සඤ්ඤාසති සංකිලිති
සඤ්ඤාසති - පෙ-

(3) නපි මාතුගාමෙන සද්ධිං සඤ්ඤාසති සංකිලිති සඤ්ඤාසති,
අපි ච ඛො මාතුගාමස්ස චක්ඛුතා චක්ඛුං උපතිජ්ඣාසති පෙකඛති - පෙ-

(4) නපි මාතුගාමස්ස චක්ඛුතා චක්ඛුං උපතිජ්ඣාසති පෙකඛති, අපි ච
ඛො මාතුගාමස්ස සද්දං සුණාති, තිරොකුඩ්ධං වා, තිරොපාකාරං වා,
භග්ගතියා වා භණ්ණතියා වා ගායනතියා වා රොදනතියා වා - පෙ-

(5) න පි මාතුගාමස්ස සද්දං සුණාති, තිරොකුඩ්ධං වා, තිරොපාකාරං
වා භග්ගතියා වා භණ්ණතියා වා ගායනතියා වා රොදනතියා වා, අපි ච
ඛො යාතියං තාති පුබ්බං මාතුගාමෙන සද්ධිං භසිතලපිතකිත්‍රිතාති
තාති අත්‍රස්සරති - පෙ-

7. 1. 5. 7

[සත්‍යමෙයුත සූත්‍රය]

[සාවිච්ඡිදන සි]

50. එකල්හි ජාත්‍යායාණෝ බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ කී ය:

ඉමණ හවද්දී ගෞතමයන් වහන්සේන් ‘බ්‍රහ්මචාරියෙක්ම’යි ප්‍රතිඥ කරන්නාහු දැයි.

බ්‍රාහ්මණය, යම් මෑ පුගුලකු ගෙණ මනාකොට කියනුයෙක් “අඛණ්ඩ වූ අවර්ජ වූ අශබල වූ අකල්මාෂ වූ පරිපූර්ණ වූ පරිශුද්ධ වූ බ්‍රහ්මචරියා පුරත්තේ ය”යි කියන්නේ නම් බ්‍රාහ්මණය, මනාකොට කියනුයේ තෙල කාරණය මා ගෙණ ම කියන්නේ ය. බ්‍රාහ්මණය මම මෑ නොකඩ වූ නොසිදුරු වූ අශබල වූ අකල්මාෂ වූ පරිපූර්ණ වූ පරිශුද්ධ වූ බ්‍රහ්මචරියා පුරමි යි.

හවද්දී ගෞතමයන් වහන්සේ, බ්‍රහ්මචරියාගේ ඛණ්ඩ ජිද්ද යබල (කබල) කල්මාෂ (පුල්ලි) කවරේ දැයි.

(1) බ්‍රාහ්මණය, මෙ ලොව්හි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ ‘මනාකොට බ්‍රහ්මචාරියෙක්’යි පිළිණ කරන්නේ මාගමක් හා සමග ආයංආයසමාපත්තියට නො ම පැමිණෙන්නේ ය. වැලිදු මාගමක විසින් ඇඟලුළුම් පිරිමැවුම් නැහැවීම් සම්බාහන ඉවසන්නේ ය. හේ එය ආභාද කරන්නේ ය. එය කැමැති වන්නේ ය. එයින් ද තතුටට පත් වන්නේ ය.

බ්‍රහ්මණය, මෙ ද බ්‍රහ්මචරියාගේ ඛණ්ඩ ජිද්ද යබල කල්මාෂ වෙයි. බ්‍රාහ්මණය, මෙ තෙම මෙමුද්‍රනසංගෝගයෙන් සංග්‍රහක වූයේ අපිරිසිදු බමසර පුරන්නේ යයි ද ජාතියෙන් ජරාමරණයෙන් නොකයෙන් පරිදෙවියෙන් දුකින් දෙමනසින් දඬි ආයාසයෙන් නො මිදේ ය යි ද සතර්දුකින් නො මිදේ යයි ද කියනුලැබේ.

(2) තවද බ්‍රාහ්මණය, මෙ ලොව්හි ඇතැම් මහණෙක් වේවයි බමුණෙක් වේවයි ‘මනාකොට බ්‍රහ්මචාරියෙක්’යි ප්‍රතිඥ කරන්නේ මාගමක හා සමග ආයංආයසමාපත්තියට නො ම සමවදනේ ය. මාගමක විසින් සිරිරු ඉලිම් පිරිමැවුම් නැහැවීම් සම්බාහන නො ද ඉවසන්නේ ය. වැලිදු මාගමක හා සමග සිතා කථායෙන් හෙයි, ක්‍රීඩා කෙරෙයි. මහසිතා කෙරෙයි ...

(3) මාගමක හා සමග නො ද සිතාබසින් හෙයි, ක්‍රීඩා නො කෙරෙයි, මහා හසිතයෙන් නො හෙයි. වැලිදු සිතාසින් මාගමිහුගේ ඇඟ පිළිවිද දක්නේ ය, බලන්නේ ය ...

(4) මාගමිහුගේ ඇඟ තම ඇසින් නො ද පිළිවිද දක්නේ ය. නො බලන්නේ ය. වැලිත් විකින් පිටත්හි වේවයි පවුරින් පිටත්හි වේවයි සෙත්තා, වූ හෝ බණන්තා වූ හෝ ගගන්තා වූ හෝ හඬන්තා වූ හෝ මාගමගේ ශබ්දය අසයි ...

(5) විකින් මුවාසෙහි වේවයි පවුරින් මුවාසෙහි වේවයි සෙත්තා වූ හෝ බණන්තා වූ හෝ ගගන්තා වූ හෝ හඬන්තා වූ හෝ මාගමගේ ශබ්දය නො ද අසයි. වැලිත් මාගමක හා සමග ඔහු විසින් පෙර කළ යම් හසිත ලපිත කිලිතයෝ වෙත් නම් එ හැම අනුසාරණ කෙරෙයි ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

(6) නපි යාතිස්ස තාති පුබ්බෙ මාතුගාමෙන සද්ධිං හසිතලපිතකීට්‍රිතාති තාති අනුස්සරති. අපි ච බො පස්සති ගහපතී වා ගහපතීපුත්තං වා පඤ්ඤාති කාමගුණෙති නමපටිතං සමබ්බිහුතං පරිවාරිතමානං¹ - පෙ-

(7) නපි පස්සති ගහපතී වා ගහපතීපුත්තං වා පඤ්ඤාති කාමගුණෙති සමපටිතං සමබ්බිහුතං පරිවාරිතමානං. අපි ච බො අඤ්ඤාතරං දෙවතීකායං පණ්ණාසකා මුහුට්ඨරිතං වරති. ඉඤ්ඤාතං සිලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා මුහුට්ඨරිතෙන වා දෙවො වා හවිස්සාමි දෙවඤ්ඤාතො වාති. නො තදස්සාදෙති,² තනතිකාමෙති, තෙන ච විතති. අපජ්ජති.

ඉදමි බො බ්‍රාහ්මණ, බ්‍රහ්මවර්ගස්ස බණ්ඩමි ඡිද්දමි සබ්බමි කම්මානමි.

අං පුට්ඨති බ්‍රාහ්මණ, අපරිසුඤ්ඤාති බ්‍රහ්මවර්ගං වරති, සංසුතො මෙපුතෙන සංයොගෙන න පරිපුට්ඨති, ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙති පරිදෙවෙති දුක්ඛෙති දෙමනස්සෙති උපායාසෙති. න පරිපුට්ඨති දුක්ඛස්සාත් වදාමි.

යාමතීවඤ්ඤාතං බ්‍රාහ්මණ ඉමෙසං සත්‍යතනං මෙපුතසංයොගානං අඤ්ඤාතරඤ්ඤාතරං³ මෙපුතසංයොගං අත්තති අපජිනං සමනුපස්සිං, නෙව තාවාහං බ්‍රාහ්මණ, සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුහකෙ, සස්සමණ්ණ්‍යාහමණීයා පජාය සදෙවමනුස්සාය අනුත්තරං සම්මාසම්මොධං අභිසම්මුඤ්ඤො පට්ඨඤ්ඤාසිං.

යතො ච බො අහං බ්‍රාහ්මණ, ඉමෙසං සත්‍යතනං මෙපුතසංයොගානං න අඤ්ඤාතරඤ්ඤාතරං මෙපුතසංයොගං අත්තති අපජිනං සමනුපස්සිං, අජාහං බ්‍රාහ්මණ, සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුහකෙ, සස්සමණ්ණ්‍යාහමණීයා පජාය සදෙවමනුස්සාය අනුත්තරං සම්මාසම්මොධං අභිසම්මුඤ්ඤො පට්ඨඤ්ඤාසිං.

ඤ්ඤාතො පන මෙ දස්සතං උදපාදි අකුපා මෙ වෙතොවිමුත්ති, අගමනතිමා ජාති, නච්ඡිද්ධති පුතඤ්ඤාතො.

එවං පුතෙන ජාතස්සාණි බ්‍රාහ්මණො ගහවතනං එතදෙවොච - පෙ- [උපායකං මං හපං ගොතමො ධාරෙතු] අජ්ජතස්සෙ පාණ්ණපෙන සරණං ගතත්ති.

7. 1. 5. 8

[සංයොගවිසංයොග ධම්මපරියාය සුත්තං]

[ශාමපථීභිදානං]

51. සංයොගවිසංයොගං වො භික්ඛවෙ, ධම්මපරියායං දෙසිස්සාමි. තං පුණ්ණං - පෙ-

කතමො ච නො භික්ඛවෙ සංයොගවිසංයොගො ධම්මපරියායො:

ඉථ භික්ඛවෙ අක්කිත්තා ඉථිඤ්ඤාතං මහසිකරොති ඉථිකුත්තං ඉථිකප්පං ඉථිවිධං ඉථිව්ඤ්ඤාතං ඉථිසාරං ඉථිලබ්බාරං. සා තථි ජජ්ජති, තත්‍රාභිරමති. සා තථි රත්තා තත්‍රාභිරතා, ඛිඤ්ඤාතං මහසිකරොති පුරිසකුත්තං පුරිසකප්පං පුරිසවිධං පුරිසව්ඤ්ඤාතං පුරිසසාරං පුරිසලබ්බාරං. සා තථි ජජ්ජති, තත්‍රාභිරමති. සා තථි රත්තා තත්‍රාභිරතා, ඛිඤ්ඤාතං සංයොගං අකඛබ්බති. යඤ්ඤාතං සංයොගපට්ඨයා උපපජ්ජති සුඛං නොමනස්සා, තඤ්ඤාතං අකඛබ්බති. ඉථිතෙන භික්ඛවෙ, අභිරතා සත්තා පුරිසෙසු සංයොගං ගතා. එවං බො භික්ඛවෙ, ඉථි ඉථිතනං නාතිවත්තති.

(6) ඔහු විසින් පෙර මාගමක හා සමග කළ යම් හසිත - ලපිත - කිව්‍රියයෝ වෙත් නම් ඔවුන් නො ද අනුකරණ කෙරෙයි. මාලින් පස්කම් ගුණෙන් සමර්පිත වූ සමිකාගත වූ පරිවරණය කරණුලබන ගැහැවියකු හෝ ගැහැවිපුතකු හෝ දක්නේ ය ...

(7) පස්කම් ගුණෙන් සමර්පිත වූ සමිකාගත වූ පරිවරණය කරණු ලබන ගැහැවියකු හෝ ගැහැවිපුතකු හෝ නො ද දක්නේ ය. නො ලබන්නේ ය. මාලින් "මම මේ ශීරුසෙන් හෝ ව්‍යාගෙන් හෝ හවුස්දේව් හෝ බඩහරින් ප්‍රකට දෙවියෙකිම හෝ අප්‍රකට දෙවියෙකිම හෝ වෙමි" යි අන්‍යතර දෙවතීකායක් පතා බ්‍රහ්මචරීය පුරයි. හෙ එය ආසාද විසින් විඳිය. එය පතයි. එයින් ම සැහිමට පාමිණෙයි.

බ්‍රාහ්මණය, මේ ද බ්‍රහ්මචරීයාගේ බණ්ඩ ද, ජිද්ද යබල ද, කලාම ද වෙයි.

බ්‍රාහ්මණය මෙතෙම අපරිශුද්ධ බ්‍රහ්මචරීය පුරන්නේ යයි ද මෙමුද්‍රන - සංයෝගයෙන් සංක්‍රමාන යයි ද ජාතියෙන් ජරාමරණයෙන් නොකයෙන් පරිදෙවියෙන් දුන්නේ දෙමනසින් දුකි ආයාසයෙන් නො මිදේ යයි කියනු ලැබේ. වර්තනද්‍රව්‍යයෙන් නො මිදේ යයි කියමි.

බ්‍රාහ්මණය, මම යම් තාක් මේ සත්‍ය මෙමුද්‍රන සංයෝගයන් කෙරෙහි තමන් තුළ අප්‍රතිණ යම් ම මෙමුද්‍රන සංයෝගයක් බ්‍රවණින් දිවිම ද, බ්‍රාහ්මණය, එතාක් දෙවියන් සහිත මරාන් සහිත බ්‍රහ්මන් සහිත ලොවිමි, මහණබවණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජාව කෙරෙහි "අනුගතර සමාක්සමොධිය අවබෝධ කෙළෙමි" යි ප්‍රතිඥ නො ම කෙළෙමි.

බ්‍රාහ්මණය, යම් කලෙක මම මේ සත්‍යමෙමුද්‍රන සංයෝගයන් කෙරෙහි තමන් තුළ අප්‍රතිණ යම් ම මෙමුද්‍රන සංයෝගයක් නො ම දිවිම ද, බ්‍රාහ්මණය, එකල්හි මම දෙවියන් සහිත මරාන් සහිත බ්‍රහ්මන් සහිත ලොකයෙහි, මහණබවණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජාව කෙරෙහි "අනුගතර සමාක්සමොධිය අවබෝධ කෙළෙමි" යි පිළිණ කෙළෙමි.

මාගේ විතතවිමුක්තිය අනොපාය ය, මේ අනුම ජාතිය යි. දුන් පුනර් - ගවයෙක් නැතැ යි මට ඥානදර්ශනය ද උපතා යි.

මෙසේ වදන කල්හි ජාණ්‍යොග්ගි බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කී ය මා අද පටන් කොට දිවිබිම්යෙන් කරණ හිස උවසු කොට බරණසේක්වා යි.

7. 1. 5. 8.

[සංයෝගවිකායොග ධම්මපටියාය සූත්‍රය]

[සාමාන්තිදනයි]

81. මහණෙනි, තොපට සංයෝගවිකායොග සාධක වූ ධම්මපටියාය දෙසන්නෙමි. එය අහවු ...

මහණෙනි, එ සංයෝගවිකායොගධම්මපටියාය කවරේ ය යත්:
මහණෙනි, සත්‍ය ආරාධනාකම් සත්‍ය සත්‍යයා ව සත්‍ය පිළිබඳ ආකල්ප සත්‍යයෙන් මානවිධාව සත්‍යයෙන් ජන්‍ය සත්‍යකරය සත්‍ය අලබ්ධාරය මෙතෙහි කරයි. මි එහි රැඳෙයි. එහි අභිරමණය කරයි. එහි රැඳුනු එහි අභිරත වූ මි බැහැරි පුරුෂෙකු සුරුෂකු සුරුෂකලා පුරුෂවිධා පුරුෂ ජන්‍ය පුරුෂකර පුරුෂාලබ්ධාර මෙතෙහි කරයි මි එහි රැඳෙයි. එහි අභිරමණය කෙරෙයි. එහි රැඳුනු එහි අභිරත වූ මි බැහැරි පිරිමි සංයෝග කාමාති වෙයි. සංයෝගද්‍රව්‍යයෙන් ඇයට යම්වද සුවසොමිකසෙකුන් වේ නම්, එය ද කාමාති වෙයි. මහණෙනි, සත්‍යභාවයෙහි අභිරත වූ සත්‍යයෝ පුරුෂයන් කෙරෙහි සංයෝගයට හිසාසු නම් වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ සත්‍ය සත්‍ය භාවය නො ඉක්මවයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පුරිසො භික්ඛවෙ, අජ්ඣිත්තං පුරිසිඤ්ඤං මනසිකරොති පුරිසකුත්තං පුරිසාකපං පුරිසවිධං පුරිසව්ඡන්දං පුරිසස්සරං පුරිසාලඛකාරං. සො තඤ්ඤා රජ්ජති තත්‍රාභිරමති. සො තඤ්ඤා රතෙනා තත්‍රාභිරතො ඛග්ගිඤ්ඤං ඉප්පිඤ්ඤං මනසිකරොති ඉප්පිකුත්තං ඉප්පිකපං ඉප්පිවිධං ඉප්පිව්ඡන්දං ඉප්පිස්සරං ඉප්පිලඛකාරං. සො තඤ්ඤා රජ්ජති, තත්‍රාභිරමති. සො තඤ්ඤා රතෙනා තත්‍රාභිරතො ඛග්ගිඤ්ඤං සංයොගං ආකඛති. යඤ්චස්ස සංයොගපච්චයා උප්පජ්ජති සුඛං සොමනස්සං, තඤ්ච ආකඛති. පුරිසතෙන භික්ඛවෙ, අභිරතා සත්තා ඉප්පිසු සංයොගං ගතා. එවං ඛො භික්ඛවෙ, පුරිසො පුරිසත්තං නාතිවත්තති.

එවං ඛො භික්ඛවෙ, සංයොගො හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ, විසංයොගො හොති:

ඉප්පි භික්ඛවෙ, අජ්ඣිත්තං ඉප්පිඤ්ඤං හ මනසිකරොති ඉප්පිකුත්තං ඉප්පිකපං ඉප්පිවිධං ඉප්පිව්ඡන්දං ඉප්පිස්සරං ඉප්පිලඛකාරං. සා තඤ්ඤා රජ්ජති. තඤ්ඤා නාභිරමති. සා තඤ්ඤා අරතනා තත්‍ර අනභිරතා ඛග්ගිඤ්ඤං පුරිසිඤ්ඤං හ මනසිකරොති පුරිසකුත්තං පුරිසාකපං පුරිසවිධං පුරිසව්ඡන්දං පුරිසස්සරං පුරිසාලඛකාරං. සා තඤ්ඤා රජ්ජති, තඤ්ඤා නාභිරමති. සා තඤ්ඤා අරතනා තත්‍ර අනභිරතා ඛග්ගිඤ්ඤං සංයොගං නාකඛති. යං වස්සා සංයොගපච්චයා උප්පජ්ජති සුඛං සොමනස්සං, තඤ්ච නාකඛති. ඉප්පිතෙන ඛො භික්ඛවෙ, අනභිරතා සත්තා පුරිසෙසු විසංයොගං ගතා. එවං ඛො භික්ඛවෙ, ඉප්පි ඉප්පිත්තං අතිවත්තති.

පුරිසො භික්ඛවෙ අජ්ඣිත්තං පුරිසිඤ්ඤං හ මනසිකරොති පුරිසකුත්තං පුරිසාකපං පුරිසවිධං පුරිසව්ඡන්දං පුරිසස්සරං පුරිසාලඛකාරං. සො තඤ්ඤා රජ්ජති, තත්‍ර නාභිරමති. සො තඤ්ඤා අරතෙනා තත්‍ර අනභිරතො¹ ඛග්ගිඤ්ඤං ඉප්පිඤ්ඤං හ මනසිකරොති ඉප්පිකුත්තං ඉප්පිකපං ඉප්පිවිධං ඉප්පිව්ඡන්දං ඉප්පිස්සරං ඉප්පිලඛකාරං. සො තඤ්ඤා රජ්ජති, තත්‍ර නාභිරමති. සො තඤ්ඤා අරතෙනා තත්‍ර අනභිරතො ඛග්ගිඤ්ඤං සංයොගං නාකඛති. යඤ්චස්ස සංයොගපච්චයා උප්පජ්ජති සුඛං සොමනස්සං, තඤ්ච නාකඛති. පුරිසතෙන භික්ඛවෙ, අනභිරතා සත්තා ඉප්පිසු විසංයොගං ගතා. එවං ඛො භික්ඛවෙ, පුරිසො පුරිසත්තං අතිවත්තති.

එවං ඛො භික්ඛවෙ, විසංයොගො හොති.

අගං ඛො භික්ඛවෙ, සංයොග විසංයොගො ධම්මපරියයොති.

1. නාභිරතො - සිඤ්ඤ.

මහණෙනි, පුරුෂයා ආධ්‍යාත්මික පුරුෂෙහි, පුරුෂත්වය, පුරුෂාකාරය, පුරුෂානුචිතය, පුරුෂානුචිතය, පුරුෂානුචිතය, පුරුෂානුචිතය, පුරුෂානුචිතය (ශබ්දය), පුරුෂානුචිතය මෙතෙක් කරයි. හේ එහි රැඳෙයි. එහි අභිමතය කරයි හේ එහි රැඳුනේ එහි අභිමත වූයේ බාහිර සත්‍යය, සත්‍යත්වය, සත්‍ය ආකාරය, සත්‍යවිධාව, සත්‍යව්‍යුහය, සත්‍ය ස්වරූපය, සත්‍ය අලංකාරය මෙතෙක් කරයි හේ එහි රැඳෙයි. එහි අභිමතය කරයි. හේ එහි රක්ත වූයේ එහි අභිමත වූයේ බාහිර (සත්‍ය සංයෝගය කැමැති වෙයි. සංයෝගප්‍රත්‍යයයෙන් ඔහුට යම්විට ප්‍රවණාමනසෙන් වේ නම්, එද කැමැති වෙයි. මහණෙනි පුරුෂානුචිතය අභිමත වූ, සත්‍යයෙන් සත්‍ය කෙරෙහි සංයෝගයට නියම නම් වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ පුරුෂ පුරුෂත්වය නො ඉක්මවයි.

මහණෙනි, මෙසේයින් සංයෝගය වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් විසංයෝගය වේ ය යත්:

මහණෙනි, සත්‍ය ආධ්‍යාත්මික සත්‍යය සත්‍යත්වය සත්‍ය ආකාරය සත්‍ය විධාව සත්‍යව්‍යුහය සත්‍ය ස්වරූපය සත්‍ය අලංකාරය මෙතෙක් නො කරයි ඔ එහි නො රැඳෙයි. එහි අභිමතය නො කරයි. ඔ එහි රක්ත නො වූවා එහි අභිමත නො වූවා බාහිර පුරුෂෙහි පුරුෂත්වය පුරුෂාකාරය පුරුෂානුචිතය පුරුෂානුචිතය පුරුෂානුචිතය පුරුෂානුචිතය පුරුෂානුචිතය මෙතෙක් නො කරයි. ඔ එහි නො රැඳෙයි. එහි අභිමතය නො කරයි. ඔ එහි නො රැඳුනේ එහි අභිමත වූවා බාහිර සංයෝගය නො කැමැති වෙයි. සංයෝගප්‍රත්‍යයයෙන් ඇතිව යම්විට ප්‍රවණාමනසෙන් වේ නම් එය ද නො පවතී. මහණෙනි, සත්‍යවශයෙන් අනුමත වූ සත්‍යයෙන් පුරුෂයන් කෙරෙහි විසංයෝගයට නියම. මහණෙනි, මෙ සේයින් සත්‍ය සත්‍ය භාවය ඉක්මවයි.

මහණෙනි, පුරුෂයා ආධ්‍යාත්මික පුරුෂෙහි පුරුෂත්වය පුරුෂාකාරය පුරුෂානුචිතය පුරුෂානුචිතය පුරුෂානුචිතය පුරුෂානුචිතය පුරුෂානුචිතය (ශබ්දය) පුරුෂානුචිතය මෙතෙක් නො කරයි. හේ එහි නො රැඳෙයි. එහි අභිමතය නො කරයි. හේ එහි නො රැඳුනේ එහි අභිමත වූයේ සත්‍යය සත්‍යත්වය සත්‍ය ආකාරය සත්‍ය විධාව සත්‍යව්‍යුහය සත්‍ය ස්වරූපය සත්‍ය අලංකාරය මෙතෙක් නො කරයි. හේ එහි නො රැඳෙයි. එහි අභිමතය නො කෙරෙයි. හේ එහි නො රැඳුනේ එහි අභිමත වූයේ බාහිර සංයෝගය නො පවතී. මහණෙනි, පුරුෂානුචිතය අභිමත වූ සත්‍යයෙන් සත්‍ය කෙරෙහි විසංයෝගයට නියම. මහණෙනි, මෙසේයින් පුරුෂයා පුරුෂත්වය ඉක්මවයි.

මහණෙනි, මෙසේයින් විසංයෝගය වෙයි.

මහණෙනි, මෙ සංයෝගවිසංයෝග නම් ධර්මපදයයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. 1. 6. 9

[දනමහපථල සුත්තං]

52. එකං සමයං භගවා, වම්පාශං විහරති භග්ගාරාශ පොකකරණීයා තීරේ. අථ ඛො ඛෙවිසුලා වම්පෙය්‍යකා උපාසකා යෙනායස්මා සාදි-
ප්පතො තෙත්‍රපසඛකම්සු. උපසඛකම්මිති; අයස්මනං සාරිප්පතං
අභිවාදෙති; එකමනං නිසිද්දි. එකමනං නිසින්නා ඛො වම්පෙය්‍යකා
උපාසකා අයස්මනං සාරිප්පතං එතදවොචු:

විරසුතා නො භනෙත සාරිප්පත, භගවතො සමමුඛා ධම්මකථා.
සාධු මයං භනෙත, උභෙය්‍යාම භගවතො සනතිකා ධම්මි. කථං
සවණ්ණායාති.

තෙන භාටුසො තදත්‍රපොසථෙ අගචේත්තොථ අප්පෙවනාම
උභෙය්‍යාථ භගවතො සමමුඛා ධම්මි. කථං¹ සවණ්ණායාති. එවං භනෙතති
ඛො තෙ වම්පෙය්‍යකා උපාසකා අයස්මනො සාරිප්පතස්ස පටිසුචා
උච්ඡායාසනා අයස්මනං සාරිප්පතං අභිවාදෙති; පදකඛිණං කතා
පකකම්සු.

අථ ඛො තෙ වම්පෙය්‍යකා උපාසකා තදත්‍රපොසථෙ යෙනායස්මා
සාරිප්පතො තෙත්‍රපසඛකම්සු. උපසඛකම්මිති; අයස්මනං සාරිප්පතං
අභිවාදෙති; එකමනං අට්ඨංසු.

අථ ඛො අයස්මා සාරිප්පතො තෙති වම්පෙය්‍යතෙති උපාසකෙති
සද්ධිං තෙන භගවා තෙත්‍රපසඛකම්. උපසඛකම්මිති; භගවතං අභිවා-
දෙති; එකමනං නිසිද්දි. එකමනං නිසින්නො ඛො අයස්මා සාරිප්පතො
භගවතං එතදවොච:

සියා හු ඛො භනෙත, ඉධෙකච්චස්ස තාදිසංයෙව දනං දින්නං න
මහපථලං² න මහාතිසංසං. සියා පන භනෙත, ඉධෙකච්චස්ස තාදිසංයෙව
දනං දින්නං මහපථලං³ මහාතිසංසනති.

සියා සාරිප්පත, ඉධෙකච්චස්ස තාදිසං යෙව දනං දින්නං න මහපථලං³
න මහාතිසංසං. සියා පන සාරිප්පත, ඉධෙකච්චස්ස තාදිසංයෙව දනං
දින්නං මහපථලං³ මහාතිසංසනති.

කො හු ඛො භනෙත, හෙතු කො පච්චයො යෙන ඉධෙකච්චස්ස
තාදිසංයෙව දනං දින්නං න මහපථලං හොති, න මහාතිසංසං. කො
පන භනෙත⁴ හෙතු කො පච්චයො යෙන ඉධෙකච්චස්ස තාදිසංයෙව
දනං දින්නං මහපථලං හොති මහාතිසංසනති?

1. භගවතා ධම්මි කථං - සා.
2. න මහපථලං තොති - මජ්ඣ.
3. මහපථලං තොති - මජ්ඣ.
4. කො භුත්වා භනෙත - මජ්ඣ.

7. 1. ෮. 9.

[දහමහරුල සූත්‍රය]

52. එක් සම්මෙක්ඛි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වම්පා නගරයෙහි ගෞතමී නම් පොතුණු තෙර වාස කරන්නාහ. එකල්හි බොහෝ විම්පා නගර වැසි උපාසකයෝ ආයුමෙත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවන් කරා පැමිණියහ. පැමිණ ආයුමෙත් සැරිසුත් තෙරුන් වැද එකත්පස්සි හුන්හ. එකත්පස්සි හුන් විම්පා නගරවාසී උපාසකයෝ ආයුමෙත් සැරිසුත් තෙරුන්ට තෙල කීහ:

“වහන්ස, ශාරීපුත්‍රයෙනි, අප විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් දෑහැම් කථායෙන් ආයු බොහෝ කළි. වහන්ස, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවෙහි දෑහැම් කථාවක් අසන්නට ලබමෝ නම් මැනවැ”යි

ඇවැත්ති, එකරුණෙන් පොහෝලත් එ දවස්සි එව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවෙන් දෑහැම් කථාවක් අසන්නට ලබන්නාහු නම් මැනවැයි. වහන්ස, එසේ යයි එ වම්පෙය්‍යක උපසකයෝ ආයුමෙත් ශාරීපුත්‍ර තෙරුන්ට පිළිවදන් අස්වා හුනත්තෙන් නැගී ආයුමෙත් සැරිසුත් තෙරුන් වැද පැදකුණු කොට නික්ම ගියහ.

එකල්හි එ විම්පා නගරවැසි උපාසකයෝ පොහෝලත් එ දවස්සි ආයුමෙත් සැරිසුත් තෙරුන් කරා පැමිණියහ. පැමිණ ආයුමෙත් සැරිසුත් තෙරුන් සකසා වැද එකත්පස්සි ව සිටගත්හ.

එක්සිති ආයුමෙත් සැරිසුත් තෙරණුවෝ එ විම්පා නගරවැසි උවසුවන් හා සමග භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුමෙත් සැරිසුත් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැල කලහ:

වහන්ස, මේ ලොව්හි ඇතැමකු විසින් දෙහලද මහත්ඵල නො වන මහානිසංස නො වන එබ්බු (එක් සමාන) දහයෙක් වන්නේ ද, වහන්ස, මේ ලොව්හි ඇතැමකු විසින් දෙහලද මහත්ඵල වන මහානිසංස වන එබ්බු දහයෙක් ඇත් දැයි.

ශාරීපුත්‍රයෙනි, මේ ලොව්හි ඇතැම් පුගුලකු විසින් දෙහලද මහත්ඵල නොවන මහානිසංස නො වන එබ්බු දහයෙක් ඇත. ශාරීපුත්‍රයෙනි, මේ ලොව්හි, ඇතැම් පුගුලකු විසින් දෙහලද මහත්ඵල වන මහානිසංස වන එබ්බු දහයෙක් ද ඇතැයි.

වහන්ස, මේ ලොව්හි ඇතැම් පුගුලකු විසින් දෙහලද එබ්බු දහයෙක් යම් හෙයකින් මහත්ඵල මහානිසංස නො වන්නේ නම්, එ හේතු කවරේ ද, එ ප්‍රත්‍යය කවරේ ද? වහන්ස, මේ ලොව්හි ඇතැම් පුගුලකු විසින් දෙහලද එබ්බු දහය යම් හෙයකින් මහත්ඵල මහානිසංස වේ නම්, එ හේතු කවරේ ද, එ ප්‍රත්‍යය කවරේ ද?යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

(1) ඉධ සාරිපුත්ත, එකච්චො සාපෙඛො¹ දුනං දෙති, පටිබ්බාසි-
විතොසා දුනං දෙති, සන්තිධිපෙඛො දුනං දෙති, ඉමං පෙච්ච පරි-
භුඤ්ඤාමිති දුනං දෙති. සො තං දුනං දෙති සමණස්ස වා
බ්‍රාහ්මණස්ස වා, අන්තං පානං චන්ධං යානං මාලාගක්ඛිලොපනං සෙය්‍යා
සථපදීපෙය්‍යං.

තං කිං මඤ්ඤාසි සාරිපුත්ත, දදෙය්‍ය ඉධෙකච්චො එවරුපං දුන්නති.
එවං හනෙත.

තත්‍ර සාරිපුත්ත, යායං සාපෙඛො¹ දුනං දෙති, පටිබ්බාසිවිතොසා
දුනං දෙති, සන්තිධිපෙඛො දුනං දෙති, ඉමං පෙච්ච පරිභුඤ්ඤාමිති
දුනං දෙති. සො තං දුනං දෙති සායස්ස හෙද පරමමරණා වාහුමමහා-
රාජ්කානං දෙව්‍යානං සහව්‍යානං උපපජ්ජති. සො තං කම්මං ඛෙපෙතො
තං ඉද්ධිං තං යසං තං ආධිපතෙය්‍යං² ආගාමි ගොති ආගන්තා
ඉක්කන්තං.

(2) ඉධ පන සාරිපුත්ත, එකච්චො න හෙව ඛො සාපෙඛො දුනං
දෙති, න පටිබ්බාසිවිතොසා දුනං දෙති, න සන්තිධිපෙඛො දුනං දෙති,
න ඉමං පෙච්ච පරිභුඤ්ඤාමිති දුනං දෙති. අපි ච ඛො සාහු දුන්නති
දුනං දෙති -පෙ-

(3) නපි සාහුදුන්නති දුනං දෙති -පෙ- අපි ච ඛො දින්නපුබ්බං
කතපුබ්බං පිතුපිතාමහෙති, නාරහාමි පොරාණංකුලවංසං හාපෙතුන්ති
දුනං දෙති -පෙ-

(4) නපි දින්නපුබ්බං කතපුබ්බං පිතුපිතාමහෙති, නාරහාමි පොරාණං
කුලවංසං හාපෙතුන්ති දුනං දෙති. අපි ච ඛො අහං පච්ඡාමි, න ඉමෙ
පචන්ති, නාරහාමි පචිනෙතො අපචන්තානං අදුන්නති දුනං දෙති පෙ-

(5) නපි අහං පච්ඡාමි ඉමෙ න පචන්ති, නාරහාමි පචිනෙතො
අපචන්තානං දුනං අදුන්නති දුනං දෙති -පෙ- අපි ච ඛො යථා තෙසං
පුබ්බකානං ඉසීනං නාති මහායඤ්ඤාති අහෙසුං, සොප්පිදං අට්ටකස්ස
වාමකස්ස වාමදෙවස්ස වෙසසාමිත්තස්ස යම්භග්ගිනො අඛිතිරතස්ස
හාරථාජස්ස වාසෙට්ඨස්ස කස්සපස්ස හගුනො, එවං මෙ අයං දුනං
සංවිහාගො හවිස්සතීති දුනං දෙති -පෙ-

(6) නපි යථා තෙසං පුබ්බකානං ඉසීනං නාති මහායඤ්ඤාති අහෙසුං,
සොප්පිදං අට්ටකස්ස වාමකස්ස වාමදෙවස්ස වෙසසාමිත්තස්ස යම්භග්ගිනො
අඛිතිරතස්ස හාරථාජස්ස වාසෙට්ඨස්ස කස්සපස්ස හගුනො, එවං මෙ අයං
දුනං සංවිහාගො හවිස්සතීති දුනං දෙති. අපි ච ඛො ඉමං මෙ දුනං
දදතො විතො පසිදති, අත්තමනතා සොමනස්ස උපජායතීති³ දුනං
දෙති -පෙ-

(7) නපි ඉමං මෙ දුනං දදතො විතං පසිදති, අත්තමනතා සොම-
මනස්ස උපජායතීති දුනං දෙති, අපි ච ඛො විතොලංකාරං විතතපරිකො-
රන්ති දුනං දෙති. සො තං දුනං දෙති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා, අන්තං
පානං චන්ධං යානං මාලාගක්ඛිලොපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං.

තං කිං මඤ්ඤාසි සාරිපුත්ත, දදෙය්‍ය ඉධෙකච්චො එවරුපං දුන්නති.
එවං හනෙත.

1 සාපෙඛො - සාප 2 ආධිපති - මජ්ඣ. 3 උපපාදිත - සිවු

(1) ශාරිපුත්‍රයෙනි, මෙ ලොව්හි ඇතැම් සාපෙක්‍ෂ (තෘණා සහිත) වූයේ දන් දෙයි. විපාකයෙහි පිළිබඳයේ දන් දෙයි සන්නිකා පතනුයේ (කිවත් කරුණ අදහස් ඇතියේ) දන් දෙයි. 'මෙය පරලොව්හි දී පරිභොග කරන්නෙමි' යි දන් දෙයි. හෙ ප්‍රමණයකුට හෝ ව්‍යාභිඤ්ඤාකුට හෝ අත්ත, පාන, වස්ත්‍ර, ඥාන, මාලාගනිවිලෙපන, සංඝා, ආවස හා ප්‍රදීපොපකරණ යන එබඳු දහක් දෙයි.

ශාරිපුත්‍රයෙනි, එ කිමැයි හඬවු ද, මෙලොව ඇතැම් ප්‍රභූලෙක් මේ බඳු දන් දෙන්නේ දැයි. වහන්ස, එසේ යි.

ශාරිපුත්‍රයෙනි, එහි යම් මෙ ප්‍රභූලෙක් සාපෙක්‍ෂ ව දන් දේ නම්, පිළිබඳ සිතැතියේ දන් දේ නම් සන්නිකා පතනුයේ දන් දේ නම්, 'මෙය පරලොව්හි පරිභොග කරමි' යි දන් දේ නම්, හෙ එදන් දී කාවුත් මරණින් මතු සිවුමහරද වැසියන්ගේ සහනාවගට පැමිණෙයි. හෙ එ කමි (විපාකය) එ සාද්ධිය එ යශස් එ අධිපතිව්හි ගෙවා මේ මිනිසන් බවට එන සුදු වූයේ ආශාමි (කීන) වෙයි.

(2) ශාරිපුත්‍රයෙනි, මෙ ලොව්හි ඇතැම් ප්‍රභූලෙක් සාපෙක්‍ෂ වූයේ දන් නොමිදෙයි. පිළිබඳ සිතැතියේ දන් නොමි දෙයි. සන්නිකා පතනුයේ දන් නොමි දෙයි. 'මෙය පරලොව්හි දී පරිභොග කරමි' දන් නොමි දෙයි. වැලිත් 'දහය මනා ය' යි දන් දෙයි ...

(3) "දහය මනාවයි නො ද දන් දෙයි ... වැලිත් මාතා පිතෘන් විසින් ද පිතෘමහගන් විසින් ද දෙනලදවිරු ය. කරුණලදවිරු ය, පැරැණි කුලවාංගයට අයත් සිරිත පිරිහෙලන්නට නො සුදුසුයෙමි" යි දන් දෙයි ...

(4) "පිය, මුතුන් විසින් දෙනලදවිරු ය, කළවිරු ය, කුලවත් බිඳුනට නො නිස්සෙමි" දන් නො ද දෙයි. වැලිත් "මම අහර පිසමි. මොහු අහර නො පිසත්. පිසනුයෙමි නො පිසනුවනට නො දෙන්නට නො නිසියෙමි" යි දන් දෙයි ...

(5) "මම පිසමි, මොහු නො පිසන්නාහ. පිසනුයෙමි නො පිසනුවනට නො දෙන්නට නො නිස්සෙමි" යි ද දන් නො දෙයි. වැලිත් අට්ටක ය, වාමක ය, වාමදෙව ය, වෙසාංගික ය, යමකයා ය, අභිජිත ය, භාරදාය ය, වාසෙට්ඨ ය, කසාප ය, හගු ය, යන එ ප්‍රසිද්ධ පුළුකාලීන සාමන්තේ මහාසංඝයෝ යම් පරිදි වූහ නම් එ පරිද්දෙන් මානේ මේ දහය ද දහසා-විහාගයෙක් වන්නේ ය යි දන් දෙයි ...

(6) "යම් පරිදි අට්ටක ය, වාමක ය, වාමදෙව ය, වෙසාංගික ය, යමකයා ය, අභිජිත ය, භාරදාය ය, වාසෙට්ඨ ය, කසාප ය, හගු ය, යන මේ බඳු පුළුකා වූ එ ප්‍රසිද්ධ සාමන්තේ මහාසංඝයෝ වූහ නම්, මානේ මේ දහසා-විහාගය ද එබඳු වන්නේ ය' යි දන් නො දෙයි. වැලිදු "මේ දහය දෙන මානේ විතතය ප්‍රසන්න වන්නේ ය, අතනමනායෙන් ප්‍රීති-සෞමනසය ලබන්නේ ය යි දන් දෙයි ...

(7) "මේ දන් දෙන මානේ විතතය පහන් වන්නේ ය, අතනමනා-යෙන් සොම්නස් උපදනේ" යයි දන් නො දෙයි. 'වැලිත් (සමථ-විපස්සනා විතතයට) විතතාලභිකාරයෙකැයි ද විතත පරිභාරයෙකැයි ද දන් දෙයි. හෙ මහණකුට වේවයි බමුණකුට වේවයි අත්ත ය, පාන ය, වස්ත්‍ර ය, ඥාන ය, මාලාගනිවිලෙපන ය, සංඝාවසථ ය ප්‍රදීපොපකරණ යන එ දන් දෙයි.

ශාරිපුත්‍රය, එ කිමැයි හඬවු දැ' මෙලොව්හි ඇතැම් සාපෙක්‍ෂ දන් දෙන්නේ දැ යි. වහන්ස, එසේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තත්ත භාරිපුත්ත, ග්‍රාමං න හෙව ඛො කාපෙඛො දුතං දෙති- න පටිබ්බාසිතො දුතං දෙති - න සන්තිබ්බපඛො දුතං දෙති - න ඉමං පෙච්ච පරිභුඤ්ජිත්තාමිති දුතං දෙති - නපි සාත්‍ර දුතනති දුතං දෙති- නපි දින්නපුබ්බං කතපුබ්බං පිතුපිතාමගෙහි, නාරහාමි පොරාණං කුලවංසං හාපෙතුනති දුතං දෙති - අහං පවාමි ඉමෙ න පටිනති නාරහාමි පටිනො අපටිනො දුතං දෙති දුතනති දුතං දෙති - නපි යථා තෙසං පුබ්බකානං ඉසීනං තාති මහායඤ්ඤති අගෙසුං, කෙසව්දං අට්ටකස්ස වාමකස්ස වාමදෙවස්ස වෙස්සමිත්තස්ස යමිත්තහිනො අබ්බිරතස්ස භාරථාරස්ස වාසෙට්ඨස්ස කස්සපස්ස හගුනො, එවං මෙ අයං දුතසංවිහාගො හමිස්සතීති දුතං දෙති - නපි ඉමං මෙ දුතං දදතො චිත්තං පටිදති, අත්තමනතා කොමහස්සං උපජායතීති¹ දුතං දෙති -

අපි ව ඛො විතොලංකාරං විත්තපරික්ඛාරනති² දුතං දෙති. සො තං දුතං දන්තා කායස්ස හෙද පරමවරණං බ්‍රහ්මකායිකානං දෙවානං සහව්‍යං උපපජ්ජති. කො තං කම්මං ඛෙපෙතො තං ඉද්ධං තං යසං තං අභිපතෙතො අනාගාමි ගොති අනාගතො ඉත්තං.

අයං ඛො භාරිපුත්ත හෙතු අයං පට්ටගො, යෙන මිඛෙකච්චස්ස තාදිසංගෙව දුතං දින්නං න මහපථලං ගොති, න මහාතිස්සං.

අයං පන භාරිපුත්ත, හෙතු අයං පට්ටගො, යෙන මිඛෙකච්චස්ස තාදිසං- ගෙව දුතං දින්නං මහපථලං ගොති මහාතිස්සංගතී.

7. 1 5. 10.

[නාදමාතු සුත්තං]

58. එවමෙම සුතා: එකං සමයං අයංගමා ව සංවිපුත්තො අයංගමා ව මහාමොග්ගලානො දක්ඛිණාගිතිස්මිං වාරිකං චරන්ති මහතා භික්ඛු සංඝෙසු සද්ධිං. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙඨකණ්ටෙති නාදමාතා උපාසිකා රත්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය පාරායණං සරෙන හාසති.

තෙන ඛො පන සමයෙන වෙස්සවණො මහාරාජා උත්තරාය දිසාය: දක්ඛිණං දිසං ගච්ඡති කෙනවිදෙව කරණීගෙන. අස්සොසි ඛො වෙස්සවණො මහාරාජා නාදමාතාය උපාසිකාය පාරායණං සරෙන හාසනතියා. සුඛා කථාපරියොසානං අගමියමානො අට්ඨාසි. අථ ඛො නාදමාතා උපාසිකා පාරායණං සරෙන හාසිතො තුණ්හි අගොසි.

අථ ඛො වෙස්සවණො මහාරාජා නාදමාතාය උපාසිකාය කථා- පරියොසානං විදිතො අබ්බත්තමොදි: සාමු හගිති, සාමු හගිතිති.

කො පතෙස හදුමුඛාති.

අහං තෙ හගිති හාතා වෙස්සවණො මහාරාජාති.

සාමු හදුමුඛ, තෙන හි යො මෙ අයං ධම්මපරියොසො හණිතො, ඉදන්තෙත ගොතු අභිපෙය්‍යනති.

සාමු හගිති, එතං චෙච්ච මෙ ගොතු අභිපෙය්‍යො: සොච ව භාරිපුත්ත මොග්ගලානපමුඛො භික්ඛුසංඝෙසු අකතපාතරාකො වෙඨකණ්ටෙතො අගමියමාති. තඤ්ච භික්ඛුසංඝං පරිවිසිතො මම දක්ඛිණං අදිසෙය්‍යාසි. එවඤ්ච මෙ හමිස්සති අභිපෙය්‍යනති.

1 උපජායතීති - මජ්ඣං, උපපාදිකීති-සිද්ධි. 2 දින්නාලංකාරවිත්තපරික්ඛාරං - මජ්ඣං.
3 උත්තරදිසාය - සිද්ධි

ශාරීපුත්‍රයෙනි, ඔවුනතුරෙහි යම් මේ පුග්ගලෝක් සාපෙක්‍ෂා වූයේ දත්තො ම දේ ද - පිළිබඳ සිත් ඇතියේ දත්තො දේ ද - සන්තිධිංගෙහි අපෙක්‍ෂා ඇතියේ දත්තො දේ ද - මෙය පරලොච්ඡි පිරිබෝ කරමි'යි දත්තො දේ ද - දානය සාධු යායි දත්තො දේ ද - පියවුතුන් විසින් දෙනලදවිරු' ය, කල්විරු' ය, පැරණි කුලවංශය නාන්තට නො නික්මෙමි දත්තො දේ ද - මම පිහිමි මොහු නො පිත්, පිහිනුයෙමි නො පිහිනුවනට නො දෙන්නට නො නික්මෙමි ද දත්තො දේ ද - අට්ඨක ය, වාමක ය, වාමදෙව ය, වේරාං - මිත්ත ය, යමිත්තකි ය, අභිතිරික ය, භාරදාජ ය, වාමෙධි ය, කිංකප ය, හගු ය, යන මේ පුරික සාමිත්තේ යම්බදු මහායඤ්ඤෝ වූහු නම්, මාගේ මේ දානය ද එබදු සංවිහාසයෙන් වන්නේ යයි ද දත්තො දේ ද - මේ දත්තො මාගේ විත්තය ප්‍රානත වන්නේ ය, තුටුසිත සොමිතය උපදනේ යයි ද දත්තො දේ ද -

එතෙකුදු වුව (තමඵපිපක්‍ෂානා) විත්තයට අරභිකාර යයි ද විත්ත - පරිපකාරයයි ද කියා දත්තො දේ ද, හෙ එසේ දත්තො දේ ද යාබුන් මරණින් මතු ප්‍රභවකායික දෙවිෂ්ණුගේ සහභාවයට යෙයි. හෙ එකම, එසාද්ධි, එ යයස්, එ අධිපතා ය හෙව, මේ මිනිසන් බවට නො එනහුදු වූයේ අනාගාමී වෙයි.

ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම් හෙයකින් මෙලොවහි ඇතැම්තු විසින් දෙනලද එබදු දානයෙන් මහත්ඵල මහානිසංස නොවේ නම්, ටේ එයට හේතු ය මේ ප්‍රත්‍යය යි.

ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම් හෙයකින් මෙලොවහි ඇතැම්තු විසින් දෙනලද එබදු දානයෙන් මහත්ඵල වේ නම්, මහානිසංස වේ නම්, මේ එයට හේතු ය, මේ ප්‍රත්‍යය යි.

7. 1 5. 10.

[නානුමානු සුත්තය]

58. මා විසින් මෙසේ අනෙකුදු එක් යමයෙකි ඇසුරින් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවෝ ද ආසුරුන් මහමුගලන් තෙරණුවෝ ද මහ වික්කගුන් හා යමග දක්‍ෂණිකිංගෙහි සාරිසරත්තාන. එකමගෙහි වෙළඳකරුන් නානුමානු උපාසිකාවෝ රාත්‍රියෙහි පාසීමෙහි නැති 'පාරායණධම්ම' (නිවිසිණයාමිමාහි ධම්ම) මඬුර සාරයෙන් කියන්නාහ.

එකමගෙහි වෙණැණ මහරජ කිසියම් කියෙකින් උතුරුදිගින් දකුණු - දිගට යෙයි. වෙණැණ මහරජ නානුමානු උපාසිකා විසින් මඬුරසාරයෙන් පාරායණධම්ම කියනු ඇයි ය. අසා ධම්මකථාපයාර්ථකානෙ බලන්න විසිණ ය. එක්තිනි නානුමානු උපාසිකාව පාරායණධම්ම සාරයෙන් කියා තුණ්ණිමගුන වූ ය.

එකල්හි වෙහවුණු මහරජ නානුමානු උපාසිකාවගේ කථාපයාර්ථ - සාකත දුන 'මානාවි බුහුන, මානාවි බුහුන' යි සතුටින් අනුමෝදන් විය.

හදුමුබයෙනි, තෙලෙ කවරෙක් දැයි
'බුහුන, මම තොප බෑ වෙණැණමහරජ වෙමි'යි.

"හදුමුබයෙනි, එකරුණින් ම මා විසින් යම්බදු මේ ධම්මකායෙක් කියනලද නම්, මෙය තොපට අතිරි (අනුගුණ) පඬුරක් වේවායි.

"බුහුනකියෙනි, මානාවා, තෙල පිත ද මට අතිරිපඬුර වේවා: කෙටදවන ප්‍රාසාරක නො කළ ශාරීපුත්තුවලන් පාමොක් වික්කගුන වෙළඳකරුකයට වඩනාහ. එ වික්කගුන් ද වලදවා මට දක්‍ෂිණා (පින්) දෙව මේ සේද මට අතිරිපඬුර වන්නේ යයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

අථ ඛො නන්දමාතා උපාසිකා තස්සා රතතියා අවමෙතෙ සකෙ නිවේසනෙ පණීතං බාදනීයං භොජනීයං පටියාදාපෙසි. අථ ඛො සාරිපුත්තමොග්ගලානපමුඛො භික්ඛුසඛෙසා අකතපාතරාසො යෙන වෙඨකණ්ඩකො තදවසරි.

අථ ඛො නන්දමාතා උපාසිකා අසද්දාතරං පුරිසං ආමනෙතයි: එභි තිං අමොහො පුරිස, ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛුසඛසස්ස කාලං ආරොවෙති: ‘කාලො භනෙන, අය්‍යාය නන්දමාතූයා නිවේසනෙ නිට්ඨිතං භත්ත’න්ති. එවං අය්‍යෝති ඛො සො පුරිසො නන්දමාතාය උපාසිකාය පටිග්ගුත්වා ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛුසඛසස්ස කාලං ආරොවෙසි: ‘කාලො භනෙන, අය්‍යාය නන්දමාතූයා නිවේසනෙ නිට්ඨිතං භත්තන්ති’.

අථ ඛො සාරිපුත්තමොග්ගලානපමුඛො භික්ඛුසඛෙසා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරං ආදාය යෙන නන්දමාතූයා උපාසිකාය නිවේසනං තෙත්‍රපසඛිකමී. උපසඛිකමීත්වා පසද්දාතතාසතෙ නිසිදි.

අථ ඛො නන්දමාතා උපාසිකා සාරිපුත්තමොග්ගලානපමුඛං භික්ඛු-සඛසං පණීතෙන බාදනීයෙන භොජනීයෙන සහජ්ඣං සත්තපෙපසි සමපවාරෙසි. අථ ඛො නන්දමාතා උපාසිකා ආයසමන්තං සාරිපුත්තං භූතතාචිං ඔනීතපත්තපාණීං එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො නන්දමාතරා උපාසිකා ආයසමා සාරිපුත්තො එතදවොච:

කො පන තෙ නන්දමාතෙ, භික්ඛුසඛසස්ස අබ්බාගමනං ආරොවෙසිති.

ඉධාහං භනෙන, රතතියා පට්ඨුසමයං පට්ඨුට්ඨාය පාරායණං සරෙන භාසිත්වා තුණ්හි අභොසිං. අථ ඛො භනෙන, වේරසාවණො මහාරාජා මම කථාපරියොසානං විදිත්වා අබ්බත්‍රමොදි ‘සාධු භගිනී, සාධු භගිනී’ති.

කො පනෙතො හදුමුඛාති. අහං තෙ භගිනී, භාතා වේරසාවණො මහාරාජා.

සාධු හදුමුඛ, තෙන හි යො මේ අයං ධම්මපරියොසො භණ්ණො, ඉදං තෙ භොතු ආතීථෙය්‍යන්ති. සාධු භගිනී, එතස්සෙව මේ භොතු ආතීථෙය්‍යා: සෙව ච සාරිපුත්තමොග්ගලානපමුඛො භික්ඛුසඛෙසා අකතපාතරාසො වෙඨකණ්ඩකං ආගමියාති. තස්ස භික්ඛුසඛසං පරිවිසිත්වා මම දකඛිණං ආදිසෙය්‍යාසි. එතස්සෙව මේ භවියාති ආතීථෙය්‍යන්ති. ගද්දං භනෙන, දුතෙ පුසද්දං හි තං¹ වේරසාවණස්ස මහාරාජස්ස සුබාය භොතුති.

(1) අච්ඡරිතං නන්දමාතෙ, අබ්බුතං නන්දමාතෙ, යත්‍ර හි නාම වේරසා-වණෙන මහාරාජෙන එවං මහිඤ්ඤෙන එවං මහෙසනෙකෙන දෙවපුත්තෙන සමමුඛො සලලපියාතිති.

(2) න ඛො මේ භනෙන, එසොව අච්ඡරිතො අබ්බුතො ධම්මො. අත්ථි මේ අසද්දාදි අච්ඡරිතො අබ්බුතො ධම්මො:

ඉධ මේ භනෙන නිද්දො නාම² එකො පුත්තකො පියො මනාපො. තං රාජානො කිසමිඤ්ඤිදෙව පකරණෙ ඔක්කස්ස පග්ගස්ස ජීවිතා වොරොපෙසුං. තස්මිං ඛො පනාහං භනෙන, දුරකෙ ගහිතෙ වා ගග්ගමානෙ වා බිඤ්ඤි වා වජ්ඣමානෙ වා ගතෙ වා හසද්දාමානෙ වා නාහිජානාමි විතතස්ස අසද්දාථත්තන්ති.

1 පුසද්දං පුසද්දෙහිති - ජෙසං, පුසද්දමං -PTS. පුසද්දෙහිතං - සා.

2 නද්දකො නාම - සිමු..

එකල්හි නන්දමාතෘ උපාසිකාවෝ එරැය ඇවෑමෙන් සිය නිවෙස්නෙහි ප්‍රණීත බාදනීය හා හෝජනීය පිළියෙල කරවූ ය. එක්බිති උදෑසන බත නො වැලඳු සැරිසුන්මුගලන්පාමොක් බික්කහු වෙළකණ්ඩක නගරයට වැඩියහ.

එකල්හි නන්දමාතෘ උවැසි එක්තරා පුරුෂයකු ඇමතු ය: එම්බා පුරුෂය එව, තෝ අරමට ගොස් “වහන්ස, ආයුෂා නන්දමාතාවගේ නිවෙස්නෙහි බත් නිමවනලද්ද”යි බික්කහනට කල් දන්වාල යි. එ පුරිස් “එසේය, ආයුෂාවෙනි” යි නන්දමාතෘ උවැසියට පිළිවදන් අස්වා ආරාමයට ගොස් “වහන්ස ආයුෂා නන්දමාතාවගේ නිවෙස්නෙහි බත් නිමවනලද්දයි” භික්ෂුසංඝයාට කල් දන්වී ය.

එකල්හි සාරිපුත්‍රමෞද්ගයායන ප්‍රමුඛ බික්කහු පෙරවරුයෙහි හැද පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ නන්දමාතෘ උපාසිකාවගේ නිවෙස්නට වැඩියහ. වැඩ පනවනලදඅස්නෙහි හුන්හ.

එකල්හි නන්දමාතෘ උවැසි සැරිසුන්මුගලන්පාමොක් බික්කහුන් ප්‍රණීත බාදුයෙන් හොජ්‍යයෙන් සියැතින් සැකැස්වූ ය, පැවැරු ය. එක්බිති නන්දමාතෘ උපාසිකා දන් වැලඳු පාත්‍රයෙන් ඉවතට ගත් අත් ඇති ආයුෂමත් සැරිසුන් තෙරුන් වෙත එකත්පස්සි හුනු. එකත්පස්සි හුන් නන්දමාතෘ උවැසියට ආයුෂමත් සැරිසුන් තෙරණුවෝ තෙල වදලහ:

නන්දමාතාවෙනි, තිට බික්කහුන්ගේ ආගමනය කවරෙක් දැන්වී ද යි.

වහන්ස, මෙහි මම රෑ පැසීමට යහතින් නැගී පාරායණසුත්‍රධර්මය මධුරකරයෙන් කියා තුණ්ණිමුතු වීමි. වහන්ස, එකල්හි වෛශ්‍රවණු මහරජ මාගේ ධර්මකථා පඤ්චාසානය දැන, බුහුන, මැනවි, බුහුන, මැනවි’යි සතුටින් අනුමෝදන් විය.

‘හදුමුඛයෙහි, තෙල කවරෙක් දැ’යි. ‘බුහුනනිකෙනි, මම තිගේ හූතා වූ වෛශ්‍රවණ මහරජ වෙමි’.

හදුමුඛයෙහි, මැනව, එකරුණින් ම මා විසින් යම් මේ ධර්මපඤ්ඤායෙන් කියනලද නම්, මෙය තොපට අතිපිපඬුර වේවයි. බුහුනනිකෙහි මැනව, තෙල ද. මට අතිපිපඬුර වේවා: සෙට දවා සැරිසුන් මුගලන් පාමොක් බික්කහු නො කල උදෑසන බොජුන් ඇතිසාහු වෙළකණ්ඩකයට වඩනාහ. එ බික්කහුහු වලදවා මට දක්ෂිණා (පින්) දෙව, තෙල ද මට අතිපිපඬුර වන්නේ ය යි. වහන්ස, “මේ දන්සි යම් පුණ්‍යයෙන් වේ නම් එ ම වෛශ්‍රවණු මහරජට සුව පිණිස වේවා” යි.

(1) නන්දමාතාවෙනි, ආයුෂා යි. නන්දමාතාවෙනි, අදහුන යි. යම් හෙයකින් මේ බදු මහත් සාද්ධි ඇති, මේ බදු මහෙත්තා වූ දෙවිජුත්වන වෛශ්‍රවණු මහරජ සමඟත් හමුයෙහි සාලාප කෙරෙහි ගත මෙය අදහුන යි.

(2) වහන්ස, තෙල කරුණ ම මාගේ ආයුෂා අදහුන ධර්මයක් නො වේ. මාගේ අනෙකුදු ආයුෂා අදහුන ධර්මයක් ඇත:

වහන්ස, මෙහි මට ප්‍රිය වූ මනවධන්තා වූ නන්ද නම් වූ එක ම පුතෙක් විය. රජහු සියයම් කරුණක් තිමිති කොට ඔහු බලහත්කාරයෙන් හැද මැඩ දිවියෙන් තොර කළහ. වහන්ස, එ දරු අල්ලාගත් කල්හි හෝ අල්ලා ගණුලබන කල්හි හෝ දහගෙහි බදහාලද කල්හි හෝ වඩයට පත් කරණු ලබන කල්හි හෝ නගනලද කල්හි හෝ නසනුලබන කල්හි හෝ මාගේ විපතයාගේ අනාපාතයක් (වෙනසක් වූ බවක්) නො ම දනිමි යි.

අව්ඡරිතං නන්දමානෙ, අබ්‍යුතං නන්දමානෙ, යත්‍ර හි නාම විත්තුපා-
දම්පි පරිභොගෙය්‍යතීති.

(3) න ඛො මෙ භනෙත, එසොච අව්ඡරිතො අබ්‍යුතො ධම්මො. අත්ථි
මෙ අඤ්ඤාදි අව්ඡරිතො අබ්‍යුතො ධම්මො:

ඉධ මෙ භනෙත, සාමිකො කාලකතො අස්ස අඤ්ඤාතරං
යක්ඛයොතිං උපපනෙතා.¹ සො මෙ තෙනෙව පුරිමෙන අත්තභාගෙවන
උද්දයොති. න ඛො පනාහං භනෙත, අභිජානාමි තතො තිදනං
විත්තස්ස අඤ්ඤාථත්තනති.

අව්ඡරිතං නන්දමානෙ, අබ්‍යුතං නන්දමානෙ, යත්‍ර හි නාම විත්තුපා-
දම්පි පරිභොගෙය්‍යතීති.

(4) න ඛො මෙ භනෙත, එසොච අව්ඡරිතො අබ්‍යුතො ධම්මො. අත්ථි
මෙ අඤ්ඤාදි අව්ඡරිතො අබ්‍යුතො ධම්මො:

ගතොහං භනෙත, සාමිකස්ස දහරස්සෙව දහරා අනිතා, නාතිජානාමි
සාමිකං මතොපි අභිචරිතා, කුතො පන කාගෙතොති.

අව්ඡරිතං නන්දමානෙ, අබ්‍යුතං නන්දමානෙ, යත්‍ර හි නාම විත්තුපා-
දම්පි පරිභොගෙය්‍යතීති.

(5) න ඛො මෙ භනෙත, එසොච අව්ඡරිතො අබ්‍යුතො ධම්මො. අත්ථි
මෙ අඤ්ඤාදි අව්ඡරිතො අබ්‍යුතො ධම්මො:

යදහං භනෙත, උපාසිකා පටිදෙසිතා, නාතිජානාමි කිඤ්චි සික්ඛාපදං
සඤ්චිච්ච වීතිකකම්මතාති.

අව්ඡරිතං නන්දමානෙ, අබ්‍යුතං නන්දමානෙති.

(6) න ඛො මෙ භනෙත, එසොච අව්ඡරිතො අබ්‍යුතො ධම්මො. අත්ථි
මෙ අඤ්ඤාදි අව්ඡරිතො අබ්‍යුතො ධම්මො:

ඉධාහං භනෙත, යාවදෙව² අකඛිංමි විවිච්චිව කාමෙහි විවිච්චි
අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතකකං සවිචාරං විචෙකරං පිතිසුඛං පථමං
කුතං උපසම්පජ්ජි විහරාමි. විතකකවිචාරානං චූපසමා අජ්ඣිත්තං
සම්පසාදනං වෙතසො එකොද්දිභාවං අවිතකකං අවිචාරං සමාධිජං³ පිතිසුඛං
දුතීයං කුතං උපසම්පජ්ජි විහරාමි. පිතියා ච වීරාහා උපෙකකකා ච
විහරාමි, සතා ච සම්පජානා. සුඛඤ්ඤා කාගෙන පටිසංචෙදෙමි. යං තං
අරියා ආවික්ඛන්ති උපෙකකකො සතීමා සුඛවිහාරීති තතියං කුතං
උපසම්පජ්ජි විහරාමි. සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව
තොමනස්ස දොමනස්සානං අත්ථගමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙකකාසතීපාරි-
සුද්ධිං චතුස්සං කුතං උපසම්පජ්ජි විහරාමි.

1. යක්ඛයොතිං උපපනෙතා - සිවු.

2. යාවදෙ - මජ්ඣ.

3. විචෙකරං - ජෙය්.

නන්දමාතාවෙති, අංශ්වයී සි. නන්දමාතාවෙති, අදහුත සි. නන්දමාතාවෙති, යම් කරුණෙක්හි වනාහි විතෙතාත්‍යාද ය ද පිරිසිදු කරන්නේ ය යන මෙය අදහුත සි.

(3) වහන්ස, තෙල මතු ම මාගේ අංශ්වයී අදහුත ධර්මය නො වේ. මාගේ අනෙකුදු අංශ්වයී අදහුත ධර්මයෙක් ඇත:

වහන්ස, මෙහි මාගේ ශ්‍රීම් කථරිය කෙළේ අනාතර යක්‍ෂයෙකියෙක්හි උපත. හෙ එ පළමු අත් බැවින් (සාරිපයෙන්) ම මට තමා දක්වන්නේ ය. වහන්ස, එ හෙතුයෙන් මම විතතයාගේ අනාතරියක් නො ම දන්මි සි.

නන්දමාතාවෙති, අංශ්වයී සි. නන්දමාතාවෙති, අදහුත සි. නන්දමාතාවෙති, යම් කරුණෙක්හි වනාහි විතෙතාත්‍යාද ය ද පිරිසිදු කරන්නේ ය යන මෙය අදහුත සි.

(4) වහන්ස, මාගේ මෙ මතු අංශ්වයී අදහුත ධර්මය නො වේ. මාගේ අනෙකුදු අංශ්වයී අදහුත ධර්මයෙක් ඇත:

වහන්ස, ලදරු වූ ම ගිම්හු විසින් යම් කලෙක ලදරු වූ ම මා අවාහ වෘතයෙන් ගෙණ එතලද්දී සිතිනුදු සැමියා ඉක්ම අනෙකකු පැතුවා නො දන්මි, කසින් වනාහි කවර නම් කථායෙක් දැයි.

නන්දමාතාවෙති, අංශ්වයී ය නන්දමාතාවෙති, අදහුත ය නන්දමාතාවෙති, යම්කරුණෙක්හි විතෙතාත්‍යාදමාත්‍රය පවා පිරිසිදු කරන්නේ ය යන මෙය අදහුත සි.

(5) වහන්ස, මාගේ තෙල මතු අංශ්වයී අදහුත ධර්මය නො ම වේසි. මාගේ අනෙකුදු අංශ්වයී අදහුත ධර්මයෙක් ඇත:

වහන්ස, මම යම්කලෙක පිළිහ කළ උපාසිකා වූම් නම් කිසිදු සිකපදයක් දැන දැන මැඩුවා නො ම දන්මි සි.

නන්දමාතාවෙති, අංශ්වයී සි නන්දමාතාවෙති, අදහුත සි.

(6) වහන්ස, මෙ මතු මාගේ අංශ්වයී අදහුත ධර්මය නො වේ මැයි. අනෙකුදු අංශ්වයී අදහුත ධර්මයෙක් ඇත:

වහන්ස, මම මෙ බුදුසත්තෙහි කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම අකුශලධර්මයන්ගෙන් වෙන් ව ම යම්තාක් කැමැති යෙම් නම් (එතාක්) සවිතකී වූ සවිචාර වූ විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රීති හා සුඛ ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට එළඹ වෙතෙමි. විතකී විචාරයන්ගේ චාපශමයෙන් අධ්‍යාතමයෙහි මනා පැහැදීම ඇති, විතතයාගේ එකඟව ඇති විතකී රහිත විචාර රහිත ප්‍රථමධ්‍යානයෙන් උපන් ප්‍රීති හා සුඛ ඇති ද්විතීය ධ්‍යානයට එළඹ වෙතෙමි. ප්‍රීතියෙන් ද විරාගයෙන් උපෙක්‍ෂා ඇති ව සමාහි ඇති ව සමයක් ප්‍රඥ ඇති ව ව්‍යාමි. සුඛය ද නාමකායෙන් විදිමි. යම්කු ගෙණ අංශ්වයෝ උපෙක්‍ෂා ඇතිගේ සමාහිමත් වූයේ සුඛවිචාර ඇතිගේ යයි කියත් නම් එ නාමික ධ්‍යානයට එළඹ ව්‍යාමි. සුඛයාගේත් ප්‍රභාණයෙන් ද්‍රාවයාගේත් ප්‍රභාණයෙන් පුළුංගෙහි ම සොමිනස් දෙමිනසුන්ගේ අසාගමයෙන් දුක් නො වූ සාප නො වූ උපෙක්‍ෂායෙන් උපන් සමාහි පාරිශුද්ධි ඇති වතුම් ධ්‍යානයට එළඹ වෙතෙමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අච්ඡරියං නන්දමානෙ අබ්භුතං නන්දමානෙනි.

(7) න ඛො මෙ භතො ඵසොච¹ අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො. අත්ථ මෙ අසොකො² අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො:

යානිමානි භතො, භගවතා දෙසිතාති පසොදාරමානාතිසාති සංඝොස්සජාති, නාහං තෙසං කිංඤ්චි අත්තති අපඨනං සමනුපසාමි.

අච්ඡරියං නන්දමානෙ, අබ්භුතං නන්දමානෙනි.

අථ ඛො ආයසමා සාරිපුතො නන්දමානරං උපාසිතං ධම්මියා කපාය සන්දයොති, සමාදපෙති, සමුත්තරෙති, සමපගංගෙති, උට්ඨායාසනා පකාමාති.

නන්දමානුසුතං දසමං.

මහාසංඝදායකො³ පසොදමො.

සංක්‍රදානං:

සීති පරික්ඛාරමග්ගි⁴ සංඝොස්ස පරා දුට්ඨො⁵
මෙට්ඨනා සංගොගො දුතං⁶ නන්දමානෙන තෙ දසා⁷ති.

පඨමො පණ්ණාසකො නිට්ඨිතො.⁸

1. ඵසොච - මිජ්ඣ.	2. මහාපුද්ගලවිග්ගො - PTS.
3. වික්ඛාරජාති - දෙව් අගති - සිමු.	4. අසොකොස්ස ව්‍යද්ධි පරා - මිජ්ඣ.
අසංඝොස්ස අපරා දුට්ඨො - සිමු.	5. භේදිතා ව සංගොගො අත්තං - සිමු.
6. පණ්ණාසකො, සමිසකො - මිජ්ඣ.	

නන්දමාතාවෙති, ආශ්වයී යි, නන්දමාතාවෙති, අදහුන යි.

(7) වහන්ස, මාගේ ආශ්වයී අදහුන ධර්ම තෙල මතු නො වේ. මාගේ අනෙකුදු ආශ්වයී අදහුන ධර්මයක් ඇත:

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසනලද යම්බඳු මේ පඤ්චා-
රමාගිය සංයෝජන කෙනෙක් වෙත් නම්, මම ඔවුන්ගෙන් තමා තුළ
අප්‍රභිණ වූ කිසිදු සංයෝජනයක් නො දක්මි යි.

නන්දමාතාවෙති, ආශ්වයී යි, නන්දමාතාවෙති, අදහුන යි.

එක්කිසි ආයුමෙත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවෝ නන්දමාතා උපාසිකාව ධාර්මික
කර්මයෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තෙද ගත්වා මොහොවට පහත්
කරමා; හුනස්නෙන් නාභි වැඩිය යි.

නන්දමාතු සුත්‍රය දසවැනි යි.

මහායඤ්ඤවර්ග පස්වැනි යි.

එහි උද්දානය:

විඤ්ඤාණවසිති සුත්‍රය, සමාධිපරික්කාර සුත්‍රය, අභිසුත්‍රය, මහායඤ්ඤ
සුත්‍රය, සඤ්ඤ සුත්‍ර දෙක ය, මේදුන සුත්‍රය, සංයෝග සුත්‍රය, දහමහත්ථල
සුත්‍රය, නන්දමාතු සුත්‍රය දූසි සුත්‍ර දසයෙකි.

ප්‍රථම පණ්ණාසකය නිමි.

2 දුන්නේ පණණාගතය

1. අව්‍යාකත වගය

7. 2. 1. 1

[අව්‍යාකතවනු සුභං.]

[සාවජිනිදනං]

1. අථ ඛො අසුඤ්ඤරො හික්ඛු සෙත භගවා තෙනුපතඛිකම්. උපතඛිකම්භී, භගවන්තං අනිවාදෙති: එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සො හික්ඛු භගවන්තං එතදවොච:

හො-හු ඛො භන්නො, හෙතු සො පච්චයො යෙන සුතච්ඡො අරියසාවකස්ස විචිච්ඡි, නුපප්පති අව්‍යාකතවනුසු.¹

දිට්ඨිතිරොධං ඛො හික්ඛු, සුතච්ඡො අරියසාවකස්ස විචිච්ඡි, නුපප්පති අව්‍යාකතවනුසු

“හොති තථාගතො පරමමරණං”ති, ඛො හික්ඛු, දිට්ඨිගත මේතං. “භ හොති තථාගතො පරමමරණං”ති ඛො හික්ඛු දිට්ඨිගතමේතං. “හොති ච න හොති ච තථාගතො පරමමරණං”ති ඛො හික්ඛු, දිට්ඨිගතමේතං. “නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණං” ති ඛො හික්ඛු දිට්ඨිගතමේතං.

අසුඤ්ඤවා හික්ඛු, පුප්පජ්ඣො දිට්ඨිං නපජානාති, දිට්ඨිකමුදයං නපජානාති, දිට්ඨිතිරොධං නපජානාති, දිට්ඨිතිරොධගාමිතිං පටිපදං නපජානාති. නස්ස සා දිට්ඨි පටිබ්බති. සො න පරිච්ඡවති ජාතියා ජරාමරණෙන² සොකෙත්ත පරිදෙවෙති දුක්ඛකම් දෙමනස්සෙති උපායානෙති, න පරිච්ඡවති දුක්ඛස්සාති වදම්.

සුතවා ච ඛො හික්ඛු, අරියසාවකො දිට්ඨිං පජානාති, දිට්ඨිකමුදයං පජානාති, දිට්ඨිතිරොධං පජානාති, දිට්ඨිතිරොධගාමිතිං පටිපදං පජානාති. නස්ස සා දිට්ඨි නිරුජ්ඣති. සො පරිච්ඡවති ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙති පරිදෙවෙති දුක්ඛකම් දෙමනස්සෙති උපායානෙති, පරිච්ඡවති දුක්ඛස්සාති වදම්.

එවං ජානං ඛො හික්ඛු, සුතවා අරියසාවකො එවා පස්සං “හොති තථාගතො පරමමරණං”පි න ව්‍යාකරොති. “න හොති තථාගතො පරමමරණං”පි න ව්‍යාකරොති. “හොති ච න හොති ච තථාගතො පරමමරණං”පි න ව්‍යාකරොති. “නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණං”පි න ව්‍යාකරොති. එවං ජානං ඛො හික්ඛු, සුතවා අරියසාවකො එවා පස්සං එවා අව්‍යාකතවනුමො හොති අව්‍යාකතවනුසු.

එවං ජානං ඛො හික්ඛු, සුතවා අරියසාවකො එවා පස්සං නවජ්ඣති, න කම්මති, න චුලති, න වෙධති,³ න සන්තාසං අපජ්ජති අව්‍යාකතවනුසු.

1 වතපුසුධ - මජ්ඣං. 2 ජරාය මරණෙන - මජ්ඣං.

3 න චුලති - උත්තං - මජ්ඣං.

දෙවැනි පණණාසකය

1. අවසාන වගීය

7. 2. 1. 1.

[අවසානවක්ෂු ඉක්‍රම]

[සැවැත්තිදහ සි]

1. එකල්හි අන්‍යතර මහණෙක් භාග්‍යවතුන් කරා පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකන්‍ය වැද එකත්පස්සි හින. එකත්පස්සි හුන් එ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ කී ය:

වහන්ස, යම් කරුණෙකින් (එකාංශව්‍යාකරණාදි විසින්) අව්‍යාකාත වස්තූන් කෙරෙහි ශ්‍රැතවත් ආයතීශ්‍රාවක හට විවික්ඛතා නුපදනේ නම්, එයට හෙතු කවරේ ද, ප්‍රත්‍යය කවරේ දැයි.

මහණ, දූට්ඨිකිරෝධහෙතුයෙන් ශ්‍රැතවත් ආයතීශ්‍රාවක හට අව්‍යාකාත වක්‍රාන් කෙරෙහි විවික්ඛතා නුපදනේ ය.

මහණ, මරණින් මතු තථාගත (සත්‍ය) වන්නේ ය යන තෙල කරුණ මිථ්‍යාදූෂටිමාත්‍රයෙක. මහණ මරණින් මතු තථාගත (සත්‍ය) උපත් විසින් නොවන්නේ ය යන තෙල කරුණ මිථ්‍යාදූෂටිමාත්‍රයෙක. මහණ, මරණින් මතු තථාගත වෙයි, නො වෙයි යන තෙල කරුණ දූෂටිගතයෙකි. මහණ, මරණින් මතු තථාගත නො මැ වෙයි, නො වන්නේ නො වෙයි යන තෙල කරුණ මිථ්‍යාදූෂටිමාත්‍රයෙකි.

මහණ, අශ්‍රැතවත් පාඨමජ්ඣ දූෂටිය නො ම දන්නේ ය. දූෂටිසමුදය නො ම දන්නේ ය. දූෂටිතිරෝධය නො ම දන්නේ ය. දූෂටිතිරෝධශාමිනී ප්‍රතිපද්ධතො ම දන්නේ ය. ඔහුගේ එ දූෂටිය ප්‍රකෘතියෙන් වැඩෙයි. හෙ ජාතියෙහුද ජරාමරණීහුද ශොකයෙහුද පරිදෙවයෙහුද දුකිහුද උපායාසයෙහුද නො මිදෙයි. වාතභූතයෙකින් නො මිදේ ය යි කියමි.

මහණ, ශ්‍රැතවත් ආයතීශ්‍රාවක දූෂටිය දන්නේ ය, දූෂටිසමුදය දන්නේ ය, දූෂටිතිරෝධය දන්නේ ය, දූෂටිතිරෝධශාමිනීප්‍රතිපද්ධතා දන්නේ ය. ඔහුගේ එ දූෂටිය තිරුඬු වෙයි. හෙ ජාතියෙහුද ජරාමරණීහුද ශොකයෙහුද පරිදෙවයෙහුද දුකිහුද දූට්ඨකසිහුද උපායාසයෙහුද මිදෙයි. වාතභූතයෙකින් මිදේ ය යි කියමි.

මහණ, මෙසෙයින් දන්නා ශ්‍රැතවත් ආයතීශ්‍රාවක මෙසේ දක්නේ “තථාගත මරණින් මතු උපත් විසින් වන්නේ” ය යි ද නො පවසන්නේ ය. “තථාගත මරණින් මතු නොවන්නේ” ය යි ද නො පවසන්නේ ය. “තථාගත මරණින් මතු වන්නේ ය, නො ද වන්නේ ය” යි ද ප්‍රකාශ නො කෙරෙයි. “තථාගත මරණින් මතු නො මැ වන්නේ ය, නො වන්නේ නො වේ” ය යි ද ප්‍රකාශ නො කෙරෙයි. මහණ, මෙ සෙයින් අරිහත්‍ර දන්නේ මෙසේ දක්නේ අව්‍යාකාත වස්තූන් කෙරෙහි අව්‍යාකරණ ස්වභාව ඇතියේ වෙයි.

මහණ, මෙසෙයින් දන්නේ ශ්‍රැතවත් අරිහත්‍ර මෙසේ දක්නේ අව්‍යාකාත වස්තූන්හි නො තැඟින්නේ ය, කම්පිත නො වන්නේ ය, නො සැලෙන්නේ ය, නො වෙළුලන්නේ ය. සන්ත්‍රාසයට නො පැමිණෙන්නේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“හොති තථාගතො පරමමරණා”ති ඛො හික්ඛු, තණ්හාගතමෙතං,¹ සඤ්ඤාගතමෙතං,² මඤ්ඤිතමෙතං,³ පපඤ්චිතමෙතං,⁴ උපාදනගතමෙතං,⁵ විපට්ඨිකාරො ඵසො.

“න හොති තථාගතො පරමමරණා”ති ඛො හික්ඛු -පෙ- විපට්ඨිකාරො ඵසො. “හොති ච න හොති ච තථාගතො පරමමරණා”ති ඛො හික්ඛු -පෙ- විපට්ඨිකාරො ඵසො. “නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණා”ති ඛො හික්ඛු -පෙ- විපට්ඨිකාරො ඵසො.

අග්ගුතවා හික්ඛු, පුපුඤ්ඤො විපට්ඨිකාරො නපජානාති. විපට්ඨිකාරො-සමුදයං නපජානාති, විපට්ඨිකාරනිරෝධං නපජානාති, විපට්ඨිකාරනිරෝධං-ශාමිතිං පටිපදං නපජානාති. තස්ස සො විපට්ඨිකාරො පවබ්බති. සො න පටිවුච්චති ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙති පරිදෙවෙති දුකෙති දෙම-හෙයෙති උපායාසෙති. න පටිවුච්චති දුකකම්මාති වදමි.

සුතවා ච ඛො හික්ඛු, අරියසාවකො විපට්ඨිකාරො පජානාති, විපට්ඨිකාරො-සමුදයං පජානාති, විපට්ඨිකාරනිරෝධං පජානාති, විපට්ඨිකාරනිරෝධං-ශාමිතිං පටිපදං පජානාති. තස්ස සො විපට්ඨිකාරො නිරුජ්ඣති. සො පටිවුච්චති ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙති පරිදෙවෙති දුකෙති දෙම-හෙයෙති උපායාසෙති. පටිවුච්චති දුකකම්මාති වදමි.

ඵවං ජානං ඛො හික්ඛු, සුතවා අරියසාවකො ඵවං පස්සං. “හොති තථාගතො පරමමරණා”තිපි න ව්‍යාකරොති, “න හොති තථාගතො පරමමරණා”තිපි න ව්‍යාකරොති, “හොති ච න හොති ච තථාගතො පරමමරණා”තිපි න ව්‍යාකරොති, “නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණා”තිපි න ව්‍යාකරොති.

ඵවං ජානං ඛො හික්ඛු, සුතවා අරියසාවකො ඵවං පස්සං. ඵවං අව්‍යාකරණධමො හොති අව්‍යාකතවද්දු.

ඵවං ජානං ඛො හික්ඛු, සුතවා අරියසාවකො ඵවං පස්සං. නවජ්ඣති, න කම්මති න චිත්ති, න චෙධිති, න සන්තාසං අපජ්ජති අව්‍යාකතවද්දු.

අගං ඛො හික්ඛු, හෙතු, අගං පච්චයො යෙන සුතවතො අරියසාවකස්ස විචිකිච්ඡා සුපපජ්ජති අව්‍යාකතවද්දු.

7. 2. 1. 2

[පුරිසගති සුතතං]

[කාවචී කීදතං]

2. සත්‍ය ව හික්ඛවෙ⁶ පුරිසගතියො දෙසිස්සාමි අනුපාද ව පරිනිබ්බානං. තං සුණාම, සාධුතං මනසිකරොම, භාසිස්සාමිති. ඵවං භනෙතති ඛො තෙ හික්ඛු භගවතො පච්චස්සාසුං. භගවා ඵතදවොච.

1 තණ්හාගතමෙතං -පෙ- මෙතං.

2 සඤ්ඤාගතමෙතං -පෙ- මෙතං.

3 මඤ්ඤිතමෙතං -පෙ- මෙතං, සිවු.

4 පපඤ්චිතමෙතං -පෙ- මෙතං.

5 උපාදනගතමෙතං -පෙ- මෙතං.

6 සත්‍ය හික්ඛවෙ - සිවු.

මහණ, තථාගත මරණින් මතු වන්නේ ය යන තෙල දූෂටි තෘණෝ-
යෙක, තෙල දූෂටි සංඥයෙක, තෙල දූෂටි මඤ්ඤිතයෙක, තෙල දූෂටි
ප්‍රසඤ්චිතයෙක, ඡතල දූෂටි උපාදහගතයෙක, තෙල විප්‍රතිසාරයෙකි.

මහණ, මරණින් මතු තථාගත නො වෙයි යන ... තෙල විප්‍රතිසාරයෙකි.
මහණ, තථාගත මරණින් මතු වෙයි නො ද වෙයි යන ... තෙල
විප්‍රතිසාරයෙකි. මහණ, තථාගත මරණින් මතු නො ම වන්නේ ය
නො වන්නේ නො වේ ය යන ... තෙල විප්‍රතිසාරයෙකි.

මහණ අශ්‍රැතවත් පාරිඤ්ඡන විප්‍රතිසාරය, නො දන්නේ ය. විප්‍රතිසාර-
සමුදය නො දන්නේ ය, විප්‍රතිසාර නිරෝධය නො දන්නේ ය, විප්‍රතිසාර-
නිරෝධයාමිනිප්‍රතිපද්ද් නො දන්නේ ය. ඔහුගේ එ විප්‍රතිසාරය වැඩෙයි.
හෙ ජාතියෙන් ජරාමරණයෙන් ශොකයෙන් පරිදෙවයෙන් දුකෙන්
දෙමනසින් දැඩි ආයාසයෙන් නො මිදේ, සසරදුකින් නොමිදේ යයි කියමි.

මහණ, ශ්‍රැතවත් ආයාසිශ්‍රාවක විප්‍රතිසාරය දන්නේ ය. විප්‍රතිසාර
සමුදය දන්නේ ය. විප්‍රතිසාර නිරෝධය දන්නේ ය, විප්‍රතිසාර නිරෝධ-
යාමිනිප්‍රතිපද්ද් දන්නේ ය. ඔහුගේ එ විප්‍රතිසාරය නිරුඳ්ධ වෙයි. හෙ
ජාතියෙන් ජරාමරණයෙන් ශොකයෙන් පරිදෙවයෙන් දුකෙන්
දෙමනසින් දැඩි ආයාසයෙන් මිදෙයි, සසරදුකින් මිදෙයි යයි කියමි.

මහණ, මෙසේ දන්නා මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අයාසිශ්‍රාවක 'තථාගත
මරණින් මතු වන්නේ ය' යි ද ප්‍රකාශ නො කරයි. 'තථාගත මරණින් මතු
නො වන්නේ ය' යි ද ප්‍රකාශ නො කරයි. 'තථාගත මරණින් මතු වන්නේ
ය' යි ද නො වන්නේ ය' යි ද ප්‍රකාශ නො කරයි. තථාගත මරණින්
මතු නො ම වන්නේ ය, නො ද නො වන්නේ ය' යි ද ප්‍රකාශ නො කරයි.

මහණ ශ්‍රැතවත් අරිසවු මෙසේ දන්නේ මෙසේ දක්නේ අවසානාන-
වසතුන්හි මෙසේ අවසාකරණ ස්වභාව ඇති වෙයි

මහණ, මෙසේ දන්නේ මෙසේ දක්නේ ශ්‍රැතවත් අරිසවු අවසානාන-
වසතුන්හි නො නැති ගන්නේ ය, කම්පිත නො වන්නේ ය, නො
සැලෙන්නේ ය, නො වෙවුලන්නේ ය, සන්ත්‍රාසයට නො පැමිණෙන්නේ ය.

මහණ, යම් හෙයකින් ශ්‍රැතවත් ආයාසිශ්‍රාවක හට අවසානානවසතුන්හි
විවිකිත්තා නූපදනේ නම්, මේ එයට හෙතු වෙයි, මේ ප්‍රත්‍යය වෙයි.

7. 2. 1. 2

[ප්‍රතිසාරයේ සුත්‍රය]

[සැවැත්විණි යි]

2 මහණෙනි, සත්‍ය පුරුෂ (පුරුෂයාගේ ඥාන) ගති හා අප්‍රත්‍යය-
නිජාණය හා දෙසන්නෙමි. එ අසව, මනා කොට මෙනෙහි කරව,
කියන්නෙමි'යි. වහන්ස, එසේ ය යි එ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල දෙකොට වදලූහ.

කතමා ච භික්ඛවෙ, සත්‍ය පුරිසගතිශො:

(1) ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පටිපනොනා හොති: නො වසා, නො ච මෙ සියා. න භවිස්සති, න ච මෙ භවිස්සති. යදඤ්චි යං භුතං තං පජ්ඣමිති උපෙක්ඛං පටිලහති. සො භවෙ න රජ්ජති. සම්භවෙ න රජ්ජති. අප්පුහතරිං පදං¹ සත්තං සම්මපඤ්ඤාය පස්සති. තඤ්ච බ්‍රාහ්ම පදං න සබ්බෙන සබ්බං සච්ඡිකතං හොති. තස්ස න සබ්බෙන සබ්බං මානාත්‍රසයො පභිනො හොති. න සබ්බෙන සබ්බං භවිරාගාත්‍රසයො පභිනො හොති. න සබ්බෙන සබ්බං අවිජ්ජාත්‍රසයො පභිනො හොති. සො පඤ්චනනං ඔරමාගිග්ගං සඤ්ඤාප්පනානං පරික්ඛයා අනතරා පරිනිබ්බාසී හොති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, දිව්‍යසත්තතෙන අයොකපාලෙ හඤ්ඤමානෙ ප පටිකා නිබ්බතතිනිං නිබ්බායෙය්‍ය,

එවමෙව බො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පටිපනොනා හොති: නො වසා, නො ච මෙ සියා. න භවිස්සති න මෙ භවිස්සති. යදඤ්චි යං භුතං තං පජ්ඣමිති උපෙක්ඛං පටිලහති. සො භවෙ න රජ්ජති. සම්භවෙ න රජ්ජති. අප්පුහතරිං පදං¹ සත්තං සම්මපඤ්ඤාය පස්සති. තඤ්ච බ්‍රාහ්ම පදං න සබ්බෙන සබ්බං සච්ඡිකතං හොති. තස්ස න සබ්බෙන සබ්බං මානාත්‍රසයො පභිනො හොති. න සබ්බෙන සබ්බං භවිරාගාත්‍රසයො පභිනො හොති. න සබ්බෙන සබ්බං අවිජ්ජාත්‍රසයො පභිනො හොති. සො පඤ්චනනං ඔරමාගිග්ගං සඤ්ඤාප්පනානං පරික්ඛයා අනතරා-පරිනිබ්බාසී හොති.

(2) ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පටිපනොනා හොති: නො වසා, නො ච මෙ සියා. න භවිස්සති න මෙ භවිස්සති. යදඤ්චි යං භුතං තං පජ්ඣමිති උපෙක්ඛං පටිලහති. සො භවෙ න රජ්ජති. සම්භවෙ න රජ්ජති. අප්පුහතරිං පදං¹ සත්තං සම්මපඤ්ඤාය පස්සති. තඤ්ච බ්‍රාහ්ම පදං න සබ්බෙන සබ්බං සච්ඡිකතං හොති. තස්ස න සබ්බෙන සබ්බං මානාත්‍රසයො පභිනො හොති. න සබ්බෙන සබ්බං භවිරාගාත්‍රසයො පභිනො හොති. න සබ්බෙන සබ්බං අවිජ්ජාත්‍රසයො පභිනො හොති. සො පඤ්චනනං ඔරමාගිග්ගං සඤ්ඤාප්පනානං පරික්ඛයා අනතරා පරිනිබ්බාසී හොති.

මහණෙනි, පුරුෂයාගේ සත්‍ය ඥානගතිහු කවරහ යත්:

(1) මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ මෙසේ පිළිපත්තේ වෙයි: මට අතීතභවයෙහි නිව්ඵික කම්යෙක් නොවී නම්, මට වර්තමානයෙහි මෙ අත් බැව් නො වන්නේ ය. මෙ අත්බැව්හි දු මට අනාගත භවනිව්ඵික කම් නො වන්නේ නම් අනායෙහිදු මට අත්භාවයෙක් නො වන්නේ ය. යමෙක් ඇත් ද, යමෙක් පාල වී ද, එ ප්‍රත්‍යුත්පන්නාසකකිය (ඡන්දරාගප්‍රභාණ්-යෙන්) හැරලම්'යි විදගීනොපෙක්‍ෂාව ලබයි. හෙ අතීත පඤ්චස්කන්ධභවයෙහි (තාමණ්දුෂටි විසින්) නො ඇලෙයි. අනාගත පඤ්චස්කන්ධභවයෙහි දු නො ඇලෙයි. මත්තෙහි ශාන්ත නිව්ඵිකපදය ඇතැ'යි විදගීනා සතිත මාගී-ප්‍රඥයෙන් මනාකොට දක්නේ ය. (ඇතැම් කෙලෙසුන් නො පාහු බැවින්) ඔහුගේ එ හැම නිවන් පිය ද සමාකාරයෙන් ම සාක්‍ෂාත්කාර නො වේ. ඔහුගේ මානානුසය ද සමාකාරයෙන් ම ප්‍රතිණ නො වේ. සමාකාරයෙන් ම භවිරාගානුසය ප්‍රතිණ නො වේ. සමාකාරයෙන් ම අවිද්‍යානුසය ප්‍රතිණ නො වෙයි. හෙ පඤ්චාරමාගිය සංයෝජනයන්ගේ පරික්‍ෂායෙන් අනත්‍රාපරිනිබ්බායි වෙයි.

මහණෙනි, යම්පරිදි දවසක් මුළුල්ලෙහි කැවුනු යකබලක් තලනුලබන් ම පතුරු උපදවා තිබෙන්නේ යමෙක් ද, -

මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම මහණ මෙසෙයින් පිළිපත්තේ වෙයි: අතීත-භවයෙහි උපත් කම්යෙක් නොවී නම්, දැන් මාගේ මෙ අත්භාවය නො වන්නේ ය. මෙකල්හි මාගේ කම්යෙක් නො වේ නම්, අනාගතාත්ම-භාවයෙක් නො වන්නේ ය. යම් ප්‍රත්‍යුත්පන්න පඤ්චස්කන්ධයෙක් ඇත් නම්, යම් වර්තමාන පඤ්චස්කන්ධයෙක් පාලවී නම්, එය (ඡන්දරාගප්‍ර භාණ්-යෙන්) දුරලම්'යි විදගීනොපෙක්‍ෂාව ලබයි. හෙ අතීතපඤ්චස්කන්ධයෙහි නො ඇලෙයි, අනාගතපඤ්චස්කන්ධයෙහි දු නො ඇලෙයි. මත්තෙහි ශාන්ත වූ නිව්ඵිකපදය ඇතැ'යි විදගීනා සතිත මාගීප්‍රඥයෙන් මොනොවට දක්නේ ය. ඔහු විසින් එ ශාන්ත නිව්ඵිකපදය සමාකාරයෙන් ම සාක්‍ෂාත්කාර නො වෙයි. ඔහුට සමීපකාරයෙන් ම මානානුසය ප්‍රතිණ නො වේ. සමීපකාර-යෙන් ම භවිරාගානුසය ප්‍රතිණ නො වෙයි. සමීපකාරයෙන් ම අවිද්‍යානුසය ප්‍රතිණ නො වෙයි. හෙ පඤ්චාරමාගිය සංයෝජනයන්ගේ පරික්‍ෂායෙන් අනත්‍රාපරිනිබ්බායි වෙයි.

(2) තවද මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ මෙසේ පිළිපත්තේ වෙයි: මාගේ අතීත කම්භවය නො වී නම්, වර්තමාන පඤ්චස්කන්ධය නො වන්නේ ය. මෙ කල්හි මට අනාගතකම්භවයෙක් නො වේ නම්, මාගේ අනාගත පඤ්චස්කන්ධ සංඛ්‍යාත විපාකභවය නො වන්නේ ය. යම් වර්තමානස්කන්ධ-පඤ්චස්කන්ධයෙක් ඇත් ද, යම් වර්තමානස්කන්ධපඤ්චස්කන්ධයෙක් පාල වී ද, එය (ඡන්දරාගප්‍රභාණ්-යෙන්) දුරලම්'යි විදගීනා උපෙක්‍ෂාව ලබයි. හෙ අතීත කම් භවයෙහි නො ඇලෙයි. අනාගත භවයෙහි දු නො ඇලෙයි. මතුයෙහි ශාන්ත වූ නිව්ඵිකපදය ඇතැ'යි සමාක් ප්‍රඥයෙන් දක්නේ ය. ඔහු විසින් එ ශාන්තනිව්ඵිකපදය සමීපකාරයෙන් ම සාක්‍ෂාත් නො කෙළේ වෙයි. සමීපකාරයෙන් ම ඔහුගේ මානානුසය අප්‍රතිණ වෙයි. ඔහුගේ භවිරාගානු-සය සමාකාරයෙන් ම අප්‍රතිණ වෙයි. ඔහුගේ අවිද්‍යානුසය සමීපකාරයෙන් ම අප්‍රතිණ වෙයි. හෙ පඤ්චාරමාගිය සංයෝජනයන්ගේ පරික්‍ෂායෙන් අනත්‍රාපරිනිබ්බායි වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, දිව්‍යසත්තතෙත අයොකපාලෙ හඤ්ඤමානෙ පපථිකා නිබ්බතතිතා උපපතීති නිබ්බායෙය්‍ය, -

එවමෙව බො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පටිපනේතා භොති: නො වස්ස, නො ච මෙ සීයා -පෙ- සො පඤ්චන්තං ඔරම්භාගියානං සඤ්ඤප්පනානං පරික්ඛයා අනතරාපරිනිබ්බාසී භොති.

(3) ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පටිපනේතා භොති: නො වස්ස, නො ච මෙ සීයා -පෙ- සො පඤ්චන්තං ඔරම්භාගියානං සඤ්ඤප්පනානං පරික්ඛයා අනතරාපරිනිබ්බාසී භොති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, දිව්‍යසත්තතෙත අයොකපාලෙ හඤ්ඤමානෙ පපථිකා නිබ්බතතිතා උපපතීති අනුපහවි තලං නිබ්බායෙය්‍ය, -

එවමෙව බො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පටිපනේතා භොති: නො වස්ස, නො ච මෙ සීයා -පෙ- සො පඤ්චන්තං ඔරම්භාගියානං සඤ්ඤප්පනානං පරික්ඛයා අනතරාපරිනිබ්බාසී භොති.

(4) ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පටිපනේතා භොති: නො වස්ස, නො ච මෙ සීයා -පෙ- සො පඤ්චන්තං ඔරම්භාගියානං සඤ්ඤප්පනානං පරික්ඛයා උපහවිපරිනිබ්බාසී භොති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, දිව්‍යසත්තතෙත අයොකපාලෙ හඤ්ඤමානෙ පපථිකා නිබ්බතතිතා උපපතීති උපහවි තලං නිබ්බායෙය්‍ය, -

එවමෙව බො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පටිපනේතා භොති: නො වස්ස, නො ච මෙ සීයා -පෙ- සො පඤ්චන්තං ඔරම්භාගියානං සඤ්ඤප්පනානං පරික්ඛයා උපහවි පරිනිබ්බාසී භොති.

(5) ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පටිපනේතා භොති: නො වස්ස, නො ච මෙ සීයා -පෙ- සො පඤ්චන්තං ඔරම්භාගියානං සඤ්ඤප්පනානං පරික්ඛයා අසඬාරපරිනිබ්බාසී භොති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, දිව්‍යසත්තතෙත අයොකපාලෙ හඤ්ඤමානෙ පපථිකා නිබ්බතතිතා උපපතීති පරිතෙත තිණ්‍යුඤ්ඤ වා කට්ඨපුඤ්ඤ වා නිපතෙය්‍ය, සා තත් අග්ගිමි ප්‍රනෙය්‍ය, බ්‍රමමි ප්‍රනෙය්‍ය, අග්ගිමි ප්‍රනෙය්‍ය බ්‍රමමි ප්‍රනෙය්‍ය තමෙව පරිතතං තිණ්‍යුඤ්ඤ වා කට්ඨපුඤ්ඤ වා පරිතද්ධිතා අනාභාරා නිබ්බායෙය්‍ය, -

එවමෙව බො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පටිපනේතා භොති: -පෙ- සො පඤ්චන්තං ඔරම්භාගියානං සඤ්ඤප්පනානං පරික්ඛයා අසඬාරපරිනිබ්බාසී භොති.

(6) ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං පටිපනේතා භොති -පෙ- සො පඤ්චන්තං ඔරම්භාගියානං සඤ්ඤප්පනානං පරික්ඛයා සසඬාර පරිනිබ්බාසී භොති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, දිව්‍යසත්තතෙත අයොකපාලෙ හඤ්ඤමානෙ පපථිකා නිබ්බතතිතා උපපතීති විපුලෙ තිණ්‍යුඤ්ඤ වා කට්ඨපුඤ්ඤ වා නිපතෙය්‍ය, සා තත් අග්ගිමි ප්‍රනෙය්‍ය, බ්‍රමමි ප්‍රනෙය්‍ය, අග්ගිමි ප්‍රනෙය්‍ය බ්‍රමමි ප්‍රනෙය්‍ය තමෙව විපුලං තිණ්‍යුඤ්ඤ වා කට්ඨපුඤ්ඤ වා පරිතද්ධිතා අනාභාරා නිබ්බායෙය්‍ය, -

මහණෙනි, යම් පරිදි දවසක් මුළුල්ලෙහි නැවුණු යකබල තලනු ලබන කල්හි පතුරු ඉපද නැගී නිව් යේ ද, -

එපරිදි ම මහණ මෙසේ පිළිපත්තේ වෙයි: මට අතීත කම්මවයෙක් නො වී නම්, මට මේ වර්තමාන පඤ්චස්කන්ධය නො වන්නේය ... හෙ පඤ්චා-රත්නාශ්‍රිත සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂායෙන් අනතරාපරිනිබ්බාසී වෙයි.

(3) මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ මෙසේ පිළිපත්තේ වෙයි: මාගේ අතීත කම්මවයෙක් නො වී නම්, මේ වර්තමාන පඤ්චස්කන්ධය නො වන්නේය හෙ පඤ්චා-රත්නාශ්‍රිත සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂායෙන් අනතරාපරිනිබ්බාසී වෙයි.

මහණෙනි, යම් පරිදි දවසක් නැවුණු යකබල තලනුලබත් ම පතුරු ඉපද නැගී පොළොත්තලය නො ඇත්ම නිවේ ද, -

මහණෙනි, එ පරිදි ම මහණ මෙසේ පිළිපත්තේ වෙයි: මාගේ අතීත කම්මවය නො වී නම්, මේ පඤ්චස්කන්ධ ඇත්තාවය නො වන්නේ ය ... හෙ පඤ්චාරත්නාශ්‍රිත සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂායෙන් අනතරාපරිනිබ්බාසී වෙයි.

(4) තවද මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ මෙසේ පිළිපත්තේ වෙයි: මට අතීත කම්මවයෙක් නො වී නම්, වර්තමාන මේ පඤ්චස්කන්ධ ඇත්තාවය නො වන්නේ ය ... හෙ පඤ්චාරත්නාශ්‍රිත සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂායෙන් උපබව්වපරිනිබ්බාසී වෙයි.

මහණෙනි, යම්සේ දවසක් නැවුණු යකබල තලනුලබත් ම පතුරු ඉපද අහසට නැග පොළොත්තල ඇත්ම නිවේ නම්, -

මහණෙනි, එ සෙයින් ම මහණ මෙසේ පිළිපත්තේ වෙයි: මට අතීත කම්මවයෙක් නො වී නම්, වර්තමාන මේ පඤ්චස්කන්ධ ඇත්තාවය නො වන්නේ ය ... හෙ පඤ්චාරත්නාශ්‍රිත සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂායෙන් උපබව්වපරිනිබ්බාසී වෙයි.

(5) තවද මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ මෙසේ පිළිපත්තේ වෙයි: මට අතීත කම්මවයෙක් නො වී නම්, වර්තමාන මේ පඤ්චස්කන්ධ ඇත්තාවය නො වන්නේ ය ... හෙ පඤ්චාරත්නාශ්‍රිත සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂායෙන් අසඬාරපරිනිබ්බාසී වෙයි.

මහණෙනි, යම්පරිදි දවසක් නැවුණු යකබල තලනුලබත් ම පතුරු ඉපිද අහසට නැගී කුඩා තණපිඩෙක වේවයි, දූවපිඩෙක වේවයි හෙයි. එ එහි ගිනි ද දහවන්නේ ය, දුම ද දහවන්නේ ය, ගිනිත් දහවා දුමත් දහවා එ මැ කුඩා තණපිඩ හෝ දූවපිඩ ඇවිලගෙන අනාභාරව නිව්ගේ නම්, -

මහණෙනි, එ සෙයින් ම මහණ මෙසේ පිළිපත්තේ වෙයි ... හෙ පඤ්චාරත්නාශ්‍රිත සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂායෙන් අසඬාරපරිනිබ්බාසී වෙයි.

(6) තවද මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ මෙසේ පිළිපත්තේ වෙයි ... හෙ පඤ්චාරත්නාශ්‍රිත සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂායෙන් සසඬාරපරිනිබ්බාසී වෙයි.

මහණෙනි, යම් පරිදි දවසක් නැවුණු යකබල තලනුලබත් ම පතුරු ඉපිද අහසට නැගී මහනණරොදෙක හෝ දූවපිඩෙක හෝ ගේ නම්, ඒ එහි ගිනි ද දහවයි, දුම ද දහවයි, ගිනිත් දහවා දුමත් දහවා එ මහනණපිඩ හෝ දූවපිඩ හෝ දවා අනාභාරව නිව්ගේයි, -

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පටිපනේනා හොති; නො වස්ස නො ව මෙ සියා -පෙ- සො පඤ්චන්තං ඔරමාගිතානං සඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා සසම්භාරපරිනිබ්බාසී හොති.

(7) ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පටිපනේනා හොති: නො වස්ස නො ව මෙ සියා. න භවිස්සති, න මෙ භවිස්සති. යදඤ්චි යං භූතං තං පජ්ඣමිති උපෙක්ඛං පටිලභති. සො භවෙ න රජ්ජති, සම්භවෙ න රජ්ජති. අප්පුනතරිං පදං සන්තං සම්මපපඤ්ඤාය පස්සති. තඤ්ච ඛවාස්ස පදං න සබ්බෙන සබ්බං සච්ඡිකතං හොති. තස්ස න සබ්බෙන සබ්බං මනාත්‍රසයො පභිනො හොති. න සබ්බෙන සබ්බං භවිරාගාත්‍රසයො පභිනො හොති. න සබ්බෙන සබ්බං අවිජ්ජාත්‍රසයො පභිනො හොති. සො පඤ්චන්තං ඔරමාගිතානං සඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා උද්ධංසොත්තො හොති අකතිට්ඨගාමී.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ දිව්‍යසත්තයෙන අයොකපාලෙ හඤ්ඤාමානෙ පට්ඨිකා නිබ්බතතිත්වා උපාතිත්වා මහනෙත තිණ්ණපුඤ්ඤ වා කට්ඨපුඤ්ඤ වා නිපතෙය්‍ය, සා තථි අග්ගිමි ජනෙය්‍ය ධූමමි ජනෙය්‍ය, අග්ගිමි ජනෙත්වා ධූමමි ජනෙත්වා තමෙව මහන්තං තිණ්ණපුඤ්ඤං වා කට්ඨපුඤ්ඤං වා පරිග්‍රහිත්වා කච්ඡමි¹ දහෙය්‍ය, දායමි දහෙය්‍ය, කච්ඡමි දහිත්වා දායමි දහිත්වා භරිතන්තං වා පඤ්ඤාමි² වා සෙලන්තං වා උදකන්තං වා රමණීයං වා භූමිභාගං ආගමම අභාභාරා නිබ්බාසෙය්‍ය, -

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පටිපනේනා හොති: නො වස්ස, නො ව මෙ සියා -පෙ- සො පඤ්චන්තං ඔරමාගිතානං සඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා උද්ධං සොත්තො හොති අකතිට්ඨගාමී.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍ය පුරිසගතිසො.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, අනුපාදපරිනිබ්බානං:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පටිපනේනා හොති: නො වස්ස, නො ව මෙ සියා. න භවිස්සති, න මෙ භවිස්සති. යදඤ්චි යං භූතං තං පජ්ඣමිති උපෙක්ඛං පටිලභති. සො භවෙ න රජ්ජති, සම්භවෙ න රජ්ජති. අප්පුනතරිං පදං සන්තං සම්මපපඤ්ඤාය පස්සති. තඤ්ච ඛවාස්ස පදං සබ්බෙන සබ්බං සච්ඡිකතං හොති. තස්ස සබ්බෙන සබ්බං මනාත්‍රසයො පභිනො හොති. සබ්බෙන සබ්බං භවිරාගාත්‍රසයො පභිනො හොති, සබ්බෙන සබ්බං අවිජ්ජාත්‍රසයො පභිනො හොති. සො ආසවානං ඛයා -පෙ- [වේතොවිච්ඡිත්ති. පඤ්ඤාච්ඡිත්ති] සච්ඡිකතා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉදං චූළිට්ඨී භික්ඛවෙ අනුපාදපරිනිබ්බානං.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍යපුරිසගතිසො අනුපාද ව පරිනිබ්බානන්ති.

1. ගච්ඡමි දහෙය්‍ය - ජෙසා. 2. පරික්ඛං - මජ්ඣ.

මහණෙනි, එ පරිදි ම මහණ මෙසේ පිළිපදින්නේ වෙයි: මට අතීත කම්මවය නො වී නම්, වර්තමාන පඤ්චස්කන්ධය නො වන්නේ ය ... හෙ පඤ්චාරමාගිය සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් සහකාරපරිනිබ්බාසී වෙයි.

(7) තවද මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ මෙසේ පිළිපදින්නේ වෙයි: මාගේ අතීත කම්මවය නො වී නම්, මට වර්තමාන පඤ්චස්කන්ධය නො වන්නේ ය. මට දැන් කම්මවයෙක් නො වන්නේ නම්, අනාගත විපාක භවයෙක් නො වන්නේ ය. යම් වර්තමාන සකකිපඤ්චස්කන්ධයක් ඇත් ද, යම් වර්තමාන සකකිපඤ්චස්කන්ධයක් පාල වී ද, එ හැරලිමි විදර්ශනාපෙක්ෂාව ලබයි. හෙ අතීතභවයෙහි නො ඇලෙයි, අනාගතභවයෙහි දු නො ඇලෙයි. මෙයින් මත්තෙහි ශාන්ත නිජ්ඣානපදය ඇතැයි සමාක්ප්‍රඥයෙන් දක්නේ ය. එ ද ඔහු විසින් සජ්ජිකාරයෙන් සාක්ෂාත්කාර නො වෙයි. සජ්ජිකාරයෙන් ම ඔහුගේ මානාත්මය ප්‍රතිණ නො වෙයි. භවරාගාත්මය සජ්ජිකාරයෙන් ම ප්‍රතිණ නො වේ. අවිද්‍යාත්මය සජ්ජිකාරයෙන් ම ප්‍රතිණ නො වේ. හෙ පඤ්චාරමාගිය සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් අනනිට්ඨාමී උද්ධං-සොත වෙයි.

මහණෙනි, යම් පරිදි දවසක් තැවුණු ගසකට තවකුලකින් ම පතුරු ඉපිද අහසට නැගී මහනෙළුපිඬෙක හෝ දූවපිඬෙක ගේ නම්, එ එහි ගිනි ද උපදවන්නේ ය, දුම ද උපදවන්නේ ය, ගිනිත් උපදවා දුමත් උපදවා ඒ තණපිඩ හෝ දූවපිඩ දවා (නො රැකී) වල ද දවන්නේ ය, උයන්ලැඪි ද දවන්නේ ය, (නො රැකී) වල ද දවා උයන්ලැඪි ද දවා නිල් තණපිටියකට හෝ පන්තරයකට හෝ ශෛලාන්තයකට හෝ උදකාන්තයකට හෝ රමණී බිම්කඩකට හෝ පාමිණ අනාගාර ව නිව්‍යෙයි ද, -

මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම මහණ මෙසේ පිළිපදින්නේ වෙයි: මට අතීත කම්මවය නො වී නම්, වර්තමාන විපාකභවය නො වන්නේ ය ... හෙ පඤ්චාරමාගිය සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් උද්ධංසොත අනනිට්ඨාමී වෙයි.

මහණෙනි, මේ පුරිසගති සත යි.

මහණෙනි, අනුපාදපරිනිබ්බාතය කවරේ ය යත්:

මහණෙනි, මහණ මෙසේ පිළිපදින්නේ වෙයි: මාගේ අතීත කම්මවය නො වී නම්, වර්තමාන විපාකභවය නො වන්නේ ය. අනාගත කම්මවය ද නො වන්නේ නම්, අනාගත විපාකභවය ද නො වන්නේ ය. යම් වර්තමාන සකකිපඤ්චස්කන්ධයක් ඇත් ද, යම් වර්තමාන සකකිපඤ්චස්කන්ධයක් පාල වී නම්, එය දුරලිමි විදර්ශනාපෙක්ෂාව ලබන්නේ ය. හෙ අතීතභවයෙහි නො ඇලෙයි. අනාගත භවයෙහි නො ඇලෙයි. මත්තෙහි ශාන්ත නිජ්ඣානපදය ඇතැයි සමාක් ප්‍රඥයෙන් දක්නේ ය. එ නිජ්ඣානපදයත් සජ්ජිකාරයෙන් ම සාක්ෂාත් කරණලද්දේ වෙයි. සජ්ජිකාරයෙන් ම ඔහුගේ මානාත්මය ද ප්‍රතිණ වෙයි. සජ්ජිකාරයෙන් ම භවරාගාත්මය ප්‍රතිණ වෙයි. සජ්ජිකාරයෙන් ම අවිද්‍යාත්මය ප්‍රතිණ වෙයි. හෙ අසුචක්ෂයෙන් ... [විතතවිච්ඡිකතිය ද ප්‍රඥවිච්ඡිකතිය ද] සාක්ෂාත් කොට එලඹ වෙතෙයි.

මහණෙනි, මේ අනුපාදපරිනිබ්බාත යි කියනු ලැබේ

මහණෙනි, මේ සත්‍ය පුරුෂගති හා අනුපාදපරිනිජ්ඣා යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. 2. 1. 8.

[නිසංසුතම සුතං.]

8. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ. අථ ඛො ඤේ දෙවතා අභික්ඛන්තාය රතතියා අභික්ඛන්තවණ්ණං කෙවලකපං ගිජ්ඣකුටං මහාසෙනි: යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිසු. උපසඛකමිනි: භගවන්තා අභිවාදෙති: එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං ඕතා ඛො එකා දෙවතා භගවන්තං එතදවොච:

එතා භනෙත භික්ඛුතියෝ විමුක්තාහි. අපරා දෙවතා භගවන්තං එතදවොච එතා භනෙත භික්ඛුතියෝ අනුපාදිසෙසා සුවිමුක්තාහි. ඉදමවොචු: තා දෙවතා. සමනුඤ්ඤා සන්ථා අහොසි. අථ ඛො තා දෙවතා සමනුඤ්ඤා සන්ථාහි භගවන්තං අභිවාදෙති: පදකඛිණං කති: තජෙවන්තරධාසිංසු.

අථ ඛො භගවා තස්සා රතතියා අව්වයෙන භික්ඛු ආමනෙතසි: ඉමං භික්ඛවෙ, රතතීං ඤේ දෙවතා අභික්ඛන්තාය රතතියා අභික්ඛන්තවණ්ණං කෙවලකපං ගිජ්ඣකුටං මහාසෙනි: යෙනාහං තෙනුපසඛකමිසු. උපසඛකමිනි: මං අභිවාදෙති: එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං ඕතා ඛො භික්ඛවෙ එකා දෙවතා මං එතදවොච:

එතා භනෙත, භික්ඛුතියෝ විමුක්තාහි. අපරා දෙවතා මං එතදවොච: එතා භනෙත, භික්ඛුතියෝ අනුපාදිසෙසා සුවිමුක්තාහි. ඉදමවොචු: භික්ඛවෙ, තා දෙවතා. ඉදං චනි: මං අභිවාදෙති: පදකඛිණං කති: තජෙවන්තරධාසිංසු'ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා මහාමොග්ගලානො භගවතො අවිදුරෙ නිසින්නො හොති. අථ ඛො ආයස්මතො මහාමොග්ගලානස්ස එතදහොසි:

කතමෙසානං ඛො දෙවානං එවං ඤාණං හොති සට්ඨපාදිසෙසෙ වා සට්ඨපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදිසෙසොති.

තෙන ඛො පන සමයෙන තිස්සො නාම භික්ඛු අඩුනා කාලකතො අඤ්ඤතරං බ්‍රහ්මලොකා උපපන්නො හොති. තත්‍රපි නං එවං ජානන්ති: “තිස්සො බ්‍රහ්මා මහිද්ධිකො මහානුභාවො”ති.

අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිජ්ඣං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ඤෙය්‍ය, එවමෙවං ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ අන්තර්ගිතො තස්මිං බ්‍රහ්මලොකෙ පාතුරහොසි. අද්දතා ඛො තිස්සො බ්‍රහ්මා ආයස්මන්තං මහාමොග්ගලානං දුරතොච ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන ආයස්මන්තං මහාමොග්ගලානං එතදවොච:

7. 2. 1. 8

[නිසංඛ්‍යම සූත්‍රය]

8. මා විසින් මෙසේ අසනලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර ගිජ්ඣකුට පථිතයෙහි වැඩවසනසේක. එකල්හි දෙවියෝ දෙදෙනෙක් රාත්‍රිය බෙහෙවින් ඉක්මනිය කල්හි හැම ගිජ්ඣඵපථි පියෙස බවුළුවා මනහර වණී ඇත්තානු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස්සි සිටිගත්හ. එකත්-පස්සි සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකෙලේය:

“වහන්ස, තෙල (මහාපුරාපති ප්‍රමුඛ) හිඤ්ඤාණීනු පඤ්චවිමුක්තියෙන් මිදුනාහ”යි. අනෙක් දෙවි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකලේ ය: “වහන්ස, තෙල මෙහෙණනු ශෙණොපාදන රහිත ව මිදුනහ”යි. එ දෙවිනු මෙය කීහ. ශාය්‍යාන් වහන්සේ සමනුඤ චූරේක. එක්බිති එ දෙවියෝ දෙදෙන “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමනුඤයහ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට එහි ම නො පැණී ගියහ.

එක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ රෑ ඇවෑමෙන් හිඤ්ඤාණී ඇමැතු සේක: “මහණෙනි, මෙ ඉකුත් රැහි මනහර රෑ ඇති දෙවතාවෝ දෙදෙනෙක් හැම ගිජ්ඣඵපථි පියෙස එකලුකොට බවුළුවා මා කරා එළැඹියහ. එළැඹ මා සකසා වැද එකත්පස්සි සිටියහ. මහණෙනි, එකත්-පස්සි සිටි එක් දෙවියෙක් මට තෙල කී ය:

“වහන්ස, තෙල හිඤ්ඤාණීනු පඤ්චවිමුක්තියෙන් මිදුනාහ”යි. අනෙක් දෙවි ද මට තෙල සැලකෙලේ ය: “වහන්ස, තෙල මෙහෙණනු අනුපාදිශෙණ චූවානු පඤ්චවිමුක්තියෙන් මිදුනාහ”යි. මහණෙනි, එ දෙවිනු මෙය සැලකලහ. මෙ සැලකොට මා වැද එහි ම අතුරුදන් ව ගියහයි.

එ සමයෙහි ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ-සේ නුදුරෙහි හුන්නානු වෙති. එක්බිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන්ට තෙල සිත විය:

“කවර නම් දෙවි කෙනකුන්ට සොපාදිසෙස පුගුල් කෙරෙහි හෝ සොපාදිසෙස පුගුලායි ද, අනුපාදිසෙස පුගුල්කෙරෙහි හෝ අනුපාදිසෙස පුගුලායි ද මෙබඳු ඥානයක් වේ ද?”යි.

එසමයෙහි නිසං නම් මහණ කථරිය කළ නොබෝකල් ඇතියේ එක්තරා බ්‍රහ්මකායෙක්හි උපන්නේ වෙයි. එහි දු මනු (සෙසු දෙවියෝ) මෙතෙසින් දනිත්: “නිසං බ්‍රහ්ම තෙම මහත් සෘණී ඇතියේ ය. මහානුභාව ඇතියේ ය”යි.

එක්බිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ යම්සේ බලවත් මැදුම් පිරිමියෙක් හැකුළු අතක් දිගුකරන්නේ හෝ දිගුකළ අතක් හකුළුවන්නේ හෝ නම් එතෙසින් ගිජ්ඣකුටපථිතයෙහි අතුරුදන් වූයේක් එ බබ්ලොච්ඡි පැණීගියහ. නිසං බ්‍රහ්ම දුරදී මැ එක ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන් දුටු දක ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන්ට තෙල කී ය:

එහි ඛො මාරිස මොග්ගල්ලාන, ස්වාගතං මාරිස මොග්ගල්ලාන, චිරස්සං ඛො මාරිස මොග්ගල්ලාන, ඉමං පරියායමකාසි ගද්දං ඉධා-ගමනාය. නිසිද මාරිස මොග්ගල්ලාන, ඉදමාසනං පඤ්ඤානතතී. නිසිදි ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො පඤ්ඤාතො ආනතො. තිස්සොපි ඛො බ්‍රහ්මා ආයස්මතං මහාමොග්ගල්ලානං අභිවාදෙත්වා එකමතං නිසිදි. එකමතං නිසිත්තං ඛො තිස්සං බ්‍රහ්මානං ආයස්මා මහා-මොග්ගල්ලානො එතදවොච:

කතමෙසානං ඛො තිස්ස, දෙවානං එවා ඤාණං හොති සරපාදිසෙසෙ වා සරපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදිසෙ-සොති?

බ්‍රහ්මකාසිකානං ඛො මාරිස මොග්ගල්ලාන, දෙවානං එවා ඤාණං හොති: සරපාදිසෙසෙ වා සරපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදිසෙසොති.

සබ්බසංයෙව හු ඛො¹ තිස්ස, බ්‍රහ්මකාසිකානං දෙවානං එවා ඤාණං හොති: සරපාදිසෙසෙ වා සරපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදි-සෙසොති.

හ ඛො මාරිස මොග්ගල්ලාන, සබ්බසං බ්‍රහ්මකාසිකානං දෙවානං එවා ඤාණං හොති: සරපාදිසෙසෙ වා සරපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදිසෙසොති. යෙ ඛො තෙ මාරිස මොග්ගල්ලාන, බ්‍රහ්මකාසිකා දෙවා බ්‍රහ්මෙන ආයුතා සන්තාප්ඨා, බ්‍රහ්මෙන වණ්ණෙන බ්‍රහ්මෙන සුඛෙන බ්‍රහ්මෙන යසෙන බ්‍රහ්මෙන ආභිපතෙය්‍යෙන සන්තාප්ඨා, තස්ස ච උත්තරි:² නිස්සරණං යථාභූතං භවජානනති, තෙසං හ එවා ඤාණං හොති: සරපාදිසෙසෙ වා සරපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදිසෙසොති.

ගෙ ව ඛො තෙ මාරිස මොග්ගල්ලාන, බ්‍රහ්මකාසිකා දෙවා බ්‍රහ්මෙන ආයුතා අසන්තාප්ඨා, බ්‍රහ්මෙන වණ්ණෙන බ්‍රහ්මෙන සුඛෙන බ්‍රහ්මෙන යසෙන බ්‍රහ්මෙන ආභිපතෙය්‍යෙන අසන්තාප්ඨා, තස්ස ච උත්තරි:³ නිස්සරණං යථාභූතං භවජානනති, තෙසං එවා ඤාණං හොති: සරපාදිසෙසෙ වා සරපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදිසෙසොති.

ඉධ මාරිස මොග්ගල්ලාන සිත්ථු උභතොනාගච්ඡුතොනා හොති තමෙතං දෙවා¹ එවා ජානනති: අයං ඛො ආයස්මා උභතොනාගච්ඡුතොනා, ගාචස්ස කායො ධම්මාති තාව නං දක්ඛිනති දෙවමනුස්සා, කායස්ස හෙදා න නං දක්ඛිනති දෙවමනුස්සාති. එවමි ඛො මාරිස මොග්ගල්ලාන, තෙසං දෙවානං එවා ඤාණං හොති: සරපාදිසෙසෙ වා සරපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙව අනුපාදිසෙසොති

¹ සබ්බසංයෙව ඛො - මජ්ඣ.
තෙ උත්තරි. - මජ්ඣ.

මාරිස මෞද්ගලායනගෙති, මෙහි වඩිනු මැනවැ, නිද්ධානෙනි මෞද්ගලායනගෙති, (මුඛට) ස්වාගත යා. නිද්ධානෙනි, මෞද්ගලායන-ගෙති, මෙහි වඩිනු සදහා යම්බඳු මෙ ආකාරයෙන් වී නම්, මෙ පඤ්ඤා බොහෝ කලෙකින් කළහ. මාරිස මෞද්ගලායනගෙති, මෙ අස්ස පනවන ලද, වැඩිහිඳිනු මැනවැ'යි ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ පනවන ලද අස්සෙහි වැඩිනුන්හ. තිස්ස චුභ්බ ද ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරුන් වැද එකත්පසෙක සිත. එකත්පසෙක හුන් තිස්ස චුභ්බට ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරහු තෙල කරුණ වදළහ:

තිස්සගෙති, කවර නම් දෙවියනට සලපාදිසෙසයා කෙරෙහි සලපාදිසෙස යයි ද, අනුපාදිසෙසයා කෙරෙහි අනුපාදිසෙස යයි කියා ද මෙබඳු ඥානය වන්නේ දැ'යි.

නිද්ධක මෞද්ගලායනගෙති, චුභ්බකාසික දෙවියනට සලපාදිසෙසයා (පඤ්ඤාසංකප්ප නිවිසදී කෙලෙසුන් කෙරෙන් පිරිනිවියනු) කෙරෙහි සලපාදිසෙස යයි ද, අනුපාදිසෙසයා (සකනිපරිනිවිසංයෙන් පිරිනිවියනු) කෙරෙහි අනුපාදිසෙස යයි ද යන මෙබඳු ඥානය වන්නේ ය.

තිස්සගෙති, හැම චුභ්බකාසික දෙවියනට සලපාදිසෙස පුද්ගලයා කෙරෙහි සලපාදිසෙස යයි ද අනුපාදිසෙස පුද්ගලයා කෙරෙහි අනු-පාදිසෙස යයි ද මෙබඳු ඥානය වන්නේ දැ'යි.

නිද්ධක මෞද්ගලායනගෙති, හැම චුභ්බකාසික දෙවියනට සලපාදි-සෙස පුද්ගලයා කෙරෙහි සලපාදිසෙස යයි ද අනුපාදිසෙස පුද්ගලයා කෙරෙහි අනුපාදිසෙස යයි ද මෙබඳු ඥානය නො මැ වන්නේ ය. නිද්ධක මුගලන යම් චුභ්බකාසික දෙවියෙකෙක් චුභ්බත් සතු ආයුසින් සනතුණි වෙත් නම්, චුභ්බවණ්ණියෙන් සනතුණි වෙත් නම්, චුභ්බසුඛයෙන් සනතුණි වෙත් නම්, චුභ්බයශයින් සතුටුවෙත් නම්, චුභ්බ ආශිප්පායෙන් සතුටුවෙත් නම්, මත්තෙහි ද නිසරණය යථාභූතයෙන් නො දන්නාහු නම්, ඔවුන්ට සලපාදිසෙස පුද්ගලයා කෙරෙහි සලපාදිසෙස යයි ද අනුපාදිසෙස පුද්ගලයා කෙරෙහි අනුපාදිසෙස යයි ද මෙබඳු ඥානය නො වන්නේ ය.

නිද්ධක මුගලන, යම් චුභ්බකාසික දෙවියෙකෙක් චුභ්බආයුෂ-යෙන් අසනතුණි වෙත් නම්, චුභ්බවණ්ණියෙන් අසනතුණි වෙත් නම්, චුභ්බසුඛයෙන් අසනතුණි වෙත් නම්, චුභ්බයශයින් අසනතුණි වෙත් නම්, චුභ්බආශිප්පායෙන් අසනතුණි වෙත් නම් එයට ඕකුණෙහි ද ඇති නිසරණය යථා භූත කොට දන්නාහු ද, එ දෙවියනට සලපාදිසෙසයා කෙරෙහි සලපාදිසෙස යි ද අනුපාදිසෙසයා කෙරෙහි අනුපාදිසෙස යයි ද මෙබඳු ඥානය වන්නේ යයි.

නිද්ධක මුගලන මෙ සසුන්හි මහණෙක් උභයොනාගච්ඡින්න වෙයි. දෙවියෝ එබඳු වූ ඔහු මෙසේ හඳුනයි: “මෙ ආයුෂ්මත් උභයොනාගච්ඡින්න වෙයි. යම්තාක් ඔහුගේ කය සිටුවෙන් ද එතාක් දෙවිමිනිස්සු ඔහු දක්නාහ. කායයාගේ හෙදයෙන් දෙවිමිනිස්සු ඔහු නො දක්නාහ”යි. නිද්ධක මුගලන, මෙසේත් සලපාදිසෙස පුගුල් නිමිති කොට සලපාදිසෙස පුගුලායි ද අනුපාදිසෙස පුගුල් නිමිති කොට අනුපාදිසෙස පුගුලායි ද දෙවියනට මෙබඳු ඥානය වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉධ පන මාරික මොග්ගල්ලාන, හිකචු පණ්ණාසමිච්ඡන්තො හොති තමෙතං තෙ දෙවං එවං ජානන්ති: අයං ඛො ආයස්මා පණ්ණාසවිමුක්තො, යාවස්ස කායො ංස්සති තාව නා දක්ඛිනති දෙවමනුස්සා, කායස්ස හෙද න නං දක්ඛිනති දෙවමනුස්සාති. එවමි ඛො මාරික මොග්ගල්ලාන, තෙසං දෙවංතං සද්දණං හොති: සරුපාදිසෙසෙ වා සරුපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදිසෙසොති.

ඉධ පන මාරික මොග්ගල්ලාන හිකචු කාශ්ඨකති හොති. තමෙතං තෙ දෙවං එවං ජානන්ති: අයං ඛො ආයස්මා කාශ්ඨකති, අපොච නාම අයමායස්මා අනුලොමිකාති තෙතානනාති පටිසෙවමානො කල්‍යාණමිත්තෙත හජමානො ඉන්ද්‍රියාති සමන්තානංමානො, යස්සන්ධාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරස්මා අනගාරිතං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරිතපරියොසානං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සවණිකා: උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යාති. එවමි ඛො මාරික මොග්ගල්ලාන, තෙසං දෙවංතං සද්දණං හොති: සරුපාදිසෙසෙ වා සරුපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදිසෙසොති.

ඉධ පන මාරික මොග්ගල්ලාන, හිකචු දිට්ඨසන්තො¹ හොති - පෙ-සණ්ඩාමිච්ඡන්තො හොති - පෙ- ධම්මානුශාරී හොති. තමෙතං තෙ දෙවං එවං ජානන්ති: අයං ඛො ආයස්මා ධම්මානුශාරී අපොචනාම අයමා-යස්මා අනුලොමිකාති තෙතානනාති පටිසෙවමානො කල්‍යාණමිත්තෙත හජමානො ඉන්ද්‍රියාති සමන්තානංමානො, යස්සන්ධාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරස්මා අනගාරිතං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරිතපරියොසානං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සවණිකා: උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යාති. එවමි ඛො මාරික මොග්ගල්ලාන, තෙසං දෙවංතං එවං සද්දණං හොති. සරුපාදිසෙසෙ වා සරුපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදිසෙසොති.

අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො තිස්සස්ස බ්‍රහ්මනො භාසිතං අනිනන්දිචා අනුමෙදිචා තෙය්‍යාථාපි නාම බලවා පුරිතො සමම්ඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමම්ඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙව බ්‍රහ්මලොකෙ අත්තරුහිතො හිජ්ඣකුටෙ පාතුරහොසි.

අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො යෙන භගවා තෙත්තපසඛිකම්. උපසඛිකම්චා භගවත්තං අභිවාදෙචා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිත්තො ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො යාවතකෙ: අහොසි කිස්සෙත බ්‍රහ්මනා සද්ධිං කථානල්ලාපො තං සබ්බං භගවතො ආරොචෙයි.

නග්ගි පන තෙ මොග්ගල්ලාන තිස්සො බ්‍රහ්මා සත්තමං අනිමිත්ත-විහාරිං පුග්ගලං දෙසෙයිති.

එතස්ස භගවා කාලො, එතස්ස සුගත කාලො, යං භගවා සත්තමං. අනිමිත්තවිහාරිං පුග්ගලං දෙසෙය්‍ය, භගවතො සුචා හිකචු ධාරෙස්සන්ති

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

නිද්‍රක මූගලන මෙහි මහණෙක් ප්‍රඥවිමුක්ත වෙයි. දෙවියෝ එබඳු වූ ඔහු මෙසේ හඳුනති: “මේ ආයුෂමත් ප්‍රඥ විමුක්තයෙකි. යම්කාක් ඔහුගේ කය පවත්නේ ද, ඒකාක් දේවමත්‍රණයෝ ඔහු දක්නාහ. කාය නෙදයෙන් දේවමත්‍රණයෝ ඔහු නො දක්නාහ”යි. නිද්‍රක මූගලන, සර්පාදියෙහි ප්‍රඥා කෙරෙහි සර්පාදියෙහි යයි ද අනුපාදියෙහි ප්‍රඥා කෙරෙහි අනුපාදියෙහි යයි ද එ දෙවියනට මෙසේත් ඥානය වෙයි

නිද්‍රක මූගලන මෙහි මහණෙක් කායසංකප්පි වෙයි දෙවියෝ එබඳු වූ ඔහු මෙසේ හඳුනති: “මේ ආයුෂමත් කායසංකප්පියෙකි, මේ ආයුෂමත් අනුලොම වූ සෙනසුන් සෙවන කරන්නේ කලණ මිතුරන් ගර්භය කරන්නේ සඬාදි ඉන්ද්‍රියයන් සමන්විතයෙහි තබන්නේ, යමක් සදහා කුලපුත්‍ර මනාසේ ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය ශාසනයට පාමණේත් නම්, බ්‍රහ්මචරිය පග්ගාචාරය කොට ඇති එ අනුතතර නිජාණය දිවුදුම්ගෙහි ම තෙමේ විශිෂ්ටඥානයෙන් දූත පසක් කොට එයට එළඹ වෙසෙන්නේය”යි. නිද්‍රක මූගලන, මෙසේත් සර්පාදි-සෙසයා කෙරෙහි සර්පාදියෙහි යයි ද, අනුපාදියෙහි කෙරෙහි අනුපාදියෙහි යයි ද එ දෙවියනට ඥානය වන්නේ යයි.

නිද්‍රක මොද්දලායනයෙහි, මෙහි මහණෙක් දිට්ඨසත්ත වෙයි ... සඬාදිවිමුක්ත වෙයි ... ධම්මානුසාරී වෙයි. ඒ දෙවියෝ ඔහු මෙසේ හඳුනති: “මේ ආයුෂමත් වතාහි ධම්මානුසාරී වෙයි, මේ ආයුෂමත් අනුලොම වූ සෙනසුන් සෙවනය කෙරෙමින් කලණමිතුරන් ඇසුරු කෙරෙමින් ඉන්ද්‍රිය-යන් සමභාවයෙහි තබමින් යම් නිවණක් සදහා කුලපුත්‍ර මනාකොට ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය සංඛ්‍යාත ශාසනයට වදනාහු නම්, මහ බ්‍රහ්මර අවයන් කොට ඇති ඒ අනුතතර නිජාණය ඉහාභාවයෙහි ම තෙමේ විශිෂ්ටඥානයෙන් දූත සාක්ෂාත් කොට එයට එළඹ වසන්නේ නම් මානාවා”යි. නිද්‍රක මොද්දලායනයෙහි, මෙසේත් සර්පාදියෙහි කෙරෙහි සර්පාදියෙහි යයි ද, අනුපාදියෙහි කෙරෙහි අනුපාදියෙහි යයි ද දෙවියනට ඥානය වන්නේ යයි.

එක්ඛිති ආයුෂමත් මහාමොද්දලායන තෙරණුවෝ තිස්ස බ්‍රහ්මයාගේ භාණ්ඩය සතුටින් පිළිගෙන අනුමොදන් ව යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් වක්කළ අතක් දිගුකරන්නේ හෝ දිගුකළ අතක් වක් කරන්නේ නම්, එතෙසින් බ්‍රහ්මලොචිති අතුරුදහන් වූයේත් ගිජ්ඣකුටයෙහි පැණීගියහ.

ඉක්ඛිති ආයුෂමත් මහමූගලන් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් මහමූගලන් තෙරණුවෝ තිස්ස බ්‍රහ්ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පමණ කපාසලාපයෙන් වී නම්, එ හැම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළැකිලහ.

මූගලන තිස්ස බ්‍රහ්ම තෙමේ සත්වන අතිමිත්තවිහාරී (සඬානුසාරී) පුද්ගල නො දෙසී යයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, තෙල කරුණ පිළිබඳ කාලය වෙයි. සුභගයන් වහන්සේ, යම් ගෙයෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සත්වන අතිමිත්තවිහාරී පුද්ගලයා දෙසෙනසේත් නම් තෙල කරුණට කාලය වෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් අසා හික්කුහු ධරන්නාහයි.

තෙන හි මොග්ගල්ලාන පුණාහි, සාධුකං මනසිකරොහි, හාසිසුංහීති. එවිච්ඡානෙතති ඛො ආයසමා මහාමොග්ගල්ලානො හගච්ඡො පච්චිකොසි. හගවා එතදවොච:

ඉධ මොග්ගල්ලාන, තිකුචු සබ්බනිමිත්තානං අමනසිකාරා අභිමිත්තං වෙච්ඡාසමාහිං උපසම්පජ්ජි විහරති. තමෙනං තෙ දෙවා එවං ජානනති: අසං ඛො ආයසමා සබ්බනිමිත්තානං අමනසිකාරා අභිමිත්තං වෙච්ඡොසමාහිං උපසම්පජ්ජි විහරති. අපෙච්ඡානාම අගමා-යසමා අනුලොමිකාති තෙනාසනාති පටිසෙවමානො සලාසාණමිත්තො හජමිනො ඉන්ද්‍රියාති සමන්තානායමානො ඥානායකානුපුත්තා සච්චදෙව අභාරයමා අනගාරියං පබ්බජනති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරිතපටියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සං අභිඤ්ඤා භව්තිකාති උපසම්පජ්ජි විහරෙය්‍යාති.

එවං ඛො මොග්ගල්ලාන, තෙසං දෙවානං ඤාණං ගොතී: සඋපාදි-සෙසෙ වා සඋපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදිසෙසොති.

7. 2. 1. 4.

[සිහසෙනාපති සුභතං]

4 එකං සමයං හගවා චෙසාලියං විහරති මහාවතෙන කුටාගාර-සාලායං. අථ ඛො සිහො සෙනාපති යෙන හගවා තෙනුපසඞ්ඝමි. උපසඞ්ඝමිතා හගච්ඡානං අභිවාදෙතා: එකමනානං තිසිදි. එකමනා, තිසිකෙනා ඛො සිහො සෙනාපති හගච්ඡානං එතදවොච:

සක්කා භු ඛො හතෙන සන්ධිට්ඨිකං දුතඵලා පඤ්ඤාපෙකුතති.

තෙනහි සිහ, තංගෙව තත්ථ¹ පටිපුච්ඡිසාමි. ඥාතො තෙ ඛමෙත්‍යා තථා නං බ්‍යාසකරෙය්‍යාසි.

(1) තං කිං මඤ්ඤාසි සිහ, ඉධස්ස ඤෙ පුරිසා:² එකො පුරිසො අස්සඤො මච්ඡරි කදරියො පරිභාසකො, එකො පුරිසො සඤො දුතපති අනුපදනරතො. තං කිං මඤ්ඤාසි සිහ කා භු ඛො අරහතො: පඨමං අනුකම්පනා: අනුකම්පෙය්‍යං. යො වා සො පුරිසො අස්සඤො මච්ඡරි කදරියො පරිභාසකො, යො වා පුරිසො සඤො දුතපති අනුපදනරතොති?

යො තො හතෙන, පුරිසො අස්සඤො මච්ඡරි කදරියො පරිභාසකො, කිත්තං අරහතො: පඨමං අනුකම්පනා: අනුකම්පෙය්‍යන්ති.³ යො ච ඛො සො හතෙන, පුරිසො සඤො දුතපති අනුපදනරතො, තංගෙව අරහතො: පඨමං අනුකම්පනා: අනුකම්පෙය්‍යං.

1. හඤ්ඤාපෙති - ඡෙතං.

2. ඉධ දො පුරිසො - ඡෙතං.

3. අනුකම්පෙය්‍යන්ති - ඡෙතං.

මූලලත, එ හෙයින් අසව, මානාවින් මෙනෙහිකරව, කියන්නෙමි'යි, වහන්ස, එ යේ යයි ආයුෂමත් මහමූලත් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇත්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදාළ සේක:

මූලලත, මේ සත්තෙහි මහණ සජ්ඣායිකයන්ගේ අමනසිකාරයෙන් අනිමිත්ත (බලවත් විදැඩිනා) විත්තසමායියට එළැඹ වෙතෙයි. එ දෙවියෝ ඔහු මෙසේ හඳුනත්: මේ ආයුෂමත් හැම නිමිති මෙනෙහි නො කිරීමෙන් අනිමිත්තවිත්තසමායියට පැමිණ වෙතෙයි. මේ ආයුෂමත් අනුලෝම වූ සෙනසුන් ඇසුරුකෙරෙමින් කල්‍යාණමිත්‍රයන් හර්තය කෙරෙමින් ඉදුරන් සමකාලීනව පමුණුවමින් යම් නිවණක් සඳහා කුලපුත්‍ර මනාකොට ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය සංඛ්‍යාත ශාසනයට වදනාහු නම්, මාගී චුඛම-වය්‍යීය පය්‍යවසාන කොට ඇති ඒ අනුකාර නිවිණය විශිෂ්ටතෙයින් දැන සාක්ෂාත් කොට එයට පැමිණ වාසය කරන්නේ නම් මානාවැයි.

මූලලත, මෙසේ සලපාදිසේස පුද්ගල කෙරෙහි හෝ සලපාදිසේස පුද්ගල යයි ද, අනුපාදිසේස පුද්ගල කෙරෙහි හෝ අනුපාදිසේස පුද්ගල යයි ද එ දෙවියනට ඥානය වන්නේ යයි.

7. 2 1. 4

[සිහසේනාපති සූත්‍රය]

4 එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඓශාලී නගර සමීප-යෙහි වූ මහාවනසෙහි කුටාගාරාලායෙහි වැඩවසනසේක. එකල්හි සිහසේනාපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස්සි ගින. එකත්පස්සි හුන් සිහසේනාපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකෙළේ ය:

“වහන්ස, සාන්ද්‍රමක වූ (තමන් ම දක්නා) දහළු පැනවිස හැකි දු”යි?

(1) “සිහස, එකරුණින් එහි ලා කා ම පුළුල්ම, යම් පරිද්දෙකින් තට වැටැහේ නම්, එපරිද්දෙන් එ විසඳුව”යි.

සිහස, එ කිමැ'යි හගිති ද? මේ ලොව්හි පුරුෂයෝ දෙදෙනෙක් වන්නාහ: එක් පුරුෂයෙක් ශ්‍රද්ධා නැතියේ මසුරුමල ඇතියේ, තදමසුරු-බව ඇතියේ පරිහාසික (අනුනට ගරහන්නේ) වෙයි. එක් පුරුෂයෙක් සාදුහැනියේ දහපති වූයේ දන්දීමෙහි ඇලුනේ වෙයි. සිහස, එ කිමැයි හඟනාව, ශ්‍රද්ධා රහිත වූ මසුරු වූ තදමසුරු වූ පරිහාස කොට බෙණෙන යම් පුරුෂයෙක් හෝ වේ ද, ශ්‍රද්ධා ඇති දහපති වූ පුනපුනා දීමෙහි ඇලුනු යම් පුරුෂයෙක් හෝ වේ ද, (සිතීන්) අනුකම්පා කරණ රහත්හු (ඔවුනතුරෙන්) භවරක්භට පළමුකොට අනුකම්පා කරන්නාහු දැයි?

වහන්ස, යම් පුරුෂයෙක් සාදුහැ නැතියේ මසුරු වූයේ තදමසුරු-වූයේ පරිහාසක වේ නම්, අනුකම්පා කරණ රහත්හු ඔහුට කවර හෙයින් පළමු කොට අනුකම්පා කරන්නාහු ද, වහන්ස, යම් පුරුෂයෙක් ශ්‍රද්ධා ඇතියේ දහපති වූයේ පුනපුනා දනෙහි ඇලුනේ නම්, අනුකම්පා කරණ රහත්හු ඔහුට පළමු අනුකම්පා කරන්නාහු යි.

(2) තං කිං මඤ්ඤපි සීග, කං ණු ඛො අරහනො පඨමං උප-සඤ්ඤාමනතා උපසඤ්ඤාමෙග්ගං: යො වා සො පුරිසො අසාදො මච්ඡරි කදරියො පරිභාසකො, යො වා සො පුරිසො සදො දනපතී අනුපපදනරතොති?

යො සො හනෙන, පුරිසො අසාදො මච්ඡරි කදරියො පරිභාසකො, කිං තං අරහනො පඨමං උපසඤ්ඤාමනතා, උපසඤ්ඤාමිසානති යො ච ඛො සො හනෙන, පුරිසො සදො දනපතී අනුපපදනරතො, තංගෙව අරහනො පඨමං උපසඤ්ඤාමනතා උපසඤ්ඤාමෙග්ගං.

(3) තං කිං මඤ්ඤපි සීග, කසා ණු ඛො අරහනො පඨමං පඨිගණනතා පඨිගණනග්ගං: යො වා සො පුරිසො අසාදො මච්ඡරි කදරියො පරිභාසකො, යො වා සො පුරිසො සදො දනපතී අනුපපදනරතොති?

යො සො හනෙන, පුරිසො අසාදො මච්ඡරි කදරියො පරිභාසකො, කිං තසා¹ අරහනො පඨමං පඨිගණනතා පඨිගණනිසානති, යො ච ඛො සො හනෙන, පුරිසො සදො දනපතී අනුපපදනරතො, තසෙව අරහනො පඨමං පඨිගණනතා පඨිගණනග්ගං.

(4) තං කිං මඤ්ඤපි සීග, කසා ණු ඛො අරහනො පඨමං ධම්මං දෙසෙනතා දෙසෙග්ගං, යො වා සො පුරිසො අසාදො මච්ඡරි කදරියො පරිභාසකො, යො වා සො පුරිසො සදො දනපතී අනුපපදනරතොති?

යො සො හනෙන, පුරිසො අසාදො මච්ඡරි කදරියො පරිභාසකො, කිං තසා¹ අරහනො පඨමං ධම්මං දෙසෙනතා දෙසිසානති, යො ච ඛො සො හනෙන, පුරිසො සදො දනපතී අනුපපදනරතො, තසෙව අරහනො පඨමං ධම්මං දෙසෙනතා දෙසෙග්ගං.

(5) තං කිං මඤ්ඤපි සීග, කසා ණු ඛො කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්‍රහ්මචේත්‍ය යො වා සො පුරිසො අසාදො මච්ඡරි කදරියො පරිභාසකො, යො වා සො පුරිසො සදො දනපතී අනුපපදනරතොති?

යො සො හනෙන, පුරිසො අසාදො මච්ඡරි කදරියො පරිභාසකො, කිං තසා¹ කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්‍රහ්මචේත්‍යති, යො ච ඛො සො හනෙන, පුරිසො සදො දනපතී අනුපපදනරතො, තසෙව කල්‍යාණො කිත්ති සද්දො අබ්‍රහ්මචේත්‍ය.

(6) තං කිං මඤ්ඤපි සීග, කො ණු ඛො සඤ්ඤදෙව පරිසං උප-සඤ්ඤාමෙග්ග යදි ඛතතිපරිසං යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං යදි ගහපතීපරිසං යදි සමණපරිසං විසාරදෙ උපසඤ්ඤාමෙග්ග අමභිකුභුතො, යො වා සො පුරිසො අසාදො මච්ඡරි කදරියො පරිභාසකො, යො වා සො පුරිසො සදො දනපතී අනුපපදනරතොති?

(2) සිහය, එ කීමැයි හඟනාව, යම් පුරුෂයෙක් ශ්‍රද්ධා නැතිගේ මසුරු වූයේ තදමසුරු වූයේ පරිහාසක වේ නම්, යම් පුරුෂයෙකුත් ශ්‍රද්ධා ඇතිගේ දනපති වූයේ අනුප්‍රදානයෙහි ඇලුනේ වේ නම්, වෙන පාමිණෙන රහත්හු (ඔවුනතුරෙන්) කවරකු වෙත ප්‍රථමයෙන් එළැඹෙන්නාහු දැයි.

වහන්ස, යම් පුරුෂයෙක් ශ්‍රද්ධා නැතිගේ මසුරු වූයේ තද මසුරු වූයේ පරිහාසක වේ නම්, පළමු එළඹෙන රහත්හු කවර හෙයින් ඔහු කරා එළැඹෙන්නාහු ද, වහන්ස, යම් පුරුෂයෙකුත් ශ්‍රද්ධා ඇතිගේ දනපති වූයේ අනුප්‍රදානයෙහි නිශ්ලේඛ වේ නම්, වෙන එළැඹෙන රහත්හු ඔහු කරා ම පළමු එළැඹෙන්නාහ.

(3) සිහය, එ කීමැයි හඟනාව, යම් පුරුෂයෙක් ශ්‍රද්ධා නොවූයේ මසුරු වූයේ තදමසුරු වූයේ පරිහාසක හෝ වේ නම්, යම් පුරුෂයෙක් ශ්‍රද්ධා වූයේ දනපති වූයේ අනුප්‍රදානයෙහි ඇලුනේ වේ නම්, දන් පිළිගන්නා රහත්හු (ඔවුනතුරෙන්) කවරකුගේ දන් පළමු පිළිගන්නාහු දැයි.

වහන්ස, යම් පුරුෂයෙක් ශ්‍රද්ධා නැතිගේ මසුරු වූයේ තදමසුරු වූයේ පරිහාසක වේ නම්, දන් පිළිගන්නා රහත්හු කවර හෙයින් ඔහුගේ දන් පළමු පිළිගන්නේ ද, වහන්ස, යම් පුරුෂයෙක් සාද්දහාගේ දනපති වූයේ අනුප්‍රදානයෙහි ඇලුනේ වේ නම්, දන් පිළිගන්නා රහත්හු පළමු කොට ඔහුගේ ම දන් පිළිගන්නාහ.

(4) සිහය, එ කීමැයි හඟනාව, යම් පුරුෂයෙක් ශ්‍රද්ධා නැතිගේ මසුරු වූයේ තදමසුරු වූයේ පරිහාසක හෝ වේ නම්, යම් පුරුෂයෙකුත් ශ්‍රද්ධා ඇතිගේ දනපති වූයේ අනුප්‍රදානයෙහි ඇලුනේ වේ නම්, ධර්මදේශනා කරණ රහත්හු උත්තම කවරකුට ප්‍රථමයෙන් ධර්ම දෙසන්නාහු දැයි.

සාමිනි, යම් පුරුෂයෙක් සාද්ද නැතිගේ මසුරු වූයේ තදමසුරු වූයේ නිගන්නේ වේ ද, දහම් දෙසන රහත්හු කවර හෙයින් ඔහුට පළමු දම් දෙසත් ද, සාමිනි, සාද්දහාගේ දනපති වූ අනුප්‍රදානයෙහි ඇලුනු යම් පුරුෂයෙක් වේ නම්, දහම් දෙසන රහත්හු ඔහුට ම පළමු කොට දහම් දෙසත්.

(5) සිහය, එ කීමෙකැයි හඟනාව, යම් පුරුෂයෙකුත් සාද්දහා නැතිගේ මසුරු වූයේ තදමසුරු වූයේ නිගන්නේ වේ ද, යම් පුරුෂයෙකුත් සාද්දහාගේ දනපති වූයේ අනුප්‍රදානයෙහි නිශ්ලේඛ වේ ද, (ඔවුනතුරින්) කවරක්හුගේ කලණ කින් ගොස උස් ව නැගේ ද?

සාමිනි, යම් පුරුෂයෙක් සාද්දහා නැතිගේ මසුරු වූයේ තදමසුරු වූයේ නිගන්නේ නම්, කවර හෙයින් ඔහුගේ කලණ කින් ගොස උස් ව නැගේ ද, සාමිනි, යම් පුරුෂයෙක් සාද්දහාගේ දනපති වූයේ අනුප්‍රදානයෙහි නිශ්ලේඛ වේ නම්, ඔහුගේ ම කලණ කින්ගොස උස් ව නැගෙයි.

(6) සිහය, එ කීමැයි හඟනාව, යම් පුරුෂයෙක් සාද්දහා නැතිගේ මසුරු වූයේ තදමසුරු වූයේ පරිහාසක වේ ද, යම් පුරුෂයෙක් සාද්දහාගේ දනපති වූයේ අනුප්‍රදානයෙහි නිශ්ලේඛ වේ ද, (ඔවුනතුරෙහි) කාත් පිරිසකට වේවයි බවුණු පිරිසකට වේවයි ගැහැවිපිරිසකට වේවයි මහණ-පිරිසකට වේවයි යම් ම පිරිසකට එළැඹේ නම් කවරෙක් අමඬකු වූයේ විශාරද ව එළඹේ ද?

යො සො හනෙන, පුරිසො අස්සඤ්ඤො මච්ඡරි කදරියො පරිභාසකො, ඩං සො යඤ්ඤදෙව¹ පරිසං උපසඞ්කමිසති, යදි ඛතති-පරිසං යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණපරිසං, විසාරදො උපසඞ්කමති අමඞ්කුභුතො, යො ච ඛො සො හනෙන, පුරිසො අස්සඤ්ඤො දනපති අනුපපදනරතො, සො යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඞ්කමෙය්‍ය යදි ඛතතිපරිසං යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණ පරිසං විසාරදො උපසඞ්කමති අමඞ්කුභුතො.

(7) තං ඩං මඤ්ඤයි සිහ, කො නු ඛො කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිසාති, යො ච ඛො සො පුරිසො අස්සඤ්ඤො මච්ඡරි කදරියො පරිභාසකො, යො චා සො පුරිසො අස්සඤ්ඤො දනපති අනුපපදනරතොති?

යො සො හනෙන පුරිසො අස්සඤ්ඤො මච්ඡරි කදරියො පරිභාසකො, ඩං සො කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිසාති, යො ච ඛො සො හනෙන, පුරිසො දනපති අනුපපදනරතො, සො කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජෙය්‍ය.

ගාතීමාති හනෙන, ගහවතා ඡ සඤ්ඤිකාති දනඵලාති, අකබ්‍යාතාති, නාහං එත්ථ ගහවතො සඤ්ඤාය ගච්ඡාමි. අහමෙපතාති ජානාමි.

අහං හනෙන, දයකො දනපති. මං අරහනො පඨමං අනුකම්පනා අනුකම්පනාති. අහං හනෙන, දයකො දනපති. මං අරහනො පඨමං උපසඞ්කමනා, උපසඞ්කමනාති අහං හනෙන, දයකො දනපති. මග්ගං අරහනො පඨමං පඨගණනා පඨගණනාති. අහං හනෙන, දයකො දනපති. මග්ගං අරහනො පඨමං ධම්මං දෙසෙනා දෙසෙනාති. අහං හනෙන, දයකො දනපති. මග්ගං කල්‍යාණො කිත්තිසදො අබ්බුග්ගතො: 'සිඛො, සෙනාපති දයකො කාරකො සම්මුප්පායො'ති. අහං හනෙන, දයකො දනපති. යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඞ්කමාමි යදි ඛතතිපරිසං, යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං, යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණපරිසං, විසාරදො උපසඞ්කමාමි අමඞ්කුභුතො.

ගාතීමාති හනෙන, ගහවතා ඡ සඤ්ඤිකාති දනඵලාති, අකබ්‍යාතාති, නාහං එත්ථ ගහවතො සඤ්ඤාය ගච්ඡාමි. අහමෙපතාති ජානාමි.

යා ච ඛො මං හනෙන, ගහවා එවමාහ: 'දයකො සිහ, දනපති කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිසාති. එතාහං න ජානාමි. එත්ථ ච පතාහං ගහවතො සඤ්ඤාය ගච්ඡාමි.

එවමෙතං සිහ, එවමෙතං සිහ, දයකො සිහ, දනපති කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිසාති.

1. යං යදෙව පරිසං - මෙඡ්ඡං.

සාමිති, යම් පුරුෂයෙක් සාදු නැතිගේ මසුරු වූයේ තදමසුරු වූයේ පරිභව බණන්තේ වේ නම්, කැන්පිරිසට වේවයි බමුණු පිරිසට වේවයි ගැහැවි පිරිසට වේවයි මහණපිරිසට වේවයි කීම යේ යම් මෑ පිරිසක් වෙත මඩකු වූයේ විශාරද නො වූයේ එළැඹෙන්නේ ද, සාමිති, යම් පුරුෂයෙක් ශ්‍රමා ඇතිගේ දනපති වූයේ අනුප්‍රදානයෙහි ඇලුනේ වේ ද, යේ කැන්-පිරිසට වේවයි බමුණුපිරිසට වේවයි ගැහැවිපිරිසට වේවයි මහණපිරිසට වේවයි යම් මෑ පිරිසකට එළැඹේ නම් අමඩකු වූයේ විශාරද වූයේ මෑ එළැඹෙයි.

(7) සිහය, ඒ කීමෙකැයි ගහනාව, යම් පුරුෂයෙක් සාදු නැතිගේ මසුරු වූයේ තදමසුරු වූයේ පරිභාෂක වූයේ නම්, යම් පුරුෂයෙක් සාදු නැතිගේ දනපති වූයේ අනුප්‍රදානයෙහි නිශ්ලේඛයේ වේ නම්, (මවුන්ගෙන්) කවරෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති නම් වූ සබ්බලොකාසට පැමිණේ ද?

සාමිති, යම් පුරුෂයෙක් සාදු නැතිගේ මසුරු වූයේ තදමසුරු වූයේ පරිභාෂක වූයේ නම්, යේ කවර ගෙයෙකින් කාබුන් මරණින් මතු සුගති නම් වූ සබ්බලොකාසට එළැඹේ ද, සාමිති, යම් පුරුෂයෙකුත් සාදු නැතිගේ දනපති වූයේ අනුප්‍රදානයෙහි ඇලුනේ වේ නම්, යේ කාබුන් මරණින් මතු සුගති නම් වූ සබ්බලොකාසට එළැඹෙයි.

සාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම්බඳු මේ සාංදුෂ්ඨික වූ දනපලයෝ සදෙනෙක් වදරණලදහු නම්, එහි ලා මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිබඳ සාදු නැගෙන්නෝ එළැඹෙමි. මම ද තෙල (දන්පල) දනිමි.

සාමිති, මම දනපති වූ දයකයෙක්මි. අනුකම්පා කරණ රහත්හු මට ම පලවූ අනුකම්පා කරති. සාමිති, මම දනපති වූ දයකයෙක්මි. වෙත එළැඹෙන රහත්හු මා වෙත ම පලවූ එහි. සාමිති, මම දනපති වූ දයකයෙක්මි. (දන්) පිළිගන්නා රහත්හු මාගේ ම (දන්) පලවූ පිළිගනිමි. සාමිති, මම දනපති වූ දයකයෙක්මි. දහම් දෙසන්නා වූ රහත්හු මට ම පලවූ දහම් දෙසති. සාමිති, මම දනපති වූ දයකයෙක්මි. මාගේ කලණ කින්නොස උත්ථ නැගුනේ වේයි: ‘සීහසෙනෙවි දයකයෙක කාරකයෙක සබ්බසාසාසායකයෙකැ’ (කියා) යි. සාමිති, මම දනපති වූ දයකයෙක්මි. කැන් පිරිසට වේවයි, බමුණු පිරිසට වේවයි, ගැහැවි පිරිසට වේවයි, මහණ පිරිසට වේවයි, යම් මෑ පිරිසකට එළැඹෙමි නම්, මම අමඩකු වූ (දින නො වූ) යෙමි, විශාරද (නිර්භය) වූයෙමි එළැඹෙමි.

සාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම්බඳු වූ මේ සාංදුෂ්ඨික දනපල සදෙනෙක් දෙනහලදහු නම් මම එහි ලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිබඳ සාදු නැගෙන්නෝ යමි. මම ද තෙල (දන්පල) දනිමි.

සාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “සිහය, දනපති වූ දයකයා කාබුන් මරණින් මතු සුගති නම් වූ සබ්බලොකාසට එළැඹෙයි” යන යමක් දෙසුයේ නම් තෙල (කරුණ) මම නො දනිමි. එහි ලා මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිබඳ සාදු නැගෙන්නෝ යමි. (බුද්ධිප්‍රත්‍යයයෙන් නො එළැඹෙමි)

සිහය, තෙල (කරුණ) එසේ මෑ යි, සිහය, තෙල (කරුණ) එසේ මෑ යි. සිහය, දනපති වූ දයක තෙමේ කාබුන් මරණින් මතු සුගති නම් වූ සබ්බලොකාසට පැමිණේ යයි.

7. 2. 1. 5

[අරකෙබ්බස සුත්තං]

[සාවකවිනිදානං]

5. වත්තාරිමාති භික්ඛවෙ, තථාගතස්ස අරකෙබ්බසාති. නිති ව අනුපව්ඤ්ජා.

කතමාති වත්තාරි තථාගතස්ස අරකෙබ්බසාති:

- (1) පරිසුඤ්ඤායමාචාරො භික්ඛවෙ, තථාගතො නත්ථි තථාගතස්ස කායදුට්ඨිරිතං, යං තථාගතො රකෙබ්බස “මා මෙ ඉදං පරො අඤ්ඤාසි”ති.
- (2) පරිසුඤ්චරිතමාචාරො භික්ඛවෙ, තථාගතො. නත්ථි තථාගතස්ස චිත්තදුට්ඨිරිතං, යං තථාගතො රකෙබ්බස “මා මෙ ඉදං පරො අඤ්ඤාසි”ති.
- (3) පරිසුඤ්ඤායමාචාරො භික්ඛවෙ, තථාගතො. නත්ථි තථාගතස්ස මනෝදුට්ඨිරිතං, යං තථාගතො රකෙබ්බස “මා මෙ ඉදං පරො අඤ්ඤාසි”ති.
- (4) පරිසුඤ්ඤායමාචාරො භික්ඛවෙ, තථාගතො. නත්ථි තථාගතස්ස මච්ඡාදිවො,¹ යං තථාගතො රකෙබ්බස “මා මෙ ඉදං පරො අඤ්ඤාසි”ති.

ඉමාති වත්තාරි තථාගතස්ස අරකෙබ්බසාති

කතමෙති නිති අනුපව්ඤ්ජා:

(1) සාවකානුචිතො භික්ඛවෙ, තථාගතො. තත්ථ වත මං සමණො වා, බ්‍රාහ්මණො වා, දෙවො වා, මාරො වා, බ්‍රහ්මා වා, කොවි වා, ලොකස්මිං සහගමෙතන පටිච්චොදෙස්සති “ඉතිපි තං න² සාවකානුචිතො”ති. නිමිත්තමෙතං භික්ඛවෙ, න සමනුපස්සාමි. එතමපභං³ භික්ඛවෙ, නිමිත්තං අසමනුපස්සතො, ඛෙමප්පතො, අභයප්පතො, වෙසාරජ්ජප්පතො විහරාමි.

(2) සුපඤ්ඤානො ඛො පන මෙ භික්ඛවෙ, සාවකානං නිබ්බානගාමිනී-පටිපදා යථාපටිපන්නා මම සාවකා අසචානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤා විමුත්තං දිට්ඨං ව ඛමෙම සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරන්ති. තත්ථ වත මං සමණො වා, බ්‍රාහ්මණො වා, දෙවො වා, මාරො වා, බ්‍රහ්මා වා, කොවි වා, ලොකස්මිං සහගමෙතන පටිච්චොදෙස්සති “ඉතිපි තෙ න සුපඤ්ඤානො සාවකානං නිබ්බානගාමිනී පටිපදා යථා පටිපන්නා තථාගතසාවකා⁴ අසචානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤා විමුත්තං දිට්ඨං ව ඛමෙම සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරන්ති”ති. නිමිත්තමෙතං භික්ඛවෙ න සමනුපස්සාමි. එතමපභං³ භික්ඛවෙ, නිමිත්තං අසමනුපස්සතො, ඛෙමප්පතො, අභයප්පතො, වෙසාරජ්ජප්පතො විහරාමි.

1. මච්ඡාදිවො, - මජ්ඣං.
 2. ඉතිපි තෙ න - ඔවු.
 3. එතමපභං - මජ්ඣං.
 4. තවසාවකා - මජ්ඣං.

7. 2. 1. 5.

[අරකෙකිය සූත්‍රය]

[මැවැත්තිදන සි]

මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේගේ මේ අරක්‍ෂණීය (නොරැක්කසුතු) බව සතරෙකි. තුන් කරුණෙකිනුදු තථාගතයෝ අනුපවදායෝ (වැරදි නො කියයුත්තෝ) වෙත්.

තථාගතයන් වහන්සේගේ අරක්‍ෂණීය කරුණු සතර කවරේ ය යත්:

(1) මහණෙනි, තථාගතයෝ පරිශුද්ධ කායසමාචාර ඇතියහ. “මාගේ මේ කායසිරිත අන්‍යයා නො දනීවා”යි යම් කායසිරිතක් තථාගතයෝ රක්ෂානු නම්, එබඳු කායදුශ්චරිතයක් තථාගතයෙහි නැත. (2) මහණෙනි, තථාගතයෝ පරිශුද්ධ වාක්‍යමාචාර ඇතියහ. “මාගේ මේ (වාක්‍යදුශ්චරිතය) අන්‍යයා නහමක් දනීව”යි යම් වාක්‍යදුශ්චරිතයක් තථාගතයෝ රක්ෂානු නම්, එබඳු වාක්‍යදුශ්චරිතයක් තථාගතයෙහි නැත. (3) මහණෙනි, තථාගතයෝ පරිශුද්ධ මනෝසමාචාර ඇතියහ. “මාගේ මේ මනෝදුශ්චරිතය අන්‍යයා නහමක් දනීව”යි යම් මනෝදුශ්චරිතයක් තථාගතයෝ රක්ෂානු නම්, එබඳු මනෝදුශ්චරිතයක් තථාගතයෙහි නැත. (4) මහණෙනි, තථාගතයෝ පරිශුද්ධ ජීව ඇතියහ. “මාගේ මේ ජීවය අන්‍යයා නහමක් දනීවා”යි යම් ජීවයක් තථාගතයෝ රක්ෂානු නම්, එබඳු ජීවයක් තථාගතයෙහි නැත.

මේ තථාගතයන් වහන්සේගේ අරක්‍ෂණීය කරුණු සතර වෙත්.

කවර කරුණු තුණෙකින් අනුපවදායෝ වෙති යත්:

(1) මහණෙනි, තථාගතයෝ සාධාරණවශී ඇත්තෝ වෙති. මහණෙනි, එහි ලා “මේ කරුණෙහිදු මූලික සාධාරණවශී ඇතියනු නො වෙති”යි ශ්‍රවණයෙන් වේවයි බ්‍රාහ්මණයෙක් වේවයි දෙවියෙක් වේවයි මාරයෙක් වේවයි බ්‍රහ්මයෙක් වේවයි ලොව්හි අන් කිසිවෙක් වේවයි සත්‍යය ව එකැතින් පෙරලා මට වෝදනා කරන්නේ ය යන තෙල නිමිත්ත (කරුණ), මහණෙනි, මම බුදුඇසින් නො දක්මි. මහණෙනි, තෙල නිමිත්ත නො දක්නෙමි ක්‍ෂෙමප්‍රාථායෙමි අහයප්‍රාථායෙමි විශාරදභාවයට පැමිණියෙමි වෙසෙමි.

(2) මහණෙනි, යම් පරිදි පිළිපත් මාගේ සවිවෝ ආසුවක්‍ෂයෙන් අනාසුව වූ වේතොවිච්ඡිකත්‍ය හා ප්‍රඥවිච්ඡිකත්‍ය ඉහාතමයෙහි ම තුමු විශිෂ්ට-ඥානයෙන් දන සාක්‍ෂාත් කොට එයට පැමිණ වෙතෙන් නම්, මා විසින් සවිවනට නිජාණගාමිනිප්‍රතිපද්ද එබඳු කොට මැනවින් පණවන ලදු. එහි ලා එකැතින් මහණෙක් වේවයි, බ්‍රාහ්මණෙක් වේවයි, දෙවියෙක් වේවයි, මරෙක් වේවයි, බලෙක් වේවයි, ලොව්හි අන් කිසිවෙක් වේවයි මට සහධාරණීක කොට පෙරලා වෝදනා කරන්නේ “යම් පරිද්දෙකින් පිළිපත් තථාගතශ්‍රාවකයෝ ආසුවක්‍ෂයෙන් අනාසුව වූ වේතොවිච්ඡිකත්‍ය හා ප්‍රඥවිච්ඡිකත්‍ය ඉහාතමයෙහි ම තුමු විශිෂ්ටඥානයෙන් දන සාක්‍ෂාත් කොට එයට පැමිණ වෙතෙන් නම්, එපරිදි මූලික විසින් ශ්‍රාවකයෙහි නිජාණගාමිනිප්‍රතිපද්ද මේ කරුණින් ද මනා කොට නො පණවන ලදු ය”යි කියන්නේ නම්, මහණෙනි, තෙල නිමිත්ත මම බුදුඇසින් නො දක්මි. මහණෙනි, මේ නිමිත්ත ද නො දක්නෙමි මම ක්‍ෂෙමප්‍රාථායෙමි අහයප්‍රාථායෙමි වේතොවිච්ඡිකත්‍යෙමි වෙසෙමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

(3) අනෙකසතා ඛො පභ ඡම භික්ඛවෙ, සාවකපරිසා ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤවිමුත්තිං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ඣා විහරන්ති. තත්‍ර වත මං සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා දෙවො වා මාරො වා බ්‍රහ්මා වා කොපි වා ලොකස්මිං සහධම්මෙන පරිචො-දෙස්සාති “ඉතිපි හෙ න අනෙකසතා සාවකපරිසා ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤවිමුත්තිං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ඣා විහරන්ති”ති. නිමිත්තමෙතං භික්ඛවෙ, න සම්ප්‍රපස්සාමි. එතම්පභං භික්ඛවෙ, නිමිත්තං අසම්ප්‍රපස්සන්තො ඛෙමපපන්නො අභසපපන්නො වේතාරජ්ජපන්නො විහරාමි.

ඉමෙහි තීති අනුපවජේයා.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ, ව්‍යාපාරී තථාගතස්ස අරක්කඛග්ගානි. ඉමෙහි තීති අනුපවජේයාති.

7. 2. 1. 6

[කිම්බිල සුත්තං]

6. එවං මෙ සුත්තං: එකං සමගා භගවා කිම්බිලායං විහරති ථෙථවනො.¹ අථ ඛො ආයස්මා කිම්බිලො යෙන භගවා තෙහුපසංඛකම්. උපසංඛකම්නි, භගවන්තං අභිවාදෙති, එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තා නිසින්නො ඛො ආයස්මා කිම්බිලො භගවන්තං එතදවොච:

“කො හු ඛො භනෙත, හෙතු කො පච්චයො, යෙන තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ සඤ්ඤාමො න චිරට්ඨිතිකො හොති”ති.

ඉධ කිම්බිල, තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ භික්ඛු භික්ඛුනියො උපාසකා උපාසිකායො සඤ්ඤා අගාරවා විහරන්ති අපඤ්ඤා, ධම්මෙ අගාරවා විහරන්ති අපඤ්ඤා, සංඝෙ අගාරවා විහරන්ති අපඤ්ඤා, සිත්තාය අගාරවා විහරන්ති අපඤ්ඤා, සමාගිස්මිං අගාරවා විහරන්ති අපඤ්ඤා, අපඤ්ඤා අගාරවා විහරන්ති අපඤ්ඤා, පරිසන්ධාරෙ අගාරවා විහරන්ති අපඤ්ඤා.

අයං ඛො කිම්බිල හෙතු අයං පච්චයො යෙන තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ සඤ්ඤාමො න චිරට්ඨිතිකො හොතිති.

කො පභ භනෙත, හෙතු කො පච්චයො යෙන තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ සඤ්ඤාමො චිරට්ඨිතිකො හොති’ති.

1. නිවුලවග්ග - 6෪෪.

මහණෙනි, මාගේ අනෙකුත් ශ්‍රාවක පිරිස්හු ඉගැන්වෙහි ම අසු-
වක්‍ෂ්‍යයෙන් අනාසුච වූ විත්තවිමුක්ති හා ප්‍රඥවිමුක්ති තුමු විශිෂ්ටඥනයෙන්
දූත සාක්‍ෂාත් කොට එයට පැමිණ වෙසෙත්. එහි ලා “මේ කරුණෙහු
මුඛගේ අනෙකුත් ශ්‍රාවක පිරිස්හු අසුචක්‍ෂ්‍යයෙන් අනාසුච වූ විත්තවිමුක්තිය
හා ප්‍රඥවිමුක්තිය තුමු ඉගැන්වෙහි ම විශිෂ්ටඥනයෙන් දූත පසක් කොට
එයට පැමිණ නො වෙසෙත්” යයි එකානන්‍යයෙන් මට මහණක් වේවයි
බමුණෙක් වේවයි දෙවියෙක් වේවයි මරෙක් වේවයි බබෙක් වේවයි
ලොච්ඡි අත්කිසිවෙක් වේවයි කරුණු සහිතව ප්‍රතිවොදනා කරන්නේ ය යන
තෙල නිමිත්ත මම නො දක්මි. මහණෙනි, තෙල නිමිත්ත නො දක්නෙමි
මම ක්‍ෂමප්‍රාප්තයෙමි අහගප්‍රාප්තයෙමි වෛශාරද්‍යප්‍රාප්තයෙමි වාසය කරමි.

මේ කරුණු තුනෙන් තථාගතයෝ අනුපවදායෝ වෙත්.

මහණෙනි, තථාගතයන්ගේ මේ අරක්‍ෂණීය කරුණු සතර යි. මේ
කරුණු තුනෙන් තථාගතයෝ අනුපවදා වෙති යි.

7. 2. 1. 6.

[කිම්බිල සුමුග]

මා විසින් මෙසේ අසනුදි: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
කිම්බිලා නගරාසන්නයෙහි වෙථව්‍යයෙහි වැඩ ව්‍යනස්සේ. එකල්හි
අභ්‍රමන් කිම්බිල තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ.
එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස්සි හුන්හ. එකත්පස්සි හුන්
අභ්‍රමන් කිම්බිල තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ
සාලකළහ:

වහන්ස, යම් කරුණෙකින් තථාගතයන් වහන්සේ පිරිනිව් කල්හි
සද්ධම්මය විරසවිතික නො වේ නම් ඒ හේතු කවරේ ද, එ ප්‍රත්‍යය කවරේ
දැයි.

කිම්බිලයෙහි, මේ සත්තෙහි භික්‍ෂුහු භික්‍ෂුණීහු උපාසකයෝ
උපාසිකාවෝ තථාගතයන් වහන්සේ පිරිනිව් කල්හි ශාත්තාන් වහන්සේ
කෙරෙහි ගෞරව නැත්තාහු ප්‍රතිශ්‍රය (ගුරු කොට සැලැකුම්) නැත්තාහු
වාස කරති. ධර්ම කෙරෙහි ගෞරව නැත්තාහු ප්‍රතිශ්‍රය නැත්තාහු
වාස කරත්. සතුන් කෙරෙහි ගෞරව නැත්තාහු ප්‍රතිශ්‍රය රහිත වූවාහු
වෙසෙත්. ශික්‍ෂායෙහි ගෞරව නැත්තාහු ප්‍රතිශ්‍රය නැත්තාහු වහත්.
සමාධියෙහි ගෞරව නැත්තාහු ප්‍රතිශ්‍රය නැත්තාහු වාස කරති.
අප්‍රමාදයෙහි ගෞරව නැත්තාහු ප්‍රතිශ්‍රය නැත්තාහු වාස කරත්. පිළි-
සදරෙහි ගෞරව නැත්තාහු ප්‍රතිශ්‍රය නැත්තාහු වාස කරති.

කිම්බිලයෙහි, යම් කරුණෙකින් තථාගතයන් වහන්සේ පිරිනිව් කල්හි
සද්ධම්මය විරසවිතික නො වේ නම්, මේ එයට හේතු ය, මේ එයට ප්‍රත්‍යය යි.

වහන්ස, යම් කරුණෙකින් තථාගතයන් වහන්සේ පිරිනිව් කල්හි-
සද්ධම්මය විරසවිතික වේ නම්, ඒ හේතු කවරේ ද, එ ප්‍රත්‍යය කවරේ දැයි.

ඉධ නිව්චල තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ භික්ඛු භික්ඛුනියො උපාසකා උපාසිකාශො සන්ථරි සගාරවා විහරනති සප්පතියා, ධම්මෙ සගාරවා විහරනති සප්පතියා, සබ්බෙ සගාරවා විහරනති සප්පතියා, සික්ඛාය සගාරවා විහරනති සප්පතියා, සමාධිස්මි සගාරවා විහරනති සප්පතියා, අප්පමාදෙ සගාරවා විහරනති සප්පතියා, පටිසන්ධාරෙ සගාරවා විහරනති සප්පතියා.

අගං බො නිව්චල හෙතු, අගං පච්චයො යෙන තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ සඤ්චෙවො වීරධිතිකො හොති'ති.

7. 2. 1. 7.

[සත්තධම්ම සුත්තං]

[ශාමජීතිදුතං]

7. සත්තඤ්ච භික්ඛවෙ, ධම්මෙඤ්ච සමන්තාගතො භික්ඛු න වීරස්සෙව අයචානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ධා උපසම්පජ්ජ විහරෙත්ථ. කතමෙඤ්ච සත්තඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤා හොති. සීලවා හොති. ඛත්තස්ස හොති පටිසල්ලිකො හොති. ආරභ්විට්ඨො හොති. සතිමා හොති. පඤ්ඤවා හොති.

ඉමෙඤ්ච බො භික්ඛවෙ, සත්තඤ්ච ධම්මෙඤ්ච සමන්තාගතො භික්ඛු න වීරස්සෙව අයචානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ධා උපසම්පජ්ජ විහරෙත්ථ.

7. 1. 2. 8.

[පච්චායන සුත්තං]

8. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං හගවා හග්ගෙසු විහරති සුංසු-මාරගිරෙර හෙසකලාවතො මිගදයෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා මහාමොග්ගලානො මගධෙසු කල්ලවාරමුත්තගාමෙ¹ පච්චායමානො නිසින්නො හොති. අද්දසා බො හගවා දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුඤ්ඤාන අනිකකන්ධානුසංකෙන ආයස්මන්තං මහාමොග්ගලා-නං මගධෙසු කල්ලවාරමුත්තගාමෙ පච්චායමානං නිසින්නං. දිස්වා සෙත්ථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ජිතං² වා බාහං පසාරෙත්ථ පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ජෙත්ථ, එවමෙව හග්ගෙසු සුංසුමාරගිරෙර හෙසකලාවතො මිගදයෙ අනතරගිතො මගධෙසු කල්ලවාරමුත්තගාමෙ ආයස්මතො මහාමොග්ගලානස්ස පමුඛෙ පාතුරහොසි. නිසීදි හගවා පඤ්ඤාතො ආයතො, නිසර්ජ්ඣ බො හගවා ආයස්මන්තං මහාමොග්ගලා-නං එතදවොච.

1. කල්ලවාරමුත්තගාමෙ - මරස. 2. සම්මිඤ්ජිතං - මරස.

කීමිලයෙහි, තථාගතයන් පිරිනිවි කල්හි මෙ සස්තෙහි මහණ මෙහෙණ උච්ඡු උච්ඡියෝ ශාය්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි සගෞරව ව සප්‍රතිශ්‍රය ව වාසය කරන්නාහ. ධර්මයෙහි සගෞරව ව සප්‍රතිශ්‍රය ව වාසය කරන්නාහ. සභුත්තකෙරෙහි සගෞරව ව සප්‍රතිශ්‍රය ව වාසය කරන්නාහ. ශික්‍ෂායෙහි සගෞරව ව සප්‍රතිශ්‍රය ව වාසය කරන්නාහ. සමාධියෙහි සගෞරව ව සප්‍රතිශ්‍රය ව වාසය කරන්නාහ. අප්‍රමාදයෙහි සගෞරව ව සප්‍රතිශ්‍රය ව වාසය කරන්නාහ. ප්‍රතිසන්ධාරයෙහි සගෞරව ව සප්‍රතිශ්‍රය ව වාසය කරන්නාහ.

කීමිලයෙහි, යම් කරුණෙකින් තථාගතයන් වහන්සේ පිරිනිවි කල්හි සඤ්චිත වීරසවිතික වේ නම්, මෙ එ හෙතු යි, මෙ එ ප්‍රත්‍යය යි.

7. 2. 1. 7.

[සත්‍යධර්ම සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන යි]

7. මහණෙනි, කරුණු සතෙකින් සමන්විත මහණ නොබෝ කලෙකින් ම ඉහාතථියෙහි ම ආසුරික්‍ෂයෙන් අනාසුර වූ වේතොවිච්ඡිකතිය හා ප්‍රඥවිච්ඡිකතිය තෙමේ විශිෂ්ටඥනයෙන් දෑත පසක් කොට එයට එළඹ වෙසෙන්නේ ය. කවර සතෙකින යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ ශ්‍රද්ධා ආරියයේ වෙයි, සිල්වත් වෙයි, ඛුණ්ණත වෙයි, ප්‍රතිසංලිත වෙයි, රුකුළු වැර ආරියයේ වෙයි, සමාතිමත්-වෙයි, ප්‍රඥවත් වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු සතින් සමන්විත මහණ නොබෝකලෙකින් ම ආසුරික්‍ෂයෙන් අනාසුර වූ විතතවිච්ඡිකතිය හා ප්‍රඥවිච්ඡිකතිය ඉහාතථියෙහි ම තෙමේ විශිෂ්ටඥනයෙන් දෑත පසක් කොට එයට එළඹ වාසය කරන්නේ ය යි.

7. 2. 1. 8.

[පෙලායන සූත්‍රය]

8. මා විසින් මෙසේ අසනලදි: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භග්‍ය ජනපදයෙහි සුංසුමාරගිරි සමීපයෙහි වූ මාගදුව නම් ගේසක-ලාවනයෙහි වැඩවසනසේක. එ සමයෙහි ආසුමත් මහමුගලන්-තෙරණුවෝ මගධ ජනපදයෙහි කල්ලවාරමුග්ග නම් ගමහි තිදිබර වැහුන්නාහු වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විශුද්ධ වූ මිනිසාක ඉක්ම පවත්නා දිවැස්නැණින් මගධජනපදයෙහි කල්ලවාරමුග්ග නම් ගමහි තිදිබර වැහුන් ආසුමත් මහමුගලන් තෙරුන් දුටුසේක් ම ය. දැක බලවත් පුරුෂයෙක් වක්කල අතක් දික්කරන්නේ ගෝ දික්කල අතක් වක්කරන්නේ යමිසේ නම්, එතෙයින් ම භග්‍යජනපදයෙහි සුංසුමාරගිරි සමීපයෙහි ගේසකලාවන නම් මුවවෙතෙහි අතුරැදන්වූසේක් මගධජනපදයෙහි කල්ලවාරමුග්ග නම් ගමහි ආසුමත් මහමුගලන් තෙරුන් හමුවෙයි පැණිගියසේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැහවූ අස්තෙහි වැඩහුන්නේක. වැඩහිද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආසුමත් මහමුගලන් තෙරුන්ට තෙල කරුණ වදලසේක:

පච්චායසි නො නිං මොග්ගල්ලාන, පච්චායසි නො නිං මොග්ගල්ලානාති. එවං ගතෙතති.

(1) තස්මානිඛ නිං මොග්ගල්ලාන යථා සඤ්ඤානො¹ තෙ විහරතො නං මිඤ්ඤං ඔක්කමති, තං සඤ්ඤං මා මනසාකාසි.² තා සඤ්ඤා මා ඛත්තමකාසි.³ ණං බො පනෙතං මොග්ගල්ලාන විජ්ඣති යං තෙ එවං විහරතො නං මිඤ්ඤං පභිසෙථ.

(2) නො වෙ තෙ එවං විහරතො නං මිඤ්ඤං පභිසෙථ, තතො නිං මොග්ගල්ලාන යථා සුතං යථාපරිශතං ධම්මං වේතසා අනුචිතකෙකයාසි, අනුචිතාරොගයාසි, මනසානුපෙකෙකයාසි.⁴ ණං බො පනෙතං විජ්ඣති, යං තෙ එවං විහරතො නං මිඤ්ඤං පභිසෙථ.

(3) නො වෙ තෙ එවං විහරතො නං මිඤ්ඤං පභිසෙථ, තතො නිං මොග්ගල්ලාන, යථාසුතං යථාපරිශතං ධම්මං විජ්ජාරෙන සක්කායං කරොගයාසි. ණං බො පනෙතං විජ්ඣති යං තෙ එවං විහරතො නං මිඤ්ඤං පභිසෙථ.

(4) නො වෙ තෙ එවං විහරතො නං මිඤ්ඤං පභිසෙථ, තතො නිං මොග්ගල්ලාන, උගො කණ්ණසොනාති ආවිඤ්ඤායාසි⁵ පාණිනා ගතතාති අනුමජ්ජෙයාසි. ණං බො පනෙතං විජ්ඣති යං තෙ එවං විහරතො නං මිඤ්ඤං පභිසෙථ.

(5) නො වෙ තෙ එවං විහරතො නං මිඤ්ඤං පභිසෙථ, තතො නිං මොග්ගල්ලාන, උට්ඨායාසනා උදකෙන අක්ඛිති අනුමජ්ජිනා⁶ දිසා අනුචිලොකෙයාසි, නක්ඛතතාති තාරකරුපාති උලොකෙයාසි. ණං බො පනෙතං විජ්ඣති යං තෙ එවං විහරතො නං මිඤ්ඤං පභිසෙථ.

(6) නො වෙ තෙ එවං විහරතො නං මිඤ්ඤං පභිසෙථ, තතො නිං මොග්ගල්ලාන, ආලොකසඤ්ඤා මනසිකරොගයාසි, දිවාසඤ්ඤා අභිවේද-
යාසි. යථා දිවා නථා රතති. යථා රතති. තථා දිවා ඉති විච්චෙන⁷ වේතසා අපරිශොනග්ගෙන සප්පායං විතතං භාවෙයාසි. ණං බො පනෙතං විජ්ඣති යං තෙ එවං විහරතො නං මිඤ්ඤං පභිසෙථ.

(7) නො වෙ තෙ එවං විහරතො නං මිඤ්ඤං පභිසෙථ, තතො නිං මොග්ගල්ලාන, පච්ඡාපුරෙහසඤ්ඤා චිකිත්තං අභිවේදකයාසි අනෙතාගතෙති ඉන්ද්‍රියෙති අභිගතෙත මානසෙන. ණං බො පනෙතං විජ්ඣති යං තෙ එවං විහරතො නං මිඤ්ඤං පභිසෙථ.

නො වෙ තෙ එවං විහරතො නං මිඤ්ඤං පභිසෙථ, තතො නිං මොග්ගල්ලාන දක්ඛිණෙන පසෙකෙන සිහසෙයාසි කප්පෙයාසි පාදෙ පාදං අච්චාධාය සතො සමපජානො උට්ඨානසඤ්ඤා මනසිකරිනා. පච්චුඤ්ඤානෙව⁸ තෙ මොග්ගල්ලාන, ඩිට්ඨංගෙව පච්චුට්ඨානබ්බං න සෙයාසුඛං න ඵසාසුඛං න මිඤ්ඤානං අනුසුතො විහරිතාමිති. එවං හි තෙ මොග්ගල්ලාන, සිකිත්තබ්බං.

1. සඤ්ඤානො - මජ්ඣ. 2. මනසිකරොගයාසි - සා.

3. තං සඤ්ඤං මා ඛත්තමකාසි - සා. 4. අනුපෙකෙකයාසි - මජ්ඣ.

5. ආවිඤ්ඤායාසි - මජ්ඣ. 6. අභිවේදිනා - අච්චානථාය, පරිවේදිනා - මජ්ඣ, සා.

7. විච්චෙන - සා. 8. පච්චුදධිකම් - මජ්ඣ.

මූලත, තෝ නිදිබරින් සැලෙහි නොයි. මූලත, තෝ නිදන්තෙහි නොයි. වහන්ස, එසේ යයි.

(1) එහෙයින් මූලත, තෝ මෙහි ලා යම් යම් සංඥ ඇති ව වසන තොපට ඒ මිඬුය බැසගනි නම්, ඒ සංඥව නහමක් මෙනෙහි කරව, ඒ සංඥව නහමක් බහුල කරව. මූලත, මෙසේ වාසය කරණ තොපට ඒ මිඬුය ප්‍රතිණ වන්නේ ය යන මෙ කරුණ විද්‍යමාන වෙයි.

(2) ඉදින් මෙසේ වසන තොපගේ එ මිඬුය ප්‍රතිණ නොවේ නම්, මූලත, තෝ ඉක්බිති යථාශ්‍රැත වූ යථාපයඝායා වූ ඛමීය සිතින් අනුචිතකීණය කරව, අනුචිතාරණය කරව, මනසින් අනුප්‍රේක්ෂණ කරව. මෙසේ වසන තොපගේ එ මිඬුය ප්‍රතිණ වන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වෙයි.

(3) ඉදින් මෙසේ වසන තොපගේ එ මිඬුය ප්‍රතිණ නො වේ නම්, මූලත, එක්බිති තෝ යථාශ්‍රැත වූ යථාපයඝායා වූ ඛමීය විහාර විසින් ස්වාධ්‍යාය (මානවින් ශබ්ද) කරව. මෙසේ වාසය කරණ තොපගේ එ මිඬුය ප්‍රතිණ වන්නේ ය යන තෙල කරුණ ඇත.

(4) මෙසේ වාසය කරණ තාගේ ඒ මිඬුය ඉදින් ප්‍රතිණ නො වේ නම්, මෞද්‍යාලාසනයෙනි, එක්බිති තෝ දෙකන් සිදුරු හා ගාත්‍ර අත්ලෙන් පිරිමිදුව. මෙසේ වාසය කරණ තොපගේ එ මිඬුය ප්‍රතිණ වන්නේ ය යන මෙ කරුණ ඇත.

(5) මෙසේ වාසය කරණ තොපගේ එ මිඬුය ඉදින් ප්‍රතිණ නො වේ නම්, මෞද්‍යාලාසනයෙනි, එක්බිති තෝ හුනත්තෙන් නැගී දිගෙන් දෙගැත් පිරිමැද දිගින් අනුචිලොක්ක කරව, නැකැත් හා තාරකරුපයන් බලව. මෙසේ වාසය කරණ තාගේ එ මිඬුය ප්‍රතිණ වන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වෙයි.

(6) මෙසේ වාසය කරණ තාගේ එ මිඬුය ඉදින් ප්‍රතිණ නො වේ නම්, මෞද්‍යාලාසනයෙනි, එක්බිති තෝ ආලොකසංඥව මෙනෙහි කරව දිවාසංඥව ඉටව, දහවල යම්පරිදි වේ ද, රාත්‍රිය ද එපරිදි ය, රාත්‍රිය යම් පරිදි වේ නම් දහවල ද එපරිදි වේ යයි මෙසේ විචාන වූ කෙලෙසුන්ගෙන් නො වෙළුබු සිතින් සප්‍රහාෂ විතතය වඩව. මෙ ලෙසින් වාසය කරණ තොපගේ එ මිඬුය ප්‍රතිණ වන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වෙයි.

(7) මූලත, මෙසේ වසන තොපගේ එ මිඬුය ඉදින් ප්‍රතිණ නො වේ නම් තෝ පෙර පසු හැඟුම් ඇතිගෙහි අභ්‍යන්තරඉද්‍රියයන්ගෙන් උපලක්ෂිත වූගෙහි බැහැර නොහිය සිතින් චංත්‍රමණය ඉටුන්නෙහි ය. යම් ගෙගෙකින් මෙසේ වසන තොපගේ එ මිඬුය ප්‍රතිණ වේ නම් එ කරුණ විද්‍යමාන.

ඉදින් මෙසේ වසන තොපට එ මිඬුය ප්‍රතිණ නො වේ නම්, මූලත ඉක්බිති තෝ දකුණු පාදගෙහි වම් පය මිදක් හැද තබා සමානිමත් ව සච්ඡර්ණා ඇත්තෙහි උත්තාසංඥ මෙනෙහි කොට දකුණුපයෙන් යතා කරව. මූලත, ප්‍රමුඛ වූ ද තා විසින් වහා නැගිසිටිය යුතු: ශ්‍යාසුඛගෙහි, ස්පර්ශ්‍යගෙහි, මිඬුසුඛගෙහි අනුසුක්කයෙහි නො වෙතෙමි'යි. මෞද්‍යාලාසනයෙනි, තොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතු යි.

තස්මාතිහ මොග්ගල්ලාන ඵලං සික්ඛිතබ්බං: න උට්ඨාසොණං පග්ග-
හෙති කුලාති උපසඤ්ඤාමිත්ති. ඵලං හි තෙ මොග්ගල්ලාන, සික්ඛිතබ්බං.

සචෙ මොග්ගල්ලාන, හික්ඛු උට්ඨාසොණං පග්ගහෙති කුලාති
උපසඤ්ඤාමති, සත්‍යං හි මොග්ගල්ලාන, කුලෙසු කිව්වකර්මයාති යෙන¹
මනුස්සා අගතං හික්ඛුං න මනසිකරොන්ති. තත්‍ර හික්ඛුස්ස ඵලං හෙති:
කොසුද්දති² මා ඉමස්මි කුලෙ පරිහිද්දි. විරතතරුපාදති මෙ මනුස්සාති.³
ඉතිස්ස අලාභෙන මිඤ්ඤාපො. මිඤ්ඤාසුතස්ස උභවං. උභවස්ස අසංවරො
අසංවුතස්ස ආරා විතතං සමාධිමා.

තස්මාතිහ මොග්ගල්ලාන, ඵලං සික්ඛිතබ්බං: න විශ්වාසිකපථං
කපෙස්සාමිති. ඵලං හි තෙ මොග්ගල්ලාන, සික්ඛිතබ්බං. විශ්වාසිකාය
මොග්ගල්ලාන කපාය සති කපාඛානුලං පාටිකඛං. කපාඛානුලෙ සති
උභවං. උභවස්ස අසංවරො. අසංවුතස්ස ආරා විතතං සමාධිමා.

නාහං මොග්ගල්ලාන, සබ්බෙහෙව සංසයාං වණ්ණයාමි. න පනාහං
මොග්ගල්ලාන සබ්බෙහෙව සංසයාං න වණ්ණයාමි. සගහට්ඨපබ්බජ්ජෙනහි
බො අහං මොග්ගල්ලාන සංසයාං න වණ්ණයාමි. යාති ච බො නාති
සෙනාසනාති අපපසද්දති අපපතිස්සොසාති විපතවාතාති මනුස්සරාහ-
සෙය්‍යකාති පටිසල්ලානසාරුප්පාති, තරුරුපෙති සෙනාසනෙහි සංසයාං
වණ්ණයාමිති.

ඵලං වුත්තෙ- අයස්මා මිඤ්මොග්ගල්ලානො හගවන්තං ඵතදවොච:
කිත්තාවතා හු බො හතො, හික්ඛු සබ්බිත්තොන තණ්හාසඤ්ඤාවුත්තො
හොති අවචන්තතිට්ඨො අවචන්තයොගකෙමි අවචන්තවුහවොරි අවචන්ත-
පරිගොසානො සෙට්ඨො දෙවමනුස්සානන්ති?

ඉධ මොග්ගල්ලාන, හික්ඛුනො සුතං හොති සබ්බෙ ධම්මා නාලං
අභිනිවෙසායාති. ඵලං චෙතං මොග්ගල්ලාන, හික්ඛුනො සුතං හොති
සබ්බෙ ධම්මා නාලං අභිනිවෙසායාති.

සො සබ්බං ධම්මං අභිජානාති. සො සබ්බං ධම්මං අභිඤ්ඤාය සබ්බං
ධම්මං පරිජානාති. සබ්බං ධම්මං පරිඤ්ඤාය යං කිඤ්චි වෙදනං වෙදිගති
සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, සො තාසු වෙදනාසු අභිව්‍යානුපය්‍යී
විහරති, විරාගානුපය්‍යී විහරති, නිරෝධානුපය්‍යී විහරති, පටිනිස්සයානු-
පය්‍යී විහරති. සො තාසු වෙදනාසු අභිව්‍යානුපය්‍යී විහරන්තො,
විරාගානුපය්‍යී විහරන්තො, නිරෝධානුපය්‍යී විහරන්තො, පටිනිස්සයානු-
පය්‍යී විහරන්තො න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදිගති. අනුපාදිගං හ
පරිතස්සති. අපරිතස්සං පච්චත්තංගෙව පරිනිබ්බායති. ඛිණං ජාති
වුසිතා වුහවචරියං කතං කර්මයං නාපරං ඉත්ථන්තායාති පජානාති.

1. යෙති - මජ්ඣ. 2. කොසුද්දති - මජ්ඣ.
3. විරතතරුපාදති මෙ මිඤ්මොග්ගල්ලාන - මජ්ඣ.

මූලාන, එකරුණින් මෙහි ලා මාන නැමැති සොබ දැන ව ගණ කුලයන් කරා නො එළැඹෙමි'යි මෙසේ නොප විසින් හික්මිය යුතු යි. මූලාන, නොප විසින් මෙසේ ම හික්මිය යුතු යි.

මූලාන ඉදින් මහණ උස් වූ මාන නැමැති සොබ දැන ව ගණ කුලයන් වෙත එළැඹේ නම්, මෞදාලායනයෙනි, යම්හෙයෙකින් මනුෂ්‍යයෝ පැමිණි මහණ මෙතෙහි නො කෙරෙත් නම්, කුලයන්හි එබඳු කුදුමහත් කරුණි වෙති. එහි ලා මහණහට වෙබඳු සිතෙක් වෙයි: “කවරෙක් නම් මා මෙකුලෙහි දැන් බිඳවා ද, දැන් මෙ මිනිස්සු මා කෙරෙහි නො ඇලෙන හැඟි ඇත්තා”යි මෙසේ ඔහට අලාභයෙන් මකුබව වෙයි. මකු වුවහුට නො සන්සුන්බව වෙයි. නොසන්සුන් සිත් ඇතිතාහට අසංවර වෙයි. අසංවෘත්තයෙන් චිත්තය සමාධියෙන් දුරු වෙයි.

මෞදාලායනයෙනි, මෙහි ලා මෙසේ හික්මිය යුතු යි: විශ්‍රාහික කරා (කුලහයට හෙතුකරා) නො කරන්නෙමි යි. මූලාන, නොප විසින් මෙසේ ම හික්මිය යුතු යි. මූලාන, විශ්‍රාහික කරා ඇති වත් ම කරා බාහුලය කැමැති විය යුතු. කරා බාහුලය ඇති වත් ම උද්ධතභාවය වෙයි. උද්ධතභාවට අසංවරය වෙයි. අසංවෘත්ත වුවහුගේ චිත්තය සමාධියෙන් දුරු වේ.

මෞදාලායනයෙනි, මම හැම කෙනකුත් හා සමඟ ම සංසරීය නො පසසමි. මෞදාලායනයෙනි, මම හැම දෙනෙකුත් හා සමඟ ම සසන නො පසසන්නෙමි නො වෙමි. මෞදාලායනයෙනි, ගැහැවියන් හා පැවිද්දන් හා ම සංසරීය මම නො වණමි. අලාශබ්ද ඇති, සොභා රහිත, ජනවාතයෙන් තොර වූ මිනිසුන්ගේ රහස්‍ය ක්‍රියාවට යොග්‍ය වූ පිළිපලනට සරුප් වූ යම් කෙනෙකුත් වෙත් නම්, එබඳු කෙනෙකුත් හා සසන මම පසසමි යි.

මෙසේ වදල කල්හි ආයුෂ්මත් මූලාන තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන්-වහන්සේට තෙල ක්භ: වහන්ස, මහණ කෙනෙක් කරුණින් අත්‍යන්ත-නිෂ්ඨා ඇතිසේ, අත්‍යන්තයොග්‍යෙමි වූයේ, අත්‍යන්ත වුභිමචාරි වූයේ, අත්‍යන්ත පග්ඨාව්‍යාන ඇතිසේ, දෙවිමිනිස්නට ශ්‍රෙණි වූයේ කාකෙවින් තාණ්ණාසංක්‍ෂය සබ්බාත නිප්පිණයෙහි මිදුනේ වේ දැයි.

මූලාන, මෙ සත්තෙහි මහණහු විසින් පසුබසකකාදි සම්බම්භෝ තාණ්ණාදුභව්‍යාදි විසින් අභිනිවේශයට නො නික්මා'යි අසනලද වෙයි. මූලාන, මෙසේත් සම්බම්භෝ අභිනිවේශයට නො නික්මා යන තෙල කරුණ හික්ම විසින් අසනලද වෙයි.

හෙ හැම ධම්ම (අනිත්‍යාදි විසින් ඥාපරිඤ්ඤෙන්) මොනොවට දකියි. හෙ හැම ධම්ම (අනිත්‍යාදි විසින් විශිෂ්ටඥානයෙන්) දැන හැම ධම්ම (තිරණ-පරිඤ්ඤෙන්) පරිජානනය කෙරෙයි. හැම ධම්ම පරිජානනය කොට සුඛ-වේදනා වේවයි, දුඃඛවේදනා වේවයි අදුඃඛ අසුඛවේදනා (උපෙක්‍ෂාවේදනා) වේවයි යම් කිසි වේදනාවක් විදි නම්, එ වේදනාවන්හි අනිත්‍යානුදර්ශී ව වාසය කරයි. (ද්විවිධ) විරාගානුදර්ශී ව වාසය කරයි. නිරෝධානුදර්ශී ව වාසය කරයි. (ද්විවිධ) ප්‍රතිනිප්පිණානුදර්ශී ව වාසය කෙරෙයි. හේ එ වේදනාවන්හි අනිත්‍යානුදර්ශී ව වසන්නේ, විරාගානුදර්ශී ව වසන්නේ නිරෝධානුදර්ශී ව වසන්නේ ප්‍රතිනිප්පිණානුදර්ශී ව වසන්නේ ලොකයෙහි කිසිදු සංස්කාරගතයක් (තාණ්ණා විසින්) දැන ව නො ගන්නේ ය. දැන කොට නො ගන්නේ නො තැවෙයි. නො තැවෙකුගේ ප්‍රත්‍යාත්මයෙහි ම කෙලාශ-පරිනිප්පිණය කරයි. “ජාතිය කමිණ විය, වුභව්වය්‍යා වාස නිමිට්තලදි, සිවුමහ කරුණි කරුණ ලදි. මෙ බව පිණිස කටයුතු අනෙකෙක් නැතැ”යි දකී.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එතතාවතා ඛො මොග්ගල්ලාන, භික්ඛු සඞ්ඛිභෙතන නණ්ණාසඞ්ඛය-
විමුක්තො හොති අවචන්තතිට්ඨො අවචන්තයොගකෙවම් අවචන්ත-
බ්‍රහ්මචාරී අවචන්තපරිගොසානො, සෙට්ඨො දෙවමත්තසානනති.

7. 2. 1. 9.

[මාපුඤ්ඤාහාසි සුභතං]

[සාවජජිතිදුතං]

9. මා භික්ඛවෙ, පුඤ්ඤනං භාගිථං. සුඛසොතං භික්ඛවෙ,
අභිචචනං ගද්දං පුඤ්ඤනති.¹

අභිජානාමි ඛො පනාහං භික්ඛවෙ, දීඝරතනං කතානං පුඤ්ඤනං
දීඝරතනං ඉට්ඨං කතනං මහාපං විපාකං පට්ටසුභ්‍රතං. සත්තවස්සාති
මෙතනං චිත්තං² භාවෙසිං. සත්තවස්සාති මෙතනං චිත්තං භාවෙතා සත්ත-
සංවට්ටවිට්ටකපො³ නසිමං ලොකං පුනරාගමාසිං. සංවට්ටමානසුද්දහං⁴
භික්ඛවෙ, ලොකෙ අහස්සරූපගො හොමි. විට්ටමානෙ ලොකෙ පුඤ්ඤං
බ්‍රහ්මචාරිං උපපජ්ජාමි. නත්‍ර සුදං භික්ඛවෙ, [සත්තකතිත්තං] බ්‍රහ්මා
හොමි මහාබ්‍රහ්මා අතිභූ අනතිභූතො අඤ්ඤදඤ්ඤ දසො වසවතති. ඡත්තිං-
සකතිත්තං ඛො පනාහං භික්ඛවෙ සකෙකා අහොසිං දෙව්‍යනම්භෙදු.
අනෙකසත්තකතිත්තං රාජා අහොසිං වකකචතති ධම්මකො ධම්මරාජා
වාතුරන්තො විජිතාථ ජනපදන්තාවර්ගප්පකො සත්තරතනසමන්තාගතො.
තස්ස මය්‍යං භික්ඛවෙ, ඉමාති සත්තරතනාති අගෙසුං. සෙය්‍යථිදං වකක-
රතනං හජීරතනං අස්සරතනං මඤ්ජරතනං ඉජීරතනං ගහපතීරතනං
පරිනායකරතනමෙව සත්තමං. පරොසහස්සං ඛො පන මෙ භික්ඛවෙ,
පුතතා අගෙසුං සුරා වීරඞ්කරූපා පරසෙනප්පමඤ්ඤා. සොහං ඉමං
පඨවි.⁵ සාගරපරිගතො අදණ්ඩෙන අසන්තො ධම්මෙන අතිවිජිග්ග
අජ්ඣාචසිතති.⁶

41. පස්ස පුඤ්ඤනං විපාකං කුසලාගං සුඛෙසිනො,⁷
මෙතනං චිත්තං විභාවෙතා සත්තවස්සාති භික්ඛවෙ,
සත්ත සංවට්ට-විට්ටකපො නසිමං ලොකං පුනරාගමං.

42. සංවට්ටමානෙ ලොකමති හොමි අහස්සරූපගො,
විට්ටමානෙ ලොකමති පුඤ්ඤං බ්‍රහ්මපගො⁸ අහං.

43. සත්තකතිත්තං මහාබ්‍රහ්මා වසවතති තද අහං.
ඡත්තිංසකතිත්තං දෙවිභෙදු දෙවරජ්ජිකාරාසිං.

44. වකකචතති අහං රාජා ජම්බුදීපස්ස ඉස්සරො
මුද්ධාවසිත්තො ඛතතියො මත්තසාධිපතී අහං.

45. අදණ්ඩෙන අසන්තො විජේය්‍ය පඨවිං ඉමං
අසාහසෙන ධම්මෙන සමෙන අනුසාසිතං.⁹

46. ධම්මෙන රජ්ජං කාරෙතා අසමිං පඨවිමණ්ඩලෙ¹⁰
මහඤ්ඤා මහානොගෙ අඤ්ඤා අජාසිතං¹¹ කුලෙ

1. පුඤ්ඤනනති - ජේග. 2. මෙතනචිත්තං - සා. 3. සත්තසංවට්ටකපො - සිඞ්. 4. සංවට්ටමානෙ සුද්දහං - සා. 5. සො ඉදං පඨවිං - සිඞ්. 6. අජ්ඣාචසිතති - සිඞ්. 7. සුඛෙසිතං - සිඞ්. 8. පුඤ්ඤබ්‍රහ්මපගො - ජේග, සා. 9. මත්තසාධිතං - ජේග, සා. මත්තසාධිං - PTS. මත්තසාධිං. සා. 10. පුඨවිමණ්ඩලෙ - සිඞ්. 11. අජාසිතං - ජේග.

මුගලන, මෙ තෙක් කරුණින් මහණ සැකෙවින් අත්‍යන්තනියො ඇතිගේ අත්‍යන්තයොනනොමි වූගේ අත්‍යන්තමුභවොරි වූගේ අත්‍යන්ත-පග්ගිවසාන ඇතිගේ නාණොසංකය විමුක්ත වූගේ දෙවිමිනිස්සට ශ්‍රෙණි වේ ය යි.

7. 2. 1. 9.

[මංසුඤ්ඤාසංකි සුත්‍රය]

[සැවැත්විණි යි]

9. මහණෙනි, පුණ්‍යයට නහමක් සිය වටු. මහණෙනි, යම් මේ 'පුණ්‍ය' යන යෙදුමෙන් වේ නම් තෙල සුඛයට නමෙකි. මහණෙනි, මම දිඨ්ථාත්‍රයෙහි කරුණුද පුණ්‍යකම්මෙන්ගේ ඉභව වූ කාන්ත වූ මනාප වූ දිඨ්ථාත්‍රයෙහි පුනපුනා විදුනාලද විපාක මොහොවට දන්මි. සත්වසක් (ධ්‍යානගත) මෙත්සින් වැඩිමි. සත්වසක් මෙත්සින් වඩා නස්තා වූ ද වැඩෙන්තා වූ ද කප්පතක් යළි මේ ලොවට උපත් විසින් නො පැමිණියෙමි. මහණෙනි, ලොව නස්තා කල්හි මම ආභාඤ්ඤා ඛබ්බොවට පැමිණියෙමි. ලොව වඩනා කල්පයෙහි ඉන්‍ය මුභවිමිථානෙහි උපදිමි. මහණෙනි, එහි දු මම මුභව වූ යෙමි සෙසු බවුන් මඩනාසුල්ලෙමි, අභිභූත නො වූයෙමි, එකාන්තයෙන් දත්තා සුපුයෙමි, මෙරමා වශයෙහි පවත්වනසුල්ලෙමි වෙමි. මහණෙනි, මම සතිස්වරක් දෙවියනට ඉන්‍ය වූයෙමි යනු විමි. නොයෙක්වර ඛාර්ගික වූ ඛමරාප් වූයෙමි සිවුසසුර හිමි කොට ඇති මිහිපල් වූයෙමි දිනු සබ්බාම ඇතිගෙමි, ජනපදයන්හි ස්ථාවරභාවයට පැමිණියෙමි සත්ථුවනින් සමනාගත වූයෙමි සක්විතීරජවිමි. මහණෙනි, සත්ථුවන් නම්: සත්ථුවන ඇත්ථුවන අත්ථුවන මිණිථුවන ඉතිරිථුවන භාග්‍යවිථුවන සෙතෙවිරද්ථුවන යි. මහණෙනි, එබඳු මට මෙ සත්ථුවන්හු වූහ. මහණෙනි, මට සුර වූ විරාභිකඤ්ඤාප වූ සතුරුගෙත් මඩනා දහසකට වැඩි පුත්‍රයෝ වූහ. එබඳු මම සසුරු හිමි කොට ඇති පොළොව අදහ්ඛයෙන් අශක්‍රයෙන් ඛමියෙන් දිනාගෙණ විසිමි යි.

41. සුවකැමැතියෙනි, කුගල සබ්බාන පුණ්‍යයන්ගේ විපාකය නහමවු. මහණෙනි, සත්වසක් මෙත්සින් වඩා මම සත්‍යානංවතී විවර්ග-කල්පයක් මේ මිනිස්ලොවට පෙරලා නො පැමිණියෙමි.

42. ලොකය නස්තා කල්හි මම ආභාඤ්ඤාපග වෙමි. ලොකය වැඩෙන කල්හි ඉන්‍ය වූ මුභවිමිථානොපගවිමි.

43. එකල්හි මම සත් වරක් වසවත් මහබඩ විමි. සතිස් වරක් දෙවෙත්තු වූයෙමි දෙවිරජය කරවිමි.

44. මම ජමුද්ධිපෙය්‍යවර වූයෙමි සක්විතී රජ විමි. මුඨිංගිකතව කෘත්‍රිය මනුෂ්‍යයනට අධිපති විමි.

45. අදහ්ඛයෙන් අශක්‍රයෙන් මේ පොළොව දිනා නො සැහැසිකමින් දහැමින් සෙමෙන් රාජ්‍යාක්‍රමාසන කෙලෙමි.

46. මේ පොළොවිවුලුයෙහි දහැමින් රජය කොට මහභූත ඇති මහා-භෝග ඇති ආශ්‍ය වූ කුලයෙහි උපත්මි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

47. සබ්බකාමෙහි සම්පන්නො රතතෙහි ච සත්‍යාහි,
බුද්ධා සංඛ්‍යාහතා ලොකෙ තෙහි එතං¹ සුදෙසිතං.
48. එතං² හෙතුමග්ගත්‍යං පථවො³ යෙන වුච්චති.
පසුත්ථිත්තකුංකරණො රාජා හොමි⁴ පතාපවා.
49. ඉද්ධිමා ගසවා හොමි ජම්බුගණ්ඩස්ස ඉස්සරො,
කො සුත්ථා නපපසිද්දෙය්‍ය අපි කණ්ණාහිජාතියො.
50. තස්මා හි අත්ථකාමෙන⁵ මහත්තමතිකඛිතා⁶
සද්ධිමේමා ගරුකාතබ්බො සරං බුද්ධාන සාගතං.

7. 2. 1. 10

[සත්‍යාහරියො සුත්තං.]

10. එකා සමයං ගඟවා ඝෞච්ඡජීයං විහරති ජෛතවනෙ අනාථ පිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ.* අථ ඛො ගඟවා පුබ්බත්තනාමයං නිවාසෙත්ථා පත්තච්චරං ආද්‍ය යෙන අනාථපිණ්ඩිකස්ස ගහපතීස්ස නිවෙසනං තෙනුප-
සංඛිකම්. උපසංඛිකම්ත්ථා පඤ්ඤාතෙන ආත්තෙන නිසිදි.

තෙන ඛො පන සමයෙන අනාථපිණ්ඩිකස්ස ගහපතීස්ස නිවෙසනෙ මනුස්සා උච්චාසද්දා මහාසද්දා හොතති. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපතී යෙන ගඟවා තෙනුපසංඛිකම්. උපසංඛිකම්ත්ථා ගඟවන්තං අභිවාදෙත්ථා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතීං ගඟවා එතදවොච:

කිනත්ථු තෙ ගහපතී නිවෙසනෙ මනුස්සා උච්චාසද්දා මහාසද්දා කෙවච්චා මඤ්ඤා මච්ඡවිලොපෙති? අයං ගතො, සුජාතා සරසුණ්ණා අඛිං අඛිකුලා ආතීතා. සා නෙව සස්සං ආදිගති. න සසුරං ආදිගති. න සාමිකං ආදිගති. ගඟවන්තමපි න සකකරොති, න ගරුකරොති, න මානෙති, න පුජෙතීති.

අථ ඛො ගඟවා සුජාතං සරසුණ්ණං ආමනොසි එහි සුජාතෙති. එවමානොතති ඛො සුජාතා සරසුණ්ණා ගඟවතො පටිස්සුත්ථා යෙන ගඟවා තෙනුපසංඛිකම්. උපසංඛිකම්ත්ථා ගඟවන්තං අභිවාදෙත්ථා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො සුජාතං සරසුණ්ණං ගඟවා එතදවොච:

සත්‍ය ඛො ඉමා සුජතෙ, පුරිසස්ස ගරියායො. කතමා සත්‍යා:

වධකසමා, වොරිසමා, අය්‍යසමා, මාතුසමා, හගිනිසමා, සබ්බසමා, දුසිසමා, ඉමා ඛො සුජාතෙ, සත්‍ය පුරිසස්ස ගරියායො.

තාසං තිං කතමාති.

න ඛො අහං ගතො, ඉමස්ස ගඟවතා සංඛිතොතන භාසිතස්ස විජ්ඣරොත අත්ථං ආත්තාමි.

1. තෙතෙතං - කළුච්ඡි. 2. එයො - මජ්ඣං. 3. පුථවොසා සිවු.
4. හොති - මජ්ඣං. 5. අත්තකාමෙන - සිවු. 6. මහත්මතිකඛිතා - සිවු.
* අහං පාඨො මරමමපොත්ථෙක නදිස්සතෙ.

- 47. හැම කාමවතුයෙත් හා සපාරතනෙත් සපත් වීම. ලොවයි බුදුවරා සංග්‍රාහක වෙති. උත්තමත්තේ විසින් තෙල කරුණ මොනොවට දෙසනලදි.
- 48. යම් තෙයෙකින් පාටිච්ඡෙදයෙහි බොහෝ සමපත් හා උපකරණ ඇතියෙම් ප්‍රතාපවත් රජ වෙමි'යි කියනුලැබේ නම් මහනියට තෙල හේතු වෙයි.
- 49. ජම්බුද්වීපයෙහි වූයෙම් සාද්ධිමත් ද යශස්වී ද වෙමි. කාණ්ණි-ජාතික වූ ද (පාපකම් විපාකයෙන් උපන්නා වූ ද) කවරෙක් නම් එය අසා නො පහදතේ ද?
- 50. එතෙයින් ම අචය කැමැති මහත්තිය පතත්තනු විසින් බුදුන්ගේ ශාසනය සිහි කරමින් සභ්බමිය ගුරු කටයුත්තේ ය යි.

7. 2. 1. 10.

[සත්තහරියා සුත්‍රය]

10. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි සේනමන නම් වූ අනේපිඬුසිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩවසනසේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුළුභන සමයෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිවුරා ගෙන අනාථපිණ්ඩක ගාහපතීහුගේ නිවෙස්නට වැඩිසේක. වැඩ පැනවූ අස්තෙහි වැඩනුත්සේක.

එ වෙලායෙහි අනේපිඬුසිටුහුගේ නිවෙස්හි මිනිස්සු උස්හඬ ඇත්තාහු මහහඬ ඇත්තාහු වෙති. එක්බිති අනේපිඬු ගැහැවි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹිසේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හිත. එකත්පස්හි හුන් අනේපිඬුගැහැවි හට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදලසේ:

ගෘහපතියෙහි, කවර හෙයින් තාගේ ගෙහි මිනිස්සු කෙටුලත් මසුන් පැස තැබූ තැන් පෙයින් උස්හඬ ඇත්තාහු මහහඬ ඇත්තාහු වෙත් දැයි.

වහන්ස, සුජාතා නම් වූ මේ ආශ්‍ය වූ කුල දවක් ආශ්‍ය කුලයෙකින් ගෙණෙනලද. (මේ මාගේ) නැදි යයි කියා හෝ නො ම ගන්නී ය. (මේ මාගේ) මයිලි යයි කියා හෝ නො ගනී. (මේ මා) හිමි යි හෝ නොගන්නී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට හෝ සත්තකාර නො කරයි. ගුරුකාර නො කරයි. බුහුමන් නො කරයි. නො පුදයි.

එක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුජාතාකුලයට ඇමතුසේක. සුජාතා-වතී, මෙහි එව'යි. වහන්ස, එසේ ය යි සුජාතාකුලය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියා ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පස්හි හුනු. එකත්පස්හි හුන් සුජාතා කුලයට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදලසේක:

සුජාතාවෙනි, පුරුෂයකුට මේ භාග්‍යී සත් දෙනෙක් වෙති. කවර සත් දෙනෙක යත්:

වඩකසමා ය, චොරිසමා ය, අග්ගිසමා ය, මාතුසමා ය, හනිතිසමා ය, සබ්බසමා ය, දුට්ඨසමා ය යි. සුජාතාවෙනි පුරුෂයාට මේ සත්බිරිසෝ වෙත්.

ඔවුනතුරෙන් තී කවරක් වෙයි දැයි?

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදල තෙල භාණ්ඩයක් අචය විතර විසින් මම නො දනිමි මායි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

සාධු මේ හතොත, හගවා තථා ධම්මං දෙසෙතු, යථා අහං ඉමස්ස හගවතා සම්බින්නෙන භාසිතස්ස වික්ඛරෙන අත්ථං අඤ්ඤායනති.

තෙන හි සුඤ්ඤා, සුඤ්ඤා, සාධුකං මනසිකරොති, භාසිතාමිති. එවං හතොතති ඛො සුඤ්ඤා: සරසුඤ්ඤා: හගවතො පට්ටස්සොසි. හගවා එතදවොච:

51. පදුට්ඨවිතතා අභිතානුකම්පිති
අඤ්ඤාසු රතතා අතිමඤ්ඤාතෙ පතීං,
ධිනෙන කිතස්ස වඩාය උත්තමා,
යා එවරුපා පුරිසස්ස හරියා
වඩකා ව හපියොති ව සා පට්ටවති.
52. යං ඉත්ථො විඤ්ඤා සාමිකො ධනං
සිප්පං වණ්ණස්සාදි කසිං අභිට්ඨං,
අප්පමි තස්මා, අප්පමාමිට්ඨති,
යා එවරුපා පුරිසස්ස හරියා
වොසි ව හපියොති ව සා පට්ටවති.
53. අකම්මකාමා අලසා මහග්ගසා
ඵරුසා වණ්ණි ව දුරුතතවාදිති,
උට්ඨායකානං අභිභූතා වානති,
යා එවරුපා පුරිසස්ස හරියා
අසා ව හපියොති ව සා පට්ටවති.
54. යා සබ්බදා හොති භිතානුකම්පිති
මාතාව පුතතං අනුරක්ඛතෙ පතීං,
තතො ධනං සම්බන්ධස්ස රක්ඛති,
යා එවරුපා පුරිසස්ස හරියා
මාතා ව හපියොති ව සා පට්ටවති.
55. යථාපි ජෙට්ඨා¹හතිති කතිට්ඨා
සගාරවා හොති සකම්පි සාමිකෙ,
තිරිමනා,² හතතුචසානුචතතිති,
යා එවරුපා පුරිසස්ස හරියා
හතිති ව හපියොති ව සා පට්ටවති.
56. යා විධි දිස්වාන පතීං පමොදති
සති සමාරංචි විරස්සමාගතං,
කොලොයකා සිලවති පතිබ්බතා,
යා එව රුපා පුරිසස්ස හරියා
සති ව හපියොති ව සා පට්ටවති.
57. අකතුභිසන්තා,³ වඩදණ්ඩකර්ජනා
අදුට්ඨවිතතා පතීනො තිතිකති,
අකෙකාධනා හතතුචසානුචතතිති,
යා එවරුපා පුරිසස්ස හරියා
දුසි ව හපියොති ව සා පට්ටවති.

1. අප්පමි තස්මා - මජ්ඣිම, අප්පමිස්ස-කන්ථි. 2. ජෙට්ඨා-සිඬු.
3. තිරිමනා-සිඬු. 4. අකතුභිසන්තා-ජාතක අට්ඨකථා.

විභාග, භාගවතුන් විභාගයේ සාකච්ඡා වදාල මේ භාගවතුන්ගේ අර්ථය යම් පරිද්දකින් විභාග විසින් දැන ගන්නේ නම් මට එපරිද්දෙන් බලය දෙන්න කේන්ද්‍රය යි.

පුරාතනවේදී, එකරැස්වේ අසල, මනාකොට මෙතෙක් කරව, කියන්නේ යි. විභාගය එසේ යයි පුරාතන කුල දුන්නේ භාගවතුන් විභාගයට පිළිවදන් ඇත්තිය ය. භාගවතුන් විභාගයේ තෙල වදාලය:

51. යම් බිරියක් පුද්ගලයෙකුගේ ඇත්තී ද, නිත්‍යකරු: නැත්තී ද, පරපුරකරු: කෙරෙහි ඇත්තී ද, සිය සාමාන්‍ය ඉන්ම සිතා ද, බලයෙන් විකෘති වී ගොස් ඇත්තී ද, වඩාත්ම උපකාරය වේ ද, පුරුෂයෙකුගේ මෙබඳු යම් බිරියක් වන්නී නම් ඔහු වඩාත්ම වැඩි යයි ද හේතු යයි ද කියනු ලබයි.
52. සත්‍යයේ නිම වෙමින් සිටින බලය වෙතද නම් කෙරෙහි යම් බලයක් ලබා ද, සත්‍යයේ වඩාත්ම උපකාරය වේ ද, පුරුෂයෙකුගේ මෙබඳු යම් බිරියක් වී නම්, ඔහුගේ යයි ද හේතු යයි ද කියනු ලබයි.
53. (යම් බිරියක්) කටයුතු කොට ඇත්තී අලස වුවා බොහෝ කොට අනුභව කරන්නී රළු වුවා සාමාන්‍ය වුවා කැපවී තෙල කියන්නී නිමවුණේ උපකාරය වුවා මැඩගෙණ වැටෙන්නී වී ද, පුරුෂයෙකුගේ මෙබඳු වී බිරිය ආයතන යයි ද හේතු යයි ද කියනු ලබයි.
54. යම් බිරියක් හැම විට නිත්‍යකරු: ඇත්තී මවක් පුතකු හෙයින් නිමය: රක්තී ද, වැලිදු බව විසින් උපකාරය වඩාත්ම රක්තී ද, පුරුෂයෙකුගේ මෙබඳු යම් බිරියක් වී නම් ඔහු මාතෘ යයි ද හේතු යයි ද කියනු ලබයි.
55. දෙවු බලය කෙරෙහි කෙරෙහි බලය යම්ගේ පවත්නී ද, එහෙයින් සිය නිමවුණ කෙරෙහි හේතුව සහිත වේ ද, ලක්ෂණයක් ඇත්තී ද, නිමවුණේ වසය අනුව වැටෙන්නී ද, පුරුෂයෙකුගේ මෙබඳු යම් බිරියක් වී නම් ඔහුගේ යයි ද හේතු යයි ද කියනු ලබයි.
56. මේ ලොවක යම් බිරියක් බොහෝ කලකින් පැමිණි අසලවකු දැක කුටු වන සෙයෙහි සිටිය යම් නිමවුණ දැක පුළුල් වී නම්, කුලයෙන් වුවා සිල්වත් වුවා පවිත්‍ර ඇත්තී ද, පුරුෂයෙකුගේ මෙබඳු යම් බිරියක් වී නම් ඔහුගේ යයි ද හේතු යයි ද කියනු ලබයි.
57. (නිමය: විසින්) දැක ගෙන වඩාත්ම තර්ජනය කරනු ලද්දේ නොකිසි ම දුෂ්ටත්වය නැත්තී නිමවුණ නිමය: කරන්නී ද, නොකිසි පහසු වුවා නිමය: වසයෙහි වැටෙන්නී ද, පුරුෂයෙකුගේ මෙබඳු යම් බිරියක් වී නම්, ඔහුගේ යයි ද හේතු යයි ද කියනු ලබයි.

58. යා චිධි හරිතා චධිකාති වුච්චති,
චොරි ච අත්තාති ච යා පට්ඨවති,
දුසසිලරූපා ඵරුසා අනාදරා
කායස්ස හෙදා නිරයං වජ්ඣති නා.

59. යා චිධි මානා හගිනී සබ්චි
දුසි ච හරිතාති ච යා පට්ඨවති,
සිලෙ සීතත්තා විරරත්තසංවුතා
කායස්ස හෙදා සුගතීං වජ්ඣති නා.

ඉමා ඛො සුජාතෙ සත්ත පුරිසස්ස හරියායො. තාසං තිං කතමාති?
අජ්ජතස්සෙ මං හතෙන, හගවා දුසි සමං සාමිකස්ස හරියං ඛාරෙත්තුති.

7. 2. 1. 11

[කොධින සුත්තං]

[සාවජචිඤ්ඤානං]

11. සත්තිමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා සපත්තකත්තා සපත්තකරණො
කොධනං අගච්ඡති ඉතීං වා පුරිසං වා. කතමෙ සත්ත:

(1) ඉධ භික්ඛවෙ, සපතෙතා සපත්තස්ස ඵලං ඉච්ඡති: අහො චතායං
දුඛඤ්ණො අස්සාතී. තං කිස්ස හෙතු: න භික්ඛවෙ, සපතෙතා සපත්තස්ස
චණ්ණචතාය නාන්ති. කොධනොයං භික්ඛවෙ පුරිසපුග්ගලො කොධාගි-
භුතො කොධපරෙතො. කිඤ්ඤාපි සො හොති සුභසාතො සුචිලිතො
කපපිතකොසමස්ස ඔදනච්ඡත්තනො, අථ ඛො සො දුඛඤ්ණොච හොති
කොධාගිභුතො. අයං භික්ඛවෙ, පඤ්චො ධම්මො සපත්තකත්තො සපත්ත-
කරණො කොධනං අගච්ඡති ඉතීං වා පුරිසං වා.

(2) පුනචපරං භික්ඛවෙ, සපතෙතා සපත්තස්ස ඵලං ඉච්ඡති: අහො
චතායං දුක්ඛං සයෙත්තාතී. තං කිස්ස හෙතු? න භික්ඛවෙ, සපතෙතා
සපත්තස්ස සුඛසෙත්තාය නාන්ති. කොධනොයං භික්ඛවෙ, පුරිසපුග්ගලො
කොධාගිභුතො කොධපරෙතො. කිඤ්ඤාපි සො පලලඛෙක සෙති
ගොණකත්තෙ පච්චිකත්තෙ පටිලිකත්තෙ කාදලීමිගපවරපච්චත්තරණො
සලාතරච්ඡදෙ උනතො ලොභිතකුපඛාතො, අථ ඛො සො දුක්ඛංගෙව සෙති
කොධාගිභුතො. අයං භික්ඛවෙ දුතියො ධම්මො සපත්තකත්තො
සපත්තකරණො කොධනං අගච්ඡති ඉතීං වා පුරිසං වා.

58. මෙ ලොව්හි යම් ඛිරිකක් වඩකා යයි කියනු ලබා නම්, යම් ඛිරිකක් වොරි යයි ද අග්‍යා යි ද කියනු ලබා නම්, දෘශීලස්විභාව ඇති රළු වූ ආදර නැති ඔහු කෘත්‍රිත් මරණින් මතු නිරයට පිළිගද විසින් යෙහි.

59. මෙ ලොව්හි යම් ඛිරිකක් මානාභාග්‍යා යයි ද භගිනිභාග්‍යා යයි ද සවිභාග්‍යා යයි ද දුට්ඨාග්‍යා යයි ද කියනු ලබා නම්, භීලයෙහි පිහිටි සිත් ඇති විරාත්‍රයෙහි සංවාත වූ ඔහු කෘත්‍රිත් මරණින් මතු සුභතීයට යෙත්.

සුජාතාවෙහි, මොහු සත්දෙන පුරුෂයාගට භාග්‍යාවෝ වෙති. උත් අතුරෙහි හෝ කවරක් වෙයි දැයි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, අද පටන් කොට මා සාමියාගේ දැයිගත සම වූ ඛිරික කොට ධරණයේක්වයි.

7. 2. 1. 11.

[කොංඛන සුත්‍රය]

[සාවැත්තිදුත සි]

11. මහණෙනි, වෛරිත්ව කාන්ත වූ වෛරිත්ව අභිකරණ මෙ සත් දහම් කෙතෙක් කීපෙනසුලු මාගම කරා හෝ පුරුෂයා කරා හෝ පෙරළා එයි. කවර සතෙක යත්:

(1) මහණෙනි, මෙ ලොව්හි සතුරා (තමාගේ) සතුරාගට මෙසේ කැමැති වෙයි: “මේ තෙම දුප්ණි වන්නේ නම් මැනැවැ”යි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, සතුරා සතුරාගේ වණ්චිද්භාවයෙන් සතුටු නො වෙයි. මහණෙනි, මේ පුරුෂ කීපෙනසුලු ක්‍රොධයෙන් මධනාලද ක්‍රොධානුගත වූයේ වෙයි. හේ මැනැවින් භ්‍යාන කෙළේ මැනැවින් ගැල්වූ අලෙවි ඇතියේ අන්දම තැබූ කෙහෙමත් ඇතියේ හදනාලද හෙළපිළි ඇතියේ වී නමුදු, වැලි හේ ක්‍රොධයෙන් අහිඟුන වූයේ දුප්ණි මැ වෙයි. මහණෙනි, සපත්තකාන්ත වූ සපත්තකරණ වූ මෙ පළමු කරුණ කීපෙනසුලු සත්‍රිග හෝ පුරුෂයා හෝ කරා පැමිණෙයි.

(2) තවද මහණෙනි, සතුරෙක් (සිය) සතුරාගට මෙසේ කැමැති වෙයි. ‘මේ තෙම දුකයේ හෝතේ වේ නම් මැනැවැ’යි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, සතුරා තෙම සතුරාගේ සුඛශයාගෙන් සතුටු නො වෙයි. මහණෙනි, මේ පුරුෂ තෙම කීපෙනසුලු වූයේ ක්‍රොධයෙන් අහිඟුන වූයේ ක්‍රොධවශයට පැමිණියේ වෙයි. හෙ වැළිත් කොඳුපලත් අතුල මොළොක් සුදුළුවලොම් ඇතිරි අතුල සහපුප්ලොම් ඇතිරි අතුල උතුම් කෙහෙල්ලුව-සමිත් කළ ඇතිරි අතුල උඩුපියත් සහිත දෙපස්හි තැබූ රත්කත්වසින් ඇති පලකෙක්හි හෝතේ නමුදු හෙ ක්‍රොධයෙන් මැඩුනේ දුකයේ ම හෝතේ වෙයි. මහණෙනි, සපත්තකාන්ත වූ සපත්තකරණ වූ මෙ දෙවන කරුණ කීපෙනසුලු සත්‍රිග හෝ පුරුෂයා හෝ කරා පැමිණෙයි.

(3) පුනවපරං භික්ඛවෙ, සපතෙනා සපතනස්ස එවං ඉච්ඡති: අහො වතායං න පවුරුණො අස්සාති. තං කිස්ස හෙතු? න භික්ඛවෙ, සපතෙනා සපතනස්ස පවුරුණාය නාදති. කොඛනොයං භික්ඛවෙ, පුරිසපුග්ගලො කොඛාභිභූතො කොඛපරෙතො. අනත්ථපි ගහෙණි: අරුණො මෙ ගහිතොති මඤ්ඤති. අනත්ථපි ගහෙණි: අනත්තො මෙ ගහිතොති මඤ්ඤති. තස්මිම ධම්මො අඤ්ඤමඤ්ඤං විපච්චනීකා ගහිතා දීඝරතතං අතිතාය දුක්ඛාය සංවතතනාති කොඛාභිභූතස්ස. අයං ඛො භික්ඛවෙ, තතියො ධම්මො සපතනකතෙනා සපතනකරණො කොඛනං අගච්ඡති ඉප්පිං වා පුරිසං වා.

(4) පුනවපරං භික්ඛවෙ, සපතෙනා සපතනස්ස එවං ඉච්ඡති: අහො වතායං න හොගවා අස්සාති. තං කිස්ස හෙතු? න භික්ඛවෙ, සපතෙනා සපතනස්ස හොගවතාය නාදති. කොඛනස්ස භික්ඛවෙ, පුරිසපුග්ගලස්ස කොඛාභිභූතස්ස කොඛපරෙතස්ස යෙපිස්ස තෙ හොනති හොගා උට්ඨාන-විරිතාධිගතො බාහාබලපරිචිතො කෙදුවකඛිතො ධම්මිකා ධම්මලභ්බා, තෙපි රාජානො රාජකොසං පවෙසෙතති කොඛාභිභූතස්ස. අයං භික්ඛවෙ, චතුරුණො ධම්මො සපතනකතෙනා සපතනකරණො කොඛනං අගච්ඡති ඉප්පිං වා පුරිසං වා.

(5) පුනවපරං භික්ඛවෙ, සපතෙනා සපතනස්ස එවං ඉච්ඡති: අහො වතායං න යතවා අස්සාති. තං කිස්ස හෙතු? න භික්ඛවෙ, සපතෙනා සපතනස්ස යතවතාය නාදති. කොඛනොයං භික්ඛවෙ, පුරිසපුග්ගලො කොඛාභිභූතො කොඛපරෙතො. යොපිස්ස සො හොති යසො අප-මාදුධිගතො තථාපි ධංසති කොඛාභිභූතො. අයං භික්ඛවෙ, පඤ්ඤමො ධම්මො සපතනකතෙනා සපතනකරණො කොඛනං අගච්ඡති ඉප්පිං වා පුරිසං වා.

(6) පුනවපරං භික්ඛවෙ, සපතෙනා සපතනස්ස එවං ඉච්ඡති: අහො වතායං න මිත්තවා අස්සාති. තං කිස්ස හෙතු? න භික්ඛවෙ, සපතෙනා සපතනස්ස මිත්තවතාය නාදති. කොඛනොයං භික්ඛවෙ, පුරිසපුග්ගලො කොඛාභිභූතො කොඛපරෙතො. යෙපිස්ස තෙ හොනති මිත්තාමච්චා ඤ්ඤතිසාලොභිතා, තෙපි අරකා තං පරිවජ්ජෙතති කොඛාභිභූතං. අයං භික්ඛවෙ, ඡට්ඨො ධම්මො සපතනකතෙනා සපතනකරණො කොඛනං අගච්ඡති ඉප්පිං වා පුරිසං වා.

(7) පුනවපරං භික්ඛවෙ, සපතෙනා සපතනස්ස එවං ඉච්ඡති: අහො වතායං කායස්ස හෙද පරමමරණ අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්‍යාති. තං කිස්ස හෙතු? න භික්ඛවෙ, සපතෙනා සපතනස්ස පුග්ගතමතෙන නාදති. කොඛනොයං භික්ඛවෙ, පුරිසපුග්ගලො කොඛා-භිභූතො කොඛපරෙතො කායෙන දුච්චරිතං චරති, වාචාය දුච්චරිතං චරති, මනසා දුච්චරිතං චරති. සො කායෙන දුච්චරිතං චරිත්වා -පෙ-කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. කොඛාභි-භූතො. අයං භික්ඛවෙ, සත්තමො ධම්මො සපතනකතෙනා සපතනකර-ණො කොඛනං අගච්ඡති ඉප්පිං වා පුරිසං වා.

(3) තවද මහණෙනි, සතුරා සතුරකුහට මෙසේ කැමැති වෙයි: 'මේ තෙම බොහෝ ධන ඇතියේ නො වේ නම් මැනැවැ'යි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, සතුරා සතුරකුගේ ප්‍රවුරාඨ්භාවයෙන් සතුටු නො වෙයි. මහණෙනි, මේ පුරුෂපුද්ගල ක්‍රොධයෙන් අතිභූත වූයේ ක්‍රොධවශයට පැමිණියේ අනථය ද හෙණ 'මා විසින් අථය ගන්නාලද'යි හඟනේ ය. අථය ද හෙණ 'මා විසින් අනථය ගන්නා ලද'යි හඟනේ ය. ක්‍රොධාති-භූත වූ ඔහු විසින් පරසාර ප්‍රත්‍යානික වූ ගන්නාලද මේ ධර්මයේ දීඝීරාත්‍රයෙහි අභිත පිණිස දුක් පිණිස වැටෙන්නාහ. මහණෙනි, සතුරාට කාන්ත වූ සතුරුකරණවූ මේ තෙවන කරුණ කිපෙනසුලු සත්‍රියට වේවයි පුරුෂයාට වේවයි පැමිණෙයි.

(4) තවද මහණෙනි, සතුරෙක් සතුරකුහට මෙසේ කැමැති වෙයි: 'මේ තෙම හොඟ ඇතියේ නො වේ නම් මැනැවැ'යි එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, සතුරුතෙම සතුරාගේ හොඟවත්භාවයෙන් නො සතුටු වෙයි. මහණෙනි, කිපෙනසුලු ක්‍රොධයෙන් මැඩුනු ක්‍රොධවශයට ගිය පුරුෂ-පුද්ගලයාගේ යම් එ හොඟයේ වෙත් නම් උත්තානච්ඡේදයෙන් අධිගත වූවාහු බාහුබලයෙන් රැස් කරණලද්දහු බහවගුරුවා උපයාලුවාහු දහාමි වූවාහු දහාමින් ලද්දහු වෙත් නම්, ක්‍රොධාතිභූත වූ ඔහුගේ එයද රජහු රාජහාණ්ඩා-ගාරයට පමුණුවත්. මහණෙනි, සපත්තකාන්ත වූ සපත්තකරණ වූ මේ සතරවන කරුණ ක්‍රොධකරණසුලු සත්‍රියට හෝ පුරුෂයාට හෝ පැමිණේ.

(5) තවද මහණෙනි, සතුරෙක් සතුරකුහට මෙසේ කැමැති වෙයි: 'මේතෙම යශස් ඇතියේ නො වන්නේ නම් මැනැවැ'යි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, සතුරෙක් සතුරකුගේ යශෝවද්භාවයෙන් නො සතුටු වෙයි. මහණෙනි, මේ පුරුෂපුද්ගල කිපෙනසුලු වූයේ ක්‍රොධයෙන් අතිභූත වූයේ ක්‍රොධවශයට පැමිණියේ වෙයි. අප්‍රමාදයෙන් ඔහු විසින් ලැබගත් යම් යශසෙක් වේ නම් ක්‍රොධාතිභූත වූ හෙ එයින්ද පිරිහෙයි. මහණෙනි, සපත්ත කාන්ත වූ සපත්ත කරුණ වූ මේ පස්වන කරුණ ක්‍රොධයෙන් යුත් සත්‍රියට වේවයි පුරුෂයාට වේවයි පැමිණේ.

(6) තවද මහණෙනි, සතුරෙක් සතුරකුට මෙසේ කැමැති වෙයි: 'මේතෙම මිතුරන් ඇතියේ නො වන්නේ නම් මැනැවැ'යි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, සතුරෙක් සතුරකුගේ මිත්‍රවද්භාවයෙන් සතුටු නො වේ. මහණෙනි, මේ පුරුෂපුද්ගල කිපෙනසුල්ලේ ක්‍රොධයෙන් මැඩුනේ ක්‍රොධ-වශයට ගියේ වෙයි. ඔහුට යම් ඒ මිත්‍රාමාන්‍ය කෙනෙක් සාලේ නැ කෙනෙක් වෙත් නම් ඔහු ද, ක්‍රොධයෙන් මැඩුනු ඔහු දුරින් ම හැරලත්. මහණෙනි, සපත්තකාන්ත වූ සපත්තකරණ වූ මේ සවන කරුණ ක්‍රොධකරණසුලු සත්‍රියකට වේවයි පුරුෂයකුට වේවයි පැමිණේ.

(7) තවද මහණෙනි, සතුරෙක් සතුරකුට මෙසේ කැමැති වෙයි. 'මේතෙම කාබුත් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති වූ විනිපාත වූ තීරයට පැමිණේවා'යි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, සතුරෙක් සතුරකුගේ සුභගී ගමනින් සතුටු නො වෙයි. මහණෙනි, මේ පුරුෂපුද්ගල කිපෙනසුල්ලේ ක්‍රොධයෙන් මැඩුනේ ක්‍රොධවශයට පැමිණියේ කයින් දුරින් කෙරෙයි, වචනයෙන් දුරින් කෙරෙයි, මනසින් දුරින් කෙරෙයි. හෙ ක්‍රොධාති-භූත ව කයින් දුග්ගතිත කොට වචනයෙන් දුග්ගතිත කොට මනසින් දුග්ගතිත කොට කාබුත් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති වූ විනිපාත වූ තීරයට පැමිණේ. මහණෙනි, සපත්තකාන්ත වූ සපත්තකරණ වූ මේ සත්වන කරුණ ක්‍රොධකරණසුලු සත්‍රියට හෝ පුරුෂයාට පැමිණෙයි.

ඉමෙ ඛො නික්ඛවෙ, සත්තං ධම්මං සපත්තකන්තා සපත්තකරණං කොඛනං ආගච්ඡන්ති ඉතිං වා පුරිසං වාති.

60. කොඛනො දුබ්බණ්ණො හොති අප්ථො දුක්ඛම්පි තෙනි සො අප්ථො අත්ථං ගහෙත්වාන අනත්ථං අභිපජ්ජති.¹
61. තතො කායෙත වාචාය වඩං² කත්වාන කොඛනො, කොඛාතිභුතො පුරිසො ධනජාතිං නිගච්ඡති.
62. කොඛසම්මදසම්මතො ආයසකාං නිගච්ඡති ඤාතිමිත්තා සුගජ්ජා ව පරිවජේන්ති කොඛනං.
63. අනත්ථජනනො කොඛො කොඛො චිත්තපකොපනො, භගමන්තරතො ජාතං තං ජනො නාවුච්ඡකිති.
64. කුඤ්ඤො අත්ථං න ජානාති කුඤ්ඤො ධම්මං න පසාති, අක්ඛන්තමං තද්ද හොති යං කොඛො සහතෙ නරං.
65. යං කුඤ්ඤො උපරොධෙති සුකරං විග දුක්ඛකරං, පච්ඡා තො විගතෙ කොඛෙ අභිද්ධෙස්වා නප්ථති.
66. දුම්මඛකුයං සදසෙසති බුම්භති විග පාවකො³ යතො පතායති කොඛො යෙන කුජ්ඣනති මානවා.
67. නාසංසාතිරි න ඛත්තපං න වාචො හොති ගාරවො, කොඛෙන අභිභුතසං න දීපං හොති කිඤ්ඤනං.
68. තපනිඤාති කම්මාති යාති ධම්මෙති ආරකා, කාති ආරොච්ඡිසංසාමි තා සුණාථ ගථා තථං:
69. කුඤ්ඤාති පිතරං හන්ති කුඤ්ඤා හන්ති සමාතරං, කුඤ්ඤා හි බ්‍රහ්මණං හන්ති හන්ති කුඤ්ඤා පුට්ඨජනං.
70. යාය මානු හතො පොසො ඉමං ලොකං අවෙකකිති, තම්පි පාණදදිං සන්තිං හන්ති කුඤ්ඤා පුට්ඨජනො.
71. අත්තුපමාය⁴ තෙ සත්තා අත්තා හි පරමං⁵ පියො, හන්ති කුඤ්ඤා පුට්ඨතානං නානාරූපෙසු මුව්ඡිතො.
72. අසිතා හන්ති අත්තානං විසං බාදන්ති මුව්ඡිතා, රජ්ජයා⁶ ඛජ්ඣ මිසන්ති පබ්බතාමපි කාන්තරෙ.
73. භුතභව්වාති කම්මාති අත්තමාරණීයාති ව, කරොන්තා නාවුච්ඡකිති කොඛජාතො පරාභවො.
74. ඉතා'යං කොඛරූපෙන මච්චිපාතො ගුහාසයො⁷ තා දමෙන සමුව්ඡිතො පඤ්ඤා විරියෙන දිට්ඨියා.

1. අභිකච්ඡති - සිමු. පච්චජ්ජති - මජ්ඣං, යා. 2 වණං - PTS.

3. දුම්මඛකුයං පදසෙසති බුම්මං බුම්ම පාවකො - මජ්ඣං.

4 අත්තුපමාය - මජ්ඣං 5. පරමො - මජ්ඣං 6 රජ්ජයා - සිමු.

7 ගුහාසයො - සිමු.

මහලේකම්, සපයනකාරක වූ සපයනකරණ වූ මේ සභා මණ්ඩලයේ කිසිවක්, සමස්ත හෝ පුරුෂයා හෝ කාර්ය පාලනයක් යයි.

60. කිසිවක් වූයේ දුර්වල වෙයි. මාලිගයේ දුර්වලයන් හෝ හේතු. මාලිගය අවසාන ගණය (මා විසින් ලබන ලද්දේ) අනෙකුත් යයි වරදවා සිතයි.

61. එක්වී කිසිවක් වූයේ අනෙකුත් වූ පුරුෂයා කිසිවක් වෙයි. එය සොයා ගන්නා සේය.

62. ක්‍රියා මධ්‍යයේ දැනට මත් වූයේ අනෙකුත් වූයේ (නිකුත්) යයි. සැලකිය යුතු වූයේ කිසිවක් වූයේ සැලකිය යුතු වූයේ.

63. ක්‍රියා අනෙකුත් දැනට මත් වූයේ. ක්‍රියා විකල්පයකට කෙරෙහි ය. සිය අනෙකුත් ගණයේ උපක්ෂේප වෙයි. ජනතාව එය නොදන්නේ ය.

64. කිසිවක් අවසාන (විශේෂය) නොදන්නේ ය. කිසිවක් වූයේ (අමතර-විද්‍යා) නොදන්නේ ය. ක්‍රියා යම් මිනිසකු මැඩගස්සීමක් නම් එකල්හි එවැනි අනෙකුත් කරණ මොහොතක් වෙයි.

65. ක්‍රියා පාලනයේ සුකර්මයක් හෙයින් යම් දුකර්මයක් හෙයින් නම්, පසුව එ ක්‍රියා පහත යන්ත්‍ර හෙයින් හින්දු කිසිවක් දැනට නැත.

66. යම් විටෙක ක්‍රියා උපදෙස් ද යම් ක්‍රියායෝගීන් මානවයන් කිසිවක් නම් එය, හින්දු දුර්වල හා හින්දු දර්ශනවාදයේ, දුර්වල හා විශ්වාස (නිශ්චය) දැක්වෙන්නේ ය.

67. මහට ලක්ෂ්‍ය නොදනව. අපහසු (සිය) ද නොවෙයි. ගෞරව, ජාතික වචන ද නැත. ක්‍රියායෝගීන් මැඩගස්සීම කිසිවක් පිහිටෙන්නේ නොවේ.

68. දැනට දුර්වල වූ කැමැත්ත කරුණු වූ යම් කිසි කෙතෙක් ඇත් නම් (කිසිවක් එය කරයි.) ඔවුන් ඇතුළත් කරයි. තත් වූ පරිදි එය අසල:

69. කිසිවක් පියා නොයයි. කිසිවක් මව නොයයි. කිසිවක් රහතුන් නොයයි. කිසිවක් ම පුත්‍රයන් නොයයි.

70. යම් මවක විසින් පුත්‍රයා ලද පුරුෂයෙකු මෙලොව දක්නේ ද, එ කිසි පුත්‍රයන් හෙයින් (තමාගේ) ප්‍රාණදායක වූ ම ඇය ද නොයයි.

71. එ සත්‍ය ඇතුළත් පමණක් සුභ වෙයි. හෙයින් ම නම් අනෙකුත් පුත්‍ර වෙයි. නානා රූපයන්හි (අරමුණ) මුළු පත් වූ කිසි කැමැත්තක් නන් කරුණක් කොට නොයයි.

72. මුළු වට පත් වූයේ අසාධකයක් නම් නොයයි. විශ්වයකි. ගෙල රැහැනින් බැඳ මගෙන්. ගෙල රැහැනින් ද පැන මගෙන්.

73. අනෙකුත් කැමැත්ත කරුණු වූ ද අනෙකුත් පිණිස පවත්නා වූ ද කිසිවක් කරන්නාහු “හටගත් ක්‍රියා ඇතිව පිරිසේ” යයි නොදන්නේ.

74. මෙය මේ මාර්ගය ක්‍රියා රූපයන් හා අනෙකුත් ගණයන් හෝ හේතු. එය අනෙකුත් ගණයන් හා ප්‍රභේදයන් හා (විද්‍යාත්මක) විශ්ලේෂණ හා මානවයන්ගේ මැනවින් සිද්ධියේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

424 සත්තකතිපාතෙ දුතියො පණණාසකො-අබ්‍යාකත වග්ගො [7.2.1.11]

75. එකමෙතා අකුසලං සමුච්ඡේදො පණ්ණිනො,
තථෙව ධම්මෙ සිහෙඛථ මා නො දුම්බකුයං අහු.

76. චිතකොධා අනායාසා චිතමොහා අනුසසුකා,
දනතා ඝොඨා පහතොන පරිනිබ්බතාති අනාසවාති.

අබ්‍යාකත වග්ගො නිබ්බිතො.

තසසුද්දානං:

අබ්‍යාකතො පුරිතගති තිස්සසිභාරකෙඛයා¹ තිම්බිලො
සත්තපච්චායන මාපුඤ්ඤ - හරිඤාමොධනෙකාදසා'ති.²

1. සිහරසඤ්ඤාපකාශී - සිමු, මේඝ. 2. හත්‍ර වත 9. කිම්බිලො සත්ත හරිඤාම මොධනා
- සිමු. කිම්බිලං සත්ත පච්චායනො හරිඤාමොධනොදසාති - මේඝ.

75. නැණැතියෝ තෙල එක ම (ක්‍රොධ) අකුශලය සිදුලත්තේ ය. එයේ ම ධර්මයෙහි හික්මෙන්නේ ය: “අපට දුමකුබව නහමක් වේවා” යි.

76. පාහු ක්‍රොධ ඇතියාහු දැඩි ආයාස නැතියාහු බැහැරලූ මොහය ඇතියාහු දුසිරිතෙහි අනුප්පත වූවාහු දූෂිතාහු ක්‍රොධය දුරලා අනාභූත වූවාහු පිරිනිවෙති යි.

අව්‍යාකත වග්ග පලමු වැනි යි.

එහි උඤ්ඤා:

අව්‍යාකත සූත්‍රය, පුරිසගති සූත්‍රය, තිස්සමුභව සූත්‍රය, සිහසෙනාපති සූත්‍රය, අරකෙඛ්‍යා සූත්‍රය, කිම්බීල සූත්‍රය, සත්තධම්ම සූත්‍රය, පච්චායන සූත්‍රය, මාපුඤ්ඤාභාසී සූත්‍රය, සත්තහරියා සූත්‍රය, කොධත සූත්‍රය දැයි එකොළොහෙක.

2. මහාවග්ගො

7. 2. 2. 1

[තිරොත්තපස සුභතං]

[සාවඤ්චිදුතං]

12. තිරොත්තපසෙ භික්ඛවෙ, අසති තිරොත්තපසවිපන්නස්ස හතුපතීසො හොති ඉන්ද්‍රියසංවරේ. ඉන්ද්‍රියසංවරේ අසති ඉන්ද්‍රියසංවරවිපන්නස්ස හතුප-
තීසං හොති සීලං. සීලෙ අසති¹ සීලවිපන්නස්ස හතුපතීසො හොති සමා-
සමාධි. සමමාසමාධිමති අසති සමමාසමාධිවිපන්නස්ස හතුපතීසං හොති
යථාභූතං ඤ්ඤාණදස්සනං. යථාභූතඤ්ඤාණදස්සනෙ අසති යථාභූතඤ්ඤා-
ණදස්සනවිපන්නස්ස හතුපතීසො හොති නිබ්බිදුචිරාගො. නිබ්බිදුචිරාගෙ
අසති නිබ්බිදුචිරාගවිපන්නස්ස හතුපතීසං හොති විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, රුකේධා සාඛාපලාසසම්පන්නො, තස්ස පපටිකාපි
න පාරිපුරිං ගච්ඡති, තවොපි ථේඤ්ඤාපි සාරොපි න පාරිපුරිං ගච්ඡති,
එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, තිරොත්තපසෙ අසති, තිරොත්තපසවිපන්නස්ස
හතුපතීසො හොති -පෙ- විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සනං.

තිරොත්තපසෙ භික්ඛවෙ සති තිරොත්තපසසම්පන්නස්ස උපතිස-
සම්පන්නො හොති ඉන්ද්‍රියසංවරො, ඉන්ද්‍රියසංවරේ සති ඉන්ද්‍රියසංවර-
සම්පන්නස්ස උපතිසසම්පන්නං හොති සීලං, සීලෙ සති සීලසම්පන්නස්ස
උපතිසසම්පන්නො හොති සමමාසමාධි, සමමාසමාධිමති සති සමමාසමාධි-
සම්පන්නස්ස උපතිසසම්පන්නං හොති යථාභූතඤ්ඤාණදස්සනං, යථාභූතඤ්ඤා-
ණදස්සනෙ සති යථාභූතඤ්ඤාණදස්සනසම්පන්නස්ස උපතිසසම්පන්නො හොති
නිබ්බිදුචිරාගො, නිබ්බිදුචිරාගෙ සති නිබ්බිදුචිරාගසම්පන්නස්ස උපතිස-
සම්පන්නං හොති විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, රුකේධා සාඛාපලාසසම්පන්නො, තස්ස පපටිකාපි
පාරිපුරිං ගච්ඡති, තවොපි ථේඤ්ඤාපි සාරොපි පාරිපුරිං ගච්ඡති, එවමෙව
ඛො භික්ඛවෙ, තිරොත්තපසෙ සති තිරොත්තපසසම්පන්නස්ස උපතිස-
සම්පන්නො හොති ඉන්ද්‍රියසංවරො -පෙ- උපතිසසම්පන්නං හොති
විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සනෙනාති.

7. 2. 2. 2

[සත්තසුඤ්ඤාගමන සුභතං]

13. එකං සමයං ගගවා වෙසාලියං විහරති අමඛපාලිවනෙ. තත්‍ර ඛො
ගගවා භික්ඛු අමනෙතසි භික්ඛවොති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු ගගවතො
පච්චග්ගොසුං. ගගවා එතදවොච:

1 සීලෙඤ්ඤාණදස්සනං - සීලං

2. මහාවග්ගීය

7. 2. 2. 1.

[තිරොත්තස සූත්‍රය]

[සාවැත්තිදන සි]

12. මහණෙනි, නිරිඛතස් නැතිවත් ම නව නිරිඛතස් ඇතියනුයේ ඉන්ද්‍රියසංවරය නව උපති ශ්‍රය ඇතියේ වෙයි. ඉන්ද්‍රියසංවරය නැති වත් ම නව ඉන්ද්‍රියසංවර ඇතියනුයේ සීලය හතොපනීයශ්‍රය වෙයි. සීලය නැති වත් ම විපතට පත් සිල් ඇතියනුයේ සමායාසමායාස හතොපනීයශ්‍රය වෙයි. සමායාසමායාස නැති වත් ම විපතට පත් සමාසක් සමායාස ඇතියනුයේ යථාභූතඥානදර්ශනය හතොපනීයශ්‍රය වෙයි. යථාභූතඥානදර්ශනය නැති වත් ම විපතට පත් යථාභූතඥානදර්ශන ඇතියනුයේ නිබ්බිදවිරාගය හතොපනීයශ්‍රය වෙයි. නිබ්බිදවිරාගය නැති වත් ම නව නිබ්බිදවිරාග ඇතියනුයේ විමුක්තිඥානදර්ශනය (අර්හත්තිය) හතොපනීයශ්‍රය (ප්‍රත්‍යය රහිත) වෙයි.

මහණෙනි, යම් පරිදි වාක්‍ෂයෙක් නව ශාඛා පලාස ඇතියේ නම් එහි පිට පොතුදු පිරිපුන් බවට නො යෙයි, සිව් දු බොරු දු හර දු පිරිපුන් බවට නො යෙයි, මහණෙනි, එ පරිදි ම නිරිඛතස් නැති වත් ම විපත් නිරිඛතස් ඇතියනුයේ ඉන්ද්‍රියසංවරය හතොපනීයශ්‍රය වෙයි... විමුක්තිඥානදර්ශනය හතොපනීයශ්‍රය වෙයි.

මහණෙනි, නිරිඛතස් ඇති වත් ම නිරිඛතස්සපත්තියේ ඉන්ද්‍රියසංවරය උපනීයශ්‍රය සම්පන්න වෙයි. ඉන්ද්‍රියසංවරය ඇති වත් ම ඉන්ද්‍රියසංවරසපත්තියේ සීලය උපනීයශ්‍රයසම්පන්න වෙයි. සීලය ඇති වත් ම සිල්සපත්තියේ සමායාසමායාස උපනීයශ්‍රයසම්පන්න වෙයි. සමායාසමායාස ඇති වත් ම සමායාසමායාසමායාසයෙන් යථාභූතඥානදර්ශනය උපනීයශ්‍රයසම්පන්න වෙයි. යථාභූතඥානදර්ශනය ඇති වත් ම යථාභූතඥානදර්ශනසම්පන්නයෙන් නිබ්බිදවිරාගය උපනීයශ්‍රයසම්පන්න වෙයි. නිබ්බිදවිරාගය ඇති වත් ම නිබ්බිදවිරාගසම්පන්නයෙන් විමුක්තිඥානදර්ශනය උපනීයශ්‍රයසම්පන්න වෙයි.

මහණෙනි, යම් පරිදි ශාඛා - පලාසසම්පන්නවාක්‍ෂයෙක් වේ නම් එහි පිටපොතු දු පිරිපුන් බවට යෙයි, සිව් දු බොරු දු හර දු පිරිපුන් බවට යෙයි, මහණෙනි, එපරිදි ම නිරිඛතස් ඇති වත් ම නිරිඛතස්සපත්තියේ ඉන්ද්‍රියසංවරය උපනීයශ්‍රය සම්පන්න වෙයි ... විමුක්තිඥානදර්ශනය උපනීයශ්‍රයසම්පන්න වේ යයි.

7. 2. 2. 2.

[සත්තසුපිටුගගමන සූත්‍රය]

13. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්කුටර අමබපාලි වනයෙහි වැඩ වෙසෙන්නේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි'යි හිඤ්ඤාත් ඇමැතු සේක. 'වහන්සැ'යි එ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇත්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදනුය:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අනිච්චා භික්ඛවෙ, සඛ්ඛාරා, අද්ඛ්චා භික්ඛවෙ, සඛ්ඛාරා, අනස්සාසිකා භික්ඛවෙ, සඛ්ඛාරා. යාවඤ්චිදං භික්ඛවෙ, අලමෙව සබ්බසඛ්ඛාරෙසු නිබ්බිඤ්ඤං, අලං විරජ්ඤං, අලං විමුච්චිදං.

සිතෙරු භික්ඛවෙ, පබ්බතරාජා චතුරාසිති යොජනසහස්සාති ආයාමෙන, චතුරාසිතියොජනසහස්සාති විජාරෙන, චතුරාසිතියොජන-සහස්සාති මහාසමුද්දෙ අජේඛාගාලොහා, චතුරාසිතියොජනසහස්සාති මහාසමුද්දෙ අවමුග්ගතො.

හොති බො සො භික්ඛවෙ, සමයො යං බ්හුති වස්සාති බ්හුති වස්සාසතාති බ්හුති වස්සාසහස්සාති බ්හුති වස්සාසතාසහස්සාති දෙවො න වස්සාති. දෙවෙ බො පන භික්ඛවෙ, අවස්සනෙත යෙ කෙවිමෙ ඛිජගාමභූතගාමා ඔගගිතිණ-චතසපතයො¹ තෙ උසුසුසානති විසුසුසානති න භවන්ති.

ඵවං අනිච්චා භික්ඛවෙ, සඛ්ඛාරා, ඵවං අද්ඛ්චා භික්ඛවෙ, සඛ්ඛාරා, ඵවං අනස්සාසිකා භික්ඛවෙ, සඛ්ඛාරා. යාවඤ්චිදං භික්ඛවෙ, අලමෙව සබ්බ සඛ්ඛාරෙසු නිබ්බිඤ්ඤං, අලං විරජ්ඤං, අලං විමුච්චිදං.

හොති බො සො භික්ඛවෙ, සමයො යං කදචි කරහවි දිසස්ස අද්ඛ්චනො අච්චයෙන දුතියො සුරියො පාතුභවති. දුතියස්ස භික්ඛවෙ, සුරියස්ස පාතුභාවා යා තා කුන්තදියො² කුසුබ්බා³ තා උසුසුසානති, විසුසුසානති, න භවන්ති.

ඵවං අනිච්චා භික්ඛවෙ, සඛ්ඛාරා, ඵවං අද්ඛ්චා භික්ඛවෙ, සඛ්ඛාරා, ඵවං අනස්සාසිකා භික්ඛවෙ, සඛ්ඛාරා. යාවඤ්චිදං භික්ඛවෙ, අලමෙව සබ්බ සඛ්ඛාරෙසු නිබ්බිඤ්ඤං, අලං විරජ්ඤං, අලං විමුච්චිදං.

හොති බො සො භික්ඛවෙ, සමයො යං කදචි කරහවි දිසස්ස අද්ඛ්චනො අච්චයෙන තතියො සුරියො පාතුභවති. තතියස්ස භික්ඛවෙ සුරියස්ස පාතුභාවා යා තාචි මහානදියො සෙයාපීදං ගඛ්ඛා යමුනා අවිරච්චි කරහු මච්චි, තා උසුසුසානති විසුසුසානති න භවන්ති.

ඵවං අනිච්චා භික්ඛවෙ, සඛ්ඛාරා, ඵවං අද්ඛ්චා භික්ඛවෙ, සඛ්ඛාරා, ඵවං අනස්සාසිකා භික්ඛවෙ, සඛ්ඛාරා. යාවඤ්චිදං භික්ඛවෙ, අලමෙව සබ්බසඛ්ඛාරෙසු නිබ්බිඤ්ඤං, අලං විරජ්ඤං, අලං විමුච්චිදං.

හොති බො සො භික්ඛවෙ, සමයො යං කදචි කරහවි දිසස්ස අද්ඛ්චනො අච්චයෙන චතුරො සුරියො පාතුභවති. චතුරස්ස භික්ඛවෙ, සුරියස්ස පාතුභාවා යෙ තෙ මහාසරා යනො ඉමා මහානදියො සමභවන්ති⁴, සෙයාපීදං අනොතතනං, සිහපපාතං, රථකාරං, කණ්ණ-මුණ්ණං, කුණාලං, ජගුහනං මජ්ඣතිනි⁵ තා උසුසුසානති විසුසුසානති. න භවන්ති.

ඵවං අනිච්චා භික්ඛවෙ සඛ්ඛාරා -පෙ- අලං විමුච්චිදං.

1. භික්ඛිතිණචතසයො - මජ්ඣ.

2. යා කාචි කුන්තදියො - මජ්ඣ. 3. කුසුබ්බා - මජ්ඣ.

4. පච්චතනඤ්ඤි - මජ්ඣ. 5. මජ්ඣතිනි - මජ්ඣ.

මහණෙනි, සංඝකාරයෝ අනිත්‍යයහ. මහණෙනි, සංඝකාරයෝ අඛණ්ඩයහ (අස්පිරයහ). මහණෙනි, සංඝකාරයෝ අනායාසිකයහ (අනායතිතයහ). මහණෙනි, සථිසංඝකාරයන්හි නිවේදය දැනැවිමට මෙ කරුණ පමණ වේ මැයි. විරාග දැනැවිමට පමණ වේ මැයි. ඕද්දමට පමණ වේ මැයි.

මහණෙනි, සුභෙරපචිරද අයමින් සුවාසුදහසෙක් යොදන. විතරින් සුවාසුදහසෙක් යොදන. සුවාසුදහසක් යොදන් මහසසුරෙහි ගැලී සිටියේ ය. සුවාසුදහසක් යොදන් මහවුහුදින් මතුයෙහි නැගී සිටියේ ය.

මහණෙනි, යම් හෙයකින් බොහෝ වම්භෙක් බොහෝ වම්දහසක් බොහෝ වම්සුචහසක් වම්භි නො කෙරේ නම් එබඳු සමයෙක් ඇත. මහණෙනි, මෙය නො වටුන් ම යම්කිසි බිජ්ඣාම භූතගාම භූතභි නාණ වනසපතිහු වෙත් නම් උහු විශ්ලේන්. වෙසෙසින් විශ්ලේන්. යළි නො වැඩෙත්.

මහණෙනි, මෙසේ සංඝකාරයෝ අනිත්‍යයහ. මහණෙනි, මෙසේ සංඝකාරයෝ අස්පිරයහ. මහණෙනි, මෙසේ සංඝකාරයෝ අනායාස රහිතයහ. මහණෙනි, සථිසංඝකාරයන්හි නිවේදයට (කළකිරීමට මෙ පමණ මැයි. විරාගයට (නො ඇලීමට) මෙ පමණ මැයි. ඕද්දත්තට මෙ පමණ මැයි.

මහණෙනි, යම් හෙයකින් දිගුකල් ඇවෑමෙන් කිසියම් ම කලෙක දෙවන සුය්‍යියෙක් පාල වන්නේ ය. මහණෙනි, දෙවන ශිරාහුගේ පාල වීමෙන් යම් ඒ කුඩා නදිහු ද කුඩා දියවිල්ලු ද වෙත් නම්, උහු විශ්ලේන්, වෙසෙසින් විශ්ලේන්, නො වැඩෙත්.

මහණෙනි, මෙසෙයින් සංඝකාරයෝ අනිත්‍යයහ. මෙසෙයින් සංඝකාරයෝ නො තීරයහ. මෙසෙයින් සංඝකාරයෝ අනායාසිකයහ. මහණෙනි, සථිසංඝකාරයන්හි නිවේදයට මෙ ම ප්‍රමාණ වෙයි. විරාගයට මෙම පමණ වෙයි. විමොක්ඛයට මෙ ම ප්‍රමාණ වෙයි.

මහණෙනි, දිඝීරාත්‍රයක්හුගේ ඇවෑමෙන් කිසියම් ම කලෙක්හි යම් හෙයකින් තෙවන සුය්‍යියෙක් පාල වේ නම් එබඳු සමයෙක් වෙයි. මහණෙනි, තෙවන ශිරාහුගේ පාල වීමෙන් ගඩා ය, ගවුනා ය, අවිරවති ය, සරභු ය, මහි ය, යන යම් එ මහානදිහු වෙත් නම්, උහු විශ්ලේන්, වෙසෙසින් විශ්ලේන්, නො වැඩෙත්.

මහණෙනි, සංඝකාරයෝ වෙසෙසින් අනිත්‍යයහ. මෙසේ සංඝකාරයෝ නො තීරයහ. මෙසෙයින් සංඝකාරයෝ අත්වැලුම් රහිතයහ. මහණෙනි, සථිසංඝකාරයන්හි නිවේදයට මෙ ම පමණ වෙයි. විරාගයට මෙ පමණ වෙයි. විමොක්ඛයට මෙ ම පමණ වෙයි.

මහණෙනි, දිඝීරාත්‍රයක්හුගේ ඇවෑමෙන් කිසිකලෙක්හි යම් හෙයකින් සතරවන සුය්‍යියෙක් පාල වේ නම්, එබඳු සමයෙක් වෙයි. මහණෙනි, සතරවන ශිරාහුගේ ප්‍රාදුර්භාවයෙන් යම් තැනෙකින් මෙ මහානදිහු උපදනාහු නම් එ මහවිල්ලු ද. එනම්: අනවසාන ය, සිංහ-ප්‍රපාත ය, රථකාර ය, කණිවුණකි ය, හඬදත්ත ය, මන්දාකිනි ය යන එ මහවිල්ලු විශ්ලේන්, වෙසෙසින් විශ්ලේන්, නො වැඩෙත්.

මහණෙනි, මෙසෙයින් සංඝකාරයෝ අනිත්‍යයහ ... ඕද්දත්තට මෙ පමණ මැයි.

හොති ඛො කො භික්ඛවෙ, සමගො යං කදථි කරහථි දිසස්ස අද්ඨනො අව්වයෙන පඤ්චමො සුරියො පාතුහවති. පඤ්චමස්ස භික්ඛවෙ, සුරියස්ස පාතුහාවා කොපනානිකානිපි මහාසමුද්දෙ උදකානි ඔගච්ඡන්ති, දව්ගොපනානිකානිපි මහාසමුද්දෙ උදකානි ඔගච්ඡන්ති, තියොපන-සතිකානිපි මහාසමුද්දෙ උදකානි ඔගච්ඡන්ති, -පෙ- සත්‍යකොපන සතිකානිපි මහාසමුද්දෙ උදකානි ඔගච්ඡන්ති, සත්‍යකාලම්පි මහාසමුද්දෙ උදකං සණ්ඨාති, ඡතාලම්පි පඤ්චනාලම්පි චතුකාලම්පි තිකාලම්පි දව්නාලම්පි තාලමත්තම්පි මහාසමුද්දෙ උදකං සණ්ඨාති, සත්‍යපොරිතම්පි මහාසමුද්දෙ උදකං සණ්ඨාති, ඡපොරිතම්පි -පෙ- පඤ්චපොරිතම්පි -පෙ- චතුපොරිතම්පි -පෙ- තිපොරිතම්පි -පෙ- දව්පොරිතම්පි -පෙ- පොරිතම්පි -පෙ- අභිපොරිතමත්තම්පි -පෙ- කථිමත්තම්පි -පෙ- ඡණ්ණකාමත්තම්පි -පෙ- ගොපථකමත්තම්පි මහාසමුද්දෙ උදකං සණ්ඨාති.

කෙසොපාසි භික්ඛවෙ, සරදසමගෙ ථුලලුඤ්ඡිතකෙ දෙවෙ වස්සනෙත තත් තත් ගොපදෙසු උදකානි සීතානි හොන්ති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, තත් තත් ගොපදමත්තානි මහාසමුද්දෙ උදකානි සීතානි හොන්ති. පඤ්චමස්ස භික්ඛවෙ, සුරියස්ස පාතුහාවා අභිතුලපබ්බතෙමන-මත්තම්පි¹ මහාසමුද්දෙ උදකං හ හොති.

එවං අනිච්චා භික්ඛවෙ සඛ්ඛාරා, එවං අද්ඨවා භික්ඛවෙ සඛ්ඛාරා, එවං අනස්සාසිකා භික්ඛවෙ සඛ්ඛාරා, යාවඤ්චිදං භික්ඛවෙ, අලමෙව සබ්බසඛ්ඛාරෙසු නිබ්බිඤ්ඤං, අලං විරජ්ඣං, අලං විමුච්චිං.

හොති ඛො කො භික්ඛවෙ, සමගො යං කදථි කරහථි දිසස්ස අද්ඨනො අව්වයෙන ඡට්ඨො සුරියො පාතුහවති. ඡට්ඨස්ස භික්ඛවෙ සුරියස්ස පාතුහාවා අයඤ්ච මහාපඨවි සිනෙරු ව පබ්බතරාජ, වූපායනති සඤ්චුපායනති සමපවූපායනති. කෙසොපාසි භික්ඛවෙ, කුම්භ-කාරපාකො ආලිම්පිතො² පඨමං පඨමං වූපෙති සඤ්චුපෙති සමපවූපෙති.³ එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, ඡට්ඨස්ස සුරියස්ස පාතුහාවා අයඤ්ච මහාපඨවි සිනෙරු ව පබ්බතරාජා වූපායනති සඤ්චුපායනති⁴ සමපවූපායනති.

එවං අනිච්චා භික්ඛවෙ සඛ්ඛාරා, එවං අද්ඨවා භික්ඛවෙ සඛ්ඛාරා, එවං අනස්සාසිකා භික්ඛවෙ සඛ්ඛාරා, යාවඤ්චිදං භික්ඛවෙ, අලමෙව සබ්බසඛ්ඛාරෙසු නිබ්බිඤ්ඤං, අලං විරජ්ඣං, අලං විමුච්චිං.

හොති ඛො කො භික්ඛවෙ, සමගො යං කදථි කරහථි දිසස්ස අද්ඨනො අව්වයෙන සත්‍යමො සුරියො පාතුහවති. සත්‍යමස්ස භික්ඛවෙ, සුරියස්ස පාතුහාවා අයඤ්ච මහාපඨවි සිනෙරු ව පබ්බතරාජා අදිපපනති, පජ්ජනති, එකජාලා භවති. ඉමිස්සා ව භික්ඛවෙ, මහා-පඨවියා සිනෙරුස්ස ව පබ්බතරාජස්ස කියාමානානං ඩියාමානානා අග්ගි වානෙන ඛින්නා යාව බ්‍රහ්මලොකාපි ගච්ඡන්ති.⁵

1. අභිතුලපබ්බතෙමි - මජ්ඣ. 2. ආලෙපිතො - මජ්ඣ.
3. වූපමි, සඤ්චුපමි, සමපවූපමි - මජ්ඣ.
4. වූපමි, සඤ්චුපමි, සමපවූපමි - මජ්ඣ. 5. ගච්ඡති - මජ්ඣ.

මහණෙනි, දීඝීරාත්‍රයක් හුණේ ඇවෑමෙන් කිසියම් කලෙක්හි යම් හෙයකින් පස්වන සුඛයෙක් ප්‍රාදුර්භූත වේ නම්, එබඳු සමයෙක් ඇත. මහණෙනි, පස්වන භිරුහුණේ පාලවීමෙන් මහා සමුද්‍රයෙහි සියක් යොදුනෙහි වූ දිග දු පහල බස්නේ ය. මහා සමුද්‍රයෙහි දෙසියක් යොදුනෙහි වූ දිග දු පහල බස්නේ ය. මහසසුරෙහි තුන්සියක් යොදුනෙහි වූ දිග දු පහල බස්නේ ය ... මහසසුරෙහි සත්සියක් යොදුනෙහි වූ දිග දු පහල බස්නේ ය. මහසසුරෙහි සත්තලක් පොහොනා පමණ වූ ද දිග සිටුවේ ය. සතලක් පොහොනා වූ ද ... පස්තලක් පොහොනා වූ ද ... සිටුතලක් පොහොනා වූ ද ... තුන්තලක් පොහොනා වූ ද ... දෙතලක් පොහොනා වූ ද ... තලක් පොහොනා මතු වූ ද දිග මහමුහුදෙහි සිටුවේ ය. මහාසමුද්‍රයෙහි සත්‍ය පුරුෂ ප්‍රමාණ වූ ද දිග (යෙෂච) සිටුවේ ය. ඡඨපුරුෂප්‍රමාණ වූ ද ... පඤ්චපුරුෂප්‍රමාණ වූ ද ... චතුෂ්පුරුෂ ප්‍රමාණ වූ ද ... ත්‍රිපුරුෂ ප්‍රමාණ වූ ද ... ද්විපුරුෂ ප්‍රමාණ වූ ද ... පුරුෂ ප්‍රමාණ වූ ද ... අභිපුරුෂ ප්‍රමාණ වූ ද ... කථිමාත්‍ර වූ ද ... දණ්ඩ මතු වූ ද ... ගොප් ඇට මතු වූ ද, දිග මහාසමුද්‍රයෙහි යෙෂ ච සිටුවේ ය.

මහණෙනි, යම් පරිදි සරාකල්හි මහදිග පොද ඇති වැසිවස්නා කල්හි එ එ තන්හි ගොපදයන්හි දිග සිටියේ වේ නම්, මහණෙනි, එ පරිදි ම එ එ තන්හි ගොපද මාත්‍ර වූ දිග මහ සසුරෙහි යෙෂ ච සිටියේ වෙයි. මහණෙනි, පස්වන භිරුහුණේ පාල වීමෙන් ඇතිලිපුරුක් තෙමන මතු වූ ද දිග මහසසුරෙහි නො වන්නේ ය.

මහණෙනි, සංඝකාරයෝ මෙහෙයින් අතිශ වෙත් මහණෙනි, සංඝකාරයෝ මෙහෙයින් අටුව වෙත්. මහණෙනි, සංඝකාරයෝ මෙහෙයින් අනාඤ්ඤාසික (අභ්‍යාචන හෙයින් අඤ්ඤා රහිත) වෙත්. මහණෙනි, භජි-සංඝකාරයන්හි නිවේදයට මෙ ම පමණ වෙයි. විරාගයට මෙ ම පමණ වේ. මිදෙන්තට මෙ ම පමණ වෙයි.

මහණෙනි, දිගුකල් ඇවෑමෙන් කිසියම් කලෙක්හි යම් හෙයකින් සවන සුඛයෙක් පාල වේ නම්, එබඳු කලෙක් වෙයි. මහණෙනි, සවන භිරුහුණේ පාල වීමෙන් මේ මහපොළෝ හා සුනෙර පවුරද දුමන්නේ ය. වෙහෙයින් දුමන්නේ ය. අත්‍යුත්තංගයෙන් දුමන්නේ ය. මහණෙනි, යම් පරිදි කුමල්කරු උදුනෙක් ගිනි දල්වනලද්දේ පලමු පලමු යම්ගේ දුමා ද, වෙහෙයින් දුමා ද, අත්‍යුත්තංගයෙන් දුමා ද, මහණෙනි, එහෙයින් ම මේ මහපොළෝ හා සුනෙර පටිතරාජයා සවන භිරුහුණේ ප්‍රාදුර්භූතයෙන් දුමන්නේ ය. වෙහෙයින් දුමන්නේ ය. අත්‍යුත්තංගයෙන් දුමන්නේ ය.

මහණෙනි, සංඝකාරයෝ මෙහෙයින් අතිශයය. මහණෙනි, සංඝකාරයෝ මෙහෙයින් අසීරය. මහණෙනි, සංඝකාරයෝ මෙහෙයින් අනාඤ්ඤාසිකය. මහණෙනි, භජිසංඝකාරයන්හි නිවේදයට මෙ ම පමණ වෙයි. විරාගයට මෙ ම පමණ වෙයි. මිදෙන්තට මෙ ම පමණ වෙයි.

මහණෙනි, යම් හෙයකින් දීඝීරාත්‍රයක් හුණේ ඇවෑමෙන් කිසි කලෙක්හි සත්වන සුඛයෙක් පාල වේ නම්, එබඳු සමයෙක් ඇත. මහණෙනි, සත්වන භිරුහුණේ පාල වීමෙන් මේ මහපොළොව ද සුනෙරපවුරද ද ගිනිගෙණ ඇවිලෙයි, දිලිහෙයි, එක ම ගිනිදූල් වෙයි. මහණෙනි, මේ මහපොළොවත් සුනෙරපවුරදත් දූවෙත් දූවෙත් ම වාතයෙන් තඹපා වූ ගිනිහු බබලෝ හිමි කොට යෙහි.

සිනෙරුස්ස ච භික්ඛවෙ, පබ්බතරාජස්ස ක්කායමානස්ස ඛය්‍යමානස්ස විනස්සමානස්ස මහතා තෙජෝබ්බෙත අභිතුතස්ස යොජනසතිකාතිපි කුටාති පළුජ්ජන්ති, දවයොජනසතිකාතිපි කුටාති පළුජ්ජන්ති, තියොජනසතිකාතිපි කුටාති පළුජ්ජන්ති, චතුරයොජනසතිකාතිපි කුටාති පළුජ්ජන්ති, පඤ්ඤොජනසතිකාතිපි කුටාති පළුජ්ජන්ති.

ඉමිස්සා ච භික්ඛවෙ, මහාපඨවියා සිනෙරුස්ස ච පබ්බතරාජස්ස ක්කායමානානං ඛය්‍යමානානං තෙව ඡාරිකා පඤ්ඤායති¹ න මසි තෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, සප්පියා වා තෙලස්ස වා ක්කායමානස්ස ඛය්‍යමානස්ස තෙව ඡාරිකා පඤ්ඤායති න මසි, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, ඉමිස්සා ච මහාපඨවියා සිනෙරුස්ස ච පබ්බතරාජස්ස ක්කායමානානං ඛය්‍යමානානං තෙව ඡාරිකා පඤ්ඤායති න මසි.

එවං අනිච්චා භික්ඛවෙ සඬ්ඛාරා, එවං අද්දුච්චා භික්ඛවෙ සඬ්ඛාරා, එවං අනස්සාසිකා භික්ඛවෙ, සඬ්ඛාරා. යාවඤ්චිදං භික්ඛවෙ අලමෙව සබ්බසඬ්ඛාරෙසු නිබ්බිජ්ඣං, අලං විරජ්ජං, අලං විමුච්චිං.

තත්‍ර භික්ඛවෙ, කො මනතා, කො සද්ධාතා අගඤ්ච මහාපඨවි සිනෙරු ච පබ්බතරාජා ඛය්‍යස්සන්ති, විනස්සස්සන්ති, න භවිස්සන්තිති අඤ්ඤත්‍ර දිට්ඨපදෙසි.

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ, සුනෙතනස්ස නාම සථා අහොසි තිත්ථකරො කාමෙසු විතරාගො. සුනෙතනස්ස ඛො පන භික්ඛවෙ, සඤ්චනො අනෙකානි සාවකසනාති අහෙසු. සුනෙතනො භික්ඛවෙ සථා සාවකානං බ්‍රහ්මලොකසභව්‍යතාය ධම්මං දෙසෙති. යෙ ඛො පන භික්ඛවෙ, සුනෙතනස්ස සඤ්චනො බ්‍රහ්මලොකසභව්‍යතාය ධම්මං දෙසෙතනස්ස සබ්බෙන සබ්බ සංසතං ආජාතීංසු, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං බ්‍රහ්මලොකං උපපජ්ජිංසු.² යෙ න සබ්බෙන සබ්බ සංසතං ආජාතීංසු, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා අපෙකකච්චෙ පරනිමිතිවසවන්තීනං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජිංසු.³ අපෙකකච්චෙ නිම්මානරතීනං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජිංසු.² අපෙකකච්චෙ තුසිතානං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජිංසු. අපෙකකච්චෙ යාමානං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජිංසු. අපෙකකච්චෙ තාවතීංසානං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජිංසු. අපෙකකච්චෙ වාතුමමහාරාජකානං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජිංසු. අපෙකකච්චෙ ඛාය්‍යමානානං සභව්‍යතං උපපජ්ජිංසු. අපෙකකච්චෙ බ්‍රහ්මණිමහාසාරානං සභව්‍යතං උපපජ්ජිංසු. අපෙකකච්චෙ ගහපතිමහාසාරානං සභව්‍යතං උපපජ්ජිංසු.

අථ ඛො භික්ඛවෙ සුනෙතනස්ස සඤ්චනො එතදගොසි. න ඛො පනෙනා පතිරුපං ගොතං සාවකානං සම්මසමග්ගියො³ අස්සං අභිසම්පරායං. යනත්‍රුතාහං උත්තරිං මෙත්තං⁴ භාවෙය්‍යන්ති. අථ ඛො භික්ඛවෙ, සුනෙතනො සථා සත්තවස්සානි මෙත්තං විත්තං භාවෙසි. සත්තවස්සානි මෙත්තං විත්තං භාවෙය්‍යා සත්තසංවර්ධනිවර්ධකපෙය නසිමං ලොකං පුනරාගමියි. සංවර්ධමානෙ සුදං භික්ඛවෙ, ලොකෙ ආභස්සරුපගො හොති, විවර්ධමානෙ ලොකෙ සුඤ්ඤං බ්‍රහ්මවිමානං උපපජ්ජති.

1 පඤ්ඤායති - සිමු

2 උපපජ්ජිංසු - සිමු.

3 සම්මසමග්ගියො - කල්පි

4 උත්තරිමෙත්තං - මිත්තං, යා

මහණෙනි, ඇවිලගත් දෑවෙන වැනැසෙන මහසිතිකදින් මැඩුනු සිනෙරුපථිතරාජයාගේ සියක්ශෝදන් උසැති කුටයෝ ද බිඳ වැටෙත්. දෙසියක් ශෝදන් උසැති කුටයෝ ද බිඳ වැටෙත්. තුන්සියක් ශෝදන් උසැති කුටයෝ ද බිඳ වැටෙත්. සාරසියක් ශෝදන් උසැති කුළුනු ද සිඳි වැටෙත්. පන්සියක් ශෝදන් උසැති කුළුනු ද සිඳි වැටෙත්.

මහණෙනි, ඇවිලගත්, දෑවෙන මෙ මහපොළොවෙහි ද සිනෙරුපථිතරාජයාගේ ද හළු හා දැලි නො හැණේ ම ය. මහණෙනි, ඇවිලගෙන දෑවෙන සර්පිස්ත්‍රයේ (හිතෙල්ලි) හෝ තෙලෙයක්ත්‍රයේ හළු හෝ දැලි නො මැ පැණෙන්නේ යමෙක් ද, මහණෙනි, එසෙයින් ම ඇවිලගෙන දෑවෙන මෙ මහපොළොවෙහි හා සිනෙරුපථිතරාජයාගේ ද හළු හා දැලි නො පැණෙයි.

මහණෙනි, සංස්කාරයෝ මෙසේ අතිත්‍යයහ. මහණෙනි, සංස්කාරයෝ මෙසේ අසපිරියහ. මහණෙනි, සංස්කාරයෝ මෙසේ අනායොසිකයහ. මහණෙනි, සජ්ඣංසකාරයන්හි නිවේදයට නිසි මැ යි. විරාගයට නිසි මැ යි මිඳෙන්නට නිසි මැ යි.

මහණෙනි, “මෙ මහපොළොව හා මෙ සිනෙරුපථිතරාජයා යින්තෙන් දෑවෙන්නාහ, වැනසෙන්නාහ, නො පවත්නාහ”යි දූෂටපදයන් ගෙවත් සොතාපන්නයන් හැර වෙන කවරෙක් මනත්‍රණයට යමත් වේ ද? කවරෙක් හදහන්තේ ද?

මහණෙනි, භූතසුථියෙකි. තීඪිංකර වූ කාමයන්හි (විෂකම්මන වශයෙන්) පහ කළ රාගය ඇති සුනෙත්ත නම් ශාක්‍යාවරයෙක් වී ය. මහණෙනි, සුනෙත්ත ශාක්‍යාවට අනෙකයක ශ්‍රාවකයෝ වූහ. මහණෙනි, සුනෙත්ත ශාක්‍යාතෙම බ්‍රහ්මලොකසභ්‍යාවය සදහා සවිච්ඡිතට දහම් දෙසයි. මහණෙනි, බ්‍රහ්මලොකසභ්‍යාවය සදහා දහම් දෙසන සුනෙත්ත ශාක්‍යාත්‍රයේ අනුශාසනය යම් කෙනෙක් සජීව්‍යකාරයෙන් දැනගත්තාහු ද, ඔහු කාබුත් මරණින් මතු සුගති සංඛ්‍යාව බ්‍රහ්මලොකයට (උපත් විසින්) පැමිණියහ. යමෙක් සජීව්‍යකාරයෙන් අනුශාසනය (පිටිපාදීම) විසින් නො දත්හු ද, ඔහු ඇතැමෙක් කාබුත් මරණින් මතු පරතිර්මිතවශවර්තී දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණියහ. ඇතැම්හු නිමාණරතී දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණියහ. ඇතැම් කෙනෙක් තුසිතදෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණියහ. ඇතැම්හු යාමදෙවියන්ගේ සහභාවයට (ප්‍රතිසංකීර්ණයෙන්) එළැඹියහ. ඇතැම්හු තාවතිසදෙවියන්ගේ සහභාවයට එළැඹියහ. ඇතැම්හු වාතූමමහාරාජික දෙවියන්ගේ සහභාවයට එළැඹියහ. ඇතැම්හු ක්ෂත්‍රිය-මහාසාරයන්ගේ සහභාවයට එළැඹියහ. ඇතැම්හු බ්‍රාහ්මණමහාසාරයන්ගේ සහභාවයට එළැඹියහ. ඇතැම්හු ශාහපතිමහාසාරයන්ගේ සහභාවයට එළැඹියහ.

මහණෙනි, එක්කිහි සුනෙත්ත ශාක්‍යාවට මෙබඳු සිතෙක් විය. “යම් හෙයකින් මම පරලොච්ඡි ශ්‍රාවකයෙකට යමකම ගති ඇතියෙම් වෙමි නම්, තෙල මට අනුරු නො වේ මැ යි. මම මතුයෙහි දු මෙමත්‍රිධ්‍යානය වඩන්නෙමි නම් මැනවැ”යි මහණෙනි, එක්කිහි සුනෙත්ත ශාක්‍යා සත්වයෙක් මෙත්සින් වැඩී ය. සත්වයෙක් මෙත් සින් වඩා සත්‍ය සාවර්තී-විවර්තී කල්පයක්, පිටිසද විසින් මෙ මිනිස්ලොවට නො පැමිණියේ ය.- මහණෙනි, ලොව නත්තා කල්හි හෙ ආනාසවරොපග වෙයි. ලොව විවර්තී වන කල්හි ශුන්‍යබ්‍රහ්මානායට (උත්තරතී විසින්) එළැඹෙයි.

නත්ත සුදං භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මා භොති මහාබ්‍රහ්මා අභිතු අභතිතුතො අඤ්ඤදත්ථි දසො වසවතති. ඡතතිංසකඛන්තා ඛො පන භික්ඛවෙ, සකෙකො අභොසි දෙවොනමිනෙදු. අනෙකසතකඛන්තා රාජා අභොසි වකකවතති ඛමමිකො ඛමමරාජා වාතුරනෙතා විජිතාචී ජනපදත්ථාවරියප්පතෙතො සත්තරතනසමන්තාගතො. පරොසභස්සං ඛො පනස්ස පුත්තා අගෙසුං සුරා වීරඛගරූපා සරනෙතප්පමගුනා. තො ඉමං පඨවිං සාගරපරියන්තා අදණ්ඨෙන අසත්ථෙන ඛමෙමන අභිවිජ්ඣ අජ්ඣාචසි.

සො හි නාම භික්ඛවෙ, සුනෙතො සත්ථා එවං දිඤ්ඤකො සමානො එවං වීරට්ඨිනිකො අපරිමුතො අභොසි ජාතියා ජරාමරණෙන තොකෙහි පරිදෙවෙහි දුකෙකහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි. අපරිමුතො දුක්ඛස්මාති වදාමි.

තං කිස්ස හෙතු. වතුන්තං ඛමමානං අනනුබොධා අප්පට්ඨෙවිධා. කතමෙසං වතුන්තං: අරියස්ස සීලස්ස අනනුබොධා අප්පට්ඨෙවිධා, අරියස්ස සමාධිස්ස, අරියාය පඤ්ඤාය, අරියාය විමුක්තියා අනනුබොධා අප්පට්ඨෙවිධා.

තස්සිදං භික්ඛවෙ අරියං සීලං අනුබුද්ධං පටිවිද්ධං, අරියො සමාධි අනුබුද්ධො පටිවිද්ධො, අරියා පඤ්ඤා අනුබුද්ධා පටිවිද්ධා,¹ අරියා විමුක්ති අනුබුද්ධා² පටිවිද්ධා, උච්ඡින්නා භවතණ්ඨා, ඛිණ්ණ භවනෙත්ති, නජීදාති පුභබ්බවොති. ඉදමචොච භගවා, ඉදං චචා සුගතො අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

77. සීලං සමාධි පඤ්ඤා ච විමුක්ති ච අනුත්තරා,
අනුබුද්ධා ඉමෙ ඛමමා ගොතමෙන යතස්සිනා.
78. ඉති බුද්ධො අභිඤ්ඤාය ඛමමකඛාසි භික්ඛුනං,
දුක්ඛස්සන්තකරො සත්ථා වකඛුමා පරිනිබ්බුතො.

7. 2. 3. 3.

[නගරූපම සුත්තං]

[සාවස්ථිභීදුතං]

14. යතො ඛො භික්ඛවෙ, රඤ්ඤා පච්චන්තිමිං නගරං සත්තති නගරපරික්ඛාරෙහි සුපරික්ඛන්තං³ භොති, වතුන්තඤ්ච අභාරානං නිකාම-ලාභී භොති අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. ඉදං චුච්චති භික්ඛවෙ රඤ්ඤා පච්චන්තිමිං නගරං අකරණීයං බාහිරෙහි පච්චන්තිකෙහි පච්චාමිතොති.

1. අරියස්සමාධිස්ස අනනුබොධා අප්පට්ඨෙවිධා අරියාය පඤ්ඤාය අනනුබොධා

අප්පට්ඨෙවිධා - ඡෙත්සං. 2. අනුබොධා - මත්තං.

3. සුපරික්ඛන්තං - කන්ථි, පරික්ඛන්තං - අධ්මකථා, සුපරික්ඛං - සිමු.

මහණෙනි, බඩ තෙමේ එහි හැම බඩුත් මැඩ වෙසෙන සුළුයේ (කිසිවකු විසිනුදු) නො මඩනාලුයේ එකානායෙන් සියල්ල දක්නේ වශවර්තී වූයේ මහාබ්‍රහ්ම වෙයි. මහණෙනි, සතිය්චරිත්ත ශක්‍ර දෙවෙනු විය. අනෙක - ශතචාරයක් සත්විති රජ වූයේ ධාර්මික ධර්මාරජ වූයේ සිවුසසුරු ශ්‍රීම කොට ඇති පොළොව ඇතිගේ සතුරන් දිනන සුළුයේ ජනපදයන්හි ස්ථාවරතාවයට පැමිණියේ සත්ථවතීන් සපත් විය. මහට සුර වූ වීර,ඛහ වූ සතුරුසෙන් මඩනා දහසින් වැඩි පුත්‍රයෝ වූහ. හෙ සසුරු පිරිසත් මෙ පොළොව අදහසියෙන් අශක්‍රයෙන් දැමුමින් දිනා ඉසුරුමත් ව විසි ය.

මහණෙනි, එ සුනෙත්ත ශාසනා තෙම මෙසේ දිඝායුණ වූයේ ම මෙසේ වීරසම්පන්න වූයේ ම ජාතියෙන් ජරාමරණයෙන් ශොකයෙන් පරිදෙවයෙන් දුකින් දෙමනසින් දැඩි ආයාසයෙන් නොමිදුනේ ම විය. වාතානුභවයෙන් අපරිමුක්ත යයි කියමි.

එ කවර හෙයින් යත්: දහම්සතරක්ත්‍රයේ අනනුබොධයෙන, අප්‍රති-වේධයෙන. කවර සතරක්ත්‍රයේ ය යත්: ආයතීඝිලයාගේ අනනුබොධයෙන් අප්‍රතිවේධයෙන. ආයතීසමාධිත්‍රයේ ... ආයතීප්‍රඥාවගේ ... ආයතීවිමුක්තත්‍රයේ අනනුබොධයෙන් හා අප්‍රතිවේධයෙන.

මහණෙනි, එ ම ආයතීඝිලය (මා විසින්) අනුබුද්ධ ය, ප්‍රතීවිද්ධ ය. ආයතීසමාධිය අනුබුද්ධ ය, ප්‍රතීවිද්ධ ය. ආයතීප්‍රඥාව අනුබුද්ධ ය, ප්‍රතීවිද්ධ ය. ආයතීවිමුක්තිය අනුබුද්ධ ය, ප්‍රතීවිද්ධ ය. භවතාණංච උසුන් කරණ ලද. භවරජ්ජවි සමිණ විය. දැන් පුනභිවයෙක් නැතැයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළසේක. මෙය වදාරා සුගතශාසනයන් වහන්සේ යළි අනෙකක් ද වදාළසේක:

1. යශස්සී ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් අනුතතරඝිලය, අනුතතර-සමාධිය, අනුතතරප්‍රඥාව, අනුතතරවිමුක්තිය යන මේ ධර්මයෝ අවබෝධ කරණලදහ.

2. මෙසේ බුදුහු විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන හික්කුන්ට දහම් වදාළහ. වාතානුභවය අනත කරණ පසැත් ඇති ශාසනයන් වහන්සේ (කෙලශ-පරිනිවෘණයෙන්) පිරිනිවිභස යි.

7. 2. 2. 2.

[නගරාපම සූත්‍රය]

[සැමැත්තීදන සි]

14. මහණෙනි, යම් කලෙක රජුගේ පහල් නුවර සත්‍ය නගරා-ලඛකාරයෙන් මොනොවට පිරිකෙවු කරණලද්දේ වේ ද, සතර අහර ද කැමැති සේ ලබනුයේත් නිදුකින් ලබනුයේත් විපුල කොට ලබනුයේත් වේ ද, මහණෙනි, රජුගේ මේ ප්‍රත්‍යක්‍ෂ නගරය බැහැරි පසමිතුරු වූ සතුරන් විසින් සාධාගත (දිනාගත) නො හැකැයි කියනු ලැබේ.

කතමෙහි සත්‍යකතී නගරපරික්කාරෙහි සුපරික්කතං හොති:

(1) ඉධ භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ එසිකා හොති ගමහිර-
නෙමා සුතීඛාතා අවලා අසමපචෙහී. ඉමිනා පඨමෙන නගරපරික්කාරෙන
සුපරික්කතං හොති රඤ්ඤ පච්චන්තිමං නගරං අබ්භන්තරානං ගුහතියා
බාහිරානං පරිඝාතාය.

(2) පුනච්ච පරං භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ පරිඛා ඛතා
හොති ගමහිරා වෙච චිත්තො ව. ඉමිනා දුතියෙන නගර පරික්කාරෙන
සුපරික්කතං හොති රඤ්ඤ පච්චන්තිමං නගරං අබ්භන්තරානං ගුහතියා
බාහිරානං පරිඝාතාය.

(3) පුනච්ච පරං භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ අනුපරියාය
පථො හොති උච්චො වෙච චිත්තො ව. ඉමිනා තතියෙන නගර
පරික්කාරෙන සුපරික්කතං හොති රඤ්ඤ පච්චන්තිමං නගරං අබ්භන්ත-
රානං ගුහතියා බාහිරානං පරිඝාතාය.

(4) පුනච්ච පරං භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ බහුං ආට්ඨිං
සන්තිවිතං හොති සලාකා වෙච ජෙවනියඤ්ච. ඉමිනා චතුස්ථෙන නගර-
පරික්කාරෙන සුපරික්කතං හොති රඤ්ඤ පච්චන්තිමං නගරං අබ්භන්ත-
රානං ගුහතියා බාහිරානං පරිඝාතාය.

(5) පුනච්ච පරං භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ බහු බල-
කායො පටිවසති - සෙය්‍යපිදං; හත්ථාරොහා අස්සාරොහා රජිකා ධනුස්සා
වෙලකා වලකා පිණ්ඩදසිකා උග්ගා රාජපුත්තා පක්ඛන්දිනො මහානාගා සුරා
පපාලිකා. චිම්මයොතිනො දසකපුත්තා. ඉමිනා පඤ්ඤමෙන නගර-
පරික්කාරෙන සුපරික්කතං හොති රඤ්ඤ පච්චන්තිමං නගරං අබ්භන්තරා-
නං ගුහතියා බාහිරානං පරිඝාතාය.

(6) පුනච්ච පරං භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ දෙවාරිකො
හොති පණ්ණිනො වාසෙනා මෙධාපී අඤ්ඤාතානං නිවාරෙනා ඤාතානං
පචෙසෙනා. ඉමිනා ඡ්ඤෙඨන නගරපරික්කාරෙන සුපරික්කතං හොති
රඤ්ඤ පච්චන්තිමං නගරං අබ්භන්තරානං ගුහතියා බාහිරානං පරිඝාතාය.

(7) පුනච්ච පරං භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ පාකාරො
හොති උච්චො වෙච චිත්තො ව වාසනලෙපනසමපන්නො ව. ඉමිනා සත්ත-
මෙන නගරපරික්කාරෙන සුපරික්කතං හොති රඤ්ඤ පච්චන්තිමං
නගරං අබ්භන්තරානං ගුහතියා බාහිරානං පරිඝාතාය.

ඉමෙහි සත්‍යකතී නගර-පරික්කාරෙහි සුපරික්කතං හොති.

කතමෙයං චතුන්නං ආහාරානං තිකාමලාභී හොති අකිල්ලාභී
අකසිරලාභී:

(1) ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ බහුං තිණ්ණකට්ඨොදකං
සන්තිවිතං හොති අබ්භන්තරානං රතියා අපරිත්තස්සාය ථාසුචිහාරාය,
බාහිරානං පරිඝාතාය.

කවර සත්‍ය නගරාලංකාරයෙකින් මනා කොට පරික්ෂිත වේ යත්:

(1) මහණෙනි, මෙහි රජුගේ පසල්වැසි නුවරෙහි ගැඹුරු වළ ඇති මොනොවට කැණ සිටුවනලද, නොසැලෙන නො වෙළුනු එහිකාන්තමය වෙයි. මේ පළමු නගර පරික්ෂාරයෙන් රජුගේ ප්‍රත්‍යක්ෂ නගරය ආභානාරවාසීන්ගේ ගොපනය සඳහා බාහිර ශත්‍රුන්ගේ නිවාරණය සඳහා මොනොවට පරික්ෂිත වෙයි.

(2) තවද, මහණෙනි, රජුගේ පසල්වැසි නුවරෙහි ගමනේ වූත් විශ්වාස වූත් පරිබාසයක් කණනලද වෙයි. මේ දෙවන නගරපරික්ෂාරයෙන් රජුගේ ප්‍රත්‍යක්ෂ නගරය ආභානාරයන්ගේ ගුප්තිය සඳහා බාහිර ශත්‍රුන්ගේ නිවාරණය සඳහා මොනොවට පරික්ෂිත වෙයි.

(3) තවද මහණෙනි, රජුගේ ප්‍රත්‍යක්ෂ නගරයෙහි උස් වූ ද පුළුල් වූ ද අනුපරිමායපථය (පවුරු ඇතුළත වටා ඇවිදුනා මාවත) වෙයි. රජුගේ ප්‍රත්‍යක්ෂ නගරය ආභානාරවාසීන්ගේ ගුප්තිය සඳහා බාහිරයන් වළඟනු සඳහා මේ තෙවන නගරපරික්ෂාරයෙන් පරික්ෂිත වෙයි.

(4) තවද මහණෙනි, රජුගේ ප්‍රත්‍යක්ෂ නගරයෙහි (සතති නොමරාදි) සලාක නම් වූ ද, (එකතොඩාරාදි) ජෙවනිය නම් වූ ද බොහෝ අවි රැස් කරනලද වෙයි. රජුගේ ප්‍රත්‍යක්ෂ නගරය මේ සතරවන පරික්ෂාරයෙන් ආභානාරයන්ගේ ගොපනය සඳහා බාහිරයන්ගේ වාරණය සඳහා සුපරික්ෂිත වෙයි.

(5) තවද මහණෙනි, රජුගේ ප්‍රත්‍යක්ෂ නගරයෙහි හත්තාරොහ ය, අක්කාරොහ ය, රථාරොහ ය, ධවජගණයනුවො ය, (නොනොවුහකාරි) චලක ය, (සාහසිකමානොධවු) පිඤ්ඤාක ය, (සබ්බාමාවර) උග්‍රාර්ථපුත්‍ර ය, (සතුරන් මත කඩාපනනා) ප්‍රසන්නිත්‍ර ය, (මහ ඇත් සමාන) මහානාග ය, අසනය සුර ය, (සම්පෘට්ට ඇඟලු) චම්පොධි ය, (ගෙහි දසයන් සමාන) දසක පුත්‍ර ය දැයි බොහෝ බලකාය වෙසෙයි. රජුගේ ප්‍රත්‍යක්ෂ නගරය මේ පස්වන නගරපරික්ෂාරයෙන් ආභානාරවාසීන්ගේ ගොපනය සඳහා බාහිරයන්ගේ නිවාරණය සඳහා සුපරික්ෂිත වෙයි.

(6) තවද මහණෙනි, රජුගේ ප්‍රත්‍යක්ෂ නගරයෙහි පණ්ඩිත වූ වෘක්ක වූමොච්චි වූ නො හඳුනන්නවුන් වළඟන, හඳුනන්නවුන් ප්‍රචීට කරවනආරපාලයෙක් වෙයි. රජුගේ ප්‍රත්‍යක්ෂ නගරය ආභානාරයන්ගේ ගුප්තිය සඳහා බාහිරයන්ගේ නිවාරණය සඳහා මේ සවන නගරපරික්ෂාරයෙන් සුපරික්ෂිත වෙයි.

(7) තවද මහණෙනි, රජුගේ ප්‍රත්‍යක්ෂ නගරයෙහි වාසනයෙන් (සිදුරු වැසීමෙන්) ලේපනයෙන් (සුණුපිරීමෙන්) සමපන්න වූ උස් වූ ද පුළුල් වූ ද මහපවුරක් වෙයි. රජුගේ ප්‍රත්‍යක්ෂ නගරය මේ සත්වන නගරපරික්ෂාරයෙන් ආභානාරයන් රක්ෂා සඳහා බාහිරයන් වළඟනු සඳහා සුපරික්ෂිත වෙයි.

මේ සත් නගර පරික්ෂාරයෙන් මනා කොට පරික්ෂිත වෙයි.

කවර අගර සතරක් කැමැති සේ ලබන්නේ නිදුකින් ලබන්නේ විපුල සේ ලබන්නේ වේ ය යත්:

(1) මහණෙනි, මෙලොවහි රජුගේ ප්‍රත්‍යක්ෂ නගරයෙහි ආභානාර ජනයාගේ රතිය සඳහාත් ත්‍රාසයට නො වදනු සඳහාත් පහසු විහරණ සඳහාත් බාහිරයන් නවනනු සඳහාත් බොහෝ තාණකාම හා ජලය රැස් කොට තබනලද වෙයි.

(2) පුනවපරං භික්ඛවෙ, රඤ්ඤා පච්චන්තිමෙ නගරෙ ඛන්තං සාලියවකං සන්තිවිතං හොති අබ්බන්තරානං රතියා අපරිතක්ඛං ඵාසුචිභාරාය බාහිරානං පටිඝාතාය.

(3) පුනවපරං භික්ඛවෙ, රඤ්ඤා පච්චන්තිමෙ නගරෙ ඛන්තං තිලමාස-මුග්ගාපරන්තං සන්තිවිතං හොති අබ්බන්තරානං රතියා අපරිතක්ඛං ඵාසුචිභාරාය, බාහිරානං පටිඝාතාය.

(4) පුනවපරං භික්ඛවෙ, රඤ්ඤා පච්චන්තිමෙ නගරෙ ඛන්තං හෙසජ්ජං සන්තිවිතං හොති සෙය්‍යපීදං සප්පි නවතිනං තෙලං මුද්ධං ඵාණීතං ලොණං අබ්බන්තරානං රතියා අපරිතක්ඛං ඵාසුචිභාරාය, බාහිරානං පටිඝාතාය.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ, චතුන්තං අභාරානං නිකාමලාභී හොති අභිච්ඡල්‍යාභි අකසිරලාභී.

යතො ඛො භික්ඛවෙ, රඤ්ඤා පච්චන්තිමං නගරං ඉමෙති සත්‍යසාධනාගමයෙහි පරිත්‍යාගයෙන් පසුපරික්ඛන්තං හොති, ඉමෙසං චතුන්තං අභාරානං නිකාමලාභී හොති අභිච්ඡල්‍යාභි අකසිරලාභී, ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ, රඤ්ඤා පච්චන්තිමං නගරං අකරණීයං බාහිරෙති පච්චන්තිමෙහි පච්චාමිතෙහි.

ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, යතො අරියසාවකො සත්‍යසාධනාගමයෙහි සම්මන්තරාගතො හොති, චතුන්තස්ස ක්‍රියාන්තං අභිච්ඡල්‍යාභි අකසිරලාභී. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ, අරියසාවකො අකරණීයො මාරණ අකරණීයො පාපිමතො.

සත්‍යසාධනාගමයෙහි සත්‍යසාධනාගමයෙහි සම්මන්තරාගතො:

(1) සෙය්‍යපාපි භික්ඛවෙ, රඤ්ඤා පච්චන්තිමෙ නගරෙ ඵසිකා හොති ගමනිකා වෙව වින්තං අභාරානං අභාරානං අබ්බන්තරානං ගුණතියා බාහිරානං පටිඝාතාය, ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො සඤ්ඤා හොති, සද්දහති තථාගතස්ස ඛොති - ඉතිපි සො නගරා අරහං සම්මා - සම්මුඤ්ඤා විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිද්ධ අනුත්තරෙ පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවමිත්‍රස්සානං වුඤ්ඤා නගරාති. සඤ්ඤාසිකො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො අකුසලං පජහති, කුසලං භාවෙති, සාවජ්ජං පජහති, අනවජ්ජං භාවෙති, සුඤ්ඤා අත්තානං පරිහරති. ඉමිනා පඨමෙන සද්දහමෙන සම්මන්තරාගතො හොති.

(2) සෙය්‍යපාපි භික්ඛවෙ, රඤ්ඤා පච්චන්තිමෙ නගරෙ පරිබා හොති ගමනිකා වෙව වින්තං අබ්බන්තරානං ගුණතියා බාහිරානං පටිඝාතාය, ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො නිරිමා හොති, නිරිතති කාය-දුච්චරිතෙන චිද්දුච්චරිතෙන මනෝදුච්චරිතෙන නිරිතති පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සම්පන්නො. නිරිපරිබා¹ භික්ඛවෙ, අරිය-සාවකො අකුසලං පජහති, කුසලං භාවෙති, සාවජ්ජං පජහති, අනවජ්ජං භාවෙති, සුඤ්ඤා අත්තානං පරිහරති. ඉමිනා දුතියෙන සද්දහමෙන සම්මන්තරාගතො හොති.

1 නිරිපරිබා ඛො - ඉතං.

(2) තවද මහණෙනි, රජුගේ පසල්නුවරෙහි ආභාෂානාරිකයන්ගේ රතියපිණික, පරිත්‍රාස නොවනු පිණිස, පහසු විහරණය පිණිස, බැහැරියන් හවනනු පිණිස බොහෝ ගාල් හා යව රැස් කොට තබනලද වෙයි.

(3) තවද මහණෙනි, රජුගේ ප්‍රත්‍යානා නගරයෙහි අබතුරු දහන්ගේ රතිය පිණිස අපරිත්‍රාසය පිණිස පහසු විහරණය පිණිස බැහැරියන් වළඟනු පිණිස බොහෝ තල මා මුං හා සෙසු අපරාධා රැස් කොට තබනලද වෙයි.

(4) තවද මහණෙනි, රජුගේ ප්‍රත්‍යානා නගරයෙහි අබතුරු දහන්ගේ අතිරතිය පිණිස අපරිත්‍රාසය පිණිස පහසු විහරණය පිණිස බැහැරියන් වළඟනු පිණිස ගී, වෙඩිරා, තෙල්, මිනි, සතුරු, පුණ්‍ය යන බොහෝ බෙහෙත් රැස් කොට තබනලද වෙයි.

මහණෙනි, මේ සතර අහර කැමැති ගේ ලබන්නේ ද නිදුකින් ලබන්නේ ද විප්‍රල ගේ ලබන්නේ ද වෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක රජුගේ ප්‍රත්‍යානා නගරය මේ සත්‍ය නගරපරිකාරයෙන් පරික්ෂිත වේ ද, මේ සතර අහර ද කැමැති ගේ ලබන්නේ නිදුකින් ලබන්නේ විප්‍රල ගේ ලබන්නේ වේ ද, මහණෙනි, රජුගේ මේ ප්‍රත්‍යානා නගරය බැහැරි පසම්තුරන් සතුරන් විසින් සාධාගත නොහැකැයි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම යම් කලෙක අරිසවු කරුණු සතෙකින් සමනාගත වූයේ ආභිචේතසික වූ දිට්ඨිමිමසුබවිහාර වූ සතර ධ්‍යානයන් ද කැමැති ගේ ලබන්නේ නිදුකින් ලබන්නේ, විප්‍රල ගේ ලබන්නේ වේ ද, මහණෙනි, මේ අරිසවු පාපි වූ මාරයා විසින් සාධාගත නොහැක්කේ යයි කියනු ලැබේ.

කවර සත් කරුණෙකින් සමනාගත වේ ය යත්:

(1) මහණෙනි, යම් පරිද්දෙකින් රජුගේ ප්‍රත්‍යානා නගරයෙහි ගැඹුරුවල ඇති, මොනොවට සිවුවනලද නොසැලෙන නොවෙවුලන එමිකාසාමය, අභාෂානාරියන්ගේ ගෝපනය සඳහා බැහැරියන් වළඟනු සඳහා වේ ද, එ පරිද්දෙන් ම මහණෙනි, ආයතීශ්‍රාවක ශ්‍රද්ධා ඇතියේ වෙයි, තපාගතයන් වහන්සේගේ බොධිය - මේ කරුණෙහුද එ හඟවන්නු අභිත්ත, සමාස්තමිශ්‍රායක, විද්‍යාවරණ සම්පන්නයක, සුගතයක, ලොකවිද්‍යක, අනුත්තර පුරුෂදමසසාරපිත, දෙවිමිනිස්තට ශාස්තෘය, බුද්ධියක, හඟවන්න'යි හඳුනයි. මහණෙනි, ශ්‍රද්ධාවත් ආයතීශ්‍රාවක ම අකුසල් දුරලයි. කුසල් වඩයි. සාවද්‍යය දුරලයි. අනවද්‍යය වඩයි. ශුද්ධාත්මය පරිහරණ කරන්නේ ය. මේ පළමු සඳුම්මයෙන් සමනාගත වෙයි.

(2) මහණෙනි, යම් පරිද්දෙකින් රජුගේ ප්‍රත්‍යානා නගරයෙහි ගැඹුරු වූ ද පුළුල් වූ ද දියඅඟල ආභාෂානාරියන්ගේ ගුප්තිය සඳහාත් බාහිරයන් වළඟනු සඳහාත් වේ ද, මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම අරිසවු හිරි ඇතියේ වෙයි. කායදුශ්චරිතයෙන්, වාග්දුශ්චරිතයෙන් මනෝදුශ්චරිතයෙන් ලජ්ජිත වෙයි. ලඞ්ඛ අකුසල් දහමිනි ගෙදීමෙන් ලජ්ජිත වෙයි. මහණෙනි, දියඅඟල බඳු හිරියෙන් යුත් අරිසවු අකුසල් දුරලයි, කුසල් වඩයි. සාවද්‍යය දුරලයි, අනවද්‍යය වඩයි. ශුද්ධ ආත්මය පරිහරණ කෙරෙයි. මේ දෙවන සඳුම්මයෙන් සමනාගත වෙයි.

(3) සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ අනුපරිතං- පථො හොති උච්චො චෙව විත්තො ච, අබ්‍යන්තරානං ගුහතියා බාහිරානං පරිඝාතාය, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො ඔත්තපපි හොති. ඔත්තපපති කායදුච්චරිතෙන වච්චුච්චරිතෙන මනෝදුච්චරිතෙන, ඔත්තපපති පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපතතියා. ඔත්තපපරියාය පථො භික්ඛවෙ අරියසාවකො අකුසලං පජහති කුසලං භාවෙති. සාවච්ජං පජහති, අනවච්ජං භාවෙති. සුඛං අත්තානං පරිහරති. ඉමිනා තතියෙන සද්ධිමෙවන සම්මන්තාගතො හොති.

(4) සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ බහුං අංවුඛං සන්තිවිතා හොති, සලාකං චෙව ජෙවතීයඤ්ච අබ්‍යන්තරානං ගුහතියා බාහිරානං පරිඝාතාය, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො බහුසුඤ්ඤා හොති සුතධරො සුතසන්තිවග්ගො, යෙ තෙ ධම්මා අදිකල්‍යාණං මජ්ඣකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාථා සවාසඤ්ඤා කෙවලපරිපුර්ණණං පරිසුඛං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපායා ධම්මා බහුසුඤ්ඤා හොතති ධනා වච්ඡා පරිචිතා මහසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුපපටිච්ඡා. සුතාවුඛො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො අකුසලං පජහති, කුසලං භාවෙති, සාවච්ජං පජහති, අනවච්ජං භාවෙති, සුඛං අත්තානං පරිහරති. ඉමිනා වතුඤ්ඤා සද්ධිමෙවන සම්මන්තාගතො හොති.

(5) සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ බහු බල- කායො පටිවසති, සෙය්‍යපීදා: හත්ථාරොහා අසාරොහා රජිකා ධනුශ්භා චෙලකා වලකා පිණ්ඩුපිකා උග්ගා රාජපුත්තා පක්ඛන්දිනො මහානාගා සුරා වම්මකොඛිනො දුසස්සුත්තා අබ්‍යන්තරානං ගුහතියා බාහිරානං පරිඝාතාය, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො ආරද්ධිචරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදාය ථාමවා දළහපරක්කමො අතික්ඛිත්තධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. විරියබලකායො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො අකුසලං පජහති, කුසලං භාවෙති, සාවච්ජං පජහති, අනවච්ජං භාවෙති, සුඛං අත්තානං පරිහරති. ඉමිනා පඤ්ච- මෙන සද්ධිමෙවන සම්මන්තාගතො හොති.

(6) සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ දෙවාරිකො හොති පණ්ණිනො විගතො, මෙධාචී අඤ්ඤාතානං නීවරෙන ඤාතානං පච්චෙඤ්ඤා අබ්‍යන්තරානං ගුහතියා බාහිරානං පරිඝාතාය, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො සතිමා හොති පරමෙන සතිතෙපඤ්ඤාන සම්මන්තාගතො විරක්කම්පි විරහාසිතම්පි හරිතා අනුස්සරිතා. සති දෙවාරි- රිකො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො අකුසලං පජහති, කුසලං භාවෙති, සාවච්ජං පජහති, අනවච්ජං භාවෙති, සුඛං අත්තානං පරිහරති. ඉමිනා ඡවෙස්ථන සද්ධිමෙවන සම්මන්තාගතො හොති.

(7) සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ පාකාරෙ හොති උච්චො චෙව විත්තො ච වාසනලෙපනසම්පතො ච අබ්‍යන්තරානං ගුහතියා බාහිරානං පරිඝාතාය, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො පඤ්ඤාවා හොති උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය සම්මන්තාගතො අරියාය නිබ්බන්ධිකාය සම්මාදුක්ඛකයගාමිනියා. පඤ්ඤාවාසනලෙපනසම්පතො නික්ඛවෙ, අරියසාවකො අකුසලං පජහති, කුසලං භාවෙති, සාවච්ජං පජහති, අනවච්ජං භාවෙති, සුඛං අත්තානං පරිහරති. ඉමිනා සත්තමෙන සද්ධිමෙවන සම්මන්තාගතො හොති.

ඉමෙති සත්තති ධම්මෙති සම්මන්තාගතො හොති.

(3) මහණෙනි, යම් පරිද්දෙකින් රජුගේ ප්‍රත්‍යක්‍ෂ නගරයෙහි උස් වූත් පුළුල් වූත් අනුපරිත්‍යාසපථය අඛණ්ඩව සිටින රැක්ම සඳහාත් බාහිරයන් වලහනු සඳහාත් වේ ද, මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම අරිසවු ඔතප් ඇතියේ වෙයි. කායදුශ්චරිතයෙන් වාග්දුශ්චරිතයෙන් මනෝදුශ්චරිතයෙන් හිං දනවයි. ලාමක අකුශලධර්ම සමාපතියෙන් හිං දනවයි. මහණෙනි, ඔත්තපපරිත්‍යාසපථය ඇති ආර්යශ්‍රාවක අකුශලය දුරලයි. කුශලය වඩයි. සාවද්‍යය දුරලයි. අනවද්‍යය වඩයි. ශුඬ වූ ආත්මය පරිහරණ කරයි. මෙ තෙවන සද්ධම්මයෙන් සම්මානගත වෙයි.

(4) මහණෙනි, යම් පරිද්දෙකින් රජුගේ ප්‍රත්‍යක්‍ෂ නගරයෙහි අභ්‍යන්තරජනයා රැක්ම සඳහාත් බාහිරයන් වලහනු සඳහාත් ශල්‍යකා හා ජේවනීය යයි බොහෝ ආයුධ රැස් කරණලද වේ ද, මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම ආර්යශ්‍රාවක බහුශ්‍රාව වූයේ ශ්‍රාවධර වූයේ ශ්‍රාවකනතිවය ඇතියේ වෙයි. යම් එ වග්ගි කෙනෙක් ආදිකල්‍යාණ මධ්‍යකල්‍යාණ පරිවර්තකල්‍යාණ ඇති සාථ වූවානු සමාසන්න වූවානු කෙවලපරිපූර්ණ වූවානු පරිශුද්ධ වූවානු වග්ගීය පවසත් නම්, එබඳු වග්ගියේ ඔහු විසින් බහුශ්‍රාව වෙත් බරණලද වෙත්. වචනයෙන් පුරුදු කරණලද වෙත්. මනසින් අනුප්‍රේක්ෂිත වෙත්. ප්‍රඥප්තියෙන් සුප්‍රතිවිඬි වෙත්. මහණෙනි, ශ්‍රාවක අවි කොට ඇති ආර්යශ්‍රාවක අකුශලය දුරලයි. කුශලය වඩයි. සාවද්‍යය දුරලයි. අනවද්‍යය වඩයි. පිරිසිදු ආත්මයක් පරිහරණ කරයි. මෙ සතරවන සද්ධම්මයෙන් සම්මානගත වෙයි.

(5) මහණෙනි, යම් පරිදි රජුගේ ප්‍රත්‍යක්‍ෂ නගරයෙහි හත්තාරොහය අත්තාරොහය, රජිතය, ධනුර්ජිතය, වේලකය, වලකය, පිණ්ඩදායකය, උග්‍රාරජපුත්‍රය, ප්‍රකාශකය, මහානාගය, සුර අභ්‍යාසය, වග්ගිය, දාසකපුත්‍රය යන බලකාය ආභ්‍යන්තරයන්ගේ ගුප්තිය සඳහාත් බාහිරයන් භවනනු සඳහාත් වේ ද, මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම අරිසවු අකුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය සඳහා කුශලධර්මයන්ගේ උපකම්පත් සඳහා කුශලධර්මයන්හි සාම ඇතියේ දළපැරකුම් ඇතියේ නොහළ වැරදුම් ඇතියේ රුකුළුවැර ඇතියේ වෙතෙයි. මහණෙනි, වග්ගී සංකීර්ණ බලකාය ඇති ආර්යශ්‍රාවක අකුසල් දුරලයි. කුසල් වඩයි. සාවද්‍යය දුරලයි. අනවද්‍යය වඩයි. ශුඬ ආත්මය පරිහරණ කරයි. මෙ පස්වන සද්ධම්මයෙන් සම්මානගත වෙයි.

(6) මහණෙනි, යම් පරිදි රජුගේ පසල් නුවරෙහි පණ්ණින, වෘක්ක, මේධාවි වූ අභ්‍යන්තර වලහන, භූතයන් පිවිස්වන ආරාමයා අභ්‍යන්තර ජනයාගේ රැක්ම සඳහා බාහිර සතුරන් වලහනු සඳහා වේ ද, මහණෙනි, එපරිදි අරිසවු උත්තම සමානියෙන් හා නිපකභාවයෙන් සම්මානගත වූ, බොහෝ පෙර කළ ද හා බොහෝ පෙර බිණු ද සිහි කරන්නේ පුනපුනා සිහි කරන්නේ සමානි ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, සිහිය දෙරවුපල් කොට ඇති අරිසවු අකුසල් දුරලන්නේ ය, කුසල් වඩන්නේ ය, සාවද්‍යය දුරලන්නේ ය, අනවද්‍යය වඩන්නේ ය, පිරිසිදු ආත්මය පරිහරණ කරන්නේ ය. මෙ සවන සද්ධම්මයෙන් සම්මානගත වෙයි.

(7) මහණෙනි, යම් පරිදි රජුගේ පසල් දනවු නුවර වාසනලෙපනයෙන් සමුද්‍රය වූ උස් වූත් පුළුල් වූත් පවුර ආභ්‍යන්තරිකයන්ගේ ගොපනය සඳහාත් බාහිරයන්ගේ නිවාරණය සඳහාත් වන්නේ ද, මහණෙනි, එ පරිදි ම ආර්යශ්‍රාවක උදයව්‍යාසයාමිති වූ ආර්ය වූ නිවේදය ඇසුරු කළ මනාසේ දුෂ්කරයට යන විදග්ගා ප්‍රඥයෙන් සම්මානගත වූයේ ප්‍රඥවත් වෙයි. මහණෙනි, ප්‍රඥවාසනලෙපනයෙන් සපන් අරිසවු අකුසලය දුරලයි, කුසලය වඩයි, සාවද්‍යය දුරලයි, අනවද්‍යය වඩයි. පිරිසිදු ආත්මය පරිහරණ කරන්නේ ය. මෙ සත්වන සද්ධම්මයෙන් සම්මානගත වෙයි.

මෙ සත්‍ය සද්ධම්මයෙන් සම්මානගත වෙයි.

**කතමේතං වතුන්තං කුසානං අභිවේතයිකානං දිට්ඨවම්මසුඛ-
විහාරානං තිකාමිලාහි ගොහි අකිච්ඡලාහි අකසිරලාහි:**

(1) නෙතප්‍රාප්ති හික්කවෙලි, රණේකු පව්වනගමේ නගරේ බහු, තිණ-
කප්‍රාප්ති, සහතිවිතං, නොති අභිනානකරාණං රතිය අපරිතසාය එත්ත-
චිතාරාය භාගිරාණං පච්ඡානාය, එච්ඡෙව වෙ: හික්කවෙලි, අරිසංචිතා:
විච්චිව කාමෙති විච්චි අකුසලෙති ධර්මෙති සචිතසංයං සච්චාරං.
විචෙකරං පිතිත්තං පඨමං කුසං උපසම්පජ්ජා විහරති, අතතනො රතිය
අපරිතසාය එත්තචිතාරාය, භික්කමනංය නිබ්බානංය.

[illegible][illegible]

(4) කෙසෙදාටි නිකිතෙව්, රකෙසු පව්නනිතෙව් නගරෙ බිහු, හෙසය්. නනතිවිතං. හෙසි කෙසෙදිදං. සප්පි නවතිතං. තෙලං මිටු එකිතං. ලොණං. අබ්බතතරානං රතියා අපරිතසාය එසුචිතරාය බාහිරානං පරිසාය, එව්වෙව් බො නිකිතෙව්, අරිසෙව්තො සුබසා ව පහානා දුකසා ව පහානා පුබෙව් කොමසායදෙමසායානං අප්පිම, අදුකසං අසුබං උපෙකසායතිපාරිසුද්ධිං. විතුසං කුසං උපසවප්පි විතරති අනතතො රතියා අපරිතසාය එසුචිතරාය, ඔසාමසාය තිබ්බායසා.

ඉමේසං චතුත්තං කොභං ආභිමේඛසිකං දිට්ඨධම්මසුච්ඡායාරාතං.
තිකාමිලාභී තොභී අභිච්ඡාභී අකසිරාභී.

සභාව බොහෝ සේ, අධිකාරියෙකුගේ සහතිකය සහතිකය
සහතිකයෙකුගේ සහතිකය, අධිකාරියෙකුගේ සහතිකය, අධිකාරියෙකුගේ
සහතිකයෙකුගේ සහතිකය, අධිකාරියෙකුගේ සහතිකය, අධිකාරියෙකුගේ

අයං වුච්චිති භික්ඛවෙ, අරියතංඛගෙ; අකරණීයො මාරයා අකර-
ණීයො පාපිමත්තාහි.

ආභිවේතසික වූ දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර වූ ස්වර ධ්‍යාන සතරක් කැමැතිකේ ලබන්නේත් නිදුකින් ලබන්නේත් විපුලභාවයෙන් ලබන්නේත් වේ ය යත්:

(1) මහණෙනි, යම් පරිදි රජුගේ ප්‍රත්‍යක්‍ෂ නගරයෙහි ආභ්‍යන්තරයන්ගේ රතිය සඳහා අපරිත්‍රාසය සඳහා පහසුවිහරණ සඳහා බාහිරයන් විලහනු සඳහා බොහෝ තාණ, කාම, උදක රැස් කොට තබනලද වේ ද, මහණෙනි, එසෙයින් ආයාශ්‍රාවක කාමයෙන් වෙන් වී ම අකුශල ධර්මයෙන් විසුකන ව ම තමාගේ අභිරතිය සඳහා අපරිත්‍රාසය සඳහා පහසු විහරණ සඳහා නිව්‍යාසයට වැදගත් සඳහා සවිතසී වූ සවිචාර වූ විවේකජ වූ ප්‍රීති හා සුඛ ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි.

(2) මහණෙනි, යම් පරිදි රජුගේ ප්‍රත්‍යක්‍ෂ නගරයෙහි ආභ්‍යන්තරිකයන්ගේ අභිරතිය පිණිස අපරිත්‍රාසය පිණිස, පහසු විහරණය පිණිස, බාහිර සතුරන් විලහනු පිණිස, බොහෝ ශාලි යව රැස් කොට තබන ලද වේ ද, මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම ආයාශ්‍රාවක විතසීවිචාරයන්ගේ ව්‍යුපශමයෙන් අධ්‍යානයෙහි මනා පැහැදිලි ඇති විතකයාගේ එකාග්‍රභාවයෙන් යුත් අවිතසී අවිචාර වූ සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීති හා සුඛ ඇති ද්විතීය ධ්‍යානයට තමාගේ රතිය පිණිස ද පරිත්‍රාස නො වන පිණිස ද පහසු විහරණ පිණිස ද නිවනට වැදගත් පිණිස ද එළඹ වෙසෙයි.

(3) මහණෙනි, යම් පරිදි රජුගේ ප්‍රත්‍යක්‍ෂ නගරයෙහි ආභ්‍යන්තරයන්ගේ රතිය සඳහා අපරිත්‍රාසය සඳහා පහසුවිහරණ සඳහා බාහිර සතුරන් විලහනු සඳහා බොහෝ තල, මා, මුං අපරාක්‍ෂ රැස් කොට තබන ලද වේ ද, මහණෙනි, එපරිදි ම අරිසථි ප්‍රීතියෙන් විරාගයෙන්, සිහි ද ඇතිකේ සමාසන්ප්‍රඥ ඇතිකේ උපෙක්‍ෂක ව වෙසෙයි. සුඛය ද නාමකයින් විදුනේ ය. ආයාශ්‍රයේ යම් පුතුලෙක් උපෙක්‍ෂා ඇතිකේ සමාසිමත් වූයේ සුඛවිහාරී යයි කියත් නම් තමාගේ රතිය සඳහා අපරිත්‍රාසය සඳහා පහසුවිහරණ සඳහා නිවනට වැදගත් සඳහා එබඳු තෘතීය ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි.

(4) මහණෙනි, යම් පරිදි රජුගේ ප්‍රත්‍යක්‍ෂ නගරයෙහි ආභ්‍යන්තරිකයන්ගේ අභිරතිය සඳහා, අපරිත්‍රාසය සඳහා, පහසුවිහරණය සඳහා බාහිරයන්ගේ නිවාරණය සඳහා සපයිය, නවනිත ය, මඩු ය, එණිත ය, ලවණ ය යන බොහෝ භෞෂජ්‍ය රැස් කරණලද වේ ද, මහණෙනි, එපරිදි ම ආයාශ්‍රාවක තෙම තමාගේ අභිරතිය සඳහා අපරිත්‍රාසය සඳහා පහසුවිහරණ සඳහා නිවනට වැදගත් සඳහා සුඛයාගේත් ප්‍රභාණයෙන් දූඛයාගේත් ප්‍රභාණයෙන් පලමු ම සොම්නස් දෙමනසුන්ගේ අභ්‍යන්තරයෙන් අදුකව වූ අසුඛ වූ උපෙක්‍ෂා සමාසි දෙකින් පිරිසිදු වූ චතුර්ථධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි.

මේ ආභිවේතසික වූ දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර වූ ධ්‍යාන සතර කැමැතිකේ ලබන්නේත්, නිදුකින් ලබන්නේත්, විපුලයේ ලබන්නේත් වෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක අරිසවු මේ සජා සඳ්ධියෙන් සමනාගත වේ ද, මේ ආභිවේතසික වූ ද දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර වූ සතර ධ්‍යානයන් කැමැතිකේ ලබන්නේ ද, නිදුකින් ලබන්නේ ද, විපුලයේ ලබන්නේත් වේ ද.

මහණෙනි, මේ අරිසවු මාරයා විසින් අකරණීය වේ. පාපිමත් වූ විසින් අකරණීය වේ ය යි කියනු ලැබේ.

7. 2. 2. 4.

[ධම්මඤ්ඤ සුභානං]

[සාවජ්ඣිදුතං]

16. සත්තති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුතෙය්‍යො හොති -පෙ- අනුගතරං පුඤ්ඤකෙඛනං ලොකස්ස. කතමෙති සත්තති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මඤ්ඤ ව හොති අර්ථඤ්ඤ ව අත්තඤ්ඤ ව මත්තඤ්ඤ ව භාලඤ්ඤ ව පරිභඤ්ඤ ව පුග්ගලපරොවරඤ්ඤ ව.

(1) කථඤ්ඤ භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මඤ්ඤ හොති. ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ධම්මං ජානාති සුභතං ගෙය්‍යං වේය්‍යාකරණං ගාරං උදනං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්‍යුත්තධම්මං වේදලං. නො වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ධම්මං ජානෙය්‍ය සුභතං ගෙය්‍යං වේය්‍යාකරණං ගාරං උදනං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්‍යුත්තධම්මං වේදලං නසිධි ධම්මඤ්ඤති වුච්චෙය්‍ය. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු ධම්මං ජානාති සුභතං ගෙය්‍යං -පෙ- අබ්‍යුත්තධම්මං වේදලං, තස්මා භික්ඛු ධම්මඤ්ඤති වුච්චති. ඉති ධම්මඤ්ඤ.

(2) අර්ථඤ්ඤ ව කථං හොති. ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු තස්ස තස්සෙව භාසිතස්ස අර්ථං ජානාති “අයං ඉමස්ස භාසිතස්ස අර්ථො, අයං ඉමස්ස භාසිතස්ස අර්ථො”ති. නො වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු තස්ස තස්සෙව භාසිතස්ස අර්ථං ජානෙය්‍ය “අයං ඉමස්ස භාසිතස්ස අර්ථො, අයං ඉමස්ස භාසිතස්ස අර්ථොති” නසිධි අර්ථඤ්ඤති වුච්චෙය්‍ය. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු තස්ස තස්සෙව භාසිතස්ස අර්ථං ජානාති “අයං ඉමස්ස භාසිතස්ස අර්ථො, අයං ඉමස්ස භාසිතස්ස අර්ථො”ති. තස්මා අර්ථඤ්ඤති වුච්චති. ඉති ධම්මඤ්ඤ අර්ථඤ්ඤ.

(3) අත්තඤ්ඤ ව කථං හොති. ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු අත්තානං ජානාති එත්තකොමිති සද්ධාය සීලෙන සුතෙන වාගෙන පඤ්ඤය පරිභානෙතාති. නො වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු අත්තානං ජානෙය්‍ය එත්තකොමිති සද්ධාය සීලෙන සුතෙන වාගෙන පඤ්ඤය පරිභානෙතාති, නසිධි අත්තඤ්ඤති වුච්චෙය්‍ය. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු අත්තානං ජානාති එත්තකොමිති සද්ධාය සීලෙන සුතෙන වාගෙන පඤ්ඤය පරිභානෙතාති. තස්මා අත්තඤ්ඤති වුච්චති. ඉති ධම්මඤ්ඤ අත්තඤ්ඤ.

(4) මත්තඤ්ඤ ව කථං හොති. ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු මත්තං ජානාති විවරපිණ්ඩපාතසේනාසනතිලානපච්චයනෙසජ්ජපකාරානං පරිග්ගහණං. නො වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු මත්තං ජානෙය්‍ය විවරපිණ්ඩපාතසේනාසන-තිලානපච්චයනෙසජ්ජපරිකාරානං පරිග්ගහණං, නසිධි මත්තඤ්ඤති වුච්චෙය්‍ය. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු මත්තං ජානාති විවරපිණ්ඩ-පාතසේනාසනතිලානපච්චයනෙසජ්ජපරිකාරානං පරිග්ගහණං, තස්මා මත්තඤ්ඤති වුච්චති. ඉති ධම්මඤ්ඤ අර්ථඤ්ඤ, අත්තඤ්ඤ මත්තඤ්ඤ.

7. 2. 2. 4.

[බමසදෙසු සුත්‍රය]

[සැවැන්තිදන සි]

15. මහණෙනි, කරුණු සතෙකින් සමකාගත මහණ ආනුභවය වෙයි ... ලෝකයට අනුතතර පුණ්‍යසෛත්‍ර වෙයි. කවර සතෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ බිමිඤ්ඤ ද වෙයි. අභිඤ්ඤ ද වෙයි. ආත්මිඤ්ඤ ද වෙයි. මාත්‍රඤ්ඤ ද වෙයි. කාලඤ්ඤ ද වෙයි. පභිද්ඤ ද වෙයි. පුද්ගලපරාචරඤ්ඤ ද වෙයි.

(1) මහණෙනි, මහණ කෙසේ බිමිඤ්ඤ වේ ය යත්: මහණෙනි මෙ සත්තෙහි මහණ සුත්‍ර ය, ගෙය ය, චෛත්‍යාකරණ ය, ගාථා ය උද්දන ය, ඉතිවෘත්තක ය, ජාතක ය, අද්භූතබිමි ය, වෙදලල ය, යන බිමිය දන්නේ ය. මහණෙනි ඉදින් මහණ සුත්‍ර ය, ගෙය ය, චෛත්‍යාකරණ ය, ගාථා ය, උද්දන ය, ඉතිවෘත්තක ය, ජාතක ය, අද්භූතබිමි ය, වෙදලල ය, යන බිමිය නොදන්නේ නම්, මෙ සත්තෙහි බිමිඤ්ඤයෙකැයි කියනු නො ලබන්නේ ය. මහණෙනි, යම් හෙයකින් මහණ සුත්‍ර ය, ගෙය ය, ... අද්භූතබිමි ය, වෙදලල ය යන බිමිය දන්නේ ද, මහණෙනි, එහෙයින් මහණ බිමිඤ්ඤ යයි කියනු ලැබේ. මෙසෙයින් බිමිඤ්ඤ වෙයි.

(2) අභිඤ්ඤ කෙසේ වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ මෙ මෙ භාෂිතයාගේ අභි ය, මෙ මෙ භාෂිතයාගේ අභිය'යි එ එ භාෂිතයාගේ අභිය දන්නේ ය. මහණෙනි, ඉදින් මහණ, මෙ මෙ භාෂිතයාගේ අභිය, මෙ මෙ භාෂිතයාගේ අභිය'යි එ එ භාෂිතයාගේ අභිය නො දන්නේ නම්, මෙ සත්තෙහි අභිඤ්ඤයෙකැයි නො කියනු ලබන්නේ ය. මහණෙනි, යම් හෙයකින් මහණ එ එ භාෂිතයාගේ ම අභිය මෙ මෙ භාෂිතයාගේ අභිය යි දන්නේ නම් එ හෙයින් ම අභිඤ්ඤ ය යි කියනු ලබන්නේ ය. මෙසෙයින් බිමිඤ්ඤ ද අභිඤ්ඤ ද වෙයි.

(3) ආත්මිඤ්ඤ කෙසේ වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ “ඉඤ්ඤායෙන් භීලයෙන්, ශ්‍රැතයෙන්, ත්‍යාගයෙන්, ප්‍රඥයෙන් ප්‍රතිභාණ-යෙන් මෙ පමණයෙමි”යි තමා දන්නේ ය. මහණෙනි, ඉදින් මහණ “ඉඤ්ඤායෙන්, භීලයෙන්, ශ්‍රැතයෙන්, ත්‍යාගයෙන්, ප්‍රඥයෙන්, ප්‍රතිභාණ-යෙන් මෙතෙක් වෙමි”යි තමා නොදන්නේ නම් මෙ සත්තෙහි ආත්මිඤ්ඤ යයි නො කියනු ලබන්නේ ය. මහණෙනි, යම් හෙයකින් මහණ ඉඤ්ඤා-යෙන්, භීලයෙන්, ශ්‍රැතයෙන්, ත්‍යාගයෙන්, ප්‍රඥයෙන්, ප්‍රතිභාණයෙන් මෙතෙක් වෙමි”යි තමා හඳුනන්නේ ද, එහෙයින් ම ‘ආත්මිඤ්ඤ’ ය යි කියනු ලබන්නේ ය. මෙසේ බිමිඤ්ඤ, අභිඤ්ඤ, ආත්මිඤ්ඤ වෙයි.

(4) මාත්‍රඤ්ඤ කෙසේ වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ සිවුර, පිඬුවා, තෙතසුන්, ගිලන්පය, බෙහෙසද්විසිකර පිළිගැණුමට මාත්‍රය දන්නේ ය. මහණෙනි, ඉදින් මහණ විවර, පිණ්ඩපාත, ශයනාසන, ග්‍රාහප්‍රත්‍යයභෞමජ්‍යාපරිභාරයන් පිළිගැණුමට පමණ නො දන්නේ ද, මෙ සත්තෙහි ‘මාත්‍රඤ්ඤ’ ය යි කියනු නො ලබන්නේ ය. මහණෙනි, යම් හෙයකින් මහණ විවර, පිණ්ඩපාත, ශයනාසන, ග්‍රාහප්‍රත්‍යයභෞමජ්‍යා-පරිභාරයන් ප්‍රතිග්‍රහණයට මාත්‍රය දන්නේ ද, එහෙයින් ‘මාත්‍රඤ්ඤ’ ය යි කියනු ලබන්නේ ය. මෙසේ බිමිඤ්ඤ අභිඤ්ඤ ආත්මිඤ්ඤ මාත්‍රඤ්ඤ වෙයි.

(5) කාලඤ්ඤා ව්‍යාපාරය. ඉඬ හික්කවෙ, හික්කු කාලං ජානාති: අයං කාලො උද්දායං, අයං කාලො පරිපුට්ඨං, අයං කාලො යොගං, අයං කාලො පටිසල්ලාභායාති.¹ නො වෙ හික්කවෙ, හික්කු කාලං ජානෙය්‍ය, අයං කාලො උද්දායං, අයං කාලො පරිපුට්ඨං, අයං කාලො යොගං, අයං කාලො පටිසල්ලාභායාති¹ නයිධි කාලඤ්ඤාති වුළෙව්‍ය. යහො ව බො හික්කවෙ, හික්කු කාලං ජානාති: අයං කාලො උද්දායං, අයං කාලො පරිපුට්ඨං, අයං කාලො යොගං, අයං කාලො පටිසල්ලාභායාති¹ තහො කාලඤ්ඤාති වුළෙව්‍ය. ඉති ධම්මඤ්ඤා අර්ථඤ්ඤා අත්තඤ්ඤා මත්තඤ්ඤා කාලඤ්ඤා.

(6) පරිසඤ්ඤා ව්‍යාපාරය. ඉඬ හික්කවෙ හික්කු පරිසං ජානාති: අයං ඛත්තිය පරිසා, අයං ප්‍රාග්බ්‍රහ්ම පරිසා, අයං ගහපඨිපරිසා, අයං සමණ-පරිසා, තත්ථ එවං උපසංඝිකමිතබ්බං, එවං ආතබ්බං, එවං කතතබ්බං, එවං තිසිදිතබ්බං, එවං භාසිතබ්බං, එවං භූණ්ඩිතමිතබ්බං. නො වෙ හික්කවෙ, හික්කු පරිසං ජානෙය්‍ය: අයං ඛත්තියපරිසා, අයං ප්‍රාග්බ්‍රහ්මපරිසා, අයං ගහපඨි පරිසා, අයං සමණපරිසා, තත්ථ එවං උපසංඝිකමිතබ්බං, එවං ආතබ්බං, එවං කතතබ්බං, එවං තිසිදිතබ්බං, එවං භාසිතබ්බං, එවං භූණ්ඩිතමිතබ්බං, තයිධි පරිසඤ්ඤාති වුළෙව්‍ය. යහො ව බො හික්කවෙ, හික්කු පරිසං ජානාති: අයං ඛත්තිය පරිසා, අයං ප්‍රාග්බ්‍රහ්මපරිසා අයං ගහපඨිපරිසා, අයං සමණපරිසා, තත්ථ එවං උපසංඝිකමිතබ්බං, එවං ආතබ්බං, එවං කතතබ්බං, එවං තිසිදිතබ්බං, එවං භාසිතබ්බං, එවං භූණ්ඩිතමිතබ්බං. තහො පරිසඤ්ඤාති වුළෙව්‍ය. ඉති ධම්මඤ්ඤා අර්ථඤ්ඤා අත්තඤ්ඤා මත්තඤ්ඤා කාලඤ්ඤා පරිසඤ්ඤා.

(7) පුග්ගලපරොචරඤ්ඤා ව්‍යාපාරය. ඉඬ හික්කවෙ, හික්කුනො ධර්මෙහ පුග්ගලා විදිතා භොතති. ඒඨ පුග්ගලා: එකො අරියානං දක්ඛණ-කාමො, එකො අරියානං හ දක්ඛණකාමො. ඥායං පුග්ගලො අරියානං හ දක්ඛණකාමො: එවං සො තෙතඛෙතනං² භාරග්ගො. ඥායං පුග්ගලො අරියානං දක්ඛණකාමො: එවං සො තෙතඛෙතනං² පාඨංගො.

ඒඨ පුග්ගලා අරියානං දක්ඛණකාමො: එකො සඤ්චිතං සොභකාමො, එකො සඤ්චිතං හ සොභකාමො. ඥායං පුග්ගලො සඤ්චිතං හ සොභකාමො, එවං සො තෙතඛෙතනං² භාරග්ගො. ඥායං පුග්ගලො සඤ්චිතං සොභකාමො, එවං සො තෙතඛෙතනං² පාඨංගො.

ඒඨ පුග්ගලා සඤ්චිතං සොභකාමො: එකො ඕභිතසොතො ධම්මං සුඤ්ඤාති, එකො අනොභිතසොතො ධම්මං සුඤ්ඤාති. ඥායං පුග්ගලො අනොභිතසොතො ධම්මං සුඤ්ඤාති, එවං සො තෙතඛෙතනං භාරග්ගො, ඥායං පුග්ගලො ඕභිතසොතො ධම්මං සුඤ්ඤාති, එවං සො තෙතඛෙතනං පාඨංගො.

1. පටිසල්ලාභායාති - මරණ. 2. පුග්ගලපරොචරඤ්ඤා - මරණ.
3. තෙත භෙත - ඕභි.

(5) කාලඥ කෙසේ වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ “මේ උදෙසායට කලී, මේ පරිපාච්ඡායට කලී, මේ යෝගයට කලී, මේ පිට්‍රිපලනට කලා”යි කල් දන්නේ ය. මහණෙනි, ඉදින් මහණ “මේ උදෙසායට කලී, මේ පිට්‍රිපිසුමට කලී, මේ යෝගයට කලී, මේ පිට්‍රිපලනට කලා”යි කල් නො දන්නේ නම්, මේ සත්තෙහි කාලඥ යයි කියනු නොලබන්නේ ය. මහණෙනි, යම් හෙයකින් මහණ ‘මේ උදෙසායට කලී, මේ පුළුවන්කට කලී, මේ යෝගයට කලී, මේ පිට්‍රිපලනට කලා’යි කල් දන්නේ ද, එහෙයින් කාලඥයෙහි කියනු ලැබේ. මෙසේ ධර්මඥ අභිඥ ආත්මඥ මාත්‍රඥ කාලඥ වෙයි.

(6) පථිද්ඥ කෙසේ වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ, ‘මේ ක්ෂත්‍රිකපථිද් ය, මේ බ්‍රාහ්මණපථිද් ය, මේ භාහපථිපථිද් ය, මේ ශ්‍රමණ පථිද් ය, එහි මෙහෙයින් එළාභිය යුතු, මෙහෙයින් සිරිය මනා ය, මෙහෙයින් කළමනා ය, මෙහෙයින් හින්දු මනා ය, මෙහෙයින් බිණුව මනා ය, මෙහෙයින් තුෂණිමතුන වුවමනායෙහි පිරිස් දන්නේ ය. මහණෙනි, ඉදින් මහණ මේ කාත්පිරිස, මේ බමුණුපිරිස, මේ ගැහැවි පිරිස, මේ මහණ පිරිස. එහි මෙහෙයින් එළාභිය මනා ය, මෙහෙයින් සිරිය මනා ය, මෙහෙයින් කළමනා ය, මෙහෙයින් හින්දු මනා ය, මෙහෙයින් බිණුව මනා ය, මෙහෙයින් නිහඬ වුවමනායෙහි පිරිස් නො දන්නේ නම්, මේ සත්තෙහි (මහණ) පථිද්ඥ යි නො කියනු ලබන්නේ ය. මහණෙනි, යම් හෙයකින් මහණ ‘මේ කාත්පිරිස් ය, මේ බමුණු පිරිස් ය, මේ ගැහැවිපිරිස් ය, මේ මහණ පිරිස් ය, එහි මෙහෙයින් එළාභිය මනා ය, මෙහෙයින් සිරිය මනා ය, මෙහෙයින් කළමනා ය, මෙහෙයින් හින්දු මනා ය, මෙහෙයින් බිණුවමනා ය, මෙහෙයින් නිහඬ වුවමනා යෙහි පිරිස් දන්නේ ද, එහෙයින් පථිද්ඥ යි කියනු ලබන්නේ ය. මෙසේ ධර්මඥ අභිඥ ආත්මඥ මාත්‍රඥ කාලඥ පථිද්ඥ වෙයි.

(7) පුද්ගලපරාවරඥ කෙසේ වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණහු විසින් දෙ පරිදියෙකින් පුතුල්ලු විදින වෙත්. පුතුල්ලු දෙ දෙනෙකි. එකෙක් ආයතීයන් දක්නට කැමැතියේ ය. එකෙක් ආයතීයන් දක්නට නොකැමැතියේ ය. යම් මේ පුතුලෙක් ආයතීයන් දක්නට නොකැමැත්තේ නම්, මෙසේ හෙ එ කරුණින් ගැරැහිය යුතුවේ. යම් මේ පුතුලෙක් ආයතීයන් දක්නට කැමැත්තේ නම්, මෙහෙයින් හෙ එකරුණින් පැයාසිය යුතු වන්නේ ය.

පුද්ගලයෙහි දෙදෙනෙක් ආයතීයන් දක්නා කැමැත්තාහ: එකෙක් සදහම් අසනට කැමැතියේ වෙයි. එකෙක් සදහම් අසනු නොකැමැතියේ වෙයි. යම් මේ පුතුලෙක් සද්ධම්ම නො අසනු කැමැතියේ නම් මෙසේ හෙ එ කරුණින් ගැරැහිය යුතු වන්නේ ය. යම් මේ පුතුලෙක් සද්ධම්ම අසනු කැමැතියේ නම්, මෙසේ හෙ එ කරුණින් පැයාසිය යුතු වන්නේ ය.

සදහම් අසනු කැමැති මේ පුතුල්ලු දෙදෙනෙකි: එකෙක් යොවුකල කන් ඇතියේ ධර්මය අසයි. එකෙක් යොවු නො කල කන් ඇතියේ දහම් අසයි. යම් මේ පුතුලෙක් යොවු නො කල ශ්‍රෝත්‍ර ඇතියේ ධර්මය අසා නම්, මෙසේ හෙ එ කරුණින් ගැරැහිය යුතු වෙයි. යම් මේ පුතුලෙක් යොවු කල කන් ඇතියේ ධර්මය අසා නම් මෙසේ හෙ එ කරුණින් පැයාසිය යුතු වෙයි.

මෙ පුගුලේනු දෙදෙනෙක් අවහිත ශ්‍රෝත්‍ර ඇතියානු ධර්ම අගත්. එකෙක් අතා ධර්ම ධරයි. එකෙක් අතා ධර්ම නො ධරයි. යම් මෙ පුගුලෙක් අතා ධර්ම නො ධරා නම්, මෙතෙයින් හෙ එ කරුණින් ගැරැහිය යුතු වෙයි. යම් මෙ පුගුලෙක් ධර්ම අතා ධරා නම්, මෙතෙයින් හෙ එ කරුණින් පැයාසිය යුත්තේ ය.

මෙ පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අතා ධර්ම ධරත්. එකෙක් ධරණලද ධර්මයෙන් අර්ථ පිරික්සයි. එකෙක් ධරණලද ධර්මයෙන් අර්ථ නො පිරික්සයි. යම් මෙ පුද්ගලයෙක් ධරණලද ධර්මයෙන් අර්ථ නො පිරික්සා නම්, මෙතේ හෙ එ කරුණින් ගැරැහිය යුතු වෙයි. යම් මෙ පුගුලෙක් ධරණලද ධර්මයන්ගේ අර්ථ පිරික්සා නම්, මෙතේ හෙ එ කරුණින් පැයාසිය යුතු වෙයි.

මෙ පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් ධරණලද ධර්මයන්ගේ අර්ථ පිරික්සත්: එකෙක් අර්ථ දැන ධර්ම දැන ධර්මානුධර්මයට පිළිපත්තේ වෙයි. එකෙක් අර්ථ දැන ධර්ම දැන ධර්මානුධර්මයට නො පිළිපත්තේ වෙයි. යම් මෙ පුගුලෙක් අර්ථ දැන ධර්ම දැන ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්ත නො වේ නම්, මෙතේ හෙ එකරුණෙන් ගැරැහිය යුතු වෙයි. යම් මෙ පුගුලෙක් අර්ථ දැන ධර්ම දැන ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්ත වේ නම්, මෙතෙයින් හෙ එකරුණෙන් පැයාසිය යුතු වෙයි.

මහණෙනි, මෙ පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අර්ථ දැන ධර්ම දැන ධර්මානු-ධර්මප්‍රතිපත්ත වෙති: එකෙක් ආත්මයාග්‍රහණය පිළිපත්තේ ය. පරයාග්‍රහණය නො පිළිපත්තේ ය. එකෙක් ආත්මයාග්‍රහණය ද පරයාග්‍රහණය ද පිළිපත්තේ ය. යම් මෙ පුද්ගලයෙක් ආත්මයාග්‍රහණය පිළිපත්තේ පරයාග්‍රහණය නො පිළිපත්තේ වේ නම්, මෙතෙයින් හෙ එකරුණෙන් ගැරැහිය යුතු වෙයි. යම් මෙ පුගුලෙක් ආත්මයාග්‍රහණය පරයාග්‍රහණය පිළිපත්තේ වේ නම්, මෙතේ හෙ එකරුණෙන් පැයාසිය යුතු වෙයි.

මහණෙනි, මෙතේ හික්මුණු විසින් දෙකරුණින් පුද්ගලයෝ දත්තා-ලද වෙත්. මහණෙනි, මෙතේ මහණ පුද්ගල පරාවර්ත වෙයි.

මහණෙනි, මෙ සත්‍යධර්මයෙන් සමනාගත ම ණ ආනුභවය වෙයි ... ලොකයාට අනුතතර පුණ්‍යකෘත්‍ය වේ.

7. 2. 2. 5.

[පාටිච්ඡත්තක සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

16. මහණෙනි, යම් කලෙක්හි තාවතීංස දෙවියන්ගේ කොවිදුර නම් පරසතුරුක පඬුවක් පත් ඇති වේ ද, මහණෙනි, තාවතීංස දෙවියෝ එකල්හි “දත් කොවිදුර පරසතුරුක පඬුවක් පත් ඇතියේ ය. තව නොබෝ කලෙකින් ම හිලිනුනු පත් ඇති වන්නේ යයි සතුටු සිත් ඇති වන්නාහ.

මහණෙනි, යම් කලෙක්හි තාවතීංස දෙවියන්ගේ කොවිදුර නම් පරසතුරුක පඬුවක් පත් ඇතියේ වේ ද, මහණෙනි, එකමයෙහි තාවතීංස දෙවියෝ “දත් කොවිදුර පාරිච්ඡත්තකවිකාරය හිලිනුනු පත් ඇතියේ ය. නොබෝ කලෙකින් ම හටගත් කොළමල් දැල් ඇති වන්නේ යයි සතුටු සිතැති වෙත්.

ගත්තං භික්ඛවෙ, සමගෙ දෙවංසං තාවතීංසං පාරිවත්තකො කොවිළාරො ජාලකජාතො හොති, අත්තමිතා භික්ඛවෙ, දෙවං තාවතීංසං තත්තං සමගෙ හොන්ති ජාලකජාතොදුතී පාරිවත්තකො කොවිළාරො, හ වීරග්ගෙවදුති ඛාරකජාතො හවික්ඛති.

ගත්තං භික්ඛවෙ, සමගෙ දෙවංසං තාවතීංසං පාරිවත්තකො කොවිළාරො ඛාරකජාතො හොති, අත්තමිතා භික්ඛවෙ, දෙවං තාවතීංසං තත්තං සමගෙ හොන්ති ඛාරකජාතොදුතී පාරිවත්තකො කොවිළාරො, හ වීරග්ගෙවදුති කුඩුමුලකජාතො¹ හවික්ඛති.

ගත්තං භික්ඛවෙ, සමගෙ දෙවංසං තාවතීංසං පාරිවත්තකො කොවිළාරො කුඩුමුලකජාතො¹ හොති, අත්තමිතා භික්ඛවෙ, දෙවං තාවතීංසං තත්තං සමගෙ හොන්ති, කුඩුමුලකජාතොදුතී පාරිවත්තකො කොවිළාරො, හ වීරග්ගෙවදුති කොකාසකජාතො² හවික්ඛති.

ගත්තං භික්ඛවෙ, සමගෙ දෙවංසං තාවතීංසං පාරිවත්තකො කොවිළාරො කොකාසකජාතො හොති, අත්තමිතා භික්ඛවෙ, දෙවං තාවතීංසං හොන්ති කොකාසකජාතොදුතී පාරිවත්තකො කොවිළාරො, හ වීරග්ගෙවදුති සබ්බපාලීථුල්ලො³ හවික්ඛති.

ගත්තං භික්ඛවෙ, සමගෙ දෙවංසං තාවතීංසං පාරිවත්තකො කොවිළාරො සබ්බපාලීථුල්ලො හොති, අත්තමිතා භික්ඛවෙ දෙවං තාවතීංසං පාරිවත්තකො කොවිළාරො ඉලෙ දිබ්බෙ චත්තාරො මානෙ පඤ්චති කාමිගුණෙති සමපට්ඨා සමිබ්බිභුතා පරිවාරෙත්ති. සබ්බපාලීථුල්ලො භික්ඛවෙ, පාරිවත්තකො කොවිළාරො සමත්තා පඤ්ඤා යොජනාති ආභාස ථුටං හොති, අනුචාරං යොජනං ගතො හවිත්ති. අගමනුභාවො පාරිවත්තකො කොවිළාරො.

(1) එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, ගත්තං සමගෙ අරියසංවග්ගො අභාරග්ගො අභාරිතං පබ්බජාතං වෙතෙති, පඤ්චපලානො භික්ඛවෙ, අරියසංවග්ගො තත්තං සමගෙ හොති දෙවංසං තාවතීංසං පාරිවත්තකො කොවිළාරො.

(2) ගත්තං භික්ඛවෙ, සමගෙ අරියසංවග්ගො කොසමග්ගං මහාරෙත්තා කාසායාති වත්තාති අව්ඤ්ඤා අභාරග්ගො අභාරිතං පබ්බජිතො හොති, සත්තපලානො භික්ඛවෙ තත්තං සමගෙ අරියසංවග්ගො හොති දෙවංසං තාවතීංසං පාරිවත්තකො කොවිළාරො.

(3) ගත්තං භික්ඛවෙ, සමගෙ අරියසංවග්ගො විච්චේව කාමෙති - පෙ-පඨං කාසං උපසම්පජ්ඣ ව්භරති, ජාලකජාතො භික්ඛවෙ, අරියසංවග්ගො තත්තං සමගෙ හොති දෙවංසං තාවතීංසං පාරිවත්තකො කොවිළාරො.

(4) ගත්තං භික්ඛවෙ සමගෙ අරියසංවග්ගො විතක්ඛවිචාරං වුපසමා - පෙ- දුතියං කාසං උපසම්පජ්ඣ ව්භරති, ඛාරකජාතො භික්ඛවෙ, අරියසංවග්ගො තත්තං සමගෙ හොති දෙවංසං තාවතීංසං පාරිවත්තකො කොවිළාරො.

1. කුඩුමුලක - රුකො - මණ.

2. කොරකජාතො - මණ.

3. සබ්බ පාලීථුල්ලො - මණ.

මහණෙනි, යම් සමයෙක්හි තාවතීංස දෙවියන්ගේ කොවිදුර හම් පාරිච්ඡත්‍රකවාක්‍ෂය හටගත් පළමල්කැන් ඇති වේ නම්, මහණෙනි, එසමයෙහි තාවතීංස දෙවියෝ “දුන් කොවිදුර පරසතුරුක හටගත් පළමල්කැන් ඇතියේ නොබෝ කලෙකින් ම වෙන් වෙන් ව බෙදුනු පළමල්කැන් ඇති වන්නේ ය”යි කුට්ඨිත් ඇති වෙත්.

මහණෙනි, යම් සමයෙක්හි තාවතීංස දෙවියන්ගේ කොවිදුර හම් පරසතුරුක වෙන් වෙන් ව බෙදුනු පළමල් කැන් ඇති වේ ද, මහණෙනි, එසමයෙහි තාවතීංස දෙවියෝ සතුටුසිත් ඇති වෙත්: “දුන් කොවිදුර හම් පරසතුරුක සාරකජාත (බෙදීය පළමල් කැන් ඇති) විය, නොබෝ කලෙකින් ම හටගත් කුභිමල ඇති වේ යයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක්හි තාවතීංස දෙවියන්ගේ කොවිදුර හම් පාරිච්ඡත්‍රක වාක්‍ෂය හටගත් කුභිමල ඇතියේ වේ ද, මහණෙනි, එසමයෙහි තාවතීංස දෙවියෝ “කොවිදුර පරසතුරුක දුන් හටගත් කුභිමල ඇතියේ නොබෝ දවසෙකින් ම මණ්ඩුන් මලින් යුතුවේ යයි සතුටු වන්නාහ.

මහණෙනි, යම් කලෙක තවුතිසාවාසි දෙවියන්ගේ කොවිදුර පරසතුරුක මණ්ඩුතුවන මල් ඇතිවන්නේ ද, මහණෙනි, තවුතිසාවාසි දෙවියෝ එකල්හි “දුන් කොවිදුර පරසතුරුක මණ්ඩුතුවන මල් ඇතියේ ය, නොබෝ දවසෙකින් ම හැමයේ මොනවට පිපියේ වන්නේ ය”යි කුට්ඨි වෙත්.

මහණෙනි, යම් කලෙක තාවතීංස දෙවියන්ගේ කොවිදුර පරසතුරුක සප්පකාරයෙන් පාලිපුලු වේ ද, මහණෙනි, (එසමයෙහි) තාවතීංස දෙවියෝ කොවිදුර පරසතුරුකත්‍රයේ මුල දිව්‍යවම්මණකායෙන් සාරමයක් (මනුෂ්‍ය වම් ගණකායෙන් දෙළොස් දහසක් අවුරුදු) පත්කම් ගුණෙන් සමනානත වුවාහු සමර්පිත වුවාහු අතිරමණය කරත්. ක්‍රීඩා කරත්. මහණෙනි, සප්පකාරයෙන් පාලිපුලු වූ කොවිදුර පරසතුරුකත්‍ර වටා පණක් ගොදුනක් ආලෝකයෙන් පැතිරීයේ වෙයි. ගකය ගොදුන් සියක් අනුවාතයෙහි හමයි. කොවිදුර පාරිච්ඡත්‍රකයාගේ මේ අනුභාව වෙයි.

(1) මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම යම් කලෙක්හි අරිසවු ගෙන් තිත් ම පැවිද්ද සඳහා සිතා ද, මහණෙනි, එසමයෙහි අරිසවු තව්තිසා වාසි දෙවියන්ගේ කොවිදුර පාරිච්ඡත්‍රකය ගෙයින් පණ්ඩුපලාය වෙයි.

(2) මහණෙනි, යම් සමයෙක්හි අරිසවු කෙහෙරවුළු බහා කසාවත් හැඳ ගෙන් තිත්ම පැවිද්දට පැමිණියේ වේ ද, මහණෙනි, එසමයෙහි අරිසවු තව්තිසා වාසි දෙවියන්ගේ කොවිදුර පාරිච්ඡත්‍රකය ගෙයින් ගුළුපත් (වාටුන කොළ) ඇතියේ වෙයි.

(3) මහණෙනි, යම් සමයෙක්හි ආග්නිත්‍රාවක කාමයෙන් වෙන් ව ම ... ප්‍රථමධ්‍යානගට එළඹ වෙයේ ද, මහණෙනි, එසමයෙහි ආග්නිත්‍රාවක තාවතීංස දෙවියන්ගේ කොවිදුර පාරිච්ඡත්‍රක රුක ගෙයින් ජාලක ජාත වෙයි.

(4) මහණෙනි, යම් කලෙක්හි ආග්නිත්‍රාවක විතස් විවාරයන්ගේ ව්‍යාපෘතියෙන් ... ද්වතීයධ්‍යානගට එළඹ වෙයේ නම්, මහණෙනි, එසමයෙහි ආග්නිත්‍රාවක තාවතීංස දෙවියන්ගේ කොවිදුර පරසතුරුක ගෙයින් බාරකජාත වෙයි.

(5) යත්ථ භික්ඛවෙ, සමයෙ අරියසාවකො පිතියා ව චිරාගා -පෙ-තතියං කුසං උපසම්පජ්ජි විහරති, කුමුමලකජානො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො තත්ථ සමයෙ හොති දෙව්‍යානංව තාවතීංසානං පාරිවර්තනකො කොවිළාරො.

(6) යත්ථ භික්ඛවෙ, සමයෙ අරියසාවකො සුඛස්ස ව පහානා පෙ-වතුථං කුසං උපසම්පජ්ජි විහරති, කොකාසකජානො භික්ඛවෙ අරියසාවකො තත්ථ සමයෙ හොති දෙව්‍යානංව තාවතීංසානං පාරිවර්තනකො කොවිළාරො.

(7) යත්ථ භික්ඛවෙ, සමයෙ අරියසාවකො අසභ්‍යානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨොව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සචරිකනා උපසම්පජ්ජි විහරති, සබ්බපාලීපුලො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො තත්ථ සමයෙ හොති දෙව්‍යානංව තාවතීංසානං පාරිවර්තනකො කොවිළාරො.

තත්ථ භික්ඛවෙ, සමයෙ භූමිං දෙව්‍යා සද්දම්මසුඤ්ඤාවෙනති “එතො ඉන්ද්‍රිකාමො අයසමා ඉන්ද්‍රිකාමස්ස අයසමතො සද්ධිවිහාරිකො අමුකමහා ගාමා වා නිගමා වා අභාරස්සා අනගාරියං පබ්බජිතො, අසභ්‍යානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨොව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සචරිකනා උපසම්පජ්ජි විහරති”ති භූමිංහං දෙව්‍යානං සද්දං සුත්වා වාතුමහාරුජිකා දෙව්‍යා සද්දම්මසුඤ්ඤාවෙනති.

එතො ඉන්ද්‍රිකාමො අයසමා ඉන්ද්‍රිකාමස්ස අයසමතො සද්ධි-විහාරිකො අමුකමහා ගාමා වා නිගමා වා අභාරස්සා අනගාරියං පබ්බජිතො අසභ්‍යානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨොව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සචරිකනා උපසම්පජ්ජි විහරති වාතුමහාරුජිකානං දෙව්‍යානං සද්දං සුත්වා තාවතීංසා දෙව්‍යා -පෙ- යාමා දෙව්‍යා -පෙ- කුසිතා දෙව්‍යා -පෙ- නිමිමාතරති දෙව්‍යා -පෙ- පරතීමිතවසවතති දෙව්‍යා -පෙ- බ්‍රහ්මකාසිකා දෙව්‍යා සද්දම්මසුඤ්ඤාවෙනති එතො ඉන්ද්‍රිකාමො අයසමා ඉන්ද්‍රිකාමස්ස අයසමතො සද්ධිවිහාරිකො අමුකමහා ගාමා වා නිගමා වා අභාරස්සා අනගාරියං පබ්බජිතො අසභ්‍යානං ඛයා -පෙ- සචරිකනා උපසම්පජ්ජි විහරති.

ඉතිහ තෙන ඛණෙන තෙන මුත්‍රතෙන යංව බ්‍රහ්මලොකා සද්දෝ අබ්බුග්ගවර්ති. අයමත්‍රහාවො විණාසවස්ස භික්ඛුනොති.

7. 2. 2. 6.

[සත්‍යාරමරුහාර සුත්තං]

[සාවිපජ්ජිදානං]

17. අථ ඛො අයසමතො සාවිපුත්තස්ස රහොගතස්ස පතිසලලිතස්ස ඡම්ඨං වේතසො පරිචිතකො උදපාදි: කීනත්‍ර ඛො භික්ඛු සකකනා ගරුකනා උපනික්ඛාය විහරතො අතුසලං පජ්ඣෙග්ගා කුසලං භාවෙග්ගා’ති.

1. සාවුකාරහදෙද - අධිකරා.

(5) මහණෙනි, යම් සමයෙක්හි ආයතීශ්‍රාවක ප්‍රතීයයේ විරාගයෙන් ... තෘතීයධ්‍යානයට එළැඹ වෙතේ ද, මහණෙනි, එකමයෙහි අරිසවු තාවතීංස දෙවියන්ගේ කොවිදුර පාරිච්ඡත්‍රකය යෙයින් කුච්චල හටගත්තේ වෙයි.

(6) මහණෙනි, යම් සමයෙක්හි අරිසවු සුඛප්‍රභාණයෙහි ... චතුර්ධ්‍යානයට එළැඹ වෙතේ ද, මහණෙනි, එකමයෙහි අරිසවු තාවතීංස දෙවියන්ගේ කොවිදුර නම් පාරිච්ඡත්‍රකවාක්‍ෂය යෙයින් කොකාසකජාත වෙයි.

(7) මහණෙනි, යම් සමයෙක්හි අරිසවු ආසුවයන්ගේ ක්‍ෂයෙන් අනාසුව විතතවිමුක්තිය හා ප්‍රඥවිමුක්තිය තමා විසින් විශ්‍රමඤ්ඤයෙන් ඉහාතමයෙහි ම දෑහ සාක්‍ෂාත් කොට එයට එළැඹ වෙතේ ද, මහණෙනි, එකමයෙහි අරිසවු තාවතීංස දෙවියන්ගේ කොවිදුර නම් පාරිච්ඡත්‍රකය යෙයින් හැමයේ පාලීපුලල (පිපුනේ) වෙයි.

මහණෙනි, එකමයෙහි බ්‍රුමාධු දෙවියෝ “තෙල මෙඛද්‍ර නම් ඇති ආයුෂමත්ත්‍රයේ සඳ්ඛිවාරික වූ මෙඛද්‍ර නම් ඇති ආයුෂමත් අතෝ ගමින් හෝ නිගමිගමින් හෝ ගෙන් නික්මයේ පැවිද්දට පැමිණියේ අනාසුව වෙතොවිමුක්තිය හා ප්‍රඥවිමුක්තිය ඉහාතමයෙහි ම තමා විසින් විශ්‍රමඤ්ඤයෙන් දෑහ සාක්‍ෂාත් කොට එළැඹ වෙතේ ය” යි ශබ්දය අනුප්‍රාචණය කරත්. බ්‍රුමාධු දෙවියන්ගේ ශබ්දය අතා වාතුමමහාරාජික දෙවියෝ ශබ්දප්‍රචණය කරත්.

තෙල මෙඛද්‍ර නම් ඇති ආයුෂමත්ත්‍රයේ මෙඛද්‍ර නම් ඇති සඳ්ඛි-වාරික වූ ආයුෂමත් අතෝ ගමින් වේවයි, නිගමිගමින් වේවයි ගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ ආසුවක්‍ෂයෙන් අනාසුව වූ වෙතොවිමුක්තිය හා ප්‍රඥවිමුක්තිය ඉහාතමයෙහි ම තමා විසින් ... සාක්‍ෂාත් කොට එයට එළැඹ වාස කෙරේ ය” යි. වාතුමමහාරාජික දෙවියන්ගේ ශබ්දය අතා තාවතීංස දෙවියෝ ... යාම දෙවියෝ ... තුෂිත දෙවියෝ ... නිමොණරතී දෙවියෝ ... පරනිමිතවසවතති දෙවියෝ ... බ්‍රහ්මකාසික දෙවියෝ ශබ්දය අත්වත්: “තෙල මෙඛද්‍ර නම් ඇති ආයුෂමත්ත්‍රයේ මෙඛද්‍ර නම් ඇති සඳ්ඛිවාරික වූ ආයුෂමත් අතෝ ගමින් හෝ නිගමිගමින් හෝ ගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ ආසුවක්‍ෂයෙන් ... සාක්‍ෂාත් කොට එළැඹ වෙතේ ය” යි.

මෙසේ එකෙණෙහි, එමොහොතෙහි බබ්ලොව ගිම් කොට ශබ්දය උග් ව හැඟෙයි. මේ කෘතියාසුව මහණහුගේ අනුභාවය යි.

7. 2. 3. 6.

[සහකාරගරුකාර සුත්‍රය]

[ශැවැත්තිදහයි]

17. එකල්හි රහසිගත වූ පිළිසලනෙහි ඇලුනු ආයුෂමත් ශාටිසුභත තෙරුන්හට මෙඛද්‍ර විතතපරිච්ඡාදියෙන් උපතා: “සහකාර කොට, ගුරු-කාර කොට කවරකු ඇසුරු කොට වෙසෙන මහණ අකුසල් දුරු කරන්නේ වේ ද, කුසල් වඩන්නේ වේ ද” යි.

අථ ඛො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස එතදභොසි: “සථාරං ඛො සිකු සකකභි: ගරුකභි: උපනික්ඛාය විහරන්තො අකුසලං පජ්ඣෙය්‍ය, කුසලං භාවෙය්‍ය. ධම්මං ඛො භික්ඛු -පෙ- සබ්බං ඛො භික්ඛු -පෙ- සික්ඛං ඛො භික්ඛු -පෙ- සමාධිං ඛො භික්ඛු -පෙ- අපමාදං ඛො භික්ඛු -පෙ- පටිසඤ්ඤාං ඛො භික්ඛු සකකභි: ගරුකභි: උපනික්ඛාය විහරන්තො අකුසලං පජ්ඣෙය්‍ය, කුසලං භාවෙය්‍යාති.

අථ ඛො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස එතදභොසි: “ඉමෙ ඛො මෙ ධම්මං පරිසුඤ්ඤා පරිඥාදා, යනුසාහං ඉමෙ ධම්මෙ ගතභි: භගවතො ආරොචෙය්‍යං, එවමෙව ඉමෙ ධම්මං පරිසුඤ්ඤා වෙව භවිස්සන්ති පරිසුඤ්ඤාසංකප්පිතතරා ව.” සෙය්‍යාපි නාම පුරිසො සුචණ්ණතික්ඛං අභිගච්ඡන්තො පරිසුඤ්ඤා පරිඥාදා, තස්ස එවමස්ස: අයං ඛො මෙ සුචණ්ණතික්ඛො, පරිසුඤ්ඤා පරිඥාදා, යනුසාහං ඉමං සුචණ්ණතික්ඛං ගතභි: කම්මාරාහං දස්සෙය්‍යං, එවමෙව අයං සුචණ්ණතික්ඛො කම්මාරගතො පරිසුඤ්ඤා වෙව භවිස්සන්ති පරිසුඤ්ඤාසංකප්පිතතරො වාති, එවමෙව ඉමෙ ධම්මං පරිසුඤ්ඤා පරිඥාදා, යනුසාහං ඉමෙ ධම්මෙ ගතභි: භගවතො ආරොචෙය්‍යං, එවමෙව ඉමෙ ධම්මං පරිසුඤ්ඤා වෙව භවිස්සන්ති පරිසුඤ්ඤාසංකප්පිතතරා වාති.

අථ ඛො ආයස්ම: සංවිජුජනො සායනසංකප්පිතං පඨිසල්ලාහං වුට්ඨිතො යෙන භගව: තෙසුපසංකප්පිතං උපසංකප්පිතං භගවන්තං අභිවාදෙති: එකමන්තං නිසිදි, එකමන්තං නිසිදන්තො ඛො ආයස්ම: සාරිපුත්තො භගවන්තං එතදවොච:

ඉධ මග්ගං භගෙන, රභොගතස්ස පඨිසල්ලිකස්ස එවං වේදනො: පරිචිතස්සො: උදපාදි: “කිනත්ත ඛො භික්ඛු සකකභි: ගරුකභි: උපනික්ඛාය විහරන්තො, අකුසලං පජ්ඣෙය්‍ය, කුසලං භාවෙය්‍යා”ති. තස්ස මග්ගං භගෙන එතදභොසි:

“සථාරං ඛො භික්ඛු සකකභි: ගරුකභි: උපනික්ඛාය විහරන්තො අකුසලං පජ්ඣෙය්‍ය කුසලං භාවෙය්‍ය, ධම්මං ඛො භික්ඛු -පෙ- සබ්බං ඛො භික්ඛු -පෙ- සික්ඛං ඛො භික්ඛු -පෙ- සමාධිං ඛො භික්ඛු -පෙ- අපමාදං ඛො භික්ඛු -පෙ- පටිසඤ්ඤාං ඛො භික්ඛු සකකභි: ගරුකභි: උපනික්ඛාය විහරන්තො අකුසලං පජ්ඣෙය්‍ය කුසලං භාවෙය්‍යාති.

තස්ස මග්ගං භගෙන, එතදභොසි. “ඉමෙ ඛො මෙ ධම්මං පරිසුඤ්ඤා පරිඥාදා, යනුසාහං ඉමෙ ධම්මෙ ගතභි: භගවතො ආරොචෙය්‍යං, එවමෙව ඉමෙ ධම්මං පරිසුඤ්ඤා වෙව භවිස්සන්ති පරිසුඤ්ඤාසංකප්පිතතරා ව.”

සෙය්‍යාපි නාම පුරිසො සුචණ්ණතික්ඛං අභිගච්ඡන්තො පරිසුඤ්ඤා පරිඥාදා, තස්ස එවමස්ස: අයං ඛො මෙ සුචණ්ණතික්ඛො, පරිසුඤ්ඤා පරිඥාදා, යනුසාහං ඉමං සුචණ්ණතික්ඛං ගතභි: කම්මාරාහං දස්සෙය්‍යං එවමෙව අයං සුචණ්ණතික්ඛො කම්මාරගතො පරිසුඤ්ඤා වෙව භවිස්සන්ති පරිසුඤ්ඤාසංකප්පිතතරො වාති, එවමෙව ඉමෙ ධම්මං පරිසුඤ්ඤා පරිඥාදා, යනුසාහං ඉමෙ ධම්මෙ ගතභි: භගවතො ආරොචෙය්‍යං, එවමෙව ඉමෙ ධම්මං පරිසුඤ්ඤා වෙව භවිස්සන්ති පරිසුඤ්ඤාසංකප්පිතතරා වාති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඵක්ඛිති ආයුෂමත් සාරිපුත්ත තෙරණුවන්හට තෙල සිත් වී: “මහණේක් භායානන් වහන්සේට සත්කාර කොට ගුරුකාර කොට ඇසුරු කොට වාස කරන්නේ අකුසල් දුරු කරන්නේ ය. කුසල් වඩන්නේ ය. මහණේක් ධර්මය ... මහණේක් සංකප්පය ... මහණේක් ඥානාව ... මහණේක් සමාධිය ... මහණේක් අප්‍රමාදය ... මහණේක් පටිසන්ථාරය සත්කාර කොට ගුරුකාර කොට ඇසුරු කොට වාසය කරන්නේ අකුසල් දුරු කරන්නේ ය, කුසල් වඩන්නේ ය”යි.

ඵක්ඛිති ආයුෂමත් සාරිපුත්ත තෙරුන්හට මෙබඳු සිතෙක් විය: මේ දහම්හු පරිශුද්ධයහ. පයථිවද්ධයහ. ඉදින් මම ගොස් මේ දහම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකෙන්නෙමි නම්, එසේ වත් ම මාගේ මේ ධර්මයෝ පරිශුද්ධ ද වන්නාහ. පරිශුද්ධ සංකප්පානතර (ඉතා පිරිසුදු සකස් කරණ ලද) ද වන්නාහ. යම් පරිදි පුරුෂයෙක් පිරිසිදු වූ පයථිවද්ධ වූ රත් ආභණයක් ලබා නම්’ ඔහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මාගේ මේ ස්වර්ණීකිෂ්කය පරිශුද්ධ ය, පයථිවද්ධ ය. ඉදින් මම මේ නිෂ්කය ගෙන ගොස් කඹුරනට දක්වන්නෙමි නම් මැනවි. එසේ වත් ම මාගේ මේ සුවර්ණීකිෂ්කය කඹුරන් අතට ගියේ ඉතා පිරිසිදු හා පරිශුද්ධ හා සංකප්පානතර ද වන්නේ ය. එපරිදි ම මාගේ මේ දහම්හු පරිශුද්ධ වූවාහු පයථිවද්ධ වූවාහු වෙති. ඉදින් මම මේ දහම් ගෙන ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දක්වමි නම්, එසේ වත් ම මාගේ මේ දහම්හු ඉතා නිමිල ද අභියසින් පරිශුද්ධ සංකප්පානතර (ඉතා පිරිසුදු සකස් කරණ ලද) ද වන්නේ යයි.

ඉක්ඛිති ආයුෂමත් සාරිපුත්ත තෙරණුවෝ සවස්වරුයෙහි පිළිසලනෙන් නැගී සිටියාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹිහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස්සි හුත්හ. එකත්පස්සි හුන් ආයුෂමත් සාරිපුත්ත තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකවූහ:

“වහන්ස, මෙහි රහසිගත වූ පිළිසලනට ගිය මට මෙබඳු සිතෙක් පහල විය. “මහණ කවරකු සත්කාර කොට ගුරුකාර කොට ඇසුරු කොට වාසන්නේ අකුසලය ප්‍රභාණ කරන්නේ ද? කුසලය වඩන්නේ ද? යි. වහන්ස, එ මට මෙබඳු සිතෙක් පාල විය:

“මහණේක්, භායානන් වහන්සේට සත්කාර කොට ගුරුකාර කොට ඇසුරු කොට වාසන්නේ අකුසලය ප්‍රතිණ කරන්නේ ය කුසලය වඩන්නේ ය. මහණේක් ධර්මය ... මහණේක් සංකප්පය ... මහණේක් ඥානාව ... මහණේක් සමාධිය ... මහණේක් අප්‍රමාදය ... මහණේක් පටිසන්ථාරයට සත්කාර කොට ගුරුකාර කොට ඇසුරු කොට වාස කරන්නේ අකුසලය දුරුන්නේ ය. කුසලය වඩන්නේ ය”යි.

වහන්ස, එ මට මෙසිත විය: මාගේ මේ දහම්හු පරිශුද්ධයහ. පයථිවද්ධයහ. ඉදින් මම මේ දහම් ගෙන ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකෙරෙමි නම්, එසේ ඇතිවත් ම මාගේ මේ ධර්මයෝ ඉතා පිරිසිදු හා පරිශුද්ධ සංකප්පානතර වන්නාහ”යි.

යම් පරිදි පුරුෂයෙක් පිරිසිදු පයථිවද්ධ රත්නිකක් ලබා නම්, ඔහට මෙබඳු සිතෙක් වන්නේ ය. මාගේ මේ ස්වර්ණීකිෂ්කය පරිශුද්ධ ය, පයථිවද්ධ ය. ඉදින් මම මේ සුවර්ණීකිෂ්කය කඹුරනට දක්වමි නම්, මැනවි. එසේ වත් ම මාගේ මේ සුවර්ණීකිෂ්කය කඹුරන් අත පත්වූයේ ඉතා පිරිසිදු හා පරිශුද්ධ සංකප්පානතර හා වන්නේ ය”යි. එසේ ම මාගේ මේ ධර්මයෝ පරිශුද්ධ පයථිවද්ධ වෙති. ඉදින් මම මේ දහම් ගෙන ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකෙමි නම්, එසේ වත් ම මේ දහම්හු ඉතා පිරිසිදු හා පරිශුද්ධ සංකප්පානතර වන්නාහ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සාමු සාරිපුත්ත, සන්දාරං ඛො සාරිපුත්ත, භික්ඛු සක්කානිං ගරුකානිං උපනික්ඛාය විහරන්තො අකුසලං පජ්ඣෙය්‍ය කුසලං භාවෙය්‍ය, ධම්මං ඛො සාරිපුත්ත, භික්ඛු -පෙ- සබ්බං ඛො සාරිපුත්ත භික්ඛු -පෙ- සික්ඛං ඛො සාරිපුත්ත, භික්ඛු -පෙ- සමාධිං ඛො සාරිපුත්ත භික්ඛු -පෙ- අපමාදං ඛො සාරිපුත්ත, භික්ඛු -පෙ- පටිසන්දාරං ඛො සාරිපුත්ත, භික්ඛු සක්කානිං ගරුකානිං උපනික්ඛාය විහරන්තො අකුසලං පජ්ඣෙය්‍ය කුසලං භාවෙය්‍යාති.

එවං වුත්තො අයස්මි සාරිපුත්තො භගවන්තං එනදමොච්චි ඉමිං ඛො අහං භන්තො භගවතා සබ්බිත්තො භාසිත්තං එවං වින්දාරොන අන්ධං ආජානාමි.

සො වත භන්තො, භික්ඛු සන්දාරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො භවිස්සානිති නෙතං ආනං විජ්ජති. තො සො භන්තො, භික්ඛු සන්දාරි අගාරවො ධම්මෙපි සො අගාරවො.

සො වත භන්තො, භික්ඛු සන්දාරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සබ්බං අගාරවො භවිස්සානිති නෙතං ආනං විජ්ජති. තො සො භන්තො භික්ඛු සන්දාරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සබ්බංපි සො අගාරවො.

සො වත භන්තො, භික්ඛු සන්දාරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සබ්බං අගාරවො සික්ඛාය අගාරවො භවිස්සානිති නෙතං ආනං විජ්ජති.

සො සො භන්තො, භික්ඛු සන්දාරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සබ්බං, අගාරවො සික්ඛායපි සො අගාරවො.

සො වත භන්තො, භික්ඛු සන්දාරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සබ්බං අගාරවො සික්ඛාය අගාරවො සමාධිං අගාරවො භවිස්සානිති නෙතං ආනං විජ්ජති.

සො සො භන්තො, භික්ඛු සන්දාරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සබ්බං අගාරවො සික්ඛාය අගාරවො සමාධිංපි සො අගාරවො.

සො වත භන්තො, භික්ඛු සන්දාරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සබ්බං අගාරවො සික්ඛාය අගාරවො සමාධිං අගාරවො අපමාදෙ සගාරවො භවිස්සානිති නෙතං ආනං විජ්ජති.

සැරිසුත, මැනාව සැරිසුත, මහණෙක් ශාය්‍යාන්තට සත්තාර කොට ගුරු කොට ශාය්‍යාන් ඇසුරු කරමින් වාස කරන්නේ අකුසල් දුරුකරන්නේ ය. කුසල් වඩන්නේ ය. සැරිසුත, මහණෙක් ධර්ම ... සැරිසුත, මහණෙක් සතුන් ... සැරිසුත, මහණෙක් ශික්‍ෂාව ... සැරිසුත, මහණෙක් සමාධිය ... සැරිසුත, මහණෙක් අප්‍රමාදය ... සැරිසුත, මහණෙක් පටිසන්ථාරයට සත්තාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වහන්සේ අකුසල් දුරුකරන්නේ ය. කුසල් වඩන්නේ යයි.

මෙසේ වදාළ කල්හි ආයුෂ්මන් ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණු සාලකළහ. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැකෙවින් වදාරන ලද මෙ භාෂිතයාගේ අර්ථය මෙසෙයින් විස්තර විසින් දනිමි.

වහන්ස, එකාන්තයෙන් එ මහණ ශාය්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරව නැතිගේ ධර්මය කෙරෙහි ගෞරව සහිත වන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. වහන්ස, යම් එ මහණෙක් ශාය්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි අගෞරව ඇතිගේ වේ නම් එ මහණ එකාන්තයෙන් ධර්මයෙහි දු අගෞරව ඇතිගේ වෙයි.

වහන්ස, එ මහණ එකාන්තයෙන් ශාය්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරව නැතිගේ ධර්මයෙහි ගෞරව නැතිගේ සංඝයා කෙරෙහි ගෞරව සහිත වන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. වහන්ස, යම් එ මහණෙක් ශාය්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරව නැතිගේ, ධර්මයෙහි ගෞරව නැතිගේ නම් හෙ සංඝයා කෙරෙහිදු අගෞරව ඇතිගේ ය.

වහන්ස, එ මහණ එකාන්තයෙන් ශාය්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි අගෞරව ඇතිගේ, ධර්මයෙහි අගෞරව ඇතිගේ, සංඝයා කෙරෙහි අගෞරව ඇතිගේ, ශික්‍ෂායෙහි සගෞරව වන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ.

වහන්ස, යම් එ මහණෙක් ශාය්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරව නැතිගේ ධර්මයෙහි අගෞරව ඇතිගේ සංඝයා කෙරෙහි ගෞරව නැතිගේ නම්, හෙ ශික්‍ෂායෙහි දු ගෞරව නැතිගේ ය.

වහන්ස, එකාන්තයෙන් එ මහණ ශාය්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරව නැතිගේ ධර්මයෙහි ගෞරව නැතිගේ සතුන් කෙරෙහි ගෞරව නැතිගේ ශික්‍ෂායෙහි ගෞරව නැතිගේ සමාධියෙහි සගෞරව වන්නේ ය යන තෙල කරුණ නො වේ.

වහන්ස, යම් එ මහණෙක් ශාය්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි අගෞරව ඇතිගේ ධර්මයෙහි අගෞරව ඇතිගේ සතුන් කෙරෙහි අගෞරව ඇතිගේ ශික්‍ෂායෙහි ගෞරව නැතිගේ නම්, හෙ සමාධියෙහි දු අගෞරව ඇතිගේ වෙයි.

වහන්ස, එකාන්තයෙන් එ මහණ ශාය්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි අගෞරව ඇතිගේ ධර්මයෙහි අගෞරව ඇතිගේ සංඝයා කෙරෙහි අගෞරව ඇතිගේ ශික්‍ෂායෙහි අගෞරව ඇතිගේ, සමාධියෙහි අගෞරව ඇතිගේ අප්‍රමාදයෙහි ගෞරව සහිත වන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ.

යො සො භනෙත, භික්ඛු සත්ථරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සංඛ්‍යා අගාරවො සික්ඛාය අගාරවො සමාධිසමීං අගාරවො අප්පමාදෙපි සො අගාරවො.

සො වත භනෙත භික්ඛු සත්ථරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සංඛ්‍යා අගාරවො සික්ඛාය අගාරවො සමාධිසමීං අගාරවො අප්පමාදෙ අගාරවො පටිසන්ථාරෙ අගාරවො භවිස්සන්තීති නෙතං ආනං විජ්ජති.

යො සො භනෙත, භික්ඛු සත්ථරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සංඛ්‍යා අගාරවො සික්ඛාය අගාරවො සමාධිසමීං අගාරවො අප්පමාදෙ අගාරවො පටිසන්ථාරෙපි සො අගාරවො.

සො වත භනෙත, භික්ඛු සත්ථරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො භවිස්සන්තීති නෙතං ආනං විජ්ජති. යො සො භනෙත, භික්ඛු සත්ථරි අගාරවො ධම්මෙපි සො අගාරවො.

සො වත භනෙත, භික්ඛු සත්ථරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සංඛ්‍යා අගාරවො භවිස්සන්තීති නෙතං ආනං විජ්ජති. යො සො භනෙත, භික්ඛු සත්ථරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො, සංඛ්‍යාපි සො අගාරවො.

සො වත භනෙත භික්ඛු සත්ථරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සංඛ්‍යා අගාරවො සික්ඛාය අගාරවො භවිස්සන්තීති නෙතං ආනං විජ්ජති. යො සො භනෙත, භික්ඛු සත්ථරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සංඛ්‍යා අගාරවො සික්ඛායපි සො අගාරවො.

සො වත භනෙත, භික්ඛු සත්ථරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සංඛ්‍යා අගාරවො සික්ඛාය අගාරවො සමාධිසමීං අගාරවො භවිස්සන්තීති නෙතං ආනං විජ්ජති. යො සො භනෙත, භික්ඛු සත්ථරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සංඛ්‍යා අගාරවො සික්ඛාය අගාරවො සමාධිසමීංපි සො අගාරවො.

සො වත භනෙත, භික්ඛු සත්ථරි අගාරවො. ධම්මෙ අගාරවො සංඛ්‍යා අගාරවො සික්ඛාය අගාරවො සමාධිසමීං අගාරවො අප්පමාදෙ අගාරවො භවිස්සන්තීති නෙතං ආනං විජ්ජති.

වහන්ස, යම් එ මහණෙක් ආත්‍යාන් කෙරෙහි ගෞරව නැතියේ ධර්මයෙහි ගෞරව නැතියේ සංකප්පා කෙරෙහි ගෞරව නැතියේ ඥාණා-
යෙහි ගෞරව නැතියේ සමාධියෙහි ගෞරව නැතියේ චේ නම්,
අප්‍රමාදයෙහි ද හෙ ගෞරව නැතියේ වෙයි.

වහන්ස, එකාත්‍යයෙන් එ මහණ ආත්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි
ගෞරව නැතියේ ධර්මයෙහි ගෞරව නැතියේ සංකප්පා කෙරෙහි ගෞරව
නැතියේ ඥාණායෙහි ගෞරව නැතියේ සමාධියෙහි ගෞරව නැතියේ
අප්‍රමාදයෙහි ගෞරව නැතියේ පිටිසරෙහි ගෞරව සහිත වන්නේ ය
යන තෙල කරුණ විද්‍යාමාන නො වේ.

වහන්ස, යම් එ මහණෙක් ආත්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරව
නැතියේ ධර්මයෙහි ගෞරව නැතියේ සංකප්පා කෙරෙහි ගෞරව නැතියේ
ඥාණායෙහි ගෞරව නැතියේ සමාධියෙහි ගෞරව නැතියේ අප්‍රමාදයෙහි
ගෞරව නැතියේ චේ නම්, පටිසාරයෙහි ද හෙ අගෞරව ඇතියේ
වෙයි.

වහන්ස, එ මහණ එකාත්‍යයෙන් ආත්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි
ගෞරව සහිත වූයේ ධර්මයෙහි අගෞරව ඇතියේ වන්නේ ය යන තෙල
කරුණ විද්‍යාමාන නො වේ. වහන්ස, යම් එ මහණෙක් ආත්‍යාන් වහන්සේ
කෙරෙහි සගෞරව චේ නම්, හෙ ධර්මයෙහි ද සගෞරව වෙයි.

වහන්ස, එ මහණ එකාත්‍යයෙන් ආත්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරව
සහිත වූයේ ධර්මයෙහි සගෞරව වූයේ සංකප්පා කෙරෙහි ගෞරව නැතියේ ය
යන තෙල කරුණ විද්‍යාමාන නො වේ. වහන්ස, යම් එ මහණෙක්
ආත්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරව සහිත වූයේ ධර්මයෙහි ගෞරව
සහිත වූයේ නම්, හෙ සඟුන් කෙරෙහි ද සගෞරව වෙයි.

වහන්ස, එකාත්‍යයෙන් එ මහණ ආත්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි
සගෞරව වූයේ ධර්මයෙහි සගෞරව වූයේ සඟුන් කෙරෙහි සගෞරව වූයේ
ඥාණායෙහි අගෞරව ඇතියේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යාමාන නො වේ.
වහන්ස, යම් එ මහණෙක් ආත්‍යාන් කෙරෙහි ගෞරව සහිත වූයේ
ධර්මයෙහි ගෞරව සහිත වූයේ සඟුන් කෙරෙහි ගෞරව සහිත වූයේ නම්,
හෙ ඥාණායෙහි ද සගෞරව වෙයි.

වහන්ස, එ මහණ එකාත්‍යයෙන් ආත්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි
සගෞරව වූයේ ධර්මයෙහි සගෞරව වූයේ සඟුන් කෙරෙහි සගෞරව වූයේ
ඥාණායෙහි සගෞරව වූයේ සමාධියෙහි අගෞරව ඇතියේ වන්නේ ය යන
තෙල කරුණ විද්‍යාමාන නො වේ. වහන්ස, යම් එ මහණෙක් ආත්‍යාන්
වහන්සේ කෙරෙහි සගෞරව වූයේ ධර්මයෙහි සගෞරව වූයේ සඟුන්
කෙරෙහි සගෞරව වූයේ ඥාණායෙහි සගෞරව වූයේ නම්, හෙ සමාධි-
යෙහි ද සගෞරව වේ.

වහන්ස, එ මහණ එකාත්‍යයෙන් ආත්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි සගෞරව
වූයේ ධර්මයෙහි සගෞරව වූයේ සංකප්පා කෙරෙහි සගෞරව වූයේ ඥාණායෙහි
සගෞරව වූයේ සමාධියෙහි සගෞරව වූයේ අප්‍රමාදයෙහි අගෞරව
ඇතියේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යාමාන නො වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යො සො භනෙත භික්ඛු සත්ථි සභාරවො ධම්මෙ සභාරවො සඛෙස සභාරවො සික්ඛාය සභාරවො, සමාධිසමී සභාරවො අප්පමාදෙපි සො සභාරවො.

සො චත භනෙත, භික්ඛු සත්ථි සභාරවො ධම්මෙ සභාරවො සඛෙස සභාරවො සික්ඛාය සභාරවො සමාධිසමී සභාරවො අප්පමාදෙ සභාරවො පටිසන්ථාරෙ අභිසංඝාතී නෙතං ණං විජ්ජති.

යො සො භනෙත, භික්ඛු සත්ථි සභාරවො ධම්මෙ සභාරවො සඛෙස සභාරවො සික්ඛාය සභාරවො සමාධිසමී සභාරවො අප්පමාදෙ සභාරවො පටිසන්ථාරෙපි සො සභාරවොති.

ඉමං ඛො අහං භනෙත, භගවතා සංඛිතෙතන භාසිතං ඵලං විජ්ජරෙන අත්ථං අප්පාදාමි. සාධු සාධු සාරිපුත්ත, සාධු ඛො ණං සාරිපුත්ත, ඉමං මයා සංඛිතෙතන භාසිතං ඵලං විජ්ජරෙන අත්ථං අප්පාදාමි.

සො චත සාරිපුත්ත, භික්ඛු සත්ථි අභාරවො ධම්මෙ සභාරවො භවිසංඝාතී නෙතං ණං විජ්ජති. යො සො සාරිපුත්ත, භික්ඛු සත්ථි අභාරවො ධම්මෙපි සො අභාරවො.

සො චත සාරිපුත්ත භික්ඛු සත්ථි අභාරවො ධම්මෙ අභාරවො -පෙ- සඛෙස අභාරවො -පෙ- සික්ඛාය අභාරවො -පෙ- සමාධිසමී අභාරවො -පෙ- අප්පමාදෙ අභාරවො පටිසන්ථාරෙ සභාරවො භවිසංඝාතී නෙතං ණං විජ්ජති. යො සො සාරිපුත්ත, භික්ඛු සත්ථි අභාරවො ධම්මෙ අභාරවො, සඛෙස අභාරවො සික්ඛාය අභාරවො, සමාධිසමී අභාරවො අප්පමාදෙ අභාරවො පටිසන්ථාරෙපි සො අභාරවො.

සො චත සාරිපුත්ත, භික්ඛු සත්ථි සභාරවො ධම්මෙ අභාරවො භවිසංඝාතී නෙතං ණං විජ්ජති. යො සො සාරිපුත්ත, භික්ඛු සත්ථි සභාරවො ධම්මෙපි සො සභාරවො.

සො චත සාරිපුත්ත භික්ඛු සත්ථි සභාරවො ධම්මෙ සභාරවො -පෙ- සඛෙස සභාරවො -පෙ- සික්ඛාය සභාරවො -පෙ- සමාධිසමී සභාරවො -පෙ- අප්පමාදෙ සභාරවො පටිසන්ථාරෙ අභාරවො භවිසංඝාතී නෙතං ණං විජ්ජති. යො සො සාරිපුත්ත, භික්ඛු සත්ථි සභාරවො -පෙ- පටිසන්ථාරෙපි සො සභාරවො.

ඉමං ඛො සාරිපුත්ත, සංඛිතෙතන භාසිතං ඵලං විජ්ජරෙන අත්ථං දට්ඨාමෙඛාග්ගි.

වහන්ස, යම් එ මහණෙක් ආත්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි සගෞරව වූයේ ධර්මයෙහි සගෞරව වූයේ සතුන් කෙරෙහි සගෞරව වූයේ ශිෂ්‍යායෙහි සගෞරව වූයේ සමාධියෙහි සගෞරව වූයේ අප්‍රමාදයෙහි ද සගෞරව වෙයි.

වහන්ස, එ මහණ එකානන්තයෙන් ආත්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි සගෞරව වූයේ ධර්මයෙහි සගෞරව වූයේ සත්ත්‍වයා කෙරෙහි සගෞරව වූයේ ශිෂ්‍යායෙහි සගෞරව වූයේ සමාධියෙහි සගෞරව වූයේ අප්‍රමාදයෙහි සගෞරව වූයේ පටිසංචාරයෙහි අගෞරව ඇති වන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ.

වහන්ස, යම් එ මහණෙක් ආත්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි සගෞරව වූයේ ධර්මයෙහි සගෞරව වූයේ සත්ත්‍වයා කෙරෙහි සගෞරව වූයේ ශිෂ්‍යායෙහි සගෞරව වූයේ සමාධියෙහි සගෞරව වූයේ අප්‍රමාදයෙහි සගෞරව වූයේ නම්, හෙ පටිසංචාරයෙහි ද සගෞරව වෙයි.

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සාකෙවින් වදාළ මේ භාෂිත-යාගේ අර්ථය මම විහාර විසින් මෙසෙයින් දකිමි යි. ආර්‍යපුත්‍රයෙහි, මානාවි, මානාවි, ආර්‍යපුත්‍රය, මා විසින් සාකෙවින් දෙසන ලද මේ භාෂිතයාගේ අර්ථය නො මෙසෙයින් විහාර විසින් දකිනි නම් මනා ය.

සාරිසුත, එ මහණ එකානන්තයෙන් ආත්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරව නැතිකොට ධර්මයෙහි සගෞරව වේ ය යන තෙල කරුණ අවිද්‍යමාන ය. සාරිසුත, යම් එ මහණෙක් ආත්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරව නැතිකොට ද, ධර්මයෙහි ද හෙ ගෞරව නැතිකොට ය.

ආර්‍යපුත්‍රයෙහි, එ මහණ එකානන්තයෙන් ආත්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරව නැතිකොට ධර්මයෙහි ගෞරව නැතිකොට ... සතුන් කෙරෙහි ගෞරව නැතිකොට ... ශිෂ්‍යායෙහි ගෞරව නැතිකොට ... සමාධියෙහි ගෞරව නැතිකොට ... අප්‍රමාදයෙහි ගෞරව නැතිකොට පටිසංචාරයෙහි ගෞරව සහිත වන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. ආර්‍යපුත්‍රය, යම් එ මහණෙක් ආත්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරව නැතිකොට, ධර්මයෙහි ගෞරව නැතිකොට, සත්ත්‍වයා කෙරෙහි ගෞරව නැතිකොට ශිෂ්‍යායෙහි ගෞරව නැතිකොට සමාධියෙහි ගෞරව නැතිකොට අප්‍රමාදයෙහි ගෞරව නැතිකොට වේ ද, හෙ පිට්‍රිසදරෙහි ද ගෞරව නැතිකොට ය.

ආර්‍යපුත්‍රයෙහි, එකානන්තයෙන් එ මහණ ආත්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි සගෞරව වූයේ ධර්මයෙහි අගෞරව ඇතිකොට ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. ආර්‍යපුත්‍රය, යම් එ මහණෙක් ආත්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි සගෞරව වේ ද සාරිසුත, එ මහණ එකානන්තයෙන් ධර්මයෙහි ද සගෞරව වෙයි.

ආර්‍යපුත්‍රයෙහි, එ මහණ එකානන්තයෙන් ආත්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරව සහිත වේ ද ... ධර්මයෙහි සගෞරව වේ ද ... සත්ත්‍වයා කෙරෙහි සගෞරව වේ ද ... ශිෂ්‍යායෙහි සගෞරව වේ ද ... සමාධියෙහි සගෞරව වේ ද ... අප්‍රමාදයෙහි සගෞරව වේ ද ... පටිසංචාරයෙහි අගෞරව ඇතිකොට ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. සාරිසුත, යම් එ මහණෙක් ආත්‍යාන් වහන්සේ කෙරෙහි සගෞරව වේ ද ... පිට්‍රිසදරෙහි ද හෙ සගෞරව වෙයි.

සාරිසුත, මා විසින් සාකෙවින් දෙසන ලද මේ භාෂිතයාගේ අර්ථය මෙසෙයින් විහාර විසින් දැක්කයුත්තේ ය යි.

7. 2. 2. 7.

[භාවනාභුසුභත සුභතං]

[භාවනාපිදානං]

18. භාවනං අනුසුභතං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො විහරතො කිඤ්චාපි එවං ඉට්ඨං උපපජ්ජෙය්‍ය: අහො වත මේ අනුපාදය ආභවෙති විතතං විමුච්චෙය්‍යාති. අථ ඛිංශං තෙව අනුපාදය ආභවෙති විතතං විමුච්චති. තං කිංශං හෙතු: අභාවිතතාතිංශං වච්ඡිං. කිංශං අභාවිතතා: චතුත්තං සතිපට්ඨානානං, චතුත්තං සම්මප්පාධානානං, චතුත්තං ඉද්ධි-පාදනං, පඤ්චන්තං ඉද්ධිනං, පඤ්චන්තං ඛලානං, සත්තන්තං භොජ්ඣංකානං, අරියං අට්ඨංගිකං මග්ගං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, භුක්ඛුට්ඨො අභිනි අට්ඨ වා දස වා ද්වාදස වා, තානංසු භුක්ඛුට්ඨො න සම්මා අධිසංඝාති න සම්මා පරිසෙදිතාති න සම්මා පරිභාවිතාති. කිඤ්චාපි තංශං භුක්ඛුට්ඨො එවං ඉට්ඨං උපපජ්ජෙය්‍ය: “අහො වත මේ භුක්ඛුට්ඨොපාතකා පාදනඛස්ඛාය වා මුඛතුභිකොන වා අභිකොසං පදලෙඨො සොඡ්ඡිනා අභිනිබ්බිජ්ජෙය්‍යති.”

අථ ඛො අභිකොව තෙ භුක්ඛුට්ඨොපාතකා පාදනඛස්ඛාය වා මුඛතුභිකොන වා අභිකොසං පදලෙඨො සොඡ්ඡිනා අභිනිබ්බිජ්ජෙය්‍ය. තං කිංශං හෙතු: තථාහි භික්ඛවෙ භුක්ඛුට්ඨො අභිනි න සම්මා අධිසංඝාති න සම්මා පරිසෙදිතාති, න සම්මා පරිභාවිතාති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, භාවනං අනුසුභතං භික්ඛුනො විහරතො කිඤ්චාපි එවං ඉට්ඨං උපපජ්ජෙය්‍ය: අහො වත මේ අනුපාදය ආභවෙති විතතං විමුච්චෙය්‍යාති. අථ ඛිංශං තෙව අනුපාදය ආභවෙති විතතං විමුච්චති. තං කිංශං හෙතු: අභාවිතතාතිංශං වච්ඡිං. කිංශං අභාවිතතා: චතුත්තං සතිපට්ඨානානං -පෙ- අරියං අට්ඨංගිකං මග්ගං.

භාවනං අනුසුභතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො විහරතො කිඤ්චාපි න එවං ඉට්ඨං උපපජ්ජෙය්‍ය: අහො වත මේ අනුපාදය ආභවෙති විතතං විමුච්චෙය්‍යාති, අථ ඛිංශං අනුපාදය ආභවෙති විතතං විමුච්චති. තං කිංශං හෙතු: භාවිතතාතිංශං වච්ඡිං. කිංශං භාවිතතා: චතුත්තං සතිපට්ඨානානං -පෙ- අරියං අට්ඨංගිකං මග්ගං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, භුක්ඛුට්ඨො අභිනි අට්ඨ වා දස වා ද්වාදස වා, තානංසු භුක්ඛුට්ඨො සම්මා අධිසංඝාති සම්මා පරිසෙදිතාති සම්මා පරිභාවිතාති. කිඤ්චාපි තංශං භුක්ඛුට්ඨො න එවං ඉට්ඨං උපපජ්ජෙය්‍ය: අහො වත මේ භුක්ඛුට්ඨොපාතකා පාදනඛස්ඛාය වා මුඛතුභිකොන වා අභිකොසං පදලෙඨො සොඡ්ඡිනා අභිනිබ්බිජ්ජෙය්‍යති. අථ ඛො අභිකොව තෙ භුක්ඛුට්ඨොපාතකා පාදනඛස්ඛාය වා මුඛතුභිකොන වා අභිකොසං පදලෙඨො සොඡ්ඡිනා අභිනිබ්බිජ්ජෙය්‍ය. තං කිංශං හෙතු: තථාහි භික්ඛවෙ, භුක්ඛුට්ඨො අභිනි න සම්මා අධිසංඝාති සම්මා පරිසෙදිතාති සම්මා පරිභාවිතාති

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. 2. 2. 7.

[භාවනානුයුතාන සූත්‍රය]

[සාවතීතිදාන සී]

18. මහණෙනි, භාවනායෙහි යුක්තප්‍රයුක්ත නො වී වාසය කරණ මහණහට, “අහෝ මාගේ සිත (එකාන්තයෙන් කිසි සංසකාරයක්) උපාදාන විසින් නො ගෙන ආශ්‍රවයන්ගෙන් මිදේව” යන මෙබඳු ඉච්ඡාවක් උපදනේ නමුදු, වැලිත් ඔහුගේ චිත්තය උපාදාන විසින් නො ගෙන ආශ්‍රවයන්ගෙන් නො මිදී මිදෙන්නේ ය. එ කවර හෙයින් යත්: ‘අභාවිත වන හෙයින්’ යි කියුනු වන්නේ ය. කවරක් හුගේ අභාවිතභාවයෙන යත්: සතරසනිපට්ඨාන සතරසමාස්ප්‍රධාන්විග්ගීය සතර-ඉඤ්චාදය පඤ්චස්ථය පඤ්චබල සප්තබොධාරභය ආර්යඅපොඛිකමාගීය යන ධම් අභාවිත වන හෙයින්.

මහණෙනි, යම් පරිදි කිකිළියකට බිජුවට අටෙක් හෝ දසයෙක් හෝ දෙළොසෙක් වේ නම්, එ හැම කිකිළිය විසින් මොනොවට අභියසිත නො වෙත්. මොනවට හුණුසුම් ගන්වනලද නො වෙත්. මොනොවට පරිභාවිත නො වෙත්. එ කිකිළියට “අහෝ, මාගේ කුකුළුපැටව් පානිය-සිලින් හෝ මුවතුඩින් හෝ අණකිකෝෂය පළා සුවයේ නික්මෙත්වා” යන මෙබඳු ඉච්ඡාවක් උපදනේ ය. වැලිත් එ කුකුළුපැටව් පානියසිලින් හෝ මුවතුඩින් හෝ අණකිකෝෂය පළා සුවයේ නික්මෙන්නට අභව්‍ය ම වෙත්. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් කිකිළිය විසින් බිජුවට හු මොනොවට අභියසිත නො වෙත් ද, හුණුසුම්ගන්වන ලද නො වෙත් ද, මොනොවට පරිභාවිත නො වෙත් ද, එ හෙයින්.

මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම භාවනායෙහි යුක්තප්‍රයුක්ත නො වී වෙසෙන මහණහට “අහෝ, එකාන්තයෙන් මාගේ චිත්තය උපාදානයන් විසින් නො ගෙන ආශ්‍රවයන්ගෙන් මිදේව” යන මෙබඳු ඉච්ඡාවක් උපදනේ නමුදු වැලිත් අනුපාදාන විසින් ඔහුගේ චිත්තය ආශ්‍රවයන්ගෙන් නොමිදේ මැයි. එ කවර හෙයින් යත්: අභාවිතභාවයෙනායි කිවයුතු වන්නේ ය. කවරක් නොවැඩු බැවින් යත්: සතරසනිපට්ඨාන ... ආර්යඅපොඛිකමාගීය අභාවිත හෙයින්.

මහණෙනි, භාවනායෙහි යුක්තප්‍රයුක්ත වී වාසය කරණ මහණහට “අහෝ එකාන්තයෙන් අනුපාදාන විසින් මාගේ චිත්තය ආශ්‍රවයන්ගෙන් මිදේවා” යන මෙබඳු ඉච්ඡාවක් නුපදනේ නමුදු වැලිත් ඔහුගේ චිත්තය උපාදාන විසින් නො ගෙන ආශ්‍රවයන්ගෙන් මිදෙන්නේ ය. එ කවර හෙයින් යත්: භාවිතභාවයෙනායි කිවයුතු වන්නේ ය. කවරක්-හුගේ භාවිත භාවයෙන යත්: සතරසනිපට්ඨානයන්ගේ හා ... ආර්යඅපොඛිකමාගීයාගේ (භාවිතභාවයෙනි).

මහණෙනි, යම්පරිදි කිකිළියට බිජුවට අටෙක් හෝ දසයෙක් හෝ දෙළොසෙක් හෝ වේ නම්, එහැම කිකිළිය විසින් මනා කොට අභියසිත වෙත්. මැනවින් පරිසෙදිත වෙත්. මනාලෙස පරිභාවිත වෙත්. එකිකිළියට “අහෝ, එකාන්තයෙන් මාගේ කුකුළුපැටවු පානියසිලින් වේවයි, මුවතුඩින් වේවයි අණකිකෝෂය පළා සුවයේ නික්මෙත්වා” යි මෙබඳු ඉච්ඡාවක් නුපදනේ නමුදු වැලිත් එ කුකුළුපැටවු පානියසිලින් වේවයි මුවතුඩින් වේවයි අණකිකෝෂය බිඳ සුවයේ නික්මෙන්නට භව්‍ය ම වෙත්. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, යම්හෙයෙකින් කිකිළිය විසින් බිජුවට හු මනාලෙස අභියසිත වෙත් නම්, මැනවින් පරිසෙදිත වෙත් නම්, මැනවින් පරිභාවිත වෙත් නම්, එ හෙයින්.

එවිමේව ඛො භික්ඛවෙ, භාවනං අනුසුතතං භික්ඛුනො විහරතො කිඤ්චාපි න එවං ඉච්ඡා උපපජ්ජෙය්‍යා: අහො වත මෙ අනුපාදාය අංගවෙති විතතං විමුච්චෙය්‍යාති. අථ ඛවාං අනුපාදාය අංගවෙති විතතං විමුච්චති. තං කිං භෙදා: භාවිතතා:තිංසං පිච්ඡිතං. කිංසං භාවිතතා: වතුතතං සතිපට්ඨානානං - පෙ - අරියස්ස අට්ඨබ්බිකස්ස මග්ගස්ස.

ගෙග්‍යථාපි භික්ඛවෙ, පලගණිස්ස¹ වා පලගණිනෙතවාසිකස්ස² වා දිස්සනෙතව වාසිජවෙ අබ්බුලිපදාති දිස්සති අබ්බුලිපදං.³ නො ව ඛවාංසං එවං සද්දණං හොති: එතතං වා මෙ අජ්ජ වාසිජවස්ස ඛිණං, එතතං ඝිග්‍යො, එතතං පරෙති. අථ ඛවාංසං විණෙ ඛිණනෙතව සද්දණං හොති. එවිමේව ඛො භික්ඛවෙ, භාවනං අනුසුතතං භික්ඛුනො විහරතො කිඤ්චාපි න එවං සද්දණං හොති: එතතං වා මෙ අජ්ජ අංගවානං ඛිණං, එතතං වා භිග්‍යො, එතතං වා පරෙති. අථ ඛවාංසං විණෙ ඛිණනෙතව සද්දණං හොති.

ගෙග්‍යථාපි භික්ඛවෙ, සංචුද්දිකාය සාවාය වේතනබ්බිකබද්ධාය ඡම්මාසාති උදහෙ පරිතාදාය භෙමනිකෙන ඵලෙ උක්ඛිතතාය වාතානප-පරෙතානි බ්බිකානි තානි පාටුස්සකෙන මෙඝෙන අභිසංවට්ඨානි අප-කසිරෙතෙව පටිපස්සාමානති පුඤ්ඤානි භවන්ති, එවිමේව ඛො භික්ඛවෙ, භාවනං අනුසුතතං භික්ඛුනො විහරතො අපකසිරෙතෙව සංගොජනානි පටිපස්සාමානති පුඤ්ඤානි භවන්ති.

7. 2. 2. 8.

[අභිනවකොමම සුභතං]

19. එකං සමයං භගවා නොසලෙසු වාටිකං වරති මහතා භික්ඛු සමාසන සද්ධිං. අද්දා ඛො භගවා අද්ධානමග්ගපටිපනො අඤ්ඤාතරග්ගිං පදෙසෙ මහතං අභිකවකං අදිතං සමපජ්ජිතං සජ්ජෙතිභූතං. දිස්වාන මග්ගා මහකමම අඤ්ඤාතරග්ගිං රුක්ඛමුලෙ පඤ්ඤාතතාසනෙ තිසිදි. නිසජ්ඣ ඛො භගවා භික්ඛු අමනෙතසි: පස්සථ නො භූමො භික්ඛවෙ අමුං මහතං. අභිකවකං අදිතං සමපජ්ජිතං සජ්ජෙතිභූතති. එවං භනෙත.

තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ, කතමං හු ඛො වරං යං අමුං මහතං අභිකවකං අදිතං සමපජ්ජිතං සජ්ජෙතිභූතං අලිඛිති: උපතිසිදෙය්‍ය වා උපතිපජ්ජෙය්‍ය වා යං වා බතතිකඤ්ඤං වා බ්‍රාහ්මණකඤ්ඤං වා, ගහපති කඤ්ඤං වා මුද්දනලුණහත්ථාදිං අලිඛිති: උපතිසිදෙය්‍ය වා උපතිපජ්ජෙය්‍ය වාති. එතදෙව භනෙත, වරං යං බතතිකඤ්ඤං වා බ්‍රාහ්මණකඤ්ඤං වා ගහපතිකඤ්ඤං වා මුද්දනලුණහත්ථාදිං අලිඛිති: උපතිසිදෙය්‍ය වා උපතිපජ්ජෙය්‍ය වා. දුක්ඛං හෙතං භනෙත, යං අමුං මහතං අභිකවකං අදිතං සමපජ්ජිතං සජ්ජෙතිභූතං අලිඛිති: උපතිසිදෙය්‍ය වා උපතිපජ්ජෙය්‍ය වාති.

1. පලගණිස්ස - මජ්ඣ. සිමු.

2. පලගණිනෙතවාසිකස්ස - මජ්ඣ. සිමු.

3. දිස්සනෙතව වාසිජවෙ අබ්බුලිපදාති - සිමු.

මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම භාවනායෙහි අනුසුක්‍රික ව වසන මහණ හට “අහෝ මාගේ විනයය උපදාන විසින් නො ගෙණ ආශ්‍රවයන්ගෙන් මිදේවා” යන මෙබඳු ඉවැරක් නුපදනේ නමුදු වැලිත් ඔහුගේ විනයය උපදාන විසින් නො ගෙණ ආශ්‍රවයන්ගෙන් මිදෙන්නේ ය. එ කවර හෙයින් යත්: භාවිතභාවයෙහි කිවයුතු වෙයි. කවරක් නුගේ භාවිතභාවයෙහි යත්: සතර සතිපට්ඨානගත්තේ ද ... ආර්‍යාදිපට්ඨානමාගීයාගේ ද භාවනායෙහි.

මහණෙනි, දූවවිච්චුභූතේ හෝ දූවවිච්චුඅතාවාසියකු ගේ හෝ වැට්ටෙහි යම් පරිදි අභිතුලීපදයෝ පැණෙත් ම නම්, අභිතුමපදය පැණේ ම නම්, ඔහට “අද මාගේ වැට්ටෙහි මෙතෙක් අංශුයෙක් කෂිණ විය, ඊයේ දවස්හි මෙතෙක් අංශුයෙක් කෂිණ විය, පෙරෙහිද මෙතෙක් අංශුයෙක් කෂිණ විය” යන මෙබඳු ඥානයක් නො වේ මහ. වැලිත් ඔහට කෂිණ වූ අංශුයෙහි කෂිණ ම විය යන ඥානය වෙයි. මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම භාවනායෙහි සුක්‍රිකප්‍රසන්න ව වසන මහණහට “අද මාගේ ආශ්‍රවයන්ගෙන් මෙතෙක් අංශුයෙක් කෂිණ විය, ඊයේ මෙතෙක් අංශුයෙක් කෂිණ විය, පෙරෙහිද මෙතෙක් අංශුයෙක් කෂිණ විය” යන මෙබඳු ඥානයක් නැති නමුදු, වැලිත් ඔහට කෂිණ වූ ආශ්‍රව කෂිණ ම ය” යන ඥානය වේ.

මහණෙනි, වෙනුවකිනගෙන් බඳනා ලදුව සමසක් දිගෙහි පැවැති හිතේ කල්හි ඉදිරිතෙලෙහි ඔහොවාලන ලද සාමුද්‍රික නැවෙක බිකිනගේ වාතයෙන් හා හිරුළුයෙන් මඩනා ලද්දකු යම් පරිදි ප්‍රාවාච්ඡෙතයෙන් මොනොවට තෙමන ලද්දකු පහසුවෙන් ම පිරිහීමට ගත් නම්, සුඤ්ඤ වියත් නම්, මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම භාවනායෙහි සුක්‍රිකප්‍රසන්න ව වසන මහණහට නිදුකින් ම සංයෝජනයෝ පිරිහෙන් සුතික වෙන් යයි.

7. 2. 2. 8

[අභිකම්මානාසම් සුත්‍රය]

18. එක්සමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහභික්ඛගුන් කැවීව ලා ගෙණ කොසොල්දනවිගෙහි සැරිසරණ සේක. අධාන මාගීයට පිළිපත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනාතර ප්‍රදේශයෙහි ඇවිලගත් මොනොවට දිලියෙන හිනිසිළු සහිත වූ මහාභික්ඛකයෙක් දුටු සේක. දක වදුරා මාගීයෙන් ඉවත් ව අනාතර වෘක්කමුලයෙහි පහවන ලද අස්නෙක වැඩුනු සේක. වැඩි හිඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිසුන් අමතා වදාළසේක: “මහණෙනි, තෙපි ඇවිලගත් මානාවන් දිලියෙන හිනිසිළු ඇති අයෝ මහභික්ඛද දකිවු ද?”යි. වහන්ස, එසේයයි.

මහණෙනි, එ කීමැයි හඬවූ ද? තෙල ඇදිපාන වූ සමුප්පලික වූ සපේයාතිර්භූත වූ මහා චිකිත්සකයකු වැළඳ ගෙණ හිඳිනේ හෝ හෝනේ හෝ යන යමකුත් වේ නම්, මොලොක් තුරුණු අත්පා ඇති කෘත්‍රිය-කන්‍යාවක හෝ බ්‍රාහ්මණකන්‍යාවක හෝ ගෘහපතිකන්‍යාවක හෝ සිප වැළඳ ගෙණ හිඳිනේ හෝ හෝනේ හෝ යන යමකුත් වේ නම්, (එසින්) කවරක් උතුම් ද?යි. වහන්ස, මොලොක් තුරුණු අත්පා ඇති කෘත්‍රියකන්‍යාවක හෝ බ්‍රාහ්මණකන්‍යාවක හෝ ගෘහපතිකන්‍යාවක හෝ සිප වැළඳ ගෙණ හිඳිනේ හෝ හෝනේ ය යන යමෙක් වේ නම්, මෙය ම උතුම් වේ. වහන්ස, තෙල ඇවිලගත්. දිලියෙන, හිනිසිළු ඇති යම් මහභික්ඛකයෙක් සිප වැළඳ ගෙණ හිඳිනේ ය හෝ හෝනේ ය යන තෙල දුකෙක් මැයි.

ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ, පටිවේදයාමි වො භික්ඛවෙ, යථා එතදෙව තස්ස වරං දුග්ගිලස්ස පාපධම්මස්ස අසුචිතංකස්සරත්ථාචාරස්ස පටිච්ඡන්ත-කම්මන්තස්ස අස්සමණස්ස සමණපටිඤ්ඤස්ස අබ්‍රහ්මචාරීස්ස බ්‍රාහ්මචාරී-පටිඤ්ඤස්ස අනෙත්‍යාසුභිස්ස අවග්ගුතස්ස කහමුච්ඡාතස්ස යං අමුං මහත්තං අග්ගිකකම්මං ආදිත්තං සම්පජ්ජිතං සජ්ජෙතිභූතං ආලිඛිතිචා උපනිසි-දෙත්‍ය වා උපනිපජ්ජෙත්‍ය වා. තං කිස්ස හෙතු: තතො නිදනං හි සො භික්ඛවෙ මරණං වා නිගච්ඡෙත්‍ය, මරණමත්තං වා දුක්ඛං. නනෙව තප්පට්ඨයා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං චිතිපාතං නිරතං උපපජ්ජෙත්‍ය. යඤ්ච ඛො සො භික්ඛවෙ, දුග්ගිලො පාපධම්මො අසුචි-සම්ඛස්සරත්ථාචාරො -පෙ- කහමුච්ඡාතො ඛත්තිග කඤ්ඤං වා බ්‍රාහ්මණ-කඤ්ඤං වා ගහපතිකඤ්ඤං වා මුදුතලුණගත්ථපාදිං ආලිඛිතිචා උපනිසිදත්ති වා උපනිපජ්ජති වා. තං හි තස්ස භික්ඛවෙ, භොති දීඝරත්තං අභිනාය දුක්ඛාය. කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං චිතිපාතං නිරතං උපපජ්ජති.

තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ, කතම් හු ඛො වරං යං ඛලවා පුරිසො දලහාය වාරුරඡ්ජයා උභො ජඛ්‍යා වෙඤ්ඤා කංගෙත්‍ය, සා ඡවා ඡිඤ්ඤෙත්‍ය, ඡවිං ඡෙත්වා වම්මං ඡිඤ්ඤෙත්‍ය, වම්මං ඡෙත්වා මංගං ඡිඤ්ඤෙත්‍ය, මංගං ඡෙත්වා නහාරාං ඡිඤ්ඤෙත්‍ය, නහාරාං ඡෙත්වා අට්ඨං ඡිඤ්ඤෙත්‍ය, අට්ඨං ඡෙත්වා අට්ඨිමිඤ්ඤං. ආහව්ව තිට්ඨෙත්‍ය, යං වා ඛත්තිගමහාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණ මහා සාලානං වා ගහපති මහාසාලානං වා අභිවාදනා සාදිගෙත්‍යාති. එතදෙව හත්තො, වරං යං ඛත්තිගමහාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලානං වා ගහපති-මහාසාලානං වා අභිවාදනං සාදිගෙත්‍ය. දුක්ඛං හෙතං හත්තො, යං ඛලවා පුරිසො දලහාය වාරුරඡ්ජයා, උභො ජඛ්‍යා වෙඤ්ඤා -පෙ- අට්ඨිමිඤ්ඤං ආහව්ව තිට්ඨෙත්‍යාති.

ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ, පටිවේදයාමි වො භික්ඛවෙ, යථා එතදෙව තස්ස වරං, දුග්ගිලස්ස -පෙ- කහමුච්ඡාතස්ස යං ඛලවා පුරිසො දලහාය වාරුරඡ්ජයා උභො ජඛ්‍යා වෙඤ්ඤා -පෙ- අට්ඨිමිඤ්ඤං ආහව්ව තිට්ඨෙත්‍ය. තං කිස්ස හෙතු: තතො නිදනං හි සො භික්ඛවෙ, මරණං වා නිගච්ඡෙත්‍ය මරණමත්තං වා දුක්ඛං. නනෙව තප්පට්ඨයා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං චිතිපාතං නිරතං උපපජ්ජෙත්‍ය. යඤ්ච ඛො සො භික්ඛවෙ, දුග්ගිලො -පෙ- කහමුච්ඡාතො ඛත්තිගමහාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමහාසා-ලානං වා ගහපතිමහාසාලානං වා අභිවාදනං සාදිගති, තං හි තස්ස භික්ඛවෙ, භොති දීඝරත්තං අභිනාය දුක්ඛාය. කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං චිතිපාතං නිරතං උපපජ්ජති.

මහණෙනි, තොපට අරොචනාකරමි, මහණෙනි, තොපට කරුණු හඟවා කියමි: යම්කෙසෙකින් ලබ්බදම් ඇති, අපචිත්‍ර කායකමාදියෙන් අපරි ශුද්ධ ව සාකයෙන් සිහිකට්ඨත්‍ව හමාපාර ඇති, පිළිගත්කට්ඨත්‍ව කමි ඇති, ශ්‍රමණ නොවූ, 'මහණෙක්ම' යන ප්‍රතිඥ ඇති, අමුහමාරි වූ, මුහමාරි-යෙක්මිහි කරණ ප්‍රතිඥ ඇති, පුතිකමියෙන් (සීලවිපත්තියෙන්) අනතාපුති වූ (සද්දේවන් වාහෙන රාගාදි) කෙලෙසින් තෙත් වූ හටගත් රාගාදිකෙලෙස් කසලාති, එ දුෂ්ඨිලයාහට, තෙල ඇවිලගත්, දිලියෙන, හිනිසිළු ඇති මහහිනිකද සිපවාලද ගෙණ හිදිනේ ය හෝ හෝනේ ය හෝ යන යමක් වේ නම්, තෙල කරුණ ම උතුම් වන්නේ ය. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, එ කරුණෙන් එ දුස්සිල් මහණ මරණයට හෝ යන්නේ ය. මරණමාත්‍ර වූ දුකට හෝ යන්නේ ය. එ හෙතෙයින් කාබුන් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති නම් වූ විනිපාත නම් වූ තිරයට නො පැමිණෙන්නේ ය. මහණෙනි, ලබ්බදම් ඇති අපරිශුද්ධකායකමාදියෙන් අපචිත්‍ර ව සාකයෙන් සිහිකට්ඨත්‍ව හැසිරීම් ඇති ... හටගත් කෙලෙස්කසට ඇති එ දුස්සිල් තෙම මොළොක් කරුණ අත්පා ඇති ඝෘත්‍රිය කනාසාවක හෝ බ්‍රාහ්මණ කනාසාවක හෝ ගාහපතීකනාසාවක හෝ සිප වාලද ගෙන හිදිනේ ය හෝ හෝනේ ය හෝ යන යමක් වේ නම්, මහණෙනි, එය ඔහට දීඝීරත්‍රයෙහි අභිත පිණිස, දුක් පිණිස වෙයි. කාබුන් මරණින් මතු අපාය වූ දුගීති වූ විනිපාත වූ තිරයට පැමිණෙන්නේ ය.

මහණෙනි, එ කිමිහි හඬවූ ද? බලවත් පුරුෂයෙක් දඬුවරපටෙකින් දෙදහ ඇට වෙලා ඔටතේ ය. එ වරපට සිව්‍ය සිදුනේ ය. සිව්‍ය සිදු ගම් සිදුනේ ය. යම් සිදු මස් සිදුනේ ය. මස් සිදු නහර සිදුනේ ය. නහර සිදු ඇට සිදුනේ ය. ඇට සිදු ඇටමිදුලෙහි වැද සිටුනේ ය යන යමකුත් වේ නම් හෝ, ඝෘත්‍රියමහාසාරයන්ගේ වේවයි, බ්‍රාහ්මණමහාසාරයන්ගේ වේවයි, ගාහපතීමහාසාරයන්ගේ වේවයි අභිවාදනය ඉවසනේ ය යන යමකුත් වේ නම්, (එදෙකින්) කවරෙක් උතුම් වේ ද? යි. වහන්ස, ඝෘත්‍රියමහාසාරයන්ගේ වේවයි, බ්‍රාහ්මණමහාසාරයන්ගේ වේවයි, ගාහපතී-මහාසාරයන්ගේ වේවයි යම් අභිවාදනයක් ඉවසා නම්, මෙය ම උතුම් වෙයි. වහන්ස, බලවත් පුරුෂයෙක් දළ වරපටෙකින් දෙදහ වෙලා ... ඇටමිදුළු තෙක් වැද සිටුනේ ය යන යමකුත් වේ නම්, තෙල දුකෙක්මිය යි.

මහණෙනි, තොපට ආරොචනා කරමි. මහණෙනි, තොපට ප්‍රති-වෙදනය කරමි. යම් පරිද්දෙකින් බලවත් පුරුෂයෙක් දළ වරපටෙකින් දෙදහ වෙලා ... ඇට මිදුළු තෙක් වැද සිටුනේ ය යන යමක් වේ නම්, දුෂ්ඨිල වූ ... කෙලෙස්කසල ඇති ඔහට මෙය ම උතුම් වේ. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, එ හෙතුකොට ගෙන එතෙම මරණයට හෝ යන්නේ ය. මරණමාත්‍ර දුෂ්ඨිලට හෝ පැමිණෙන්නේ ය. එ හෙතු කොට ගෙන කාබුන් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති නම් වූ විනිපාත නම් වූ තිරයට නො ම පැමිණෙන්නේ ය. මහණෙනි, දුෂ්ඨිල වූ ... හටගත් කෙලෙස්කසල ඇති එ මහණ ඝෘත්‍රියමහාසාරයන්ගේ වේවයි, බ්‍රාහ්මණ-මහාසාරයන්ගේ වේවයි, ගාහපතීමහාසාරයන්ගේ වේවයි, අභිවාදනය ඉවසන්නේ ය යන යමක් වේ නම්, එය ම ඔහට දීඝීරත්‍රයෙහි අභිත පිණිස දුක් පිණිස වෙයි. කාබුන් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති නම් වූ විනිපාත නම් වූ තිරයට පැමිණෙන්නේ ය.

තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ, කතමනනු ඛො වරං යං බලවා පුරිසො තිණ්ණාය සත්තියා තෙලධොතාය පච්චාරයම් පහරෙය්‍ය, යං වා ඛතතීය මහාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලානං වා ගහපතිමහාසාලානං වා අඤ්ඤාලිකමං සාදියෙය්‍යාති. එතදෙව හතෙන වරං යං ඛතතීයමහාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලානං වා ගහපතිමහාසාලානං වා අඤ්ඤාලිකමං සාදියෙය්‍ය. දුක්ඛං හෙතං හතෙන, යං බලවා පුරිසො තිණ්ණාය සත්තියා තෙලධොතාය පච්චාරයම් පහරෙය්‍යාති.

ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ, පටිච්චෙදයාමි වො භික්ඛවෙ, යථා එතදෙව තස්ස වරං දුග්ගිලස්ස -පෙ- කසම්මුජාතස්ස යං බලවා පුරිසො තිණ්ණාය සත්තියා තෙලධොතාය පච්චාරයම් පහරෙය්‍ය. තං කිස්ස හෙතු, නතො නිදනං හි සො භික්ඛවෙ, මරණං වා නිගවේජය්‍ය, මරණ මතං වා දුක්ඛං. නතෙව තප්පව්වයා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජේජය්‍ය. යං ච ඛො සො භික්ඛවෙ, දුග්ගිලො -පෙ- කසම්මුජාතො ඛතතීයමහාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලානං වා ගහපතිමහාසාලානං වා අඤ්ඤාලිකමං සාදියති, තං හි තස්ස භික්ඛවෙ, හොති දීඝරතතං අභිතාය දුක්ඛාය. කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජේජති.

තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ, කතමනනු ඛො වරං යං බලවා පුරිසො තතෙනන අයොපට්ටෙන ආදිතෙනන සම්පජ්ජිතෙන සජ්ජෙතිභුතෙන කායං සම්පජ්ජිවෙශෙය්‍ය, යං වා ඛතතීයමහාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලානං වා ගහපතිමහාසාලානං වා සඤ්ඤායං විවරං පරිභුඤ්ඤාය්‍යාති. එතදෙව හතෙන, වරං යං ඛතතීයමහාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලානං වා ගහපතිමහාසාලානං වා සඤ්ඤායං විවරං පරිභුඤ්ඤාය, දුක්ඛං හෙතං හතෙන, යං බලවා පුරිසො තතෙනන අයොපට්ටෙන ආදිතෙනන සම්පජ්ජිතෙන සජ්ජෙතිභුතෙන කායං සම්පජ්ජිවෙශෙය්‍යාති.

ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ, පටිච්චෙදයාමි වො භික්ඛවෙ, යථා එතදෙව තස්ස වරං දුග්ගිලස්ස -පෙ- කසම්මුජාතස්ස යං බලවා පුරිසො තතෙනන අයොපට්ටෙන ආදිතෙනන සම්පජ්ජිතෙන සජ්ජෙතිභුතෙන කායං සම්පජ්ජිවෙශෙය්‍ය. තං කිස්ස හෙතු: තතො නිදනං හි සො භික්ඛවෙ, මරණං වා නිගවේජය්‍ය මරණමතං වා දුක්ඛං. නතෙව තප්පව්වයා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජේජය්‍ය. යං ච ඛො සො භික්ඛවෙ, දුග්ගිලො -පෙ- කසම්මුජාතො යං ඛතතීයමහාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලානං වා ගහපතිමහාසාලානං වා සඤ්ඤායං විවරං පරිභුඤ්ඤාය. තං හි තස්ස භික්ඛවෙ, දීඝරතතං අභිතාය හොති දුක්ඛාය. කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජේජති.

මහණෙනි, එ කීමෙකැයි හඬවු ද? බලවත් පුරුෂයෙක් තෙලින් වුවහත් කළ තියුණු සැතෙකින් ලමැහියෙහි පහරන්නේ ය යන යමක් වේ නම්, ඝාත්‍රියමහාසාරයන්ගේ හෝ බ්‍රාහ්මණමහාසාරයන්ගේ හෝ ශාහ-පතිමහාසාරයන්ගේ හෝ අඤ්ඤාපිකමය ඉවසන්නේ ය යන යමක් හෝ වේ නම්, (එ දෙකින්) කවරෙක් උතුම් වේ ද? යි. වහන්ස, ඝාත්‍රියමහාසාරයන්ගේ හෝ බ්‍රාහ්මණමහාසාරයන්ගේ හෝ ශාහපතිමහාසාරයන්ගේ හෝ අඤ්ඤාපිකමය ඉවසන්නේ ය යන යමක් වේ නම්, තෙල කරුණ ම උතුම් වේ. වහන්ස, බලවත් පුරුෂයෙක් තෙලින් දෝනා ලද තියුණු සැතෙකින් ලමැහියෙහි පහරන්නේ ය යන යමක් වේ නම් තෙල දුක් ම වේ ය යි.

මහණෙනි, නොපටි ආරෝවනය කරමි. මහණෙනි, නොපටි ප්‍රති-වේදනය කරමි. මහණෙනි, යම් පරිද්දෙකින් බලවත් පුරුෂයෙක් තෙලෙන් වුවහත් කළ තියුණු සැතෙකින් ලමැහියෙහි පහරන්නේ ය යන යමක් වේ නම්, දුශ්ශීල වූ ... හටගත් කෙලෙස්කහල ඇති ඔහට තෙල කරුණ ම උතුම් වන්නේ ය. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, එ පුගුල් එ හෙතුයෙන් මරණයට හෝ යෙයි. මරණමාත්‍ර දුකට හෝ යන්නේ ය. එ හෙතුයෙන් කාබුන් මරණින් මතු අපාය වූ, දුගීති වූ විනිපාත වූ තීරයට නො එළැඹෙන්නේ ය. මහණෙනි, එ දුශ්ශීල පුගුල් ... හටගත් කෙලෙස්කහල ඇතියේ ඝාත්‍රියමහාසාරයන්ගේ හෝ බ්‍රාහ්මණමහාසාර-යන්ගේ හෝ ශාහපතිමහාසාරයන්ගේ හෝ අඤ්ඤාපිකමය ඉවසන්නේ ය යන යමක් වේ නම්, මහණෙනි, එය ම ඔහට දීඝීරාත්‍රයෙහි අහිත පිණිස, දුක් පිණිස වෙයි. කාබුන් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති නම් වූ විනිපාත නම් වූ තීරයට එළැඹෙන්නේ ය.

මහණෙනි, එ කීමැයි හඬවු ද? බලවත් පුරුෂයෙක් හිනි ඇවිලගත් මහා කොටි දිලියෙහ හිනිසිළු සහිත රත් යපටෙකින් කය මහායේ වෙලන්නේ ය යන යමක් වේ නම්, ඝාත්‍රියමහාසාරයන්ගේ හෝ බ්‍රාහ්මණ මහාසාරයන්ගේ හෝ ශාහපතිමහාසාරයන්ගේ හෝ සැදහැයෙන් දෙන විවරපරිභොග කරන්නේ ය යන යමකුත් වේ නම්, (එ දෙකින්) කවරෙක් උතුම් වේද? යි. වහන්ස, ඝාත්‍රියමහාසාරයන්ගේ වේවයි, බ්‍රාහ්මණමහාසාර-යන්ගේ වේවයි, ශාහපතිමහාසාරයන්ගේ වේවයි, සැදහැයෙන් දෙන විවර පරිභොග කරන්නේ ය යන යමක් වේ නම්, තෙල කරුණ ම උතුම් වෙයි. වහන්ස, බලවත් පුරුෂයෙක් .. රත් වූ යපටින් කය මොනොවට වෙලන්නේ ය යන තෙල යමක් වේ නම්, එය දුක් ම වේ ය යි.

මහණෙනි, නොපටි ආරෝවනය කරමි. මහණෙනි, නොපටි කරුණු ගන්නවා දන්වමි. යම් පරිද්දෙකින් බලවත් පුරුෂයෙක් ඇවිලගත්, දිලි-යෙහ හිනිසිළු ඇති රත්යපටින් කය වෙලන්නේ ය යන යමක් වේ නම්, තෙල කරුණ ම එ ... හටගත් කෙලෙස්කහල ඇති දුශ්ශීලීහට උතුම්. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, එ හෙතුයෙන් හෙ මරණයට හෝ පැමිණෙන්නේ ය. මරණමාත්‍ර දුකට හෝ පැමිණෙන්නේ ය. එ හෙතුයෙන් කාබුන් මරණින් මතු අපාය නම් වූ, දුගීති නම් වූ, විනිපාත නම් වූ තීරයට නො පැමිණේ මැ යි. මහණෙනි, හටගත් කෙලෙස්කහල ඇති එ දුශ්ශීලීතම ... ඝාත්‍රියමහාසාරයන්ගේ හෝ බ්‍රාහ්මණමහාසාරයන්-ගේ හෝ ශාහපතිමහාසාරයන්ගේ හෝ ප්‍රභාදෙහ විවරපරිභොග කරන්නේ ය යන යමක් වේ නම්, එය ම ඔහට දීඝීරාත්‍රයෙහි අහිත පිණිස දුක් පිණිස වෙයි. කාබුන් මරණින් මතු අපාය වූ දුගීති වූ විනිපාත වූ තීරයට පැමිණෙයි.

තං කීං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ, කතමනත්‍ර ඛො වරං යං බලවා පුරිසො තතෙතන අයොසඛකුනා ආදිතෙතන සමපජ්ජිතෙන සජ්ජානිගුතෙන මුඛං විවරිතා තතං ලොහගුලං ආදිතං සමපජ්ජිතං සජ්ජානිගුතං මුඛෙ පක්ඛිපෙය්‍ය, තං තස්ස ඔට්ඨමි දහෙය්‍ය, මුඛමි දහෙය්‍ය, ජිට්ඨමි දහෙය්‍ය, කණ්ඨමි¹ දහෙය්‍ය, උරමි දහෙය්‍ය, අනතමි අනතගුණමි අදාය අධොභාගා නික්ඛමෙය්‍ය, යං වා ඛතියමිභාසාලානං වා මුහුණ්ණමිභාසාලානං වා ගහපතීමිභාසාලානං වා සඤ්ඤායං පිණ්ඩපාතං පරිගුණෙය්‍යාති. එතදෙව හනෙත, වරං යං ඛතියමිභාසාලානං වා මුහුණ්ණමිභාසාලානං වා ගහපතී මහාසාලානං වා සඤ්ඤායං පිණ්ඩපාතං පරිගුණෙය්‍ය. දුක්ඛං හෙතං හනෙත, යං බලවා පුරිසො තතෙතන අයොසඛකුනා ආදිතෙතන සමපජ්ජිතෙන සජ්ජානිගුතෙන මුඛං විවරිතා තතං ලොහගුලං ආදිතං සමපජ්ජිතං සජ්ජානිගුතං මුඛෙ පක්ඛිපෙය්‍ය, තං තස්ස ඔට්ඨමි දහෙය්‍ය, මුඛමි දහෙය්‍ය, ජිට්ඨමි දහෙය්‍ය -පෙ- අධොභාගා නික්ඛමෙය්‍යාති.

ආරොවයාමි වො භික්ඛවෙ, පරිවෙදයාමි වො භික්ඛවෙ, යථා එතදෙව තස්ස වරං දුක්ඛරුක්ඛං -පෙ- කතමුජ්ජානස්ස යං බලවා පුරිසො තතෙතන අයොසඛකුනා ආදිතෙතන සමපජ්ජිතෙන සජ්ජානිගුතෙන මුඛං විවරිතා තතං ලොහගුලං ආදිතං සමපජ්ජිතං සජ්ජානිගුතං මුඛෙ පක්ඛිපෙය්‍ය, තං තස්ස ඔට්ඨමි දහෙය්‍ය -පෙ- අනතගුණං අදාය අධොභාගා නික්ඛමෙය්‍ය. තං කීස්ස හෙතු: තතො නිදානං භි සො භික්ඛවෙ මරණං වා නිගවෙජ්‍ය මරණං මත්තං වා දුක්ඛං. නතෙව තප්පවයා කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තීරයං උපපජ්ජෙය්‍ය. ඤ්ඤා ඛො සො භික්ඛවෙ, දුක්ඛිලො-පෙ- කතමුජ්ජානො ඛතියමිභාසාලානං වා මුහුණ්ණමිභාසාලානං වා ගහපතීමිභාසාලානං වා සඤ්ඤායං පිණ්ඩපාතං පරිගුණෙය්‍යාති, තං භි තස්ස භික්ඛවෙ, හොති දීඝරතතං අභිතාය දුක්ඛාය. කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තීරයං උපපජ්ජෙය්‍ය.

තං කීං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ, කතමනත්‍ර ඛො වරං යං බලවා පුරිසො සිසෙ වා ගහෙතා ඛතෙ වා ගහෙතා තතං අයො මඤ්ඤං වා අයො පිඨං වා ආදිතං සමපජ්ජිතං සජ්ජානිගුතං අභිනිසීදපෙය්‍ය වා අභිනිපජ්ජ-පෙය්‍ය වා, යං ඛතියමිභාසාලානං වා මුහුණ්ණමිභාසාලානං වා ගහපතී-මිභාසාලානං වා සඤ්ඤායං මඤ්ඤපිඨං පරිගුණෙය්‍යාති. එතදෙව හනෙත, වරං යං ඛතියමිභාසාලානං වා මුහුණ්ණමිභාසාලානං වා ගහපතීමිභා-සාලානං වා සඤ්ඤායං මඤ්ඤපිඨං පරිගුණෙය්‍ය. දුක්ඛං හෙතං හනෙත, යං බලවා පුරිසො සිසෙ වා ගහෙතා ඛතෙ වා ගහෙතා -පෙ- අභිනිපජ්ජෙය්‍ය වා.

මහණෙනි, එ කිමැයි හඟිවු ද? බලවත් පුරුෂයෙක් ඇවිලගත් මොනොවට දිලියෙන, හිනිසිඵ ඇති රත් ගහඹුයෙන් මුව වීවර කොට ඇවිලගත්, මහාලෙස දිලියෙන හිනිසිඵ ඇති ලොභොගුලක් මුවෙහි බහාලන්නේ ය. එය ඔහුගේ දිව ද දවන්නේ ය, මුව ද දවන්නේ ය, බොටුව ද දවන්නේ ය. ලග ද දවන්නේ ය. අතුනු ද අතුනුබහන් ද ගෙණ අධොභාගයෙන් නික්මෙන්නේ ය යන යමක් වේ නම්, ඤාත්‍රිය මහාසාරයන්ගේ හෝ ප්‍රාභූණමහාසාරයන්ගේ හෝ භාගපතිමහාසාරයන්ගේ හෝ ප්‍රධාංදෙය පිණ්ඩපාත වලදන්නේ ය යන යමක් වේ නම්, එ දෙකින් කවරෙක් උතුම් වේ දැයි? වහන්ස, ඤාත්‍රියමහාසාරයන්ගේ වේවයි, ප්‍රාභූණමහාසාරයන්ගේ වේවයි, භාගපතිමහාසාරයන්ගේ වේවයි ප්‍රධාංදෙය පිණ්ඩපාතය වලදන්නේ ය යන යමක් වේ නම්, එය ම උතුම්. වහන්ස, බලවත් පුරුෂයෙක් ඇවිලගත් මොනොවට දිලියෙන, හිනිසිඵ ඇති ගහඹුයෙන් මුව හඟවා ඇදීයා වූ සමප්‍රඥාලිත වූ සජ්ජාතිර්ගුත වූ රත්ලොභොගුලක් මුවෙහි බහන්නේ නම් එය ඔහුගේ තොල් ද දවන්නේ ය, මුව ද දවන්නේ ය ... දිව ද දවන්නේ ය ... අතුනු ද අතුනුබහන් ද අධොභාගයෙන් නික්මෙන්නේ ය යන යමක් වේ නම්, එය ඔහට දුක් ම වන්නේ ය යි.

මහණෙනි, තොපට ආරොචනය කරමි. මහණෙනි, තොපට කරුණු ගන්වා දන්වමි. ... හටගත් කෙලෙස්කසල ඇති එ දුසිල්හට බලවත් පුරුෂයෙක් ඇවිලගත් හිනි ගෙන දිලියෙන හිනිසිඵ ගහිත රත්ගහඹුයෙකින් මුව හඟවා ඇදීයා වූ සමප්‍රඥාලිත වූ සජ්ජාතිර්ගුත වූ රත්ලොභොගුලක් මුවෙහි බහාලන්නේ ය. එය ඔහුගේ තොල් ද දවන්නේ ය. මුව ද දවන්නේ ය ... අතුනු ද අතුනුබහන් ද ගෙණ අධොභාගයෙන් නික්මෙන්නේ ය යන යමක් හෝ වේ නම්, එයම උතුම්. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, එහෙයින් හෙ මරණයට හෝ මරණමාත්‍ර දුකට හෝ යන්නේ ය. එ ප්‍රත්‍යයෙන් හෙ කාබුන් මරණින් මතු අපාය වූ දුකී වූ චිතීපාත වූ තීරයට නො ම පැමිණෙන්නේ ය. මහණෙනි, ... හටගත් කෙලෙස්කසල ඇති එ දුසිල් තෙම ඤාත්‍රියමහාසාරයන්ගේ හෝ ප්‍රාභූණ මහාසාරයන්ගේ හෝ භාගපතිමහාසාරයන්ගේ හෝ ප්‍රධාංදෙය පිණ්ඩපාතය වලදන්නේ ය යන යමක් වේ නම්, මහණෙනි, එය ම දීඨීරාත්‍රයෙහි අහිත පිණිස, දුක් පිණිස, වන්නේ ය. කාබුන් මරණින් මතු අපාය වූ දුකී වූ චිතීපාත වූ තීරයට පැමිණෙන්නේ ය.

මහණෙනි, එ කිමැයි හඟිවු ද? බලවත් පුරුෂයෙක් හිස්හි හෝ ගෙණ, කඳෙහි හෝ ගෙණ තැනා වූ දීප්ත වූ සමප්‍රඥාලිත වූ සජ්ජාතිර්ගුත වූ සහාදෙක වේවයි, යපුට්ඨයෙක වේවයි, හිටුවනේ හෝ හොචන්නේ හෝ යි යන යමක් වේ නම්, ඤාත්‍රියමහාසාරයන්ගේ වේවයි ප්‍රාභූණමහාසාරයන්ගේ වේවයි, භාගපතිමහාසාරයන්ගේ වේවයි, ප්‍රධාංදෙය හැඳ පුටු පරිභෝග කරන්නේ ය යන යමක් හෝ වේ නම්, එ දෙකින් කවරෙක් උතුම් වේ දැයි? වහන්ස, කාන්තෙතල්කුලන්නේ වේවයි, බමුණු මහතල්කුලන්නේ වේවයි, ගැහැවිමහතල්කුලන්නේ වේවයි, 'ගැඳුහැගෙන් දෙන හැඳ පුටු වලද කරන්නේ ය යන තෙල කරුණ ම උතුම් වේ. වහන්ස, බලවත් පුරුෂයෙක් හිස්හි හෝ ගෙන කඳෙහි හෝ ගෙණ ... හොචාලන්නේ හෝ යන යමක් වේ නම් තෙල දුකෙක් මැයි.

ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ -පෙ- කසමුච්ඡායං යං බලවා පුරිසො සිසෙ වා ගහෙති -පෙ- අභිනිපජ්ජාපෙය්‍ය වා -පෙ- නං කිංග්ග හෙතු: තනො නිදනං හි සො භික්ඛවෙ, මරණං වා නිගවේශ්‍ය මරණමත්තං වා දුක්ඛං. න තෙවි තප්පච්චයා කායංග්ග හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්‍ය. යඤ්ච ඛො සො භික්ඛවෙ දුග්ගිලො -පෙ- කසමුච්ඡායො ඛතතීයමහාසාරානං වා ප්‍රාභමණමහාසාරානං වා ගහපති- මහාසාරානංවා සඤ්ඤායං මඤ්ඤපිඨං පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, නං හි තංග්ග භික්ඛවෙ, භොති දිශරත්තං අභිතාය දුක්ඛාය. කායංග්ග හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්‍ය.

නං කීං මඤ්ඤපිඨ භික්ඛවෙ, කතමං නු ඛො වරං යං බලවා පුරිසො උද්ධ- පාදං අධොසිරං ගහෙති: තත්තාය ලොභකුම්බියා පක්ඛිපෙය්‍ය ආදිත්තාය සමපජ්ජිතාය සජ්ජානිකුතාය, සො තත්ථ ථෙණ්ණඥෙහකං පච්චමානො සක්ඛිපි උද්ධං ගවේශ්‍ය සක්ඛිපි අධො ගවේශ්‍ය සක්ඛිපි තිරිතං ගවේශ්‍ය. යං වා ඛතතීයමහා සාරානං වා ප්‍රාභමණමහාසාරානං වා, ගහපතිමහා- සාරානං වා සඤ්ඤායං විහාරං පරිභුඤ්ජෙය්‍යාති. එතදෙව හතෙන, වරං යං ඛතතීයමහාසාරානං වා ප්‍රාභමණමහාසාරානං වා ගහපතිමහා- සාරානං වා සඤ්ඤායං විහාරං පරිභුඤ්ජෙය්‍ය. දුක්ඛං හෙතං හතෙන, යං බලවා පුරිසො උද්ධපාදං අධොසිරං ගහෙති: තත්තාය ලොභකුම්බියා පක්ඛිපෙය්‍ය ආදිත්තාය සමපජ්ජිතාය සජ්ජානිකුතාය, සො තත්ථ ථෙණ්ණඥෙහකං පච්චමානො සක්ඛිපි උද්ධං ගවේශ්‍ය, සක්ඛිපි අධො ගවේශ්‍ය, සක්ඛිපි තිරිතං ගවේශ්‍යාති.

ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ, පථිවෙදයාමි වො භික්ඛවෙ, යථා එතදෙව තංග්ග වරං දුග්ගිලංග්ග -පෙ- කසමුච්ඡායං යං බලවා පුරිසො උද්ධපාදං අධොසිරං ගහෙති: -පෙ- සක්ඛිපි තිරිතං ගවේශ්‍ය -පෙ- නං කිංග්ග හෙතු: තනො නිදනං හි සො භික්ඛවෙ, මරණං වා නිගවේශ්‍ය, මරණමත්තං වා දුක්ඛං. න තෙවි තප්පච්චයා කායංග්ග හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්‍ය. යඤ්ච ඛො සො භික්ඛවෙ, දුග්ගිලො -පෙ- කසමුච්ඡායො ඛතතීය මහාසාරානං වා ප්‍රාභමණමහාසාරානං වා ගහපති මහාසාරානං වා සඤ්ඤායං විහාරං පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, නං හි තංග්ග භික්ඛවෙ, භොති දිශරත්තං අභිතාය දුක්ඛාය. කායංග්ග හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්‍ය.

මහණෙනි, තොපට හඟවන්නෙමි. මහණෙනි, තොපට කරුණු ගත්වා දන්වන්නෙමි. බලවත් පුරුෂයෙක් හටගත් කෙලෙස් ඇති ... එ දුසිල්හුගේ හිස්හි හෝ ගෙණ ... ගොව්‍යාලත්තේ ය ... එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, එ ප්‍රත්‍යයෙන් හෙතෙම මරණයට හෝ මරණමාත්‍ර දුෂ්කර හෝ පැමිණෙන්නේ ය. එ හෙතුයෙන් කාබුන්මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති නම් වූ විනිපාත නම් වූ තීරයට නො ම පැමිණෙන්නේ ය. මහණෙනි, එ දුසිල් තෙමි ... හටගත් කෙලෙස්කසල ඇතියේ කාත්-මහසලත්තේ හෝ බමුණුමහසලත්තේ හෝ ගාභාච්චමහසලත්තේ හෝ සාදුහායෙන් දෙන සාදුපුටු පරිභෝග කරන්නේ ය යන යමක් වේ නම්, මහණෙනි, එය ම බහට දිගුකලෙක්හි අහිත පිණිස, දුක් පිණිස වෙයි. කාබුන් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති නම් වූ විනිපාත නම් වූ තීරයට (උපත් විසින්) එළැඹෙන්නේ ය.

මහණෙනි, එ කීමෙකැයි හඟවු ද? බලවත් පුරුෂයෙක් පා උඩුකුරු කොට හිස යටිකොට ගෙණ ආදිපත වූ සම්ප්‍රජාතික වූ සප්තාතිර්භූත වූ තප්ප වූ ලොහකුමභියෙක්හි හෙළන්නේ ය. හෙ එහි පෙණ උතුරුවමින් පාසෙමින් වරෙක උඩට යෙයි, වරෙක යට බස්නේ ය, වරෙක සරස්හි යන්නේ ය යන යමෙක් වේ නම්, කෘත්‍රියමහාසාරයන්ගේ වේවයි, බ්‍රාහ්මණ මහාසාරයන්ගේ වේවයි, ගාහපතීමහාසාරයන්ගේ වේවයි, සාදුහෙන් දුන් වෙහෙර වළඳ කරන්නේ ය යන යමෙකුත් වේ නම්, එ දෙකින් කවරෙක් උතුම් වේ ද යි? වහන්ස, කාත්මහසලත්තේ වේවයි, බමුණුමහසලත්තේ වේවයි, ගාභාච්චමහසලත්තේ වේවයි සාදුහෙන් දුන් වෙහෙර වළඳ කෙරෙයි යන තෙල කරුණ ම උතුම් වන්නේ ය. වහන්ස, බලවත් පුරුෂයෙක් පා උඩුකුරු කොට හිස යටි කොට ගෙණ ඇවිලගත්, හිත්තෙන් දිලිගෙන, හිනිසි එ සහිත රත් ලොහොකුමුගෙක්හි බහන්නේ නම් හෙ එහි පෙණ උතුරුවමින් පාසෙමින් වරෙක උඩට යෙයි, වරෙක යටට යෙයි, වරෙක සරසට යෙයි යන යමෙක් වේ නම්, තෙල දුක් ම වේ ය යි.

මහණෙනි, තොපට හඟවා කියමි. මහණෙනි, තොපට කරුණු ගත්වා දන්වමි. යම් පරිද්දෙන් ... බලවත් පුරුෂයෙක් හටගත් කෙලෙස්-කසල ඇති එ දුසිල්හුගේ පා උඩුකුරු කොට හිස යටිකුරු කොට ගෙණ ... වරක් සරසට ද යන්නේ ය ... එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, එ හෙතුයෙන් හෙ මරණයට හෝ මරණමාත්‍ර වූ දුකට හෝ යන්නේ ය. එ හෙතුයෙන් කාබුන්මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති නම් වූ විනිපාත නම් වූ තීරයට නො පැමිණෙන්නේ ම ය. මහණෙනි ... හටගත් කසල ඇති එ දුසිල් තෙමි කාත්මහසලත්තේ වේවයි, බමුණුමහසලත්තේ වේවයි, ගාභාච්චමහසලත්තේ වේවයි සාදුහෙන් දුන් වෙහෙර වළඳනේ ය යන යමෙක් වේ නම්, මහණෙනි, බහට එ දිගුකලෙක්හි අහිත පිණිස දුක් පිණිස වෙයි. කාබුන්මරණින් මතු අපාය වූ දුගීති වූ විනිපාත වූ තීරයට එළැඹෙන්නේ ය.

තභ්වාතිහ භික්ඛවෙ, එවං සික්ඛිතබ්බං: ගෙහඤ්ච මයං පරිභුඤ්ජාම විවරපිණ්ඩපාතසෙතොසසගිලානපථවග්ගසෙසජ්ජපරික්ඛාරං. තෙසං තෙ කාරා මහපථලා හවිසානති, මහාතිතංසා. අවතාසං වේවායං පබ්බජ්ජා අවඤ්ඤා හවිසානති සථලා සඋද්ගාති එවංහි වො භික්ඛවෙ, සික්ඛිතබ්බං. අනන්තරං වා භික්ඛවෙ, සම්පසාමානෙන අලමෙව අප්පමාදෙන සම්පාදෙත්තුං, පරන්තං වා භික්ඛවෙ සම්පසාමානෙන අලමෙව අප්පමාදෙන සම්පාදෙත්තුං. උභයන්තං වා භික්ඛවෙ සම්පසාමානෙන අලමෙව අප්පමාදෙන සම්පාදෙත්තුනති.

ඉදම්ඵොව හගවා, ඉමිසම්ඤ්ච පන වේග්‍යාකරණසම්භංගඤ්ඤානෙ සට්ඨිමත්තානං භික්ඛුනං උණ්ණං ලොභිතං චූඩතො උග්ගඤ්ජි. සට්ඨි මහතා භික්ඛු සික්ඛං පථවකායං භීතායාවතතිංසු දුක්ඛාරං හගවා, සුදුක්ඛාරං හගවාති. සට්ඨිමත්තානං භික්ඛුනං අනුපාදාය අංසවෙගි විත්තාති විමුච්චිංසුති.

7. 2. 2. 9.

[සුනෙතනසුගතං]

[සාවජ්ජිතිදුතං]

28. භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ, සුනෙතනා නාම සන්තා අගොසි තිත්ථ කරො කාමේසු විතරාගො. සුනෙතනං ඛො පන භික්ඛවෙ, සඤ්ඤානෙ අනෙකාති සාවකතාති අගෙසුං. සුනෙතනා නාම සන්තා සාවකානං බ්‍රහ්මලොකගභව්‍යතාය¹ ධම්මං දෙසෙසි. යෙ ඛො භික්ඛවෙ² සුනෙතනං සඤ්ඤානෙ බ්‍රහ්මලොකගභව්‍යතාය¹ ධම්මං දෙසෙතනං විත්තාති නප්පසාදෙසුං³, තෙ කායංගො පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විතීපාතං නිරතං උපපජ්ජංසු. යෙ ඛො පන භික්ඛවෙ සුනෙතනං සඤ්ඤානෙ බ්‍රහ්මලොකගභව්‍යතාය ධම්මං දෙසෙතනං විත්තාති පසාදෙසු, තෙ කායංගො ගෙද පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජංසු.

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මලොකං නාම සන්තා අගොසි [තිත්ථකරො කාමේසු විතරාගො]-පෙ- අරනෙමි නාම සන්තා අගොසි -පෙ- ඤ්ඤානෙ නාම සන්තා අගොසි -පෙ- සඤ්ඤානෙ නාම සන්තා අගොසි -පෙ- අරනෙමි නාම සන්තා අගොසි තිත්ථකරො කාමේසු විතරාගො. අරකංගො ඛො පන භික්ඛවෙ, සඤ්ඤානෙ අනෙකාති සාවකතාති අගෙසුං. අරකො නාම සන්තා සාවකානං බ්‍රහ්මලොකගභව්‍යතාය ධම්මං දෙසෙසි. යෙ ඛො භික්ඛවෙ අරකංගො සඤ්ඤානෙ බ්‍රහ්මලොකගභව්‍යතාය ධම්මං දෙසෙතනං විත්තාති නප්පසාදෙසුං³, තෙ කායංගො පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විතීපාතං නිරතං උපපජ්ජංසු. යෙ ඛො පන භික්ඛවෙ, අරකංගො සඤ්ඤානෙ බ්‍රහ්මලොකගභව්‍යතාය ධම්මං දෙසෙතනං විත්තාති පසාදෙසුං, තෙ කායංගො ගෙද පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජංසු.

තං කිං මඤ්ඤාප භික්ඛවෙ, යො ඉමේ සත්ත සන්තායෙ තිත්ථකරො කාමේසු විතරාගො අනෙකසත්තපරිවායෙ සසාවකානංගො පදුට්ඨවිත්තො අකෙතාගෙග්‍ය පරිනාගෙග්‍ය, ඛුංගො නො අප්ඤ්ඤං පසවේතොති.

එවං හනෙත.

1. බ්‍රහ්මලොක ගෙව්‍යතාය - මජ්ඣ. 2. යෙ ඛො පන භික්ඛවෙ - මජ්ඣ.,
 3. න පසාදෙසුං - මජ්ඣ.

මහණෙනි, එහෙයින් ම මේ කරුණෙහි ලා මේයේ නික්මිය යුතු: “ගම්කුන්ගේ වීවර, පිණිසාන, ගඟනාසන, ග්‍රාහප්‍රගත ගෛර්ථ්වසිංහාරය අපි වළඳ කරමෝ නම්, ඔවුන්ගේ එ පුණ්‍යක්‍රියාවෝ මහත්-ඵල ඇත්තාහු මහඅනුසත් ඇත්තාහු වන්නාහ. අපගේ මෙ පැවිද්දත් නොවඳ වූයේ සඵල වූයේ වැඩිම ඇතියේ වන්නේය”යි. මහණෙනි, නොප විසින් මෙයේ ම නික්මිය යුතු යි. මහණෙනි, ඇත්තාට හෝ දක්න හු විසින් අප්‍රමාදයෙන් කුසල් දම් සපයනට නිසි වෙයි. මහණෙනි, පරාචය හෝ දක්න හු විසින් අප්‍රමාදයෙන් කුසල් දම් සපයනට නිසි ම වෙයි. මහණෙනි, උපායාචය ම හෝ දක්න හු විසින් අප්‍රමාදයෙන් කුසල් දම් සපයනට නිසි ම වෙයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදලූ සේක. මෙ ව්‍යාකරණය දෙසනු ලබන් ම සැටක් පමණ මහණුන්ගේ මූලින්, උණුලේ නැගින. සැටක් පමණ ගිහිණුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, දුෂෙරය, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉතා දුෂෙරය”යි ශිෂ්‍යාපද ප්‍රත්‍යාවෘත කොට සීතභාව සංකීර්ණය ගිහිබවට පෙරළින. සැටක් පමණ මහණුන්ගේ චිත්තයෝ දාහ්‍රවිත්තෙන්ගෙන් උපාදාන රහිතව මිදුනහි.

7. 8. 8. 9.

[සමාජයේ ස්වභාවය]

[க, உ, ஈ, தி, டு, டி]

20. මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. සුනෙත්තු නම් තීර්තයක වූ කාම-
යන්හි විතරාස වූ ආත්මාවරයෙක් විය. මහණෙනි, සුනෙත්තු ආත්මාවරයෙක්
තේසියක් සම්මේද වූය. සුනෙත්තු නම් සර්ව සම්මේදයට බ්‍රහ්මඥාන සහ-
ගාමය සදහා දම් දෙසී ය. මහණෙනි, බ්‍රහ්මඥාන සහගාමය සදහා බම්
දෙසෙන කාරණ සුනෙත්තු ආත්මාවරයෙක් යම් කෙනෙක් සිත් නොපාලාදුන්
නම්, උන් කාමුත් මරණින් මතු ආත්මාවරය වූ දුර්ග්ග වූ විනිශ්චය වූ තීර්තයට වත්න.
මහණෙනි, යම් කෙනෙක් බ්‍රහ්මඥාන සහගාමය සදහා දම් දෙසෙන සුනෙත්තු
සර්වයට සිත් පාලාදුන් නම්, උන් කාමුත් මරණින් මතු සුනෙත්තු සම්මේදයට වත්න.

මහණෙනි, පෙරවූවක් කියමි: බ්‍රහ්මඤ්ඤ නම් තීව්‍රකර වූ කාමයන්හි විතරාග වූ ... ශාය්‍යාවරයෙන් විය ... අරණ්‍යමි නම් ... ශාය්‍යාවරයෙන් විය ... උද්දල නම් ... සරරෙක් විය ... භන්තිපාල නම් ... සරරෙක් විය ... ජොතිපාල නම් ... සරරෙක් විය ... අරක නම් තීව්‍රකර වූ කාමයන්හි විතරාග වූ ශාය්‍යාවරයෙන් විය. මහණෙනි, අරක නම් වූ ශාය්‍යාවට අනෙකුත් ශ්‍රාවකයෝ වූහ. අරක නම් ශාය්‍යා ශ්‍රාවකයෙකුට බ්‍රහ්මලොක සහවාසය සඳහා දම් දෙපිට. මහණෙනි, බ්‍රහ්මලොක සහවාසය සඳහා ධම්මදෙවනා කරණ අරක සරරු කෙරෙහි යම් කෙනෙක් සිත් නොපැහැදුනු නම්, ඔහු කාන්තයෙකුගෙන් මරණින් මතු අපාය වූ දුග්ගති වූ විනිවාස වූ තිරිසන් උපන් විසින් පැමිණියහ. මහණෙනි, බ්‍රහ්මලොක සහවාසය සඳහා දම් දෙවන අරක සරරු කෙරෙහි යම් කෙනෙක් සිත් පැහැදුනු නම්, ඔහු කාබුන් මරණින් මතු සුගති සම්මාලොකයට පැමිණියහ.

මහණේ, එකිනෙකාගේ හඬවුද? යමෙක් අනෙකාගේ පරිවාර ඇති ප්‍රාචීනකවිතා යැයි, තවකර වූ කාමයන්හි වීරගත වූ මේ සත් ශායා- වරයනට ප්‍රදානවිතා ඇතිගේ ඇතුළු කෙරේ නම්, පරිභාෂා කෙරේ නම්, ගෙ බොහෝ අප්‍රණය රැස් කෙරේ දයි?

‘වහන්ස, එසේ ය’යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යො ඛො භික්ඛවෙ, ඉමෙ සත්තසත්ථායෙ තීත්ථකයෙ කාමේසු විතරාගෙ අනෙක සතපරිවායෙ සභාවකසංඛිත පද්ධතීන්තො අකේකාසෙය්‍ය පරිභාසෙය්‍ය, ඛුං සො අපුඤ්ඤං පසවෙය්‍ය, යො එකං දිට්ඨිතම්පත්තං පුත්තලං පද්ධතීන්තො අකේකාසති පරිභාසති, අයං තතො ඛුත්තරං අපුඤ්ඤං පසවිති. තං කිංග්ගහෙතු: භාගං භික්ඛවෙ, ඉතොඛගිඤ්ඤා එවරුපිං ඛතතිං වදාමි, යථා අමං සමුග්ගවාරිසු.¹

තඤ්ඤාතිභ භික්ඛවෙ, එවං සික්ඛිතබ්බං: නතෙව අමං සමුග්ගවාරිසු² විතතාති පද්ධතීන්තී භවිංග්ගතීති. එවං හි වො භික්ඛවෙ, සික්ඛිතබ්බතති.

7. 2. 2. 10.

[අරක සුත්තං]

[සංඛප්පිතීදුතං]

21. භුත්තප්පබ්බං භික්ඛවෙ, අරකො නාම සත්ථා අභොසි, තීත්ථකයෙ කාමේසු විතරාගො: අරකංග්ග ඛො පන භික්ඛවෙ, සද්දුතො අනෙකාති සභාවකසතාති අනෙසුං. අරකො සත්ථා සභාවකානං එවං ධම්මං දෙසෙති: අපාකං බ්‍රාහ්මණා, ජිවිතං මනුස්සානං පරිත්තං ලහුකං ඛුද්දකං ඛුද්දපායාසං මහතාය බොඤ්ඤං³ කත්තබ්බං කුසලං, වරිත්තබ්බං බ්‍රහ්මචරියං. තත්ථ ජාතංග්ග අමරණං.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා, තිණ්ණෙ උසාච්ඡිත්තං සුරියෙ උග්ගච්ඡන්තං ඛිප්පමෙව පටිච්ඡෙදති න වර්ධිතිකං හොති, එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණා, උසාච්ඡිත්තපමං ජිවිතං මනුස්සානං පරිත්තං ලහුකං ඛුද්දකං ඛුද්දපායාසං, මහතාය බොඤ්ඤං. කත්තබ්බං කුසලං, වරිත්තබ්බං බ්‍රහ්මචරියං. තත්ථ ජාතංග්ග අමරණං.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා, ඵලපුත්තිකෙ දෙවෙ වංග්ගන්තං උදකමුඛමුලං ඛිප්පමෙව පටිච්ඡෙදති න වර්ධිතිකං හොති, එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණා, උදකමුඛමුඛපමං ජිවිතං මනුස්සානං පරිත්තං ලහුකං ඛුද්දකං ඛුද්දපායාසං, මහතාය බොඤ්ඤං.⁴ කත්තබ්බං කුසලං, වරිත්තබ්බං බ්‍රහ්මචරියං. තත්ථ ජාතංග්ග අමරණං.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා, උදකෙ දණ්ඩරාජි ඛිප්පං ගෙව පටිච්ඡෙදති, න වර්ධිතිකං හොති, එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණා, උදකෙ දණ්ඩ රාජ්ජපමං ජිවිතං මනුස්සානං පරිත්තං -පෙ- තත්ථ ජාතංග්ග අමරණං.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා, නදි පබ්බතෙය්‍යා දුරඛමා සිභසොතා හාර-හාරිති තත්ථ සො ඛණො වා ලගො වා මුත්තන්තො වා යං සංචරති, අථ ඛො සං ගච්ඡන්තෙව වත්තන්තෙව සද්දන්තෙව, එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණා, නදිපබ්බ-තෙය්‍යපමං ජිවිතං මනුස්සානං -පෙ- තත්ථ ජාතංග්ග අමරණං.

1. යථා මං සමුග්ගවාරිසුං - මජ්ඣ. 2. නත්තං සමුග්ගවාරිසුං - මජ්ඣ.
3. මහතාය - මජ්ඣ. 4. බොඤ්ඤං - සිඝ්ඤ.

මහණෙනි, යමෙක් ප්‍රදුෂට වූ සිත් ඇතියේ, අනෙකුත් පරිවාර ඇති නිපිකර වූ කාමයන්හි විතරාග වූ ශ්‍රාවකසංඝයා සහිත මෙ සත් ආයාචාරි-නට ආක්‍රොශ කෙරේ ද, පරිහාසා කෙරේ ද, හෙ බොහෝ අකුසල් රැස් කෙරේ. යමෙක් (එක් මාසිකමාසක්) දෘඪිසම්පන්න පුද්ගලයකු ප්‍රදුෂට විතර ඇතියේ ආක්‍රොශ කෙරේ නම්, පරිහාස කෙරේ නම්, මෙ තෙම එයට බහුතර පරි රැස් කරන්නේ ය. එ කවර හෙයින් යත්: මෙ බුදුසත්තෙන් බාහාර අපයේ සමුම්භරාත් කෙරෙහි මෙන් මෙබඳු කෘතරියක් ඇතැයි මම නො කියමි.

මහණෙනි, එබැවින් මෙහි ලා මෙසේ භික්ෂුය යුතු: අපයේ සමුම්-භරාත් කෙරෙහි සිත් නහමක් ප්‍රදුෂට වෙත්වා යි. මහණෙනි, නොප විසින් මෙ හෙයින් ම භික්ෂුය යුතුයි.

7. 2 2 10.

[අරක සුත්‍රය]

[සැවැත්විදහ යි]

21. මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. නිපිකර වූ කාමයන්හි විතරාග වූ අරක හම් ආයාචාරයෙක් විය. මහණෙනි, අරක ආයාචාර අනෙක-යක ශ්‍රාවකයෝ වූහ. අරක ආයාචාර සම්බන්ධ මෙහෙයින් දම් දෙසයි: බ්‍රාහ්මණයෙහි, මනුෂ්‍යයන්ගේ ජීවිතය සාමාන්‍ය පරිත්‍යය, ඉතා ලඝු ය. බොහෝ දුක් ඇතියේ ය, බොහෝ උපායාස ඇතියේ ය. ප්‍රඥයෙන් එ දහ යුතු ය. කුශලය කටයුතු ය. බ්‍රහ්මචරිය සාරිය යුතු ය. උපත්තනුහට අමරණයෙක් නැත.

බ්‍රාහ්මණයෙහි, තණග පිනිතිද යමෙක් හිරුඋදාවත්ම වහා නො පැණී යේ ද, වීරසායන නො වේ ද, බ්‍රාහ්මණයෙහි, එපරිද්දෙන් ම තණග පිනිතිද උපමා කොට ඇති මිනිසුන්ගේ ජීවිතය පරිත්‍යය වෙයි. ලඝු වෙයි. බොහෝ දුක් ඇති වෙයි. බොහෝ දුකි ආයාස ඇතියේ වෙයි. ප්‍රඥයෙන් දහයුතු ය. කුසල් කටයුතු ය. බහිරු සාරිය යුතු ය. උපත්තනාහට අමරණයෙක් නැත.

බ්‍රාහ්මණයෙහි, දළපොද ඇති වැසි වත්තා කල්හි දියබුළු ව වහා නො පැණී යේ ද, වීරසායන නො වේ ද, බ්‍රාහ්මණයෙහි, එපරිද්දෙන් ම දියබුළුලක් බඳු මනුෂ්‍යයන්ගේ ජීවිතය පරිත්‍යය වෙයි. ලඝු වෙයි. බොහෝ දුක් ඇති වෙයි. බොහෝ ආයාස ඇති වෙයි. ප්‍රඥයෙන් දහයුතු ය. කුසල් කටයුතු ය. බහිරු සාරිය යුතු ය. උපත්තනාහට නො මැරීමෙක් නැත.

බ්‍රාහ්මණයෙහි, දිගෙහි දඩින් ඇඳි ඉර යමෙක් වහා නො පැණී යේ ද, වීරසායන නො වේ ද, බ්‍රාහ්මණයෙහි, එහෙයින් ම දිගෙහි දණ්ඩරාජීය බඳු මනුෂ්‍යයන්ගේ ජීවිතය ... උපත්තනාහට නො මැරීමෙක් නැත.

බ්‍රාහ්මණයෙහි, පථිතයෙහි හටගත් දුර්වල වූ සිත් ස්‍රෝතස් ඇති හසු වූ හැම දු ගතාගෙණ යන නදිය යමෙක් ද, යම් හෙයකින් හි නවති නම් එබඳු කෘණයෙක් හෝ ලයෙක් හෝ මුහුරියෙක් හෝ නැත. වැලිත් හි ගමන් කරන්නී ම වෙයි, පවත්නී ම වෙයි, ගලාබස්නී ම වෙයි. බ්‍රාහ්මණයෙහි, එපරිද්දෙන් ම පාථිතීය නදියක් බඳු මනුෂ්‍යයන්ගේ ජීවිතය ජාතයාහට නො මැරීමෙක් නැත.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා, බලවා පුරිතො ජිව්‍යයො ඛෙලපිණිං සංඤ්ඤ-
තිනා අප්පකසිරෙනෙව චමෙය්‍ය, එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණා ඛෙලපිණ්‍යුපමං
ජිවිතං මනුස්සානං පරිත්තං -පෙ- හත්ති ජාතස්ස අමරණං.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා, දිව්‍යසංතප්පෙත අයොකාපො මංසපෙසි
පක්ඛිත්තා, විපංශෙව පටිවිගච්ඡති, හ විරට්ඨිතිනා හොති, එවමෙව ඛො
බ්‍රාහ්මණා, මංසපෙසුපමං ජිවිතං මනුස්සානං -පෙ- හත්ති ජාතස්ස අමරණං.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා, ගාථි වජ්ඣා ආභාතනං තීයමානා යඤ්ඤදෙව
පාදං උච්චරති සන්තිකෙව හොති වධස්ස සන්තිකෙව මරණස්ස, එවමෙව
ඛො බ්‍රාහ්මණා, ගාථි වජ්ඣුපමං ජිවිතං මනුස්සානං පරිත්තං ලුහුකං බහු-
දුක්ඛං බහුපායාසං මන්තාය බොධිබ්බං. කත්තබ්බං කුසලං, චරිතබ්බං
බ්‍රහ්මචරියං, හත්ති ජාතස්ස අමරණන්ති.

තෙන ඛො පහ භික්ඛවෙ සමයෙන මනුස්සානං සට්ඨිවස්සසහස්සාති
ආයුප්පමාණං අහොසි. පඤ්චවස්සසතිකා කුමාරිකා අලම්පනෙය්‍යා අහොසි.
තෙන ඛො පහ භික්ඛවෙ, සමයෙන මනුස්සානං ඡලෙව ආබාධා අහෙසුං:
සිතං, උණහං, ජිහ්වජා, පිපාසා, උච්චාරො, පණ්ණාවො. සො හි නාම
භික්ඛවෙ, අරකො සත්ථා එවං දිසායුකෙසු මනුස්සෙසු එවං විරට්ඨිතිකෙසු
එවං අප්පාබාධෙසු සාවකානං එවං ශිමිමං දෙසෙස්සාති:

“අප්පකං බ්‍රාහ්මණා, ජිවිතං මනුස්සානං පරිත්තං ලුහුකං බහුදුක්ඛං
බහුපායාසං මන්තාය බොධිබ්බං. කත්තබ්බං කුසලං, චරිතබ්බං බ්‍රහ්මචරියං.
හත්ති ජාතස්ස අමරණ”න්ති.

එතරහි ඛො තං භික්ඛවෙ, සම්මා විදමානො වදෙය්‍ය අප්පකං ජිවිතං
මනුස්සානං පරිත්තං ලුහුකං බහුදුක්ඛං බහුපායාසං මන්තාය බොධිබ්බං.
කත්තබ්බං කුසලං, චරිතබ්බං බ්‍රහ්මචරියං. හත්ති ජාතස්ස අමරණන්ති.
එතරහි ඛො භික්ඛවෙ, යො විරං ජිවති, සො වස්සසතං අප්පං වා
භියො වා.

වස්සසතං ඛො පහ භික්ඛවෙ, ජිවිතො තිණියෙව උතුසතාති ජිවති:
උතුසතං හෙමන්තානං, උතුසතං ගිහ්‍යානං, උතුසතං වස්සානං. තිණි ඛො
පහ භික්ඛවෙ, උතුසතාති ජිවිතො ආදායෙව මාසසතාති ජිවති:
වත්තාරි මාසසතාති හෙමන්තානං, වත්තාරි මාසසතාති ගිහ්‍යානං, වත්තාරි
මාසසතාති වස්සානං. ආදායං ඛො, පහ භික්ඛවෙ, මාසසතාති ජිවිතො
චතුසිසති. එව අභිමාස සතාති ජිවති: අභිධි මාසසතාති හෙමන්තානං,
අභිධිමාස සතාති ගිහ්‍යානං, අභිධිමාසසතාති වස්සානං.

1. යං සං අමකති - මජ්ඣං මාරි - සා.

බ්‍රාහ්මණයෙහි, යම්ගේ චලවත් පුරුෂයෙක් දිවග කෙළපිඩක් රැක්කොට නිදුකින් ම වමාරා නම්, බ්‍රාහ්මණයෙහි, එලෙසින් ම කෙළපිඩක් බඳු මිනිසුන්ගේ ජීවිතය පරිත්‍ය වෙයි... ජාතයකුහට අමරණයෙක් නැත.

බ්‍රාහ්මණයෙහි, යම්ගේ දවසක් නැවුණු යකඩලෙක්හි මත් පිඩක් බහන ලද්දේ වහා නොපැණී යේ නම්, විරසිතික නොවේ නම්, බ්‍රාහ්මණයෙහි, එසෙයින් ම මනුෂ්‍යයන්ගේ ජීවිතය මාංසපෙයියක් උපමා කොට ඇත ... ජාතයකුහට අමරණයෙක් නැත.

බ්‍රාහ්මණයෙහි, යම්ගේ වඩයට නියත වූ දෙනක් වඩසථලය කරා ගෙන යනු ලබන්නී යම් ම පාදයක් ඔසොවා නම්, වඩයට ම සමීප වෙයි. මරණයට ලංවූවා ම වෙයි. බ්‍රාහ්මණයෙහි, එසෙයින් ම වඩයට නියත දෙනක උපමා කොට ඇති මනුෂ්‍යයන්ගේ ජීවිතය පරිත්‍ය වෙයි. ඉතා ලුහු වෙයි. බොහෝ දුක් ඇති වෙයි. බොහෝ උපායාස ඇති වෙයි. ප්‍රඥායෙන් දතයුතු වෙයි. කුශලය කටයුතු ය, බිමසර සැරිය යුතු. ජාතයාහට අමරණයෙක් නැතැයි.

මහණෙනි, එසමයෙහි මිනිසුනට හවුරුදු සැටදහසක් ආයු ප්‍රමාණ විය. පන්සිය හවුරුදු විගපත් කුමරිය පතිකුල යැමට නිසි වූ ය. මහණෙනි, එසමයෙහි මිනිසුනට ආබාධයෝ සයක් පමණක් ම ඇති වූහ: සීතය, උෂණය, සාය, පවය ය, මලාපහරණය, ප්‍රසෘවාපහරණයයි. මහණෙනි, එබඳු වූ ම අරක ශායා මෙගේ දිසියුනෙ වූ මෙගේ විරසිතික වූ මෙගේ අලාභාබාධ වූ මනුෂ්‍යයන් අතුරෙහි සඵලතාව මෙගේ දම් දෙසි ය.

“බ්‍රාහ්මණයෙහි, මනුෂ්‍යයන්ගේ ජීවිතය ඉතා අලාභ වෙයි. ස්වල්ප වෙයි. ඉතා ලුහු වෙයි. බොහෝ දුක් ඇතියේ වේ. බොහෝ උපායාස ඇතියේය. ප්‍රඥායෙන් දතයුතු ය. කුශලය කටයුතු ය, බ්‍රහ්මචර්යා සැරිය යුතුය. ජාතයාහට අමරණයෙක් නැතැයි.”

මහණෙනි, මෙකල්හි මහා කොට කියනුයේ “මනුෂ්‍යයන්ගේ ජීවිතය අලාභ වෙයි. ස්වල්ප වෙයි. ඉතා ලුහු වෙයි. බොහෝ දුක් ඇති වෙයි. බොහෝ උපායාස ඇති වෙයි. ප්‍රඥායෙන් දතයුතු ය. කුසල් කටයුතු ය, බිමසර සැරිය යුතු ය. ජාතයාහට අමරණයෙක් නැත. මහණෙනි, මෙකල්හි යමෙක් බොහෝ කලක් ජීවත් වේ නම්, හෙ වර්ගයකින් හෝ ඉන් අලාභයක් වැඩිය හෝ ජීවත් වෙයි.

මහණෙනි, සියක් වත් දිවි වටනුයේ හෙමන්ත සෘතු සියක් හා ග්‍රීෂ්ම සෘතු සියක් හා වර්ෂා සෘතු සියක් හා සෘතු තුන්සියක් ම දිවි වටනේ ය. මහණෙනි, සෘතු තුන්සියක් දිවි වටනුයේ හෙමන්ත මාස සාරසියක් හා ග්‍රීෂ්ම මාස සාරසියක් හා වර්ෂා මාස සාරසියක් හා දෙලොස් සියයකින් ම දිවි වටනේ ය. මහණෙනි, දෙලොස් සියයක් දිවි වටනුයේ අවසියක් හිමත් අඛමත් හා, අවසියක් හිමත් අඛමත් හා, අවසියක් වැසි අඛමත් හා සුච්ඡි සියක් අඛමත් වසනේ ය.

මහණෙනි, සුච්ඡි අඛමස් සියක් දිව් වටනුයේ හිමත් රු දෙළොස් දහසක් හා, හිමත් රු දෙළොස් දහසක් හා, වැසිකල් රු දෙළොස් දහසක් හා සතිය රු දහසක් ජිවත් වන්නේ ය. මහණෙනි, සතිය රු දහසක් දිව් වටනුයේ හිමත් බත් සුච්ඡිදහසක් හා, හිමත් බත් සුච්ඡි දහසක් හා, වැසිකල් බත් සුච්ඡිදහසක් හා, මවුකිරි හා හක්කානතරාය ද ගෙණ දෙසැත්තැ බත් දහසක් දිව් වටනේ ය. එහි හක්කානතරායයෝ නම් මොහු ය: කිපියේ ද බත් නො බුදුනේ ය. දුකට පත්වූයේ ද බත් නො බුදුනේ ය රෝගී වූයේ ද බත් නො බුදුනේ ය. පෙහෙවස් ඇතියේ ද බත් නො බුදුනේ ය. අලාභයෙකිනුදු බත් නො බුදුනේ ය.

මහණෙනි, මේ සෙයින් සියවස් ආයු ඇති මිත්තූන්ගෙන් ආයුෂ ද මා විසින් පමිසන ලදි. ආයු ප්‍රමාණය ද කියන ලදි. සාදුහු ද පමිසන ලදහ. හවුරුදුත් පමිසන ලදි. මාසයෝ ද පමිසන ලදහ. අභිමාසයෝ ද පමිසන ලදහ. රාත්‍රිහු ද පමිසන ලදහ. දහවල්හු ද පමිසන ලදහ. බත්හු ද කියන ලදහ. හක්කානතරායයෝ ද කියන ලදහ.

මහණෙනි, සච්චනට හිතෙමි වූ අනුකම්පා කරණ ආත්මාහු විසින් අනුකම්පා පිණිස ගමක් කළයුතු නම්, එය මා විසින් නොපටි කරණ ලදි. මහණෙනි, තෙල රුක්ඡුල්ලු ඇත. තෙල ඉන්ද්‍රියයෝ ඇත. මහණෙනි, (අලමිහිතලක්ෂණොපතිධ්‍යාන විසින් ශමථවිද්‍යිනා) ධ්‍යාන කරවු. නහමක් පමාවවු. පසුකල්හි නහමක් විපිළිසර වවු. මේ නොපටි අපගේ අනුශාසනා යි.

මහාවග්ග දෙවැනි වී.

එහි උඤ්ඤා:

ශිරී (මහතපා) සුත්‍රය, (සහත) සුරිය සුත්‍රය, සහරොපම සුත්‍රය, ධම්මඤ්ඤ සුත්‍රය, පාරිවත්තක සුත්‍රය, සක්කවට්ඨ (සක්කාරකරකාර) සුත්‍රය, භාවනා සුත්‍රය, අභිකම්මෙය්‍යපම සුත්‍රය, සුනෙත්ත සුත්‍රය, අරක සුත්‍රය දසි සුත්‍ර දශයෙකි.

3. විනය වග්ගො

7. 2. 3. 1.

[සෙම විනයධර සුභතං]

[සාවජීභිදුතං]

23. සත්තති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරො භොති. කතමෙති සත්තති:

ආපතති ජානාති. අනාපතති ජානාති. ලුහුකං ආපතති ජානාති. ගරුකං ආපතති ජානාති. සීලවා භොති පාඨමොක්ඛාංවරතංවුතො විහරති, ආචාරගොවරතමපන්නො අඤ්ඤාමහෙසු වජේසු හයදසාපි, සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු චතුත්තං කුසානං ආභිවේනසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී භොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. ආසවානං ඛයා අනාසවං වේතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, සත්තති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරො භොතිති.

7. 2. 3. 2.

[දුතිය විනයධර සුභතං]

[සාවජීභිදුතං]

23. සත්තති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරො භොති. කතමෙති සත්තති:

ආපතති ජානාති. අනාපතති ජානාති. ලුහුකං ආපතති ජානාති. ගරුකං ආපතති ජානාති. උභයාති ඛො පනස්ස පාඨමොක්ඛාති විතාරෙන ස්වාගතාති භොතති සුචිත්තාති සුසච්ඡිතාති සුචිතිච්ඡිතාති සුභතායො අනුබ්බාසකො. චතුත්තං කුසානං ආභිවේනසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී භොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. ආසවානං ඛයා අනාසවං වේතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, සත්තති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරො භොතිති.

7. 2. 3. 3.

[තූතිය විනයධර සුභතං]

[සාවජීභිදුතං]

24. සත්තති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරො භොති. කතමෙති සත්තති:

ආපතති ජානාති. අනාපතති ජානාති. ලුහුකං ආපතති ජානාති. ගරුකං ආපතති ජානාති. විනයෙ ඛො පන සීනො භොති අසංඝිරො. චතුත්තං කුසානං ආභිවේනසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී භොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. ආසවානං ඛයා අනාසවං වේතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, සත්තති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරො භොතිති.

3. විනය වර්ගය.

7. 2. 3. 1.

[ප්‍රථම විනයධර සූත්‍රය]

[සැමැත්තියෙකු සි]

22. මහණෙනි, ධර්ම සතෙකින් යුක්ත වූ මහණ විනයධර වෙයි. කවර සතෙකින් යත්:

ආපනතිය දන්නේ ය. අනාපනතිය දන්නේ ය. ලුහුකාපනතිය දන්නේ ය. ගරුකාපනතිය දන්නේ ය. පාමොක් සංවර සිලයෙන් සංවෘත වූයේ සිරිමත් වෙයි, ආචාරකොටරසම්පන්න වූයේ අණුමාත්‍ර වරදෙහි දු ගත දක්නා සුලුයේ වාසය කරයි, සමාදන් කොට ගෙන සිසිපෙදෙහි නික්මෙයි. ආභිවේතසික වූ දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර වූ සතර ධ්‍යානයන් නිදුකින් ලබන්නේ කාමැභිසේ ලබන්නේ පහසුවෙන් ලබන්නේ වෙයි. ආසුච්ඤ්ඤයෙන් අනාසුච වූ විත්ත-විමුක්තිය හා ප්‍රඥවිමුක්තිය ඉහාත්මයෙහි ම තෙමේ විශිෂ්ටඥානයෙන් දුන පසක් කොට එළඹ වෙතෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු සහිත් සමන්තාගත මහණ විනයධර වේ යයි.

7. 2. 3. 2.

[දෙවෙනි විනයධර සූත්‍රය]

[සැමැත්තියෙකු සි]

23. මහණෙනි, කරුණු සතෙකින් සමන්තාගත මහණ විනයධර වෙයි. කවර සතෙකින් යත්:

ආවාත් දන්නේ ය. අනාපනති දන්නේ ය. පුහු ආවාත දන්නේ ය. ගුරුආවාත දන්නේ ය. උගත ප්‍රාඨමොක්ඛයෝ ඔහු විසින් විහාර වීදීන් සුවිහසන වූවාහු මොනොටට පවත්නාහු සුත්‍ර විසිතිද අනුචාරස්ථන (බන්ධන පරිවාර) විසිතිද සුචිතිවර්ත වූවාහු ස්වාගත (ප්‍රගුණ) වෙත්. ආභිවේතසික වූ දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර වූ සතර ධ්‍යානයන් නිදුකින් ලබන සුලුයේ කාමැභිසේ ලබනුයේ පහසුයෙන් ලබන සුලුයේ වෙයි. ආසුච්ඤ්ඤයෙන් අනාසුච වූ විත්තවිමුක්තිය හා ප්‍රඥවිමුක්තිය ඉහාත්මයෙහි ම තෙමේ විශිෂ්ටඥානයෙන් දුන සාක්ෂාත් කොට එයට පැමිණ වාසය කරන්නේ ය.

මහණෙනි, මෙ කරුණු සහිත් සමන්තාගත වූ මහණ විනයධර වේ ය යි.

7. 2. 3. 3.

[තෙවෙනි විනයධර සූත්‍රය]

[සැමැත්තියෙකු සි]

24. මහණෙනි, කරුණු සතෙකින් සමන්තාගත මහණ විනයධර වෙයි. කවර සතෙකින් යත්:

ආපනතිය දන්නේ ය. අනාපනතිය දන්නේ ය. ලුහුකාපනතිය දන්නේ ය. ගරුකාපනතිය දන්නේ ය. විනයෙහි සිරිමත් අසංකීර් (ලබ්ධියෙහි ස්ථිර-නිසංක) වෙයි. ආභිවේතසික වූ දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර වූ සතරධ්‍යානයන් නිදුකින් ලබන්නේ, කාමැභිසේ ලබන්නේ, සුවසේ ලබන්නේ වෙයි. ආසු-ච්ඤ්ඤයෙන් අනාසුච වූ විත්තවිමුක්තිය හා ප්‍රඥවිමුක්තිය ඉහාත්මයෙහි ම තෙමේ විශිෂ්ටඥානයෙන් දුන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට එයට එළඹ වාසය කරයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු සහිත් යුත් මහණ තෙම විනයධර වේ ය යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. 2. 3. 4.

[වතුන් විනයධර සුත්තං]

[සාවස්ථිනිදානං]

35. සත්තති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරො භොති. කතමෙති සත්තති:

ආපත්තීං ජානාති, අනාපත්තීං ජානාති, ලුහුකං ආපත්තීං ජානාති, ගරුකං ආපත්තීං ජානාති, අනෙකවිනිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. සෙය්ඨදං: එකමි ජාතීං චෙපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙහං. අනෙකවිනිතං, පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. දිබ්බෙන චක්ඛුහා විසුද්ධෙන අතීක්කන්තමානුසකෙන -පෙ- ගරුකමුද්දපගෙ සත්තෙ පජානාති. ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙත්තොවිමුත්තීං පඤ්ඤාවිමුත්තීං දිට්ඨොව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සවර්තනා: උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, සත්තති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනය-ධරො භොතීති.

7. 2. 3. 5.

[පඨම විනයධරසොහන සුත්තං]

[සාවස්ථිනිදානං]

36. සත්තති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරො සොහති. කතමෙති සත්තති:

ආපත්තීං ජානාති, අනාපත්තීං ජානාති, ලුහුකං ආපත්තීං ජානාති, ගරුකං ආපත්තීං ජානාති, සිලවා භොති -පෙ- සමාදාය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු, චතුත්තං කුසානං -පෙ- අකසිරලාභී, ආසවානං ඛයා -පෙ- සවර්තනා: උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, සත්තති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනය-ධරො සොහතීති.

7. 2. 3. 6.

[දුතිය විනයධරසොහන සුත්තං]

[සාවස්ථිනිදානං]

37. සත්තති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරො සොහති. කතමෙති සත්තති:

ආපත්තීං ජානාති, අනාපත්තීං ජානාති, ලුහුකං ආපත්තීං ජානාති, ගරුකං ආපත්තීං ජානාති, උභයාති ඛො පහස්ස පාතිමොක්ඛාති විජාරෙත ඥානතාති භොතාති සුචිතතාති සුපච්ඡතීති සුවිච්ඡිතාති සුත්තසො අනුමාඤ්ඤානසො, චතුත්තං කුසානං -පෙ- අකසිරලාභී, ආසවානං ඛයා -පෙ- සවර්තනා: උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, සත්තති ධම්මෙති සමන්තාගතො විනයධරො සොහතීති.

7. 2. 3. 4.

[සිව්වන විනයධර සූත්‍රය]

[සැවැත්තීදාන සි]

25. මහණෙනි, කරුණු සතෙකින් සමකාගත වූ මහණ විනයධර වේ. කවර සතෙකින් යත්:

ආපතතිය දන්නේ ය. අනාපතතිය දන්නේ ය. ලුහුකාපතතිය දන්නේ ය. ගරුකාපතතිය දන්නේ ය. අනෙකවිධ වූ පෙරවිසූ කදවිට්ඨවේල සමරතේ ය. එ කෙසේය යත්: එක්දෑයකුදු, දෙ දෑයකුදු ... මේසේ ආකාරසහිත වූ උදෙසා සහිත වූ අනෙකවිධ වූ පුළුන්වාසය අනුසරණ කෙරෙයි. විශුද්ධ වූ භික්ෂුකයා ඉක්මනින් දිව්‍යවස්ත්‍රයින් යථාකමෝපකර්මකරණය කර දන්නේ ය. ආශ්‍රමයන්ගේ ක්ෂයයෙන් අනාශ්‍රව වූ විතතවිමුක්තිය හා ප්‍රඥවිමුක්තිය තෙමේ විශිෂ්ටඥානයෙන් දැන සාක්ෂාත් කොට එළැඹ වෙතෙයි.

මහණෙනි, මේ සත් කරුණින් සමකාගත මහණ විනයධර වේ ය යි.

7. 2. 3. 5.

[ප්‍රථම විනයධර සොහන සූත්‍රය]

[සැවැත්තීදාන සි]

26. මහණෙනි, කරුණු සතෙකින් සමකාගත මහණ විනයධර වූයේ හොඛතේ ය කවර සතෙකින් යත්:

ආපතතිය දන්නේ ය. අනාපතතිය දන්නේ ය. ලුහුකාපතතිය දන්නේ ය. ගරුකාපතතිය දන්නේ ය ... සිල්වත් වෙයි ... ශික්ෂාපදයන්හි සමාදන් කොට ගෙන හික්මෙයි. සතර ධ්‍යානයන් ... සුවසේ ලබනුයේ වෙයි. ආශ්‍රමයෙන් ... සාක්ෂාත් කොට ගෙන එළැඹ වාසය කරයි.

මහණෙනි, මේ ධර්ම සතීන් සමකාගත මහණ විනයධර වූයේ හොඛතේ ය.

7. 2. 3. 6.

[දෙවෙනි විනයධර සොහන සූත්‍රය]

[සැවැත්තීදාන සි]

27. මහණෙනි, ධර්ම සතෙකින් සමකාගත වූ මහණ විනයධර වූයේ හොඛතේ ය. කවර සතෙකින් යත්:

ආපතතිය දන්නේ ය. අනාපතතිය දන්නේ ය. ලුහුකාපතතිය දන්නේ ය. ගරුකාපතතිය දන්නේ ය. උභය ප්‍රාතිමොක්ෂයෝ ඔහු විසින් විතර විසින් සුවිහසන වුවාහු මොහොවට පවත්නාහු සුත්‍ර වශයෙනුදු අනුච්ඡාදන වශයෙනුදු සුවිච්චික වුවාහු සමාගත වෙත්. සතර ධ්‍යානයන් ... අකසිරිලාභී වෙයි. ආශ්‍රමයන්ගේ ක්ෂයයෙන් ... සාක්ෂාත් කොට එයට පැමිණ වාසය කරයි.

මහණෙනි, මේ ධර්ම සතීන් සමකාගත මහණ විනයධර වූයේ හොඛතේ ය යි.

7. 2. 8. 7.

[භග්ගිච්ඡායධරණොභන සුත්තං]

[සාවජච්ඡිතිදුතං]

28. සත්තභි භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො විනයධරො සොභති. කතමෙති සත්තභි:

ආපත්තිං ජානාති. අනාපත්තිං ජානාති. ලුහුකං ආපත්තිං ජානාති. ගරුකං ආපත්තිං ජානාති. විනයෙ ඛො පන සීතො හොති අසංගිරො. චතුත්තං කොත්තං -පෙ- අකසිරලාති. ආසවානං ඛයං -පෙ- සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජා විහරති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, සත්තභි ධම්මෙති සමන්තාගතො විනයධරො සොභති.

7. 2. 8. 8.

[චතුස්චිත්තධරණොභන සුත්තං]

[සාවජච්ඡිතිදුතං]

29. සත්තභි භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො විනයධරො සොභති. කතමෙති සත්තභි:

ආපත්තිං ජානාති. අනාපත්තිං ජානාති. ලුහුකං ආපත්තිං ජානාති. ගරුකං ආපත්තිං ජානාති. අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. සෙසංචිදං එකමි ජාතී දොපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දොසං. අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති දිබ්බෙන චක්ඛුතා විසුඤ්ඤා අතික්ඛන්තමානුසකෙන -පෙ- සථාකමුඛපභෙ සන්තෙ පජානාති. ආසවානං ඛයං -පෙ- සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජා විහරති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ සත්තභි ධම්මෙති සමන්තාගතො විනයධරො සොභති.

7. 2. 8. 9.

[සජ්ජසාසන සුත්තං]

[සාවජච්ඡිතිදුතං]

30. අථ ඛො අයස්මා උපාලි, යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි. උප-සඛිකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තා නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තො ඛො අයස්මා උපාලි භගවන්තං එතදවොච:

සාධු මෙ භන්තෙ, භගවා සඛිකේන්තෙ ධම්මං දෙසෙතු යං අහං භගවන්තො ධම්මං සුත්වා එකො වුපකට්ඨො අපමන්තො අනාපි පභිතන්තො විහරෙය්සන්ති.

7. 2. 3. 7.

[ගෙවැනි විනයධර සොභන සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

38. මහණෙනි, කරුණු සතෙකින් සමන්විත විනයධර ගොබනේ ය. කවර සතෙකින යත්:

ආපතනිය දන්නේ ය. අනාපතනිය දන්නේ ය. ලුහුකාපතනිය දන්නේ ය. ගරුකාපතනිය දන්නේ ය. විනයෙහි සිටියේ අසංහිත වෙයි. සතර ධ්‍යානයන් ... අකසිරයෙන් ලබනසුලුයේ වෙයි. ආසුච්ඡායයෙන් ... සාක්ෂාත් කොට ඵලාඞ්ච වෙතෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු සතීන් සමන්විත විනයධර ගොබනේ ය යි

7. 2. 3. 8.

[සිටුවන විනයධර සොභන සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

39. මහණෙනි, ධර්ම සතෙකින් සමන්විත විනයධර ගොබනේ ය. කවර සතෙකින යත්:

ආපතනිය දන්නේ ය. අනාපතනිය දන්නේ ය. ලුහුකාපතනිය දන්නේ ය. ගරුකාපතනිය දන්නේ ය. අනෙකවිධ පූජිතීවාසය සිහි කෙරෙයි. ඵ කෙතේය යත්: ඵක් දෑයකුදු, දේ දෑයකුදු .. මෙසේ භාසාර කොට උද්දෙස සහිත කොට අනෙකවිධ පූජිතීවාසය සිහි කෙරෙයි. විශුද්ධ වූ ඕනිසාහි ඉක්ම ගියා වූ දිවැස්නැණින් ... යථාකමෝපග සත්ත්වයන් දන්නේ ය. ආසුච්ඡායයෙන් ... සාක්ෂාත් කොට ඵයට පැමිණ වෙතෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු සතීන් සමන්විත විනයධර ගොබනේ ය යි.

7. 2. 3. 9.

[සසුසායන සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

40. එක්ඛිති ආයුෂමත් උපාලි තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ඵලාඞ්චය. ඵලාඞ්ච භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සක්කා වැද එකත් පස්සි හුත්භ. එකත්පස්සි හුත් ආයුෂමත් උපාලි තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සාලකලහ:

වහන්ස, යම් ගෙයෙකින් මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දහම් අසා එකාකියෙම් ව්‍යපකම් ඇත්තේ අප්‍රමන්‍යයෙම්, කෙලෙස් නවන වැර ඇති-යෙම්, ප්‍රතිතාතමයෙම් වෙසෙම් යම්, වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට එපරිද්දෙන් සැකෙවින් දහම් දෙසනසේක් නම් මැනවැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යෙ ඛො භිං උපාලි ධම්මෙ ජානෙය්‍යාසි “ඉමෙ ධම්මා න එකතන-
නිබ්බිද්දං විරාගං නිරෝධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්මොඛාය නිබ්බානාය
සංවිග්ගහන්ති”ති, එකංතෙත්‍රපාලි ධාරෙය්‍යාසි: නෙසො ධම්මො, නෙසො
විනයො, නෙතං සද්දුකාසනන්ති. යෙ ච ඛො භිං උපාලි, ධම්මෙ ජානෙය්‍යාසි:
“ඉමෙ ධම්මා එකතනනිබ්බිද්දං විරාගං නිරෝධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය
සම්මොඛාය නිබ්බානාය සංවිග්ගහන්ති”ති, එකංතෙත්‍රපාලි, ධාරෙය්‍යාසි:
එසො ධම්මො, එසො විනයො, එතං සද්දුකාසනන්ති.

7. 2. 3. 10.

[අධිකරණසමථ සුත්තං]

[සංඛ්‍යජීනීදුතං]

81. සත්තිමෙ භික්ඛවෙ, අධිකරණසමථා ධම්මා උප්පනත්‍රප්පනනානං
අධිකරණානං සමථාය වුපසමාය. කතමෙ සත්ත:

සමුඛා විනයො දුතබ්බො, සතිවිනයො දුතබ්බො, අමුලුභවිනයො
දුතබ්බො, පථිඤ්ඤාත කරණං දුතබ්බං, යෙභුග්ගසිකා දුතබ්බා, තස්සපාපිය-
සිකා දුතබ්බා, නිණ්වජ්ඣාරකො දුතබ්බො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්ත අධිකරණසමථා ධම්මා උප්පනත්‍රප්පනනානං
අධිකරණානං සමථාය වුපසමායාති.

විනයවග්ගො තතීයො

තස්සුද්දුතං:

චතුරො විනයධරා චතුරො විනයධරකොහනා භොනති
සාසනං තතීයවග්ගෙ දුත්‍රපාලි අධිකරණසමථෙනාති.

උපාලියෙනි, “මෙ ධර්මයෝ එකාන්ත නිවේදය පිණිස, විරාගය පිණිස, නිරෝධය පිණිස, කෙලශව්‍යාපයමය පිණිස විශිෂ්ටඥනය පිණිස වතුමාගී-ඥනසමෝධිය පිණිස නිජාණය පිණිස නො පවත්නාහ”යි තෝ යම් ධර්ම කෙනෙකුන් දැනිති නම්, උපාලියෙනි, තෙල ධර්ම නො වෙයි, තෙල විනය නොවේ. තෙල ශාය්‍යාශාසනය නොවේ යයි එකාන්තයෙන් දනුවයි. උපාලියෙනි, මෙ දහම්පු එකාන්ත නිවේදය සදහා විරාගය සදහා නිරෝධය සදහා කෙලශව්‍යාපයමය සදහා අභිඥනය සදහා සමෝධිය සදහා නිජාණය සදහා පවත්නාහයි තෝ යම් ධර්ම කෙනෙකුන් දැනිති නම්, උපාලියෙනි, තෙල ධර්මය වේ, තෙල විනය වේ, තෙල ශාය්‍යාශාසනය වේ යයි එකාන්තයෙන් ධරවයි.

7. 2. 8. 10.

[අධිකරණසම්ප භූතං]

[සෑවැත්තිදන සි]

81. මහණෙනි, උපනුපත් අධිකරණයන්ගේ ශම්පය සදහා ව්‍යාපයමය සදහා මෙ අධිකරණශම්පධර්ම සතෙකි. කවර සතෙක යත්.

සමමුඛාවිනය දියයුතු. සතිවිනය දියයුතු. අමුලන විනය දියයුතු. පටිඤ්ඤාන කරණය දියයුතු. යෙභ්‍රයාසිකා දියයුතු. තසාපාපියාසිකා දියයුතු. තිණවත්ථාරකය දියයුතු යි.

මහණෙනි, මෙ අධිකරණසම්පයෝ සත්දෙන උපනුපත් අධිකරණ-යන්ගේ ශම්පය සදහා ව්‍යාපයමය සදහා වෙන් යයි.

විනය වගීය තුන් වැනි යි.

එහි උඤනය:

විනයධර සුත්‍ර සතර ය, විනයධර සොහන සුත්‍ර සතර ය, අනුසංසන සුත්‍රය, අධිකරණ සම්ප සුත්‍රය දැයි තෙවන වර්ගයෙහි සුත්‍ර දසයෙකි.

4. සමණවග්ගො

7. 2. 4. 1.

[භික්ඛුධම්ම සුත්තං]

[සාවජථිභිදුතං]

83. සත්තතනං භික්ඛුවෙ ධම්මානං භිත්තතතා භික්ඛු හොති. ඝට්ඨමෙතං සත්තතනං:

සක්කාදදිට්ඨි භිත්තා හොති, විවික්ඛිට්ඨා භිත්තා හොති, ධීලබ්බන්තපරා-
මාසො භිත්තො හොති, රාහො භිත්තො හොති, දොසො භිත්තො හොති,
මොහො භිත්තො හොති, මාභො භිත්තො හොති.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛුවෙ සත්තතනං ධම්මානං භිත්තතතා භික්ඛු
හොතිති.

7. 2. 4. 2.

[සමණධම්ම සුත්තං]

[සාවජථිභිදුතං]

83. [සත්තතනං භික්ඛුවෙ ධම්මානං] සමිත්තතා සමණො හොති -පෙ-

7. 2. 4. 3.

[බ්‍රාහ්මණධම්ම සුත්තං]

[සාවජථිභිදුතං]

84. [සත්තතනං භික්ඛුවෙ ධම්මානං] බ්‍රාහ්මතතා බ්‍රාහ්මණො හොති -පෙ-

7. 2. 4. 4.

[සොජථිසධම්ම සුත්තං]

[සාවජථිභිදුතං]

85. [සත්තතනං භික්ඛුවෙ ධම්මානං] නිස්සවතතා සොජථිසො හොති-පෙ-

7. 2. 4. 5.

[නහාතකධම්ම සුත්තං]

[සාවජථිභිදුතං]

86. [සත්තතනං භික්ඛුවෙ ධම්මානං] නහාතතතා නහාතකො හොති
-පෙ-

7. 2. 4. 6.

[වෙදගුධම්ම සුත්තං]

[සාවජථිභිදුතං]

87. [සත්තතනං භික්ඛුවෙ ධම්මානං] විදිත්තතා වෙදගු හොති -පෙ-

4. සමණ වගීය

7. 2. 4. 1.

[හික්ඛුධම්ම සූත්‍රය]

[සැවැත්තියන සි]

82. මහණෙනි, සත් කරුණක් බුන් හෙයින් 'හික්ඛු' නම් වෙයි. කවර සතෙක යත්:

සකකායදිව්‍යය භින්න වෙයි. විවිකිව්‍යව භින්න වෙයි. සීලබ්බත-පරාමාසය භින්න වෙයි. රාගය භින්න වෙයි. ඥේමය භින්න වෙයි. මොහය භින්න වෙයි. මානස භින්න වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු සත බුන් හෙයින් හික්ඛු නම් වේ ය සි.

7. 2. 4. 2.

[සමණ ධම්ම සූත්‍රය]

[සැවැත්තියන සි]

83. [මහණෙනි, කරුණු සතක්] සත්හුන් හෙයින් 'සමණ' වෙයි ...

7. 2. 4. 3.

[බ්‍රහ්මණධම්මසූත්‍රය]

[සැවැත්තියන සි]

84. [මහණෙනි, කරුණු සතක්] බැහැර ලු හෙයින් 'බ්‍රාහ්මණ' වෙයි ..

7. 2. 4. 4.

[සොඤ්චය ධම්ම සූත්‍රය]

[සැවැත්තියන සි]

85. [මහණෙනි, කරුණු සතක්] නිඃසුභ හෙයින් 'සොඤ්චය' නම් වෙයි...

[7. 2. 4. 5.]

[නිහාතක ධම්ම සූත්‍රය]

[සැවැත්තියන සි]

86. [මහණෙනි, කරුණු සතක්] සනාත හෙයින් 'නිහාතක' නම් වෙයි ..

7. 2. 4. 6.

[වේදගු ධම්ම සූත්‍රය]

[සැවැත්තියන සි]

87. [මහණෙනි, කරුණු සතක්] විදිත හෙයින් 'වේදගු' නම් වෙයි

7. 2. 4. 7.

[අභිසම්මා සුත්තං]

[සාවච්ඡිතිදුතං]

38. [සත්තනතං භික්ඛවෙ ධම්මානං] අරහතො අරියො භොති -පෙ-

7. 2. 4. 8.

[අරහතන ධම්මසුත්තං]

[සාවච්ඡිතිදුතං]

39. [සත්තනතං භික්ඛවෙ ධම්මානං] අරහතො අරහා භොති කත-
මේසං සත්තනතං:

සක්කායදිට්ඨි අරහා භොති, චිත්තිච්ඡි අරහා භොති, සීලබ්බතපරා-
මාසො අරකො භොති, රාගො අරකො භොති, දොසො අරකො භොති,
මොහො අරකො භොති, මානො අරකො භොති.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ, සත්තනතං ධම්මානං අරහතො අරහා
භොතිති.

7. 2. 4. 9.

[අසද්ධම්මසුත්තං]

[සාවච්ඡිතිදුතං]

40. සත්තමේ භික්ඛවෙ, අසද්ධම්මා. කතමේ සත්ත:

අසාද්ධො භොති, අභිජිකො භොති, අනොත්තාපි භොති, අපපසුකො
භොති, භූතියො භොති, මුට්ඨස්සති භොති, දුපපඤ්ඤා භොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්ත අසද්ධම්මා.

7. 2. 4. 10.

[සද්ධම්මසුත්තං]

41. සත්තමේ භික්ඛවෙ, සද්ධම්මා. කතමේ සත්ත:

සද්ධො භොති, භිරිමා භොති, ඔත්තාපි භොති. ඛුත්තසුකො භොති,
අරභිජිකො භොති සතිමා භොති. පඤ්ඤා භොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්ත සද්ධම්මා.

සමණවග්ගො චතුස්සො.

තසුද්දුතං:

හිත්තු සමණමුහුණං - සොච්ඡියො ච නිභාතකො
වෙදගු අරියො අරහා - ඡෙට්ඨ ධම්මාති තෙ දස*

* හිත්තුං සමණොමුහුණං සොච්ඡියොච්චි නිභාතකො
වෙදගුඅරියො අරහා අභිජිකො ච සද්ධම්මාති, - ඡෙට්ඨ.

7. 2. 4. 7.

[අරියධම්ම සූත්‍රය]

[සැවැත්වීදහන සි]

38. [මහණෙනි, කරුණු සතක්] අභි බැවින් 'අරිය' නම් වෙයි ...

7. 2. 4. 8.

[අරහත්ත ධම්ම සූත්‍රය]

[සැවැත්වීදහන සි]

39. [මහණෙනි, කරුණු සතක්] දුරු වූ බැවින් 'අරහත්ත' නම් වෙයි... කවර සතෙක යත්:

සක්කාය දිට්ඨිය දුරුවෙයි. විචිකිච්ඡාව දුරුවෙයි. සීලබ්බත පරාමාසය දුරු වෙයි. රාගය දුරු වෙයි. දෝසය දුරු වෙයි. මොහය දුරු වෙයි. මානස දුරු වෙයි.

මහණෙනි, මේ සත්‍යධර්මයන්ගේ දුරු වීමෙන් අරහත්ත නම් වේ යයි.

7. 2. 4. 9.

[අසඤ්ඤා සූත්‍රය]

[සැවැත්වීදහන සි]

40. මහණෙනි, මේ අසඤ්ඤායෝ සත් දෙනෙකි: කවර සත් දෙනෙක යත්:

ශ්‍රද්ධා නැතිකිරීම වෙයි. භීර් නැතිකිරීම වෙයි. ඔතප් නැතිකිරීම වෙයි. අලාභානුබව වෙයි. කුසිත වෙයි. නව සිති ඇතිකිරීම වෙයි. දුෂ්ප්‍රාඥ වෙයි.

මහණෙනි, මේ සත්‍ය අසඤ්ඤා යි.

7. 2. 4. 10.

[සඤ්ඤා සූත්‍රය]

[සැවැත්වීදහන සි]

41. මහණෙනි, මේ සඤ්ඤා සතෙකි. කවර සතෙක යත්:

සාදුකැතිකිරීම වෙයි. භීර්ඤාතිකිරීම වෙයි. ඔතප් ඤාතිකිරීම වෙයි. බහුශ්‍රාත වෙයි. රුකුළුවැර ඤාතිකිරීම වෙයි. සමානිමත් වෙයි. ප්‍රඥවත් වෙයි.

මහණෙනි, මේ සඤ්ඤා සත යි.

සමණවර්ගය සතර වැනි යි.

එහි උද්‍යානය:

තිකුට්ඨක සූත්‍රය, සමණධර්ම සූත්‍රය, බ්‍රාහ්මණධර්ම සූත්‍රය, සොඤ්ඤා-ධර්ම සූත්‍රය, නිසානකධර්ම සූත්‍රය, වෙදගුධර්ම සූත්‍රය, අරියධර්ම සූත්‍රය, අරහත්තධර්ම සූත්‍රය, අසඤ්ඤා සූත්‍රය, සඤ්ඤා සූත්‍ර දෙක දැයි දසයෙකි.

5. ආනුෂංගිකවශයෙන්

7. 2. 5. 1.

[වක්‍රීය අභිව්‍යාජනම සහිත]

[සාමප්‍රතිපත්තිය]

1. සත්‍යභාවය හිමිවීම, ප්‍රධාන ලාභය ආනුෂංගිකය; පානුෂංගිකය; දක්‍ෂිණය; අභිප්‍රේෂකය; අනුතරය. ප්‍රකාශකයෙකු ලෙස. කතමේ සත්‍ය:

ඉහි හිමිවීම, එකලේවා ප්‍රධාන ලාභය වක්‍රීයම. අභිව්‍යාජනම විහරණී, අභිව්‍යාජනම අභිව්‍යාජනම වෙදී සත්‍යය සමීපය අභිව්‍යාජනම වෙනස් අභිව්‍යාජනමය; පඤ්ඤා පරිභාෂාමය. සො අභිව්‍යාජනම බය අභිව්‍යාජනම වෙනස්වීම. පඤ්ඤා විවිධය. දිවෙහිව බවම සත්‍ය අභිව්‍යාජනම සම්ප්‍රදාය උපසම්ප්‍රදාය විහරණී. අය බය හිමිවීම, පඤ්ඤා ප්‍රධාන ලාභය ආනුෂංගිකය -පෙ- අනුතරය. ප්‍රකාශකයෙකු ලෙස.

ප්‍රතිපත්තිය හිමිවීම එකලේවා ප්‍රධාන ලාභය වක්‍රීයම. අභිව්‍යාජනම විහරණී, අභිව්‍යාජනම අභිව්‍යාජනම වෙදී සත්‍යය සමීපය අභිව්‍යාජනම වෙනස් අභිව්‍යාජනමය; පඤ්ඤා පරිභාෂාමය. කස අභිව්‍යාජනම අභිව්‍යාජනම අභිව්‍යාජනමය; පඤ්ඤා පරිභාෂාමය. සො අභිව්‍යාජනම බය අභිව්‍යාජනම වෙනස්වීම. පඤ්ඤා විවිධය. දිවෙහිව බවම සත්‍ය අභිව්‍යාජනම සම්ප්‍රදාය උපසම්ප්‍රදාය විහරණී. අය බය හිමිවීම, පඤ්ඤා ප්‍රධාන ලාභය ආනුෂංගිකය -පෙ- අනුතරය. ප්‍රකාශකයෙකු ලෙස.

ප්‍රතිපත්තිය හිමිවීම, ඉහි හිමිවීම ප්‍රධාන ලාභය වක්‍රීයම. අභිව්‍යාජනම විහරණී, අභිව්‍යාජනම අභිව්‍යාජනම වෙදී සත්‍යය සමීපය අභිව්‍යාජනම වෙනස් අභිව්‍යාජනමය; පඤ්ඤා පරිභාෂාමය. සො පඤ්ඤාමය. ඔරමය, සිතමය සඤ්ඤාමය. පරිභාෂාමය අනුතරය; පරිභාෂාමය හෙය. අය හිමිවීම, කස අය ප්‍රධාන ලාභය ආනුෂංගිකය -පෙ- අනුතරය. ප්‍රකාශකයෙකු ලෙස. -පෙ- උපසම්ප්‍රදාය පරිභාෂාමය හෙය. අය හිමිවීම, විකෘත ප්‍රධාන ලාභය ආනුෂංගිකය -පෙ- අනුතරය. ප්‍රකාශකයෙකු ලෙස. -පෙ- අසම්ප්‍රදාය පරිභාෂාමය හෙය. අය හිමිවීම, පඤ්ඤාමය, ප්‍රධාන ලාභය ආනුෂංගිකය -පෙ- අනුතරය. ප්‍රකාශකයෙකු ලෙස. -පෙ- සම්ප්‍රදාය පරිභාෂාමය හෙය. අය හිමිවීම, උපසම්ප්‍රධාන ලාභය ආනුෂංගිකය -පෙ- අනුතරය. ප්‍රකාශකයෙකු ලෙස. -පෙ- උපසම්ප්‍රධාන ලාභය ආනුෂංගිකය -පෙ- අනුතරය. ප්‍රකාශකයෙකු ලෙස.

ඉමේ බය හිමිවීම, සත්‍ය ප්‍රධාන ලාභය ආනුෂංගිකය; පානුෂංගිකය; දක්‍ෂිණය; අභිප්‍රේෂකය; අනුතරය. ප්‍රකාශකයෙකු ලෙස.

7. 2. 5. 2.

[වක්‍රීය අභිව්‍යාජනම සහිත]

[සාමප්‍රතිපත්තිය]

2. සත්‍යභාවය හිමිවීම, ප්‍රධාන ලාභය ආනුෂංගිකය -පෙ- අනුතරය. ප්‍රකාශකයෙකු ලෙස. කතමේ සත්‍ය:

ඉහි හිමිවීම, එකලේවා ප්‍රධාන ලාභය වක්‍රීයම. අභිව්‍යාජනම විහරණී -පෙ-

5. ආහුනෙය්‍ය වගෙහා

7. 2. 5. 1.

[වක්‍රුඅනිවමානුපයෙහි සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදායී]

42. මහණෙනි, ආහුනෙය්‍ය වූ පාහුනෙය්‍ය වූ දක්ඛණෙය්‍ය වූ අක්ඛරි-
කරණීය වූ ලෝකයට අනුතතර පුණ්‍යසෛත්‍ර වූ මෙ පුද්ගලයෝ සත්
දෙනෙකි. කවර සත්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙසත්තෙහි ඇතැම් පුතුලෙක් වක්‍රුත්ති අනිත්‍යානුදර්ශී ව
වෙසෙයි. අනිත්‍යසංඥ ඇතිගේ අනිත්‍යය පිළිවිදි දන්නාසුල්ලේ සත්‍ය-
යෙන් තරතුරු (අන් සිතින්) අසම්මිශ්‍රව සිතින් සනිටුහන් කරමින්
විවසුන් ක්‍රවණින් බැසගනිමින් වෙසෙයි. හෙ ආසුච්ඡායෙන් අනාසුච වූ
විතතවිච්ඡාය හා ප්‍රඥවිච්ඡාය හා ඉහානුච්ඡායෙහි ම තෙමේ විශිෂ්ට-
ඥානයෙන් පසක් කොට එළඹ වෙසෙයි. මහණෙනි, මේ ආහුනෙය්‍ය වූ ...
ලෝකයට අනුතතර පුණ්‍යසෛත්‍ර වූ ප්‍රථම පුද්ගල වෙයි.

තවද මහණෙනි, මේ සත්තෙහි ඇතැම් පුතුලෙක් වක්‍රුත්ති අනිත්‍යා-
නුදර්ශී වූගේ අනිත්‍යසංඥ ඇතිගේ අනිත්‍යය පිළිවිදිනසුල්ලේ හැම
කල්හි තරතුරු අසම්මිශ්‍රව සිතින් සනිටුහන් කරමින් ප්‍රඥයෙන් (විද්විත-
ප්‍රඥයෙන්) අනුප්‍රවේශ කරමින් වෙසෙයි. ඔහුට නො පෙර නො පසුව
ආසුච්ඡායවදනය හා ඊවිතපයවදනය හා වෙයි. මහණෙනි, මේ ආහු-
නෙය්‍ය වූ ... ලෝකයට අනුතතර පුණ්‍යසෛත්‍ර වූ දෙවන පුතුලි.

තවද මහණෙනි, මේ සත්තෙහි ඇතැම් පුතුලෙක් වක්‍රුත්ති අනිත්‍යා-
නුදර්ශී වූගේ අනිත්‍යසංඥ ඇතිගේ අනිත්‍යප්‍රතිසංවේදී වූගේ හැම
කල්හි තරතුරු අව්‍යවකාශී සිතින් සනිටුහන් කරමින් ප්‍රඥයෙන්
පයඝාතනා කරමින් වෙසෙයි. හෙ පඤ්චාරම්භායීය සංයෝජනයන්ගේ
පරික්‍ෂායෙන් අනතරාපරිනිබ්බායී වෙයි. මහණෙනි, මේ තුන්වන ආහුනෙය්‍ය
පුද්ගල ... ලෝවට අනුතතර පුණ්‍යසෛත්‍ර වෙයි ... උපහච්චපරිනිබ්බායී වෙයි.
මහණෙනි, මේ සතරවන ආහුනෙය්‍ය පුද්ගල...ලෝවට අනුතතර පුණ්‍යසෛත්‍ර
වෙයි ... අසඬාර පරිනිබ්බායී වෙයි. මහණෙනි, මේ පස්වන ආහුනෙය්‍ය
පුද්ගල... ලෝවට අනුතතර පුණ්‍යසෛත්‍ර වෙයි ... සසඬාර පරිනිබ්බායී වෙයි.
මහණෙනි, මේ සවන ආහුනෙය්‍ය පුද්ගල ... ලෝවට අනුතතර පුණ්‍යසෛත්‍ර
වෙයි ... උභිංසොත අකණ්ඩකාමී වෙයි. මහණෙනි, මේ සත්වන
ආහුනෙය්‍ය පුද්ගල ... ලෝවට අනුතතර පුණ්‍යසෛත්‍ර වෙයි.

මහණෙනි, මොහු ආහුනෙය්‍ය වූ පාහුනෙය්‍ය වූ දක්ඛණෙය්‍ය වූ අක්ඛරි-
කරණීය වූ ලෝකයට අනුතතර පුණ්‍යසෛත්‍ර වූ පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙකි.

7. 2. 5. 2.

[වක්‍රුදුක්ඛානුපයෙහි සූත්‍රාදිය]

[සැවැත්තිදායී]

3. මහණෙනි, මේ ආහුනෙය්‍ය ... ලෝකයට අනුතතර පුණ්‍යසෛත්‍ර
පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙකි. කවර සත් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් වක්‍රුත්ති දුක්ඛානුදර්ශී
වූගේ ... වෙසෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. -පෙ- චක්‍ඛුසම්. අනන්‍යානුපසයි විහරති -පෙ-
4. -පෙ- චක්‍ඛුසම්. ඛයානුපසයි විහරති -පෙ-
5. -පෙ- චක්‍ඛුසම්. වයානුපසයි විහරති -පෙ-
6. -පෙ- චක්‍ඛුසම්. විරාගානුපසයි විහරති -පෙ-
7. -පෙ- චක්‍ඛුසම්. නිරෝධානුපසයි විහරති -පෙ-
8. -පෙ- චක්‍ඛුසම්. පටිනිසංයානානුපසයි විහරති -පෙ-

7. 2. 5. 9 - 520

[සොහග්ගිවමානුපසයි සුතනාදිති]

[සංවජ්ඣිදනං]

9-96. සොහසම් -පෙ- සාහසම් -පෙ- ජ්ඣාය -පෙ- කායසම්. -පෙ- මහසම්. -පෙ- රුපෙසු -පෙ- සද්දෙසු -පෙ- ගඤ්ඤි -පෙ- රසෙසු -පෙ- ථොට්ඨබ්බෙසු -පෙ- ඛම්බෙසු -පෙ-

97-144. චක්‍ඛුච්ඡාදකො -පෙ- සොහච්ඡාදකො -පෙ- සාහච්ඡාදකො -පෙ- ජ්ඣාච්ඡාදකො -පෙ- කායච්ඡාදකො -පෙ- මනෝච්ඡාදකො -පෙ-

145-192. චක්‍ඛුසම්පය්‍යො -පෙ- සොහසම්පය්‍යො -පෙ- සාහසම්පය්‍යො -පෙ- ජ්ඣාසම්පය්‍යො -පෙ- කායසම්පය්‍යො -පෙ- මනෝසම්පය්‍යො -පෙ-

193-240. චක්‍ඛුසම්පය්‍යො චෙදනාය -පෙ- සොහසම්පය්‍යො චෙදනාය -පෙ- සාහසම්පය්‍යො චෙදනාය -පෙ- ජ්ඣාසම්පය්‍යො චෙදනාය -පෙ- කායසම්පය්‍යො චෙදනාය -පෙ- මනෝසම්පය්‍යො චෙදනාය -පෙ-

241-288. රූපසද්දකො -පෙ- සද්දසද්දකො -පෙ- ගඤ්ඤකො -පෙ- රසසද්දකො -පෙ- ථොට්ඨබ්බසද්දකො -පෙ- ඛම්බසද්දකො -පෙ-

289-336. රූපසද්දකො -පෙ- සද්දසද්දකො -පෙ- ගඤ්ඤකො -පෙ- රසසද්දකො -පෙ- ථොට්ඨබ්බසද්දකො -පෙ- ඛම්බසද්දකො -පෙ-

337-384. රූපසද්දකො -පෙ- සද්දසද්දකො -පෙ- ගඤ්ඤකො -පෙ- රසසද්දකො -පෙ- ථොට්ඨබ්බසද්දකො -පෙ- ඛම්බසද්දකො -පෙ-

385-432. රූපච්ඡාදකො -පෙ- සද්දච්ඡාදකො -පෙ- ගඤ්ඤකො -පෙ- රසච්ඡාදකො -පෙ- ථොට්ඨබ්බච්ඡාදකො -පෙ- ඛම්බච්ඡාදකො -පෙ-

433-480. රූපච්ඡාදකො -පෙ- සද්දච්ඡාදකො -පෙ- ගඤ්ඤකො -පෙ- රසච්ඡාදකො -පෙ- ථොට්ඨබ්බච්ඡාදකො -පෙ- ඛම්බච්ඡාදකො -පෙ-

3. ... වසුන්හි අනුකූලයෙහි වූයේ ... වෙසෙයි.
4. ... වසුන්හි කෘතියෙහි වූයේ ... වෙසෙයි.
5. ... වසුන්හි ව්‍යාප්තියෙහි වූයේ ... වෙසෙයි.
6. ... වසුන්හි විරාගයෙහි වූයේ ... වෙසෙයි.
7. ... වසුන්හි නිරෝධයෙහි වූයේ ... වෙසෙයි.
8. ... වසුන්හි ප්‍රතික්ෂේපයෙහි වූයේ ... වෙසෙයි.

7. 2. 5. 9 - 520

[සංකල්පනවිවර්ධනයෙහි සුත්‍රාදීම]

[සැවැත්වීමෙහි]

9-96. ප්‍රාණයෙහි ... ප්‍රාණයෙහි ... ජීවිතයෙහි ... කාලයෙහි ... මනසෙහි ... රූපයෙහි ... අභියෝගයෙහි ... ගතියෙහි ... රසයෙහි ... පොඳුමයෙහි ... ධර්මයෙහි ...

97-144. වසුන්විභාගයෙහි ... ප්‍රාණවිභාගයෙහි ... ප්‍රාණවිභාගයෙහි ... ජීවිතවිභාගයෙහි ... කාලවිභාගයෙහි ... මනසවිභාගයෙහි ...

145-192. වසුන්හි සංස්කෘතියෙහි ... ප්‍රාණසංස්කෘතියෙහි ... ප්‍රාණසංස්කෘතියෙහි ... ජීවිතසංස්කෘතියෙහි ... කාලසංස්කෘතියෙහි ... මනසසංස්කෘතියෙහි ...

193-240. වසුන්හි සංස්කෘතියෙහි වෙනස්කමෙහි ... ප්‍රාණසංස්කෘතියෙහි වෙනස්කමෙහි ... ප්‍රාණසංස්කෘතියෙහි වෙනස්කමෙහි ... ජීවිතසංස්කෘතියෙහි වෙනස්කමෙහි ... කාලසංස්කෘතියෙහි වෙනස්කමෙහි ... මනසසංස්කෘතියෙහි වෙනස්කමෙහි ...

241-288. රූපසංස්කෘතියෙහි ... අභියෝගයෙහි ... ගතියෙහි ... රසසංස්කෘතියෙහි ... ප්‍රාණවිභාගයෙහි ... ධර්මයෙහි ...

289-336. රූපසංස්කෘතියෙහි ... අභියෝගයෙහි ... ගතියෙහි ... රසසංස්කෘතියෙහි ... ප්‍රාණවිභාගයෙහි ... ධර්මයෙහි ...

337-384. රූපසංස්කෘතියෙහි ... අභියෝගයෙහි ... ගතියෙහි ... රසසංස්කෘතියෙහි ... ප්‍රාණවිභාගයෙහි ... ධර්මයෙහි ...

385-432. රූපවිභාගයෙහි ... අභියෝගයෙහි ... ගතියෙහි ... රසවිභාගයෙහි ... ප්‍රාණවිභාගයෙහි ... ධර්මවිභාගයෙහි ...

433-480. රූපවිභාගයෙහි ... අභියෝගයෙහි ... ගතියෙහි ... රසවිභාගයෙහි ... ප්‍රාණවිභාගයෙහි ... ධර්මවිභාගයෙහි ...

481-520. රූපකකකි -පෙ- වෙදනාකකකි -පෙ- සංකෘතකකි
 -පෙ- සංකාරකකි -පෙ- විසංකෘතකකි අනිව්‍යානුපය්‍යී විහරතී -පෙ-
 දුක්ඛානුපය්‍යී විහරතී -පෙ- අනත්තානුපය්‍යී විහරතී -පෙ- ඛ්‍යානුපය්‍යී
 විහරතී -පෙ- ව්‍යානුපය්‍යී විහරතී -පෙ- විරාගානුපය්‍යී විහරතී -පෙ-
 නිරෝධානුපය්‍යී විහරතී -පෙ- පටිනිස්සග්ගානුපය්‍යී -පෙ- විහරතී.

ආනුනෙය්‍යවග්ගො *

* සථා 'විසංකෘතී' අනිව්‍යානුපය්‍යී විහරතී' ඉව්වාදිවසංක 'විකල්ප' නිසංය අවධිසුත්තානි
 කොසං. කපෙච්ච සොපාදි වතුසංඝිපපදසු එකකං නිසංයපි අනිව්‍යානුපය්‍යී - දුක්ඛ අනත්තා -
 ඛ්‍යානුපය්‍යී - ව්‍යානුපය්‍යී - විරාග-නිරෝධ - පටිනිස්සග්ග අනුපය්‍යානුපය්‍යී විසංක අවධිවිකල්පානුපය්‍යී
 කොසං. ඉමං. විසංක විසංකසංඝිප පසුභවසුත්තානි සොපාදි

481-520. රූපසකකියෙහි ... වේදනාසකකියෙහි ... සංඥාසකකියෙහි... සංඝාතරසකකියෙහි ... විඤ්ඤාසකකියෙහි අනිත්‍යානුදර්ශී වූයේ ... වෙසෙයි. දුඃඛානුදර්ශී වූයේ ... වෙසෙයි. අනාත්මානුදර්ශී වූයේ ... වෙසෙයි. කායානුදර්ශී වූයේ .. වෙසෙයි. ව්‍යායානුදර්ශී වූයේ .. වෙසෙයි. විරාගානුදර්ශී වූයේ ... වෙසෙයි. නිරෝධානුදර්ශී වූයේ ... වෙසෙයි. ප්‍රතිනිෂේධානුදර්ශී වූයේ ... වෙසෙයි.

ආනුකූලයවර්ග ස්වරූපී යි.*

* 'චක්ඛුස්සං අභිව්චානුපසෙති විහරති' යන ආදී වශයෙන් 'චක්ඛු' යන්න ඇසුරු කොට ඉන් අටක් වන්නා සේ 'සොත්' ආදී සිවුසැට පදයන් අතුරෙහි එකක් එකක් නිසා අභිව්ච - දුක්ඛ - අතත්ත - ඛය - වය - විරාග - නිරෝධ - පටිනිසංගත අනුපක්‍යානා වශයෙන් අට අට ඉන් කෙතෙක් ලැබෙයි. එතෙතින් මේ වර්ගයෙහි එක්සත් අතින් සොට ඇති පක්ෂිගණයක් (520) ඉන් අට වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

රාගාදිපෙය්‍යාලසූත්තානි

1 - 510.

[රාගාදිපෙය්‍යාල සූත්තානි]

[සංවිජජිනිදහං]

1. රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය සත්තධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ සත්තා:

සතීතමොඤ්ඤිකො - පෙ- උපෙක්ඛාසමොඤ්ඤිකො.

රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ සත්තධම්මා භාවෙනබ්බා.

2. රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය සත්තධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ සත්තා:

අනිච්චසඤ්ඤා, අනත්තසඤ්ඤා, අසුභසඤ්ඤා, අදිනවිසඤ්ඤා, පභාන-
සඤ්ඤා, විරාගසඤ්ඤා, නිරෝධසඤ්ඤා.

රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ සත්තධම්මා භාවෙනබ්බා.

3. රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය සත්තධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ සත්තා:

අසුභසඤ්ඤා, මරණසඤ්ඤා, අභාරෙ පථිකක්ඛුලසඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ
අනභිරතසඤ්ඤා, අනිච්චසඤ්ඤා, අනිච්ච දුක්ඛසඤ්ඤා, දුක්ඛ අනත්ත-
සඤ්ඤා.

රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ සත්තධම්මා භාවෙනබ්බා.

4-80. රාගස්ස භික්ඛවෙ, පරිඤ්ඤාය සත්තධම්මා භාවෙනබ්බා - පෙ-
[රාගස්ස භික්ඛවෙ] පරික්ඛයාය - පෙ- පභානාය - පෙ- බ්‍යාය - පෙ- ව්‍යාය
- පෙ- විරාගාය - පෙ- නිරෝධාය - පෙ- වාගාය - පෙ- පටිච්ඡානාය
ඉමෙ සත්තධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

81-60. දෛශස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය සත්තධම්මා භාවෙනබ්බා - පෙ-
දෛශස්ස භික්ඛවෙ පරිඤ්ඤාය - පෙ- පරික්ඛයාය - පෙ- පභානාය - පෙ-
බ්‍යාය - පෙ- ව්‍යාය - පෙ- විරාගාය - පෙ- නිරෝධාය - පෙ- වාගාය - පෙ-
පටිච්ඡානාය ඉමෙ සත්තධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

61-90. මොහස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය සත්තධම්මා භාවෙනබ්බා - ප-
පරිඤ්ඤාය - පෙ- පරික්ඛයාය - පෙ- පභානාය - පෙ- බ්‍යාය - පෙ- ව්‍යාය
- පෙ- විරාගාය - පෙ- නිරෝධාය - පෙ- වාගාය - පෙ- පටිච්ඡානාය ඉමෙ
සත්තධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

91-120. කොඛස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය - පෙ-

121-160. උපභාහස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය - පෙ-

රාශාදිපෙය්‍යාලසූත්‍ර සි.

1 - 510

[රාශාදිපෙය්‍යාල සූත්‍ර]

[සැවැත්විදහ සි]

1. මහණෙනි, රාගයෙන් අභිඤ්ඤා පිණිස සප්තධර්මයෙන් වැඩිය යුතුය. කවර සහෙක යත්:

සත්තවෙබ්බංජකඛතය ... උපෙක්ඛාසවෙබ්බංජකඛතය සි.

මහණෙනි, රාගයෙන් අභිඤ්ඤා සදහා මෙ කරුණු සත වැඩිය යුතු සි.

2. මහණෙනි, රාගයෙන් අභිඤ්ඤා සදහා මෙ කරුණු සහෙක වැඩිය යුතු. කවර සහෙක යත්:

අතිත්තාසංඤ ය, අනාත්මිකංඤ ය, අභුතංඤ ය, අදිත්තංඤ ය, ප්‍රත්‍යක්ඛංඤ ය, විරාගංඤ ය, නිරෝධංඤ ය.

මහණෙනි, රාගයෙන් අභිඤ්ඤා සදහා මෙ සත් කරුණු වැඩිය යුතු සි.

3. මහණෙනි, රාගයෙන් අභිඤ්ඤා සදහා සත් කරුණක් වැඩිය යුතු. කවර සහෙක යත්:

අභුතංඤ ය, මරණංඤ ය, අසාරයෙහි ප්‍රතික්‍රමංඤ ය, සප්තොක්ඛංඤ ය, අනුරුප්පංඤ ය, අතිත්තංඤ ය, අතිත්තයෙහි දුඛංඤ ය, දුඛයෙහි අනාත්මිකංඤ ය.

මහණෙනි, රාගයෙන් අභිඤ්ඤා සදහා මෙ සත් කරුණු වැඩිය යුතු යයි.

4-80. මහණෙනි, රාගයෙන් පරිඤ්ඤා සදහා සප්තධර්මයෙන් වැඩිය යුතු ය ... මහණෙනි, රාගයෙන් පරික්ඛාය සදහා ... ප්‍රත්‍යක්ඛ සදහා ... කාය සදහා ... වාය සදහා ... විරාග සදහා ... නිරෝධ සදහා ... ත්‍යාග සදහා ... ප්‍රතිතිස්සංගි සදහා මෙ කරුණු සත වැඩිය යුතුයි.

81- 80. මහණෙනි, ද්වේෂයෙන් අභිඤ්ඤා පිණිස සත් කරුණක් වැඩිය යුතු ය ... මහණෙනි, ද්වේෂයෙන් පරිඤ්ඤා පිණිස ... පරික්ඛාය පිණිස ... ප්‍රත්‍යක්ඛ පිණිස ... කාය පිණිස ... වාය පිණිස ... විරාග පිණිස ... නිරෝධ පිණිස ... ත්‍යාග පිණිස ... ප්‍රතිතිස්සංගි පිණිස මෙ කරුණු සත වැඩිය යුතු.

61- 90. මහණෙනි, මෝහයෙන් අභිඤ්ඤා පිණිස සත් කරුණක් වැඩිය යුතු ය ... පරිඤ්ඤා පිණිස ... පරික්ඛාය පිණිස ... ප්‍රත්‍යක්ඛ පිණිස ... කාය පිණිස ... වාය පිණිස ... විරාග පිණිස ... නිරෝධ පිණිස ... ත්‍යාග පිණිස ... ප්‍රතිතිස්සංගි පිණිස මෙ කරුණු සත වැඩිය යුතු.

91- 20. මහණෙනි, භ්‍රෝධයෙන් අභිඤ්ඤා පිණිස ...

121-150. මහණෙනි, උපභාසයෙන් අභිඤ්ඤා පිණිස ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

151-180. මකකසා හිකව්‍යෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-

181-210. පලාසකසා හිකව්‍යෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-

211-240. ඉසාසකසා හිකව්‍යෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-

241-270. මච්ඡරියකසා හිකව්‍යෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-

271-300. මායාසකසා හිකව්‍යෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-

301-330. සාමෙය්‍යකසා හිකව්‍යෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-

331-360. ඵමකසා හිකව්‍යෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-

361-390. සාර්මකසා හිකව්‍යෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-

391-420. මානකසා හිකව්‍යෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-

421-450. අභිමානකසා හිකව්‍යෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-

451-480. මදකසා හිකව්‍යෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-

481-510 පමාදකසා හිකව්‍යෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ- පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරිකට්ඨාය -පෙ- පසානාය -පෙ- බයාය -පෙ- වයාය -පෙ- විරාගාය -පෙ- තීරොධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පටිනිස්සකාය ඉමේ සත්‍යධම්මා භාවේතබ්බා'ති.

රාශාදිපෙය්‍යාලං නිමිතිතං.

සත්‍යකතීපාතෝ සම්මතො.

* රාශපදපණං පට්ඨාය මොදපදපරිපෙය්‍යානු සහසාරකපදපණ ඵකමේතං. අභිඤ්ඤායාදි-දසපදෙති කෙය්‍යෙත්ථා සත්‍ය ධම්මා භාවේතබ්බා'ති නිද්දිපෙට්ඨති තිඨි සත්‍යමොජ්ඣිමා -සත්‍ය අභිච්ඡෙදාදි - සත්‍ය අනුභවයාදි හුත්‍යෙති පච්චිකං. භවිතාහි භබ්බසුත්තති දසාසික පඤ්චණාහි භොතති.

- 151-180. මහණෙහි, මකකයාගේ ...
 181-210. මහණෙහි, පලාතයාගේ ...
 211-240. මහණෙහි, ඊෂ්ඨානුගේ ...
 241-270. මහණෙහි, මාත්‍රායාගේ ...
 271-300. මහණෙහි, මාතාවගේ ...
 301-330. මහණෙහි, ශාස්තෘයාගේ ...
 331-360. මහණෙහි, ඵලායාගේ ...
 361-390. මහණෙහි, සාරථකයාගේ ...
 391-420. මහණෙහි, මාතෘගේ ...
 421-450. මහණෙහි, අතිමානව්‍යාගේ ...
 451-480. මහණෙහි, මදයාගේ ...

481-510. මහණෙහි, ප්‍රමාදයාගේ අභිඤ්ච පිණිස ... පරිඤ්ච පිණිස ... පරික්‍ෂා පිණිස ... ප්‍රභාණය පිණිස ... ක්‍ෂය පිණිස ... ව්‍යය පිණිස ... විරාගය පිණිස ... නිරෝධය පිණිස ... ත්‍යාගය පිණිස ... ප්‍රතිනිෂේධය පිණිස, මෙ කරුණු සත් වැඩි සූත්‍ර යයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ ධර්ම දෙසුනේය. නුටුසින් ඇති එ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතය සතුවින් පිළිගත්ත යි.

රාශාදිපෙය්‍යාලය නිමි.*

සත්‍යකතිපාතය නිමි.

* 'රාක' පදය පවත් 'රමාද' පදය අවසන් කොට ඇති සහළොස් පදයන් අතුරෙහි එක් එක් පදය 'අභිඤ්ඤා' යනාදි දසපදයන් සමග යොදා 'සන්දහම් කෙනෙක් වැඩි සූත්‍ර' යයි දක්වන ලද සත්‍යකතිපාතය, සත්‍යඅතිවිවිසඤ්ඤා, සත්‍යඅනුසංඤ්ඤා සහ තුන්සූත්‍ර සමග වෙන වෙන ම යොදගත් කල්හි මුළු සූත්‍ර ගණනින් පන්සිය දසයෙකි (510) රාශාදි එක් එක් පෙය්‍යාලයෙහි සූත්‍රයෝ හිස් දෙකෙකි.

අධ්‍යාපන නීතිය

විද්‍යා භාෂා

අනුකූලතාවය

I	ගෘහස්ථ ජාතික ආර්ථිකය	507 - 509
II	සංස්කෘතික සංස්කෘතිය	510 - 511
III	විද්‍යා සහ සෞඛ්‍ය සේවාව	512 - 519

I

අඩවුනතරනිකාංග ජකන - සත්තක නිපානෙසු

ගාථාදිපාද්‍යනුකූලමණිකා

පිටිබඩකා	පිටිබඩකා
අ	කු
අක්ෂරමාලා: අලකා: මහගුණ: 416	කුඳො: අත්තං හ ජානංති 422 කුඳො: හි පිතරං හතති 422
අක්කුභිසත්තං- වඩදණ්ඩනජ්ඣ: 416	කො
අත්තපමාය හෙ සත්තං: 422	කොධිකො දුඛිකොණ් හොති 428
අත්තංගං විඤ්ඤපභි 110	කොධිසම්මද්ධමිසත්තං: 428
අද්දණ්ඩන අත්තපභි 418	කු
අත්තපභිනනො: කොධො: 422	කුගං තත්ත අත්තංති 330
අත්තමාදගරු හිත්ති 324	ච
අත්තමාදෙ පමොදිනා: 80	චක්කවිතති අත්තං රාජා: 412
අත්තමාදෙ ච හිත්ති 320	ජො
අත්තරාගො: කාමෙසු 150	ජොත්තපාලො ච ගොවිකො 148
අත්තංගං සාමිකා: තෙසං 150	ත
ඉ	තණ්හකයාබිමුත්තංග 158
ඉච්ඡා: බලමං අභිච්ඡා: ච 158	තනො අත්තවර්තති නං 120
ඉත්තංගං කොධිරුපෙන 422	තනො කායෙන වාචාය 428
ඉති බුද්ධො: අතිඤ්ඤාය 434	තපථව අරියවිතයෙ 120, 122
ඉත්තො: ච බිභිඤ්ඤා: අඤ්ඤා: 320	තපථව ලොකෙ සුජාතො: 110
ඉත්තිමා: සත්තංගො: හොමි 414	තපථිකානි කම්මානි 422
උ	තපො: ච බුභ්විවරියං 108
උප්පට්ඨිකා: පාරිච්ඡිකො 80	තත්තංගං ච සිලං ච 284, 286, 288
උපාදානෙ හගං දිසා: 52	තත්තංගං අත්තකාමෙන 414
උ	තත්තංගං බලමං විමුත්තංග 122, 158
උත්තමෙතං අත්තංගං 424	තා
උත්තංගං පරමං ඤාණං 122	තාදිසං හිත්තිමාසජ්ඣ 150
උත්තංගං අපරිභානිකො 320, 322	තෙ
උත්තංගං පරිභානිකො 320	තෙ බෙමිපත්තං සුඛිකො: 22
උත්තංගං සත්තංගං 122	ද
උත්තංගං සමාදානං 44	දත්තංගං හාමිතත්තංගං 320, 322
උත්තංගං සමාදානං 44	ද
උත්තංගං මහත්තංගං 414	දුඤ්ඤං දුක්ඛං ලොකො- 120
උත්තංගං අරියවිතයෙ 122	දි
ක	දිට්ඨිබලමතිත්තංග 122
කල්පාණ්ණිකො සුච්චො: 326	
කා	
කායදුච්චිතං කායං 120	

	පිටුව
උ	
උද්දං දදති විතතං	330
උමමිකුයං සද්දෙසෙති	422
ධ	
ධම්මලභෙති භොගෙති	122
ධම්මෙන රජ්ජං කාරෙති	412
න	
න ඉතො ඛනිඛා අඤ්ඤං	320
න උදෙසෙති න මමෙසු	130
න සාධුරුපං ආධිදෙ	150
නා	
නාගං වො කිත්තසිසං	108
නාගං හිරි මත්තපං	422
නි	
නිරාමගකො කරුණෙ	
විමුත්තො	148
නෙ	
නෙකමමං අභිමුත්තං	158
ප	
පඤ්ච නිවරණෙ හිතා	122
පද්ධතීන්තා අභිනානුකම්පිති	416
පද්ධතමනසබ්බපා	150
පසාදෙ වංග භික්ඛුසු	320
පසං පුඤ්ඤනං විපාකං	412
පි	
පිතො ව ගරු භාවිතීයො	332
පි	
පුබ්බෙව දනා සුමනො	94
බ	
බහු ව සො පසවති	150
භ	
භගං දුක්ඛං ව රොගො ව	52
භු	
භුඤ්ඤති අභවජාති	110
භු	
භුතභවිතාති කම්මාති	422

	පිටුව
ම	
මනුස්සභූතං සමුද්ධං	108
මහගති පජ්ජිතො	110
ය	
යථාපි උදකෙ ජාතං	110
යථාපි ජෙට්ඨගතිති කතීට්ඨා	416
යසම් එතාති ආනාති	330, 332
යසං එතෙ ධනා	
අපි 284, 484, 486, 488	
යං	
යං ඉප්පිතා විඤ්ඤාති සාමකො	
ධනං	416
යං කුඤ්ඤ උපරොධෙති	422
යං මනුස්සා නමස්සන්ති	108
යා	
යා විධි දිස්සාන පතිං පමොදති	416
යා විධි ගරියා වධිකාති	
වුච්චති	418
යා විධි මාතා හගිති සම් ව	418
යාය මාතුහනො පොසො	422
යා සබ්බද භොති	
හිතානුකම්පිති	416
යෙ	
යෙ තෙ ඉපි බාහිරකෙ	150
යෙ දස්සනවරං ලභා	80
යො	
යො පපඤ්චමනුසුත්තො	26, 28
යො ව පපඤ්චං හිතාන	26, 28
යො ව රත්තති අත්තානං	150
යොතිසො විවිතෙ ධම්මං	280, 284
වි	
විතකොධා අනායාසා	424
විතරාගා විතදෙසා	94, 110
ස	
සඤ්ඤාජනං අඤ්ඤං දුරං	110
සතිගිවො සිරොපඤ්ඤා	108
සතො අනුචරන්ති නං	120
සබ්බපාරාගො පුරිසස්ස කාමො	202
සත්තකඛතත්තං මහාමුග්ගං	412

පිටිකඩකා

ක	
සජ්ජගරු ධම්මගරු	84, 324, 326
සඤ්ඤාධර්මාං සිලධර්මාං	284, 286, 288
සඤ්ඤාධර්මාං විරිඤ්ඤාධර්මාං	280, 284
සඤ්ඤාධර්මාං සමපන්නො	414
සඤ්ඤාධර්මාං සමපන්නො	108
සඤ්ඤාධර්මාං අවචරුම් නාමො	108
සඤ්ඤාධර්මාං අවචරුම් නාමො	94

සං	
සංවිධානානෙ ලොකමහි	412

සි	
සිලං සමාධි පඤ්ඤා ච	434

පිටිකඩකා

සු	
සුභෙදනො චූභපන්නො ච	148

සෙ	
සෙයං සමාභිනො නාමො	110
සෙයො ගරා ඵකකනො	158

සො	
සො උභෙදන විදිනාන	186
සො කුසි අභ්‍යාසරනො	108
සො පාපකමෙමා දුමෙමබො	120, 122
සො සංසාරානි කාමෙහ	120

ති	
තිරොත්තපපසමපන්නො	326

II

අඩවුනතරතිකායෙ ජකක - සත්තක නිපාතෙසු

සඤ්ඤානාමානුකකමභිකා

පිට්ඨකයා		පිට්ඨකයා	
අ		භී	
අජාතසත්තු	306	භීජ්ඣකුටෙ	100
අරකො සත්ථා	470	භීඤ්ජකාචසථෙ	46,174
අරණෙමි	148, 474	භො	
අරිට්ඨං ගහපති	270	භොසිතාරාමෙ	138
අනුරුඤා	34	ච	
අනිච්ඡයමිං	128	චමපායං	368
ආ		ච්ඡි	
ආනසෙසු	34, 70, 338, 346	චිත්තො ගහපති	270
ඉ		චිත්තො භජ්ජිකාරිපුත්තො	178, 184,
ඉච්ජානඛහලං	100	චෙතිසු	122
ඉසිදුත්තො	110, 270	ජා	
ඉසිපතනෙ	66	ජාණුසොංඝී	134, 362
උ		ජාතිභූමියං	140
උග්ගතසරීරයා ප්‍රාග්බණ්ණයා	344	ජී	
උග්ගතො ගහපති	270	ජීවකො කොමාරහවෙවු,	270
උග්ගො ගහපති	270	ජො	
උග්ගො රාජමහාමත්තො	188	ජොතිපාලො	144, 474
උදසි	68, 106	ඡ	
උපාලි	486	ඡත්තසො ගහපති	270
ක		ඡවකණ්ණිකො ගහපති	270
කපිලවස්ථුගමිං	12	ඡි	
කලලාචාරමුත්තකාමෙ	406	ඡියො	84
කි		ඡියො නාම භික්ඛු	390
කිම්බිලායං	98	ඡියො බ්‍රහ්මා	86
කිම්බිලො	98, 404	ඤ	
කු		ඤඤාණාභිතිසමිං	372
කුඤ්ඤකො	148, 474	ඤ්ඤාකප්පකං	190
කො		ඤ	
කොසමිඤ්ඤං	138	ඤරුකමමිකො	174
කොසලෙසු	88, 100, 464	ඬ	
ඬ		ඬමමිකො	140
බෙමො	128		
භ			
භග්ගරාග	368		

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

	පිටුව
න	
නකුලපිත:	28
නකුලමාන:	28
නා	
නාගින:	102
නාදින:	46, 174
නි	
නිග්‍රහාධාරය:	12
ප	
පුබ්බාදාය:	106
පු	
පුරාණ:	110
පු	
පුරාණ: කතාපො:	164
පුරාණ: ගතපති:	270
ඵ	
...ඵග්‍රහණ:	158
භ	
භග්‍යකපු	28, 406
භලලිකො: ගතපති:	270
භ	
භග්‍යකපු	406
භ	
භාග්‍යකපු:	34, 58, 68
භාග්‍යකපු:	34
භාග්‍යකපු:	34
භාග්‍යකපු:	34, 178
භාග්‍යකපු:	34, 372, 390
භාග්‍යකපු:	34, 122
භාග්‍යකපු:	270
භ	
භාග්‍යකපු:	369
භාග්‍යකපු:	28
භාග්‍යකපු:	110
භාග්‍යකපු:	388
භ	
භාග්‍යකපු:	148
භ	
භාග්‍යකපු:	270

	පිටුව
ම	
මාලිංගපිත:	124
ර	
රෙවන:	34
ව	
වත්තපිත: ගතපති:	270
වත්තපිත: වුග්‍රහණ:	306
ව	
වත්තපිත: ගතපති:	270
ව	
වත්තපිත: ගතපති:	270
ව	
වත්තපිත: ගතපති:	372
වත්තපිත: ගතපති:	396
වත්තපිත: ගතපති:	92, 372
ස	
සංග්‍රහකපු	50
සංග්‍රහකපු:	270
සංග්‍රහකපු:	122,
සං	
සංග්‍රහකපු	50
සංග්‍රහකපු:	270
සංග්‍රහකපු:	24, 26, 31, 134,
සංග්‍රහකපු:	222, 336, 372
සි	
සිංහලකපු:	152
සිංහලකපු:	396
සි	
සිංහලකපු:	414
සිංහලකපු:	270
සිංහලකපු:	148, 432, 474
සිංහලකපු:	144
සිංහලකපු:	128
සි	
සිංහලකපු:	270
සං	
සංග්‍රහකපු:	152
සං	
සංග්‍රහකපු:	406
සං	
සංග්‍රහකපු:	270
සංග්‍රහකපු:	148, 474

III

අභිතුරුකරනිකායෙ ජකක - සතතක තිපානෙසු

විසෙසපද්‍රව්‍යකාමණිකා

පිටිමිකා		පිටිමිකා	
අ		අ	
අකාමකස්ස	166	අභිඤ්ඤායං	186,188
අබ්බතඤ්ඤානං	166	අභිදෙ	196,198
අග්ගි	344	අභිධම්මකථං	178
අභිකාරකාසුයං	160	අභියාතුකාමො	308
අභිතුට්ඨපදං	464	අයොකපාලෙ	384,386
අඤ්ඤාදච්ඡිදයො	412	අමතගුහො	270
අඤ්ඤායො	110	අමනොගධා	352,354,356,360
අභිකකතතමංනුසකෙත	224,226	අට්ඨකා	116
අත්තකාරො	94	අට්ඨසුතස්ස	466
අත්තානුදිට්ඨි	264	අවාතාතපගතාති	192,194
අත්ථවේදං	12	අවිජ්ජාසංඝායානං	288
අඤ්චුලං	428,430	අවිහිංසාධාතු	262
අධම්මවිජිතං	264	අවේච්චපසාදෙන	270
අභිමුච්චමානො	298,300,494	අව්‍යාකතවිදුසු	380,382
අභිමුතෙතං	154	අව්‍යාකරණධම්මෙ	380
අධිවිචනං	52	අව්‍යාපාදධාතු	362
අධිව්‍යාසකජාතිකො	170	අසංඝීරො	486
අධිව්‍යාසනං	170	අසාදදිට්ඨි	264
අධිසංගිතාති	412	අභි	46
අනතතසඤ්ඤා	360	අභිංකාරමමිංකාරමානාපගතං	360
අනගාචං	174		
අනගම්‍යසනං	306	ආ	
අනවඤ්ඤාතතිකාමො	278,280	ආගතථලො	12,16
අනගාමිකා	428	ආභිජේග්‍යං	372,374
අනාලම්භො	118,166	ආදිත්තාති	196,198
අනිකම්මතඤ්ඤා	282	ආනෙඤ්ජපතනං	156,158
අනුකතරියාති	10,72	ආපාසිකො	190,192
අනුකතසංඝායාජනං	288,290	ආභිවේතසිකානං	442,482
අනුපාදිගෙතො	392,394	ආභිදෙසිතං	180
අනුපාරම්මවිතෙතං	320,322	ආරඤ්ඤාකා	174
අනුපතතසද්දෙවං	154	ආරම්භවිතෙතං	94
අනුපපදනරතො	40,396,398	ආලභෙය	358
අනුසාතානුතතරියං	272	ආලොකසඤ්ඤා	70
අනුසාතීට්ඨානාති	68,70,72	ආලොකං	42
අනුසාරිතං	282	ආච්චිවේච රතො ච	18
අපරිතස්සාය	436,438,442	ආසනං	210,212
අසුභිති	192,194	ආසව්‍යපරියාදනං	298,300
අපට්ඨකාසුලාසනං	354,356	ආසුතො	348
අපට්ඨෙතො	92	ආසුතෙතායාති	348
අබ්බොකඤ්ඤාණං	298,300,494	ආසුතෙතො	170,174
අමුගම්මාරි	112		
අගාචතීයො	278,280		

	පිටිමක:
ඉ	
ඉතාහරාය	184
ඉතිකුතාය	364,366
ඉතිවිධ	364,366
ඉතිමි	100
ඉතිවිධ	4
ඉතිම	370

ඊ	
ඊතාහරාය	358
ඊතිකුතාය	290
ඊතිවිධ	182
ඊතිමි	284,440
ඊතිවිධ	446
ඊතිම	70
ඊතිවිධ	176
ඊතිම	96
ඊතිවිධ	344
ඊතිම	102
ඊතිවිධ	162,164
ඊතිම	426
ඊතිවිධ	154,156
ඊතිම	382
ඊතිවිධ	318
ඊතිම	876
ඊතිවිධ	2
ඊතිම	294,392
ඊතිවිධ	188
ඊතිම	210
ඊතිවිධ	344
ඊතිම	46
ඊතිවිධ	46

උ	
උතාහරාය	182

ඌ	
ඌතාහරාය	194,196
ඌතිකුතාය	74
ඌතිවිධ	376
ඌතිම	226
ඌතිවිධ	70,72
ඌතිම	70,72
ඌතිවිධ	486

	පිටිමක:
ඍ	
ඍතාහරාය	58
ඍතිකුතාය	166,168
ඍතිවිධ	196
ඍතිම	286
ඍතිවිධ	122
ඍතිම	30
ඍතිවිධ	178
ඍතිම	172
ඍතිවිධ	154

ඎ	
ඎතාහරාය	388
ඎතිකුතාය	172
ඎතිවිධ	382,334
ඎතිම	164,166
ඎතිවිධ	156
ඎතිම	396,398,400
ඎතිවිධ	190,192
ඎතිම	418
ඎතිවිධ	50,82
ඎතිම	268
ඎතිවිධ	24
ඎතිම	220
ඎතිවිධ	334
ඎතිම	166

ඏ	
ඏතාහරාය	34
ඏතිකුතාය	166
ඏතිවිධ	418
ඏතිම	202
ඏතිවිධ	202
ඏතිම	294,394
ඏතිවිධ	106
ඏතිම	176

ඐ	
ඐතාහරාය	178
ඐතිකුතාය	172
ඐතිවිධ	450,452
ඐතිම	188
ඐතිවිධ	166
ඐතිම	286
ඐතිවිධ	184
ඐතිම	450,452

	පිටිබඩකා		පිටිබඩකා
බ බඤ්ජා 166 බන්ධනමහාසාරකුලෙ 168 බන්ධනසාරවෙව් 350 බමෝ 8,10		බ් බ්‍රහ්මපාතං 214 ච චෙතනාවිමුක්තිය 6,36,300,402,404 චෙතනාසම්භිං 336 චෙලකා 436,440	
බා බාරකජාතො 450		ඡ ඡන්දරාගවිනිබඳො 52 ඡන්දො 46 ඡත්‍රාභිජාතිකො 164,166	
භි භිසුචරිතා 208		ඡ ඡන්දපදාංචරිතපාතො 412,434 ඡන්දපාතො 8	
භ භණ්ඩාරාමො 220 භණ්ඩො 52 භන්තාති 190 භණ්ඩාරකොමො 438 භරුකරණො 18,20 භගපත්තිකාසාරකුලෙ 168		ඡා ඡාලකජාතො 448,450	
භෙ භෙධො 54,56		ඡී ඡීවිකතිකන්තියා 354 ඡීවිතපරිතාදානං 298	
භො භොසාතකො 38,160 භොවරකුසලො 54 භොණ්ඩානුකො 418 භොවිකන්තකො 160		ඡෙ ඡෙවතියං 436	
භ භරුකුණො 414,416		භා භාසි 108,122,124	
භා භාසවජාදො 166		භ භික්ෂාසියා 226	
ච චන්දනිකං 172 චම්බරොධිනො 436,440 චලකා 436,440		භ භණ්ඩකාසාධිමුක්තො 154,156 භණ්ඩාගතං 382 භණ්ඩාසම්භවිමුක්තො 410,412 භරාගතවලාති 210,212 භන්තිකරො 152	
චා චාගධනං 286 චාතුමහාපථො 180		භා භාලාවිජුකතං 290	
චි චික්ඛලං 180 චිප්පියකදො 182		භි භිණ්ණන 160 භික්ෂකරො 476	

නි	පිටපත
නිකුත්කිරීම	148
නිකුත්කිරීම	172
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	208
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	362
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	438
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	432
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	468
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	282
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	180,430
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	844
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	92
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	208
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	72,76,272
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	118
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	60
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	100
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	436
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	118
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	380
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	150
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	338
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	288,290
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	346,348
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	172
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	172
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	16
නිකුත්කිරීමේ වේදිකාව	208

නිකුත්කිරීම	පිටපත
නිකුත්කිරීම	50
නිකුත්කිරීම	58
නිකුත්කිරීම	96
නිකුත්කිරීම	192
නිකුත්කිරීම	436,440
නිකුත්කිරීම	222
නිකුත්කිරීම	338
නිකුත්කිරීම	12
නිකුත්කිරීම	294,394
නිකුත්කිරීම	12
නිකුත්කිරීම	436
නිකුත්කිරීම	352,354
නිකුත්කිරීම	106
නිකුත්කිරීම	208
නිකුත්කිරීම	96
නිකුත්කිරීම	336
නිකුත්කිරීම	336,340
නිකුත්කිරීම	50,82
නිකුත්කිරීම	80
නිකුත්කිරීම	130
නිකුත්කිරීම	226
නිකුත්කිරීම	200
නිකුත්කිරීම	202,206
නිකුත්කිරීම	284
නිකුත්කිරීම	208
නිකුත්කිරීම	150
නිකුත්කිරීම	178
නිකුත්කිරීම	74
නිකුත්කිරීම	62
නිකුත්කිරීම	20
නිකුත්කිරීම	164

	පිටිවිකිකා
බු	
බුද්ධානුස්මරණය	12
බු	
බුද්ධානුස්මරණය	212
බුද්ධානුස්මරණය	110,112
බුද්ධානුස්මරණය	150
බුද්ධානුස්මරණය	168
හ	
හතරවැන්න	480
හතරවැන්න	24
හතරවැන්න	414
හතරවැන්න	288,290
හතරවැන්න	178
හතරවැන්න	50,52,268
හ	
හතරවැන්න	318
හතරවැන්න	278,280
හ	
හතරවැන්න	158,158
හ	
හතරවැන්න	38
හ	
හතරවැන්න	26,28
හතරවැන්න	38
හතරවැන්න	382
හතරවැන්න	178,186
හතරවැන්න	82
හතරවැන්න	308
හතරවැන්න	62,64,66
හතරවැන්න	978
හතරවැන්න	40,46,48
හතරවැන්න	436,440
හතරවැන්න	108
හතරවැන්න	370,372
හතරවැන්න	344
හතරවැන්න	84
හ	
හතරවැන්න	288,290

	පිටිවිකිකා
හ	
හතරවැන්න	312
හතරවැන්න	408
හ	
හතරවැන්න	176
හතරවැන්න	36
හ	
හතරවැන්න	18
හතරවැන්න	20
හතරවැන්න	364
හ	
හතරවැන්න	58
හතරවැන්න	96
හ	
හතරවැන්න	376
හතරවැන්න	344,346
හතරවැන්න	224,236
හතරවැන්න	426
හතරවැන්න	34
හතරවැන්න	60
හතරවැන්න	38
හතරවැන්න	192
හතරවැන්න	344
හ	
හතරවැන්න	34
හතරවැන්න	42
හතරවැන්න	166
හතරවැන්න	38
හතරවැන්න	436,440
හතරවැන්න	318
හතරවැන්න	58
හතරවැන්න	182
හතරවැන්න	8,10
හ	
හතරවැන්න	156,356
හතරවැන්න	272
හ	
හතරවැන්න	96,98
හතරවැන්න	164

	පිටිවැට්ටු
ව	
විවිධාංගය	116
විශේෂපොතකරනය	168
විශේෂපොතකරනය	8
වර්තමානවිකිකේත	160
වෘ	
වෘත්තවිකි	156
වෘත්තවිකි	46
වෘත්තවිකිවිකිවිකිවිකි	192
වෘත්තවිකිවිකිවිකිවිකි	436
වෘත්තවිකිවිකිවිකි	464
වි	
විකිවිකිවිකිවිකි	176
විකිවිකිවිකිවිකි	170,174
විකිවිකිවිකිවිකි	288,290
විකිවිකිවිකි	46
විකිවිකිවිකිවිකි	342
විකිවිකිවිකිවිකි	12,16
විකිවිකිවිකිවිකි	426
විකිවිකිවිකිවිකි	4
විකිවිකිවිකිවිකි	90
විකිවිකිවිකිවිකි	58
විකිවිකිවිකිවිකි	114
විකිවිකිවිකිවිකි	226
විකිවිකිවිකිවිකි	358
විකිවිකිවිකිවිකි	184
විකිවිකිවිකිවිකි	172
විකිවිකිවිකිවිකි	152
විකිවිකිවිකිවිකි	110
වි	
විකිවිකිවිකිවිකි	228
විකිවිකිවිකිවිකි	128,130,154,156
වි	
විකිවිකිවිකිවිකි	154,184
වෙ	
වෙකිවිකිවිකි	166
වෙකිවිකිවිකිවිකි	402
වෙ	
වෙකිවිකිවිකි	214
වෙකිවිකිවිකිවිකි	206

	පිටිවැට්ටු
ස	
සර්වදේශය	212,224,226
සර්වදේශය	342
සර්වදේශය	392,394
සකකවිකිවිකි	228
සකකය	26
සකකවිකිවිකි	180
සකකවිකිවිකිවිකි	268
සකකවිකිවිකිවිකි	50,82
සකකවිකිවිකිවිකි	220
සකකවිකි	52
සකකවිකිවිකි	222,224
සකකවිකිවිකිවිකි	400
සකකවිකිවිකි	108
සකකවිකිවිකිවිකි	196,198
සකකවිකි	350,352
සකකවිකිවිකි	382
සකකවිකි	46
සකකවිකිවිකිවිකි	282,338
සකකවිකිවිකිවිකි	412
සකකවිකිවිකි	46
සකකවිකිවිකි	84
සකකවිකිවිකි	222,224
සකකවිකිවිකිවිකි	110,112
සකකවිකිවිකි	294
සකකවිකිවිකි	294,394
සකකවිකිවිකි	438
සකකවිකිවිකි	124,126,128
සකකවිකිවිකි	448
සකකවිකිවිකිවිකි	372
සකකවිකිවිකිවිකි	418,420
සකකවිකිවිකිවිකි	418,420
සකකවිකිවිකි	72
සකකවිකිවිකි	228
සකකවිකිවිකිවිකි	450
සකකවිකිවිකි	120
සකකවිකිවිකි	12
සකකවිකිවිකිවිකි	342
සකකවිකිවිකිවිකි	54,228
සකකවිකිවිකි	2
සකකවිකිවිකිවිකි	196,198
සකකවිකිවිකිවිකි	154
සකකවිකි	282
සකකවිකි	436

	පිටුවකින,
ඝ	
සවණානුකූලවීක්ෂණය	272
සහවර්තය	370
ඞ	
සංගොභවිසංගොභවය	364
සංවිට්ඨකපොඨ	4
ඤ	
සාකාරය	212,224,226
සාගතය	84
සාතව්වකාරී	228
සාධාරණභෞති	18
සාධිකපොර්වසො	192
සාපෙකෙතො	28,30
සාපෙකෙතො	372
සාරද්වතී	192,194
සාරාගය	4
සාරාණිකය	18,20,94
සාලිකවකය	438
සානු	370,372
ඞ	
සිසිකාගාරවෙය	222,224
සිසිකානුකූලවීක්ෂණය	272
සිඛරෙත	160
සිප්පිසලබ්බකය	180
සිඛිකතී	186,188
සිලබතය	286
ඞ	
සුකකාතිජාති	164
සුඛදුකඛපටිසංචෙදි	4
සුඛතසිතයාති	192

	පිටුවකින
සුඛතංචායො	114
සුතධතං	286
සුතාප්‍රියො	440
සුතාසිතං	58,108
සුමනො	2,92,94,130
සුචණ්ණජිකකං	454
සුතමාතිනො	108
සුපට්ඨාරිතං	332
ඨ	
ඨෙදවකතීතතා	440
ඨෙතාපතීකො	36
ඨෙතාසුඛං	408
ඨෙතො	
ඨෙසාඛං	172
ඨෙසාරතඨෙසාරතො	178
ඨෙසාරතො	114
ඨො	
ඨොගතං	392
ඨොගතාති	484
ඨ	
ඨතුපතීකො	130,426
ඨතීතාති	38
ඨලිඤ්ඤාතිජාති	164
ඨසිතලපිතකීලිතාති	362,364
ඨො	
ඨානගාමී	116
ඨානගාමිකය	226
ඨි	
ඨිරිධතං	286
ඨිරිපරිකෙ	438